

BIBLIOTECA NAZIONALE
VITT. EMANUELE ROMA
240
P
31
Vol. 28

AM

BENEDICTI XIV.

PONT. OPT. MAX.

OLIM

PROSPERI CARDINALIS

DE LAMBERTINIS

BULLARIUM

TOM. III.

IN QUO CONTINENTUR

CONSTITUTIONES, EPISTOLÆ ETC.

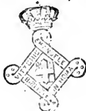
ALIAQUE EDITA AB INITIO ANNI XIII. PONTIFICATUS

USQUE AD TOTUM

EJUSDEM PONTIFICATUS ANNUM XVIII.

CUM APPENDICE

Addita et altera Appendice eorum omnium, quae in diem usquè Obitus prodierunt, summo studio collecta, atque disposita.

PARS SECUNDA.

PRATI

IN TYPOGRAPHIA ALDINA

MDCCCXLVII.

BENEDICTI XIV.

PONT. OPT. MAX.

BULLARIUM

TOM. III.

PARS SECUNDA.

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI

BENEDICTI PAPÆ XIV.

CONSTITUTIONES, EPISTOLAE ETC.

PONT. XII. ANNO 1752.

I.

ERECTIO

Archiepiscopalis Metropolitanae Ecclesiae GORITIENSIS, constitutis omnibus, quae Ecclesiam ipsam, Capitulum; utrinsque Mensam, provisionem vel collationem beneficiorum Officiorumque respiciunt.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium.

SACROSANCTÆ Militantis Ecclesiae gubernacula, quae copiosus in misericordia Deus, et in cunctis suis gloriosus operibus, ad hoc Nobis, meritis quamvis imparibus, committere, et debilitati nostrae magnum Apostolicae servitutis jugum imponere voluit, ut tanquam de summo vertice mentis ad hujus mundi infirma reflectentes intuitum, quid pro hujusmodi Ecclesia illustranda, ad Fidei Orthodoxae propagationem, Divinique cultus augmentum conferat, quidque animarum Christifidelium saluti quomodolibet conveniat, attentius prospicere non omittamus, demandata tenentes, et propterea causis dissidiorum, quae inimicus homo suggerit, per suppressionis, et extinctionis Ecclesiarum, etiam Patriarchalium, fontium et originum dissidiorum hujusmodi ministerium, penitus eliminatis, Apostolica auctoritate, qua fungimur in hac parte, earum loco novas Ecclesias Metropolitanas, pro Dominiorum diversitate, ne Fideles ipsi inibi degentes in recidivae contentionis scopulum relabantur, erigimus, aliaque desuper disponimus, prout rationabiles causae, et pia sublimium Principum vota exposcunt, temporumque, locorum, et personarum qualitatibus et circumstantiis matura deliberatione pensatis, ad Omnipotentis Dei, ejusque Gloriosissimae Genitricis Virginis Mariae laudem et gloriam, ac ejusdem Militantis Ecclesiae honorem, conspicimus in Domino salubriter expedire.

Justa causa veteres supprimendi, novasque erigendi Cathedrales statuitur, ac gravis necessitas avertendi dissidia.

§. 1. Sane etc. *Sequitur narratio suppressionis Patriarchatus Aquilejensis, ejusque Dioecesis, et Provinciae divisio in duos Archiepiscopatus; quibus vide Constit. L. Tom. III. pag.* 300., ac alias prout in Literis nostris Apostolicis Pontificatus Nostri anno undecimo desuper expeditis plenius et uberius continetur. Nos propterea Erectioni Archiepiscopatus Goritiensis hujusmodi modum, et formam imponere, eamdemque erectionem per Nos, ut praefertur, factam, Apostolica auctoritate praefata confirmare cupientes, quique dudum inter alia voluimus, quod petentes Beneficia Ecclesiastica aliis uniri, tenerentur exprimere verum annuum valorem, secundum communem aestimationem, tam Beneficii uniendi, quam illius, cui uniri petitur, alioquin unio non valeret, et in unionibus semper commissio fieret ad Partes, vocatis quorum interest; motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus, in dicta Civitate Goritiensi valde conspicua, et in sui amplitudine circuitus duorum milliarum, et ultra, in qua Civitate Goritiensi, ejusque suburbiis, plures, ut pariter accepimus, reperiuntur Ecclesiae, videlicet Presbyterorum Regularium Societ. Jesu cum publico Gymnasio, ac Fratrum Ordinis Minorum Conventualium Sancti Francisci, et Cappuccinorum, et Carmelitarum discalceatorum nuncupatorum, praeter duo Monialium Monasteria, unum sub Sanctae Clarae, alterum vero sub Sanctae Ursulae respective Regulis, et tres utriusque sexus Christifidelium Confraternita-

Spectabiles Urbis Goritiensis qualitates, ob quas Archiepiscopalis Sedis digna.

Parochialis Ecclesia Exaltationis S. Crucis, et S. Viti una cum aliis supprimitur, et extinguitur.

tum Ecclesiae, scilicet Sanctissimi Sacramenti, et Sanctorum Angelorum Custodem, et Sancti Joannis Nepomuceni nuncupati, nec non Ecclesia Fratrum Misericordiae nuncupatorum, ut jure merito Archiepiscopalis Civitatis nomine nuncupari valeat, Parochialem Ecclesiam Exaltationis Sanctae Crucis, et Sancti Viti, cum ei annexis altera Parochiali Ecclesia de Salcano nuncupata Goritiens., ac perpetuo simplici Beneficio Ecclesiastico sub invocatione Sanctae Annae in Parochiali, seu alia Ecclesia dictae Civitatis Goritiensis, quae, sicut etiam accepimus, de Jurepatronatus Laicorum Nobilium, et Illustrium, videlicet praefatae Mariae Theresiae Reginae, ex fundatione, vel dotatione existit, et quam quondam cognominatus Comes Coroeini primodictae Parochialis Ecclesiae Rector, dum viveret, obtinebat, quaeque per obitum dicti cognominati Comitis, qui extra Romanam Curiam diem clausit extremum, ad praesens vacat, sive, ut praefertur, sive alias quovis modo etc. Illiusque Titulum collativum, ac denominationem, naturam, et essentiam Parochialis Ecclesiae collativae, ita quod ex nunc illa collativa esse desinat, et de caetero uti talis in Titulum Collativum conferri, aut impetrari, vel alias de illa disponi contigerit, collationes, impetrationes, aliaeque dispositiones hujusmodi nullae et invalidae, nulliusque roboris, vel momenti existant, nullique suffragentur, nec coloratum titulum possidendi cuiquam tribuant, eadem Apostolica auctoritate, de consensu praefatae Mariae Theresiae Reginae, perpetuo supprimimus, et extinguimus: Illisque sic suppressis, et extinctis eamdem Parochialem Ecclesiam Exaltationis Sanctae Crucis, et Sancti Viti, in sua structura valde elegantem, et ob ejus pulchritudinem, ac praecipue septemdecim marmoreorum Altarium in ea existentium magnificentiam, dignam propterea ut titulo, et honore Archiepiscopalis Ecclesiae decoretur, ad laudem, et gloriam Omnipotentis Dei, ac Beatae Virginis Mariae, et Sanctorum Apostolorum Petri, et Pauli, necnon Fidei Catholicae exaltationem, et totius Ecclesiae militantis gloriam, in Archiepiscopalem, et Metropolitanam Ecclesiam Goritiensem nuncupandam, et in ea Archiepiscopalis, et Metropolitani Praesulis Goritiensis Sedem, et Provinciae caput, pro uno deinceps Archiepiscopo Goritiensi, qui Pallii, et Crucis usum aliorum Archiepiscoporum more habeat, cum suis Capitulo, Sigillo, Arca, Mensa Archiepiscopali, omnibusque aliis insigniis Archiepiscopalibus, nec non privilegiis, honoribus, et praerogativis Archiepiscopis debitis, et concessis, ac juribus, jurisdictionibus, facultatibus, praeeminentiis, gratiis, favoribus, et indultis realibus, et personalibus, et mixtis, quibus aliae Metropolitanae Ecclesiae, earumque Praesules quomodolibet, non tamen titulo oneroso, seu ex indulto, aut privilegio particulari, utuntur, fruuntur, potiuntur, et gaudent, ac uti, frui, potiri, et gaudere possunt, similiter perpetuo erigimus, et instituimus, ac nomine, titulo, et honore Archiepiscopali, et Metropolitano decoramus, necnon pro tempore existentem Ecclesiae prefatae Goritiensis Presulem in Archiepiscopum declaramus, eique, ut ipse caetera singula, prout Metropolitanis in eorum Civitatibus, Dioecesibus, et Provinciis a Jure indultum extitit, facere, exercere, et administrare, et exequi possit, eadem auctoritate concedimus, et indulgemus.

Eaque erigitur in Ecclesiam Archiepiscopalem, et Metropolitanam, cum omnibus juribus.

Assignantur Ecclesiae suffraganeae, in quas jus Metropoliticum obtinent.

§. 2. Praeterea eidem Ecclesiae Goritiensi Ecclesias Episcopales Tridentinam, ac Tergestinam, et Petinensem, necnon Comensem, Patriarchales olim Aquilejensis per Nos, ut praefertur, suppressi, et extincti suffraganeas, ac Ven. Fratres Nostros modernos, ac pro tempore existentes earum respective Episcopos, pro Archiepiscopi Goritiensis pro tempore existens suffraganeis, qui tanquam membra Capiti eidem Archiepiscopo Goritiensi Jure Metropolitico subsint: Ita quod Archiepiscopus Goritien. pro tempore existens praefatus, in Tridentina, ac Tergestina, ac Petinensi, necnon Comensi Civitatibus, et Dioecesibus, Jus Metropoliticum sibi vindicet, necnon Tridentina, ac Tergestina, et Petinensis, ac Comensis Ecclesiae praefatae eidem Archiepiscopo, et Metropolitano Goritien. ad omnia, et singula teneantur, et sint adstrictae, ad quae Suffraganei suis Metropoliticis Ecclesiis, et Metropolitanis tenentur, et obligati sunt, ut judicentur juxta Canonicas Sanctiones; Ac eidem Archiepiscopo Goritiensi praefatos suos Suffraganeos consecrandi, ad Provinciales Synodos evocandi, ac cum eis etiam Ecclesiastica negotia terminandi, et causas quarumcumque appellationum, sive querelas, alias ad eum tamquam Metropolitanum, juxta Decreta Concilii Tridentini devolutas, ac alias juxta Sacrorum

Canonum statuta spectantes, cognoscendi, omniaque alia, et singula quaecumque, quae de jure, vel consuetudine, aut alias quovis modo ad Archiepiscopos, et Archiepiscopale munus spectare, et pertinere solent, et debent, gerendi, faciendi, et exercendi, plenam, et omnimodam auctoritatem, concedimus, et facultatem.

Alia designantur Goritiensis Provinciae membra.

§. 3. Provinciae quoque Goritiensis Clerum, et Populum universum, ac omnia Loca, Ecclesias, et Monasteria, ac Oratoria, et pia Loca, necnon Confraternitates a parte Imperii existentes olim praefato Aquilejensi Patriarchatui per Nos, ut praefertur, suppresso, et extincto subjecta, et subjectas, pro eorumdem Ecclesiae, et Archiepiscopi Goritien. Provincialibus, pariter perpetuo concedimus, et assignamus, ac deinceps perpetuis futuris temporibus praefatas Tridentinam, et Tergestinam, ac Petinensem, necnon Comensem Ecclesias, dictae Ecclesiae Goritien. Suffraganeas censendas, ac tam eas, quam illarum Civitates, et Dioeceses respective universas, sub ipsas Provincia Goritiensi comprehensas, et nullatenus ab ea exemptas, nec dictae Sedi Apostolicae immediate, neque ulli alteri, nisi tantum Goritien. Ecclesiae, et illius Archiepiscopo praefatis, quoad Archiepiscopalia, Metropolitica, ac Provincialia Jura, et Jurisdictiones, subjectas esse, et fore, dicta auctoritate declaramus. Pro residentia vero, et habitatione Archiepiscopi Goritien. pro tempore existentis praefati, in eadem Civitate Goritien. Domum conspicuam, et mobilibus decenter instructam, cum suis Cappella, necnon viridario, et vinea propinquis, seu annexis, et ad hunc effectum a pia liberalitate quondam tunc in humanis agentis Augustini Codelli, dum viveret, donatam, et destinatam, concedimus, et assignamus.

Et Archiepiscopales Ædes.

Capitulum in nova Metropolitana Dignitatibus et Canonicis constitutum, nec non Mansionariae, aliique tituli eriguntur.

§. 4. Utque eadem Parochialis Ecclesia Exaltationis Sanctae Crucis, et Sancti Viti in Archiepiscopalem Ecclesiam Goritiensem, ut praefertur, erecta, ex omni parte perfectior reddatur, condignoque Capitulo, et Canonicorum, et Dignitates in ea obtinentium, ac Mansionariorum numero condecoretur, in ea unam Praepositurам, quae inibi post Pontificalem major, ac de infrascripto Jure nominandi Regio semper existat, pro uno presbytero dictae Parochialis Ecclesiae Exaltationis Sanctae Crucis, et Sancti Viti in Archiepiscopalem Ecclesiam Goritien., ut praefertur, erectae Praeposito, qui illius Capituli, ut infra erigendi, caput existat, et in Choro, Capitulo, Processionibus, caeterisque functionibus, et Actibus Capitularibus publicis, et privatis dictae Ecclesiae, praeeminentiam, et primum locum habeat, et unum Decanatum, qui secunda, quemque pro tempore obtinens Praepositus ad Sanctum Stephanum denominari debeat, attento quod in Gradiscae Territorie quaedam Ecclesia olim Filialis Ecclesiae Patriarchalis Aquilejensis per Nos, ut praefertur, suppressae, et exstinctae, titulo Praepositurae decorata reperitur, pro uno Clerico, seu Presbytero futuro dictae Ecclesiae Decano, et unum Primiceriatum, qui Tertia, Dignitates inibi respective existant, quemque pro tempore etiam obtinens Abbas Bellinge, seu de Belluna, vel Bulegna denominari similiter debeat, attento quod in eodem Gradiscae Territorio quaedam Ecclesia pariter olim Filialis praefatae Ecclesiae Aquilejensis Titulo Abbatiae decorata reperitur, pro une Clerico, seu Presbytero futuro dictae Ecclesiae Primicerio; ac quinque Canonicatus, totidemque Praebendas, pro totidem Clericis, seu Presbyteris futuris in ea Canonicis; ac seu Mansionariatus, pro sex Presbyteris futuris in ea Mansionariis; ac unam et alteram perpetuas sine cura Cappellanias, pro duobus Presbyteris ut infra nominandis, qui tamen in Patriarchali Ecclesia Aquilejensi, per Nos, ut praefertur, suppressa et extincta praefata, pro celebratione infrascriptarum Missarum remanere debeant; cum Capitulo, Stallo, Mensa Capitulari, Arca, Bursa, et Sigillo communibus, ac omnibus et singulis aliis Capitularibus signis et Insigniis, alii Metropolitanis Ecclesiis, earumque Capitulis de jure, usu, consuetudine, privilegio, aut alias quomodolibet, non tamen ex Indulto, seu privilegio particulari, competentibus, quique Praepositus, ac Decanus, et Primicerius, necnon Canonici praefati, Capitulum inter se constituant, et tam ipsi, quam Mansionarii praefati apud dictam Ecclesiam personaliter residere, ac in ea singulis diebus, et debitis temporibus Horas Canonicas, ac Missam Conventualem seu Majorem semper pro Benefactoribus applicandam, caeteraque Divina Officia solita et consueta, cum debita mentis attentione, servataque Ecclesiastica disciplina, ac infrascriptis ordine et praecedentia omnino servatis, videlicet quod Praepositus semper primum,

Ordo praecedendi, incumbentia Onera.

ac Decanus secundum, ac Primicerius tertium locos habeant, deinde juxta antianitatem quinque Canonici, et successive etiam juxta antianitatem seu Mansionarii praefati succedant, qui Mansionarii nunquam de gremio Capituli censeri debeant, minusque vocem, aut votum in Capitulo, ac sessionibus Capitularibus habere valeant, sed ultra Ecclesiae servitium Ferialibus diebus, Canonicis, ac dignitates in ea obtinentibus, omnes vero Archiepiscopo Goritiensi pro tempore existenti, prout in Cathedralibus, et Metropolitanis Ecclesiis practicari solet, inservire teneantur, psallere, decantare, recitare, et respective celebrare, et alias dictae Ecclesiae in Divinis laudabiliter deservire debeant et teneantur, dicta Apostolica auctoritate etiam perpetuo erigimus, et instituimus. Illisque sic erectis et institutis pro Mensarum Archiepiscopalis, et respective Capitularis praefatae Parochialis Exaltationis Sanctae Crucis, et Sancti Viti Ecclesiae in Archiepiscopalem Ecclesiam Goritiensem ut praefertur erectae, nec noo Archiepiscopatus, et Praepositurae, ac Decanatus, et Primiceriatus, ac quinque Canonicatuum, totidemque Praebendarum, nec non sex Mansionariatuum, ac unius et alterius Cappellaniarum, ut praefertur, erectorum, et erectarum hujusmodi, respective dote, illumque, ac illos, et illas pro tempore respective obtinentium congrua sustentatione, ac onerum eis pro tempore respective incumbentium supportatione, omnia et singula fructus, redditus, proventus, Jura, obventiones, et emolumenta universa ex infrascriptis Monasterio, ac Parochialibus Ecclesiis, et Beneficiis, ut infra, supprimendis et extinguendis, et fundationibus, seu legatis piis, etiam ut infra, applicandis; ita tamen, ut Archiepiscopo Goritiensi sexmille sexcenti, ac Praeposito, praeter infrascriptae Domus habitationis usum, mille, et Decano octingenti, ac Primicerio sexcenti, singulis vero ex quinque Canonicis quadringenti et quinquaginta, ac singulis ex sex Mansionariis pro tempore existentibus praefatis, biscentum, nec non singulis ex duobus Cappellanis praefatis centum et quinquaginta floreni monetae currentis in ditionibus Austriacis, annuatim assignentur, eadem Apostolica auctoritate similiter perpetuo applicamus, et appropriamus: Ita quod liceat futuris Archiepiscopo Goritiensi, ac Praeposito, et Decano, ac Primicerio, et quinque Canonicis, nec non Mansionariis praefatae Ecclesiae in Archiepiscopalem, ut praefertur, erectae pro tempore existentibus, illarum et illorum omnium fructuum, redditnum, proventuum, Jurium, obventionum, et emolumentorum hujusmodi, veram, realem, et actualem possessionem, per se, vel alium, seu alios, eorum, ac dictarum Mensarum Archiepiscopalis, et respectivo Capitularis nominibus, propria auctoritate libere apprehendere, et apprehensam perpetuo retinere, fructus quoque, redditus, et proventus, jura, obventiones, et emolumenta quaecumque percipere, exigere, levare, ac in eorum, ut Mensarum Archiepiscopalis, et respective Capitularis hujusmodi usus et utilitatem convertere, cujusvis licentia desuper minime requisita.

Et praebendales reditus unicuique assignantur, ac definiunt.

§. 5. Praeterea Monasterium Abbatiam nuncupatum Sancti Petri de Rosacio Ordinis S. Benedicti olim Aquilejen. Dioecesis per Nos, ut praefertur, suppressae, et extinctae, cujus fructus, redditus, et proventus, ad trecentos trigintatres florenos auri, cum uno tertio alterius floreni similis in libris Camerae Apostolicae, ut etiam accepimus, taxati reperiuntur, quodque Dilectus similiter Filius Noster Angelus Maria praefatae S. R. E. Cardinalis Quirinus nuncupatus modernus Episcopus Brixiensis in Commendam ad sui vitam ex concessione, et dispensatione Apostolicis ad praesens obtinet, ac in similem Commendam ex pari concessione Apostolica ad vitam obtineri consuevit, ex nunc prout ex tunc, et cum primum illud per cessum, etiam ex causa permutationis, vel decessum, seu privationem, aut quamvis aliam dimissionem, vel amissionem, dicti Angeli Mariae Cardinalis et Episcopi, aut alias quovis modo ex ejus persona, Commenda praefata cessante, vacare contigerit, etiamsi etc., firmo remanente titulo Commendae hujusmodi, in duas partes, seu duas deinceps Commendas per Nos ut infra erigendas, quorum una, quae redditus ex bonis in Austriaca ditione consistentibus in summa florenorum mille et centum monetae praefatae, ut pariter accepimus, ad praesens habet, Goritiensis, altera vero, quae redditus ex bonis in Veneto dominio existentibus etiam ad praesens habet, Utinensis respective Dioecesis denominari, ac primodicta Goritiensi, secundo dicta vero Commendae ut infra erigendae, Utinensi Archiepiscopis pro tempore existentibus, et non aliis personis in Commen-

Divisio Commendae Monasterii Sancti Petri de Rosacio nuncupat. in duas Commendas, quae duobus Archiepiscopis Goritien., cum suis respectiva fructibus perpetuo conceduntur.

dam Apostolica auctoritate praefata concedi, et assignari debeant, dividimus, et separamus, et respective in unam, et alteram Commendas Ordinis, et Denominationis, seu Tituli ejusdem Monasterii S. Petri de Rosaccio, ut praefertur, divisas, et separatas, quaetamen noviter in libris Camerae Apostolicae praefatae, habito respecto ad earum respective fructus, taxentur, eadem Apostolica auctoritate similiter perpetuo erigimus, et instituimus.

Utique Dioecesi assignentur Monasteria, et Commendae.

§. 6. Declarantes nihilominus unam Abbatiam Belinge, seu de Belluna, vel Bulegna, et alteram Praepositurам Sancti Stephani, respective nuncupatas Ecclesias supradictas, in praefato territorio Gradiscae, ut praefertur, existentes sub Dioecesi Goritiensi praefata, versaque vice Monasterium Abbatiam nuncupatum Sancti Galli de Mozio, seu Mosacen. praefati Ordinis Sancti Benedicti, cujus fructus, redditus, et proventus ad trecentos florenos auri similes in libris ejusdem Camerae Apostolicae, ut pariter etiam accepimus, taxati reperiuntur, quodque dictus Daniel praefatae Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalis Patriarcha Delfinus nuncupatus, ac Monasterium, Abbatiam etiam nuncupatum, S. Mariae de Sexto, praefati Ordinis S. Benedicti, ejusdem Aquilejensis respective Dioecesis, per Nos, ut praefertur, suppressae, et extinctae, ac cujus fructus, redditus, et proventus ad biscentum sexaginta florenos auri pares in eisdem libris praefatae Camerae Apostolicae, ut similiter accepimus, taxati reperiuntur, et quod Dilectus pariter Filius Noster Hieronymus praefatae S. R. E. Cardinalis Columna nuncupatus, in Commendam, ad eorum respective vitam, ex concessione, et dispensatione Apostolicis ad praesens respective obtinent, quaeque in similem Commendam ex pari concessione Apostolica ad vitam obtineri consueverunt, sub Dioecesi Utinensi deinceps respective comprehendi debere; quodque futuri Capitulum, et Canonici Ecclesiae Utinensis per Alias Nostras Literas in Archiepiscopalem, et Metropolitanam Ecclesiam erigendi, imposterum teneantur, et obligati existant, vice summae vigintisex Ducatorum auri de Camera cum tribus quartis alterius ducati similis, conficientium scuta quadragintasex et obulos octoginta monetae Romanae, singulis quindenniis, Officialibus Cancellariae Apostolicae, ratione unionis perpetuae Parochialis Ecclesiae S. Pauli de Lovaino olim

De solutione quindenniorum opportune statuitur.

Aquilejensis Dioecesis, necnon ratione alterius unionis perpetuae Thesaurariae, praefatae Patriarchalis olim Ecclesiae Aquilejensis Dignitatis, inibi non tamen post Pontificalem majoris existentis, eidem Patriarchali Ecclesiae, seu illius mensae Patriarchali, aut Capitulari pariter, per nos, ut praefertur, suppressis, et extinctis alias Apostolica auctoritate respective factarum, ad alteram, solutiones summae sexaginta unius ducatorum auri similium, cum tribus quartis alterius ducati paris, conficentium summam centum et octo scutorum monetae praefatae, et obolorum quinque ejusdem monetae, eisdem Cancellariae praefatae Officialibus etiam singulis quindenniis respective debitorum, respective faciendas.

Onera Missarum et Anniversaria in suppressa Patriarchali relicta, ubi et quomodo adimplenda.

§. 7. Considerantes itaque dignum esse, quod in praefata Ecclesia Goritiensi, ut praefertur, erecta, usque ab ejus exordio pro Christifidelium ad eam concurrentium commoditate aliquis major Missarum celebrandarum numerus reperiatur; quodque in olim Patriarchali Ecclesia Aquilejensi per Nos, ut praefertur, suppressa et extincta, ob exiguum Presbyterorum inibi remanentium numerum, solita anniversaria celebrari nequibunt, decernimus, quod imposterum celebrentur, ut prius, ab infrascriptis Presbyteris, ut infra nominandis, quotannis Missae privatae quingentae et sexaginta, videlicet etc. etc. Sequentia vero Anniversaria per eosdem pro tempore existentes Capitulum et Canonicos praefatae Ecclesiae in Archiepiscopalem Goritiensem, ut praefertur, erectae, quotannis, seu et per praefatos Mansionarios celebranda, ad eam Apostolica Auctoritate praefata transferimus, videlicet etc. etc.

Parochialis patronata Ecclesiae S. Mariae de Romans supprimitur.

§. 8. Praeterea Parochialem Ecclesiam, Sanctae Mariae de Romans nuncupatam, Goritien., quae sicut similiter accepimus, de eodem Jurepatronatus Laicorum Nobilium et Illustrium, videlicet praefatae Mariae Theresiae Reginae, ex fundatione, vel dotatione existit; quaeque per obitum quondam Joannis Baptistae Caterini, dum viveret, illius Rectoris, qui extra dictam Curiam diem clausit extremum, ad praesens vacat, sive ut praefertur, sive alias quovis modo etc., illiusque titulum collativum, ac denominationem, naturam, et essentiam Parochialis Ecclesiae collativae, ita quod ex nunc collativa esse desinat, et de caetero uti talis in titulum collativum conferri, aut impe-

trari non possit, et si illam deinceps conferri, aut impetrari, vel alias de illa dispositioni contigerit, collationes, impetrationes, aliaeque dispositiones hujusmodi, nullae et invalidae, nulliusque roboris vel momenti existant, nullique suffragentur, nec coloratum titulum possidendi cuiquam tribuant, eadem Apostolica auctoritate, de consensu praefatae Mariae Theresiae Reginae, etiam perpetuo supprimimus, et extinguimus, illamque sic suppressam et extinctam, una cum omnibus, et singulis secundodictae Parochialis Ecclesiae bonis, rebus, et proprietatibus, illorumque fructibus, redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, et emolumentis universis, cujuscumque nominis, naturae, speciei, qualitatis, et quantitatis existant, eisdem Mensis Archiepiscopali, et respective Capitulari praefatae Parochialis Ecclesiae Exaltationis Sanctae Crucis, et Sancti Viti in Archiepiscopalem Ecclesiam Goritiensem, ut praefertur, erectae: ita quod liceat futuris Archiepiscopo, ac illius Capitulo, et Canonicis, eorum, ac utriusque Mensae hujusmodi respective nominibus, omnium, et singulorum secundodictae Parochialis Ecclesiae, ut praefertur, suppressae et extinctae bonorum, rerum, proprietatum, fructuum etc. possessionem etc. apprehendere, et apprehensam perpetuo retinere, dictaque bona, res, proprietates locare, dislocare, arrendare, illorumque fructus etc. percipere, exigere, levare, ac in eorum, et utriusque mensae hujusmodi usus, et utilitatem convertere, cujusvis licentia desuper minime requisita; supportatis tamen per futuros Archiepiscopum, ac capitulum, et Canonicos praefatos, omnibus et singulis secundodictae Parochialis Ecclesiae, ut praefertur, suppressae, et extinctae oneribus, dicta Apostolica auctoritate, de simili consensu praefatae Mariae Theresiae Reginae modernae et unicae secundodictae Parochialis Ecclesiae Patronae praefatae, pariter perpetuo unimus, annectimus, et incorporamus.

Et una cum omnibus fructibus, et proventibus Archiepiscopali, et Capitulari Mensae unitur.

§. 9. Et insuper, ne cura animarum dilectorum quoque filiorum Parochianorum tam primodictae Exaltationis Sanctae Crucis, et Sancti Viti in Archiepiscopalem Ecclesiam Goritiensem, ut praefertur erectae, quam secundodictae, ut praefertur, suppressae, et extinctae Parochialium Ecclesiarum hujusmodi, aliquod in ejus exercitio, caeterisque ejusdem muneribus, oneribus, et obligationibus, patiantur detrimentum, unam in primodicta, ac alteram in secundodicta Parochialibus Ecclesiis hujusmodi Vicarias perpetuas, pro uno, et altero Presbyteris saecularibus, futuris primo et secundodictarum, Parochialium Ecclesiarum hujusmodi Vicariis perpetuis, per dictam Mariam Theresiam Reginam, ejusque Filios, et Descendentes nominandis, et ab Ordinario loci ad curam animarum exercendam approbandis, atque in dictis Vicariis ad nominationem hujusmodi per ipsum Ordinarium instituendis, qui Vicarii sic in illis instituti, apud primo et secundodictas Parochiales Ecclesias hujusmodi personaliter respective residere, ac curam animarum Parochianorum praefatorum laudabiliter exercere, eisque Ecclesiastica Sacramenta administrare, aliaque onera primo et secundodictis Parochialibus Ecclesiis hujusmodi quomodolibet incumbentia, subire et adimplere, prout Rectores primo et secundodictarum Parochialium Ecclesiarum hujusmodi pro tempore existentes facere debebant, et tenebantur, similiter, et pariformiter, et absque ulla prorsus differentia, etiam debeant, et teneantur, eadem Apostolica auctoritate similiter perpetuo erigimus et instituimus; illisque sic erectis et institutis, pro illarum respective congrua et competenti dote, illasque pro tempore obtinentium congrua sustentatione, et onerum illis incumbentium supportatione, ex fructibus dictarum mensarum Archiepiscopalis et Capitularis respective, summam futuris Vicariis praefatis ab eodem Ordinario loci juxta Sacrorum Canonum, et Concilii Tridentini praefati Decretorum, nec non Constitutiones Pii Papae V. etiam praedecessoris Nostri, super declaratione assignationum Vicariis perpetuis facienda rum editae dispositionem, quotannis assignandam, et per futuros Archiepiscopum, ac Capitulum, et Canonicos Goritienses praefatos persolvendam, Apostolica auctoritate praefata, etiam perpetuo applicamus, et appropriamus.

Curae animarum utriusque Parochiae, tam suppressae quam in Metropolitanam erectae consulto consulitur.

Constitutis inibi duobus Vicariis perpetuis cum congrua ad formam Constitutionum Apostolicarum definienda.

§. 10. Et, quia, sicut etiam accepimus, alias, videlicet de anno ejusdem Domini millesimo sexcentesimo octogesimo sexto, quondam tunc in humanis agens Vitus Gullini Presbyter, in ejus postremo, sub quo ab humanis decessit, elogio, nonnulla ejus bona, quorum redditus ad praesens ad valorem annuum duorum millium florenorum monetae illarum partium, ut pariter accepimus, ascendunt, intuitu erectionis Cathedralis Ecclesiae Goritiensis

Alia Archiepiscopalis, et Capitularis Mensae accessio ex suppressione Beneficii simplicis.

reliquit, et deinde de anno praefati Domini millesimo sexcentesimo nonagesimo quinto, bonae memoriae Sebastianus Antonius, dum viveret, praefatae Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalis Tanarius nuncupatus, tunc dictae Sedis Apostolicae Nuncius Viennae commorans, ex bonis a praefato Vito, ut praefertur, relictis, unum simplex, et personalem residentiam non requirens Beneficium Ecclesiasticum in Parochiali, seu alia Ecclesia Civitatis Goritiensis praefatae, juxta decretum Congregationis tunc existentium praefatae S. R. E. Cardinalium Decretorum dicti Concilii Tridentini Interpretum, erexit et fundavit: Nos provide considerantes, attenta erectione Archiepiscopalis Ecclesiae Goritiensis hujusmodi per Nos, ut praefertur, facta, piam praefati Viti intentionem, et fundationem suum plenarium effectum jam consequutam esse, Beneficium, ut praefertur, ad tempus destinatum, erectum, et fundatum hujusmodi, non obstante quovis dissensu, seu obstaculo moderni illius Titularis, praevia illius tituli collativi, quatenus opus sit, perpetua suppressione et extinctione, una cum omnibus et singulis illius bonis, fructibus, redditibus, proventibus, juribus obventionibus, et emolumentis universis, motu, scientia et potestatis plenitudine similibus, Mensis Archiepiscopali, et respective Capitulari praefatis, supportatis, tamen per futuros Archiepiscopum, et capitulum, et Canonicos Goritienses omnibus et singulis dicti Beneficii, ac praesertim unius Missae privatae, quam per dictos futuros Capitulum, et Canonicos in suffragium animae praefati Viti quotannis celebrari mandamus, oneribus, pariter perpetuo unimus, annectimus, et incorporamus.

Dos Archiepiscopalis Ecclesiae quanta, et unde conficienda.

§. 11. Insuper ex praefatis dismembrationibus, et suppressionibus, ac respective unionibus, et applicationibus, per Nos, ut praefertur, factis, certam, et fixam dotem, tam Archiepiscopalis, quam Capitularis Goritien. Mensarum hujusmodi destinare intendentes, pro tempore existenti Archiepiscopo Goritiensi, in computum praefatorum sex millium sexcentorum florenorum annuorum pro ejus manutentione, ut praefertur, assignatorum, redditus Patriarchalis Ecclesiae praefatae Aquilejensis per Nos, ut praefertur, suppressae et extinctae, ad quatuor mille et quadrigentos florenos hujusmodi annuatim, ut similiter accepimus, ascendentes; ac ex nunc prout ex tunc, et e contra, postquam dictum Monasterium Sancti Petri de Rosacio ex persona praefati Angeli Mariae Cardinalis, et Episcopi quovis modo, illius Commenda praefata, ut praefertur, cessante, vacare contigerit, ejusdem Monasterii S. Petri de Rosacio fructus, redditus, et proventus ex bonis in Austriaca Ditione existentibus provenientes, et ad summam mille centum florenorum monetae illarum partium etiam annuatim, ut pariter accepimus, ascendentes; ac etiam quibus Patriarchatus Aquilejensis per Nos, ut praefertur, suppressus, et extinctus, illiusque Patriarcha pro tempore existens a parte Imperii fruebatur, in summa quadringentorum sexaginta quatuor florenorum similium annuorum; necnon redditus secundodictae Parochialis Ecclesiae S. Mariae de Romans, ut praefertur, suppressae et extinctae, ac etiam, ut praefertur, unitae, annexae, et incorporatae, ad sexcentos florenos similiter annuatim, ut etiam accepimus, ascenden., similiter perpetuo concedimus, et assignamus. Et quamvis ad complendam integram summam dictorum sex millium et sexcentorum florenorum monetae praefatae pro Congrua Archiepiscopi Goritiensis pro tempore existentis praefati assignatorum, trigintasex floreni similes annuatim deficiant; nihilominus eadem summa, ut praefertur, assignata, tamquam integra computari debebit, tum quia bona, ut par est, diligenter, administrata, majores producere poterunt redditus, tum etiam quia pro tempore existens Archiepiscopus Goritiensis praefatus exemptus semper erit a solutione quindenniorum Sedi Apostolicae praefatae Capitulo, et Canonicis Patriarchalis Ecclesiae Aquilejensis per Nos, ut praefertur, suppressae et extinctae antea solvi solitorum, pro bonis nonnullorum Monasteriorum illius Mensae Capitulari alias unitorum, ad quorum solutionem Capitulum et Canonici Ecclesiae Goritiensis, ut praefertur, erectae pro tempore existentes praefati, ex nunc imposterum tenebuntur, et obligati existent. Quibus itidem pro eorum particulari dote, onerumque eis pro tempore incumbentium supportatione, infrascriptos redditus, ad summam octo millium ducentorum et quatuor florenorum dictae monetae annuatim, ut pariter accepimus, ascendentes, scilicet florenos mille et quingentos ex praefata Parochiali Ecclesia Exaltationis Sanctae Crucis, et Sancti Viti, ut praefertur, suppressa et ex-

Quanta itidem dos Capitularis Mensae et quomodo inter Dignitates, et Canonicos, aliosque Mansionarios, ac Cappellanos partienda.

tincta, et in Archiepiscopalem Ecclesiam Goritiensem, ut praefertur, erecta; ac florenos bismille ex praefato Beneficio pariter, ut praefertur, suppresso, et extincto; ac florenos quatuormille ex bonis haereditariis dicti quondam Augustini Codelli, licet bona haereditaria hujusmodi, ex dispositione praefati Augustini, pro erectione Episcopatus, seu Cathedralis Ecclesiae Goritiensis relicta fuerint, necnon florenos similes septingentos quatuor ex communibus redditibus Capituli, et Canonicorum olim Ecclesiae Patriarchalis Aquilejensis per Nos, ut praefertur, suppressae et extinctae, annuatim respective provenien.; et quemcumque alium fundum, quatenus existat, pro dote, et annuo adimplemento Missarum, et Anniversariorum destinatum, etiam pariter concedimus et assignamus. Cum hoc tamen, quod administratione omnium bonorum hujusmodi apud Capitulum, et Canonicos praefatae Ecclesiae Goritiensis pro tempore existentes praefatos remanente, teneantur ipsi Capitulum et Canonici, ex illorum redditibus subministrare annuatim florenos mille praeposito, qui etiam fruatur habitatione domus ab eodem quondam Vito Gulini, ut similiter accepimus, relictae, ac octingentos Decano, et sexcentos Primicerio, ac quadringentos quinquaginta cuilibet ex quinque Canonicis praefatis, ac ducentos cuilibet ex sex Mansionariis hujusmodi, necnon centum quinquaginta florenos similes cuilibet ex duobus presbyteris Cappellanis nuncupandis, qui praeter Sacristam, annuos redditus trecentorum florenorum similium separatim habentem, Inservient, et insimul Missas celebrabunt in antiqua Patriarchali Ecclesia Aquilejensi per Nos, ut praefertur, suppressa et extincta, semper tamen Sedi Apostolicae praefatae immediate subjecti, et Delegato Apostolico, prout ordinatur in praefatis Nostris Literis Apostolicis incipientibus — *Injuncta Nobis* — Pridie nonas Julii, Pontificatus Nostri anno undecimo, ut praefertur, expeditis.

Quae reliqua est summa, in quos usus eroganda.

§. 12. Et quia juxta supradictum computum, annuatim superabundare videntur mille sexcentiquatuor Floreni similes, isti erogari debebunt in adimplementum onerum Missarum, et Anniversariorum translatorum, et ut superius ordinatorum, inter quas Missas una annuatim private celebranda erit in suffragium Animae praefati quondam Viti Gulini, necnon in manutentionem praefatae Ecclesiae Aquilejensis, per Nos, ut praefertur, suppressae, et extinctae, ac novae Ecclesiae Archiepiscopalis Goritiensis, pro medietate cum Archiepiscopo Goritiense pro tempore existente, et pro salariis Ministrorum, aut alterius occurrentis solutionis, onerum, et similiter pro prompta, et integra satisfactione quindenniorum praefatae Sedi Apostolicae debitorum pro praefato Monasterio de Belinga, seu Belluna, vel Bulegna, ac dicta Praepositura ad Sanctum Stephanum, praefati Territorii Gradiscae in Austrisco dominio, mensae Capitulari praefatae Ecclesiae Patriarchalis Aquilejensis per Nos, ut praefertur, suppressae, et extinctae, alias unitis, videlicet Florenos auri de Camera septuagintaduos, et solidos novem pro eodem supradicto Monasterio de Belinga, seu Belluna, vel Bulegna, eorumdem Fratrum Nostrorum praefatae Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium Collegio, qui ad monetam Romanam reducti conficiunt summam centum vigintinovem scutorum dictae monetae, et obulorum octoginta duorum, singulis quindenniis; et Cancellariae Apostolicae Officialibus septuaginta quinque Ducatorum auri de Camera hujusmodi, qui sunt in moneta Romana praefata scuta centumviginti septem, et obuli septuaginta quinque; necnon Camerae Apostolicae Florenos vigintinovem, qui conficiunt summam scutorum quinquagintaduorum dictae monetae; itaut in totum debeantur in decursu annorum quindecim scuta trecenta novem, et obuli septuagintaduo cum dimidio alterius obuli paris; et ulterius praefatae Cancellariae Apostolicae Officialibus, pro praefata Praepositura ad Sanctum Stephanum Gradiscae, ut supra, unita singulis pariter quindenniis, ducatos auri de Camera similes centum et tres, qui conficiunt summam centum octoginta scutorum dictae monetae, et obulorum vigintiquinque; itaut ambabus dictis partitis computatis, pro tempore existentes Capitulum, et Canonici praefatae Archiepiscopalis Ecclesiae Goritiensis per Nos, ut praefertur, erectae tenebuntur, et obligati erunt solvere singulis quindenniis scuta quadringenta octoginta novem, et obulos nonaginta septem praefatae monetae, quae singulis annis repartita, quolibet anno costituunt summam scutorum trigintaduorum, et obulorum sexaginta sex cum dimidio alterius obuli similis.

Conceditur facultas Capitulo con-

§. 13. Praeterea eisdem futuris, et pro tempore existentibus Ecclesiae Goritiensis Ar-

dendi, reformandi, ac corrigendi statuta pro oeconomica bonorum administratione, et Ecclesiae servitio.

rchiepiscopo, Capitulo, et Canonicis, et Dignitates praefatas obtinentibus, ut ipsi capitulariter congregati pro dictae Ecclesiae Goritiensis, ac illius Mensae Capitularis, Sacristiae, et Fabricae, eorumque rerum, et bonorum tam spiritualium, quam temporalium prospero, felicique statu, regimine, gubernio, et directione, ac onerum eis pro tempore respective incumbentium supportatione, Missarum, Horarum Canonicarum diurnarum, et nocturnarum, aliorumque Divinorum Officiorum, Processionum, Funeralium, et Anniversariorum celebratione, ac de Dignitatibus, Canonicatibus, et Praebendis, ac Mansionariis praefatis, aliisque Ministeriis Ecclesiasticis, inibi pro tempore providendorum receptione, et admissione, personali residentia, distributionum etiam quotidianarum, et emolumentorum quorumcumque repartitione, et amissione, poenarum per absentes a Divinis Officiis, et Functionibus, suis loco, tempore non interessentes, seu onera, et ministeria eis respective incumbentia subire negligentes incurrendarum impositione, atque incursu, singulorum praesentiis, et absentiis notandis, Caeremoniis, et Functionibus in praefata Ecclesia, illiusque Choro, Capitulo, Processionibus, et aliis actibus servandis, necnon praefatae Ecclesiae Ministris deputandis, et amovendis, salariis, et stipendiis, eorum cuilibet assignandis, ac quibusvis aliis rebus, in praemissis, et circa ea quomodolibet necessariis, et opportunis, quaecumque Statuta, Ordinationes, Capitula, et Decreta, licita tamen et honesta, et sacris Canonibus, ac praefati Concilii Tridentini Decretis, et Constitutionibus Apostolicis non contraria, concedere, et edere, conditaque, et edita, pro temporum, et rerum varietate et qualitate, mutare, limitare, corrigere, declarare, et interpretari, ac in meliorem formam redigere, seu alia de novo etiam ex integro concedere, et per eos, ad quos pro tempore spectabit, sub poenis in contrafacientes statuendis, observari facere, libere, et licite valeant, plenam, liberam, et omnimodam facultatem, potestatem, et auctoritatem, eadem Apostolica auctoritate similiter perpetuo concedimus et impertimur.

Ac Dignitatibus et Canonicis Cappae Magnae, Mansionariis, autem Almutiae usus.

§. 14. Ulterius futuris praefatae Ecclesiae in Archiepiscopalem, ut praefertur, erectae Praeposito, et Decano, ac Primicerio, et quinque Canonicis, necnon sex Mansionariis praefatis, eorumque in Praepositura, et Decanatu, et Primiceriatu, ac singulis Canonicatibus, et Praebendis, necnon sex Mansionariatibus hujusmodi successoribus respective pro tempore existentibus, ut ipsi Praepositus videlicet, ac Decanus, et Primicerius, ac quinque Canonici praefati, Cappam magnam violacei coloris cum pellibus Armellinis subsutam, et Rocchettum; Mansionarii vero praefati Almutiam, tam in praefata Ecclesia in Archiepiscopalem, ut praefertur, erecta, quam extra eam, et tam in Processionibus, quam aliis actibus, et functionibus quibuscumque publicis, et privatis, etiam extra Civitatem Goritiensem praefatam, ac ubique locorum, etiam in Synodalibus, Provincialibus, Universalibus, Generalibusque Conciliis, ac etiam in praesentia dictorum Venerabilium Fratrum Nostrorum praefatae Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium de Latere Legatorum, Archiepiscoporum, Episcoporum, et Ordinarii etiam proprii, ac aliorum quorumcumque, ac etiam in ipsius Ecclesiae Choro, et Capitulo, quibusvis anni temporibus, et diebus, deferre et gestare, illisque respective uti libere, et licite valeant, et possint.

Universa denique jura caeteris Capitulis quomodolibet competentia.

§. 15. Eisdem quoque Praeposito, et Decano, ac Primicerio, et quinque Canonicis, necnon sex Mansionariis pro tempore existentibus praefatis, ut ipsi eorumque Officiales, ac Ministri, ac res, bona, proprietates, et jura quaecumque, omnibus et singulis tam spiritualibus, quam temporalibus privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, praeeminentiis, antelationibus, concessionibus, indultis, favoribus, et gratiis, quibus aliarum similium Archiepiscopalium, et Metropolitanarum Ecclesiarum illarum Partium Capitula, Dignitates, Canonicatus et Praebendas, ac Mansionariatus in eis obtinentes, eorumque Officiales, et Ministri, ac bona, jura, res, et proprietates, de jure, usu, consuetudine, privilegio, aut alias quomodolibet, non tamen titulo oneroso, aut ex Indulto, seu privilegio particulari, utuntur, fruuntur, potiuntur, et gaudent, aut uti, frui, potiri, et gaudere possunt, et poterunt quomodolibet in futurum, similiter, et pariformiter, ac aeque principaliter, et ubique, absque ulla prorsus differentia, dummodo tamen illa sint in usu, et non revocata, nec sub aliqua revocatione comprehensa, sacrisque Canonibus, et praefati Concilii Tridentini Decretis, ac Constitutionibus, et Ordinationibus

Apostolicis non repugnent, uti, frui, potiri, et gaudere libere et licite etiam possint, et valeant, perinde ac si eis nominatim, et expresse concessa fuissent, eadem Apostolica auctoritate etiam perpetuo concedimus, et indulgemus.

Jus nominandi ad Metropolitanam Ecclesiam, Dignitates, Canonicatus Mansionariatus, et Cappellanias reservatur favore Reginae Hungariae, ejusque Filiorum, et Descendentium.

§. 16. Et insuper, attentis praefatae Mariae Theresiae Reginae peculiaribus meritis, dum ipsa pro erectione novae Archiepiscopalis Ecclesiae Goritien. hujusmodi, consensum praestitit unioni Beneficiorum aliquot Ecclesiasticorum de suo jure-patronatus existentium, ac considerabilibus muneribus, et donativis eidem Archiepiscopali Ecclesiae Goritiensi per eam factis, sperantes etiam quod in posterum, pro ejus singulari liberalitate, alia similia, aut majora facere possit, eidem Mariae Theresiae Reginae, ejusque Filiis, et Descendentibus, Jus nominandi ad praefatam Archiepiscopalem Ecclesiam tam hac prima vice, a primaeva illius erectione et institutione per Nos, ut praefertur, factis, Pastoris solatio destitutam, quam deinceps, quoties eam pro tempore quomodolibet, non tamen per obitum apud Sedem Apostolicam praefatam, etiam Pastoris solatio destitui contigerit, Personam idoneam, per Nos, et Romanum Pontificem pro tempore existentem, ad nominationem hujusmodi, eidem Ecclesiae Goritiensi in Archiepiscopum praeficiendam, necnon ad Praepositnram, et Decanatum, et Primiceriatum, et quinque Canonicatus et Praebendas, ac sex Mansionariatus praefatos, necnon ad unam, et alteram perpetuas Cappellanias in praefata Ecclesia Patriarchali Aquilejensi per nos, ut praefertur, suppressa, et extincta, pro celebratione Missarum, et Anniversariorum praefatorum, inibi per unum et alterum Presbyteros, Cappellanos nuncupandos, obtinendas, destinatos, et ut praefertur, erectos et erectas hujusmodi, quandocumque, et quotiescumque illos, et illas de caetero, quibusvis modis, et ex quorumcumque personis, etiam Nostris, et Romani Pontificis pro tempore existentis, seu quorumvis praefatae Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium, etiam tunc viventium, Familiaribus, et continuis Commensalibus, seu praefatae Romanae Ecclesiae et Curiae Officialibus, aut alias reservationem, et affectionem inducentibus, seu per liberas, etiam ex causa permutationis, resignationes de illis in Romana Curia praefata, etiam in Nostris, et Romani Pontificis pro tempore existentis manibus, vel extra eam quomodolibet, respective factas et admissas, aut assequutionem aliorum Beneficiorum Ecclesiasticorum quavis auctoritate collatorum, seu illos et illas pro tempore respective, obtinentium in aliquo ex mensibus Nobis, et Romano Pontifici pro tempore existenti praefato, ac eidem Sedi Apostolicae reservatis, non tamen per obitum apud Sedem eamdem, decessum, vel quamvis aliam dimissionem, amissionem, privationem, Religionis ingressum, et professionis in ea emissionem, Matrimonii contractum, aut alias quomodocumque, et qualitercumque vacare contigerit, personas itidem idoneas, in Praepositura per Nos, ut praefertur, erecta praefata, quovis modo, et in quibusvis mensibus pro tempore vacante, per Ordinarium Loci; in Primiceriatu vero, ac singulis quinque Canonicatibus, totidemque Praebendis, ac sex Mansionariatibus, necnon una et altera Cappellaniis per Nos, ut praefertur, erectis hujusmodi, non tamen in infrascriptis sex mensibus pro tempore vacan., neque in dicto Decanatu quovis modo, et in quibusvis mensibus etiam pro tempore vacante, etiam per eumdem Ordinarium Loci respective instituendas, simili Apostolica auctoritate pariter perpetuo reservamus, concedimus, et assignamus; necnon Jus nominandi hujusmodi tam ad dictam Ecclesiam Goritiensem, quam ad Praepositnram, et Decanatum, et Primiceriatum, et quinque Canonicatus, totidemque Praebendas, et sex Mansionariatus, ac unam et alteram Cappellanias per Nos, ut praefertur, erectas et erectos hujusmodi, Regium existere, eidemque Mariae Theresiae Reginae, ejusque Filiis, et Descendentibus praefatis, semper et perpetuo competere, illudque vim, effectum, naturam, substantiam, essentiam, qualitatem, validitatem, et roboris firmitatem Juris nominandi Regii hujusmodi obtinere, ac uti tale sub quacumque derogatione, etiam cum quibusvis praegnantissimis, et efficacissimis clausulis, et decretis, in quacumque dispositione etiam per viam Constitutionis, Legis, Regulae Cancellariae Apostolicae, aut alias quomodocumque facta, nullatenus comprehendi, neque illi ullo umquam tempore, et ex quavis causa derogari posse, neque debere, ac collationes, provisiones, et quasvis alias dispositiones de Praepositura, et Decanatu, ac Primiceriatu, et quinque Canonicatibus, to-

tidemque Praebendis, ac sex Mensionariatibus, necnon una et altera Cappellaniis, ut praefertur, erectis bujusmodi, absque ipsius Mariae Theresiae Reginae, ejusque Filiorum, et Descendentium praefatorum consensu, seu nominatione, pro tempore factas, processusque desuper habendos, et inde sequenda quaecumque, nulla et invalida, nulliusque roboris, vel momenti fore et esse, ac pro nullis et infectis haberi, nec jus, aut coloratum titulum possidendi cuiquam per illa tribui posse decernimus.

Quando expediendae sint Literae Apostolicae, et cum quibus expressionibus

§. 17. Cum hoc tamen, quod quoties praefatam Ecclesiam Goritiensem Pastoris solatio destitui, ac Decanatum praefatum quovis modo, et in quibusvis mensibus, praefatum vero Primiceriatum, ac quinque Canonicatus, totidemque Praebendas, et sex Mansionariatus, ac unam et alteram Cappellanias, ut praefertur, erectos et erectas bujusmodi, in sex mensibus, scilicet Jannarii, Martii, Maji, Julii, Septembris, et Novembris, Sedi Apostolicae praefatae juxta Concordata Germaniae reservatis, vacare contigerit, ad illam, et illos, ac illas nominatio bujusmodi, Nobis, et Successoribus Nostris Romanis Pontificibus pro tempore existentibus tantum fieri debeat, et ad illos, et illas respective, ut praefertur, pro tempore nominati, Literas Apostolicas, cum expressione tamen fructuum tam Decanatus, quam Primiceriatus, ac quinque Canonicatuum, totidemque Praebendarum, necnon sex Mansionariatuum, et unius, et alterius Cappellaniarum bujusmodi, in vigintiquatuor ducatis auri de Camera bujusmodi, juxta stylum Germaniae, expedire teneantur; ad Ecclesiam praefatam vero Goritiensem pro tempore etiam nominati pariter Literas Apostolicas expedire, ac jura praefatae Camerae Apostolicae, et aliis propterea dobita, juxta taxam, quae ab eorumdem Cardinalium Collegio praefato, habito respectu ad praesentes redditus Mensae Archiepiscopalis Goritiensis praefatae, necnon ad aliam taxam correspondentem redditibus a praefato Monasterio Sancti Petri de Rosacio, ut praefertur, dismembratis, et pro tempore existenti Archiepiscopo Goritiensi assignatis, in summa septingentorum florenorum auri hujusmodi, statuta fuit, et quam in eadem summa in Libris Camerae Apostolicae praefatae describi volumus; et in qua taxa florenorum septingentorum, comprehendi debeat taxa Communis dicti Monasterii Sancti Petri de Rosacio Goritiensis Dioecesis, quae ab Archiepiscopis Goritiensibus pro tempore, utpote in provisione Ecclesiae Archiepiscopalis solvenda, in Literis Apostolicis Commendae ejusdem Monasterii desuper expeditis persolvi non debebit, persolvere similiter teneantur.

Clausulae pro praemissorum firmitate.

§. 18. Praesentes quoque Literas semper et perpetuo validas, et efficaces esse et fore, nec ullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis, seu invaliditatis vitio, seu intentionis Nostrae, aut alio quovis defectu notari, impugnari, invalidari, seu in jus vel controversiam vocari, aut adversus illas quodcumque juris vel facti, aut gratiae vel justitiae remedium impetrari posse, nec illas sub quibusvis similium vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, etiam per Nos, et Sedem Apostolicam praefatam, sub quibuscumque tenoribus, et formis, et sub quibusvis clausulis, et decretis, etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialiter, pro tempore factis, et faciendis, comprehendi, vel confundi, sed tamquam ad Fidei Catholicae exaltationem, Divinique Cultus incrementum, et animarum aedificationem, et solatium, factas, et emanatas, semper ab illis excipi, et quoties illae emanabunt, toties in pristinum, et validissimum statum restitutas, repositas, ac plenarie reintegratas, ac de novo etiam sub quacumque posteriori data, per futuros, et pro tempore existentes Archiepiscopum, et Capitulum, ac Canonicos Goritienses praefatos, ac alios, quorum favorem eaedem praesentes Literae quomodolibet concernunt, quandocumque eligenda, concessas, validas, quo fore et esse, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere: et sic ab omnibus censeri, et ita per quoscumque Judices Ordinarios, vel Delegatos quavis auctoritate fungentes, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ejusdem Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, etiam de Latere Legatos, Vicelegatos, dictaeque Sedis Nuncios, et quoslibet alios quavis praerogativa, et privilegio fungentes, ac honore, et praeeminentia fulgentes, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, et si secus super his a quodam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari,

Aliter judicari prohibetur.

irritum et inane Motu pari similiter decernimus etc. etc. etc.

Derogatio contrariis.

§. 19. Non obstantibus priori voluntate Nostra praefata, ac piae memoriae Bonifacii Papae Octavi etiam praedecessoris Nostri de una, et Concilii Generalis de duabus Dietis, dummodo ultra tres Dietas aliquis vigore praesentium ad judicium non trahatur, ac quibusvis aliis, etiam in Synodalibus, Provincialibus, Generalibusque Conciliis editis vel edendis, specialibus vel generalibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, necnon Nostris et Cancellariae Apostolicae praefatae Regulis, de jure quaesito non tollendo, ac de gratiis ad instar non concedendis, necnon Lateranensis Concilii novissime celebrati, uniones, et applicationes perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, ac quatenus opus sit, primodicti Monasterii, et Ordinis praefati, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, privilegiis quoque, indultis, et Literis Apostolicis, quibusvis Superioribus, et Personis, sub quibuscumque tenoribus, et formis ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, et insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis, etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus, ac etiam consistorialiter, aut alias quomodolibet, etiam pluries, et iteratis vicibus concessis, confirmatis, approbatis, et innovatis, necnon praefata ultima dicti quondam Augustini Codelli voluntate, et dispositione. Quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, alias de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, et expressa, ac individua, et de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua alia etiam exquisita, et peculiaris forma servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata, inserti forent, praesentibus pro plene et sufficienter expressis, ac insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum omnium et singulorum validitatis effectum, hac vice dumtaxat specialiter et expresse, ac latissime et plenissime harum quoque serie, motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus derogamus, contrariis quibuscumque etc.

§. 20. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostrae absolutionis, perpetuae suppressionis, extinctionis, erectionis, concessionis, dismembrationis, separationis, assignationis, unionis, declarationis, applicationis, annexionis, incorporationis, facultatum impartitionis, indulti, juris nominandi, reservationis, et extensionis, decreti, mandati, et commissionis, collationis, provisionis, et derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, et Beatorum Petri et Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

Sanctio poenalis.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae millesimo septingentesimo quinquagesimo secundo, Quartodecimo Kalendas Maij, Pontificatus Nostri Anno XII.

Dat. 18. Aprilis.

Expedita in Cancellaria Apostolica.

II.

PRIVILEGIA

Et Indulta concessa Confraternitati Sanctae Mariae *de Succursu contra Infideles* in Civitate Januae erectae ampliantur, et declarantur.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Pias Christifidelium Societates Omnipotentis Dei cultum per assidua Religionis obsequia, simulque Proximorum utilitatem, per impensa Charitatis officia promoventes, Apostolicae liberalitatis favoribus, et gratiis libenter cumulamus, ac etiam Indulta, et Privilegia semel ipsis concessa ampliamus, et declaramus, prout in Domino salubriter expedire conspicimus.

Pontificis munificentia in Societates divinum cultum, et proximorum utilitatem promoventes. Indultum Confratribus jam concessum vescendi ovis, et lacticiniis certis Quadragesimae diebus.

§. 1. Cum itaque alias a Nobis emanaverint Literae in forma Brevis sub Annulo Piscatoris, quarum initium est « *Attendentes* » favore Confratrum piae Sodalitatis Beatae Mariae Virginis *de Succursu contra Infideles* nuncupatae in Civitate Januensi canonice erectae, in quibus, inter alia illius Confratribus tunc et pro

tempore existentibus concessa Privilegia, et Indulta, hoc etiam continetur, quod Confratres praedicti in Januensi Ditione, et Dominio commorantes, et eleemosynas juxta Confraternitatis hujusmodi Statuta prompte contribuentes, seu alia pia opera in Statutis ipsis contenta et expressa adimplentes, Privilegio vescendi ovis, et lacticiniis, diebus Dominicis, et quibuslibet secundis, tertiis, et quintis Feriis cujuslibet Hebdomadae Quadragesimae, exceptis tamen Dominica in Palmis, et Hebdomadae Majoris respective nuncupatis diebus, ac servata lege jejunii, et unica comestione in die, uti possent, et valerent, prout in enunciatis Literis distinctius continetur.

Protenditur ad omnes Quadragesimae dies, servata tamen lege jejunii.

§. 2. Cumque, sicut nuper pro parte Dilectorum Filiorum modernorum dictae Congregationis Confratrum Nobis expositum fuit, non tam ipsorum majori solatio, quam ipsius Confraternitatis progressibus magnopere proficuum fore censeatur, si Nos privilegium, seu Indultum hujusmodi, ad alios omnes Quadragesimae dies ampliare, et extendere dignaremur: Nos, qui ejusdem Confraternitatis utilitatem, ac etiam augmentum sinceris desideramus affectibus; illius Confratres praedictos, eorumque singulares personas, a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, et poenis, a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, et absolutos fore censentes; supplicationibus pro eorum parte Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, et Apostolicae potestatis plenitudine, supradictum Privilegium, seu Indultum, Ovis, et Lacticiniis certis Quadragesimae diebus vescendi, eidem Confraternitati, ejusque Confratribus, ut praefertur, concessum, non solum confirmamus, et approbamus; Verum etiam ipsis modernis, et pro tempore existentibus ejusdem Confraternitatis Confratribus praedictis, in Reipublicae Januensis Ditione, et universo Dominio tantum commorantibus, non tamen illis, qui Archiepiscopi, Episcopi, et inferiores Praelati, nec non cujusvis Regularis Ordinis Professores, et quoad Ecclesiasticos saeculares, qui ad Sacrum Presbyteratus Ordinem promoti respective sint et fuerint, nisi hujusmodi Archiepiscopi, Episcopi, Praelati, aliique Ecclesiastici Regulares, et Presbyteri Saeculares, sexagesimum aetatis annum compleverint, ut ipsi et eorum singuli, omnibus tam Dominicis, quam ferialibus diebus Quadragesimae, etiam Dominica in Palmis, et per Hebdomadam Majorem nuncupatam, iisdem Ovis, et Lacticiniis vesci, servatis tamen in singulis Feriis jejunii legibus, et unica tantum comestione in die, libere et licite possint et valeant, praesentium tenore etiam perpetuo concedimus, et indulgemus.

Privilegium eligendi Confessarium, qui a Reservatis S. Sedi absolvat.

§. 3. Quia vero ad aures Nostras, non sine animi nostri molestia, fide dignorum relatione delatum fuit, aliud Indultum, seu Privilegium in dictis prioribus Literis Nostris contentum, per quod videlicet concessum fuit, ut singuli dictae Confraternitatis Confratres Presbyterum quemlibet Confessarium ab Ordinario Loci respective approbatum eligere possint, qui unumquemque eorum a peccatis reservatis etiam Sedi Apostolicae, bis in ipsorum vita, et in eorumdem mortis articulo absolvere valeat, ita ab aliquibus intelligi et interpretari, uti singuli Confratres praedicti, novam singulis annis adscriptionem eidem Confraternitati, juxta illius Statuta, obtinentes, duabus vicibus inter unam, et alteram adscriptiones hujusmodi, hoc est duabus vicibus in singulos annos, absolutionem a casibus reservatis, et quidem non solum Sedi Apostolicae praedictae, sed etiam Ordinariis Locorum respective reservatis, sine eorumdem Ordinariorum licentia, solo dictarum Literarum Nostrarum vigore, recipere possint: Nos Interpretationes hujusmodi, tam rectae disciplinae perniciosas, quam etiam Nostrae menti, ac voluntati contrarias, de medio tollere volentes; Motu proprio, ac certa scientia, earumdem praesentium tenore edicimus et declaramus, Nostrae mentis, ac voluntatis numquam fuisse, nec esse, ut praedictae Confraternitatis Confratres, vigore dictarum Literarum Nostrarum, extra mortis articulum, plusquam duabus vicibus in toto ipsorum vitae decursu, quantumvis pluries eidem Confraternitati se adscripserint, Privilegio praedicto sibi concesso, eligendi videlicet Confessarium, qui eos a casibus reservatis absolvat, uti, seu gaudere; nec etiam, ut Confessarii ab iisdem Confratribus sic electi, earumdem Literarum Nostrarum vigore, ipsos a casibus Ordinariis Locorum respective reservatis, sine eorumdem Ordinario-

Bis tantum in vita eo, uti possunt Confratres; non obstantibus iteratis adscriptionibus Confraternitati.

rum licentia, absolvere possint, et valeant; nec umquam hujusmodi eligendi, et respective absolvendi facultatem, ultra duas vices in toto cujuslibet Confratris vitae cursu, extra ipsorum mortis articulum, et praeterquam in casibus Nobis, et Sedi Apostolicae dumtaxat, non vero etiam Ordinariis Locorum reservatis, nisi eorumdem Ordinariorum licentia respective accedat, per Nos in praecitatis Nostris Literis concessam fuisse; et consequenter absolutiones, in vim earumdem Literarum, contra praesentis declarationis Nostrae tenorem, forsan de praeterito impertitas, aut in posterum impertiendas, nemini suffragari potuisse, sive posse, decernimus et declaramus; et ita censeri volumus, atque praecipimus; rejectis interpretationibus superius enunciatis, quas Nos earumdem praesentium tenore, et Apostolica auctoritate, reprobamus, et a quolibet cujusvis status, gradus, conditionis, et Ordinis, etiam necessario forsan exprimendi, teneri, tradi, defendi, aut in praxim deduci prohibemus, et interdicimus; in contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque.

Nec eo conleratur facultas absolvendi a reservatis Ordinario.

§. 4. Ut autem praesentis declarationis Nostrae, nec non reprobationis, et prohibitionis hujusmodi tenor, ad eorumdem Confratrum, et quorumcumque Confessariorum ab ipsis forsan eligendorum, aliorumque in praemissis interesse habentium, notitiam certius perducatur: Nos earumdem praesentium serie, et auctoritate praedicta, Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, et Episcopis, ac Dilectis etiam Filiis Praelatis inferioribus, Locorum Ordinariis, in praedicta Ditione, et universo Dominio Reipublicae Januensis constitutis, committimus et demandamus, ut de vero sensu dictarum priorum Literarum Nostrarum, et de praesenti voluntate Nostra, praedictos omnes, in suis quique Civitatibus, Dioecesibus, et Territoriis, instructos reddant, aliisque opportunis rationibus animarum securitati, et Apostolicorum Decretorum observantiae prospiciant. Quocirca volumus, ut praesentium Literarum transumptis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, et sigillo personae in Ecclesiastica Dignitate constitutae munitis, eadem ubique fides habeatur, quae ipsis originalibus haberetur, si forent exhibitae, vel ostensae.

Ordinariis locorum committitur hujusce declarationis publicatio, et executio

Fides adhibetur transumptis.

§. 5. Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc Nostrarum confirmationis, ampliationis, concessionis, Indulti, declarationis, prohibitionis, mandati, commissionis, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, et Beatorum Petri et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Sanctio.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae millesimo septingentesimo quinquagesimo secundo, duodecimo Kalendas Septembris, Pontificatus Nostri Anno XIII.

Dat 21. Augusti 1752.

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

VISA

De Curia J. C. Boschi.

Loco ✠ Plumbi.

J. B. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevium.

CONFIRMATIO III.

Concordiae inter Episcopum Herbipolensem; et Abbatem Monasterii Abbatiae nuncupati Fulden. Ordinis S. Benedicti, Nullius Dioecesis Provinciae Moguntin. super Jurisdictione quasi Episcopali in Clerum, et Populum Ditionis praefati Monasterii.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Ineffabili Dei bonitate in supremo Apostolatus Solio praesidentes, inter Pastoralis Officii Nostri curas, nil magis cordi Nobis est, nilque ferventius exoptamus, quam pacem inter Catholicarum Ecclesiarum, praesertim inter se vicinos, Antistites fovere, augere, illamque perpetuo conservare, ad hoc ut ipsi Antistites, semotis a se quibuscumque animi molestiis, possint quieta mente, et tranquillo

Uberes fructus in animarum salutem ex concordia inter Praesules promanantes.

corde, non solum doctrina verbi, sed etiam exemplo boni operis, suae curae Pastoralii commissas oves ad Coelestia Regna perducere: Quamobrem ea libenter concedimus, quae ad pacem ipsam inter eos conservandam magis apta esse dignoscuntur, prout conspicimus in Domino salubriter expedire.

Ad evellendas lites saepe exsurgentes plures inter Episcopos, et Abbates initae fuerunt transactiones.

§. 1. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte Venerabilis Fratris Nostri Caroli Philippi moderni Episcopi Herbipolen. et Dilecti Filii Amandi moderni Abbatis Monasterii Abbatiae nuncupati Fulden. Ordinis Sancti Benedicti Nullius Dioecesis Provinciae Moguntin. ac respective Sacri Romani Imperii Principum, petitio continebat, quod cum alias non exigui momenti lites et controversiae, inter tunc existentes Episcopum Herbipolen. et Abbatem praefati Monasterii, ex una, et altera Partibus, praesertim super Jurisdictione quasi Episcopali in Clerum, et Populum Ditionis praefati Monasterii, exortae vigoissent: Demum de Anno Domini millesimo septingentesimo vigesimo secundo, ad conciliandam inter eos, uti vicinos Principes, eorumque vicinos Principatus, firmam pacem et sinceram amicitiam, de consensu tam Ecclesiae Herbipolen. Capituli et Canonicorum, quam praefati Monasterii Conventus et Monachorum tunc existentium, quasdam litium praefatarum per tot longum tempus agitatarum via amicabili extinctivas conventiones ediderunt. Cupientes modo tam Carolus Philippus Episcopus, quam Amandus modernus Abbas praefatus, inter eos, uti vicinos Principes, perfectam constantemque pacem, et amicabilem tranquillitatem, novis veteri transactioni superadditis stipulationibus, ac respective modificationibus, novam cum totius et integri praeteritarum supradictarum Conventionum tenoris insertione, ac modernorum Capituli, et Canonicorum dictae Ecclesiae Herbipolen. ac Conventus et Monachorum praefati Monasterii respective consensu, ac instituto, et celebrato tam per praefati Caroli Philippi Episcopi, quam per Amandi Abbatis praefati, respective Deputatos, Legatos, et Consiliarios, Conventu, habitaque matura deliberatione, Concordiae Instrumentum in quinque Capitibus seu Paragraphis consistens confecerunt, cujus Instrumenti tenor est, qui sequitur.

Tenor instrumenti transactionis

§. 2. Nos Dei et Apostolicae Sedis gratia Carolus Philippus Episcopus Herbipolensis Sacri Romani Imperii Princeps Franciae Orientalis Dux etc. « Et Nos gratia eadem Amandus Sacri Romani Imperii Princeps et Abbas Fuldensis Augustissimae Romanorum Imperatricis Archicancellarius per Germaniam et Galliam Primas etc. — Notum facimus per praesentes, earumque tenore declaramus, pro Nobis, nostrisque Ecclesiis, et Successoribus, quod cum usque ab anno millesimo septingentesimo vigesimo secundo, inter bonae memoriae Joannem Philippum Franciscum Episcopum Herbipolensem, et bonae memoriae Constantinum Abbatem ac Principem Fuldensem, Praedecessores nostros, de consensu utriusque Capituli, inita, atque erecta fuerit quaedam concordia extinctiva litium a pluribus retro annis inter utramque Ecclesiam super jurisdictione dioecesana vigentium, reservato quidem, et variis interjectis impedimentis non secuto usque in praesens, Apostolicae Sedis beneplacito; Nos Antecessorum nostrorum vestigia sectantes, ac probe perpendentes, quantum rei Catholicae, hac praesertim difficili et periculosa temporum conditione, intersit; ut pax et sincera amicitia foveatur et jugiter conservetur inter Principes Ecclesiasticos Imperii Germanici, Territoria conterminia habentes; maxime vero etiam excitati paternis, iisdemque geminatis adhortationibus Sanctissimi Domini BENEDICTI PAPÆ XIV. felicissime et gloriosissime regnantis, qui sane, pro ea, qua eminet, summa et admirabili sapientia, quid singulis per orbem Dioecesibus, Fideique, ac Religionis bono magis sit opportunum, et quid promovendae animarum saluti potissimum conducat, unus omnium optime perspicit; in id curam, animosque nostros convertimus, ut dudum agitata inter praedecessores nostros, subinde vero intermissa pacis, et concordiae studia, resumeremus, novisque veteri transactioni superadditis stipulationibus, et respective modificationibus, ad perfectam Ecclesiarum nostrarum pacem et tranquillitatem, necnon ac conciliandum inter vicinos Principatus nostros arctioris conjunctionis, necessitudinis, officiorumque vinculum, in eum, qui sequitur, modum conveniremus. Placuit itaque ante omnia supradictam Concordiam anno millesimo septingentesimo vigesimo secundo Carolostadii inter praefatos praedecessores nostros initam, ejusdemque singula capita, nisi in quantum illis per infrascriptas novas con-

Transactionis quinque capitibus distinctae.

ventiones derogatum fuerit, in toto suo robore permanere; ac proinde totum, atque integrum ejus tenorem hoc loco repetere et inserere, qui talis est —

Vetus transactione stipulata anno 1722.

§. 3. » Nos Dei, et Apostolicae Sedis gratia Joannes Philippus Franciscus Episcopus Herbipolensis, Franciae Orientalis Dux.. Sac. Rom. Imperii Princeps, Ecclesiae Metropolitanae Moguntinae Praepositus etc. — Et nos gratia eadem Constantinus Sacri Romani Imperii Princeps, et Abbas Ecclesiae Fuldensis, Divae Augustae Archi–Cancellarius, per Germaniam, et Galliam Primas etc. — Notum facimus, et tenore praesentium declaramus, pro nobis, nostrisque Ecclesiis, et Successoribus, qualiter cum jam de anno millesimo sexcentesimo sexagesimo secundo a Venerabilibus piissimae memoriae Dominis Praedecessoribus nostris, super praetensa ab Ecclesia Herbipolensi in certa Loca, ac Ditionis Fuldensis Parochias, spirituali jurisdictione, Concordia quaedam inita, in Curia autem Romana variis ex causis rescissa, onerosae deinde, ac diuturnae litis reassumendae occasio fuerit; insuper non sine fundamento timendum sit, ne idem Processus omni adhibita industria adhuc annis quampluribus perseverare, et inter utramque Ecclesiam perpetuos discordiarum fomites alere valeat; unde nos, difficillimorum temporum pericula, et eventus prae oculis habentes, iisque matura utrinque deliberatione perpensis, judicavimus nobis, nostris Successoribus, Ecclesiis, et subditis, tam in spiritualibus, quam temporalibus, consultum magis ac prospectum fore, si per novam a Sancta Sede Apostolica confirmandam Concordiam, liti huic modus, ac finis imponeretur. Ea propter, tractatibus praeviis per Plenipotentiarios, nostros Carolostadii de praeterito mense Majo Anni currentis desuper habitis, specialiter vero de scitu, et consensu plurimum Reverendorum, Perillustrum, ac nobis Episcopo, et Principi Herbipolensi Dilectorum et Devotorum, Praepositi, Decani, et Capituli Ecclesiae nostrae Cathedralis Herbipolensis, tum etiam plurimum Reverendorum, Perillustrium, ac nobis Abbati; et Principi Fuldensi Dilectorum, et Devotorum, Decani, Praepositorum, et Capituli Ecclesiae Fuldensis, ad stabiliendam veram amicitiam, et sinceram vicinitatem, illa, quae, hic subnectuntur, transegimus, ac ea, qua sequitur, forma concordavimus.

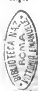
Territorium separatum cum amplissimo jure in Clerum, et Populum asseritur Abbati.

§. 4. « Nos Episcopus Herbipolensis Dilectioni suae Fuldensi, ejusque Successoribus, ratione spiritualis hactenus controversae jurisdictionis, nullam amplius in futurum litem movebimus, sed illam ex nunc, et in perpetuum, eidem, ejusque Successoribus, ac Ecclesiae Fuldensi libere taliter credimus, seu relinquimus, ut Ecclesia, et Dioecesis Fuldensis, sit maneatque *Nullius*, habeatque ejusdem Antistes in Clerum, et Populum jurisdictionem ordinariam privative, qualis de facto Reverendissimo Fuldensi, sive, de jure, sive ex privilegio, sive ex praescriptione, aut consuetudine competit; hancque jurisdictionem exerceat, ut hactenus exercita est, tam in Civilibus, et Matrimonialibus Laicorum, quam in Beneficialibus, et Criminalibus Clericorum, aliisque Ecclesiasticis causis, et ordinationibus quibuscumque, sive per se, sive per Vicarium, aut Commissarium suum, quos constituere, aut destituere; sicut et Clerum in omnibus tam Curatis, quam non Curatis Beneficiis instituere, aut destituere, visitare, Synodum congregare; et alia omnia facere, quae a jurisdictione quasi Episcopali dependent, ipsi semper integrum et liberum sit, sine ullo ad nos Episcopum Herbipolensem appellandi jure; et salva libertate, pro iis, quae sunt Ordinis, quaeque, ex defectu Gradus, Reverendissimo Fuldensi haud competunt, non tantum Regulares, sed et Clericos saeculares sui Territorii, pro Ordinibus sacris suscipiendis, mittendi ad quemcumque Antistitem, gratiam et communionem Sanctae Sedis Apostolicae habentem; salva item libertate quemcumque accersendi Catholicum Antistitem pro Sacramento Confirmationis, consecrandis Ecclesiis, Altaribus etc. — E contra nos Abbas, et Princeps Fuldensis hanc a Dilectione sua Herbipolensi voluntaria nobis declaratam desistentiam, et cessionem, sive relictionem, perpetua gratitudine recognoscentes; concessimus et rati habuimus, ut eadem non vigeat, vel duret diutius, quam quousque Ecclesia, et Principatus Fuldensis, juxta Fundatorum mentem, sub Catholicorum manibus perstiterit, si vero per vim majorem, seu aliam quamcumque viam (quod Deus avertat) contigerit Ecclesiam

» Fuldensem in Laicales Catholicorum, aut » Acatholicorum manus incidere, tunc Ecclesia Herbipolensis praetensum jus suum Episcopale hoc in casu libere exerceat, et tandin manuteneat, donec Ecclesia Fuldensis » in statum pristinum fuerit redintegrata, ac » restituta — Ut tamen tristes hujusmodi eventus melius arceantur, nos Episcopus Herbipolensis Ecclesiae Fuldensi adversus omnes, » et singulas hostium infestationes, atque violentas incursiones, omnem, quam fida ac » sincera vicinitas exigit, operam, et assistentiam toties praestare appromittimus, quoties » requisiti desuper fuerimus, et temporum » circumstantiae idem postulaverint — Ut vero amica haec concordia, et mutua partium » conventio, eo firmius in suo vigore conservetur, quivis Abbas et Princeps Fuldensis, » ad ingressum regiminis sui, epistolam, et » quivis Episcopus Herbipolensis responsionem transmittere teneantur.

Formula epistolae, qua Abbas suam electionem nunciat Episcopo.

§. 5. *Amica officiorum nostrorum oblatione praevia, et quid alias boni ac grati praestare possumus, Reverendissime Princeps, Domine, Amice, et Vicine in primis Dilecte — Dilectionem vestram pro constanti propensae vicinitatis confidentia latere nolumus, quod nos, post obitum Domini nostri Antecessoris N. Piissimae memoriae, unanimi perillustris Capituli nostri suffragio, in Abbatem et Principem Fuldensem non ita pridem, et quidem die N., canonice electi fuerimus de facto quoque in actuali, et quieta Abbatiae, et Principatus nostri possessione constituti simus. Cum autem probe recordemur Concordiae inter Dilectionem vestram, aut vestrae Dilectionis Dominum Praedecessorem Joannem Philippum Francircum, ac inter Dominum nostrum Antecessorem Constantium, anno millesimo septingentesimo vigesimo secundo, super praetensa, ac in modo dicto anno nobis in perpetuum cessa, sive relicta Jurisdictione Ecclesiastica in aliquibus locis nostri territorii, initae, ac conventionis ibidem adjectae, quatenus pro jugi renovatione perennis amicitiae per hujusmodi concordiam stabilitae, mox ab electione confirmatio supradictae concordiae, sub asseeuratione nobis, et nostrae Ecclesiae contra quoscumque pro viribus praestandae ad requisitionem assistentiae; singulis vicibus per litteras petatur, et vicissim a Dilectione vestra nobis per litteras responsorias sine ulla recusatione concedatur: Hinc Dilectionem vestram hisce amice requirimus, ut ad has nostras Concordiae sae-*

pedictae conformes notificationis, et requisitionis Literas, eo se vicissim modo erga nos declaret, prout in eadem Concordia continetur, et de eadem amice confidimus; hoc annexo, quod praememoratae Concordiae nullatenus contraventuri, nec ad perpetuo conservandam veram amicitiam eo tempore stabilitam ullam unquam occasionem simus praetermissuri: qui proinde ad exhibenda grata officia semper prompti permanemus. Datum etc. — Nos Dei et Apostolicae Sedis gratia etc. — Dilectionis vestrae — Officiosissimus et Fidelis Amicus, ac Vicinus N. N.

Responsionis norma

§. 6. Responsio — *Officiorum nostrorum amica oblatione praevia, et quidquid alias boni, ac grati praestare possumus, Reverendissime Princeps, Domine, Amice et Vicine in primis Dilecte — Literae Dilectionis vestrae, sub N. ad nos directae de ejusdem electione in Abbatem et Principem Fuldensem fusius nobis retulerant, ex quibus insimul cognovimus id, quod Dilectio vestra in vim Concordiae de anno millesimo septingentesimo vigesimo secundo a nobis amice requisivit; quemadmodum igitur Dilectioni vestrae ad hujusmodi adeptam Dignitatem principalem a Deo omnem gratiam, et benedictionem ex corde apprecamur, ita pariter, secundum tenorem dictarum literarum, cessionem, seu relictionem Ecclesiasticae jurisdictionis, dictae Concordiae conformem, non solum harum vigore confirmamus, sed insuper promittimus, quod ubi Dilectionem vestram, ejusdem Successores, et Ecclesiam, contra spem, a quocumque, praesertim Acatholicis vel Heterodoxis, vicinis, vel exteris, in mentionata Jurisdictione Ecclesiastica, vel aliis suis Juribus praejudicium, aut turbationem pati contigerit, fida tunc assistentia, pro modo nostrarum virium, non simus defecturi, pro ut etiam in omnibus aliis occurrentiis Dilectioni vestrae etc. etc. — Nos Dei, et Apostolicae Sedis Gratia etc. — Dilectionis vestrae — Officiosissimus et Fidelis Amicus ac Vicinus, N. N. —*

Permutatio quarumdam Ecclesiarum

§. 7. » Porro cum ratione Parochiae in » Schondra, ubi temporale dominium Fuldensi Principatui competit, inter Ecclesias Herbipolensem, et Fuldensem super spirituali » jurisdictione nonnullae differentiae exortae » fuerint — Nos Episcopus Herbipolensis, et » Nos Abbas Fuldensis, ad tollendum omnem » offensionis lapidem, ac pro majori utriusque » Ecclesiae utilitate, et Fidelium salute, necessarium et opportunum esse censuimus, ut ab » Episcopo Herbipolensi praefata Parochia in

» Schondra, aliaeque Filiales Ecclesiae, cum alia Parochia, aliisque juribus spiritualibus ad Ecclesiam Fuldensem pertinentibus utrinque commutentur; unde praevio pariter maturo causae examine, taliter rem concordavimus, ut Parochia praedicta, cum Jure patronatus in Schondra, omnesque ejusdem filiales (excepta illa parte loci Riedenberg, cujus jurisdictio temporalis ad Ecclesiam Herbipolensem spectat) nec non sex filiales Parochiarum, in Hilters, et Wiissensachsen, scilicet Batton, Deuten, Seulfers, Findlas, Blanda, et Molbers, cum omnibus juribus, et appertinentiis, uti et cum oneribus consuetis, ad liberam Ecclesiae Fuldensis provisionem ac dispositionem imposterum in perpetuum pertineant — E contra Ecclesia Herbipolensis, in aequam dictorum jurium compensationem, Parochiam in Eckvvnisbach, et Kleinsassen, prout huc usque constituta fuit, cum omnibus filialibus, appertinentiis, et juribus (excepto jurepatronatus ad Familiam Nobilium de Rosenbach pertinente) prout etiam locum Morlesau filialem Parochiae in Dippach prope Hammelburg, necnon jus, quod hactenus Abbatiae Fuldensi sine contradictione competebat, nominandi ad Canonicatum quemdam, et Praebendam in Ecclesia Collegiata Sanctorum Petri, et Marcellini in Aschaffenburg Dioecesis Moguntinae, toties quoties dictum Canonicatum vacare contigerit, vicissim in perpetuum recipiat —

Religiosa promittitur transactionis observatio.

§. 8. » His ergo fideliter concordatis, Nos supradicti Joannes Philippus Franciscus Episcopus, et Dux Herbipolensis etc. etc. — Et Nos Constantinus Abbas, et Princeps Fuldensis etc. etc. — pro Nobis, et nostris utrinque Successoribus, sincere promittimus, et data nostra fide, verboque Principis interposito pollicemur, quod omnes, et singulos Articulos in praesenti Concordia contentos, simul, et quemlibet separatim, firmiter et irrefragabiliter observare, nec contra eos quidquam in perpetuum attentare, aut permittere velimus; ut contra eosdem, ulla via, aut medio quocumque excogitabili, aliquid per nostros unquam attentetur; quemadmodum etiam per haec supra explicata Concordiae capita, omnes et singulos praeteritos tractatus, vigore harum, cassamus, annullamus, et pro irritis declaramus, iisdem, non minus ac liti in Curia Romana hactenus de super agitatae, per expressum in perpetuum renuntiantes. Hanc praeterea conventionem a summo Pontifice confirmari procurabimus; interim omnia superius conventa, et stipulata, suum robur utrinque inconcusse, et irrevocabiliter obtineant. Si vero, citra spem, ante obtentam a Sanctissimo confirmationem, nova desuper orirentur dissidia, concordia haec in nullius partis praejudicium queat allegari. In quorum fidem nos principaliter contrahentes, nomine nostro, et Successorum nostrorum, manu propria has Concordiae paginas signavimus, et nostris communiri sigillis mandavimus. Herbipoli die vigesima secunda Mensis Decembris Anno eodem — Joannes Philippus Franciscus Episcopus Herbipolensis; Franciae Orientalis Dux — Constantinus — Similiter Nos, Praepositus, Decanus, et reliqui Ecclesiae Cathedralis Herbipolensis Capitulares; nec non Nos Decanus, ac totum Capitulum Fuldenses, pro Nobis, ac nostris utrinque Successoribus, palam profitemur, quod haec Concordia cum consilio, scitu, ac consensu nostro fuerit erecta, prout etiam in eamdem hisce omni meliori modo consentimus. In quorum fidem nostra sigilla Capitularia scienter appendi jussimus. Actum ut supra —

Primum recentioris transactionis caput, quo defertur jus Episcopi in Praepositura Holtzkircken.

§. 9. Quae vero ad stabiliendam hanc novam Concordiam conducere posse videbantur, praevio instituto Hammelburgi, et celebrato per Deputatos Legatos, et Consiliarios utrinque nostros Conventu, habitaque inter se matura deliberatione, prae primis vero ex consilio, et consensu utriusque Capituli Ecclesiarum nostrarum, ita porro transegimus, et concordavimus — *Primo* — Ecclesiae Herbipolensi competat Jus Dioecesanum cum omnibus suis effectibus in Praeposituram Holtzkircken, salva tamen et reservata Praeposito, aliisque Ecclesiae Fuldensis Conventualibus ibidem pro tempore commorantibus, exemptione personali, quoad interna, et Regularia, quonsque nimirum in eo loco, ad normam Apostolicarum Constitutionum, erectus non fuerit verus, et formalis Conventus Regularis; cui quidem, dum aliquando fuerit erectus, plenaria concedituf exemptio passiva, quin tamen vel ipsa Fuldensis Ecclesia, vel praefata Praepositura in Holtzkircken ullum territorium separatum, ul-

lumve jus dioecesanum cum qualitate Nullius, aut aliam quamcumque jurisdictionem in Clerum, et Populum, sibi arrogare, aut vindicare valeant, sed hoc jus dioecesanum, et jurisdictio, sit, maneatque per omnia penes Ecclesiam Herbipolensem. Quapropter donec institutus fuerit verus Conventus Regularis, Parochus loci de Holtzkirchen pro tempore existens, jus parochiale, et quae huic juri annexa sunt, tam in Personas Ecclesiasticas et Regulares ejus Praepositurae, quam in Officiales, Famulos, aliosque Domesticos Praeposituram inhabitantes, nec non, et quidem pro quocumque tempore, in Conductorem, seu Possessorem Molendini spectantis ad Praeposituram, non secus atque in alios suos Parochianos, exerceat.

Secundo capite confirmatur vetus concordia super Praepositura in Zell.

§. 10. *Secundo.* — Firmas etiam consistere volumus transactiones alias inter Ecclesiam Herbipolensem, et Fuldensem circa Praeposituram in Zell prope Fischberg a nostris pariter Praedecessoribus Anno millesimo sexcentesimo octogesimo tertio initas, quibus per hanc novam Concordiam nec quidquam sit derogatum; unde eas hoc etiam loco verbo tenus inserendas duximus, sequentis videlicet tenoris — Cum » circa Praeposituram in Zella sitam prope » Fischberg, ratione confirmationis, ac visitationis Praepositi Fuldensis ibidem existentis, » certas quasdam differentias, ac contentiones » emersisse compertum fuerit, placuit eas sequentem in modum componere, et abolere: » videlicet, quod ipsa quidem hactenus consueta confirmatio Praepositi ab Ecclesia Fuldensi pro tempore praesentandi, ac nominandi, inter terminos juris, et per literas » praesentationibus rite conceptas, ab Ecclesia » Herbipolensi, ejusdemque Episcopo pro tempore existente, petenda sit per Abbatem, et » Principem Fuldensem pariter pro tempore » existentem: Fidei tamen Professio nonnisi » per Consiliarium Ecclesiasticum Fuldensem » sufficienti mandato instructum, coram Episcopo emittenda, et juramentum ad tramitem Processus Canonici in Neo-praesentati » animam praestandum, ac proinde eidem » Praeposito nuda, et sola Episcopalis confirmatio impertienda sit, juxta formam invariabilem sequentis tenoris.

Literae Confirmationis Praepositi in Zell ab Episcopo Herbipolensi edendae.

§. 11. *Nos N. N. Episcopus Herbipolensis, Sacri Romani Imperii Princeps, Franciae Orientalis Dux etc. — Universis has literas inspecturis, lecturis, seu legi audituris, salutem in Domino. Vacante jam Praepositura Monasterii in Zella prope Fischberg, et nominato, et praesentato Nobis per Reverendissimum Principem, ac Dominum Charissimum Amicum Nostrum N. N. Abbatem Fuldensem Sacri Romani Imperii Principem Divae Augustae Archi-Cancellariam per Germaniam, et Galliam Primatem etc. in Praepositum Devoto Nobis Dilecto N. N. necessarium videbatur pro legitime impertienda Confirmatione, citationem proclamotoriam contra omnes et singulos in hoc negotio interesse habere putantes, et valentes, decernere: decreta istiusmodi citatione, eademque affixa in portis majoris nostrae Ecclesiae Herbipolensis, et debite exequuta, et in termino praefixo reproducta, et nemine comparente, qui nominationem seu praesentationem hanc contradiceret, seu quidquam contra nominati personam, vel nominationem, et praesentationem exciperet; Nos nominationem, seu praesentationem de persona N. N. factam, ratam, et gratam habuimus, ipsumque auctoritate nostra per Procuratorem ejus N. N. Consiliariam Ecclesiasticum Fuldensem, in Praepositum Monasterii in Zella prope Fischberg praefecimus, eidemque de eadem per praesentes providimus, prout confirmamus; praeficimus, et instituimus; curam; ac regimen ejusdem Praepositurae in animam suam committentes, in nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti, Amen. Praemissa tamen prius per dictum Procuratorem, nomine sui Principalis, professione Fidei, et corporali Juramento, subsequenti verborum forma.*

Juramentum procuratorio nomine Praepositi praestandum a Consiliario Ecclesiastico Fuldensi.

§. 12. *Ego N. N. Consiliarius Ecclesiasticus Fuldensis constitutus Procurator admodum Reverendi, et Prae-Nobilis Domini N. N. nominati, et praesentati in Praepositam Monasterii in Zella prope Fischberg, bona fide promitto, et juro in animam, et nomine mei Principalis, ex nunc in antea, quandiu Praeposituram administravero, submissionem, et reverentiam S. Sedi Apostolicae, Celsissimo et reverendissimo Principi, ac Domino Domino N. N. Episcopo Herbipolensi Franciae Orientalis Duci etc. Domino meo Clementissimo, et suis Successoribus legitime, et canonice intrantibus, me exhibiturum; nec ero in consilio, nec in facto, ut vitam sive membrum perdant, vel capiantur mala captione, et consilium, quod mihi crediderint, per se, Nuntios, vel literas, ad eorum damnum me sciente nemini pandam; adjutor quoque ero, pro posse, et nosse, ad defendendam, et retinendam Ecclesiam Her-*

bipolensem in bonis, et juribus suis; Praepositura mihi commissa salva; possessiones vero, et bona, maxime immobilia, et allodia, ad dictam Praeposituram spectantes, et spectantia, non vendam, non donabo, non impignorabo, neque de novo infeudabo, nec alio modo alienabo, absque decreto Celsissimi Herbipolensis. Bona autem dictae Praepositurae inutiliter dispersa, pro viribus recuperabo, et recuperata conservabo; et alias in omnibus, et per omnia praefatas Praepositurae administrationem fideliter geram, et exercebo uti salubrius, et ferventius potero; salvo tamen Regulari, et consueto Juramento Capitulari, Celsissimo et Reverendissimo Principi ac Domino Domino Abbati meo Fuldensi N. N. Domino meo Clementissimo praestito; si me Deus adjuvet, et haec Sancta Dei Evangelia, quae his manibus propriis tango. In quorum omnium Fidem, et Testimonium praesentes literas fieri, Sigillique Officii nostri Vicariatus, quo ad praesens utimur, jussimus appensione communiri. Datum et Actum Arce dicta Marienberg prope Herbipolim Die et Anno etc.

§. 13. » Et quod Praepositus, ubi forte » ex redditibus, ac proventibus Praepositurae » Zellensis, cum ejus notabili detrimento et » damno, quidquam auferri contigerit, teneatur ad ipsum, ad vindicationem, et manutentionem communi ope praestandam, et exhibendam, utrique Ecclesiae, Herbipolensi » nimirum, ac Fuldensi, ad tenorem Juramenti religiose denuntiare. E contra vero Ecclesia Herbipolensis in hoc solo, et simplici » jure confirmandi conquiescat, et a visitatione ejus Praepositurae, necnon Parochi, ac » loci de Zell, anno superiori instituta, penitus desistat; neque Ecclesiae Fuldensi in Visitatione ejusmodi, aut aliis Juribus in sequelam Visitationis competentibus, Institutione Parochi, et in Ecclesiastica, ac temporali ejus Loci jurisdictione, ullum injiciat » impedimentum, aut praejudicium aliquod » inferat; sed liberum sit praefato Principi Fuldensi, prout visum fuerit, Praepositum visitare, et in praedictum Locum, ac Parochiam, Ecclesiastica ac temporalia quaecumque Jura, absque ulla Ecclesiae Herbipolensis turbatione, exercere.

Limites praefiniuntur jurisdictionis Abbatialis.

§. 14. Quo vero magis praecaveantur quaecumque dissidia, quae nasci possunt in futurum circa limites Jurisdictionis utriusque Ecclesiae, et ut appareat, quousque Jus Dioecesanum Ecclesiae Fuldensis, vigore novae hujus Concordiae extendatur, atque exerceri possit, et debeat, ex ea parte qua maxime conterminum habet Episcopatum Herbipolensem, placuit — *Tertio* — Sequentes Parochiales Ecclesias, una cum Filialibus ad eas pro nunc spectantibus, necnon Praefecturas in extremis Abbatiae finibus partis cis-amnensis recensere, ut pro terminis, ac finibus Dioecesis Fuldensis constituere: sunt autem eae, quae sequuntur, Parochiae, Warmannsrod, Dippach, Hundsfeld, Hammelburg, Thulba, Gerod, Psruchkenau; cum parvo Pago Eckards, Motten, Hettenhausen, Schmalnau, Dittershausen, Poppenhausen, Batten, Schwarzbach, Geusmar, Schleida, Cranlucken, Praefecturae Fischberg, et Saltzungen, cum suis Paraeciis sitis intra earumdem Territorium; porro Parochiae Welier, Lengsfeld, Satrapia Vacha, cum suis itidem Paraeciis, inque ejus Territorio sitis; praeterea Parochiae Mansbach, Oberufhaufen, Eiterfeldi, Buchenau, Neukirchen, Werda, Rotbenkirchen, Langensch-Wartz.

§. 15. *Quarto* — Praefecturae vero Lichtenberg, et Sondheim, quae sunt de proprietate Ecclesiae Fuldensis, hodiedum vero, pignoris loco, a Saxoniae Principibus detinentur, necnon quaecumque alia Feuda Fuldensia in Territorio Herbipolensi de facto existentia, et Augustanae Confessioni pro nunc addicta, quotiescumque ea, seu illas, eveniente casu vel reluitionis, vel consolidationis cum Dominio directo Fuldensi, ad Fidem Catholicam reverti contigerit, Jurisdictioni Dioecesanae Herbipolensis Ecclesiae perpetuo adscripta sint; salvo tamen in praefatis locis, ac Praefecturis sublimi Territoriali, ac Patronatus Jure. Eadem Jurisdictio, seu Jus Dioecesanum, pro casu reversionis ad Fidem Catholicam, sit penes Ecclesiam Herbipolensem in Parochia, et Filialibus, totoque districtu Nobilium de Thann quomodolibet ad eos spectantibus, aut ab ipsis huc usque possessis; similiter districtu Nobilium de Weyhers, qui passim sub nomine Parochiae Gersfeldensis venire solet; cum expressa tamen reservatione Jurium temporalium in duobus hisce locis Fuldensi Ecclesiae competentium. Porro in Praefectura Schwarzenfels Dominii Hasso-Casselani, quoad Parochias intra eamdem sitas, item in Schluchtern, necnon in his locis, Windheim, Oehsental, Heckmuhl, Volckersleyer, Platz, Wolffsmunster, et in Zeitlorff, denique in

Iidem et Episcopali.

omnibus et singulis locis, ac Paraeciis Augustanae Confessioni pro nunc addictis, et territorio Fuldensi partis cis-amnensis circumquaque non inclusis, sed in confiniis utriusque Principatus existentibus, quaeque ante dissidia Religionis, ad Dioecesim Herbipolensem spectasse asseruntur, etiamsi sint Feuda Fuldensia, reversionis ad Fidem Catholicam existente casu, idem Jus Dioecesanum Herbipolensi competat Ecclesiae: iis solum locis exceptis, quae supra tertia stipulatione intra limites Dioecesis Fuldensis nomine tenus posita, et recensita fuerunt.

Quintum hoc Caput inferius reprobatur.

§. 16. *Quinto* — Ab undecim Parochiis, ad Capitulum Rurale Carolostadianum olim, prout assertum est, majori ex parte spectantibus, earumque Filialibus in Territorio Fuldensi existentibus, tam quoad Personas Ecclesiasticas, quam Laicales, videlicet a Parochiis Hundsfeld, Eschenbah, Hammelburg, Dippah, Uter-Erthal, Scondra, Leuchtersbach, Bruckenau, Weybers, Dittershausen, et Poppenhausen, Episcopus Herbipolensis Jure perpetuo ab Apostolica Sede sibi delegato, et non aliter, facultatem habeat recipiendi appellationes in casibus de Jure permissis, et a sententiis in quibuscumque causis ad Forum Ecclesiasticum pertinentibus, in Consistorio, vel alio quocumque Judicio Ecclesiastico Fuldensi, superiori videlicet, non subalterno, prolatis: Sic tamen, ut omnino liberum sit praedictarum Parochialium incolis omnibus et singulis, appellare, vel ad Curiam Ecclesiasticam Herbipolensem, ut praefertur, vel ad Nuntiaturam Coloniensem, vel, si libuerit, nullo interposito medio, ad ipsam Sedem Apostolicam: Neque fas sit earumdem Parochiarum Incolas ullatenus impedire, directe, vel indirecte, quominus ad Herbipolensem Curiam appellationes interponant. Caeterum per ea, quae sive de Juribus Patronatibus, sive Territorialibus, et aliis quibuscumque temporalibus, in praemissis, ex una alterave parte adducta fuerunt, cum ad praesentem concordiam per se minime pertineant, nemini quidquam novi concessum sit, neque ademptum.

Reservatur Beneplacitum Apostolicum.

§. 17. Nos itaque Carolus Philippus Episcopus Herbipolensis etc. etc. — Et Nos Amandus Abbas, et Princeps Fuldensis etc. etc. — Quae in praemissis utraque ex parte maturo consilio, et plena deliberatione, pro publica Ecclesiarum Nostrarum utilitate, tranquillitate, et animarum salute, inter Nos conventa, et stipulata fuerunt, pro Nobis, et Successoribus Nostris, integerrima fide, verboque Principis interposito, quoad omnes et singulos articulos, firmiter et religiosissime servare promittimus, et pollicemur, neque ut iis quacumque via, aut medio per Nostros quoquomodo contraveniatur, aut contra ea aliquid umquam attentetur, ulla ratione permittemus. Ipsam vero praesentem Concordiam, ut ei debitum robur accedat, etiam a Summo Pontifice confirmari omni, et indilato studio procurabimus. Si vero, citra spem, ante obtentam a Sanctissimo confirmationem, nova super his dissidia oriantur, Concordia haec in nullius Partis praejudicium in judicio queat allegari — In quorum fidem Nos principaliter contrahentes, nomine Nostro, et Successorum Nostrorum, manu propria has Concordiae paginas signavimus, et nostris communiri sigillis mandavimus. — Herbipoli die vigesimo quarto mensis Julii millesimo septingentesimo quinquagesimo primo — Fuldae die vigesimo septimo mensis Julii anno eodem — Carolus Philippus Episcopus Herbipolensis Franciae Orientalis Dux — Amandus Abbas, et Princeps Fuldensis — Loco † sigilli Episcopi Herbipolensis — Loco † sigilli Abbatis Fuldensis — Similiter, Nos Praepositus, Decanus, et reliqui Ecclesiae Cathedralis Herbipolensis, necnon Nos Decanus, ac totum Capitulum Fuldense, pro Nobis, ac Nostris utrinque Successoribus, palam confitemur, quod haec Concordia cum consilio scitu, ac consensu nostro fuerit erecta, prout etiam in eadem, bisce omni meliori modo consentimus. In quorum fidem nostra sigilla Capitularia scienter apprime jussimus. Actum ut supra — Loco † sigilli Capituli Herbipolensis — Loco † sigilli Capituli Fuldensis.

Pacta omnia Auctoritate Apostolica firmantur, exceptis quae quinto Capite continentur.

§. 18. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, ea, quae a Sede Apostolica approbantur, et confirmantur, firmius subsistere soleant; quapropter Carolus Philippus Episcopus, ac Amandus modernus Abbas praefati plurimum cupiant Concordiam hujusmodi, et in eis contenta quaecumque, ad hoc ut illa serventur exactius, per Nos et Sedem Apostolicam, ut infra, approbari, et confirmari; quare pro parte dicti Caroli Philippi Episcopi, et Amandi Abbatis praefatis, Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus eorum, ac Episcopi Herbipolen. necnon Abbatis praefati Mo-

nasterii pro tempore respective existentium, quieti et tranquillitati in praemissis opportune providere, ipsosque specialis gratiae favore prosequi de benignitate Apostolica dignaremur; Nos igitur, qui, quantum cum Domino possumus, litibus obviare, ac diuturnam pacem, mutuamque amicitiam inter Ecclesiasticas Personas, praesertim Pontificali Dignitate insignitas, non tantum promovere, sed et stabilire, sinceris desideramus affectibus, Carolo Philippo Episcopo, ac Amando Abbati praefatis specialem gratiam facere volentes, eosque, et eorum singulares Personas a quibusvis suspensionis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, et poenis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causas latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium tantum consequendum, harum serie absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, Concordiam praefatam, et in ea contenta quaecumque, ac prout illam concernit, desuper confectum Instrumentum publicum, non tamen illius Quintum Caput, seu Quintum Paragraphum in praefato Instrumento exaratum, quod Nos nullo modo approbare intendimus, immo ipsum Caput Quintum, seu Paragraphum Quintum, praesentium tenore omnino cassamus, et abolemus, perinde ac si nunquam tractatum, nec stabilitum, neque in Instrumento praefato conscriptum fuisset; Apostolica auctoritate, earumdem tenore praesentium perpetuo approbamus, et confirmamus, illique perpetuae, et inviolabilis Apostolicae firmitatis robur, vim, et efficaciam adjicimus, omnesque et singulos tam juris quam facti, et solemnitatum, aliosve quantumvis substantiales defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint in eisdem, supplemus; ac Concordiam hujusmodi ab ipsis modernis, et pro tempore existentibus Episcopo Herbipolen. ac Abbate praefati Monasterii, perpetuo observari, nec illam ullo umquam tempore a quoquam quavis auctoritate fungente, ac honore, et praeeminentia fulgente, immutari, innovari, aut reformari posse vel debere.

Decreta. §. 19. Praesentes quoque semper, et perpetuo validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, et sic ab omnibus censeri: Et ita quoscumque Judices Ordinarios, vel Delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, et Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, etiam de Latere Legatos, Vicelegatos, dictaeque Sedis Nuntios, et alios quoslibet, quavis praerogativa, et privilegio fungentes, et judicari, et definiri debere; et quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum et inane decernimus.

§. 20. Non obstantibus quibusvis etiam in Synodalibus, provincialibus, universalibusque Conciliis editis, vel edendis, specialibus, vel Generalibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, ac dictae Ecclesiae Herbipolensis; ac Monasterii, et Ordinis praefatorum, etiam Juramento, Confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus; Privilegiis quoque, Indultis, et Literis Apostolicis, in contrarium praemissorum forsan quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, et individua mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eorum tenores, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata, inserti forent, eisdem praesentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, latissime, et plenissime, ac specialiter, et expresse hac vice dumtaxat harum serie derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem quod praefatum Quintum Caput, seu praefatus Quintus Paragraphus, ejusdem Concordiae, non solum minime approbatum, seu minime approbatus, sed omnino cassatum, sive cassatus remaneat, et pro non scripto habeatur. Derogatio contrariorum.

§. 21. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae absolutionis, intentionis, cassationis, abolitionis, approbationis, confirmationis, roboris adjectionis, defectuum suppletionis, decreti, derogationis, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Sanctio.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae Millesimo septingentesimo quinquagesimo secundo Kalendas Octobris, Pontificatus Nostri Anno Tertiodecimo. Dat. 1 Octobris 1752.

Expedita in Cancellaria Apostolica.

IV.

ABBATIA FULDENSIS

In Episcopatum erigitur, cum omnibus juribus, et praerogativis, praeservato tamen statu Regulari; ita ut idem Episcopus, et Abbas Fuldensis sit, et nuncupetur.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Summi Pontificis est Sedes Episcopales erigere, cum Ecclesiae dignitas, et divini cultus ratio id postulant.

In Apostolicae Dignitatis apice, Divina sic disponente voluntate, cui obediunt omnia, meritis licet imparibus, constituti, omnes Dominici Agri partes, quasi de montis vertice, inspicimus, ac speculamur, ut quid Ecclesiarum omnium conditioni, decori, et firmamento conveniat, dijudicemus: Eaque propter, Decessorum Nostrorum vestigiis inhaerentes, novas quandoque plantare, atque erigere Episcopales Sedes, quandoque vero Monasteria insignia, servata tamen in eis Regulari observantia, Episcopali dignitate et honore condecorare opportunum ducimus, ut uberior inde Dominici Agri cultus et messis existat, ac Monasticus Ordo clarius florescat, pax ac concordia cum finitimis servetur, et quod potissimum est, Catholicae Fidei nomen in Civitatibus, in quibus illustres Personae resident, splendidius appareat, illarumque Praesules dignioribus titulis illustrentur, et condignis favoribus attollantur.

Recensentur insignes praerogativae Abbatiae Fuldensis.

§. 1. Cum itaque, sicut accepimus, Insigne Monasterium, Abbatia nuncupatum Fulden. Ordinis Sancti Benedicti, a Sancto Bonifacio in Buconia fundatum, Sedi Apostolicae immediate subjectum, quod suam Civitatem, cum Seminario Alumnorum, ac Accademia Studii Generalis inibi existentibus, ac Territorium superatum, quamplurima Loca, Praepositoras, et Oppida, cum nonnullis Saecularibus, et Collegiatis Ecclesiis, ac non exiguo Parochialium Ecclesiarum circumquaque positarum numero, sub se continens, habet, et in quo abundantissimus Monachorum sub una eademque Disciplina, et Regulari Observantia alitur numerus, ex quibus terdeni ad minimum quotidiana Divina officia, tam in Choro, quam intra Ecclesiam sacra peragendo, laudesque Deo persolvendo, peculiari frequentia peragunt, ac decore, et cujus Monasterii fructus, redditus, et proventus ad tercentum viginti florenos in Libris Camerae Apostolicae taxati reperiuntur; ejusdemque Monasterii Abbatis (qui etiam, sicut pariter accepimus, Sacri Romani Imperii Princeps, ac Charissimae in Christo Filiae Nostrae Mariae Theresiae, Hungariae, et Bohemiae Reginae Illustris, Charissimi in Christo Filii Nostri Francisci Romanorum Regis in Imperatorem electi uxoris, ac etiam pro tempore existentis Romanorum Imperatricis Archicancellarius, ac per Germaniam, et Galliam Primas existit, quique jurisdictionem quasi Episcopalem, tam in civitate praefata, quam toto Territorio, aliisque sibi subjectis Locis, Praepositoris, et Oppidis praefatis, non tamen in eis, quae sunt Ordinis, exercet) electio ad pro tempore existentes quatuordecim ejusdem Ordinis expresse professos Monachos Capitulares tantum, videlicet Decanum, qui etiam Praepositus S. Andreae in Monte novo nuncupatus prope Fuldam, ac prima post Abbatialem Dignitas existit, et continuo in Praepositura ejusdem Sancti Andreae dicti Ordinis, eidem Monasterio contigua residet, ac octo Praepositos in aliis octo Monasteriis, seu Praepositoris ejusdem Ordinis, a primodicto tamen Monasterio dependentibus, in locis dissitis extra primodictum principale Monasterium degentes, eisque praesidentes, atque in contubernio sociorum Regularium, praeter spiritualia Officia, annexam jurisdictionem, nomine atque auctoritate Abbatis Fuldensis, administrantes, nec non alios quinque praefati Ordinis respective Monachos Capitulares, non tamen Praepositos, quorum ex eis unum Regularis Disciplinae, ac Chori in Monasterio primodicto Praesidem Capitularem, ac semper apud praefatum Decanum, reliquos vero quatuor Monachos Capitulares, et non Praepositos, continuo una cum ipsis Praepositis, tanquam eorum socios et commensales, cum debita tamen erga eos reverentia et subjectione, respective commorantes, et permanentes, Concordatis Germaniae inibi vigentibus spectat et pertinet, quamplurimis propterea eximiis gaudebat praerogativis.

Propter quas in Episcopatum erigitur, integro tamen manente Regulari statu.

§. 2. Nos igitur attentis tot tantisque, quibus Monasterium primodictum eminet meritis, illius Abbatialem Ecclesiam in Cathedralem, et Episcopalem, ut infra, erigere cupientes,

Motu proprio, non ad alicujus super hoc oblatae petitionis instantiam, sed ex certa scientia, meraque deliberatione Nostris, deque Apostolicae potestatis plenitudine, Ecclesiam Abbatialem praefatam, firmis tamen semper in ea remanentibus, inibique semper vigentibus omni statu, qualitate, denominatione, et omnimoda essentia regularibus; ita ut in posterum ut prius Regularis nunquam esse desinat, in Cathedralem, et Episcopalem, quae ut antea Sedi Apostolicae immediate subjecta, ac Regularis existat, Ecclesiam, Apostolica auctoritate, tenores praesentium, perpetuo erigimus et instituimus, ac nomine, titulo, et honore Episcopali decoramus, ac pro tempore existentes primodicti Monasterii Abbates, in veros Praesules, et Episcopos Fulden. declaramus; nec non quod pro tempore existens ejusdem Ecclesiae per Nos, ut praefertur, in Episcopalem erectae Episcopus, semper imposterum non tantum Episcopus, et Abbas Fuldensis denominari, sed etiam verus ejusdem Ecclesiae Episcopus cum omnibus insigniis Episcopalibus, privilegiis, honoribus, et praerogativis Episcopis debitis, et concessis, ac juribus, et jurisdictionibus in Clerum Saecularem, et Regularem, ac Populum tam Civitatis praefatae, quam totius Territorii, ac Ditionis, et Dioecesis Fulden, et facultatibus, praeeminentiis, gratiis, favoribus, et Indultis realibus, et personalibus, ac mixtis, quibus aliae Ecclesiae Episcopales, eorumque Praesules quomodolibet, non tamen titulo oneroso, seu ex indulto, aut privilegio particulari, utuntur, fruuntur, potiuntur, et gaudent, ac uti, frui, potiri, et gaudere possunt, et poterunt, verusque insimul Abbas Regularis Fuldensis, cum omnibus suis Abbatialibus juribus, honoribus, praeeminentiis, praelationibus, et praerogativis universis, quibus de praesenti gaudet, vere, realiter, et cum effectu existere, ipseque in Literis Apostolicis tam gratiam, quam justitiam separatim, seu utramque mixtim concernendis, imposterum expediendis. Episcopi insimul et Abbatis Fuldensis titulo, ac nomine decorari, ac vocari, sitque idem inscribi; quodque occurrente ejusdem Ecclesiae in Episcopalem, per Nos, ut praefertur, erectae, ac Monasterii primodicti vacatione, futurus illius Episcopus, et Abbas, nullo in ejus electione innovato ordine, eodem modo et forma, ut prius, per dictos Decanum, et alios tredecim Monachos Capitulares praefatos, qui tantummodo vocem activam, et passivam in electione praefata, ut prius, habere possint, eligi.

Nec novi eligentium jure, ac electionis forma.

§. 3. Ita tamen, ut sequuta, ut praefertur, ejus in primodicti Monasterii Abbatem Canonica Electione, etiam Episcopus Fuldensis electus remaneat, ac propterea Confirmationem electionis praefatae, ut prius, una cum provisione Ecclesiae Episcopalis per Nos, ut praefertur, erectae, ac Monasterii Fuldensis, a Sede Apostolica petere, et obtinere respective debeat, et teneatur: Cum hoc etiam, quod uti Episcopus et Abbas Fuldensis, jurisdictionem suam Episcopalem insimul et Abbatialem Dioecesanam in eisdem Locis, Ecclesiis, et Personis, ac praefato Clero tam Seculari, quam Regulari, ad praesens Territorio Fuldensi subjectis, et juxta Concordiam inter Venerabilem Fratrem Nostrum Carolum Philippum modernum Episcopum Herbipolensem, ac Dilectos Filios Capitulum, et Canonicos Ecclesiae Herbipolensis ex una, et Venerabilem etiam Fratrem Nostrum Amandum Episcopum Themiscirensem in partibus Infidelium, et modernum primodicti Monasterii Abbatem, quem propediem ad praefatam Ecclesiam Fuldensem per Nos in Episcopalem, ut praefertur, erectam transferre intendimus, ac Dilectos quoque Filios Capitulum Regulare primodicti Monasterii ex altera partibus initam, et nuper per Nos Apostolica auctoritate praefata approbatam, et confirmatam, salva tamen et illaesa semper remanente praecedentia, favore praefati moderni, et pro tempore existentis Episcopi Herbipolensis, illiusque Sedis Episcopalis, eis, uti antiquioribus, debita, exercere valeat, ac firma etiam permanente praefata taxa florenorum tercentum viginti in Libris Camerae Apostolicae, ut praefertur, descripta, quam unicam tantum in Literarum Apostolicarum Episcopalis, et Abbatialis Ecclesiae hujusmodi provisionis, et confirmationis electionis, desuper conficienda expeditione, imposterum persolvi, illamque nunquam ratione praefatae erectionis ejusdem Ecclesiae in Episcopalem per Nos, ut praefertur, factae augeri posse volumus, Motu pari, dicta Apostolica auctoritate, earumdem tenore praesentium decernimus.

Adeo ut una electionis actu Fuldensis Episcopus et Fuldensis Abbas eligatur.

§. 4. Quodque Episcopium, pro Episcopi, et Abbatis Fuldensis pro tempore existentis residentia, et habitatione, idem existat Monasterium, aut Palatium, quod usque num ab Ab-

Episcopium Cathedralis, et Capitulum Regulare designatur.

bato Fuldensi habitum fuit, et ad praesens inhabitatur, et inhabitari solet, Motu simili etiam declaramus. Pro Cathedrali vero Ecclesia, ut eadem Principalis primodicti Monasterii, sub antiqua SS. Salvatoris Invocatione, Ecclesia habeatur, et in ea Capitulum, nec in minimo immutata ejus Regularitate, et denominatione Capituli Regularis, solum ex praefatis quatuordecim, vel quindecim, quatenus alium Monachum ejusdem Ordinis eidem numero, ut infra, augeri contigerit, Capitularibus, non autem aliis non Capitularibus, et extra praefatum numerum ejusdem Ordinis respective Monachis, videlicet Decano, cujus Decanatus prima et unica in praefata Ecclesia Dignitas Regularis existat, ac cujus, dum illa pro tempore vacat, electio ad praedictum Abbatem, et reliquos Capitulares tantum Monachos praefatos, ut prius, spectare debeat, ac eisdem octo Praepositis, necnon quinque, aut sex, si alium Monachum non Capitularem dicti Ordinis expresse professum per pro tempore existentem Episcopum, et Abbatem Fuldensem (ad quem semper, ut antea, spectet electio tam praefatorum octo Praepositorum, quam aliorum quinque, vel sex Capitularium Monachorum praefatorum) eidem numero Capitulari augeri contigerit; cum hoc tamen, quod tam praefati Decani, quam praefatorum Monachorum Capitularium vestes Regulares, et Monasticae existant, illasque Decanus, et alii Monachi Capitulares praefati, juxta earum Regularem professionem, gestare teneantur, componi tantummodo debeat; Quodquo Capitulum praefatum, tempore Sedis Episcopalis, et Abbatialis vacantis, usque dum ad electionem novi Episcopi et Abbatis deventum fuerit, non tantum de Monasterio, sed de tota Civitate, et Dioecesi Fuldensi Gubernium sumat, Motu pari etiam decernimus.

Residentia per Capitulares quomodo praestanda.

§. 5. Ad hoc autem ut ipsi Ecclesiae per Nos in Episcopalem, ut praefertur, erectae splendidiori decore inserviatur, ipsarum tenore praesentium mandamus, quod ultra Monachos continuo in primodicto Monasterio, juxta ejusdem primodicti Monasterii regulas, et praecepta, prius, recipiendos, inibique habitantes, et residentes, qui, ut prius, quotidie ejusdem Ecclesiae Chori servitio, aliisque arbitrio Episcopi et Abbatis Fuldensis pro tempore existentis praefati functionibus sacris peragendis obligati existant; Decanus pro tempore existens praefatus, una cum uno ex dictis quinque, aut sex Capitularibus, non tamen Praepositis Monachis, ut antea, continuo apud eamdem Praeposituram S. Andreae residere, octo vero Praepositi pro tempore existentes praefati, ultra residentiam in praefata Ecclesia in quatuor, et forsan ultra, anni diebus, per eos, ut prius, fieri solitam; quinque ex eisdem octo Praepositis praefatis alternatim per integrum mensem quolibet anno; reliqui autem quatuor, vel quinque Monachi Capitulares pro tempore existentes hujusmodi, etiam alternatim per integros sex menses (nisi aliter tam quoad octo Praepositos, quam alios Capitulares non Praepositos Monachos praefatos, super residentia hujusmodi, ab Apostolica Sede dispositum fuerit) eorum respective residentiam apud eamdem Ecclesiam adimplere respective teneantur.

Poenitentiarii et Theologi munus quibusdam demandandum.

§. 6. Pro Poenitentiarii vero et Theologi respective munere ad formam Concilii Tridentini, in praefata Ecclesia explendo, ex eo quod nullus ex praefatis octo Praepositis, ac reliquis Capitularibus Monachis praefatis, attenta eorum in Praeposituris praefatis permanentia, munus praefatum adimplere potest, ipsarum tenore praesentium volumus, quod pro tempore existens Episcopus et Abbas Fuldensis, duos, non tamen Capitulares, praefati tamen Ordinis expresse professos, in primodicto Monasterio, ac apud eamdem Ecclesiam continuo degentes, et residentes Presbyteros Monachos idoneos, quorum unus Poenitentiarii, alter vero Theologi respective munus praefatum, ad formam praefati Concilii, exerceant, designare debeat.

Decano, et Praepositis conceditur usus Mitrae, et Annuli dum Episcopo Abbati Pontificalia exercenti assistunt.

§. 7. Ulterius, modernis, ac pro tempore existentibus Decano, et octo Praepositis tantum, (qui una cum aliis praefatis Capitularibus Monachis peculiari Insigni Aureae Crucis e collo gestandae, ex concessione felicis recordationis Clementis Papae XII. Praedecessoris Nostri, gaudent) ut ipsi Decanus, ac octo Praepositi tantum, Mitra, et Annulo, toties quoties pro tempore existenti Episcopo, et Abbati Fuldensi praefato Pontificalia exercenti assistentiam praestabunt, uti, frui, potiri, et gaudere libere, et licite possint, et valeant, eadem Apostolica auctoritate, earumdem tenore praesentium, etiam perpetuo concedimus et indulgemus.

Clausulae, et Decreta.

§. 8. Praesentes quoque Literas semper et perpetuo validas et efficaces esse et fore, nec ullo umquam tempore de subreptionis, vel obre-

ptionis, aut nullitatis, seu invaliditatis vitio, vel intentionis Nostrae, aut alio quovis defectu, notari, impugnari, invalidari, seu in Jus vel controversiam vocari, aut adversus illas quodcumque Juris, vel facti, aut gratiae, vel justitiae remedium impetrari posse, nec illas sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, etiam per Nos, et Sedem Apostolicam praefatam, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis clausulis, et decretis, etiam Motu simili, etiam consistorialiter, pro tempore factis, vel faciendis, comprehendi, vel confundi, sed semper ab illis excipi, et quoties illae emanabunt, toties in pristinum, et validissimum statum restitutas, repositas, et plenarie reintegratas, ac de novo etiam sub quacumque posteriori data, quandocumque eligenda, concessas, validasque fore et esse, suosque plenarios et integros effectus sortiri, et obtinere; et sic ab omnibus censeri, et ita per quoscumque Judices, Ordinarios, vel Delegatos, etiam Causarum Palatii Nostri Apostolici Auditores, ac Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, etiam de Latere Legatos, Vicelegatos, dictaeque Sedis Nuncios, et quoslibet alios quavis praerogativa, et privilegio fungentes, ac honore, et praeeminentia fulgentes, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, et quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum et inane Motu pari similiter decernimus.

Derogatur contrariis. §. 9. Non obstantibus quibusvis etiam in Synodalibus, Provincialibus, Generalibusque Conciliis editis, vel edendis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, ac primodicti Monasterii, et Ordinis praefati, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, et Literis Apostolicis, quibusvis Superioribus, et personis, sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam Derogatoriarum Derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, et insolitis Clausulis, irritantibusque, et aliis Decretis, etiam Motu simili, ac etiam consistorialiter, ac alias etiam quomodolibet, etiam pluries concessis, confirmatis, approbatis, et innovatis: Quibus omnibus et singulis, etiam si de illis eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, et individua mentio habenda, aut aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret, eorum tenores, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata, inserti forent, eisdem praesentibus, pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum omnium, et singulorum validitatis effectum, hac vice dumtaxat specialiter, et expresse, ac latissime, et plenissime, Motu pari derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

Sanctio poenalis. §. 10. Nulli ergo omnino Hominum liceat hanc paginam Nostrarum erectionis, institutionis, declarationis, decreti, concessionis, mandati, voluntatis ac indulti, et derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri et Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

Dat. 5 Octobris 1752. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae Millesimo septingentesimo quinquagesimo secundo, tertio Nonas Octobris, Pontificatus Nostri Anno XIII.

Expedita in Cancellaria Apostolica.

HERBIPOLENSIS V.

Episcopus honorificis praegestandae sibi Crucis, ususque Pallii praerogativis honestatur, sub certis modis, ac conditionibus.

BENEDICTUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei.

Ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium. Provida S. Sedis in Jurisdictione, et honoribus distribuendis administratio. Romana Ecclesia, omnium Ecclesiarum Mater et Magistra, concessum sibi a coelesti sponso Jesu Christo supremum auctoritatis et dignitatis principatum, ita semper in omnes Catholici Orbis Ecclesias obtinuit, ut tamen pro locorum, ac temporum, personarumque conditionibus, egregiis earum Pastoribus, nunc amplioris jurisdictionis suae partem aliquam

sustinendam, exercendamque communicaverit, nunc autem eximias honoris praerogativas indulserit, prout ad Dei gloriam, et fidelium populorum utilitatem promovendam, et ad Catholicae Religionis integritatem, majestatemque tuendam, Romanis Pontificibus ejusdem Jesu Christi Vicariis, et Beati Petri Apostolorum Principis Successoribus, visum est in Domino salubriter expedire.

Jus praeferendae Crucis, et Pallii usus, praecipua honoris Pontificalis insignia.

§. 1. Porro inter praecipua Sacerdotalis honoris insignia, quibus diversae per Orbem Ecclesiae, earumque Antistites, ab Apostolica Sede decorari meruerunt, et Sacri Pallii usus, et jus praeferendi Sanctissimae Crucis signi merito numerantur. Illud siquidem a Romano Pontifice, vel ex ejus auctoritate dumtaxat, solemni ritu benedictum, et prope Corpus Beatissimi Apostolorum Principis religiosa cura adservatum, indeque ad enixas postulantium Antistitum preces desumptum, si cui utendum, induendumque conceditur, peculiare quoddam sacri foederis vinculum inter ipsum, et Romanum Pontificem, ejusdem Beati Petri Successorem, specialis sacramenti interpositione firmatum significat: Cumque ipsum Pallium ex ovium velleribus contextum, sacri Pastoris humeris gestetur, ovis illius speciem repraesentat, quam Dominus aberrantem requisivit, inventamque humeris suis sustulit; ut Episcopus, qui Christi typum gerit, ejusque munere fungitur, ipso etiam habitu illius boni Pastoris imitatorem se exhibeat, qui ovium suarum infirmitates, admirando pietatis et misericordiae excessu, portavit. Crucis autem erectae delatio, non solum Pastoralis Officii vim auctoritatemque ostendit, ex illius potestate derivatam, qui *crucifixus ex infirmitate, sed vivens ex virtute Dei*, Ministros suos contra omnes adversarias potestates invictae Crucis signo armavit; verum etiam ipso sui conspectu Episcopalis praedicationis summam fidelibus populis ob oculos ponit, sublatoque ad eorum solamen Fidei nostrae vexillo, aeternae salutis spem credentibus ingerit.

Ritus servari solitus in concedendo Pallio, hujusque mistica significatio.

Herbipolensis Ecclesiae amplitudo, ejusque Antistitum, Capituli, et Cleri decora.

§. 2. Cum itaque Herbipolensis Ecclesia Provinciae Moguntinae in Superioris Germaniae partibus constituta, jam usque ab octavo Ecclesiae saeculo per Sanctum Buchardum Episcopum ex auctoritate Apostolicae Sedis fundata et erecta, singularibus praerogativis ditata, amplissimaeque Dioecesi jura dans plurium egregiorum Antistitum, aliorumque, ex conspicuo, ac numeroso Capitulo, et Clero, insignium Virorum Virtute, admodum illustrata fuisse dignoscatur; nunc autem existens Venerabilis Frater Carolus Philippus Herbipolensis Episcopus suorum illam ornare pergat praestantia meritorum, pluribusque editis erga Nos, et Apostolicam Sedem, fidei, et observantiae argumentis, amplioribus Pontificiae liberalitatis favoribus se dignum exhibeat: Nos, attentis praemissis, et praesertim quod ipse Carolus Philippus Episcopus, Ecclesiasticae pacis studio, plurimum contulit ad extinctionem veterum litium, et controversiarum, quae jampridem inter ipsam Herbipolensem Ecclesiam, et Curiam, ac pro tempore existentes Episcopos Herbipolenses, ex una, et Fuldense Monasterium, Abbatiam alias nuncupatum, in quo Nos hodie Episcopalem Dignitatem et Cathedram ereximus et instituimus, ejusque Abbates etiam pro tempore existentes, ex altera, partibus, agitatae fuerunt, honesta inter ipsum, et dicti Monasterii Abbatem Concordia inita, quam Nos per alias Nostras Literas, cum quibusdam restrictionibus, et moderationibus, approbavimus et confirmavimus: Cumque hujusmodi restrictiones et moderationes, eidem Concordiae per Nos, justis de causis, appositae, circa quaedam potissimum capita versentur, quae idem Episcopus in favorem Ecclesiae et Curiae suae admitti, ac respective concedi et firmari exoptaverat, ideoque aequum sit illas alicujus indulti, et beneficii concessione pensari: Motu proprio, et certa scientia, eumdem Carolum Philippum Episcopum a quibusvis suspensionis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, et poenis, a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium tantum consequendum, harum serie absolventes, et absolutum fore censentes; eidem Carolo Philippo Episcopo, ut Ipse, et ejus Successores Ecclesiae Herbipolensis Praesules pro tempore existentes, de cetero perpetuis futuris temporibus sacrum Pallium in solemnitatibus et functionibus in Pontificali Romano descriptis induere, et gestare, ac etiam Crucem, ad instar Archiepiscoporum, ante se elevari et gestari facere, in dicta Herbipolensi Civitate et Dioecesi dumtaxat, et in alibi omnino, sive in alienis Dioecesibus, sive in Sacri Romani imperii Comitiis, sive in quibusvis aliis locis

Speciale Episcopi nunc existentis meritum in concordia cum Abbate Fuldensi inita.

Hujus capitis quaedam Herbip. juribus favorabilia, minime confirmantur.

Episcopus ipse, ejusque Successores usu Pallii, et jure praeferendae Crucis donantur, sub certis conditionibus, et reservationibus.

Episcopo praefato non subjectis, etiamsi Ordinariorum Locorum licentia ad id accederet, nec etiam in dicta Civitate et Dioecesi Herbipolensi, in praesentia alicujus ex R. E. Cardinalibus, vel Nostri et ejusdem Sedis Apostolicae ordinarii aut extraordinarii Legati, seu Nuncii, vel Archiepiscopi Moguntini, nisi de eorum respective consensu, sub gratiae et concessionis hujusmodi nullitate; et dummodo, quoad Pallium praedictum, tam ipse Carolus Philippus, quam illius Successores Herbipolenses Episcopi pro tempore eligendi, illud ab eadem Apostolica Sede, servatis de jure, vel consuetudine servandis, postulare, et consueto fidelitatis debitae sacramento edito, accipere, aliaque in similibus observari solita adimplere teneantur; ac denique, salvo in omnibus jure Metropolitico Ecclesiae Moguntinae, illiusque Archiepiscopi pro tempore existentis; et nihil immutato praecedentiae ordine inter ipsos Episcopos Herbipolenses, aliosque Episcopos, sive ejusdem, sive alterius Provinciae, hactenus de jure, usu, aut consuetudine, in quibusvis functionibus, consessibus, aut Comitiis servari solito; hujusmodi Pontificalis honoris Insignibus uti, libere, et licite possint et valeant, de Apostolicae auctoritatis plenitudine, tenore praesentium, concedimus et indulgemus.

Praemissorum firmitas. §. 3. Decernentes easdem praesentes Literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, nec umquam sub quibusvis generalibus similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus comprehensas, sed tanquam in praemissarum moderationum compensationem, ut supra, concessas, semper ab illis exceptas esse, et fore, ac censeri, ac dicto Carolo Philippo Episcopo, ejusque Successoribus dictae Herbipolensis Ecclesiae Praesulibus pro tempore existentibus, perpetuo suffragari, nec non ab ipsis respective in omnibus et per omnia observari, sicque, et non alias, per quoscumque Judices, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, Vice-Legatos, dictaeque Sedis Nuncios, judicari et definiri debere; ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter judicari, aut

Derogatio contrariis. respective attentari contigerit. Non obstantibus Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibus, et Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, et ordinationibus, seu dictae Herbipolensis, aut alterius cujuscumque Ecclesiae, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, caeterisque contrariis quibuscumque.

§. 4. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostrae absolutionis, concessionis, induiti, decreti, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri, et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Sanctio.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae millesimo septingentesimo quinquagesimo secundo tertio Nonas Octobris, Pontificatus Anno XIII. Dat. Pont. anno 13. die 5. Octobris 1752.

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

Visa De Curia

J. C. Boschi.

Loco ✝ Plumbi.

J. B. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevium.

VI.

DAMNANTUR,

Et prohibentur quinque propositiones Duellorum abusui faventes, veteresque leges adversus Duellantes editae innovantur, ac novis superadditis poenalibus Sanctionibus confirmantur.

BENEDICTUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei.

Ad perpetuam rei memoriam.

Detestabilem, ac Divina naturalique Lege damnatum Duellorum abusum, a barbaris gentibus, atque superstitiosis, non sine ingenti corporum, animarumque clade, in Christianam Rempublicam auctore Diabolo inve- Assiduum Romanorum Pontificum studium in eliminando duellorum abusu.

ctum, cum semper execrata sit, atque improbarit Ecclesia, tum praecipue in eam curam studio, vigilantia, ac zelo incubuerunt Romani Pontifices, ut a Fidelium coetu longissime arceretur. Nam, ut antiquiora mittamus Praedecessorum Nostrorum Nicolai I. (a), Coelestini III. Innocentii II. Eugenii III. Alexandri III. (b), Innocentii IV. (c) adversus singulares pugnas decreta, extant recentiores Apostolicae Sedis Constitutiones, quibus Romani Pontifices Julius II. (d), Leo X. (e), Clemens VII. (f); ac demum Pius IV. (g), gravissimas poenas antea statutas confirmarunt, aliasque de novo addiderunt, contra duellantes ex quacumque causa, etiam per Saeculares Regionum aut Locorum Leges forsan permissa, adjecta infamia, bonorumque proscriptione, etiam adversus complices ac participes, et qualemcumque operam iisdem praebentes.

Poenas per Tridentinum indictae in exhibentes locum ad Monomachiam, Patrinos, et pugnantes.

§. 1. Tridentina vero Synodus (h) latam in eos excommunicationem extendit ad Imperatores, et Reges, Duces, ac Principes, caeterosque Dominos temporales, si locum ad Monomachiam in terris suis concesserint, ac jurisdictione et dominio loci, in quo duellum fieri permiserint, quem ab Ecclesia obtineant, eo ipso privatos declaravit. Committentes vero pugnam, eorumque Patrinos, excommunicationis, ac omnium bonorum proscriptionis, nec non perpetuae infamiae poenam incurrere statuit; et, si in ipso conflictu decesserint, Ecclesiastica sepultura perpetuo cariturus decrevit.

Gregor. XIII poenales omnes Sanctiones a solemnibus ad privata duella protendit.

§. 2. Cum vero praefatis saluberrimis Legibus judicialia dumtaxat, ac solemnia duella comprehensa, ac proscripta viderentur, piae memoriae Praedecessor noster Gregorius Papa XIII. (i) hujusmodi poenas adversus eos omnes extendit, qui nedum publice, sed etiam privatim ex condicto, statuto tempore, et loco, Monomachiam commiserint, etiamsi nulli Patrini, sociive ad id vocati fuerint, nec loci securitas habita, nullaeve provocatoriae Literae, aut denunciationis Chartulae praecesserint.

Et Clemens VIII. easdem obnoxios effecit omnes consilium, operam, et indemnitatem praestantes, etiam pugna non secuta.

§. 3. Denique felicis recordationis Clemens Papa VIII. etiam Praedecessor Noster, Apostolicas Romanorum ante se Pontificum Leges omnes, et poenas in eis statutas, sua Constitutione, quae incipit *Illius vices*, Data XVI. Kal. Septembris Anno MDXCII. diserte complexus, easdem extendit ad omnes non solum duello certantes, sed etiam provocantes, suadentes, equos, arma, commeatus praebentes; comitantes; Chartulas, Libellos, Manifesta mittentes, scribentes, vel divulgantes, aut quomodolibet circa ista cooperantes; Socios, Patrinos, de industria spectatores, fautores, criminis demum participes, illudque permittentes, vel, quantum in ipsis est, non prohibentes, ac delinquentibus veniam et impunitatem concedentes, quique se praedictis quoquomodo immiscuerint; etiamsi neque pugnae effectus, neque accessus ad locum sit subsequutus.

Assertiones ab Alexandro VII et Innocentio XI. damnatae.

§. 4. His tam sapienter, tam aperte, atque perspicue ab Ecclesia, et ab Apostolica Sede constitutis, dubitari jam nullo modo posse videbatur, quin duella omnia tam publica, quam privata, et naturali, et Divino, et Ecclesiastico jure, prorsus illicita, vetita, atque damnata censeri deberent. Sed nonnulli earum Legum interpretes, per benignitatis speciem humanis pravisque cupiditatibus plus aequo faventes, Apostolicas Sanctiones ad corrupta hominum judicia inflectentes, ac temperantes, *licere*, docuerunt, (k) *Viro Equestri duellum acceptare, ne timiditatis notam apud alios incurrat:* (l) *Fas esse defensione occisiva, vel ipsis Clericis, ac Religiosis, tueri honorem, dum alia declinandae calumniae via non suppetat,* (m) *propulsare damna, quae ex iniqua Judicis sententia certo imminent;* (n) *defendere non solum quae possidemus, sed etiam ea, ad quae jus inchoatum habemus, dum alia via id assequi non valeamus:*

(a) *Epist. L. ad Carolum Calvum.*
(b) *In Concil. Lateranensi Cap. 1. et 2. de Torneamentis, ubi trium Praedecessorum Decreta citantur.*
(c) *In Epist. ad Archiepiscopos, Episcopos, aliosque Ecclesiasticos Regni Franciae, apud Rayn. ad ann. 1281. num. 31.*
(d) *Constit. incip.* Regis pacifici.
(e) *Constit.* Quam Deo et Hominibus.
(f) *Constit.* Consuevit Romanus Pontifex.
(g) *Constit.* Ea, quae a Praedecessoribus.
(h) *Sess. 25. cap. 19. de Reform.*
(i) *Constit.* Ad tollendum.
(k) 2. *Prop. ex damnatis ab Alexandro VII.*
(l) 17. *Prop. ex damnatis ab eodem.*
(m) 18. *Prop. ab eodem damnata.*
(n) 32. *Prop. ex damnatis ab Innocentio XI*

Quas quidem assertiones duellis faventes, Apostolica Sedes censura notavit, rejecit, proscripsit.

Instauratae lasiores opiniones foventes duellorum abusum.

§. 5. Et nihilominus extiterunt quam proxime recentiores alii, qui etsi duella, vel odii, vel vindictae, vel honoris tuendi causa, vel levioris momenti res fortunasque servandi, fateantur illicita, aliis tamen in circumstantiis, et casibus, vel amittendi Officii, et sustentationis, vel denegatae sibi a Magistratu justitiae, defensionis innoxiae titulo, ea licere pronunciant. Laxas, et periculi plenas opiniones hujusmodi, ex vulgatis eorum Libris ad Nos delatas, ubi primum accepimus, earum examen nonnullis ex Venerabilibus Fratribus Nostris Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus, et quibusdam Dilectis Filiis Sacrae Theologiae Magistris specialiter ad id per Nos deputatis, commisimus: qui re mature discussa, latis coram Nobis tam voce, tum scripto suffragiis, infrascriptas Propositiones censura, et proscriptione dignas existimarunt.

PRIMA PROPOSITIO.

Vir Militaris, qui nisi offerat, vel acceptet duellum, tamquam formidolosus, timidus, abjectus, et ad Officia Militaria ineptus haberetur, indeque officio, quo se suosque sustentat, privaretur, vel promotionis, aliàs sibi debitae ac promeritae, spe perpetuo carere deberet, culpa et poena vacaret, sive offerat, sive acceptet Duellum.

II.

Excusari possunt etiam, honoris tuendi, vel humanae vilipensionis vitandae gratia, Duellum acceptantes, vel ad illud provocantes, quando certo sciunt pugnam non esse secuturam, utpote ab aliis impediendam.

III.

Non incurrit Ecclesiasticas poenas ab Ecclesia contra duellantes latas, Dux, vel Officialis Militiae, acceptans duellum, ex gravi metu amissionis famae, et officii.

IV.

Licitum est, in statu hominis naturali, acceptare, et offerre duellum, ad servandas cum honore fortunas, quando alio remedio earum jactura propulsari nequit.

V.

Asserta licentia pro statu naturali, applicari etiam potest statui Civitatis male ordinatae, in qua nimirum, vel negligentia vel malitia Magistratus, justitia aperte denegatur.

Damnantur, et sub censuris defendi prohibentur.

§. 6. Auditis itaque, super unaquaque earum Propositionum, dictorum Cardinalium et Consultorum judiciis, atque omnibus rite et mature consideratis, Nos ipsas, praesentium Literarum tenore, et Apostolica Auctoritate, tamquam falsas, scandalosas, ac perniciosas rejicimus, damnamus, ac prohibemus, itaut quicumque illas aut conjunctim, aut divisim docuerit, defenderit, ediderit, aut de iis, etiam disputandi gratia, publice, aut privatim tractaverit, nisi forsan impugnando, ipso facto incidat in excommunicationem, a qua non possit (præterquam in mortis articulo) ab alio, quacumque etiam dignitate fulgente, nisi ab existente pro tempore Romano Pontifice absolvi.

Necnon in praxim induci.

§. 7. Insuper stricte, in virtute sanctae obedientiae, et sub interminatione Divini Judicii, prohibemus omnibus Christifidelibus cujuscumque conditionis, dignitatis, et status, etiam speciali et specialissima nota dignis, ne praedictas opiniones, aut aliquam ipsarum, ad praxim deducant.

Constitutiones Praedecessorum Pontificum de duellis confirmantur.

§. 8. Jam vero ut exitiosam Duellorum licentiam, in Christiana, ac praesertim Militari Republica, non obstantibus providis Legibus a plerisque etiam Saecularibus Principibus et Potestatibus ad eamdem extirpandam laudabiliter editis, adhuc gliscentem, validiore manu coerceamus, gravissimumque scelus Apostolicae districtionis gladio magis magisque insequamur, omnes et singulas dictorum Romanorum Pontificum Praedecessorum Nostrorum Constitutiones superius enunciatas, quarum tenores, ac si praesentibus de verbo ad verbum insertæ forent, pro sufficienter expressis haberi volumus, Apostolica auctoritate confirmantes et innovantes, ad hoc ut poenarum gravitas et severitas majorem perditis hominibus ingerat peccandi metum, Nostro Motu proprio, ac de Apostolicae auctoritatis plenitudine, earumdem praesentium Literarum serie, statuimus atque decernimus, ut

Insuper publico vel privato duello interficiens alterum Asyli jure privatur.

si quis in duello, sive publice, sive privatim indicto, hominem occiderit, sive hic mortuus fuerit in loco conflictus, sive extra illum ex vulnere in duello accepto, hujusmodi homicida, tamquam interficiens proximum suum animo praemeditato ac deliberato, ad formam Constitutionis felicis recordationis Praedecessoris Nostri Benedicti Papae XIII., quae incipit *Ex quo Divina*, data vi. Idus Junii anno Domini MDCCXXV.; ab Ecclesiasticae Immunitatis beneficio exclusus et repulsus omnino censeatur; ita ut a cujuscumque Sacri aut Religiosi loci asylo, ad quod confugerit, servatis tamen de jure servandis, extrahi, et Judicis competentis Curiae pro merito puniendus, tradi possit et debeat; super quo Nos Episcopis, aliisque Superioribus Antistitibus, ad quos respective pertinet, et pertinebit inposterum, necessarias et opportunas facultates praesentium quoque tenore impertimur. Quin etiam, vivente adhuc altero in singulari certamine graviter vulnerato, si percussor in locum immunem se receperit, ex quo, eveniente illius morte, fugam arripere, et legum severitatem evadere posse prospiciatur; Volumus, et respective permittimus, ut, quatenus Periti ad inspiciendum vulnus acciti, *grave vitae periculum* adesse retulerint, percussor ipse, praevio semper Decreto Episcopi, et cum assistentia personae Ecclesiasticae ab eodem Episcopo deputatae, ab hujusmodi loco Immuni extractus, sine mora carceribus mancipetur; ea tamen lege Judicibus indicta, ut illum Ecclesiae restituere debeant, si vulneratus superstes vivat ultra tempus a legibus, quae de homicidio sunt, constitutum; alioquin in easdem poenas incidant, quae in memoratis Benedicti XIII. Literis constitutae sunt adversus illos, qui delinquentem in aliquo ex casibus ibidem expressis, ex indiciis ad id sufficientibus sibi traditum, restituere recusent, postquam is in suis defensionibus hujusmodi indicia diluerit.

Vivente ad huc saucio, quando, et qua forma percussor e loco immuni extrahi debeat.

Interfecto autem sepultura sacra denegatur, licet extra locum pugnae, et praeambula absolutione obierit.

§. 9. Praeterea, simili motu et auctoritate decernimus ac declaramus, Sepulturae sacrae privationem a sacrosancta Tridentina Synodo inflictam morientibus in loco duelli et conflictus, incurrendam perpetuo fore, etiam ante Sententiam Judicis, a decedente quoque extra locum conflictus ex vulnere ibidem accepto, sive duellum publice, sive privatim indictum fuerit, ac etiamsi vulneratus ante mortem non incerta Poenitentiae signa dederit, atque a peccatis et censuris absolutionem obtinuerit; sublata Episcopis, et Ordinariis Locorum super hac poena interpretandi ac dispensandi facultate, quo caeteris documentum praebeatur fugiendi sceleris, ac debitam Ecclesiae Legibus obedientiam praestandi.

Hortatio ad Principes, ut in Monomachiam evellendam efficaciter incumbant.

§. 10. In hujus demum sollicitudinis nostrae societatem vocantes Carissimos in Christo Filios Nostros, Imperatorem electum, caeterosque Catholicos Reges, nec non Principes, Magistratus, Militiae Duces, atque Praefectos, eos omnes et singulos, pro sua in Deum Religione, ac pietate, enixe obtestamur in Domino, ut conjunctis studiis, et animis, exitiosae duellorum licentiae, qua Regnorum tranquillitas, populorum securitas atque incolumitas, neque corporum solum, sed, quae nullo pretio aestimari potest, aeterna animarum vita certo periclitatur, omni nisu et constantia vehementer obsistant. Neque sibi, suaeque in Deum fidei, munerisque rationi fecisse satis intelligant, quod optime constitutis Legibus, indictisque gravissimis poenis, horrendum scelus proscriptum sit; nisi accuratam ipsarum Legum, poenarumque executionem naviter urgeant, ac promoveant, seque inexorabiles Dei vindices in eos, qui talia agunt, diligenter exhibeant. Nam si delinquentes aut oscitanter ferant, aut molliter puniant, alieno sese crimine polluent, omnisque illius sanguinis reos se constituent, quem ita crudeliter inultum effundi permiserint. Vani enim falsique honoris Idolo humanas litari victimas non impune feret supremus omnium Judex Deus; rationem ab iis aliquando exacturus, quorum est Divina, et humana jura tueri, sibique creditorum hominum vitam servare, pro quibus sanguinem ipse suum Jesus Christus effudit.

Exemplorum exercitatio.

§. 11. Volumus autem ut praesentium Literarum Transumptis etiam impressis, Notarii publici manu subscriptis, et Sigillo Personae in Ecclesiastica Dignitate constitutae munitis, eadem ubique, etiam in judicio, fides habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur, si originaliter forent exhibitae vel ostensae. Utque eaedem praesentes in consuetis locis publicis hujus Almae Urbis per Cursores nostros, ut moris est, publicatae et affixae, omnes et singulos, quos concernunt, seu concernent in futurum, perinde afficiant, ac si unicuique illorum personaliter intimatae et notificatae fuissent.

Sanctio. §. 12. Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc nostrarum prohibitionis, damnationis, praecepti, statuti, declarationis, facultatum impertitionis, obtestationis, decreti, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. 20. Novemb. 1752. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae MDCCLII., quarto Idus Novembris, Pontificatus Nostri Anno Tertio-decimo.

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

Visa de curia

J. C. Boschi.

Loco † Plumbi.

J. B. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevium.
Publicat. die 24. mensis Novemb. 1752.

VII. DAMNATIO

Et Prohibitio Libri duobus tomis constantis, Gallico idiomate, absque Auctoris nomine, et impressionis loco, in lucem editi, cui Titulus: *Apologie de tous les jugemens rendus par les Tribunaux seculiers en France contre le schisme: dans la quelle on établit. 1. L' injustice, et l' irregularité des refus de Sacremens, de Sepulture, et des autres peines, qu' on prononce contre ceux, qui ne sont pas soumis à la Constitution* Unigenitus. 2. *La competence des Juges laics pour s' opposer à tous ces actes de schisme, Tom. I. et II. En France MDCCLII.*

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei Memoriam.

Militantis Ecclesiae regimini superna dispositione praesidentes, Dominici Gregis custodiae jugiter invigilare, ac Oves Aeterni Pastoris sanguine redemptas a perniciosarum doctrinarum venenis, quantum Nobis ex alto conceditur, praeservare tenemur. Quapropter cum, sicut Nobis innotuit, in lucem prodierit quidam perniciosus Liber duobus tomis constans Gallico idiomate absque auctoris nomine, et impressionis loco, cui Titulus — *Apologie de tous les jugemens rendus par les Tribunaux seculiers en France, contre le schisme, dans la quelle on établit: 1. L' injustice, et l' irregularité des refus de Sacremens, de Sepulture, et des autres peines, qu' on prononce contre ceux, qui ne sont pas soumis a la constitution* Unigenitus 2. *La competence des Juges laics pour s' opposer à tous ces actes de schisme. Tom. I. et II. En France MDCCLII.* Nos, auditis desuper plurium S. R. E. Cardinalium, aliorumque sacrae Theologiae Magistrorum, quos ad praedicti Libri examen delegimus, suffragiis, iisque plene ac mature discussis, de memoratorum Cardinalium consilio, utrumque supra relati Libri tomum, tamquam continentem assertiones falsas, temerarias, scandalosas, piarum aurium offensivas, in Romanos Pontifices, Apostolicam hanc Sanctam Sedem, et Episcopos injuriosas, Ecclesiasticae jurisdictioni derogantes, obedientiae Constitutioni *Unigenitus* ab omnibus sincere debitae eversivas, schismati faventes, schismaticas, in errorem inducentes, ac erroneas respective, auctoritate Apostolica, tenore praesentium damnamus, reprobamus, prohibemus, ipsiusque Libri impressionem, descriptionem, lectionem, retentionem, et usum, omnibus et singulis Christifidelibus, etiam specifica et individua mentione, et expressione dignis, sub poena excommunicationis per contrafacientes ipso facto absque alia declaratione incurrenda, a qua nemo a quoquam, praeter quam a Nobis, seu Romano Pontifice pro tempore existente nisi in mortis articulo constitutus, absolutionis beneficium valeat obtinere, omnino interdicimus. Volentes, et auctoritate Apostolica mandantes, ut quicumque Librum praefatum seu aliquam illius partem, sive Typis impressam, sive manu scriptam penes se habuerint, vel in futurum quandocumque habebunt, illum, et illam, statim atque praesentes Literae eis innotuerint, Locorum Ordinariis, vel haereticae pravitatis Inquisitoribus tradere; atque consignare teneantur; hi vero exemplaria sibi sic tradita illico flammis aboleri curent. In contrarium facientibus non obstantibus quibus-

Censura et damnatio libri.

Imprimentes, tenentes, legentes hujusmodi librum excommunicantur.

Publicationis praeceptum, ejusque effectus.

cumque. Ut autem eaedem praesentes Literae omnibus facilius innotescant, nec quisquam illarum ignorantiam allegare possit, volumus, et auctoritate praedicta decernimus, illas ad valvas Basilicae Principis Apostolorum, ac Cancellariae Apostolicae, nec non Curiae Generalis in Monte Citatorio, ac in acie Campi Florae de Urbe, per aliquem ex Cursoribus nostris, ut moris est, publicari, illarumque exempla ibidem affixa relinqui; itaut sic publicatae omnes, et singulos, quos concernunt, perinde afficiant, ac si unicuique illorum personaliter notificatae, et intimatae fuissent: Ipsarum autem Literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo personae in Ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eamdem prorsus fidem tam in judicio, quam extra illud ubique locorum haberi, quae haberetur ipsis praesentibus, si exhibitae forent, vel ostensae.

Dat. 20. Novemb. 1752. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die xx. Novembris MDCCLII. Pontificatus Nostri Anno Decimotertio.

D. Card. Passioneus.

Publicat. eodem die, mense, et anno.

VIII. **CONFIRMANTUR.**

Et declarantur Constitutiones Praedecessorum Romanorum Pontificum super vetita armorum delatione, retentione, et venditione.

BENEDICTUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei.

Ad perpetuam rei memoriam.

Certi generis arma in publicae securitatis exitium comparata.

Securitatem, atque tranquillitatem Populorum et Personarum Apostolicae Sedi in temporalibus subjectarum tueri et asserere volentes Praedecessores Nostri Romani Pontifices, non modo severissimas leges adversus homicidia, et cujuscumque generis vim ediderunt, verum etiam ad ea submovenda, quae hujusmodi delictis facile perpetrantis occasionem et commoditatem praebere possent, omnium armorum ad necem clam et dolose inferendam aptorum delationem, retentionem, et venditionem, gravissimarum poenarum interminatione vetuerunt; quemadmodum ex providis felicis recordationis Pii Papae IV. Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sexagesimo primo, nonis Martii, et Sancti Pii V. pridie Idus Februarii illius Pontificatus Anno septimo, editis Constitutionibus, patet.

Proscripta sunt a Praedecessoribus Pontificibus, et praesertim Pio IV. et S. Pio V.

Horum Sanctiones innovavit Alexander VIII. et vetitorum armorum genera exacte distinxit.

§. 1. Quorum vestigiis inhaerens recolendae memoriae Praedecessor quoque Noster Alexander Papa VIII. per suam Anno Incarnationis Dominicae millesimo sexcentesimo nonagesimo, Idibus Augusti, editam Constitutionem, quae incipit *Etsi cuncta*, praedictorum ante se Pontificum Leges atque Sanctiones confirmans et innovans, decrevit et sanxit, nemini cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, conditionis, et praeeminentiae, etiam speciali mentione seu nota digno, licere in Alma Urbe, ejusque Districtu, et in toto Statu Ecclesiastico tunc sibi et dictae Sedi tam immediate, quam mediate subjecto, comprehensis etiam quatuor Legationibus, ac Civitatibus Bononiensi, Ferrariensi, Beneventana, aliisque Civitatibus, Terris, et Locis, etiam specialem et individuam expressionem, et nominationem requirentibus, ejusmodi arma in praemissis Constitutionibus expresse vetita, et alia quaecumque breviora mensurae trium Palmorum, illius mensurae, quae vulgariter denominatur *Canna Romana* ad usum Mercatoris, sub poenis laesae Majestatis, et rebellionis irremissibiliter exequendis, (exceptis dumtaxat cultellis aptis ad incidendam panem, qui tamen majoris longitudinis unius palmi esse non possent, ac sine cuspide, et ut vulgo dicitur, *spuntati* esse deberent; nec non aliis instrumentis ad usum propriae artis, quam quisque exercet, necessariis, et in actu exercitii ejusdem artis, et non alias) deferre, seu domi, aut in Apothecis, vel alibi retinere, sive in ipsum Statum Ecclesiasticum introducere, fabricare, vendere, permutare, aut aliud contractus genus super ipsis inire.

Ecclesiasticos omnes, aliosque exemptos, iisdem legibus teneri declaravit.

§. 2. Cumque sub suae hujusmodi, ac praecedentium Constitutionum censura, tam Clericos, quam alias omnes et singulas personas Ecclesiasticas etiam quomodolibet exemptas, Saeculares, et cujusvis Ordinis, Congregationis, Societatis, et Instituti, etiam de necessitate specialiter exprimendi, nec non Militiarum quarumcumque, etiam Hospitalis Sancti Joannis Jerosolymitani Regulares, vel alias immunitate personali quomodolibet gaudentes, com-

prehendi voluisset, et contra transgressores, si qui etiam ex his reperti fuissent, per Ordinarios Locorum, aliosque competentes Judices, ad majorem poenam, quam Tribunal Ecclesiasticum pro quocumque graviori, et atroci delicto imponere soleat et valeat, irremissibiliter procedi mandasset.

Statuit poenas incurri decrevit, licet dolus, et mala qualitas abesse dicerentur. Nec suffragari patentes literas aut privilegia quaecumque.

§. 3. Hoc insuper decrevit, et declaravit, ut ad eximendos transgressores a poenis praefatis minime suffragaretur allegare, quod non constaret de dolo, vel mala eorumdem contravenientium qualitate; nec etiam ad hujusmodi effectum ullae familiaritates, Literae patentes, et Licentiae concessae, aut concedendae, seu Privilegia cujuslibet Congregationis, Tribunalis, aut Militiae, seu Judicum, Officialium Militarium, et Ministrorum; etiam Justitiae, aut Ministerii Cameralis, Almae Domus Lauretanae, et cujusvis Ordinis etiam Militaris, Congregationis, Societatis, et Instituti, aut quarumvis Personarum quacumque Ecclesiastica, seu mundana dignitate fulgentium, quidquam prodessent, aut relaverent; prout latius atque distinctius in praecitatis ejusdem Alexandri Praedecessoris Literis continetur.

Praefatorum Pontificum leges innovavit Clemens XII

§. 4. Pari justitiae zelo, et publicae quietis studio incensus sanctae memoriae immediatus Praedecessor Noster Clemens Papa XII. per suam anno Incarnationis Dominicae millesimo septingentesimo trigesimo quarto, Kalendis Februarii, Pontificatus sui Anno quinto, editam Constitutionem, cujus initium est—*In Supremo justitiae Solio*, inter alia, quae pro recta Justitiae administratione, ac dilectorum coercitione provida constituit, praedictas Pii IV. Pii V., et Alexandri VIII. aliorumque Antecessorum Literas et Ordinationes, nec non Edictum Kalendis Januarii Anni Domini millesimi septingentesimi octavi, de mandato piae memoriae Clementis Papae XI. promulgatum, caeteraque Bannimenta eousque publicata, quibus eorumdem, seu aliorum armorum in Urbe, et Ditione Ecclesiastica praefatis delatio, retentio, introductio, aut venditio, sub diversis etiam capitalibus poenis prohibentur, omniaque, et singula in eis contenta, similiter approbavit et innovavit; Et ne poenarum in ipsis adversus transgressores statutarum executionem ullo modo impediri contingeret, quibuscumque Tribunalibus, Magistratibus, et Judicibus, tam Urbis praefatae, quam aliarum Civitatum, Terrarum, et Locorum eidem Apostolicae Sedi immediate, ac etiam mediate subjectorum, nec non quibusvis Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus etiam de Latere Legatis, districte prohibuit et interdixit, ne in causis delationis ac retentionis hujusmodi armorum, ulli delinquenti, poenas, quas quomodolibet incurrissent, gratiose remitterent, aut componerent, vel in minima etiam parte moderarentur, sed ea dumtaxat, quae stricti juris essent, juxta praecisam formam et dispositionem Literarum, Edicti, et Bannimentorum hujusmodi decernerent et exequerentur.

Sublata Judicibus facultate moderandi poenas, aut componendi.

Et reservata Pontifici cujuslibet gratiae concessione.

§. 5. Quod si ex peculiaribus quandoque facti circumstantiis, vel ex qualitate personarum, gratiae, compositioni, aut poenae moderationi locum esse, aequitate ita suadente, prudenter existimarent; voluit nihilominus, neque tunc per eosdem Magistratus et Judices ad concessionem gratiae, compositionem, aut moderationem poenae devenire posse, nisi praevia sua, ac Romani Pontificis pro tempore existentis expressa approbatione; sub nullitatis gestorum, ac omnium inde sequutorum, et, quoad Judices praefatos, sub pecuniariis, aliisque etiam corporalibus, suo, et ejusdem Pontificis arbitrio infligendis poenis; et consequenter quibuslibet Cardinalium Congregationibus, ac Cardinalibus etiam de Latere Legatis, quamcumque facultatem, quae ipsis de jure, usu, vel consuetudine, seu alias quomodolibet competere posset, arbitrandi, gratiam impertiendi, et componendi, ac moderandi poenas hujusmodi, in dictis causis delationis, aut retentionis armorum, abrogavit, et revocavit.

Innoventur providae hujusmodi Sanctiones.

§. 6. Et Nos igitur dictorum Praedecessorum consilium ac prudentiam magnopere commendantes, ejusque necessitatem pro felici Populorum regimine in dies magis magisque agnoscentes, praecitatas eorum Constitutiones, quarum totos et integros tenores praesentibus pro insertis de verbo ad verbum haberi volumus, atque omnes et singulas dispositiones, prohibitiones, declarationes, et extensiones in eis contentas, Nostris Motu proprio, ac certa scientia, per hanc Nostram perpetuo valituram Constitutionem, Apostolica auctoritate approbamus, confirmamus, et innovamus, et secundum eas per quoscumque Judices, ac in omnibus, et singulis earumdem Urbis, ac Ditionis Tribunalibus, et Curiis, omnino procedi volumus et mandamus.

§. 7. Verum quia in hujusmodi causarum

Controversia excitatur super onere probandi bonam, aut malam qualitatem reorum.

tractationibus saepe contingit, ut pro parte reorum, ab ipsis, aut ab eorum Advocatis et Defensoribus, allegetur, eorum pravam intentionem, seu dolum, in delatione aut retentione armorum hujusmodi, et personarum malam qualitatem, a Fisco minime probari; ac deficientibus horum probationibus, contendatur, justam et fundatam praesumptionem bonae qualitatis eisdem Reis semper assistere; ideoque locum esse aequitati, quam praecitata Clementis XII. Constitutio insinuare videtur, ut scilicet Supremo Principi consilium detur pro gratia, aut compositione, seu moderatione poenae in praemissis Constitutionibus, Edictis, et Bannimentis respective statutae; Nos hujusmodi ratiocinationes, non modo ad reos a promeritis poenis eximendos, cum praemissarum Legum eversione, et publicae quietis detrimento, tendentes, verum etiam earumdem Alexandri, et Clementis Constitutionum literae, et spiritui adversantes, de medio tollere, ac debitam eorumdem Constitutionum observantiam, et executionem asserere volentes; simili motu, scientia, et auctoritate, ac earumdem praesentium tenore, decernimus, et declaramus, nil aliud oneris Fisco incumbere ad fundandam actionem suam, pro urgenda, obtinendaque condemnatione reorum ad formam dictarum Constitutionum, quam ut ipsum contraventionis delictum, videlicet delationem, vel retentionem, seu respective introductionem, fabricationem, aut venditionem armorum, in supradictis Pii IV. Pii V. Alexandri VIII. et Clementis XII. Constitutionibus, aliisque edictis, et Bannimentis per eosdem Praedecessores confirmatis et innovatis, vetitorum et proscriptorum, plena et valida probatione constare faciat. Quod si excipiendo contendatur, eam esse delinquentis qualitatem, vel tales in peculiari facto circumstantias concurrere, quae consulendum Nobis, et Romano Pontifici pro tempore existenti pro gratia, aut compositione, vel moderatione poenae, merito suadeant; onus erit ipsius Rei, seu illius defensorum, hujusmodi exceptionis subsistentiam, concludentibus, et juridicis probationibus demonstrare, quemadmodum ipsa Clementis XII. Constitutio, cum praecedenti Alexandri VIII. Lege collata, satis aperte indicat; et ne super hoc in posterum haesitari contingat, Nos earumdem tenore praesentium, ejusmodi probationum adstruendarum onus in ipsos reos, eorumque defensores, expresse refundimus; eoque non adimpleto, memoratas exceptiones delinquentibus nullatenus suffragari volumus, quominus omnibus, et singulis poenis, etiam laesae Majestatis, et rebellionis, in praefatis Praedecessorum Sanctionibus constitutis, subjiciantur, et cum effectu plectantur et puniantur.

Fisco nil aliud incumbit, quam probare transgressionem dd. Constitutionum.

Reus allegans bonam qualitatem, hanc concludenter probare tenetur.

Aliter judicari prohibetur.

§. 8. Sicque, et non aliter in hujusmodi causis censeri, atque ita per quoscumque Judices, Ordinarios et Delegatos, tam in Urbe, quam in universo Statu Ecclesiastico, etiam Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, etiam de Latere Legatos, aliosque quoslibet, quacumque praeeminentia, et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet aliter judicandi et interpretandi facultate, adversus quoscumque in praemissis delinquentes, etiam speciali nota et expressione dignos, prout in praecitatis Praedecessorum Nostrorum Constitutionibus exprimuntur et nominantur, judicari et definiri debere decernimus et mandamus.

Derogatio contrariis.

§. 9. Non obstantibus contrariis quorumcumque Tribunalium et Judicum resolutionibus et definitionibus, aut Curiarum usibus, stylis et consuetudinibus, seu inveteratis Doctorum opinionibus et Sententiis, nec non Urbis praefatae, aliarumve Civitatum, et Terrarum, atque Locorum Statutis, seu eorumdem, et quarumcumque Personarum, et Universitatum Privilegiis, Exemptionibus, et Indultis, caeterisque omnibus, quae uterque Pius, Alexander, et Clemens Praedecessores praedicti suarum Constitutionum observantiae, et executioni decreverunt non obstare.

Fides habenda transumptis.

§. 10. Volumus autem, ut praesentium Literarum exemplis, etiam impressis, Notarii publici manu subscriptis, et Personae in Ecclesiastica dignitate constitutae Sigillo munitis, eadem fides in judicio, et extra, ubicumque opus fuerit, habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur, si originaliter exhiberentur, seu ostenderentur.

Sanctio.

§. 11. Nulli ergo omnino Hominum liceat paginam hanc Nostrarum approbationis, confirmationis, innovationis, Decreti, declarationis, mandati, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, et Beatorum Petri et Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

Dat. 15. Januarii 1753.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Ma-

jorem Anno Incarnationis Dominicae millesimo septingentesimo quinquagesimo tertio, decimo octavo Kalendas Februarii, Pontificatus Nostri Anno Tertio-decimo.

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

Visa de Curia

J. C. Boschi.

Loco ✝ Plumbi.

J. B. Eugenius.

Registrata in segretaria Brevium.
Publicata die 3. Februarii 1753.

IX. IN UTINENSI CIVITATE

Collegiata Ecclesia Sanctae Mariae Majoris nuncupatae in Archiepiscopalem Ecclesiam cum omnibus juribus, praeeminentiis, ac privilegiis erigitur.

BENEDICTUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei.

Ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium. Praecipuae enumerantur conditiones, ut locus aliquis Pontificalis Sedis honore donetur.

Suprema dispositione, cujus inscrutabili Providentia ordinationem suscipiunt universa, in superemineuti Apostolicae Dignitatis specula, meritis licet imparibus, constituti, illiusque vices in Terris gerentes, qui gloriosus regnat in Caelis, inter caeteras curas humeris nostris incumbentes, illam libenter amplectimur, per quam Nostrae Provisionis ope insignes Collegiatae Ecclesiae, praesertim in Civitatibus Nobilibus, Populique frequentia conspicuis, dignioribus titulis, scilicet Metropolitanarum Ecclesiarum, illustrentur, et condignis favoribus attollantur, cumque id statui, et decori Ecclesiarum ipsarum maxime congruat, et Nos pro Divini cultus augmento, et speciali Christifidelium consolatione, convenire conspicimus, in his sollicitudinis Nostrae partes favorabiliter interponimus, ac opem, et operam Nostras impendimus efficaces, ut illae per Nostrae vigilantiae ministerium, votivis gratulentur eventibus, et felicia in spiritualibus suscipiant incrementa. *Sequitur narratio suppressionis Patriarchatus Aquilejen., et statutae erectionis duorum Archiepiscopatuum, de quibus vid. Tom. III. Constit. L. pag. 300.*, ac alias, prout in supradictis literis Nostris Apostolicis sub Datum pridie Nonas Julii Pontificatus Nostri Anno undecimo desuper expeditis, plenius et uberius continetur.

Insigniores Civitatis Utinen. praerogativae.

§. 1. Nos propterea erectioni Archiepiscopatus Utinen. hujusmodi modum et formam imponere, eamdemque erectionem per Nos factam Apostolica auctoritate confirmare cupientes, motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus, in Civitate Utinensi valde conspicua, ambitus quinque Milliarium circiter, duplici muro circumdata, ac pluribus aedificiis tam publicis, quam privatis eximie ornata, Populique frequentia celebri, utpote viginti millium circiter habitatorum numero referta, inter quos plurimae Nobiles Familiae, ex quibus plures quovis tempore tam antiquae Militiae, quam insignioribus Equestribus Ordinibus adscripti fuerunt, et in qua, uti Gubernator etiam per totam Provinciam, praesidet unus Venetus Patritius, qui una cum duobus Judicibus Praetoriam Curiam efformat; novem itidem inibi, praeter infrascriptam Collegiatam, reperiuntur Parochiales, et aliae intra muros Saeculares Ecclesiae, seu Cappellae, ac decem virorum, inter quae Domus Presbyterorum Missionis a praedicto Daniele Cardinale, et Patriarcha propriis expensis erecta, et fundata, ac duodecim Mulierum Coenobia, quorum unum, illud videlicet Sanctae Catharinae Senensis nuncupatae, per eumdem Danielem Cardinalem et Patriarcham a fundamentis extructum; et Conservatoria, aliaque Loca Pia, Hospitalia, et Confraternitatum Oratoria, cum Monte Pietatis, et Seminario: Et in eadem Civitate Utinensi, in qua Tribunal Inquisitionis contra Haereticam pravitatem, et Magistratus particulares reperiuntur, convocari solent generalia Provinciae Comitia, ideoque digna, ut jure merito Archiepiscopalis Civitatis nomine nuncupari valeat; Saecularem et Collegiatam Ecclesiam Sanctae Mariae Majoris nuncupatae, una cum illius Canonicatibus et Praebendis, Apostolica auctoritate perpetuo supprimimus, et extinguimus, illisque sic suppressis, et extinctis, praedictam Collegiatam Ecclesiam, in sui stru-

Nec non Saecularis Collegiata Ecclesia S. Mariae Majoris.

ctura valde magnificam, ac undecim nobilissimis Altaribus efformatam, ac sacris paramentis, et utensilibus ad divinum cultum necessariis, et ad Pontificalia exercenda sufficienter instructam, dignam propterea, ut titulo et honore Archiepiscopalis Ecclesiae decoretur, ad laudem et honorem Omnipotentis Dei, ac Beatae Virginis Mariae, et Sanctorum Apostolorum Petri et Pauli, necnon Fidei Catholicae exaltationem, et totius Militantis Ecclesiae gloriam, in Archiepiscopalem et Metropolitanam Ecclesiam Utinensem nuncupandam, sub titulo Annunciationis ejusdem B. M. V. et in ea Archiepiscopalis, et Metropolitani Praesulis Utinensis Sedem, et Provinciae caput, pro uno deinceps Archiepiscopo Utinense nuncupando, qui Pallii, et Crucis usum, aliorum Archiepiscoporum more, necnon ex voluntate, seu permissione Ducis, et Reipublicae praedictorum benigne decreta, locum, et vocem in Parlamento Generali Fori julii, in prima sede, seu sessione inter Praelatos, habeat, cum suis Capitulo, Sigillo, Arca, Mensa Archiepiscopali, omnibusque aliis insignils Archiepiscopalibus, necnon privilegiis, honoribus, et praerogativis, aliis Archiepiscopis debitis, et concessis, ac juribus, jurisdictionibus, facultatibus, praeeminentiis, gratiis, favoribus, et Indultis realibus, et personalibus, ac mixtis, quibus aliae Metropolitanae Ecclesiae, earumque Praesules quomodolibet, non tamen titulo oneroso, seu ex Indulto, aut privilegio particulari, utuntur, fruuntur, potiuntur, et gaudent, ac uti, frui, potiri, et gaudere possunt, similiter perpetuo erigimus; ac instituimus, ac nomine, titulo, et honore Archiepiscopali et Metropolitano decoramus, necnon pro tempore existentem Ecclesiae praedictae Utinensis Praesulem, in Archiepiscopum declaramus; eique, ut ipse caetera singula, prout Metropolitanis in eorum Civitatibus, Dioecesibus, et Provinciis a jure indultum existit, facere, exercere, administrare, et exequi possit, eadem auctoritate concedimus, et indulgemus.

Quapropter Pont. Archiepiscopalem Sedem et Ecclesiam ibi erigit cum omnibus juribus, et praerogativis.

Erectae Metropoli Suffraganeae Ecclesiae assignantur.

§. 2. Praeterea eidem Ecclesiae Utinensi, Episcopales Paduanam, et Vicentinam, ac Veronensem, et Tarvisinensem, ac Cenetensem, et Bellunensem, ac Feltrensem, et Concordiensem, ac Justinopolitanam, et Æmoniensem, seu Civitatis novae, ac Parentinam, necnon Polensem Ecclesias, Patriarchatus olim Aquilejensis per Nos, ut praefertur, suppressi et extincti Suffraganeas, ac Venerabiles Fratres Nostros modernos, ac pro tempore existentes earum respective Episcopos, pro Archiepiscopo Utinensi pro tempore existente Suffraganeos, qui tamquam membra capiti eidem Archiepiscopo Utinensi jure Metropolitico subsint, ita quod Archiepiscopus Utinensis pro tempore existens praedictus in Paduana, Vicentina, et Veronensi, ac Tarvisina, et Cenetensi, ac Bellunensi, et Feltrensi, ac Concordiensi, et Justinopolitana, et Æmoniensi, seu Civitatis novae, et Parentina, necnon Polensi Civitatibus, et Dioecesibus, jus Metropoliticum sibi vindicet, necnon Paduana, ac Vicentina, et Veronensis, ac Tarvisina, et Cenetensis, ac Bellunensis, et Feltrensis, ac Concordiensis, et Justinopolitana, ac Aemoniensis, seu Civitatis novae, et Parentina, necnon Polensis Ecclesiae praedictae, eidem Archiepiscopo et Metropolitano Utinensi ad omnia et singula teneantur, et sint adstrictae, ad quae Suffraganei suis Metropoliticis Ecclesiis, et Metropolitanis tenentur, et obligati sunt, et judicentur secundum Canonicas Sanctiones, dicta Apostolica auctoritate etiam concedimus, et assignamus; ac eidem Archiepiscopo Utinensi praedictos suos Suffraganeos consecrandi, ad Provinciales Synodos evocandi, ac cum eis etiam publica negotia terminandi; et causas quarumcumque appellationum, sive querelas, alias ad eum tamquam Metropolitanum, juxta Decreta Concilii Tridentini devolutas, ac alias juxta Sacrorum Canonum statuta spectantes, cognoscendi, omniaque alia et singula, quae de jure vel consuetudine, aut alias quoquomodo ad Archiepiscopos, et Archiepiscopale munus spectare et pertinere solent, et debent, gerendi, faciendi, et exercendi, plenam, liberam, ac omnimodam auctoritatem concedimus et facultatem: Provinciae quoque Utinensi Clerum, et Populum universum, ac omnia Loca, Ecclesias, et Monasteria, ac Oratoria, et Pia Loca, necnon Confraternitates, in dominio Veneto existen. olim praedicto Aquilejensi Patriarchatui per Nos, ut praefertur, suppresso et extincto, subjecta et subjectas, pro eorumdem Ecclesiae, et Archiepiscopi Utinensis provincialibus, pariter perpetuo concedimus et assignamus; ac deinceps perpetuis futuris temporibus praedictas Paduanam, ac Vicentinam, et Veronensem, ac Tarvisinam, et Cenetensem, ac Bellunensem, et Feltrensem, ac Concordiensem, et Justinopolitanam, et Aemonien-

Omniaque Metropolitica jura.

sem, seu Civitatis novae, ac Parentinam, necnon Polensem Ecclesias dictae Ecclesiae Utinensis Suffraganeas, ac tam eas, quam illarum Civitates, et Dioeceses respective universas, sub ipsa Provincia Utinensi comprehensas, et nullatenus ab ea exemptas, nec dictae Sedi Apostolicae immediate, neque ulli alteri, nisi tantum Utinensi Ecclesiae, et illius Archiepiscopo praedictis, quoad Archiepiscopalia, Metropolitica, ac Provincialia jura, ac jurisdictiones, subjectas esse, et fore, dicta auctoritate declaramus. Pro Residentia vero, et habitatione Archiepiscopi Utinensi pro tempore existentis praedicti, in eadem Civitate Utinensi, Palatium cum ei annexis, in quo praedictus Daniel Cardinalis Patriarcha ad praesens commoratur, et ab ipso multis aedificiis auctum, concedimus, et assignamus.

Archiepiscopales Ædes.

Capitulum in nova Metropolitana statuitur, certusque Mansionariorum, et Cappellanorum numerus.

§. 3. Utque eadem Collegiata Ecclesia Sanctae Mariae Majoris nuncupatae in Archiepiscopalem Ecclesiam Utinensem, ut praefertur, erecta, ex omni parte perfectior reddatur, condignoque Capitulo, ac Canonicorum, et Dignitates in ea obtinentium, ac Mansionariorum, et Cappellanorum numero condecoretur; in ea unam Praeposituram, quae inibi post Pontificalem major existat, pro uno Presbytero in Theologia Magistro, vel Decretorum Doctore, aut in eis Licentiato, futuro dictae Collegiatae Ecclesiae Sanctae Mariae Majoris nuncupatae in Archiepiscopalem Ecclesiam Utinensem, ut praefertur, erectae Praeposito, qui illius Capituli Caput existat, et in Choro, Capitulo, Processionibus, caeterisque functionibus, et Actibus Capitularibus publicis et privatis, dictae Collegiatae Ecclesiae Sanctae Mariae Majoris nuncupatae in Archiepiscopalem Ecclesiam Utinensem, ut praefertur, erectae praeeminentiam, et primum locum habeat; ac unum Decanatum, qui secunda, pro uno Clerico, seu Presbytero futuro dictae Ecclesiae Decano, et unum Primiceriatum, qui tertia, Dignitates inibi respective existant, pro uno Clerico, seu Presbytero futuro dictae Ecclesiae Primicerio, ac viginti quatuor Canonicatus, totidemque Praebendas pro totidem Clericis, seu Presbyteris futuris in ea Canonicis, ac duodecim Mansionariatus, pro totidem Presbyteris futuris in ea Mansionariis, necnon octo sine cura, personalem tamen residentiam requirentes, Cappellanias, pro totidem Presbyteris futuris in ea Cappellanis, ut infra, nominandis; cum Capitulo, Stallo, Mensa Capitulari, Arca, Bursa, et Sigillo communibus, ac omnibus et singulis aliis Capitularibus signis, et insigniis, aliis Metropolitanis Ecclesiis, earumque Capitulis de jure, usu, consuetudine, privilegio, aut alias quomodolibet, non tamen ex indulto, seu privilegio particulari, competentibus; quique Praepositus, ac Decanus, et Primicerius necnon Canonici praedicti Capitulum inter se constituant; ac tam ipsi, quam Mansionarii, et Cappellani hujusmodi apud dictam Ecclesiam personaliter residere, et in ea singulis diebus, ac debitis temporibus, horas Canonicas, ac Majorem, seu Conventualem, et alias Missas, caeteraque Divina Officia solita et consueta, cum debita mentis attentione, servataque Ecclesiastica disciplina; ac infrascriptis ordine et praecedentia omnino servatis, videlicet quod Praepositus semper primum, Decanus secundum, et Primicerius tertium, locos habeant; deinde juxta antianitatem majorem, seu priorem electionem, aut nominationem in Canonicos, Mansionarios, et Cappellanos hujusmodi, viginti quatuor Canonici, et successive duodecim Mansionarii, et octo Cappellani praedicti succedant; qui Mansionarii, et Cappellani nunquam de Gremio Capituli censeri debeant, minusque vocem, aut votum in Capitulo, ac Sessionibus Capitularibus habere valeant; omnes vero Archiepiscopo Utinensi pro tempore existenti, prout in aliis Cathedralibus et Metropolitanis Ecclesiis practicari solet, inservire teneantur, psallere, decantare, recitare, et respective celebrare, et alias dictae Ecclesiae in Divinis laudabiliter deservire debeant, et teneantur, dicta Apostolica auctoritate, etiam perpetuo erigimus, et instituimus.

Ordo praecedendi inter eos.

Archiepiscopali Mensae reditus assignantur.

§. 4. Illis autem sic erectis, et institutis, pro mensarum Archiepiscopalis et respective Capitularis praedictae Ecclesiae, necnon Archiepiscopatus Utinensis hujusmodi, videlicet infrascriptam summam octomillium trecentorum, et sexdecim Ducatorum monetae Venetae, ei ut infra assignandam, et Praepositurae, ac Decanatus, et Primiceriatus, ac viginti quatuor Canonicatuum, totidemque Praebendarum, et duodecim Mansionariatuum, necnon octo Cappellaniarum, ut praefertur, erectorum, et erectarum, hujusmodi respective doto, illumque, ac illos, et illas pro tempore respective obtinentium congrua sustentatione,

ac onerum eis pro tempore respective incumbentium supportatione, omnia et singula fructus, redditus, proventus, obventiones, et emolumenta universa, tam ad praedictam olim Patriarchalem Aquilejensem Ecclesiam per Nos, ut praefertur suppressam, et extinctam, in Dominio Veneto existentia, quam ad praedictam Collegiatam Ecclesiam Sanctae Mariae Majoris nuncupatae in Archiepiscopalem Ecclesiam Utinensem, ut praefertur, erectam quomodolibet spectantia, et pertinentia; ita tamen ut Mensae Archiepiscopalis Utinensis redditus annui sint in octo mille tercentum et sexdecim Ducatis monetae Venetae praedictae, ad rationem Librarum sex, et solidorum quatuor pro quolibet Ducato hujusmodi, licet redditus Mensae Patriarchalis Ecclesiae Aquilejensis praedictae in solis septem millibus quingentis nonaginta septem Ducatis similibus consisterent, attento quod praedicti Dux et Respublica Venetiarum, ad faciendam Nobis rem gratam, auxerunt redditus praedictae Mensae Archiepiscopalis Utinensis in ducatis septingentis novendecim similibus, quo intuitu etiam Dux, et Respublica praedicti continuabunt favore Sacristiae praedictae Ecclesiae Sanctae Mariae Majoris nuncupatae annuam praestationem trecentorum et sexdecim Ducatorum similium, quae prius praestabatur Sacristiae praedictae Patriarchalis Ecclesiae Aquilejensis.

Item cuilibet Praebendae, Officio ac Beneficio in Archiepiscopali Ecclesia erectis.

§. 5. Praeposito vero septingenti sexaginta, et Decano sexcenti quinquaginta, ac Primicerio quingenti septusginta, singulis vero ex viginti quatuor Canonicatibus trecenti quinquaginta quinque, ac singulis ex duodecim Mansionariis centum octoginta septem ducati monetae Venetae praedictae, cum dimidio alterius ducati paris, necnon singulis ex octo Cappellanis pro tempore existentibus praedictis octoginta octo ducati similes cum tribus quartis alterius ducati paris annuatim assignentur, eadem Apostolica auctoritate similiter perpetuo applicamus, et appropriamus; ita quod liceat futuris Archiepiscopo Utinensi, ac Praeposito, et Decano, ac Primicerio, et viginti quatuor Canonicis, ac duodecim Mansionariis, et octo Cappellanis praedictae Ecclesiae pro tempore existentibus, illorum omnium fructuum, redditum, jurium, obventionum, et emolumentorum veram, realem, et actualem possessionem per se, vel alium, seu alios, eorum, ac dictarum Mensarum Archiepiscopalis, et respective Capitularis nominibus, propria auctoritate, libere apprehendere, et apprehensam perpetuo retinere, fructus quoque, redditus, et proventus hujusmodi, jura, obventiones, et emolumenta quaecumque percipere, exigere, levare, ac in eorum, et Mensarum Archiepiscopalis, et respective Capitularis hujusmodi usus, et utilitatem convertere, cujusvis licentia desuper minime requisita.

Portio redditus Mensae Archiepiscopalis percipienda ex perpetua Commenda Monasterii S. Petri de Rosacio.

§. 6. Praeterea, attenta dismembratione, ac separatione fructuum ex Bonis in Veneto Dominio existentibus ad Monasterium Abbatiam nuncupatum Sancti Petri de Rosacio Ordinis Sancti Benedicti olim Aquilejensis Dioecesis per Nos, ut praefertur, suppressae et extinctae, quod Dilectus similiter Filius noster Angelus Maria praedictae S. R. E. Cardinalis Quirini nuncupatus, modernus Episcopus Brixiensis, in Commendam ad sui vitam ex concessione et dispensatione Apostolicis ad praesens obtinet, quodque in similem Commendam ex pari concessione Apostolica ad vitam obtineri consuevit, spectantium, et pertinentium, in actu erectionis Ecclesiae Archiepiscopalis Goritiensis per Nos, ut praefertur, factis, ex tunc, et cum primum illud per cessum, etiam ex causa permutationis, vel decessum, seu privationem, aut quamvis aliam dimissionem, vel amissionem dicti Angeli Mariae Cardinalis et Episcopi, aut alio quovis modo ex ejus persona, Commenda praedicta cessante, vacare contigisset, firmo remanente Titulo Commendae; cujus Monasterii taxa in libris Camerae Apostolicae descripta ad centum octoginta tres Florenos auri, cum uno tertio alterius Floreni similis, pro parte ad Mensam Archiepiscopalem Utinen. praedictam spectante, quae ab Archiepiscopo Utinensi pro tempore existente, utpote in provisione Ecclesiae Archiepiscopalis solvenda, in literis Apostolicis Commendae ejusdem Monasterii desuper expediendis persolvi non debebit, attento quod taxa Ecclesiae Utinensis ad mile Florenos auri, comprehensis dictis centum octoginta tribus Florenis hujusmodi cum uno tertio alterius Floreni paris, in praedictis libris, ut accepimus, descripta reperitur; quodque Monasterium, quia redditus ex Bonis in Veneto Dominio existentibus habet, Utinensis Dioecesis denominari, ac Archiepiscopis Utinensibus pro tempore existentibus, et non aliis personis, in Commendam

Apostolica auctoritate concedi, et assignari debeat, cum denominatione, seu titulo ejusdem S. Petri de Rosacio, ut praefertur, etiam factis, quas dicta Apostolica auctoritate confirmamus; eosdem fructus sic dismembratos, et separatos, et ad summam duorum millium ducatorum similium annuatim ascendentes, eidem Mensae Archiepisc. Utinensi, cujus favore annuatim solventur, ut adimpleatur summa octo millium trecentorum, et sexdecim ducatorum hujusmodi quotannis Archiepiscopo Utinensi pro tempore existenti a publica Capsa Utinensi, seu alia Reipublicae praedictae, donec et quousque tradantur fundi et stabilia, quae sint dicti annui redditus, nitidi, et liberi ab omnibus expensis; et quatenus praedictus Daniel Cardinalis et Patriarcha eidem Angelo Mariae Cardinali et Episcopo praemoriatur, tunc Dux, et Respublica praedicti subministrabunt bis mille Ducatos annuos similes Archiepiscopo Utinensi pro tempore existenti, donec tamen et quousque praedictum Monasterium per dicti Angeli Mariae Cardinalis et Episcopi cessum, vel decessum, aut alio quovis modo, ex ejus persona, Commenda praedicta cessante, vacare contigerit.

Proventus Capitularis Mensae designantur, et unde sint colligendi.

§. 7. Pro Capitulo vero, et omnibus Capitularibus praedictae Ecclesiae in Archiepiscopalem, ut praefertur, erectae, omnes et singulos redditus cujuscumque generis, et speciei, cum omnibus juribus, et actionibus, ac unionibus Beneficiorum Ecclesiasticorum; tam Capituli olim Patriarchalis Ecclesiae Aquilejensis per Nos, ut praefertur, suppressae et extinctae, quam praedictae Collegiatae Ecclesiae S. Mariae Majoris in Archiepiscopalem, ut praefertur, erectae, ad tredecim mille et quadringentos ducatos similes in totum annuatim ascendentes, non deductis oneribus, itaut, facta distributione inter singulos, ut supra, superesse debeant annuatim sexaginta ducati pares in salarium Acolytorum, qui praedictae Ecclesiae inserviunt, erogandi, Apostolica auctoritate praedicta similiter perpetuo applicamus et appropriamus: ad praedictam itidem Ecclesiam in Archiepiscopalem, ut praefertur erectam, omnia et singula Anniversaria; et onera Missarum, ac Officia, habentia fundos, et redditus in ditione Veneta, similiter perpetuo transferimus, in eaque celebrari mandamus.

Provisionale quaedam de Ecclesia Utinensi, Archiepiscopo, ejusque Coadjutore.

§. 8. Insuper quod semper, et quandocumque Archiepiscopalis Ecclesia Utinensis per nos, ut praefertur, erecta, Pastoris solatio destituta fuerit, ad illam Archiepiscopus Utinensis pro tempore, ut infra, nominandus teneatur ad solutionem taxae a Collegio Venerabilium Fratrum Nostrorum praedictae S. R. E. Cardinalium statutam, tam ratione praedictae Ecclesiae Utinensis, quam ratione praedicti Monasterii Santi Petri de Rosacio, in parte, ut supra, Mensae Archiepiscopali Utinensi praedictae assignata, quin teneatur ad utriusque taxae solutionem praedictus Daniel Cardinalis et Patriarcha, quem Nos, absque alia de ejus persona Ecclesiae Utinensis praedictae de novo facienda provisione, et praefectione, in Archiepiscopum Utinensem declaramus, ipsumque eidem Ecclesiae Utinensis praefectum fuisse et esse volumus; et cum in Archiepiscopum Utinensem praedictum successerit Venerabilis Frater Noster Bartholomaeus Gradenigo modernus Episcopus Thiatirensis in partibus Infidelium, ex nunc pro tunc a Duce et Republica praedictis ad illam nominatus, quatenus tamen in actu, quo ipse alias praedicto Danieli Cardinali et Patriarchae Coadjutor perpetuus, et irrevocabilis in regimine et administratione dictae olim Patriarchalis Ecclesiae Aquilejensis per Nos, ut praefertur, suppressae et extinctae, cum futura in illa successione, Apostolica auctoritate praedicta constitutus et deputatus fuit, jura et emolumenta eisdem Collegio, et Camerae Apostolicae debita persolverit, et non alias, quod in actu expeditionis suarum novarum Literarum Apostolicarum Coadjutoriae, teneatur tantum ad solutionem taxae praedicti Monasterii Sancti Petri de Rosacio, pro qua taxa praestare debeat praedicto Collegio, et Cancellariae idoneam cautionem, eadem Apostolica auctoritate declaramus.

Capituli Utinensis facultas condendi statuta, eaque reformandi ac revocandi.

§. 9. Praeterea eisdem futuris, et pro tempore existentibus Ecclesiae Utinensis Archiepiscopo, Capitulo, et Canonicis, et Dignitates praedictas obtinentibus, ut ipsi capitulariter congregati, pro dictae Ecclesiae Utinensi, ac illius Mensae Capitularis, Sacristiae, et Fabricae, earumque rerum, et bonorum, tam spiritualium, quam temporalium prospero, felicique statu, regimine, guberno, et directione, ac onerum eis pro tempore respective incumbentium supportatione, Missarum, Horarum Canonicarum diurnarum, et nocturnarum, aliorumque Divinorum Officiorum, Pro-

cessionum, Funeralium, et Anniversariorum celebratione, ac de Dignitatibus, Canonicatibus, et Praebendis, ac Mansionariis, et Cappellanis praedictis, aliisque Ministeriis Ecclesiasticis inibi pro tempore providendorum receptione, et admissione, personali residentia, distributionum etiam quotidianarum, et emolumentorum quorumcumque repartitione, et administratione, poenarum per absentes, ac Divinis Officiis, et Functionibus suis loco et tempore non interessentes, seu onera, et ministeria eis respective incumbentia subire negligentes, incurrendarum impositionem, atque incursum, singulorum praesentiis et absentiis notandis, caeremoniis, et ritibus in praedicta Ecclesia, illiusque Choro, Capitulo, Processionibus, et aliis actibus servandis, necnon illius Ministris deputandis et amovendis, salariis, et stipendiis eorum cuilibet assignandis, et quibusvis aliis rebus, in praemissis, et circa ea quomodolibet necessariis et opportunis, quaecumque Statuta, Ordinationes, Capitula, et Decreta, licita tamen, et honesta, ac sacris Canonibus, et Concilii Tridentini Decretis, et Constitutionibus Apostolicis non contraria, condere et edere, conditaque et edita, pro temporum et rerum variatione, et qualitate, mutare, limitare, corrigere, declarare, et interpretari, ac in meliorem formam redigere, seu alia de novo etiam ex integro, de consensu tamen semper Archiepiscopi Utinensis pro tempore existentis, condere, et per eos, ad quos pro tempore spectabit, sub poenis in contrafacientes statuendis, observari facere libere et licite valeant, plenam, liberam, et omnimodam facultatem, et potestatem, et auctoritatem, eadem Apostolica auctoritate similiter perpetuo concedimus, et impertimur.

Dignitates, Canonici, et Mansionarii peculiaribus insignibus, et consuetis juribus, ac privilegiis decorantur.

§. 10. Ulterius futuris praedictae Ecclesiae Praeposito, et Decano, ac Primicerio, et vigintiquatuor Canonicis, necnon duodecim Mansionariis praedictis, eorumque in Praepositura, ac Decanatu, et Primiceriatu, et singulis Canonicatibus, et Praebendis, necnon Mansionariatibus hujusmodi successoribus respective pro tempore existentibus, ut ipsi, Praepositus videlicet, ac Decanus, et Primicerius, ac viginti quatuor Canonici praedicti, Cappam magnam violacei coloris, pellibus armellinis subsutam, et Rocchettum; Mansionarii vero praedicti Almutiam, tam in praedicta Ecclesia, quam extra eam, et tam in Processionibus, quam aliis actibus, et functionibus quibuscumque publicis, et privatis, etiam extra Civitatem Utinensem praedictam, ac ubique locorum, etiam in Synodalibus, Provincialibus, Universalibus, Generalibusque Conciliis, ac etiam in praesentia dictorum Venerabilium Fratrum Nostrorum praedictae S. R. E. Cardinalium, etiam de Latere Legatorum, Archiepiscoporum, Episcoporum, et Ordinarii etiam proprii, ac aliorum quorumcumque, ac etiam in ipsius Ecclesiae Choro, et Capitulo, quibusvis anni temporibus, et diebus, deferre et gestare, illisque respective uti, libere, et licite possint, et valeant; eisdem quoque Praeposito, et Decano, et Primicerio, et vigintiquatuor Canonicis, necnon duodecim Mansionariis pro tempore existentibus praedictis, ut ipsi, eorumque Officiales, et Ministri, ac respective bona, proprietates, et jura quaecumque, omnibus et singulis, tam spiritualibus, quam temporalibus privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, praeeminentiis, antelationibus, concessionibus, indultis, favoribus, et gratiis, quibus aliarum similium Archiepiscopalium, et Metropolitanarum Ecclesiarum illarum partium, Capitula, Dignitates, Canonicatus et Praebendas, ac Mansionariatus in eis obtinentes, eorumque Officiales, et Ministri, ac bona, jura, res, et proprietates, de jure, usu, consuetudine, privilegio, aut alias quomodolibet, non tamen titulo oneroso, aut ex indulto, seu privilegio particulari, utuntur, fruuntur, potiuntur, et gaudent, ac uti, frui, potiri, et gaudere possunt, et poterunt quomodolibet in futurum, similiter et pariformiter, ac aeque principaliter, et absque ulla prorsus differentia, dummodo tamen illa sint in usu, et non revocata, nec sub aliqua revocatione comprehensa, sacrisque Canonibus, praedicti Concilii Tridentini Decretis, ac Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis praedictis non repugnent, uti, frui, potiri, et gaudere libere et licite etiam possint, et valeant, perinde ac si eis nominatim et expresse concessa fuissent, eadem Apostolica auctoritate etiam perpetuo concedimus, et indulgemus.

Jus nominandi Archiepiscopum, Decanum, Primicerium, et duodecim Canonicos, reservatur Venetae Reipublicae.

§. 11. Et insuper, attentis Ducis et Reipublicae praedictorum erga Sanctam Sedem particularibus meritis, eisdem Duci et Reipublicae jus nominandi ad praedictam Archiepiscopalem Ecclesiam Utinensem, quoties eam pro tempore quomodolibet, non tamen per obitum

apud Sedem Apostolicam praedictam, Pastoris solatio destitui contigerit, Personam idoneam, per Nos et Romanum Pontificem pro tempore existentem, ad nominationem hujusmodi, eidem Ecclesiae Utinensis in Archiepiscopum praeficiendam; necnon ad Decanatum, et Primiceriatum, et duodecim ex dictis vigintiquatuor Canonicatibus et Praebendis, per Nos, ut praefertur, erectis hujusmodi, certis Sanctorum nominibus, ut infra, designandos, quandocumque et quotiescumque illos et illas de caetero, quibusvis modis, et ex quorumcumque personis, etiam Nostris, et Romani Pontificis pro tempore existentis, seu quorumvis praedictae S. R. E. Cardinalium etiam tunc viventium familiaribus, et continuis Commensalibus, seu Romanae Curiae Officialibus, aut alias reservationem et affectionem inducentibus, seu per liberas, etiam ex causa permutationis, respective resignationes de illis in Romana Curia praedicta etiam in Nostris, et Romani Pontificis pro tempore existentis manibus, vel extra eam quomodolibet respective factas et admissas, aut assequutionem aliorum Beneficiorum Ecclesiasticorum quavis auctoritate collatorum, seu illos et illa pro tempore respective obtinentium in aliquo ex Mensibus Nobis et Romano Pontifici pro tempore existenti, ac eidem Sedi Apostolicae, reservatis, decessum, aut quamvis aliam dimissionem, amissionem, privationem, Religionis ingressum, et Professionis in ea emissionem, Matrimonii contractum, aut alias quomodocumque, et qualitercumque, non tamen per obitum apud Sedem Apostolicam praedictam, vacare contigerit, Personas itidem idoneas, in Decanatu, ac Primiceriatu, ac duodecim ex dictis viginti quatuor Canonicatibus et Praebendis per Nos, ut praefertur, erectis hujusmodi, per Ordinarium Loci respective instituendas, simili Apostolica auctoritate perpetuo reservamus, concedimus, et assignamus. Necnon Jus nominandi hujusmodi, tam ad dictam Ecclesiam Utinensem, quam ad Decanatum, et Primiceriatum, ac duodecim ex dictis viginti quatuor Canonicatibus et Praebendis, ut praefertur, erectis hujusmodi, Regium existere, eisdemque Duci et Reipublicae semper et perpetuo competere, illudque vim, effectum, naturam, substantiam essentiam, qualitatem, validitatem, et roboris firmitatem Juris nominandi Regii hujusmodi, obtinere, ac uti tale, sub quacumque derogatione, etiam cum quibusvis praegnantissimis et efficacissimis clausulis, et decretis, in quacumque dispositione, etiam per viam Constitutionis, Legis, Regulae Cancellariae Apostolicae, aut alias quomodocumque facta, nullatenus comprehendi, neque illi ullo umquam tempore, et ex quavis causa, derogari posse, neque debere, ac Collationes, provisiones, et quasvis alias dispositiones de Decanatu et Primiceriatu, ac duodecim ex viginti quatuor Canonicatibus et Praebendis, ut praefertur, erectis hujusmodi, absque Ducis et Reipublicae praedictorum consensu, seu nominatione, pro tempore factas, processusque desuper habendos, et inde sequenda quaecumque, nulla, et invalida, nulliusque roboris vel momenti fore et esse, ac pro nullis et infectis haberi, nec jus, aut coloratum titulum possidendi cuiquam per illa tribui posse, decernimus.

Aliud jus nominand. ad certum Canonicatum, et Praebendam Capitulo reservatum.

§. 12. Capitulo vero et Canonicis praedictae Collegiatae Ecclesiae Sanctae Mariae Majoris nuncupatae in Archiepiscopalem Ecclesiam Utinensem, ut praefertur, erectae, Jus nominandi ad Canonicatum, et *Masolini* nuncupatam Praebendam, ex dictis vigintiquatuor Canonicatibus et Praebendis per Nos, ut praefertur, erectis, utpote semper considerandos ex fundatione, vel dotatione, de Jurepatronatus Laicorum, quoties illos quovis modo, et ex cujusvis persona, non tamen per obitum apud Sedem praedictam, vacare contigerit, personam idoneam ab eisdem Capitulo et Canonicis in illis instituendam, similiter perpetuo reservamus, concedimus, et assignamus.

Provisio seu respective Institutio in praefatis Dignitatibus, et Canonicatibus Jurepatronatus Reipublicae, quomodo moderanda.

§. 13. Sed ne ex praedicta reservatione Juris nominandi Duci et Reipublicae, praedictis, ut praefertur, concessa, tantum oriatur praejudicium praedictae Cancellariae Apostolicae; decernimus et declaramus, quod tam Decanatus, quam Primiceriatus, et duodecim ex vigintiquatuor Canonicatibus et Praebendis, ut praefertur, erectis hujusmodi, vacationibus extra praedictam Curiam in Januarii, Martii, Maji, Julii, Septembris, et Novembris mensibus quovis modo pro tempore occurrentibus; ad illos et illas a Duce et Republica praefatis nominati, exhibere debeant eorum nominationem in Dataria Apostolica, et subinde Apostolicas Literas, cum expressione fructuum in viginti quatuor Ducati auri de Camera, in Cancellaria Apostolica expedire teneantur. Va-

rationibus autem praefatis in aliis sex, Februarii videlicet, ac Aprilis, et Junii, ac Augusti, et Octobris, nec non Decembris mensibus occurrentibus, ad illos et illas nominati, Patentales literas eorum institutionibus ab Archiepiscopo Utinensi pro tempore existente reportare debeant. Literae autem Apostolicae collationis praedictae Praepositurae, quae, utpote Dignitatis, post Pontificalem majoris existentis, semper ad Sedem Apostolicam praedictam pertinebit, cum expressione pariter illius fructuum in viginti quatuor ducatis auri de Camera expediantur.

Quid de Canonicatibus liberae collationis.

§. 14. Idemque servabitur in literis Apostolicis collationis aliorum undecim Canonicatuum, totidemque Praebendarum, ut praefertur, erectorum et erectarum hujusmodi, quorum, tamquam liberae collationis existentium, collatio facienda erit a Nobis, seu Romano Pontifice pro tempore existente, vel ab Archiepiscopo Utinensi pro tempore existente, ad formam Regularem ejusdem Cancellariae Apostolicae. Et quoad duodecim Mansionariatus, ac octo Cappellanias, ut praefertur, erectos et erectas hujusmodi, utpote de sui natura ad nutum amovibiles, praedictis Capitulo et Canonicis dictae Ecclesiae Jus eligendi libere Mansionarios et Cappellanos, quo prius potiebantur Capitulum et Canonici praefatae Patriarchalis Ecclesiae Aquilejensis per Nos, ut praefertur, suppressae et extinctae, necnon ejusdem Collegiatae Ecclesiae Sanctae Mariae Majoris nuncupatae in Archiepiscopalem Ecclesiam Utinensem, ut praefertur, erectae juxta antiquam consuetudinem; quodque cura animarum dilectorum Filiorum Parochianorum ejusdem Ecclesiae Utinensis penes Capitulum et Canonicos praefatae Ecclesiae Utinensis remaneat, exercenda tamen per unum et alterum Vicarios ab eisdem Capitulo et Canonicis nominandos, et ad eorum nutum amovibiles, similiter reservamus, concedimus, ac respective declaramus.

Deque Mansionariis, et Cappellanis.

Cura animarum actualis, et habitualis penes quos?

Archiepiscopo, cum consensu Capituli, reservatur distinctio Praebendarum in Presbyterales, Diaconales, et Subdiaconales ac designatio Theologalis, et Poenitentiariae. Indemnitati consulitur nonnullorum Canonicorum, et Presbyterorum extinctae Patriarchalis, et Collegiatae in Metropolitanam erectae.

§. 15. Denique, quod praedictus Daniel Cardinalis et Patriarcha, necnon pro tempore existens Archiepiscopus Utinensis, de Consilio Capituli, et Canonicorum praedictae Ecclesiae Utinensis, distinguere, seu declarare debeat Praebendas Canonicales hujusmodi Presbyterales, Diaconales, et Subdiaconales, nec non, ad praescriptum Concilii Tridentini praedicti, etiam Theologalem, et Poenitentiariam Praebendas ejusdem Ecclesiae Utinensis, ut praefertur, erectae, praevio concursu conferendas: Quodque cum justum non sit, quod remaneant totaliter expoliati nonnulli ex antiquis Canonicis, Mansionariis, et Cappellanis tam praefatae Patriarchalis Ecclesiae Aquilejensis per Nos, ut praefertur, suppressae et extinctae, quam ejusdem Collegiatae Ecclesiae Sanctae Mariae Major. nuncupatae in Archiepiscopalem Ecclesiam Utinensem, ut praefertur, erectae, quibus locus esse non potest, attento determinato numero Praebendarum in praedicta Archiepiscopali Ecclesia; onus esse debeat ejusdem Ecclesiae Utinensis Capituli et Canonicorum, dictis Presbyteris Congruam praebere, vita eorum naturali durante, vel donec ipsi aliter provideantur, qua sese sustentare valeant, et quatenus aliqua emergeret difficultas super assignatione praefatae Congruae per Capitulum et Canonicos praedictos, ut praefertur, praestandae, quod idem Daniel Cardinalis et Patriarcha illam pro suo arbitrio prudenter componere, et concordare; prout etiam decernere quantitatem distributionum a solis Interessentibus Choro personaliter lucrandarum, valeat; quodque, quod eam Dioecesis Aquilejensis partem in Civitate, et Dioecesi Veronensi existentem, haec ut prius, remanere debeat subjecta praefato Danieli Cardinali Patriarchae, vita ejus naturali durante, neque hoc intermedio tempore omittemus omnem opportunam capere providentiam in eo quod respicit futurum tempus; et si dictus Daniel Cardinalis et Patriarcha e vivis decederet, quod Deus avertat, antequam capta fuisset dicta providentia, exequenda, ut supra, post obitum praefati Danielis Cardinalis et Patriarchae, ne Capitulum Veronense, ac Monasterium Sanctae Mariae in Organo nuncupatae Sancti Benedicti, seu alterius Ordinis, et aliae Ecclesiae in Civitate, et Suburbiis Veronensibus positae, olim Patriarchatui Aquilejensi per Nos, ut praefertur, suppresso et extincto subjectae, ullo umquam tempore sint sine capite, et ne via aperiatur inconvenientibus ex causa praetensionum bene notarum Capituli et Canonicorum Ecclesiae Veronensis super aliquibus Ecclesiis, et Monasteriis; ex nunc pro tunc decernimus, Venerabilem Fratrem Nostrum Episcopum Veronensem, uti Apostolicum Delegatum, exercere debere super Capitulo, et Canonicis Ecclesiae Veronensis praedictae, et Monasterio

Pecularis dispositio de parte Aquilejensis Dioecesis, site in Veronensi Civitate et Dioecesi.

praefato, aliisque Ecclesiis praedictis omnem eam jurisdictionem, siquam hactenus exercuerunt Patriarchae Aquilejenses, usque dum fuerit examinatum a Sancta Sede totum id, quod opus est examinari, ut rectum judicium dari possit super praetensionibus, nedum Episcopi, verum etiam Capituli, et Canonicorum Ecclesiae Veronensis praedictorum, similiter declaramus.

Clausulae, et Decreta pro praemissorum firmitate.

§. 16. Praesentes quoque literas semper et perpetuo validas et efficaces esse, et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, nec ullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis, seu invaliditatis vitio, vel intentionis Nostrae, aut alio quovis defectu notari, impugnari, invalidari, in jus, vel controversiam vocari, aut adversus illas quodcumque juris, vel facti, aut gratiae, vel justitiae remedium impetrari posse; nec illas sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus etiam per Nos, et Sedem Apostolicam praedictam, sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis clausulis, et decretis, etiam motu, scientia et potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialiter pro tempore factis, et faciendis, comprehendi, vel confundi; sed tamquam ad Fidei Catholicae exaltationem, Divinique cultus incrementum, et animarum aedificationem et solatium, factas et emanatas, semper ab illis excipi, et quoties illae emanabunt, toties in pristinum et validissimum statum restitutas, repositas, et plenarie reintegratas, ac de novo, etiam sub quacumque posteriori data, per futuros, et pro tempore existentes Archiepiscopum, et Capitulum, et Canonicos Utinensis praedictos, ac alios, quorum favorem easdem praesentes literae quomodolibet concernunt, quandocumque eligenda, concessas, validasque fore et esse, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere; et sic ab omnibus censeri; et ita per quoscumque Judices Ordinarios, vel Delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac ejusdem Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, etiam de Latere Legatos, Vicelegatos, dictaeque Sedis Nuncios, et quoslibet alios quavis praerogativa et privilegio fungentes, ac honore et praeeminentia fulgentes, sublata eis, ac eorum cuilibet quavis aliter judicandi et interpretandi facultate, et auctoritate, in quavis causa et instantia judicari et definiri debere, et si secus super his a quoquam etc. irritum et inane motu pari similiter decernimus.

Amplissima derogatio contrariis quibuscumque.

§. 17. Non obstantibus etc. quibusvis etiam in Synodalibus, Provincialibus, Universalibus, et Generalibus Conciliis editis vel edendis, specialibus, vel generalibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, necnon Nostris, et Cancellariae praedictae Regulis, de jure quaesito non tollende, ac de gratiis ad instar non concedendis, et de exprimendo vero annuo valore, nec non Laterenensis Concilii novissime celebrati, uniones, et applicationes perpetuas, nisi in casibus a jure permissis fieri prohibentis, et quatenus opus sit, praefatae Collegiatae Ecclesiae Sanctae Mariae Majoris nuncupatae in Archiepiscopalem Ecclesiam Utinensem, ut praefertur erectae, etiam juramento etc. roboratis statutis, et consuetudinibus, Privilegiis quoque, Indultis, et Literis Apostolicis, quibusvis Superioribus et Personis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis Decretis, etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus, ac etiam consistorialiter, aut alias quomodolibet etiam pluries ac iteratis vicibus concessis confirmatis, approbatis, et innovatis: Quibus omnibus et singulis etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, alias de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia etiam exquisita et peculiaris forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata, inserti forent, praesentibus pro plene et sufficienter expressis, ac insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum omnium et singulorum validitatis effectum, hac vice dumtaxat specialiter et expresse, ac latissime et plenissime, harum quoque serie, motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus, derogamus, contrariis quibuscumque. *Et post alia.*

Sanctio poenalis.

§. 18. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostrarum absolutionis, sup-

pressionis, extinctionis, erectionis, institutionis, concessionis, dismembrationis, separationis, assignationis, unionum, confirmationis, declarationis, applicationis, annexionis, incorporationis, facultatum impertitionis, Indulti Juris nominandi, reservationis, extensionis, Decreti, mandati etc. et derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, etc. incursurum.

Dat. die 19. Januarii Pont. 13. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae Millesimo septingentesimo quinquagesimo secundo, quartodecimo Kalendas Februarii Pontificatus Nostri Anno Tertiodecimo.

Expedita in Cancellaria Apostolica.

X.

INDIARUM ORIENTALIUM

Vicariis Apostolicis Episcopis, non habentibus Episcopum Coadjutorem cum futura Successione, nec Vicarium Generalem, injungitur; ut sibi constituant Vicarium Generalem, cui amplissimae facultates in casu obitus Vicarii Apostolici, a Pontifice conceduntur.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabiles Fratres, Salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Pontificia sollicitudo in omnes etiam longe dissitos Ecclesias. Ex sublimi hac Sacrosancti Apostolatus specula, in qua per ineffabilem divinae bonitatis abundantiam plane immerentes praesidemus, impositam imbecillitati nostrae omnium Ecclesiarum sollicitudinem, et omnium animarum JESU CHRISTI Sanguine redemptarum procurationem assidue cogitantes, advigilare, ac providere adnitimur, ut opportunas Apostolicae charitatis potestatisque nostrae partes, in Regionibus praesertim, et Provinciis ab Europa tam longe dissitis, quoad Nobis integrum est, desiderari minime patiamur.

§. 1. Quoniam autem non sine gravissima Pontificii animi nostri molestia accepimus, saepe accidisse, aliquem scilicet ex Vobis, Venerabiles Fratres, istarum Indiarum Orientalium Apostolicis Vicariis, Episcopali titulo, et charactere insignitum, sed sine Coadjutore cum futura successione, viam universae carnis ingressum, ad repositam in Coelis Coronam apostolicis laboribus paratam evelasse, ac neminem, qui Ordinariam pro defuncto Vicario Apostolico jurisdictionem exerceret, repertum, aut deputatum fuisse: Hinc est, quod omnibus, et singulis Vicariis Apostolicis hujusmodi injungimus, et mandamus, ut qui neque Episcopum Coadjutorem cum futura successione, neque Vicarium, ex Clero sive saeculari, sive regulari, Generalem habent, statim atque ad unumquemque eorum praesentium nostrarum literarum certa notitia pervenerit, deputent Vicarium ex Clero sive saeculari, sive regulari Generalem, habilem tamen, atque idoneum, qui eveniente cujusvis Apostolici Vicarii sine Coadjutore cum futura successione obitu, tanquam Apostolicae hujus Sanctae Sedis Delegatus, teneatur assumere, et obire regimen, et gubernium Apostolici Vicariatus, usque ad captam ejusdem Vicariatus Apostolici hujusmodi possessionem a novo Vicario Apostolico, quem eadem haec Sancta Sedes constituerit, aut usque ad quamcumque aliam ab ipsa Sancta Sede ineundam ordinationem. — Vicarii Apostolici Episcopum Coadjutorem non habentes jubentur assumere Vicarium Generalem. — Qui ipsis obeuntibus Vicariatus regimen assumat.

§. 2. Porro Vicario Generali hujusmodi per Apostolicum quemque Vicarium sibi, ut praemittitur, deputando, Nos earumdem praesentium tenore, nunc pro tunc, Apostolica auctoritate nostra concedimus, et tribuimus omnes, et singulas facultates perpetuis futuris temporibus valituras, quae Vicariis Capitularibus cujusvis Cathedralis Ecclesiae, Sede vacante, inesse, et de jure competere dignoscuntur. Praeterea eidem Vicario Generali, post tamen Apostolici Vicarii obitum, concedimus, pariterque impertimur usum, et exercitium earum facultatum, quibus utebatur, et gaudebat, dum viveret, defunctus Apostolicus Vicarius Episcopus; iis dumtaxat exceptis, quae requirunt Ordinem, et Characterem Episcopalem, vel non sine Sacrorum Oleorum usu exercentur. Quandocumque vero necessitas urgeat, saepedicto Vicario Generali potestatem etiam indulgemus et damus, consecrandi Calices, Patenas, et Altaria portatilia, cum Sacris Oleis omnino ab Episcopo benedictis. — Amplissimae deleganto Vicario facultates tribuuntur.

§. 3. Itaque, Venerabiles Fratres, ex Apostolicae providentiae auctoritatisque nostrae ratione, maxime ad procurandam salutem animarum consentanea, a Nobis suscepta, atque unicuique Vestrum praecepta, animadvertite, — Cohortatio ad Apostolicos Vicarios.

quanta sit Apostolici muneris unicuique Vestrum injuncta cura: Atque caprepter satagite, ut per assiduos labores, vigilantiam pastoralem, sollicitudinemque contendatis, ne quispiam Christifidelium Vobis commissorum, et de quibus ratio Supremo Pastorum Principi Æterno Judici reddenda est, pereat; Sed potius, ut omnes aeternam salutem consequantur, ut Vobis merces vestris meritis debita a justo Remuneratore Deo tribuatur. Nos interim coelestis praesidii auspicem Apostolicam Benedictionem, in Populos etiam vestrarum Dioecesum et Provinciarum redundaturam, Fraternitatibus Vestris peramanter impertimur.

Exemplorum fides. §. 4. Volumus autem, ut earumdem praesentium literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, et a Congregationis Venerabilium Fratrum Nostrorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium negotiis Propagandae Fidei Praepositorum Praefecto, et Secretario pro tempore existentibus subscriptis, et Sigillo ejusdem Congregationis munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensae.

Dat. die 26 Jan. 1753. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XXVI. Januarii MDCCLIII. Pontificatus Nostri Anno Decimo tertio.

Cajetanus Amatus.

X. Indulgentia Plenaria a Gregorio Papa XIII. concessa singulis Ecclesiis Fratrum Ordinis S. Francisci de Paula minimorum in Festo ejusdem sancti confirmatur, et extenditur ad Ecclesias Monialium dicti Ordinis sub cura, et regimine eorumdem Fratrum.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Dudum fel. recordat. Gregorius Papa XIII. Praedecessor noster omnibus utriusque sexus Christifidelibus vere poenitentibus, et confessis, ac sacra Communione refectis, qui singulas Ecclesias Conventuum, seu Domorum Fratrum Ordinis Sancti Francisci de Paula Minimorum nuncupat. ubicumque existentes die Festo ejusdem Sancti Francisci de Paula a primis vesperis usque ad occasum Solis diei hujusmodi singulis annis devote visitassent, et ibi pro Christianorum Principum concordia, haeresum extirpatione, ac Sanctae Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effudissent, Plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, et remissionem perpetuo concessit, et alias prout in ipsius Gregorii Praedecessoris desuper in simili forma Brevis die prima Aprilis MDLXXIX. Pontificatus sui Anno septimo expeditis Literis, quarum tenorem praesentibus pro expresso, et inserto haberi volumus, uberius continetur. Cum autem, sicut dilectus filius Franciscus Galindo praedicti Ordinis Zelosus, seu Procurator Generalis Nobis nuper exponi fecit, Indulgentiam praedictam ad Ecclesiam Monialium dicti Ordinis sub cura, regimine, et administratione Fratrum ejusdem Ordinis existentium, et ad Octavam ejusdem S. Francisci de Paula quoad Ecclesias memorati Ordinis in Hispaniarum Regnis existentes per Nos extendi, et ampliari summopere desideret; Nos igitur piis ejusdem Francisci Zelosi, seu Procuratoris Generalis votis hac in re quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, supplicationibus ejus nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, supradictam Indulgentiam Plenariam singulis Ecclesiis memorati Ordinis perpetuo a memorato Gregorio Praedecessore die Festo ejusdem Sancti Francisci de Paula concessam, ad Ecclesias Monialium dicti Ordinis sub cura, et regimine, ac administratione Fratrum hujusmodi existentium die Festo hujusmodi, et ad septem dies immediate sequentes Festum dicti S. Francisci de Paula per unumquemque Christifidelem semel quolibet anno spatio dictorum septem dierum lucrifaciendam quoad Ecclesias praedicti Ordinis in Hispaniarum Regnis dumtaxat sitas, in perpetuum Auctoritate Apostolica tenore praesentium concedimus, extendimus, et ampliamus. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque. Volumus autem, ut praesentium Literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis manu dicti Ordinis Zelosi, seu Procuratoris Generalis subscriptae, et sigillo Ordinis praedicti munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus, si forent exhibitae, vel ostensae. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XIII. Februarii MDCCLIII. Pontificatus Nostri Anno decimotertio.

Pro D. Cardinali Passioneo.

Joannes Florius Substitutus.

XI. CARDINALES

Episcopos Suburbicarios, in propria Cappella sui Palatii Romae existentis, non posse suis Subditis, praeter primam Tonsuram, conferre Majores, vel Minores Ordines, nisi requisito et praeobtento Cardinalis Urbis Vicarii consensu.

Venerabili Fratri Nostro, Fr. Joanni Antonio Episcopo Tusculano S. R. E. Cardinali Guadagni nuncupato, Nostro in Urbe ejusque districtu Vicario Generali.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabilis Frater Noster, salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Quaenam fuerit Epistolae conscribendae occasio.

Ad audientiam Nostram nuper admissa Fraternitas Tua nobis detulit, in hac ipsa Urbe, superiore anno 1752. impressum Typis fuisse exiguum Tractatum *de Episcopis Cardinalibus Suburbicariis*, auctore Religioso Viro aeque pio, ac in Theologia Morali, et Canonica facultate versato; eoque in Opusculo, fuisse affirmatum, licere Episcopis Suburbicariis in Sacellis suarum Ædium, quas Romae incolunt, subditos suos Clericali Tonsura, et Minoribus Ordinibus initiare, non requisito, aut obtento Fraternitatis Tuae opportuno assensu, seu necessaria licentia: Id autem tibi visum esse Officii tui juribus detrahere. Quod quum Nobis etiam tunc visum fuerit, multo magis in sententia persistendum duximus, postquam perlecto memorati Opusculi *cap.* 13. *quaest.* 12. ubi auctor quaestionem hanc discutit, rem ipsam nobiscum consideravimus, atque perpendimus.

Consuetudo hac in re hactenus servata, ejusque efficacia.

§. 1. Porro ad sententiam nostram inconcussa stabilitate firmandam sufficeret id, quod ex Tabularii tui monumentis eruitur, nimirum Cardinales Suburbicarios, quoties in Sacellis suarum Ædium cuiquam ex propriis subditis primam Clericalem Tonsuram Minoresque Ordines conferre voluerunt, toties opportunam ad id licentiam a Cardinalibus Urbis Vicariis pro tempore existentibus quaesisse, et obtinuisse. Est enim in rebus omnibus magna consuetudinis auctoritas; nec jure et recte plerumque agit, qui novitates inducit, aut inducendas suadet.

Tridentini Sanctio quoad Pontificalia in aliena Dioecesi exercenda.

§. 2. Verum rem ipsam penitus investigantibus, occurrit perspicuum Concilii Tridentini decretum *sess.* 6. *cap.* 5. *de Reform.* ubi haec leguntur. *Nulli Episcopo liceat cujusvis privilegii praetextu Pontificalia in alterius Dioecesi exercere, nisi de Ordinarii loci expressa licentia, et in personas eidem Ordinario subjectas tantum:* indicta in Episcopum huic legi contrafacientem poena Suspensionis ab exercitio Pontificalium; in Ordinatum vero Suspensionis ab Ordinum susceptorum exercitio, ipso jure incurrenda.

Traditur germanus ejusdem sensus.

§. 3. In quo animadvertenda est (quod per transennam dictum intelligatur) Sacri Concilii severitas; dum, ut Episcopo in aliena Dioecesi commoranti liceat Pontificalia exercere, non solum expressam Ordinarii Loci licentiam obtinendam decernit, sed insuper vetat, ne is Episcopus Pontificalia exerceat, praeter quam in subditos ejusdem loci Ordinarii: *et in personas eidem Ordinario subjectas tantum.*

Exemplisque illustratur.

§. 4. Quare si Decreti Literae strictius inhaereas, ac proponatur exempli causa Episcopus Placentinus Bononiae existens, posset hic quidem, accedente expressa licentia Archiepiscopi Bononiensis, Pontificalia exercere in Dioecesanos Bononienses; sed minime ipsi liceret, quantumvis eodem assentiente Archiepiscopo, Pontificalia exercere in Mutinensem quempiam, qui Episcopi sui Dimissorialibus Literis munitus, Bononiam accessisset.

Mitior interpretatio Congregationis Concilii.

§. 5. Hoc autem procedere dictum est, si stricte sumantur relata superius Concilii verba: *et in personas eidem Ordinario subjectas tantum.* Non tamen ignoramus, Congregationem Cardinalium ejusdem Concilii interpretum censuisse, ac statuisse, Episcopum in aliena Dioecesi commorantem posse non solum, cum Ordinarii localis licentia, in ipsius Ordinarii subditos Pontificalia exercere, sed etiam, eadem accedente licentia, in subditos aliorum Episcoporum, Dimissoriales Literas sui Ordinarii afferentes.

Ejusdem Decretum.

§. 6. Extat Resolutio Congregationis anno 1573. edita, *lib.* 1. *Decretor. pag.* 85. *a tergo*, tenoris sequentis. *Prosper Vitalinus Episcopus Bisignensis, requisitus ab Archiepiscopo Neapolitano, ut ejus nomine in illa Civitate Ordinationes habeat, et non solum eidem subditos, sed aliarum quoque Dioecesum, si qui forte advenerint, de licentia sui Ordinarii expostulantes, Clericali charactere insignire velit: ipse quidem cupit illius

morem gerere voluntati, *sed aliquantulum vereretur*, *an id sibi tuto facere liceat*, *ex Capite ultimo Sessionis sextae de Reformatione. Sacra etc. censuit*, *licere*, *si illi*, *qui aliarum Dioecesum erunt*, *habuerint Literas Dimissorias a suis Ordinariis*. Idque confirmatum invenitur altera resolutione edita *die* 25. *Junii* 1599. *lib.* 9. *Decret. pag.* 73. *a tergo*.

Perstat tamen, sine licentia Ordinarii loci non posse ab alieno Pontificalia exerceri.

§. 7. Verum hujusmodi Tridentinae legis rigor, licet adductis Congregationis resolutionibus, et successivi temporis usu nonnihil mollitus et temperatus, satis indicat, quaenam Episcopo in aliena Dioecesi existenti praescripta sit recta agendi ratio; ne scilicet inibi umquam Pontificalia exercere valeat, absque Ordinarii Loci expressa licentia: et consequenter aperte demonstrat, non posse Cardinalem Episcopum Suburbicarium, quum in Urbe est, in proprio Sacello Tonsuram, et Minores Ordines alicui impertiri, non obtenta ad id Cardinalis ejusdem Urbis Vicarii licentia.

Tria assumptionis firmissima fundamenta.

§. 8. Quod ut firmiter statuatur, tria demonstrari oportet. Primum nempe, Cardinalem Episcopum Suburbicarium, dum in urbe moratur, in sua Dioecesi non esse; quod satis perspicuum videtur, quum Romana Urbs ad Episcopi Romani Dioecesim pertineat, nec unam Dioecesim cum alia confundi oporteat, veluti aperte evincitur ex nostra Constitutione 115. §. 21. *Bullarii nostri Tom.* 1. Alterum vero, Cardinalem Vicarium Romae Ordinarium esse; idque extra controversiam omnino est, quum ipse personam repraesentet Pontificis, non qua Pontifex est, sed qua Episcopus Urbis Romae: juxta id, quod a Nobis demonstratum fuit, in nostro Tractatu *de Synodo Dioecesana lib.* 2. *cap.* 3. *num.* 1. et 2. et latius fortasse explanabitur in nova ejusdem Operis editione, quam, Deo vitam et valetudinem Nobis largiente, pluribus atque proficuis additamentis auctam adornare constituimus. Tertium denique, in collatione Tonsurae et Ordinum Minorum, Pontificalia exerceri; id quod inficiari nemo potest, quemadmodum diligenter advertit Thesaurus in suo Tractatu *de Poenis Ecclesiasticis part.* 2. *verbo Episcopus*, *cap.* 4. *num.* 3. ubi recte observat, Pontificalium nomine, ad effectum, de quo nunc agimus, venire non modo quorumvis Ordinum, etiam Minorum collationem, sed etiam consecrationem Vasorum Ecclesiae, ac Virginum, et Chrismatis, necnon Sacramenti Confirmationis ministrationem, ac indumentorum, et Corporalium benedictionem: hoc uno interjecto discrimine inter collationem Ordinum, et reliquos praememoratos actus, quod Episcopus Ordines conferens extra propriam Dioecesim absque Ordinarii Loci licentia, suspensionis poenam, ut supra dictum est, ipso jure incurrit; at reliquos recensitos actus exercendo, eidem poenae nequaquam subjicitur, quum lex non adsit, quae eam ferat; quamvis caeteroquin praemissa agens, peccati reus fiat.

Paulus IV Vicariatum Urbis Cardinalium Collegio adnectit.

§. 9. Ex Actis Consistorialibus anni 1558. comperimus, Praedecessorem nostrum Paulum IV. in Consistorio habito die 18. Novembris, Officium Vicarii Urbis S. R. E. Cardinalium Collegio adnexum perpetuo decrevisse; qua ex re quum magna honoris accessio hujusmodi Officio facta fuerit, minime mirum videri debet, si idem munus subinde singularibus quibusdam, et insignioribus praerogativis decoratum fuit. Eas omnes hic recensere minime nobis propositum est; sed satis erit de iis sermonem habere, quae pertineat ad Ordinum collationem, specialiter vero quoad subditos Episcoporum Cardinalium, qui Suburbicarii appellantur.

Decretum Clementis VIII. de Literis ad Ordines quoscumque promovendis a Vicario Urbis.

§. 10. Quod spectat ad Ordinum collationem in genere, Clemens VIII. Pont. Max. Decretum edidit, quo statuit, omnes exteros in Urbe degentes, qui ad Sacros Ordines, sive Minores, sive Majores, promoveri cupiunt, etiamsi dimissorias Literas a suis Ordinariis obtinuerint, quarum vigore a quocumque Episcopo ordinari possent, nihilominus neque his uti, neque Sacros Ordines extra Urbem suscipere posset, nisi antea examinati et approbati fuerint ab Examinatoribus Cardinalis Urbis Vicarii, hujusque licentiam obtinuerint, idque sub poena Suspensionis, quam porro sequitur Irregularitas, si Ordinatus contra formam Decreti, in susceptis Ordinibus ministrare praesumpserit. Clementis Decretum editum fuit die 24. Novembris anni 1603. deindeque instauratum ab Alexandro VII. sub die 15. Maii 1664. Quum vero postmodum nonnullae obortae fuerint quaestiones super Decreti interpretatione, ac praecipue, quinam censeri deberent Clerici exteri in Urbe commorantes sub ipsius Decreti censura comprehensi; et utrum eidem Decreto obnoxii dicendi essent ii, qui postquam in Urbe per aliquod temporis spatium morati fuerint, non examinati a Cardinalis Vicarii Exa-

Confirmatur ab Alex. VII. Exortasque de eo controversias dirimit particularis Congregatio anno 1668.

minatoribus, abscendant, ut Sacros Ordines suscipiant a proprio Ordinario, quem scilicet proprium agnoscunt, sive ratione originis, sive domicilii, aut beneficii, aut denique triennalis servitii: Haec omnia opportunis Decretis definita fuerunt in Congregatione particulari habita anno 1668. cujus Resolutiones videri possunt relatae per accuratissimum Rigantium *Tom. II. ad Regulas Cancellariae Reg.* 24. §. 3. *a num.* 177. *ad* 185.

Episcopi Suburbicarii Suffraganeum non habentes, ad solum Urbis Vicarium Subditos suos Ordinandos dirigere possunt, ex Const. Alex. VII. 126.

§. 11. Speciale hoc jus Cardinalis Urbis Vicarii circa exteros in Urbe degentes, indeque abscedentes, ut alibi ad Ordines promoveantur vigore Literarum Dimissorialium a propriis Ordinariis obtentarum, alterum subsequitur jus circa subditos Episcoporum, qui Suburbicarii vocantur. Nonnulli ex his Suburbicariis Episcopis Suffraganeum habent, alii non item. Porro, juxta regulas generales, qui Suffraganeum non habent, possent suis subditis Dimissorias Literas dare, ut a quocumque Antistite ad Ordines promoverentur. Verum laudatus Praedecessor Alexander VII. in sua Constitutione, quae incipit *Apostolica sollicitudo*, et impressa est *Bullarii Tom. VI. num.* 126. decrevit, ne a Cardinalibus Episcopis Suburbicariis concederentur suis subditis Literae Dimissoriae ad Ordines sive Minores, sive Majores suscipiendos, alteri cuiquam directae, praeterquam Cardinali Urbis Vicario; volens nimirum, ut in Urbe omnino ordinentur, praemissis in religiosa domo ad id designata, ante cujuslibet Sacri Ordinis susceptionem, spiritualibus decem dierum Exercitiis. Quo vero ad illos ex Episcopis Suburbicariis, qui Suffraganeum habent, idem Alexander in citata Constitutione decrevit, canonicis quibusdam indictis poenis in eos, qui contra fecissent, neminem ex iis Dioecesibus posse per hujusmodi Suffraganeos ad Majorem quemcumque Ordinem promoveri, nisi peractis antea in Urbe, et in praefata domo, Exercitiis spiritualibus per decem dies ad unumquemque ex iisdem Majoribus Ordinibus.

In propriis tamen Dioecesibus ex-pentes non prohibentur per se, vel per alium Ordinationes habere.

§. 12. Alexandrinae Constitutionis Litera satis perspicua est. Nam quoad Suburbicarios Episcopos, qui Suffraganeum non habent, statuit, ut ipsorum subditi *ad Minores, vel Sacros Ordines promovendi, cum Literis Dimissoriis sui Ordinarii, ad memoratum Vicarium, et non ad alium Antistitem, directis, ad Urbem accedant, ibique, et non alibi, ordinentur.* Quo vero ad eos, qui Suffraganeos habent, edicit, ne quis ex eorum subditis ad Majores Ordines promoveatur, *nisi prius etc. ad minus per decem dies a dictis Sacerdotibus in Urbe deputatis, in eorum aedibus inclusus, ut supra, fuerit eruditus, ac literas testimoniales eorumdem Superiorum ad ipsum Suffraganeum detulerit.* Quum autem post Constitutionem Alexandrinam proposita fuerit quaestio, an liceat Cardinali Episcopo Suburbicario, ex his, qui Suffraganeum non habent, quum ad suam Dioecesim se confert, Clericorum Ordinationem inibi habere, vel etiam, dum ipse in sua Episcopatu se continet, alium Episcopum advocare, qui Ordinationem hujusmodi de ipsius Cardinalis licentia perficiat: affirmativum prodiit responsum, ut videre est apud Rigantium *loc. cit. num.* 175. et apud bon. mem. Card. Petra *Tom. V. pag.* 276. *n.* 79. *et pag.* 371. *n.* 98. ac denique penes Honorantem, qui unus est ex actualibus Administris Secretariae Cardinalis Vicarii *in sua Praxi cap.* 6. *pag.* 184. *et seqq.*

Suffraganeo autem existente quidem sed Ordinationem non habente nihilominus ad Urbis Vicarium Literae Dimissoriae diriguntur.

§. 13. Sane Religiosus vir, qui edito Tractatu *de Episcopis Cardinalibus Suburbicariis*, occasionem Nobis praebuit hujus epistolae ad Fraternitatem Tuam conscribendae, omnibus, quae supra dicta sunt, assentitur; eaque etiam, ut solet, optime firmat; quemadmodum videre est *in cap.* 3. *quaest.* 10. Quin immo, quum in praecedenti *quaestione* 8. dubium illud scite proposuerit, an scilicet Cardinales Episc. Suburbic. qui Suffraganeum habent si ab hujusmodi Suffragan. non habeatur Ordinatio, teneantur Literas Dimissorias ad Cardin. Urbis Vic. dirigere, an potius valeant easdem cuilibet Catholico Antistiti directas concedere; quandoquidem Alexandrina Constitutio, quoad promovendos subjectos Episc. Suburbicariis, qui Suffraganeum habent, nil aliud expresse jubet, quam ut ante cujuslibet Sacri Ordinis susceptionem spiritualibus exercitiis per decennium in Urbe vacent: pro assueta sibi ingenuitate, admittit, atque fatetur, Cardinales Episcopos Suburbicarios, quoties ipsorum Suffraganei Ordinationes non celebrant, teneri Literas Dimissoriales ad Cardinalem Vicarium Urbis tantummodo dirigere; tum quia Alexander Pontifex ideo de hac facti specie in sua Constitutione mentionem non fecit, quia Ordinationes a Suffraganeis habendas fore pro certo habuit; tum quia compertum habens, hoc semper Episcopis Suburbicariis Suffraga-

neum habentibus, post Alexandrinam Constitutionem, in more positum fuisse, ut eorum Suffraganeis a Clericorum Ordinatione cessantibus, Dimissorias Literas ad Cardinalem Vicarium Urbis dirigerent, constantem hanc observantiam et consuetudinem magni aestimandam, et tamquam fidissimam Alexandrinae Constitutionis interpretem habendam censuit.

Recensetur Auctoris hac de re opinio, ejusque fundamenta.

§. 14. Quod si nihil praeterea affirmatum fuisset in praelaudato Tractatu *de Episcopis Cardinalibus Suburbicariis*, nulla causa esset, cur in aliquo recederetur ab iis, quae Auctor ibidem docte admodum scripsit. Verum quum idem in *quaest.* 12. *cap.* 3. dubium hoc proposuerit — *An idem Episcopi*, nempe Suburbicarii *possint, immediate per se ipsos Ordines Minores conferre suis subditis in proprio Palatio Romae existente*; et affirmative respondendum censuerit — *Censeo, hos sex Cardinales Episcopos posse in propria Cappella intra fines sui Palatii Romae existentis, et non extra, conferre suis Subditis primam Tonsuram, et Ordines Minores* — hac scilicet allata assertionis ratione, quod Ædes, quas Romae inhabitant Cardinales Episcopi Suburbicarii, quamvis ad eorum Episcopatum non spectent, nihilominus *per fictionem juris* perinde haberi debeant, ac si Episcopatui adhaererent, et Cappella in hujusmodi aedibus erecta censenda sit tanquam Ecclesia ipsorum Titulo subjecta — *Palatium Romae existens talium sex Episcoporum, qui Romae residentiam habent, per fictionem juris censetur adhaerere suo Titulo, nempe suo Episcopatui, qui est eorum Titulus, et Cappella ibidem existens intra fines talis Palatii, est veluti Ecclesia subjecta tali Titulo* — adjectisque exemplis tum Cardinalium, qui Romae in suis Titulis Tonsuram, et Minores Ordines conferunt; tum Abbatum Regularium, qui erga suos subditos Regulares idipsum praestant: Haec sunt, quae Nos nequaquam sufficere judicamus, ut pro hujusmodi jure Episcopis Cardinalibus adstruendo, a Tridentini Concilii sanctionibus, et ab Alexandrina Constitutione sit recedendum; quam magnae Nobis difficultates se offerant adversus unamquamque ejusmodi assumpti partem.

Diluitur primum, nimirum excogitata fictio juris, Romanas Ædes Cardinalis Dioecesi Suburbicariae attribuens.

§. 15. Nam primo difficultatem offendimus in *fictione juris*: Tum quia, fictionem juris inducere, indeque aliquod veluti consequens elicere, privati cujusque auctoris atque doctoris potestatem excedit, et in eo dumtaxat admittitur, qui condendarum legum auctoritate pollet; unde vulgatum illud axioma: *Fictio legis non habet locum, nisi in casibus a jure expressis*: ut recte advertit Fagnanus *in Cap. In praesentia, num.* 23. *de Probationibus*. Tum quia excogitata juris fictio in proposita facti specie locum aliter habere nequit, quam si Cardinalis Episcopus Suburbicarius, dum in Urbe et in suis aedibus commoratur, in propria Cappella residens, animo sibi repraesentet, se in sua Dioecesi existere, quia Palatium Episcopatui adhaerens, et Cappella veluti Episcopatus hujusmodi Ecclesia, censeri debeant. Haec autem opinio in Cardinale Episcopo Suburbicario nimis improbabilis videtur; quum non ignoret, se Romae commorantem, in sua Dioecesi minime residere; et quidem persuasum habeat, se ideo desertae residentiae reatum non incurrere, vel quia Pontifex id sciens et patiens, ipsumque praeterea videns, non obstantibus muneribus, quibus pro Apostolicae Sedis utilitate occupatur, Suburbicariae Dioecesis regimen recte gerere posse, tacite cum eo dispensat; vel quia, ob easdem rerum circumstantias, declarat, praeceptum Divinum de residentia non comprehendere casum illius, qui certis muneribus in Urbe addictus, si non materialem residentiam in Dioecesi praesens adimplet, formali certe satisfacit, non solum adhibita in id Ministrorum opera, sed propria etiam adjecta praesentia, dum ad ipsam Dioecesim identidem visitandam percommode se confert; juxta ea, quae fuse discutit Cardinalis Brancaccius in sua Dissertatione *De optione sex Episcopatuum*, quaeque recte comprobat auctor ipse Tractatus *De Episcopis Cardinalibus Suburbicariis Cap.* 4.

Diluitur alterum desumptum ab exemplo Cardinalium et Abbat. in suis Titulis, vel Ecclesiis Minores Ordines conferentium.

§. 16. Praeterea difficultas nobis occurrit in allatis exemplis, ex quibus nullum omnino est, in quo non statim se offerat Apostolicum Privilegium, quod et facultatem tribuat pro collatione Tonsurae, Minorumque Ordinum, et locum simul, atque personas definiat, quo in loco, et quas in personas Privilegiatus hujusmodi concessum sibi Privilegium valeat exercere. Nam si de Cardinalibus sermo sit, qui Tonsuram et Minores Ordines conferunt in suis Titulis, eorum jus deducitur ex Decretali in *Cap. His quae, de Majorit. et obed.* de qua disserit Episcopus Fonseca in suo Opere *de Basilica Sancti Laurentii in Damaso lib.* 2. *cap.* 9. cujus Decretalis auctoritate, si Sacerdo-

tali charactere sint insigniti, putant se posse in sua Titulari Ecclesia Tonsuram et Ordines Minores personis ejusdem Ecclesiae servitio addictis conferre; quemadmodum videre est in Disceptatione Cardinalis Albitii *De jurisdictione Cardinalium in suis Titulis num.* 71. *et seqq.* Si autem de Abbatibus Regularibus agatur, eorum privilegium conferendi Tonsuram, et Minores Ordines suis subditis Regularibus in propriis Ecclesiis, desumitur *ex Can. quoniam, dist.* 69. *ex Cap. cum contingat, de aetate et qualit. et Cap. statuimus, de supplen. neglig. et ex Cap. Abbates, de privilegiis in* 6. dummodo sint Sacerdotes, et Benedictionis munus ab Episcopo acceperint; vel saltem Apostolico Privilegio muniti sint, ad hoc, ut quamvis non benedicti, omnia praestare valeat, quae fieri possunt ab Abbatibus rite benedictis; ut olim Nos ipsi ostendimus in quibusdam adnotationibus per nos exaratis, dum in minoribus existentes munus Secretarii Congregationis Concilii gerebamus, quae impressae habentur *in tomo III. Thesauri Resolutionum pag.* 33. *et seq.* Praeclarum quoque suppetit exemplum Cardinalis Archipresbyteri Basilicae S. Petri in Vaticano, qui, si Episcopali charactere praeditus sit, per se ipse, in dicta Basilica, Minores, Majoresque Ordines confert Canonicis, Beneficiatis, aliisque ejusdem Basilicae servitio addictis, praedicto autem charactere si careat, alium aliquem Episcopum advocat, qui praefatos Ordines in ipsa Basilica conferat; idque in vim Apostolicorum Privilegiorum, quae legi possunt *Tom. III. Bullarii ejusdem Basilicae nuper impressi pagin.* 340. Non sunt hae fictiones juris, sed Privilegia, certis, atque stabilibus fundamentis innixa. Quare si a collatione Ordinum Minorum, quam Cardinales in suis Titulis, Abbates, aliique peragunt, argumentum duci velit ad assertum jus adstruendum Cardinalibus Episcopis Suburbicariis, necesse est aut Privilegium ostendere, quo idipsum Episcopis Suburbicariis indulgeatur, aut titulum saltem Privilegio aequipollentem proferre. Quum autem alia non extet Apostolica Constitutio circa Cardinales Episcopos Suburbicarios, praeter saepedictam Alexandri VII. quae Cardinali Urbis Vicario reservat jus conferendi Minores Majoresque Ordines eorum subditis: cumque hactenus iidem Cardinales Episcopi neminem ad Ordines etiam Minores in Urbe promovere consueverint, absque expressa Cardinalis Vicarii licentia; nihil praeterea desiderandum videtur, ad hoc ut auctoris assumptum omni fundamento destitutum dicatur.

§. 17. Et quidem ne illius sententiae quisquam adhaereat, multoque magis ne quis eamdem in praxim deducat, satis esse deberet illius insubsistentiam ostendisse; verum nec illa quoque spernenda est ratio, quod scilicet, admissa etiam speculative contra rei veritatem illius subsistentia, nihilominus in illius praxi plurimum inesset periculi. Quamvis enim auctor Tonsuram tantummodo, Minoresque Ordines, sententia sua complectatur, perfacilis tamen apertusque ab his ad Majores Ordines transitus esset. Nec praeterfugit accurati Auctoris prudentiam futurum hujusmodi absurdum; sed satis eidem occurrere se reputavit, dum ait, posse quidem ab Episcopo Suburbicario in privato Sacello conferri primam Tonsuram, et Minores Ordines; nequaquam vero Majores; propterea quod Tridentinum Concilium *sess.* 23. *cap.* 8. *de reformat.* decreverit, ut Ordinationes ad Majores Ordines, si quidem in Civitate fiant, in Cathedrali Ecclesia, assistentibus Canonicis, celebrentur; si autem illas in Dioecesi haberi contingat, insignior Ecclesia seligatur in qua praesente Clero loci, peragantur. Recensentur absurda ex nova opinione facile proditura.

§. 18. Et haec quidem recte: At si Sancta Synodus de Ordinationibus Generalibus loquitur, uti expendunt Fagnanus *in Cap. In Ordinando, num.* 45. *de Simonia*, Monacellus *in Formulario Tom.* 1. *tit.* 3. *formul.* 1. *num.* 3. Si praeterea, ex mitiori interpretatione apud omnes recepta, non prohibetur Episcopus, quin justa aliqua suadente causa, possit aliquos privatim in Episcopii Sacello Majoribus Ordinibus initiare; quis poterit Cardinali Episcopo Suburbicario, post assertam ipsi facultatem conferendi suis subditis Tonsuram, atque Minores Ordines in Aedium suarum Cappella, inconsulto Cardinali Urbis Vicario, alterum illud jus denegare, celebrandi nimirum in eadem Capella particularem aliquam Ordinationem ad Ordines Sacros; quum praesertim Cardinalium Cappellae iisdem, ut minimum, praerogativis gaudeant, quibus fruuntur domestica Episcoporum Sacella; uti late demonstravit Cardinalis Brancaccius in altera ex suis Dissertationibus *De Cappellis Cardinalitiis*. Iisdem satis non occurritur per Auctorem.

§. 19. Argumenti vim agnoscit Auctor *cit. quaest.* 12. *pag.* 50. aperteque fatetur, quibus Immo fatetur vel Majores Ordines

In Urbanae Ædis Sacello posse a Cardinali Suburbicario conferri.

in casibus Episcopo licet in sui Episcopii Cappella Majores Ordines alicui conferre, licitum similiter fore Cardinali Episcopo Suburbicario idipsum in sua Cappella peragere: *etiam hi Cardinales idem possent*.

Quid exinde consequeretur incommodi demonstratur.

§. 20. Id autem, ut vere loquamur, nimis ultra recti fines progreditur. Quum enim in Episcopatibus Suburbicariis haud ita magnus sit numerus promovendorum ad Ordines Majores, possent singuli, qui his initiandi sunt, identidem se ad Urbem conferre; atque ita, per hujusmodi particulares paucorum Ordinationes, auctoritas ordinaria Cardinalis Urbis Vicarii penitus concuteretur. Neque prodesit replicando subjungere, quod ut liceat Ordinationem etiam particularem ad Ordines Majores extra publicam Ecclesiam in privato Sacello peragere, necesse est, justam et legitimam causam adesse: hoc enim redacta negotii difficultate, conclamatum de eo dici potest. Neque enim deerit, qui continuo suadeat, satis justam adesse causam, ne is, qui plurium milliarium iter, et quidem pedibus fortasse confecit, ut Ordinationis munus a proprio Episcopo susciperet, sua spe frustratus, nulla sua culpa aut demerito, ad propria reverti cogatur. *Nos, qui in Foro litibusque trivimus aetatem, multum malitiae, quamvis noluerimus, didicimus:* Haec Nos verba apud Plinium multis ab hinc annis legisse meminimus.

Conclusio Epistolae.

§. 21. Atque haec sunt, Venerabilis Frater Noster, quae inter plurimas, quibus obruimur, curas, colligere potuimus; non quidem ex ingenii libidine, ut auctorem oppugnaremus magnae existimationis, atque doctrinae, et adeo utiliter in tradenda rerum Ecclesiasticarum praxi a pluribus annis adlaborantem; sed ne ejusdem auctoritate suffulta invalesceret opinio, quae ad severiorem trutinam revocata contraria inveniur Concilio Tridentino, Constitutioni Alexandrinae, et consuetudini ad hunc diem retentae; quaeque Ordinariam labefactaret auctoritatem tuam, quam Nos, propugnare, ac tueri debemus. Hanc itaque Epi-

Epistola in futurorum eventuum normam penes acta custodiri jubetur.

stolam nostram a Fraternitate Tua in Tribunalis istius Tabularium illatam servari volumus, ut tibi, tuisque successoribus in promptu sit agendi normam ex ea desumere.

Suburbicariorum Episcoporum facultas quoad collationem Primae Tonsurae tantum agnoscitur.

§. 22. Eidem vero Epistolae jam forte nimis in longum protractae finem imponentes, monendum te censemus, quae hactenus dicta sunt, locum sibi vindicare, quum agitur de Ordinibus Minoribus atque Majoribus; secus vero, ubi res esset de sola Clericali Tonsura: quo casu iidem ipsi auctores nostri superius citati, Rigantius, Cardinalis Petra, et Honorantes, allegatis etiam nonnullis Resolutionibus Congregationis Concilii, in eo consentiunt, ut liceat Cardinalibus Episcopis Suburbicariis per se ipsos eam solam suis subditis in proprii Palatii Cappella conferre; ex ea nimirum ratione, quod Alexandrina Constitutio de Ordinibus Minoribus, atque Majoribus diserte caveat; quaestio autem est non adhuc definita, utrum prima Clericalis Tonsura sit Ordo, nec ne. Deinique Fraternitati Tuae, quam pleno cordis affectu complectimur, Apostolicam Benedictionem impertimur.

Dat. die 15. febr. 1753.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem die xv. Februarii 1753. Pontificatus Nostri Anno decimotertio.

BEATIFICATIO XII.

Ven. Servi Dei JOSEPHI A CUPERTINO Sacerdotis Professi Ordinis Fratrum Minorum Conventualium S. Francisci.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium.

Æternus Dei Filius, etsi ante Mundi originem, Patri coaequalis, aeque semper regnaverit, in plenitudine tamen temporum ideo apparuit patefactus in carne, ut juxta Prophetarum vaticinia, collapsa reaedificando, et diruta instaurando, Regnum suum in ultimos usque Terrae fines contra antiqui hostis tyrannidem erigeret, et stabiliret. Quicumque igitur in hoc Regno, quod ex omnibus Linguis, et Populis colligendum erat, tamquam Cives adscribi satagunt, illud violenter expugnare, et assequi debent; cum hoc perpetuum edictum, et in omnem vitam ipsis promulgatum voluerit Christus Dominus, quod ignem venerit mittere in Terram, et quod nihil aliud peteret, nisi ut accenderetur, et arderet. Hoc solo Coelesti igne mentes hominum undequaque instaurantur, cum ardore Spiritus Sancti afflatae et succensae, terrenis cupiditatibus compressis atque devictis, in Dei amorem rapiuntur, at-

que in similitudinem, imaginemque ejus conformantur.

Commemorantur virtutes Beati Viri.

§. 1. Divinae hujus potentiae locupletissimum Testem habemus in Venerabili Servo Dei JOSEPHO A CUPERTINO Ordinis Fratrum Minorum Sancti Francisci Conventualium nuncupatorum Sacerdote professo, qui, cum in hoc Christi Regno ejus servituti se devoverit, veterem exuit hominem, et novum induit, et Ducem, et Antesignanum Franciscum, per altissimam paupertatem, per unanimodam sui abnegationem, per orationis instantiam, per Crucis meditationem, per arcta silentia, et per longas inedias imitari contendit. Verum cum penitus intellexisset, quod etiamsi tradidisset corpus suum, itaut arderet, nihil illi prodesset, nisi charitatem habuisset; hinc factum est, ut in hoc primo, maximo Deum diligendi mandato, cogitationes omnes, omnesque vires enixe conferret.

Et praesertim ardens in Deum charitas.

Ex hac intima cum Deo unione adeo cor ejus Divinae charitatis igne corripiebatur, et incredibili internae dulcedinis amore totum deflagrabat, ut in ecstases, et raptus aliquando erumperet; et cum Incola teneretur in Terra, prae vehementissimo Dei sui desiderio, tamquam domesticus haberetur in Coelis. Quapropter ejus nomen omnium sermone celebrari coepit, quod nec inaccessa loca, nec secretiora cubicula, in quibus quandoque moram obediendo traduxit, continere potuerunt; donec relictis Auximi in Piceno die decimanona Septembris anno millesimo sexcentesimo sexagesimo tertio inter sodales suos mortalitatis exuviis, ad aeterna praemia vocatus, ad coelestem Patriam commigravit.

Approbatio Virtutum in gradu heroico.

§. 2. Percrebrescente itaque in dies ejus sanctimoniae clarissima fama, ad Congregationem Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium Sacris Ritibus praepositorum Causa deducta est; ubi cum de Virtutibus aestimandis, juxta Canonicas sanctiones, quaestio de more haberetur, fel. rec. Clemens PP. XII. Praedecessor Noster decimo octavo Kalendas Septembris anni MDCCXXXV. in gradu heroico constitutas eas esse pronunciavit. Porro coram Nobis ad universalis Ecclesiae regimen Divina miseratione vocatis, cum de Miraculis disceptaretur, non absque supremo consilio factum esse censemus, ut ea ipsa die, videlicet die decima nona elapsi Septembris, Generalis Congregatio super hac re coram Nobis cogeretur, qua Venerabilis Dei Servus sexagenario major, meritis cumulatus, mortalitatem explevit in Terris, et immortalitatem inchoavit in Coelis.

Item Miraculorum.

Duo ex Miraculis, quae discutienda proponebantur, Consultorum suffragiis, et Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. praefatae Cardinalium sententiis consentientibus, probanda esse censuimus; et Decretum super eisdem Nostrum proferre, et promulgare voluimus die Sancto Francisco de Assisio sacra, postquam ad ejus Aram provoluti in Basilica SS. XII. Apostolorum de Urbe, Omnipotenti Deo Hostiam placationis obtulimus; quam diem eum in finem delegimus, ut Sanctitatem in hac Franciscana Familia a Seraphico Parente suo invectam, uberrimo Ecclesiae proventu, in ejus Alumnis in dies adolescere, novis atque mirificis argumentis constaret.

Beati omnes cultus et honores eidem decernuntur.

§. 3. Quapropter precibus tandem Regum, Episcoporum, aliorumque Principum, necnon dilectorum Filiorum Fratrum Minorum Conventualium Paterna clementia annuentes, de ejusdem Cardinalium Congregationis consilio, et assensu, auctoritate Apostolica, tenore praesentium indulgemus, ut idem Dei Servus JOSEPH A CUPERTINO in posterum BEATI nomine nuncupetur: ejusdem Corpus, et Reliquiae Venerationi Fidelium (non tamen in Processionibus circumferendae) exponantur; Imagines quoque radiis, seu splendoribus exornentur; ac de eo quotannis die decima octava Septembris, quam diem pro ejus Festivitate celebranda praescribimus, sub ritu duplici minori recitetur Officium, et Missa de Communi Confessoris non Pontificis, cum Oratione a Nobis approbata, juxta Rubricas Breviarii et Missalis Romani: Recitationem autem Officii, et Missae celebrationem hujusmodi fieri concedimus tum in proprio Minorum S. Francisci Conventualium Ordine, in quo solemni emissa Professione usque ad obitum permansit; tum in Ordine Fratrum Minorum ejusdem Sancti Francisci Cappuccinorum (inter quos per aliquot annos commoratus est); ac de Observantia, Reformatorum, Recollectorum, et Excalceatorum, ac Tertii Ordinis nuncupatorum; tum in Oppido Cupertini, in quo Vir Dei in lucem prodivit, ac in tota Dioecesi Neritonensi: in Nostris etiam Civitatibus Assisii, illiusque Dioecesis Feretranae, Forosempronii, et illius Dioecesis, quae loca suo incolatu, ac virtutibus illustravit; tum denique in tota Dioecesi, et Civitate Auximana, in qua ipse obdor-

mivit in Domino; tam apud Archiconfraternitatem sub invocatione S. Antonii Patavini in eadem Basilica SS. XII. Apostolorum de Urbe, et Confraternitatem S. Stephani in Civitate Assisiensi canonice erectas, in quas cooptatus fuit; ab universis Christifidelibus tam Regularibus, quam Saecularibus, qui ad Horas Canonicas tenentur, at quoad Missas attinet, etiam ab omnibus Sacerdotibus in Ecclesias, in quibus Festum peragetur, confluentibus. Praeterea primo dumtaxat anno a datis hisce Literis, in Ecclesiis Fratrum Minorum Conventuallum, caeterarumque Franciscanarum Familiarum, Civitatum, Terrarum, Oppidorum, et Dioecesum Archiconfraternitatis, et Confraternitatis hujusmodi, solemnia Beatificationis ipsius Servi Dei cum Officio sub ritu duplici majori, et Missa, die ab Ordinariis respective constituta, postquam in Basilica Nostra S. Petri in Vaticano peracta fuerint, Solemnia, nempe die vigesima quarta currentis Mensis, celebrandi facimus potestatem.

Clausulae. §. 4. Non obstantibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, ac Decretis de non cultu etc. editis, caeterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut earumdem praesentium Literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu Secretarii dictae Congregationis Cardinalium subscriptis, et sigillo Praefecti ejusdem Congregationis munitis, eadem prorsus fides ab omnibus, et ubique locorum, tam in judicio, quam extra illud habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur, si forent exhibitae, vel ostensae.

Dat. die 20. Febr. 1754. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die xx. Februarii MDCCLIII. Pontificatus Nostri Anno Decimotertio.

D. Card. Passioneus.

XII.°

A MONSIGNOR

FERDINANDO MARIA DE ROSSI

Partriarca di Constantinopoli, e Vicegerente di Roma. Concernente la Compagnia degli Amanti di Gesù, e Maria.

Monsignor Ferdinando Maria de' Rossi Patriarca di Costantinopoli, a Vicegerente di Roma.

Avendo Noi con altro Nostro Chirografo segnato il dì 8. Gennaro dello scorso anno a Voi diretto fatta la donazione alla Compagnia de' Fratelli, e Sorelle denominata degl' Amanti di Gesù, e Maria eretta nella Chiesa di San Bonaventura del Ritiro de' Religiosi Riformati di Roma dalle quattordici Cappellette costrutte nel Colosseo ad istanza del fu Padre Leonardo da Porto Maurizio, ci riservassimo di dare ulteriori provedimenti per il buon sistema di detta Compagnia: Ed essendosi per esperienza conosciuto non riuscire la riferita Chiesa nè proporzionata alla numerosità dei Fratelli, nè atta all' esercizio delle pie di lei funzioni senza turbare la solitudine, e silenzio, che con edificazione professano i Religiosi di quel Ritiro; Perciò i Fratelli della medesima Compagnia in coerenza anche della mente del detto Padre Leonardo, che già era a Noi nota, ci supplicarono, ed ottennero la Nostra licenza, di poter erigere un Oratorio in Campo Vaccino presso la Chiesa de' Santi Cosmo, e Damiano per l' unione degl' Uomini, e la destinazione della stessa Chiesa per quella delle Donne, e ne fosse successivamente da Voi con Nostra facoltà stipolato a nome di detta Compagnia Istromento di Locazione perpetua della Casa contigua a detta Chiesa, qual Casa era facciamo a Nostre spese ridurre ad oso di Oratorio suddetto.

E volendo ora Noi dare ulteriori provedimenti per il buono, e durevole regolamento di detta Compagnia, avendo anche uditi, e sentiti il Padre Frà Rafaele da Lusagnano Commissario Generale de' Minori Osservanti, il Provinciale de' Francescani del Terz' Ordine, ed il Priore del Convento de' sudetti Santi Cosmo, e Damiano, ci siamo determinati stabilire gl' infradicenti ulteriori provedimenti da doversi perpetuamente osservare, ed eseguire. Pertanto avendo in questa Nostra Cedola per espresso, e di parola in parola inserto il tenore di detto Nostro primo Chirografo, e dell' Istromento di Locazione perpetua, come sopra stipolato, ed ogn' altra cosa quanto si voglia necessaria doversi esprimere di Nostro Moto proprio, certa scienza, e pienezza della Nostra Suprema Potestà Apostolica, in primo luogo riserviamo sotto l' immediata Nostra Protezione e de i Nostri Successori la detta Compagnia, e Congregazione degl' Amanti di Gesù, e Maria, eretta in detta Chiesa di San Bonaventura, ed insieme vogliamo, et ordiniamo, che dalla medesima Compagnia, e sua Congre-

gazione perpetuamente vengano osservate, et adempite le seguenti Regole, e Disposizioni Nostre, cioè.

Primo. Che restando ferma la fondazione della Congregazione, e Compagnia in detta Chiesa di San Bonaventura, tutte le pie funzioni, che da detta Compagnia, e sua Congregazione si eserciteranno in avvenire debbano farsi nell'Oratorio, che a tal'effetto si erige contiguo alla Chiesa de' detti Santi Cosmo, e Damiano, e provisionalmente finchè questo sia del tutto compito, nel luogo assegnato dai Padri Provinciale, e Priore di detto Convento de i Santi Cosmo, e Damiano.

Secondo. Che dalla detta Compagnia, e nel di lei Oratorio s'osservino inviolabilmente le Regole prescritte, e stampate dal Padre Leonardo da Porto Maurizio per detta Congregazione degl'Amanti di Gesù, e Maria in tutte quelle parti però, che non sono contrarie alle presenti Nostre disposizioni.

Terzo. Che per mantenere la separazione degl'Uomini dalle Donne inculcata in dette Regole, l'unione delle medesime Donne si faccia in detta Chiesa de' Santi Cosmo, e Damiano, e l'unione degl'Uomini nel contiguo Oratorio, in cui dette Donne non possano avere ingresso per qualunque pretesto, e causa sotto pena di scomunica di lata sentenza. Qual separazione abbiasi anche a procurare con tutti i possibili mezzi nel praticarsi dalla Compagnia l'Esercizio della Via Crucis da farsi almeno in tutti i Venerdì, e Domeniche dell'Anno alle suddette Cappellette del Colosseo.

Quarto. Che essendo stato conceduto alla Compagnia l'uso del Sacco per quei soli Fratelli benemeriti, non possano, nè debbano essi usarlo, che nel solo caso di praticarsi dalla Compagnia il devoto Esercizio della Via Crucis, e nel portarsi la medesima il giorno 3. Maggio alla Chiesa di S. Croce in Gerusalemme. Dichiarando Noi, et espressamente decretando, che detta Compagnia non sia, nè s'intenda mai perciò compresa nel numero dell'altre Compagnie, che vestite di Sacco sogliono intimarsi per l'intervento alle pubbliche Processioni, dalle quali Noi espressamente, et in perpetuo l'esimiamo, et esentiamo.

Quinto. Che dovendo gl'Officiali essere eletti dalla Compagnia, come anche i Direttori dell'Oratorio, che sempre esser dovranno Sacerdoti Secolari ad esclusione di qualunque Persona Regolare anche Mendicante, ad impedire i disordini, che dalla moltitudine degli Aggregati potessero derivare, si formino due Congregazioni, l'una Generale, e l'altra Segreta, la prima composta di cento Fratelli ammessi al Sacco, la seconda de i soli Officiali della Compagnia, che verranno dichiarati di avere voto, e tutti i suddetti Officiali, e direttori per un anno dovranno esercitare i loro respettivi impieghi, e più oltre ancora se saranno confermati dalla Congregazione Generale, la quale in ogni principio d'anno dovrà venire alla nuova elezione degl'Officiali nel modo, che si dirà in appresso.

Sesto. La Congregazione Generale rappresentando l'intiero Corpo della Compagnia, avrà il carico di provedere alla manutenzione dell'Oratorio, e delle Cappellette della Via Crucis nel Colosseo con erogarvi le limosine, che si raccoglieranno dalle Cassette, e rispettivamente dai Fratelli, che stati ammessi fin'ora e da ammettersi in futuro all'uso del Sacco dovranno somministrare a ragione di bajocchi cinque il mese per ogn'un di loro da esigersi dal Depositario, o sia Esattore pro tempore di detta Compagnia per supplire alle suddette, et altre spese necessarie della medesima.

Settimo. Apparterrà alla Congregazione Generale il dritto di prescegliere per Officiali, e Direttori dell'Oratorio i Fratelli, che dalla Congregazione Segreta saranno proposti a detta Generale in numero però di tre per ciascuno Officio, che sempre debbano essere Fratelli di Sacco, come anche dalla detta Congregazione Segreta proporre debbansi a detta Generale tre Soggetti per riempire ciascun luogo, che sarà per vacare nel numero dei cento Fratelli, che devono come sopra comporre la Congregazione Generale.

Ottavo. La Congregazione Secreta avrà cura di regolare tutte le funzioni della Compagnia, et ancora quelle dell'Oratorio, come pure abbia l'Amministrazione Economica delle limosine, e delle spese ordinarie per doverne poi render conto alla Congregazione Generale.

Nono. Sarà cura privativa della detta Congregazione Segreta d'ammettere i Fratelli, che come sopra saranno stati dalla Congregazione Generale approvati, all'uso, o sia vestizione del Sacco, dovendo questo per la prima volta ricevere, e vestirsene per mani del Direttore Sacerdote di detto Oratorio, et alla medesima

Congregazione Segreta apparterrà il deputare le Maestre Direttrici per le Donne, che unite nella Chiesa dei SS. Cosmo, e Damiano dovranno recitare la Corencina, et altre Orazioni, che le saranno prescritte dalle suddette Direttrici.

Decimo. Il solo Esercizio della Via Crucis da farsi in tutti i Venerdì, e Domeniche dell' Anno, ed in ogn' altra occasione straordinaria al Colosseo dalla detta Compagnia resti riservato alla privativa direzione del Padre Guardiano pro tempore di detto Convento di S. Bonaventura, che lo constituiamo, e deputiamo per Direttore perpetuo, dopo però, che sarà cessata la deputazione da Noi fatta del Padre Natale da Roma, et il detto Guardiano pro tempore possa non solo per se stesso, e suo Compagno Sacerdote dirigere il devoto Esercizio della Via Crucis, e fare in tale occasione un breve spirituale discorso, che non oltre passi un terzo d'ora, ma anche per mezzo d'altro Religioso, e Compagno da destinarsi da lui, e durante detta funzione, come anche nell' accesso, e recesso dal Colosseo all' Oratorio debba precedere ad ogn' altra persona, ancorchè in dignità Ecclesiastica costituita.

Undecimo. Che ogni qual volta dovrà la Compagnia portarsi a fare la Via Crucis, debbino ad ora conveniente trasferirsi quattro, o sei Fratelli di Sacco a S. Bonaventura per accompagnare, e condurre il Padre Direttore, e suo Compagno all' Oratorio, da dove partirà in appresso la Compagnia, e ritornatavi, data, che averà il P. Direttore la Benedizione con la Santissima Croce alle Donne sulla Porta del medesimo Oratorio, e poi dentro di esso dopo le solite Preci agl' Uomini dovranno egualmente detti Fratelli accompagnarlo al Convento di S. Bonaventura.

Duodecimo. Accadendo il caso, che per la pioggia, o altra stravaganza del tempo, venisse impedito alla Compagnia di portarsi al Colosseo per il solito Esercizio della Via Crucis sia in tal caso in libertà della Compagnia portarsi a praticarlo nella Chiesa di S. Maria d'Araceli, ed allora solamente per Direttore della pia devozione in essa Chiesa sia il Religioso, che sarà destinato dal P. Guardiano di quel Convento d'Araceli, a cui ne sarà anticipato l'avviso, ne il Padre Direttore Ordinario del Ritiro abbia allora altra ingerenza, che d'accompagnare nell' Accesso, e recesso la Compagnia, e debba cedere alla Porta della Chiesa d'Araceli il Luogo al Padre Direttore straordinario Minore Osservante. E volendo Noi, che tutte, e singole di sopra espresse nostre disposizioni vengano prontamente eseguite, et osservate, di simil Moto proprio, certa scienza, e pienezza della Nostra Apostolica autorità comandiamo, ed ordiniamo a Voi, che facciate eseguirle, ed osservarle anche con piena autorità in nome Nostro secondo le circostanze, e casi di potere Voi ordinare, aggiungere, dichiarare, o stabilire tutt'altro, che tenda alla loro esatta osservanza, vantaggio, e buon Regolamento della Compagnia, e dell' Esercizio della Via Crucis, comunicandovi perciò tutte le necessarie, et opportune facoltà. Ed affinchè nel doversi ora formare le due Congregazioni indicate venga tolto qualunque disordine, o discrepanza tra Fratelli di detta Compagnia, ci siamo perciò determinati voler Noi per questa prima volta nominare i Fratelli, che devono comporre ambedue le Congregazioni, siccome li abbiamo già nominati nel foglio, o sia Catalogo formatone, che da Voi in nome Nostro verrà publicato, ordinando Noi fin d'adesso, e per quando avrete fatta tal pubblicazione a tutti, e singoli Fratelli, e Sorelle della riferita Compagnia, che debbano riconoscere, e ricevere per Officiali, e Deputati tutte quelle Persone, che da Noi in conformità dell' accennato Catalogo sono state destinate a rispettivi Officj, et Incombenze et a rappresentare l'una, e l'altra di dette Congregazioni, come se detto Catalogo fosse stato di parola in parola inserto nella presente nostra Cedola di Moto proprio, essendo così mente, e volontà Nostra precisa. Volendo, e decretando, che a questa Nostra Cedola di Moto proprio, benchè non ammessa, o registrata in Camera, e suoi Libri secondo la disposizione della Bolla di Pio Quarto Nostro Predecessore *de registrandis* non possa in alcun tempo opporsi di surrezione, orrezione, ne d'altro qualunque vizio, o difetto della Nostra volontà, ed intenzione, ma che vaglia, e debba avere sempre il suo vigore, ed esecuzione colla nostra semplice sottoscrizione, e che così, e non altrimenti debba sempre giudicarsi, definirsi, et interpretarsi da qualsisiano Tribunali, anche dalla nostra Ruota, o Camera, Camerlengo, Nostro Vicario, Senatore, o Conservatori di Roma, ed ancora dai Legati a Latere, Vice-Legati, e

Nunzj Apostolici, togliendo loro, et a ciascuno d'essi la facoltà, et autorità di giudicare, definire, et interpretare diversamente, dichiarando Noi sin d'adesso preventivamente nullo, ed invalido tutto ciò che scientemente, o ignorantemente si facesse, o tentasse fare in contrario, ancorchè non vi siano stati chiamati, ne sentiti i Fratelli di detta Compagnia, et altre qualsisiano persone, ancorchè Ecclesiastiche, o Regolari, che avessero, o pretendessero avere interesse nelle cose di sopra espresse, supplendo Noi il loro consenso quante volte si richiedesse colla pienezza della Nostra Suprema Potestà, non ostanti le Regole della nostra Cancellaria, la detta Costituzione di Pio Quarto *de registrandis*, e qualsisiano altre Costituzioni, et Ordinazioni Apostoliche nostre, e de nostri Predecessori, Leggi, Statuti, Riforme, Usi, Stili, e Consuetudini, ed ogni altra cosa, che facesse, o potesse far in contrario, alle quali tutte, e singole avendone il tenore qui per espresso, e di parola in parola inserto, e supplendo Noi colla pienezza della Nostra Suprema Potestà a qualunque vizio, o difetto si sostanziale, che formale, che potesse intervenirvi, questa volta sola per l'effetto suddetto pienamente deroghiamo. Dato dal Nostro Palazzo Apostolico del Quirinale questo di 28. Febbrajo 1755.

BENEDICTUS PP. XIV.

XII. LITERÆ APOSTOLICÆ

In forma brevis quibus Sanctitas Sua ex speciali gratia Superioribus et Missionariis Societatis JESU Assistentiae Hispaniae in Indiarum Provinciis nunc, et pro tempore Catholici Regis dominio subjectis Quitensi in America, Insularum Philippinarum in Asia, Mexicana, Peruensi, Chilensi, Paraquaria, et novi Regni Granatensis, seu Sanctae Fidei in America constitutis facultatem concedit conferendi Sacramentum Confirmationis, cum quibusdam conditionibus, clausulis, et circumstantiis in iisdem Literis Apostolicis fusius declaratis; nec non dispensandi in trina proclamatione cum Indis Fidelibus ante Matrimonium; ac demum celebrandi quotannis Festum Praesentationis B. M. V. sub ritu duplici secundae classis cum Octava.

Dilecto Filio Ignatio Vicecomiti Moderno, et pro tempore existenti Praeposito Generali Societatis Jesu.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecte Fili salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Quo luculentioribus Religiosarum virtutum exemplis, ac praesertim singulari erga Nos, et Apostolicam hanc Sanctam Sedem observantia, et obedientia in dies increscere Te, Dilecte Fili, et inclytam Societatem JESU, cui tanta cum nominis tui laude praeesse et advigilare pergis, magna cum Pontificii animi Nostri laetitia intelligentes gratulamur, eo amplioribus Apostolicae benignitatis, potestatisque argumentis par aequumque esse ducimus, ut Te, ejusdemque Societatis Tuae Religiosos Alumnos in vastissimis Provinciis Catholico Hispaniarum Regi subjectis, necdum ad Orthodoxam Fidem adductis assiduos labores sedulamque operam navantes prosequamur.

§. 2. Quoniam autem Dilectus Filius Josephus de Lara ejusdem Societatis Tuae Presbyter, et Assistentiae Hispaniae Procurator nuper Nobis humiliter exposuit, quod eadem ferme momenta, quibus Nos adducti fuimus, et pro nonnullis Missionibus Provinciae et Praefecturae Quitensis in America ad suam Hispanam Assistentiam pertinentibus quamplurimas Apostolicae benignitatis auctoritatisque largiti sumus facultates, reperiantur in reliquis ejusdem Assistentiae Provinciis, nempe Insularum Philippinarum in Asia, Mexicana, Peruensi, Chilensi, Paraquaria, et novi Regni Granatensis, seu Sanctae Fidei in America, quas Venerabiles Fratres residentiales Antistites vel nunquam aut per se ipsos, aut per alios visitarunt, vel raro accidit ut quispiam Episcopus ad illas visitandas accesserit: Expropter Nobis humiliter supplicavit, ut easdem facultates non solum ad easdem Provincias suae Assistentiae Hispanae, prout in praesentia sunt, sed ad eas quoque Provincias et Missiones, quae ex mutua concordia aut permutatione inter carissimos in Christo Filios Nostros Hispaniarum Regem Catholicum, et Portugalliae et Algarbiorum Regem Fidelissimum sive jam facta, sive facienda, ad ejusdem Regis Catholici dominium fortasse pervenerint, et memoratae So-

ciotatis Jesu Missionariis commissae fuerint, sub iisdem modo, forma, conditionibus, et limitationibus extendere, et concedere de benignitate et auctoritate Apostolica dignaremur.

3. Nos itaque Te, Dilecte Fili, tuamque inclytam Societatem, atque ejusdem Religiosos Viros in excolenda Jesu Christi vinea adlaborantes Apostolicae laudationis praeconiis celebrantes, nec non majoribus gratiarum favoribus adaugentes, et vestrum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, et poenis a jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes et absolutas fore censentes, supplicationibus ab eodem Dilecto Filio Josepho de Lara Procuratore Nobis humiliter porrectis inclinati, auctoritate Apostolica tenore praesentium Superioribus cujuscumque Missionis antedictarum pro tempore existentibus, et eorumdem superioritatis muneribus durantibus, cum ad visitandas hujusmodi Missiones accesserint, ut Sacramentum Confirmationis Chrismate etiam antiquo si novum haberi non possit, per Catholicum Antistitem gratiam et communionem Sedis Apostolicae habentem benedicto, omnibus et singulis utriusque sexus Christifidelibus uniuscujusque Missionis juxta Ritualis Romani ritum libere et licite conferre, et administrare possint et valeant, facultatem ea tamen lege tribuimus et impertimur, ut in iis quidem Missionum Provinciis, quae habentur in districtu Dioecesum, et sub jurisdictione Venerabilium Fratrum Antistitum, ab eo Antistite, in cujus Dioecesi, et sub cujus jurisdictione Missio illa reperitur, licentia semel, quoad ipse Ordinarius Antistes vixerit, petatur; hoc autem defuncto, ab ejusdem pro tempore successore pari modo semel etiam petatur, gratis semper concedenda.

4. In iis vero Missionum Provinciis, quae nullius Antistitis jurisdictioni subjectae ipsis dumtaxat Societatis ejusdem Missionariis ab hac Apostolica Sede creditae sunt, antedicta licentia minime necessaria est, nisi fortasse aliquando contingeret in iisdem Provinciis vel Residentiales Antistites, vel Apostolicos Vicarios Episcopali charatere et auctoritate insignitos ab eadem Apostolica Sede deputari, a quibus, cum illuc accedere non valeant, tunc licentia antedicta pari modo peti, et concedi debet.

5. Praeterea, si forte evenerit, ut Superior quilibet cujusvis Missionis quibuscumque legitimis canonicisque impedimentis detentus sit, quominus injunctum sibi Visitationis Ministerium explere valeat, auctoritate et tenore paribus concedimus, et facultatem impertimur ipsi Superiori impedito, ut unum vel plures digniorem vel digniores ejusdem Societatis Missionarios, a quo vel quibus Sacramentum Confirmationis, ut praemittitur, ne Christifideles eodem destitutos ex hac vita migrare contingat, administrari possit, pro suo arbitrio et conscientia, durantibus tamen impedimentis, deputet, et constituat.

6. Insuper omnibus et singulis earumdem Missionum Missionariis Sacerdotibus laudatae Societatis eamdem conferendi Sacramentum Confirmationis cuilibet Christifideli in evidenti periculo vel articulo mortis constituto facultatem tribuimus.

7. Praeterea tenore et auctoritate paribus facultatem tribuimus, et impertimur cuilibet Missionario ejusdem Societatis in saepedictis Locis vice Parochi fungenti, ut cum Indis Fidelibus dispensare possit super tribus proclamationibus ante Matrimonium contrahendum fieri solitis, dummodo ea intercesserint momenta, propter quae dispensatio hujusmodi, prudenter tamen adhibenda, necessario concedi posse existimatur.

8. Insuper omnibus et singulis earumdem Provinciarum, et Insularum Societatis Jesu Sacerdotibus, atque iis, qui ad Horas Canonicas tenentur, tenore, et auctoritate similibus indulgemus, ut Festum Praesentationis Beatae Mariae Virginis quotannis sub Ritu Duplici secundae Classis cum Octava, tam quoad Horas Canonicas, quam quoad Missam recitare, et celebrare valeant, ac possint.

9. Decernentes easdem praesentes Literas, et in eis contenta quaecumque semper firma, valida, et efficacia existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, et illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari; sicque, et non aliter, in praemissis per quoscumque Judices ordinarios et delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, S. R. E. Cardinales, et eorumdem Cardinalium Congregationes, nec

non Apostolicae Sedis Nuntios, et alios quoslibet quacumque auctoritate et potestate fungentes et functuros, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi et interpretandi facultate et auctoritate, judicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

10. Non obstantibus Apostolicis, ac in universalibus Provincialibusque et Synodalibus Conciliis editis generalibus vel specialibus Constitutionibus, et Ordinationibus, et, quatenus opus sit, dictae Societatis Jesu, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, et consuetudinibus, Privilegiis quoque, Indultis, et Literis Apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis, caeterisque contrariis quibuscumque.

11. Volumus autem, ut earumdem praesentium Literarum transumptis seu exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate Ecclesiastica constitutae, vel manu et sigillo alicujus Superioris Missionum praefatarum, vel Provincialis Provinciae munitis eadem prorsus fides in judicio et extra adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensae.

12. Interim Tibi, dilecte Fili, ipsi Josepho Procuratori, caeterisque Superioribus et Missionariis antedictarum Provinciarum, ad prosperi successus auspicium, et Orthodoxae Religionis incrementum, Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die II. Martii MDCCLIII. Pontificatus Nostri Anno Decimotertio.

Cajetanus Amatus.

Loco ✠ Sigilli.

XIII. CONFIRMATIO

Et innovatio Privilegiorum, Gratiarum, et Jurium, Militaris et Hospitalis Ordinis SANCTI JOANNIS JEROSOLYMITANI: Cum aliquibus declarationibus, et ampliationibus.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Inter illustria Religiosae Professionis Instituta, quorum concordi varietate circumdata nitet Ecclesia Christi, decet Nos Hospitalem Militiam Sancti Joannis Jerosolymitani specialis benevolentiae affectu complecti, quae in charitate fundata, virtute roborata, sub Omnipotentis Dei protectione, adjuvantibus Praedecessoribus Nostris Romanis Pontificibus, ac Religiosissimis Principibus, cunctisque Populis Christianis omni ope adnitentibus, ad summum splendoris et gloriae fastigium pervenit; dum generosi illius Fratres, ac Milites, animo ad pietatis officia demisso, ad belli munera invicto, Christifidelibus humilo bospitalitatis ministerium, ac strenuum defensionis praesidium pari studio praestantes, novo et inaudito exemplo, miram declarant vim Religionis Christianae; quae pietatem armis sociat, bellum cum charitate conjungit, ac viros exhibet castra sequentes, Evangelicae perfectionis disciplinam, pro militari Sacramento, solemni ritu profitentes. Horum operam universae Christianorum Reipublicae, et Apostolicae Sedi apprime utilem cum saepe iidem Praedecessores Nostri agnoverunt, tum etiam Nos ipsi non una in re experti sumus; adjectis insuper ex parte Dilectorum Filiorum ejusdem Militiae Magni Magistri, et Conventus, perspicuis in nos obsequii et observantiae argumentis, ac recurrentibus mutuis erga illos amoris Nostri officiis et significationibus. Cum autem ipsi de perpetua firmitate Privilegiorum et Indultorum jam pridem ab hac eadem Apostolica Sede, ac etiam recenter a Nobis ipsis, eidem Militiae concessorum, tam pro eorum Ordinis dignitate et utilitate, quam pro felici et libero injunctorum sibi munerum exercitio, in commune Christianae Rei bonum, merito solliciti, plurimum optaverint, eadem per Nos recognita et recensita, novo confirmationis Nostrae munimine roborari, ac sicubi opus fuerit, declarari et ampliari; Nos eorumdem supplicationibus inclinati, plerasque Praedecessorum Nostrorum Literas et Concessiones, favore Hospitalis ejusdem Sancti Joannis Jerosolymitani, atque illius Militiae et Personarum, diversis temporibus emanatas, Nobis repraesentari jus-

Prooemium.

Ordinis S. Joannis Jerosolymitani laudes recensentur.

Preces dicti Ordinis pro generali confirmatione privilegiorum et jurium ei competentium.

Pontifex praemisso eorumdem examine votis dicti Ordinis annuit.

simus; ac diligenti praemisso examine, easdem partim in genere, partim distincte et expresse, sub ea forma, quam praesenti temporum conditioni, et ejusdem Ordinis ac Militiae statui, magis aptam judicavimus, confirmare, innovare, seu respective declarare, et ampliare, ac etiam ex integro, ut infra, statuere et indulgere decrevimus.

§. 1. Itaque de Apostolicae auctoritatis plenitudine, et ex Nostra certa scientia, eosdem Dilectos Filios praedictae Hospitalis Militiae Magnum Magistrum, nec non Bajulivos, Priores, Castellanum Empostae, Praeceptores, Milites, Fratres, Cappellanos, Donatos, et Servitores, omnesque et singulas dicti Hospitalis et Militiae personas, a quibusvis Excommunicationis, Suspensionis, et Interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, et poenis, a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium tantum consequendum, harum serie absolventes, et absolutos fore censentes; nec non omnium Literarum, Concessionum, atque Declarationum per quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores Nostros, et Sedem Apostolicam, seu alia quacumque auctoritate, favore ejusdem Hospitalis, ac Militiae, eorumque Magni Magistri, et Conventus, ac personarum hujusmodi, nec non Locorum, bonorum, ac rerum, sub quacumque forma editarum, tenores et datas praesentibus pro sufficienter expressis, ac etiam insertis habentes; Omnia et singula Privilegia, Immunitates, Exemptiones, Praerogativas, et alias quascumque gratias, concessiones, facultates, favores, et Indulta, terram, mareque concernentia, eidem Hospitali, et illius Militiae, Prioratibus, Castellaniae Empostae, Bajuliviis, Praeceptoriis, Domibus, Hospitalibus, Administrationibus, Officiis, Ecclesiis, Cappellis, Oratoriis, Locis, et Membris quibuslibet, ac pro tempore existentibus Magno Magistro, et Conventui, dictaeque Militiae Fratribus Militibus, Professis, atque Novitiis, nec non Priori Ecclesiae, Cappellanis, Donatis Servitoribus, Vassallis, atque Colonis, ac dictos Prioratus, Castellanam, Bajulivias, Praeceptorias, Domos, Administrationes, Officia, Ecclesias, Cappellas, et Membra praefata obtinentibus, per eosdem Praedecessores Nostros Romanos Pontifices, ac dictam Sedem, seu per Nos ipsos, usque in praesentem diem, in genere, vel in specie concessa et elargita, seu per eosdem a pro tempore existentibus Imperatore, Regibus, et Principibus, aliisque Christifidelibus obtenta, quatenus sint in usu, nec sint expresse revocata, aut Concilii Tridentini Decretis, et dictae Sedis Apostolicae Constitutionibus, nec non aliis Ordinationibus, in quibus de eadem Militia Hospitali expressa mentio fiat, seu praesentium Literarum Nostrarum tenori, adversantia: Indulgentias quoque, et peccatorum remissiones, aliasque spirituales gratias, hactenus eis per dictos Praedecessores Nostros, seu per Nos ipsos, concessas; praesertim Plenariam semel in vita, et in mortis articulo, pro eis eorumque Servitoribus, et Ministris, contra infideles et Christianae Reipublicae hostes pugnantibus, a fel. rec. Praedecessore Nostro Sixto Papa IV. aliasque Indulgentias pro visitantibus Domos, Ecclesias, seu Cappellas ipsius Hospitalis, ab eadem Sede Apostolica diversis temporibus elargitas, servatis tamen earumdem concessionum temporibus, conditionibus, et formis, ac dummodo non sint revocatae, seu sub aliqua generali revocatione comprehensae: Praeterea fundos, agros, possessiones, dominia, praedia, jura, decimas, fructus, redditus, proventus, aliaque mobilia, et immobilia bona, sive in terra, sive in mari existentia, et ad Hospitale, Prioratus, Castellaniam, Bajulivias, Praeceptorias, aliaque membra hujusmodi, in genere, vel in specie spectantia; Jurisdictiones quoque, etiam spiritualem Ordinariam et quasi Episcopalem in Clerum et Populum, si quibus in Terris, Locis, atque Districtibus eadem ipsi competere dignoscitur: Insuper omnia et singula laudabilia stabilimenta, ordinationes, et decreta, in Capitulis Generalibus ejusdem Militiae, tam ante annum Domini MDLVIII. quam post dictum annum usque in praesens celebratis, condita et edita, quae scilicet in usu esse dignoscuntur, ac in iis tantum partibus, in quibus praedicti Concilii Tridentini, ejusdemque Sedis Constitutionibus, et Ordinationibus, et praesentium Literarum tenori, contraria non sint, illorum omnium tenores praesentibus pariter pro expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes; nec non sententias, censuras, et poenas in ipsis adversus contrafacientes indictas; Earumdem praesentium serie approbamus, laudamus, ratificamus, confirmamus, ac etiam de novo concedimus, ac respective statuimus; omnes-

Confirmatio generalis omnium Privilegiorum etc.

Item Indulgentiarum.

Ac bonorum et rerum ad dictum Ordinem pertinentium: ac etiam jurisdictionum.

Stabilimentorum quoque Ordinis tam ante annum 1558. quam post dictum annum usque ad praesens editorum.

que et singulos defectus, si qui forte in eis intervenerint, dictae auctoritatis Nostrae plenitudine supplentes, praedicta omnia et singula valida et efficacia existere et fore, perpetuamque roboris firmitatem obtinere, suosque debitos effectus sortiri, ac pro tempore existentibus Magno Magistro, Bajulivis, Prioribus, Castellano, Praeceptoribus, Commendatariis, Militibus, Priori, Cappellanis, Donatis, Servitoribus, Vassallis, atque Colonis praedictis plenissime suffragari; eosdemque illis libere perpetuo uti posse: Ac omnia et singula Privilegia, et indulta hujusmodi ab universis Christifidelibus, tam Clericalis Ordinis, quam temporalis potestatis Saecularibus, ac etiam aliis cujuscumque Ordinis, et Instituti, personis Regularibus; praedicta vero stabilimenta, ordinationes, et decreta, ab omnibus et singulis dictae Militiae Fratribus, quacumque dignitate, ac praeeminentia fulgentibus, Militibus, Cappellanis, Donatis, Servitoribus, aliisque personis ipsius Hospitalis subditis, sub sententiis, censuris, et poenis in iis contentis, perpetuo inviolabiliter observari, et secundum eadem stabilimenta et decreta, in causis ipsius Militiae, et Personarum ei adscriptarum, et subjectarum, omnino judicari et censeri debere, volumus, mandamus, et respective decernimus.

Nova susceptio Ordinis, et illius Personarum ac rerum, sub immediata Apostolicae Sedis protectione.

§. 2. Ipsumque Hospitale, ac illius Prioratus, Castellaniam Empostae, Bajulivias, Praeceptorias, Domos, Hospitalia, Ecclesias, Cappellas, Oratoria, ac Loca et Membra quaecumque, nec non Magistrum, Bajulivos, Priores, Castellanum Empostae, Praeceptores, Milites, Cappellanos, Donatos, et Servitores, nunc et pro tempore existentes, etiam Saeculares Clericos, et Presbyteros, juxta praescriptum dicti Concilii Tridentini, eorum Ecclesiis, Cappellis, et Oratoriis quoquomodo deservientes, quamdiu in eorum obsequiis erunt, et in ipsorum Domibus residentes, sub eorumdem obedientia vivent; ad illorum res, animalia, praedia, domos, et bona quaecumque, quae obtinent et possident, ac in futurum canonice obtinebunt, ac possidebunt, sub Beati Petri, et dictae Sedis, ac Nostra immediata protectione confirmamus, ac de novo suscipimus; nec non ab omni jurisdictione, correctione, onere, statutis, bannis, dominio, superioritate, et potestate quorumcumque Patriarcharum, Archiepiscoporum, Episcoporum, et Praelatorum, praeterquam in casibus in Apostolicis Constitutionibus, et dicti Concilii Tridentini Decretis literaliter, aut in specie declaratis, nec non quorumcumque temporalium Dominorum quavis potestate, etiam Imperiali, Regali, et Ducali fulgentium, ac Universitatum, et illarum Regentium, aliorumque, praeterquam dicti Hospitalis, Superiorum Ordinariorum, tam spiritualium, quam temporalium, ubicumque, tam citra, quam ultra Montes, et Mare constitutorum, cujuscumque Dignitatis, status, gradus, ordinis, et conditionis existant, illorumque Vicariorum, et Officialium, Locotenentium, et Judicum nunc et pro tempore existentium quorumlibet, eximimus et liberamus.

Exemptio Ordinis a cujusvis jurisdictione.

Inhibitio specialis contra quoscumque exemptionem hujusmodi perturbantes.

§. 3. Itaut Patriarchae, Archiepiscopi, Episcopi, Praelati, Ordinarii, Vicarii, Officiales, Locotenentes, et Judices praefati, nullam in eos, vel ea, jurisdictionem, correctionem, visitationem, superioritatem, dominium, seu potestatem, praeterquam in his, quae ad animarum curam, et Sacramentorum administrationem pertinent, aliisque in casibus per dictum Concilium, seu per Apostolicas Constitutiones, aliasque Ordinationes praefatas expressis et declaratis, exercere, aut excommunicationis, aliasve sententias, censuras, et poenas promulgare, (etiamsi forsan hactenus per abusum seu alterius Privilegium, aut negligentiam, etiam per longum tempus, taliter observatum non fuisset, seu dicti Hospitalis, ejusque membrorum Ecclesiae non Parochiales, in quibus Sacramenta Fidelibus non administrantur, pluries fuissent a Praedecessoribus Episcopis visitatae); nullatenus possint, aut valeant, ipsique Magister et Conventus, nec non Prior Ecclesiae, aliique Priores, Bajulivi, et Praeceptores, intra limites suarum jurisdictionum et administrationum, etiamsi nulla forsan in Clerum, et Populum jurisdictione ibidem potiantur, quoad personas tamen eisdem vere subditas, et sub eorumdem obedientia in ipsorum Domibus viventes Ordinarii Superiores, seu Praelati, juxta formam Privilegiorum, et stabilimentorum praedictorum, existant et esse censeantur; neque alii quicumque, cujusvis Ecclesiasticae, vel mundanae Dignitatis, aut praeeminentiae, status, vel conditionis existant, sub excommunicationis latae sententiae poena per contrafacientes eo ipso incurrenda, eos in judicio, vel extra, super praemissae exemptionis usu, seu pos-

sessione, vel quasi, quacumque etiam longi temporis contraria praescriptione nihil obstante; neque domum aliqui Magistratus, Rectores, Gubernatores, Praesidentes, Vice-Legati, ac etiam S. R. E. Cardinales de Latere Legati, per Loca, Civitates, atque Provincias Ditionis Nostrae Ecclesiasticae constituti, eosdem Fratres Milites super delatione armorum quorumcumque, pro sui defensione, et Hostium Sedis Apostolicae offensione, in quibuscumque locis Nobis et eidem Apostolicae Sedi mediate vel immediate subjectis, ad formam tamen providae Constitutionis per fel. rec. Praedecessorem Nostrum Alexandrum VIII. Anno Incarn. Dom. MDCXC. Idibus Augusti editae, quae incipit — *Et si cuncta* — nullo umquam tempore, directe vel indirecte molestare, impedire, vexare, aut alias quomodolibet impetere praesumant, debeant, seu possint, aut valeant.

Privilegium deferendi Arma.

§. 4. Utque etiam in posterum quibusvis Christifidelibus in quibuscumque Civitatibus, Locis, et Dioecesibus, liceat Praeceptorias, Domos, et Hospitalia, sub dependentia et subjectione dicti Hospitalis, per illius Fratres obtinenda, quae eisdem exemptionibus, privilegiis, libertatibus, praerogativis, immunitatibus, indulgentiis, concessionibus, et indultis, quibus aliae dicti Hospitalis Praeceptoriae, Domus, et Hospitalia utuntur, potiuntur, et gaudent, uti, potiri, et gaudere debeant; assignata illis congrua dote, Ordinariorum Locorum, et quorumvis aliorum licentia minime requisita, et nulla praeterea iisdem Ordinariis jurisdictione in illis, aut oneris imponendi facultate reservata, fundare, erigere, et construi facere; dictique Magister, et Conventus, hujusmodi fundationes et erectiones, alterius cujusvis licentia aut consensu minime requisitis, approbare et acceptare, possint et valeant, plenam et liberam iisdem facultatem et auctoritatem concedimus, et impertimur.

Facultas erigendi novas Domos et Praeceptorias Ordinis, ubique locorum cum iisdem praerogativis.

§. 5. Presbyteri vero tam saeculares, quam ejusdem Hospitalis Militiae Cappellani, et in ea expresse Professi, qui per Priores, Castellanum, Bajulivos, Praeceptores, aliosque Milites Commendatarios, juxta eorum facultates inferius declarandas, ad deserviendum Parochialibus, et aliis Ecclesiis, Cappellis, et Oratoriis Hospitalis hujusmodi, ac membrorum ejus, tam nunc existentium, quam in posterum erigendorum, pro tempore deputabuntur, per Locorum Ordinarios, ad nominationem seu praesentationem dictorum Priorum, Castellani, Bajuliverum, Praeceptorum, aliorumque Commendatariorum, praemisso dumtaxat examine quoad idoneitatem ad ea, quae pertinent ad animarum curam, et Sacramentorum administrationem, ad formam Decretorum Concilii Tridentini, et Constitutionum Apostolicarum per Praedecessores Nostros Romanos Pontifices, ac per Nos ipsos desuper editarum, absque aliqua exactione, et oneris impositione, institui, ac recipi, et admitti volumus, et mandamus.

Demandatur institutio Presbyterorum, qui per Commendatarios Ordinis ad Beneficia erunt nominati, sine ulla exactione etc.

§. 6. Ac insuper eisdem Fratribus Cappellanis in eadem Militia expresse Professis, ut omnes etiam Sacros, et Presbyteratus Ordines a quocumque maluerint Catholico Antistite gratiam et communionem Sedis Apostolicae habente, et in propria Dioecesi residente, vel in aliena de Dioecesani Loci consensu Pontificalia exercente, etiam extra tempora a jure statuta, annique curriculo minime expectato, et tribus diebus Festivis, aliquo temporis spatio, arbitrio dicti Antistitis definiendo, interpolatis, servato tamen fel. rec. Clementis VIII. Praedecessoris Nostri Decreto die xv. Martii Anni MDXCVI. edito, Nostraque super his edita Constitutione, quae incipit — *Impositi Nobis* — data Anno Incarnationis Dominicae MDCCXLVI. tertio Kalendas Martii, Pontificatus Nostri Anno VII. aliisque de jure servandis, recipere possint et valeant, earumdem praesentium serie concedimus et indulgemus.

Facultas Fratribus Cappellanis professis suscipiendi Ordines extra tempora ordinationum.

§. 7. Praeterea nullus omnino ex praedicti Hospitalis Fratribus, Militibus, seu Cappellanis, aliisve personis ipsius Hospitalis subditis, in Prioratibus, Castellania Empostae, Bajulivis, Praeceptoriis, Dominibus, Membris, Beneficiis, Praediis, sive Granciis quomodocumque a dicto Hospitali dependentibus, ubicumque, et infra limites jurisdictionis quorumcumque Patriarcharum, Episcoporum, aliorumque Ordinariorum Praesulum, sive Universitatum, Hospitalium, aut Rectorum Ecclesiarum constitutis, quascumque Decimas, taxas, et jura, etiam Synodalia, seu Canonicas portiones, aut quartas nuncupatas, Procurationes, subsidia etiam charitativa, seu alias quascumque collectas et contributiones, etiam ratione jucundi adventus nuncupati, aliudve onus personale, seu mixtum, ab Ordinariis ubicumque, et ex quacumque causa imposi-

Exemptio generalis Bonorum Ordinis a quibusvis Decimis et impositionibus Ecclesiasticis.

tum, vel imponendum, tam ex antiquis eorum culturis, quam recenter cultis novalibus, aliisque terris, fundis, possessionibus, et animalibus, etiamsi terrae et possessiones hujusmodi ad quantumcumque longum tempus, non tamen in perpetuum feudum, aut Emphyteusim, concessae fuerint; sive ex propriis patrimonialibus bonis eorumdem Magni Magistri, Priorum, Castellani Empostae, Bajulivorum, Praeceptorum, aliorumque Fratrum Militum et Cappellanorum, tam acquisitis, quam in posterum acquirendis, aut ad eos quovis modo, etiam ex concessione Apostolica, vel Magistrali, pertinentibus, alicui quovis modo solvere teneantur: A quibus omnibus exactionibus, collectis, contributionibus, oneribus, et impositionibus quomodocumque nuncupatis, omnia et singula dicti Hospitalis loca ac bona, ut praefertur, nec non Ecclesiarum ab ipso Hospitali quomodolibet dependentium fabricas, semper et perpetuo; praedictorum autem patrimonialia bona, a die emissae per supradictorum singulos Professionis: libera, immunia, et exempta, sicut per Praedecessores Nostros Rom. Pontifices fuisse, ita modo esse, et in posterum fore declaramus et volumus.

Item ab oneribus Laicalibus.

§. 8. Eademque ipsius Militiae Hospitalis loca, praedia, possessiones, et bona, ubicumque, etiam sub nostra, et Apostolicae Sedis, sive aliorum quorumcumque Supremorum Principum, Rerumpublicarum, et Universitatum Ditione, et jurisdictione consistentia, ab omnibus et singulis oneribus, impositionibus, et gravaminibus ordinariis et extraordinariis, tam Fiscalibus, seu Cameralibus, quam etiam Communitativis, seu pro Communitatum et Universitatum Laicalium ordinariis aut extraordinariis usibus, et indigentiis hactenus impositis, et imponendis, nisi forsan auctoritate Apostolica cum eorumdem bonorum Hospitalis praedicti expressa comprehensione, imposita fuerint, aut imponantur in posterum, seu eadem bona illorum solutioni et supportationi subjecta esse aut fore, etiam expresse per dictam Sedem declaratum fuerit; praedictorum autem Magni Magistri, aliorumque Militum Professorum patrimonialia bona, donec in eorumdem peculiari censu existent, nec in commune dominium et proprietatem Hospitalis praedicti re ipsa translata fuerint, a Communitativis dumtaxat oneribus et collectis, quae scilicet pro earumdem Communitatum et Universitatum Laicalium usibus et indigentiis primitus imposita, nequaquam deinde Fisci et Camerae juribus applicata fuerint, plenarie similiter exempta, libera, et immunia esse et fore, statuimus, atque decernimus.

Et Bonorum patrimonialium Militum professorum ab oneribus Communitativis Camerae non applicatis.

Revocatio amplissima quorumvis Indultorum exemptionis et subjectionis Magni Magistri et superiorum Ordinis.

§. 9. Et quoniam praemissae exemptiones non alia de causa a Praedecessoribus Nostris Romanis Pontificibus Hospitali praedicto, ejusque Personis, ac rebus concessae, ac pluries confirmatae, et a Nobis Ipsis, ut praefertur, innovatae fuerunt, quam ut ejusdem Militiae status et ordo sub ipsius Magni Magistri, ac Praelatorum regimine, in publicum Christianae Reipublicae bonum feliciter procedat, simulque illius bona, ad communes impensas pro Fidei defensione, et Religionis praesidio sustinendas sufficiant; Ideo Nos eorumdem Praedecessorum vestigiis inhaerentes, omnes et singulas exemptiones Priorum, Bajulivorum, aliorumque Fratrum Militum, seu Cappellanorum, aliarumque Personarum dicti Hospitalis subditarum, ubicumque, tam citra, quam ultra Montes et Mare, nunc pro tempore constitutorum, et commorantium, a superioritate, jurisdictione, obedientia, et correctione Magni Magistri et Conventus, praedictorum, ac aliorum Praelatorum ipsius Hospitalis, atiam cum eorum receptione in protectionem dictae Sedis, itaut illi solummodo sint subjecti, quodque Magno Magistro, et Conventui, et Praelatis praefatis parere, ot ad Hospitale praedictum accedere non teneantur; quacumque ratione vel causa, etiam obsequiorum per eos Fidei, ac Sedi, et Hospitali praedictis impensorum, aut alia consideratione, etiam cum quibusvis clausulis, et derogatoriarum derogatoriis, hactenus forsan concessas; quarum quidem exemptionum Indulta, utpote in Regularis disciplinae et status praedictae Militiae eversionem, ac etiam forte in damnum et detrimentum totius Christianae Reipublicae tendentia, nunquam in posterum a Successoribus Nostris concedenda fore pro certe confidimus; praedicta auctoritatis plenitudine, et earumdem praesentium serio, revocamus, cassamus, abolemus, et annullamus, ac pro infectis ot nullis haberi volumus; atque illius, quibus concessa fuerint, minime suffragari, quominus, iisdem non obstantibus, praedicto Magno Magistro, ac Conventui, et Praelatis praefatis quandocumque liceat plenariam et omnimodam in eos jurisdictionem ot superio-

ritatem, in stabilimentis Ordinis eisdem attributam, exercere; seu quominus omnes, et singuli praedicti iisdem Magno Magistro, Conventui, et Praelatis, tam personaliter, quam realiter, omni exceptione cessante, perinde ac si Indulta exemptionum hujusmodi nunquam concessa fuissent, firmiter parere et obedire teneantur; iisdemque Magno Magistro, Conventui, ac Praelatis praedictis, contra Rebelles, ac etiam sub hujusmodi Indultorum obtentu, mandatis suis non obedientes, servatis consuetis terminis ad decendum se paruisse et satisfecisse in loco Conventus Hospitalis hujusmodi, aliisque de jure, et juxta stabilimenta praedicta servandis, ad mulctas et poenas in eisdem stabilimentis praescriptas procedendi, easque re ipsa exequendi, plenam et liberam facultatem et auctoritatem tribuimus et impertimur.

Facultas extrahendi subditos delinquentes e Locis immunibus.

§. 10. Pro quorum omnium, aliorumque sub temporali eorumdem Magni Magistri et Conventus jurisdictione in Insulis Melitae et Gauli existentium debita coercitione, et expedito justitiae cursu, Nos earumdem praesentium Literarum tenore, et auctoritate praedicta, Apostolicas Constitutiones tam Praedecessorum Nostrorum Benedicti Papae XIII. quae incipit — *Ex quo Divina* —, datam Anno Incarnationis Dominicae MDCCXXV. sexto Idus Junii, et Clementis Papae XII. cujus initium est — *In supremo justitiae solio* —, datam ejusdem Dominicae Incarnationis Anno MDCCXXXIV. Kalendis Januarii, pro eo quod pertinet ad immunitatem localem et personalem; quam etiam Nostram Anno similiter Incarnationis Dominicae MDCCXLIX. Idibus Martii, Pontificatus Nostri Anno X. editam, quae incipit — *Officii Nostri ratio* —, cum omnibus Decretis, Clausulis, et Derogationibus in eis contentis, quatenus opus sit, ad ipsam Hospitalem Militiam, ejusque Personas ubique constitutas, necnon ad dictas Insulas Melitae et Gauli, expresse extendimus et ampliamus.

Extensio Constitutionis super Duellorum abusu ad Militiae ejusdem Ordinis

§. 11. Ac insuper ejusdem Militiae laudabilia statuta adversus Duellorum abusum edita magnopere comprobantes, novissimam quoque Constitutionem Nostram, quae incipit — *Detestabilem* —, datam quarto Idus Novembris proxime elapsi, ipsius quoque Fratres Milites, et Subditos quoscumque arctare et afficere, statuimus et declaramus.

§. 12. Ad asserenda vero communis Aerarii, Thesauri nuncupati, Hospitalis praedicti jura, quum alias ejusdem Militiae stabilimentis et usibus, seu Privilegiis, Indultis, et Literis Apostolicis, eisdem Hospitali, ejusque Magno Magistro, et Conventui concessis, expresse cautum fuerit, quod provisi, ac provisiones, commendas, seu alias dispositiones de Praeceptoriis, aliisque Beneficiis dicti Hospitalis sibi pro tempore factas prosequentes, certa jura vacantia, seu mortuaria, aut alias nuncupata, forsan duplicata, communi Aerario hujusmodi persolvere, ac quaedam alia ibidem expressa onera subire tenerentur, quodque de redditibus, fructibus, et proventibus hujusmodi Praeceptoriarum, primo et secundo, et forsan aliis annis provenientibus disponere, seu illos percipere minime possent, sed illi dicto Aerario, ac alias in usum et utilitatem Hospitalis; ac illius Militum, seu Mensae applicari, pro illius necessitatibus sublevandis, ac tuitione Fidei adversus Christianae Reipublicae Hostes, aliisque oneribus Hospitali praedicto incumbentibus, impendi deberent; ac insuper Prioratus, Castellaniam Empostae, Bajulivias, Praeceptorias, et alia illius Beneficia quaecumque, pro tempore qualitercumque obtinentes, certas responsiones, ac ordinarias, et extraordinarias impositiones eidem communi Aerario annis singulis solvere tenerentur: ipsisque Prioratibus, Castellaniae, Bajuliviis, Praeceptoriis, aliisque Beneficiis hujusmodi, per obitum seu alias quomodocumque vacantibus, illorum fructus, redditus, et proventus, prout in uno, vel altero anni tempore vacaverint, usque ad certam respective diem eidem Aerario cederent: Volumus in posterum nullas omnino exemptiones ab hujusmodi solutionibus cuilibet indulgeri, et quatenus concedantur, ex nunc decernimus et declaramus, easdem nullius roboris et momenti fore et censeri debere; sed, non obstantibus futuris forsan Indultis et gratiis hujusmodi, etiam quibusvis clausulis, et derogationibus muniendis, omnes et singulos Prioratus, Bajulivias, Castellaniam, Praeceptorias, et alia Beneficia hujusmodi, seu illorum membra, et ab illis dependentia obtinentes, et in illis regressus, accessus, coadjutorias, et alias gratias, quavis etiam Apostolica auctoritate concessas habentes, seu illorum fructus, et proventus, aut alia jura loco pensionis annuae, vel pensiones ipsas super eorumdem fructibus, redditibus, et pro-

Jura et proventus communis Ærarii asserantur.

ventibus forsan impositas, et imponendas percipientes; cujuscumque status, gradus, ordinis, et conditionis existant, ac etiamsi Cardinalatus honore praefulgeant, pro rata fructuum, et pensionum earumdem, de omnibus et singulis annatis, vacantibus, mortuariis, et aliis quibuscumque juribus per eos dicto communi Aerario quomodolibet debiti satisfacere debere: hec etiam vigore Indultorum, gratiarum, et derogationum hujusmodi, a solutione et praestatione fructuum, censuum, passagiorum, annatarum, vacantium, et mortuariorum, aut aliorum quorumcumque jurium, seu responsionum, aut ordinariarum vel extraordinariarum impositionum, dictorum stabilimentorum et privilegiorum vigore debitorum, in toto vel in parte se eximere, vel liberare, aut alias communi Aerario Hospitalis hujusmodi, seu illius juribus in aliquo praejudicare posse, seu praejudicatum censeri; sed omnes et singulos praedictos de caetero, etiam hujusmodi gratias et derogationes pro tempore habentes, ad exhibitionem et relationem fructuum, ac pensionum hujusmodi eidem communi Aerario faciendam, teneri et adstrictos fore: et ad id etiam per censuras et poenas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris et facti remedia, cogi et compelli posse.

Revocatio alienationum Bonorum Ordinis absque consensu M. Magistri et Conventus faciendarum.

§. 13. Bonorum autem et jurium ejusdem Hospitalis perpetuae conservationi tutius consulere volentes, quascumque donationes, concessiones, locationes ultra tempus in praefatis ejusdem Militiae stabilimentis permissum, et investituras, et alias alienationes bonorum immobilium, seu censuum, redditurum, jurium, et jurisdictionum ad Prioratus, Castellaniam Empostae, Bajulivias, Domos, Hospitalia, Beneficia, et loca Hospitalis hujusmodi pertinentium; in illorum laesionem, jacturam, vel detrimentum, et alias sine consensu et expressa licentia Magni Magistri et Conventus praedictorum, etiam per personas dictae Religionis faciendas; etiam cum renunciationibus, pactis, juramentis, et poenis desuper impositis, et adjectis, ac instrumentis et Literis desuper confectis, quacumque etiam longi temporis praescriptione, seu pacifica possessione, et detentione non obstantibus, ipso jure nullas, nulliusque roboris vel momenti existere, et fore, decernimus et statuimus; ac census, redditus, jura, jurisdictiones, et bona alienata hujusmodi, seu per quoscumque etiam Saeculares occupata, usurpata, et detenta, ad jus et proprietatem dicti Hospitalis, seu illius Prioratuum, Bajuliviarum, Praeceptoriarum, aliorumque Beneficiorum, ac membrorum reducimus, illudque et illa adversus alienationes, investituras, occupationes, et detentiones hujusmodi, in integrum, ac in pristinum, et eum statum, in quo antea erant, restituimus, reponimus, et plenario reintegramus, illarumque detentores, cujusvis Dignitatis, status, gradus, ordinis et conditionis existentes, ad illorum restitutionem, dimissionem, et relaxationem, per censuras Ecclesiasticas, et alia juris remedia, cogi, et compelli posse volumus. Similes vero alienationes de caetero, sine licentia, et beneplacito dictae Sedis, nunquam absque evidentis ipsius Hospitalis utilitatis cognitione, et expresso Magni Magistri et Conventus praedictorum consensu concedendis, sub excommunicationis latae sententiae, et privationis Beneficiorum per eos obtentorum poenis, per contrafacientes eo ipso absque aliqua declaratione incurrendis, ac nullitatis omnium aliter gestorum, fieri districte prohibemus.

Prohibitio novarum alienationum absque dicto consensu.

Exemptio Commendarum et officiorum Ordinis tamquam non collativorum, a quibusvis reservationibus et affectionibus Apostolicis.

§. 14. Jam vero liberam quorumcumquo Officiorum, et Beneficiorum Regularium ipsius Militiae, nec non redditnum et emolumentorum eisdem adnexorum dispositionem, atque dispensationem pro meritis et justitia faciendam, eisdem Magno Magistro, et Conventui, seu aliis ad quos, juxta statuta, consuetudines, et privilegia Militiae hujusmodi, pertinere dignoscitur, asserere etiam, et confirmare volentes; perpensis illis, quae olim fel. rec. Innocentius Papa VIII. Praedecessor quoque Noster eidem indulsit; simili auctoritate, ac praesentium tenore, Prioratus, Castellaniam Empostae, Bajulivias, Praeceptorias, Cameras, caeteraque quomodolibet nuncupata ejusdem Militiae Hospitalis Officia, Beneficia, et Membra Regularia quaecumque, nunquam de caetero perpetuis futuris temporibus, sub quibusvis, generalibus vel specialibus reservationibus Apostolicis, etiam per Regulas Cancellariae Apostolicae factis, et quas pro tempore fieri contingat, de Beneficiis Ecclesiasticis etiam apud Sedem praedictam pro tempore vacantibus, nec sub quibusvis Literis dictae Sedis, aut Legatorum ejus, utpote vere Regularia, et non collativa, ac etiam ad Hospitalitatem, et fidei tuitionem ordinata, ullatenus includi,

seu inclusa et comprehensa censeri, nec reservata vel affecta existere, aut hujusmodi reservationum, seu Regularium, aut Literarum vigore, per quempiam acceptari, seu alicui de illis provideri posse, decernimus, et declaramus; sed quoties per ea obtinentium cessum vel decessum, seu etiam per resignationem in manibus Nostris, ut Successorum Nostrorum Romanorum Pontificum factam, Commendae vel deputationes ipsae pro tempore qualitercumque cessaverint, seu vacare dicantur, tam in Romana Curia, quam extra eam; toties per pro tempore existentem Magnum Magistrum et Conventum praedictos, seu per alios ejusdem Ordinis ad id facultatem habentes, et non alium, seu alios, juxta stabilimenta praedicta, ejusdemque Hospitalis consuetudines, usus, et naturas, et illi concessa Privilegia et Indulta, Fratribus dicti Ordinis, in administrationem et Commendam, ut moris est, itaut nunquam Beneficiorum collativorum naturam assumere, nec ab ea obtinentibus in titulum perpetui Beneficii Ecclesiastici retineri, aut, ipsis cedentibus vel decedentibus, ex eorumdem personis vacare censeantur, de ipsis disponi, et provideri, volumus, concedimus, et respective statuimus: Necnon reservationes, ac provisiones, collationes, commendas, deputationes, unienes, et quascumque alias similes vel dissimiles dispositiones, quacumque ratione vel causa, etiam motu et scientia similibus, ac de Apostolicae potestatis plenitudine, etiam per Nos, aut Successores Nostros Romanos Pontifices pro tempore existentes, seu per dictae Sedis Legates, auctoritate Apostolica, aut alia quacumque, et quandocumque faciendas, nullius penitus roboris et momenti existere, et haberi prorsus pro infectis; quasque per alios, quam per dictus Magnum Magistrum et Conventum, aliosque ipsius Ordinis, ut praefertur ad id facultatem habentes, fieri contingat, illis, quibus sic fierent, nullum jus, nullumque coloratum titulum possidendi tribuere, et eos, quoad omnes effectus, etiam Nostrae et Cancellariae praedictae Constitutionis et Regulae, de triennali possessore non molestando, pro meris Detentoribus sine titulo haberi et reputari. Nec non omnes et singulas expectativas, antianitates, mandata de providendo, seu Coadjutorum deputationes etiam de consensu personarum eadem pro tempore obtinentium, regressus, accessus, aliasque praeventivas gratias, facultates, et Literas Apostolicas, super iisdem Prioratibus, Castellania Emposte, Bajuliviis, Praeceptoriis, Cameris, Commendis, et quibusvis aliis Beneficiis Regularibus dicti Hospitalis vacaturis, in favorem etiam Fratrum Militum dictae Militiae, cujuscumque gradus, et ordinis, ac Ecclesiasticae, etiam Cardinalatus, seu mundanae dignitatis, et conditionis fuerint, quomodocumque et qualitercumque, absque Magistri et Conventus praedictorum consensu, etiam ex quibusvis justissimis et urgentissimis causis, quantumvis onerosis, et quorumcumque meritorum, etiam erga Fidem, ac Sedem, et Militiam praefatas, seu damnorum passorum intuitu, et quorumcumque, etiam Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, vel aliorum Principum, seu Universitatum Studiorum consideratione, aut pro sedandis litibus, etiam per Nos, et Successores Nostros Romanos Pontifices pro tempore futuros, Nostrosque, seu eorumdem Successorum Legatos, concessas, et concessa, seu concedendas, et concedenda, etiam quascumque clausulas illarum ab hujusmodi revocationibus praeservativas, in se continentes et continentia; motu, scientia, et potestate similibus etiam perpetuo revocamus, cassamus, et annullamus; et nemini suffragari, nec illarum praetextu, etiamsi ex tunc, prout ex diebus vacationum eorumdem, factae, seu facta comperiantur, aliquem ex Prioratibus, Castellania, Bajuliviis, Praeceptoriis, Cameris, Commendis, aliisque Beneficiis Hospitalis hujusmodi, acceptari, vel assequi, aut jus in re, vel ad rem, cuiquam acquiri potuisse seu posse; sed, illis non obstantibus, praedictos Magnum Magistrum, et Conventum, aliosque dicti Ordinis ad id facultatem habentes, ut praefertur, conjunctim seu divisim, juxta consuetudines et stabilimenta ejusdem Hospitalis, de ipsis Prioratibus, Castellania, Bajuliviis, aliisque praemissis, libere disponere potuisse et posse, ac sic judicari debere, et quidquid secus super his attentari contingat, irritum et inane decernimus.

Revocatio gratiarum preventivarum, et Coadjuto factasum, et faciens absque consensu M. Magistri et Conv.

Facultas M. Magistri et Conv. admittendi resignationes Commendarum et Officior. regularium Ordinis, et Pensiones reservandi.

§. 15. Praedictis autem Magno Magistro, et Conventui dumtaxat, eorumdem Prioratuum, Castellaniae, Bajuliviarum, aliorumque Regularium dicti Hospitalis Beneficiorum hujusmodi resignationes admittendi, ac recipiendi, illaque resignantibus, denominationem, seu titulum, ac omnes eorum fructus,

seu partem, aut super illis quascumque pensiones annuas, quae etiam transeant ad successores in eis, etiam sub censuris et poenis Ecclesiasticis, etiam privationis, in talibus apponi solitis, ad vitam, vel ad tempus, reservandi, concedendi, constituendi, et assignandi, et quod altero decedente, superstes in Beneficii possessione succedat, indulgendi, seu regressum ad illud concedendi, liberam facultatem et auctoritatem, earumdem praesentium tenore concedimus et impertimur.

Prohibitiones super Commendis Ordinis Pensiones Praeterquam in favorem Militum reserventur.

§. 16. Decernentes nihilominus, super eorumdem Prioratuum, Castellaniae, Bajuliviarum, aliorumque praemissorum fructibus, redditibus, et proventibus, nullas pensiones annuas, seu eorumdem fructuum, redditunm, et proventuum portiones, in quarumvis personarum saecularium, seu alterius Ordinis, praeterquam dicti Hospitalis et Militiae Regularium, cujuscumque status, gradus, ordinis, nobilitatis, praeeminentiae, vel Ecclesiasticae, aut mundanae dignitatis, aut conditionis fuerint, etiamsi Cardinalatus honore praefulgeant, favorem, commodum, et utilitatem, quamvis etiam Supremorum Principum, ut supra, vel aliorum consideratione, et intuitu, seu ex quacumque etiam onerosa et meritorum causa, per ipsos Magnum Magistrum, et Conventum praefatos, seu per dictam Sedem, reservari, constitui, et assignari ullatenus posse; et si reservari, concedi, constitui, et assignari contigerit, reservationes, concessiones, constitutiones, et assignationes hujusmodi factas, et faciendas, pro nullis et irritis haberi, nulliusque roboris et momenti esse et fore, nec ulli suffragari, aut jus easdem pensiones, seu fructus exigendi tribuere, nec quemquam earum vigore ad earumdem pensionum, seu fructuum solutionem et praestationem compelli posse.

Facultas deputandi Fratres Cappellanos in Ecclesiis dependentibus et annexis, et illos amovendi.

§. 17. Caeterum Magnus Magister, et singuli Priores, Castellanus Empostae, Bajulivi, Praeceptores, Milites, et Fratres Hospitalis hujusmodi, tam Parochiales, quam etiam sine cura Ecclesias, vel earum Vicarias, aut Cappellas, vel Altaria, seu alia Beneficia simplicia, ad eorum collationem, provisionem, praesentationem, electionem, seu quamvis aliam dispositionem ratione Prioratuum, Castellaniae, Bajuliviarum, Praeceptoriarum, etiam Camerarum Magistralium nuncupatarum, Hospitalium, Domorum, et aliorum Beneficiorum dicti Hospitalis per eos pro tempore obtentorum, de jure, statuto, consuetudine, fundatione, aut privilegio, vel alias quomodolibet spectantia, et pertinentia, et ab ipsis Prioratibus, Cappellania, Bajulivils, Praeceptoriis, Domibus, Hospitalibus, et aliis Beneficiis Regularibus vere dependentia, et subjective annexa, quae juxta ejusdem Ordinis Statuta, Fratribus saltem Cappellanis ipsius Hospitalis concedi semper debuissent, quamtumvis a longo et forsan longissimo tempore, per abusum, aut ex defectu Fratrum Cappellanorum hujusmodi ad id idoneorum, Clericis, seu Presbyteris Saecularibus conferri, et per dictos Presbyteros, seu Clericos saeculares obtineri consueverint, in posterum etiam Fratribus dicti Ordinis Cappellanis, si alias ad id idonei et habiles reperiantur, concedere et assignare, eosque ad illorum curam, regimen, et administrationem deputare, ac etiam, justis concurrentibus causis, tam Saeculares Clericos, seu Presbyteros, quam Fratres Cappellanos hujusmodi, ab eorumdem cura, regimine, et administratione amovere, et alios in illorum loca subrogare; ipsique Fratres Cappellani, non secus ac Saeculares Clerici, seu Presbyteri, eadem recipere et administrare, non tamen in titulum perpetui Beneficii Ecclesiastici retinere, illisque respective deservire, et animarum curam hujusmodi Beneficiis forsan annexam exercere libere et licite respective possint et valeant.

In Causis inter Militem et Milites, ac super receptione ad habitum, duae Sententiae conformes vim firmam obtinere debent.

§. 18. Denique causas, lites, et controversias quascumque, tam inter ipsam Religionem, seu Hospitalem Militiam, ejusque Conventum, aut commune Ærarium ex una, et singulas personas Fratrum Militum ejusdem Militiae, cujuscumque gradus, dignitatis, et praeeminentiae existant, aut Cappellanos, aliasque dicti Hospitalis personas ex altera partibus, quam inter ipsos nunc existentes, et futuros Fratres Milites Cappellanos, et personas hujusmodi, hinc inde, super quibusvis rebus et juribus; ac etiam inter eamdem Militiam, seu illius Fratres ex una, et quascumque alias Saeculares, aut Regulares personas ex altera, super receptione ad habitum ipsius Militiae, motas et movendas, et coram ejusdem Militiae Judicibus, et Tribunalibus Ordinariis, seu commissariis, jam nunc introductas, atque pendentes, seu quandocumque introducendas, et agitandas, celerem et expeditum cursum et finem, prout ad ipsius Militiae, ejusque Fra-

trum tranquillitatem, et utilitatem maxime convenit, sortiri et obtinere volentes; statuimus atque decernimus, a sententia in hujusmodi causis lata per Judicem secundae instantiae, nullam appellationem in suspensivo admitti, seu concedi, nisi quatenus ea sententia sit infirmatoria primae sententiae definitivae, seu vim definitivae habentis, et in ea parte dumtaxat, quae hujusmodi infirmationem importet; Sed, ubi duae Sententiae conformes inter se esse dignoscantur, easdem habere vim trium; et rem facere judicatam; quae, nisi succumbens intra tres menses tunc proximos, speciali citatione coram Nostro, et pro tempore existentis Romani Pontificis Auditore expedita, et parti victrici legitime praesentata, illius executionem suspendi obtinuerit, debitae executioni mandari possit, ac etiam debeat: Declarantes nihilominus, ab electione Fratrum Militum, et Praeceptorum, seu Commendatariorum, in Bajulivos Magnae Crucis nuncupatos, nullam appellationem seu recursum in suspensivo recipi, aut admitti, juxta statutum XX. Consilii generalis dictae Militiae, quod per easdem praesentes hac in parte expresse approbamus et confirmamus. Nullas vero sententias, resolutiones, decreta, aut res judicatas quorumcumque Tribunalium, etiam Auditorii Causarum Palatii Nostri Apostolici, aliorumque Judicum Romanae Curiae, praedictis Magno Magistro et Conventui, ac Militiae, ejusque communi Ærario, super Jurisdictione, ac praemissorum privilegiorum et jurium civili possessione, vel quasi, nisi eadem Militia, citato in actibus substantialibus illius Procuratore in ea Curia constituto, et commorante, specialiter ad causam vocata fuerit, ullatenus praejudicare posse, aut ipsis per ea praejudicatum censeri; sed eosdem semper et quandocumque, sententiis et rebus judicatis hujusmodi nihil obstantibus, super possessorio agere, ac etiam de spolio dare posse. Quod ne ab aliquibus in hoc interesse habentibus, aut habere praetendentibus, ignorari valeat; volumus, hujusce dispositionis nostrae tenorem, per Edictum typis impressum, et in consuetis locis publicis hujus Almae Urbis, aliarumque Curiarum, ubicumque opus fuerit, nec non ad valvas Ecclesiarum Prioratuum, Bajuliviarum, et Praeceptoriarum dictae Militiae per Orbem constitutarum, infra novem Menses proximos affigendum, ad publicam omnium notitiam deduci debere: Quo facto, dispositio Nostra hujusmodi omnes perinde arctet, ac si personaliter singulis interesse habentibus, aut habere praetendentibus, intimata fuisset.

Nisi infra tres menses executio rei judicatae per Auditorem Pontificis suspensa fuerit.

Nulla appellatio in suspensivo admittatur ab electione in Bajulivorum Magnae Crucis.

In causis in quibus agitur de interesse Ordinis, illius Procurator citandus erit.

Dispositio hujusmodi per Edictum publicum ad omnium notitiam deduci debet.

§. 19. Ad quorum omnium perpetuam firmitatem, nec non bonorum et jurium ipsius Militiae indemnitatem magis asserendam, ejusdem nunc et pro tempore existentibus Bajulivis, Prioribus, Castellano Empostae, Praeceptoribus, et Fratribus Militibus, ut omnes et singulos Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, Abbates, et eorumdem Patriarcharum, Archiepiscoporum, et Episcoporum Vicarios, seu Officiales, aliasque personas in Dignitate Ecclesiastica ubilibet constitutas, nec non Canonicos Metropolitanarum et Cathedralium Ecclesiarum, qui in Conciliis Provincialibus, aut Dioecesanis, juxta saepedicti Concilii Tridentini Decretum, vel etiam extra hujusmodi Concilia in casibus per Apostolicas Constitutiones permissis, Judices electi, seu designati fuerint, dummodo in eadem Civitate aut Dioecesi sint constituti, semper et quandocumque opus fuerit, servata forma Constitutionis a fel. rec. Praedecessore Nostro Gregorio Papa XV. hac super re editae, in suos, et Privilegiorum, bonorum, et jurium hujusmodi Conservatores, et Judices eligere possint, qui ipsos adversus inferentes eis injurias, seu gravamina et damna in personis, rebus, et bonis, ac juribus hujusmodi, manutenere, et conservare, ac ipsi sic ab eis electi, omnibus privilegiis, facultatibus, et gratiis, quibus aliorum Ordinum seu Militiarum Conservatores uti, potiri, et gaudere debeant, earumdem praesentium serie, et auctoritate praedicta, plenam et liberam facultatem concedimus et indulgemus.

Facultas deputandi Judices Conservatores.

§. 20. Utque praeterea in iis locis, in quibus Judices particulares eorumdem Fratrum Militum, et Cappellanorum, ac Inservientium Hospitalis praedicti, per Priores, aut Bajulivos, aliosve ad id facultatem habentes, deputati, Tribunal apertum retinere actu consueverunt; iidem Fratres Milites et Cappellani, ac Inservientes, in omnibus Civilibus Causis, in quibus ipsi Rei fuerint, coram hujusmodi Judicibus in prima Instantia privative etiam de caetero conveniri debeant, salva observantia Decreti in eadem Tridentina Synodo Sess. VII. Cap. XIV. editi, quoad causas mercedum et miserabilium personarum: et salvo jure legitimae Appellationis in secunda, et ulterioribus

In Causis passivis, Personae Ordinis coram propriis Judicibus conveniri debeant.

Instantiis, ad Nos, et Sedem Apostolicam, statuimus etiam, atque decernimus.

Clausulae amplissimae pro praemissorum firmitate. §. 21. Ipsas quoque praesentes Literas, atque omnia et singula in eis contenta et expressa, seu per eas confirmata et innovata Privilegia et Indulta semper et perpetuo firma, valida, et efficacia existere et fore, nec umquam sub generalibus Privilegiorum et Indultorum hujusmodi revocationibus, aut derogationibus, seu contrariis Constitutionibus, Ordinationibus, Legibus, at dispositionibus, in quibuscumque Apostolicae Sedis Literis, aut Conciliorum etiam Generalium Decretis, praeterquam Concilii Tridentini, cujus Decreta in omnibus et per omnia salva, et praeservata esse volumus, comprehendi, nec ipsam Hospitalem Militiam ex his arctari et affici, nisi de iisdem Privilegiis et Indultis, ac de ipsa Hospitali Militia expressa mentio fiat, ac etiam quoad aliqua ex superius expositis, illius Magni Magistri, et Conventus praedictorum expressus ut praefertur, consensus accedat: Et ita, ac non alias, in praemissis omnibus et singulis, per quoscumque Judices Ordinarios, et Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores praedictos, ac ejusdem S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, Vice-Legatos, dictaeque Sedis Nuntios, et alios quoscumque, quavis auctoritate, potestate, officio, et Ecclesiastica, seu mundana dignitate fungentes, ac praerogativa, privilegio, praeeminentia, et honore fulgentes, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter judicandi et interpretandi facultate et auctoritate, in quocumque judicio, et in quacumque Curia, et in qualibet instantia, judicari et definiri debere decernimus, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariis. §. 22. Non obstantibus Nostris, et Cancellariae praedictae in contrarium praemissorum quomodolibet editis vel edendis regulis, et quibusvis aliis in contrarium eorumdem praemissorum, etiam Apostolicis, seu in Synodalibus, Provincialibus, et Universalibus Conciliis editis et edendis specialibus vel generalibus Constitutionibus, et Ordinationibus, ac quarumvis Archiepiscopalium, et Episcopalium Ecclesiarum juribus ac consuetudinibus, etiam longo temporis spatio praescriptis, Privilegiis quoque, Indultis, et Literis Apostolicis, illis, eorumque Praesulibus, aliisque Personis, etiam speciali nota dignis, ac Regnis, Provinciis, Civitatibus, ac Locis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, et insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis Decretis in genere vel in specie, etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus, ac etiam Consistorialiter, aut alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus, in contrarium praemissorum concessis, approbatis, confirmatis, et innovatis; etiamsi in eis caveatur expresse, quod illis per quascumque Literas Apostolicas, etiam motu simili, deque pari Apostolicae potestatis plenitudine pro tempore concessas, quascumque etiam derogatoriarum derogatorias clausulas in se continentes, derogari non possit, neque censeatur eis derogatum. Quibus omnibus et singulis, quamvis de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua mentio facienda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eorum tenores eisdem praesentibus, perinde ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso hic inserti forent, pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum omnium et singulorum validissimum effectum, hac vice dumtaxat, latissime, et plenissime, ac specialiter, et expresse, motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus, earumdem tenore praesentium derogamus, et derogatum esse volumus, caeterisque contrariis quibuscumque.

§. 23. Volumus autem, ut earumdem praesentium Transumpta, sive exempla, etiam impressa, manu Vicecancellarii ejusdem Conventus, seu alicujus Notarii publici subscripta, et pro tempore existentium ejusdem Militiae Magni Magistri, vel cujusvis ex Bajulivis, Prioribus, aut Castellano praedictis, seu alterius Personae in Ecclesiastica dignitate constitutae, sigillo munita, eamdem ubique fidem, et auctoritatem obtineant in judicio et extra, quae ipsis praesentibus haberetur, si forent exhibitae vel ostensae. Fides habenda transumptis.

§. 24. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostrarum absolutionis, confirmationis, approbationis, exemptionis, liberationis, concessionis, indulti, mandati, facultatum impertitionis, extensionis, ampliationis, declarationis, statuti, prohibitionis, revocationis, cassationis, annullationis, decreti, dero- Sanctio poenalis.

gatinnis, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri et Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

Dat. Pont. An. XIII die 12. Martii 1753.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae MDCCLIII. Quarto Idus Martii, Pontificatus Nostri anno decimotertio.

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

Visa

De Curia J. C. Boschi.

Loco ✠ Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

XIII.° Sopra la destinazione de' Luoghi di Monte di Roma, e di Bologna già dismembrati dall' Asse ereditario della ch. mem. del Cardinale Pompeo Aldrovandi.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Motu Proprio etc.

Dopo aver Noi con altra Cedola di Nostro Moto proprio segnata li 3. Ottobre dello scorso Anno 1752. moderate, commutate, e ridotte a stato, e forma eseguibile le molte, e varie disposizioni in diversi tempi fatte dal fu Cardinal Pompeo Aldrovandi, e fra le altre cose, stabilito, e determinato, che dall' Asse ereditario di esso Cardinale, quale applicammo sotto certe condizioni, e leggi in essa Cedola distintamente espresso al Conte Senatore Raniero Aldrovandi, e suoi, restassero fin d' allora separati in perpetuo, e dismembrati i Luoghi di Monte non Vacabili, tanto Camerali, che Comunitativi, quali cantavano liberamente, e senz' alcun vincolo in credito di detto Cardinale al numero in tutto di Luoghi quattrocento e cinque, Cent. 66., e ba. 85., cioè Luoghi quaranta S. Pietro primo, Luoghi cinque, e Cent. 44., e ba. 25. S. Pietro terzo, Luoghi cinquantadue, e Cent. 11. S. Pietro quarto, Luoghi quattordici Cent. 11., e baj. 60. S. Pietro sesto, Luoghi cento ottantasei S. Pietro settimo, Luoghi cinque S. Pietro ottavo, e Luoghi settantatre S. Pietro nono, e altri Luoghi trenta del nuovo Monte delle Comunità, ed in oltre un Capitale di scudi duemila sul Monte Giulio della nostra Città di Bologna con li frutti di essi Monti, e Capitale fin' allora decorsi, e non esatti, e da decorrere in avvenire.

Narrativa della dismembrazione già fatta nel Moto proprio dei 3 Ottobre 1752 dalla Eredità del Cardinale Aldrovandi di Luoghi di Monte 405 66 85 non vacabili Camerali, e Comunitativi, e di due mila scudi del Monte Giulio in Bologna co' frutti decorsi, e da decorrere

Volendo in oggi, che mediante la congrua applicazione di detti Capitali, come sopra, dismembrati, e co' frutti de' medesimi, che sono decorsi fino a tutto il mese di Febbrajo del corrente anno 1753., si adempia senz' altro indugio, e per quanto è possibile, la buona, e lodevole intenzione del Defonto verso l' Insigne Collegiata Chiesa di S. Petronio, e l' altra parimente Collegiata di S. Maria Maggiore, ambedue di Bologna, come pure si promova sempre più lo Studio delle Arti liberali in essa Città, già sua, e similmente Nostra dilettissima Patria, Ci siamo risoluti, e determinati di ordinare e stabilire, come in appresso.

Applicazione ordinata di detto Capitale, e frutti a tenore, per quanto è possibile, delle intenzioni del Cardinale.

Avendo pertanto nella presente Cedola per espresso, e di parola in parola inserito, e registrato lo intiero tenore di tutte, e singole Disposizioni fatte dal defonto Card. Pompeo parte fra Vivi, ma però sempre revocabili a suo piacimento, e parte in forma di ultima Volontà: Del suddetto Nostro precedente Moto proprio delli 3. Ottobre 1752.: Della esecuzione già data al medesimo, e specialmente dell' Obligo fatto in sequela di esso da detto Conte Senator Raniero per publico Istromento rogato per gl' Atti del Paparozzi Notaro A. C. li 4. dello stesso mese, di assumere in se, e liberare anche del proprio da ogni lite, e molestia li Capitali, come sopra, dismembrati (qual obbligo vogliamo, che resti sempre, ed in perpetuo valido, e formo) o finalmente d'ogni altra cosa, e circostanza, che fosse necessaria inserire, ed esprimere.

Rinnova l' obbligo al Senatore Conte Raniero Aldrovandi di sostenere a qualunque lite, e molestia sopra detti Capitali.

Di Nostro Moto proprio, certa Scienza, e pienezza della Suprema Nostra Podestà, preservando di nuovo il sudetto Senatore Raniero Aldrovandi, suoi Figlioli, e Discendenti, il Capitolo, e Canonici tanto di S. Petronio, quanto di S. Maria Maggiore, et ogni altra Persona, Collegio, e Comunità, per cui faccia bisogno, dall' incorso di qualunque pena, e caducità ingiunta dal Cardinale in dette sue Disposizioni: Como pure confermando tutte e singole disposizioni da Noi date, e prescritte nel suddetto precedente Moto proprio: Vogliamo primieramente, et ordiniamo, che si vendano tutti li sudetti Luoghi de' Monti, tanto Camerali, quanto delle Comunità al prezzo corrente in questa nostra Città di Roma; come

Dichiarazioni, preserve, e conferme delle disposizioni del suddetto Moto proprio.

Ordina la vendita de LL. di Monte di Roma al prezzo corrente, e la esazione de' frutti decor-

si a tutto Febraro 1753., e il trasporto del danaro in Bologna, e deposito di esso in quel Monte di Pietà, insieme co' frutti, come sopra, decorsi del Capitale suddetto del Monte Giulio, coll' esprimerne la provenienza.

pure si riscuotano, ed esigano tutt' i frutti de' medesimi decorsi, e non esatti a tutto il mese di Febbrajo prossimo passato; e che il denaro indi proveniente, detratte le necessarie Spese, si trasporti, e depositi nel nostro Monte di Pietà di Bologna, e così parimente si riscuotano, e depositino in esso Monte li frutti decorsi, e non esatti a tutto il sudetto Mese di Febbrajo dell' altro Capitale di sc. 2000. sul Monte Giulio, con dichiararsi nella partita, o partita di Deposito, che il denaro proviene dalla vendita di essi Monti, e da i frutti suddetti.

Comanda l' investimento nei LL. di Monte di Bologna di tutta la somma S gurata di circa scudi 52072. 50., cioè di scudi 32403. 84. circa in beneficio della Chiesa di S. Petronio, di scudi 11066. 66 in beneficio della Chiese, e Poveri di Santa Maria Maggiore, e di scudi 8000 in beneficio dell' Instituto delle scienze, al quale in oltre applica il Capitale predetto del Monte Giulio.

Del denaro poi, che sarà, come sopra, depositato, quale si calcola possa ascendere in tutto a scudi cinquantadue mila settantadue, e ba. 50. in circa, vogliamo se ne investano in tanti Luoghi di Monte di Bologna scudi trentadue mila quattrocento tre, e ba. 84., o altra miglior somma, come dichiareremo in appresso, a comodo, e benefizio della Chiesa di S. Petronio: Altri scudi undicimila seicento sessantasei, e ba. 66. a comodo, e benefizio della Chiesa, e de' Poveri di S. Maria Maggiore, e li restanti scudi ottomila a comodo, e benefizio dell' Istituto delle Scienze di Bologna, al quale in oltre vogliamo, che resti perpetuamente applicato il riferito Capitale di scudi 2000. sul Monte Giulio: Il tutto però colle condizioni, e leggi, e nella forma seguente, cioè.

Di detto investimento per la Chiesa di S. Petronio assegna un Capitale di scudi 5000. per l' Anniversario in suffragio dell' Anima del Card

Delli detti scudi trentadue mila quattrocento tre, e ba. 84. in circa, quali assegniamo alla Chiesa di S. Petronio, vogliamo, che la rata di scudi cinque mila debba investirsi, come sopra, con legge, e condizione, che l' annuo loro fruttato di scudi cento cinquanta debba fedelmente erogarsi per celebrare ogni anno in detta Collegiata di S. Petronio il giorno, che passò a miglior vita il prelodato Cardinale, o essendo detto giorno impedito, il primo giorno susseguente non impedito, un Solenne Anniversario in suffragio dell' Anima, e secondo l' ordinazione di esso Cardinale, con spendersi scudi cinquanta per la Cera, e li restanti scudi cento distribuirsi ai Capitolari interessenti nel modo istesso, che si pratica in d. Chiesa per altri Anniversarj, comprendendo però in questa distribuzione ancora i Mansionarj, ed anche il nuovo Canonico, e Mansionario da istituirsi in detta Collegiata, come in appresso.

Che altra simile rata di scudi cinquemila investita, come sopra, si applichi, ed assegni per la fondazione di un nuovo Canonicato, e di una nuova Mansionaria, l' uno, e l' altra da erigersi in detta insigne Collegiata Chiesa di S. Petronio ad istanza di detto Conte Senator Raniero Aldrovandi dal nostro Vicario Generale di Bologna, con assegnare al Canonico pro tempore tanti Luoghi di Monte, che rendano scudi cento; e respettivamente al Mansionario quanti rendano scudi cinquanta ogni anno, con l' obligo, e peso di celebrare ciascheduno di essi una Messa la Settimana in suffragio dell' Anima di esso Cardinale, giusta il disposto dal medesimo ne suoi Codicilli delli 5. Giugno 1749. *al §. Il frutto poi residuale;* E con doversi nell' atto, e decreto di essa Fondazione riservare in perpetuo la Nomina, e Presentazione, tanto del Canonico, che del Mansionario al detto Conte Senatore Raniero, e di poi al Successore pro tempore nella Primogenitura istituita dal medesimo Cardinale, non ostante qualunque riserva Apostolica, anche per capo di Vacanza in Curia, da instituirsi l' uno, e l' altro dall' Ordinario, purchè però i Presentati non abbiano bisogno di qualche dispensa Apostolica, poichè in tal caso vogliamo, che debbano spedire le Bolle di Loro provisione nella nostra Dataria.

Un altro Capitale di scudi 5000. per la fondazione di un nuovo Canonicato, e Mansionaria in S. Petronio da farsi dal Vicario Generale di Bologna ad istanza del predetto Senatore Aldrovandi, sotto l' obbligo ingiunto dal Cardinale di una Messa per ogni settimana in suffragio dell' Anima sua, e con la riserva ad esso Senatore, e suoi Successori nella Primogenitura in perpetuo della nomina, e presentazione del Canonico, e Mansionario, da istituirsi l' uno, e l' altro dall' Ordinario, quando non bisogni dispensa Apostolica.

Un altro Capitale di scudi 1000 per mantenimento della Fabbrica della Cappella del Cardinale.

Che un' altra rata di scudi mille investita, come sopra, debba assegnarsi agli Amministratori pro tempore lasciati dal defonto Cardinale della sua Cappella esistente in essa Collegiata di S. Petronio, ad effetto di erogarne l' annuo frutto di scudi trenta, assieme colle altre rendite già applicate per lo stesso fine dal medesimo Cardinale nella manutenzione della Fabbrica di essa Cappella, con legge però, e condizione, che negli Anni, ne i quali occorrerà alcuna spesa, o ne' quali resti alcun sopravanzo tutto il sopravanzo si debba da' detti Amministratori investire, e moltiplicare a comodo, e benefizio della Fabbrica medesima.

Un altro Capitale di scudi 21403 80. in circa per distribuzione degli annui frutti ai Canonici di libera collazione, escluse le Dignità tutte, ed ai Mansionarj similmente di libera collazione, con ser

E finalmente, che li scudi ventun mila quattrocento tre, e ba. 84. in circa, residuo di detti scudi 32403. 84. applicati, come sopra, a comodo, e benefizio della più volte nominata Chiesa di S. Petronio, investiti, che saranno in tanti Luoghi di Monte di Bologna, debbano assegnarsi, ed applicarsi in perpetuo, come Noi fin da ora per allora gli assegniamo, ed applichiamo, al Capitolo della medesima Chiesa di S. Petronio, con legge, che l' annuo frut-

proporzione di riparto fra gli uni, e gli altri, conforme al praticatosi per la Eredità Guenzi.

to di detto Capitale sia ogni anno ripartito frà li diecinove Canonici, che godono, e goderanno in avvenire li diecinove Canonicati di libera Collazione, e frà li Mansionarj parimenti di libera Collazione, con quella stessa proporzione frà li Canonici, e Mansionarj suddetti, che fù da Noi prescritta, allor quando applicammo al medesimo Capitolo l' Eredità *Guenzi*, escluse affatto da questa partecipazione le Dignità tutte; E di più con altra legge, ed obbligo, che li Canonici, e Mansionarj, quali partecipperanno del fruttato di detti scudi 21403., e ba. 84., debbano ogni giorno dopo recitata, o cantata *Prima*, recitare, o cantare il Salmo *Deprofundis* con l' Orazione conveniente in suffragio dell' Anima del fu Cardinal Pompeo Aldrovandi Benefattore, e che mancando in qualche giorno, siano tenuti alla restituzione della rata corrispondente. Ma perchè facilmente può avvenire, che la somma, come sopra, calcolata in scudi cinquantadue mila settantadue, e ba. 50., detratte le spese, che occorreranno per rimetterla in Bologna, e per la diversa valutazione della moneta nell'acquisto dei Luoghi di Monte di quella Città, si riduca a somma minore: Perciò vogliamo, e dichiariamo, che quanto avverrà, che cali, e sminuisca detta somma di scudi 52072. 50. per le cause suddette, altrettanto cali, e si sminuisca la detta rata di sc. 21403. 84., qui sopra da Noi assegnata alli Canonici, et Eddomadarj di S. Petronio: Di maniera che niun danno, o diminuzione debbano perciò risentirne le altre Opere, e Fondazioni stabilite nel presente Moto proprio.

Dichiara, che quest' ultima partita di sc. 21403. 80 in circa sia la sola soggetta alla diminuzione, che accaderà per le spese occorrenti.

E così vogliamo, che si faccia, et eseguisca rispetto alli scudi trentadue mila quattrocento tre, e bajocchi 84. in circa, quali abbiamo, come sopra, applicati, ed assegnati a comodo, e benefizio della Chiesa di S. Petronio. Rispetto poi agli altri scudi undici mila seicento sessantasei, e b. 66., quali con la presente assegniamo, et applichiamo in perpetuo all' altra Collegiata Chiesa di S. Maria Maggiore, e alli Poveri di quella Parocchia, vogliamo, ed ordiniamo, che per la rata di scudi cinquemila debbano similmente investirsi in tanti Luoghi di Monte di Bologna per la fondazione di un nuovo Canonicato, e di una nuova Mansionaria in essa Chiesa di S. Maria Maggiore, colla riserva del Giuspatronato Laicale in favore del Conte Senatore Raniero, e suoi Successori nella Primogenitura, e ad istituzione dell' Ordinario con il peso, et obbligo di Messe, e in tutto, e per tutto, come abbiamo poc' anzi ordinato, e disposto per il nuovo Canonicato, e la nuova Mansionaria nella Chiesa di S. Petronio; e che li residuali scudi 6666. 66. s' investano, come sopra, in tanti Luoghi di Monte, e poi si assegnino, come Noi sin da adesso gli assegniamo, alli Poveri della Parocchia di detta Chiesa di S. Maria Maggiore, ne' quali dovranno restare perpetuamente intestati, con la riserva de' frutti per la metà ai Deputati pro tempore di essa Parocchia, e per l' altra metà al detto Senator Raniero Aldrovandi, e suoi Successori nella Primogenitura ad effetto di erogare, e distribuire fedelmente, ed intieramente tanto l' una, che l' altra metà frà li Poveri sudetti in tre volte l' anno ne i giorni prescritti dal più volte nominato Cardinal Pompeo in detti suoi Codicilli dei 5. Giugno 1749. *al § Primieramente*, detratta solamente una picciola ricognizione da usarsi a Chi esigerà li frutti di detto Capitale.

Dell' investimento suddetto per la Chiesa, e Poveri di Santa Maria Maggiore; assegna cinquemila scudi per la fondazione d' un nuovo Canonicato, e Mansionaria in detta Chiesa nel modo, e con gli obblighi, come sopra.

E scudi seimila seicento sessanta sei ba 66. per distribuirsene i frutti tre volte l' anno ai Poveri della Parocchia, la metà dai Deputati pro tempore della medesima, e l' altra metà dal predetto Senatore Aldrovandi, e suoi Successori nella Primogenitura.

Perchè poi dalle fondazioni di detti nuovi Canonicati, e Mansionarie non insorga alcuna controversia cogli antichi Canonici, e Mansionarj di dette due Collegiate: Vogliamo, dichiariamo, ed ordiniamo, che li sudetti nuovi Canonici debbano ammettersi, et incorporarsi nelli detti due rispettivi Capitoli, aver ne' medesimi il Voto attivo, e passivo, e godere tutte le altre prerogative, e preeminenze tanto dentro, che fuori delle loro rispettive Chiese, di cui godono, e possono godere i Vecchi Canonici; E così parimente li nuovi Mansionari debbano essere ammessi, et incorporati nel Ceto degli altri Vecchi Mansionarj con Abito uguale, e con tutte le altre prerogative de' medesimi: E tanto i nuovi Canonici, quanto i Mansionarj, sebbene nel primo ingresso dovranno sedere nell' ultimo Stallo, mancando però alcuno de' Vecchi Canonici, e Mansionarj o per cesso, o per decesso, o in altro qualunque modo, vogliamo, che possano, e debbano ascendere di mano in mano alli Stalli superiori nel rango loro, secondo la loro anzianità. Maneggieranno pure li detti nuovi Canonici, e Mansionarj, et esigeranno da per se stessi il fruttato dei Capitali, come sopra, assegnati per fondazione dei loro Canonicati, e Mansionarie, con che però debbano mettere in massa comune a titolo di Distribuzioni quo-

Regolamento per i nuovi Canonici, e Mansionarj di nomina Aldrovandi.

tidiane tanto quanto vi debbono mettere, e vi metteranno gli altri vecchi Canonici, e Mansionarj, anche per quella maggior porzione, che loro crescerà in virtù della presente, secondo la Tassa, che ne farà tanto per li Vecchi, quanto per li nuovi l'infrascritto Esecutore; Cosicchè li vecchi, e nuovi Canonici debbano ugualmente, e vicendevolmente godere il lucro delle fatienze; E così anche i nuovi Canonici, e Mansionarj, ancorchè di Giuspatronato Laicale della Casa Aldrovandi, goderanno al pari degli altri Canonici, e Mansionarj Vecchi della distribuzione dell'Anniversario Aldrovandi sudetto, e d'ogni altro Anniversario, o Legato, che sarà in avvenire istituito, e lasciato alle due rispettive Collegiate; e solamente rispetto agli Anniversarj, e Legati già lasciati, et istituiti, eccettuato solamente il sopradetto Anniversario del Cardinal Aldrovandi, resteranno esclusi dalla partecipazione di alcuna distribuzione; Ma però neppur saranno obbligati ad intervenire.

Adempiute che sieno le Fondazioni, e Ordinazioni suddette, il residuo di detta somma di sc. 52072. 50 resterà in scudi ottomila, e di più resterà l'altro Capitale di scudi 2000. già collocato, et investito sul Monte Giulio di Bologna, quali due partite compongono la somma di scudi dieci mila. Non essendo pertanto possibile per le ragioni accennate in detto nostro precedente Moto proprio, che si fondi una nuova Accademia di Arti liberali a tenore della Disposizione fatta dal Cardinale predetto nell'enunciato suo Codicillo dell'anno 1749.; Et all'incontro essendovi già nell'Istituto delle Scienze di Bologna eretta, e fondata l'Accademia Clementina, in cui, toltane la Fabbrica degli Arazzi, s'insegnano da lungo tempo le medesime Arti liberali di Scultura, e Pittura, ed anche d'Architettura: Quindi è, che ad effetto di secondare, per quanto possiamo, la buona intenzione del medesimo Cardinale, abbiamo risoluto, e determinato di sostituire, e surrogare quanto al detto rimanente Capitale di scudi 10000., come in virtù della presente surroghiamo, e sostituimo in perpetuo in vece e luogo di detta nuova Accademia desiderata dal Cardinale, l'Istituto delle Scienze, e la prelodata Accademia Clementina, ad effetto che coll'annuo frutto dei Luoghi di Monte di Bologna, ne quali vogliamo s'investa la detta partita di scudi 8000., e dell'altro Capitale già investito sul Monte Giulio, restino accresciute le altre rendite di esso Istituto, e possa sempre più promoversi, e coltivarsi in essa Accademia Clementina lo Studio delle Arti predette.

Non essendo eseguibile la istituzione dell'Accademia di Pittura, Scultura, e Fabbrica di Arazzi ideata dal Cardinale; assegna all'Instituto delle Scienze, e all'Accademia Clementina di Pittura, Scultura, ed Architettura in Bologna un Capitale di sc. 10000., e gli annui frutti a quello corrispondenti.

Anzicchè essendo Noi pienamente informati, che, non ostanti le donazioni, ed applicazioni di diverse rendite, et Eredità fin'ora fatte in favore di detto Istituto delle Scienze da Clemente XI., e da Clemente XII. nostri Predecessori di fel. mem., dal fù Generale Marsigli, dal fu Marcantonio Fiori, e da Noi medesimi: Tuttavia l'Instituto predetto sbilancia ogni anno nella somma considerabile di quasi scudi trecento, atteso che per il grande accrescimento delle cose raccolte, e che si vanno tutto dì raccogliendo, è stato il medesimo obbligato di soccombere a spese gravissime di Fabbrica, di Ministri, ed altro; Perciò sebbene il prelodato Clemente XI. nostro Predecessore nel Breve da lui spedito li 8. Ottobre 1711. non approvasse il Senato Consulto, emanato per altro con legitimo partito li 29. Ottobre 1709., et ammesso dal Cardinal Legato di quel tempo, in quella parte, in cui era stato risoluto, che la Congregazione della Gabella dalla Cassa dello Studio di Bologna dovesse pagare ogni anno all'Istituto la somma di scudi cinquanta; Nondimeno sapendo Noi, che in tanto il detto Senato Consulto non era stato approvato, in quanto che il medesimo Clemente XI. con suo Chirografo delli 18. Luglio 1711. credette già avere abbastanza proveduto al bisogno di esso Istituto con destinare, anche per mantenimento, e sussistenza della Accademia Clementina, un Capitale di scudi venticinque mila sopra il Monte Sossidio secondo, ma sapendo altresì, che questo Capitale è stato già consumato, e distratto per erogarlo in detta Fabbriche, et altre cose necessarie: Abbiamo perciò destinato, e risoluto di reintegrare, confermare, et approvare, come in fatti reintegriamo, approviamo, e confermiamo il sudetto Senato Consulto delli 29. Ottobre 1709., e in sequela di questa nostra reintegrazione, approvazione, e conferma, ordiniamo, e comandiamo agli Amministratori, che sono, e saranno pro tempore di detta Gabella, che dalla Cassa dello Studio debbano per lo avvenire ogni anno pagare, e sborsare senza ritardo, e senza eccezione veruna all'Assunteria dell'Istituto la detta somma di scudi cinquanta.

Sbilancio annuo dell'Instituto.

Conferma il Senato Consulto del 1709, ed ordina alla Congregazione di Gabella il pagamento di annui sc. 50. dalla cassa dello studio alla Assunteria dell'Instituto.

Ad effetto poi, che con questo annuo accrescimento di scudi trecento sopra l' Eredità Aldovrandi, e di altri scudi cinquanta sopra la Gabella si ottenga il fine non meno da Noi desiderato, che dal defonto Cardinale, vogliamo, et ordiniamo alla suddetta Assunteria dell' Istituto, che debba puntualmente ogni anno sborsare, e pagare all' Accademia Clementina in denaro contante la somma di scudi ottanta, con che essa Accademia sia tenuta, ed obbligata di fare, e soccombere a tutte le spese, che occorreranno per Modelli, Bidelli, Lumi, Fuoco, e d' ogni altra cosa necessaria, tanto per l' esercizio del Disegno, e per lo Studio della Scultura sopra le Statue celebri, delle quali con nostra grave spesa se ne formano i Modelli per mandarli al detto Istituto di Bologna, come anche per l' Accademia del Nudo, che non solo dovrà farsi, secondo il costumato fin' ora, nei Mesi d' Inverno, ma ancora in altri due Mesi di Estate, che saranno stabiliti dall' Assunteria dell' Istituto, uditi prima li Direttori dell' Accademia.

Vuole, che l' Assunteria dell' Istituto paghi ogni anno all' Accademia Clementina scudi 80. per tutte le spese occorrenti ad essa Accademia, compresa anche quella dell' Accademia del Nudo da tenersi, oltre l' Inverno, in due Mesi di Estate.

In oltre comandiamo, et ordiniamo alla medesima Assunteria dell' Istituto, che debba soccombere ogni anno alla spesa dell' Apparato, e d' altro nel giorno dell' Accademia, e che nel medesimo giorno debba sborsare parimente ogni anno in denaro contante ad essa Accademia Clementina altri scudi settantasei, da ripartirsi fra li di lei Offiziali, oltre a quello, che già ritraggono annualmente dall' Eredità di Marcantonio Fiori nel modo seguente, cioè: scudi quattordici al Principe: scudi otto al Vice-Principe: scudi trentadue agli otto Direttori a ragione di scudi quattro per cadauno: scudi dodici alli due Proveditori a ragione di scudi sei per ciascheduno: scudi quattro al Siodaco, e scudi sei al Custode dell' Istituto per la Custodia, che avrà delle Statue, quali Noi pensiamo di donarli: Con dichiarazione, che li presenti Accrescimenti, che Noi facciamo in favore di detti Offiziali dell' Accademia, siano, e s' intendano senza pregiudizio di Coloro, ai quali era solito darsi dall' Istituto una Medaglia, e parimente senza pregiudizio delle Medaglie solite a darsi in premio ai tre Giovani di prima Classe riputati migliori in Disegno, e agli altri tre Giovani approvati in seconda Classe: Volendo Noi, che in ciò si osservi il solito.

E che in oltre detta Assunteria soccomba alla spesa dell' apparato per la distribuzione de' premi, ed in tal giorno paghi a detta Accademia altri sc. 76. da ripartirsi fra suoi Uffiziali, senza pregiudizio de' soliti assegni per la Eredità Fiori, e delle Medaglie solite a dispensarsi in tale funzione.

Anzi per animare maggiormente li Giovani suddetti, vogliamo di più, ed ordiniamo, che l' Assunteria dell' Istituto debba spendere ogni anno altri scudi quarantuno, e bajocchi 40. in altre Medaglie d' Argento nel modo, e forma, che sarà divisato dall' infrascritto Esecutore, e di due diverse qualità, cioè quattro del valore di scudi tre, e bajocchi 20., da distribuirsene tre agli tre Giovani di prima Classe, che avranno ottenuto il Premio, una per ciascheduno, e la quarta a chi farà l' Orazione nel giorno dell' Accademia: E altre tredici di valore di scudi due, e baocchi 20. per ciascheduna da distribuirsi una per uno a i tre Giovani approvati in seconda Classe, ed una per uno agli otto Direttori, una al Segretario, et un' altra al Depositario di essa Accademia.

E Susseguente, che detta Assunteria spenda ogni anno sc. 41. 40. in diverse Medaglie d' Argento di due diverse qualità, nel modo, e forma che sarà divisata dall' infrascritto Monsignor Esecutore per distribuirle ai Soggetti indicati.

Speriamo senz' altro, che gli otto Direttori interverranno personalmente nelle Settimane a Loro destinate agli Esercizj dell' Accademia, e specialmente per collocare il Modello del Nudo, e così gli altri Offiziali di essa Accademia adempiranno bene, e puntualmente ciascuno la sua incombenza: Altrimenti, rinovando Noi e confermando quanto fu providamente stabilito dal prelodato nostro Antecessore Clemente XI. in detto suo Breve in data degli 8. Ottobre del 1711., vogliamo, e strettamente comandiamo, che se mai alcuno di essi mancasse volontariamente alla propria incombenza nella Carica a lui appoggiata, resti, a giudizio dell' Accademia, privato ipso facto, e decaduto dall' Uffizio, e perpetuamente inabile, et incapace ad averne in avvenire, se non quando ne venga reintegrato per Partito dall' Accademia medesima.

Ingiunge a' Direttori dell' Accademia la personale assistenza agli esercizj della medesima; e a tutti gli altri Uffiziali l' adempimento delle loro incombenze sotto le pene intimate nel Breve di Clemente XI. degli 8. Ottobre 1711.

Finalmente ad effetto, che le applicazioni, come sopra, da Noi fatte a comodo, e benefizio di dette due Collegiate, e dell' Istituto delle scienze, et Accademia Clementina, nel decorso del tempo, non si rendano inutili per mancanza dei Capitali assegnati: Vogliamo, et ordiniamo, che tanto il detto Capitale di scudi due mila già investito sul Monte Giulio, che i Luoghi di Monte di Bologna, nei quali abbiamo ordinato, che s' investa la detta somma di scudi 52072., e bajocchi 50. circa, non possano mai per qualunque causa, colore, o pretesto alienarsi, distrarsi, o ipotecarsi, nè quanto al capitale, nè quanto alla comodità de' frutti; E qualora da chicchessia si facesse istanza di alienarli, o in tutto, o in parte sotto il pretesto di maggior utilità per depositarne, e rinve-

Proibisce l' alienazione de' LL. di Monte destinati alle cause, come sopra, e prescrive le condizioni da osservarsi in caso di alienazione.

atirne il prezzo o in Stabili, o Censi perpetui, Vogliamo, e comandiamo, che non se ne permetta l'Alienazione, se non che provate, e verificate rigorosamente avanti l'Arcivescovo pro tempore le infrascritte due condizioni, cioè, che li Stabili si vendino, e rispettivamente i Censi s' impongano da Chiese, o Luoghi Pii, quali sieno certamente idonei a prestarne l'ovizione, et esigibilità, tanto de jure, che de facto; E l'altra, che i Stabili da comprarsi, e li Censi da imporsi, detratte tutte le spese, non solo necessarie, ma ancora verisimili, rendano un frutto notabilmente maggiore del fruttato de' Luoghi, e non mai altrimenti.

Monsignor Millo Datario di Sua Santità deputato Esecutore del Moto proprio, e sue facoltà.

Esecutore di questa nostra Suprema, et assoluta determinazione, in virtù della quale vogliamo, che le disposizioni da Noi prescritte nella presente Cedola di Moto proprio, si abbiano, e debbano avere, come se così, e non altrimenti, fossero state ordinate, prescritte, e disposte dal più volte nominato Cardinale Pompeo Aldrovandi, facciamo, eleggiamo, e deputiamo Monsignor Giovanni Giacomo Millo nostro Datario, dando, e comunicando al medesimo ogni più ampla facoltà, ancorchè ricercasse spezial menzione, di riscuotere per se, o anche per mezzo di qualunque altro, che piaccia a Lui sostituire, tutti, e singoli frutti decorsi, e non esatti sino a tutto il mese di Febbrajo prossimo passato, di tutti li sopra enunciati Luoghi di Monti tanto Camerali, che delle Communità, come anche del sudetto Capitale di scudi 2000. sul Monte Giulio: di alienare, e rassegnare liberamente li medesimi Monti tanto Camerali, che Communitativi al prezzo corrente, e questo depositare nel nostro Monte di Pietà di Roma, o Banco di S. Spirito a sua libera disposizione, e poi trasportare, e rimettere o tutto insieme, o in più volte, e partite alla Città di Bologna, senza però alcun suo rischio, e pericolo, in quella forma, e modo, che a Lui sembrerà più utile, e vantaggiosa, perchè ivi si depositi parimente nel Monte di Pietà colla dichiarazione della sua provenienza, e con legge, e vincolo di non potersi amuovere da esso Monte, se non che con Ordini sottoscritti da esso Esecutore, et ad effetto d'investirsi in tanti Luoghi di Monti di Bologna liberi, e netti da ogni altro vincolo: Di assegnare in appresso alla Collegiata di S. Petronio, et all' altra di S. Maria Maggiore, e rispettivamente all' Instituto delle Scienze il detto Capitale sul Monte Giulio, e li medesimi Luoghi di Monti di Bologna, ne' quali saranno stati investiti il prezzo sudetto dei Monti Camerali, e Communitativi, e li frutti di detti Capitali, secondo ch' è stato da Noi disposto in questa nostra presente Cedola: Di sostituire altri in luogo suo con quelle facoltà, che a Lui pareranno, e finalmente di ordinare, decretare, e fare tutt' altro, che pel totale adempimento, e perpetua fermezza di esso Nostro Moto proprio, e delle cose in esso contenute, stimerà in qualunque modo necessario, ed opportuno, essendo così mente, e volontà nostra espressa.

Clausole, preserve, e deroghe generali.

Volendo, e decretando, che alla presente nostra Cedola di Moto proprio, benchè non esibita, nè registrata in Camera, e ne' suoi Libri, non possa mai darsi, nè opporsi di surrezione, orrezione, nè di alcun altro vizio, o difetto della nostra volontà, ed intenzione, nè che mai sotto tali, o altri pretesti, possa essere impugnata, moderata, o rivocata, e che così, e non altrimenti, debba sempre giudicarsi, definirsi, ed interpretarsi da qualsisia Giudice, e Tribunale, benchè Collegiale, Congregazioni de' Reverendissimi Cardinali, Camerlengo di S. Chiesa, Tesoriere, Rota, Camera, e qualunque altro, togliendo Loro ogni facoltà, e giurisdizione di definire, ed interpretare in contrario: Dichiarando Noi sin d'adesso preventivamente nullo, irrito, ed invalido tutto ciò, che da ciascuno di essi con qualsivoglia Autorità, scientemente, o ignorantemente, fosse in qualunque tempo giudicato, o si tentasse giudicare contro la forma, o disposizione della presente nostra Cedola di Moto proprio, quale vogliamo, che vaglia, e debba aver sempre il suo pieno effetto, esecuzione, e vigore con la semplice nostra Sottoscrizione, benchè non vi sieno stati chiamati, sentiti, o citati il detto Senator Conte Raniero Aldrovandi, e gli altri Sostituiti alla detta Primogenitura, il detto Capitolo, et Insigne Collegiata di S. Petronio, e l'altra parimente Collegiata di S. Maria Maggiore di Bologna, li Protettori, Direttori, e Ministri dal defonto Cardinale deputati, e nominati nelle sue Disposizioni, gli altri Legatarj del medesimo Cardinal Aldrovandi, ed altre qualsisieno Persone, ancorchè privilegiate, e privilegiatissime, che vi avessero, o pretendessero avervi Interesse, e che per comprenderle facesse bisogno di spezial menzione: Non ostanti la Primogenitura eretta dal detto Cardinal Pompeo Aldro-

vandi, sostituzioni, proibizioni di alienare, obbligare; li Moltiplichi ordinati, la pena di caducità, e privazione in caso contrario; le Erezioni di Accademia, e Prelatura, di altri Canonicati, Mansionarie, e Cappellanie, ed altri pesi, e vincoli risultanti dalle di lui sovra enunciate Disposizioni, a quali tutte, nelle parti però, che sono contrarie, ed in qualunque modo ripugnanti alla presente nostra disposizione, espressamente deroghiamo, la Bolla di Pio IV. nostro Predecessore de registrandis, la Regola della nostra Cancellaria de jure quaesito non tollendo, e qualsisieno altre Costituzioni, ed Ordinazioni Apostoliche, nostre, e de' nostri Predecessori, Leggi, Statuti, riforme, Stili, Usi, Consuetudini, e qualunque altra cosa, che facesse, o potesse fare in contrario, alle quali tutte, e singole, avendone il tenore qui per espresso, e di parola in parola inserto, e registrato, e supplendo colla pienezza della nostra Potestà Pontificia ad ogni vizio, e difetto, quantunque sostanziale, o formale, che vi potesse intervenire, per questa sola volta, e per la piena, e totale esecuzione di quanto si contiene nella nostra presente Cedola di Moto proprio, ampiamente, ed espressamente deroghiamo. Data dal Nostro Palazzo Apostolico di Monte Cavallo questo dì 15. Marzo 1753.

BENEDICTUS PAPA XIV.

SOMMARIO

Dopo aver la S. V., con altra Cedola di Moto proprio segnato li 3. Ottobre dello scorso Anno 1752., fra le altre cose, determinato, che dall' Asse ereditario del fù Cardinal Pompeo Aldrovandi, quale si degnò applicare sotto certe condizioni, e leggi in essa Cedola distintamente espresse, al Conte Senatore Raniero Aldrovandi, e suoi, restassero fin d' allora separati in perpetuo, e dismembrati i Luoghi de' Monti non Vacabili tanto Camerali, che Communitativi, quali cantavano liberamente, e senz' alcun vincolo in credito di detto Cardinale al numero in tutto di Luoghi 405. 66. 85.; ed in oltre un Capitale di scudi 2000. sul Monte Giulio della Città di Bologna, con i frutti di essi Monti, e Capitale fino allora decorsi, e non esatti, e da decorrere in avvenire. Volendo in oggi, che mediante la congrua applicazione di detti Capitali come sopra dismembrati, e co' frutti de' medesimi, che sono decorsi a tutto il mese di Febbrajo del corrente anno 1753., si adempia senz' altro indugio, e per quanto è possibile, la buona, e lodevole intenzione del defonto Cardinale, si degna primieramente ordinare, che si vendano tutti i suddetti Luoghi de' Monti al prezzo corrente; come pure si esigano tutti i frutti de' medesimi decorsi, e non esatti a tutto Febbrajo prossimo passato; e che il denaro indi proveniente, detratte le necessarie Spese, si trasporti, e depositi nel Monte della Pietà di Bologna, e così parimente si riscuotano, e depositino in esso Monte i frutti decorsi, e non esatti a tutto detto Mese dell' altro Capitale di scudi 2000. sul Monte Giulio; Del denaro poi, che sarà come sopra depositato, quale si calcola possa ascendere in tutto a scudi cinquantadue mila settandue, e bajocchi 50. in circa, si degna ordinarne l' Investimento in tanti Luoghi de' Monti di detta Città di Bologna; Per la rata cioè di scudi 32403. 84. o altra minor somma in sequela di quello importeranno le spese suddette, a comodo e benefizio della Chiesa Collegiata di S. Petronio di Bologna; Per altra rata di scudi 11666. 66. a comodo, e benefizio della Chiesa, e de' Poveri di S. Maria Maggiore similmente di detta Città, e per la restante rata di scudi 8000. a comodo, e benefizio dell' Istituto delle Scienze, et Accademia Clementina della medesima Città, al quale Istituto, et Accademia in oltre si degna applicare in perpetuo il riferito Capitale di scudi 2000. sul Monte Giulio: il tutto però colle condizioni, e leggi, e nella forma, e colle deroghe, preserve, facoltà, giussi, et altro più diffusamente espresso nella presente Cedola di Moto proprio, per Esecutore della quale si degna finalmente deputare Monsignor Millo Suo Datario con ogni più ampla facoltà, ancorchè ricercasse special menzione.

LITERAE APOSTOLICAE XIII.

In Forma brevis in quibus conceditur Indulgentia Plen. omnibus Christifidelibus quoties in Societatis JESU Domibus professis, Collegiis sive Secessibus in hunc finem destinatis Exercitia S. IGNATII per decem, et ad minimum per quinque dies, immo etiam per unicum diem peregerint, ut alicubi semel in mense fieri solet, et vocatur Exercitium praeparationis ad mortem. Item Confessariis ejusdem Societatis JESU ea occasione a suis Superioribus deputatis, et ab

Episcopis loci ad audiendas Confessiones approbatis datur facultas absolvendi a quibuscumque peccatis, etiam a casibus reservatis (exceptis illis, qui in Bulla Coenae exprimuntur) cuicumque dicta peccata reservata sint, sive ipsi Exercitia S. IGNATII aut diem Praeparationis ad mortem persgentes Laici sint, sive cujusvis ordinis aut Instituti Regulares.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Ad exercitia Spiritualia frequentanda Summi Pontifices et Spirituales Magistri semper excitarunt.

Quantum Secessus illi ab omni mundanarum rerum strepitu remoti, in quo Christifideles sese interdum recipientes, in meditationibus exercentur aeternis ad vitam sive male actam corrigendam, sive in melius confirmandam, et ad aeternam salutem facilius comparandam semper profuerint, experientia ipsa tam compertum exploratumque est, ut Sancti Patres et spiritualis vitae magistri atque ipsi Romani Pontifices Praedecessores Nostri non solum ad eos saepissime frequentandos verbis, et exemplis, verum etiam coelestium munerum thesauris eosdem Christifideles excitare, adhortari, et allicere non destiterint.

Illa Sanctus Ignatius primum instituit, et caeteri Ordines Religiosi sunt amplexi.

II. Suae postquam Sanctus Ignatius Societatis Jesu Fundator in ipso suae ad Deum adhaesionis initio homo literarum plane rudis admirabilem illum composuit exercitiorum librum Apostolicae hujus Sanctae Sedis judicio et omnium utilitate comprobatum, in quo saluberrima eorumdem spiritualium exercitiorum cum profectu peragendorum via ac ratio traditur, nulla certe Religiosorum ordinum familia fuit, quae salutare hujusmodi institutum non fuerit amplexa.

Religiosi Societatis Jesu, praeter Collegia et Domos Professas aedificia ad hunc finem construxerunt, et ubique speciali studio Sancti Fundatoris monitis pressius inhaeserunt.

III. Religiosi vero Societatis JESU Alumni praeclaris monitis et exemplis sibi a fundatore S. Ignatio relictis pressius inhaerentes tanto cum ardore, tanto cum studio, tanta cum charitate, sedulitate, vigilantia ac labore in pium ejusmodi opus incumbere satagunt, ut praeter proprias Domus, et Collegia (in quas vel quae admittere solent quoscumque spiritualibus exercitiis vacare cupientes) alias quoque Domus seorsim a populorum frequentia, quantum ipsis licuit, dissitas construxerunt, spirituales Secessus *Domus exercitiorum* dictas, ut in iisdem, quemadmodum in memoratis Domibus vel Collegiis atque earumque Ecclesiis et Cappellis publice etiam exercitia hujusmodi dari in more positum est per dies decem, octo, quinque in singulos annos, et per diem unum semel in mense pro exercitio, quod appellant praeparationis ad mortem, commorantes piis meditationibus tranquillam operam navare valeant.

Praepositus Generalis semper hujusmodi exercitia studuit promovere.

IV. Quoniam autem sicut Dilectus Filius Ignatius Vicecomes ejusdem Inclytae Societatis Generalis Praepositus nuper Nobis humiliter exponi fecit, tam proficuum jamque consentaneum ad fructus Christiana poenitentia dignos faciendos ac Coelestem in terris vitam agendam hujusmodi institutum, quod ipse Ignatius semper ac potissimum dum Provincialis primum Provinciae Mediolanensis, deinde Assistentiae Italiae Assistentis, tum totius Societatis Vicarii Generalis munere fungeretur, pro viribus promovere studuit, in dies magis magisque augeretur ita, ut non tam saeculares, quam Ecclesiastici viri etiam cujusvis Ordinis et Instituti Regulares frequenter accedant ad ejusdem Societatis JESU Collegia, Domus ac praesertim spirituales Secessus et Exercitiorum Domus, sive spiritualia S. Ignatii nuncupata Exercitia per plures dies in singulis annis, sive Exercitium praeparationis ad mortem semel in mense peracturi.

Gratias pro aliquibus locis concessas rogat ad totam Societatem Jesu extendi.

V. Idem Ignatius Praepositus Generalis certior factus, quod majori certe cum frequentia pergant ad eas Societatis suae Domus vel Secessus, in quibus et Coelestium munerum thesauros abundatiori Apostolicae benignitatis copia concessos lucrari possint, et a peccatis quibuscumque absolvendi facultatem Apostolica auctoritate impertitam fuisse constiterit confessariis eadem Exercitia tradentibus: exproptor Nobis humiliter supplicari fecit, ut ea omnia Apostolicae charitatis et potestatis munera, pro nonnullis ejusdem Societatis Domibus ac nuper a Nobis pro Regno Siciliae ultra Pharum, et Insula Melita erogata, ad omnes, et singulas saeped. Societatis Domus Collegia ac praesertim spirituales Secessus et exercitiorum Domus; tam hactenus erectas, quam imposterum erigendas extendere, vel de novo elargiri de benignitate et auctoritate Apostolica dignaremur.

Pontifex Generalem et Religiosos Societatis Je-

VI. Nos itaque, qui non solum memoratum Ignatium Praepositum Generalem praecipua ob eximias Religiosasque suas virtutes,

... eo praecipue benevolentia prosequitur.

universamque Societatem, in amplissima vinea Dei Sabbaoth ubique terrarum per suos Alumnos accurata excolenda assidue adlaborantem, benevolentia prosequimur, verum etiam ejusmodi institutum tam pium, tam religiosum, et medendis animarum languoribus tam opportunum et salutare, Apostolicis laudibus commendantes, ipsumque Ignatium Generalem Praepositum amplioribus gratiarum favoribus prosequi volentes, et a quibusvis Excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis a jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus ab eodem Ignatio Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, atque ut majori cum fructu spiritnale ejusmodi opus fiat, ad augendam eorumdem Christifidelium devotionem, et animarum salutem Coelestibus Ecclesiae muneribus comparandam pia charitate intenti.

Quoties Exercitia Spiritualia, vel diem praeparationis ad mortem fideles peregerint, toties Indulgentiam plenariam consequuntur.

VII. Iis omnibus sive singulis, qui in aliquo Collegio, Domo, aut Secessu, vel in publica etiam Ecclesia seu Cappella dictae Societatis ubicumque locorum existentibus, et tam hactenus erectis, quam in posterum erigendis, *quoties* Spiritualia ejusmodi Exercitia, ut praemittitur, per quodcumque dierum spatium semel aut pluries in anno, vel per unum etiam diem semel in mense peregerint, et vere poenitentes et confessi, ac Sacra Communione refecti Ecclesiam, sive Oratorium ejusdem Collegii vel Domus, vel Secessus visitaverint, et ibi pro Christianorum Principum concordia, haeresum extirpatione, et Sanctae Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, *toties* plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam et remissionem, quam per modum suffragii Fidelibus Defunctis applicare possint, misericorditer in Domino concedimus.

Et Confessarii a Superioribus destinati absolvere possunt etiam a casibus reservatis.

VIII. Praeterea Superioribus cujusvis Collegii, vel Domus, vel Secessus ejusdem Societatis pro tempore existentibus, et uni vel pluribus dictae Societatis Sacerdotibus probitate, prudentia, et doctrina conspicuis, ad audiendas quoque Christifidelium Confessiones ab Episcopis Ordinariis locorum approbatis, prout unicuique Superiori magis expedire in Domino visum fuerit, quoscumque tam Saeculares, quam cujusvis Ordinis et Instituti Regulares in quolibet Collegio, Domo, aut Secessu, vel publica etiam Ecclesia, seu Cappella saepedicta Spiritualia Exercitia peragentes, eorum confessionibus diligenter auditis, *a quibuscumque* ipsorum *peccatis*, excessibus, ac delictis, quantumcumque gravibus et enormibus, *et cuicumque*, etiam Sedi Apostolicae (non tamen per literas die Coenae Domini legi solitas) *reservatis* in foro conscientiae tantum, poenitentia tamen salutari pro modo culpae, allisque quae injungenda fuerint, eis injunctis, *absolvendi* facultatem perpetuis futuris temporibus valituram auctoritate Apostolica tenore praesentium concedimus, et impertimur.

Clausulae pro literarum Apostolicarum validitate.

IX. Non obstantibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, et quorumvis Ordinum, Congregationum, et Institutorum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, et consuetudinibus, Privilegiis quoque, indultis et Literis Apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis, caeterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptis adhibenda.

X. Volumus autem, ut earumdem praesentium Literarum transumptis seu exemplis (etiam impressis) manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensae.

Datum 29. Martii 1753.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die xxix Martii MDCCLIII. Pont. Nostri Anno Decimotertio.

Cajetanus Amatus

Loco ✠ Sigilli.

WILNENSIS COLLEGII. XIV.

Seu Seminarii Apostolici, a Gregorio XIII. pro Adolescentium Ruthenorum et Moscovitarum educatione et institutione erecti, optimo regimini providetur.

De hujus Seminarii Alumn. vide infra Const. XIX.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Eximium Gregorii XIII. stu-

Commendatissimum studium, et incredibilem Apostolicae solicitudinis zelum felic. recordat.

dium in erigendis et dotandis Collegiis ad Adolescentes instituendos et erudiendos.

Gregorii Papae XIII. Praedecessoris nostri, qui ad perenna orthodoxae religionis praesidium atque incrementum, tot Collegia, Seminaria nuncupata, tam in hac Alma Urbe, pro remotissimarum Nationum adolescentibus, quam alibi in Germania, Bohemia, Polonia, Transylvania, atque in Civitate quoque Wilna Provinciae Lithuaniae, a fundamentis erigenda, consentaneis legibus munienda, et annuis redditibus pro adolescentibus inibi educandis, instituendisque dotanda curavit, semper, etiam dum in minoribus essemus, admirati, adhuc in suprema Sacrosancti Apostolatus Cathedra per ineffabilem divinae bonitatis abundantiam, meritis licet imparibus, constituti, suscipimus, et Apostolicis laudibus prosequentes vehementer dolemus, quod propter asperas temporum rerumque calamitates, emulari non valeamus.

Eorum fundationis leges conservare necessarium agnoscit Pontifex.

§. 1. Etsi autem maximi momenti opus esse non ambigitur hujusmodi Collegia, sive Seminaria bene constituere; non minimi tamen ponderis est adlaborare, ut eadem Collegia, sive Seminaria juxta intentam primaevae fundationis institutionem, conditasque provida maturitate regulas, sarta tectaque serventur, et administrentur. Ab inita sane summa Catholicae Ecclesiae procuratione inter gravissimas tot negotiorum undique sese oggerentium curas, non omisimus sedulam vigilemque operam impendere, ut de omnium ejusmodi Collegiorum, sive Seminariorum rationibus, tum ad rectam piorum morum, sacrarumque doctrinarum disciplinam, tum ad fidelem bonorum temporalium administrationem pertinentibus, plenissime edoceremur, et Apostolicae providentiae, auctoritatisque partes, ubi opus erat, opportune collocaremus.

In seminarium Wilnense pro Ruthenis, et Moscovitis erectum, loco Moscovitarum, recipiuntur Alumni Latini Ritus.

§. 2. Quoniam autem, sicut accepimus, in Pontificium Collegium, sive Seminarium, quod a laudato Gregorio Praedecessore nostro Wilnae erectum, et institutum fuit, ut Juvenes scholares Rutheni, et Moscovitae fidem ipsam catholicam, et doctrinam, ac bonas literas condiscerent, optimisque moribus, et disciplinis erudirentur, amplius Juvenes Moschovitae, fortasse ob vitae poenam quibuscumque Moschovitis catholicam religionem amplectentibus et profitentibus, juxta suas leges, infligendam, non recipiuntur, et admittuntur; inde factum esse existimatur, ut pluribus abhinc annis, praeter quatuor Monachos Ordinis S. Basilii Magni ex Natione Ruthena in eodem Collegio, sive Seminario educari solitos, Superiores ipsius Collegii, sive Seminarii, loco et vice Adolescentium Moschovitarum, alios Latini ritus Juvenes in eodem Collegio, sive Seminario alendos, instituendosque suscipiant.

Plures tamen causae praeferendos suadent Ruthenos Graeci Ritus.

§. 3. Hujusmodi vero providentiae ratio etsi non contemnenda, haud tamen talis est, ut expressae tanti Pontificis Fundatoris voluntati, praescriptaeque legi superiores memorati Collegii, sive Seminarii, pro suo arbitrio derogantes, injuncto salutari operi satisfacere valeant; cum Apostolicam hanc Sanctam Sedem consulere debuissent; et loco, ac vice Adolescentium Moschovitarum non amplius concurrentium, subrogari potius debuissent totidem Adolescentes Nationis Ruthenae Graeci ritus, ea potissimum de causa, quod et Episcopale Seminarium pro Adolescentibus ritus Latini Wilnae, atque alia alibi, erecta instructaque reperiantur; nec tanta, quoad ritum Latinum, urgeat necessitas, quanta omni procul dubio est illa Nationis Ruthenae. Haec enim non solum plures complectitur Dioeceses, sed ipsae etiam Dioeceses tot refertae sunt Parochialibus Ecclesiis, ut in sola Metropolitana Kyoviensi earumdem Parochialium Ecclesiarum numerus sit millium nongentarum vigintiquinque. Accedit quoque maxima Ruthenorum Antistitum inopia, propter quam Collegia, sive Seminaria Dioecesana sibi erigere, et instruere haud valent. Insuper ut major inter ipsos Ruthenae Nationis Ecclesiasticos Viros, maxime rerum Ecclesiasticarum, sacrarumque doctrinarum, peritia floreat; cum amplissimae Dioeceses orthodoxis, schismaticisque hominibus permixtae reperiantur.

Praesertim Nationis Ruthenae necessitates.

Pontifex, de Concilio Congregationis de Propaganda Fide, statuit, ut infra.

§. 4. Porro de hisce omnibus certiores facti, Venerabilibus Fratribus Nostris S. R. E. Cardinalibus Congregationi Propagandae Fidei praepositis per duas generales Congregationes accuratissime examinanda commisimus. Hinc factum est, ut attentis tot rationum tam a Nobis, quam ab ipsis Cardinalibus discussarum gravissimis momentis, de eorumdem Cardinalium pariter consilio, non obstantibus quibuscumque in contrarium facientibus, auctoritate nostra apostolica, tenore praesentium, prout infra, statuamus, et decernamus.

Gregorii XIII. Literas confirmat.

§. 5. Ac primum quidem memoratas Gregorii Praedecessoris literas, quoad omnia, et singula in ipsis contenta, et statuta, dummo-

do iis, quae per easdem praesentes nostras literas, ut infra, statuuntur, et decernuntur, non adversentur, quatenus opus sit, confirmamus, et apostolicae firmitatis praesidio munimus.

Ruthenos et Moscovitas solummodo in Collegium recipi deinceps jubet.

§. 6. Deinde vero omnibus, et singulis modernis, et pro tempore existentibus saepedicti Collegii, sive Seminarii Pontificii Wilnensis Superioribus, et Officialibus, districte inhibemus, ut deinceps nullum omnino adolescentem in ipsum Collegium, sive Seminarium, nisi Nationis Ruthenae, et Moscovitae (si quando aliquem ejusdem Nationis Moscovitae adolescentem recipiendum, admittendumque contingeret) recipiant, et admittant.

Rutheni quibus ex Dioecesibus sint cooptandi.

§. 7. Porro Dioeceses Nationis Ruthenae, ex quibus adolescentes in Collegium, sive Seminarium antedictum deinceps admittendos, recipiendosque dumtaxat (dummodo ex Natione Moscovitica non sit, qui admitti, et recipi petat) esse, statuimus et districte mandamus, sunt Kyoviensis et Haliciensis Metropolitana totius Russiae, Polocensis et Vitebscensis Archiepiscopatus, Smolescensis Archiepiscopatus, Vaidimiriensis, et Brestensis Episcopatus, atque Episcopatus Chelmensis. Tres vero Episcopatus Luceoriensem, Premisliensem et Samboriensem, ac Leopoliensem, inter Dioeceses ejusdem Nationis Ruthenae adscriptos, ideo exclusos esse statuimus et mandamus, quod pro nonnullis uniuscujusque eorumdem adolescentibus Alumnis statutus sit locus in Collegio sive Seminario Leopoli pro Ruthenis et Armenis fundato, cui annuum nec mediocre ab eadem Congregatione Propagandae Fidei pro dictis Alumnis subsidium solvitur, unde par aequumque videtur, ut de hisce tribus Dioecesibus, quae hujusmodi commodum habent, nullus admittatur, recipiaturque; sed de primodictis solummodo Dioecesibus, in quibus major necessitas urget.

Alumnorum numerus ad minus vicenarius statuitur.

§. 8. Verum ut deinceps quoad admissionem, receptionemque Alumnorum, nulla suboriantur dissidia, et partium studia; cum numerus viginti Alumnorum in laudato Collegio sive Seminario de praesenti existentium sit, quamvis de praeterito idem numerus, juxta majorem, vel minorem rerum abundantiam, vel inopiam, interdum major, interdum minor fuerit; ipsum viginti Alumnorum numerum, quomodolibet imposterum sese habeat annona, nunquam minorem, sed si redditus, et proventus augeantur, majorem etiam esse volumus, et statuimus: cum oeconomiae ratio postulet, ut inopia unius anni suppleatur alterius anni abundantia.

Fit Locorum distributio, juxta decretum Congr. de Prop. Fide.

§. 9. Ab hoc itaque constituto, ut praemittitur, viginti Alumnorum numero, exceptis quatuor Ordinis Sancti Basilii Magni Monachis in eodem Collegio, sive Seminario ut pariter praemittitur, retineri, et educari solitis, quos semper in futurum ex eodem Ordine, et Congregatione Ruthena admittendos, recipiendosque pari modo et forma volumus, et mandamus, ut Magistros, et Praeceptores habeant aptos, et idoneos; reliquos sane sexdecim Alumnos, qui admittendi, recipiendique sunt, distributos esse volumus et mandamus, juxta Decretum ejusdem Congregationis Propagandae Fidei, quod est tenoris sequentis — *In Congregatione Generali de Propaganda Fide habita die 12. Februarii 1753. decretum fuit, ut sequitur: Ad Collegium Wilnense, ultra quatuor Monachos Basilianos, et donec aliter provideatur, esse imposterum admittendos Ruthenos tantum ex infrascriptis Dioecesibus; nempe ex Archiepiscopali Kyoviensi sex, quorum unus ex Palatinatu Wilnensi, alter vero ex Palatinatu Novogrodensi, et alter ex Palatinatu Minscensi: alii vero tres ex reliqua ejusdem Dioecesis Kyoviensis parte, et praesertim ex Ukraina: Ex Dioecesi Archiepiscopali Polocensi duo, quorum unus ex Palatinatu Polocensi, alter ex Palatinatu Vitebscensi. Ex Dioecesi Archiepiscopali Smolescensi duo. Ex Dioecesi Episcopali Vladimiriensi, seu Podlachiae parte, alter ex Palatinatu Brestensi. Ex Dioecesi Chelmensi duo, quorum unus ex Terra Chelmensi, alter de Palatinatu Belzensi. Ex Dioecesi Episcopali Pinscensi duo* — Distributionem autem eorumdem sexdecim Alumnorum ex qualibet Dioecesi respective eligendorum, per praeinsertum dictae Congregationis Decretum, factam, tanquam utilem, et salutarem non solum approbamus, et apostolica auctoritate, tenore praesentium, confirmamus; verum etiam districte servandam esse praecipimus, et mandamus.

Alumni quo ordine sint primo vice recipiendi.

§. 10. Praeterea ad omnem penitus e medio tollendam dissensionem, confusionemque, statuimus, et ordinamus, ut distributio ita omnino, et non aliter fiat, nimirum, ut, cum quilibet Alumnus ritus latini in saepedicto Collegio, sive Seminario commorans, sive elapso tempore, quo inibi educari debet, sive aliter

quomodolibet ex eodem Collegio, sive Seminario egressus fuerit, statim in illud admittatur recipiaturque Alumnus ex Metropolitana Kyoviensi Nationis Ruthenae, at sic deinceps usque ad numerum pro eadem Metropolitana Kyoviensi juxta praeinsertum Decretum supra statutum; deinde ex Dioecesi Archiepiscopali Polocensi, atque eodem pacto, et ordine ex aliis Dioecesibus antedictis. Postquam vero integrum sexdecim Alumnorum numerum completum esse constiterit, cum vacatio cujusvis Alumnatus evenerit, non admittatur recipiaturque nisi adolescens Nationis Ruthenae ex illa Dioecesi, ex qua Alumnus antecedens locum dedit vacationi.

Exequutores deputantur. §. 11. Caeterum ut praescripta, et praemissa omnia debitae exequutioni demandentur, Venerabili Fratri Ordinario nostro et Apostolicae hujus Sanctae Sedis in Polonia Nuntio, et Dilecto Filio regenti ejusdem Collegii, sive Seminarii, modernis, et pro tempore existentibus, injungimus, ut, salva semper dictae Congregationis Cardinalium Propagandae Fidei praepositorum auctoritate, omnia, et singula in hisce nostris in forma Brevis literis, quas etiam typis impressas in conspicua dicti Collegii, sive Seminarii parte, ut ab omnibus legi possint, apponi volumus et mandamus, contenta et expressa, exacte servari faciant et curent.

Clausulae pro praemissorum firmitate. §. 12. Decernentes easdem praesentes literas, et in eis contenta quaecumque, semper firma, valida, et efficacia existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, et ab illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, inviolabiliter observari debere: sicque, et non aliter in praemissis per quoscumque Judices Ordinarios, et Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, S. R. E. Cardinales, et eorumdem Cardinalium Congregationes, necnon Apostolicae Sedis Nuntios, et quosvis alios quacumque praeeminentia, et potestate fungentes, et functuros, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere: ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus Gregorii Praedecessoris nostri literis, aliisque Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, caeterisque contrariis quibuscumque.

Derogatio contrariis.

Exemplorum fides. §. 13. Volumus autem, ut earumdem praesentium literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensae.

Dat. die 5. Apr. 1753. Pont. XIII. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die v. Aprilis MDCCLIII. Pontificatus Nostri Anno Decimotertio.

Cajetanus Amatus.

XV.

MONACHI S. BASILII

Nationis Ruthenae solvuntur a lege emittendi quartum votum de non acceptandis Episcopatibus, vel Archimandriis, absque assensu suorum Superiorum: Abrogatisque Statutis poenalibus super hoc editis, Canonicae Sanctiones innovantur, ac inculcantur.

Dilectis Filiis, Proto-Archimandritae, Archimandritis, et Monachis Ordinis S. Basilii Magni Nationis Ruthenae.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecti Filii, salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Pontificum studium pro Basiliani Ordinis utilitatibus, et incrementis. Inclytum quidem Sancti Basilii Magni Ordinem non minus antiquitate, quam religiosa pietate, sacra doctrina, disciplinaque regulari in Catholica Ecclesia commendatissimum, singulari semper etiam dum in minoribus essemus, studio prosequuti, ex quo ad sublimem Sacrosancti Apostolatus Cathedram, meritis licet imparibus, evecti fuimus, non omisimus quamplurimis Apostolicae auctoritatis benignitatisque documentis ornare. Congregationem vero vestram Nationis Ruthenae, quae ejusdem Sancti Doctoris institutum tanta cum laude, praesertim in florentissimo Poloniae Regno, et Lituaniae Ducatu, profitetur, paribus Pontificiae caritatis, ubi opportuna sese dedit occasio, testimoniis complecti studuimus: fore in Domino confisi, ut vestra Congregatio majori alacritate et constantia, non solum schismaticis ejusdem Ordinis Basiliani Monachis sese opponeret, verum etiam eosdem ad Orthodoxae

Fidei sinum allicere, ac perducere adniteretur. Quoniam autem veremur, ne ea, in ipsa Congregatione vestra, accidere possent, quae non tam exoptata a Nobis religiosarum virtutum incrementa impedire, quam gravia quoque detrimenta afferre valeant; eapropter haud patimur consentanea Apostolicae providentiae, potestatisque officia a vobis desiderari.

Episcopatibus et Archimandriis nationis Ruthenae soli Monachi S. Basilii praeficiantur.

§. 1. Ac primum quidem Vobis notum esse cupimus, Nos, quemadmodum non ignorare consuetudinem illam in Natione Ruthena vigentem, nimirum vacantibus Cathedralibus Ecclesiis, et Archimandriis ejusdem Nationis Ruthenae, non praeficiendi Antistites, et Archimandritas, nisi solos Monachos ex Ordine vestro professos; ita perspectum habere, tum ipsas Cathedrales Ecclesias ad Regiam Nominationem conferri, tum Archimandrias, vel Regiae Nominationis, vel Jurispatronatus nobilium personarum esse, et haberi.

Quartum votum Monachis praescriptum.

§. 2. Deinde Nobis facile persuademus, non aliam fortasse ob causam a Superioribus Congregationis vestrae quartum tribus aliis Votum fuisse additum in solemni cujusque Monachi professione emittendum, ne scilicet quisque Monachorum Episcopatus, vel Archimandrias sibi quomodolibet procuraret, neque si ad illos, vel illas quomodolibet etiam nominari, vel promoveri contingeret, nisi prius approbationem, assensumque suorum Superiorum impetrasset, omnino acciperet, quam ut omnis ambitioni occluderetur aditus. Quo firmius praeterea ejusmodi a Superioribus vestris statuta quartum Votum addendi lex subsisteret, a fel. rec. Benedicto Papa XIII. Praedecessore Nostro Procurator tunc temporis existens Generalis laudati Ordinis S. Basilii Magni Apostolicas in simili forma Brevis literas die XV. mensis Decembris Anno MDCCXXVIII. hac super re dandas curavit, quarum vigore ad Officia, et Dignitates, Monachos omnes memorati Ordinis, qui sine expressa Superioris Generalis, seu Proto-Archimandritae pro tempore existentis, et memorati Ordinis consensu, sibi Archiepiscopatus, Episcopatus, Archimandrias, aut quascumque alias Dignitates procurarent, eo ipso ad illas inhabiles esse, ac fore declarabatur.

Sanctio poenalis Benedicti XIII. contra Voti transgressores.

§. 3. Insuper eam profecto, quae ex Statutis, decretisque antedictis redundatura reputabatur, utilitatem, et regularis disciplinae observantiam, non solum minime provenisse, ex certis documentis rescivimus, verum etiam maximopere dolemus, duas inde non leves, sed gravissimas ortum habuisse inordinationes. Ac prima quidem, quod Monachi ad Archiepiscopatus, Episcopatus, et Archimandrias promoveri cupientes, praeter illas, quas prius apud eos, qui Jus nominandi habebant, ut nominarentur, adhibebant partes, preces, et officia, novis quoque partibus, et officiis apud Superiores Ordinis contendunt, ut ab hisce licentiam nova lege praescriptam consequantur. Altera vero inordinatio ex prima omnino exsurgit, quod ii, quibus nominandi, sive praesentandi Jus inesse non ambigitur, merito queruntur, debitum sibi ejusmodi Jus, propter novam antedictam legem, plurimum imminutum esse, cum ablatam sibi experiantur pristinam libertatem nominandi sive praesentandi ad Archiepiscopatus, Episcopatus, et Archimandrias eos Monachos Ordinis vestri professos, quos sibi in Domino existimant benemeritos, atque idoneos, sed illos dumtaxat, qui a Superioribus suis saepedictam licentiam obtinuissent.

Ambitus per eam non tollitur, sed augetur.

Querelae habent jus nominandi, seu praesentandi.

Sublato praefato Voto, et poenis Canonicae Sanctiones restituuntur.

§. 4. Eapropter praecipuum Apostolici ministerii nostri munus esse intelligimus, non minorem pro recta disciplina a Nobis adhibendam esse curam, quam ut dissensiones maxime omnes auferantur, ut omnia pro aequitate, ac justitia procedant, neque ullae prorsus audiantur querimoniae. Cum autem per Sacros Catholicae Ecclesiae Canones satis superque consultum sit, ut omnis, quoad consequendos Archiepiscopatus, Episcopatus, caeterasque dignitates Ecclesiasticas, excludatur ambitus, statutis inflictisque etiam contra ambitiosos poenis; cupientes Nos omnia, et singula prout harum praesentium nostrarum in forma Brevis literarum tenore Apostolica auctoritate nostra reducimus, ad commune Jus, sanctionesque Canonicas reducere; proindeque tenore, et auctoritate paribus, nec non motu proprio, ac certa scientia, et matura deliberatione nostris, deque Apostolicae potestatis plenitudine, omnibus, et singulis statutis, et consuetudinibus antedictis, atque ipsis memoratis Benedicti Praedecessoris literis derogantes, et derogatum esse declarantes, volumus, et districte mandamus, ut deinceps id omne unice servetur, et exacte custodiatur, quod per Sacros Canones praescriptum, ubique debitae exequutioni mandatur, nec aliae poenae hac in re

locum habeant, quam quae in ipsis Sacris Canonibus statutae sunt.

Firmis tamen manentibus legibus de ambitu poenisque in iis decretis.

§. 5. Porro Monachis Ordinis vestri professis notum esse volumus, et aperte declaramus (ne sua illos eapropter falsa decipiat opinio) non eam sibi per Nos libertatem restitui, per quam ipsis liceat ad Archiepiscopatus, et quascumque Dignitates Ecclesiae, et Ordinis sui niti, et officiis omnibus contendere; sed potius in memoriam illis revocamus, quod si ambitus ad seculares etiam dignitates, et honores, a civilibus legibus prohibetur Laicis, quanto magis ambitus ad Archiepiscopatus, Episcopatus, et Dignitates Ecclesiasticas prohibitus esse debeat Clericis, et Religiosis Viris. *Nullus itaque* (verba sunt *Can. Nullus* 1. *q.* 1.) *per ambitum ad Episcopalem honorem permittatur accedere; nam cum hic excessus in laica conversatione culpetur, quis putat, quin Religiosis, et Deo servientibus incutiat opprobrium.* Nec ob eorum oculos objicere omittimus praeclara exempla Sanctorum Cypriani, Augustini, Fulgentii, Caesarii, Epiphanii, Basilii, Gregorii Nazianzeni, Theodoreti, et Joannis Chrysostomi, ut caeteros praetereamus, qui, quamvis meritis eximiis insigniti, tamen tantum abest, ut ad Episcopatum assequendum contenderint, quin omnem imo operam, studiumque adhibuerint, ne vel inviti ad Episcopatum pertraherentur.

Episcopatu indignus est, qui illum petit, vel appetit.

§. 6. Neque unusquisque ignorare debet, a peccati culpa immune non esse desiderium ipsum Episcopatus, tum quia, quamvis desiderium aliis juvandi, in his praesertim, quae ad Deum sunt, et salutem Animarum, laudabile est, et maximopere commendatur; tamen cum hoc adjumentum praestari non valeat sine ipsa Episcopatus sublimitate, ut plurimum ex vitio insitae de suis viribus praesumptionis ortum habet; tum quia nemo se iis virtutibus, quae ad Episcopatus ministerium necessario requiruntur, ornatum esse, sine peccato existimare potest; atque hujusmodi desiderium semper est vitiosum, juxta Angelici Doctoris doctrinam 2. 2. *quaest.* 183. *art.* 1. *in corpore*, *in Quodlibet.* 2. *art.* 11. *in corpore*, *in Quodlib.* 3. *art.* 9. *in corpore.* Atque haec communis est doctrina omnium eorum, quos retulimus in Tractatu nostro de Canonizatione Sanctorum *lib.* 3. *cap.* 31. *num.* 6. *et seqq.* Demum eorumdem oculis exponimus auream Sancti Basilii Caesareae Episcopi inclyti Ordinis vestri Fundatoris doctrinam, traditam in Constitutionibus Monasticis *cap.* 9. *tom.* 2. editionis Monachi Joannis Garnier — *Caeterum*, inquit Sanctus Doctor, *nequaquam convenit, ut Asceta cupiat unquam ingredi in Clerum* (ecce Episcopatus desiderium) *aut Fratribus praefici* (ecce desiderium Archimandriae): *nam diabolica haec pestis est, labesque libidinis dominandi, quae res summae Diaboli nequitiae insigne est* — Et postquam gravissima ex hujusmodi desiderio provenientia damna explicavit, addit — *Cognito itaque detrimento, hanc absurdam cupidinem fugiamus* — Denique hoc Capitulum hisce absolvit verbis — *Quod si Deus aliquando eligat quempiam ad ejusmodi munera, novit, cum sit industrius ac sagax, quemadmodum etiam ipsum praestiturus sit dignum. Nos autem conscii esse debemus Nobismetipsis, nunquam Nos aliquid tale appetivisse, neque ullo modo ejusmodi desiderium in animo habuisse; Nam et hic animas morbus gravissimus est, et facit, ut a bonis excidamus* —.

Ad Ecclesiasticas dignitates, digniores sunt cooptandi.

§. 7. Tandem cum Apostolica hujusmodi nostra dispositio, ac Sanctio, eorum quoque Jus respiciat, qui ad Archiepiscopatus, Episcopatus, et Archimandrias nominandi, vel praesentandi jus quomodolibet habere dignoscuntur, iisdem salutare S. Bernardi monitum indicimus, reputandi nimirum Ecclesiasticis dignitatibus indignum eum, qui vel per se ipsum vel per alios, ad earumdem dignitatum consequutionem sese commendat — *Alius pro alio, alius forte et pro se rogat. Pro quo rogaris, sit suspectus: qui ipse rogat pro se jam judicatus est* — Verba sunt ejusdem S. Bernardi *lib.* 4. *de considerat. c.* 4. quibus apprime consonant verba Sancti Thomae Aquinatis 2. 2. *qu.* 100. *art.* 5. *ad tertium* — *Si vero aliquis pro se rogat, ut obtineat curam animarum, ex ipsa praesumptione redditur indignus* — Postremo addere praestat verba Concilii Trid. *sess.* 24. *de reform. cap.* 1. — *Omnes vero, et singulos, qui ad promotionem praeficiendorum, quodcumque jus quacumque ratione a Sede Apostolica habent, aut alioquin operam suam praestant, nihil in iis pro praesenti temporum ratione, innovando, hortatur, et monet, ut in primis meminerint, nihil se ad Dei gloriam, et populorum salutem utilius posse facere, quam si bonos Pastores, et Ecclesiae gubernandae idoneos promoveri studeant: eosque alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, nisi, quos digniores, et Ecclesiae magis utiles ipsi judicaverint, non quidem precibus, vel humano affectu, aut ambientium suggestionibus,*

sed eorum exigentibus meritis, praefici diligenter curaverint.

Clausulae pro praemissorum firmitate.

§. 8. Haec sane sive statuenda, sive mandanda, sive monenda habuimus, decernentes omnia, et singula in iisdem praesentibus nostris literis contenta, semper firma, valida, et efficacia existere, et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, et ab aliis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, inviolabiliter observari debere; sicque, et non aliter in praemissis per quoscumque Judices Ordinarios, et Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, et Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, et eorumdem Cardinalium Congregationes, nec non Sedis Apostolicae Nuntios, et quosvis alios quacumque praeeminentia, et potestate fungentes, et functuros, sublata eis, et eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere: ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatur contrariis.

§. 9. Non obstantibus praefatis Benedicti Praedecessoris Nostri literis, et quibuscumque statutis, et decretis in contrarium praemissorum in Conciliis, et Synodis Nationis Ruthenae forsan editis; et Ordinis vestri, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, et literis Apostolicis, in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

Exemplorum auctoritas.

§. 10. Volumus autem, ut earumdem praesentium literarum transumptis, seu Exemplis, etiam Impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis; eadem prorsus fides adhibeatur, quae iisdem praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensae.

Dat. Pont. an. XII. die 12 Apr. 1753.

Interim Vobis, Dilecti Filii, Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XII. Aprilis MDCCLIII. Pontificatus Nostri Anno Decimotertio.

Cajetanus Amatus.

LITERÆ APOSTOLICÆ XV.

In forma brevis quibus confirmatur Sententia emanata in Congregatione particulari coram Sanctitate Sua sub die 13. Martii 1753. in Causa Ordinis Eremitarum S. Augustini Calceatorum Provinciae Portugalliae, et Algarbiorum.

BENEDICTUS PP. XIV.

Ad futuram rei memoriam.

Immensa Supremi Pastorum Principis Jesu Christi, cujus vices in terris plane immerentes gerimus, caritas urget Nos, ut, tamquam debitores sapientibus et insipientibus, ea omnia, quae alias a Nobis post exactam rerum omnium discussionem cognitionemque statuta et confirmata fuerunt, iterum, cum a Nobis sive moderanda sive confirmanda a quibusvis petitur, rursus post requisitam earumdem rerum plenissimam notitiam authenticis etiam documentis instructam non solum per Nos ipsos, sed per alios quoque, ac praesertim per Venerabiles Fratres Nostros S. R. E. Cardinales accurate expendenda curemus, fore in Domino confidentes, ut omnia ad majorem divini honoris cultum, et aeternam animarum salutem, benedicente bonorum omnium largitore Deo, redundarent. Tanta sane cum Apostolica sollicitudine, vigilantia, cura et maturo examine plures Nostras Apostolicas in simili forma Brevis literas pro dissidiis et partium studiis, Inordinationibus et detrimentis e medio tollendis, ac pristina concordia concilianda, tranquillitate restituenda, regulari disciplina instauranda, Religiosarum virtutum splendore provehendo, ac doctrinarum disciplinarumque incremento procurando in insigni dilectorum filiorum Fratrum Eremitarum Ordinis S. Augustini Calceatorum nuncupatorum Provincia Portugalliae dederamus, ut nunquam alias. Non solum enim postulata quamplurimorum Fratrum reformationem ejusdem Provinciae exoptantium ad Nos perlata fuerant, quibus preces etiam Augustini Gioja, dum viveret, totius Ordinis Prioris

Generalis adjiciebantur; sed clar: mem: Johannis, dum in humanis ageret, Portugalliae et Algarbiorum Regis Fidelissimi de omnium Regularium in Regnis suis existentium reformatione et adaucto rerum Sacrarum cultu meritissimi vota saepe renovata jam praecesserant. Quae quidem omnia diu perpensa etsi tanti momenti fuissent, ut Nos negotium hujusmodi jam confectum esse tuto reputare possemus; tamen Apostolicas Nostras in simili forma Brevis literas ea super re die XVIII. mensis Februarii anno MDCCXLVI. dedimus ad Venerabilem Fratrem Lucam Melchiorem Archiepiscopum Nicomediensem Ordinarium nostrum et Apostolicae hujus Sanctae Sedis in Portugallia Nuntium, eidem committentes et mandantes, ut sive per se siva per alios omnia et singula in iisdem contenta, postquam vera esse, et ad majorem ejusdem Provinciae utilitatem religiosamque observantiam profutura constitisset, debitae executioni demandarentur. Quod certe ea, qua par erat, sedulitate et studio praestitum fuit a Venerabili Fratre Michaele Archiepiscopo Eborensi olim dictae Provinciae et Ordinis Alumno per laudatum Lucam Melchiorem Archiepiscopum et Nuntium subdelegato; quo deinde Michaele Archiepiscopo, ut a Nobis omnia abs se acta confirmarentur, supplicante, Nos rursus plenissime tunc edoceri voluimus, et tum laudati Johannis Regis sensus, tum memorati Augustini Prioris Generalis mentem exquisivimus, ac postmodum Apostolica Nostra auctoritate per alias Nostras in simili forma Brevis literas confirmavimus. Porro post plures annos supplicem Nobis pro parte assertorum Zelantium ejusdem Provinciae Fratrum adversus antedicta omnia et modernum regimen reclamantium oblatum libellum ad Congregationem Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium negotiis Episcoporum et Regularium praepositorum remisimus ad finem ut, postquam omnia et singula ad negotium hujusmodi legitimis authenticisque documentis transigendum necessaria collecta et expensa fuissent, ad Nos referrentur. Hisce itaque ad Nos relatis, et per Nos expensis, nonnullos ejusdem Congregationis Cardinales, nempe Rainerium de Ilcio, Josephum Spinellium, at Carolum Albertum Cavalchinum dictae Congregationis Praefectum, cum Venerabili Fratre Josepho Maria Archiepiscopo Damasceno Secretario selegimus, ut Nos convenientes una insimul expenderemus momenta omnia in Causa Ordinis Eremitarum S. Augustini Provinciae Portugalliae et Algarbiorum vertente inter Fratrem Johannem Sottomayor Visitatorem Apostolicum et Provincialem ejusdem Provinciae ex una, et Fratrem Marcum a Sancto Antonio Procuratorem nonnullorum assertorum Zelantium ipsius Provinciae ex altera partibus de et super petita moderatione seu limitatione Brevium emanatorum pro Reformatione ac recto regimine enunciatae Provinciae aliisque hujusmodi. In hac igitur particulari Congregatione a Nobis deputata, et coram Nobis in Palatio Nostro Apostolico Quirinali die XIII. mensis Martii proxime elapsi currentis anni MDCCLIII. habita, re mature discussa ac undique perpensa, auditis etiam praefatorum Cardinalium sententiis, mandavimus nihil innovandum, et Brevia omnimodae executioni demandanda esse. Quoniam autem dilectus filius Josephus a Sancta Maria Frater expresse professus ejusdem Ordinis et Provinciae Portugalliae et Algarbiorum Nobis deinde tam suo, quam Johannis Sottomayor Visitatoris et Provincialis praefati nomine humiliter supplicari fecit, ut omnia praemissa, quo firmius subsistant et serventur exactius, per Apostolicas etiam Nostras in forma Brevis literas confirmare de benignitate Apostolica dignaremur. Nos itaque, qui utrumque Johannem scilicet Sottomayor, ac Josephum a Sancta Maria plurimi facimus, amplioribus gratiarum favoribus prosequi volentes, et a quibusvis Excommunicationis, suspensionis, et Interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis a jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati Apostolica auctoritate tenore praesentium latam pronuntiatamque a Nobis sententiam, nihil nimirum innovandum, et Bravia omnimodae executioni demandanda esse continentem, ad majorem stabilitatem confirmamus et approbamus, et inviolabilis Apostolicae firmitatis praesidio munimus. Mandantes propterea in virtute Sanctae Obedientiae, ac sub indignationis Nostrae, aliisque arbitrio Nostro imponendis poenis omnibus et singulis saepedicti Ordinis et Provinciae Superioribus, Fratribus et Perso-

nis, aliisque, ad quos spectat et spectabit in futurum, ut non solum omnia et singula in eisdem literis Nostris contenta et confirmata omnino servare et exequi studeant; verum etiam ipsi moderno et pro tempore existenti Priori Provinciali in omnibus faveant et assistant, ac pareant et obediant, ejusque salubria monita et mandata humiliter suscipiant, et efficaciter adimplere procurent, alioquin Sententiam sive poenam, quam rite tulerit seu statuerit in rebelles, ratam habebimus, et faciemus, auctore Domino, usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari. Quocirca eidem Venerabili Fratri Lucae Melchiori moderno et pro tempore existenti in Portugallia Nuntio per praesentes committimus et mandamus, quatenus eidem Johanni Visitatori Apostolico et moderno ac pro tempore existenti Priori Provinciali in praemissis efficacis defensionis praesidio assistens, faciat auctoritate Nostra omnia in ipsis Nostris literis contenta, et a Nobis, ut praemittitur, iterum confirmata omnimodae executioni demandari; contradictores quoslibet et rebelles per sententias, censuras et poenas Ecclesiasticas, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis. Decernentes easdem praesentes literas firmas, validas, et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, et ab illis, ad quos spectat et pro tempore quandocumque spectabit, inviolabiliter observari debere; sicque, et non aliter in praemissis per quoscumque Judices Ordinarios et Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, et S. R. E. Cardinales, necnon Sedis Apostolicae Nuntios, et quosvis alios quacumque praeeminentia et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter judicandi et interpretandi facultate et auctoritate, judicari et definiri debere; ac irritum et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus, quatenus opus sit, ejusdem Ordinis et Provinciae etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et literis Apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis, caeterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut earumdem praesentium literarum transumptis seu exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XIV. Aprilis MDCCLIII. Pontificatus Nostri Anno Decimotertio.

Cajetanus Amatus.

Loco ✠ Sigilli.

Confirmatur Statutum seu Decretum Collegii Mercatorum Urbis conditum in Congregatione habita die 12. Februarii 1744. pro bono regimine, et utilitate ejusdem Collegii. XV.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad futuram rei memoriam.

Ad Pastoralis Dignitatis fastigium nullo licet meritorum nostrorum suffragio per ineffabilem Divinae Sapientiae, atque Clementiae abundantiam evecti ea, quae a Christifidelibus, quibus pro salubri, felicique Societatum quarumlibet praesertim in Alma Urbe nostra, ex qua bonorum operum exempla in omnes Christiani Orbis partes promanant, institutarum, uberesque Pietatis, et Christianae Charitatis fructus adjuvante, et incrementum largiente Domino proferre laudabiliter satagentium regimine, et directione provide constituta, atque ordinata esse noscuntur, ut firma semper, atque illibata permaneant Apostolici muniminis nostri patrocinio, cum id a Nobis petitur libenter constabilimus. Nuper siquidem pro parte dilectorum filiorum Officialium Universitatis Mercatorum, Mercimumque Venditorum vulgo Mercanti, o Merciarii de Urbe canonice, ut asseritur, institutae Nobis expositum fuit, quod ipsi inhaerentes facultatibus sibi vigore Cap. XLVI. Statutorum dictae Universitatis competentibus ad effectum remedium afferendi nonnullis incommodis, seu inordinationibus in concessione, et usu Patentium, ac mediarum Patentium, quae dari solent iis, qui Universitati praedictae aggregari; seu in illa admitti, ac Artem Mercatoris, seu Mer-

cium Venditoris exercere cupinnt exortis, quoddam Statutum, seu Decretum condiderunt, quod in duabus Secretis die 11., et 12. mensis Februarii proxime elapsi, et subinde in Generali dictae Universitatis Congregationibus die 23. ejusdem mensis habitis confirmatum fuit, tenor autem Decreti, seu Statuti hujusmodi est qui sequitur videlicet — Fidem facio per praesentes Ego C. C. C. Notarius pub. infrascriptus, ac Nobilis Collegii DD. Mercatorum Fondacalium Urbis Secretarius, qualiter in libro Regestri Congregationum adsunt infrascripta videlicet — Die 11. Februarii 1744. Fù tenuta la Congregazione Segreta de' Signori Mercanti Fondacali nel solito luogo, ove intervennero li Signori Gio: Maria Tritoni, Francesco Amici, Pietro Cantalice Consoli, Signor Carlo Casini Camerlengo, Sig. Gioacchino Palura, Sig. Gaetano Lazzarini, Sig. Ludovico de Sanctis, Sig. Pietro Toni, Sig. Scipione Braccini, Sig. Flavio Lucangeli; ed implorato il Divino ajuto fu proposto, che per ovviare agl' inconvenienti, che tutto giorno nascono in pregiudizio del Collegio sopra la spedizione, ed uso delle Patenti fosse necessario di fare un Decreto da osservarsi inviolabilmente da tutti l'Aggregati del nostro Collegio del seguente tenore: Se bene il nostro Statuto al Cap. 32. chiaramente determini il modo da osservarsi nella spedizione delle Lettere Patenti, e mezze Patenti a quelli, che vogliono esercitare la Mercatura in Roma, ed aggregarsi alla nostra Chiesa, ed Università, eguale sia l' uso delle medesime, cioè, che qualunque Persona, che esercita, e vuole esercitare Bottega dell' Arti pertinenti al nostro Collegio debba prendere la Patente, e pagare per essa in mano del nostro Camerlengo scudi tre, e ba: 20., quelli poi che vendono, o vogliono vendere Merci per Roma, ovvero in Casotti di legno, impropriamente chiamate mezze Botteghe, o sopra Banchetti nelle Piazze, e Strade di Roma debbano pigliare le mezze Patenti, e pagare per essa in mano del nostro Camerlengo soli giulii sedici, nientedimeno essendosi riconosciuto con esperienza, che molti dopo aver presa la mezza Patente, che serve unicamente per quelli che esercitano la Mercatura in Casotti di legno; e sopra Banchetti, e vanno vendendo per Roma si sono fatti lecito in pregiudizio della nostra Chiesa, e contro la lettera dello Statuto aprir Bottega ad uso di Mercante, o Merciaro, e molti altri affatto incapaci della Mercatura sotto varii pretesti hanno ottenute dalli nostri Camerlenghi pro tempore le lettere Patenti, e col mezzo d' esse hanno aperte Botteghe ad uso di Mercanti, nelle quali non sapendo sostenersi a motivo della loro inabilità, sono poi con facilità somma mancati di Credito in gran pregiudizio, e disdoro della Mercatura di Roma, che compone il nostro Collegio: Quindi per ovviare i tali inconvenienti, ed altri maggiori, che col tratto del tempo potrebbero succedere, inerendo al Capitolo XLVI. di d. nostro Statuto col presente Decreto da osservarsi inviolabilmente stabilimo, e decretamo, che in avvenire non possa, nè debba spedirsi la mezza Patente se non a quelli, che esercitano la Mercatura in Casotti, e sopra Banchetti di legno, o vanno vendendo per le Strade, e Piazze di Roma, e che nel corpo della stessa mezza Patente debba esprimersi, che vaglia unicamente per d. esercizio, ed esigere per essa l' emolumento di soli paoli sedici, tutti gli altri poi niuno eccettuato, compresi quelli anche, che avessero spedita la mezza Patente, che vorranno aprir Bottega, ritenere Magazzeno, o fare mercimonio in Casa di cose attinenti alla nostra Università, e Collegio vogliamo, e decretiamo, che non possino esser ammessi in tal'esercizio, se prima non averanno presa l' intera Patente, e pagato per essa in mano del nostro Camerlengo li suddetti scudi tre, e ba: 20. a tenore dello Statuto, e se in alcun tempo si dasse il caso, che qualche Camerlengo, o altro Officiale del nostro Collegio spedisse mezza Patente a qualche Mercante, Droghiere, Merciaro, o altro qualsivoglia Negoziante, che ritenesse Bottega di cose attinenti alla nostra Università; di mezza Patente, sia ipso jure nulla, e di niun valore, nè possa l' Aggregato, a di cui favore sarà stata spedita, valersi della medesima in conto alcuno per aprir d. Bottega, ma debba spedire l' intiera Patente da darsegli dal nostro Collegio con il pagamento di paoli trentadue, e l' Officiale, che l' averà spedita, oltre la privazione dell'Officio cada in pena di scudi dieci da erogarsi in beneficio della nostra Chiesa; e perchè resti ancora moderato l'abuso inconveniente di ammettere alla nostra Università quelle Persone, che non hanno esperienza alcuna della Mercatura, decretiamo, ed ordiniamo, che niuno in avvenire possa aprir Bottega ad uso di Mercante, Merciaro, Setarolo,

Banderaro, Trinarolo, Guantaro, Berrettaro, Droghiere, e di qualunque altra specie di Mercanzia sottoposta alla nostra Università, e molto meno esercitare dd. mercimonii in Casa, Magazzeni, o in altra qualunque forma, se prima non avrà per lo SPAZIO DI DIECI ANNI ALMENO esercitata in qualunque Bottega di Roma la Professione, alla quale vorrà farsi aggregare, sarà stato approvato per idoneo da'Consoli pro tempore del Collegio, a carico de'quali vogliamo, che sia l'esaminarlo rigorosamente, e conosciuta la di lui idoneità dovranno fargliene un' Attestato giurato, in vigore del quale, e non altrimenti potrà il nostro Camerlengo spedirli la sua Patente con espressa dichiarazione, che qualunque Aggregazione, che si facesse, non servata la forma suddetta sia irrita, nulla, e di niun valore, e l'Officiale, che avrà mano in essa, cada nella pena di scudi dieci d' applicarsi come si è detto di sopra etc. —E fù risoluto da' Signori Congregati di correre sopra di ciò il partito con dichiarazione, che chi desidera lo stabilimento del Decreto debba dare la Palla bianca, chi nò la nera; in seguito di che corso il Bussolo furono ritrovate tutte le Palle bianche, tal che a pieni Voti fù approvato d. Decreto. Die duodecima Februarii MDCCXLIV.—Fù tenuta la Congregazione nel solito luogo etc. dove intervennero l' infrascritti cioè: Signor Gio: Maria Tritoni, Signor Francesco Amici, Sig. Pietro Cantalice Consoli, Sig. Carlo Casini Camerlengo, Sig. Scipione Bravini, Sig. Flavio Lucangeli, Sig. Loreto de Sanctis, Sig. Pietro Toni, Sig. Mauro Fontana, Sig. Gio. Luiggioni, Sig. Bernardo Egidlj, Sig. Gio: Antonio Rosarij Bardi, Sig. Errico Nepoti, Sig. Gioacchino Palura, ed implorato il Divino ajuto fù dato principio, cioè essendosi nella Congregazione tenuta jeri undici del corrente fatto il Decreto, con cui si determina, che in avvenire non possino darsi Patenti a veruna Persona, se prima non si sarà sottoposto all' esame, e sarà stato riconosciuto per idoneo dalli Signori Consoli pro tempore, come pure, che le mezze Patenti non si diano se non a quelli, che esercitano la Mercatura in Casotti di legno, o sopra Banchetti, e vanno vendendo per le Piazze, e Strade di Roma, fù proposto alli Signori Congregati la conferma di d. Decreto con averne letto l'intero tenore colla dichiarazione, che chi desidererà la conferma, debba dare la Palla bianca, e chi nò la nera, e corso sopra di ciò il Bussolo fù trovato Palle bianche num. quindici, e nere nessuna; sicchè restò confermato a pieni Voti il d. Decreto—Die vigesima tertia Februarii 1744.—Fù tenuta la Congregazione Generale da'Signori Mercanti Fondacali di Roma nel solito luogo, ove intervennero l' infrascritti, cioè; Signor Gio: Maria Tritoni, Sig. Francesco Amici, Sig. Pietro Cantalice, Sig. Filippo Liberati Consoli, Sig. Carlo Casini Camerlengo, Sig. Antonio Vivier Archivista, Sig. Francesco Acquaroni, Sig. Pietro Angelo Crivelli, Sig. Lazzaro Lazzarini, Sig. Gio: Battista Porta, Sig. Paolo Candolfini, Sig. Prospero Berretta, Sig. Defende Ravelli, Sig. Nicola Giorgi, Sig. Gio: Luiggioni, Sig. Angelo Buccetti, Sig. Camillo Topai, Sig. Defendente Lironi, Sig. Carlo Marsilj, Sig. Lorenzo de Sanctis, Sig. Giuseppe Priori, Sig. Gio: Airoldi, Sig. Agostino Jannucci, Sig. Michele Terrihillni, Sig. Carlo Baroffi, Sig. Francesco Brizzii, Sig. Antonio Agosti, Signor Gioacchino Polura, Sig. Giuseppe Balducci, Sig. Sebastiano Porrena, Sig. Carlo Tonetti, Sig. Gaetano Lazzarini, Sig. Michele Brontus, Sig. Gaetano Platanini, Sig. Errigo Nepoti, Sig. Carlo Baduelli, Sig. Pietro Toni, Sig. Giuseppe Rossi, Sig. Andrea Botti, Sig. Gio: Lenzi, Sig. Bernardo Egidj, Sig. Gio: Rosati Bardi, Sig. Flavio Lucangeli, Sig. Angelo Trucchi, Sig. Pietro Bartolotti: ed implorato il Divino ajuto fù dato principio—Propostosi, e pubblicamente lettosi il Decreto fatto nelle due Congregazioni Segrete tenute l' undici, e dodici del corrente mese fù risoluto correre il Bussolo per l'approvazione di d. Decreto con dichiarare la Palla bianca favorevole, la negra contraria, e corso il Bussolo furono trovate Palle quarantadue bianche, e tre negre, per il che vien confermato il suddetto Decreto, et prout latius in d. libro Regestri Congregationum, actisque mei etc. ad quae etc. In quorum etc. Datum Romae hac die iv. Martii 1744.—Ita est Pro D. Successore olim Petri Nicolai Cantarelli in Curia Capitol. Not., et dicti Nobilis Collegii Secretario—Anicetus Berti Not. Administ. Deputatus—Quoniam autem exponentes praedicti, quo Statutum, seu Decretum praeinsertum firmius subsistat, et servetur exactius, Apostolicae confirmationis nostrae Patrocinio communiri summopere desiderant. Nos specialem ipsis Exponentibus gratiam facere vo-

lentes, et eorum singulares Personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, et poenis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt ad effectum praesentium tantum consequendum harum serie absolventes, et absolutos fore censentes, supplicationibus eorum nomine super hoc humiliter porrectis inclinati, praeinsertum Decretum, seu Statutum cum omnibus, et singulis in eo contentis authoritate Apostolica tenore praesentium approbamus, et confirmamus, omnesque, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint supplemus. Decernentes easdem praesentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, et illis, ad quos spectat, et pro tempore quandoque spectabit, plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari: sicque in praemissis per quoscumque Judices Ordinarios, et Delegatos etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quoquam quavis authoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, non obstantibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, ac quatenus opus sit dictae Universitatis etiam juramento confirmatione Apostolica, vel quavis alia firmitate roboratis statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, et literis Apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis: Quibus omnibus, et singulis illorum tenore praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes illis alias in suo robore permansuris ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris hac die XXIX. Aprilis MDCCXLIV. Pontificatus Nostri Anno quarto.

D. Card. Passioneus.

Loco ✠ Sigilli.

XVI. REGULÆ OBSERVANDÆ

In Anglicanis Missionibus, ab Apostolicis Vicariis, nec non a Sacerdotibus Missionariis Saecularibus, ac Regularibus.

Venerabilibus Fratribus, Episcopis, Vicariis Apostolicis, et Dilectis Filiis, Sacerdotibus tam Saecularibus, quam cujusvis Ordinis et Instituti, etiam Societatis Jesu, Regularibus, Missionariis Apostolicis Anglicanarum Missionum.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabiles Fratres, Dilecti Filii, Salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Mutuae charitatis studium in primis exposcit Apostolicum Ministerium.

Apostolicum ministerium, quod vos, Venerabiles Fratres, Dilecti Filii, tanta cum alacritate suscepistis, satis superque admonere vos, et assidue in memoriam revocare non dubitamus, praeceptum mandatumque Supremi Pastorum Principis JESU CHRISTI Apostolos suos edocentis, cujus divina legatione in procuranda aeterna Christifidelium salute fungimini cooperatores; nimirum, ut mutua vosmetipsi invicem charitate diligentes, opus vobis injunctum consummare satagatis, quo debitam laboribus vestris mercedem in Coelis a justo remuneratore Deo recipere valeatis. Nobis sane, qui gravissimas Sacrosancti Apostolatus curas, et omnium Ecclesiarum sollicitudinem gerentes, pene deficimus, nihil accidere potest molestius, quam cum accipimus scissuras esse inter vos, propter quas propagatio Catholicae Fidei, et Christifidelium salus retardatur. Eapropter, ut opportunum, consentaneumque praescindendis et e medio auferendis dissidiis, quae jamdudum inter vos exorta, saepe saepius emergere, ac magis invalescere plenissime docti vehementer dolemus, et pristinae animorum concordiae conciliandae, et in perpetuum confirmandae remedium afferremus; primum quidem non solum exhibita Nobis utriusque partis rationum momenta per Nos ipsos accurate expendimus; sed nonnullis etiam Venerabilibus Fratribus nostris Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus negotiis Congregationis Propagandae fidei praepositis examinanda mandavimus; deinde vero iisdem Cardinalibus ad Nos accitis, eorumdem sententiam consiliumque requisivimus. Quos postquam Nobiscum convenire, et consentire comperimus, haec, quae sequuntur, statuimus, decrevimus, et a vobis districte servanda proponimus, et mandamus.

Dissidiorum causas examinat Pont. cum consilio Congreg. de Propag. Fide ac denique statuit, ut infra.

§. 1. Cum ab anno 1688 constitutum fuerit,

Quatuor Vicariis Apostolicis commendata remaneat Anglicanae Missionis administratio.

ut Missio Anglicana per quatuor Apostolicos Vicarios administretur, qui Episcopi in *Partibus* Infidelium existant; cumque sui limites, et confinia praescripta sint, in quibus ipsorum singuli suo munere perfungantur, nihil omnino immutetur in iis omnibus, quae pertinent ad eosdem Vicarios Apostolicos, eorumque deputationem, et limites, quos modo indicavimus.

Collegia erecta ad erudiendos pro Anglicanis Missionibus Alumnos, optimis legibus firmantur.

§. 2. Cum nonnulla Seminaria, et Collegia instituta sint, ex quibus Missionarii Cleri Secularis in Angliam mittuntur, nulla diligentia, et cura praetermittatur, ut Alumni ad Sacras Missiones obeundas destinati, optimis moribus, pietate, ingenio, doctrina exornentur, et ut periti sint in exercendis Functionibus Ecclesiasticis, et Cantu Gregoriano, quantum fieri poterit, imbuti. Praeses Collegii Duacensis in Belgico, Literis datis die 15. Januarii, Congregationem de Propaganda Fide sincere certiorem fecit de ratione, qua Alumni in praedicto Collegio instituuntur. Hisce proinde Literis perhonorificum responsum redditum fuit. Romae existit Collegium Anglicanum a Sancto Thoma nuncupatum, curae ac disciplinae Patrum Societatis Jesu commissum, cujus visitationem susceperunt jussu Praedecessoris nostri Clementis XII. duo Cardinales vita jam functi, Davia scilicet, et Riviera, sustinuitque Secretarii munus Cardinalis Monti vitam adhuc agens, qui id temporis munus a Secretis Congregationis de propaganda Fide gerebat. Itaque plurima statuta fuere, peculiari Decreto Summi Pontificis confirmata, quod die 28. Septembris anno 1739. in lucem emanavit. Sancitum in primis est, ut eodem in Collegio duo Praeceptores in posterum commorentur, quorum unus Controversiis, et Sacris Scripturis explanandis, alter Theologiae Morali tradendae incumberet, eorumque Lectiones Anglicanae Missionis utilitati forent maxime accomodatae. Quamobrem operam suam impendet Cardinalis, cujus in fide, et patrocinio Collegium *pro tempore* recipitur, ut executioni mandentur quae eadem in Visitatione salubriter decreta fuere; atque illud in primis, quod paulo ante innuimus, quippe quod ad finem propositum unice conducere videatur. Pariter compertum est, Collegium Ulissippone Anglis recipiendis erectum esse; alterum Parisiis, Hispali unum, Vallisoleti alterum. Verumtamen cum eorumdem institutio, atque existentia, nihil praeterea, innotescat, curae erit a Secretis Congregationis de Propaganda Fide, consiliis cum Cardinale primo Pontificiae ditionis Administro collatis, ut dentur Literae Nunciis Apostolicis in Lusitania, Gallia, et Hispania commorantibus, ut impensius de praedictis Collegiis inquiratur, eorumque gubernatio omnino explorata fiat. Neque id eo tendere opinandum est, ut quidquam detrahatur auctoritati, vel regimini cujuscumque, qui legitima ipsorum fruatur possessione; sed eo dumtaxat fine, ut inter Nos, eosdemque plenissime conveniat iis in rebus, quae ad Alumnos spectant ex Seminariis in Angliam ad Missiones obeundas profecturis.

Regulares idonei in Angliam mittantur ad certa dumtaxat officia exercenda, et ex iis tantum Ordinibus, qui propriae nationis Coenobia in Catholicis Regionibus habent.

§. 3. Quoniam vero versantur in Anglia Missionarii ex Familiis Regularibus, scilicet Societatis Jesu, Sancti Benedicti, S. Dominici, S. Francisci, Carmelitarum Excalceatorum; cavere omnino debent earum Provinciales, ne in Missionarios deligant, nisi viros numeris omnibus absolutos, singulari nimirum pietate, ingenii dotibus praeditos, quae ad tantam Provinciam, tamquam laboriosam requiruntur. Quamobrem ne ob immodicum eorum numerum perturbationes, et incommoda oboriantur, ipsis Regularium Provincialibus immutabiliter praescribitur, ut eos dumtaxat in Angliam mittant, qui vel Sacellis Regiis praefici debeant, aut apud aliquem nobili sanguine natum versari, aut in Locis, quae pro Regularibus fundata, et constituta sunt. Porro a Missionibus Anglicanis se repelli intelligant Regulares, qui ex propria Natione non obtinent Coenobium, vel Provinciam in Catholicis Regionibus: iis tamen, qui ibidem in praesentiarum commorantur, revertendi necessitas non infertur. Enim vero cum Hiberni Sacerdotes ad sustinendam Insulae ejusdem Missionem deputentur, quae plurimos, sapientesque expetit Operarios; cumque in Anglia permulti sint Sacerdotes indigenae tam Saeculares, quam Regulares, consentaneum esse arbitramur, si iidem ipsa in Patria labores suos potissimum impendant, et praedicti Hiberni Sacerdotes Missionariis Anglis tunc solum cooptentur, cum horum paucitas id exigere videatur; ideoque a Vicariis Apostolicis Angliae ad Missionem exoptentur, et evocentur.

Hiberni Missionibus Angliae non adhibeantur, nisi a Vicariis Apost. in subsidium vocentur.

Vicariorum Apostolicor. Ordinaria et delegata auctoritas pro regionis necessitate sufficeat.

§. 4. Sed, ut ad Vicarios Apostolicos revertamur, praeter eam omnem auctoritatem, quae ipsis communis est in propriis confiniis cum quolibet Ordinario in sua Civitate, et

Dioecesi, Apostolica Sancta Sedes facultates *formulae secundae* ipsis elargitur, cum potestate illas simplicibus Sacerdotibus, qui idonei videbuntur, communicandi, iis tamen exceptis, quae vel in Ordinem Episcopalem unice spectant, vel exerceri sine Sacrorum Oleorum usu minime possunt. Nihil proinde recensitis Vicariis deest, quod ad sanum regimen, et directionem tam Regularium, quam Cleri Saecularis conducat, qui nullas in hanc diem controversias excitavit, quae debitam Vicariis Apostolicis obedientiam, et subordinationem labefactarent.

Regulares ex privil. ab Ordinaria Episcopi jurisdict. exempti.

§. 5. Attamen quoniam inter privilegia, quibus gaudent Regulares, cuilibet peculiari Ordini a Summis Pontificibus attributa, illud adnumeratur, per quod Regulares Familiae ab Episcopali, vel Ordinaria auctoritate eximuntur, vel Sanctae Sedis Jurisdictioni immediate subjiciuntur, ne altercationes ea de re in posterum enascantur, quas plurimas elapsis temporibus constant extitisse, et in dies suboriri, necessitas postulat; ut finis aliquando iis imponatur: quod ita praestari oportet, quemadmodum inferius exponemus.

Attamen Missionarii Regulares se Vicariis Apostolicis sistere et testimoniales Superiorum exhibere tenentur.

§. 6. Itaque Regulares Missionarii cum Provinciam adventaverint, ubi Sacras Missiones obire debent, Apostolicum Vicarium conveniant, uti facere semper consueverunt, in cujus ditione Ministerium Apostolicum suscepturi sunt. Siquidem institutum Canonicum est, Sacri Concilii Chalcedonensis auctoritate firmatum, nemini advenae in Sacris constituto licere, Ordinem, quo se insignitum asserit, exercere, adeoque Sacrum persgere, si Sacerdotem se esse profiteatur, nisi Literas authenticas Ordinarii palam faciat, testimoniumque exhibeat, se nullo suspensionis, vel irregularitatis vinculo irretiri. Ita *Canon.* 7. *dist.* 71., cui apprime consentit Sacrum Concilium Tridentinum *sess.* 22. *de Sacrificio Missae;* Decreto *de observandis, et evitandis in celebratione Missae, et cap.* 13. *Sess.* 23. *de Reformat.* Porro hujusmodi praescriptum Regulares etiam respicit, quoties extra Dioecesim versantur, in qua ad Sacros Ordines promoti fuere, proindeque susceptum Ordinem exercere minime possunt, praesertim in Ecclesiis, quae ad propriam Sodalitatem non spectant, nisi prius Episcopis, aut Vicariis Generalibus, vel Foraneis, Superiorum suorum documenta proferant, quibus et obtenti ordinis testimonium, et libertas ab omni Canonico impedimento irregularitatis, vel suspensionis perspecta fiat. Quamobrem id etiam est in mandatis Regularibus Missionariis, ut nimirum Vicariis Apostolicis, ea ratione, qua dictum est, sese exhibeant, ubi ad Missionis locum pervenerint.

Regulares aeque ac Saeculares Sacerdotes, ad excipiendas Saecularium confessiones approbatione indigent Ordinarii loci.

§. 7. Nullus Saecularis Sacerdos poenitentiae Sacramentum administrare potest, qui actualis Parochus non existat, vel idoneus ad id in praemisso examine repertus non fuerit, quod Ordinarius Loci, ubi Confessiones excepturus est, de eo habere potest. Idem at Regularibus Sacerdotibus edicitur, quoties velint Saecularium Confessiones audire, quemadmodum ad literam decernitur a Concilio Tridentino *sess.* 23. *cap.* 15. *de Reformat.* quo in loco derogat Sacrum Concilium privilegio cuicumque, et consuetudini immemorabili, quae contrarium praeseferet, inquiens: *privilegiis, et consuetudine quacumque, etiam immemorabili, non obstantibus.* Idque eo vel magis, quod a Summo Pontifice Sancto Pio V. ea in Constitutione, cui initium est *Romani Pontificis* 133. *Bullarii Romani tom.* 2. declaratum est, praedictam Concilii Tridentini sanctionem ad omnes quoscumque Regulares extendi, vel Mendicantes, vel non Mendicantes, quamvis Lector, atque Magister in Sacra Theologia praefulgeat, et potestas Saecularium Confessiones excipiendi illi facta fuerit a suis Superioribus Regularibus. Sancto Pio V. omnino consonat Urbanus VIII. in Constitutione, quae incipit; *Cum sicut accepimus* 92. *Bullarii tom.* 4., per quam amplissime rescidit privilegium quodcumque alias Regularibus attributum, cujus praetextu Saecularium Confessiones exciperent, priusquam examen sustinuerint, at consensum ab Ordinario Dioecesano impetraverint. Ac ne Regularium Familiae, quae nisi expresse nominentur, se minime comprehendi putant, ab eadem Constitutione immunes se jactarent, eas nominatim, at singulas recensendas optimum duxit. Ultimo tandem S. Pontifex Clemens X. edita Constitutione *Superna* 7. *in Bullario Romano tom.* 6. §. 4 ita firmavit: *Religiosos ab Episcopo ad Confessiones Saecularium in sua Dioecesi audiendas approbatos, non posse in alia eas absque Episcopi Dioecesani approbatione audire, quamvis poenitentes subditi sint ejus Episcopi, a quo ipsi Religiosi jam fuerant approbati.*

Qui potest utrosque ad examen vocare.

§. 8. Quare si insistamus Canonicis Institutis, quae superius numeravimus, nullum af-

ferri potest impedimentum Ordinario, quominus examen indicat Sacerdotibus tam Saecularibus, quam Regularibus, per quos Poenitentiae Sacramentum in Locis Ipsius Jurisdictioni subjectis administrandum est; Regulares, inquam, in examen vocare potest Ordinarius, si velint Saecularium Confessiones excipere. At vero quoniam Missionarii, et inprimis Regulares, longa et difficilia suscipiunt Itinera, relictis Coenobiis, in quibus versantur, ut in Angliam ad obeundas Missiones se conferant, ne dubietas admissionis ad Confessiones audiendas in subeundo examine, illos ab Apostolico munere deterreat, cavebunt in posterum, antequam relinquant Monasteria, in quibus degunt, et in Angliam tendant, cavebunt, inquam, examen ad Confessiones Saecularium audiendas subire coram Ordinario, et Examinatoribus Loci, in quo situm est Monasterium, et consequi testimonium, quo idonei declarentur; quod insuper poterit indicari Vicariis Apostolicis, in Angtia commorantibus per Literas Ordinarii, qui ad examen eos excepit, et peritos, idoneosque judicavit. Quod si cuiquam ex Regularibus commodius, atque itineri opportunius videretur Bruxellis ante Apostolicum Nuncium propriae scientiae periculum facere, id erit eorum in libitum; cum utraque ratione duplex auferatur incommodum; unum scilicet, ne Regulares animum mentemque dimoveant a Missionibus Anglicanis, eo timore, ne a Vicariis Apostolicis admittantur ad Saecularium Confessiones excipiendas; alterum vero, ne iidem Vicarii destituantur auctoritate adprobandi illos, qui intra limites suae Jurisdictionis Poenitentiae Sacramentum velint administrare. Etenim duos omnino actus complectitur adprobatio, quorum primus ad intellectum, alter spectat ad voluntatem. Proprium enim est Intellectus, debita, ac necessaria scientia in Examinato deprehensa, illum Confessionis muneri obeundo aptum existimare. At nonnisi voluntatis est, facultatem Confessionum audiendarum liberam, plenamque facere, sententiamque de eo proferre, qui Adprobatori subjicitur. Primum itaque ab Examinatore praestatur; cujus fidei, et integritati innititur, atque acquiescit, qui Confessiones audiendi facultatem, in limitibus, et confiniis sibi assignatis, impertitur. Alterum immediate peragitur ab ipsomet Superiore, cujus est praedictam facultatem concedere.

Anglicanis tamen Missionariis datur ut coram Nuntio Ap. Bruxell. constituto, vel coram Episcopo loci, ubi situm est eorum Monasterium, examinentur.

§. 9. His itaque constitutis, cum Regularis examinatus jam, et idoneus judicatus, uti diximus, sese offerat Vicariis Apostolicis, cumque id perpendi minime debeat tanquam urbanitas aliqua, seu coeremonia; cum insuper Vicarius Apostolicus opportunam facultatem elargiri intelligat ad suscipiendas Fidelium Confessiones, qui ditione sua continentur: absoluta penitus hac ratione controversia omnis judicari deberet. Caeterum Confessarii munus Regularibus deferri potest sine temporis determinatione, vel cum limitatione: quod luculenter constat tum ex Brevi a Summo Pontifice Urbano VIII. dato Cardinali de Sandoval anno 1639. inserto a Cabasutio in Theoria, et Praxi Juris Canonici *lib.* 1. c. 10. *n.* 13. tum ex recensita Constitutione Clementis X. *Superna, ad* §. 4. Porro hujusmodi facultates ad praestitutum tempus collatas, post elapsum temporis intervallum, jus competit Ordinario vel abrogandi, vel eas renovando, Sacerdotem ad novum examen compellendi. Facultates vero nulla cum temporis limitatione delatae, nonnisi cum ipso officio desinunt, nec suspendi propterea possunt sine nova causa, quae Confessiones directe respiciat, quemadmodum patet ex Constitutione: *Cum sicut accepimus*, ab Innocentio X. in lucem edita 32. §. 2. *Bullarii tom.* 4. *An Episcopus Regularem pro Confessionibus semel approbatum, sine nova causa, suspendere possit ab ipsis Confessionibus audiendis? Respondetur, Regulares alias libere ab Episcopo, praevio examine, approbatos ad audiendas Confessiones Personarum Saecularium, ab eodem Episcopo suspendi non posse sine nova causa, eaque ad Confessiones ipsas pertinente.* Quae cum ita sint, ut omni dissidio aditus occludatur, decernimus, atque statuimus, ut facultas superius exposita, a Vicariis Apostolicis Regulari examinato, et approbato concedenda, ad sexennium extendatur, atque ad aliud sexennium sine praevio examine confirmetur, cum Regulares Missionarii, iis peractis, quae *num.* 20. exponentur, Anglicanae Missionis exercitium denuo suscipient.

Verum facultas audiendi Confessiones a Vicariis Apostolicis obtinenda.

Sed cum eadem, et indefinite, et cum praefinitione temporis dari potest.

Statuitur, ut Missionariis ad sexennium concedatur, et ad aliud sexennium prorogetur absque novo examine.

§. 10. In medium igitur proferri minime potest tam Breve Summi Pontificis Urbani VIII. quod incipit: *Britannia:* vulgatum anno 1631. quam Bulla ejusdem Pontificis: *Plantata*, edita anno 1633. aut aliud quodcumque documentum ad firmandam Regularium independentiam a Vicariis Apostolicis in administra-

Privilegia super hoc ab Urbano VIII. Regularibus concessa, praesenti temporum conditioni aptari non possunt.

tione Poenitentiae Sacramenti, aliorumque Sacramentorum. Brevia enim, et hujusmodi documenta emissa fuere, antequam quatuor Vicarii Apostolici in Anglia constituti forent, cum omni auctoritate, quae competit cuilibet Ordinario in sua Civitate, et Dioecesi. Quamobrem sancito libero, et tranquillo ordinariae Episcoporum auctoritatis exercitio, eo ipso desinit Regularium immunitas pro Sacramentis administrandis, quae tunc temporis iisdem concessa fuit, cum praedictum liberum exercitium nullatenus permittebatur; quemadmodum Regulares ipsi luculenter agnoverunt, et confessi sunt in celebri disputatione Parisiis habita, quae in Collectione Judiciorum *tom.* 3. *pag.* 45. continetur. Accedit praeterea, quod idem prorsus decretum fuit pro statuendo Indiarum Orientalium regimine, nequicquam refragantibus amplis Sancti Pii V. et Gregorii XIV. privilegiis, ut legere cupienti innotescet ex nostra Constitutione: *Quamvis ad confirmandum, tom.* 2, *nostri Bullarii*. Eadem plane ratione cum in praesentiarum constitutum sit regimen Vicariorum Apostolicorum, finem habere debet recensita Regularium Missionariorum immunitas, iis delata, antequam praedictis Vicariis Apostolicis regimen, et ordinaria auctoritas tribueretur, et sua cuilibet confinia assignarentur. Notae, et pervulgatae sunt controversiae agitatae, et discussae in Congregatione de Propaganda Fide anno 1701. et 1702. inter Macai Episcopum, Vicarios Apostolicos Sinarum, atque Regulares Missionarios, qui tueri conabantur, ob sua privilegia licitum sibi esse Sacramenta administrare, et quolibet Parochiali officio perfungi, quin ab Episcopo, et Vicariis Apostolicis dependerent. Porro cum sapienter Congregatio animadvertisset, ab Innocentio XII. fel. rec. suos praefinitos fuisse limites cuilibet Vicario Apostolico, decrevit, atque mandavit, ne cuiquam Missionario vel Saeculari, vel Regulari in posterum liceret Poenitentiae Sacramentum Saecularibus impertiri, vel aliis Parochialibus officiis fungi, quidquid in contrarium praeseferrent privilegia iis concessa, quin prius facultatem obtinuisset ab Ecclesiastico Superiore; ab Episcopo nimirum quoties Sacramenta administranda essent in ejus Dioecesi, vel a Vicario Apostolico, si in ipsius ditione id foret peragendum. Haec enim habet decretum vulgatum die 14. Februarii anni 1702. *Missionariis autem, sive Saecular. sive Regular. etiam Societatis Jesu non liceat etiam vigore suorum privilegiorum Sacramenta administrare, aut alia munia Parochialia obire, nisi de licentia praefatorum Ordinariorum, sive Vicariorum Apostolicorum, in quorum respective Provinciis, aut Dioecesibus eosdem Missionarios commorari contigerit*. Haec profecto luculenter ostendunt nullatenus esse provocandum ad Immunitatis privilegia, Anglicanis Missionariis concessa, antequam in Anglia Vicarii Apostolici constituerentur. Idque discussum etiam fuit in peculiari Congregatione de his negotiis habita *die* 6. *Octobris anno* 1695. cujus Decreta Innocentius XII. Brevi dato *die* 5. *Octobris anno* 1696. confirmavit. Accedit Decretum emissum ab universa Congregatione de Propaganda Fide *die* 16. *Augusti anno* 1645. quod nostro Brevi sub *die* 5. *Septembris anno* 1745. firmatum fuit.

Similia privilegia abrogata fuerunt, quoad Regiones Indiarum, aliasque, ubi Ordinarii aut Vicarii Ap. Jurisdictionem libere exercent.

§. 11. Cum ab hac Sancta Sede animadversum sit, plurima saepe contingere in Regionibus longe dissitis, quibus ut consulatur, peculiares dispensationes, et privilegia quandoque opportuna; quandoque etiam ad animarum regimen necessaria requiruntur; ad quae obtinenda difficile est Romam confugere, eadem Sancta Sedes in more habuit, habetque in praesenti, Episcopis in remotioribus Provinciis commorantibus quasdam facultates impertiri, quibus uti possint vel immediate, vel per inferiores Sacerdotes a se designatos: atque idem plane cum Missionum Praefectis, atque Apostolicis Vicariis facere consuevit. Verumtamen, cum nec Episcopi, nec Missionum Praefecti in Anglia hoc tempore versentur, supervacaneum est facultates recensere, quae his, vel illis deferuntur. Sedem habent in Anglia Vicarii Apostolici, qui sibi commissis Provinciis praesunt, atque iis dumtaxat *Formulae secundae* facultates tribuuntur; proindeque Regulares Angliae Missionarii iis solum Facultatibus perfruuntur, quas obtinent ab Apostolicis Vicariis, qui sane eas communicare aliis possunt, uti ex *Formula secunda* manifestum est: *Praedictas Facultates communicandi, non tamen illas, quae requirunt Ordinem Episcopalem, vel non sine Sacrorum Oleorum usu exercentur, Sacerdotibus idoneis, qui in ejus Dioecesi laborabunt*. In recensitis notatu dignum imprimis est vocabulum illud *idoneis*, quo cognitio indicatur, quam Largitor facultatum habere debet de illo, qui ipsas consequitur, an

Facultates pro Angliae Missionibus opportunae soli Vicariis Ap. immediate ab Ap. Sede conceduntur, adjecta facultate subdelegandi.

Hinc ante subdelegationem Missionarios examinare

possunt, atque his facultates magis vel minus amplas conferre, suspendere, et adimere.

videlicet idoneus existimetur. Hinc et arbitrium examinis de illo instituendi subsequitur, quoties ejus scientia ad facultatem exercendam aliunde non innotescat. Observationem illud etiam exigit, quod necessitas non infertur Vicario Apostolico, ut omnino praedictas facultates communicet; sed, veluti commodum quoddam, bujusmodi potestas illi delata est pro animarum utilitate: quod quidem nunquam non opportunum, saepius etiam necessarium est, cum Superior omnia per se praestare minime valeat. In arbitrio Vicarii Apostolici positum quoque est, vel omnium suarum facultatum Sacerdotem participem facere, vel aliquas tantummodo communicare. Nam Vicarius Apostolicus, in hoc facultatum genere, specialis Sanctae Sedis Delegati Personam gerit, cui liberum est subdelegare, nedum ex communi jure, verum etiam ex singulari auctoritate illi demandata: cumque in delegantis potestate constitutum sit suspendere, vel omnino etiam auferre factam Delegato procurationem, ex bis omnibus illud consequitur, in Anglia scilicet, quod jam dictum est, eas tantum facultates per Vicarium Apostolicum collatas a Missionariis exerceri posse: Ille siquidem cum Apostolicus Depositarius earumdem existat, communes eas facturus cum Sacerdotibus Saecularibus, aut Regularibus, jus retinet (quod repetere supervacaneum non erit) dignoscendi, an revera idonei sint; aliquas tantummodo, non omnes communicandi, ac denique eas suspendendi, penitusve auferendi. Attamen summopere commendatur humanitas in examine peragendo; insuper debita, et prudens cautio in suspendendis, vel adimendis facultatibus, quae semel concessae fuerunt. Nec opus est, ut facultates exprimantur, quas Vicarius sibi reservare, aut quas Sacerdotibus Saecularibus, vel Regularibus elargiri debet, quaeve uni potius, quam alteri sint impertiendae; id enim arbitrio relinquitur Vicarii Apostolici, qui, cum in loco consistat, et Personas dignoscat, quibus facultates conceduntur, animarum necessitates animadvertat, et casuum frequentiam, decernere facilius potest, quae magis opportuna, et salutaria videantur. Inter caeteras illa adnumeratur facultas, per quam copia fit Sacerdoti bis Sacrum peragendi uno eodemque die, licet id expresse prohibeatur *capit. Consuluisti, de celebratione Missarum;* cui tamen derogatur ob necessariam causam, videlicet ob

Facultas bis celebrandi eodem die, solo necessitatis Populi causa concedi debet.

Sacerdotum paucitatem, vel cum eorum numerus, qui diebus festis tenentur sacris assistere, talem exhibeat necessitatem, ut, nisi alicui Sacerdoti duas Missas eodem die celebrandi potestas concedatur, Ecclesiae mandato plures non satisfacerent: quod copiose declaratum est *Constitutione* 3. in praesenti nostro Pontificatu emissa, et Oscensi Episcopo inscripta *Tom.* 2. *Bullarii*. Hinc facile apparet abusio intolerabilis, quae patraretur, si cuiquam Sacerdoti rem divinam faciendi bis in diem facultas tribueretur, eum in finem, ut duplici eleemosyna decentius se sustentaret, quantoque magis Sacerdos peccaret, si Missae Sacrificium bis uno die conficeret sine opportuna Vicarii Apostolici concessione; vel sub Populi necessitatis pretextu eam peteret, atque obtineret, licet reipsa plurium eleemosynarum cupiditate ad id moveretur.

§. 12. Adprobationis necessitatem, quam diximus competere cuilibet Vicario Apostolico in sua Provincia, non solum quoad Saeculares, sed etiam quoad Regulares Sacerdotes, qui Saecularium Confessiones sint excepturi; necessitatem pariter ab ipsis accipiendi facultates *Formulae Secundae*, quae praedictis Vicariis Apostolicis a Sancta Sede tribuuntur, una cum potestate eas communicandi Sacerdotibus Saecularibus, et Regularibus, ut illis solummodo Missionarii utantur, quemadmodum superius exposuimus, has, inquam, necessitates subsequitur actualis administratio curae Animarum, et Sacramentorum; ac proinde in iis, quae ad utrumlibet horum capitum spectant, nedum Missionarii Saeculares, sed etiam Regulares subjiciuntur, jurisdictioni, et correctioni Vicariorum Apostolicorum. *Personae tam Regulares, quam Saeculares hujusmodi curam exercentes, subsint immediate, in iis, quae ad eamdem curam, et administrationem Sacramentorum pertinent, jurisdictioni, visitationi, et correctioni Episcopi, in cujus Dioecesi sitae sunt:* Haec fermo habet *Concilium Tridentinum sess.* 25. *de Regularibus cap.* 11.

Vicariorum jurisdictioni et correctioni subsunt Missionarii etiam Regulares concernentibus curam Animarum, et Sacramentorum administrationem.

§. 13. Quamvis autem in hoc *cap.* 11. non derogaretur privilegiis, quae hanc in rem producere possent Regulares, nihilo tamen minus, quia hujusmodi derogatio apertis verbis exprimitur *cap.* 22. *novissimo ipsius sessionis* 25. *de Regularibus;* ideo haec ipsa complectitur singula capita anteriora *ipsius sessionis* 25. *de Regularibus*, ac propterea recensitum etiam

Contrariis Regularium privilegiis derogavit Tridentinum.

caput undecimum, quemadmodum enunciatum est Constitutiuae Innocentii XIII., quae incipit *Apostolici Ministerii*, confirmata a Benedicto XIII. in altera, quae incipit; *In supremo* data anno 1724. *num.* 23. *Sciant omnes derogationem hujusmodi non ad ea tantum referri, quae in praedicto capite* (idest 22.) *continentur; sed etiam ad alia, quae in singulis superioribus* (adeoque etiam in cap. 11.) *ejusdem sessionis constituta sunt.*

Idque obtinet sive Regularis curam Animarum exerceat, sive plura, vel etiam unum Sacramentum administret.

§. 14. Superioribus annis suscitata a nonnullis fuit infirma nimis controversia, nempe in dubium revocata fuit praedicta Concilii Tridentini dispositio, et contendebatur eos tantum Regulares affici, qui Parochi existant, alios vero Regulares Sacerdotes, qui licet Parochi non sint, tamen Sacramentum aliquod Secularibus administrent, vel nullimode comprehendi, vel si comprehendantur, id referendum esse ad eos solummodo, qui rem *de facto* agerent, et sine praevia Ordinarii facultate; verum Gregorius XV. edita Constitutione *Inscrutabili*, quae est 17. *Bullarii Romani tom* 3. declaravit Regulares Sacerdotes, qui vel Parochi sunt, vel aliquod administrant Sacramentum, *sive alias Ecclesiastica Sacramenta, aut unum ex iis, ministreat*, sive id praestent *praevia Episcopi licentia, et approbatione*, aut agant *de facto absque ulla auctoritate*, subesse debere in iis omnibus, quae curam, vel administrationem Sacramentorum spectant jurisdictioni, et correctioni Ordinarii tanquam Sedis Apostolicae Delegati; *In his, quae hujusmodi curam, seu administrationem concernunt, omnimodae jurisdictioni, visitationi, et correctioni Dioecesani Episcopi, tanquam Sedis Apostolicae Delegati, plene in omnibus subjiciuntur.* Idem prorsus renovatum est in Bulla *Cum sicut* 34. Innocentii X. §. 4. *in Bullario Romano tom.* 5., tum in Constitutione *Firmandis*, 109. §. 3. *Bullarii tom.* 1. in praesenti Pontificatu evulgata.

Regularium exemptio manet in iis quae respiciunt Regularem observantiam.

§. 15. Jus hujusmodi in Regulares Sacerdotes delegatum in iis, quae animarum curam, Sacramentorumque administrationem concernunt, cessare certum est, cum eorum quisquam sui Regularis instituti observantiam aliquo modo violaret; id enim Ordinarii muneris non est, sed respectivi Superioris Regularis: *Cujus quidem agendi rationem in iis, quae spectant ad observationem proprii ipsius Regularis Instituti*, non est Episcopi inquirere, cum ad ipsum Superiorem *Regularem privative id pertineat;* Verba ipsa sunt recensitae Constitutionis *Firmandis* §. 8. Non ignoramus Sacrum Concilium Tridentinum, *Sess.* 6. *cap.* 3. *de Reformatione*, nulla admissa distinctione, decrevisse, quod Regularis *extra Monasterium degens, etiam sui Ordinis privilegii praetextu, si deliquerit, ab Ordinario Loci, tanquam super hoc a Sede Apostolica delegato, secundum Canonicas Sanctiones visitari, puniri, et corrigi valeat:* atque hinc factum esse, ut dubium a nonnullis proponeretur, utrum commorantes Missionarii Regulares apud privatos, atque ut plurimum seorsim, ut in Anglia contingit, utrum, itaquam, praedicti Regulares, veluti Religiosi extra Monasteria viventes censendi sint, ac propterea Ordinarii jurisdictioni tanquam Apostolici Delegati in omnibus subjecti, quod definitum est in allata Innocentii X. Constitutione 34. *cum sicut* §. 15. Quandoquidem tamen illud perpendi debet, Regulares scilicet Anglicanae Missioni destinatos, illuc proficisci in bonum Sanctae nostrae Religionis, eorumque mansionem in privatis domiciliis, non item in Monasteriis, ex publici regiminis Legibus dimanare, quibus Coenobia quaecumque prohibentur; aequum profecto est, ut recenseri non debeant adinstar illorum, qui extra proprium Monasterium vitam agunt, atque hinc subsunt omnimodae Ordinarii jurisdictioni, quemadmodum sancitum fuit a Summo Pontifice Clemente VIII. in suis Literis Apostolicis in forma Brevis editis anno 1601. quae incipiunt: *Quorumcumque Religiosorum* recensitis in Constitutione: *Quamvis:* Quae ordine est *prima* praesentis nostri Pontificatus *tom.* 2. *Bullarii:* Quamobrem cum iis potius procedendum est veluti cum Regularibus in propriis Monasteriis degentibus, qui, si aliquod crimen foris patrarent, scandalum Populo afferens, insistente Ordinario, ut puniantur, plecti debent a suo Superiore Regulari, qui insuper tenetur inflictam castigationem ipsi Ordinario indicare: *Regularis intra Claustra Monasterii degens, si extra ea ita notorie deliquerit, ut Populo scandalo sit, Episcopo instante, a suo Superiore intra tempus ab Episcopo praefigendum severe puniatur, ac de punitione Episcopum certiorem faciat, sin minus, a suo Superiore officio privetur; et delinquens ab Episcopo puniri possit:* Haec habet Sacrum Concilium Tridentinum *sess.* 25. *de Regularibus cap.* 14. Quibus apprime insistens ipsemet Summus Pontifex Clemens VIII.

Nisi habitent extra Claustra.

In Anglia tamen Missionarii Regulares pertinde habendi ac si in Claustris degerent.

Eorumque correctio, si forte deliquerint a Superioribus Regularibus expetenda.

alteram vulgavit Constitutionem, cui initium fecit *Suscepti muneris* 39. *Bullarii Rom.* 3. ubi accurate animadvertit, atque enunciavit quidquid ad eorum executionem conducere videretur.

Privativa et cumulativa jurisdictio Vicarii Apostolici, et Superioris Regularis, debentur.

§. 16. Harum ope regularum, quae non ad libitum effictae, nec recentes, sed juris Canonici, et Sacri Tridentini Concilii auctoritate suffultae, nec non anteriorum Pontificum Constitutionibus firmatae sunt, dubitandum non est; quin perfecta interesse debeat consensio inter Episcopos, et Regulares Missionarios, eorumque Superiores, dummodo reipsa in eorum animis vigeat, quod juvat sperare verum pacis, et concordiae desiderium. Atque ea animorum conjunctio eo vel magis speranda, quod ipsorum juri, atque auctoritati certi limites, et confinia praefinita sint. Siquidem non deest Superioribus Regularibus privativum jus in proprios Religiosos, qui sui Instituti observationem perfregerint. Quod si ab iisdem quodquam gravioris notae crimen perpetretur, atque in primis, si contra bonos mores deliquerint, non destituuntur Superiores eos castigandi facultate; nec conquerendi locus Vicario Apostolico relinquitur, si ab eodem Superiore post acceptam facti notionem debita punitio non omittatur: adeout Vicarius Apostolicus, quod supra judicatum est, se in eam rem ingerere nullatenus possit; nisi forte contingeret, ut Regularis Superior vel nihil praestaret, vel aequas poenas a reo minime desumeret. Habent itidem Vicarii Apostolici, utpote Sanctae Sedis Delegati, potestatem supra Regulares in iis omnibus, quae animarum curam, et Sacramentorum administrationem respiciunt. At vero hujusmodi jus non solum iis competit; verum etiam Regularibus Superioribus, quibus concessum est suos Religiosos animarum regimen, sive Sacramentorum administrationem male exercentes punire. Porro Jus Privativum Ordinarii complectitur tantum actus, quos ipse ratione Ministerii sui tenetur peragere in bonum populi disciplinae Regularis Parochi demandati.

Norma exercendae Jurisdictionis cumulativae.

§. 17. Ne autem de jure cumulativo, quod habent tam Vicarii Apostolici, quam Regulares Superiores in Regulares, qui vel Parochi existunt, vel qui Sacramenta administrant, ulla oboriatur disceptatio, decretum jam est, ut dissidente Ordinario Superiore, vel Episcopus ille sit, sive Vicarius Apostolicus, a Regulari Superiore, prioris sententia alterius praestet opinioni; itidemque, ut cum velit Superior Regularis, ab animarum regimine, et Sacramentorum administratione Regularem sibi subditum removere, efficere id possit, quin prius Ordinarium de causa certiorem faciat: quod vicissim ab Ordinario fieri posse tenendum est, secluso debito causam patefaciendi Regulari Superiori. Adeatur superius recensita Constitutio *Firmandis* 109. §. 10. et 11. *Bullarii tom.* 1. praesentis nostri Pontificatus, ubi auctoritate veterum decretorum id fusius declaratum, et confirmatum est. Nec Regularis ab officio suspensus, vel amotus, ullimode valet appellationis beneficio Mandati executionem impedire, vel protrahere; sed post praestitam obedientiam, ad proprium tuendum nomen, innocentiamve vindicandam, si eam laesam existimaret, reclamationibus unice locus erit, et excusationibus, suo Judici competenti ferendis, uti praescribitur in superius allata Constitutione: *Inscrutabili:* Gregorii XV. utque in alia posteriori, cui initium *Ad militantis*, in praesenti nostro Pontificatu vulgata scilicet 18. §. 19. *Bullarii tom.* 1.

Regulari ab Officio suspenso non datur suspensiva appellatio.

Saeculares Missionarii quibus rebus incumbere, et a quibus abstinere debeant; alioquin a Vicariis severe puniendi.

§. 18. Ne felici Britanniae Missionum regimini quicquam deesse videatur, subsequentes adnectuntur regulae, quibus praetermissis, haud omnino obtineretur, quod vehementer exoptatur. Sedulo igitur incumbant Vicarii Apostolici, ut Missionarii Saeculares probe, honesteque in omnibus se gerant, quo aliis bono exemplo sint; et imprimis Sacris Officiis celebrandis, opportunisque Institutionibus Populo tradendis, atque infirmis opera sua sublevandis praesto sint, ut a publicis otiosorum coetibus, et cauponis omnimode caveant; addita etiam suspensionis poena cuilibet, si quis ad easdem divertere non vereretur. At potissimum ipsimet Vicarii, unui, qua possunt ratione, severe tamen, illos puniant, qui de publico Regimine cum honore sermonem non haberent. Quandoquidem illi in Anglia versantur, non ad rumores, et perturbationes excitandas, sed Sanctae Catholicae Religionis servandae causa, eosque excipiendi, qui Divino Spiritu afflati, et Sanctis Fidei Mysteriis apprime instructi, se promptos, paratosque ad eam amplectendam exhibent; cum interim a quibuslibet conversionibus debeant abstinere, quae utpote sine praeviis, debitisque conditionibus peractae, non modo nullam utilitatem,

sed damna potius, et incommoda plurima solent afferre. In iis autem, quae Missionarios Regulares spectant, munus suum Vicarii Apostolici prae oculis semper ferant, quo tenentur in eorum actiones intendere semper in illis, quae animarum curam, Sacramentorumque administrationem respiciant; necnon auctoritatem pariter sibi delegatam comminiscantur. Caeteras vero praedictorum Regularium corruptelas, si quae contigerint, si nimirum eorum quisquam cauponas, et coetus frequentaret, seu publico Regimini obloqueretur, sive denique alienis negotiis sese immisceret; has, inquam, corruptelas reparare studeant remediis superius expositis, atque a Concilio Tridentino desumptis, quibus Regulares afficiuntur in Monasteriis degentes, et qui extra Septa ipsius Monasterii scandalum aliquod committunt.

Regulares circa eadem deficientes, quomodo corripiendi.

§. 19. In primis curae sit Superioribus Regularibus Missionarios indistincte nequaquam mittere, sed quod dictum jam est, eos deligere, qui et vitae probitate, atque sufficienti opportunae doctrinae copia tales existant, ut sibi traditum Ministerium probe complere valeant: Praeterea studeant praeficere in Anglia unum ex Religiosis, cui visitatio sibi subditorum singulos in annos obeunda committatur, qui diligenter eorum vivendi rationem ad examen revocet, et congestarum eleemosynarum usum perscrutetur. Sic enim fiet, ut quaelibet negotiationis suspicio de medio tollatur, incommodis quibuslibet, et malis provide consulatur; Porro Visitator ipse de his, quae gerenda sunt, conferat cum Vicariis Apostolicis, ut et ipsi auxiliarem manum praebeant, atque ita scandalis quibuslibet aditus occludatur.

Horum delectus habendus per Superiores Regulares; unusque Visitator caeteris praeficiendus.

§. 20. Quandoquidem, degentibus Missionariis Regularibus in Anglia extra Monasteria in privatis domiciliis, et saeculares vestes adhibentibus, et ea libertate utentibus, qua sane carerent, si in Monasteriis degerent, inauditum minime esset, si etiam religiosa corda mundano pulvere sordescerent, ideo edicitur cuilibet Missionario, ut post singula sexennia ad Catholicas Regiones sese restituat, propriae Familiae Regularis Claustra subeat, Religiosum induat habitum, ibique per tres integros menses commoretur, atque interim Spiritualibus Exercitiis per quindecim dies sedulo incumbat. Hinc est, quod Vicarii Apostolici, quorum arbitrio, atque prudentiae, uti expositum est, committitur potestas communicandi Missionariis facultates *formulae secundae*, ipsam *ultra sexennium* non debebunt prorogare, sed impertiri ad summum *ad sexennium*, *et interim ad libitum*, eamque, si consentaneum judicaverint, simili modo restituere, cum Regulares absoluto jam praescripti secessus tempore ad Missionem revertentur.

Post sexennium ad Regiones Catholicas et ad propria Monasteria se recipiant, vacaturi spiritualibus exercitiis.

Ideo statutum, ut Facultates ad sexennium tantummodo ipsis delegentur.

§. 21. Etsi Regularis Superior, qui statuit aliquem ex suis Religiosis a Sacramentis administrandis, sive a Missionibus exercendis removere, ex superius allatis, non teneatur remotionis causam Vicario Apostolico significare, et eadem ratione liberum sit Vicario Apostolico, inciis, atque inconsultis iisdem Superioribus contra Missionarios Regulares, quos delinquentes in Sacramentis administrandis, vel ineptos, atque rudes, negligentesve in suo munere adimplendo deprehenderit, animadvertere, prout ipsi expedire videbitur, tamen consentaneum erit, si unanimi voluntate, et consensu rem gerant, ne Missiones Operariis destituantur, et uni Missionario amoto alter continuo subrogetur, qui ejus subeat vices; idemque exhibeatur officium a Superioribus Regularibus cum Apostolicis Vicariis, ubi velint suos in alium Locum transferre, vel eos revocare in Catholicas Regiones, atque uno eodemque tempore successores expediant, videlicet ne Missio necessariis Operariis careat.

Remotiones Missionariorum Regularium, quantum fieri erit, communi consensu fiant, et sine Missionis detrimento.

§. 22. De Fundationibus nihil omnino innovetur; sed tam Saeculares, quam Regulares in earum possessione perseverent, quas in praesentiarum obtinent; atque adeo Sacramenta, etiam Confessionis omnibus indiscriminatim per eos administrentur in Urbibus, et Oppidis muro circundatis, ubi limites praefiniti non sunt; ea plane ratione, qua in nostris Civitatibus ad Confessionem adprobati ab Episcopo sine ulla Loci, vel peculiaris Ecclesiae limitatione, in qua Confessiones possint excipere, in qualibet Urbis Ecclesia Confessiones audiunt, debitis tamen officiis cum Ipsius Rectore antea persolutis. Verum Missionariis, in Pagis, et apud Ruricolas commorantibus non liceat Sacramenta, nec etiam Poenitentiae extra praescriptos limites administrare; cum ad Confessiones extra confinia excipiendas necessaria omnino sit Vicarii Apostolici licentia, cui illa subjicitur Provincia. Etenim apud Nos etiam Confessarius ab Episcopo pro Saecularibus adprobatus in sua Dioecesi, extra Dioecesim eam facultatem exercere nequit sine alte-

Fundationes unicuique requisitae, possessoribus maneant.

Sacramenta a Sacerdotibus approbatis in Urbibus et Oppidis sine limitatione administrentur.

In Pagis et agris nemo deputationis suae limites transcendat.

rius Episcopi adprobatione, in cujus ditione Poenitentiae Sacramentum administratur, etiamsi Poenitens subsit Episcopo, qui illum ad Confessiones excipiendas adprobavit. Idque constat ex Bulla *Superna*, Clementis X. quae est 6. *tom.* 6. *Bullarii Romani* §. 4. solus enim Parochus a Moralis Theologiae Scriptoribus eximitur, si qui forte extra Dioecesim versetur, sui Parochiani ibi degentis Confessiones potest audire, quamvis ab Episcopo Loci, ubi sui Parochiani se praebet Confessarium, adprobationem ad Confessiones non obtinuerint. Necessaria igitur omnino est Vicariorum Apostolicorum licentia, ut Missionarii in Pagis, vel Agris commorantes, Poenitentiae Sacramentum ministrent intra limites cuilibet illorum respective subjectos. Attamen ipsosmet Vicarios Apostolicos hortari non praetermittimus, ut meminerint valde consentaneum esse (nisi aliqua legitima causa contrarium persuaserit) facultates illis elargiri saltem ad Confessiones excipiendas. Quandoquidem vero licentiae administrandi Sacramenta, quae conceduntur Missionariis Campestribus, ut plurimum certis limitibus arctari solent, extra quos nulla ipsis ministrandi facultas permittitur, quamvis Locus, ubi Sacramenta vellent conferre, intra limites Vicario Apostolico subjectos contineretur, qui permissionem ministrandi impertitus est, tamen Vicarium Apostolicum adhortamur, ut facilem se praebeat Missionario Campestri Sacramenta aliquando conferendi extra limites ipsi praefinitos, nisi forte legitimum aliquod impedimentum id fieri prohibeat.

Vicariis Apostolicis suadetur facilitas in delegatione facultatum.

§. 23. Haec omnia proficuam animarum curam, et pacem, concordiamque inter Missionarios; faustum denique Vicariorum Apostolicorum regimen respiciunt. At quoniam a Viris optimis, et fidei dignis indicatum fuit consentaneum fore, si definiatur, utrum Regularibus, qui vel in Regiis Sacellis, vel in Locis pro illis fundatis, sive apud Nobiles, commorantur, liceat Indulgentias suis Ordinibus concessas evulgare, ideo, ut omnes molestae tricae evitentur, sequens regula proponitur, quae executioni demandari omnino debet. In bonum Anglicanae Missionis adprobantur quilibet pietatis actus, preces, jejunia, atque opera meritoria, quae a Sancta Romana Ecclesia comprobantur. Ad Indulgentias quod spectat ipsis operibus adnexas ratione privilegiorum, quae uni, vel alteri Regularium Ordini a Summis Pontificibus concessa fuerunt, suspenduntur, atque, ut Fideles spirituali Sanctarum Indulgentiarum emolumento tranquille, et copiose simul perfruantur, cuilibet Vicario Apostolico auctoritas in ditione sui Vicariatus conceditur, ut quater in annum in iis Solemnitatibus, quae ipsis magis opportunae videbuntur, Indulgentiam Plenariam impertiantur, quam lucrari possint quicumque Poenitentiae Sacramento expiati, et Sacra Eucharistia refecti Sacellum aliquod visitabunt, ubi Missae Sacrificium celebratur, pacem Ecclesiae suae a Deo rogabunt, paratique erunt pauperes aliqua eleemosyna pro suis viribus sublevare, vel Catechismo, et Sacris Concionibus frequenter interesse, quoties absque gravi incommodo id fieri liceat, sive infirmis, aut morti proximis operam suam christiana charitate praebere; et quoniam non deerunt, qui vel carcere, aut gravi morbo, sive alia legitima causa impediti, praescripta pietatis officia minime poterunt adimplere, singuli Vicarii Apostolici potestatem habeant ea commutandi, et alia, quae perfici valeant, decernendi. Porro ne morientes e vita decedant sine Benedictione *in articulo mortis*, et sine Indulgentia ipsi conjuncta, eisdem Vicariis Apostolicis facultas conceditur, ut illam impertiant, atque etiam Sacerdotes alios subdelegare possint, qui eam morientibus elargiantur, servata tamen forma, quae indicitur in Constitutione hujus nostri Pontificatus tempore in lucem evulgata, quam hisce regulis ad majorem commoditatem adjungimus.

De Indulgentiis.

Suspenduntur in Anglia Indulgentiae, Regularibus ad communicand. publicandam non concessae.

Vicariis Apostolicis delegatur largitio Indulgentiae plenar. quater in anno.

Et in articulo mortis.

§. 24. Ultimo tandem, cum Anglicanae Missionis perduratio Principum Catholicorum Ministris, Nobilibus Catholicis, Fundationibusque jam constitutis accepta referri debeat; eos magnopere adhortamur, ut illos tantum Sacerdotes Saeculares, vel Regulares suis Sacellis inservire permittant, qui se prius obtulerint Vicariis Apostolicis, et obtentas ab illis adprobationes exhibuerint: secus enim contingere posset, ut praeter eorum voluntatem admittatur celebrando Missae Sacrificio in Sacellis, et ministrandis Sacramentis, qui vel Sacerdos minime existat, vel si fuerit Sacerdos, suspensionis fortasse, vel irregularitatis vinculo obstringatur.

Suadetur Legatis principum et Nobilibus Catholicis et aliis in suis Sacellis celebrare, et ministr. permittant, nisi a Vicariis Apost. approbatos.

§. 25. Porro omnia et singula hujusmodi a Nobis, prout praemittitur statuta et decreta,

Clausulae et Derogationes.

quo firmius subsistant, et serventur exactius, tenore praesentium Apostolica auctoritate, quatenus opus sit, confirmamus, et Apostolicae firmitatis robore communimus et districte servanda praecipimus et mandamus, salva tamen in praemissis nostra Successorumque nostrorum Romanorum Pontificum, et ejusdem Congregationis Cardinalium Propagandae Fidei auctoritate. Decernentes easdem praesentes Literas, et in eis contenta quaecumque semper firma, valida, et efficacia existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, et a vobis et illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, inviolabiliter observari debere; sicque in praemissis per quoscumque Judices Ordinarios et Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, et ejusdem S. R. E. Cardinales, eorumdemque Cardinalium Congregationes, et quosvis alios quacumque praeeminentia et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter judicandi et interpretandi facultate et auctoritate, judicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus Apostolicis sive sub Plumbo, sive in simili forma Brevis expeditis quorumcumque Praedecessorum nostrorum Literis, et praesertim felicis recordat. Urbani Papae VIII. quarum initium est: *Britannia non minus etc.* necnon: *Plantata in Agro Dominico etc.*, aliisque Constitutionibus et Ordinationibus, nec non quorumcumque Ordinum, Congregationum, et Institutorum, etiam Societatis Jesu, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis et statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et Literis Apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus, et derogatum esse volumus, caeterisque contrariis quibuscumque.

Animorum concordia commendatur Vicariis Ap. et Missionariis in Anglia.

§. 26. Caeterum Vos, Venerabiles Fratres Dilecti Filii, per Domini Nostri Jesu Christi charitatem, qui animas nostras pretioso Sanguine redemit, rogamus, et in Domino hortamur, ut non in contentione et aemulatione, sed induentes eumdem Dominum Nostrum Jesum Christum, perficiatis opus vestrum. Ad cujus prosperi successus auspicium Apostolicam Benedictionem studiosae nostrae voluntatis pignus Vobis, Venerabiles Fratres, Dilecti Filii, peramanter impertimur.

Fides habenda transumptis.

§. 27. Volumus autem, ut earumdem praesentium Literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, et ab ejusdem Congregationis Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium negotiis Propagandae Fidei praepositorum Praefecto, et Secretario pro tempore existentibus subscriptis, ac Sigillo ejusdem Congregationis munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensae.

Dat. Pont. An. XIII die 30. Maji 1753.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XXX. Maji MDCCLIII. Pontificatus Nostri Anno Decimo tertio.

Cajetanus Amatus.

DE BENEFICIIS — XVII.

Et Officiis Curatis per Indiarum Occidentalium Regiones, Saecularibus etiam Clericis, sublato asserto Regularium privativo jure, conferendis: Apostolicae Literae jam editae (*quas vide Tom. III. num.* 51.) confirmantur, et declarantur.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Catholici Regis alias proposita petitio.

Cum alias nempe de Anno millesimo septingentesimo quinquagesimo primo ex parte Charissimi in Christo Filii Nostri Ferdinandi VI. Hispaniarum Regis Catholici Nobis repraesentatum fuisset, non eas adhuc in Indiarum Occidentalium Regni, atque Provinciis ipsius Dominio subjectis rerum circumstantias subsistere, ob quas olim Sanctae memoriae Pius V. ad instantiam tunc existentis Catholici Hispaniarum Regis, aliique deinceps Romani Pontifices Praedecessores Nostri statuerunt, earum Regionum Parochias, Doctrinas, aliaque mu-

nia et officia ad Animarum Curam pertinentia, per Regulares Personas obtineri, et administrari debere, quin immo Saecularem Clerum illarum Partium a multo jam tempore adeo et numero excrevisse, et moribus, atque doctrina conspicuum, proindeque ad obtinenda et gerenda ejusmodi munia idoneum se praebere, ut nihil jam obstare videretur, quo minus earumdem Parochiarum, Doctrinarum, aliorumque Officiorum provisio, et dispositio, ad eam, quae generaliter per Orbem vigere dignoscitur, Ecclesiasticae disciplinae formam, prout non solum ipse Ferdinandus Rex, sed etiam Archiepiscopi, et Episcopi, per easdem Indiarum Regiones constituti magnopere optabant, revocari posset; Nos omnibus mature perpensis, quum Regiam hanc petitionem non modo generalibus Ecclesiae Institutis, verum etiam praedicti Sancti Pii, aliorumque Pontificum Praedecessorum Nostrorum menti, ac saepe declarato Sedis Apostolicae sensui, conformem agnoverimus; per Nostras sub Plumbo editas Literas, quarum initium est — *Cum nuper* — datas apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae MDCCLI. sexto Idus Novembris; Pontificatus Nostri Anno XII. decrevimus, atque permisimus, ut, non obstantibus dicti Sancti Pii V. praedecessoribus Literis, aliisque in earum confirmationem ab Apostolica Sede emanatis (quibus etiam, quatenus opus esset, expresse derogavimus) Saeculares etiam Clerici, seu Presbyteri quicumque, quos scilicet praedicti Archiepiscopi, et Episcopi, aliique locorum Ordinarii in Indiis Occidentalibus constituti, praevio examine, juxta ea, quae in Concilio Tridentino statuta sunt, idoneos et habiles reperiissent, ad Parochias, Doctrinas, et alia quaecumque munia, et Officia ad animarum Curam pertinentia, in posterum admitti et assumi, eisque etiam Parochiales Ecclesiae hujusmodi, aliaque Ecclesiastica perpetua Beneficia, quibus Animarum cura imminet, in titulum conferri possent et valerent; prout in dictis Literis Nostris latius continetur.

Pontificia Decreta per Literas Apost. edita an. 1751.

§. 1. Cum autem nuper idem Ferdinandus Rex Nobis exponi fecerit, quod ipse, qui ex juribus suae Regiae Coronae, Jus Patronatus, ac nominandi, et praesentandi ad omnia dictarum Regionum Beneficia Ecclesiastica, et Officia Curata ejusmodi ex fundatione, seu dotatione, aut Privilegiis Apostolicis actu vigentibus, aliisque legitimis titulis, competit; in dies magis magisque agnoscens ad rectum disciplinae Ordinem, et ad promovenda in Clero Saeculari dictarum Partium Sacrarum Doctrinarum studia, aliosque communis utilitatis effectus, magnopere proficuum fore, si Saeculares hujusmodi Clerici, seu Presbyteri ad omnia vel pleraque Beneficia et officia praedicta, per ipsum, ejusque successores Catholicos Reges, nominentur, et praesententur, decreverit et constituerit, praedictis S. Pii V. aliorumque Romanorum Pontificum Indultis et facultatibus, in favorem Regularium, vel nullo modo, vel saltem parcissime, et in locis et casibus dumtaxat, in quibus forsan Saecularium Clericorum defectus reipsa subsistere dignoscatur, in posterum uti; ideoque easdem priores literas Nostras, novo ac perpetuo confirmationis Nostrae munimine roboratis, uberius per Nos declarari, et ut infra, super his provideri desideret; Nos ejusdem Ferdinandi Regis supplicationibus inclinati, praesentium tenore, et auctoritate simili, primodictas Nostras Apostolicas Literas, cum omnibus et singulis decretis et declarationibus in ipsis contentis, et expressis, perpetuo confirmamus, ac iterato Apostolicae auctoritatis Nostrae robore communimus; decernentes, nullum in posterum jus, nullamque actionem, aut exceptionem, in vim praedictarum Literarum Sancti Pii Papae V. aliorumque, ut supra, ab aliis Romanis Pontificibus editarum, praedictis Regularibus competere, ut sive in petitorio judicio, sive in possessorio, privativam facultatem obtinendi, et administrandi Parochias, et Doctrinas ejusmodi, aliaque Officia Animarum curam concernentia, sibi, suisque Ordinibus asserere, aut se in illarum illorumque possessione confovere possint; sed tam eos, qui nunc Parochias, Doctrinas, et Officia praefata obtinent, quam quibus forsan in posterum ejusmodi Curata Beneficia et officia, servatis de jure servandis, committi, et demandari contigerit; tamquam ad nutum amovibiles, posse tum ab Episcopis, aliisque locorum Ordinariis, tum etiam a propriis Regularibus Superioribus, justis concurrentibus causis, (super quarum subsistentia illorum conscientiam oneramus, sed nunquam illos ad earum declarationem, aut verificationem compelli posse volumus et decernimus), ab earumdem Parochiarum, doctrinarum, et Officiorum regimine et exercitio removeri; eveniente autem remotio-

Catholici Reg. propositum saecularib. Clericis favorabile

Pont. decernendo declarat, nullum jus neque in petitorio, neque in possessorio, Regularibus competere ad Benefica et Officia Curata Indiarum Occid. obtinenda, aut retinenda.

ne, liberum fore Catholicis Regibus, alios quoscumque idoneos Saeculares, aut Regulares Clericos, seu Presbyteros, juxta legitima eorum Regii Patronatus jura, ad hujusmodi Curata Beneficia, et Officia nominare et praesentare, ac respective Episcopis, aliisque Locorum Ordinariis, hujusmodi Clericos, seu Presbyteros, praevio examine, aliisque servatis de jure servandis ad illa admittere et assumere, seu, quatenus Saeculares fuerint, ipsis etiam in Titulum eadem conferre, et de iis providere.

Regulares hujusmodi Parochiis, vel Offic. praepositi, quo boni regiminis Superiori Regulari privative subjiciantur.

§. 2. Volumus autem, ut omnes et singuli, cujuscumque Ordinis, Congregationis, et Societatis, et Instituti, etiam expresso nominandi, Regulares, qui hujusmodi Parochiarum, Doctrinarum, et Officiorum regimine et exercitio retinebuntur, seu quos ad eadem in posterum assumi, et admitti contigerit, (juxta ea, quae tam in citatis Nostris Literis incipientibus — *Cum nuper*, — quam in aliis Anno Incarnationis Dominicae Millesimo septingentesimo quadragesimo quarto, decimo Kalend. Decembris editis, quarum initium est — *Firmandis, atque asserendis*, — a Nobis decreta et declarata fuerunt) noverint, se in iis quidem, quae concernunt eorum Regularis Instituti observantiam, Episcopis, aliisque Locorum Ordinariis nullatenus subjectos esse, sed a suis Superioribus Regularibus quoad haec privative dependere. In his autem, quae vel ad ipsum spectant exercitium curae Animarum, vel etiam ad eorum vitam, et mores pertinent, Episcopis quoque, aliisque Ordinariis Locorum Praesulibus subjectos esse; ideoque ab iisdem Episcopis, et Ordinariis, nec non Visitatoribus ab iis deputatis, aeque ac a suis Regularibus Superioribus in his omnibus judicari, et corrigi posse; et quidem ea lege, ut quatenus unius et alterius Superiorum hujusmodi judicia inter se non conveniant, Episcopalis seu Ordinariae Curiae Processus, atque Sententia, Regularis Praelati judicio et actis omnino praevalere debeant; ac reipsa praeferantur, et executioni demandentur.

In quibus autem Ordinarii jurisdictioni et correctioni cumulative subsint.

Ordinarii praerogativa, in casu discrepantiae judicii.

Superior statuta confirm.

§. 3. Praesentes quoque Literas, et in eis contenta quaecumque, nulla umquam ex causa, colore et capite, etiam in corpore juris clauso, etiam ex eo quod quicumque in praemissis jus vel interesse habentes, aut habere praetendentes, cujusvis status, aut Ordinis, Congregationis et Instituti, etiam hic de necessitate specialiter exprimendi, existant, iisdem non consenserint, nec ad ea vocati, et auditi, neque Causae, propter quas praesentes emanaverint, satis adductae, probatae, aut verificatae fuerint, de subreptionis, obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostrae, aut consensus interesse habentium, aliove quolibet defectu notari, impugnari, aut in controversiam, et judicium etiam ad effectum obtinendae aperitionis oris, aut restitutionis in integrum, adduci posse: sed semper et perpetuo firmas, validas, et efficaces existere et fore, suosque plenarios effectus sortiri, et obtinere, ac illis, quorum favorem concernunt, plenissime suffragari, atque etiam ab omnibus, ad quos respective pertinet, et pertinebit in posterum, inviolabiliter observari, volumus et decernimus. Sicque et non aliter in praemissis judicari, et censeri per quoscumque Ordinarios, et Delegatos Judices, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, eorumque Congregationes, nec non Apostolicae Sedis Legatos, seu Nuncios, aliosque quoslibet quacumque praeeminentia, et potestate fungentes, et functuros, sublata eis, et eorum cuilibet aliter judicandi, et interpretandi facultate, ac etiam irritum et inane decernentes, quidquid ab eorum quolibet in contrarium judicari, et decerni, seu scienter, vel ignoranter attentari contigerit.

Aliter judicari prohibetur.

Contrariis amplissime derogatur.

§. 4. Non obstantibus praedictis Sancti Pii V., aliisque Romanorum Pontificum Praedecessorum Nostrorum in eorumdem confirmationem etiam in forma specifica, editis Literis, Nostraque, et Cancellariae Apostolicae regula de non tollendo jure quaesito, aliisque Apostolicis, seu in universalibus, Provincialibus, aut Synodalibus Conciliis editis, generalibus aut specialibus Constitutionibus, et Ordinationibus, nec non quarumcumque Ecclesiarum, seu Ordinum, Congregationum, et Institutorum, etiam specialiter exprimendorum, quantumvis juramento, Confirmatione Apostolica, vel quavis alia firmitate roboratis statutis, et consuetudinibus, etiam immemorabilibus; Privilegiis quoque, exemptionibus, et Indultis, etiam in corpore juris clausis, aut sub quibusvis formis, et verborum tenoribus, seu clausulis, et decretis, etiam derogatoriarum derogatoriis, et irritantibus in genere, vel in specie, etiam motu proprio, at de Apostolicae

potestatis plenitudine, seu consistorialiter, aut ad Regum, aliorumque Supremorum Principum instantiam, vel peculiarium quorumcumque meritorum intuitu, aliove titulo, etiam oneroso, quibuscumque personis, Collegiis, Locis, Ordinibus etiam Militaribus, Congregationibus, Societatibus, et Institutis, etiam Societatis Jesu, vel Sancti Joannis Hierosolymitani, aliisque quibuslibet in contrarium praemissorum concessis, ac pluries confirmatis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus et singulis, eorum tenores, formas, causas, et occasiones praesentibus pro expressis, insertis, et specificatis habentes, pari motu, et Apostolicae auctoritatis plenitudine ad praemissorum effectum plenissime derogamus, eaque respective, quatenus praesentibus adversantur, de medio tollimus et abolemus per praesentes.

Transumptis fides. Quarum Transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, et Sigillo Personae in Ecclesiastica Dignitate constitutae munitis, eamdem fidem ubique Locorum et gentium, in judicio, et extra, haberi volumus, quae eisdem praesentibus haberetur, si originaliter exhiberentur.

Sanctio. §. 5. Nulli ergo omnino Hominum liceat paginam hanc Nostrarum Confirmationis, Declarationum, Decretorum, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. die 9. Junii 1753. Pont. XIII. Datum in Arce Gandulfi Albanen. Dioecesis Anno Incarnationis Dominicae Millesimo septingentesimo quinquagesimo tertio, quinto Idus Junii, Pontificatus Nostri Anno Tertiodecimo.

Pro D. Card. Passioneo.

J. Florius Substitutus.

J. Datarius.

VISA DE CURIA.

J. C. Boschi.

L. Eugenius.

XVIII. VENETIARUM

Reipublicae conceditur Jus nominandi ad Ecclesias Torcellanam, Caprularum, et Clodiensem.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Sinceritas Fidei, et devotionis affectus, quibus dilecti Filii Nobiles Viri Dux et Respublica Venetiarum erga Catholicam Religionem, et Ecclesiam Romanam omni tempore se se conspicuos praestiterunt, quibusque recentia Zeli ac pietatis suae argumenta, non sine filialis in Nos observantiae significationibus, addiderunt, Nos quodammodo impellunt, ut ea ipsis favorabiliter concedamus, quae ab Ecclesiarum utilitate, quemadmodum pro certo confidimus, minime sejuncta, ad meritum eorumdem honoris augmentum pertinere, et publicis eorum votis salubriter respondere conspicimus. Exordium

§. 1. Cum itaque ipsi quibus ex Apostolico fel. rec. Praedecessoris Nostri Pii Papae IV. Indulto, cui non est hactenus in aliquo derogatum, et ex antiqua consuetudine, jus competit, ad Patriarchalem Ecclesiam Venetiarum, quoties illam vacare contingat, nominandi et praesentandi Nobis et Romano Pontifici pro tempore existenti Personam idoneam, per Nos, seu per Romanum Pontificem hujusmodi, ad eamdem Patriarchalem Ecclesiam pro tempore etiam promovendam, eique praeficiendam, Nobis humiliter, et enixe supplicari fecerint, ut Indultum etiam nominandi ad tres infrascriptas Cathedrales Ecclesias, Torcellanam nempe, Caprularum, et Clodiensem, in earum vacationum casibus futuros illarum respective Episcopos, ipsis concedere dignaremur. Jus nominandi ad Ecclesiam Patriarc. Venetiar. Duci et Reipub concessum a Pio IV. Indultum hujusmodi petitur pro tribus Ecclesiis Patriarchae Suffraganeis Venetorum Ducem et Reipub. antiqua merita in eamdem Ecclesiam.

§. 2. Nos attendentes, pro eo quod pertinet ad primodictam Torcellanam Ecclesiam, quod olim destructa Altinensi Civitate, ejusque Episcopali Cathedra, et Sede Torcellum translata, nova Cathedralis Ecclesia ibi per bonam. mem. Petrum tunc Venetiarum Ducem aedificata, ac etiam Episcopo ibidem de congrua habitatione provisum fuit; alterius vero, Caprularum videlicet, Ecclesiae initia ex eo derivari, quod olim existens Concordiensis Episcopus Joannes nomine a sua Civitate profugus, propterea quod schismati adhaerere nollet, in eo Oppido exceptus, Episcopalis Sedis ibidem statuendae commodum obtinuerit; ac demum, quod spectat ad Clodiensem Ecclesiam, hujus

constitutionem praecipue acceptam referri bonum: Ordelafo Faletrio Venetiarum pariter Duci, cujus favore et auxilio factum est, ut, quum Insula Metamauci, vulgo *Malamocco*, marinis fluctibus submersa fuerit, illius quondam Episcopus in Flossa Clodia consistere, ibique Episcopalem Sedem stabilire potuerit.

Idem nuper, instante Pont. Catholicae Religionis indemnitati in Dalmatia consuluerunt.

§. 3. Cumque etiam debita consideratione pensare non omiserimus, quod paucis abhinc mensibus, quum quidam schismaticus Papas Simon Conzacovich nuncupatus, a schismatico Graecorum Pseudo-Patriarcha in Dalmatiam missus fuisset, ut ibi Sedem figeret; id quod, si forte evenisset, in magnam Sanctae Catholicae Religionis nostrae perniciem, et grave Apostolicae Sedis praejudicium, cum intolerabili Latinorum Episcoporum perturbatione cessisset, quemadmodum Nos praedicto Duci et Senatoribus, tum a dilecto Filio Nobili Viro Petro Andrea Cappello Equite ejusdem Reipublicae apud Nos et Apostolicam Sedem Oratore; tum etiam a Venerabili Fratre Archiepiscopo Chalcedonensi, Nostro et ejusdem Sedis Nuntio apud ipsam Venetam Rempublicam constituto, repraesentari curavimus; publico ac solemni Senatus Decreto, eidem schismatico Pseudo-Pastori denunciatum fuit, ut a praedictis Dalmatiae Regionibus sine mora abscederet.

Confirmatur Indultum Pii IV. pro Ecclesia Patriarc. Venet.

§. 4. His omnibus mature perpensis, ac etiam Paterna Nos impellente affectione, qua eamdem inclytam Venetorum Rempublicam ex animo prosequimur; praedictorum singulares personas a quibusvis excommunicationis etc. effectum etc. censentes; praesentium Literarum tenore, ac de Apostolicae auctoritatis plenitudine, non modo praefatum jus nominandi, et praesentandi ad Patriarchalem Venetiarum Ecclesiam pro tempore vacantem, prout alias per dictum Pium IV. Praedecessorem eisdem Duci et Reipublicae concessum fuit, confirmamus et innovamus; verum etiam eisdem, in sinceritate Fidei, et dictae Romanae Ecclesiae devotione persistentibus, ut, quando et quoties praedictas tres Ecclesias Tercellanam videlicet, Caprularum, et Clodiensem, seu earum quamlibet quocumque vacationis modo, praeterquam per obitum cujuslibet earum Episcopi in Romana Curia, vacare, seu Pastore ac Praesule orbari contigerit; toties perpetuis futuris temporibus jus habeant nominandi Nobis, et Romano Pontifici pro tempore existenti idoneam Personam Ecclesiasticam ad unamquamque Ecclesiam hujusmodi respective promovendam, eique praeficiendam, concedimus et indulgemus, ac nominationes hujusmodi idonearum Personarum Ecclesiasticarum, per Nos, et Romanum Pontificem pro tempore existentem, acceptandas fore, et ad effectum perduci decernimus, servatis omnibus servari solitis, ac mediante propositione in Consistorio Secreto, et Literarum Apostolicarum expeditione in forma consueta; volentes hujus novi juris exercitium a nominatione ad Ecclesiam Cathedralem Clodiensem, quae ab aliquo jam tempore Pastoris solatio destituta est, per eosdem Ducem, et Rempublicam facienda de idonea Persona Ecclesiastica, ut praefertur, ad ipsam Ecclesiam Clodiensem per Nos promovenda, eique praeficienda, initium capere debere.

Et novam concreditur quoad tres praedictas Cathedr. Ecclesias.

Venetorum pietas excitatur ad Catholicam Religionem de more defendendam.

§. 5. Porro minus justam opinionem habere videremur de egregia ipsius Reipublicae pietate et orthodoxia, deque perpetuo ejusdem studio erga Sanctam Apostolicam Sedem, si iteratis hortationibus etiam, atque etiam ipsi commendaremus assiduam, quam semper praestitit, vigilantiam adversus insidias, et attentata Graecorum schismaticorum Dalmatiae Regionibus imminentium. Attamen, ut aliquam hujus rei mentionem faceremus, duae Nos gravissimae causae coegerunt; una nimirum ex officii Nostri debito petita, quo scilicet pro tuenda Sanctae Religionis nostrae integritate vitam et sanguinem profundere tenemur; Altera vero ex insigni ipsius Reipublicae laude desumpta, cui jam usque a septimo Ecclesiae saeculo Praedecessor Noster Honorius Papa, propter illius constantem cum Romana Ecclesia conjunctionem, invictamque a schismaticis aversionem, praeclarum Christianissimae Reipublicae nomen attribuit.

Item ad consulendum statui valde misero earumdem Ecclesiarum.

§. 6. Supervacaneum praeterea videri potest eidem Reipublicae ob oculos ponere satis notum miseriae statum, ad quem vel omnes, vel saltem duae ex tribus praedictis Cathedralibus Ecclesiis redactae conspiciuntur; Siquidem non sine fundamento sperare licet, idonea ipsis auxilia a publica liberalitate, opportunis temporibus praestanda fore, quibus necessariae earumdem Praesulum sustentationi ac dignitati, ut par est, consulatur; Quum perspicua scriptorum monumenta testentur, quantum ab antiquis ipsius Reipublicae Patribus, instante San. mem. Gregorio Papa VII. Prae-

decessore Nostro, praestitum fuerit in Beneficium Patriarchalis Venetiarum Ecclesiae, ad deplorandam paupertatis conditionem antea redactae.

Denique iis, qui in electionibus nominandorum suffragaturi erunt Canonicae sanctiones in memoriam revocantur.

§. 7. Hoc demum pro Apostolici ministerii Nostri Officio, omnibus et singulis, qui in electionibus personarum ad easdem Ecclesias quandocumque vacantes pro tempore nominandarum, suffragium ferre debebunt, studiosissime commendatum volumus, ut Sacrosancti Tridentini Concilii monitum, et respective praeceptum prae oculis habeant, quod in *sess. 24. de Reformat. cap. 1.* sequentibus verbis expressum legitur: *Omnes vero et singulos, qui ad promotionem praeficiendorum quodcumque jus quacumque ratione a Sede Apostolica habent, aut alioquin operam suam praestant, hortatur et monet, ut in primis meminerint, nihil se ad Dei gloriam, et populorum salutem utilius posse facere, quam si bonos Pastores, et Ecclesiae gubernandae idoneos promoveri studeant: eosque alienis peccatis communicantes, mortaliter peccare, nisi quos digniores, et Ecclesiae magis utiles ipsi judicaverint, non quidem precibus, vel humano affectu, aut ambientium suggestionibus, sed eorum exigentibus meritis, praefici diligenter curaverint.*

Clausulae de perpetuo hujus indulti vigore.

§. 8. Praesentes autem literas, et in eis contenta hujusmodi nullo umquam tempore de subreptionis, obreptionis, aut nullitatis vitio, aliove quolibet, etiam quantumvis magno, seu substantiali, aut solemnitatum defectu impugnari, retractari, aut ad terminos juris reduci, seu illis ex quavis causa derogari posse, sed semper firmas, validas, et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri, et obtinere, eisdemque Duci et Reipublicae perpetuo suffragari; sicque et non aliter per quoscumque Judices, et Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, ac ipsummet Consistorium, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, judicari et definiri debere volumus, et decernimus: irritum quoque et inane quidquam secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogationes generales et speciales.

§. 9. Non obstantibus Apostolicis, ac quibusvis reservatoriis, et revocatoriis, aliisque Cancellariae Apostolicae regulis, et clausulis editis, et edendis, nec non universalium, Provincialium, ac Synodalium Conciliorum generalibus, vel specialibus Constitutionibus, et Ordinationibus, nec non dictarum Torcellanae, Caprularum, et Clodiensis Ecclesiarum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, Privilegiis quoque, Indultis, et Literis Apostolicis eisdem Ecclesiis, earumque Capitulis, et Cleris sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, et insolitis clausulis, ac irritantibus, et aliis decretis quomodolibet concessis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, et innovatis; quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, et individua mentio, seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum inserti essent, praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

§. 10. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostrae absolutionis, confirmationis, innovationis, concessionis, indulti, hortationis, decreti, et derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire; Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri et Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum. Sanctio.

Datum in Arce Gandulfi Albanen. Dioecesis Anno Incarnationis Dominicae millesimo septingentesimo quinquagesimo tertio Idibus Junii, Pontificatus Nostri Anno Tertiodecimo. Dat. die 13. Junii 1753. Pont. XIII.

Pro D. Card. Passioneo.

J. Florius Substit.

I. Datarius.

VISA.

De Curia J. C. Boschi.

Registrata in Secretaria Brevium.

METHODUS XIX.

Praescribitur in examine, ac proscriptione librorum a Congregationibus Romanae Universalis Inquisitionis, et Indicis servanda, certaeque Relatoribus ac Consultoribus proponuntur Regulae, quas in examine, judicioque ferendo sequantur.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Cura Praedecessor. Pontific. in proscribendis noxiis libris.

Sollicita ac provida Romanorum Pontificum Praedecessorum Nostrorum vigilantia in eam semper curam incubuit, ut Christifideles ab eorum Librorum lectione averteret, ex quibus incauti ac simplices detrimenti quidpiam capere possent, imbuique opinionibus ac doctrinis, quae vel morum integritati, vel Catholicae Religionis Dogmatibus adversantur. Nam, ut vetustissimum mittamus Sancti Gelasii I. Decretum, quaeque jam pridem a Gregorio IX. aliisque Pontificibus hac de re statuta fuerunt; ignorare neminem arbitramur, quae fuerint a Praedecessoribus Nostris Pio IV. Sancto Pio V. et Clemente VIII. diligentissime praestita, ut saluberrimum opus a Sacrosanctae Tridentinae Synodi Patribus susceptum, mature discussum, ac pene ad exitum perductum, de vetitae lectionis Librorum Indice conficiendo, atque vulgando, non absolverent solum atque perficerent, sed sapientissimis etiam decretis ac regulis communirent. Quod quidem negocium Apostolicae Sedes continenter urget, ac promovet; ad id deputatis duabus Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium Congregationibus, quibus onus inquirendi in pravos noxiosque libros impositum est, cognoscendique, quibus emendatio, et quibus proscriptio debeatur. Id muneris Congregationi quidem Romanae Universalis Inquisitionis a Paulo IV. commissum perhibent, idque adhuc ab ea exerceri pergit, ubi de Libris ad certa rerum genera pertinentibus judicandum occurrit. Certum est autem, Sanctum Pium V. primum fuisse Congregationis Indicis Institutorem, quem subsequentes deinde Pontifices Gregorius XIII. Sixtus V. et Clemens VIII. confirmarunt, variisque privilegiis et facultatibus auxerunt: Ejusque proprium, ac fere unicum Officium est, in examen Libros vocare, de quorum proscriptione, emendatione, vel permissione capienda est deliberatio.

Haec cura delegata est tum Congreg. Univ. Inquisitiou., tum alteri Indicis a S. Pio V. institutae.

Utriusque Congreg. de comp. in proscr. libris.

§. 1. Qua maturitate, consilio, ac prudentia in Congregatione Universalis Inquisitionis de proscribendis vel dimittendis Libris deliberetur, eum neminem latere putamus, tum Nos ipsi plane perspectum, ac diuturna experientia compertum habemus; Nam in minoribus constituti, de Libris nonnullis in ea censuram tulimus; et Consultoris ejusdem Congregationis munere diu perfuncti sumus, postremo inter Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales cooptati, Inquisitoris Generalis locum in ea obtinuimus; ac demum ad Apostolicam Sedem, meritis licet imparibus, evecti, non modo censorum animadversiones in Libros nonnullos aliquando legere, ac ponderare, sed etiam in Congregationibus, quae singulis Feriis quintis coram Nobis habentur, Cardinalium sententias atque suffragia, antequam de iisdem Libris quid decernatur, audire et excipere consuevimus. Haud minoris diligentiae testimonium ferre possumus, adeoque debemus, pro altera Congregatione Indicis, cui generaliter incumbit, ut supra diximus, de quorumvis Librorum proscriptione decernere. Dum enim in minoribus versaremur, cum primi, tum secundi Censoris, seu Relatoris Officium in ea Congregatione non semel ubivimus; ex quo autem Supremum Pontificatum gerimus, nullius Libri proscriptionem ratam habuimus, nisi audito Congregationis Secretario, qui Libri materiem, Revisorum censuras, Cardinalium judicia ut suffragia, accurate Nobis exponeret.

Pont. certas ad id Regulas perpetuo servandas statuere deliberat.

§. 2. Sed quoniam compertum est Nobis, atque exploratum, multas Librorum proscriptiones, praesertim quorum Auctores Catholici sunt, publicis aliquando injustisque querelis in reprehensionem adduci, tanquam si temere ac perfunctorie in Tribunalibus Nostris ea res ageretur; operae pretium duximus, hac Nostra perpetuo valitura Constitutione, certas firmasque regulas proponere, juxta quas deinceps Librorum examen judiciumque peragatur; tametsi plane affirmari possit, idipsum jampridem, vel eadem prorsus ratione, vel alia aequipollenti, constanter actum fuisse.

Inquisitionis Congregatio quibus viris constet, quibusve de rebus in ea agatur.

§. 3. Porro Romanae Universalis Inquisitionis Congregatio ex pluribus constat Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus a Summo Pontifice delectis, quorum alii Sacrae Theologiae, alii Canonici Juris doctrina, alii Ecclesiasticarum rerum peritia, muneerumque Romanae Curiae exercitatione, prudentiae demum, ac probitatis laude, conspicui habentur. His adjungitur unus ex Romanae Curiae Praesulibus, quem Assessorem vocant; unus etiam ex Ordine Praedicatorum Sacrae Theologiae Magister, quem Commissarium appellant; cer-

tus praeterea Consultorum numerus, qui ex utroque Clero Saeculari ac Regulari assumuntur; alii demum praestantes doctrina Viri, qui a Congregatione jussi, de Libris censuram instaurant, iisque Qualificatorum nomen tributum est. De variis in praefata Congregatione, iisque gravissimis rebus agitur, in primis autem de Causis Fidei, ac de Personis violatae Religionis reis. At cum Librum aliquem ad eam, tanquam proscriptione dignum, deferri contigerit; nisi ad Indicis Congregationem, ut fieri plerumque solet, judicandum remittat, sed pro rerum temporumque ratione sibi de illo cognoscendum esse arbitretur; Nos, inhaerentes Decreto lato ab eadem Congregatione Feria quarta Kalendis Julii Anni millesimi septingentesimi quinquagesimi, atque a Nobis confirmato Feria quinta insequente, hac ratione et methodo judicium institui mandamus.

Methodus a Congregatione Inquisitionis servanda in librorum proscriptione.

§. 4. Primo nimirum uni ex Qualificatoribus aut Consultoribus a Congregatione designando, Liber tradatur, quem is attente animo legat ac diligenter expendat, tum Censuram suam scripto consignet, locis indicatis et paginis, in quibus notati errores continentur. Mox Liber cum animadversionibus Revisoris ad singulos Consultores mittatur, qui in Congregatione pro more habenda singulis Feriis secundis in Ædibus Sancti Officii, de Libro et Censura Sententiam dicant: Ipsa deinde Censura, cum Libro, et Consultorum suffragiis, ad Cardinales transmittantur, ut hi in Congregatione, quae Feria quarta haberi solet in Fratrum Praedicatorum Coenobio Sanctae Mariae supra Minervam nuncupato, de tota re definitive pronuncient. Post ab Assessore Sancti Officii Acta omnia ad Pontificem referantur, cujus arbitrio judicium omne absolvetur.

Ulterioris cautelae adhibendae, si de Auctoris Catholici libro agatur.

§. 5. Cum autem sit veteri institutione receptum, et Auctoris Catholici Liber non unius tantum Relatoris perspecta censura, illico proscribatur; ad normam praefati Decreti mensis Julii Anni Millesimi septingentesimi quinquagesimi, volumus eam consuetudinem omnino servari, ita ut si primus Censor Librum proscribendum esse judicet, quamvis Consultores in eamdem sententiam conveniant, nihilominus alteri Revisori ab eadem Congregatione electo Liber et Censura tradantur; suppresso primi Censoris nomine, quo alter judicium suum liberius exponat. Si autem secundus Revisor primo assentiatur, tunc utriusque animadversiones ad Cardinales mittantur, ut iis expensis de Libro decernant: At si secundus a primo dissentiat, ac Librum dimittendum existimet, tertius eligatur Censor, cui, suppresso priorum nomine, utraque censura communicetur. Hujus autem Relatio, si a priore Consultorum Sententia non abludat, Cardinalibus immediate communicetur, ut ipsi, quod opportunum fuerit, decernant. Sin minus, iterum Consultores, perspecta tertia Censura suffragium ferant; idque una cum omnibus praefatis relationibus, Cardinalibus exhibeatur, qui, re ita mature perpensa, de controversia denique pronunciare debebunt. Quotiescumque autem Pontifex, vel ob rei, de qua in Libro agitur, gravitatem, vel quia id Auctoris merito, aliisque circumstantiis tribuendum censeat, Libri judicium coram se ipso in Congregatione Feriae quintae habendum decrevit; quod saepe a Nobis factum fuit, et quoties ita expedire judicabimus, in posterum quoque fiet; tunc satis fuerit exhibere Pontifici et Cardinalibus Libri censuras, et Consultorum suffragia, omisso examine Congregationis Feriae quartae, ejusque relatione, quam per Assessorem Pontifici faciendam diximus: Nam Cardinalium suffragiis coram Ipso Pontifice ferendis, atque hujus definitiva sententia, vel alio opportuno consilio in eadem Congregatione capiendo, res absolvetur.

Indicis Congregatio, certaque ejusdem munera.

§. 6. Altera quoque Indicis Congregatio plures complectitur Cardinales ipsi a Pontifice adscriptos, iisdemque dotibus praeditos, quibus S. Officii Cardinales pollere solent; quum etiam eorum aliquos in utraque Congregatione locum habere contingat. Ex iis unus ejusdem Congregationis Praefectus existit; Assistens vero perpetuus est Magister Sacri Palatii; Secretarius autem, a prima Congregationis institutione usque in praesentem diem, ex Ordine Fratrum Praedicatorum a Summo Pontifice pro tempore eligi consuevit. Sunt praeterea ex utroque Clero Saeculari et Regulari ejusdem Congregationis Consultores, et Relatores selecti; et quidem, ubi aliquis Librorum relationes coram Congregatione semel, bis, tertio, laudabiliter peregerit, tum ipsa Congregatio Pontificem rogare solet, ut ejus auctoritate in Consultorum numerum referatur.

Iterata Pontificis consilia de eisdem

§. 7. Sub ipsa Pontificatus nostri primordia, ea Nos subiit cogitatio, ut certam aliquam

Iuendie certis Regulis, quae in librorum proscriptione serventur.

et immutabilem methodum pro examine judicioque Librorum in hac Indicis Congregatione servandam statueremus. Qua de re non modo consilium exquisivimus dilecti Filii Nostri Angeli Mariae Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalis Quirini nuncupati ejusdem Sanctae Romanae Ecclesiae Bibliothecarii, et dictae Congregationis Praefecti, qui pari prudentia et doctrina suum Nobis sensum scripto declaravit; verum etiam antiquiores aliquot ejusdem Congregationis Consultores coram dilecto Filio Josepho Augustino Orsi Ordinis Praedicatorum, tunc ipsius Congregationis Secretario, nunc autem Palatii Apostolici Magistro, convenire jussimus, suamque sententiam aperire, quae pariter scripto concepta, Nobis jam tunc exhibita fuit. Cumque haec omnia diligenter apud Nos asservata fuerint, nunc demum veterem deliberationem Nostram resumentes, quemadmodum ea, quae ad librorum examen, atque judicium in primodicta Congregatione Sancti Officii peragendum, pertinent, auctoritate Nostra constabilivimus; ita etiam ea, quae ad Congregationem Indicis, et ejusdem generis negotia apud eam tractanda facere possunt, opportunis Decretis constituere volentes, praelaudati Cardinalis Praefecti consiliis, dictorumque Consultorum votis inhaerendo, haec deinceps servanda decernimus.

Primum sibi examen instituendum a Congregationis Secretario, et duobus designatis Consultoribus cum Relatore ad id assumpto.

§. 8. Cum Congregatio Indicis ad Librorum censuram unice, ut dictum est, instituta, non ita crebro convocari soleat, ut altera Sancti Officii Congregatio, quae ob causarum et negotiorum multitudinem, singulis hebdomadis ter haberi consuevit; illius propterea Secretario peculiare munus et officium recipiendi Librorum denunciationes, ut fieri jam ante consuevit, committimus et demandamus. Is autem a Libri Relatore percunctabitur diligenter, quas ob causas illum prohiberi postulet; tum Librum ipsum haud perfunctorie pervolvet, ut de propositae accusationis subsistentia cognoscat; duobus etiam in eam rem adhibitis Consultoribus, ab ipso, praevia Summi Pontificis, aut Cardinalis Praefecti, vel ejus, qui Praefecti vices supplet, approbatione eligendis: Quorum collato consilio, si Liber censura et nota dignus videatur, unus aliquis Relator ad ferendum de eo judicium idoneus, illius nempe facultatis, de qua in Libro agitur, peritus, eadem, quam nuper innuimus, ratione eligendus erit, qui scripto referat animadversiones suas, adnotatis paginis, quibus singula ab ipso reprehensa contineantur. Sed antequam ejus Censura ad Cardinalium Congregationem feratur, haberi volumus privatam Consultorum Congregationem, quam olim *Parvam* dixerunt, Nos autem *Praeparatoriam* vocabimus, ut Relatoris animadversionibus ad Librum collatis, de earum pondere judicium fiat. Hujusmodi Congregatio semel omnino singulis mensibus, aut etiam saepius, si oportuerit, ab ipso Congregationis Secretario convocanda erit, vel in suis cubiculis, vel opportuniore, ut ipsi videbitur, loco, intra praedicti Coenobii Ædes, ubi is commoratur: Eique semper intererit Magister Sacri Palatii pro tempore existens, una cum sex aliis a numero Consultorum, singulis vicibus, pro qualitate argumenti et materiae, de qua disputandum erit, ut supra de primis duobus Consultoribus, et de Relatore constitutum est, a Secretario eligendi; praeter Secretarium ipsum, cujus partes erunt in tabulas referre Consultorum sententias, quas deinde ad Congregationem Cardinalium mittet, cum Relatoris Censura. In generali demum Congregatione omnia illa servari debebunt, quae superius statuta sunt pro Congregatione Sancti officii circa Librorum examen. Ac quemadmodum ad Assessorem Sancti officii pertinet, de actis in Congregatione Summum Pontificem certum reddere; ita ad Secretarium Congregationis Indicis spectabit, quoties haec Librum aliquem proscribendum, aut emendandum censuerit, ejusdem Pontificis assensum, praevia diligenti actorum omnium relatione, exquirere.

Subsequitur Congreg. praeparatoriae examen.

Qui in ea huic intersint, et quando, et ubi convocanda.

Postremum Generalis Congreg. Judicium a Secretario Pontifici deferendum.

Clausula, DONEC CORRIGATUR quando proscript decreto apponenda.

§. 9. Quoniam vero in Congregatione Indicis, de sola Librorum prohibitione agitur, nonnulla hoc loco adjungenda adjudicavimus, eidem Congregationi potissimum usui futura, quae tamen ab altera etiam Congregatione Sancti Officii, dum in hujus quoque generis causis se immiscet, ubi similes rerum circumstantiae se offerant, aeque observanda erunt. Quotiescumque agatur de Libro Auctoris Catholici, qui sit integrae famae, et clari nominis, vel ob alios editos Libros, vel forte ob eum ipsum, qui in examen adducitur, et hunc quidem proscribi oporteat; prae oculis habeatur usu jamdiu recepta consuetudo prohibendi Librum, adjecta clausula — *Donec corrigatur*; seu *donec expurgetur*, si locum habere possit, nec grave

quidpiam obsiet, quo minus in casu, de quo agitur, adhiberi valeat. Hac autem conditione proscriptioni adjecta, non statim edatur Decretum, sed suspensa illius publicatione, res antea cum Auctore, vel quovis altero pro eo agente, et rogante, communicetur, atque ei quid delendum, mutandum, corrigendumve fuerit, indicetur. Quod si nemo Auctoris nomine compareat, vel ipse aut alter pro eo agens, injunctam correctionem Libri detrectet, congruo definito tempore Decretum edatur. Si vero idem Auctor, ejusve Procurator, Congregationis jussa fecerit, hoc est novam instituerit Libri editionem cum opportunis castigationibus, ac mutationibus; tunc supprimatur proscriptionis Decretum; nisi forte prioris editionis exemplaria magno numero distracta fuerint; tunc enim ita decretum publicandum erit, ut omnes intelligant, primae editionis exemplaria dumtaxat interdicta fore, secundae vero jam emendatae permissa.

Auctor Catholicus libri ad examen delati non necessario, sed recte tamen auditur, vel saltem Defensor ex officio deputatur.

§. 10. Conquestos scimus aliquando nonnullos, quod Librorum judicia et proscriptiones, inauditis Auctoribus, fiant, nullo ipsis loco ad defensionem concesso. Huic autem querelae responsum fuisse novimus, nihil opus esse Auctores in judicium vocare, ubi non quidem de eorum personis notandis, aut condemnandis agitur, sed de consulendo Fidelium indemnitati, atque avertendo ab ipsis periculo, quod nocua Librorum lectione facile incurritur; Si qua vero ignominiae labe Auctoris nomen ex eo aspergi contingat, id non directe, sed obiique ex Libri damnatione consequi. Qua sane ratione minime improbandas censemus hujusmodi Librorum prohibitiones, inauditis Auctoribus, factas; quum praesertim credendum sit, quidquid pro se ipso, aut pro doctrinae suae defensione potuisset Auctor afferre, id minime a Censoribus, atque Judicibus ignoratum, neglectumve fuisse. Nihilo tamen minus, quod saepe alias, summa aequitatis et prudentiae ratione, ab eadem Congregatione factum fuisse constat, hoc etiam in posterum ab ea servari magnopere optamus, ut quando res sit de Auctore Catholico, aliqua nominis et meritorum fama illustri, ejusque opus, demptis demendis, in publicum prodesse posse dignoscatur, vel Auctorem ipsum suam causam tueri volentem audiat, vel unum ex Consultoribus designet, qui ex Officio Operi patrocinium, defensionemque suscipiat.

Casus proponuntur in quibus licet a dictis Regulis nonnihil recedere.

§. 11. Quemadmodum vero, ubi de Congregatione Sancti Officii agebamus, eidem Nos semper interfuturos recepimus, quotiescumque de Libro, cujus materia gravioris momenti sit, judicium agatur; quod erit Nobis facillimum, quum eadem Congregatio qualibet Feria quinta coram Nobis habeatur; sic et Indicis Congregationi praesentiam Nostram impendere parati sumus, quoties rei gravitas id promereri videbitur. Neque enim id opus esse dicendum est, quum vel Haeretici hominis Liber denunciatur, in quo Auctor errores Catholico dogmati adversantes consulto tradit aut tuetur; vel Opus aliquod in examen adducitur, quo rectae morum regulae labefactantur, ac vitiis, et corruptelis fomenta praebentur. In his enim casibus ne illas quidem, quas supra scripsimus, accuratiores cautelas adhibere necesse erit; sed haeretico dogmate, vel pravo moris incitamento semel comperto, proscriptionis Decretum illico sanciendum erit, juxta primam, secundam, et septimam Indicis Regulas, Sacrosancti Tridentini Concilii jussu editas, atque vulgatas.

Secretum omnibus in Congr. Indicis sententiam ferentibus imponitur, ad instar Congreg. S. Officii.

§. 12. Cum in praelaudata Congregatione Sancti Officii severissimis legibus cautum sit, ne de rebus ejusdem Congregationis quisquam cum alio extra illam loquatur; Nos hanc eamdem silentii legem a Relatoribus, Consultoribus, et Cardinalibus Congregationis Indicis religiose custodiendam praecipimus. Illius tamen Secretario potestatem facimus, ut animadversiones in Libros censurae subjectos, eorum Auctoribus, vel aliis illorum nomine agentibus et postulantibus, sub eadem decreti lege communicare queat; suppressis semper Denunciatoris, Censorisque nominibus.

Quales esse oporteat Revisores et Consult. Congreg.

§. 13. Examinandis, corrigendisque Libris peropportuna sunt, quae decem Regulis Indicis a Patribus Tridentinae Synodi confectis, atque editis continentur. In Instructione autem felicis recordationis Clementis Papae VIII. ejusdem Regulis adjecta, *Tit. de correctione Librorum* §. V. Episcopis, at Inquisitoribus cura committitur, ut ad Librorum edendorum examen *spectatae pietatis et doctrinae Viros adhibeant, de quorum fide et integritate sibi polliceri queant, nihil vos gratiae daturos, nihil odio, sed omni humano affectu posthabito, Dei dumtaxat gloriam spectaturos, et fidelis populi utilitatem.* Iis porro virtutibus animique dotibus, si non majori, at pari certe de causa, praestare opor-

tet hujus nostrae Congregationis Revisores, et Consultores. Cumque eos omnes, qui nunc hujusmodi munera obtinent, tales esse non ignoremus; optandum sperandumque est, non absimiles deinceps futuros, qui ad id eligentur; homines nimirum vitae integros, probatae doctrinae, maturo judicio, incorrupto affectu, ab omni partium studio, personarumque acceptione alienos; qui aequitatem, libertatemque judicandi, cum prudentia et veritatis zelo conjungant. Cum autem eorum numerus nunc certus et constitutus non sit; ab ejusdem Congregationis Cardinalibus consilium expectabimus atque capiemus, num eum pro futuris temporibus definire oporteat, vel expediat: Hoc tamen jam nunc decernentes, quatenus eorum numerus definiatur, ut tam Relatores, quam Consultores, ex utroque Clero, Saeculari nempe, et Regulari, assumantur, alii quidem Theologi, alii utriusque juris periti, alii sacra et profana eruditione praestantes, ut ex eorum coetu, pro varietate Librorum, qui ad Congregationem deferuntur, idonei viri non desint ad ferendum de unoquoque judicium.

Eorum numerus indefinitus, ex utroque Clero seligendus.

§. 14. Ipsos autem Regulares, Consultoresque, tam nunc existentes, quam in posterum quandocumque futuros, monemus, ac vehementer hortamur, ut in examine, judicioque Librorum, sequentes Regulas diligenter inspiciant, accurateque custodiant.

Regulae in ferendo judicio ab iis servandae.

§. 15. I. Meminerint, non id sibi muneris onerisque impositum, ut Libri ad examinandum sibi traditi proscriptionem modis omnibus curent; atque urgeant; sed ut diligenti studio, ac sedato animo ipsum expendentes, fideles observationes suas, verasque rationes Congregationi suppeditent, ex quibus rectum judicium de illo ferre, ejusque proscriptionem, emendationem, aut dimissionem pro merito decernere valeat.

Ut rectum illud sit, ac in neutram partem declivet.

§. 16. II. Tametsi hactenus cautum sit, cavendumque deinceps non dubitemus, ut ad referendum, et consulendum in praedicta Congregatione, ii solum admittantur, qui scientiam rerum, quas Libri delati respective continent, diuturno studio acquisitam possideant; decet enim de artibus solos artifices judicare; nihilominus si forte eveniat, ut alicui per errorem materia aliqua discutienda committatur, ab illius peculiaribus studiis aliena, idque a Censore aut Consultore electo, ex ipsa Libri lectione deprehendatur; noverit is, se neque apud Deum, neque apud homines culpa vacaturum, nisi quamprimum id Congregationi, aut Secretario aperiat, seque ad ferendam de hujusmodi Libro censuram minus aptum professus, alium magis idoneum ad id muneris subrogari curet: Quo tantum abest, ut existimationis suae dispendium apud Pontificem et Cardinales passurus sit, ut magnam potius probitatis, et candoris opinionem et laudem sibi sit conciliaturus.

Ne quis de re sibi plene non perspecta sententiam ferat.

§. 17. III. De variis opinionibus atque sententiis in unoquoque Libro contentis, animo a praejudiciis omnibus vacuo, judicandum sibi esse sciant. Itaque Nationis, Familiae, Scholae, instituti affectum excutiant; studia partium seponant; Ecclesiae Sanctae dogmata, et communem Catholicorum doctrinam, quae Conciliorum Generalium Decretis, Romanorum Pontificum Constitutionibus, et Orthodoxorum Patrum atque Doctorum consensu continetur, unice prae oculis habeant; hoc de caetero cogitantes, non paucas esse opiniones, quae uni Scholae, Instituto, aut Nationi certo certiores videntur, et nihilominus, sine ullo Fidei aut Religionis detrimento, ab aliis Catholicis viris rejiciuntur atque impugnantur, oppositaeque defenduntur, sciente ac permittente Apostolica Sede, quae unamquamque opinionem hujusmodi in sua probabilitatis gradu relinquit.

Neque ad proprii instituti, sive Scholae opinionem, sed ad Ecclesiae Dogmata, et communem Catholicorum doctrinam exigatur.

§. 18. IV. Hoc quoque diligenter animadvertendum monemus, haud rectum judicium de vero Auctoris sensu fieri posse, nisi omni ex parte illius Liber legatur; quaeque diversis in locis posita et collocata sunt, inter se comparentur; universum praeterea Auctoris consilium et institutum attente dispiciatur; neque vero ex una vel altera propositione a suo contextu divulsa, vel seorsim ab aliis, quae in eodem Libro continentur, considerata et expensa, de eo pronunciandum esse: Saepe enim accidit, ut quod ab Auctore in aliquo Operis loco perfunctorie, aut subobscure traditum est, ita alio in loco distincte, copiose, ac dilucide explicetur, ut offusae priori sententiae tenebrae, quibus involuta, pravi sensus speciem exhibebat, penitus dispellantur, omnisque labis expers propositio dignoscatur.

Omnibus perspectis, ac simul expensis, efformetur.

§. 19. V. Quod si ambigua quaedam exciderint Auctori, qui alioquin Catholicus sit, et integra Religionis doctrinaeque fama, aequitas ipsa postulare videtur, ut ejus dicta benigne,

Ambigua dicta Catholici, probatique Auctoris in aequam partem accipiantur.

quantum licuerit, explicata, in bonam partam accipiantur.

§. 20. Has porro, similesque regulas, quae apud optimos Scriptores de his agentes facile occurrent, semper animo propositas habeant Censores et Consultores; quo valeant, in hoc gravissimo judicii genere, conscientiae suae, Auctorum famae, Ecclesiae bono, et Fidelium utilitati consulere. Duo autem reliqua sunt in eum finem plane opportuna, quae hoc loco adjungenda omnino esse judicamus.

Quid de libris statuendum, in quibus reprobata dogmata afferuntur, nec refutantur.

§. 21. Prodeunt aliquando Libri, in quibus falsa et reprobata dogmata, aut sistemata, Religioni vel moribus exitiosa, tanquam aliorum inventa et cogitata, exponuntur et referuntur, absque eo quod Auctor, qui Opus suum pravis hujusmodi mercibus onerare fategit, ea refutandi curam in se recipiat. Putant vero, qui talia agunt, nulli sese reprehensioni aut censurae obnoxios esse, propterea quod de alienis, ut ajunt, opinionibus nihil ipsi affirment, sed historice agant. At quidquid sit de eorum animo et consilio, deque personali in eos animadversione, de qua viderint, qui in Tribunalibus ad coercenda crimina institutis jus dicunt; dubitari certe non potest, magnam ejusmodi Libris in Christianam Rempublicam labem, ac perniciem inferri; quum incautis Lectoribus venena propinent, nullo exhibito vel parato, quo praeserventur antidoto. Subtilissimum hoc humanae malitiae inventum, ac novum seductionis genus, quo simplicium mentes facile implicantur; quam diligentissime Revisores advertant, ac censurae subjiciant; ut, vel hujusmodi Libri, si aliqua ex ipsis capi possit utilitas, emendentur, vel in vetitorum Indicem omnino referantur.

Jurgia et convicia a dissidentibus Auctoribus adhibita expungantur.

§. 22. In ea, quam superius laudavimus, Praedecessoris Nostri Clementis Papae VIII. Instructione, *Tit. de Correctione Libror.* §. 2. sapientissime cautum legitur ut *quae famae proximorum, et praesertim Ecclesiasticorum, et Principum, detrahunt, bonisque moribus et Christianae disciplinae sunt contraria, expungantur*. Et paulo post: *Facetiae etiam, aut dicteria, aut praejudicium famae, et existimationis aliorum jactata, repudientur*. Utinam vero in aspectum lucemque hominum Libri ejusmodi in hac temporum licentia, et pravitate non efferrentur, in quibus dissidentes Auctores mutuis se jurgiis, conviciisque proscindunt; aliorum opiniones nondum ab Ecclesia damnatas censura perstringunt, adversarios, eorumque Scholas, ac Coetus sugillant, et pro ridiculis ducunt, magno equidem bonorum scandalo, haereticorum vero contemptu, qui digladiantibus inter se Catholicis, seque mutuo lacerantibus, plane triumphant. Etsi vero fieri non posse intelligamus, ut disputationes omnes e mundo tollantur, praesertim cum Librorum numerus continenter augeatur — *Faciendi enim plures Libros nullus est finis*, ut est apud Ecclesiasten *Cap.* 12.; compertum praeterea Nobis sit, magnam aliquando utilitatem ex iis capi posse: modum tamen in defendendis opinionibus, et Christianam in scribendo moderationem servari merito volumus. *Non inutiliter* (inquit Augustinus in Enchirid. cap. 59. prope finem) *exerceantur ingenia, si adhibeatur disceptatio moderata, et absit error opinantium se scire, quod nesciunt*. Qui veritatis studium, et purioris doctrinae zelum, quo suarum scriptionum mordacitatem excusent, obtendere solent, ii primum intelligant, non minorem habendam veritatis, quam Evangelicae mansuetudinis, et Christianae Charitatis rationem. Charitas autem de corde puro, patiens est, benigna est: non irritatur, non aemulatur, non agit perperam, (utque addit idem Augustinus, Lib. contra Literas Petiliani Cap. 29. n. 31.) — *Sine superbia de veritate praesumit, sine saevitia pro veritate certat* — Haec magnus ille non veritatis minus, quam charitatis Doctor, et scripto et opere praemonstravit. Nam in suis adversus Manichaeos, Pelagianos, Donatistas, aliosque tam sibi, quam Ecclesiae adversantes, assiduis conflictationibus, id semper diligentissime cavit, ne quempiam eorum injuriis, aut conviciis laederet, atque exasperaret. Qui secus scribendo, vel disputando fecerit, is profecto nec veritatem sibi praecipue cordi esse, nec charitatem sectari se ostendit.

Nec cuiquam licet suas opiniones veluti Ecclesiae dogmata venditare alienas erroris insimulare.

§. 23. Ii quoque non satis idoneam justamque excusationem afferre videntur, qui ob singulare, quod profitentur, erga veteres Doctores studium, eam sibi scribendi rationem licere arbitrantur; Nam si carpere novos audeant, forte ab laedendis veteribus sibi minime temperassent, si in eorum tempora incidissent, quod praeclare animadversum est ab Auctore Operis imperfecti in Matthaeum Homil. 42. *Cum audieris, inquit, aliquem beatificantem antiquos Doctores; proba qualis sit circa suos Doctores: Si enim illos, cum quibus vivit,*

sustinet, et honorat, sine dubio illos, si cum illis vixisset, honorasset. Si autem suos contemnit, si cum illis vixisset, et illos contempsisset. Quamobrem firmum ratumque sit omnibus, qui adversus aliorum sententias scribunt, ac disputant, id quod graviter ac sapienter a Ven. Servo Dei Praedecessore Nostro Innocentio Papa XI. praescriptum est in Decreto edito die secunda Martii Anni Millesimi sexcentesimi septuagesimi noni — *Tandem*, inquit, *ut ab injuriosis contentionibus Doctores, seu Scholastici, aut alii quicumque in posterum abstineant, ut paci et charitati consulatur, idem Sanctissimus in virtute Sanctae Obedientiae eis praecipit, ut tam in Libris imprimendis ac manuscriptis, quam in thesibus, ac praedicationibus, caveant ab omni censura et nota, necnon a quibuscumque convictis contra eas propositiones, quae adhuc inter Catholicos controvertuntur, donec a Sancta Sede recognitae sint, et super eis judicium proferatur* — Cohibeatur itaque ea Scriptorum licentia, qui, ut ajebat Augustinus Lib. 12. Confes. Cap. 25. num. 34. *Sententiam suam amantes, non quia vera est, sed quia sua est*, aliorum opiniones non modo improbant, sed illiberaliter etiam notant, atque traducunt. Non feratur omnino, privatas sententias, veluti certa ac definita Ecclesiae Dogmata, a quopiam in Libris obtrudi; opposita vero erroris insimulari; quo turbae in Ecclesia excitantur, dissidia inter Doctores aut feruntur, aut foventur, et Christianae charitatis vincula persaepe obrumpuntur.

Angelici Doctoris, exemplum propositur.

§. 24. Angelicus Scholarum Princeps, Ecclesiaeque Doctor, S. Thomas Aquinas, dum tot conscripsit nunquam satis laudata volumina, varias necessario offendit Philosophorum, Theologorumque opiniones, quas veritate impellente refellere debuit. Caeteras vero tanti Doctoris laudes id mirabiliter cumulat, quod adversariorum neminem parvipendere, vellicare, aut traducere visus sit, sed omnes officioso, ac perhumaniter demereri; Nam si quid durius, ambiguum, obscurumque eorum dictis subesset, id leniter benigneque interpretando, emolliebat atque explicabat. Si autem Religionis ac Fidei causa postulabat, ut eorum sententiam exploderet, ac refutaret, tanta id praestabat modestia, ut non minorem ab iis dissentiendo, quam Catholicam veritatem asserendo, laudem mereretur. Qui tam eximie uti solent, ac gloriari Magistro (quos magno numero esse, pro singulari nostro erga ipsum cultu, studioque, gaudemus) ii sibi ad aemulandum proponant tanti Doctoris in scribendo moderationem, honestissimamque cum adversariis agendi disputandique rationem. Ad hanc caeteri quoque sese componere studeant, qui ab ejus Schola doctrinaque recedunt. Sanctorum enim virtutes omnibus in exemplum ab Ecclesia propositae sunt: Cumque Angelicus Doctor Sanctorum Albo adscriptus sit, quamquam diversa ab eo sentire liceat, ei tamen in contrariam in agendo, ac disputando rationem inire omnino non licet. Nimium interest publicae tranquillitatis, proximorum aedificationis, et Charitatis, ut e Catholicorum scriptis absit livor, acerbitas, atque scurrilitas, a Christiana institutione ac disciplina, et ab omni honestate prorsus aliena. Quamobrem in hujusmodi Scriptorum licentiam graviter pro munere suo censuram intendant Revisores Librorum, eamque Congregationis Cardinalibus cognoscendam subjiciant, ut eam pro zelo suo et potestate coerceant.

Edicitur que et nimia coercentur Scriptorum licentia.

§. 25. Quae hactenus a Nobis proposita ac constituta sunt, Praedecessorum Nostrorum Decretis plano consona, Congregationum quoque Nostrarum legibus et consuetudinibus comprobata, in Librorum examine ac judicio instituendo, Apostolica auctoritate deinceps servari decernimus; Mandantes universis et singulis, qui in praefatis Congregationibus locum obtinent, seu illis quomodolibet operam suam praestant, ut adversus praemissa sic a Nobis statuta nihil edicere, innovare, decernere, aut intentare praesumant, absque Nostra, vel Successorum Nostrorum pro tempore existentium Romanorum Pontificum expressa facultate.

Religiose injungitur praemissorum observantia.

§. 26. Non obstantibus contrariis quibusvis etiam Apostolicis Constitutionibus, et ordinationibus, necnon earumdem Congregationum, etiam Apostolica auctoritate, seu quavis firmitate alia roboratis Decretis, usibus, stilis, et consuetudinibus etiam immemorabilibus, caeterisque in contrarium facientibus quibuscumque.

Derogatio contrariis.

§. 27. Nulli ergo omnino Hominum liceat paginam hanc Nostrorum Decretorum, Mandatorum, Statutorum, voluntatum ac derogationum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Sanctio.

Dat. die 9. Julii 1753. Pontif. anno XIII.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae Millesimo septingentesimo quinquagesimo tertio, septimo Idus Julii, Pontificatus Nostri Anno Tertiodecimo.

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

VISA

De Curia J. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Loco ✝ Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

Publicat. die 23. ejusdem Mensis et Anni.

XX.

VENERABILIBUS

Fratribus Metropolitae, Archiepiscopis, et Episcopis Nationis Ruthenae in Regno Poloniae.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabiles Fratres, salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Pontificis studium erga Ruthenorum Nationem.

Quae, Venerabiles Fratres, pro pristino inclytae Nationis vestrae Ruthenae decore conservando, confirmanda Catholicae Religionis adversus Schismaticos constantia vestra, dissidiis sive componendis, sive propulsandis, rationibusque Dioecesum vestrarum adaugendis a Nobis, nostroque nomine a Congregatione Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium negotiis Propagandae Fidei praepositorum adhibita fuerunt Apostolicae providentiae remedia, et auctoritatis officia, Nos facile adducunt, ut credamus, vobis satis superque comprobasse, quanti Nationem vestram faciamus.

Specialis cura pro Clericorum Ruthenorum educatione in Seminario Wilnensi.

§. 1. Verum fore in Domino confidimus, ut incredibilem Pontificiae caritatis, qua eamdem catholicam Nationem Ruthenam prosequimur, magnitudinem magis magisque intelligatis ex aliis Apostolicis nostris in simili forma Brevis literis die quinta Aprilis MDCCLIII. Pontificatus Nostri anno decimotertio ad futuram rei memoriam datis, quarum initium est: *Commendatissimum studium*: et quarum exempla typis ejusdem Congregationis impressa una insimul hisce nostris, typis etiam dictae Congregationis impressis, adligata ad vos transmittenda mandamus. Porro praeter easdem literas nostras in mandatis dedimus, ut pro magis consentaneo Adolescentibus vestrae Nationis in Collegio Wilnensi juxta ritum vestrum instituendis profecto a laudata Congregatione de Propaganda Fide Constitutiones, et Regulae edantur, quae ad majorem utilitatem, quemadmodum Nobis in Domino auguramur, profuturae censentur.

Cujus Constitutiones et Regula quamprimum edendae nunciantur.

Episcoporum zelus excitatur, ut Cleri Saecularis praecipuam curam suscipiant.

§. 2. Sed omnia et singula a Nobis sive statuta hujusmodi, sive statuenda; timendam est, ne exoptatum a Nobis sortiantur effectum, nisi provida etiam Fraternitatum vestrarum solicitudo, assidua vigilantia, et accurata diligentia accesserit. Eapropter vos, Venerabiles Fratres, rogamus, et in Domino hortamur, ut primum omnium maximam Cleri saecularis, in cujus subsidium Clerus Regularis vocatus fuit, curam alacriter suscipiatis susceptamque strenue urgere satagatis.

Clerus in ignorantia torpet ubi Mag. caret, et in offic. distributione negligitur.

§. 3. Vobis sane praesentibus magis, quam Nobis absentibus compertum est, ac rebus ipsis exploratum, quanta apud vos sit Cleri saecularis ignorantia: quam non aliunde ortum, causamque habere non ambigimus, quam partim ex magistrorum illos edocentium penuria, partim ex nulla ipsis injuncta rerum gerendarum cura, partim ex nulla erga eosdem illorum, qui praesunt, diligentia et solicitudine, qua suaviter fortiterque ad studia capessenda, et negotia ecclesiastica obeunda oblectentur, et incitentur.

Synodus Zamosciae decrevit, ut quilibet Episc. Officialem saecularem haberet.

§. 4. Ad haec omni procul dubio Venerabiles Fratres vestros, qui Synodum Zamosciae tanta cum Nationis vestrae laude, atque utilitate celebrarunt, extirpanda mala, et bona semina spargenda respexisse, pro certo habemus, cum sess. 3. tit. 7. *de officialibus*: statuerunt, ut quilibet Episcopus Officialem habeat secularem, si inter seculares quispiam ad hoc officium idoneus inveniatur.

Episcopi Rutheni non sine causa Regularibus potius utuntur.

§. 5. Quoniam autem in sua quisque vestrum Dioecesi (sunt tamen, qui plures habent Ecclesias Cathedrales) quamplures retinere debet Ministros et Officiales, quorum opera in recta earumdem Dioecesum vestrarum procuratione, et negotiis uti valeatis, Fraternitates Vestrae viros Regulares potius, quam Seculares ad ministeria hujusmodi substinenda eligere optatis. Nec Nos, qui aequa lance res expendimus, fallit, Fraternitates vestras ideo

hanc tenere rationem, quod Regulares magis apti, et idonei apud vos reperiantur: nec propterea susceptum consilium institutumque vestrum damnamus; imo, sicut laudamus, ita ob oculos vobis ponere non omittimus, ex neglectu, ut ita dicamus, Cleri secularis ejusdem provenire ignorantiam. Quisque enim ex Clero seculari animum despondet, otioque diffluit, cum cogitat, Regulares potius constitui in iis muneribus obeundis, quae quilibet secularis non repente, sed paulatim sub Magistri et Praeceptoris disciplina instructus, et idoneus aliquando exercere possit.

At Seculares negligendo horum otium et ignorantiam fovebant.

§. 6. Pastoralis itaque sollicitudinis vestrae partes hac in re adimplendas esse in Domino existimamus, ut curam omnem, studiumque vestrum collocetis, ne Adolescentes Alumnos Nationis vestrae ex memorato Wiloensi Seminario deinceps, exacto studiorum curriculo, egressos, aliqua Ecclesiastici Ordinis et Officii procuratione destitui patiamini: sed statim quodcumque opus, quodcumque ministerium ad ecclesiasticas res pertinentia illis demandetis oportet, ut injuncto quisque priori muneri satisfacere, deinde ad majora per gradus etiam gravissima promoveri possit officia. Haec profecto agendi ratio tanquam lucidissimum exemplum ab aliis spectata unicuique (ducitur enim juventus maxima spe gloriae, et utilitatis) erit incitamento non levi, ut quisque, dummodo non sit ingenio malo, pravoque praeditus, bellum otio, vitiisque indicat, et ad labores perferendos, virtutesque assequendas hilari, promptoque animo contendat, et adulatur. Verum commendationem hanc nostram, et exhortationem pro Alumnis Collegii Wilnensis ad Officia, et munera in Curiis vestris, quoad vobis integrum erit, promovendis non ita accipiendam esse volumus, et declaramus, ut iidem Alumni existiment, se ad illa officia, et munera dumtaxat eligi debere; sed in primis teneri, imo, quatenus opus fuerit, cogi etiam ad sustinenda, et administranda Parochorum onera, et animarum salutem procurandam.

Itaque ipsis suadetur, ut aliqua Ecc. Officia demandent Alumnis Seminarii Wilnen.

Qui tamen noverint se praecipue ad animarum curam destinatos esse.

§. 7. Caeterum, Venerabiles Fratres, dum majora nobis a perspecta sapientia, prudentia, zeloque vestro pro certo pollicemur hac in re argumenta, Fraternitatibus vestris Apostolicam Benedictionem studiosae nostrae voluntatis pignus peramanter impertimur.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XIV. Augusti MDCCLIII. Pontificatus Nostri Anno Decimotertio.

Dat. Pont. an. XIII. die 14 Augusti 1753.

Cajetanus Amatus.

JURISDICTIO XXI.

Rectoris Carpentoraten. in Causis Civilibus, Criminalibus, et Mixtis, nec non in oeconomicis rebus definitur, ac circumscribitur.

Venerabili Fratri Nostro Silvio S. R. E. Cardinali Valenti Episcopo Sabinensi, Status nostri Ecclesiastici Secretario, ejusdem S. R. E. Camerario, et Congregationis Status nostri Avenionensis Praefecto.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabilis Frater Noster, salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Tibi prae caeteris Venerabilibus Fratribus Nostris Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus Collegis tuis, Venerabilis Frater noster, quem in cunctis Apostolicae hujus Sanctae Sedis, et Catholicae Ecclesiae negotiis summa cum fide, sollicitudine, vigilantia, prudentia, ac zelo obeundis, transigendisque magna cum Pontificii animi nostri voluptate, ac levamine experimur alacrem, at integerrimum Ministrum, et Coadjutorem, rebus ipsis, in quarum omnium partem nobiscum advocaris, magis magisque compertum exploratumque est, quibus in dies Nos urgemur curis, quibus obruimur laboribus, ut praeter incredibilem omnium Ecclesiarum sollicitudinem, omnem operam studiumque in primis collocemus, quo, e medio sublatis dissidiis, litibus, et contentionibus Status nostri Ecclesiastici non solum Praesides, et Ministri, Gubernatores, Rectores, ac Vicelegati iis, quibus decet, observantiae et honoris argumentis inter se invicem prosequentes, collata sibi quisque munera pro dignitate, pace, ac tranquillitate exercere valeat; sed Cives etiam, et Subditi debita ipsis obsequia, et officia deferentes, eosdem majori cum veneratione spectent, adeant, et tanquam patres potius quam superiores diligant, et honorent.

Exordium.

§. 1. Quoniam autem, sicut jamdudum accepimus, et Fraternitati tuae perspectum est,

Controversiae inter Vice-legatum

Avenion. et Rectorem Carpentoratum. exortae.

variae, nec contemnendae controversiae, ac dissensiones inter dilectos Filios Magistrum pro tempore existentem Vicelegatum nostrae Civitatis, et Status Avenionensis, ac pro tempore itidem existentem Rectorem nostrae pariter Civitatis Carpentoratensis, et Comitatus Vindascini exortae sunt, quae non minus Jurisdictionem civilem, et criminalem ejusdem Rectoris, quam nonnulla honorificentiae jura respiciunt. Nos sane, ut justam, stabilemque hisce in rebus servandam normam, regulamque praescriberemus, qua fieret, ne futuris temporibus ullae prorsus hac in parte controversiae, et contentiones inter duos Apostolicae hujus Sanctae Sedis Ministros, etiam cum non levi publicae pacis, boni, atque utilitatis praejudicio, ac detrimento, exorirentur, particularem nonnullorum Cardinalium, et Romanae Curiae Praelatorum Congregationem deputavimus, apud quam iidem contendentes sua quisque rationum momenta controversaque jura adduxit.

Definiuntur a Pontifice nihil laesis, immo confirmatis Civium privileg.

§. 2. Hisce vero omnibus accurate discussis, et expensis, atque ad Nos relatis, ac per Nos pariter consideratis; in eam tandem devenimus resolutionem, determinationem, ac sententiam, ut infra, aperte tamen declarantes per infra statuendam resolutionem, determinationem, et sententiam ne minimam quidem laesionem, aut praejudicium privilegiis, et exemptionibus a quibuscumque Romanis Pontificibus Praedecessoribus nostris quocumque tempore dilectis Filiis habitatoribus Comitatus Vindascini, et Civibus dictae Civitatis Carpentoratensis quomodolibet concessis illatum esse, aut fore inferendum; quin imo privilegia, et exemptiones hujusmodi (dummodo actu sint in usu, et viridi observantia) tenore praesentium Apostolica auctoritate expresse confirmamus, et quatenus opus sit, iterum concedimus.

Rectoris Ordinaria Jurisdict. in Causis Civilibus, Criminal. et Mixtis.

§. 3. Itaque motu proprio, et ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, deque Apostolicae Potestatis plenitudine, et Apostolica quoque auctoritate volumus, statuimus, et mandamus, ut moderuus, et pro tempore existens Civitatis Carpentoratensis, et Comitatus Vindascini Rector, quippe qui per Apostolicas in simili forma Brevis Literas a Romano pro tempore existente Summo Pontifice deputatur, et constituitur, eam Jurisdictionem habeat, atque exerceat, quae eidem praescripta reperitur in Apostolicis sub plumbo literis anno MD. a fel. rec. Julio Papa II. Praedecessore nostro datis, nimirum ut non solum ipse moderuus Rector a Nobis alias deputatus, et constitutus, verum etiam alii deinceps a Successoribus nostris Romanis Pontificibus in futurum in Civitate Carpentoratensi, et Comitatu Vindascino deputandi, et constituendi ordinariam suam tam in Causis civilibus, quam criminalibus, ac mixtis Jurisdictionem, sub infra statuendis tamen modificationibus, omnino exercere possint, ac valeant.

In Crim. Sentent. et Decreta non exequitur, nisi confirmata sit a Congregatione Criminali, et Vice-Legato.

§. 4. Ac primum quidem, ut in Causis criminalibus, in quibus poena corporis afflictiva necessario infligenda erit, ipse Rector suam sententiam, sive Decretum, quamvis inquisiti ad nostram Avenionensem Legationem minime appellent, executioni demandare non valeat, nisi prius Sententia, sive decretum ejusmodi fuerit expensa, vel expensum, atque confirmata, vel confirmatum a solita Congregatione Criminali in eadem Civitate Avenionensi; et ab ipso Magistro Vice-legato nostro, a quo in hujusmodi jurisdictionis exercitio memoratus Rector dependere debet, ac tenetur.

Qui causas Criminales, et Processus confectionem potest a Rectore avocare.

§. 5. Deinde, ut idem Rector Causas criminales tunc dumtaxat cognoscat, earumque processus conficiat, cum Magister Vice-legatus saepedictus cognitionem, confectionemque hujusmodi ad se avocare nolit; ita tamen, ut avocatio cognitionis, confectionisque praefatae justis de causis, facienda minime interdicta censeatur Legatis, sive Vice-legatis Avenionensibus, juxta resolutionem ab hac Congregatione nostra Avenionen. die IX. mensis Septembris anno MDCCIV. initam, et praeceptam.

Quas causas civiles cognoscat Rector in prima instantia.

§. 6. Praeterea quoad Causarum civilium cognitionem, quae quidem respiciunt Cives et habitatores Civitatis, et districtus Carpentoratensis, debet ipse Rector tanquam Judex ordinarius in prima Instantia procedere, dummodo ad quemlibet litigantium non competat privilegium legis *Unica*, vel aliud legale privilegium, cujus vigore do Jure valeat forum Judicis ordinarii declinare, et immediate ad superiorem Judicem appellare.

Quasve in secunda vel alterutri

§. 7. In iis vero Causis civilibus, de quibus jam Baronales Judices, aliique Judices, et Tribunalia subalterna suam protulerunt sententiam, ad eumdem Rectorem cognitio causarum in secunda, vel tertia instantia competit, si Reus, omisso medio immediate ad Tribunal Vice-legati appellare nolit.

Carthelli sive citationes quando necesse sit Vice-Legati manu subsc.

§. 8. Insuper quod in Causis criminalibus tunc dumtaxat necessarium sit Carthellos, sive Citationes propria manu Vice-legati subscribi debere; cum agi contingit de impedienda, sive suspendenda prosecutione processus in sua ordinatoria, quemadmodum in sua Regula, sive ordinatione anno MDCLX. proposita bon. me. Magister Nicolinus praescripserat.

Quid si agatur de appellatione a Sententia vel Decreto definitivo Rectoris.

§. 9. Secus vero in caeteris casibus, videlicet cum agitur de Recursu, sive appellatione a quolibet Decreto, sive Sententia definitiva Rectoris ad Vice-legatum faciendo, sive interponenda, hujusmodi subscriptio Vice-legati haud necessaria reputatur, cum satis sit simplex, vel authenticum Decreti, sive Sententiae exemplar producere, vel exhibere.

Citationes a Vice-legato, vel a Curia Romana expeditae non sunt.

§. 10. Porro volumus, et mandamus, ut Carthelli, Citationes, et Mandata quaecumque, a Vicelegatione Avenionensi; multo magis ab hac Romana Curia expedita; in Civitate Carpenctoratensi, et universo Comitatu Vindascino, absque ulla prorsus Rectoris fortasse praetendentis *Visa*, sive *Exequatur*, debitae executioni demandari possint, et debeant.

Vice-legati est tabellas rationum approbare.

§. 11. Ad Vice-legatos sane pro tempore existentes spectat, atque ipsi debent recognoscere, et approbare tabellas rationum non solum saepedictae Civitatis Carpenctoratensis, verum etiam omnium Communitatum Comitatus Vindascini; neque ullam de quacumque alia recognitione, et approbatione, a quocumque sive facta, sive facienda rationem habere.

Rectores inconsulto Vice-legato Bannimenta non proponant.

§. 12. Rectores vero pro tempore existentes nequeunt proponere, et publicare, neque bannimenta quaecumque pro Gubernio, etiamsi oeconomico Civitatis Carpenctoratensis, neque Bannimenta, neque Edicta generalia, quae Comitatum Vindascinum respiciunt, nisi prius Vice-legati, de iisdem instructi, eadem approbaverint.

§. 13. Rectores pariter, neque in publicis Actis, neque in qualibet etiam occasione debent sibi tribuere titulum, sive denominationem Gubernatoris Comitatus, sed dumtaxat Rectoris Carpenctoratensis, et Comitatus Vindascini; quemadmodum neque debent praetendere, et uti titulo Illustrissimi, et Reverendissimi insimul, sed solo Illustrissimi; neque uti, et deferre habitum Praelatitium, sive violaceum, sive nigrum, cum Rocheto, et Mantelletta, quamvis privilegio Notarii, Prothonotarii nuncupati, insigniti.

Quibus titulis et insignibus utantur.

§. 14. Volumus tamen, iis in locis, et casibus, in quibus de praeterito Rectores per abusum habitum ejusmodi Praelatitium deferre consueverant, deinceps nonnisi uti Mantellona violaceo, ad instar nostrorum Cubiculariorum ab honore dictorum.

Salvos conductus concedere nequeant.

§. 15. Nunquam Rectoribus licitum esse volumus, quinimo inhibemus dare quoscumque *salvos conductus*, sive *concessiones Territorii* dictas, iis, qui sibi perfugium quaerunt in Comitatu Vindascino; elargimur tamen ipsis facultatem concedendi formulam illam *Pareatis*, vel *Exequatur* in casibus civilibus tantum, dummodo fuerint requisiti per solitas literas requisitoriales a Judicibus, sive aliis personis, diverso dominio subjectis.

Nec se immiscere rebus spectantibus ad Cameram Carpenctoraten. et Vindascinam.

§. 16. Itidem Rectoribus inhibitum esse declaramus, se se in rebus ad Cameram Carpenctoratensis Civitatis, et Comitatus Vindascini pertinentibus quomodolibet immiscendi, et ingerendi; cum negotia hujusmodi ad Praesidentem Apostolicae Camerae Carpenctoratensis dumtaxat spectent.

In propinis quae taxa servanda.

§. 17. Quoad autem propinas in casibus a Rectoribus percipiendas, exigendasque, servetur omnino taxa statuti, et taxa quoque clar. mem. Octavii Cardinalis Aquaviva.

Homagia tamen excipiunt nomine S. Sedis.

§. 18. Quoad vero homagia obedientiae, et fidelitatis a tribus Venerabilibus Fratribus Comitatus Vindascini Episcopis, et Baronibus, et Feudatariis Feuda in eorum Comitatu possidentibus, et a Consulibus, Magistratibus, et Universitatibus praestanda, nomine Apostolicae hujus Sanctae Sedis excipere possunt Rectores; solo dumtaxat induti habitu praedicto Mantellone, quo utuntur nostri ab honore Cubicularii.

Quos deputent Justitiae Ministros.

§. 19. Porro electio, et deputatio Ministrorum Justitiae, aliorumque Officialium Carpenctoratensis Civitatis praeter unicos lictores, Satellites sive Apparitores, Birri dictos, a Rectoribus eligendos, et deputandos, iisdem inhibita quoque est.

Consulum Electioni forma praescribitur.

§. 20. Electionem vero Consulum ipsius Civitatis Carpenctoratensis, quae alias ita fieri solebat, nimirum, ut ex tribus personis per Rectores propositis una a Consilio Carpenctoratensi eligeretur in Consulem, volumus, et mandamus, ita deinceps habendam esse, ut tres personae a Rectoribus proponendae, prius a Vicelegatis approbatae esse debeant, ac sint.

§. 21. Quamvis demum deliberationes quas-

Deliberationes Consilii Civitatis Carpentoratens., et Comitatus Vindascini a quibus probandae.

cumque a Consiliis tam Civitatis Carpentoratensis, quam omnium Communitatum Comitatus Vindascini, etiam oneribus, sive impositionibus Censuum, Tributorum, vulgo Tagliarum, sive Collectarum, atque aliorum similium antehac susceptas factasque, Rectores pro tempore existentes approbare et confirmare soliti fuerint; tamen, attentis abusibus, et inordinationibus, quae usque ad hanc diem intercesserunt, volumus pariter, et mandamus, ut deinceps cum deliberationes hujusmodi Consiliorum videantur complecti, et continere considerabiles sumptus, et onera, sive impositiones Censuum, novorumque Tributorum, sive Tagliarum, Collectarumque, dictae deliberationes expresse approbari, et confirmari debeant vel a Vice-legatis, vel ab ipsa Congregatione Avenionensi; nec umquam sufficiat approbatio, et confirmatio Rectorum.

Designatur Executor cum facultatibus.

§. 22. Quocirca, ut omnia, et singula antedicta a nobis declarata, statuta, praescripta, ac mandata, debitae executioni demandentur, et serventur exactius, Tibi, Venerabilis Frater noster, committimus, et injungimus, ut pro tua, et nostra in praemissis auctoritate praesentes nostras literas, postquam typis impressae fuerint, in ipsa Civitate nostra Avenionensi, et Civitatibus, et locis Carpentoratensis, et Comitatus Vindascini publicari et proponi, exactamque omnium et singulorum in ipsis Literis nostris contemptorum dispositionem observari facias, cures, et praecipias; contradictores quoslibet, et rebelles, ac praemissis non parentes per sententias, censuras, et poenas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, et facti remedia, appellatione postposita, compescendo; Tibi namque, venerabilis Frater noster, facultates omnes ad hujusmodi negotium necessarias, et opportunas, motu, et potestate, et auctoritate similibus impertimur.

Firmat superiora Statuta.

§. 23. Decernentes praesentes Literas, et in eis contenta quaecumque semper firma, valida, et efficacia existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, obtinere, et ab illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, inviolabiliter observari debere; sicque et non aliter in praemissis per quoscumque Judices ordinarios, et delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus nostra, et Cancellariae nostrae Apostolicae regula de Jure quaesito non tollendo, dictarumque Civitatum et Comitatus etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, et Literis Apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis, caeterisque contrariis quibuscumque.

Derogatur contrariis.

Fides exemplis asseritur.

§. 24. Volumus autem, et earumdem praesentium Literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides in Judicio, et extra adhibeatur, quae ipsis Praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensae.

Interim Fraternitati tuae Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur.

Dat. Pont. anno XIV. die 28. Aug. 1753.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XXVIII. Augusti MDCCLIII. Pontificatus Nostri Anno Decimoquarto.

Cajetanus Amatus.

Loco ✠ Sigilli.

LITERÆ APOSTOLICÆ XXI.

Per quas designantur usus, et applicationes Bonorum a quondam Martha Dominica Bovetti Porta Taurinen. relictorum.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Dum pias Christifidelium defunctorum voluntates, Apostolicae auctoritatis nostrae praesidio, ita tueri studemus, ut ad divini cultus augmentum, Ecclesiaeque Sanctae utilitatem, suum debitum sortiantur effectum; si tamen eorum vota id maxime spectasse intelligimus, quod certis objectis difficultatibus, ad optatam executionem perduci nequeat; minime recusamus in locum eorum, quae nusquam implenda fore dignoscuntur, alia pia opera subrogare, quae Testatorum menti, ac rerum, et tem-

porum conditioni magis convenire judicamus; ut nec eorum piae voluntatis fructus pereat, et majori Divini Nominis gloriae, Piorum Locorum emolumento, ipsorumque defunctorum suffragio consulatur; prout, omnibus diligenter cognitis, et mature pensatis, in Domino conspicimus salubriter expedire.

Sane ex parte Dilecti Filii Caroli Antonii Saccarelli Presbyteri Congregationis Clericorum Regularium Ministrantium Infirmis expresse professi, et Causae Canonizationis Beatae Joannae Franciscae Fremiot de Chantal Ordinis Monialium Visitationis Beatae Mariae Virginis Fundatricis Postulatoris, Nobis nuper expositum fuit, quondam in humanis agentem Martham Dominicam Bovetti, dum viveret, Viduam relictam quondam Hieronymi Ludovici Porta Taurinen. in sua ultima, sub qua ipsa ab humanis decessit, Testamentaria dispositione sub die decimaseptima Decembris Anni Domini millesimi septingentesimi quinquagesimi exarata, post electionem Sepulturae, et nonnullorum suffragiorum ordinationem, spe fretam, Dilectum etiam filium Josephum Bartholomaeum Muzio Presbyterum Taurinen., seu alterius Civitatis, vel Dioecesis, pia opera, quae ipsa illi secreto significaverat, adimpleturum fore, dictum Josephum Bartholomaeum in omnibus suis bonis, juribus, et actionibus, ubicumque essent, et consistere possent, suum universalem Haeredem instituisse: Deinde vero post dictae Marthae Dominicae obitum, eumdem Josephum Bartholomaeum, cui, ut praedictae piae Testatricis mentem declararet, authoritate Venerabilis fratris Nostri Archiepiscopi Taurinen. demandatum fuerat, sub die quarta mensis Aprilis proxime praeteriti, per Scripturam proprio ipsius Josephi Bartholomaei charactere subscriptam declarasse, quod omnia Bona Haereditaria dictae Marthae Dominicae, detractis legatis ab ipsa Testatrice specialiter volitis, eidemque significatis, valorem in proprietate librarum centum quinquaginta septem millium monetae illarum partium constituebant, ac illorum redditus ad sex milia quingentas libras dictae monetae circiter annuatim ascendebant, quodque voluntas dictae Marthae Dominicae ea fuerat, et erat, ut ipse Joseph Bartholomaeus novam summopere ab ipsa dum viveret exoptatam in Civitate Taurinen. erectionem alterius Monasterii Monialium praedicti Ordinis Visitationis B. Mariae Virginis procuraret, ac pro Monasterii erigendi hujusmodi Dote, omnia dicta Bona Haereditaria assignari deberent, suspensa tantum traditione illius partis fundi, ex qua provenire possent annuae summae, pro solutione legatorum, quae ipsa ad certum tempus, seu ad nonnullarum personarum vitam persolvenda mandaverat, quousque illa perdurassent. Interim vero, ac quatenus erectio hujusmodi non ultra Decennium ex tunc proximum differretur, redditus praedicti, comprehensa etiam rata fructuum, quae ex cessatione dictorum Legatorum obvenire posset; praevia praedicti, et tunc existentis Archiepiscopi Taurinensis approbatione; pro una, in augmentum Assis Haereditarii dictae Marthae Dominicae, in aliis fundis fructiferis investiri, pro altera vero medietatibus dictorum redditnum, in subsidia Dotalia pro Puellis, quae in aliquo Monialium Monasterio profiteri vellent, et in earum defectum, in subsidia pro Puellis in Matrimonium collocandis, impendi deberent: Si quid autem reliquum foret, in eleemosynas distribueretur. Elapso autem Decennio, dictum augmentum cessaret, ac integri redditus in Subsidia Dotalia, et eleemosynas, prout supra, cum praelatione ad dicta Subsidia consequenda aliquarum Personarum, convertendi essent. Ac tandem, quatenus erectio hujusmodi durante vita dicti Josephi Bartholomaei minime peracta fuisset, tunc dicta Bona haereditaria ad Monasterium Monialium praedicti Ordinis in dicta Civitate Taurinen. jam erectum transire deberent; cum expressa tamen obligatione procurandi novam alterius Monasterii hujusmodi erectionem, illique omnia Bona praedicta applicandi, ac interim, quousque nova erectio hujusmodi fieret, reservata pro eodem Monasterio annua summa mille librarum dictae monetae, reliqui fructus in dotalia subsidia, et eleemosynas, ut praefertur, erogari deberent, idque fieret donec dicta nova sequeretur erectio: Prout in dicta Testamentaria dispositione, ac ejusdem Josephi Bartholomaei declaratione, quarum authentica exempla nobis fuerunt exhibita, plenius respective continetur.

Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, ob varias, et graves causas, inter quas ea etiam recenseri debet, quod dicta Bona Haereditaria ad valorem in proprietate centum quinquaginta septem millium librarum mone-

tae praedictae ascendentia, quae triginta et unum millia scutorum monetae Romanae circiter constituunt, cum augmento quoque medietatis fructuum, qui per integrum decennium ex ipsis obvenire possunt, ad aedificandum ex integro Monasterium cum Clausura, et Ecclesia, et ad illius congruae Dotis constitutionem, imparia fore dignoscuntur, nova erectio hujusmodi ad effectum perduci nequeat; Nobis propterea per eumdem Carolum Antonium, infrascriptorum etiam Monasteriorum praedicti Ordinis nomine, humiliter supplicatum fuit, ut circa praemissa auctoritatis Nostrae subsidium interponere dignaremur.

Nos autem, antequam quidquam super hac re decerneremus, de actuali subsistentia dictarum Causarum, aliisque opportune verificandis, uberiorem notitiam habere cupientes; tam dictum Archiepiscopum, quam dilectum Filium, Nostrum, et Apostolicae Sedis Nuntium in Civitate Taurinensi commorantem, super his audiendos censuimus: Ex quorum relationibus quum easdem Causas actu subsistere, ac demandatae erectioni in futurum quoque tempus plurimum impedimento fore deprehenderimus; omnibus rei circumstantiis mature perpensis, ne pia dictae Marthae Dominicae voluntas absque omni effectu permaneat, et interim Bona per ipsam relicta detrimentum aliquod patiantur, in hoc tandem consilium devenimus, ut omissa penitus novi Monasterii erectione, quam eadem Testatrix, hujusmodi difficultatibus minime praevisis, frustra exoptasse dignoscitur; factaque de illius Bonis haereditariis apta distributione, et assignatione diversis Monasteriis jampridem erectis Monialium praedicti Ordinis ab ea praecipue dilecti, juxta eorum indigentiam Nobis notam, aliasque considerationes animum Nostrum digne moventes, ejusdem Ordinis utilitati, et incremento, piis ejusdem Testatricis Votis, quantum fas esset, obsecundando, consuleremus.

Itaque praedictae Testamentariae dispositionis ejusdem Marthae Dominicae, nec non per dictum Josephum Bartholomaeum factae declarationis, integros tenores praesentibus pro expressis, ac totaliter insertis habentes; ac Causas propter quas voluntas dictae Marthae Dominicae, prout a dicto Josepho Bartholomaeo declarata fuit, vel nullo modo, vel saltem non sine maxima difficultate ad effectum perduci valeat, pro justificatis, et verificatis habentes, itaut ad illarum justificationem, et verificationem nemo deinceps etiam perpetuis futuris temporibus teneatur; Necnon eidem voluntati dictae Marthae Dominicae per dictum Josephum Bartholomaeum, ut praefertur, declaratae, significatae, et expositae, de Apostolicae auctoritatis plenitudine derogantes, eamque, prout infra, commutantes; ac Dilectas in Christo Filias infrascriptorum quinque Monasteriorum Superiorissas, et Moniales, a quibusvis Excommunicationis, et Interdicti, aliisque Ecclesiasticis Sententiis, censuris, et poenis, a jure vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, harum serie absolventes, et absolutas fore censentes; Motu proprio et ex certa scientia, ac de ejusdem Apostolicae potestatis plenitudine, juxta modum infrascriptum, de integro dictae Marthae Dominicae Asse Haereditario disponere statuimus: Videlicet, quoad ea Bona Assis haereditarii hujusmodi, quae in Locis Montium Civitatis Taurinen. consistunt, quaeque ad valorem in proprietate librarum sexaginta millium monetae primodictae ascendunt, et scuta duodecim millia monetae Romanae praedictae constituunt, Illa pro una rata viginti duarum millium et quingentarum librarum monetae primodictae, summam scutorum quatuor millium et quingentorum monetae Romanae constituentium, Monasterio *primo* nuncupato Monialium praedicti Ordinis Oppidi Annecii Gebennen. Dioecesis, in cujus Ecclesia Corpora Sancti Francisci Salesii Episcopi, et dictae Beatae Joannae Franciscae pia Fidelium veneratione coluntur: Item pro alia rata librarum decem millium monetae primodictae, constituentium scuta bismille monetae Romanae hujusmodi, Monasterio *secundo* nuncupato Monialium ejusdem Ordinis Oppidi praedicti: Item pro alia rata aliarum librarum decem millium monetae primodictae, etiam scuta bismille secundodictae Monetae constituentium, Monasterio ipsius Ordinis Loci de Rumillj, dictae Gebennen., seu alterius Dioecesis: Ac tandem pro reliqua rata septemdecim millium quingentarum librarum monetae primo dictae, constituentium scuta ter mille quingenta ejusdem monetae Romanae de juliis decem pro quolibet scuto, Monasterio Monialium saepedicti Ordinis Civitatis Augustae Praetoriae, vulgo *Valdosta*, cum omnibus, et singulis illorum respectivo fructibus hactenus de-

cursis, et inexactis, si qui sint, aut alias extantibus: Quo vero ad alia, et reliqua Bona dicti Assis Haereditarii in diversis Fundis consistentia, quaeque, ut accepimus, ad valorem librarum nonaginta septem millium monetae primodictae ascendunt, et scuta novendecim mille et quadringenta monetae Romanae constituunt; Illa, et omne id, quod ad Haereditatem dictae Marthae Dominicae spectat, et pertinet, ac quocumque titulo, et jure spectare potest, et poterit in futurum, praedicto Monasterio dictae Civitatis Taurinen. in cujus Ecclesia eadem Martha Dominica Sepulchrum sibi elegit, cum omnibus similiter illorum fructibus, redditibus, et proventibus hactenus maturatis, et inconsumptis, seu quoquo modo superextantibus, sub infrascriptis tamen oneribus, harum serie in perpetuum respective concedimus, et assignamus.

Ad quorum effectum tam prioribus quatuor Monasteriis, supradictas ratas dictorum Bonorum in dictis locis Montium, ut praefertur, consistentium, quam ultimo dicto Monasterio hujusmodi, alia, et reliqua Bona dicti Assis Haereditarii, in augmentum Dotis, seu Patrimonii eorumdem Monasteriorum respective cessuras, atque cessura; ita quod liceat praefatis, et pro tempore existentibus quinque Monasteriorum hujusmodi Superiorissis, priorum videlicet quatuor, dictorum locorum Montium, juxta illorum ratas singulis prioribus quatuor Monasteriis, ut praefertur, assignatas, etiam per opportunam eorumdem locorum Montium, in dictorum priorum quatuor Monasteriorum respective creditum, translationem; ac ultimo dicti Monasterii hujusmodi respectiva Superiorissae, eorumdem reliquorum Bonorum, veram, realem, et actualem possessionem, per se ipsas, seu alios, earum, uti dictorum quinque Monasteriorum Superiorissarum, respective nominibus, ipsarum vigore praesentium, propria auctoritate libere apprehendere, et apprehensam perpetuo retinere; Illorum vero respective fructus, redditus, et proventus etiam jam maturatos et inexactos, seu alias existentes, ut supra, percipere, exigere, levare, ac, supportatis iisdem infrascriptis oneribus, in eorumdem Monasteriorum respective usus, et utilitatem convertere; eadem auctoritate etiam perpetuo applicamus, et appropriamus, ac cum caeteris dictorum quinque Monasteriorum Bonis incorporamus.

Porro, ut ejusdem Marthae Dominicae voluntas, ex integra ejus Bonorum in dictorum quinque Monasteriorum subsidium concessione, et assignatione per Nos ut praefertur factis, excepta dumtaxat erectione dicti novi Monasterii, aliisque ad id relationem habentibus, quoad reliqua plenarium sortiatur effectum, ac dicta Martha Dominica haud minora, quam post factam forsan alterius Monasterii, hujusmodi erectionem, a futuris illius Monialibus obtinuisset, suffragia consequatur, motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus, per praesentes statuimus, et mandamus, quod ultimo dictum in Taurinen. Civitate existens Monasterium, omnia, et singula legata per dictam Martham Dominicam relicta, seu volita, ac per eumdem Josephum Bartholomaeum quomodocumque declarata, et in eventum etiam erectionis dicti novi Monasterii adimplenda, adimplere, illisque satisfacere; ac etiam alia Onera, nonnullas videlicet in pauperum subventionem eleemosynas erogandi, necnon certa Dotalia subsidia Puellis distribuendi, cum approbatione dicti Archiepiscopi, et dependentia ab eo, juxta facultates ei per nos ut infra delegandas, ac habito respectu Personarum, quae ab eodem Josepho Bartholomaeo designatae, seu nominatae fuerint, etiam subire, et supportare; Necnon tam in ipsius ultimodicti, quam in aliis priorum quatuor Monasteriorum praedictorum Ecclesiis, praefatae modernae, et pro tempore existentes illorum Superiorissae unam Missam de requie cum cantu, cujus celebrationis onus ex nunc inter alia uniuscujusque ex dictis quinque Monasteriis onera in Tabella eorum respective Ordinariis in actu visitationis exhibenda descripta, referatur, et annumeretur, singulis annis celebrari facere respective debeant, et teneantur: Ac etiam statuimus, quod in dictis quinque Monasteriis eodem die celebrationis dictae Missae, Communio generalis Monialium, aliarumque in illis degentium habeatur; Nos enim ad augendam illarum devotionem, omnibus, et singulis dictorum quinque Monasteriorum Monialibus nunc et pro tempore existentibus, aliisque etiam in illis pro tempore degentibus, vere poenitentibus, et confessis, ac Sacra Communione refectis, quae ipso die ejusdem Missae celebrationi praesentes fuerint, ac ea durante, pro Christianorum Principum concordia, haeresum extirpatione, Sanctae Matris Ecclesiae

exaltatione, ac pro Animabus in Purgatorio existentibus pias ad Deum preces effuderint, Plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, et remissionem, quae per modum suffragii pro Animabus in eodem Purgatorio existentibus applicari valeat, perpetuis futuris temporibus in Domino concedimus, et elargimur.

Demum praedicto Archiepiscopo per praesentes committimus, et mandamus, ut ipse, omnibus perpensis, et audito dicto Josepho Bartholomaeo, summarie, simpliciter, et de plano, sine strepitu, et figura judicii, divisionem praedicti Assis haereditarii, et dictarum ratarum praefixionem, et onerum ultimodicto Monasterio hujusmodi incumbentium adimplementum; Ac, reservata sibi, suisque Successoribus Ecclesiae Taurinen. Archiepiscopis pro tempore existentibus directione, seu Praesidentia super dictorum onerum adimplemento, in omnibus, et per omnia praesentes nostras Literas, et in eis contenta quaecumque, authoritate Nostra exequi curet. Ad quorum effectum Nos eidem Archiepiscopo, ejusque Successoribus praedictis, opportunas authoritatem, et potestatem tribuimus, et delegamus: Eisque etiam injungimus, quatenus ipsi, ubi, et quando opus fuerit, ac quoties pro parte dictorum quinque Monasteriorum Superiorissarum pro tempore existentium, vel alicujus earum, fuerint requisiti, ei, vel eis in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant authoritate nostra praedicta easdem praesentes, et in eis contenta hujusmodi, ab omnibus ad quos spectat, et pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, ac dictarum quinque Monasteriorum Superiorissas nunc et pro tempore existentes, ac alios, et alias Personas in praemissis interesse habentes, illis pacifice frui, et gaudere; Non permittentes ipsas, et earum quamlibet, per quoscumque desuper quomodolibet indebite molestari: Contradictores quoslibet, et Rebelles, per Sententias, censuras, et poenas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, et facti remedia, appellatione postposita, compescendo; invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii Secularis.

Praesentes quoque Literas, et in eis, ut praefertur, contenta, nullo umquam tempore, etiam ex eo, quod Causae propter quas emanaverint, coram aliquo a Sede Apostolica Delegato judicialiter examinatae, verificatae, et approbatae non fuerint, nec dictus Joseph Bartholomaeus, ac forsan alii in praemissis interesse habentes, seu habere praetendentes, praesentibus consenserint, sive alias ex quibusvis Causis quantumvis legitimis, et Juridicis, de nullitatis vitio, seu intentionis Nostrae, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, retractari, in Jus, vel controversiam revocari, ad terminos Juris reduci, vel adversus illa quodcumque juris, facti, vel gratiae remedium impetrari posse, neque sub similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus per Nos, et Successores Nostros Romanos Pontifices pro tempore existentes, sub quibuscumque verborum expressionibus, et formis, etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus, pro tempore factis, comprehendi, sed semper ab illis exceptas esse, et censeri, suumque plenarium, et integrum effectum sortiri, et obtinere debere; Sicque, et non alias per quoscumque Judices Ordinarios, et delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales etiam de Latere Legatos, Vice-Legatos, dictaeque Sedis Apostolicae Nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et authoritate, in quavis Causa, et instantia, judicari, et definiri debere; et quidquid secus super his a quoquam quavis authoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, et inane decernimus.

Non obstantibus, quatenus opus sit, dictae Marthae Dominicae voluntate, ac illius declaratione per dictum Josephum Bartholomaeum, ut praefertur, facta, necnon rec. mem. Bonifacii PP. VIII. Praedecessoris Nostri, in qua cavetur expresse, ne quis extra suam Civitatem, vel Dioecesim, nisi in certis expressis causis, et in illis ultra unam Dietam a fine suae Dioecesis, ad Judicium evocetur, seu ne Judices a Sede Apostolica praedicta deputati, extra Civitatem, vel Dioecesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii, vel aliis vices suas committere praesumant; Et in Concilio Generali edita de duabus Dietis, dummodo ultra tres Dietas aliquis vigore praesentium ad Judicium non trahatur; Ac Nostris, de Jure quaesito non tollendo, et applicationibus ad Partes committendis,

vocatis; quorum interest; aliisque Apostolicis, ac etiam in Provincialibus, Synodalibus, et Universalibus Conciliis editis Specialibus, vel Generalibus Constitutionibus, et Ordinationibus: Privilegiis quoque Indultis, et Literis Apostolicis etiam Fabricae Basilicae Principis Apostolorum de Urbe, vel aliis quibusvis, sub quibuscumque verborum tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, et insolitis Clausulis, necnon irritantibus, et aliis Decretis in genere, vel in specie, etiam motu, et potestatis plenitudine similibus, ac alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, et innovatis: Quibus omnibus, et singulis, etiamsi pro eorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per Clausulas generales idem importantes, mentio, seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, ac forma in eis tradita observata, inserti forent, eisdem praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, et expresse harum serie derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque: Aut si quibusvis communiter, aut divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, nisi per Literas Apostolicas facientes plenam, et expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem.

Volumus autem, ut praesentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo dicti Archiepiscopi Taurinen., seu alterius Personae in Ecclesiastica Dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in Judicio, et extra adhibeatur, quae eisdem praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensae.

Nulli ergo omnino Hominum liceat hanc paginam nostrae absolutionis, concessionis, assignationis, applicationis, appropriationis, incorporationis, statuti, mandati, elargitionis, commissionis, delegationis, decreti, derogationis, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire; Si quis autem hoc attentare praesumpserit Indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae Millesimo septingentesimo quinquagesimo tertio Pridie Kalendas Septembris, Pontificatus Nostri anno quartodecimo.

Pro D. Card. Passioneo.

J. Datarius.

Joannes Florius Substitutus.

Visa De Curia

J. C. Boschi.

Loco ✝ Plumbi.

J. B. Eugenius.

Confirmantur Resolutiones, et Decreta praescripta in Comitiis Generalibus Ordinis Canonicorum Regularium S. Augustini Congregationis Lateranensis habitis in Civitate Bononiensi Anno 1752. XXI.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad futuram rei memoriam.

Injuncti Nobis per abundantiam divinae clementiae Pastoralis Officii sollicitudo postulat, ut in his per quae Religiosorum Virorum sub suavi Religionis jugo Altissimo famulantium prospero statui consulitur, Apostolicae nostrae procurationis partes sedulo intendamus, prout conspicimus in Domino salubriter expedire. Exponi si quidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii Benedictus Latilia Abbas Generalis, ac Definitorium Generale Ordinis Canonicorum Regularium Sancti Augustini Congregationis Lateranensis, quod in Capitulo Generali ejusdem Congregationis anno proxime praeterito in Civitate nostra Bononien. celebrato Vocales in eo canonice congregati omne studium, curam, diligentiamque adhibuerunt non solum pro electione Abbatis Generalis, verum etiam pro reparandis quamplurimis magni momenti sumptibus, atque incommodis, quibus publicum memoratae Congregationis aerarium in dies gravabatur. Quoniam autem ob temporis angustias confusis, vel dissentientibus per multitudinem consiliis, publici aerarii hujusmodi negocium minime absolvi potuit, saluberrime tamen constitutum fuit, ut ea, quae ad publicam utilitatem a Generali Capitulo juxta ipsius Con-

gregationis Constitutiones auctoritate Apostolica confirmatas decerni poterant, a proximis habendis cogendisque Comitiis pari auctoritate statuerentur quidquid Generali Capitulo hujusmodi libuit, a novissimis dictae Congregationis Comitiis adamussim adimpletum est, dispunctisque universis publici aerarii praedicti rationibus, ea quae potissima erant pro spirituali temporalique Congregationis praedictae regimine, gubernio, et administratione potissimum definita fuerunt sequentem in modum videlicet: Primo itaque definitum est, ut Comitia quae hactenus cogi quotannis consueverant, nonnisi quam elapso triennio post Generale Capitulum cogerentur. Id autem pecuniae, quod in eorumdem Comitiorum causam Monasteria Congregationis praestabant publico deinceps aerario, seu Capsae Romanae persolvant in annua quingenta scuta. Secundo, ut unaquaelibet Monasteriorum Familia durat a Generali Capitulo ad triennalia usque Comitia, et a Comitiis ad Capitulum. Tertio, Praesules qui nunc Monasteria regunt usque ad proxima Comitia consistant in munere; Si autem qui praeesse Monasteriis debent ultra tempus Generalis Capituli in sequentibus inde Comitiis muneri suo valedicant, ad hoc ut sublata temporis, et annorum imparitate cujuslibet Monasterii regimen in Generali Capitulo, et in triennalibus expiret Comitiis. Quarto: Abbatis Generalis, Visitatoris, ac Definitoris vocalis cujuslibet Provinciae jus sit eas nunc de Confessariis Monialium electiones faciendi, quae a Lateranensium Constitutionibus attribuuntur Definitorio, ut, quo citius fieri possit, hujus etiam muneris cursus a Capitulis, et Comitiorum tempore metiatur. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat dicti Exponentes, ne dictae Congregationis aerarium, quod dilapsum jam ferme norunt, gravius inde in praeceps ruat, supradictas, caeterasque pro eadem administratione in dictis Comitiis captas resolutiones, tametsi memoratis Congregationis praefatae Constitutionibus plerumque adversentur, quo firmius subsistant, et serventur exactius Apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiri summopere desiderent. Nos igitur ipsos Exponentes specialibus favoribus, et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis Excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, et poenis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium tantum consequen. harum serie absolventes, et absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, praeinsertas, caeterasque resolutiones nuper, ut praefertur, praescriptas, tametsi Constitutionibus praedictis in omnibus adversentur, auctoritate Apostolica approbamus, et confirmamus, illisque inviolabilis Apostolicae firmitatis robur adjicimus, omnesque, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper intervenerint, dicta auctoritate supplemus, et sanamus. Decernentes easdem praesentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari: Sicque in praemissis per quoscumque Judices Ordinarios, et delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores judicari, atdefiniri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, ac memoratae Congregationis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, et Literis Apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut praesentium literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis manu Procuratoris Generalis dictae Congregationis subscriptis, et Sigillo ejusdem Procuratoris munitis, eadem prorsus fides tam in Judicio, quam extra illud adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensae. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die vi. Septembris MDCCLIII. Pontificatus Nostri Anno Decimoquarto.

D. Cardinalis Passioneus.

XXI.***

LITERAE APOSTOLICAE

In forma brevis in quibus collegia, et Seminaria erecta et erigenda sub Cura Patrum Societatis Jesu in Indiis Regi Fidelissimo subjectis declarantur exempta et libera ab omni Parochorum Jurisdictione.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

1 Summi Pontifices, et Reges Collegia et Seminaria semper promovere studuerunt.

I. Collegia, et Seminaria ad pueros, et adolescentes in Christianae pietatis, et Sacrosanctae Religionis stodiis, ac scientiarum doctrinis, disciplinisque erudiendos salutaria, et opportuna semper visa, atque adeo ubique locorum tam a Summis Pontificibus Praedecessoribus nostris, quam ab ipsis Regibus, et Summis Laicorum potestatibus fundata, et erecta, quantum revera prosint, tam ipsi Praedecessores Nostri, quam Reges quoque considerantes, non solum nova erigere et fundare studuerunt, verum etiam indultis, privilegiis, praerogativis, honoribus, immunitatibus, et exemptionibus insignire, et cumulare non destiterunt.

2 Procurator Brasiliae pro Collegiis et Seminariis in America Lusitana aliquas exemptiones postulat.

II. Quoniam autem, sicut dilectus Filius Joannes Honoratus Presbyter Regularis Societatis Jesu Procurator negotiorum Brasiliae suae Provinciae Nobis nuper exponi fecit, in ipsa Brasilia, et Maranonia ditionis, et dominii charissimi in Christo Filii nostri Josephi Portugalliae, et Algarbiorum Regis Fidelissimi nonnulla ejusmodi Collegia, et Seminaria per memoratae Societatis Presbyteros, et Missionarios sub eorumdem cura, gubernio, et directione erecta, et instituta reperiuntur, ac nova in dies ejusdem Josephi Regis jussu fundari debent, ac proinde ipse Joannes Procurator Collegia, et Seminaria hujusmodi sive erecta, et fundata, sive deinceps erigenda, et fundanda, et sub eisdem cura, gubernio, directione, et educatione administranda, iisdem immunitatibus, et exemptionibus, ac indultis, quae Nos per quasdam Nostras in simili forma Brevis die xx. Novembris MDCCXLIX. expeditas Literas Collegio Nostro Illyrico Civitatis Nostrae Lauretanae inter caetera concessimus, insignire plurimum desiderat: Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in praemissis opportune providere, et ut infra, indulgere de benignitate Apostolica dignaremur.

III. Nos igitur piis ejusdem Joannis Procuratoris votis hac in re quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, et poenis a Jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium tantum consequendum, harum serie absolventes, et absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati; 3 Pontifex benigne annuit.

IV. Collegia, et Seminaria per memoratos ejusdem Societatis Presbyteros jam erecta, et fundata, ac alia similia tum jussu, et mandato ejusdem Josephi, et pro tempore existentis Portugalliae, et Algarbiorum Regis Fidelissimi in Indiis sub cura, regimine, gubernio, administratione, et educatione Presbyterorum, et Missionariorum dictae Societatis in posterum erigenda, et fundanda, necnon illorum Collegiales, et Ministros a quibusvis Juribus Parochialibus exempta, et exemptos auctoritate Apostolica tenore praesentium esse decernimus, et declaramus, ac ipsa Collegia, et Seminaria jam erecta, et alia, sicut praemittitur, erigenda, ac omnes, et quoscumque illorum Ministros, Officiales, Rectores, Magistros, seu Lectores, Alumnos, et Convictores, aliosque illis inservientes, intra tamen Collegiorum, et seminariorum hujusmodi septa degentes, a Parochiis, seu Parochialibus Ecclesiis, intra quarum limites existunt, et pro tempore erunt fundanda, ac modernis, et pro tempore existentibus illarum Rectoribus, seu Parochis, auctoritate, et tenore praedictis perpetuo eximimus, et liberamus, eosque sic exemptos, et liberatos modernis pariter, et pro tempore existentibus eorumdem Collegiorum, seu Seminariorum Rectoribus, seu aliis ab illis deputandis in iis, quae ad administrationem Santissimae Eucharistiae etiam pro viatico, ac Extremae Unctionis Sacramentorum, aliisque omnibus, quae ad animarum curam spectant, penitus, et omnino subjirimus. 4 Collegia et Seminaria in Indiis Regi Fidelissimo subjectis eximit a quibuscumque juribus Parochialibus.

V. Quapropter dictis modernis, et pro tempore existentibus Parochis districtius inhibemus, ne in posterum se in praemissis ingerere, ac desuper Collegia, et Seminaria praedicta sive erecta, sive deinceps erigenda, ac personas praedictas in illa degentes, seu eorum aliquem molestare audeat, seu praesumat. Prae- 5 Rectori pro tempore curam opportunam commendat; et Parochis districte prohibet ne in aliqua re se ingerant.

terea iisdem modernis, et pro tempore existentibus praedictorum Collegiorum, et Seminariorum Rectoribus, ut in privato cujuscumque Collegii, seu Seminarii hujusmodi Oratorio, dummodo decenter ornatum, sacrisque supellectilibus munitum reperiatur, super quo eorum conscientiam oneramus, Augustissimum Eucharistiae Sacramentum, ac Sanctum Oleum, seu Oleum Infirmorum ab Episcopo benedictum facultatem asservandi, et retinendi, auctoritate et tenore praedictis concedimus, et impertimur, ita tamen ut ante Ciborium Lampas accensa diu, noctuque detineatur, ac ejusdem Ciborii clavis per eumdem cujuscumque Seminarii, seu Collegii Rectorem, seu alium ab ipso deputandum in Sacro Presbyteratus Ordine constitutum custodiatur.

6
Clausula pro literarum Apostolicarum validitate.

VI. Decernentes easdem praesentes literas, et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod Moderni Parochi, seu Rectores Parochialium Ecclesiarum praedictarum, aliique in praemissis interesse habentes, seu habere quomodolibet praetendentes cujuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, praeeminentiae, dignitatis, seu alias speciali, et individua mentione digni illis non consenserit, nec ad ea vocati, citati, et auditi, neque causae, propter quas easdem praesentes Literae emanarint, adductae, specificatae, et justificatae fuerint, aut ex alia quacumque quantumvis justa, legitima, et privilegiata causa, colore, praetextu, et capite, etiam in corpore Juris clauso, etiam enormis, enormissimae, et totalis laesionis nullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae, aut interesse habentium consensus, alioque quolibet etiam quantumvis magno, et substantiali defectu notari, impugnari, infringi, retractari, ad viam, seu terminos juris reduci, aut in controversiam revocari, seu adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aliudque quodcumque juris, facti, vel gratiae remedium intentari, vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu proprio, ac ex certa scientia, et potestatis plenitudine concesso, vel emanato, quempiam in judicio, vel extra illud uti posse; sed ipsas praesentes Literas, et in eis contenta hujusmodi semper firma, valida, et efficacia existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab illis respective inviolabiliter, et inconcusse observari.

7
Sublata omnibus aliter judicandi facultate.

VII. Sicque in praemissis per quoscumque Judices Ordinarios, et Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sedis Apostolicae Nuntios, aliosque quoslibet quacumque praeeminentia, et potestate fongentes, et functuros, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

8
Non obstantibus quibuscumque in contrarium.

VIII. Non obstantibus, quatenus opus sit, nostra, et Cancellariae Apostolicae Regula de Jure quaesito non tollendo, ac Apostolicis, et in Universalibus, Provincialibusque, et Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, et Ordinationibus, necnon dictarum Parochialium Ecclesiarum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis, et Literis Apostolicis eisdem Parochialibus Ecclesiis, illiusque Parochis, seu Rectoribus, aliisque quibusvis sub quibuscumque verborum tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam Derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, et insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, et alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis.

9
Quibus omnibus ampl... derogatur.

IX. Quibus omnibus, et singulis, etiamsi pro sufficienti illorum derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata exprimerentur, et insererentur, praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

10
Fides transumptis adhibenda

X. Volumus autem quod earumdem Literarum transumptis, seu Exemplis etiam impressis manu alicujus Notarii publici, seu dilecti

filii moderni, et pro tempore existentis Secretarii Generalis dictae Societatis subscriptis, et sigillo dictae Societatis munitis eadem prorsus fides in judicio, et extra illud habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur, si forent exhibitae, vel ostensae.

Dat. 7. Sept. 1753. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die VII. Septembris MDCCLIII. Pontificatus Nostri Anno Decimo Quarto.

D. Card. Passioneus.

XXII.

EXEMPTIO

Canonicorum Regularium et Monialium Ordinis Praemonstratensis ab omni Superioritate, Jurisdictione, Visitatione quorumcumque Ordinariorum per Praedecessores Pontifices, et praesertim Alexandrum V. concessa, innovatur ac confirmatur.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium. In supereminenti Apostolicae Dignitatis Solio, Divina disponente Clementia, meritis licet imparibus constituti, illiusque vices in Terris gerentes, qui gloriosus regnat in Coelis, ad ea, per quae Religiosorum Ordinum, praesertim meritorum gloria, et sanctitatis gratia redolentium quies et tranquillitas procurari jugiter valeat, peculiari affectione libenter intendimus, ac propterea gratias, et exemptionis privilegia eis a Summis Pontificibus concessa, quamvis aliqui eadem impugnare forsan contendant, auctoritate Apostolica, qua fungimur in hac parte, confirmare non dedignamur, ac alias Pastoralis Officii Nostri partes favorabiliter interponimus, prout eorumdem Ordinum, eorumque Monasteriis Praesidentium Personarum qualitatibus matura deliberatione pensatis, ad Omnipotentis dei laudem, et gloriam, Ordinum quoque hujusmodi conservationem conspicimus in Domino salubriter expedire.

(Regularium exemptio et privilegia quibus fundamentis innixa.)

Amplissima exemptio Canonicis Praedecessoribus Pontificibus praesertim vero ob Alexandro V. concessa. §. 1. Sane pro parte Dilecti Filii *Nicolai Meyers moderni Procuratoris Generalis Canonicorum Regularium Praemonstratensium Ordinis Laudunen., aliarumque Civitatum, et Dioecesum* Nobis nuper exhibita petitio continebat, quod alias videlicet de Anno Domini Millesimo quadringentesimo nono felicis recordationis *Alexander Papa V.* Praedecessor Noster per binas suas Literas Apostolicas, Monasterium dicti Ordinis Laudunen. Dioecesis, illiusque Abbatem, et Conventum, ac universum Ordinem hujusmodi una cum omnibus bonis, et Personis etiam utriusque sexus ab omni superioritate, dominio, Jurisdictione, ac Visitatione cujuslibet Ordinarii exemit, et respective exemptos declaravit, ac Sedi Apostolicae immediate subjecit, quod etiam alii Romani Pontifices praefati Alexandri Successores, et Praedecessores Nostri, et in Concilio Generali Basileen. piae memoriae Martinus Papa etiam V. Praedecessor Noster respective declararunt, quarum quidem literarum praefati Alexandri Praedecessoris primo loco editarum tenor est, qui sequitur.

Ejusdem literae inseruntur. §. 2. » *Alexander Episcopus Servus Servorum Dei.* Ad futuram rei memoriam. Exigit nostrae mentis arcanum specialis affectio, » qua Dilectos Filios Abbatem, et Conventum » Monasterii Praemonstratensis Laudunensis » Dioecesis eumus hactenus prosequuti, et paterno prosequi studio non cessamus, ut circa statum ipsorum, nec non Dilectorum Filiorum Abbatum, Praelatorum, Priorum, » Praepositorum, Decanorum, Canonicorum, » Conversorum, Donatorum, ac Dilectarum » in Christo Filiarum Abbatissarum, Priorissarum, Monialium, Conventuum, et Personarum in humilitatis spiritu in Monasteriis, sive in Locis ejusdem Ordinis Domino » famulantium attentas considerationis intuitum dirigentes, eo circa ipsorum quietem » ferventius laboramus, ut foecundius illorum Religio fructum in eis afferat salutarem, et laudabilibus possint in Domino proficere incrementis.

(Causae indulgendae exemptionis.)

Personalis, Realis, et Localis exemptio a quibuscumque Superioribus, et receptio sub Protectione S. Sedis. §. 3. » Hinc est, quod Nos nonnullorum » Romanorum Pontificum Praedecessorum Nostrorum vestigiis inhaerentes, praedictos Abbates, Priores, Praelatos, Praepositos, Decanos, Canonicos, Conversos, Donatos, Abbatissas, Priorissas, Moniales, et Personas » cum omnibus Membris, Curtibus, Granciis, » Domibus, Possessionibus, et Personis degentibus in eisdem, nec non bonis mobilibus, » et immobilibus, ac aliis rebus quibuscum-

» que, quae in praesentiarum possident, ac in futurum, dante Domino, poterunt legitime adipisci; nec non Ecclesias, ac alia loca ab eisdem Monasteriis dependentia ab omni superioritate, dominio, jurisdictione, nec non visitatione quorumcumque Patriarcharum, Archiepiscoporum, Episcoporum, et aliorum quorumlibet Judicum Ordinariorum, et Officialium Ecclesiasticorum plenarie de specialis dono gratiae cum moderatione infrascripta eximimus, et totaliter liberamus, illaque ad jus, et proprietatem Beati Petri Apostoli, et Sedis Apostolicae, ac sub eorum speciali protectione suscipimus, atque nostra; Decernentes Praemonstratense, et alia Monasteria, nec non Abbates, Praelatos, Priores, Praepositos, Decanos, Canonicos, Conversos, Donatos, Abbatissas, Priorissas, Moniales, Conventus, Personas cum Membris, Curtibus, Grangiis, Domibus, Possessionibus, Bonis, Rebus Ecclesiasticis, et aliis locis supradictis praefatae Sedi soli, et immediate subjacere, ita quod Patriarchae, Archiepiscopi, Episcopi, Judices Ordinarii, et Officiales praedicti etiam ratione delicti, aut contractus, vel rei, de qua agi contingel, ubicumque committatur delictum, ineatur contractus, aut res ipsa consistat, non possint authoritate Ordinaria in Abbates, Praelatos, Priores, Praepositos, Decanos, Canonicos, Conversos, Donatos, Abbatissas, Priorissas, Moniales, Conventus, Personas, Monasteria, Prioratus, Membra, Ecclesias, aut loca praedicta, utpote prorsus exempta, excommunicationis, suspensionis, aut interdicti sententias promulgare, aut potestatem, dominium, seu jurisdictionem aliquam exercere, felicis recordationis *Innocentii Papae IV.* Praedecessoris Nostri circa exemptos edita, quae incipit *Volentes*, ac aliis Constitutionibus Apostolicis in contrarium editis non obstantibus quibuscumque.

Cujus ratione annuus Census persolvendus.

§. 4. » Volumus autem, quod Abbas, qui nunc est, et Successores sui Abbates, qui erunt pro tempore dicti Monasterii Praemonstratensis, ac hujusmodi Conventus, ad judicium perceptae a Nobis hujusmodi libertatis sex florenos auri de Camera in Festo Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum annis singulis Camerae Apostolicae solvere teneantur.

Irrita declarantur quaecumque contra sic exemptos contigerit attentari.

§. 5. » Decernimus insuper quaslibet excommunicationum, suspensionum, et interdicti sententias, ac processus quoscumque, quasvis poenas, atque sententias continentes, quos, et quas contra Abbates, Praelatos, Priores, Praepositos, Decanos, Canonicos, Conversos, Donatos, Abbatissas, Priorissas, Moniales, Conventus, Personas praesentes, et posteros, Monasteria, Prioratus, Membra, Ecclesias, et Loca supradicta, contra tenorem exemptionis hujusmodi, quomodolibet promulgari, et haberi contigerit, irritos et inanes, quoque per hujusmodi exemptionem, et alia supradicta, privilegiis, libertatibus, Immunitatibus, et Indulgentiis, Abbatibus, Praelatis, Prioribus, Praepositis, Decanis, Canonicis, Conversis, Donatis, Abbatissis, Priorissis, Monialibus, Personis, Conventibus, Monasteriis, Prioratibus, Membris, Ecclesiis, et Locis praedictis concessis, et quae in suo robore permanere volumus, ac quoad procurationes in locis, seu Ecclesiis Monasteriorum, et Membrorum praedictorum recipi consuetas, et quo ad Jurisdictionem omnimodam, in eisdem Parochialibus Ecclesiis, quantum ad ea, quae Curam animarum concernunt, etiamsi Cura hujusmodi per Canonicos dicti Ordinis exerceri consueverit, Dioecesanis Locorum, seu quibusvis aliis nullum praejudicium generetur.

Opportuna exemptionis moderatio.

Praesertim in concernentibus curam animarum.

§. 6. » Praeterea omnes libertates, et immunitates a Praedecessoribus Nostris Romanis Pontificibus, nec non Patriarchis, Archiepiscopis, et Episcopis, eisdem Monasteriis, Prioratibus, Membris, Ecclesiis, et Locis concessas, nec non libertates, et exemptiones Saecularium exactionum a Regibus, aut Principibus, vel aliis Christifidelibus rationabiliter eisdem Abbatibus, Prioribus, Praelatis, Praepositis, Decanis, Canonicis, Conversis, Donatis, Abbatissis, Monialibus, et Personis, nec non Monasteriis, Prioratibus, Membris, et locis hujusmodi indulta, ac etiam eorumdem Abbatum, Priorum, Praelatorum, Praepositorum, Decanorum, Canonicorum, Conversorum, Donatorum, Abbatissarum, et Personarum antiquas, et rationabiles consuetudines, authoritate praedicta confirmamus, et praesentis Scripti patrocinio communimus.

§. 7. » Nulli ergo omnino hominum liceat

» hanc paginam nostrae exemptionis, liberationis, Constitutionis, suspensionis, voluntatis, confirmationis, et communitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire; Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Pisis secundo Kalendas Augusti Pontificatus Nostri Anno primo.

Literae Alexand. Literae.

§. 8. Aliarum vero Literarum Apostolicarum ejusdem Alexandri Praedecessoris secundo loco editarum tenor etiam sequitur; et est talis.

Alexander Episcopus Servus Servorum Dei. Ad futuram rei memoriam.

» Cum de indultis, et gratiis Apostolicis dubitatur, decet, ut dubia hujusmodi, oraculo Summi Pontificis declarentur. Sane dudum nonnullorum Romanorum Pontificum Praedecessorum Nostrorum vestigiis inhaerentes, Monasterium Praemonstratense Laudunen. Dioecesis, nec non Dilectos Filios Abbates, Priores, Praepositos, Decanos, Canonicos, Conversos, Donatos, et Dilectas in Christo Filias Abbatissas, Priorissas, Moniales, et Conventus Monasteriorum, et Locorum Praemonstratensis Ordinis, cum omnibus Membris, Curtibus, Granciis, Domibus, Possessionibus, et Personis degentibus in eisdem, nec non Bonis mobilibus, et immobilibus, ac aliis rebus quibuscumque, quae tunc possidebant, et in futurum, dante Domino, possent justo titulo adipisci, nec non Ecclesias, et alia Loca ab eisdem Monasteriis dependentia ab omni superioritate, dominio, Jurisdictione, nec non Visitatione quorumcumque Patriarcharum, Archiepiscoporum, Episcoporum, et aliorum quorumcumque Judicum Ordinariorum, et Officialium Ecclesiasticorum plenarie cum modificatione infrascripta per alias nostras Literas eximimus, et totaliter liberavimus; ita quod Patriachae, Archiepiscopi, Episcopi, Judices Ordinarii, et Officiales praedicti, etiam ratione delicti, aut contractus, vel rei, de qua agi contingeret, ubicumque committeretur delictum, iniretur contractus, aut res ipsa consisteret, non possent authoritate Ordinaria in Abbates, Praelatos, Priores, Praepositos, Decanos, Canonicos, Conversos, Donatos, Abbatissas, Priorissas, Moniales, Conventus, Personas, Monasteria, Prioratus, Membra, Ecclesias, et Loca praedicta, utpote prorsus exempta excommunicationis, suspensionis, et interdicti sententias promulgare, aut potestatem, dominium, seu Jurisdictionem aliquam exercere, quodque per hujusmodi exemptionem, et alia supradicta quoad procurationes in Locis, seu Ecclesiis Monasteriorum, et membrorum praedictorum recipi consuetas, et quoad Jurisdictionem omnimodam in eisdem Parochialibus Ecclesiis quantum ad ea, quae curam Animarum concernerent, etiamsi Cura hujusmodi per Canonicos dicti Ordinis exerceri consuevisset, Dioecesanis Locorum, seu quibusvis aliis nullum praejudicium generaretur, prout in ipsis Literis plenius continetur.

Concessio in Superioribus Literis exemptio.

Ac moderat. commemoratur.

§. 9. » Cum autem, sicut accepimus, nonnulli de modificatione hujusmodi disceptantes, Dioecesanos praedictos nedum in Canonicos Monasteriorum, seu Locorum praedictorum, qui pro tempore curam exercerent, et Ecclesias, seu Loca regunt, antedicta ratione Curae hujusmodi Jurisdictionem, potestatem, et dominium habere; verum etiam Abbates, Priores, Praepositos, Decanos, Canonicos, Conversos, Donatos, Abbatissas, Priorissas, Moniales, Conventus, Personas, Monasteria, Prioratus, Membra, Ecclesias, et Loca praedicta quoad certas procurationes, et alia jurisdictionalia praestanda, dicta exemptione non obstante, ipsis Dioecesanis subesse praetendant: Nos ad omne ambiguitatis tollendum dubium in praemissis, quod si Canonici, qui curam exercebunt, et Ecclesias, seu loca hujusmodi regent pro tempore, Dioecesanis, aut aliis locorum Ordinariis hujusmodi, quoad exercitium hujusmodi Curae Animarum dumtaxat, subesse, et ratione earumdem Ecclesiarum Episcopalia jura solvere, aliaque ipsarum Ecclesiarum onera supportare, et respondere teneantur: Abbates tamen, Priores, Praepositos, Decanos, alios Canonicos, Conversos, Donatos, Abbatissas, Priorissas, Moniales, Conventus, personas, Monasteria, Prioratus, Membra, Ecclesias, et loca praefata a praestatione procurationum, et aliorum Jurisdictionalium quorumcumque, nec non jurisdictione, potestate et dominio praefatis, liberos, et immunes existere auctori-

Exortaeque de ea controversiae opportuna declaratione tolluntur.

» tate Apostolica tenore praesentium declaramus. Decernentes ex tunc irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae declarationis, et Constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Bononiae Kalendis Martii, Pontificatus Nostri Anno secundo.

Excitatis deinde Ordinariorum, vel praeviis de eadem exemptione controversiis.

§. 10. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, nonnulli locorum Ordinarii, non obstantibus exemptione, et declaratione hujusmodi, exemptionem praefatam impugnare forsan praetendant, proptereaque dictus Nicolaus plurimum cupiat binas supradictas Literas Alexandri Praedecessoris praefati ad quascumque difficultates, et praetensiones super exemptione praefata, qua dictum Ordinem semper gavisum fuisse, et gaudere Nobis est notum, ab eisdem Ordinariis excitatas tollendas, et pro exemptionis praefatae majori subsistentia per Nos, et Sedem Apostolicam, ut infra, approbari, et confirmari. Quare pro parte dicti Nicolai Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus sibi in praemissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur, qui quantum cum Domino possumus, singulorum Ordinum pacem, et in securitate conservationem per Privilegiorum eisdem concessorum stabilitatem paternis, et sinceris desideramus affectibus, eumdem Nicolaum specialibus favoribus, et gratiis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, et poenis a Jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat, consequendum, harum serie absolventes, et absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati binas praefatas Literas dicti Alexandri Praedecessoris, et in eis contenta quaecumque Apostolica auctoritate tenore praesentium perpetuo approbamus, et confirmamus, illisque inviolabilis Apostolicae firmitatis robur adjicimus.

Occurrit Pontifex confirmando superius relatas Alexandrinas Literas.

Clausulae et Decreta pro praemissorum firmitate.

§. 11. Praesentes quoque Literas Apostolicas semper, et perpetuo validas, et efficaces esse, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac omnibus, et singulis, ad quos quomodolibet nunc spectat, et spectabit pro tempore in futurum, firmiter, et inviolabiliter observari debere, ac nullo umquam tempore, ex quocumque capite, vel qualibet causa quantumvis juridica, et legitima, etiam ex eo, quod quicumque locorum Ordinarii, aut alii in praemissis, et circa ea quomodolibet, et ex quavis causa, ratione, actione, vel occasione Jus, vel interesse habentes, aut habere praetendentes, illis non consenserint, nec ad id vocati, citati, et auditi fuerint, et causae, propter quas eaedem praesentes literae emanaverint, adductae, verificatae, et justificatae non fuerint, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis, seu invaliditatis vitio, seu intentionis nostrae, aut Jus, vel interesse habentium consensus, aut quolibet alio quantumvis magno, substantiali, ac individuam mentionem, et expressionem requir. defectu, aut ex quocumque alio capite notari, impugnari, invalidari, retractari, aut ad viam, et terminos Juris reduci in Judicio, vel extra posse, neque ipsas praesentes Literas sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, aliisque contrariis dispositionibus comprehendi, sed semper, et omnino ab illis excipi, et quoties illae emanabunt, toties in pristinum, et validissimum statum restitutas, repositas, et plenarie reintegratas, ac de novo etiam sub quacumque posteriori Data per dictum Nicolaum modernum, ac pro tempore existentem primodicti Monasterii Abbatem, quandocumque eligenda concessas esse et fore, sicque et non alias in praemissis omnibus, et singulis, per quoscumque Judices Ordinarios, vel Delegatos quavis auctoritate fungentes, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales etiam de Latere Legatos, Vice-Legatos, dictaeque Sedis Nuncios judicari et definiri debere, et si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum, et inane decernimus.

Aliter judicari prohibetur.

Derogatio contrariis.

§. 12. Non obstantibus quibusvis etiam in synodalibus, provincialibus, universalibus; generalibusque Conciliis editis, vel edendis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, et ordinationibus Apostolicis, ac primodicti Monasterii, et Ordinis praefati etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis fir-

mitate alia roboratis Statutis, et consuetudinibus, Privilegiis quoque, Indultis, et Literis Apostolicis quibusvis Superioribus, et personis in genere, vel in specie etiam in contrarium praemissorum forsan quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis, quibus omnibus, et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, alias de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quaevis alia expressio habenda, aut etiam aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nil penitus omisso, et forma in illis tradita observata, inserti forent eisdem praesentibus, pro plene, et sufficienter expressis, ac insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat latissime, et plenissime, ac specialiter, et expresse harum quoque serie derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

Sanctio poenalis. §. 13. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae absolutionis, approbationis, confirmationis, roboris, adjectionis, decreti, et derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. Pont. anno XIV. die 11. Sept. 1753. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae Millesimo septingentesimo quinquagesimo tertio, Tertio Idus Septembris Pontificatus Nostri Anno Quartodecimo.

Ph. Rinaldi.	*Ph. Frigerius.*
F. Pratesi.	*I. Rey.*
I. Miliatus.	*I. M. Travagli pro Rmo. Correctore.*
Loco ✠ Plumbi.	*I. Rosa.*

XXIII. OPPIDUM MATHELICÆ

In Picaeno ad primaevum Statum Civitatis reintegratur, et quatenus opus sit, ex integro erigitur, ac instituitur, cum omnibus honoribus, juribus, et praerogativis, caeteris ditionis Pontificiae Civitatibus competentibus.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium. Circumspecta Romani Pontificis gratiarum Dispensatoris providentia devotos, et fideles suos, et Temporalis S. R. E. Ditionis Subditos, praesertim illos, qui sincerae fidei, et devotionis affectum erga Apostolicam hanc Sanctam Sedem gerere comprobantur, amplioribus honoris, decoris, et honorificentiae Titulis, nec non specialis benevolentiae favoribus amplecti solet, prout Personarum, Locorumque qualitatibus, et meritis conspicit convenire.

Terra Mathelicae antiquitus titulo, et juribus Civitatis gavisa fuit. §. 1. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt Dilecti Filii Confalonerius, et Priores Terrae nostrae Mathelicae, repraesentantes etiam dilectos Filios illius Universitatem, et Homines, quod Terra praedicta transactis temporibus, non solum titulo, verum etiam honoribus, et praerogativis, quibus Nobiles, et praecipuae Civitates, potissimum ejusdem Status Nostri Ecclesiastici gaudere solent, semper fuerit gavisa, quod autem dictos honorem, et Titulum Civitatis alias meruerit, manifestum apparet tum ob illius ab ultima antiquitate fundationem, prout Historici multa eruditione clari; illam nempe post saeculum ab Urbe condita, evenisse asserunt, tam quia tempore Romanae Reipublicae, et Imperatorum inter magis conspicua, et illustriora Picaeni Municipia habebatur, propter illius Cives in bello praestantes, et Incolarum frequentiam, ac demum ab initio Catholicae Ecclesiae gloria Cathedrae Episcopalis claruit, prout testantur bon. mem. Æquitius, qui Concilio Romano anno 487. celebrato interfuit, et Florentinus Episcopi Mathelicenses, qui damnationem in Civitate Constantinopolitana contra Theodorum Episcopum Caesareae a felic. record. Vigilio Romano Pontifice Praedecessore Nostro latam, subscripsit. Postmodum vero ob temporum vicissitudines non solum praedictis honore, et gloria Cathedralis Ecclesiae, quippe quae Cathedrali Ecclesiae Camerinensi canonice unita fuit, verum etiam ejus decore paulatim fuit privata, itaut a plerisque Populorum deinde tanquam minima illustris, et antiqua Picaeni Civitas habita fuerit: quamvis interea quamplurimi ex ea tum pietatis, et sanctitatis, tum literarum, et armorum laude illustres Viri, Incolaeque, et Ecclesiarum Cathedralium Praesules, Roma-

Vetustissima fundatione illustris.

Necnon praestantium Virorum fama, ac Episcopalis Sedis praerogativa.

naeque Curiae Praelati, et S. R. E. praefatae Cardinales ortum duxerunt.

Recensentur insigniores ejusdem praerogativae, quibus vel nunc illustratur.

§. 2. Ipsa vero Terra, uti caeterae Status Nostri Ecclesiastici Civitates, gubernari, et regi pergit, atque in ea Gubernator a Congregatione Venerabilium Fratrum Nostrorum ejusdem Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium super Consultationibus Communitatum, et Universitatum Status Nostri Ecclesiastici praedicti Deputatorum electus (qui alias ex Signaturae Referendariis erat) cum titulo Judicis residet; pluresque artes, et artificia, et potissimum Lanificii, illiusque Commercium in ea florent. Memoratae praeterea Terrae Magistratus ex duplici Personarum gradu, Confaloneriis nempe, qui existunt ex Familiis praecipuis ejusdem Terrae sanguine conjunctis cum aliis quoque Nobilioribus aliarum Status Nostri praefati Civitatum Familiis, ac Prioribus Civibus constituitur. Insuper in dicta Terra, ejusque Territorio sex circiter millia Incolae, et Habitatores numerantur, ac antiqua Saecularis, et Collegiata cum Archipresbytero, prima Dignitate, tresdecim Canonicis, comprehensis in eis Theologali, et Poenitentiario, atque una quidem in ipsa Terra, quatuor vero distinctae Parochiales Ecclesiae in ejus Territorio, sex itidem Virorum Regularium Coenobia, una Domus Presbyterorum Congregationis Oratorii S. Philippi Nerii, et duo Monialium Monasteria, Mons Pietatis, duo pro Infirmis Xenodochia, seu Hospitalia, Undecim Laicorum Confraternitates sub nonnullorum Sanctorum Invocationibus, decem specialium Artium Universitates, et sex Montes Frumentarii ad publicum, Pauperumque commodum, et levamen erecti reperiuntur. Ea propter dicti Exponentes pro eorum, ac Terrae hujusmodi, nec non illius, ac Territorii praefati Incolarum, Habitatorumque decore Terram praedictam antiquo decore Civitatis nomine insigniri, sive potius restitui, atque reintegrari plurimum desiderant; Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in praemissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate Apostolica dignaremur.

Ex quibus ad titulum, honores, et jura Civitatis redintegratur.

§. 3. Nos igitur ipsos Exponentes specialibus favoribus, et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares Personas a quibusvis Excommunicationis, Suspensionis, et Interdicti, aliisque Ecclesiasticis Sententiis, Censuris, et poenis a jure, vel ab Homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium tantum conseq. harum serie, absolventes, et absolutas fore censentes, supplicationibus etiam Dilecti Filii Nostri Hieronymi memoratae Sanctae Romanae Ecclesiae Diaconi Cardinalis Columnae nuncupati, ejusdem Terrae apud Nos, et dictam Sedem Protectoris, ejusdemque Sanctae Romanae Ecclesiae Vice-Cancellarii, Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, atque etiam motu proprio, et certa scientia, et matura deliberatione Nostris, deque Apostolicae potestatis plenitudine, Terram Mathelicae veteri Episcopali jamdudum dignitate ornatam, tituloque praestantis Civitatis etiam ditatam, in primaevum, et pristinum Civitatis honorem, cum omnibus, et singulis privilegiis, indultis, facultatibus, praeeminentiis, gratiis et immunitatibus suis, restituimus, et in antiquum statum, et denominationem Civitatis reponimus, et plenarie reintegramus, et quatenus opus sit, Terram Mathelicae praefatam in Civitatem perpetuo erigimus, instituimus, et confirmamus, eique Civitatis titulum, ac denominationem, cum omnibus honoribus, juribus, praerogativis, ac decorationibus, quae caeteris omnibus Ditionis Nostrae Pontificiae Civitatibus competere dignoscuntur, nec non Magistratui ejusdem Terrae in Civitatem, ut praemittitur, erectae consuetis honoribus, et Insigniis, quibus aliarum ejusdem Ditionis Civitatum Magistratus de jure, usu, et consuetudine, gaudere, seu uti possunt, pariformiter, ac pari modo, et absque ulla differentia gaudere, potiri, et uti, concedimus pariter, et impertimur, ac ejusdem Terrae Incolas, et Habitatores Civium nomine decoramus, ita tamen, ut pro tempore existens Episcopus Camerinensis in dicta Terra per Nos in Civitatem, sicut praemittitur, per praesentes erecta residere minime teneatur, sed illa Ecclesiae Camerinensi, ut antea subjecta remaneat.

Ecclesiae tamen Camerinensi subjecta relinquitur ore in ea Episcopus residere jubetur.

Clausulae pro praemissorum firmitate.

§. 4. Decernentes easdem praesentes Literas, et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo, quod quicumque in praemissis jus, vel interesse habentes, seu habere quomodolibet praetendentes illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati, et auditi, neque causae, propter quas praesentes emanarint, sufficienter adductae, verificatae, et justificatae fuerint, aut ex alia quantumvis justa, legitima, et privilegiata causa, colore, praetextu, et capite, etiam in

corpore juris clauso, etiam enormis, enormissimae, et totalis laesionis, ullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae, aut interesse habentium consensus, aliove quolibet, etiam quantumvis magno, et substantiali, ac incogitato, et inexcogitabili, individuamque expressionem requirente defectu notari, impugnari, infringi, retractari, in jus, vel controversiam revocari; aut ad terminos juris reduci, aut adversus illas aperitionis uris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris, facti, vel gratiae remedium impetrari, seu impetrato, aut etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus concesso, vel emanato quempiam in judicio, vel extra uti, sese juvare posse: sed ipsas praesentes Literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus, et per omnia plenissime suffragari; sicque in praemissis per quoscumque Judices Ordinarios, et Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, et Sanctae Romanae Ecclesiae praefatae Camerarium, et alios Cardinales etiam de Latere Legatos, et alios quoscumque quavis praeeminentia, et potestate fungentes, et functuros, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere; ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Aliter judicari prohibetur.

Amplissima derogatio contrariis.

§. 5. Non obstantibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, et quatenus opus sit, dictae Terrae, aliisve quibusvis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, et consuetudinibus, Privilegiis quoque, Indultis, et Literis Apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis: quibus omnibus, et singulis, etiamsi pro sufficienti illorum derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, et individua; ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata, exprimerentur, et insererentur, praesertim pro plene, et sufficienter expressis, et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XXVI. Septembris MDCCLIII., Pontificatus Nostri Anno Decimoquarto.

Dat. Pont. anno XIV. die 26 Sept. 1753.

D. Card. Passioneus.

Publicat. eodem die, mense, et anno.

DE CULTU S. MARONIS

XXIV.

Epistola ad R. P. Nicolaum Lercari a Secretis Congregationis de Propaganda Fide.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecte Fili, salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Altercatio adversus S. Maronis cultum et imagines, exortaeque inde dissidia recensentur.

Inter caetera scripta Nobis exhibita, cum nuper ad Nos accessisti, illud deprehendimus, quod ad cultum S. Maronis, Abbatis pertinet. Scripsit enim ad Congregationem de Propaganda Fide Dilectus Filius Frater Desiderius a Casabasciana Min. Observ.; quem nos Ablegatum Nostrum misimus ad Ven. Fratrem Patriarcham Maronitarum, scripsit, inquam, Imagines Sancti Maronis Romae impressas, a Ven. Fratre Patriarcha Graeco-Melchita Cyrillo discissas fuisse, et palam ab ipso declaratum, Sanctum Maronem inter Sanctos minime numerari, quippe qui haereticus vixerit, atque obierit, idque gravibus dissidiis Maronitas inter, et Graeco-Melchitas occasionem praebuisse; timendum insuper, ne hujusmodi turbae quotidie magis ingravescant, neque tumultum sedari, et compesci potuisse; tum quia post suum discessum a Locis, ubi ignem restinguere curaverat, nonnulli Presbyteri palam dixerant, cum nullam auctoritatem habere quaestionis definiendae, utrum Maro Sanctus extiterit, an haereticus; cum praesertim eorum Patriarcha assereret, Maronem, cum inter vivos ageret, et cum a vita decessit, haeresi pollutum fuisse: tum quia per Moucalles, ubi residet Patriarcha Greco-Melchita, quum iter

fecisset, ut cum eo colloqueretur, ipsum non invenerat, et aliquibus de causis permissum sibi non fuerat, ut ulterius ad eum assequendum progrederetur.

Factum improbat Pontifex.

§. 2. Non solum admiratione nos effecit, sed maxime commovit, quod temere, atque inconsulto factum est a Ven. Fratre Patriarcha Cyrillo, qui ut eruditionem fortasse ostentaret, sua agendi ratione, non dicam restaurare, sed auctoritate sua controversiam jam extinctam definire tentavit; quasi vero ejusdem conditio, vel meritum nobis, aut Congregationi minime innotescant, et quod deterius est, Sancti nomine, et cultu eum, quoad potuit, privare, qui a pluribus jam saeculis cum Apostolicae Sedis approbatione hujusmodi honore decoratur.

Theodoreti, et Chrysostomi Testimonia de Maronis sanctitate.

§. 3. Ut tibi compertum est, Sanctus Maro vixit sub finem saeculi quarti, et initium quinti. Theodoretus, qui auctor coaevus dici potest, cum circa dimidium saeculi quinti floruerit, vitam illius scripsit, in qua heroicae Sancti Maronis virtutes, et insigniter gesta enarrantur. Theodoretus Cyri Episcopus extitit, librum composuit *de vitis Patrum*, inscriptum *Philotheus*, sive *religiosa historia*; hujus duae sunt latinae versiones; quarum una habetur in vitis Patrum, auctore Rosveido, altera Gentiani Herveti in *tom.* 3. Operum ejusdem Theodoreti, editionis Sirmondi. Porro sex distinctis locis Theodoretus collaudat sanctitatem Sancti Maronis, quemadmodum videre est in editione Rosveidi *de Vitis Patrum cap.* 16. *pag.* 827. *et* 828. *et cap.* 21. *pag.* 832. *et cap.* 22. *pag.* 838. *et cap.* 24. *pag.* 840. *et cap.* 30. *pag.* 850. Legitur quoque inter epistolas Sancti Joannis Chrysostomi trigesima sexta inscripta ipsi Abbati Maroni, in qua ipsius virtutes laudibus prosequitur, ejusque orationibus sese commendat. Porro ut os occludatur quibusdam non admodum sanae cognitionis, qui conati sunt auctoritatem adimere vitis a Theodoreto conscriptis, quorum numero adnecti possunt Andreas Rivetus in suo *lib. Criticus Sacer. lib.* 4. *cap.* 21. Robertus Cocus *in sua Censura quorumdam Scriptorum veterum pag.* 390. Fridericus Spanhemius: *In Historia Christiana saeculi quinti* §. 10. *col.* 1080. Non defuerunt viri sublimis doctrinae, atque accuratae critices, qui ad ipsius historiae integritatem sartam tectam tuendam, operam suam mentemque contulerint, in quorum numero recensendi sunt Labbaeus in Dis-

Fides et auctoritas Patrum vitis a Theodoreto scriptis vindicata.

sertatione de Theodoreto in Opere Bellarmini *de Scriptoribus Ecclesiasticis* editionis Venetae *anno* 1728. *pag.* 456. Garnerius *in Dissert.* 2. *de Libris Theodoreti tom.* 5. Operum ipsiusmet Theodoreti editionis Parisiensis *anno* 1684. *pag.* 199. Tillemontius *in Vita Theodoreti art.* 48. *tom.* 15. *pag.* 329. Natalis Alexander *in historia Ecclesiastica saeculi V. cap.* 4. *art.* 28. §. 1. *n.* 1. atque novissimus eruditus Ceillier in *historia Universali Auctorum Sacrorum, et Ecclesiasticorum tom.* 14. *cap.* 14. *art.* 2. §. 6. *num.* 2. *in fine pag.* 94.

Et praeconium vitae S. Maronis, accuratiorr. Historic. consensu, et Clem. VIII. facto comprobatur.

§. 4. Et quod gravioris momenti esse debet; nostri Scriptores, et Historici accuratiores, et quidem non admodum creduli, neque ingenii acumine destituti, fidem quam maximam praebuerunt vitae Sancti Maronis a Theodoreto descriptae, cum ipsius virtutes, factaque gloriosa ita singillatim referant, quemadmodum a Theodoreto enarrantur, et commendantur. Proinde Sancti Maronis vitae, quae a Theodoreto scripta est, omnimodam adhibent fidem. Adeantur Bollandistae *die* 14. *Februarii tom.* 2. *ejusdem mensis*, Bailletius *in suis vitis Sanctorum eadem die*. Tillemontius *tom.* 12. *suae historiae Ecclesiasticae in vita praedicti Sancti pag.* 412. *et sequen.* Neque illud ullo modo conticendum est, quod Pontificatum administrante Clemente VIII. cum Romae typis consignatum fuisset Missale Maronitarum, cum ejus Nationis patrocinium sustineret fel. mem. Gabriel Cardinalis Palaeotus, evulgandi facultas a Summo Pontifice ea conditione solum obtenta est, ut sub ejusdem initio poneretur Vita Sancti Maronis deprompta ex Theodoreti historia, sicuti diligenter observatum fuit, quemadmodum Clarissimus Cardinalis Jacobus Perronius testatus est: *Verba feci cum Sanctissimo Domino Nostro de vulganda Missali Maronitarum, quod typis jam pridem excusum est, annuitque sua Sanctitas; ut praefixa hac Praefatione* (quae est vita Sancti Maronis desumpta ex Theodoreto) *publicaretur*.

Alia testimonia de virtutibus et sanctitate Maronis.

§. 5. Accedit, quod insigne fuit Coenobium S. Maronis, ut liquet ex epistola Archimandritarum Syriae secundae ad Horsmidam Pontificem data *anno* 517. in qua se in primis subscribit Alexander *Archimandrita*, vel, quod idem est, *Abbas Sancti Maronis*, ut apparet *ex tom.* 5. Collectionis Conciliorum Labbaei editionis Venetae *pag.* 598. ex Annalibus Cardinalis Baronii *ad annum Christi* 517. *n.* 53. Et in Actis

Concilii Constantinopolitani habiti *anno* 536. mentio habetur de eodem Coenobio, ibique semper Sancti, vel Beati nomine Maro nuncupatur, ut legenti constabit *cit. tom.* 2. *pag.* 967. *pag.* 978. 994. 999. *pag.* 1075. 1083. 1099. 1111. *et pag.* 1223. Insuper Pagius in Critica ad Annales Cardinalis Baronii *ad annum* 400. *num.* 17. *et sequen.* Postquam commemoravit virtutes Sancti Maronis, orationem convertit ad Coenobium ipsius Sancti Maronis, laudibusque prosequitur Religionem Catholicam illorum Monachorum, ac veluti firmum quoddam Catholicae Religionis universo in Oriente adversus haereses propugnaculum praedicat; martyrium scilicet indicans, quod Imperante Anastasio pro Concilii Chalcedonensis defensione tercentum quinquaginta ex illis Monachis fortiter pertulerunt; eorum quippe mentio habetur in Romano Martyrologio *die* 31. *Julii*, quo in loco extant praeterea adnotationes Venerabilis Cardinalis Baronii. Neque praetereundum est in Ecclesia Collegii Maronitarum hujus Almae Urbis imaginem Sancti Maronis in Tabula Majoris Altaris depictam publice coli, ejusque diem festum quotannis celebrari.

Unde illius festus dies spiritualibus Indulgentiis a Pont. decoratus.

§. 6. Haec omnia mirifice illustrant sanctitatem Sancti Maronis, tum etiam ostendunt quam recte, atque legitime rogatu Venerabilis Fratris Simeonis Patriarchae Antiocheni, et exemplo eorum, quae peracta fuere in Literis Apostolicis Praedecessoris Nostri Clementis XII. ostendunt, inquam, quam juste in quodam Brevi a Nobis emisso *die* 12. *Augusti anno* 1744. largiti simus Indulgentiam plenariam utriusque sexus Christifidelibus, qui Confessione, et Sacra Communione, expiati, *die* 9. *Februarii*, quo a Maronitis celebratur Festum S. Maronis eorum primarii Patroni, adibunt Sacras Aedes Monachorum, et Monialium Ordinis Sancti Antonii Abbatis, Congregationum tam Montis Libani, quam Sancti Isaiae, et concordiam inter Principes Christianos, haeresis excidium, et Sanctae Matris Ecclesiae exaltationem a Deo enixe rogabunt: Quae singula luculenter patefaciunt, quam illegitime (ut loquamur remissius) Ven. Frater Patriarcha Cyrillus adversus Sancti Maronis cultum se gesserit.

Occasio indicatur erroneae sententiae de S. Marone inventae.

§. 7. Neque erit difficile rationes investigare, quae Vener. Fratrem Patriarcham Cyrillum eam in rem impulerunt. Affirmant Maronitae a Sancto Abbate Marone se originem ducere, et a Catholica Religione nunquam recessisse, nec ab Ecclesiae unitate se umquam disjunxisse; addunt praeterea, quod, cum ipsi unionem cum Ecclesia Romana renovaverint, id minime interpretari debet, quasi Catholicam Religionem aliquando deseruerint, iterumque ad ipsam reversi fuerint. At vero alii contrarium senserunt; arbitrati nimirum sunt, Maronitas de Monotelitarum Schola prodiisse, Maronem eorum Caput extitisse, eumdemque haeresi adhaesisse, atque solummodo *anno* 1182. ab Aimeto tertio Patriarcha Latino Antiocheno Maronitas fuisse ad Romanam Ecclesiam revocatos. Haec omnia videre est apud Lexicum universale Gallicum et Latinum *tom.* 5. ad verbum *Maronitae*, et apud magnum Lexicum Morerii editionis Parisiensis *anno* 1747. *tom.* 6. ad verbum *Maronitae*.

Willelmus et Eutyc. narrationes de Monacho nomine Marone haeretico, deque ejus Coenobio.

§. 8. Willelmus Archiepiscopus Tyri *lib.* 22. *Sacri Belli cap.* 8. narrat, ea, quae paulo ante indicavimus, ab alterius opinionis Sectatoribus produci. Verum, quoniam auctoritas Willelmi satis minime foret ad sententiam, quae Maronitis opponitur, roborandam; et fortasse ipse quoque Willelmus id agnovit, ea de re provocatum est *ad tom.* 2. Annalium Eutychii Alexandrini, qui *pag.* 191. ita scripsit: *Fuit tempore Mauritii Imperatoris Romanorum Monachus quidam nomine Maron, qui ajebat, duas esse Christi Domini nostri naturas, et unam voluntatem, unam operationem, unamque Personam etc. Cumque mortuus esset Maron, incolae urbis Hamath (Apameae) Monasterium in Hamath excitarunt, quod Dair Marum, id est Coenobium Maronis appellarunt, Fidemque Maroni professi sunt.*

Minus vero probatur.

§. 9. Negligentiam minime praesetulerunt Scriptores Maronitae, in exponendis, et palam faciendis erroribus, in quos inciderunt Eutychius Alexandrinus, Willelmus Archiepiscopus Tyri, aliique eorum Sectatores. Id innotescet, si legatur Dissertatio Fausti Naironis *de origine, nomine, ac religione Maronitarum*, quaeque praestanti eruditione a Dilecto Filio Josepho Simonio Assemano Praelato Nostro Domestico declarata fuere in suo *tom.* 1. *Bibliothecae Orientalis pag.* 498. quibus accedit Pagius Gallus scriptor in sua Critica ad Annales Cardinalis Baronii *ad annum Christi* 1182. Atque, ut verum dicamus, quando error unius in Christo voluntatis atque operationis exordium habuit, ut omnibus notum est, regnante Heraclio; quo-

modo fieri potuit, ut idem error Mauritii tempore viguerit? qui dici potest, quod ait Eutychius, Coenobium excitatum fuisse post mortuum illum Maronem, de quo ipse sermonem habet, cum ducentis antea annis aedificatum jam deprehendatur, atque dicatum S. Maroni Abbati? quandoquidem scribit Procopius Caesariensis *lib.* 5. de aedificiis Imperatoris Justiniani, ab eo restauratum Coenobium Sancti Maronis; compertumque est, a vivis decessisse Justinianum *anno* 565. atque Mauritium mortuum esse anno 602.

Et quatenus verae, evincerent, duos extitisse Abbates Marones.

§. 10. Paternum Sedis Apostolicae benevolentiam erga Maroniticam Nationem desiderari non patimur. Nos quippe in unum congessimus laudes nostrorum Praedecessorum, atque etiam nostras consociavimus in quadam Allocutione Consistoriali edita in Appendice nostri Bullarii *tom.* 2. *pag.* 42. At omisso in praesentiarum quocumque partium studio erga Maroniticam Gentem; atque eruditis ejus Nationis scriptoribus, qui Romae etiam versantur, cura remissa ab Adversariorum telis vindicandi perpetuam stabilitatem Sanctae Catholicae Religionis in suis Regionibus, si id necessitas (quod non credimus) postulet, atque Maronitarum originem a S. Abbate Marone propagatam; his, inquam, praetermissis, id unum reponimus, quod nempe, etiamsi veritati consentanea videantur, quae narrat Eutychius, aliud inde nequit inferri, nisi duos Abbates Marones extitisse, Sanctum unum, alterum haereticum. Porro cum ejusdem nominis appellatio non evincat, Sanctum fuisse haereticum, aut haereticum Sanctum, neque etiam cultum exhibitum Sancto, praestitum etiam, aut praeberi haeretico; inde manifeste consequitur, Venerabilem Fratrem Patriarcham Cyrillum auferentem Beato Abbati Maroni Cultum, non solum suae auctoritatis limites excessisse, verum etiam se irreligiosum praestitisse adversus hominem, qui tot jam saeculis inter Sanctos habitus est, ad cujus etiam Cultum publicum promovendum non destiterunt Romani Pontifices populos allicere, Indulgentias superius commemoratas impertiendo.

Probatur id ex ipsa temporum collatione.

§. 11. Paulo ante dictum est, quod, etiamsi concedatur, verum esse quod refert Eutychius, aliud exinde non sequitur, nisi duos Abbates Marones, Sanctum unum, haereticum alterum extitisse. Haereticus ille erit, de quo ipse loquitur, quique, ipso teste, vixit tempore Mauritii Imperatoris vita functi, quod indicatum jam est, *anno DCII.* At Sanctus, ille est, qui vixit, Imperium regente Arcadio, qui ab *anno CCCXCV.* usque ad *annum CCCCVIII.* principatum obtinuit; atque ejus vitam scriptis complexus est Theodoretus Scriptor coaevus non exiguae auctoritatis. Affirmavimus ejusdem nominis appellationem causam non esse, cur Sanctus haereticus existat, aut haereticus Sanctus, vel cur honor Sancto habitus, traditus haeretico intelligatur; atque haec propositio adeo naturae lumine perspicua est, ut confirmationibus non egeat. Itaque solummodo indicabimus, exemplum confusionis unius, et alterius Abbatis Maronis unicum et singulare nequaquam esse, cum duo pariter Raymundi Lullii, duo Johannes Cantii extiterint, de quibus prolixius verba fecimus in nostro Opere *de Canonizatione Sanctorum*. Ex Raymundis unus martyrii fama praedicatur; at non alter, qui infelicem vitam, ac mortem sortitus est. Unus pariter Johannes Cantius Beati nomine insignitur, et approbatione Apostolicae Sedis publica gaudet veneratione; alter veluti haeresi inquinatus execratur. Quamobrem manifeste apparent irreligiosi conatus Ven. Fratris Patriarchae Cyrilli, qui sub specie interdicendi Cultum Maroni haeretico, quem nominat Eutychius, revera ademit Maroni Catholico, de quo mentionem facit Theodoretus, quandoquidem Sancta Sedes in suis confessionibus unice semper intellexit colere Beatum illum Abbatem Maronem, de quo scribit Theodoretus, idemque ut ab aliis coleretur, praescripsit. Idque liquido constat ex iis, quae superius a Pontifice Clemente VIII. peracta esse commemoravimus. Tuum erit omnia enunciare Congregationi, atque necessarias, easque opportunas facultates accipere, atque de ejusdem, nostroque etiam mandato Literas dare Ven. Fratri Patriarchae Cyrillo, ut ea revocet, quae patravit, neque audeat publica venerationе Beatum Abbatem Maronem privare nec discordias serere Graeco-Melchitas inter, et Maronitas. Quod si consentaneum judicabitur hanc Epistolam, quam tibi dedimus, ad ipsum mittere, ut certior fiat de nostra voluntate, id praestare liberum tibi erit: Nos interim Apostolicam Benedictionem tibi impertimur.

Afferuntur exempla, quibus non semel contigit, ut uno nomine et Sanctus et Haereticus designarentur.

Nec tamen proinde esse orta in cultu exhibendo confusio.

Turbatur temere S. Maroni cultus restitui jubetur.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem die 28. Septembris 1753. Pontificatus Nostri Anno Decimo quarto.

Dat. Pontific. Anno 14. die 28. Septembr. 1753.

XXV. JURISDICTIO

Congregationis super Bono Regimine Communitatum Ditionis Ecclesiasticae tum in Oeconomicis, tum in Judicialibus negotiis et causis cognoscendis, definitur; eidemque certa methodus in utrisque procedendi praescribitur.

BENEDICTUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei.

Ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium.

Gravissimarum sollicitudinum, quibus in ardua Reipublicae procuratione quotidie afficimur, non aliud solatium habemus, quam quod spectata Nobis utilitatis publicae incrementa suppeditant, dum Nostris curis atque laboribus subjectorum populorum commoda promovere, ac providis institutis et legibus in perpetuum quoque tempus communire gaudemus. Quo in genere non modicum Nos beneficium contulisse putamus omnibus et singulis Civitatibus, Terris, et Locis sub temporali Nostro et Apostolicae Sedis Dominio constitutis, quum nuper ad oeconomicam Communitatum Ditionis Ecclesiasticae administrationem mentis nostrae oculos intendentes, universum ordinem et statum Congregationis Venerabilium Fratrum Nostrorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium super Bono earumdem Communitatum Regimine deputatorum, omnemque agendi rationem, quae in ea servatur, distincte cognoscere voluimus, indeque oblatam Nobis occasionem amplexi sumus nonnulla statuendi et ordinandi, quae his Nostris Literis perpetuae legis vim habituris edicere et promulgare deliberavimus, quaeque in magnum earumdem Communitatum emolumentum, omniumque adeo et singulorum Ecclesiae Romanae in temporalibus subditorum levamen et utilitatem cessura fore certo confidimus.

Pontificis studium de publica subditorum utilitate, quo adductus Oeconomicam administr. Commun. Status Eccles. recognoscere voluit.

Ac plura super ea edicere deliberavit.

Ordinationes editae a Cl. VIII. et Congregatio trium Card. ab ipso instituta.

§. 1. Sane felicis recordationis Praedecessor Noster Clemens Papa VIII., ut singularem ejusdem Ditionis Ecclesiasticae Communitatum Bona et redditus, ea, qua decet, fide et cura, utiliter, et provide administrarentur, pravique abusus tollerentur, qui in publicum et commune damnum irrepsisse tunc temporis agnoscebantur, per suam perpetuo valituram Constitutionem datam in Monte Quirinali Anno Incarnationis Dominicae Millesimo quingentesimo nonagesimo secundo, Decimo octavo Kalendas Septembris, quae incipit — *Pro commissa* — complura sapienter praescripsit, ab uniuscujusque Civitatis, Terrae, Oppidi Castri, et Loci Gubernatoribus, Magistratibus, et Officialibus, observanda, quorum executioni non solum ordinarios Apostolicae Sedis Ministros, tam in Romana Curia et Urbe, quam in iisdem Provinciis et Locis jurisdictionem exercentes, advigilare voluit et mandavit; verum etiam peculiarem Congregationem trium Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium ab Ipso deputatorum praecipuo studio instare praecepit; Ad quem effectum, per alias suas Literas in forma Brevis die trigesima sequentis Mensis Octobris editas, quarum initium est — *Cum per Constitutionem* — iisdem Cardinalibus nonnullas facultates concessit, quibus suffulti, certas appellationum atque recursuum Causas, necnon Exemptionum seu Immunitatum, ac Remissionum, sive Defalcationum, aliasque hujusmodi Communitatum et Universitatum controversias activas atque passivas, etiam judiciali methodo non servata, cognoscere, ac definire, et ut earumdem credita exigerentur, expeditissima ratione providere possent; quae latius in dicta praefati Clementis Praedecessoris Constitutione, et subsequutis hujusmodi Literis continentur.

§. 2. Postmodum vero similis memoriae Praedecessor quoque Noster Paulus Papa V. per suas sub Annulo Piscatoris die quarta Junii Anni Millesimi sexcentesimi quinti editas Literas, duplicato numero Cardinalium pro dictae Constitutionis executione, recloque et utili earumdem Communitatum regimine deputatorum, eisdem concessit, ut, pro faciliori negociorum ipsis commissorum expeditione, aliquos Praelatos, ut alias Personas jurisprudentia praeditas, a Romano Pontifice pro tempore approbandas, in eorum Consultores adhibere, necnon aliquem ex illis, seu alium idoneum eis benevisum, in eorum Congregationis Secretarium deputare possent; Eisdemque, ut omnes et quascumque dictarum Communitatum Causas, tam Civiles, quam Criminales, et Mixtas, per se vel alios ab eis subdelegandos, audire, discutere, et terminare valerent, amplissimas facultates impertitum fuit; Quas tamen deinde per alias similes Literas datas die

Paulus V. dictam Congreg. quoad Person. numerum et facultates amplavit.

vigesima tertia Novembris Anni Millesimi sexcentesimi septimi ita declaravit, et intelligi voluit, ut eas solummodo, et non alias Causas Civiles, Criminales, et Mixtas, tam active, quam passive ad Communitates et Universitates hujusmodi pertinentes, ut praefertur, audire, discutere, et expedire, ac etiam a quibusvis Judicibus reassumere et avocare possent, quae ad redditus et proventus (non tamen maleficiorum) ad illas quomodolibet spectantes, aut rationum seu computorum redditiones, etiam ratione administrationis Annonae seu Abundantiae, et quorumcumque aliorum bonorum earumdem Communitatum et Universitatum, quomodocumque et qualitercumque pertinerent; decernens, eos omnibus et singulis facultatibus in dictis prioribus Literis, ut praefertur, illis concessis, in hujusmodi Causis atque negociis dumtaxat, et circa eá, uti posse et valere, atque irritum et inane quidquid secus attentari contingeret. Caeterum quum alias Sanctae Memoriae Praedecessor quoque Noster Sixtus Papa V. inter alias Cardinalium Congregationes a se institutas, unam etiam pro sublevandis gravaminibus Status Ecclesiastici erexisset, ac deputasset, satis opportune factum fuisse apparet, ut illius Congregationis munera et facultates recentiori huic Congregationi super Bono Regimine Communitatum ejusdem Status Ecclesiastici deputatae, adjungerentur, et ab ea exercerentur.

Eidem unita est alia Congregatio a Sixto V. instituta pro subl. gravaminibus.

Antiquae Congreg. status immutatus est, quoad numerum Cardin. et denominationem Praefecti.

§. 3. Verum primaeva hujusmodi Congregationis forma, labentibus temporibus, non parum immutata esse dignoscitur. Nam et Cardinalium numerum antea definitum, nunc prudenti Romani Pontificis pro tempore existentis arbitrio, augeri et minui saepe contingit: Atque inter eos, quum antea nullius Praefecti nomen et officium obtineret, sed quae totius Congregationis nomine expediebantur Literae, Edicta, atque Mandata, per Cardinalem olim totius Pontificiae Ditionis generalem Administrum, deinde vero per Secretarium Status nuncupatum, subscribi et promulgari solerent; nunc unus e Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus ejusdem Congregationis Praefectus a Romano Pontifice eligitur, et constituitur, ex quo felicis recordationis Praedecessor pariter Noster Clemens Papa Undecimus Pontificatus sui primordio, bonae memoriae Josephum Renatum, dum viveret, ejusdem Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalem Imperiali nuncupatum illius Praefectum creavit, compluribus ei attributis facultatibus, quas in Schedula die quarta Maji Anni Millesimi septingentesimi primi Chirographo suo subscripta distincte expressit, quasque deinde similis memoriae Dominicus etiam dum viveret Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalis Riviera nuncupatus, illius in Praefectura hujusmodi successor a piae recordationis Decessore Nostro Clemente Papa Duodecimo electus, obtinuit, et pariter exercuit. Quare complura dictarum Communitatum et Universitatum negocia, praesertim oeconomica, quae primitus ab universae dictorum Cardinalium Congregationis judicio pendebant, nunc ab eodem Cardinale Praefecto expediuntur, nonnulla quidem ipsius peculiari providentia, pleraque vero cum consilio et suffragio Praelatorum eidem Congregationi, ut supra innuimus, ex Pauli Quinti ordinatione, adjunctorum. Hi autem antea pauciores, nunc ad duodenarium numerum aucti, quum Consultorum munere initio fungerentur, dum Causae atque negocia in ipsa Congregatione discutienda, a Cardinalibus ipsis proponebantur, et privative definiebantur, a multo jam tempore definitivum suffragium in omnibus obtinere dignoscuntur, ipsasque Causas atque negocia, juxta certam inter eos factam Regionum atque Locorum Status Ecclesiastici divisionem, partem ipsi judicant, et expediunt, partim in eadem Congregatione proponunt; unde et *Ponentes* ipsius Congregationis appellantur. Secretarius vero non ea solum officia et munera exercet, quae de sui natura sub hujusmodi denominatione comprehenduntur, sed praeter alia multa ad oeconomicum dictarum Communitatum et Universitatum regimen pertinentia, et Ordinarii Judicis partes exercet in Causis, quae vel in prima, vel in secunda Instantia, ad ejusdem Congregationis judicium deferuntur, ac etiam circa earum cursum atque progressum opportune decernit; et in reliquis omnibus ad ipsam Congregationem spectantibus definitivi suffragii jus pariter obtinet. Denique ipsa etiam methodus, pro recta bonorum atque redditum dictarum Communitatum administratione et erogatione, in praefata Clementis VIII. Constitutione praescripta, quum lapsu temporis ad intentum finem assequendum non undequaque sufficiens comperta fuerit, in aliam ad id magis idoneam et opportuniorem commutata fuit.

Item quoad numerum et officia Praelatorum Ponentium et Secret.

Immutata quoque est methodus Oeconomici Communit. regiminis.

Horum pleraque Apostolica auctoritate roboranda, nonnulla reformanda censentur.

§. 4. Quae omnia licet cum magna dictarum Communitatum, atque adeo totius Ecclesiastici Status utilitate excogitata fuisse, et reipsa exerceri non ambigeremus; quum tamen pleraque ex illis, propterea quod Apostolicae Auctoritatis praesidio munita non essent, novis subinde mutationibus interverti posse prospiceremus; nonnulla vero, utpote diversis temporibus, pro rerum et casuum necessitate, in usum inducta, vel inter se minus apte constare, vel cum universo Reipublicae sistemate, et praestituto Judiciorum ordine, nequaquam congruere censeremus: Hinc maxime opportunum judicantes de omnibus ad ipsius Congregationis Cardinalium, ejusque Praefecti, necnon Officialium, ac Ministrorum Officia, jurisdictionem, et auctoritatem, earumque exercitium pertinentibus, prout etiam de Fundis atque redditibus illius dispositioni subjectis, et de illorum administratione et erogatione, pleniorem et magis distinctam Nobis notitiam comparare; per nostrum speciale Chirographum die undecima Novembris elapsi Anni millesimi septingentesimi secundi subscriptum, Dilectos Filios Magistros Aloysium Mariam Torregianum Protonotarium Apostolicum, alterius Congregationis Cardinalium super Consultationibus ejusdem Status Nostri Ecclesiastici Secretarium, et Petrum Paulum de Comitibus Utriusque Signaturae Nostrae Referendarium, ac Secretarium ipsiusmet Congregationis super Gravaminibus sublevandis, et Bono Regimine praedicti Status, necnon Alexandrum Belmonte Intimum Cubicularium Nostrum, de quorum diligentia, experientia, ac zelo, confidendum Nobis esse merito censuimus, Apostolicos Visitatores deputavimus, ad hoc ut praedictis rebus omnibus diligenter cognitis atque perspectis, quaecumque ab ipsis animadversa fuissent, quaeque aut perpetua Auctoritatis Nostrae confirmatione stabilienda, aut respectiva ad meliorem formam reducenda censerent, ad Nos exacte referrent. Cumque hi injuncto sibi muneri plene et laudabiliter satisfecerint; Nosque omnia per eosdem Nobis exposita matore perpenderimus, auditis etiam super his aliis doctrina et rerum usu praestantibus Viris, nonnulla primum, quae ad praedictarum Communitatum levamen et utilitatem magni momenti esse duximus, statim decernere et effectu complere non omisimus. Nunc autem universum ejusdem Congregationis statum firmare, ac immotabilem agendi rationem in ea perpetuo custodiendam praescribere volentes, infrascriptas Leges et Ordinationes praesentium Literarum tenore ferimus, statuimus, et Apostolica Auctoritate sancimus.

Ideo Pont. super dictae Congreg. jurisdict. ac redditibus et Ministror. Officiis visitationem instituit.

Accepta omnium relatione, aliqua ad Communitatum levamen statim exequitur.

Reliqua per praesentes statuere, et decernere intendit.

Confirmat hodiernum Statum Congreg. ejusque praefecti, et Offic. munera et emolumenta.

§. 5. Primum itaque invectam jamdudum, ut praefertur, et nunc actu vigentem ejusdem Congregationis formam, atque constitutionem, auctoritate Nostra, et earumdem praesentium tenore perpetuo confirmamus et ratam habemus; ut scilicet ipsa Congregatio ex competenti Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium numero constet, quos Romanus Pontifex pro tempore eidem adscripserit; et quorum unus ab ipso Pontifice specialiter electus et deputatus, Praefecti officium et nomen gerat; Ponentes autem sint numero duodecim, ex ordine Praelatorum Romanae Curiae, nec secus ac ipsius Congregationis Secretarius, ab eodem Pontifice pro tempore eligendi: Utque hi omnes et singuli, tam communiter, quam divisim, ea respective officia et munera exerceant, iisdemque juribus, facultatibus, honoribus, praerogativis, et emolumentis, quibus ad hunc diem uti, frui, et gaudere consueverunt, praeterquam in iis, quae praesentium Literarum tenori, Nostrisque Decretis atque Declarationibus inferius subjiciendis adversari comperta fuerint, in posterum quoque utantur, fruantur, et gaudeant, perinde ac si omnia et singula hujusmodi munera, et jura, aliaque praemissa, ex Apostolicis Praedecessorum Nostrorum ordinationibus et concessionibus obtinuissent. Nos enim laudabilibus ejusdem Congregationis statutis, usibus, stilis, et consuetudinibus, quae ipsis praesentibus non adversentur, Apostolicae confirmationis Nostrae robur adjicimus; ac etiam illa immutandi, et nova illorum loco faciendi, condendi, et edendi, quae tamen Apostolicis Constitutionibus, et praesentium tenori contraria non sint, quoties pro meliori rerum ordine, et ad propositum publicae utilitatis fructum certius assequendum, ita expedire in Domino judicatum fuerit, plenam et liberam eidem Congregationi facultatem et auctoritatem tribuimus et impertimur.

Confirmat omnes earum facultates et statuta, quae praesent. non adv.

§. 6. Quoniam vero duplex est rerum genus, in quo Congregationis ejusdem labores, et studia occupantur; unum videlicet, atque praecipuum, quod pertinet ad oeconomicum

Duplex genus rerum ad Congreg. spectant. Oeconomicum, et judiciale.

regimen Communitatum et Universitatum praedictae Ditionis Ecclesiasticae; alterum vero, quod spectat ad judicialem cognitionem atque definitionem Causarum cum eodem Oeconomico regimine connexionem habentium; Nos circa utrumque nonnulla opportune at ex ordine praescribere volentes; Hoc primo laudamus et approbamus, ut quoniam non omnia oeconomica dictarum Communitatum negotia tam gravis momenti esse solent, ut Generalis Congregationis Cardinalium atque Ponentium judicio sint necessario subjicienda, neque id semper sine magno incommodo, ac plurium negociorum hujusmodi praejudicio, ac dilatione, re ipsa fieri posset; idcirco mos ille, qui ab initio currentis saeculi inductus fuisse dignoscitur, in posterum quoque retineatur, ut singulis Hebdomadis, quibus Generalis Congregatio praedicta in Palatio Pontificio non adunatur, Congregatio Particularis a Praelatis Ponentibus et Secretario habeatur coram solo Cardinali Praefecto, seu alio illius vices pro tempore obeunte; in eaque omnia et singula mere oeconomica dictarum Communitatum negocia tunc pendentia, (quae tamen non sint de majoribus, quorum cognitionem et resolutionem praedictae Congregationi Generali privative, ut infra, reservatam esse volumus, et decernimus,) a singulis respective Ponentibus referantur, exquisitisque omnium interessentium sententiis atque suffragiis, discutiantur, et, prout major illorum pars judicaverit, resolvantur et expediantur. Nos enim hujusmodi resolutiones atque Decreta, quae circa praemissa a Cardinali Praefecto, seu alio illius vices obeunte, de hujusmodi Particularis Congregationis Voto, expedientur, eamdem vim et auctoritatem habere, iisque perinde obtemperandum fore statuimus, ac si in Congregatione Generali captae et efformatae, seu condita et edita fuissent. Quin etiam eidem Cardinali Praefecto, in occurrentibus casibus, qui praesenti indigeant providentia, si periculum in mora subesse dignoscatur, ut ipse, (reservata eidem Congregationi, juxta negocii naturam, ipsius cognitione et definitione) interim auditis Ipsius Congregationis Secretario, necnon Ponente illius Civitatis, seu Loci, ad quem res pertinet, opportunas quascumque ordinationes et providentias, per eumdem Ponentem, aut Secretarium deinde in proxima Generali Congregatione referendas, ejusdem Congregationis nomine interponere possit et valeat, liberam facultatem competere volumus et statuimus.

Facultas Congreg. particularis, quod Oeconomica minoris momenti negocia.

Methodus in eadem servanda.

Facultates Card. Praefecti in casibus urgentib. salva auctoritate Congr. Gen.

§. 7. Graviora autem negocia ad oeconomicum regimen dictarum Communitatum et Universitatum spectantia, quae dictae Generalis Congregationis examini et judicio privative reservanda judicavimus, ea primum esse et censeri decernimus, super quibus Generalia quaecumque Decreta, edicta, et Ordinationes, in Universa Ditione Ecclesiastica, seu in aliqua ex ipsius Ditionis Provinciis vim habitura, concedere et promulgare opportunum pro tempora visum fuerit. Quorum videlicet publicationi et executioni quum Nostra et Romani Pontificis pro tempore existentis auctoritas accedere necessario debeat, Nos tunc assensum Nostrum opportune praebebimus, quum in praedicta Generali Congregatione rem omnem mature discussam, et Cardin. simul, ac Praelatorum sententiis comprobatam fuisse intelligemus.

Caetera graviora negocia Generalis Congreg. cognitioni reservantur, cum approbatione Pontif expedienda.

§. 8. Porro hujusmodi Generalium Ordinationum, et Decretorum objectum illud prae caeteris, ad rectam Communitatum, earumque reddituum administrationem, gravissimum haberi volumus, et enixe commendamus, quod pertinet ad rationes dati et accepti, *Tabellas* vulgo nuncupatas, ab earumdem Communitatum Officialibus et Ministris exactissime conficiendas, et statis temporibus inviolabiliter ad Urbem transmittendas, ejusdemque Congregationis examini subjiciendas; ne scilicet aliquibus ex iis Communitatibus, quae dictae Congregationi subjectae sunt, liberum sit ab hujusmodi transmissione se eximere, easve ultra praefinitum tempus indebite differre; neve earum Administratores ullo modo valeant exactas proventuum atque redditum summas minores vero describere, aut falsas, seu majores, quam revera fuerint, expensas in dati Tabulas referre. Quam quidem in rem ipsa Congregatio opportune viderit, quid praescribendum generaliter sit, et quae documenta et probationes, pro dignoscenda vera redditum et expensarum quantitate, aut singularum Provinciarum, Civitatum, Locorumque Rectoribus exhibenda, aut ad Urbem ipsam censeat transmittenda.

Et maxime, quae pertinent ad rectam Tabellarum confectionem et transmissionem.

§. 9. Hujus autem diligentiae fructus praecipuus is erit, ut comparatis inter se redditum et expensarum verioribus summis,

Necnon superstitum proventuum erogationem.

quidquid apparebit in singularum Communitatum et Universitatum aerario superesse debere, ab Exactorum, seu Depositariorum manibus sine mora recuperatum, et in aliquo Monte Pietatis, ad ipsius Congregationis dispositionem, (excepta congrua summa pro minoribus occurrentibus expensis earumdem Communitatum et Universitatum usus relinqui solita) integre depositum, vel in extinctionem aeris alieni ab iisdem Communitatibus antea contracti, vel alias in earumdem Communitatum utilitatem, aut levamen, sub ejusdem Congregationis directione, provide erogetur. Neque enim ullas extraordinarias expensas, praesertim graviores, ut puta Viarum, Aquaeductuum, Pontium, aliorumque publicorum Aedificiorum, et generaliter eas, pro quibus explendis novum debitum contrahendum, aut aliquod impositionis, seu collectae genus instituendum, vel vetus augendum fuerit, sine praevio ejusdem Congregationis Generalis examine et permissu, et praedictis Communitatibus et Universitatibus suscipi, fierique posse, volumus et decernimus. Ubi autem nec aes alienum dissolvendum adsit, nec utile aliquod, aut necessarium opus publico sumptu conficiendum proponatur, ejusdem Congregationis officium erit, ex laudati etiam Sixti V. Praedecessoris mente, sublatis opportune collectis, oneribus, et gravaminibus, quibus hujusmodi Universitatum Homines diversis rationibus ad contribuendas in publicum pecunias adiguntur, earumdem Communitatum levamini, et Populorum felicitati consulere. Qua in re hunc maxime ordinem servari aequum erit, ut quae onera in exactione plus incommodi secum afferunt, aut exacta in causas minus utiles expenduntur, ea primum omnium aboleantur, aut minuantur. Et quidem peculiari studio eidem Congregationi Generali hanc curam injungimus, ut ubicumque, et quamprimum id fieri poterit, gravamina illa de medio tollantur, quae internum externumque commercium per Provincias, et Loca Ditionis Nostrae Ecclesiasticae quoquo modo praepediunt, aut difficilem reddunt; pedagia nimirum, portoria, aliaque impositionum genera, quae in transitu, ingressu, aut egressu mercium hic illic exiguntur; quibus dum singulae Communitates, earumque Homines, invicem praegravantur, universi demum Status Ecclesiastici robur, necessario commercio languente, sensim interire necesse est. Neque minori studio eam partem oeconomici regiminis dicta Congregatio commendatam sibi esse noverit, quae spectat ad tuendam, augendamque Terrarum culturam, et ad Artes, et Opificia in opportunis Regionibus et Locis excitanda, tuenda, atque amplificanda; ut omnium rerum, quae ad vitae sustentationem, et commodum, cultumque pertinent, necessaria copia suppetat in ipso Ditionis Ecclesiasticae sinu, cujus Terrarum ubertas, et Incolarum frequentia, Divinae largitatis munere, perspicua est, et prope singularis; quae sane ex recte instituta publicorum onerum impositione, et distributione, plurimum incrementi capere posse non ambigitur.

Extraordinariae expensae absque licentia Congreg. Generalis non fiant.

Haec autem Communitatum levamini provide intendat.

Terrarum culturam, Artes, et Opificia promoveat.

§. 10. Quoties autem unius aut plurium Communitatum res postulare videantur, ut Praelatus aliquis, seu alia idonea persona, ad illius, earumve visitationem peragendam mittatur; hujusmodi Visitatoris deputatio, dictae Congregationis Generalis arbitrio, ejusque speciali Decreto fieri debebit; nec alia eidem Visitatori auctoritas tribuenda erit, quam ut statum oeconomicum hujusmodi Communitatum diligenter scrutetur, et quidquid circa ipsa cognoverit, et animadversione dignum censuerit, scripto adnotatum, et apte digestum, ad ipsam Congregationem referat; Haec autem, omnibus mature perpensis, opportunas quasque resolutiones capiet, eaque Decreta edet, quae ad earumdem Communitatum levamen, et utilitatem, seu ad oeconomici illarum Regiminis reformationem, magis expedire in Domino judicabit.

Visitatores Communitatum a Congreg. Generali cum definitis facultatibus deputentur.

§. 11. Denique quidquid majoris momenti, ad providam, rectamque dictarum Communitatum et Universitatum, earumque bonorum administrationem, statuendum pro tempore occurret, omniaque negotia oeconomica, quae juxta communem prudentum aestimationem, inter graviora recenseri possunt; ejusdem Congregationis Generalis judicio et auctoritati subjicimus, et privative reservamus.

Omnia demum majoris momenti a Congr. Gen. arbitrio pendeant.

§. 12. Quae quoniam praecipue Praelatorum Ponentium opera ac diligentia praeparari, et explanari debebunt, ut jam de horum officiis muneribusque agamus, hoc primum volumus atque statuimus, ut sublata praesenti, quae inter Ipsos obtinet, Provinciarum, Civitatum, atque Locorum divisione, nova partitio fiat omnium Ditionis Ecclesiasticae

De Officio Praelatorum Ponentium.

Nova inter eos Provinciarum divisio fit.

Communitatum et Universitatum eidem Congregationi subjectarum, in duodecim portiones, quarum unaquaeque conterminas Civitates et Communitates contineat unius ejusdemque Regionis, seu Tractus praedictae Ditionis, servata, quantum fieri poterit, civili Provinciarum divisione, et congrua inter ipsas portiones aequalitate; singulae autem portiones hujusmodi singulis Ponentibus assignentur, ut unusquisque eorum circa oeconomica negotia Civitatum, Terrarum, atque Locorum in designata sibi Provincia seu Portione existentium peculiariter occupetur, non solum prout hactenus ab ipsis Ponentibus fieri consuevit, sed etiam in aliis rebus, quae Nos per praesentes iisdem committimus et demandamus.

Revisio Tabellae cujusque Communitatis fiat a Praelato Ponente cum Ratiocinatore Communitatum.

§. 13. Volumus nimirum, ut singularum Communitatum Tabellae, quarum omnium revisionis onus hucusque a solo praedictae Congregationis Secretario, una cum ejusdem Ratiocinatore sustinebatur, in posterum ab eo Ponente, una cum Ratiocinatore hujusmodi, revideantur et examinentur, in cujus respectiva Districtu, seu Ponentia, aut Divisione, Communitates ipsae continebuntur; ita videlicet, ut quaecumque ab ipsis notatu digna observabuntur, quaeque Decreta super ipsis efformanda judicabunt, omnia referant ad Congregationem particularem, cujus erit rem totam communi suffragio definire, aut, juxta negotii gravitatem, ad Congregationis Generalis judicium deferre. Ut autem ab omnibus et singulis Communitatibus Tabellae hujusmodi debitis temporibus transmittantur, utque Decreta super ipsis condita, aliaque per dictam Congregationem edita et promulgata, debitae executioni demandentur, in eorumdem Ponentium cura et diligentia praecipue positum erit; quibus idcirco injungimus, ut frequentibus Literis ad Civitatum et Locorum Rectores et Magistratus, ubi opus fuerit, conscriptis, de praedictis omnibus certiores fieri curent, et si quas Communitates in Tabellarum transmissione contumaciter morosas fuerint, si quae impedimenta generalium Legum observationi, aut peculiarium Decretorum implemento alicubi obstare, et praesertim si Locorum Dominos, seu Barones, ab onerum Cameralium, aliorumque ipsis incumbentium solutione indebite se eximere compererint, haec omnia, etiam nemine recurrente, et ex officio, ad ejusdem Congregationis Particularis notitiam perferre, vel ei in memoriam revocare non omittant:

Decretorum executio a Ponentibus promoveatur.

Praeterea eidem perpendendum exponant statum oeconomicum earum Communitatum, quae vel aere alieno, vel annuis dispendiis ultra vires premuntur, vel redditibus et proventibus supra expensarum necessitatem abundant; ut illarum respectivo levamini, aut majori utilitati opportune provideri valeat. Cum autem definitivae resolutiones quoad complura ex hujusmodi negotiis, in Generali demum Congregatione, ut supra statuimus, capiendae sint, bine maximo opportunum censemus, ut singuli Ponentes praedicti, audita super negotiis a se propositis dictae Congregationis Particularis sententia, eamdem in scriptis redigant, et ad Cardinales in proxima Generali Congregatione suffragium laturos, pro eorum animi instructione, tempestive transmittant: Super quorum omnium implemento Nos Cardinali pro tempore ejusdem Congregationis Praefecto diligenter advigilandum injungimus, et expresse demandamus.

Ceterum redditnum cura et administratio confirmatur Cardin. Praefecto, qui eos in destinationes erogat.

§. 14. Caeterum quum nonnulli redditus, seu proventus, ex diversis Romanorum Pontificum concessionibus, ejusdem Congregationis administrationi commissi fuerint, iidemque, prout etiam Capitalia quaedam ex ipsis comparata, eorumque fructus, sub praedicti Cardinalis Praefecti directione partim in emolumenta Officialium et Ministrorum ipsius Congregationis pro omnium Communitatum utilitate laborantium, nec non eorum, qui singularum Civitatum, Terrarum, atque Locorum *Agentes*, seu negotiorum Gestores appellantur, partim in earumdem Communitatum levamen et commoda diligenter et provide impendi consueverint; Nos eidem Cardinali Praefecto eamdem curam, et directionis auctoritatem confirmamus: Decernentes, hujusmodi summas in eas tantummodo causas erogari debere, pro quibus in primaeva earum constitutione et assignatione destinatae fuerunt; nisi aliter a Nobis, et Successoribus Nostris dispositum, et in singulis occurrentibus casibus per specialia Chirographa demandatum fuerit; Officia vero dictorum Agentium, seu negotiorum Gestorum, quum primum illa, per ea nunc obtinentium cessum, aut decessum, vacare contigerit, a singulis respective Civitatibus, et Communitatibus, cum iisdem tamen emolumentis, et non aliis, in personas sibi benevisas conferenda esse; Ac demum Taxam super Commu-

Agentes Communitatum earum arbitrio in posterum eligantur.

Reductio fiat Taxae pro utensilibus Satellitum super Communitatibus Districtus Urbis impositae. De Judiciaria Congregationis potestate. Ea limitatur ad Causas in Constitutionibus Apostolicis expressas.

ullatibus intra districtum Urbis consistentibus impositam, pro Satellitum, seu *Birruariorum*, ut vocant *utensiliis*, ad eam iterum quantitatem, praevio saepedictae Congregationis Generalis examine, reducendam esse, quae summam in id annuatim erogari solitam magnopere non excedat.

§. 15. Reliquum est, ut ad judiciariam potestatem ejusdem Congregationis, et ad illius exercendae methodum, oculos convertamus. Quum enim hujusmodi auctoritas certis limitibus circumscripta, jam usque ab initio per dictum Paulum V. Praedecessorem, ut superius etiam innuimus, eidem tributa fuerit, et constans sequentium Pontificum mens fuisse dignoscatur, ut praestituti limites hujusmodi ab illa, seu a Judicibus ab ea deputatis, minime transcenderentur, ut ex Decretis et Reformationibus per felicis recordationis Praedecessores nostros Innocentium XI. et Innocentium XII. et per Nos ipsos editis aperte constat: nihilominus saepe venisse accepimus, ut vel de consensu partium, vel ob praetensam causarum connexionem, aliisve de causis, ipsa Congregatio, ejusque Cardinalis Praefectus, ac Secretarius, aliique Praelati Ponentes, et Judices subdelegati, in controversiis illius pertinentiam et auctoritatem excedentibus, manus apposuerint, et in ipsis judicialiter, etiam ad sententiam, ejusque executionem processerint. Quod quum in recti ordinis et constituti Curiae Nostrae sistematis perturbationem vergere dignoscatur, Nos dicta auctoritate Apostolica, et earumdem praesentium tenore, praedictas Pauli V., et Innocentii XI., ac Innocentii XII. Praedecessorum, Nostrasque Constitutiones et Reformationes iterum confirmantes et innovantes, eidem Congregationi, ejusque Praefecto, ac Secretario, et Ponentibus, aliisque Judicibus, si qui sint ex illius delegatione jus quandocumque et ubicumque dicentibus, districte inhibemus, ne ullas alias causas civiles, criminales, aut mixtas, praeter eas, quae in dictis Constitutionibus et Reformationibus, ejusdem Congregationis cognitioni et judicio relinquuntur, quaeque distinctius praesentibus nostris Literis mox exprimentur, in prima, aut in qualibet ulteriori instantia cognoscendas assumere, seu in ipsis judicialiter quomodocumque procedere; etiam de consensu partium expresso aut tacito; aut prorogatae jurisdictionis obtentu, sive ex eo, quod in ipsis agatur de interesse dictarum Communitatum activo, aut passivo, vel quod arctam connexionem habeant cum aliis causis coram ipsa Congregatione, ejusque Praefecto, aliisque Judicibus, legitime introductis, et actu pendentibus; multoque minus super earum pertinentia decernere, ullatenus praesumant; Nos enim ex nunc nullum, irritum, et inane decernimus, quidquid in posterum in hujusmodi causis, contra praesentis Decreti Nostri tenorem, per illam et illos actum, gestum, decretum, ac definitum, seu mandatum, et executum fuerit. Quocirca omnes et singulas hujusmodi causas sub aliquo capite ex inferius exprimendis non comprehensas, si quae actu coram dicta Congregatione, ejusque Secretario, aut aliquo ex Ponentibus aliisve Judicibus ab eadem delegatis, etiam de consensu partium, ut supra, introductae sint, et pendere dignoscantur, quocumque in statu aut terminis (quos hic pro satis expressis haberi volumus) reperiantur, iisdem auctoritate et tenore, ab illa et illis avocamus, easque Judicibus competentibus respective in iisdem statu et terminis, cognoscendas, fineque debito terminandas committimus et delegamus.

Cum avocatione aliarum, et remissione ad Judices competentes

§. 16. Causae autem, quas dictae Congregationi, ac respective illius Praefecto, ac Secretario, et Ponentibus, aliisque Judicibus, ejusdem auctoritate, aut nomine, diversimode, ut infra, cognoscendas, definiendasque assignamus, sunt quae sequuntur, videlicet.

Enumerantur genera Causarum ad ipsius Congregationis judicium spectantium

§. 17. Primo: Illae, in quibus pro parte quarumvis Communitatum et Universitatum eidem Congregationi subjectarum, aut Conductorum, et Appaltatorum ab ipsis causam habentium, agitur pro solutione onerum Cameralium, aut illorum, quae Communitativa appellantur in Tabella descriptorum; adversus eorum debitores quoscumque. Et quoniam ad eos arctandos, et ad proventus hujusmodi pro parte dictarum Communitatum prompte exigendos, praefatus Clemens VIII. Praedecessor eidem Congregationi facultatem indulsit procedendi *Manu Regia*; Nos eamdem facultatem ipsi praesentium tenore confirmantes, volumus et praecipimus quaecumque Mandata sub hujusmodi formula ab eadem Congregatione pro dictorum onerum solutionibus expedientur, sine ulla tergiversatione, et gratia omnino, a competentibus Judicibus localibus sub-

I. Causae super exactionibus onerum Cameralium et Communitativorum in Tabella descriptorum

De concessione Manus Regiae, ejusque prompta executione.

scribenda esse: nimirum a Judice Ecclesiastico, si contra Ecclesiasticas personas, aut Loca Pia agatur; a Laico autem, si contra Laicos concessa fuerint; et ad eorumdem executionem procedi debere, non obstante quacumque inhibitione cujusvis Judicis, aut Tribunalis, etiam ipsiusmet Congregationis Boni Regiminis, ejusve Praefecti, aut Secretarii, nisi signata fuerit manu nostra, seu pro tempore existentis Summi Pontificis, ejusve Auditoris; eidem vero Congregationi, illiusque Praefecto, aut Secretario dumtaxat licitum fore, hujusmodi Debitorum recursus, aut appellationes in devolutivo admittere, postquam ab iis reipsa solutum fuerit totum id, pro cujus exactione mandatum Manus Regiae expeditum fuit; decernentes, solam Pignorum oblationem, aut captionem, ad hunc effectum minime suffragari.

Quando allegata exemptionis privilegia executionem suspendere valeant

§. 18. Quod si debitor aliquis Privilegium alleget exemptionis, quo se contendat ab alicujus oneris solutione immunem esse debere; tunc, si Communitas in quasi possessione reperiatur exigendi onus illud ab hujusmodi praetensis Privilegiatis, nihil obstare volumus, quominus supradicta ratione adversus eos procedatur ad executionem Manus Regiae, quacumque inhibitione, appellatione, aut recursu postpositis; et reservata dumtaxat praetensi Privilegii verificatione, ejusque relevantiae discussione, ad suum congruum Judicium Petitorum; quod quidem in prima instantia coram dictae Congregationis Secretario, in gradu autem appellationis coram ipsa plena Congregatione, juxta privativam facultatem super his judicandi, per dictos Clementem VIII. et Paulum V. Ipsi tributam, fieri debere decernimus. Si autem exigendi consuetudo et quasi possessio Communitati non assistat, tunc adversus allegantem Exemptionis Privilegium nequaquam procedi volumus Manu Regia; sed ante omnia de Privilegii subsistentia et viribus coram Secretario dictae Congregationis, ac etiam subinde, quatenus appellatum fuerit, coram eadem Congregatione Generali, servatis servandis, judicandum et pronuntiandum fore decernimus. Et haec eadem servari volumus, quoties super solutionibus hujusmodi onerum in Tabella descriptorum, inter Communitatem Loci Feudalis, et Dominum, seu Baronem ipsius Loci, controversia aliqua oriatur.

II. Causae super exactionibus proventuum Communitat. in Tabella etiam descripti.

§. 19. II. Illas quoque Causas ad praedictam Congregationem, ejusque Praefectum, Secretarium, aliosque Judices ab ea deputandos spectare decernimus, in quibus ex parte earumdem Communitatum, et Universitatum, seu Conductorum, et Appaltatorum ab illis jura sua desumentium, agitur adversus Debitores Canonum, Livellorum, seu fructuum Censuum, aut Pensionum Domorum, aliorumve Praediorum Urbanorum, aut Rusticorum, ac caeterarum omnium responsionum, et praestationum in supradicta Tabella descriptarum; contra quos pariter, quatenus Communitas in hujusmodi proventuum exigendorum possessione, seu quasi, esse dignoscatur, expedienda erit Manus Regia, eaque subscribenda, et exequenda, prout supra; non obstantibus quorumvis Judicum, et Tribunalium; etiam ipsius Congregationis, seu illius Praefecti, aut Secretarii, inhibitionibus, praeter signatas a Nobis et Successoribus Nostris, seu Nostro, et illorum Auditore pro tempore existente; Recursus autem et Appellationes in devolutivo dumtaxat, post expletam solutionem, admitti poterunt. At ubi superioris temporis possessio Communitati non suffragetur, tunc, suspensa Manus Regiae expeditione et executione, petitio Communitatis, ejusque Appaltatoris in prima instantia coram Judice Locali proponenda, et in gradu Appellationis dumtaxat ad praefatam Congregationem, ut inferius declarabimus, deferenda erit. Neque enim congruum reputamus, aut dicti Clementis VIII. Literis et menti consentaneum, ut pro hujusmodi causis, et levioribus ut plurimum pecuniarum summis, ad Urbis Tribunalia in prima Instantia recurrere debeant universae Ditionis Ecclesiasticae Communitates: Quae tamen si a Judicibus Localibus hujusmodi Causarum expeditionem intra sex mensium spatium obtinere nequiverint, tunc dictae Congregationis officium et auctoritatem recte implorabunt; dictique Praefectus, et Secretarius hujusmodi Causas coram praefatis Judicibus pendentes etiam in prima instantia reassumere, et ad se avocatas cognoscere ac definire libere poterunt.

In his etiam proceditur Manu Regia, appellatione remota, quando Communitas extet in quasi possessione exigendi.

Alias disceptanda erit Causa coram Judice locali in prima instantia, et coram Congregatione in secunda.

Salva huic auctoritate reassumendi Causas post semestre pendentes.

Quo in casu praemissa non procedant.

§. 20. Quae tamen ita in hoc secundo Causarum genere procedere volumus, et intelligenda esse declaramus, quatenus Communitas in Judicio executivo agat adversus Personam et bona ipsius Debitoris, qui ad controversae praestationis solutionem proprie tenetur; non

autem contra Tertium per se non obligatum, quique ante executionem Manus Regiae, aut in actu ipsius executionis, Inhibitionem aliquam dotalem praesentet, aut satis notam alleget *Cauthelam Angeli* nuncupatam; Siquidem in his casibus, pro eo quod pertinet ad Bona, super quibus intentata erat executio, Judicium Causae non ad Congregationem Boni Regiminis spectabit, sed ad Judicem Inhibitionis, apud quem scilicet pro parte Communitatis instandum erit pro ipsius Inhibitionis moderatione; quemadmodum alias de anno millesimo septingentesimo decimo octavo per Epistolam Encyclicam ejusdem Congregationis declaratum fuit.

III. Causae super natura onerum Communitatibus solvendorum.

§. 21. III. Illud etiam Causarum genus ad saepedictae Congregationis judicium spectare decernimus, quod circa naturam onerum unicuique Communitati solvendorum non raro agitari contingit; an scilicet Cameralia, an vero Communitativa, seu mixta sint, et censeri debeant. Quas quidem Causas, utpote graviores, et de sui natura minime executivas, coram Secretario dictae Congregationis in prima Instantia; deinde vero in gradu appellationis apud plenam Congregationem disceptandas, ac definiendas fore statuimus.

IV. Lites super electionibus Camerariorum, et exactorum, aliorumque Ministrorum Communitatum.

§. 22. IV. Quaecumque Lites, et Controversiae inter dictarum Communitatum et Universitatum Homines exoriantur super electionibus et deputationibus Camerariorum, sive Exactorum, aut Depositariorum, aliorumque Administratorum pecuniae publicae, seu rei Frumentariae, vel Olei, aut aliorum generum, quae pro Populi victu, et sustentatione, aliisque necessitatibus, publico sumptu comparari contingat; Item illae, quae in redditionibus rationum hujusmodi Administratorum exsurgere possunt, seu quum adversus eos agitur pro residuis ab eorum manibus recuperandis; Hae omnes tamquam gravioris momenti, ad Secretarii praedictae Congregationis Judicium in prima Instantia pertinebunt, in ulterioribus autem, ad plenam ipsam Congregationem. Quae etiam criminaliter procedere potest adversus praefatos Administratores, quatenus de dolo, aut fraude, vel falsitate, sufficientibus indiciis concurrentibus, arguantur.

V. Causae super locationibus Bonorum Communitatum, cum earum dependentiis.

§. 23. V. Denique ad eumdem Secretarium in prima Instantia, et respective ad plenam Congregationem in gradu appellationis, privative deferri debebunt Causae et Lites super Locationibus Bonorum, atque Proventuum dictarum Communitatum, quicumque in praefata Tabella descripti habentur, inter Communitates Locatrices ex una, et Conductores, seu Appaltatores ex altera partibus, seu inter plures Oblatores, aut Conductores hinc inde, pro tempore vertentes; Prout etiam controversiae super praetensis conventarum responsionum atque Pensionum remissionibus, et defalcationibus, ab iisdem Conductoribus, et Appaltatoribus promotae, et promovendae; ea tamen servata lege, ut nulla exceptio defalcationis ex quolibet etiam privilegiato capite pretensae, iis suffragetur, ad effectum retardandi solutionem integrae conventae summae, et executionem Manus Regiae, per quam ad hujusmodi solutionem ante omnia compelli debebunt, juxta id, quod in citata Clementis VIII. Constitutione praescriptum legitur.

Praescribitur ordo et methodus hujusmodi Causarum cursu servanda.

§. 24. Has et non alias Causas, Lites, et Controversias dum a praedicta Congregatione Boni Regiminis, ac respective ab illius Praefecto, Secretario, Ponentibus, aliisque ab ea deputatis, judicialiter cognoscendas, definiendasque decernimus: ordinem quoque ac methodum in iis procedendi opportune statuamus, oportet. Quoties itaque Causa aliqua a Judice Locali, per expeditionem et executionem Manus Regiae, juxta praemissa, expedita fuerit, ac Debitor, post expletam solutionem, ut praefertur, reclamaverit, liberum ei erit ad praefati Secretarii judicium in devolutivo provocare: Qui si Judicatum de partibus sententia sua confirmaverit, idemque Debitor novam Commissionem a Congregatione Generali impetrare cupiat, non aliter audiendus erit, quam si a Cardinali Praefecto supersessoriam obtinuerit ad effectum adeundi plenam ipsam Congregationem. Haec autem, quatenus Commissionem signandam existimet, eam dirigere debebit alicui ex Ponentibus, at semper cum clausula: *Parito judicato*. Si vero praedictus Secretarius in devolutivo pronuncians, Judicatum de partibus revocet, Communitas autem a posteriori hujusmodi sententia appellationem interponat: tunc absque ulla supersessoriae concessione, Causa ipsa principalis, per eum Ponentem, ad quem juxta divisionem superius praescriptam pertinebit, in plena Congregatione proponenda erit; et quidquid per hanc super illius meritis judicatum fuerit, id pro finali definitione habendum, servandum, et exequendum erit; absque eo quod ulterior ulla appellatio, aut Causae

revisio, etiam in gradu restitutionis in integrum, admitti valeat.

§. 25. In iis autem Causis, quas supra diximus coram eodem Secretario in prima Instantia agitandas esse, si, postquam ab eo pronunciatum fuerit, aliqua ex Partibus appellationem interponendam duxerit, supersessoriam prius obtinere debebit a Cardinali Praefecto, ut plenam Congregationem adire possit: in qua non quidem de ipsa appellatione admittenda, aut rejicienda, seu de Commissione signanda, agendum erit, sed super Causae meritis finaliter judicandum, sublata quacumque ulteriori appellatione, seu Causae hujusmodi revisione, etiam in gradu restitutionis in integrum; Expedit enim in hujus generis Causis, quae ad oeconomicum regimen pertinent, brevissimum, quoad fieri poterit, litibus, et controversiis terminum praestituere.

Quomodo concedenda sit Communitatibus licentia sustinendi et movendi lites

§. 26. Ne autem hujusmodi Lites et Controversiae, sive active, sive passive, a Communitatibus, et Universitatibus temere suscipiantur, aut cum earum inutili dispendio sustineantur, Nos saepedicto Cardinali Praefecto, seu alteri Cardinali illius vices pro tempore obeunti, committimus et mandamus, ut nullas lites hujusmodi inter quamcumque Communitatem, seu Universitatem ex una, et alias Communitates, sive Universitates, aut Hominum coetus, privatasve personas, ex altera partibus, in quolibet Tribunali motas, atque movendas, publico sumptu agitari permittat, sine expressa licentia sua in scriptis concedenda; quam quidem ipse, pro suo prudenti arbitrio, ac de consilio Secretarii, et Ponentis respective, concedet quoad primam Instantiam, ac etiam quoad ulteriores, ubi Communitas in prima, vel in proxime superiori Instantia, favorabilem sententiam, seu resolutionem obtinuerit. At si Communitas in prima, multoque magis, si etiam coram Judice secundae Instantiae, Causa ceciderit, tunc eidem, ut litem in gradu ulterioris appellationis prosequi valeat, non aliter licentiam impertiri debebit, quam facta per Homines ejusdem Communitatis solemni obligatione, per quam ipsi, *uti singuli*, *et in solidum*, ad litis hujusmodi expensas, et ad relevandam Communitatem ab omni damno in casu contrariae sortis, se valide obstringant.

Clausulae pro praemissorum firmitate

§. 27. Denique praesentes Literas, et in eis contenta quaecumque etiam ex eo, quod quilibet in praemissis, seu in eorum aliquo jus, vel interesse habentes, seu habere quomodolibet praetendentes, etiam specifica et individua mentione, et expressione digni, eisdem non consenserint, aut ex alia quantumvis juridica, et privilegiata causa, colore, praetextu, et capite, nullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis Nostrae, vel interesse habentium consensus, alioque quolibet, etiam quantumvis magno, ac formali, et substantiali defectu, notari, impugnari, infringi, in controversiam revocari, ad terminos juris reduci, seu adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris, facti, vel gratiae remedium intentari, vel impetrari nullatenus posse; sed semper, et perpetuo validas, firmas, et efficaces existere, et fore suosque plenarios et integros effectus sortiri, et obtinere debere, et ab omnibus, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, inviolabiliter observari decernimus.

Aliter judicari prohibetur.

§. 28. Sicque, et non aliter per eamdem Congregationem, ejusque Praefectum, ac Ponentes, et Secretarium, aliosque Judices Ordinarios, et Delegatos, quavis auctoritate, praeeminentia, aut potestate fungentes et functuros, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, aliosque S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos; sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi et interpretandi facultate, judicari, et definiri debere: irritum quoque, et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariis.

§. 29. Non obstantibus, quatenus opus sit, dictorum Sixti V., Clementis VIII., et Pauli V., super unius et alterius Congregationis erectione, et facultatibus, Nostraque et Cancellariae Apostolicae Regula de jure quaesito non tollendo, aliisque Apostolicis Constitutionibus et Ordinationibus, necnon quarumcumque Causarum et Litium pendentia in quocumque statu et terminis; dictaeque Congregationis, etiam confirmatione Apostolica, seu qualibet firmitate alia roboratis usibus, stilis, et consuetudinibus, etiam antiquis, et immemorabilibus, Privilegiis quoque, Indultis, et Literis Apostolicis, eidem Congregationi, ejusque Praefecto, et Officialibus, necnon cuilibet ex Communitatibus, et Universitatibus Ditionis praedictae, earumque Hominibus, seu peculiaribus Personis, sub quibuscumque formis et verbo-

rum tenoribus, clausulis, et decretis, in contrarium praemissorum forsitan concessis, ac pluries confirmatis et innovatis. Quibus omnibus et singulis, etiamsi, pro illorum sufficienti derogatione, de ipsis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, et individua mentio habenda esset, tenores hujusmodi pro praesentibus insertis habentes, Motu, scientia, et potestatis plenitudine praefatis, hac vice dumtaxat, et ad praemissorum effectum, illis alias in suo robore permansuris, amplissime derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

Sanctio poenalis.

§. 30. Nulli ergo omnino Hominum liceat paginam hanc nostrorum Decretorum, Statutorum, mandatorum, avocationis, remissionis, commissionis, declarationum, et voluntatum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. Pontif. An 14 die 1. Oct. 1753.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae millesimo septingentesimo quinquagesimo tertio, Kalendis Octobris, Pontificatus Nostri Anno Quartodecimo.

D. Card. Passioneus.
J. Datarius.
Visa de curia
J. C. Boschi.
Loco ✝ Plumbi.
J. B. Eugenius.
Registrata in secretaria Brevium.
Publicata die 26. Novembris 1753.

XXVI. TRIBUNALI

Auditoris Generalis Camerae Apostolicae adduntur duo Praefati Assessores in Causis Criminalibus definiendis, certaque methodus in hujusmodi judiciis coram ipso A. C. instituendis, prosequendis, et absolvendis firmatur.

BENEDICTUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei.

Ad perpetuam rei memoriam.

Justitiae correctivae exercitium

Ad coercenda delinquentium flagitia Nos sedulo intendere cogit Supremi Legislatoris Officium, quo et temporali Ditioni Apostolicae Sedis Dominio subjectae, et spirituali Gubernio Catholicae Ecclesiae toto Terrarum Orbe diffusae: ex juribus Beati Petri Apost. Principis, Dei ordinatione, praesidemus. Quum enim sperandum non sit, communis corruptionis vitia, quaeque ex iis saepe prodeunt facinora et crimina, ab hominum universitate penitus tolli posse: necesse est, iis, qui in Leges peccant, statutas Legibus poenas, ratione duce, sapienter infligere; ut vel earum salubri rigore emendati, (quod magis cupimus,) ad justitiae cultum revocentur: vel saltem ulterius delinquendi facultate privati, a perturbando Societatis ordine desistant, et caeteris exemplo sint, ne sanctissimarum Legum instituta violare liberum sibi putent, aut impune fore confidant.

in omni Gubernio necessarium.

Providentia Pontificis circa Tribunal Gubernii Urbis.

Quam in rem, quum paucis ante annis, ad optimum hujus Almae Urbis, ejusque Districtus regimen stabiliendum, plura praescripserimus in Tribunali Gubernii ejusdem Urbis observanda, quae primum in Schedula Nostri Motus proprii late digessimus, deinde vero in Apostolica Constitutione Nostra, quae incipit *Justitiae gladium*, data anno Incarnationis Dominicae MDCCXLIX. undecimo Kalendas Junii, per extensum inserta solemniter confirmavimus; cumque ex eorum observatione in eo Tribunali jam constituta, perspicuum recti ordinis et utilitatis publicae fructum nos collegisse gaudeamus.

Ea nunc extenditur ad Tribunal A. C. in Criminal.

Nunc consentaneam pariter agendi methodum firmare deliberavimus in Tribunali Auditoris Generalis Causarum Curiae Camerae Nostrae Apostolicae, cujus jurisdictio non solum in Civilibus, sed etiam in Criminalibus Causis, latius extenditur. Ne Delinquentes, et Inquisiti, ad hujus Tribunalis Forum peculiariter pertinentes, seu undecumque ad ipsius et Sedis Apostolicae judicium confugientes, in casibus per Sacros Canones et Apostolicas Constitutiones statutis atque permissis, aut ibi delictorum impunitatem inveniant, unde Justitiae exercendae normam desumi, et Ecclesiasticae disciplinae praesidium inferioribus autem Judicibus et Tribunalibus auxilium impendi maxime decet; aut adversus vim et oppressiones promptum debitumque remedium, in hoc communi Innocentiae asylo, frustra requirere, vel diutius, quam par est, expectare cogantur.

Cui Pont. nonnullas praescribit leges, speciali Chirographo comprehensas.

Itaque omnibus mature perpensis, auditisque super his prudentum virorum consiliis, infrascriptas Leges et Ordi-

nationes in dicto Auditoris Generalis Causarum Curiae Camerae Nostrae Apostolicae Tribunali perpetuo servandas condidimus, atque ample xi sumus in quadam Schedula Nostri Motus proprii non ita pridem Chirographo nostro subscripta; cujus tenor talis est, videlicet.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Motu proprio etc.

Tenor dicti Chirographi.

§. 1. » Fra i molti, e gravissimi pesi del Nostro Apostolico Ministero abbiamo sempre » annoverato quello, che ci obbliga a vegliare » incessantemente sopra la retta, e ben ordinata amministrazione della Giustizia in ogni » sorta di Cause Civili, e Criminali, le quali » in grado di appellazione, e tal volta ancora » in prima istanza, debbono giudicarsi ne' Tribunali di questa Santa Sede. Più d'ogni altro però ci è stato sempre a cuore il Tribunale dell' Uditor Generale della Nostra Camera, quale da tempo antichissimo i Sommi » Pontefici Nostri Predecessori hanno costituito Giudice Ordinario con amplissime facoltà, non solo nelle Appellazioni, che nelle » Cause appartenenti al Foro Ecclesiastico vengono alla Santa Sede da tutte le parti del » Mondo Cattolico; ma pur anche in certe cause privilegiate di prima istanza, e specialmente in quelle Cause Criminali, nelle quali l'inquisito, o Reo viene a costituirsi spontaneamente di persona a disposizione di essa » Santa Sede, come apparisce da diverse nostre Costituzioni, e particolarmente da quella, che incomincia: *Ad Militantis Ecclesiae;* » impressa nel primo Tomo del nostro Bollario Constit. XLVIII. nella quale fu da noi » provvidamente stabilito, e dichiarato, quando, ed in qual forma fosse lecito all' Uditore della Camera, secondo il prescritto del » Sagro Concilio di Trento, e delle Costituzioni » Apostoliche, ammettere le Appellazioni, inibire gli Ordinarj de' Luoghi, e avocare da » essi le Cause di prima istanza.

Praeterbitur jurisdictio Tribun. A. C.

Causae, propter quas Pont. ut infra statuit.

§. 2. » Ma nondimeno essendo l'animo Nostro sempre più eccitato dal desiderio di ridurre all' ultima possibile perfezione questo » gran Tribunale del Mondo Cattolico, ci siamo determinati, sull' esempio di simile provvedimento da Noi parimente dato all' altro » Nostro Tribunale del Governatore di Roma, » di renderlo, come in appresso, più nobile, » decoroso, e rispettabile in rapporto alle Cause Criminali; provvedendo nel tempo stesso, » che gl' Inquisiti, e Processati nelle Curie dei » proprj Ordinarj, trovino bensì in esso il giusto e dovuto asilo, quando sono innocenti; » ma non mai alcuna impunità, o alcun fomento alla loro disubbidienza, quando sono » colpevoli.

Confirm. in primis omnem dicti Tribunalis jurisdict.

§. 3. » Avendo per tanto in questa Nostra » Cedola per espresse, e di parola in parola registrate tutte et singole facoltà, Giurisdizioni, prerogative, e preeminenze, delle quali, » per concessione de' nostri Predecessori e Nostra, gode, e può godere l' Uditore Generale » della Nostra Camera Apostolica, e quelli in » forma amplissima confermando, e approvando, senz' alcuna benchè menoma restrizione, o diminuzione: Come pure avendo per » espresso lo stato presente del di lui Tribunale in Criminalibus, il numero degli Offiziali, » e Ministri, che lo compongono, e di quelli, » che hanno luogo e voto nella di lui Congregazione; e finalmente la facoltà, ed incombenze di cadauno di essi:

Pro judicio Crim. duos Praelatos Assessores constituit, eosque locum inter Ponentes Sacr. Consult. assignat.

» §. 4. Di nostro Moto proprio, certa scienza e pienezza della Nostra suprema, ed Apostolica Potestà, ad esempio di quello, che » già ordinammo per il detto Tribunale del » Governo di Roma nella nostra Costituzione, » che incomincia: *justitiae gladium;* pubblicata li 24. Maggio 1749. vogliamo similmente et ordiniamo, che in avvenire, al solito » et ordinario numero de' Prelati Ponenti di » Consulta se ne aggiungano altri due, quali » abbiano e debbano godere tutti gli onori, Privilegi, esenzioni, e preminenze, che godono » gli altri Ponenti, di modo che compongano » con essi uno stesso corpo, o sia Collegio; ma » però in vece di essere Ponenti di una delle » nostre Provincie, siano, e debbano essere » ambidue Ponenti, ed Assessori del Tribunale dell' Uditore Generale della Nostra Camera, e che debbano intervenire a tutte le Congregazioni Criminali, quali si terranno avanti di esso: Come pure vogliamo, che alle » medesime Congregazioni Criminali debba intervenire (come prima si costumava) l' Uditore pro tempore in Civilibus di esso Monsignore Uditore della Camera, anch' egli come Assessore del medesimo in Criminalibus » dichiarando, che questo debba sedere im-

Eisdem praecip. munus imponit, suffrag. ferendi in Causis Criminal. una cum A. C. ejusque Auditore, et Locumtenente Civ.

mediatamente dopo li suddetti due Ponenti di Consulta, quali sederanno immediatamente dopo l'Uditore Generale della Camera, secondo l'ordine fra di loro della propria Prelatura o Anzianità.

» §. 5. Nella risoluzione delle Cause, che si proporranno in detta Congregazione Criminale, avranno voto decisivo il suddetto Monsignor Uditore della Camera pro tempore, coll'arbitrio però di astenersi, quante volte così gli piacerà; li tre Assessori suddetti, et il Luogotenente Criminale Generale. Quanto poi alli tre Sostituti Luogotenenti, ancorchè in passato abbiano avuto il voto decisivo, vogliamo che in avvenire non abbiano se non che il semplice Voto consultivo.

Processus a quibus, et quomodo efformandi

» §. 6. Li Processi dovranno compilarsi come per lo passato, tanto nelle Cause di prima istanza, quanto anche, quando occorra, nelle Cause di Appellazione, dalli tre Sostituti Luogotenenti, secondo il ripartimento che ne faranno fra di loro per Turno di Settimana in Settimana, salvo però al l'Uditore della Camera, e suo Luogotenente Generale, in qualche caso particolare, il diritto di commettere la Processura fuori di detto Turno, e con espressa dichiarazione, che li suddetti Sostituti processanti siano sempre tenuti di prendere di mano in mano dal suddetto Luogotenente Generale nella formazione de' Processi le opportune istruzioni.

Process. compendia, seu restrictus a quibus fieri, et recognosci debeant.

» §. 7. Sarà ancora peso di essi Sostituti Luogotenenti il riformare a suo tempo il Ristretto di chiaschedun Processo, che dovrà proporsi in Congregazione, con tutta attenzione, e fedeltà; ma questi Ristretti non dovranno mandarsi in giro all'Uditore della Camera, nè agli altri tre Assessori, come si dirà in appresso, se non dopo che saranno stati firmati, e sottoscritti da quel Sostituto, che gli avrà formati, e successivamente riconosciuti, e confrontati col Processo dal medesimo Luogotenente Generale, quale ancor egli dovrà restar debitore della integrità e sincerità de' medesimi, e perciò sarà tenuto ancor esso sottoscriverli, ed approvarli di proprio suo pugno.

Decreta circa actus ordinat. fiant a solo Lo- contem. recursus autem ad solum Audit. Sign. Just. vel ad Audit. SS. deferatur.

» §. 8. Gli atti ordinatorj di qualunque Giudizio, si faranno tutti, come si è costumato fin' ora, avanti il Luogotenente Generale, e quando alcuna delle Parti si crederà gravata da qualche Decreto del medesimo, non dovrà citare per la reposizione avanti lo stesso Uditor della Camera, com'è stato di recente introdotto con inutile prolungamento; ma dovrà immediatamente ricorrere o all'Uditore della Segnatura di Giustizia, o all'Uditore pro tempore del Papa, in arbitrio de' quali, quando cada nell' ordinatoria alcun grave Articolo, come tal volta cade, sarà di rimetterlo alla Decisione della piena Congregazione: Ben inteso però, che al suddetto Luogotenente Generale non sia mai lecito, sotto pena di nullità, prononciare per sentenza sopra Articoli meramente ordinatori, e che similmente alle Parti non sia mai lecito di ricorrere in Cause Criminali alla piena Segnatura di Giustizia; essendo stato già dichiarato prima da Innocenzo X. Nostro Predecessore, e poi anche da Noi in Segnatura di Grazia, in occasione di una Causa *Alatrina*, che la piena Segnatura di Giustizia non può, nè deve ingerirsi nelle Cause Criminali, nè rispetto alla pertinenza anche tra il Giudice Civile e Criminale, nè rispetto alle Commissioni.

De tempore aduanandi Congreg.

§. 9. » Ogni quindici giorni almeno, nel giorno di Lunedì, dovrà l' Uditore della Camera aduanare avanti di se la Congregazione Criminale, a cui, oltre li tre Assessori suddetti, dovranno intervenire tutti quelli, che sono descritti nel publico Elenco di essa Congregazione; ed al medesimo Uditore della Camera Capo del Tribunale spetterà parimente destinare le Cause, che dovranno proporsi in ciascheduna Congregazione. Ma quindici giorni prima dovrà la proposizione di ogni Causa intimarsi dal Luogotenente alle parti interessate, con intimazione in iscritto, acciò possano in detto tempo dedurre si in iscritto, che in voce le loro ragioni; e respettivamente ciascuna di esse Parti, tre giorni almeno avanti la Proposizione, dovranno distribuire alli Votanti, e comunicarsi vicendevolmente tra di loro nella Sala di esso Monsignor Uditore della Camera, le proprie Scritture, et allegazioni, sotto la pena, in caso di contravenzione, di essere i rispettivi Difensori inabilitati a scrivere, e comparire nel Tribunale, ad arbitrio di detta Congregazione.

Crim. A. C. et intimandi Causarum proposit., communicandi Scriptur. atque Restrictus.

§. 10. » Nel decorso similmente di detti

» quindici giorni saranno tenuti li Sostituti » Luogotenenti, che avranno formati i Ristret » ti de' Processi da proporsi in Congregazione, » firmati e sottoscritti, come sopra, mandare » in giro li medesimi Ristretti in primo luogo » al suddetto Monsignor Uditore della Camera, e dappoi di mano in mano a ciascuno » de' suddetti tre Assessori, l' ultimo de' quali » dovrà rimetterli nelle mani de' respettivi Sostituti Luogotenenti, che gli avranno formati, per essere da essi riferiti in Congregazione.

Confirmat. novam Constit. de Appellat. et Inhib.

§. 11. » Affinchè poi il detto Tribunale dell' Uditore della Camera riesca e sia, come » di sopra abbiamo detto, e Noi assolutamente » vogliamo, di giusto presidio agl' innocenti; » ma non mai di sutterfugio, e fomento ai » colpevoli, in dispregio de' loro immediati » Superiori, e in rilassamento della Disciplina » Ecclesiastica: Considerando, che le Cause » Criminali vengono all' Uditor della Camera » o in grado di appellazione legittimamente » interposte, o anche in prima istanza, quando specialmente gl' Inquisiti si costituiscono » personalmente nelle Carceri a disposizione » della Santa Sede, e per essa dell' Uditor della Camera: Perciò, rispetto alle Cause d' appellazione, confermiamo di nuovo la sud» detta Nostra Costituzione XLVIII. che incomincia: *Ad militantis Ecclesiae;* incaricando » il medesimo Uditore della Camera, perchè » sia nel suo Tribunale pienamente ed esattamente eseguita; E solamente aggiungiamo, » che quante volte avvenga il caso, come non » di rado avviene, che qualcuno appelli dal » Decreto, o Giudicato del proprio Ordinario, » dopo che in virtù di quello stesso Giudicato, » o Decreto, dal quale appella, è stato rilasciato dalle Carceri formali, o da altro qualunque luogo, che prima di esso Giudicato » o Decreto gli era stato assegnato in luogo » di Carcere: In tal caso l' Uditor della Camera, e suo Luogotenente Generale, non debba ammettere l' appellazione, nè rilasciare » alcuna inibizione, nè ordinare la trasmissione degli atti, se prima l' Appellante non » sarà ritornato nelle Carceri formali, o in » altro luogo assegnatogli per Carcere, e che » con idonea cauzione non siasi obbligato a » restarvi sino all' esito della Causa. Non essendo giusto, che l' Inquisito, nel tempo » stesso che impugna per via d' appellazione il » Giudicato del suo Ordinario, voglia goderne » il beneficio, nella parte, che riguarda il suo » rilascio dalle Carceri.

Eamque ampliando, statuit, quod Reus appellans a Decreto, cujus vigore relaxatus est, non audiatur, nisi ad Carceres, sive in Custodiam redeat.

Quoad Causas primae instantiae confirmat Decreta 3 M. Bened. XIII.

§. 12. » Quindi passando all' altre suddette » Cause di prima istanza, benchè i Nostri Predecessori, e specialmente Benedetto XIII. » di felice ricordanza, con sei Decreti che si » trovano impressi dopo il Concilio Romano » *fog. 207. e seqq.* abbiano dato in questa parte » utilissimi provvedimenti; nondimeno per » accorrere, in quanto possiamo, alla malizia » degli Uomini, quali sempre trovano nuova » maniere per contravenire impunemente alle » Leggi anche più sante:

§. 13. » Approviamo in primo luogo, e » confermiamo in tutto e per tutto li primi tre » Decreti del prelodato Benedetto XIII., nei » quali si dispone come in appresso. *I. Recipi possint, et dumtaxat in Tribunali Auditoris Camerae, Constituta Reorum in causis primae instantiae, in quibus de poenis corporalibus agitur, habita ratione ad titulum inquisitionis; Non vero in Causis Censurarum, vel simplicis multae, vel declarationis irregularitatis, sive in aliis Causis, in quibus dicta poena corporalis non intrat. II. Regularium Constituta nunquam recipientur. III. Hujusmodi Constituta fieri tantum possint coram A. C. in Criminalibus, non vero coram alio Judice Appellationis, neque in Urbe, neque extra eam, nec etiam in Sacra Congregatione negotiis Episcoporum, et Regularium Praeposite.*

Item alia tria Decret. ejusdem.

§. 14. » Confermiamo parimente ed approviamo gli altri tre susseguenti Decreti, » nei quali si ordina. » *IV. Constitutus Reus coram A. C. debeat statim in carceribus formalibus Urbis detineri; deinde primum expediantur in ejus Tribunali Literae inhibitoriales, et compulsoriales (absque eo quod Constitutus juret se suspectum habere Ordinarium) pro transmissione Actorum coram dicto Ordinario, nec possit Reus habilitari per Urbem, et extra carceres formales, nisi visis et discussis Actis, et quatenus de jure sit locus dictae habilitationi, audita Parte offensa, vel ejus Procuratore, si in Curia sit praesens, necnon Fisco R. C. A. et quatenus Causa sit cum Procuratore Fiscali Curiae Ecclesiasticae, audito Promotore Fiscali Curiarum Episcopalium in Urbe, atque insuper facta desuper verbo in plena Congregatione Criminali A. C. V. Si Acta vel non incoepta coram Ordinario, vel sufficienter impinguata non fuerint, non commu-*

nicentur Reo, sed eo retento in carceribus formalibus, committatur Ordinario Processus informativi compilatio, vel respective impinguatio, facienda expensis Partis querelantis, vel Fisci Ecclesiastici, si ea non adsit. VI. Actis sufficienter impinguatis, servatis servandis, procedatur ad expeditionem Causae prout de jure, audita semper Parte offensa, vel ejus Procuratore, necnon Fisco R. C. A. et Curiarum Episcopalium, ut supra, in quolibet actu: Districte injungente Sanctitate Sua, ut coram semetipso A. C. tractari et expediri faciat hujusmodi Causas juxta meritum justitiae, ne Rei inquisiti, Forum Ordinarii declinantes in prima instantia, in Urbe quaerant reatuum praesidium.

Ex prava intelligentia tertii et quarti ex old. Decretis, aliquae involuit habilitando Reos ad habendam Urbem loco Carceris extra casus permissos.

§. 15. » Ma perchè contro il vero senso » del terzo, e quarto de' riferiti Decreti si è » andato a poco a poco introducendo l'abuso » di accordare il benefizio dell'Abilitazione per » Roma anche ne' casi, ne' quali de jure non » deve accordarsi, col solo apparente motivo, » che l'Inquisito prima di costituirsi perso» nalmente avanti l'A. C. era stato similmen» te abilitato dal proprio Ordinario ad avere » il Palazzo o la Città in luogo di carcere; non » si fa distinzione fra delitto e delitto; non si » discutono gli atti, anzi per lo più delle volte » neppur possono vedersi, ed esaminarsi, per» chè erano appena incominciati, quando l'In» quisito è fuggito a Roma; la Parte offesa o » non vi è, o non si cura di comparire; il Pro» motore Generale delle Curie Ecclesiastiche » deputato da Benedetto XIII. poco o nulla » operava, e perciò si è lasciato di deputarlo; » e finalmente il Fiscale Generale di Roma, e » suo Sostituto, benchè sia citato, si contenta » di fare in piè della citazione una semplice » protesta generale, e questa fatta, aggravato » da altre incombenze del proprio Uffizio, non » si prende altra cura: dal che avviene che » gl'Inquisiti, benchè consapevoli a loro stessi » del delitto, o delitti commessi, nondimeno » animati da forte speranza di essere abilitati » per una Città così vasta, come è Roma, ven» gono francamente a costituirsi avanti l'A. C. » e si veggono passeggiare impunemente, e » darsi bel tempo, per tacere altri più gravi » disordini, de' quali non conviene far men» zione.

Habilitatio Rei prohibetur, Processu non completo aut non publicato.

§. 16. » Quindi è, che Noi, volendo re» stringere dentro i termini della ragione, e » dell'equità cotesta soverchia condiscenden» za; ordiniamo, e comandiamo, che quante » volte nè in Partibus, nè in Curia è stato » compiuto, e pubblicato il Processo informa» tivo, o sia fiscale, non debba mai abilitarsi » l'Inquisito fuori delle carceri formali, ben» chè prima di costituirsi foss' egli stato abili» tato dal proprio Ordinario; ma debba omni» namente osservarsi ed eseguirsi il suddetto » *Quinto* Decreto, col quale si ordina non so» lo, che quegli atti, che vi sono, non ven» gano comunicati al Reo, ma in oltre, che si » commetta all'Ordinario la compilazione, o » respettivamente l'impinguazione del Proces» so informativo, da farsi a spese della Parte » Querelante, quando vi sia, e quando questa » non vi sia, a spese del Fisco Ecclesiastico; » e che intanto l'Inquisito si ritenga nelle car» ceri formali. Avvertendo bene, che tal com» missione si dia sempre all'Ordinario, ancor» chè l'Inquisito dica, e giuri d'averne pe» rorrescenza; imperciocchè restando a lui, » dopo pubblicato il Processo informativo, » l'arbitrio di ripetere, e ripulsare i Testimo» nj Fiscali, o di fare le sue difese, tanto ba» sta per escludere qualunque pretesto di pe» rorrescenza.

Confectio Processus semper Ordinario committenda.

» 17. » Ed avvertendo inoltre, che quan» do mancano alla perfezione di esso Processo » informativo, come per lo più mancano, gli » esami, e costituti degl'Inquisiti, perchè » questi non possono più farsi dall'Ordinario, » dopo che quelli sono partiti dalla Curia loro; » debba in tal caso l'A. C. perfezionarlo in » questa parte, con esaminare, e costituire » l'Inquisito sopra gl'indizj acquistati nel » processo del Partibus, e debba nelle solite » forme contestargli il delitto, del quale vie» ne imputato. Nè prima di tutto ciò possa ve» nirsi alla pubblicazione del Processo, e molto » meno alla proposizione, o risoluzione della » Causa.

Ejusdem publicatio fieri nequit, antequam Reus constituatur.

§. 18. » Che se all'incontro il Processo » informativo sarà stato già compiuto e pub» blicato in Partibus, prima che il Reo ve» nisse a costituirsi, oppur dopo che sarà com» piuto, e pubblicato come sopra in Roma: » In tal caso, se il Reo citato, secondo il co» stume, vorrà ripetere i Testimonj Fiscali, » ovvero dichiarando di aver quelli *pro rite,* » *et recte examinatis*, vorrà fare il Processo » difensivo; allora solamente abbia la piena » Congregazione la facoltà ed arbitrio di con-

Completo et publicato Processu Inform. et faciendas est repetitiones, aut defensivas, tunc habilitari poterit arbitrio Congreg.

» cedere l'abilitazione, che gli sarà domandata, ma onn mai il solo Luogotenente. Con » che però la medesima Congregazione regoli quest' arbitrio a misura degl' indizj, e » delle prove, che risultaoo dal Processo Fiscale: e purchè inoltre non si tratti nè di » delitto di carne, nè di aborto, ancorchè si » dica non aoimato, nè di omicidio, nè di » falsità con danno grave, nè di furto magno, » o sacrilego, nè finalmente di altro delitto » enorme: volendo Noi, che in questa sorta » di delitti non si accordi mai l'abilitazione » fuori delle carceri formali.

Si autem illius defensio fiet sine novo Processu, in Carceribus maneat usque ad exitum Causae.

§. 19. » Che se l'Inquisito dopo essere stato » compiuto, e pubblicato, come sopra, il Processo informativo io Partibus, o in Roma, » non chiederà che si faccia altro processo ripetitivo o difensivo, ma crederà col solo informativo potersi spurgare dal preteso delitto: Siccome in tal caso cessa ogni motivo » d' abilitarlo extra carceres, quale tutto consiste nella lunghezza del tempo, che si richiede per la compilazione di tali Processi, » così l' A. C. potrà bensì accelerare la proposizione della causa, e procedoro al Decreto, » o Sentenza definitiva, con ricevere ancora » le Fede de' Testimonj, o altri documenti, che » piacerà al Reo di produrre in sua difesa, » considerandoli per suo lume, come Atti e » Testimonj estragiudiziali: Ma non dovrà » abilitare il Reo, se non quando ad istanza » del Fisco, o suo aderente, si dovesso procedere alla compulsa di detti Atti, e respettivamente all' esame de' Testimooj prodotti a » difesa, giacchè allora solamente risorgerebbe il motivo della lunghezza del tempo necessario per la suddetta compulsa ed esame.

Etiamsi habilitetur Inquisitus per Urbem, non permittatur Missam celebrare.

§. 20. » In qualunque caso però si creda » dalla pieoa Congregazinna esser luogo al» l' arbitrio di abilitare l' Inquisito per Roma, » vogliamo e dichiariamo, che non perciò sia » lecito al Reo abilitato il celebrare la Santa » Messa, o esercitare in altro modo gli Ordini: essendo troppo giusto, cha no resti sospeso fino a che la Causa Criminale venga » del tutto terminata in suo favore, e cho in » tanto, non ostante l' abilitazione, si abbia » l' Inquisito a riputare, come se fosse carcerato nelle carceri formali; Per lo che sarà » cura del Luogotenente Generale, prima ancora, che si pubblichi il Decreto d' abilitazione, di mandarne con suo Viglietto l' opportuno avviso alla Curia del Nostro Reverendissimo Cardinal Vicario, o suo Vicegerente, affinchè resti eseguita la suddetta sospensione.

Curia Tribunalis, a quo appellatum est, non facile condemnari debet ad damna et expensas.

§. 21. » Ingiungiamo intanto, e strettamente incarichiamo Monsig. Uditore Generale *pro tempore*, che nella discussione, e risoluzione delle Cause Criminali si abbia sempre dal suo Tribunale tutto il rispetto, che » si deve a' Vescovi, ed altri Ordinarj; e cha » perciò non così facilmente si venga a condannare le Curie Ecclesiastiche al rifacimento do' danni, e delle spese; ma quante volte dal Processo informativo risultino indizj » sufficienti alla Cattura, la Congregazione si » astenga da simili condanne, bastando tali » indizj per escludere nel Giudice quella vera » e propria calunnia, che si ricerca per condannarlo.

Modus a Defensoribus in scribendo agendoque servandus.

§. 22. » Molto più deva attendere, che i » Difensori tanto in iscritto, quanto in voce, » si portino con tutta modestia, non solo fra » di loro, ma ancora e molto più in rapporto » a' Giudici, ed altri Ministri di dette Curie » Ecclesiastiche; E nel caso, che alcuno contravenga, a lui specialmente raccomandiamo di punirlo severamente, o con sospenderlo dalla facoltà di attirare, e scrivere nel » suo Tribunale, o anche con procedere alla » carcerazione, fattane parola nella piena Congregazione.

Aliae leges observandae praesertim circa Taxam Judicum et Notariorum.

§. 23. » Finalmente ricordiamo al medesimo Monsignor Uditore, che insista ed invigili sopra la puntuale ed esatta osservanza » delli Regolamenti da Noi dati nel Nostro » moto proprio delli 12. Maggio 1749. inserito » a confermato nella detta Bolla, che incomincia *Justitiae gladium*, e specialmeote in » quella parte, che riguarda la tassa degli » emolumenti, che possono giustamente esigersi da' Giudici, e Notarj per gli Atti Criminali; e che in questa parte non si fidi » punto de' Ministri, o Notarj del suo Tribunale, quali si lasciano facilmente sedurre » dall' avidità di maggior lucro; ma di quando in quando ne senta ex Officio, e ne interroghi egli stesso i Curiali; e vedendo ad iscoprire, che qualcuno abbia contravenuto, » proceda onninamente alle pene comminate » in esso Moto proprio; essendo così mente, » e volontà Nostra espressa.

Clausulae Chirographi.

§. 24. » Volendo e decretando, che alla

» presente Cedola di Moto proprio, benchè non » esibita, nè registrata in Camera, e ne' suoi » Libri, non possa mai darsi nè opporsi di » surrezione, orrezione, nè d'alcun altro » vizio, o difetto della Nostra volontà, ed in- » tenziene, nè che mai sotto tali, e altri pre- » testi, quantunque validi, validissimi, e giu- » ridichi, anche di Jus quaesito, e pregiudi- » zio del Terzo, possa essere impugnata, mo- » derata, e rivocata, ridotta ad viam Juris, e » concedersi contro di essa l'aperizione Oris, » e altro qualunque rimedio: E che così, e » non altrimenti debba sempre, ed in perpe- » tuo giudicarsi, definirsi, ed interpretarsi, da » qualsisia Giudice e Tribunale, benchè Col- » legiale, Congregazioni, anche de' Reveren- » dissimi Cardinali, Camerlengo di Santa » Chiesa, Tesoriere, Rota, Camera, e qua- » lunque altro, togliendo loro ogni facoltà, e » giurisdiziona di definire, ed interpretare in » contrario: Dichiarando Noi sin d'adesso » preventivamente nullo, irrito, ed invalido » tutto ciò, che da ciascuno di essi con qual- » sivoglia autorità scientemente, o ignorante- » mente fosse in qualunque tempo giudicato, » o si tentasse di giudicare contro la forma e » disposizione della presente Nostra Cedola di » Moto proprio; quale vogliamo, che vaglia, e » debba avere sempre ed in perpetuo il suo » pieno effetto, esecuzione, e vigore, colla » semplice Nostra sottoscrizione, benchè non » vi siene state chiamate, sentite, o citate » qualsisiano Persone, ancorchè privilegiate, » e Privilegiatissime, Ecclesiastiche, e Luoghi » Pii, che avessero, o pretendessero avere in- » teresse nella presente Nostra disposizione, a » cha per comprenderle fosse bisogno di spe- » cial menzione.

§. 25. » Non ostante la Bolla di Pio IV. » Nostro Predecessore *de Registrandis*, la Re- » gola della Nostra Cancellaria *de jure quaesito* » *non tollendo*, e non ostanti ancora tutti qual- » sisieno Chirografi, Brevi, Ordinazioni, e » Costituzioni Apostoliche Nostre, e de' Nostri » Predecessori, Bandi, et Editti, in virtù » d'essi, et in qualunque altro modo emanati » affissi, e pubblicati, Leggi, Statuti, Rifor- » me, stili, usi, consuetudini, e qualunque » altra cosa, che facesse, o potesse fare in » contrario: Alle quali tutte e singole, aven- » done il tenore qui per espresso, e di parola » in parola inserto, e registrato, e supplendo » colla pienezza della Nostra Potestà Pontifi- » cia ad ogni vizio, e difetto quantunque so- » stanziale, e formale, cha vi potesse interve- » nire; per questa volta sola, e per la piena e » totale esecuzione di quanto si contiene nella » presente Nostra Cedola di Moto proprio, am- » plamente, ed in ogni più valida forma de- » roghiamo.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Subscriptio Pontificis.

§. 26. Cum autem praemissa omnia ad augendam dignitatem dicti Tribunalis Auditoris Generalis Causarum Curiae Camerae Nostrae Apostolicae, simulque ad rectam in eo justitiae administrationem futuris temporibus asserendam, opportuna et apta fore conspiciamus; ne eadem ullo umquam tempore debitis fraudentur effectibus; Nos eamdem praeinsertam Schedulam, omniaque et singula in ea contenta et expressa, et a Nobis per eam, ut praefertur, sancita, volita, et ordinata, Motu, scientia et potestatis plenitudine paribus, harum literarum Nostrarum tenore confirmamus, et approbamus, eisque perpetuum et inviolabile praesentis Nostrae perpetuo valiturae Sanctionis robur et firmitatem adjicimus; atque iterum et ex integro ea omnia et singula, in omnibus et per omnia, juxta praeinsertae Schedulae seriem, continentiam et tenorem, eadem Apostolica auctoritate statuimus, volumus, et ordinamus; eademque ab iis, ad quos spectat, et pro tempore spectabit in futurum, perpetuo observari et exactissime impleri jubemus, atque praecipimus.

Bulla Chirographum confirmat, et illius observantiam praecipit.

§. 27. Mandantes propterea dilectis Filiis, Nostro Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinali Camerario, dictoque Causarum Curiae Camerae Apostolicae Auditori Generali, ejusque Assessoribus, et Auditoribus, ac Locumtenenti in Criminalibus, pro tempore existentibus et futuris, aliisque, ad quos pertinet, seu pertinebit in posterum, ut praemissa omnia et singula observent, ac ab omnibus, ad quos spectat, et quandocumque spectabit, exactissime observari faciant; inobedientes vere opportunis juris et facti remediis coerceant et compescant, tam ex Officio, quam ad instantiam Advocati Pauperum, Procuratoris Fisci, Commissarii Camerae et Procuratorum Pauperum pro tempore existentium, seu Partis querelantis, et aliorum, quorum interest; omni et quacum-

que appellatione, sive recursu, adversus praemissorum observantiam et executionem forsan interponendis, omnino postpositis, et remotis.

Clausulae pro praemissorum firmitate.

§. 28. Ac decernentes praeinsertam Schedulam, necnon praesentes Nostras Literas, perpetuo validas, firmas, et efficaces esse et fore, ac, quibuscumque juris seu facti defectibus, qui adversus illas quovis modo, seu quavis ex causa opponi, seu objici possent, minime refragantibus, suos plenarios et integros effectus sortiri, et obtinere; easque propterea, omnibus et singulis impedimentis penitus rejectis, ac neutiquam attentis, ab illis, ad quos spectat, et pro tempore quomodolibet spectabit, subista praefatis omnibus, aliisque quibuslibet aliter statuendi et interpretandi facultate, inviolabiliter et inconcusse observari debere: Ac irritum et inane decernentes, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariis.

§. 29. Non obstantibus omnibus iis, quae in ipsa praeinserta Schedula non obstare voluimus, et quibusvis aliis Constitutionibus et ordinationibus Apostolicis, ejusdemque Tribunalis facultatibus, stylis, usibus, et consuetudinibus etiam immemorabilibus, caeterisque contrariis quibuscumque.

Sanctio poenalis.

§. 30. Nulli ergo omnino Hominum liceat hanc paginam Nostrae confirmationis, approbationis, roboris adjectionis, sanctionis, ordinationis, jussionis, praecepti, mandati, decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire: Siquis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri et Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

Dat. Pont. Anno 14. die prima Octobris 1753.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae Millesimo septingentesimo quinquagesimo tertio, Kalendis Octobris, Pontificatus Nostri Anno Quartodecimo.

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

Visa

De Curia J. C. Boschi.

Loco ‡ Plumbi.

J. B. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevium.

LITERAE APOSTOLICAE XXVI.*

In forma brevis in quibus postquam Sanctitas Sua ad instantiam Regis Fidelissimi elegit S. Franciscum Xaverium Societ. JESU in Patronum Principaliorem et Protectorem Indiarum a Capite Bonae Spei usque ad Regna Sinarum et Japoniae cum omnibus praerogativis et festo primae Classis cum Octava, ulterius de novo ad preces Provinciae Goanae extendit facultatem Episcopis ut ubi expedire judicaverint festum cum Officio Missa et Indulgentia permutare valeant. Item confirmat alias gratias in perpetuum, nempe ad Sepulchrum Ejusdem Sancti, Altare privilegiatum quotidianum, Indulgentiam Plenariam semel in anno a singulis Christifidelibus quocumque die ad eorum arbitrium lucrandam; et Indulgentiam quadraginta dierum singulis diebus. Et Indulgentias in decem Feriis sextis concessas in perpetuum oblique extendit, cum facultate substituendi diem Dominicam vel aliam intra Hebdomadam, ne homines praesertim in Indiis agrorum culturae addicti ab hac Indulgentia lucranda impediantur.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Pontifex clementia in gratiis confirmandis, et amplisudis.

Apostolicae procurationis ministerium, quod a Supremo Pastorum Principe JESU CHRISTO per ineffabilem divinae bonitatis abundantiam imbecillitati Nostrae impositum est, et Apostolicae providentiae ratio jure ac merito a Nobis exigit, ut quae alias per Nos ipsos etiam concessa, atque in aliis Apostolicis Nostris Literis sive in simili forma Brevis, sive sub Plumbo expeditis contenta sunt, eadem in unum conjuncta, quo non solum firmius subsistant, et serventur exactius, verum etiam tutius custodiantur, et omnia insimul universis nota fiant, de novo deinceps approbare, et Supremo Apostolicae auctoritatis Nostrae praesidio, quatenus opus sit, munere, novoque Pontificiae benignitatis documento, vel commotare vel extendere, et ampliare, sive de novo etiam concedere non dedignemur.

Ejusdem Apostolicae Literae de S. Francisco Xaverio electo in Patronum Principaliorem Indiarum.

2. Alias Nos sane dedimus primum alias Nostras in simili forma Brevis Literas tenoris

sequentis — BENEDICTUS PP. XIV. Ad perpetuam rei memoriam.

S. Franciscus Xaverius a toto Christiano Orbe Indiarum Apostolus meruit praedicari. Eumque miraculis et praedicatione celebrem Pontifex impensius colendum proponit.

3. » Indiarum Gentibus Beati FRANCISCI » XAVERII Societatis Jesu, qui Apostolicis » charismatibus affluenter decoratus, novarum » Gentium Apostolus unanimi totius Christiani » Orbis consensu meruit appellari, praedicatione et miraculis ex tot tamque dissitis regionibus Catholicae Ecclesiae aggregatis, ut » gloriosa ejusdem merita alacrius venerantes, » et relicta sibi quoque praeclara virtututum » exempla ardentius imitantes, praesentissimum illius in Coelis apud mirabilem in Sanctis suis Deum sibi patrocinium certe polliceri valeant, ipsum Sanctum Franciscum novis honorum incrementis colendum, novoque titulo in terris decorandum invocandumque proponimus, atque mandamus.

Joannes V. Rex Fidelissimus pietate et Religione illustris hoc ipsum rogat.

4. » Etsi autem pro singulari pietate, et » incredibili erga res sacras, sacrosanctae Religionis rationes, et sanctorum reverentiam » zelo suo Carissimus in Christo Filius Joannes Portugalliae, et Algarbiorum Rex Illustris per dilectum filium Emmanuelem Pereira de Sampajo Militiae JESU CHRISTI » Commendatorem ejusdem Joannis Regis negotiis apud Nos et Apostolicam hanc S. Sedem expediendis praepositum Nobis supplicavit, ut tanti Indiarum Apostoli cultum et » venerationem in terris, quantum Nobis ex » alto conceditur, adaugere satagamus.

Ad hoc idem Pontificem exstimulat persecutio in Sinarum Regno contra Christifideles mota.

5. » Ipsa tamen in Sinarum maximo Regno in Christifideles ibi degentes mota, atque in Evangelicae praesertim praedicationis operarios saeviens persecutio, ut piis laudati Joannis Regis votis ac precibus paterna » benignitate obsecundantes, id praestemus » alacrius, vehementer urget et exstimulat.

Pontifex S. Franciscum Xaverium Patronum Principaliorem ac Protectorem Indiarum cum omnibus praerogativis declarat.

6. » Itaque ad majorem Dei laudem, divinique cultus augmentum, auctoritate Apostolica tenore praesentium Sanctum Franciscum Xaverium Patronum Principaliorem ac » Protectorem Indiarum, quae numerantur a » Capite bonae Spei dicto usque ad Regna Sinarum et Japoniae, eisque adjunctarum Provinciarum, et adjacentium Insularum cum » omnibus et singulis praerogativis, quae juxta Breviarii et Missalis Romani Rubricas » Sanctis Patronis Principalioribus et Protectoribus competunt, habendum, invocandum » et colendum esse statuimus, declaramus atque jubemus.

Ipso Officium et Missam sub ritu duplicis primae classis cum octava praescribit.

7. » Praeterea ut impostarum solemnis » tanti Patroni memoria majori, quam antea » celebrabatur, pietate, ac debitis laudum » praeconiis quotannis recolatur, volumus et » omnibus utriusque sexus Christifidelibus, » qui ad horas Canonicas tenentur, auctoritate » et tenore paribus indulgemus atque mandamus, ut annua ipsius Sancti Francisci Xaverii dies sub Ritu Duplici primae Classis cum » Octava peragatur.

Clausulae pro Literarum Apostolicarum validitate.

8. » Decernentes easdem praesentes literas » semper firmas, validas, et efficaces existere » et fore, suosque plenarios et integros effectus » sortiri, et obtinere, et illis, ad quos spectat, » et pro tempore quandocumque spectabit, in » omnibus et per omnia plenissime suffragari; » sicque in praemissis per quoscumque Judices Ordinarios et Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores judicari et » definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate » scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Non obstantibus quibuscumque.

9. » Non obstantibus praemissis ac Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, » caeterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptis adhibenda.

10. » Volumus autem, ut earumdem praesentium literarum transumptis, seu exemplis » etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis eadem » prorsus fides in judicio et extra adhibeatur, » quae adhiberetur iisdem praesentibus, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum 24. Februarii 1748.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XXIV. Februarii MDCCXLVIII. Pontificatus Nostri » Anno Octavo: Cajetanus Amatus.

Aliae Literae Apostolicae.

11. » Deinde alias Nostras in pari itidem » forma Brevis literas tenoris, qui sequitur— » BENEDICTUS PP. XIV. Universis Christifidelibus praesentes literas inspecturis salutem et Apostolicam Benedictionem.

Conceditur Christifidelibus Sepulcrum Sancti Francisci Xaverii Visitantibus semel in anno Indulgentia Plenaria.

12. » Ad augendam Fidelium Religionem » et animarum salutem Coelestibus Ecclesiae » Thesauris pia charitate intenti, omnibus » utriusque sexus Christifidelibus vere poenitentibus et confessis, ac sacra Communione » refectis, qui ecclesiam Clericorum Regularium Societatis Jesu Civitatis Goanae, ad » quam, ut asseritur, devotionis causa magnus » Christiani Populi, et praesertim Peregrinorum fit concursus in quocumque anni die

» devota visitaverint, et ibi pro Christianorum » Principum concordia, haeresum extirpatio» ne, et Sanctae Matris Ecclesiae exaltatione » pias ad Deum preces effuderint, Plenariam » semel dumtaxat per quemlibet Christifide» lem quolibet anno lucrifaciendam omnium » peccatorum suorum Indulgentiam et remis» sionem misericorditer in Domino concedi» mus.

Clausulae pro Literarum Apostolicarum validitate.

13. » Praesentibus ad quindecim annos » tantum valituris. Volumus autem, ut si pro » impetratione, praesentatione, admissione seu » publicatione praesentium aliquid vel mini» mum detur, aut sponte oblatum recipiatur, » praesentes nullae sint.

Datum 31. Julii 1751.

» Datum Romae apud Sanctam Mariam » Majorem sub Annulo Piscatoris die xxxi. Ju» lii MDCCLI. Pontificatus Nostri Anno Unde» cimo: Gratis pro Deo etiam scriptura: Pro » Domino Cardinale Passioneo. Joannes Flo» rius Substitutus.

Aliae Literae Apostolicae.

14. Praeterea alias quoque in simili iisdem forma brevis literas tenoris sequentis — Universis Christifidelibus praesentes literas inspecturis salutem et Apostolicam Benedictionem.

Visitantibus quamcumque Ecclesiam Societatis Jesu per decem Ferias sextas in honorem Sancti Francisci Xaverii conceditur in una ex ipsis Indulgentia plenaria.

15. » Cum, sicut accepimus, in Ecclesiis » Clericorum Regularium Societatis Jesu pia » erga S. Franciscum Xaverium, praesertim » in decem feriis sextis ejusdem Sancti festum » immediate praecedentibus vel subsequenti» tibus devotio introducta fuerit, prout de » praesenti etiam viget; Nos ad eam confoven» dam, et augendam Fidelium Religionem et » animarum salutem Coelestibus Ecclesiae the» sauris pia caritate intenti, omnibus et sin» gulis utriusque sexus Christifidelibus vere » poenitentibus et confessis, ac sacra Commu» nione refectis, qui aliquam ex Ecclesiis di» ctae Societatis Jesu in una ex praedictis fe» riis sextis per eos ad sui libitum eligenda » devote visitaverint, et ibi pro Christianorum » Principum concordia, haeresum extirpatio» ne, et Sanctae Matris Ecclesiae exaltatione » pias ad Deum preces effuderint, plenariam » omnium peccatorum suorum Indulgentiam » et remissionem misericorditer in Domino » concedimus.

In aliis novem feriis sextis septem anni et totidem Quadragenae.

16. » In reliquis vero feriis sextis hujus» modi eisdem Christifidelibus vere pariter » poenitentibus, et confessis, ac sacra Commu» nione refectis aliquam ex praedictis Eccle» siis, ut supra visitantibus, et ibidem oranti» bus, qua feria praedictarum id egerint, se» ptem annos, et totidem quadragenas de in» junctis eis, seu alias quomodolibet debitis » poenitentiis in forma Ecclesiae consueta re» laxamus.

Clausulae pro Literarum Apostolicarum validitate.

17. » Praesentibus ad septennium tantum » valituris. Volumus autem, ut si pro impe» tratione, praesentatione, admissione, seu » publicatione praesentium aliquid vel mini» mum detur, aut sponte oblatum recipiatur, » praesentes nullae sint; quodque praesentium » transumptis seu exemplis etiam impressis » manu alicujus Notarii publici subscriptis et » sigillo Personae in Ecclesiastica dignitate » constitutae munitis eadem prorsus fides ad» hibeatur, quae adhiberetur ipsis praesenti» bus, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum xxix. Jan. 1751.

» Datum Romae apud S. Mariam Majorem » sub Annulo Piscatoris die xxix. Januarii » MDCCLI. Pontificatus Nostri Anno XI. Pro » D. Card. Passioneo: Joannes Florius Sub» stitutus.

Supplex Libellus SS. D. N. porrectus.

18. » Insuper cum Nobis humiliter porre» ctus fuisset supplex libellus tenoris, qui se» quitur — Beatissime Pater — In Ecclesia So» cietatis Jesu Civitatis Goanae in Indiis situm » est Corpus Sancti Francisci Xaverii, cum» que in illis partibus dictum unicum sanctua» rium sit, et ad quod omnes Fideles veniunt » pro aliqua a Deo obtinenda gratia.

Supplicatur pro Indulgentia quadraginta dierum visitantibus Sepulchrum Sancti Francisci Xaverii.

19. » Ideo ad augendam Fidelium devotio» nem, supplicatur humiliter Sanctitas Vestra » pro Indulgentia quadraginta dierum acqui» renda toties quoties quisque Fidelis utrius» que sexus dictum Sanctuarium visitaverit. » Et Deus etc.

Conceditur gratia ad tempus determinatum.

20. » Praeinserto hujusmodi supplici libel» lo rescribendum mandavimus: » Ex audien» tia Sanctissimi die 13. Augusti 1751.: San» ctissimus benigne annuit pro Indulgentia » quadraginta dierum semel lucranda quali» bet die per utriusque sexus Christifideles, » Ecclesiam, de qua in precibus, devote visi» tantes. Ad Decennium. Joseph Livizzani Se» cretarius: Loco ✠ Sigilli.

Archangelus de Oregny Societatis Jesu Provinciae Goanae Procurator incredibili pietate et zelo in sacrum S. Francisci Xaverii Se-

21. Quoniam autem Dilectus Filius Archangelus de Oregny Presbyter Regularis Societatis Jesu Provinciae Goanae in Indiis ejusdem Societatis Jesu Procurator, qui quamplurima dictae Provinciae negotia curaturus ad hanc Almam Urbem Nostram advenerat, hisce feliciter expeditis, ad muneris sibi injuncti

pulchrum magnificentius ornavit, et sacra ditavit supellectilibus.

partes obeundas redire cogitans; et singulari erga eumdem S. Franciscum Xaverium pietate, et incredibili erga suam Provinciam zelo incensus, ejusdem S. Francisci Xaverii cultum promovere, ipsiusque Sepulcbrum magnificentius ornare, sacrisque supellectilibus ditare pergit.

Ad gloriam Dei in Indiis promovendam octoginta Missionarios necnon artemque typograficam et peritos homines illuc transmisit. Et supradictas gratias confirmari et ampliari curavit.

22. Et ad ipsam Provinciam magis magisque excolendam non solum octoginta circiter interea misit operarios, sed etiam, quo libri Spirituales ad populos illos in mysteriis Catholicae Fidei instituendos, et Christiana pietate inflammandos utiles et opportuni illic ederentur, omnia typograficae artis instrumenta omnibus numeris absoluta, et magno pretio comparata illuc una insimul cum nonnullis ejusdem typograficae artis peritis hominibus transmittenda curavit; suo, ejusdemque Provinciae nomine nuper Nobis humiliter supplicari fecit, ut non solum praeinsertas Nostras Literas et rescriptum iterum in perpetuum confirmare, et, quatenus opus sit, iterum concedere, verum etiam alia quidem commutare, alia vero, ut infra, ampliare de benignitate, et auctoritate, Apostolica dignaremur.

Pontificis studium in favorem eorum qui in Vinea Domini feliciter laborant.

23. Nos itaque haec omnia mature considerantes, quantum iis in regionibus profutura sint, quantumque ex iisdem Catholica Religio susceptura sit verae pietatis decus et incrementum, et memoratum Archangelum Procuratorem, ipsiusque Provinciae Missionarios, et omnes dictae Societatis Religiosos Alumnos inibi in Vinea Dei Sabaoth adlaborantes amplioribus gratiarum favoribus prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis Excommunicationis, Suspensionis, et Interdicti, aliisque Ecclesiasticis Sententiis, Censuris, et poenis a jure vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, et absolutas fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati:

Auctoritate Apostolica omnes praedictas gratias confirmat, et extendit in perpetuum.

24. Auctoritate Apostolica tenore praesentium primum quidem omnia et singula praeinserta in iis, quae infra statuendis non sint contraria; iterum in perpetuum approbamus et confirmamus.

Festum S. Francisci Xaverii aliquando in Indiis commodius transferri oportet.

25. Deinde vero cum festus dies ejusdem S. Francisci Xaverii ubique locorum diei tertiae mensis Decembris addictus celebretur, atque in Indiis in unaquaque Civitate et loco baud facile ob concursum populorum celebrari ita possit, ut eorumdem populorum pietati praesertim in suscipiendo Sanctissimae Eucharistiae Sacramento, et lucrandis Indulgentiis satisfieri possit.

Unde concedit, ut Episcopi in locis ubi judicaverint illud transferre possint cum Missa Officio et Indulgentiis.

26. Eapropter Venerabilibus Fratribus Antistitibus earumdem partium Ordinariis committimus, ut pro suo zelo, et prudentia eumdem inibi Festum S. Francisci Xaverii diem, ad alium sibi benevisum pro Ecclesiis respective diem, stabilem tamen, nec ad ipsorum placitum deinceps permutandum, transferendum et consignandum, una cum festivitate, recitatione Officii Divini, celebratione Missae, et consecutione Indulgentiarum eadem die tertia Decembris concessis permutent, transferant, et consignent.

Confirmat etiam Pontifex Privilegium quotidianum perpetuum Altaris S. Francisci Xaverii in Ecclesia Goana.

27. Porro Privilegium quotidianum perpetuum, quo alias Altare ejusdem S. Francisci Xaverii in praefata Ecclesia Goana situm decoravimus, iterum, quatenus opus sit, auctoritate et tenore paribus in perpetuum concedimus, et confirmamus.

Indulgentias pro decem feriis sextis supra relatas aliquando non lucrantur homines praesertim in Indiis agrorum culturae addicti.

28. Praeterea cum Indulgentias Plenarias, aliasque septem annorum, ac totidem quadragenarum, quas in forma Ecclesiae consueta concessimus iis omnibus Christifidelibus, qui in decem sextis Feriis ante, vel post Festum diem S. Francisci Xaverii confessi ac Sac. Communione refecti quamcumque ipsorum Regularium Presbyterorum Ecclesiam visitassent, baud lucrari valeant praesertim in Indiis homines tam culturae agrorum, quam aliis negotiis addicti.

Pontifex concedit ut ferias sextas in quamcumque aliam diem commutare possint singuli Christifideles.

29. Ea propter ut etiam die Dominica, vel alia quacumque die infra bebdomadam ad unius cujusque libitum eligenda, dummodo omnia in praeinsertis Nostris literis praescripta adimpleverint, easdem Indulgentias pari modo, et forma lucrari possint et valeant, in perpetuum concedimus, et indulgemus.

Clausulae pro Literarum Apostolicarum validitate.

30. Decernentes praesentes literas, et in eis contenta quaecumque semper firma valida, et efficacia existere et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri et obtinere, et illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari.

Omnibus interdicitur quacumque aliter judicandi facultas.

31. Sicque et non aliter in praemissis per quoscumque Judices Ordinarios et Delegatos; etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores S. R. E. Cardinales, et Apostolicae Sedis Nun-

tios, et quosvis alios quacumque praeeminentia et potestate fungentes et functuros judicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Non obstantibus quibuscumque et declaratur has gratias esse perpetuas.

32. Non obstantibus, quatenus opus sit, Nostra et Cancellariae Nostrae Apostolicae regula de non concedendis Indulgentiis ad instar, aliisque Constitutionibus et ordinationibus Apostolicis, caeterisque contrariis quibuscumque. Praesentibus perpetuis futuris temporibus valituris.

Transumptis adhibenda Fides.

33. Volumus autem, ut earumdem praesentium literarum transumptis seu Exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis et sigillo personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum 6. Octobris 1753.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die VI. Octobris MDCCLIII. Pontificatus Nostri Anno Decimoquarto.

Cajetanus Amatus.

Loco ✠ Sigilli.

XXVII. TERRA SUBLACI

Aliaque Oppida, et Loca, intra ditionem Ecclesiasticam sita, Monasterio S. Scholasticae Sublacen. antea subjecta, a temporali dominio et jurisdictione Monasterii praefati, et Abbatum eximuntur, et Camerae Apostolicae, quoad temporalem bujusmodi jurisdictionem et dominium, applicantur et incorporantur; praeservatis Monasterio ac Abbatibus jurisdictione spirituali, necnon emolumentis a praefata temporali jurisdictione promanantibus.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Pontificia cura, ut S. R. E. Subditi in recto ordine, et mutua concordia persistant.

Commendatam Nobis una cum Suprema Ecclesiae at Reipublicae administratione omnium Populorum Apostolicae Sedis temporali Dominio subditorum felicitatem pro viribus promovere cupientes; cum banc potissimum ex eo pendere non ignoremus, ut optima regiminis forma inter illos stabiliatur, per quam in mutua animorum concordia, ab omni tumultu, rixa, et perturbatione remoti, et in debita erga eamdem Apostolicam Sedem fide ac devotione, contineantur; nec alias omisimus, nec umquam omittendum Nobis esse censemus, ad saluberrimum hujusmodi finem obtinendum, providentiae Nostrae studia, et potestatis Nobis traditae plenitudinem interponere, ubicumque rerum necessitatem id postulare noverimus, et ad propositum publicae utilitatis augmentum opportune expedire.

Peculiaris providentia requiritur pro locis Monasterio Sublacen. in temporalibus subjectis.

§. 1. Huic autem instituto Nostro, et recti regiminis rationi deesse Nobis videremur, nisi nunc temporali gubernio Terrae Sublaci, aliarumque Terrarum, Castrorum, et Locorum intra fines temporalis Ditionis Sanctae Romanae Ecclesiae consistentium, et a Monasterio, Abbatia nuncupato Sanctae Scholasticae Sublacen. Ordinis Sancti Benedicti, Nullius Dioecesis in Districtu Urbis, dependentium, quod quidem variis perturbationum generibus et saepe alias, et Pontificatus etiam Nostri tempore non semel agitatum fuisse doluimus, paterna sollicitudine consuleremus.

Nec alia magis idonea dignoscitur, quam eorum subjectio immediate jurisdict. Sedis Ap.

§. 2. Cumque Monasterium praedictum, quod bonae memoriae Joannes Baptista, dum viveret, Episcopus Albanensis Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalis Spinola nuncupatus in Commendam ad sui vitam ex concessione et dispensatione Apostolicis obtinebat, illius Commenda per obitum dicti Joannis Baptistae Episcopi et Cardinalis illius ultimi possessoris Commendatarii cessante, vacaverit, et vacet adhuc ad praesens; facile Nobis fuit, hujusmodi vacatione durante, cognoscere, dictam Sublaci Terram, cum aliis praedictis Terris, Castris, et Locis ab eodem Monasterio dependentibus, quae hactenus non solum spirituali, verum etiam temporali dicti Monasterii, illiusque Abbatis seu Commendatarii pro tempore existentis, jurisdictioni immediate subjectae atque subjecta extiterunt, non alia meliori et magis proficua gubernii forma regi posse, nec Hominum ibi degentium tranquillitati et commodis melius provisum fore, quam si eadem Sublaci, et aliae Terrae, Castra, et Loca praedicta, praevia illarum et illorum a dicto Monasterio, illiusque Abbate, seu Commendatario bujusmodi, quoad temporalem in illis jurisdictionem, dismembratione et segregatione,

immediato Sedis et Camerae Apostolicae dominio perpetuo subjicerentur, et unirentur.

Ideo Pont. separat a dicto Monasterio temporalem jurisdictionem in Sublaci, aliisque Terris in statu Ecclesiastico exist.

§. 3. Habita igitur super his diligenti consideratione, ac omnibus et singulis mature pensatis, Motu proprio et certa scientia, deque Apostolicae potestatis plenitudine, praedictam Terram Sublaci, cum aliis Terris, Castris, et Locis hujusmodi annexis, et a saepedicto Monasterio dependentibus, ut praefertur, et intra tamen fines praefatae Ditionis Sanctae Romanae Ecclesiae sitis, quaecumque hactenus temporali simul et spirituali jurisdictioni, ac forsan proprietati, directo dominio, et superioritati dicti Monasterii, illiusque Abbatis et Commendatarii praefati, subjectae et subjecta extiterunt, quarum et quorum omnium et singularum ac singulorum denominationes et vocabula, cum earum et eorum situationibus, Territoriis, eorumque extensionibus et confinibus, praesentibus pro expressis et singulariter nominatis et specificatis haberi volumus, (salvis tamen integre, et absque ulla diminutione, ac in perpetuum dicto Monasterio, illiusque Abbati, seu Commendatario pro tempore existenti Jurisdictione Ecclesiastica et spirituali super praedicta Sublaci, aliisque Terris, Castris, et Locis annexis et dependentibus praedictis, illarumque et illorum Clero et Populo; ac salvo etiam privilegio et jure privativo tam venandi, quam piscandi, eodem modo, quo Abbates dicti Monasterii Commendatarii pro tempore existentes hujusmodi privilegio ac jure gravisi sunt; et gaudere consueverunt, nec non salva jurisdictione spirituali simul et temporali, ac proprietate, dominio, et superioritate super qualibet alia Terra, ac quolibet alio Castro, et Loco, extra Ditionem temporalem ejusdem Sanctae Romanae Ecclesiae sita, ac sito, et ab eodem Monasterio quomodolibet dependenta, ex nunc, et de caetero, ac perpetuis futuris temporibus, quoad temporalem in illis jurisdictionem,) ab ejusdem Monasterii ejusque Abbatis, et Commendatarii pro tempore existentis jurisdictione, ipsarum tenore praesentium, separamus, dividimus, et disjungimus; praedictamque Sublaci, aliasque Terras, Castra, et Loca hujusmodi, quoad dictam temporalem in illis jurisdictionem, ad praefatam Sedem, et Cameram Apostolicam, earumdem praesentium vigore, avocamus, eique perpetuo applicamus, appropriamus, et incorporamus, ac eum supremo ejusdem Sedis et Camerae dominio, et reliqua illius immediata temporali Ditione consolidamus.

Praeservata tamen Jurisdict. Ecclesiastica, ac jure venandi, et piscandi, ac etiam jurisdict. tempor. in Locis extra Ditionem Sanctae Sedis

Ac jurisd. temporal. separatam, cum universo S. Sedis immediato temporali dominio consolidat.

§. 4. Decernentes, omnimodam temporalem jurisdictionem; nec non proprietatem, seu directum dominium, ac etiam superioritatem super dicta Sublaci, aliisque Terris, Castris, et Locis, ut praefertur, separatis, divisis, et disjunctis, deinceps et perpetuo penes Sedem et Cameram praedictam residere debere, neque praedictum Monasterium, ejusque futuros Abbates, et Commendatarios, aliquod jus et actionem aliquam super illis habere, aut praetendere posse; ad quorum effectum omnes et singulas utriusque sexus Personas ex praedicta Sublaci, aliisque Terris, Castris, et Locis hujusmodi oriundas, et in eis respective degentes, praesentes, et futuras ab omni jurisdictione, potestate, auctoritate, subjectione, dominio, guberniο, et superioritate temporali Abbatis et Commendatarii dicti Monasterii pro tempore existentis, ejusque Officialium et Ministrorum, ac a qualibet vassallagii, clientelae, fidelitatis, et cujuscumque alterius servitutis, ratione temporalis jurisdictionis tantum debiturum, praestatione; ita ut Personae, ut praefertur, oriundae, et inibi degentes, deinceps quoad temporale regimen et gubernium, aliaque praemissa, non alium, quam Romanum Pontificem pro tempore existentem, ac Sedem et Cameram praedictam, recognoscere, eique parere debeant, etiam perpetuo liberamus, eximimus, et absolvimus.

Bona jurisd. dicti Monasterii aliis in censum concessa in casu devolut. eidem S. Sedi applicat.

§. 5. Et quoniam aliae quaedam intra fines praedictae Ecclesiasticae Ditionis forsan existunt Terrae, seu Castra, et Loca jurisdictionalia, a proprietate ac directo dominio seu superioritate ejusdem Monasterii dependentia, quae ab aliquibus in feudum, vel censum, et recognitionem tenentur, et possidentur; si quando illae et illa, ob non solutum canonem, censum, aut recognitionem, seu ob servitia non praestita, aut pacta non servata, vel ob lineam finitam, aut alio quovis titulo et capite, jam nunc devoluta esse, aut in posterum devolvi contingat; Nos illas, et illa, quae scilicet intra praedictae Ditionis fines dumtaxat, ut praefertur, existant, quoad directum dominium et temporalem jurisdictionem hujusmodi, non amplius ad dictum Monasterium, sed ad ipsam Sedem et Cameram Apostolicam, ex nunc prout ex tunc, perpetuo develvi et reverti, et ex

tunc prout ex nunc devoluta censeri, volumus, statuimus, et declaramus.

Bona vero non jurisd. in simili ratu Monasterio adjudicat

§. 6. Caetera vero non jurisdictionalia bona, seu jura, et praedia rustica aut urbana, in dictis Terris, Castris, et Locis, quoad temporalem jurisdictionem, ut praefertur, separatis, ac respective applicatis, et incorporatis, illorumque Territoriis, existentia, quae alias a dicti Monasterii Abbatibus et Commendatariis in emphyteusim, seu livellum, aut locationem, vel alio titulo, aut nomine, quibusvis Personis concessa, vel alias ex juribus ejusdem Monasterii possessa dignoscantur, si quandocumque ex quovis capite devolvi contingat, aut etiamsi eadem ob delictum Fisco subjicienda et applicanda forent, volumus et declaramus, eidem Monasterio, ejusque Abbati et Commendatario pro tempore existenti, quoad directum et utile dominium, perpetuo reservata esse et censeri; adeoque eadem pro tempore ad Monasterium ipsum, ejusque Abbatem et Commendatarium, devolvi et reverti statuimus et decernimus.

Bona per Monasterium originariis concedenda, eisdem sed non uti subditis Monasterii, concedi debere declarat

§. 7. Quod si, circa aliqua bona hujusmodi, ex statutaria forsan dispositione, seu ex contractu, aut privilegio, vel alias, id juris obtineat, ut Vassallis ejusdem Monasterii dumtaxat in emphyteusim, livellum, aut censum concedi, aut locari, vel in favorem eorumdem renovari soleant, aut debeant: Volumus, et statuimus, ut postbac eisdem, non amplius ut Vassallis ipsius Monasterii, sed tanquam eorumdem Terrarum, et Castrorum seu Locorum originariis, et Incolis, Nobis, ac dictae Sedi, et Camerae Apostolicae subjectis, Nostrisque, et Successorum Nostrorum Vassallis, servata tamen in reliquis omnibus forma in similibus concessionibus, locationibus, et renovationibus servari solita, concedi, locari, et respective renovari pergant.

Decernit omnia bona et fructus Monasterii ratione temporalis juris spectan ad illud ut antea pertinere debere

§. 8. Caeterum omnes, et singulos dicti Monasterii fundos, agros, vineas, domos, palatia, aliaque bona, fructus, redditus, et proventus, flumina, rivos, ac molendina, et Fullonicas, Juraque universa, et emolumenta in illis, et ex illis percipi solita, canones etiam, census, recognitiones, laudemia, regalias, vectigalia, portoria, decimas, praestationesque reales, aut pecuniarias, seu personales, quaecumque in dictis Terris, Castris, et Locis, ab eodem Monasterio, ut praefertur, separatis, ac respective applicatis, et incorporatis, ac etiam ut supra devolvendis, consistunt, seu ex eisdem, vel ex personis ibidem degentibus, non in vim solius jurisdictionis temporalis, ejusque exercitii, sed vigore statutorum, aut conventionum, vel privilegiorum, seu consuetudinum dicti Monasterii, percipi, et solvi consueverunt, nullatenus sub praesenti separatione, divisione, dismembratione, ac respective applicatione, appropriatione, et incorporatione comprehendi, sed eidem Monasterio, futurisque pro tempore illius Abbatibus, et Commendatariis similiter perpetuo reservata esse, et censeri; ita ut praedicti Abbates, et Commendatarii illis omnibus uti, frui et gaudere, dictosque fructus, redditus, proventus, praestationes, et emolumenta quaecumque, et undecumque, praeterquam ex dicta temporali jurisdictione, et illius exercitio provenientes, et provenientia, percipere, exigere, et levare, ac in suos dictique Monasterii usus, et utilitatem convertere, libere, et licite perpetuo possint, et valeant, prout alii ejusdem Monasterii Abbates, et Commendatarii hactenus potuerunt, ac etiam debuerunt, et fecerunt, earamdem praesentium tenore decernimus, et expresse declaramus.

Emolum. temporal. jurisd. non comprehendi et eorum usum praescribit, sibi reservat.

§. 9. Ne autem futuris temporibus dubitari aut controverti contingat, quaenam ex dictis emolumentis, seu praestationibus, aliisque proventibus, et redditibus, ex jurisdictione temporali praedicta, ejusdem exercitio proveniant, et consequenter sub praesenti dismembratione, separatione, et applicatione comprehensa, vel contra eisdem Monasterio, ac Abbatibus, et Commendatariis reservata sint, et censeri debeant; simulque pateat, qua lege ac methodo dictarum Terrarum, Castrorum, atque Locorum regimen atque gubernium in temporalibus deinceps procedere et administrari; et qua ratione occurrentes expensae ac sumptus pro eodem temporali guberaio et regimine, exigi, supportari, et erogari debeant; Nos ipsi haec omnia in peculiari Schedula Nostri Motus proprii, eadem infrascripta die Nostra manu signata, latius declaravimus, et opportune praescripsimus; quam quidem Schedulam, uti partem integralem praesentium, et tanquam iisdem praesentibus de verbo ad verbum insertam haberi volumus, et juxta declarationes in eadem expressas, quoad praemissa, judicari et censeri, atque omnia et singula in eadem praescripta et ordinata plenissimo

adimpleri, ac perpetuo observari praecipimus et mandamus.

Clausulae pro praemissorum firmitate.

§. 10. Denique tam praesentes Literas, quam dictam Schedulam et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo, quod quicumque in praemissis aliquod interesse habentes, seu habere praetendentes ad id vocati, citati, et auditi non fuerint, seu causas, propter quas eaedem praesentes emanaverint, satis adductae et verificatae non fuerint, aut ex quovis capite et titulo, etiam laesionis, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, in jus vel controversiam vocari, aut ad terminos juris reduci minime posse; Sicque in praemissis omnibus et singulis per quoscumque Judices, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, et Camerae Apostolicae praedictae Clericos, ac ejusdem Camerae Thesaurarium Generalem, ut Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate et auctoritate, judicari et definiri debere: Et quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum et inane decernimus.

Derogatio contrariis.

§. 11. Non obstantibus praemissis, et quatenus opus sit, fel. rec. Symmachi, et Pauli Secundi, et aliorum de rebus Ecclesiae non alienandis, nec non Joannis VII. Gregorii IV. Nicolai I. Joannis X. Benedicti VI. Benedicti VIII. Honorii III. Gregorii IX. Alexandri IV. Bonifacii etiam IX. ac forsan etiam aliorum, super temporali jurisdictione dicti Monasterii, illiusque Abbatis, et Commendatarii pro tempore existentis, Romanorum Pontificum Praedecessorum Nostrorum, Constitutionibus Apostolicis, etiam in Synodalibus, Provincialibus, generalibusque Conciliis editis, ac una, de jure quaesito non tollendo, et altera, de dismembrationibus et applicationibus committendis ad partes, vocatis quorum interest, Nostris, et Cancellariae Apostolicae Regulis, necnon dicti Monasterii fundatione, et donationibus et forsan factis, et quorumvis Piorum Testatorum dispositionibus, dictique Ordinis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis et consuetudinibus: Privilegiis quoque, Indultis, et Literis, quacumque etiam Apostolica auctoritate et liberalitate, eidem Monasterio, illiusque Abbatibus, Superioribus, Conventui, et Personis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, et insolitis clausulis, ac irritantibus, et aliis decretis, per quoscumque etiam Romanos Pontifices Praedecessores Nostros, et Sedem praedictam, etiam ad Imperatorum, Regum, Ducum et aliorum quorumcumque Principum instantiam, seu illorum contemplatione et intuitu, etiam motu simili, ac consistorialiter, vel alias quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quaevis alia expressio habenda foret, eorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, praesentibus pro plene sufficienter expressis habentes, ad praemissorum effectum, latissime, et plenissime, ac specialiter et expresse harum serie derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

Pontif. mandat praesentem Constit. in Camera Apostolica registrari et publicari, ac transumptis illius fidem haberi.

§. 12. Volumus autem praesentes Nostras Literas ad formam Constitutionis recol. mem. Pii PP. IV. in Camera Apostolica, illiusque Libris registrari, ac earum exempla ad Valvas Ecclesiae Sancti Joannis Lateranensis, et Basilicae Principis Apostolorum de Urbe, aliisque Locis solitis et consuetis Urbis, appendi et publicari debere. Ipsarum vero Literarum exempla, etiam impressa, manu alicujus Notarii publici subscripta, et Sigillo cujuscumque Curiae ecclesiasticae, aut Personae in Ecclesiastica dignitate constitutae obsignata, eamdemque fidem promereri, quam ipsis praesentibus praestaretur, si originaliter exhibitae forent vel ostensae.

Sanctio poenalis.

§. 13. Nulli ergo omnino Hominum liceat, paginam hanc Nostrarum separationis, divisionis, disjunctionis, avocationis, applicationis, appropriationis, incorporationis, consolidationis, liberationis, exemptionis, declarationis, statuti, praecepti, mandati, decreti, derogationis, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. Pontific. Anno 14. die 7. Novembris 1753.

Datum Romae apud S. Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae Millesimo septingentesimo quinquagesimo tertio, septimo

Idus Novembris, Pontificatus Nostri Anno Quartodecimo.

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

Visa de curia

J. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Loco ✠ Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

Publicata die 26. Novembris 1753.

SUBSEQUITUR

Declaratio, quaenam sint jura et emolumenta ex temporali jurisdictione promanantia, quaeque onera ex hujusmodi emolumentis sint imposterum sustinenda.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Motu proprio etc.

Moto proprio, in cui dichiarasi, quali sieno i diritti e rendite della Giurisdizione temporale.

» Avendo Noi sotto questo medesimo giorno » separati, divisi, e dismembrati dalli due » Monasterj del Sacro Speco, e di Santa Scolastica di Subiaco, dell'Ordine di S. Benedetto, e dagli Abbati Commendatarj pro tempore, il dominio, governo, e giurisdizione » temporale della Terra di Subiaco, e de' Castelli, o Luoghi Giurisdizionali da essa dipendenti, con tutti i proventi e rendite, » che derivano da detta Giurisdizione temporale, e quelli e questi appropriati, applicati, ed incorporati in perpetuo alla Nostra » Camera Apostolica, salva però sempre a' suddetti Abbati Commendatarj la Giurisdizione » Ecclesiastica e Spirituale, la Privativa della » Pesca, e della Caccia, a salva ancora qualunque sorta di rendite, ed emolumenti non » provenienti dalla sola giurisdizione, e governo temporale, come più largamente apparisce dalle Nostre Lettere Apostoliche sopra ciò spedite *sub Plumbo*. Ed essendoci in » dette Lettere riservati di dichiarare, mediante la presente Cedola di Nostro Moto » proprio, quali sieno i diritti, rendite, e » proventi derivanti dalla detta Giurisdizione » temporale; come si abbiano in avvenire da » governare quanto al medesimo temporale le » dette Terre, Castelli, e Luoghi dell'Abbazia; e come si debba supplire alle spese occorrenti per lo stesso governo temporale. » Quindi è, che avendo qui per espresso, e di » parola in parola inserto l'intiero tenore di » dette Nostre Lettere Apostoliche, a volendo » che questa Nostra Cedola si abbia, a debba » aversi come parte integrante dello medesime: Di Nostro Moto proprio, certa scienza, » e pienezza della Nostra Sovrana Potestà, decretiamo, e dichiariamo, che i diritti, rendite, o proventi derivati da detta Giurisdizione temporale sono:

Sono ridotti principalmente a cinque capi, e quali siano.

» *In primo luogo*. Il Provento et Affitto della Cancelleria, o Cancellerie civili e criminali de' Tribunali Laici; e degli Archivj, » che attualmente sono, o potraono stabilirsi » in avvenire in qualunque Terra e Luogo » dell'Abbazia.

» *Secondo*. La facoltà di deputare il Governatore di Subiaco, e i Giudici Subalterni d'ogni Luogo dell'Abbazia, e di esigere » da essi Giudici Subalterni gli emolumenti, » ch'erano soliti di pagare per la Spedizione » delle Patenti; in ordine a che, trovandosi » presentemente affittato, per l'affitto fattone » dal defonto Abbate Commendatario, alla Comunità della Camerata il pascolo della montagna di Camposecco, per annui scudi duecento, con la facoltà di nominare il Podestà » dell'istessa Terra; vogliamo, che si detragga » dal detto affitto, a che tanto meno corrisponda quella Comunità al futuro Abbate; » quanto importa l'emolumento della patente » della suddetta Podesteria misurandolo, e » regolandolo da quello che per la medesima » è stato solito altre volte di pagarsi.

» *Terzo*. Le carceri situate in mezzo la » Terra di Subiaco vicino alle piazza, con » l'abitazione annessa per uso de' birri, con » tutti i suoi stigli, e utensili, che dovranno » servire per il Tribunale del Governo laicale; » restando per uso e comodo del Tribunale » Ecclesiastico le carceri esistenti nella Rocca » e Palazzo spettante all'Abbate Commendatario, al quale però dovrà darsi liberamente » anche l'uso, e comodo di dette carceri laicali vicine alla piazza, fino a tanto che avrà » fatto accomodare ed assortire degli stigli necessarj le suddette carceri della Rocca.

» *Quarto*. Il Provento de' danni dati: quale » vogliamo, che si regoli, tanto rispetto all'applicazione delle pene, quanto rispetto

alla cognizione delle Cause, a tenore di quanto si prescrive colla Nostra Costituzione, che incomincia: *Inveterata Reipublicae incommoda:* dei 25. Gennaro 1751., non ostante che le Comunità dell' Abbazia nulla paghino in Camera per il provento delle suddette pene.

» *Quinto*. Finalmente la Posta delle Lettere: volendo Noi, che questa non più cammini, come camminava per lo passato, per mezzo d' un Postiglione deputato dall' Abbate Commendatario, e stipendiato per la maggior parte da dette Comunità, mediante una certa annua contribuzione, ma che resti, e si unisca con tutte le altre Poste del Nostro Stato Ecclesiastico, sotto l' appalto, e disposizione del Generale delle Nostre Poste: Cosicchè le dette Comunità, e ciascuna di esse, rimangano in avvenire affatto libere da detta contribuzione, e ciascheduno, che in Roma o in Subiaco vorrà riscuotere le sue lettere, debba pagarne il porto, secondo la Tariffa stabilita tra Nostra Camera, e il detto Generale delle Poste. Vogliamo però e dichiariamo per quiete e indennità degli Abitanti, ed Uomini dell' Abbazia, che volendosi nei giorni fuori di posta mandare da qualunque Particolare Lettere e Pieghi per espresso, o per mezzo di qualche Vetturale, o di altri; niuno possa essere per ciò molestato, nè dal suddetto Generale delle Poste, nè da' Subappaltatori o Ministri.

Pesi annessi alla Giurisdizione temporale, dai quali vien sgravata l'abbazia.

§. 2. » Siccome dunque abbiamo separato, e separiamo dall' Abbazia tutto quello, ch' è frutto ed emolumento della giurisdizione temporale; così per la dovuta correspettività vogliamo, che sieno sgravati, e liberati la medesima Abbazia e li suoi Abbati Commendatarj pro tempore, di tutto quello, ch' è peso dell' istessa giurisdizione; onde non saranno essi in avvenire più obbligati a pagare il salario del Governatore di Subiaco, del Bargello, e Birri, e degli altri Ufiziali del Tribunale Secolare; ma dovranno unicamente succombere a' quelle spese, che saranno necessarie per l' esercizio della Giurisdizione Ecclesiastica, e servizio del loro Tribunale Abbaziale. E perchè questi stessi frutti, ed emolumenti derivanti dalla giurisdizione temporale, che abbiamo, come sopra, separati, e incamerati, li cediamo in perpetuo ed applichiamo fino da ora al Corpo delle Comunità della suddetta Abbazia; Quindi è

E addossati alle Comunità, da sostenersi con gli Emolumenti ceduti loro.

che dovranno pensare in avvenire le Comunità medesime a sopportare i pesi dell' istessa giurisdizione: consistenti nel pagamento di scudi cento annui al Governatore di Subiaco; scudi trecento al Bargello, con l' obbligo di tenere al suo servizio dodici Birri, a' quali dovranno somministrarsi i soliti utensili, quando sono in giro per servizio di giustizia ne' luoghi dell' Abbazia; scudi ventiquattro al Procuratore de' Poveri, ch' è obbligato a difendere i Carcerati; scudi nove e bajocchi sessanta al Mandatario; scudi tre e bajocchi sessanta per provvedere giornalmente i Carcerati d' acqua; scudi otto bajocchi sessanta per il Cappellano, che deva celebrare in ogni Festa la Santa Messa nella Cappella delle Carceri; e scudo uno per la cera in servizio della suddetta Cappella, nella istessa guisa appunto, che si è costumato fin' ora. Al qual effetto, se mai per avventura non corrispondessero li frutti et emolumenti come sopra incamerati, e respettivamente ceduti, al pieno de' divisati pesi, vogliamo, che sieno tenute a supplire con la dovuta proporzione a tutto quello, che mancherà, le Comunità dell' abbazia suddetta, le quali potendo all' incontro sollevarsi, come ci è noto, da molti pesi, che soffrivano in tempo del governo de' passati Abbati Commendatarj, non verranno perciò a risentire nessun aggravio maggiore. Come pure vogliamo, che sia cura e pensiero delle stesse Comunità, il trovare e stabilire la maniera, mediante cui i salarj, e provvisioni, come sopra, assegnate agli Ufficiali, e Ministri del Tribunale del Governo, sieno puntualmente pagate di mese in mese. Finalmente tutte le Terre, Castelli e luoghi della predetta Abbazia, vogliamo, che in avvenire si governino nella maniera, che sono state governate fin ora da un Governatore Generale, che risegga in Subiaco, e da altri Giudici Subalterni, chiamati Podestà, che riseggano in ogni Terra, e Castello; quali Giudici Subalterni però non avranno giurisdizione maggiore di quella, che hanno avuta per lo passato; e vogliamo ancora, che le Nostre Congregazioni della Consulta, e del Buon Governo abbiano sopra le medesime Terre, Castelli, e Luoghi quella sopraintendenza, e superiorità, che hanno, secondo le respettive loro incombenze, e secondo le Costitu-

Con l'obbligo di supplire del proprio quando non fussero sufficienti.

Forme da osservarsi in avvenire nel governo temporale.

» zioni a riforme Apostoliche, negli altri Luo-
» ghi del nostro Stato Ecclesiastico immediato:
» per essere così mente a volontà Nostra es-
» pressa.

Conferma delle cose precedenti. §. 3. » Volendo e decretando, che alla pre-
» senta Nostra Cedola di Moto proprio, ben-
» chè non esibita, nè registrata in Camera, e
» ne' suoi libri, non possa mai darsi nè op-
» porsi di surrezione, orrezione, nè d'alcun
» altro vizio, o difetto della Nostra volontà,
» ed intenzione; anzi vogliamo, che vaglia, e
» debba aver sempre ed in perpetuo il suo ef-
» fetto, esecuzione, o vigore, colla semplice
» Nostra Sottoscrizione, benchè non vi sieno
» stati chiamati, sentiti, o citati li detti due
» Monasterj del Sagro Speco, e di Santa Sco-
» lastica di Subiaco dell' ordine di S. Benedet-
» to, e gli Abbati Comendatarj pro tempore, ed
» altre qualsisieno persone, ancorchè privile-
» giate o privilegiatissime, che vi avessero e
» pretendessero avervi interesse, e che per com-
» prenderlo fosse bisogno di special menzione:
» Non ostanti la Bolla di Pio IV. Nostro Prede-
» cessore *de registrandis*, la regola della Nostra
» Cancellaria *de jure quaesito non tollendo*, o
» qualsisieno altre Costituzioni, ed Ordina-
» zioni Apostoliche Nostre, e de' Nostri Pre-
Deroghe. » decessori, Leggi, Statuti, Riforme, Stili,
» Usi, Consuetudini, e qualunque altra cosa
» che facesse, o potesse fare in contrario; alle
» quali tutte e singole, avendone il tenore qui
» per espresso, e di parola in parola inserto, e
» registrato, e supplendo colla pienezza della
» Nostra potestà Pontificia ad ogni vizio, e di-
» fetto quantunque sostanziale, o formale,
» che vi potesse intervenire, per questa volta
» sola, o per la piena e total esecuzione di
» quanto si contiene nella presente Nostra Ce-
» dola di moto proprio, ampiamente ed espres-
» samente deroghiamo.

Dat. 7. Nov. 1753 del Pontific. 14 » Dato dal Nostro Palazzo Apostolico di
» Monte Cavallo questo dì 7. Novembre 1753.

BENEDICTUS PP. XIV.

XXVII. Indulgentia Plenaria consequenda in una ex decem Feriis sextis ante, vel post Festum S. Francisci Xaverii alias concessa confirmatur, et ampliatur.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Dederamus sane elapsis annis alias nostras in simili forma Brevis Literas tenoris sequentis » BENEDICTUS PAPA XIV. *Universis Christifidelibus praesentes Literas inspecturis salutem, et Apostolicam Benedictionem*. Cum, sicut accepimus, in Ecclesiis Clericorum Regularium Societatis Jesu pia erga Sanctum Franciscum Xaverium, praesertim in decem feriis sextis ejusdem Sancti Festum immediate praecedentibus, vel subsequentibus devotio introducta fuerit; prout de praesenti etiam viget, Nos ad eam confovendam, et augendam Fidelium religionem, et Animarum salutem coelestibus Ecclesiae thesauris pia charitate intenti omnibus, et singulis utriusque sexus Christifidelibus vere poenitentibus, et confessis, ac sacra Communione refectis, qui aliquam ex Ecclesiis dictae Societatis in una ex praedictis feriis sextis per eos ad sui libitum eligenda devote visitaverint, et ibi pro Christianorum Principum concordia, haeresum extirpatione, et Sanctae Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, Plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, et remissionem misericorditer in Domino concedimus. In reliquis vero feriis sextis hujusmodi iisdem Christifidelibus vere pariter poenitentibus, et confessis, ac sacra Communione refectis aliquam ex praedictis Ecclesiis, ut supra visitantibus, et ibidem orantibus, qua feria praedictarum id egerint, septem annos, et totidem quadragenas de injunctis eis, seu alias quomodolibet debitis poenitentiis in forma Ecclesiae consueta relaxamus. Praesentibus ad septennium tantum valituris. Volumus autem, ut si pro impetratione, praesentatione, admissione, seu publicatione praesentium aliquid vel minimum detur, aut sponte oblatum recipiatur, praesentes nullae sint, quodque praesentium Transumptis seu Exemplis etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, et Sigillo personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus, si forent exhibitae, vel ostensae. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die XXIX. Januarii MDCCLI. Pontificatus Nostri Anno undecimo — *Pro Domino*

Card. Passioneo: Joannes Florius Substitutus — Hujusmodi vero Indulgentias per alias in simili forma Brevis Literas die VI. mensis Octobris anno MDCCLIII. ad perpetuam rei memoriam datas in perpetuum quoque confirmavimus. Quoniam autem in secundodictis nostris Literis quamplurima Apostolicae benignitatis auctoritatisque privilegia, et indulta praesertim pro Indiis dumtaxat concessa continentur: Idcirco Nos tenore, et auctoritate paribus easdem Indulgentias in praedictis nostris Literis contentas, et deinde, ut praemittitur, per secundo dictas Literas nostras in perpetuum confirmatas, non solum iterum, quatenus opus sit, in perpetuum sub iisdem modo et forma concedimus et confirmamus; verum etiam, quoniam non omnes utriusque sexus Homines, qui praesertim culturae agrorum, aliisque negotiis addicti sunt, easdem Indulgentias in supradictis feriis sextis lucrari valent: Ea propter, ut etiam die Dominica, vel alia quacumque die infra hebdomadam ad uniuscujusque libitum eligenda, dummodo omnia in praeinsertis nostris Literis praescripta adimpleant, easdem Indulgentias pari modo, et forma lucrari possint, in perpetuum itidem concedimus, et indulgemus. Volumus autem, ut earumdem praesentium Literarum Transumptis, seu Exemplis etiam impressis manu Praepositi Generalis, vel Generalis Procuratoris dictae Societatis pro tempore existentium subscriptis, et Sigillo ejusdem Societatis munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus, si forent exhibitae, vel ostensae. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die XII. Januarii MDCCLIV. Pontificatus Nostri Anno Decimoquarto.

Cajetanus Amatus.

XXVIII. CONGREGATIONIS

Cameralis Decreta, quibus privilegia liberae extractionis, et exemptionis a Datiis, aliisque oneribus, in Ducatu, et Provincia Ferrariae praevio accuratissimo examine, vel approbata fuerant, vel rejecta, vel super iisdem moderatio aliqua implorata, iterato confirmantur.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Circumspecta Romani Pontificis providentia generales quidem leges publico bono latas atque statutas ita opportune temperare non recusat, ut peculiaria privilegia in privatorum commodum justis de causis Apostolica liberalitate concessa, in suo robore manere permittat: Sed simul etiam sollicite cavere non negligit, ut si quod vitium in hujusmodi Privilegiorum Titulo adsit, si forte eadem in usu ad personas vel bona in ipsis non comprehensa indebite extendi comperiantur, seu alias praescripti eorum limites, et conditiones iisdem adjectae nequaquam serventur, vel denique si quid in primaeva eorum concessione inconsulte largitum fuisse dignoscatur: omnia quamprimum ad aequitatis et Justitiae terminos redigantur, prout, diligenti et maturo praemisso examine, rationi consentaneum, et ad Reipublicae salutem, et Camerae Apostolicae indemnitatem expediens fore judicatur. Privilegia non temere abroganda, sed suis limitibus coercenda, et ad Reipublicae Salutem moderanda.

§. 1. Cum itaque Nos alias, dum pleriquae Civitatibus atque Provinciis temporali Nostro et Apostolicae Sedis dominio subjectis, perpetuam commercii libertatem, quoad plura rerum genera, sub certis providis legibus et conditionibus, per Nostram Constitutionem, decimo quinto Kalendas Augusti anno millesimo septingentesimo quadragesimo octavo editam, indulsimus: generales tamen Praedecessorum Nostrorum Constitutiones, earumdem rerum ex ipso Dominio extrartionem vetantes, aliasque super solutionibus vectigalium et onerum, Camerae Apostolicae, seu aliis, in casibus permissae extractionis, seu respective pro transitu et introductione, debitorum, diversis temporibus emanatas, firmas et ratas esse voluerimus; facile intelleximus, hujusmodi Constitutionum et Legum implemento, ad communem alioquin utilitatem et aequabile Ditionis Ecclesiasticae regimen necessarie, magna et multiplicia obstacula opponenda fore, ex parte complurium sive personarum, sive Societatum, et Corporum, quibus extrahendi licentiae, ac exemptionum et immunitatum privilegia, variis rationibus, titulis, et formis, a Praedecessoribus Nostris concessa aut confir- Commercii libertas sub certis legibus concessa in universa Ditione Status Ecclesiastici. Obtento Privilegiorum, ultra definitos limites extendi poterat, in damnum Camerae.

Idem eorum discussio, approbatio, et praescriptio Congregationi Camerali demandata.

mata asserebantur. Itaque opportunum, seu potius necessarium duximus, singularum hujusmodi concessionum atque privilegiorum titulos, formas, atque tenores, ad accurati examinis trutinam revocare; factaque justa titulorum approbandorum atque rejiciendorum distinctione, certam praescribere regulam ac methodum, juxta quam in Congregatione Camerali de eorumdem Privilegiorum subsistentia, et vigore judicari deberet. Et quoniam in Ferrariensi Ducatu et Provincia complura hujusmodi privilegia a Romanis Pontificibus Praedecessoribus Nostris antiquitus concessa, seu confirmata, adesse ferebantur, de quorum firmitate, atque etiam amplitudine, aliter a praetensis Privilegiatis, aliter vero a Ministris Cameralibus, aliisque publicorum onerum Exactoribus et Creditoribus, judicabatur; Idcirco dicta Congregatio Cameralis ad eorum discussionem praecipuo studio intendens, Nostrisque semper mandatis et ordinationibus inhaerens, per quinquenii spatium, et ultra, super iisdem diversa decreta condidit, quae scilicet, pro singulorum natura, partim in Urbe coram eadem Congregatione, partim Ferrariae coram designatis rerum Cameralium Curatoribus, expensa, convenire merito censuit; prout latius enarratum legitur in Scheduia Nostri Motus proprii super eorumdem Decretorum, approbatione et confirmatione confecta, ac die duodecima elapsi mensis Decembris Chirographo Nostro subscripta; Cujus tenor talis est, videlicet.

Moto Proprio

BENEDICTUS PAPA XIV.

Motu proprio etc.

Libertà del Commercio ristretta allo Stato Ecclesiastico.

§. 2. » Con altra Cedola di Moto proprio inse» rita nella Nostra Costituzione sopra il libero » Commercio, che principia: *Quo die:* data li » 18. Luglio 1748. fu da Noi conceduta a'No» stri fedelissimi Sudditi la libertà di commer» ciare e contrattare grani, marzatelli, anima» mali, ed altri generi dentro lo Stato Eccle» siastico; e volendo precludere l'adito alle » continue estrazioni, che di somiglianti gene» ri presso che lo votavano, non solo rino» vammo l'antiche proibizioni sopra di ciò » emanate da Pio IV. Gregorio XIII. Cle» mente VIII. et Urbano VIII. Nostri Prede» cessori, ma rintracciata l'origine di tal » male, proveniente per lo più da'mendicati » privilegj, disseminati particolarmente nel » Nostro Ducato di Ferrara, prendemmo quin» di la giusta determinazione di moderare det» ti Privilegj, e ridurli soltanto a quelli con» cessi per titolo varamente oneroso, o d'ef» fettivo pagamento, o d'appalto e contratto » Camerale, o di privilegio confermato *in actu* » *devolutionis*, con dare alla Congregaziona » Camerale la commissione, e le facoltà neces» sarie di riconoscere il titolo di ciascun pri» vilegio, e d'approvare quei soli, di cui si » fosse verificata la provenienza loro da uno » de'sopraddetti titoli, e respettivamente di» chiarar nulli tutti gli altri, in qualunque » modo, e forma conceduti per titoli diversi: » sopra di che furono da Noi successivamente » aggiunti altri regolamenti, e provvisioni, in » altra Nostra Cedola segnata li 30. Maggio » 1749. Dopo aver provveduto colla libertà » del Commercio al bene de'Nostri Sudditi, e » moderate le tante irregolari estrazioni fuor » di Stato; rivolgemmo le Nostre mire a'mag» giori pregiudizj dell'Erario Camerale, ca» gionati dagl'stessi privilegj, che, oltre il di» ritto dell'estrazione, seco portavano ezian» dio l'altro di mal pretese esenzioni da'dazj » dovuti alla Nostra Camera: E a tal'oggetto » con altra Nostra Cedola segnata li 3. Set» tembre 1749. commettemmo all'istessa Con» gregazione Camerale di riconoscere, ed esa» minare i titoli di dette esenzioni, citati Mon» signor Commissario della Nostra Camera, e » i respettivi Tesorieri delle Provincie, e con » la legge, di dichiarare valide, e giusta sol» tanto quelle Esenzioni, che provenissero da » titolo oneroso come sopra, o da privilegio » dato, o confermato in qualunque tempo dal » predetto Clemente VIII. in rapporto al Du» cato di Ferrara, oppure dato da altri Nostri » Predecessori *in actu devolutionis*.

Norma prescritta alla Congregazione Camerale nell'esame, ed approvazione de' Privileg. d'estrarre le grascie.

E di esenzione da' Dazj Camerali.

Alcuni Privilegj vengono rigettati; ed altri approvati.

§. 3. » In seguito d'ambedue le sopraddet» te Cedole, fu dalla Congregazione Camerale » tutto ciò maturamente eseguito, in contra» dittorio di Monsign. Commissario della No» stra Camera, de'Tesorieri, e degli stessi Pri» vilegiati: avendo ella ammesso il dritto del» l'estrazione, e respettivamente l'altro del» l'Esenzione da'dazj Camerali, a quei Privile» gj, che provenivano da alcuno de'titoli pre» scritti in dette Cedole, e rigettati altresì, tutti » gli altri, che da niuno di detti titoli derivava-

no. Ma perchè, oltre all'esame del titolo, vi restavano da verificarsi altre condizioni addi-tate ne' respettivi privilegj, a conferme di Clemente VIII, perciò quei privilegj di Ferrara, e suo Ducato, che detta Congregazione credette validi, e giusti, per validi e giusti li dichiarò, ma però colla modificazione — *ad formam privilegiorum, adimpletis conditionibus Brevis Clementini* —, e con somiglianti preserva di condizioni, che, oltre al titolo del privilegio, restavano per anco da verificarsi. Fu creduto da Noi, che il fare una tal verificazione qui in Curia sarebbe riuscito di grave dispendio a' Privilegiati nel trasporto delle scritture; onde per sollevarli da qualunque spesa, ed incomodo, deputammo nella stessa Città di Ferrara per Giudice commissiorale il Nostro Commissario colà residente, coll' ajuto, e opera del Dottor Carlo Bottoni Canonico della Metropolitana, comunicandogli la facoltà di procedere de bono, et aequo, senza minimo aggravio d' essi Privilegiati, giusta le istruzioni, che mandate gli sarebbono da Monsignor Banchieri allora Tesoriere Generale, oggi Cardinale, e Pro-Tesoriere, et ordinandogli, che dopo compiti gli atti della suddetta verificazione, dovesse trasmetterne una esatta relazione, o ristretto, per sottoporlo all' esame, e giudizio della Congregazione Camerale; riservato però l' oracolo della Nostra ulteriore approvazione, e di poter Noi moderare, e ridurre al giusto, ed onesto, qualunque eccesso, o esorbitanza di privilegio, eziandio approvato dalla detta Congregazione, come più amplamente s' esprime nel Nostro Moto proprio segnato li 22. Agosto 1750.

Ma colla riserva di verificare le condizioni loro annesse.

Al qual fine furono deputati due in Ferrara colle facoltà

§. 4. » Nell' Istruzione data da detto Reverendissimo Cardinale Pro Tesoriere al Commissario di Ferrara, s' avvertiva di verificare tralle altre condizioni, quella dell' identità de' beni, e delle discendenze, e distinguere quei dazj, da' quali il Privilegiato era esente, dagli altri, al cui pagamento era tenuto, sulla scorta anco delle Regole generali, formate nella Congregazione Generale li 16. Decembre 1749. e 7. Aprile 1750. in rapporto alla Macina Ducale, all' altra detta *Urbana*, et all' estrazione de' generi venduti, o contrattati. Ed affine di togliere la confusione, che cagionavano le tante diverse specie de' privilegj, gli fu parimente ingiunto di ridurli a tre classi, per quindi formarne tre catastri; Nel primo de' quali si dovessero registrare le concessioni fatte *intuitu Personarum*, nè transitorie *ad extraneos*; nel secondo riportare quelle limitate nel progresso loro ad un numero determinato di Successori; e nel terzo descrivere tutti i privilegj concessi a' beni, e che reali s' appellano. A forma di tal Istruzione fu dal suddetto Commissario di Ferrara, col Canonico Bottoni, riscontrato ciascun privilegio colle sue condizioni, su i documenti esibitigli da' Privilegiati, sentiti più volte i loro Procuratori, in contradittorio col Tesoriere della Provincia; e compilati che furono gli Atti, e verificate le condizioni di ciascun privilegio, e tra l' altre le discendenze, e il passaggio de' Beni, e loro indentità, sull' esame delle Note, come sopra esibitegli; ne trasmise al detto Reverendissimo Cardinal Pro-Tesoriere la relazione in tanti brevi Ristretti sottoscritti da esso, e dal prefato Canonico Carlo Bottoni, ascendenti in tutto al numero di 243.

Regole prescritte ai Deputati.

Distinzione de' Privilegi in personali, progressivi a certo numero di Generazioni, e reali.

Relazioni e sue Ristretti trasmessi da' Deputati alla Congregazione Camerale

§. 5. » Una dell' incombenze adempiute della detta Congregazione nel corso di quasi tre anni, è stata quella di dover esaminare i suddetti Ristretti sul confronto de' Fatti, che risultavano da' Sommarj altre volte distribuiti dalle Parti stesse: e riconosciuta la giustizia, e l' adempimento delle condizioni, che verificare si dovevano, ha in più e diverse Sessioni decretata l' esecuzione, ed osservanza di detti privilegj, giusta le relazioni di detto Commissario, e relativamente a' di lui Ristretti formati sopra ciascun privilegio; riservato però l' ulteriore Nostra approvazione, ed oracolo: Al qual uggetto nell' esibirci poi Monsignor Commissario nella Nostra Camera l' elenco di tutti li suddetti privilegj, ci ha riferite parimente le respettive risoluzioni sopra di essi prese dalla Congregazione Camerale, tanto quelle, che riconoscevano la verificazione del titolo, quanto le altre, che approvavano l' adempimento delle condizioni, a forma de' Ristretti compilati dal Commissario residente in Ferrara. E siccome ora detti privilegj ve n' erano alcuni, che oltre ai beni acquistati *de tempore concessi privilegii*, s' estendevano eziandio ai Beni, che acquistati avessero in futuro i discendenti maschi, e femmine, e loro discen-

Sono da essa dopo diligente disamina approvati.

Istanza del Commissario per la riforma d' alcuni privilegj.

» denti maschi, e femmine, e loro discendenti » in infinito; Così detto Monsignor Commissario implorava la Nostra suprema autorità, » supplicandoci a voler moderare l'esorbitanza » di somiglianti privilegj, e aderire in ciò al » voto della Congregazione Camerale, la quale » li 13. Novembre 1753. aveva rescritto: *Consulendum Sanctissimo pro moderatione privilegiorum quoad Bona acquirenda in futurum per Privilegiatos*.

Approvazione de' privilegj a norma de' ristretti, e risoluzioni della Congregazione.

§. 6. » Sulla serie pertanto di questi fatti, » vedendo Noi, che per dar l'ultimo compimento ad un' opera maturata con tanti esami, e solennità, altro non resta, che premunirla coll' oracolo della Nostra suprema potestà, ed approvare tutte le riferite risoluzioni della Congregazione Camerale, con insieme i suddetti Ristretti stesi dal Commissario di Ferrara; Perciò colla presente Cedola di Moto proprio, in cui abbiamo per espresse le altre quattro di sopra enunciate, » tutti li privilegj, istrumenti, e qualunque » sorta di scritture avanti detta Congregazione » esibite, o prodotte, il Breve, e Brevi di Clemente VIII. sopra la conferma generale, e » speciale de' medesimi privilegj, l'Istruzione » data al Commissario di Ferrara, i di lui Ristretti come sopra enunciati in numero di » 243. e altrettante risoluzioni della Congregazione Camerale, ed ogni altra cosa necessaria da esprimersi; Di Nostra certa scienza, e » suprema potestà, approviamo, e confermiamo tutte, e singole suddette risoluzioni prese » in più, e reiterate Sessioni dalla Congregazione Camerale, registrate ne' respettivi sopradetti Ristretti, e sottoscritte da Monsignor » Commissario Generale della Nostra Camera, » tanto quelle sopra la verificazione del titolo » di ciascun privilegio, quanto l'altre sopra » l'adempimento delle condizioni a norma di » detti Ristretti: e consecutivamente coll' istessa Nostra suprema autorità approviamo » altresì tutti, e ciascuno di detti Ristretti fatti » dal Commissario residente in Ferrara, e sottoscritti da esso, e dal Canonico Carlo Boltoni, con le sopradette Note de' beni, e vogliamo, che quelle e quelli s'osservino inviolabilmente, come Regole, e Leggi da Noi » formate, e come inserite, e registrate de » verbo ad verbum nella presente Cedola; » con obbligo a tutti, o singoli Privilegiati di » prendere la Bolletta dalla Tesoreria, come » ha anco dichiarato la Congregazione Camerale sotto il primo Settembre 1750.

Colla riforma di quelli, che comprendevano i beni futuri.

§. 7. » Ed inerendo al detto Voto della » Congregazione Camerale circa l'effrenatezza » d'alcuni privilegj dati anco per i beni, che » s'acquistassero in futuro, approviamo la » moderazione de' medesimi a forma di detto » voto, e dichiariamo, che niuno Indulto, o » Privilegio, tuttochè confermato da Clemente » VIII. o da altri Nostri Predecessori, o premunito d'altro titolo, anche oneroso, possa » mai comprendere ed estendersi a' beni, che » s'acquistassero in futuro: annullando e cassando in questa parte tali privilegj, come » estorti *ad importunas preces*; siccome in questa parte sola, ed in rapporto ai beni, che » s'acquistassero in futuro, moderiamo, e riformiamo i detti Ristretti del Commissario » di Ferrara, e le respettive risoluzioni della » Congregazione Camerale fatte su i medesimi.

Si provvede alla perpetua conservazione delle risoluzioni, e ristretti, con ordinarne molte copie.

§. 8. » Vogliamo poi, che quelli, e queste si raccolgano tutte in un volume, il quale s'esibisca dal detto Monsig. Commissario » negli Atti del Castellani Segretario di Camera; Donde poi se n'estragga una copia, e » quella autenticata, si trasmetta a Ferrara, » da conservarsi negli Atti del Notaro Camerale: Dalla quale, a spese di Lorenzo Panzacchi, e Pietr' Antonio Odoroci Tesoriere di » Ferrara, dovranno formarsi tre Catastri, col » ripartimento de' privilegj in tre Classi, divisato nella sopradetta Istruzione del suddetto Reverendissimo Cardinal Pro-Tesoriere; » con un Registro, e rapporto fedele di tutte » le condizioni, dazj, e tutt' altro individuato » nelli detti Ristretti, e decretato nelle Risoluzioni della Congregazione Camerale: E formati che siano detti tre Catastri, ordiniamo, » che gli originali si consegnino, e producano » negli Atti del Notaro della Camera in Ferrara, da conservarsi in perpetuo in quell' Officio, e a tal effetto si descrivano nell' inventario degl' istromenti di esso. La copia poi » di detti tre originali, da farsi parimente a » spese de' predetti Tesorieri; vogliamo, che » resti presso i medesimi, per norma invariabile dell' esazione de' dazj, e gabelle Camerali: e a tal oggetto dovranno non solo conservarla durante il loro appalto, ma saranno parimente tenuti a consegnarla a' Tesorieri successori, e così di successore in suc-

» cessore; Volendo per fine, che tanto i detti » originali, quanto le dette copie, sieno prima legalizzate dal detto Notaro della Nostra » Camera in Ferrara.

Si ordina la formazione de' Catastri.

§. 9. » Ad oggetto poi, che i medesimi » Catastri siano formati colla dovuta distinzio» ne, e chiarezza, e a norma in tutto de' Ri» stretti, e Risoluzioni della Congregazione Ca» merale, eleggiamo, e deputiamo il Commis» sario della Camera in Ferrara, acciocchè » Egli, coll' intervento, ed ajuto del detto Ca» nonico Carlo Bottoni, invigili alla formazio» ne di detti Catastri, uniformemente a' detti » Ristretti, e Risoluzioni, e a quanto da Noi » qui si dispone.

Esecutori deputati.

§. 10. » E perchè tutto ciò, che si contie» ne nella presente Cedola, venga esattamente » eseguito, ne deputiamo Esecutore Monsignor » Tesoriere Generale pro tempore, la Congre» gazione Camerale, privativamente ad ogn' al» tro Giudice, comunicandogli per tal effetto, » oltre le sue facoltà ordinarie, tutte le altre » necessarie, ed opportune, ancorchè ricer» cassero speciale menzione. Volendo, e de» cretando, che alla presente Nostra Cedola di » Moto proprio, benchè non esibita, nè regi» strata in Camera, o ne' suoi libri, non pos» sa mai darsi nè opporsi di surrezione, orre» zione, nè d' alcun altro vizio, o difetto della » Nostra volontà, ed intenzione, nè che mai » sotto tali o altri pretesti, quantunque validi » validissimi, e giuridichi, anche di Jus que» sito, o pregiudizio del Terzo, possa essere » impugnata, moderata, o rivocata, ridotta ad » viam Juris, o concedersi contro di essa » l' aperizione oris, o altro qualunque rime» dio: E che così, e non altrimenti, debba » sempre ed in perpetuo giudicarsi, definirsi, » ed interpretarsi da qualsisia Giudice, e Tri» bunale, benchè Collegiale, Congregazioni, » anche de' Reverendissimi Cardinali, Legati » a Latere, Vice-Legati, Camerlengo di San» ta Chiesa, Tesoriere, Rota, Camera, e qua» lunque altro; togliendo loro ogni facoltà, e » giurisdizione di definire, ed interpretare in » contrario; Dichiarando Noi sin d' adesso » preventivamente nullo, irrito, ed invalido » tutto ciò, che da ciascuno di essi, con qual» sivoglia autorità scientemente, o ignorante» mente fosse in qualunque tempo giudicato, » o si tentasse di giudicare contro la forma, e » disposizione della presente Nostra Cedola di

Clausole per la perpetuità delle cose stabilite.

Decreto irritante.

» Moto proprio: quale vogliamo che vaglia, e » debba avere sempre, ed in perpetuo il suo » pieno effetto, esecuzione, e vigore, colla » Nostra semplice sottoscrizione, benchè non » vi siano state chiamate, sentite, o citate » qualsisieno altre Persone, ancorchè privile» giate, e privilegiatissime, Ecclesiastiche, e » Luoghi Pii, che avessero o pretendessero » avere interesse nella presente Nostra dispo» sizione, e che per comprenderle fosse biso» gno di special menzione.

Deroga a tuttociò, che ostasse.

§. 11. » Non ostante la Bolla di Pio IV. » Nostro Predecessore de *registrandis*, la re» gola della Nostra Cancelleria *de Jure quaesito* » *non tollendo*, e non ostanti ancora tutti, e » qualsisieno Chirografi, Brevi, Ordinazioni, » e Costituzioni Apostoliche Nostre, e de' No» stri Predecessori, Bandi, ed Editti in virtù » di esse, et in qualunque altro modo emana» ti, affissi, e publicati, Leggi, Statuti, Ri» forme, stili, usi, consuetudini, e qualunque » altra cosa, che facesse, o potesse fare in » contrario: alle quali tutte, e singole aven» done il tenore qui per espresso, e di parola » in parola inserito, e registrato, e supplendo » colla pienezza della Nostra potestà Pontifi» cia ad ogni vizio, e difetto quantunque so» stanziale, o formale, che vi potesse interve» nire, per questa volta sola, e per la piena, » e totale esecuzione di quanto si contiene nel» la presente Cedola di Moto proprio, ampia» mente, ed in ogni più valida forma dero» ghiamo.

Data 12. Decemb. 1753.

» Dato dal Nostro Palazzo Apostolico di » Monte Cavallo questo dì 12. Decembre 1753.

BENEDICTUS PP. XIV.

Iterata amplissima praemissorum confirmatio.

§. 12. Nunc autem volentes adeo diligentis atque maturi judicii perpetuam firmitatem, ac supremae voluntatis Nostrae in praeinserta Schedula expressae, aliarumque Ordinationum in ea editarum observantiam, magis magisque asserere, iisdem motu, scientia, et potestatis plenitudine, per hanc Nostram perpetuo valituram Constitutionem, omnia et singula indulta, et privilegia in praedicta Cong. Camerali hactenus, ut praefertur, rejecta et reprobata rejicimus et reprobamus: Quae vero in eadem admissa et approbata fuerunt, Nos etiam, intra eosdem limites, et cum iisdem conditionibus, necnon quoad personas et bona in prae-

narratis Summariis seu Restrictibus designata, non tamen quoad illa, quae in posterum per Privilegiatos acquiri contigerit, admittimus approbamus, et respective confirmamus: ea vero quae ad bona etiam de futuro per Privilegiatos acquirenda extendi dicuntur, seu etiam aperte dignoscuntur de ejusdem Congregationis consilio, ut praefertur, hac in parte moderamur, annullamus, atque cassamus; ac demum caetera omnia et singula in praeinserta Schedula per Nos ordinata, volita, atque sancita, per omnes et singulos, ad quos pertinet et pertinebit in posterum, omnimodae executioni mandari, ac inviolabiliter etiam perpetuo observari volumus atque praecipimus.

Firmitas constitutionis asseritur

§. 13. Decernentes, tam praeinsertam Schedulam, quam ipsas praesentes Literas, omnisque et singula in ipsis contenta et expressa, etiam ex eo, quod aliqui in ipsis interesse habentes, seu habere praetendentes, etiam specifica et individua mentione digni, eisdem non consenserint, vel se nullatenus ad ea vocatos, aut non sufficienter auditos asserere valeant, ac etiam protestari quandocumque ausi fuerint, seu ex alia quantumvis juridica et privilegiata causa, colore, praetextu, et capite, impugnari, seu in jus et controversiam vocari posse; sed eadem semper valida et efficacia existere et fore; et secundum ea, et non alias, per quoscumque Ordinarios, et Delegatos Judices, etiam in praeinserta Schedula expressos, sublata ipsis, et eorum cuilibet aliter judicandi, interpretandi, et decernendi facultate, in quocumque judicio, tam petitorio, quam possessorio, ac summario, et summarissimo, et in quacumque instantia, judicari et definiri debere; ac irritum et inane, si secus super his a quolibet, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, attentari, seu judicari, definiri, et decerni contigerit.

Per amplissimam derogationem contrariorum

§. 14. Non obstantibus contrariis quibusque Nostris, et Cancellariae Apostolicae Regulis, et quorumcumque Judicum ac Tribunalium resolutionibus et decretis, usibus, stilis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et Literis Apostolicis, tam dictis Ferrarien. Civitati, ac Ducatui, quam quibuscumque Personis, atque Familiis, seu Locis Piis, ac etiam Monasteriis, et Ecclesiis Cathedralibus et Metropolitanis, ac Mendicantium, seu non Mendicantium Ordinibus, Congregationibus, et Institutis etiam Societatis Jesu, necnon Hospitalibus, ac Militiis, etiam S. Joannis Hierosolymitani, aliisque quibuslibet, quavis etiam Apostolica auctoritate, quandocumque, et qualitercumque concessis seu confirmatis, ac etiam saepius innovatis, aliisque in praeinserta Schedula expressis: Quibus omnibus, et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de ipsis, eorumque totis tenoribus, specialis et individua, non autem per clausulas generales, expressio, ac etiam totalis insertio, seu alia exquisita forma necessario servanda dici possit; eorum totos et integros tenores, causas, et occasiones praesentibus pro expressis ac de verbo ad verbum insertis, necnon derogationis formas in ipsis traditas pro plene observatis habentes, ad praemissorum effectum dumtaxat, motu, scientia, et potestatis plenitudine praefatis, amplissime derogamus; caeterisque contrariis quibuscumque.

Exempli auctoritas.

Volumus autem, ut earumdem praesentium Transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo Personae in Ecclesiastica Dignitate constitutae munitis eadem prorsus fides in Judicio, et extra habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Sanctio poenalis.

§. 16. Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc nostrarum approbationis, et confirmationis, ac respective reprobationis, moderationis, annullationis, cassationis, atque derogationis, mandati, statuti, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire: si quis autem hoc attentare praesumpserit indignationem Omnipotentis Dei, et Beatorum Petri et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. 21 Januarii 1754. Pont. XIV.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae Millesimo septingentesimo quinquagesimo quarto, duodecimo Kalendas Januarii Pontificatus Nostri Anno Quartodecimo.

D. Card. Passioneus.

J. Card. Pro-Datarius.

Visa.

De Curia J. C. Boschi.

Loco ✠ Plumbi.

J. B. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevium.

XXIX. GREGORIANUM CANTUM

In Choro, aliisque functionibus a Fratribus, vel Monialibus Ordinis Minimorum S. Francisci de Paula, peragendis, adhiberi praecipitur.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Romanus Pontifex personarum Ecclesiasticarum quarumlibet praesertim Regularium Vota, Divini Cultus, piorumque operum augmentum concernentia, ad exauditionis gratiam libenter admittit, prout conspicit in Domino salubriter expedire.

S. Franc. de Paula in prima sua regula Gregor. Cantum suis alumnis permisit; sed in secunda Cantum sine notulis praecepit, qui nunc observatur.

§. 1. Exponi siquidem Nobis nuper fecit dilectus Filius Franciscus Galindo Zelosus, seu Procurator Generalis Ordinis Fratrum S. Francisci de Paula Minimorum nuncupatorum, quod cum usus canendi Divinas Laudes frequentissimus fuerit ab initio nascentis Ecclesiae, tum in Oriente, tum in Occidente, hujusmodi usui inhaerens dictus S. Franciscus memorati Ordinis Parens, in prima sua Regula suis Alumnis Cantum Musicalem, seu figuratum, Gregorianum nuncupatum, permisit, qui quidem Cantus per aliquod temporis spatium apud Fratres memorati Ordinis in usu fuit. Novis vero supervenientibus menti ejusdem S. Francisci de Paula causis, in secunda regula, quam suis Fratribus observandam tradidit, statuit Missas, Divinumque Officium concinenda esse sine notulis, voce quadrata, et rotunda, quasi computando, ita ut modus hujusmodi usque nunc a Fratribus dicti Ordinis observari pergitur.

Plurima incommoda, quae ex hujusmodi indecoro cantu derivant, recensentur.

§. 2. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, et dictus Franciscus Zelosus, seu Procurator Generalis asseruit, succedentibus temporibus experientia compertum sit, talem modum non tantum esse difficilem, verum etiam plurima afferre incovenientia, prout nonnulli docti, zelantesque dicti Ordinis Viri diversis temporibus ea adnotaverint, quae referuntur, nempe — Primo, plurimum laborant dicti Ordinis Fratres, ut cantent uniformiter sine notulis, et absque ulla vocis inflectione, praesertim quando Missa solemnis, Officiumque Divinum altiori voce cantari debent; Secundo, ex hujusmodi cantus difficultate per universum Ordinem praedictum dissimilis, diversusque factus est canendi modus, ut non solum inter Italos, Germanos, Gallos, et Hispanos ejusdem Ordinis Fratres varius sit Cantus, verum etiam in eademmet cujuscumque Nationis Provincia, et fere in unoquoque ejusdemmet Provinciae Conventu memorati Ordinis, alio modo, et aliter cani soleat, quod quidem alienum est uniformitati Deum laudandi, quae toties a Sacris Conciliis, et Sanctis Patribus commendatur, quaeque a Sancta Universali Ecclesia tenetur. Tertio, cum cantus Gregorianus ubique receptus reperiatur, adeoque a Christifidelibus devote audiatur, accidere solet, ut Christifideles ad Ecclesias dicti Ordinis accedentes, cantandi diversitatem agnoscant, non raro fit, ut scandalizentur, et loco orandi, excitandive ad devotionem, ab illa retrahantur, immo et quandoque Fratres praedictos inconcinniter canentes irrideant. Quarto, plures supradicti Ordinis Conventus ex hujus Sanctae Sedis benignitate Parochiales Ecclesias unitas habent, in quibus necesse sit, Missam, Divinaque Officia solemni pompa celebrare, praecipue in solemnioribus anni festis diebus, et dictus canendi modus, voce quadrata et rotunda, multum detrahat devotioni, et majestati, ubi, è contra cantus figuratus cum debita moderatione adhibitus illas augeat. Quinto, plures etiam Conventus praedicti, quibus Parochiales Ecclesiae unitae minime existunt, societatem, concordiamque, et unionem cum aliis Confraternitatibus, Communitatibus, et Parochialibus Ecclesiis habeat, in quibus usus Cantus Gregoriani viget, concurrentibus vicissim una cum Fratribus praedictis in alienis Ecclesiis ad faciendas Parochorum, vel aliorum Superiorum, et personarum ab hac luce migrantium exequias clarius inconvenit diversitas, quippe qui cum alii Responsoria, et Gradualia cum notis in Ecclesiis ejusdem Ordinis solemniter canent, Fratres Ordinis hujusmodi non valeant, neque sciant ad eamdem formam respondere, id apud populos inibi interessentes et adventantes novitatem non parvam, et admirationem reddit. Demum Fratres ejusmodi Ordinis, ex tali Cantu voce quarta, et rotunda, facile taedio afficiuntur, ut proinde, laudes Deo minus devote persolvant; Ac propterea dictus Franciscus Zelosus, seu Procurator Generalis hisce incommodis obviare cupiens, opportune in praemissis a Nobis

provideri, et ut infra indulgeri plurimum desideret.

Gregor. Cantus in Choro, aliisque functionibus praecipitur.

§. 3. Nos piis dicti Francisci Zelosi, seu Procuratoris Generalis votis hac in re quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, et poenis a Jure vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium tantum consequendum, harum serie absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus ejus nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, attento dilecti Filii Nostri Alexandri Sanctae Romanae Ecclesiae Diaconi Cardinalis Tauari nuncupati, ejusdem Ordinis apud Nos, et hanc Sanctam Sedem Protectoris voto Nobis facto, non obstantibus, quod in secunda regula dicti Ordinis praescriptum reperiatur, Missas DivinaqueOfficia per Fratres hujusmodi canenda esse sine notulis, voce quadrata, et rotunda; nihilominus dilectis Filiis Correctori Generali, ac Correctoribus Provincialibus, nec non Correctoribus Conventuum, ac universis Fratribus dicti Ordinis, nec non Correctricibus, et Monialibus Monasteriorum ejusdem Ordinis, sub cura, regimine, gubernio, et administratione Fratrum dicti Ordinis, nunc, et pro tempore existentibus, ut ipsi, et illae de caetero Cantum Gregorianum figuratum cum Notulis, in Choro, aliisque Ecclesiasticis Functionibus adhibere, et introducere libere, et licite possint, et valeant, ac prosequantur, auctoritate Apostolica tenore praesentium permittimus, volumus, et mandamus.

Clausulae pro firmitate praemissorum.

§. 4. Decernentes easdem praesentes Literas semper firmas validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, et illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque Judices, Ordinarios, et Delegatos, etiam Caussarum Palatii Apostolici Auditores, judicari et definiri debere, ac irritum; et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus Constitutionibus et Ordinationibus Apostolicis, ac dicti Ordinis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, et Consuetudinibus, Privilegiis quoque, Indultis, et Literis Apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes illis aliss in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum hac vire dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

Derogatio contrariis.

Exempl. fides.

§. 5. Volumus autem, quod praesentium Literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu dicti Zelosi, seu Procuratoris Generalis subscriptis, et sigillo ejusdem Ordinis munitis, eadem prorsus fides tam in Judicio, quam extra illud adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur si forent exhibitae, vel ostensae.

Dat. 22 Jan. 1754 Pontific. XIV.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XXII. Januarii MDCCLIII. Pontificatus Nostri Anno Decimoquarto.

D. Cardinalis Passioneus.

CORRECTORIBUS — XXX.

Tum Generali, tum Provincialibus Ordinis Minimorum Sancti Francisci de Paula, conceditur facultas decidendi circa Electiones, vel alia negotia, quae ad Generale vel Provinciale respective Tribunal, ob paria post tertium scrutinium suffragia, devolvuntur.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Injuncti Nobis per abundantiam Divinae gratiae Pastoralis officii sollicitudo postulat, ut in iis, per quae Christifidelium sub suavi Religionis jugo Altissimo famulantium prospero statui consulitur, ejusdem officii partes sedulo intendamus, prout conspicimus in Domino salubriter expedire.

Dubium in postremo Cap. Generali propositum circa Electiones ob paria suffragia ad Trib. General. aut Prov. devolutas.

§. 1. Exponi siquidem Nobis nuper fecit dilectus Filius Franciscus Galindo Zelosus, seu Procurator Generalis Ordinis Fratrum Sancti Francisci de Paula, Minimorum nuncupatorum, quod dilectus itidem FiliusJuliusMalmusi Frater expresse professus, et tunc temporis Zelosus, seu Procurator Generalis dicti Ordi-

nis, Vocalibus pro celebratione Capituli Generalis ejusdem Ordinis in Civitate Barchinonen. Anno MDCCLII. canonice congregatis, inter caetera, decidendum proposuit infrascriptum dubium, nempe, Primo: quomodo resolvendae essent Electiones devolutae ad Tribunal Generalitium, vel Provinciale, si post tertium scrutinium sit paritas votorum; a Vocalibus praedictis, sive Capitulo Generali, nemine discrepante, sancitum fuit, Nobis supplicandum esse pro facultate, cujus vigore Correctori Generali pro tempore existenti esset facultas hujusmodi paritates suo voto definire, Nobis propterea dictus Franciscus Zelosus, seu Procurator Generalis humiliter supplicari fecit, ut in praemissis opportune providere, et ut infra, indulgere de benignitate Apostolica dignaremur.

Correctori Generali, in iis, quae ob paritatem suffragiorum ad suum Tribunal devolvuntur, facultas decidendi conceditur.

§. 2. Nos igitur, qui Ordinem praedictum paternis amplectimur affectibus, ac felici, prosperoque dicti Ordinis, illiusque Provinciarum, et Fratrum regimini, et gubernio, atque directioni, quantum cum Domino possumus, consulere, dilectosque etiam Filios Superiores, et Alumnos Ordinis, Provinciarumque hujusmodi specialibus favoribus prosequi volentes, ac dicti Francisci, et illorum singulares personas, a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, et poenis, a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium tantum consequendum, harum serie absolventes, et absolutas fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, audito, perpensoque prius voto dilecti Filii Nostri Alexandri S. R. E. Diaconi Cardinalis Tanari nuncupati, dicti Ordinis apud Nos, et Apostolicam Sedem Protectoris Nobis facto, licet Capitulum Generale, seu Vocales, suffragium in Capitulo Generali ultimo loco in Civitate Barchinonen. celebrato habentes, nemine discrepante decreverint, quod Nobis supplicandum esset pro facultate Correctori Generali decisiva in omnibus Electionibus devolutis tam ad Tribunal Provinciale spectantibus, eveniente paritate suffragiorum, seu votorum, habitis prius per tres vices scrutiniis, per Nos concedenda; nihilominus Nos, ne negotia dicti Ordinis propter absentiam Correctoris Generalis a Provinciis dicti Ordinis inter se dissitis retardentur, et detrimenta patiantur; facultatem decisivam dilecto Filio moderno, et pro tempore existenti Correctori Generali dicti Ordinis, in omnibus ad Tribunal Generalitium spectantibus, juxta votum dictorum Vocalium, peractis debitis scrutiniis, si paritas votorum accesserit, auctoritate Apostolica tenore praesentium concedimus et indulgemus.

Eadem tribuitur quoque Correctoribus Provincialibus pro iis negotiis, quae ad eorum Tribunal spectant.

§. 3. Ac insuper eamdem decisivam facultatem auctoritatemque modernis, et pro tempore existentibus Correctoribus Provincialibus dicti Ordinis quarumcumque Provinciarum, tam in omnibus Electionibus Correctori Provinciali devolutis, seu de jure pertinentibus, quam in aliis causis, et rationibus, ad Tribunal Provinciale quomodolibet, juxta dicti Ordinis Statuta, et peculiares, cujuscumque Provinciae Constitutiones spectantibus et pertinentibus, peracto prius tertio scrutinio, et intercedente votorum paritate, auctoritate et tenore praedictis extendimus, et ampliamus, ac de novo concedimus, et impertimur; itaut tam Corrector Generalis, quam Correctores Provinciales, juxta datam sibi a Domino prudentiam, et juxta rerum qualitates, intra suum Tribunal respective Generale, vel Provinciale, et non aliter, ad quascumque Electiones, factis prius tribus scrutiniis, vel a Correctore Generali in suo, seu a Correctore Provinciali respective in suo, Tribunalibus, ex quatuor votis compositis, interveniente tamen paritate votorum, devenire, ac quascumque causas quoad Correctores Provinciales cognoscere, et decidere, aliaque Ordinis, et Provinciarum negotia decernere, et quidquid in omnibus praemissis per eum, et illos, seu aliquem eorum, sancitum, decretum, cognitum, actum, gestumque fuerit, suum sortiri debeat effectum, perinde ac si omnium unius cujusque Tribunalis hujusmodi suffragiorum consensu factum fuisset.

Clausulae pro praemissorum firmitate.

§. 4. Decernentes easdem praesentes Literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, et illis, ad quos spectat, et in futurum quomodolibet spectabit, plenissime suffragari, et ab eis inviolabiliter observari; sicque in praemissis per quoscumque Judices, Ordinarios, et Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, judicari, et definiri debere; ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus Constitutionibus, et Ordina-

Derogatio contrariis.

tionibus Apostolicis, ac dicti Ordinis, et illius Provinciarum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, et Consuetudinibus, Privilegiis quoque, Indultis, et Literis Apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

Exemplorum fides.

§. 5. Volumus autem, quod praesentium Literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu dicti Zelosi, seu Procuratoris Generalis subscriptis, et sigillo ejusdem Ordinis munitis, eadem prorsus fides tam in Judicio, quam extra illud adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Dat. 22. Januarii 1754. Pontificat. XIV.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XXII. Januarii MDCCLIV. Pontificatus Nostri Anno Decimoquarto.

XXX.* Indulgentia Plenaria concessa a Gregorio PP. XIII. in festo S. Francisci de Paula visitantibus Ecclesias Ordinis ejusdem Sancti confirmatur, et extenditur ad Ecclesias Monialium dicti Ordinis, et etiam per Octavam.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Dudum felic. recordat. Gregorius PP. XIII. Praedecessor Noster omnibus utriusque sexus Christifidelibus vere poenitentibus, et confessis ac sacra Communione refectis, qui aliquam ex Ecclesiis, seu singulas Ecclesias Conventuum, seu Domorum Fratrum Ordinis Sancti Francisci de Paula Minimorum nuncupatorum ubicumque constitutas, seu existentes die festo ejusdem Sancti Francisci de Paula a Primis Vesperis usque ad occasum Solis diei hujusmodi singulis annis devote visitassent, et ibi pro Christianorum Principum concordia, haeresum extirpatione, ac Sanctae Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effudissent, Plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, et remissionem perpetuo concessit, et alias prout in ipsius Gregorii Praedecessoris desuper in simili forma Brevis die prima Apr. MDLXXIX. Pontific. sui Anno Septimo expeditis Literis, quarum tenorem praesentibus pro expresso haberi volumus uberius continetur. Cum autem, sicuti dilectus filius Franciscus Galindo praedicti Ordinis Zelosus, seu Procurator Generalis Nobis nuper exponi fecit, Ecclesia Monialium ejusdem Ordinis sub cura, regimine, et administratione, atque gubernio Fratrum memorati Ordinis existentium Indulgentia praedicta die festo ejusdem Sancti Francisci de Paula minime gaudeant, ac proinde Indulgentiam praedictam non solum ad Ecclesias Monialium, verum etiam ad Octavam dicti Sancti Francisci de Paula quoad Ecclesias Fratrum dicti Ordinis ubique existentes per Nos extendi, et ampliari summopere desideret. Nos piis ejusdem Francisci Zelosi, seu Procuratoris Generalis votis hac in re quantum cum Domino possumus favorabiliter annuere volentes, supplicationibus ejus nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, supradictam Plenariam Indulgentiam singulis Ecclesiis Fratrum memorati Ordinis perpetuo ab ipso Gregorio Praedecessore die festo ejusdem Sancti Francisci de Paula concessam ad Ecclesias Monialium dicti Ordinis sub cura, regimine, gubernio, et administratione Fratrum Ordinis hujusmodi existentium die festo hujusmodi, et quoad Ecclesias Fratrum ejusdem Ordinis ad septem dies immediate sequentes Festum dicti Sancti Francisci de Paula per unumquemque Christifidelem semel spatio septem dierum hujusmodi quolibet anno lucrifaciendam in perpetuum, servata in reliquis praedictarum Gregorii Praedecessoris Literarum dispositione, et tenore auctoritate Apostolica tenore praesentium concedimus, extendimus, et ampliamus. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque. Volumus autem, ut praesentium Literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis manu dicti Ordinis Zelosi, seu Procuratoris Generalis subscriptis, et Sigillo Ordinis praedicti munitis eadem prorsus fides tam in judicio, quam extra illud adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensae. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die XXII. Januarii MDCCLIV. Pontificatus Nostri Anno Decimoquarto.

D. Card. Passioneus.

XXX.° LITERÆ APOSTOLICÆ

In forma Brevis quibus Sanctitas Sua ex speciali gratia, Praefecto Apostolico, Vice-Praefecto, et Missionariis Carmelitis Strictioris Observantiae, Provinciae Turoniae in Insulis Americae Meridionalis, Guadalupa, Maria Galante, aliisque ibidem Regis Christianissimi Dominio Subditis pro tempore existentibus, concedit facultatem conferendi Sacramentum Confirmationis, cum quibusdam Conditionibus, Clausulis, et Circumstantiis.

BENEDICTUS PP. XIV.

Ad futuram rei memoriam.

Immensa JESU CHRISTI, cujus supremas in Terris vices, plane immerentes, gerimus, charitas, quemadmodum quidem facit, ut Nos de aeterna Animarum pretioso Sanguine quasi Agni Immaculati redemptarum salute solliciti, maximopere laetemur; cum audimus, barbaros Infidelesque utriusque sexus homines ab ipsa Europa longissime remotos accepisse Verbum Dei, et per Sacram Regenerationis lavacrum in Christo renatos viam mandatorum Dei currere; ita urget Nos etiam, ut minime patiamur opportuna Apostolicae providentiae auctoritatisque Nostrae commoda ab ipsis Catholicam Fidem amplexis desiderari; quibus et ad eamdem Fidem strenue profitendam, et ad pugnam contra potestatem Tenebrarum fortiter substinendam per Spiritus Sancti plenitudinem Sacramento Confirmationis collatam magis magisque roborentur, et confirmentur. Quoniam autem Dilectus Filius Felix a Sancto Arsenio, Frater expresse professus, et Provincialis Provinciae Turoniae Fratrum Ordinis Sanctae Mariae de Monte Carmelo Primi Instituti, ac Praefectus Missionibus in Insulis Americanis nempe Guadalupae, Maria Galante, Sancto Dominico, Sancto Christophoro, et Sanctis, Charissimo in Christo Filio Nostro Ludovico Francorum Regi Christianissimo subjectis, per ejusdem Ordinis de Monte Carmelo Alumnos peragendis, constitutus Nobis humiliter exponi fecit, in memoratis nimirum Insulis Americanis Gallicae Ditioni subjectis nullum adhuc Antistitem constitutum esse, a quo Neophyti Sacramentum Confirmationis hactenus insigniri potuerint; unde fere omnes Sacro Baptismatis lavacro dumtaxat abluti, aliisque muniti Sacramentis viam universae carnis ingrediantur. Eapropter supplices addidit preces, ut hac in parte de Apostolica benignitate, et auctoritate, ut infra providere, et indulgere dignaremur. Nos itaque, a quibus Supremo Pastorum Principi JESU CHRISTO Æterno Judici, Ipsius in Terris vices gerentibus gravissima omnium Animarum suo Sanguine redemptarum ratio reddenda est, summas tot populorum angustias, aerumnas ac tantam infelicitatem ex animo commiserantes, atque eosdem Missionarios, qui suam pro lucrandis Fratribus suis animam ponunt, Apostolicis laudibus commendantes, hujusmodi supplicationibus inclinati, ipsumque Felicem a Sancto Arsenio, caeterosque inibi Missionarios dicti Ordinis Sanctae Mariae de Monte Carmelo de Catholica Ecclesia, et aeterna Christifidelium salute in primis commendatissimi amplioribus gratiarum favoribus prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis Excommunicationis, Suspensionis, et Interdicti, aliisque Ecclesiasticis Sententiis, Censuris, et Poenis a jure vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, et absolutas fore censentes, attentis praemissis, auctoritate Apostolica tenore praesentium modernis, et pro tempore Praefecto, et Vice-Praefecto ejusdem Missionis Americanarum Insularum existentibus, ac Praefecti, et Vice-Praefecti hujusmodi muneribus durantibus, ut Sacramentum Confirmationis Sacro Chrismate, etiam antiquo, si novum haberi non possit, per Catholicum Antistitem Gratiam, et Communionem Sedis Apostolicae habentem benedicto, omnibus, et singulis utriusque sexus Christifidelibus illarum dumtaxat Paroeciarum, quae reperiuntur sub cura, et regimine Fratrum Sanctae Mariae de Monte Carmelo ejusdem Missionis, juxta Ritualis Romani Ritum libere, et licite conferre, et administrare possint, et valeant, ea tamen lege ad viginti, dumtaxat annos ab eo tempore, ex quo praesentes Nostras in forma Brevis Literas acceperint, computandos tribuimus, et impertimur, ut, si interea temporis nempe viginti annorum contingat in iisdem Insulis Americanis Gallicae Ditioni subjectis vel Residentiales Antistites, vel Apostolicos Vicarios

Episcopali charactere, et auctoritate insigniton ali eadem Apostolica Sede deputari, impertita hujusmodi facultas uulla sit, et nullius prorsus roboris, ac momenti habeatur. Secus vero rata, ac firma intelligatur, cum vel Residentiales Antistites, vel Apostolici Vicarii charactere, et auctoritate Episcopali insigniti legitimis canonicisque impedimentis detenti iisdem Praefecto, et Vice-Praefecto pro tempore concesserint, ut in iis locis dumtaxat, ad quae ipsi Antistites nulle pactu, ac tempore accedere valuerint, Sacramentum Confirmationis, ne Christifideles eodem destitutos ex hac vita migrare contingat, conferre possint. Insuper omnibus, et singulis ejusdem Missionis Missionariis Sacerdotibus saepedicti Ordinis Sanctae Mariae de Monte Carmelo eamdem conferendi Sacramentum Confirmationis cuilibet Christifideli suarum, dumtaxat Paroeciarum in periculo, vel articulo mortis constituto, facultatem tribuimus. Decernentes easdem praesentes Literas, et in eis contenta quaecumque firma valida, et efficacia intra praescriptum viginti dumtaxat annorum spatium existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, et illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari; Sicque et non aliter, in praemissis per quoscumque Judices Ordinarios, et Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, et eorumdem Cardinalium Congregationes, nec non Apostolicae Sedis Nuntios, et alios quoslibet quacumque auctoritate, et potestate fungentes, et functuros, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus Apostolicis, ac in Universalibus Provincialibusque, et Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, et Ordinationibus, et quatenus opus sit, dicti Ordinis Sanctae Mariae de Monte Carmelo etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, et Consuetudinibus, Privilegiis quoque, Indultis, et Literis Apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis, caeterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut earumdem praesentium Literarum transumptis sive exemplis etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, et Sigillo personae in Dignitate Ecclesiastica constitutae, vel manu, et Sigillo Praefecti pro tempore existentis Missionis praefatae ejusdem Ordinis muniti, eadem prorsus fides habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur, si forent exhibitae, vel ostensae. Caeterum coelestis praesidii auspicem ipsi Felici a Sancto Arsenio Praefecto, caeterisque Missionariis illarum insularum Apostolicam Benedictionem, quam cum Plenariis Indulgentiis, peccatorum remissionibus, poenarumque relaxationibus conjunctam ab ipso Praefecto, et Vice-Praefecto semel Christifidelibus suarum Paroeciarum in unum, in diversis licet locis convenientibus Nostro nomine elargiri volumus, peramanter impertimur. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die xxiv. Januarii MDCCLIV. Pontificatus Nostri Anno Decimoquarto.

Cajetanus Amatus.

Loco ✠ Sigilli.

AD EXERCENDOS, XXXI.

Erudiendosque Picturae, atque Sculpturae Tyrones, Gymnasium publicum, seu Academia in Ædibus Capitolinis erigitur, annuo censu constituto in necessarios sumptus.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Ingenuarum artium praestantia.

Inter curas supremo Principe dignas, non ultimum locum tenere censemus eam, quae pertinet ad tuendas promovendasque ingenuas artes, quibus honesta ingenia excoluntur, et liberaliter occupantur; quaeque, dum naturalium rerum pulchritudines imitando exprimunt, propriam humanae naturae nobilitatem, atque praestantiam declarant; nec modo

Civium commodis, sed saepe etiam Divino cultui cum dignitate inservientes, societati simul utilitatem afferunt, et splendorem.

Urbs Roma quantopere bis claruerit.

§. 1. Hanc curam in omni recte constituta Civitate nunquam neglectam, Nobis potissima quadam ratione suscipiendam esse duximus: quibus nimirum, Divinae providentiae consilio, delatum est illius Urbis dominium et regimen, quae olim quidquid ubique pretiosum, vel insigni arte elaboratum extitit, aut ditione et imperio, aut etiam sinu suo complexa, ipsa artium omnium excellentiam suam fecit; eamque laudem a subjectis Nationibus ad se translatam, aliis deinde gentibus, quae illius omnino expertes erant, invexit; et ab reliquo Terrarum Orbe inscitiam atque barbariem semel atque iterum depulit.

Sine exercitatione facile intereunt.

§. 2. Verum quum artium gloria, cessante artificum exercitatione, facile intereat; videbatur illa in hac Urbe Nostra paulatim imminui posse: dum ipsa Urbs, praeclaris veterum atque recentium Pictorum, Sculptorumque operibus referta, in eorum possessione quadam veluti securitate conquiescit; novosque earum artium tyrones formare parum sollicita, futurorum deinde Magistrorum scholam propemodum extingui sinit: non satis advertens, ad eam se aliquando artificum penuriam redigi posse, ut quum aliquod opus ad usum, ad ornatum, ad memoriam insigne efficiendum occurrat, alienorum operam implorare cogatur, et industriae subsidia ab iis expectare, qui olim politioris culturae, ac scientiarum et artium omnium documenta ab ipsa petere consueverunt.

Cura Pontificis, ut Tyronum industriae et exercitationi nihil desit.

§. 3. Huic malo quum Nos tempestive occurrendum merito judicaverimus; postquam plura artis antiquae monumenta collegimus, plura restauravimus, eorumque in publicam utilitatem conservationi prospeximus; Capitolinam Pinacothecam, Praedecessoris Nostri Clementis Papae XII. munificentia collectam, instructamque, magna Graecorum, Ægyptiorum, Romanorumque Signorum accessione locupletavimus; insigniumque Picturum Tabulas magno numero diversis ex locis conquisitas, multoque aere comparatas, in eodem Capitolio, laxis a solo aedibus ad australem montis crepidinem excitatis, apte decenterque dispositas collocavimus; nunc denique ibidem, ubi tot artis prodigia visuntur, hominum admirationi, et artificum exemplo proposita, publicam quoque Institutionem ingenuarum Artium Tyronibus constituere deliberavimus, eamque ipsis praeberi volumus exercitationem, quam omnium opinione idoneam maxime haberi novimus, adeoque aptissimam fore confidimus, ad perfectos aliquando futuros Pictores, Sculptoresque informandos, qui veteris Romanae Academiae gloriam renovare, et in omnem posteritatem propagare queant.

Pingendi fingendique principium in exactissima delineatione: haec in contemplatione naturae potissimum constituta.

§. 4. Quum enim recte pingendi, atque fingendi principium et fons in exactissimae delineationis peritia statuatur; haec autem ex ipsa naturae contemplatione certius, quam ex servili priorum artificum imitatione acquiri possit: idcirco in praedictarum Aedium a Nobis extructarum corpore capacem Aulam ad id aptari curavimus; ut ibi quicumque in delineandi arte proficere student, ad vivi hominis exemplar sese exercentes, certas verasque ducere lineas addiscant: Quo semel constantibus naturae legibus probe imbuti, et ad earum normam conceptas animo rerum formas exigere et conformare docti, in omni genere liberalis artificii, ad quod ingenium studiumque appulerint, intrepida manu operari valeant. Quod quidem commodum quum alias in Urbe studiosis adolescentibus aegre suppeteret, ac pretio plerumque, et pecuniarum collatione comparandum esset; nihil ipsis jucundius, aut honestis artibus promovendis utilius praestare Nos posse putavimus, quam si perpetuo liberalitatis Nostrae munere provideremus, ut omnes sumptus ad conducendum hominem in delineationum exemplar, ad locum instruendum atque illustrandum, et ad ipsum opus dirigendum urgendumque necessarii, de publico praeberentur. Hac enim ratione sperandum fore judicavimus, ut beneficio Nostro invitati adolescentes oblatam sibi proficiendi occasionem cupide arripiant, et ad praeclaras hujusmodi artes omni cura excolendas, ac perficiendas, magis magisque accendantur.

Academia, seu Gymnasium publicum vulgo DEL NUDO, in Capitolinis aedibus erigitur.

§. 5. Jam vero certam huic operi formam praescribere, ejusdemque perpetuam stabilitatem asserere volentes; Motu proprio, ac certa scientia, per hanc nostram perpetuo mansuram Constitutionem, in praefatis Aedibus nostro jussu et sumptu in Capitolio extructis, in inferiori scilicet earum Aula ad id destinata, Gymnasium, seu Academiam, populari vocabulo *del Nudo* appellandam, in pauperum studiosorum, qui delineandi artem addiscere

Ejusdem Praeses, et Protector designatur.

curant, beneficium et usum erigimus et instituimus; cujus quidem Gymnasii seu Academiae sic erectae et institutae Protectorem et Praesidem, earumdem praesentium Literarum tenore, Venerabilem Fratrem Nostrum Sylvium Sabinensem Episcopum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalem Valenti nuncupatum, Nostrum in Status universi negotiis Secretarium, dictaeque Sanctae Romanae Ecclesiae Camerarium, qui Nos in hujus rei consilio suscipiendo, et ad exitum perducendo, pro sua rerum gerendarum solertia, et singulari erga bonas artes studio, plurimum juvit, ac deinde illius in Camerariatus hujusmodi Officio Successores, eligimus et deputamus: Mandantes eidem Sylvio Episcopo et Cardinali, ut opportunas Leges, et provida Statuta pro destinati operis constitutione, et perpetuo regimine, quamprimum condere curet, Nostroque etiam nomine et auctoritate promulget; ac dantes eidem moderno, ac pro tempore existenti praefatae Academiae, seu Gymnasii Praesidi, ac Protectori, necessarias omnes et opportunas facultates, ad hoc, ut pro ejusdem operis executione et progressu, quascumque utiles et idoneas pro tempore ordinationes facere, atque decreta edere, et tam eorum, quam Legum et Statutorum hujusmodi observantiam injungere, et exigere, ac etiam, quoties ita res ferent, illas et illa revocare, corrigere, et in melius immutare possit, et valeat: prout ad ipsius Academiae, seu Gymnasii utilitatem, et mentis ac voluntatis nostrae implementum, magis expedire, illius prudentiae visum fuerit.

Cui amplissima datur auctoritas in Academ.

Certo annuo censu Academ. addicto consulitur necessariis expensis.

§. 6. Pro ejusdem vero Gymnasii dote, qua occurrentes expensae pro mercede hominis delineantium studio proponendi, aliisque rebus ad hujusmodi operis executionem, ac directionem necessariis, fieri et sustineri valeant; Nos annuam summam tercentorum scutorum de juliis decem pro quolibet scuto, ex publici Promptuarii, a Nobis etiam in hac Urbe ad asservandas, et venales proponendas soleas instituti, proventibus, (quos quidem Nos ipsi alias per Schedulam nostri Motus proprii die XXII. Junii Anni MDCCXLVIII. signatam, et in Actis dilecti Filii Gregorii de Castellanis unius ex Camerae praedictae Secretariis et Notariis existentem, in nostro Monte Pietatis, ad creditum ejusdem Camerae, in peculiari tamen computo, et ad liberam dicti Sylvii Episcopi et Cardinalis Camerarii, ejusque in Officiu hujusmodi Successorum dispositionem, ad hoc ut ipse, ejusque Successores de illis, praevia participatione Nobis, et Romano pro tempore Pontifici facienda, disponere valeant, deponi voluimus), percipiendam, ab ejusdem Camerae Apostolicae redditibus, motu et scientia praefatis, ac de Apostolicae auctoritatis plenitudine, per easdem praesentes, perpetuo separamus, sejungimus, et dismembramus: Eamdemque summam annis singulis, duabus aequalibus et anticipatis solutionibus, in eodem Monte Pietatis, ad Creditum praefatae Academiae Capitolinae *del Nudo* nuncupatae, et ad dicti Cardinalis moderni et pro tempore existentis illius Protectoris dispositionem, libere deponendam, eidem Gymnasio seu Academiae ad praedictos effectus, etiam perpetuo applicamus, concedimus, et assignamus: Mandantes eidem Sylvio Episcopo et Cardinali, ejusque Successoribus praedictae Academiae Protectoribus et Praesidibus pro tempore futuris, ut ejusmodi pecuniarum summam, pro eorum prudenti arbitrio, in opportunas quaslibet, et ad praedictum opus recte ordinandum et promovendum necessarias et utiles expensas, absque ullo reddendae rationis onere, erogari curent. Nos enim quidquid ab ipsis ea in re provide statutum, ordinatum, et gestum fuerit, ratum et gratum habebimus, ac etiam faciemus auctoritate nostra, ab omnibus, ad quos pertinet, appellatione postposita, inviolabiliter observari.

Firmantur Statuta amplissimis clausulis.

§. 7. Ac decernentes has nostras Literas, quas in dicta Camera Apostolica, juxta Constitutionem felicis recordationis Pii Papae IV. Praedecessoris nostri desuper editam, praesentari, insinuari, et registrari volumus, praemissaque omnia et singula, nullo umquam tempore, ex quibusvis causis, de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis Nostrae, vel quocumque alio defectu notari, et impugnari, seu revocari, suspendi, restringi, limitari, aut in jus, vel controversiam vocari posse: Sed tanquam ad bonarum Artium conservationem et propagationem, Urbisque nostrae decorem factas, semper et perpetuo validas et efficaces existere, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere debere.

Aliter judicari prohibet.

§. 8. Sicque, et non alias, per quoscumque Judices Ordinarios et Delegatos, etiam praedictae Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales,

nec non Causarnm Palatii Apostolici Auditores, ejusdemque Camerae Thesaurariom Generalem, ac Clericos Praesidentes, sublata eis et eornm cuilibet quavis aliter judicandi et interpretandi facultate et anctoritate, judicari et definiri debere: Irritum quoque et inane, si secus super his a quoquam quavis anctoritate scienter vel igoeranter contigerit attentari.

Derogat. generalis. §. 9. Non obstantibus contrariis quibuscumque Coostitutienibus et Ordinationibus Apostolicis, generalibus vel specialibus, ac qnatenus opus sit, promptuarii praefati institutione, ac proventuum indo obvenientium applicatione, ut praefertur, per Nos factis: privilegiis queque, indultis, et Literis Apostolicis, eidem Camerae, ae illius, Officialibus et Ministris, ot quibusvis aliis, sub quibuscumque tenoribus, et formis, ae cum qnibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisqne efficacioribus clausulis, ac irritantibus Decretis, etiam motn, seientia, et potestatis plenitudine paribus, otiam Consistorialiter, ae alias quomodolibet in contrarium praemissorum eencessis, ac etiam plnries firmatis, approbatis et innovatis.

Et specialis oppositur. §. 10. Quibus omnibns et singulis, etiamsi pro sufficienti illorum derogatione, de illis, enrumque totis tenoribns, specialis, specifica, expressa, et indivldna, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quaevis alia exquisita forma ad hec servanda foret, illorum omnium et singulorum teneres praesentibus pro plone et sufficienter expressis, et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum specialiter et expresse ae latissime et plenissime derogamus, caeterisquo contrariis quibnscumqne.

Sanctio poenalis. §. 11. Nulli ergo omnino Hominum liceat hane paginam Nostrae erectionis, institutionis, electionis, deputationis, facultatum impertitionis, separationis, sejunctionis, dismembrationis, applicationis, concessionis, assignationis, decreti, derogationis, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis antem hoc attentare praesumpserit, indignatinnem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri et Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

Dat. 17. Martii 1754. Pont. XIV. Datum Romae apud S. Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae 1754. xvi. Kal. Aprilis, Pontificatus Nostri Anno Quartodecimo.

J. Card. Pro-Datar.

D. Card. Passioneus.

Visa De Curia

J. C. Boschi.

Loco ✝ Plumbi.

J. B. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevium.

BASILICA ASSISIENSIS — XXXII.

Sancti Francisci in Patriarchalem et Cappellam Papalem erigitur: Com aliis gratiis, privilegiis, et indultis.

BENEDICTUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Prooem. Divinum eloquium impletur, dum ex litatur in terris humilitas Sancti Franc. Fidelis Dominus in verbis suis, quum saepe in Scripturis sanctis declaraverit, exaltaturum se illos, qui voluntariae domissionis affectu hnmiliarent in terra animas suas, non solum in coelesti Regne pusiltos Servos, quos Filii sui humilitati conformes reperit, gloria et honore mirabiliter coronat; sed etiam, ad mortalium fidem excitandam et roborandam, hoc pro sua sapientia disponit, ut qui viventes in Mundo, Mundi gleriam contempserunt, eique placere non curarunt, splendidioribns post mortem honoribus in ipso conspectu filiorum hominum extollantur, eorumqne memoria in terris decorata fnlgeat, et gloriosa clarescat. Quod quum in pluribus sanctis Viris ab ipso Mundi exordio, et maxime post constitutam Ecclesiam, saepissime demonstratum est; tum vero in B. Francisci Confessoris exaltatiooe, et io omnibus, quae ad illius Instituti amplificationem, et memoriae celebritatem pertinent, manifeste impletum conspicimus. Qui enim vivens, in oculis suis, et aliorum vilescere semper studuit, ac opprobriis et vituperationibus delectari consuevit; jampridem irrefragabili Catholicae Ecclesiae judicio, clarissimoque praeconio, inter Amicos Dei eum ipso in Coelis regnantes, ubiquo terrarum honoratur, et colitur: Illius autom Corpus, in quo mortificationem Christi ad mortem usque circumferre

non destitit, singularibus signis atque prodigiis de Coelo illustratum, atque certantibus omnium Ordinum studiis, ita Populorum et Principum devotione clarificatum fuit, ut ejusdem Sepulchrum gloriosum, super ambitiosa potentium saeculi monumenta, merito celebrari mereatur.

Honores, et privil. a Rom. Pontif. collata Ecclesiae Assisien. ubi Corpus S. Francisci reconditum est, enarrantur

A fundatione ipsius S. Sedi immediate subjicitur, annuo reservato censu.

§. 1. Et sane vix altero ab illius obitu anno decurso, quum de Servi Dei exuviis decenter collocandis ageretur, eumque in finem opportunus locus et fundus prope Assisiensis Civitatis moenia, illius Alumnis pro Apostolica Sede recipientibus ublatus fuisset: san. mem. Praedecessor Noster Gregorius Papa IX. dignum existimans et conveniens, illius memoriam, per quem tantus Ecclesiae Dei fructus provenerat, in eo etiam honorificari, ut Ecclesia, in qua ejus Corpus recondendum erat, nemini, praeterquam Romano Pontifici, subesset; eumdem fundum in jus et proprietatem praedictae Sedis Apostolicae recepit; statuitque Ecclesiam inibi construendam omnino liberam, ac nulli alii, quam Apostolicae Sedi subjectam fore; et ad hujusmodi libertatis ab Ecclesia Romana perceptae indicium, unius librae cerae censum annuatim sibi et Successoribus suis ab eadem Ecclesia persolvendum decrevit. Super quibus Apostolicas Literas, quarum initium est «*Recolentes*» edidit Reate, XI. Kalendas Novembris Pontificatus sui anno II. Deinde vero, quum idem Gregorius Praedecessor, in ipsa Assisiensi Civitate gloriosissimum Patriarcham Sanctorum Confessorum Catalogo rite adscripsisset, ac designatam hujusmodi Ecclesiam in ipsius honorem Omnipotenti eo dicandam, erigendamque statuisset, illius primario lapide suis Ipse manibus posito, per alias suas Literas datas Laterani, X. Kalendas Maji, anno Incarnationis Dominicae MCCXXX. Pontificatus sui anno IV. incipientes «*Is qui Ecclesiam*» non modo concessum eidem Ecclesiae libertatis, et immediatae Romano Pontifici subjectionis privilegium, nova et solemniori concessione firmavit, sed etiam Ecclesiam ipsam Ordinis Fratrum Minorum Caput et Matrem ab omnibus habendam, ac in ea per Fratres ejusdem Ordinis perpetuo serviendum fore constituit; aliaque ad asserendam illius immunitatem, ac dignitatem, ut Fratrum in ea deservientium commoda promovenda, opportune decrevit, quae latius continentur in praefatis ejusdem Gregorii Literis: quas alii deinde Praedecessores Nostri Romani Pontifices, ex quo ipsius Sancti Francisci Corpus in eamdem memorabili pompa illatum fuit, in primis Innocentius Papa IV., qui postea Ecclesiam ipsam ad supremum fastigium perductam, suaque jam constructione et mole conspicuam, anno MCCLIII., Dominica ante Festum Ascensionis Domini, ad honorem Dei, et ejusdem Beati Francisci, solemni ritu dedicavit, nec non Clemens Papa IV. per similes suas Literas confirmarunt et innovarunt. Nicolaus vero etiam IV. peculiaribus Literis, datis Reate II. Idus Maji Pontificatus sui anno II. et incipientibus «*Praeclara*» statuit Ecclesiam ipsam, et totum locum ipsius, cum pertinentiis suis, Ecclesiastico Interdicto, absque speciali et expresso Apostolicae Sedis mandato, sub certa forma ibidem praescripta concepto, supponi non posse.

Pontificum manu primus lapis Ecclesiae ponitur.

Caput et Mater Ordinis Minorum constituitur, Fratribusque ejusdem Ordinis custodienda in perpet. traditur.

Per Rom. Pontif. solemni ritu dedicatur

Vetitum, ne Eccl. interdicto absque Sacrae Sedis mandato supponatur.

§. 2. Porro eidem Ecclesiae non parum honoris ex eo accessit, quod alii ex Praedecessoribus Nostris Romanis Pontificibus non solum ad eam, B. Patriarchae Tumulum veneraturi, saepe se contulerunt, sed in Pontificiis quoque Aedibus prope ipsam extructis ad non exiguum tempus domicilium figere, atque omnis generis Pontificalia Sacra in ea celebrare consueverunt; Insuper Apostolicae Sedis scrinia, aliaque Ecclesiasticae Potestatis, et Civilis Imperii instrumenta apud eam collocarunt; nonnulli etiam in ea sepulturam sui corporis elegerunt; quapropter ejusdem Ecclesiae immediata Apostolicae Sedis subjectio, quae ipsi cum aliis pluribus per Orbem Ecclesiis ab Inferiorum Praesulum jurisdictione exemptis communis videri poterat, peculiaris Pontificum dominii, et proprietatis induit speciem; eo vel maxime confirmatam, quod quum in unius structurae altitudine trium revera Ecclesiarum, quarum altera alteri immineat, mira aedificatio consurgat, in superioris Ecclesiae Hemicyclo, Pontificia marmorea Cathedra contra Aram Maximam usque ab initio extructa, semper stetisse dignoscitur; In ea vero, quae media est, atque subjectum venerandi Corporis conditorium propius attingit, a latere Altaris, ubi Pontifices Sacris solemnibus operantes Thronum erexisse oportuit, aliquot ab hinc annis Pontificius pariter Thronus, ex auctoritate primum san. mem. Decessoris Nostri Clementis Papae XII., atque iterum Nobis annuentibus, erectus, assidue retineri conspici-

Magis specialiter adducitur proprietas S. Sedis ipso decursu frequenti Pontif. commoratione in Pont. Aedibus, et diversorum rerum depositione, Pontif. Archiv. Pontif. sepultura.

Duplex Pontif. Cathedra.

Nil in ea immutari consuevit inconsulto Rom. Pont.

tur; De omnibus autem, quae ad ipsam Ecclesiam, ejusque cultum, et sacras actiones in ea peragendas quoquomodo pertinent, nibil sive magnum, sive parvum, statui, aut immutari consuevit, nisi consultis prius Romanis Pontificibus pro tempore existentibus, quorum singularis cura, et sollicitudo, tam pro ejusdem Ecclesiae conservatione, ac decore, quam pro recta omnium in ipsa agendorum ordinatione semper enituit. Quare nil mirum si plerique Romani Pontifices Praedecessores Nostri, eamdem Ecclesiam, Basilicam etiam nuncupatam, compluribus Privilegiis, et Gratiis spiritualibus, et temporalibus cumularunt, et Nicolaus Papa V. per suas Apostolicas Literas incipientes: *Licet ex debito:* datas Romae apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicae MCDL. VIII. Idus Februarii, omnia, et singula privilegia et Indulta hujusmodi tanquam a se ipso concessa, perpetuam roboris firmitatem obtinere decrevit; et Sixtus Papa IV. eadem aliaque posterius impertita, similiter pro suis adoptans, novo confirmationis munimine roboravit, per suas pariter Literas sub Plumbo editas Romae, apud Sanctum Petrum pridie Idus Novembris anno MCDLXXI., quarum initium est: *Ad Ordinem:* et Sixtus Papa V. aliis similiter Literis datis XIII. Kalendas Decembris anno MDLXXXV. piam Christifidelium utriusque sexus, Chordigerorum nuncupatorum, Archiconfraternitatem, in eadem Ecclesia, et ad illius Altare Majus, auctoritate Apostolica erexit, compluribus eidem Indulgentiis et gratiis concessis, quarum participatione etiamnum, juxta posteriores Apostolicae Sedis sanctiones, innumeri Christifideles, aliis hujusmodi Confraternitatibus per omnes Mundi partes ex ejusdem Sixti concessione erectis, aggregati, ditantur. Utque alia innumera Apostolicae liberalitatis erga eamdem Ecclesiam effusae, argumenta praetereamus, fel. rec. Praedecessor Noster Innocentius Papa XII. per suas Literas sub Annulo Piscatoris datas die XVIII. Augusti anno MDCXCVIII. ac perpetuis temporibus valituras, omnibus Christifidelibus, qui illam vere poenitentes et confessi, ac Sac. Communione refecti, in quocumque anni die devote visitaverint, ibique, ut in ipsis Literis praescribitur, oraverint, plenariam omnium peccatorum Indulgentiam, et remissionem concessit: Deinde etiam per alias similes Literas die XI. Martii sequentis anni editas,

Ditatur appellatione Basilicae, pluribusque gratiis Spiritual. et temporalibus.

Ac hic Chordig. in ipsa erigitur cum facultate aggregandi.

Indulg. plenaria quotidie ibid. in perpet. concedi.

Tres in ea Poenit. Auctorit. Apostol. designantur.

tres in eadem pro tempore deputandos riteque constituendos Poenitentiarios, Ordinis Fratrum Minorum Conventualium expresse professos, satis amplis facultatibus pro confluentium Christifidelium absolutione a peccatis atque censuris, et pro votorum commutationibus, Apostolica auctoritate instructos, perpetuo extare voluit atque concessit.

§. 3. Tot igitur Venerabilium Praedecessorum Nostrorum exemplis Nobis propositis, eorumque vestigiis insistentes, Nos etiam ad ejusdem Ecclesiae splendorem ac decus augendum cumulandumque libenter adducti sumus. Quod quidem non tam singularis obsequii Nostri affectus erga B. Franciscum Patriarcham multis jam rebus privatim, et publice declaratus, atque testatus; et peculiaris quaedam, ac veluti haereditaria in eumdem Familiae Nostrae devotio, Nobis suggessit; dum animo occurrit, ipso adhuc Beato Francisco in vivis agente, primum Bononiae locum illius Discipulis, ad eorum Ordinis Coenobium fundandum, a Majoribus Nostris oblatum fuisse; illius vero cum Christo regnantis Patrocinio, complura in Nostros beneficia profecta, ipsiusque Familiae Nostrae conservationem, pestifera quondam grassante lue, acceptam referri, grata mente recolimus: Sed ea potissimum cogitatio Nobis suasit, quod merito sperandum duximus, Romanam Ecclesiam, ejusque Ditionem, in cujus sinu Beatus Pater et ortum habuit, et sepulchrum, eo magis illius apud Deum intercessionibus protegendam, atque servandam, quo magis illustria, ad illius memoriae honorem, Apostolicae Sedis judicia extiterint et decreta.

Pontifex Praedecessorum exemplo, et propria devotione erga S. Franc. permotus..

Ac a memoria Gentil. suorum, qui eorum ejusdem adhuc viventis fundum Bononiae obtulerunt pro construendo Coenobio, et insigne benef. receperunt. Et ad implorandum praesidium Romanae Ecclesiae, et Eccl. Ditioni Motu proprio confirmat, et innovat Privilegia Ecclesiae Assisiensi a Praedec. concessa.

§. 4. Itaque motu proprio, ac certa scientia, et matura deliberatione Nostris, per hanc Nostram perpetuo valituram Constitutionem, omnia et singula Privilegia, Praerogativas, Libertates, Exemptiones, et Immunitates, aliaque Indulta saepedictae Ecclesiae S. Francisci Assisiensis, tam per praefatos Gregorium IX. Innocentium IV. Clementem etiam IV. Nicolaum IV. et V. Sixtum quoque IV. et V. ac Innocentium XII. quam per alios quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores Nostros quaecumque, et qualitercumque concessa, seu confirmata, et innovata, dummodo non sint actu revocata, seu sub aliqua generali revocatione comprehensa, Nos etiam Apostolica auctoritate approbamus, confirmamus, et in-

Iterum eam eximit ab omni Ordi-

naria et delegata jurisdict. eximit sub immediata S. Sedis potestate.

novamus, eamdemque Ecclesiam ab Ordinarii Loci, ac omnium, et quorumcumque Praesulum, seu Superiorum, etiam Regularium, tam ordinaria, quam delegata jurisdictione, visitatione, et auctoritate penitus exemptam, liberam, et immunem, sub immediata Nostra, et Successorum Nostrorum Romanorum Pontificum, et Sedis Apostolicae potestate, dominio, et proprietate, confirmamus, et immutabiliter constituimus.

Ecclesiam Assisiensem S. Franc. in Basilic. Patriarc. et Cappellam Papalem erigit.

§. 5. Praeterea simili motu, ac scientia, praedictam Ecclesiam Nostram Sancti Francisci Assisiensis, praesentium Literarum tenore, ac de Apostolicae potestatis plenitudine, in Basilicam Patriarchalem, et Cappellam Papalem erigimus, ac talem ex nunc in futurum perpetue esse et fore decernimus; Eamque Basilicam Patriarchalem, et Cappellam Papalem eque et pariformiter nuncupari et haberi volumus, ac aliae Basilicae Patriarchales intra Almam Urbem, et extra illius muros, nec non Cappellae Papales in Pontificiis Ædibus, et prope eas constitutae appellantur, atque censentur; Statuentes nihilominus eamdem Ordinis Fratrum Minorum ejusdem Sancti Francisci Caput et Matrem semper esse, et haberi; necnon, ut hactenus, per Fratres ipsius Ordinis Conventuales nuncupatos in ea perpetuo serviendum fore; Ac decernentes antiquum censum unius librae cerae albae, qui hucusque ex parte ejusdem Basilicae quotannis in pervigilio Natalis SS. Apostolorum Petri, et Pauli, in signum immediatae subjectionis Apostolicae Sedi, in Camera Apostolica persolvi solebat, perpetuis futuris temporibus in memoriam etiam hujus honorificentissimi foederis, qua noviter Basilica Assisiensis cum Sede Apostolica conjuncta est, ut antea, praestari et recipi debere.

Praeservat et confirmat Dignitatem, Cap. et Matris Ordinis Minor. Servitium ut hactenus, per Fratres Min. Convent. praestandum. Et ann. censum Camerae Apost. solvend.

Reservat privative usui Rom. Pontific. utrumque Thronum superioris et inser. Ecclesiae.

§. 6. Volumus idcirco Pontificium Thronum, seu Cathedram, tam eam, videlicet, quae in superiori Ecclesia jam inde ab initio stabiliter locata conspicitur, quam quae in Ecclesia inferiori posterius, ut praefertur, erecta fuit, iisdem in locis, in quibus nunc sunt, pro solius Romani Pontificis, et nullius alterius usu perpetuo retineri. Utrumque autem Altare Majus Basilicae hujusmodi, ex ea tamen parte dumtaxat, qua Thronum Pontificium respicit, Altare Pontificium seu Papale, ex nunc in posterum esse et fore declaramus; itaut nemini liceat, absque speciali In-

Et utrumque Aram Majorem, quae Thr. Pontif. respicit.

dulto, seu extra casus, ut infra, permissos, in uno aut altero eorum Missam, sive privatim, sive solemniter celebrare.

Jubet usui exactum Caeremoniale pro Basilica eam, et contemporaneis Literis approb. observari mandat.

§. 7. De sacris autem Actionibus in eadem Basilica peragendis, et Caeremonialibus Ritibus ibidem servandis, quum Nos multiplices Leges et Regulas in unum colligi jusserimus, easdemque peculiari Instructione digestas, ac diligenter examinatas, atque probatas, aliis Nostris Apostolicis Literis in forma Brevis cum Caeremonialis hujusmodi insertione hac ipsa die expeditis duxerimus confirmandas; nunc omnia et singula in Caeremoniali praedicto ordinata, et contenta, ac praesertim Indulta celebrandi in Praefatis Papalibus Aris, tam Custodi Conventus ejusdem Sancti Francisci, quam aliis diversis Praesulibus, atque Personis in Dignitate Ecclesiastica constitutis, Saecularibus, seu Regularibus Praelatis, pro statis diebus, seu certis respective vicibus concessa; et alia quaecumque, etiam indulti, et privilegii naturam habentia, tam in ipsius Basilicae, quam in Personarum quarumvis favorem, ibidem praescripta atque statuta, praesentium quoque tenore approbamus, ac etiam perpetuo confirmamus: mandantes omnibus et singulis, ad quos pertinet, et quandocumque pertinebit in posterum, etiam specifica mentione et expressione dignis, ut omnia et singula ibidem, ut praefertur, ordinata et disposita observent, ac respective iisdem in omnibus et per omnia se conformare studeant, iisque obsequantur.

Indulget Personis et Caer. relatis, ut praescriptis diebus, et vicibus facere possint in Aris Papalibus.

Eximit a lege speciali de signo Campanarum Cath. in Sabbato Sancto.

§. 8. Neque vero eamdem Basilicam comprehensam esse aut censeri volumus sub Praedecessoris Nostri Leonis Papae X. Lege ab ipso Concilio Lateranensi edita, qua scilicet sub certa poena vetuit, ne in Sabbato majoris Hebdomadae, in quibuslibet Saecularium, aut Regularium etiam Privilegiatorum Ecclesiis, antequam in Cathedralibus, seu Matricibus Locorum, Campanae pulsari possent; quinime illam, utpote Papalem, et Patriarchalem Basilicam, ab hujusmodi Lege specialiter eximimus per praesentes; Ita tamen, ut si illius Campanas praedicta die, ante illas Cathedralis Ecclesiae Assisiensis, pulsari contingat, aliae in eadem Civitate vel extra eam constitutae Ecclesiae nequaquam eidem Basilicae respondere, sed a praedicta Ecclesia Cathedrali hac in re, ut antea, dependere teneantur.

Designat diem visitandam tempore Jubilaei, vel publicarum precum a S. Sede indicatur.

§. 9. Quod si ad implorandam coelestis auxilii opem, publicae preces, oblata Fidelibus Indulgentia, de mandato Apostolicae Sedis, ut identidem fieri solet, per Civitates atque Dioeceses sint indicendae, seu Jubilaei generalis, vel particularis concessio, aut extensio, ab eadem Apostolica Sede emanaverit, relicta Locorum Ordinariis facultate designandi Ecclesias aliquot, praeter Cathedralem uniuscujusque Civitatis, in quibus hujusmodi preces fundendae, seu quae ad indulgentiam aut Jubilaeum consequendum visitandae sint: quod pertinet ad Assisiensem Civitatem, volumus et decernimus, eamdem Basilicam S. Francisci, tanquam a Nobis, et Romano Pontifice pro tempore existente ad praedictos effectus, una cum ipsius Civitatis Cathedrali Ecclesia, singulis vicibus expresse designatam, semper haberi: dictamque facultatem ab Assisiensi Episcopo seu Ordinario, exerceri posse dumtaxat in aliarum Ecclesiarum delectu, si forte plures duabus Ecclesiis fuerint designandae. Ceterum ejusmodi Episcopi seu Ordinarii edicta, sententias, mandataque omnia, sive ad Divinum cultum, sive ad Cleri Populique sui regimen quomodocumque spectantia, ad valvas ipsius Basilicae, seu respective in illius Sacrario proponi non interdicimus; ejusdemque ordinationes atque statuta super praemissis, alioquin rite condita et lata, ibidem per eos, ad quos pertinet, observari volumus et mandamus.

Praeservat Ordinario facultatem in ea affigendi Edicta, quae Divinum cultum, vel Cleri Populiq. regimen concernunt.

Provide de tuta circa Processioa. Kal. Aug. habend. confirm.

§. 10. Quod autem ad debitam erga gloriosum B. Francisci Corpus Fidelium venerationem fovendam, et magis magisque asserendam, fel. rec. Praedecessor Noster Clemens Papa VII. per suas Literas sub Annulo Piscatoris die XVIII. Julii MDXXVI. ad tunc existentem Perusiae et Umbriae Vicelegatum datas, quarum initium est « *Accepimus* » singulis annis in Processione solemni die prima Augusti ab Ecclesia ejusdem S. Francisci ad aliam Sanctae Mariae Angelorum, sive de Portiuncula, habenda, servandum decrevit; atque itidem rec. me. Praedecessor quoque Noster Urbanus Papa VIII. per similes Literas datas die XXII. Martii anno MDCXLIII. incipientes « *Domini nostri Jesu Christi* » perpetuo custodiendum voluit et praecepit; id ipsum Nos quoque earumdem praesentium tenore in posterum perpetuo servandum decernimus et jubemus.

Tres alios Poenitent. cum facultatib. ab Innoc. XII. concessis adjungit.

§. 11. Et quoniam ad venerandum ejusdem gloriosissimi Confessoris Tumulum ejusque Patrocinii suffragia demerenda, atque etiam ut Indulgentiae quotidianae compotes fiant, frequentes undique Fideles ad praefatam Basilicam omni tempore confluere dignoscuntur; Nos opportuna animarum saluti procurandae subsidia augere cupientes, volumus, ut praeter tres Poenitentiarios ibidem ex auctoritate praedicti Innocentii Papae XII. ut supra dictum est, constitutos, tres alii ejusdem Ordinis Minorum Conventualium Fratres expresse professi, ad hujusmodi munus idonei, vitaque et moribus conspicui, per Ordinarium Loci examinati, et approbati, a dilecto Filio moderno, et pro tempore existente Ministro Generali Ordinis praefati, in dicta Basilica Poenitentiarii etiam pro tempore constituantur, et deputentur; qui sic constituti, et deputati, omnibus, et singulis facultatibus per dictum Innocentium Praedecessorem prioribus tribus Poenitentiariis, ut praefertur, concessis, et elargitis, et in praecitatis ipsius Literis, quarum initium est « *Ex incumbenti* » datis apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XI. Martii MDCXCIX. latius expressis, aeque et pariformiter, ex concessione Nostra, et praesentium Literarum vigore, gaudeant et utantur.

Privileg. pro omnibus Defunctis Arae Maximae Ecclesiae inferioris impertitum, confirmat.

§. 12. Praeterea Fidelium Defunctorum refrigerio et saluti per opportunam spiritualis Thesauri dispensationi Nostrae concrediti erogationem amplius consulere volentes, quum in praefata Basilica Altare Majus Ecclesiae inferioris Omnipotenti Deo in honore S. Francisci dicatum, a fel. rec. Praedecessore Nostro Gregorio Papa XIII. per Literas anno Incarnationis Dominicae MDLXXVII. pridie Idus Octobris sub Plumbo editas, quarum initium est « *Omnium saluti* » Privilegio quotidiano ac perpetuo pro Defunctis decoratum extiterit; verum experientia compertum fuerit, piis confluentium votis, et eleemosynarum oblationibus, quae pro Missis ad hujusmodi Altare celebrandis deferebantur, minime satisfieri posse per eum numerum Missarum, quae singulis diebus ad illud celebrari valebant; ideoque jampridem a piae mem. Alexandro PP. VII. concessum fuerit, ut quae Missae ad illud celebrari tunc nequibat, ad alia duo Altaria in Literis super hoc editis enunciata, pari cum Fidelium Defunctorum

Et in supplementum adsignat Aram Majorem non Pap. superioris Eccle-

siae, triaque Altaria inferiora.

suffragatione, celebrari possent: Nos praedictas Gregorii Praedecessoris Literas praesentium tenore etiam perpetuo confirmantes, simili motu, et auctoritate statuimus, atque concedimus, ut Missae, pro quibus ad praefatum Altare celebrandis, eleemosynas pro tempore offerri contigerit, quaeque ad idem Altare re ipsa celebrari nequiverint, ad Altare Majus Ecclesiae superioris, ex ea videlicet parte, qua illud nequaquam Pontificium Altare esse et fore decrevimus, nec non ad tria infrascripta Altaria in inferiori Ecclesia posita, nimirum ad Altare Sacrarum Reliquiarum, et ad alterum Conceptionis Beatae Mariae Virginis Immaculatae, et ad reliquum B. Josephi a Cupertino Confessoris, libere, et licite celebrari possint et valeant; itaut earomdem Missarum oneri perinde satisfiat, et satisfactum esse censeatur, ac si Missae hujusmodi ad praefatum Altare primario Privilegiatum celebratae forent. Praeterea dictum Altare Majus superioris Ecclesiae, qua Pontificium est, simili privilegio decorare volentes, eadem auctoritate Nobis a Domino tradita, concedimus, ut quoties Missa ad Altare hujusmodi, praedictorum Indultorum, aliorumque forsan deinceps specialiter concedendorum vigore, celebrabitur pro Anima cujuscumque Fidelis, quae Deo in charitate conjuncta ab hac luce migraverit, Anima ipsa de Thesauro Ecclesiae Indulgentiam per modum suffragii consequatur, et Domini Nostri Jesu Christi, ac Beatissimae Virginis Mariae, aliorumque omnium Sanctorum meritis suffragantibus, a Purgatorii poenis liberetur.

Privileg. etiam pro Defunctis tribuit Arae Maxim. Pop. superiori Ecclesiae, quoties celebrato ibidem celebrant.

Prohibet ne Reliquiae SS. extrahantur, sub poena excomm. latae sententiae Romano Pontifici reservatae

§. 13. Ut autem insignis Sacrarum Reliquiarum Thesaurus, qui in dicta Basilica, ejusque Sacrario asservatur, et magnam Populorum devotionem erga Sanctuarium hujusmodi merito conciliat, integrum inviolatumque permaneat; resque et memoriae, quae ad Sanctum Patriarcham Franciscum quoquomodo pertinent, minime disperdantur, aut pereant; Nos dilectis Filiis Custodi et Fratribus Conventus praedicti S. Francisci, nec non ipsius Ordinis Minorum Conventualium Superioribus, etiam Ministro Generali, pro tempore existentibus, sub excommunicationis sententia eo ipso incurrenda, cujus absolutionem, praeterquam pro iis, qui in mortis articulo constituti fuerint Nobis, et Successoribus Nostris Romanis Pontificibus pro tempore existentibus reservamus, nec non remotionis ab eorum respective officiis, aliisque arbitrio Nostro, et Successorum praedictorum infligendis poenis, per praesentes expresse interdicimus, et prohibemus, ne quavis causa et occasione, absque Nostra, et Successorum Nostrorum praedictorum licentia in scriptis tradenda, particularum aliquam Reliquiarum, sive ad dictum S. Franciscum quomodolibet pertinentium, sive aliarum, quae in dicta Basilica, illiusque Sacrario asservantur, extrahere, dividere, et aliis concedere, ac donare, aut pro se retinere audeant, seu praesumant.

§. 14. Praeterea de ejusdem Basilicae decore, ac libertate plurimum, ut par est, solliciti, simili auctoritate ac tenore, praedictis Custodi ac Fratribus, et aliis quibusvis etiam Superioribus, et Ministro Generali praefatis, praecipimus, et districte prohibemus, ne Juspatronatus alicujus Altaris aut Cappellae in eadem Basilica existentis, neve locum ad Sepulturam aedificandam, seu scamnum, vel sedile, aut areae situm ad illud collocandum, aut retinendum intra eamdem Basilicam, cuilibet Personae, etiam specifica, et individua mentione dignae, aut Familiae, seu Virorum, aut Mulierum caetui, Congregationi, aut Universitati, inconsulto Romano Pontifice pro tempore existente, nec nisi facultate ab eo in scriptis pariter obtenta, imposterum concedant; et quidquid contra hujus praecepti Nostri famam per eos fieri, aut attentari contigerit, ex nunc irritum, et inane decernimus. Quae vero scamna aut sedilia jam nunc, ex legitimis juribus, in eadem Basilica existere, seu certis in locis intra eamdem retineri solere dignoscuntur, volumus et jubemus, ut omnia ad aequalem mensuram et formam reducantur, sublatis gradibus, et suppedaneis quibuscumque, atque ita per Basilicae spatia collocentur, ut non deformitatem, sed potius decorem illi afferant, et ornatum. Per haec autem ullius Personae, Familiae, aut Universitatis asserta jura, sive Patronatus in ejusdem Basilicae Altaria, et Cappellas, sive habendi Sepulturas intra eamdem, aut scamna, aut sedilia ibidem retinendi, nisi quatenus legitimis, et sufficientibus titulis, aut consuetudinibus fulciantur, approbare non intendimus.

Concessiones Jurispatr. et Sepulturae inconsulto Rom. Pont. in Basilica faciendas irritat.

Scamna ad aequal. reduci, et recte disponi mandat.

§. 15. Externas quoque Porticos, et aream prae foribus utriusque Ecclesiae tam superioris, quam inferioris, nec non adnexi Conven-

Privileg. Immunit. localis Areae ante Basil.

alias concessum latius extendit.

tus, in longum, latumque protensam usque ad locum, qui dicitur *la Cordonata*, et ad Fossam *Sanctae Margaritae* nuncupatam, non solum ab omni molestia, et perturbatione liberas et immunes, pro Nostra et Apostolicae Sedis reverentia, servari volumus, et praecipimus; Verum etiam Ecclesiasticae Localis Immunitatis juribus gaudere concedimus, et earumdem praesentium tenore decernimus; Ampliantes quoad felic. recordat. Praedecessoris Nostri Benedicti Papae XIII. concessionem, in Schedula Motus proprii die xx. Decembris MDCCXXVI. ab ipso signata, latius expressam, eamdemque nihilominus in reliquis ejus partibus confirmantes; ac decernentes, tam Prædecessorum Nostrorum Gregorii XIV. ejusdemque Benedicti XIII. ac Clementis XII. Apostolicas Constitutiones super Immunitate Locali, quam Nostram anno Incarnationis Dominicae MDCCXXXXIX. Idibus Martii, Pontificatus Nostri Anno X. editam, quae incipit — *Officii nostri ratio* — in occurrentibus casibus servandas, ac exequendas esse. Nos enim Venerabili Fratri moderno, ac pro tempore existenti Episcopo Assisiensi omnes ad id necessarias, et opportunas facultates, iisdem auctoritate et tenore, perpetuo tribuimus, et elargimur.

Tribuit Episcopo facult. extrah. Reos, observata forma Constit. Apost.

Confirm. uniones Monast. de Campolongo, et Beneficiorum.

§. 16. Porro quum alias memoratus Praedecessor Noster Sixtus Papa IV. conservationi structurarum ejusdem Basilicae, et Domus adnexae, ac etiam augmento Divini cultus, et sustentationi majoris numeri Fratrum ad illud in ea exercendum a prima erectione deputatorum, prospicere volens, per suas Apostolicas Literas sub plumbo datas Assisii anno Incarnationis Dominicae MCCCCLXXVI. octavo Kalendas Septembris, incipientes, — *Venerabilem* —, in monasterio olim existente Sancti Nicolai de Campolongo Ordinis Sancti Benedicti Assisiensis Dioecesis, Abbatialem Dignitatem, et Ordinem praedictum, ac nomen ipsum, et Titulum Monasterii suppresserit, et extinxerit; illiusque structuras, aedificia, ac bona omnia, ac etiam deinde per alias similes Literas datas Romae apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicae MCCCCLXXVIII. quarto nonas Februarii, quarum initium est — *Applicavimus* —, omnia et singula Beneficia Ecclesiastica cum cura et sine cura, olim ad collationem Abbatis dicti suppressi Monasterii, cum Conventu ejusdem Monasterii, vel sine, spectantia et pertinentia, eorumque fructus, redditus, et proventus, Sacristiae Domus ejusdem Sancti Francisci, pro supportatione onerum Fabricae hujusmodi, et Fratrum in decenti numero ibidem sustentatione, perpetuo applicaverit, appropriaverit, univerit, et incorporaverit, itaut liceret Custodi, et Fratribus praedictae Domus pro tempore existentibus, hujusmodi Beneficiis, eorumque Ecclesiis, Cappellis, et Altaribus, per aliquem etiam ejusdem Ordinis Professorem ad eorum nutum amovibilem, in Divinis deserviri facere, ac onera ipsis adnexa, et alias Personis eadem pro tempore obtinentibus incumbentia, etiam in ministratione Sacramentorum, perferre et adimplere; Nos hujusmodi applicationem et unionem, ad effectum praemissum, novae confirmationis Nostrae munimine roboramus; Ac insuper inductam a multo jam tempore, et actu, ut accepimus, vigentem consuetudinem, ut scilicet ad exercitium curae Animarum in quatuor Parochialibus, videlicet in una Sancti Petri Castri Paradisi nuncupat. ac in alia Sancti Joannis Baptistae Castri Podii superioris, ac in altera ejusdem Sancti Joannis Baptistae Castri Plebis, et in reliqua Sancti Laurentii Castri Porciani, nec non in Ecclesia Sanctae Mariae de Gualdo nuncupat. mox dictae Parochialis Sancti Laurentii subsidiaria, Ecclesiis, olim a praedicto Monasterio dependentibus, totidem Presbyteri Saeculares in illarum Vicarios Curatos pro tempore a praedictae Domus Custode et Fratribus amovibiliter deputentur, praesentium tenore approbamus, et in posterum quoque servari concedimus; mandantes, ut omnes et singuli Vicarii Curati hujusmodi, praeter assistentiam, et obsequium Ecclesiae Cathedralis Assisiensi in consuetis Functionibus, et Processionibus ab ipsis praestandam, Supplicationi etiam in Dominica infra Octavam Solemnitatis Corporis Christi ab eadem Basilica S. Francisci quotannis celebrandae, in loco ipsis in praefato Caeremoniali assignato, interesse teneantur.

Approbat consuet. deputandi in Parociis dependentibus Presbyt saeculares.

Qui, praeter obsequia Cathedrali praestand. intersint supplicationi Corporis Christi a Basilica habendae.

§. 17. Caeterum saepedicti Conventus Custodi et Fratribus, ac etiam praefati Ordinis Ministro Generali pro tempore existentibus, harum serie injungimus, et enixa commendamus, ut ipsi tam praedictarum, ac etiam Sanctae Margaritae intra Assisiensem Civitatem Parochialium, quam aliarum ab eodem Con-

Commendat Custodi et Ministro Generali reparationem et cultum Ecclesiarum dependent.

ventu quacumque ratione dependentium, videlicet dicti Sancti Nicolai de Campolongo, et Sancti Francisci Parvuli nuncupati intra Assisium, ac Sanctae Mariae Conventus Rivitorti, nec non Sancti Joannis Baptistae prope eumdem Rivumtortum, ejusdemque Sanctae Mariae apud Castrum Roccbicciolae ejusdem Assisiensis Dioecesis, et alterius Sancti Joannis Baptistae extra muros Castri Turris Aifiue, Dioecesis Urbevetanae, Ecclesiarum conservationi, ac in eis sacrarum Supellectilium manutentioni, diligenter et sedulo incumbant.

Quinque Paroch. Ecclesiis, et uni Subsidiariae concedit Altare Majus certis diebus privileg.

§. 18. Denique iisdem Custodi, et Fratribus, in iis praesertim, quae ad Animarum salutem referuntur, uberius gratificari dictasque Sanctae Margaritae in Civitate Assisiensi, et Sancti Petri Castri Paradisi, et Sancti Joannis Baptistae Castri Podii superioris, ac aliam ejusdem S. Joannis Baptistae Castri Plebis, nec non S. Laurentii Castri Porciani, Parochiales, ac etiam praefatam Sanctae Mariae de Gualdo dictae Assisien. Dioecesis Ecclesias, a praefato Conventu, ratione unionis a dicto Sixto Papa IV. ut praefertur, factae, dependentes, speciali pro Animabus in Purgatorio existentibus privilegio illustrare volentes; Auctoritate Nobis a Domino tradita, ac de Omnipotentis Dei misericordia, et Beatorum Petri et Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, ut quum die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum, ac singulis diebus infra illius Octavam, ac Feria sexta cujuslibet hebdomadae Sacerdos aliquis Saecularis, vel cujusvis Ordinis, Congregationis, seu instituti Regularis, Missam Defunctorum pro anima cujuscumque Christifidelis, quae Deo in Charitate conjuncta ab hac luce migraverit, ad Altare Majus dictarum sex Ecclesiarum celebrabit, Anima ipsa de Thesauro Ecclesiae per modum suffragii Indulgentiam consequatur, ita ut ejusdem Domini Nostri Jesu Christi, ac Beatissimae Virginis Mariae, Sanctorumque omnium meritis sibi suffragantibus, a Purgatorii poenis liberetur, in perpetuum concedimus, et indulgemus: Cujus quidem concessionis in singulis Ecclesiis hujusmodi Monumentum lapideum publico aspectui apponi volumus et mandamus.

Clausulae pro praemissorum firmitate.

§. 19. Decernentes praesentes Nostras Literas etiam ex eo, quod quicumque in praemissis interesse, habentes, vel habere praetendentes, ad hoc vocati, et auditi non fuerint, aut ex alia quavis causa, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostrae, vel quovis alio defectu notari, vel impugnari, suspendi, restringi, limitari, vel eis in aliquo derogari nullatenus umquam posse, easque omnino sub quibusvis contrariis Constitutionibus, revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, modificationibus, decretis, vel declarationibus, etiam Motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus, ac etiam Consistorialiter, aut alias quandocumque, et quibusvis de causis etiam pro tempore factis, minime comprehendi, sed ab illis semper exceptas, et quoties illae emanabunt, toties, in pristinum statum restitutas, ac de novo concessas, semperque et perpetuo validas, firmas, et efficaces esse, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac ab omnibus, ad quos spectat, et spectabit quomodolibet in futurum, perpetuo, et inviolabiliter observari, ac praedictae Basilicae et praefati respective Conventus Custodi et Fratribus nunc et pro tempore existentibus, ac Ecclesiis praedictis, aliisque Ecclesiis, et Personis, quarum favorem easdem praesentes quomodolibet concernunt, perpetuis futuris temporibus plenissime suffragari debere: Eosdemque super praemissis omnibus et singulis per quoscumque quavis auctoritate quomodolibet molestari, perturbari, inquietari, vel impediri, neque ad probationem, seu verificationem quorumcumque in eisdem praesentibus Literis narratorum, nullatenus umquam teneri, nec ad id in judicio, vel extra cogi, vel compelli posse: sicque in praemissis omnibus censeri, ac ita per quoscumque Judices Ordinarios, vel Delegatos, quavis auctoritate, et potestate fungentes, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, etiam de Latere Legatos, Vicelegatos, dictaeque Sedis Nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate et auctoritate, judicari, et definiri debere; ac irritum et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Deputat. Judicum Assistent. et Executorum.

§. 20. Quocirca Dilectis Filiis Nostris Henrico Benedicto Mariae Clementi Basilicae Sanctorum Duodecim Apostolorum praedictae Sanctae Romanae Ecclesiae Presbytero Cardinali, Duci Eboracensi nuncupato, ac Vincentio Ti-

tuli Sanctorum Marcellini, et Petri, ejusdem Sanctae Romanae Ecclesiae etiam Presbytero Cardinali Malvetio nuncupato, eorumque in Basilica, et Titulo bujusmodi Cardinalibus successoribus, nec non Dilecto etiam Filio moderno, et pro tempore existenti Causarum Curiae Camerae Apostolicae Generali Auditori, per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios, ipsas praesentes Literas, et in eis contenta quaecumque, ubi, et quando opus fuerit, ac quoties pro parte pro tempore existentis Custodis dicti Conventus fuerint requisiti, solemniter publicantes, eique in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate Nostra, easdem, et in eis contenta hujusmodi, ab omnibus, ad quos spectat, et pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, dictamque Basilicam, ac ipsum Conventus Custodem, et Fratres, aliasque Ecclesias praedictas, illis omnibus et singulis pacifice frui, et gaudere: non permittentes eos, vel quempiam ex ipsis desuper per quoscumque, quomodolibet indebite molestari, perturbari, vel inquietari: Contradictores quoslibet et rebelles, cujuscumque status, gradus, ordinis, dignitatis, vel praeeminentiae fuerint, per sententias, Censuras, et poenas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris et facti remedia, appellatione postposita, compescendo; ac legitimis super his habendis, servatis processibus, sententias, censuras, et poenas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii Saecularis.

Derogatio contrariis.

§. 21. Non obstantibus, quatenus opus sit, Nostra, et Cancellariae Apostolicae Regula, de jure quaesito non tollendo, et Bonifacii Octavi etiam Praedecessoris Nostri, qua cavetur, ne quis extra suam Civitatem, vel Dioecesim ad judicium evocetur, seu ne Judices a Sede Apostolica praedicta deputati extra Civitatem vel Dioecesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii, vel aliis vices suas committere audeant vel praesumant, et in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate praesentium ad judicium non trahatur, nec non praemissis, aliisque Apostolicis aliorum quorumcumque Romanorum Pontificum pariter Praedecessorum Nostrorum, ac etiam in Synodalibus, Provincialibus, et universalibus Conciliis editis, generalibus vel specialibus Constitutionibus, et Ordinationibus, nec non majoris Ecclesiae, et Civitatis Assisiensis, dictique Ordinis Minorum Sancti Francisci, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, et consuetudinibus: Privilegiis quoque, Indultis, et Literis Apostolicis quibusvis Personis, Civitatibus, et Locis per quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores Nostros, Sedemque praedictam, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, et insolitis clausulis, nec non irritantibus et aliis Decretis, in genere, vel in specie, etiam Motu, Scientia, et potestatis plenitudine similibus, etiam iteratis, et multiplicatis vicibus concessis, confirmatis, et innovatis, quibus omnibus et singulis, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, et individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quaevis alia expressio habenda vel aliqua alia forma ad hoc servanda foret, eorum tenores, praesentibus pro sufficienter expressis, et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad effectum validitatis, et perpetuae firmitatis praemissorum omnium, et singulorum, hac vice dumtaxat, harum serie specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, aut divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, nisi per Literas Apostolicas facientes plenam et expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem.

§. 22. Ad hoc autem, ut praesentes Nostrae Literae amplius innotescant, et de eis fides commode fieri possit; volumus, quod ipsarum transumptis, etiam impressis, manu Cancellarii, seu Archivistae dicti Conventus, seu cujusvis Notarii publici subscriptis, ac sigillo ejusdem Conventus, vel alicujus Personae in Ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus ubique fides in judicio, et extra illud adhibeatur, quae iisdem praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensae. Fides habenda transumptis.

§. 23. Nulli ergo omnino Hominum liceat, paginam hanc Nostrae, Approbationis, Confirmationis, Constitutionis, Erectionis, Interdicti, Prohibitionis, Statuti, Concessionis, Indulti, Mandati, Decreti, Derogationis, et Vo- Sanctio poenalis.

luntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare praesumpserit indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri et Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

Dat. Pont. An. XIV die 25. Martii 1754.

Datum Romae apud S. Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae millesimo septingentesimo quinquagesimo quarto, octavo Kalendas Aprilis, Pontificatus Nostri Anno Quartodecimo.

D. Card. Passioneus.

J. Card. Pro-Datarius.

Visa de curia

J. C. Boschi.

Loco ✝ Plumbi.

J. B. Eugenius.

Registrata in secretaria Brevium.

Publicata die 6. Aprilis 1754.

XXXIII. ALBANIÆ EPISCOPIS

Traditur methodus, qua satagant, ut a Catholicis illius regionis sua Ecclesiis bona restituantur, vel aliquo modo super illis transigatur; et si neutrum queat obtineri, facultas sit Episcopis derelinquendi fundos, fructusque Possessoribus, eosdemque absolvendi a censuris.

Venerabili Fratri Nicolao Lercari Archiepiscopo Rhodiensi Congreg. Propagandae Fidei Secretario.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabilis Frater, Salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Consulit Albaniae Episcopi de periculo, quod subessent, si ab Eccl. sua bona vindicare vellent, quae ab illegitimis possessoribus detinentur.

Cum Encyclicas literas, sicut Nos tibi praecepimus, et Congregationis de Propaganda Fide sententia fuit, cujus te ipsum praestas emeritum Secretarium, ad Albaniae Antistites dederis, nempe ad Venerabiles Fratres Archiepiscopum Antibari, Episcopos Scodrae, Sappae, Lissi, et Pullariarum, ut ab iis innotesceres, an proposita ab Ecclesiis suarum Dioecesium vindicatione suorum bonorum, exindeque perceptorum fructuum, in detentores, qui illa a Turcis occupata emerunt, vel ab Emptoribus jure haereditario, aliove titulo sunt consecuti, aut in eos, qui eadem bona, quasi res derelictas, ipso, ut inquiunt, facto invaserunt; pertimescendum sit, ne si id Turcis compertum fiat, graves exinde concitentur turbae; persecutioni, vel alicui gravissimae indictioni recludatur aditus; neve aliquis temporalium rerum cupiditate obcaecatus a Sancta Religione Catholica ad Mahumetismum deficiat, ut fundis, fructibusque, elusa vindicatione, fruatur.

Vide hac de re Literas editas in Bul. Tom 3. pag. 350.

Persecutionis vel Apostasiae periculum pertimescendum esse iidem Episcopi retulerunt.

§. 2. Cumque omnes recensiti Praesules, explorato prius suarum Dioecesium statu, unanimi consensu retulerint, ingens, heu nimis subesse alterutrius, et nonnunquam utriusque infortunii periculum, suadentes, ut aliquem periclitantibus rebus adhiberemus modum, in quem nos jam animo paratiores noverant, quotiescumque illo opus esse videretur; hinc nos probantes, quod etiam Congregationi Propagandae Fidei, dum justae affuissent causae, probabatur, quodque suaserunt locorum Ordinarii, nunc prae caeteris modum rebus adhibendum existimamus.

Ideo Summus Pont. concedit Episcopis, ut super illis transigere, vel etiam eadem integre possessoribus possint relinquere, a censuris absolvendo.

§. 3. Erit itaque uniuscujusque ex praedictis Episcopis, sua in Dioecesi, vel per se, vel per Confessarios, et Sacerdotes prudentes, atque expertes, bonis ut inquiunt verbis, atque monitis efficiendi, ut detentores bonorum mente percipiant sibi incumbentem rerum, fructuumque restituendorum obligationem; illacrimabilem, in quem abrepti sunt, statum, quippe qui censuris irretiantur inflictis per Sacros Canones in invasores, detentoresque bonorum ecclesiae. Ita vero siquem, divina affulgente gratia, facti poeniteat, negligere haud debet Episcopus, quive ab eo fuerit delegatus, quin illi suadeat, nisi universae, rei saltem alicujus restitutionem; vel etiam, ut fundis sibi habitis, obligationem suscipiat alicujus annuae praestationis Ecclesiae pensitandae; si autem fundorum restitutioni, moxque indicatae aequitati obsistatur, tunc restitutio omnium, vel partis fructuum attentetur. Verum quoties nec desit, qui ex imbecillitate virium, vel ex improba voluntate nil horum praestare velit, huic tantummodo pernoscens sermonem, habendi nimirum etiam imposterum, quod hactenus habuit, producendique in futura quoque tempora, quam superioribus obtinuit, universorum fructuum perceptionem; hisce nostris literis unicuique Episcopo quoad suam Dioecesim, impertimur auctoritatem, quam et ipse aliis, uti monuimus, delegare poterit, eximendi ab onere fundorum fructuum-

que restituendorum detentores bonorum Ecclesiae, eosdemque absolvendi a censuris, quibus innodantur; sive cum iis agatur, qui se paratos exhibent ad partem bonorum aliquam restituendam, vel ad transigendum de iis; sive cum aliis, qui universos, vel aliquorum saltem fructuum partem offerunt; sive demum cum caeteris, quibus propositum est, nihil plane vel rerum soli, vel fructuum restituere. Supervacaneum autem arbitramur monere, ne nostra haec facilitas evulgetur; haud enim difficile captu est, eadem perspecta, fieri perfacile posse, ut nisi omnes, pleriqne saltem nihil plane restituendi propositum amplectantur, de absolutione a restituendi onere, et censuris, plane certi.

Papa qua supremus administrator quomodo possit dispensare de bonis Ecclesiae?

§. 4. Nostra haec facilitas exinde est, quod Nos, qua Pontifex Summus, nisi domini, supremi certe quidem simus temporalium bonorum Ecclesiae dispensatores: *Res Ecclesiae sunt Papae, ut principalis dispensatoris, non ut domini et possessoris:* inquit S. Thomas 2. 2. *qu.* 100. *art.* 1. *ad septimum;* ex quo porro sequitur, ut non quidem vel ad ditandos consanguineos, vel ex arbitrariis causis, fas sit nobis Ecclesias suis nudare bonis, at illud quidem, ut quoties urgens subsit ratio, qualis indubie est, removere praesens publicae calamitatis discrimen, ostium, quantum in nobis est, Apostasiae intercludere, et fluctuantibus animis conciliare tranquillitatem, nobis liceat, quod nunc facimus, imperare, ut probata licet Ecclesiarum jura conticescant, utque illae ipsae, pro publica incolumitate ac religionis commodo, sacrificium quasi faciant suorum bonorum, quae non possident, et quae publici luctus tempore iisdem fuerunt adempta. Quapropter Card. Cajetanus *in praeindicatum locum S. Thomae notabil.* 13. haec habet: *Cum potestas Papae quoad res temporales Ecclesiae sit potestas non domini, sed dispensatoris, consequens est, ut plenitudo potestatis Papalis circa bona Ecclesiae temporalia non exeat limites potestatis dispensativae etc. ac per hoc non potest Papa ad libitum donare Res Ecclesiae, sed potest, tanquam habens apicem dispensativae potestatis, multo plus de iisdem dispensare, quam quicumque proximus alicujus Ecclesiae Praelatus etc. Ex eodem quoque fundamento, quod Papa non est dominus, sed dispensator, sequitur quod de plenitudine potestatis non possit bona Ecclesiae dare, cui voluerit, aut consanguineis etc. Sed tenetur prudenter dispensare, ut recta ratio suadet.* Est et illud etiam nobis perspectissimum, communem esse Canonistarum sententiam, Romanum Pontificem non distributorem, sed dominum esse rerum Ecclesiae. At nos hujusmodi disputationem intactam volumus, cum in rem praesentem vel id sufficiat, Pontificem supremum haberi dispensatorem; Theologi quippe cum Canonistis consentiunt, Papam quamvis etiam tantummodo in supremum distributorem agnoscatur, posse utique ad mox expressas facti circumstantias de Ecclesiarum rebus libere decernere: *Concurrente justa causa, conveniunt omnes tam Canonistae, quam Theologi, Papam, uti supremum administratorem ac dispensatorem bonorum Ecclesiasticorum, posse res uni Ecclesiae auferre, et dare alteri:* sunt haec concepta verba, quibus utitur celebris Fagnanus *in Cap. Relatum num.* 21. *ad* 41. *et praecipue num.* 36. *Ne clerici vel Monachi etc.* postquam jam expenderat quaestionem illam, an Pontifici sit suprema tantum administratio, vel potius dominium adjudicandum, et in Canonistarum sententiam inclinaverat.

Canonistarum communiori suffragio Papa est etiam Dominus.

Exempla accerunt Pauli III. et Julii III qui idem praestiterunt de bonis Ecclesiae.

§. 5. Quae porro a nobis mox supra proposita est methodus, ut nimirum bonis verbis pertentetur, an ex possessoribus, bonorum pars aliqua, vel saltem fructuum recuperari possit, antequam illorum condonatio, atque censurarum relaxatio indulgeatur, non solum ratione, sed et Praedecessorum Nostrorum exemplis comprobatur. In secretiori Vaticano Archivo preces reperimus a Carolo V. Imperatore oblatas Paulo III. Praedecessori Nostro, ut ipse Legatis, siquos in Germaniam ablegandos censuisset, amplissimam faceret auctoritatem transigendi cum iis, a quibus invasa Ecclesiarum bona detinebantur; propterea quod eorum restituendorum onus conversiones quam maxime, et reconciliationes cum Romana Ecclesia remoraretur. Ejusdem quoque consilii invenimus auctores extitisse Cardinales ad Tridentinum Concilium, dum Bononiae habebatur, Legati, in quo sese exhibuerunt propensiores in amplissimam quamque facultatem absolvendi a restitutione bonorum Ecclesiarum, ea spe ducti, fore ut Apostolici Ministri hujusmodi indulto sapienter ac moderate uterentur. Denique nec latuit Nos Pauli III. Constitutio lata pridie Kal. Septembris 1548. in qua hic Pontifex ablegans in Germaniam Nuncios Fanensem, Veronensem, et Ferentinum Episco-

pos, iisdem limitatam indulsit facultatem transigendi et paciscendi super fructibus, fundis tamen prius restitutis. Verum cum processu temporis experientia edocuisset, magni Religionis interesse, ut quid amplius indulgeretur, dum ingens excreverat numerus eorum, qui haeresim ejurare detrectabant, quoties omnia vel ratam detentorum bonorum partem restituere fuissent adacti, nihil morati sunt Romani Pontifices, quin sua auctoritate in Germania utentes, provida liberalitate omnis donarent iis, qui reduces in Sanctae Ecclesiae gremium confugiebant. Nec secus in Anglia transacta res est, cum Cardinalis Polus, Regina Maria imperante, ad instaurandam inibi Religionem adlaboraret. Namque Julius III. Pontifex primum quidem ipsi facultatem delegavit conveniendi ac transigendi cum intrusis in Ecclesiae bona, super fructibus male perceptis, mox vero auctoritatem transigendi de ipsis quoque fundis, eosdem integre etiam relinquendi possessoribus, quoties haeresim ejurassent, uti videre est ex superioribus nostris literis, quas hac ipsa de re dedimus ad te die 19. Mensis Martii 1752. n. 26. atque n. 28. plura insuper in iisdem horum similia exempla colligentes. Nec illud quoque ducimus praetereundum, quod post datas proximas literas offendimus in manuscripto P. Petri Alagona e Societate Jesu Vaticanae Basilicae Poenitentiarii; testatur enim ipse, suborta, Clemente VIII. Pontifice Maximo, quaestione, an liceret Catholicis *emere ab haereticis terras, et bona quae fuerant Monasteriorum*, Sacram Poenitentiariam rescripsisse, *justam esse causam dispensandi per Summum Pontificem:* Ex quo illa apprime congruit animadversio, nimirum, si justa proposita causa potest Summus Pontifex id dare Catholico, ut Ecclesiastica bona emat ab Haeretico, aequo saltem jure poterit quoque, quoties justa subsit ratio, facultatem facere Catholico sibi habendi res Ecclesiarum coemptas ab infidelibus.

Nec non decretum Sacrae Poenitentiar.

§. 6. Fatemur mox allata Praedecessorum exempla ad eos referri, qui ab Ecclesiae gremio profugi, reditum ad nos meliebantur, nec aliud eos morabatur impedimentum, quam unus restituendi, quae diu obtinuerant, Ecclesiarum bona: Fatemur similiter, rem nunc esse de iis, qui licet nobiscum sentiant, pertimescendum tamen est, ne a Religione deficiant, si res Ecclesiarum, fructusque rerum, quas possident, vel a Turcis emptas, vel saevientibus concitationum bellorumque aestibus a se ipsis occupatas restituere adigantur: denique posset et aliquis subtilioribus nixus argumentis inter alteram, et alteram facti speciem discrimen aliquod adinvenire, quod ipsi quoque innuimus in literis ad te datis. §. 19. Attamen cum nos omnia aequa lance libraverimus, censuimus, atque censemus, in rem praesentem faciendum plurimi timorem Apostasiae, in quam plures prolaberentur, si acrius bonorum fructuumque restitutio urgeretur. In dies conspicimus veluti emolliri rigorem Sacrorum Canonum, fierique epichejae locum, atque dispensationibus, quibusdam in rebus, ac praesertim in matrimonialibus, quoties qui relaxationem juris expostulat, regionem incolat haereticis proximam, vel mediis haereticis obversetur, propter timorem, ne caeco animi impetu abreptus, a nobis deficiat, et quod inter Catholicos absque dispensatione inire prohibetur matrimonium, studeat contrahendum, sese recipiende in eum locum ac communionem, ubi nihil de dispensatione sollicitus, genio suo valeat indulgere. Accedit, in nostra hac facti specie, nos non sola impelli Apostasiae formidine; torquet nos ea insuper sollicitudo, ne si ecclesiarum petitio, quae sine turbis proponi haud facile potest, Turcis perspecta fiat, captent exinde ipsi opportunitatem alicujus excitandae insectationis, quae quousque protendi valeat, haud facile conjectura assequi possis, in maximum Christifidelium detrimentum, Sanctae Religionis, ac tot insontium pauperum, perniciem, qui licet nihil moliti, pro ipsorum libidine divexarentur.

Parem rationem esse demonstrat. inter eosum, qua haeretici revocantur ad fidem, et alterum quo fideles ab apostasia removentur.

§. 7. Huc autem re perducta, videtur nobis, debere quemlibet facile intelligere, quaecumque a nobis praestantur, ea optimo jure fieri, quamvis nunc non sit nobis negotium cum exteris, qui ad Ecclesiam reditum maturent, sed cum iis, qui licet a nobis stent, non levia tamen exhibent defectionis indicia, nisi assequantur, quidquid subest nostrae auctoritati distribuendum. Congruit plane rei nostrae indultum a Pontifice Martino V. in Synodo Constantiae concessum Teutonicae Nationi, quod affertur ab Harduino *tom. 8. Collectionis Conciliorum pag. 891. cap. 6.* cujus verba hic ideo non exscribimus, quod textus plurimum producitur. Universam Germaniam Simoniaca Lues jam plene obtinuerat, perplures quippe

Exempla idem confirm.

aderant Catholici Ecclesiastici, qui illicitis aperteque Simoniacis artibus, Sacros Ordines, et Ecclesiastica Beneficia fuerant consecuti: Contagiosus morbus pene omnes infecerat; obstringebantur turpiter conscientiae; indubius erat in censuras, ac in ipsam quoque irregularitatem lapsus; contendere autem, ut quicumque recensita methodo Beneficis obtinuerat, eadem amitteret, dimissaque amplius adipisci non posset, ac insuper fructus omnes eousque perceptos restitueret, nil exinde aliud consecutum fuisset, quam ut eo ardentiori igne Germania conflagraret. Quapropter magnus ille Pontifex perpendens animo, ea jam incidisse tempora, quibus sua auctoritate uteretur, contrariis quibuscunque abrogatis, ampliorem Confessariis potestatem indulsit absolvendi reos a poenis, quibus erant obnoxii, idoneos eos efficiendo, qui et obtentis frui, et alia quoque Beneficia assequi deinceps valerent, ipsamque etiam adimendo obligationem restituendi fructus injuste perceptos, quoties restitutio eosdem ad inopiam adigere, infamia notare, atque offensionis occasionem afferre debuisset; suam autem indulgentiam ad praeterita cohibuit, ut pro viribus futura praecaveret incommoda.

Exempla Pontific. exercitii. dum res erat cum Christian. Princip.

§. 8. Fausta nimis, Venerabilis Frater, extitere illa tempora, quibus, propterea quod res esset transigenda cum Christianis Principibus, subditisque Ecclesiam ex animo verentibus, Romani Pontifices, magna spe fecundioris exitus sibi proposita, poterant elata voce canonicarum sanctionum executionem indicere. Obtigit id S. Nicolao I. Pontifici Maximo, quo Petri Cathedram obtinent, cum in Gallia et Germania suis Ecclesiae bonis fuissent denudatae, quorum nonnulla per Principes fuerant laicis distributa, reliqua vero ab ipsismet laicis occupata, non destitit, quin suam ipse Epistolam daret, num. 59. impressam *tom. 5. praecit. Collectionis Conciliorum Harduini pag. 296. De his quidem rebus, quae semel Deo tributae, atque dicatae sunt, si postea sub occasione concessionis Principum a quibusdam invaduntur, sancimus, ut prius consulto Principe, ad resecandam tam praesumptivam factionem, cognoscendum, utrum illius sit concessio, aut invasionis praesumptio? Quod si Principis inordinata largitio, ipse sit Princeps pro emendatione redargendus; si autem invasoris declaretur praesumptio, usque ad emendationem excommunicationis sit vindicta coercendus.*

Et Cath. Princip. religiosissimorum.

§. 9. Fausta itidem et illa fuere tempora, quibus cum Principes vellent conscientiae suae plene consulere, quod ad occupationem bonorum Ecclesiae spectare videbatur, non satis ipsis fuit, nihil sibi habere, in pia opera velle omnia erogare; sed Summos Pontifices, quibus concredita est universalis administratio bonorum Ecclesiarum Inferiorum, adiere, ut per eos sibi liceret eadem huic potius, quam alteri pio operi addicere; optime scientes, quantumvis pie erogassent quaecumque Ecclesiis abstulerant, non propterea satis sibi esse consultum, nisi factum illud, superaddita Pontificia auctoritate, fuisset veluti obsignatum: juxta celebres literas Alexandri III. ad Henricum Angliae Regem, relatas apud Card. Baronium *in Annalibus tom. 2. ad annum 1164. Si autem universa, quae in usus tuos per hujusmodi angarias de bonis Ecclesiasticis convertuntur, in refectionem pauperum, vel aliis pietatis operibus expenderes, obsequium non magis Deo gratum efficeres, quam si Altari quolibet discooperto, aliud cooperires, aut si Petrum crucifigeres, ut Paulum a mortis periculo liberares.* Praeclara extant non adeo vetusta exempla unius, et alterius ex Ducibus Neoburgi, nimirum Wolfangi Willelmi, et Philippi Willelmi, qui nihil penitus ex occupatis Ecclesiarum bonis retinere voluerunt, sed Romanorum Pontificum explorata sententia, praeobtentaque approbatione, res, rerumque fructus in sacrum dotem constituerunt piis quibusdam Institutis, ac Religiosis operibus, de quibus cum ipsa Sancta Sede jam antea convenerant. Superioribus nostris literis num. 27. de praeclaro hoc facto meminimus, tutissima autem ipsius monumenta suppeditarunt acta Congregationis Romanae Universalis Inquisitionis habitae sexto Idus Februarii 1657.

Qui et integre bona Ecclesiast. restituere et in designatos a Pontific. usus pios erogare voluer.

Nummi praesenti casui adhiberi nequeunt, et quare?

§. 10. Iniqua fert praesentis causae conditio, ut damna et incommoda, quae Mahumetani Regionem obtinentes, inferre possunt, serio expendere debeamus; atque praeterea cum agrestibus miserrimisque hominibus agendum esse consideremus: exinde enim nobis est dura illa necessitas efficiendi probandique, quod nunc praestamus, ne fiat lapsus in deteriora. Tu interim, qua praestas sedulitate, ne praetermittas, ad Cardinales Congregationis deferre haec omnia, ipsisque annuentibus, iteratas dare Encyclicas literas ad Albaniae Praesules, ad quos sicuti superioris Nostrae

ad Te datae Epistolae die 19. Martii 1752. exemplum transmisisti, ita dabis et hujusce ad Te Nostrae, quam, Apostolicam Tibi Benedictionem impertientes, absolvimus.

Dat. Pont. anno XIV. die 24. maji 1753.

Datum apud S. Mariam Majorem die 24. Maji 1754. Pontificatus Nostri Anno Decimoquarto.

XXXIV. LUCENSI REIPUBLICÆ

Facultas conceditur nominandi tres Viros Ecclesiasticos, eosque Romano Pontifici praesentandi, ut ex iis unum in Archiepiscopum Lucanum eligere possit.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Dilectis Filiis Nobilibus Viris, Antianis, et Vexillifero Reipublicae Lucanae, salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Exordium.

Romanum Pontificem in universa Christianae Reipublicae procuratione hoc inter omnia maxime convenit, ut quidquid ad Divinum cultum promovendum simul, et populorum tranquillitatem constabiliendam pertinet, id prudenter, studioseque curare non praetermittat. Quod quidem Nobis, Divina benignitate in tam illustri Pontificatus fastigio collocatis, ita semper cordi fuit, ut quaecumque cum Sanctissimae Religionis dignitate publicam populorum felicitatem conjungerent, ea, si a Nobis peterentur, libentissime impertiremur.

Pia voluntas Lucani Senatus donandi decem millia nummor. aureorum Mensae Archiep. ejusdem civitatis.

§. 1. Sane vestro Nobis nomine exposuit Dilectus Filius Philippus Bonamicus Presbyter Civis vester, et Familiaris noster, homo in obeundis negotiis vestris certe diligens, Nobisque apprime charus et probatus, constituisse vos offerre et irrevocabiliter dono dare Ecclesiae Cathedrali Sancti Martini Civitatis vestrae, illiusque Mensae Archiepiscopali, decem millia nummorum aureorum (qui nummi decem juliis monetae Romanae constent) ad augendos ejusdem Mensae redditus; simulque a Nobis humiliter, ac enixe petere, ut habita ratione hujusce piae liberalitatis vestrae, Apostolica providentia, atque auctoritate praecaveremus mala et incommoda omnia, quae ab electione Archiepiscopi vobis minus grati facile invehi possent in Rempublicam vestram.

Non tanti ea oblatio est, ut inde acquiri jura Patronat. valeant.

§. 2. Quamvis autem oblatio illa tanti non sit, ut ex instituto Ecclesiasticae Disciplinae, et Canonicis legibus, idoneam Nobis causam suppeditare valeat, ut Patronatus jura in eamdem Ecclesiam, (quae caeteroquin per sese jam satis commodo dotata est) vobis concedere, aut reservare debeamus; Nos nihilominus, non tam ob recentem hanc oblationem vestram, quam ob veterem erga Romanam Sedem Reipublicae vestrae observantiam, et Catholicae Religionis tuendae studium constans atque perpetuum, quod pulcherrime declarastis semper, et eo praesertim tempore, quum Majores vestri ingruentem in Italiam, atque adeo in Civitatem vestram haereticae pravitatis pestem, pie, fortiterque represserunt, quinimo aliquot familias, licet generis, et opum splendore illustres, propterea quod minus recte de Catholica Romana Fide sentiebant, omnino exterminandas, et tamquam vitiosas partes exsecandas per se ipsi statuerunt, ne totum corpus Civitatis traherent, atque contaminarent: Et ea propter tunc Romani Pontifices Praedecessores nostri Rempublicam vestram maximis, ac verissimis laudibus cumularunt: his meritis vestris, aliisque plurimis officiis in Nos et Apostolicam Sedem, et maxime singulari nostra quadam paterna benevolentia excitati, vestris annuere precibus, et Reipublicae vestrae, quam semper ex animo dileximus, quieti, tranquillitatique consulere decrevimus.

Lucensis Reipub. Studium pro tuenda Cath. Religione tempore praesert. ingruent. in Italiam haereses, commend.

Oblata donatio decem millium aureorum pro Mensa Archiep. Ecclesiae Lucanae acceptat.

§. 3. In primis igitur oblationem illam vestram decem millium nummorum aureorum, quos in tot Locis Montium Cameralium non vacabilium Almae Urbis nostrae positos esse intelleximus, harum authoritate literarum acceptamus, et Mensae Archiepiscopali Ecclesiae Lucanae adjungimus, atque cum caeteris illius Bonis incorporamus: Nec non Venerabili Fratri Nostro Josepho Palma moderno ejusdem Ecclesiae Archiepiscopo, ejusque successoribus futuris Archiepiscopis, antedictorum Locorum Montium possessionem stabilem, ac certam tradimus, ita ut ipse Joseph Archiepiscopus eorum redditus; uti caeteros suae Mensae fructus, ex hoc ipso tempore jam percipere, atque in suos usus, utilita-

tem, ac sustentationem convertere omnino possit.

Facultas Senatui Lucano tribuitur tres Eccl. viros nominandi, eosque praesent. Romano Pontifici quoties Sedes Lucana vacaverit.

§. 4. Deinde majoribus Rempublicam vestram, et amplioribus favoribus et gratiis prosequi volentes, ac vos, vestrasque singulares Personas a quibusvis excommunicationis, interdicti, aliisque Ecclesiasticis censuris, et poenis, a jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati sitis, ad effectum praesentium tantum consequendum, harum serie absolventes et absolutos fore censentes; certa scientia Nostra, et de Apostolicae Nobis a Deo traditae potestatis plenitudine, Nobilitatibus vestris, et Senatui Reipublicae Lucanae, in sinceritate Catholicae Fidei, et devota erga Apostolicam Sedem observantia manentibus, facultatem et jus perpetuum concedimus et indulgemus, ut quotiescumque contigerit consequenti tempore Ecclesiam Archiepiscopalem Lucanam Archiepiscopo et Pastore destitui, nominetis tres Ecclesiasticos viros, pietatis et doctrinae laude insignes, caeterisque necessariis qualitatibus instructos, quos tanto muneri sustinendo maxime idoneos in Domino judicaveritis, eosque Nobis, et Romanis Pontificibus Successoribus nostris pro tempore existentibus praesentare possitis, ex quo numero Nos et Successores praefati eligemus et eligent unum, in Ecclesiae Lucanae Archiepiscopum et Pastorem, Apostolica authoritate, ut moris est, praeficiendum.

Hortatio, ut Trid. Synodi decreta in hujusm. nominat. prae oculis habeant.

§. 5. Vos autem praeterea hortamur, et paterne monemus, ut in nominandis antedictis Ecclesiasticis viris Sacrosanctae Tridentinae Synodi Decreta prae oculis habentes, nihil aliud spectetis, quam Omnipotentis Dei gloriam, Religionis Catholicae incrementum, et salutem Civium vestrorum sempiternam.

Clausulae de perpetuo concessionis vigore.

§. 6. Praesentes demum literas, et in eis contenta hujusmodi, nullo umquam tempore de subreptionis, obreptionis, aut nullitatis vitio, aliove quolibet, etiam quantumvis magno seu substantiali, aut solemnitatum defectu, impugnari, retractari, aut ad terminos juris reduci, seu illis ex quavis causa derogari posse, sed semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri, et obtinere, vobisque et Reipublicae vestrae perpetuo suffragari: Sicque et non aliter per quoscumque Judices quavis authoritate fungentes, etiam Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, ac ipsommet Consistorium, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, judicari et definiri debere volumus. Et irritum quoque decernimus et inane, quidquid secus super his a quoquam quavis authoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Derogat generales et special.

§. 7. Non obstantibus quibusvis reservatoriis et revocatoriis, aliisque Cancellariae Apostolicae regulis, nec non Universalium, Provincialium, ec Synodalium Conciliorum generalibus, vel specialibus Constitutionibus et Ordinationibus, nec non dictae Ecclesiae Lucanae, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, etiam immemorabilibus: Privilegiis quoque, Indultis, et Literis Apostolicis eidem Ecclesiae, illiusque Capitulo, et Canonicis, ac Clero, sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, et insolitis clausulis, ac irritantibus, et aliis decretis quomodolibet concessis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua mentio, seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores hujusmodi ac si de verbo ad verbum inserti essent, praesentibus pro sufficienter expressis habentes; illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

Sanctio.

§. 8. Nulli ergo omnino Hominum liceat hanc paginam Nostrae acceptationis, incorporationis, absolutionis, concessionis, Indulti, hortationis, decreti, et derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis autem etc. incursurum.

Dat. die 26. Maji 1754. Pont. XIV.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae millesimo septingentesimo quinquagesimo quarto, septimo Kalendas Junii, Pontificatus Nostri Anno Quartodecimo.

J. Card. Pro. Datar.

D. Card. Passioneus.

Visa De Curia J. C. Boschi.

Loco ✠ Plumbi.

J. B. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevium.

XXXV.

ENCYCLICÆ LITERÆ

Ad Patriarchas, Archiepiscopos, et Episcopos Italiae, quibus hortantur, ut veteribus nova superaddant pastoralis sollicitudinis studia, ut Christifideles in rudimentis Fidei instituantur et erudiantur.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabilis Frater, Salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Pont. cura ut instruantur, qui in Patriar. Basilicis poenit. subeunt a Dataria impositas.

Cum Religiosi aeque, ac divini cultus promovendi Studiosi Viri ad Nos detulerint, optimum fore, si Nostris S. Joannis in Laterano, S. Petri in Vaticano, et S. Mariae Majoris Patriarchalibus Basilicis, certi constituerentur Ministri, ad instruendos eos, qui a Dataria Apostolica in praefatas tres Basilicas ablegantur, ut ibi sese exerceant iis servilibus operibus, quae ipsis imponuntur obeunda perficiendaque, antequam iisdem concedatur matrimonialis impedimenti relaxatio, ad quam consequendam Romam advenere: eo autem hujusmodi institutionem dirigendam esse, ut rite utiliterque possent homines illi Sacramentali Poenitentia abstergi, et Altaris Sacramento digne fieri participes, quae duo, praeter Sacram ad septem Ecclesias peregrinationem, Sanctarumque Scalarum ascensum, ab ipsis exposcit Dataria: Cumque ea de re oportuna ediderimus mandata, veluti perspicuum fit ex Nostris Literis Encyclicis ad Cardinales praefatarum Basilicarum Archipresbyteros datis decimoquinto Kalendas Februarii labentis anni; nobisque exinde certo constiterit, quanto zelo nonnulli ex Canonicis, aliisque Ecclesiasticis viris praefatarum Basilicarum, momentoso operi manum admovere, alacri semper animo sollicitam mandatorum Nostrorum executionem urgentes; gaudio quodam plane singulari perfundi Nos sensimus; totoque animo debitas summo bonorum omnium Auctori Deo gratias persolvimus.

Exinde detegitur, nonnullos necessaria ad salut. ignorare.

§. 1. Haud tamen expleri animus gaudio potuit, cum subinde relatum ad Nos fuerit, hujusmodi homines, dum sacris instructionibus ad Confessionem Sacramque Communionem parantur, detegi saepe saepius Mysteriorum Fidei; atque eorum etiam, quae *necessitate medii* noscenda sunt, ignaros, ideoque tales, qui Sacramentorum nequeant fieri participes. Cui quidem maximo malo quamvis memorati Ministri opportuna non negligant remedia adhibere assiduis institutionibus; exinde tamen non fit, quin praeter sollicitudinem et laborem, quem Evangelici illi Operarii agnoscunt sibi necessario subeundum, quemque lubenti animo perferunt, idipsum moerore quodam non afficiat dispensationem exposcentes, expectantesque, qui cum paupertate vexentur, suisque manibus sibi victum quaeritent, quamcitissime cupiunt Urbe excedere, in patrias reverti suas, optatoque sese jungere Matrimonio, cujus causa iter arripuerunt, publicaeque, nec levis poenitentiae incommoda non detrectarunt.

Ignoratio haec non Episcop. culpae seu negligentiae, sed ipsorummet hominum vitio vertenda dicitur.

§. 2. Pontificatus Nostri Initio, Encyclicas Literas dedimus, quibus Venerabilium Fratrum Nostrorum zelo stimulos veluti addidimus, ut quae Christianae Doctrinae sunt rudimenta, et praecepta, in sua quisque Dioecesi explananda curaret, et addiscenda. Dioecesanas eorum Synodos legimus vetustiores ac recentiores; novimus eas instructionibus et adhortationibus plane refertas, nihilque in iis desiderari, quod ad gravissimum Christianae Doctrinae tradendae opus perficiendum conducere videatur. Quapropter ex animo affirmamos, persuasum nobis esse, inter ipsos reperiri plane neminem, qui Apostolico sibi concredito muneri hac in re defuerit, et ignorantiam, in qua versari nonnullos ex suis Dioecesanis compertum est, haud quidem ipsis culpae vel negligentiae vertendam, sed repetendam plane vel ex eorumdemmet subditorum pervicacia, qua, neglectis Superiorum mandatis, Christianae Doctrinae institutiones refugerunt, et ad exaudiendum Dei Verbum pro concione explanatum raro, vel fortasse nunquam convenerunt; vel saltem ex hebeti nonnullorum ingenio in iis addiscendis, quae docentur, vel denique ex quo Christianae Doctrinae rudimenta primis aetatis suae annis exceperint, ubi vero aetate illa excessere, nihil exinde fuerint solliciti ad ea loca accedere, ubi percommode ac fructuosius fortasse etiam potuissent obfirmata aetate percipere, quae ipsis puerulis fuerunt tradita, adeo ut hi paulatim redigantur ad conditionem ei omnino similem, in qua obversantur quicumque nec prima aetate edocti, nec Christianae Doctrinae Institutionibus unquam interfuerunt: Incom-

moda haec quidem sunt, quae quamvis obvenerint, obveniantque fortasse, curis omnibus per Venerabiles Fratres Nostros adhibitis, non exinde tamen Nos levant onere Encyclicis hisce Literis eorum zelum iterato excitandi; nec ipsi propterea eximuntur, quin studia sollicitudinesque eo semper majores conferre debeant in id, unde concreditarum sibi animarum sempiterna salus pendere dignoscitur.

Affertur Sancti Caroli Borromaei exempl.

§. 3. Neminem fortasse reperire erit inter vos, Venerabiles Fratres, cui perspectum penitus non sit, quanta peregerit S. Carolus Borromaeus tum in ampla sua Dioecesi Mediolanensi, tum in universa Provincia, cui praeerat Metropolitanus, ut proficuam tradendae Christianae Doctrinae methodum constitueret; quantosque pertulerit labores, ut religiosum hoc institutum firmiter constabiliret: cumque animadvertisset, non eum cepisse ex tot laboribus fructum, quem exoptabat, haud despondit animum; sed veteribus novas superaddidit curas et sollicitudines, quemadmodum deprehenditur ex quinta Mediolanensi Synodo: *Nos multam hactenus diligentiam adhibuimus, ut omnes, et singuli Christifideles in Fidei Christianae rudimentorum institutione erudirentur; sed cum parum Nos hucusque profecisse tanta in re cognoscerimus, negotii periculique magnitudine adducti, haec praeterea decernimus.* Satis namque fuit Sanctissimo Praesuli perspectam fieri ingentem indigentiam, ut iterum manum operi admoveret, curas curis accumulando, parvipendis omnibus, quae satis multa eousque peregerat; ad eum plane modum, quo Assyriorum Rex satis habuit, delatum ad se fuisse, ignorare gentes praecepta Dei: *Nunciatumque est Regi Assyriorum, et dictum: gentes, quas transtulisti, et habitare fecisti in Civitatibus Samariae, ignorant legitima Dei Terrae;* ut statim illo mitteret Sacerdotem, qui gentes illas Dei praecepta edoceret: *Praecepit autem Rex Assyriorum dicens: ducite illuc unum de Sacerdotibus, quos inde captivos abduxistis, et vadat, et habitet cum eis, et doceat eos legitima Dei Terrae:* quemadmodum legitur *lib. 4. Regum cap. 17.*

Ideoque excitant. Episcopi ad iterat curas adhibendas.

§. 4. Nos itaque S. Caroli Borromaei exemplum prae oculis habentes, quamvis omne hactenus studium impenderitis atque sedulitatem, hortamur adhuc rogantes vos per Jesu Christi viscera, ne in tanto opere tradendi Christianae Fidei rudimenta, animum despondeatis. Hoc agite, ut Parochorum quisque, quae Sacro Tridentino Concilio, quae vestris Synodalibus statutis jubentur, sedulo exequatur: ut statis diebus Scholarum Magistri, et Magistrae, Doctrinam tradant Christianam: ut Confessarii, quae muneris sui sunt impleant, quoties quisquam se ipsorum Tribunali sistit, ignorans quae *necessitate medii* sunt ad salutem necessaria; idipsumque praestent et Parochi, antequam Sponsos Matrimonio conjungat; Patres familias, atque domorum Heri, serio moneantur de imposita sibi obligatione erudiendi per se, erudiendosque curandi Christianae Doctrinae praeceptis filios, suosque familiares: quibusque in Dioecesibus receptus est, servetur, curetur que recipiendus, ubi hactenus non obtinoit, usus, juxta quem, ante, vel post Parochialem Missam, elata voce, per ipsummet Parochum recitantur Fidei, Spei, et Charitatis actus recte compositi, populo interim Parochi verba iterante. Nec etiam negligatur incumbens Parocho onus, quo festis diebus, nisi concionem ad populum habere, certe quidem ex Altari Evangelium si explanare, ipsumque praecipua Sanctae Religionis Nostrae Mysteria, Dei praecepta, et Ecclesiae, ac quidquid demum opus est, ut Sacramentorum digne particeps fiat, edocere tenetur. Vestigia haec sectentur quoque Concionatores, quibus salutare illud iteretur monitum, ut adhortationibus institutiones adjungant, quandoquidem utrisque indigent Auditores. Denique quaenam sit optima methodus in rudibus hominibus Christiana Doctrina erudiendis, indigitatur a S. Augustino in libro de *Cathechizandis rudibus cap. 10.* ubi inquit, proficuam prae caeteris eam esse, qua post explanationem, familiares instituantur interrogationes; ex familiari quippe interrogatione compertum fit, an quae quisque audivit, mente perceperit, vel an potius iterata explanatione opus sit; ut alieno captui res subjiciatur: *interrogatione quaerendum est, utrum is, qui catechizatur, intelligat; et agendum pro ejus responsione, ut aut planius, et enodatius loquamur, aut quae illis nota sunt, non explicemus latius etc. Quod si nimis tardus est, misericorditer succurrendus est, breviterque ea, quae maxima necessaria sunt, ipsi potissimum inculcanda.* Illud nobis persuasum est, fore, ut longe plura ipsi persequamini, quam Encyclicis hisce Literis Nostris vobis indigitamus. Interim vobis, Venerabiles Fratres, con-

Recensent complur.

Pro meth docendi Doctrin. Christian. probatur usus interrogation. post explanat.

creditoque sollicitudini vestrae Gregi, Apostolicam Benedictionem peramanter Impertimur.

Dat. 26 Jan. 1774. Pont. an. 14.

Datum ex Arce Castri Gandulphi die 26. Junii 1754. Pontificatus Nostri Anno Decimoquarto.

XXXVI.

CONFIRMATUR

Decretum Congregationis Consistorialis, quo fuit declaratum sub Constitutione Innocentii PP. XII. super Capitulationibus Sede Vacante initis, comprehendi etiam Monasteria et Collegia utriusque sexus, necnon eadem Constitutione prohiberi quascumque pactiones, et Capitulationes, etiam per se honestas et licitas.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Pont. cura in iis confirmandis quae provide sunt constituta.

Pastoralis regiminis sollicitudo ex alto Nobis immerentibus commissa exigit, ut non solum curemus novas leges, si quando rerum conditio, aut necessitas postulat, concedere; sed etiam ea, quae a Romanis Pontificibus Praedecessoribus Nostris provide ac salubriter constituta sunt, Apostolicae confirmationis robore communire.

Decretum Congreg. Consistor. refertur.

§. 1. Alias siquidem a Congregatione rebus Consistorialibus praeposita emanavit Decretum tenoris sequentis, videlicet: Cum san. mem. Innocentius PP. XII. per Constitutionem editam die 22. Septembris 1695. quae incipit *Ecclesiae Catholicae*, innovatis etiam pluribus aliorum Praedecessorum Pontificum sanctionibus, districte interdixerit, ne, occurrente Ecclesiarum, sive Monasteriorum quorumvis vacatione, pactiones ullae, sive capitulationes, aut concordata, aut statuta, adversus Sacrorum Canonum, et Apostolicarum Constitutionum dispositionem, ab iis, ad quos personarum praeficiendarum electio pertinet, ante electionem, vel postulationem fiant; et, ubi nihilominus inita fuerint, ea prorsus irrita, et invalida, nec observanda esse, etiamsi juramento munita fuissent, declaraverit, et decreverit; quae vero post electionem seu postulationem fieri contingeret, ea ad Romanum Pontificem deferri, ejusque judicio subjici, suspensa interim eorum executione, donec a Sede Apostolica impetrata fuerit confirmatio, praeceperit, prout in memorata Constitutione uberius continetur; dubitatum vero fuerit, primo, an sub ea comprehendantur etiam Monasteria foeminarum, vel Capitula, seu Collegia, quae juxta nonnullarum Provinciarum consuetudinem, sunt mixta ex maribus et foeminis, sub unius Abbatissae seu Praepositae, sive Priorissae regimine; secundo, an praedicta Constitutio eas etiam afficiat pactiones, quae in Ecclesiarum, vel Monasteriorum ipsorum utilitatem cedunt, vel quae alioquin, si per se spectentur, non judicantur illicitae.

Innoc. PP. XII. Constit. vetat Sede Vacantequecumque Capitulationes contra Sacros Can. ante electionem initas.

Quae vero post elect. factae fuerint, jubet judicio subjici Romani Pontificis.

Dubitat. an sub ea Constit. comprehendant. etiam Monasteria Foemin. et Colleg. utriusq. sexus.

Et an etiam non illicitae pactiones prohib. Consuit Congreg. praedicta, Monast. seu Coll. praedicta compr.

§. 2. Hinc ad tollendas hujusmodi dubitationes, et animarum pericula tutius submovenda, Congregatio particularis Consistorialis, a Sanctissimo Domino Nostro deputata, censuit, si Sanctitati suae videbitur, declarandum, et decernendum, sub praemissa Constitutione Innocentii XII. ejusque omnibus praescriptionibus, etiam quoad inflictas poenas, omnino comprehendi etiam Monasteria, vel Capitula, seu Collegia mixta ex utriusque sexus personis, regimini, vel jurisdictioni unius Abbatissae, seu Praepositae, sive Priorissae subjectis, ac de ejusmodi etiam Monasteriis, Capitulis, sive Collegiis praefatam Constitutionem esse intelligendam, proinde ac si de iis quoque expressa, et specialis mentio habita fuisset: Adeoque pactiones, Capitulationes, concordata, seu statuta quaecumque hujusmodi, occasione electionis personae praedictis Monasteriis, sive Capitulis, et Collegiis praeponendae, tum facta, tum quae deinceps fieri contingeret, tametsi interposita jurisjurandi religione roborata, omnino obnoxia esse, et fore prohibitioni, nullitati, poenae, caeterisque omnibus, et singulis ordinationibus, decretis, et declarationibus respective in ea, ut praefertur, Constitutione contentis, et, quatenus opus sit, ad hujusmodi etiam Monasteria, vel Capitula, sive Collegia mixta ex utriusque sexus personis, praefatam Constitutionem esse extendendam.

Et prohiberi licitas etiam pactiones si ante electiones fuerint initae.

§. 3. Praeterea, cum valde Ecclesiasticae disciplinae intersit omnem ambitiosae cupiditati aditum praecludere, ac providere, ne ullo modo etiam indirecte, laesa remaneat libertas eligendi personas magis dignas, magisque idoneas, quae assentiri forsan recusarent iis pactionibus, quibus aliae minus idoneae, ad obtinendum electionis commodum, annuerent;

similiter declarandum, et decernendum censuit, memorata Constitutione affici eas etiam pactiones, ante electionem, vel postulationem initas, quae caeteroquin Ecclesiis ipsis, vel Monasteriis utiles sint, vel quae intrinsecus, et per se consideratae, nullam mali suspicionem redoleant, sed quae ideo malae sunt, quia jure humano, et per Sacros Canones, sive Apostolicas Constitutiones, ac praesertim illam Innocentii XII. interdicuntur. Quo vero ad eas, quas post electionem vel postulationem fieri contingeret, servandam itidem esse memoratam Innocentii XII. Constitutionem, ut scilicet illae statim ad Summum Pontificem deferantur, et Sedis Apostolicae judicio subjiciantur, suspensa interim earum executione, donec ab eadem Sancta Sede, sine cujus auctoritate nihil omnino in similibus pacisci fas est, confirmationis robur in totum, vel in partem obtinuerint. Facta autem per me infrascriptum praefatae Congregationis Secretarium de praemissis relatione Sanctissimo Domino Nostro, ejusdem Congregationis sententiam Sanctitas Sua approbavit; atque ita ab omnibus, ad quos pertinet, perpetuo, et inviolabiliter servari, et judicari mandavit, cum omnibus etiam derogationibus praefatae Constitutioni Innocentii XII. insertis; nec non Literas Apostolicas in forma Brevis super praesentis Decreti confirmatione, et approbatione expediri jussit.

Si vero post Sedis Apostol. judicio esse subjiciendae.

Datum Romae hac die 16. Augusti 1727.

P. Cardinalis Corradinus.

Dominicus Rivera dictae Congreg. Secretarius.

Loco ✝ Sigilli.

§. 4. Hujusmodi autem tam providum, ac salubre Decretum, quo firmius subsistat, et servetur exactius, tenore praesentium, Apostolica auctoritate approbamus, et confirmamus, ac de novo, quatenus opus sit, statuimus, et innovamus, atque illud ab omnibus cujuscumque ordinis, gradus, status, ac dignitatis, in perpetuum servari, et custodiri praecipimus, et mandamus: decernentes, easdem praesentes Literas semper firmas, validas, et efficaces existere; et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque Judices Ordinarios, et delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari: quibuscumque in contrarium facientibus non obstantibus.

Hoc Decr. Apostol. auctorit. roborat.

Et illius perpetuae firmitati consulitur non obstantibus quibuscumque.

Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die xv. Julii MDCCLIV. Pontificatus Nostri Anno Decimoquarto.

Dat. die 15. Julii 1754. Pont. XIV.

D. Card. Passioneus.

NE CHRISTIFIDELES XXXVII.

Sub Turcarum ditione versantes, ad occultandam Christianae Religionis professionem, Mahumetana Nomina sibi imponant, iisque se compellari patiantur.

Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis et Episcopis, necnon dilectis Filiis Parochis, et Missionariis, Provinciae Albaniae.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabiles Fratres, Dilecti Filii, Salutem et Apostolicam Benedictionem.

Quod Provinciale Concilium Albanum Provinciae vestrae, Venerabiles Fratres, Dilecti Filii, Anno MDCCIII. sub felic. rec. Clemente Papa XI. Praedecessore nostro celebratum, inter caetera, Canone tertio sanctissime statuerat, nimirum ne Turcica, seu Mahumetana Nomina, sive parvulis, sive adultis in Baptismate imponerentur; neve Christifideles Turcicis, seu Mahumetanis Nominibus, quae nunquam sibi imposita fuerant, ob quamcumque vel tributorum exemptionem et immunitatem, vel liberi commercii commodum, vel evitandarum poenarum causam, se nuncupari paterentur: id ipsum, inter caetera, Nos quoque commendantes, confirmavimus, ac servandum praecepimus in nostra Encyclica Epistola, cujus initium est — *Inter omnigenas*, pro Regno Serviae, et finitimis Regionibus, super pluribus Religionis ac disciplinae capitibus die XI. mensis Februarii Anno MDCCXLIV. Pontificatus Nostri Anno Quarto edita. Providum igitur, ac salutare ejusmodi statutum ab Antecessoribus vestris tanta cum sapientia et religione conditum, et tanquam luculentum Catholicae Fidei, sinceraeque vestrae christianae pietatis

Iterato decreta quibus vetitum Christifidel. quamcumq. ob causam Mahumetana nomina assumere.

exemplum, aliis ad imitandum et omnino custodiendum a Nobis districte praeceptum, quemadmodum in Provinciae vestrae majorem gloriam et existimationem, majoremque consequendae aeternae animarum salutis utilitatem, ita si negligi forte contingat, in majus ejusdem vestrae Provinciae dedecus, apertumque animarum discrimen redundare videtur.

Eorum quippe usus mendacium in re gravissima, et virtualem fidei negationem continet.

§. 1. Nos autem, qui abusum illum in praedicta Epistola nostra tamquam turpem christianae professionis occultationem ad infidelitatem accedentem pronuntiavimus, maximo cum Pontificii animi nostri moerore accepimus, quod quamplurimi istius Provinciae, posthabita aeternae salutis ratione, eadem Turcica, sive Mahumetana Nomina usurpare pergant, non solum ut a tributis et oneribus illis quae Christifidelibus imposita sunt, vel imponi saepe contingit, immunes et liberi sint et habeantur; verum etiam ut tam ipsi, quam eorum Parentes, a Mahumetana secta apostatasse minime credantur, nec poenis hac in re inflictis mulctentur. Haec enim omnia, etsi Fides Christi in corde teneatur, fieri tamen nequeunt, sine Mahumetis errorum simulatione, sinceritati Christianae contraria; quae mendacium in re gravissima continet, et virtualem Fidei negationem, maxima cum Dei injuria, Proximique scandalo, includit. Unde opportuna etiam praebetur Turcis ipsis occasio, Christifideles omnes, tamquam hypocritas, et deceptores existimandi, atque adeo jure ac merito persequendi.

Unde nullatenus ferendus.

§. 2. Accedit praeterea ad moerorem, doloremque nostrum magis magisque augendum, quod nonnulli ex Vobis ipsis, Venerabiles Fratres, atque ex Vobis quoque, Dilecti Filii Parochi et Missionarii, ad tam privatam ac detestabilem simulationem nihil animadvertentes, immo conniventes, atque inanibus ad excusandas excusationes in peccatis rationum momentis adducti, eos Christifideles curae vestrae creditos, qui saepedicta Turcica, seu Mahumetana Nomina assumunt, iisque vocari student, ad Sacramentorum participationem, sine ullo prorsus conscientiae angore, et publica cum bonorum Christifidelium offensione, admittere non verentur.

Nova Sanctione damnatur, ac interdicitur.

§. 3. Hinc est, quod Nos, qui ex injuncta Nobis omnium Ecclesiarum sollicitudine, ac suprema Sacrosancti Apostolatus procuratione, Christianos omnes in viam salutis reducere, eosdemque puros, sinceros, in spiritu et veritate ambulantes, et absque macula, Deo exhibere tenemur, postquam Venerabiles Fratres nostros Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales contra Haereticam pravitatem generales Inquisitores super hac re audivimus; de eorum consilio, primum quidem laudatum Concilii Albani vestrae Provinciae Canonem renovantes, Apostolica auctoritate nostra tenore praesentium confirmamus, et districte servandum mandamus; necnon memoratae Ecclesiae nostrae decreta ad vestram quoque Provinciam auctoritate et tenore paribus extendimus, et servanda itidem praecipimus: Deinde districte pariter prohibemus, ne quilibet ex Christifidelibus, quocumque casu vel praetextu, aut in quibusvis excogitabilibus circumstantiis, eadem Turcica, seu Mahumetana Nomina, ut Mahumetani credantur, assumere audeant.

Sub certis Spiritualibus poenis quarum executio Episcopis committitur.

§. 4. Porro, Venerabiles Fratres, Dilecti Filii, Vos rogamus et in Domino hortamur, ut serio animo ministerium vestrum et districtam Supremo Pastorum Principi Jesu Christo Æterno Judici rationem de commissis unicuique vestrum ovibus a Vobis reddendam considerantes, et ipsi curetis per bona opera vestra certam electionem vestram facere, et minime omittatis, (quod sine gravissima incuriae, negligentiaeque vestrae culpa accidere non potest) eosdem Christifideles Provinciae vestrae arguere, obsecrare, et increpare in omni patientia et doctrina, ut conversationem suam inter Gentes habentes bonam, in omnibus seipsos praebeant exemplum bonorum operum, ut ii, qui ex adverso sunt, vereantur, nihil habentes malum dicere de ipsis, quasi malefactoribus, qui turpis lucri causa aliud in ore, aliud in corde gerant. Quod si qui admonitionibus vestris et praeceptis nostris non acquiescant, ad Apostolicae disciplinae normam, virga compesci debent, et circa ipsos Albanensis Synodi vestrae, et dictae Epistolae nostrae, sanctiones et poenae omnino exequendae sunt, quibus in vita Sacramentorum, et post mortem, si impoenitentes decesserint, suffragiorum incapaces declarantur. Quas quidem poenas iterum, quatenus opus sit, innovamus et infligimus, et debitae executioni a Vobis mandandas volumus, et injungimus. Hoc autem nemini ex Vobis, Venerabiles Fratres, Dilecti Filii, durum esse debet; quoniam

nisi abundaverit justitia vestra plusquam Schismaticorum et Haereticorum; quorum tamen nullus Mahumetanum Nomen assumere praesumit, non intrabitis in Regnum Coelorum.

Diffidentes de sua in Fide constantia ad Christianorum terras confugere hortatur.

§. 5. Illos denique, qui ex Mahumetanis Christiani sunt facti, vel qui istorum sunt filii, si de sua in Fide constantia diffidant, verean turque ne si Turcica deponant nomina, Dominantium poenas incurrant, easdemque subire formident, serio admonentis, ut omnino regiones illas occulte deserant, et ad Terras Christianorum accedant, atque confugiant, in quibus et Deus, qui dat escam omni Carni, et Fidelium Caritas minime ipsis deerit; maxime si Episcoporum commendatitiis Epistolis muniantur. Interim Vobis, Venerabiles Fratres, Dilecti Filii, Apostolicam Benedictionem, quam a quolibet Venerabili Fratre Antistite in sua Dioecesi Christifidelibus Orthodoxis nostro nomine impendi volumus, peramanter elargimur.

Dat. die 1. Augusti an. 1754 Pont. anno 14.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem die prima Augusti MDCCLIV. Pontificatus Nostri Anno Decimoquarto.

XXXVIII. ECCLESIASTICIS

Omnibus Ritus Slavo-Latini praecipitur ut in Missis et Divinis Officiis Slavum Literale idioma cum characteribus Hieronymianis retineant, et Missalibus, Breviariis etc. utantur typis Congregationis Propagandae Fidei editis.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Pontificia sollicitudo, ne novitates et abusus in Sacros Ritus irrepant.

Ex pastorali munere, quo Romani Pontifices Catholicae praesunt Ecclesiae, eamque moderantur, consueverunt Praedecessores Nostri vigilem navare curam, ut in sacris peragendis, suos unaquaeque Natio legitime invectos Ritus Religiose custodiat, ejusque idiomatis uniformitatem retineat, quo illius respective Majores in Missae Sacrificio, Divinisque Officiis usi dignoscuntur; prohibentes ne quid a prisca lingua, vulgaribus licet dicendi formulis immutata, deflectatur, omnemque adhibentes operam, ut abusus procedentibus temporibus inolescentes eradicarent.

Ritus Nationi Illyricae concessus a Joan. VIII.

§. 1. Cum itaque ex fide dignorum testimonio acceperimus, in Ritum Slavo-Latinum, quem felicis recordationis Praedecessor Noster Joannes Papa VIII. fideli ac religiosae Nationi Illyricae, una cum idiomate, quod nunc Slavum literale appellant, et characteribus, quos Hieronymianos dicunt: adhibendum concessit, et successivis temporibus recolendae memoriae Praedecessores pariter Nostri Urbanus VIII. et Innocentius X., dum Missale, et Breviarium eodem idiomate, et characteribus, excudenda typis traderentur, iteratis vicibus confirmarunt; nonnullos irrepere abusus, Apostolicae Sedis intentionibus, institutisque contrarios, perniciosa aliquorum libertate, qui audent Missas, insertis Orationibus et precibus Slavo vulgari sermone conscriptis, componere; Initium quoque Evangelii secundum Joannem, et Psalmum *Lavabo*, eadem vulgari lingua, latinisque characteribus impressa, nulla desuper a Nobis facultate, et approbatione praeobtenta, sibi, aliisque Sacerdotibus legenda proponere: Idcirco ne hujusmodi abusus, qui eumdem Ritum miscere ac turbare facile posset; latius progrediatur; postquam aliis Nostris editis Constitutionibus, nimirum quinquagesima septima, cui initium *Etsi pastoralis*, et octuagesima septima incipiente *Demandatam coelitus*, quae extant in Bullarii Nostri Tom. 1. pag. 197. et 328. Graecorum Rituum conservationi, et integritati, pro Italo-Graecorum, et Graeco-Melchitarum Nationibus, abunde providimus; eamdem nunc sollicitudinis Nostrae curam ad Illyricam Nationem convertentes, suprema, qua fungimur Apostolica auctoritate, volumus, praecipimus, atque mandamus, ut Ecclesiastici omnes et Sacerdotes tam Seculares, quam cujuscumque Ordinis, aut Instituti Regulares, qui Ritum Slavo-Latinum profitentur, in Augusto Altaris Sacrificio, et in horis Canonicis, aliisque divinis Officiis persolvendis ac obeundis, Missalia, Tabellas, et Breviaria characteribus Hieronymianis impressa typis Congregationis Propagandae Fidei, quaeque imposterum ibidem imprimentur, non sine praeviis opportunis revisionibus, et approbationibus, aliisque diligentiis hucusque adhibitis, et deinceps adhibendis a Viris doctis; et Slavo-Latinum idioma, ac Hieronymianos characteres apprime

Interea pluribus irrepsere abusus.

Quibus praescript. retinendi vulgaris lingua... speciem... [illegible]

callentibus, quemadmodum per plura anteacta saecula ab Illyrico Clero servatum studiose fuit, ita deinceps omnino adhibera debeant, et teneantur: atque in posterum nemo ex praedicto Clero, in Missis celebrandis, aut in divinis Officiis persolvendis, Orationes et Preces, quae nostra, et Apostolicae Sedis auctoritate examinatae non fuerint, et approbatae, recitare, aut quoquo modo adhibere audeat, seu praesumat.

Quarum Fervatio Archiep. et Episc. demand.

§. 2. Quocirca Venerabilibus Fratribus Nostris Archiepiscopis, et Episcopis, in quorum Dioecesibus Ritus Slavo-Latinus viget, committimus, atque injungimus, ut pro zelo et sollicitudine, qua tenentur concreditis sibi Ovibus praeesse, et Sacrorum Ecclesiae Rituum integritati advigilare, sedulam exactamque hujusce Nostrae voluntatis, ac districti praecepti executionem curent, atque urgeant, ac novitates omnes, irreptosque quoslibet abusus eliminent, adhibitis efficacioribus remediis a Sacris Canonibus in pervicaces et refractarios indictis; similia vero successivis temporibus attentari minime patiantur.

Decreta pro praemissorum firmitate.

§. 3. Decernentes has Nostras Literas, et in eis contenta hujusmodi, semper et perpetuo firma, valida, et efficacia existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, et ab illis, ad quos spectat, et pro tempore spectabit, inviolabiliter observari debere: sicque, et non aliter in praemissis per quoscumque Judices Ordinarios, et Delegatos, etiam Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, horumque Congregationes, necnon Apostolicae Sedis Nuntios, et quosvis alios quacumque praeeminentia, et potestate fungentes, et functuros, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate et auctoritate, judicari, et definiri debere; ac irritum et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrar.

§. 4. Non obstantibus contrariis quibusvis, etiam in Synodalibus forsan, aut Provincialibus Conciliis editis Constitutionibus, aut Decretis; Privilegiis quoque, et Indultis eidem Nationi Illyricae, ejusque Ecclesiis, atque Praesulibus, quavis etiam Apostolica auctoritate concessis, ac iteratis vicibus confirmatis, et innovatis, ac usibus, stylis, et consuetudinibus quantumvis diuturna observantia firmatis; quibus omnibus, et singulis, tenore praesentium, et ad praemissum effectum, specialiter et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscunque.

Fid. transumptis habenda.

§. 5. Volumus autem, ut earumdem praesentium Literarum transumptis seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici suscriptis, et sigillo Personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Sanctio poenalis.

§. 6. Nulli ergo Hominum liceat paginam hanc Nostrae Declarationis, inhibitionis, praecepti, mandati; commissionis, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit; indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri et Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

Dat. die 26. Aug 1754. Pont. 14.

Datum Romae apud S. Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae millesimo septingentesimo quinquagesimo quarto, octavo Kalendas Septembris, Pontificatus Nostri Anno Quartodecimo.

D. Card. Passioneus.

J. Card. Pro-Datarius.

VISA

De Curia J. C. Boschi.

Loco † Plumbi.

L. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevium.

Publicat. die 9. mensis Novemb. 1754.

QUINQUECCLESIENSIS XXXIX.

Episcopus, ejusque successores, perpetua Pallii usus, ac praegestandae Crucis concessione donantur, sub certis modis ac conditionibus.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Procem. Pontif. in distrib. honoribus inferior. Ecclesiar. Praesulib. jus suum exercent. et animar. saluti prospic.

Romanus Pontifex in Beati Petri Sede ad universae Ecclesiae regimen a Deo constitutus, dum Apostolicae benignitatis favores inferiorum Ecclesiarum Praesulibus circumspecta liberalitate distribuit, non modo supremam illam exercet potestatem, quam sibi veluti hae-

reditate relictam agnoscit a Beatissimo Apostolorum Principe, a quo, ut Sanctus Innocentius inquit, *Episcopatus ipse, et tota auctoritas nominis hujus emersit;* sed illud praeterea efficere studet, ut animarum Pastores sacris honoribus aucti, majorem sibi a subjectis Populis reverentiam concilient, atque ita uberiores spiritualis sollicitudinis suae fructus ex eorum docilitate et obedientia percipiant.

Inter praestantiora honoris insignia Pallii usus recensetur, et jus praegest. signi Cruc. Pallii Mysticum indumentum quibus detur.

§. 1. Porro inter eximia sacrae dignitatis decora, quae ab Apostolica Sede diversis per Orbem Ecclesiis, earumque Antistitibus, indulgeri consueverunt; et Sacri Pallii usus, et jus praeferendi Sanctissimae Crucis signi, merito numerantur. Quorum primum illud, materiae quidem simplicitate, ipsaque sui specie exiguum, sed Pontificiae Benedictionis munere, et mysteriorum significatione pretiosum, e sanctiori Ecclesiae Thesauro, nimirum ex Veneranda Beati Petri Apostoli Confessione desumptum, certis dumtaxat tribuitur insignium Ecclesiarum Praesulibus, iisdemque enixe postulantibus, et peculiarem obedientiam et fidem Romano Pontifici, solemnis jurisjurandi interpositione, spondentibus: Ut, sicut olim Dominus noster Jesus Christus, ovium suarum curam eidem Beato Petro committens, conditionem posuit dicens: *Si diligis me, pasce Oves meas;* Ita non aliis praestantiora haec Pastoralis Officii insignia tradantur, quam qui Apostolicae Sedi subjectionis debitae signa persolvant, quae ipsos cum Beato Petro tamquam membra de membro habere, et Catholici capitis unitatem servare declarent.

Mystica itidem, plurimaeque virtutis praegestatio Crucis sublimis.

§. 2. Erectae autem Crucis delatio, Salvatoris nostri, cujus legatione fungimur, humilitatem pariter, et potentiam declarat, atque ita intuentium animos allicit ad illius excipienda praecepta, qui exaltatus a terra, omnia traxit ad se ipsum, ut simul etiam praevaricatores admoneat, hoc idem Crucis signum in Coelo fore, quum Dominus ad judicandum Orbem Terrae in splendore Majestatis advenerit. Quae quidem Indulta, licet olim solis Apostolicae Sedis Vicariis concedi consueverint, deinde vero omnium Ecclesiarum Metropolitanarum Praesulibus communicata, ad Minoris autem Ordinis Antistites, nimirum ad simplices Cathedralium Sedium Episcopos, nequaquam extensa fuerint; nihilominus omnium saeculorum monumenta testantur, eadem praeclaris quibusdam Ecclesiarum Pastoribus, etiam Me-

Vetustior recentiorque praxis S. Sedis in hujusmodi Indulto conced.

tropolitico jure et potestate carentibus, ex Apostolicae Sedis indulgentia, nunc personali privilegio peculiaribus ipsorum meritis debito, nunc autem perpetua concessione, ad illustrium Ecclesiarum splendorem augendum cumulandumque, tributa fuisse.

Quinqueecclesiensis Ecclesiae erectio ac dignitas.

§. 3. Cum itaque Ecclesia Quinqueecclesiensis, Provinciae Strigoniensis in Hungariae Regno constituta, Sancti Stephani I. quondam Hungariae Regis pia liberalitate fundata atque dotata, et tam in Ecclesiastica Hierarchia, quam in praedicti Regni Ordine multis nominibus clara, et illustris, hac olim praerogativa, de tempore recol. mem. Innocentii Papae III. Praedecessoris nostri gavisa fuisse dignoscatur, ut illius Episcopus, ex Romani Pontificis concessione, Pallio uteretur, quod constat ex ejusdem Innocentii Papae literis relatis in Cap. *Cum in Juventute, de praesumptionibus:*

Palii hoc. olim gav.

Et licet aliquorum opinione, eorum probabilior sententia videatur, qui Indultum ejusmodi tunc existenti Episcopo dumtaxat, non autem illius Successoribus tributum fuisse putant, quum tamen major Canonistarum, aliorumque Scriptorum numerus, privilegium ipsum Ecclesiae Quinqueecclesiensi, ejusque Episcopis pro tempore existentibus concessum, nec nisi ob lacrymabiles ejusdem Ecclesiae vicissitudines, quae sub gravissimo Turcarum jugo diu oppressa jacuit, amissum fuisse arbitretur: Hinc factum est, ut plures ejusdem Ecclesiae Episcopi, dum illius statum Apostolicae Sedi praescriptis temporibus da more referrent, et opportuna suis rebus postulata proponerent, ad praedicti privilegii usum se se reintegrari petierint. Quod cum etiam nuper existens Quinqueecclesiensis Episcopus in sua relatione, quam anno 1748. per occasionem visitationis Sacrorum Liminum, ad Nos, et Apostolicam Sedem transmisit, atque iterum Ven. Frater Georgius modernus ejusdem Ecclesiae Antistes, enixis precibus postulaverint; eorum autem votis Carissima in Christo Filia Nostra Maria Theresia Hungariae et Bohemiae Regina Illustris, in Romanorum Imperatricem Electa gravissimum supplicationis suae suffragium adjunxerit: Nos, attentis praemissis, et tam devotionis nostrae affectum erga memoriam Beati Regis ejusdem Ecclesiae Fundatoris de Catholica Fide et Religione optime meriti, quam paternae voluntatis nostrae studium erga ipsam Mariam Theresiam Regi-

Hujusm. indultum illi personale.

Perpet. alii arbitrantur.

Iteratae Quinqueeccles. Episc. et Reginae Hungariae preces pro novi indulti concessione.

Quorum ob egregia merita, et Beati Fundatoris recolendam memor.

nam et Imperatricem Electam, cujus egregia ad hunc diem extiterunt in Nos, et Apostolicam Sedem officia, amplius declarare volentes, praefati etiam Georgii moderni Quinqueecclesiensis Episcopi zelum atque virtutes justa aestimatione pensantes, eumdemque a quibusvis suspensionis, et interdicti, etc. censentes: eidem Georgio Episcopo, ut ipse et ejus Successores Ecclesiae Quinqueecclesiensis Praesules pro tempore existentes, de caetero perpetuis futuris temporibus Sacrum Pallium in solemnitatibus et functionibus in Pontificali Romano descriptis, induere et gestare, ac etiam Crucem ad instar Archiepiscoporum ante se elevari et gestari facere, in dicta Quinqueecclesiensi Civitate et Dioecesi dumtaxat, et non alibi omnino, sive in alienis Dioecesibus, sive in praedicti Hungarici Regni Comitiis, sive in quibusvis aliis locis Episcopo praefato non subjectis, etiamsi Ordinariorum Locorum licentia ad id accederet; nec etiam in dicta Civitate et Dioecesi Quinqueecclesiensi, in praesentia alicujus ex Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus, vel Nostri, et ejusdem Sedis Apostolicae Ordinarii aut Extraordinarii Legati, seu Nuncii, vel Archiepiscopi Strigoniensis, nisi de eorum respective consensu, sub gratiae et concessionis hujusmodi nullitate; et dummodo quoad Pallium praedictum tam ipse Georgius, quam illius Successores Quinqueecclesienses Episcopi pro tempore futuri, illud ab eadem Apostolica Sede, servatis de jure, vel consuetudine servandis, postulare, et, consueto fidelitatis debitae juramento edito, accipere, aliaque in similibus observari solita adimplere teneantur, nec ante acceptum Pallium erectae Crucis gestationem sibi licitam esse noverint: Utque demum, salvo in omnibus Jure Metropolitico Ecclesiae Strigoniensis, illiusque Archiepiscopi pro tempore existentis, et nihil immutato praecedentiae ordine inter ipsos Episcopos Quinqueecclesiensis, aliosque Episcopos, sive ejusdem, sive alterius Provinciae, hactenus de jure, usu, aut consuetudine, in quibusvis functionibus, consessibus, aut comitiis servari solito, hujusmodi Pontificalis honoris insigniis uti libere et licite possint, et valeant, de Apostolicae auctoritatis plenitudine, tenore praesentium, concedimus et indulgemus.

Perpet. indultum utendi Pallio, et progest. Crucis Quinqueeccles. Episcopis conceditur sub certis tamen modis ac condit.

§. 4. Decernentes easdem praesentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere et fore; nec umquam sub quibusvis generalibus similium vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus comprehensas, sed semper ab illis exceptas esse et fore, ac censeri; ac dicto Georgio Episcopo, ejusque successoribus dictae Quinqueecclesiensis Ecclesiae Praesulibus pro tempore existentibus, perpetuo suffragari, necnon ab ipsis respective in omnibus, et per omnia observari; sicque, et non alias, per quoscumque Judices, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac dictae Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, etiam de Latere Legatos, Vicelegatos, ejusdemque Sedis Nuncios, judicari et definiri debere; ac irritum et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter judicari, aut respective attentari contigerit.

Decreta ad indulti firmitat.

§. 5. Non obstantibus Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibus, et Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et Ordinationibus; seu dictae Quinqueecclesiensis, aut alterius, cujuscumque Ecclesiae, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus, caeterisque contrariis quibuscumque.

Derogat. contrar.

§. 6. Nulli ergo omnino Hominum liceat hanc paginam Nostrae absolutionis, concessionis, indulti, decreti, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem etc. incursurum.

Sanctio.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae millesimo septingentesimo quinquagesimo quarto, Kalendis Septembris, Pontificatus Nostri Anno XV.

Dat. 1. Septem. 1754. Pont. XV.

D. Card. Passioneus.

J. Card. Pro-Datarius.

VISA.

De Curia J. C. Boschi.

L. Eugenius.

Loco † Plumbi.

Registrata in Segretaria Brevium.

XL. S. LEONI I. PAPÆ

Et Confessori, Missa, et Officium decernitur sub Ritu Sanctorum Doctorum.

BENEDICTUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei.

Ad perpetuam rei memoriam.

Prooem. Militantis Ecclesiae auctor rectorque Deus, quum eam super fundamentum Apostolorum et Prophetarum aedificaverit, summoque angulari lapide Christo Jesu innixam voluerit, tam provido cavit consilio, ut ad illius custodiam atque praesidium usque in saeculorum finem advigilarent egregii sanctique Doctores, qui nedum sublimioris virtutis exemplo Fidelium mores ad Sanctitatem justitiamque componerent, sed etiam doctrinae vi et excellentia easdem in Fidei sinceritate, et salutaris scientiae veritate continerent. Horum quidem operam tanti se facere ostendit communis Dominus et Magister, ut eos Sal Terrae, et Lucem Mundi appellaverit; utpote qui, non vivae tantum vocis officio, quemadmodum caeteri sanctarum plebium pastores, praesentium sibi populorum saluti consulturi erant, sed peculiari sapientiae lumine Spiritus Sancti dono ditati, doctissimis conscriptis Libris, universam Ecclesiam instruere, et omnium saeculorum posteritatem in Religione erudire debebant. Hinc Ecclesia ipsa, Sponsi sui Spiritu imbuta, ejusque instituta servare studens, eosdem gloriosos Viros oberiori doctrinae munere a Deo repletos, hoc singulari honore prosequi consuevit, ut in solemnibus Sacris, quae recurrentibus eorum festivitatibus celebrantur, tam scilicet in Sacrificio Missae, quam in Ecclesiasticis Officiis, ejusmodi preces, lectiones, et laudes adhiberi jubeat, in quibus et Sancti Doctoris titulus ipsis tribuitur, et eorum sapientia ac doctrina specialius praedicatur.

Gloriosi Viri non Sanctitate solum, sed et doctrina conspicui, in Missa et Divinis Officiis uti Doctores celebrantur.

§. 1. Porro inter eos, quorum natales dies hoc peculiari ritu ac privilegio decorantur, merito semper numerandum existimavimus Praedecessorem Nostrum Sanctum Leonem I. Romanum Pontificem, qui (ut doctissimi Cardinalis Baronii verbis utamur) *ob excellentem virtutem, doctrinam, et in cura pastorali vigilantissimum studium, a majoribus MAGNI cognomento jure meruit appellari*. Cujus quidem doctrinae excellentia, sive in altioribus Fidei nostrae Mysteriis explicandis, et contra insurgentes errores vindicandis; sive in tradendis disciplinae regulis, et morum praeceptis, cum singulari Sacerdotalis eloquii gravitate et ubertate, adeo elucescit, ac etiam tot hominum laudibus cumulata, tantoque Conciliorum, Patrum, Scriptorumque Ecclesiasticorum studio et consensu celebrata dignoscitur, ut sapientissimos Pontifex nulli ferme Sanctorum Doctorum, qui in Ecclesia floruerunt, aut fama, aut existimatione postponendus esse videatur. Et sane Sancta universalis Synodus apud Chalcedonem congregata, non illum tantummodo *vocis Beati Petri interpretem* appellavit, sed et illius de Incarnatione Domini doctrinam venerabunda suscipiens, exclamare non dubitavit: *Petrus per os Leonis locutus est*. Idem Sanctus Pontifex a Concilio Constantinopolitano sub Menna celebrato, *illuminator et columna Ecclesiae*; idem a sexta Synodo, *firmamentum orthodoxae Fidei* praedicatur; Idem in pervetusto Synodorum Libro *Apostolorum dogmatum defensor*; et *Apostolis coaequandus* dicitur. Quid autem clarissimi Religionis nostrae Proceres ac Patres? Sanctus Sophronius Hierosolymorum Antistes *Sanctissimum Romanae Ecclesiae, immo omnium, quae sub Coelo sunt, luminare*, Leonem fuisse affirmavit. Utque aliorum innumera praetereamus testimonia, S. Nicolaus Papa I. ad Michaelem Imperatorem scribens, libere asseruit, quod nisi Deus Leonis virtutem atque doctrinam adversus Latrocinium Ephesinum excitasset, *Religio Christiana penitus corruisset*. Etsi autem Ecclesia, inter eos, quos Doctorum titulo et appellatione distinguit, S. Leonem Pontificem nondum peculiari Decreto recensuit; illius tamen doctrinam tanto in honore se habere ostendit, ut ipsius scripta, non secus ac illorum, quos praecipuos Religionis Magistros atque Doctores jamdudum veneratur, in Divinis Officiis frequenter locum habere jusserit; et in iis praesertim Solemnitatibus, quibus majora Fidei nostrae Mysteria per anni cursum recoluntur, universum Clerum et Populum ex illius Sermonum lectione solidam eruditionem, et spiritualem pabulum haurire voluerit.

Quantopere doctrina praestiter S. Leo I, Pontifex.

Praeclar. de ea testimon. Concil. ac Patr.

§. 2. Ad haec autem, quae de Sancti Leonis meritis et gloria cum omnibus sentimus, et jampridem animo Nostro reputavimus, peculiaris quaedam, Nobisque cum paucis communis accedit causa, quae nostram olim erga ipsum pietatem et venerationem magnopere accendit et auxit; quod scilicet, dum in Vaticana Beati Petri Basilica Canonicalem dignitatem

Peculiar praeterea aliaeque causae recensent Pontifex.

in minoribus obtineremus, quum Sacrum illius Corpus, a multo jam tempore sub Altari Sanctae Mariae de Columna nuncupatae quiescens, ad alterum ipsius Sancti Pontificis nomine in eadem Basilica erectum et dedicatum, solemni ritu ac pompa transferendum fuit, venerabilium illius ossium elevationi et recognitioni praesentes adfuimus, eaque nostris oculis intueri, ac debito cultu prosequi, summae felicitatis loco habuimus; cujus rei Nos alibi, nimirum in Opere *de Canonizatione Sanctorum Lib. IV. Part. II. Cap. XXIII.* mentionem fecimus.

Quapropter ejus offic. et Missam sub Ritu Sanctor Doctor. celebrari jubet.

§. 3. Quod itaque semper, praemissas ob causas, justum et aequum censuimus, quodque Nostra in Sanctum Pontificem singularis devotio Nobis suadet, hoc demum, auctoritate Apostolicae Sedis, in qua, magno licet temporum, majore autem meritorum intervallo, eidem successimus, nunc reipsa praestare decrevimus; Ideoque exempla sequentes aliorum Romanorum Pontificum Praedecessorum Nostrorum, qui praeter summos illos Ecclesiae Doctores, alios etiam Sanctissimos Viros, qui eximia doctrinae laude in Ecclesia floruerunt, eamque Scriptis suis locupletarunt, proprio Doctorum titulo et cultu honorandos esse decreverunt, Motu proprio, et certa scientia, ac de Apostolicae potestatis plenitudine, volumus, praecipimus, et mandamus, ut in Officii Divini Breviario, in Festo Sancti Leonis Papae et Confessoris, Antiphona ad *Magnificat* in utrisque Vesperis ponatur ea, quae incipit: *O Doctor optime;* In Missa autem dicatur Introitus: *In medio ecclesiae*, et post Collectam subsequatur Lectio Libri Sapientiae: *Justus cor suum tradet;* cum Graduali, ut in Communi Doctorum: Post Evangelium vero dicatur *Credo:* reliqua, ut in consueta Missa propria de Sancto Leone. Atque ita per omnes Ecclesias, et respective ab omnibus et singulis, qui ad Divini Officii recitationem tenentur, perpetuo servandum statuimus et decernimus: Non obstantibus contrariis Rubricis, usibus, et consuetudinibus, etiam expresse per Sedem Apostolicam approbatis et confirmatis, aliisque in contrarium facientibus quibuscumque.

Derogatio contrar.

Sanctio.

§. 4. Nulli ergo hominum liceat paginam hanc Nostri praecepti, mandati, statuti, decreti, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire: si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, et Beatorum Petri et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romae apud S. Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae Millesimo septingentesimo quinquagesimo quarto, Idibus Octobris, Pontificatus Nostri Anno Quintodecimo.

Dat. 13. Octob. 1754. Pont. XV.

D. Card. Passioneus.

J. Card. Pro-Datarius.

VISA

De Curia J. C. Boschi.

Loco ✝ Plumbi.

L. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevium.
Publicat. die 9. mensis Novemb. 1754.

XL.*

De ordine servando in eligendis Praepositis Generalibus, Provincialibus, et Rectoribus in Congregatione clericorum Regularium Pauperum Matris Dei scolarum Piarum.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad futuram rei memoriam.

Injuncti Nobis per abundantiam divinae misericordiae Pastoralis Officii sollicitudo postulat, ut in iis per quae prospero Christifidelium sub suavi Religionis jugo Altissimo famulantium statui consulitur, ejusdem officii partes sedulo intendamus, prout conspicimus in Domino salubriter expedire. Cum, sicut accepimus, Praepositi, Provinciales, et Rectores Provinciarum ultra Montes Congregationis Clericorum Regularium Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum a dilectis filiis Praeposito Generali Congregationis praedictae, illiusque Assistentibus, praevia Candidatorum nominatione vel a Capitulis Provincialibus, prout in Poloniae, et Lituaniae, vel a Congregatione Praepositi Provincialis, ejusque Assistentium, et nonnullorum aliorum Rectorum illius Provinciae praescriptorum, prout in Germaniae, et Hungariae respective Provinciis facienda seligantur, hujusmodi vero facultas nominandi Candidatos pro supradictis Provinciis a Capitulis Generalibus memoratae Congregationis concessa fuerit, ex eo quod Congregatio Praepositi Generalis, ejusque Assistentium accuratam, ac debitam, necessariamque cognitionem eli-

gendorum, promovendorumque ad munia, et officia supradictarum Provinciarum minime habere possit; Contra vero in Provinciis Italiae ejusmodi Congregationis Praepositi Provinciarum praedictarum, aliique Rectores eligantur a Praeposito Generali, et Assistentibus praedictis, praevia dumtaxat propositione eligendorum ab ipsomet Praeposito Generali facta ad ejus arbitrium, vel juxta relationem alicujus benevoli erga aliquem ex Religiosis, vel juxta propriam voluntatem, ac privatam amicitiam, vel etiam juxta secularium, aut aliarum personarum commendationem; Unde saepe accidit, ut in Praepositos Provinciales, et Rectores eligantur ii, qui haud habiles, et capaces existunt magno cum Provinciarum praedictarum praejudicio ac detrimento, quippe quod ipsemet Praepositus Generalis et Assistentes Generales ex alienis Provinciis existentes eos, quos eligunt minime agnoscunt, aut dicti Assistentes deliberationi a Praeposito Generali factae, seu faciendae adversari non audent. Hinc est, quod Nos considerantes jacturam, quae ex praemissis tam disciplinae Regulari; quam justitiae unicuique distribuendae infertur, et hisce incommodis obviam ire, necnon felici, prosperoque Congregationis praedictae, ac Provinciarum Italicarum, et Insularum adjacentium regimini, et gubernio, quantum Nobis ex alto conceditur, opportune consulere cupientes, Motu proprio, et ex certa scientia nostra, deque Apostolicae potestatis plenitudine praecipimus, statuimus, et ordinamus, Primo quod in fine cujuslibet triennii Praepositus Provincialis quarumcumque Provinciarum Italicarum, et Insularum adjacentium hujusmodi Congregationis, ac Assistentes Provinciales, necnon Rectores actuales Domorum, ac quicumque alii, qui de jure, vel consuetudine, aut ex privilegio vocem, et votum in Capitulo Provinciali habent, et ferunt, seu habere, et ferre possunt in unum congregati per secreta suffragia ad electionem, seu nominationem trium ex gravioribus Religiosis suae Provinciae respective pro assequendo, seu obeundo munere, vel officio Praepositi Provincialis deveniant, ac devenire debeant, et postquam tres Candidatos sic, ut praefertur, per secreta suffragia elegerint, eos Congregationi Praepositi Generalis, ejusque Assistentium pro tempore existenti praesentare teneantur, dictique Praepositus Provincialis, ac Assistentes, aliique ut supra in eodem Capitulo congregati nominent eos, qui praeter coetera alia requisita per Constitutiones dictae Congregationis praescripta, munus Rectoris alicujus ex Domibus Regularibus, vel Collegiis memoratae Congregationis laudabiliter expleverit, etiam eligant, et nominent, seu eligere, et nominare possint eos, qui a propria Provincia absentes fuerint; ex iis autem tribus Candidatis, qui plura secreta suffragia ab eadem Congregatione Praepositi Generalis, suorumque Assistentium obtinuerit, ille Provincialis existat. Secundo, quod in quacumque ex dictis Provinciis Italicis, et Insulis adjacentibus ii, qui pro prima vice ad munus, seu officium Rectoris Domorum, et Collegiorum hujusmodi etiam primi, et secundi Novitiatus promovendi sunt, minime eligantur, nisi facta prius habilitatione, seu nominatione per secreta suffragia a Capitulo Provinciali praedicto, quod curam habebit expendendi, mature considerandi, et rationem habendi pro hujusmodi Candidatis, non solum quoad aetatem, et morum probitatem, verum etiam Regularem Observantiam, diligentiam in exercitio Scolarum adhibitam, ac coeteros regulares labores, aliaque obsequia eidem Congregationi praestita. Tertio, quod ii, qui semel Candidati fuerint pro gubernio Domorum, et Collegiorum suae respective Provinciae, non intelligantur candidati, seu habilitati ad gubernium Domorum, seu Collegiorum alterius Provinciae, sed semper suae uniuscujusque Provinciae. Quarto, quod Capitulum Provinciale uniuscujusque ex dictis Provinciis Italiae, et Insularum adjacentium Praeposito Generali, ejusque Congregationi in forma authentica non solum tres Candidatos pro assequendo Provincialatu, verum etiam distinctam eorum notam, qui pro exercendis, obeundisque muneribus Rectorum de novo candidati sunt, exhibere teneantur. Praeterea motu, scientia, et potestate similibus volumus, et declaramus, ut omnes, et singulae electiones tum Provincialium, tum Rectorum praedictorum pro tempore in supradictis Provinciis Italicis, et adjacentibus Insulis memoratae Congregationis faciendae nisi juxta nostram praescriptam ordinationem factae fuerint, eo ipso nullae sint, et si contingat illas, sicut praescriptum est minime fieri, nunc pro tunc irritae, et inanes, ac nullius momenti, et roboris sint, et intelligantur. Decernentes eas-

dem praesentes litteras semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; Sicque in praemissis per quoscumque Judices Ordinarios, et Delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales etiam de Latere Legatos, et Sedis Apostolicae Nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, necnon Congregationis, et Provinciarum hujusmodi etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, et Literis Apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, coeterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem ut praesentium literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo personae in Ecclesiastica Dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in Judicio, et extra adhibeatur, quae praesentibus ipsis adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die x. Novembris MDCCXLIV. Pontificatus Nostri Anno Quinto.

D. Cardinalis Passioneus.

XLI.

CENTUM INSIGNE

Oppidum, Bononiam inter et Ferrariam, in Civitatem erigitur, cum omnibus juribus, honoribus, et praerogativis, quibus reliquae Pontificiae Ditionis Civitates fruuntur: ita tamen, ut quoad spirituale vel temporale guberniam nihil plane innovetur.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Apostolicae Sedis Majestati convenit, temporalis suae Ditionis Oppida, quae temporum cursu, et Civium industria, ad insignem amplitudinem excrevisse dignoscuntur, splendidioribus titulis, et honoribus decorare, ut fidelium Subditorum animi, virtutis, et devotionis suae praemium agnoscant, locorumque opibus, et virtutibus, paria dignitatis, et Ordinis ornamenta respondeant. Proem.

§. 1. Sane inter Panarum, et Rhenum Amnes, aequali ferme distantia a Bononia, et Ferraria Civitatibus Nostris, extat illustris Terra, Centum nuncupata, quae in Spiritualibus Archiepiscopali Ecclesiae Bononiensi subest, in temporalibus autem per pro tempora existentem Apostolicae Sedis Legatum Ferrariae constitutum regitur, ac Civium frequentia, honestarum Familiarum copia, Virorum illustrium fama, artium cultu, Ædificiorum elegantia, Ecclesiarum etiam, Coenobiorum, aliorumque piorum Locorum numero, ipsaque agri ubertate, et amplitudine, super plurimas Pontificiae Ditionis Nostrae Terras longe excellit; ideoque digna videtur quae illustriori Civitatis titulo, atque huic adnexis convenientibus praerogativis condecoretur. Centum complur. nec vulg. praerogat. insigne Oppidum.

§. 2. Quam in rem Nos quidem eo magis propensum animum gerimus, quod ipsius Terrae amplitudinis, et formae, Civium conditionis, ac vigentis in ea tum Sacrorum Officiorum decoris, tum etiam Civilis Politiae notionem, non ex aliorum scriptis, aut relationibus traditam, sed nostrismet ipsis oculis acceptam retinemus, ex quo, dum Archiepiscopali Ecclesiae Bononiensi praeeramus, non solum in Pastorali visitatione Dioecesim perlustrantes, memoratam Terram pluries invisimus, ejusque res omnes plene cognovimus, sed singulis ferme annis certum temporis spatium, tum valetudinis Nostrae, tum etiam studiorum Nostrorum rationibus opportunissimum, in ea transigere consuevimus; unde illius Cleri, et Populi obsequiis, officiisque devincti, Paternae benevolentiae affectum in eos merito conceptum, in hoc etiam Summi Apo- Peculiar quaedam promeruit Pontificii amoris causae.

stolatus fastigio, Dei bonitate constituti, retinemus; eodemque adhuc tum universos, tum singulos ipsius Terrae Cives et Incolas ex animo prosequimur, specialiter vero Dilectum Filium Hieronymum Barufaldum illius Collegiatae Ecclesiae Sancti Blasii Episcopi, et Martyris Archipresbyterum, quem Nobis et Loci Dignitas, et sedula Officii ejus administratio, et non vulgaris doctrinae atque eruditionis fama commendant.

Unde in Civit. erigitur, cum omnibus jur. honorib. et praerogativis quae cum novae Civitatis Magist. commun.

§. 3. Quapropter ipsius Terrae Centi splendorem, et decus augere, et cumulare volentes, ejusdemque Communitatem, et Homines, ac eorum singulares Personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, et poenis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium tantum consequendum, harum serie absolventes, et absolutos fore censentes; Motu proprio, et ex certa scientia, deque Apostolicae, et supremae Nostrae potestatis plenitudine, dictam Terram Centi in Civitatem, harum serie, in perpetuum erigimus, et instituimus: eique Civitatis titulum, et denominationem, cum omnibus honoribus, juribus, praerogativis, ac decorationibus, quae caeteris omnibus ejusdem Ditionis Nostrae Pontificiae Civitatibus, non tamen ex peculiaribus titulis, competere dignoscuntur: Necnon Magistratui ejusdem Terrae, per Nos in Civitatem, ut praefertur, erectae, consuetos honores, et insignia, quibus aliarum ejusdem Ditionis Civitatum Magistratus de jure, usu, vel consuetudine gaudere solent, seu debent; ita tamen, ut eadem Terra, per nos in Civitatem, ut praefertur, erecta, Venerabili Fratri Nostro Moderno, et pro tempore existenti Archiepiscopo Bononiensi, ut antea, in spiritualibus subjecta remaneat, nec ipse Archiepiscopus apud eum residere teneatur, ac etiam in temporali ipsius gubernio nihil innovetur, eadem auctoritate concedimus, et elargimur.

Ita tamen ut quoad spirituale vel temp. gubern. nihil innovetur.

Firmantur praemissa.

§. 4. Decernentes easdem praesentes, et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod quicumque in praemissis interesse habentes, vel habere praetendentes, iisdem praemissis non consenserint; nec ad ea vocati, citati, vel auditi fuerint, aut ex alia quantumvis legitima causa, aut quovis capite, etiam in corpore juris clauso, nullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostrae, aut interesse habentium consensus, aliove quolibet etiam quantumvis substantiali defectu notari, impugnari, in Jus, vel controversiam revocari, aut ad terminos Juris reduci, seu adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris, facti, vel gratiae remedium impetrari ullo modo posse; sed ipsas praesentes Literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus, et per omnia plenissime suffragari: sicque in praemissis per quoscumque Judices Ordinarios, et Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, et Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalem Camerarium, aliosque ejusdem Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, etiam de Latere Legatos, Vice-Legatos, et alios quoscumque quavis praeeminentia, et potestate fungentes, et functuros, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere; ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter decerni contigerit, aut attentari.

Aliter judicari prohib.

Derogatur contrariis.

§. 5. Non obstantibus contrariis quibuscumque, etiam Apostolicis Constitutionibus, et Ordinationibus, nec non ejusdem Terrae, per Nos in Civitatem, ut praefertur, erectae, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, Privilegiis quoque, Indultis, et Literis Apostolicis, quibusvis Personis, et Locis sub quibusvis verborum tenoribus, et formis, ac cum quibusvis clausulis, et decretis in genere, vel in specie, aut alias in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, et innovatis: Quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua mentio, seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, et forma in illis tradita observantia, praesentibus exprimerentur et insererentur, pro plenarie et sufficienter expressis, et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter,

et expresse derogamus, caeterisque contrariis, quibuscumqne.

Sanctio poenalis.

§. 6. Nulli ergo omnino Hominum liceat hanc paginam Nostrae absolutionis, erectionis, institutionis, concessionis, elargitionis, decreti, et derogationis, infringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. 18. Dec. 1754. Pont. XV.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae Millesimo septingentesimo quinquagesimo quarto, decimoquinto Kalendas Januarii Pontificatus Nostri Anno Quintodecimo.

D. Card. Passioneus.

J. Card. Pro-Datarius.

Visa.

De Curia J. C. Boschi.

L. Eugenius.

Loco ✠ Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

XLII. ABBATI GENERALI

Ordinis Monachorum S. Hieronymi Congregationis Italicae indultum conceditur interveniendi Cappellis Pontificiis, locusque cum aliis Abbatibus Generalibus eidem assignatur.

BENEDICTUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei.

Ad perpetuam rei memoriam.

Superiores Gener. Ordinum Regular. ad Cappellam Pontific. admitti solent.

Romanorum Pontificum Praedecessorum nostrorum Religioni et decori convenire visum fuit, ut quoties sacri solemniores Ecclesiae Romanae Conventus, seu Cappellae Pontificiae ipsis praesentibus, una cum ejusdem Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus, et Archiepiscopis, et Episcopis, aliisque Praelatorum Romanae curiae Ordinibus, vel ad Missarum solemnia celebranda, vel ad alia Ecclesiastica Officia peragenda haberentur, Regularium quoque Ordinum Generales Superiores ad illas admitterent.

Ad preces Card. Columnae S. R. E. ViceCancellarii Prot. Ordinis Monac. S. Hieron Congr. Italicae;

§. 1. Cum autem Abbas Generalis Ordinis Monachorum Sancti Hieronymi Congregationis Italicae, qui ut plurimum extra Romanam Curiam moram trahere solet, hactenus dictis Cappellis minime interfuerit; Et Dilectus Filius noster Hieronymus Sancti Laurentii in Damaso nuncupati praedictae S. R. Ecclesiae Diaconus Cardinalis Columna nuncupatus, ejusdemque Sanctae Romanae Ecclesiae Vice-Cancellarius, qui praedicti Ordinis Sancti Hieronymi apud Nos et Sedem Apostolicam Protector existit, Nobis preces porrexerit, ut dilecto Filio Felici Nerinio moderno, nec non futuris dicti Ordinis Sancti Hieronymi Abbatibus Generalibus pro tempore existentibus, locum in dictis Cappellis, et Pontificiis Functionibus, ut infra, concedere et assignare dignaremur.

Indultum conceditur Abbati Generali ejusdem Ordinis Cappellis Pont. interesse possit.

§. 2. Nos, qui in egregium Ecclesiae Doctorem specialis obsequii studium semper professi sumus, idque compluribus et manifestis editis argumentis testatum facere non praetermisimus, volentes quoque erga illustrem Monachorum Ordinem, illius legibus et institutis fundatum, benevolentiae nostrae significationes ostendere, dictumque Felicem a quibusvis etc. absolventes, et absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus libentissime inclinati; eidem Felici moderno, et pro tempore existenti dicti Ordinis Sancti Hieronymi Abbati Generali, ut ipse perpetuis futuris temporibus singulis Missis Pontificalibus, Divinisque Officiis, et aliis Ecclesiasticis Functionibus, quae in Basilicis etiam Patriarchalibus Urbis, et in Cappellis alicujus ex Pontificiis Palatiis, in praesentia quoque Nostra, solemniter celebraetur et peraguntur, nec non quibusvis generalibus Supplicationibus, cum habitu Praelatitiu ipsi alias a Sede Apostolica concesso, seu juxta ritum, cum Pontificalibus indumentis, interesse et intervenire, ac locum in consueto scamno, immediate post alios modernos et pro tempore existentes Ordinum Monasticorum Abbates Generales, qui simili concessione hactenus gavisi sunt et gaudent de praesenti, habere, et Missis ac Officiis et Functionibus hujusmodi durantibus, retinere, libere et licite possit et valeat, Apostolica auctoritate, harum serie, perpetuo concedimus et indulgemus, plenamque et liberam ad id facultatem et licentiam impertimur.

Clausulae pro indulti firmitate.

§. 3. Decernentes ipsum Felicem, ac pro tempore existentem Abbatem Generalem dicti

Ordinis Sancti Hieronymi, super concessione et indulto hujusmodi, a quoquam, sub quovis praetextu, occasione vel causa quantumvis juridica, et legitima, vel quaesito colore et ingenio, nullatenus impediri, molestari, retardari, aut inquietari posse, neque debere: Praesentes quoque literas semper et perpetuo validas et efficaces esse et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac eidem Felici, ejusque Successoribus pro tempore existentibus Abbatibus Generalibus dicti Ordinis Sancti Hieronymi in omnibus et per omnia plenissime suffragari, nec sub quibusvis similium vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, aut aliis contrariis dispositionibus comprehendi, sed semper ab illis excipi debere. Sicque et non aliss per quoscumque Judices ordinarios et delegatos quavis auctoritate fungentes, ac Palatii Apostolici auditores, et Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, etiam de Latere Legatos, Vicelegatos, et Sedis praedictae Nuntios judicari et definiri debere: Irritum quoque et inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatur contrar. §. 4. Non obstantibus quibusvis etiam in Synodalibus, et Provincialibus, ac Generalibus Conciliis editis vel edendis, specialibus vel generalibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, nec non quorumvis Ordinum, et Congregationum, ac Fratrum etiam Mendicantium privilegiis, ac similibus concessionibus et indultis Apostolica auctoritate quovis titulo concessis: quibus omnibus et singulis, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quaevis alia expressio habenda foret, eorum tenores, ac si de verbo ad verbum praesentibus insererentur, pro expressis et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, harum serie specialiter et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

Sanctio. §. 5. Nulli ergo omnino hominum liceat, paginam hanc nostrae absolutionis, concessionis, indulti, licentiae, impertitionis, decreti, et derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem etc. incursurum.

Dat. 30. Januarii 1755. Pont. XV. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae MDCCLV., tertio Kalendas Februarii, Pontificatus Nostri Anno Quintodecimo.

I. Card. Pro. Datar.

D. Card. Passioneus.

VISA DE CURIA

J. C. Boschi.

L. Eugenius.

Loco ✝ Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

XLII.* Confirmatur, et approbatur Rescriptum, seu Resolutio capta die XVIII. Maji MDCCLI. a Congregatione S. R. E. Cardinalium super consultationibus Communitatum, et Universitatum Status Ecclesiastici, tam quoad competentiam jurisdictiunis, quam quoad exercitium ejusdem in Civitate Alatri, et Frusinonis inter Curiam Generalem, ac Priorem, et monachos Cartusianos.

BENEDICTUS PP. XIV.

Ad futuram rei memoriam.

Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii Prior, et Monachi Monasterii S. Bartholomaei de Trisulti Alatrinae Dioecesis Ordinis Carthusien., quod, licet Monasterium praefatum, seu illius Monachi pluribus ab hinc saeculis Castrum, seu Territorium, vulgo Tenimento nuncupatum de Tichiena, necnon aliud Territorium seu Tanimento etiam nuncupatum *la Selva-Molle* legitime, ut asseritur, possideant, ac jurisdictionem civilem criminalemque in eodem Castro per unum secularam juris utriusque Doctorem cum titulo Castellani in Civitate Alatrina commorantem per ipsos Exponentes eligendum, et nominandum exerceri facere, quoad vero Territorium seu Tenimento *della Selva-Molle* unum Vicarium in Oppido Civita-tn nuncupat. Frusinonis ad effectum super damna data et recepta decernendi nominare, ac deputare, et retinere pergant, nihilominus Curia laicalis et generalis Frusinonis hanc jurisdictionem semper adversari curavorit, praesertim in Congregatione tunc existentium S. R. E. Cardinalium super consultationibus Communitatum, et Universitatum Status Nostri Ecclesiastici, sed semper Causa cessit favore Monasterii, et Exponentium praefatorum, prout apparet inter caetera ex rescripto ejusdem Cardinalium Congregationis die XI. De-

cembris MDCCV. edito tenoris sequentis, videlicet « *PP. Carthusianos manutenendos esse in exercitio jurisdictionis tam criminalis quam civilis in Territorio Tichienae, et quoad Tenimentum Sylvae-Mollis serventur ordines jam dati* ». Praemissis non obstantibus dicta Curia Generalis post quadraginta circiter annos non praetermisit, quod tunc existens Gubernator Maritimae et Campaniae ex mandato ejusdem Cardinalium Congregationis Monasterium praefatum, seu tunc existentes dicti Monasterii Priorem, et Monachos interpellaret, ut jura sua quoad ipsam jurisdictionem adducerent; dicti vero Exponentes sufficiens esse existimarunt repetere seu exhibere supradictum memoratae Cardinalium Congregationis rescriptum, quod Pars adversa seu dicta Curia Generalis satis non habuit: Porro die XIII. Aprilis MDCCXLV. obtinuit ab eadem Cardinalium Congregatione non obstante supradicto rescripto aliud novum rescriptum: nempe « *Deducat jura sua in Petitorio, citato Domino Fiscali Generali, et ad Dominum Ponentem, ut coram se concordari et subscribi faceret, quemadmodum subscriptum fuisse asseritur*, dubium a *An constaret de bono jure Monasterii pro exercitio jurisdictionis Baronalis in Castro seu Tenimento Tichienae, et pro exercitio jurisdictionis super damnis datis in Castro seu Tenimento Sylvae-Mollis* ». Hoc pactum dicta Curia Generalis adhibuit, ut ipsius Monasterii jura rationesve facile, commode, et utiliter perpendere, et examinare posset, eaque de Causa expectavit ut scripturae typis impressae distributae forent, et subinde Causa hujusmodi per decretum tunc existentis Auditoris Nostri ab ipsa Congregatione Cardinalium avocata ad Congregationem particularem tunc existentium Romanae Curiae Praelatorum Mattei, Torregiani, et Amadei remissa fuit. Insuper sufficiens minime extitit ipsi Curiae Generali ad suas adducendas rationes, quod dicta particularis Congregatio post quinque annos, nempe die V. Aprilis MDCCLI. conveniret, attento quod ut magis magisque dictas praefati Monasterii rationes perpenderet, et examinaret, curaverit ut particularis Congregatio hujusmodi suum ederet rescriptum » *Dilata, et proponatur omnino Causa in subsequenti mense Majo* » prout die XVIII. dicti mensis ipsa particularis Congregatio, perpensis rationibus hinc inde deductis rescripsit » *Affirmative in omnibus, et jurisdictionem Techienae posse exerceri in Civitate Alatri, aliam vero Sylvae-Mollis in Civitate Frusinonis* » Postmodum dicta Curia petiit et obtinuit iterum audiri, ut suas de novo rationes produceret, sed usque ad hanc diem privilegio hujusmodi sibi concesso minime usa est. Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, dicti Exponentes considerantes, quod ejusdem particularis Congregationis rescriptum adeo diuturno Curiae Generalis praedictae silentio censeri queat approbatum, quo illud firmius subsistat, et servetur exactius, Apostolicae confirmationis Nostrae patrocinio communiri summopere desiderent. Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in praemissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur ipsos Exponentes specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, et poenis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, et absolutas fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, auditis prius super praemissis omnibus tum praedicto Maritimae et Campaniae Gubernatore, tum dilecto filio Magistro Balthasare Cincio in utraque Signatura Nostra Referendario memoratae Congregationis Cardinalium Secretario, supradictum ejusdem Congregationis particularis editum rescriptum, seu resolutionem captam die XVIII. Maii MDCCLI. tam quoad competentiam jurisdictionis, quam quoad exercitium ejusdem in Civitate Alatri, et Frusinonis respective, auctoritate Apostolica tenore praesentium approbamus, et confirmamus, illisque inviolabilis Apostolicae firmitatis robur adjicimus, et causam hujusmodi inter Curiam Generalem, ac Priorem, et Monachos hujusmodi super praemissis, ut praefertur, vertentem auctoritate praefata perpetuo supprimimus et extinguimus, perpetuumque silentium imponimus; hac tamen adjecta conditione, quod Monasterium, seu Prior et Monachi S. Bartholomaei pro tempore existentes teneantur uti Birruariis utriusque Curiae Laicalis, et petere sub initium cujuslibet anni licentiam non denegandam, et gratis concedendam. Decernentes easdem praesentes literas, semper et perpetuo

firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios et integros effectos sortiri et obtiuere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, ac inviolabiliter observari, et adimpleri, sicque in praemissis per quoscunque Judices Ordinarios, et Delegatos etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales etiam de Latere Legatos, et memoratae seu cujuscunque alterius Congregationis caeterosque Sedis Apostolicae Officiales, aliosque quoslibet quacunque praeeminentia, et potestate fungentes, et functuros, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus Constitutionibus et Ordinationibus Apostolicis, ac, quatenus opus sit nostra, et Cancellariae Apostolicae regula de jure quaesito non tollendo, aliisve quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alias roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, Indultis, et Literis Apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad praemissorum effectum hac vice duntaxat specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XIV. Februarii MDCCLV. Pontificatus Nostri Anno Decimoquinto.

D. Card. Passioneus.

PUEROS ANTE USUM

XLIII. Rationis in odium Christi occisos, an canonizari expediat, disquiritur, et in haec rem plura de Martyrio horum Puerorum, cultuque publico eisdem in Ecclesia praestito; et de Martyrio cultuque praesertim Beati Andreae Rinensis, cujus institotae Canonizationis causa conscribendae Epistolae occasio fuit, distinctim adnotantur.

Dilecto Filio Benedicto Veterani Sanctae Consistorialis Aulae Advocato et Fidei Promotori.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecte Fili, Salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Beatus Andreas de Pago, seu Vico Rinnensi, Brixinensis Diaecesis, nondum exacto tertio aetatis suae anno a Judaeis in odium Christianae Fidei sub annum 1462. fuit crudelissime trucidatus. Non ita post multos a Martyrio annos publice coli coepit; quandoquidem sub annum 1475. ejusdem ossa, sublimi a terra loco recondita fuerunt in pariete Ecclesiae praememorati Vici, Deo in honorem S. Andreae Apostoli dicatae. Cum autem subinde una cum miraculorum fama, eo semper magis religiosum Populi obsequium excreverit, ac praeterea Infantis Reliquiae, scientibus et probantibus Ordinariis, assiduis nec interruptis cultus publici actibus fuerint exceptae; impulere haec omnia superioribus annis Venerabilem Fratrem Nostrum Episcopum Brixinensem, Dilectumque Filium Abbatem Monasterii Viltinensis Ordinis Praemonstratensis, aliosque emeritos viros Ecclesiasticos, ut supplices a S. Sede exposcerent indultum peculiaris Missae, et Officii peculiares itidem Lectiones habentis, in Beati honorem, Martyrii die quarto Idus Julii, recitandi a Clero Saeculari, et utriusque sexus Regulari, in Civitate universaque Brixinensi Dioecesi. Huic autem petitioni quinto Kalendas Octobris anni 1751. rescripsimus, ut primum ab Ordinario conficeretur Processus de martyrii, ac Miraculorum fama, deque cultu immemoriali, de quibus juridice nobis liquere optabamus; ante peculiaris Officii Missaeque concessionem.

Historica Narratio de Mart. cultuque B. Andr. Rinnensis.

Propositae instantiae pro concessione Officii, peculiar. Missae.

Rescript. fuit, ut super fama mar. et Mirac. ac super cultu immemorab. conficer. processus.

§. 2. Haud ipsis arrisit rescriptum hoc nostrum. Quare cum expositum nobis fuisset, ad exequenda omnia, quae illo praecipiebantur, diuturno tempore, labore magno, nec exiguis sumptibus opus esse, quandoquidem Brixinone duo Processus Ordinaria auctoritate confici deberent; Nosque ipsos in Nostro opere *de Canonizatione Sanctorum lib. 4. par. 2. cap. 5.* plura recensere exempla, quibus Officia et Missae propriae, in alicujus Beati honorem concessa quandoque fuisse constabat, ex iis tantummodo, quae de eo literis consignarant

Quandoque hujusmodi processus non est necessar. praemittendus.

Auctores graves, quaeque de Publico ejusdem cultu erant pervulgata, quin ullus antecesserit Processus ab Ordinario confectus super virtutum, seu martyrii, aut miraculorum, vel cultus antiqui, ac hominum memoriam excedentis fama; propterea quod hujusmodi Processus tunc solummodo sit necessario praemittendus, quando praeter Officii Missaeque concessionem in causa progredi quis velit, et ad formalem usque Canonizationem procedere, haud vero, quum peculiaris Officii Missaeque indulto obtento, nihil de formali Canonizatione cogitatur, sed mens est frui dumtaxat impetratis: Hinc igitur animum induximus viam relinquere a Nobis antea praescriptam, et alteram inire, quam ipsi patefecimus, plurimisque exemplis *in praecit. cap.* 5. confirmavimus.

Historici, qui de B. Andrea scripserunt.

§. 3. Incognitum nobis non erat hujusce B. Andreae nomen, neque martyrium, cum legerimus quidquid de ipso scripserunt celebres Bollandistae *t.* 3. *Mensis Iulii ad diem* 12. Nosque ipsi de eo mentionem fecerimus in praecit. Nostro Opere *de Canonizatione Sanctorum lib.* 3. *cap.* 15. *num.* 6. Antequam vero oblatis precibus annueremus, opus fuit, ut percurreremus hujusce Martyris historiam manuscriptam, ab Hippolyto Guarinonio Germano idiomate compositam, latine vero redditam a P. Norberto Ab. Viltinensi; ut inspiceremus acta martyrii, publicique cultus monumenta multo labore ac eruditione collecta, typisque tradita sub annum 1745. a Patre Hadriano Kemblere; nec non disceptationem Apologeticam de martyrio Beati Simonis Tridentini, Tridenti impressam anno 1747. ubi *cap.* 5. de Martyrio, Cultuque Beati Andreae late disseritur; Quam quidem Disceptationem quamvis eruditi Auctoris modestia nullo inscriptam nomine ediderit, perspectum tamen est, opus esse Patris Benedicti Cavallesio, quemadmodum testis locupletissimus est celebris Flaminius Cornelius Senator Venetus in suo opere *de cultu S. Simonis Pueri Tridentini et Martyris pag.* 4. ubi debitas praefato emerito Religioso Viro laudes non praetermittit.

Alia de eo monumenta.

§. 4. Insuper, cum delatum fuisset, antiquum quemdam extare Processum Ordinaria auctoritate confectum super cultu hujusce B. Andreae, authenticum ejus exemplum transmitti ad nos jussimus; utque extrajudiciales saltem suppeterent probationes continuationis ejusdem publici cultus, missae ea de re ad Nos fuerunt testificationes. Postquam autem omnia accurate perpendimus, per organum Congregationis Rituum, instantibus Venerabili Fratre Brixinensi Episcopo, Dilectisque Filiis Procuratore Generali Ordinis Praemonstratensis, et Abbate Monasterii Viltinensis, decimo octavo Kalendas Januarii 1753. Missam propriam, Officiumque cum peculiaribus Lectionibus a Clero Saeculari, et utriusque sexus Regulari, sub ritu duplici in Civitate, ac per universam Brixinensem Dioecesim recitandum concessimus; nec tamen omisimus, Missam ipsam, atque proprias Lectiones examinandas curare, omniaque cum Dilecto Filio Ludovico Valenti tunc Fidei Promotore, nunc vero Assessore S. Officii communicare: ac insuper praememorati Brixinensis Episcopi, reliquorumque, quos mox supra expressimus, precibus annuentes, decimo octavo Kalendas Februarii Plenariam Indulgentiam concessimus singulis, qui confessi Sacraque Communione refecti, quarto Idus Julii cujusque anni, Rinnensem visitent Ecclesiam, in qua Beati Andreae Reliquiae conquiescunt.

Quibus attentis Officium, Missa, et indulgentia festo ipsi die concessa fuit.

Simile aliud Ind. Sixti V.

§. 5. Haec omnia peregimus, proposito Nobis Sixti V. Praedecessoris Nostri exemplo. Sub annum 1485. fuit ab Hebraeis in odium Fidei Christi saevissime occisus Beatus Simon Tridentinus Puer, qui nendum impleverat tertium aetatis suae annum. Ex inhumano hoc scelere tot tantaeque turbae derivarunt, totque ac tantis artibus usi sunt Judaei, ad promeritas poenas declinandas, avertendumque a se justum Christifidelium odium, ut Sixtus IV. refugere haud potuerit, quin ea in re ipse intercederet, prohibendo, ne qui antea publicus cultus Beato Simoni praestabatur, eidem amplius exhiberetur, quousque perspicuum evasisset, eumdem in odium Christianae Fidei fuisse a Judaeis trucidatum. Sixti IV. Breve relatum a nobis fuit in Nostro opere *de Canonizatione Sanctorum lib.* 1. *cap.* 14. *num.* 4. Cum vero subinde palam omnia facta fuissent, allatisque probationibus, demonstrata, una cum nece, ejusdem inferendae causa, atque constitisset etiam interfectores Hebraeos fuisse, veluti evincitur ex Processu, qui vel nunc temporis in secretiori Archivo Castri S. Angeli asservatur, quemadmodum monuimus in Nostro Opere *de Canonizatione Sanctorum lib.* 3. *cap.* 15. *n.* 6. a Sixto V. Pontifice anno 1588. datum fuit Breve concessionis Missae celebrandae, ac officii proprii

in Civitate universaque Dioecesi Tridentina, in honorem Beati Simonis, definita die recitandi, superaddita Indulgentia Plenaria omnibus, qui Confessionis, ac Communionis Sacramentis muniti, die eidem sacra visitassent Ecclesiam, in qua ejusdem Reliquiae coluntur. Breve Sixti V. insertum est praecitatae Disceptationi Apologeticae super Martyrio B. Simonis, Tridentinis praelis cusae anno 1747. p. 207. ubi eruditus Auctor refutare non negligit quaecumque Wagenseilius, et Basnagius in Pueri innoxii martyrium objecerant: idque ipsum, vi et eruditione haud impari, praestatur a Flaminio Cornelio Senatore Veneto in suo opere *de Cultu S. Simonis Pueri Tridentini* Venetiis recuso sub annum 1743. Inter ea vero, quae vel ipsi pro Beati Andreae Cultu indulsimus, vel praedecessores Nostri pro Cultu B. Simonis decreverunt, hoc unum discrimen est, quod nimirum jussu Gregorii XIII. Pontificis, Beati Simonis nomen in Martyrologium Romanum fuit illatum, uti praenotavimus in *Nostro lib. 1. de Canonizatione cap. 14. n. 4.* At id nos praestare noluimus quoad Beatum Andream, ad sarta tecta servanda posteriora Decreta, ut in Martyrologium Romanum Canonizatorum nomina solummodo inserantur, omissis nominibus eorum, qui Beatorum numero adscripti sunt, vel solemni, vel aequipollenti Beatificatione: uti videre est *Nostro lib. 4. de Canonizatione part. 2. c. 18. n. 9. et seq.*

Discrim. inter utr. et discr. causs.

Nova pro Canonis. instantia unde conscribend. Epistolae occasio.

§. 6. Si religiosis Viris satis fuisset, quemadmodum affirmaverant, Officium Missamque propriam obtinuisse, et subinde ulterius progressi, Causam ipsam ad formalem Canonizationem instruere non attentassent, Nos quidem Epistolam hanc dictandi, te vero perlegendi ac expendendi labore levavissemus; at cum formalem Canonizationem hunc sibi animo proposuerint, obtinuerintque ut Potentissimi Catholicorum Principum in id ipsum vehementer instarent; opus nobis esse conspeximus, ut omnia rite recteque se habeant, hac Epistola sententiam Nostram de nupera petitione aperire.

Quaenam sint ad formalem Canonis. praemittenda.

§. 7. Haud sane conquerimur eos, postquam expressa superius ratione, Missae propriae propriique Officii concessionem a nobis sunt assecuti, declarato eorum animo ulterius minime progrediendi, mutasse exinde sententiam; nova enim haec molimina libenter damus iteratis Religiosae devotionis impulsibus. Certi praeterea sumus, quoties ipsi ad formalem Canonizationem properare velint, te, pro ea, qua uti consuevisti diligentia, non neglecturum, Commissionem relaxare, quae dicitur, *in statu et terminis*, de qua verba fecimus in nostro Opere de Canonizatione *lib. 2. cap. 38. num. 13.* legitimam quoque exposcere probationem, qua casum hunc Urbani VIII. decretis non esse comprehensum demonstretur, quod caeteroquin facile admodum praestabunt Postulatores, authenticum nostrum Missae atque Officii indultum proferentes, veluti nos quoque innuimus praecitato Opere *lib. 2. cap. 42. num. 3.* Nec te pariter praetermissurum scimus, tum exigere, ut novo confecto Processu Apostolico una cum martyrio, ipsa probetur causa martyrii Beati Andreae; cum ad solemnem Canonizationem haud satis habeantur, quaecunque et facta, et oculis subjecta fuerunt ad Officii Missaeque concessionem; veluti ipsi plene demonstravimus in Nostro *lib. 1. de Canonizatione cap. 32. a num. 6. ad 17. et cap. 42. n. 9.* Tum ad severae critices regulas expendere, an Historici martyrium referentes necessariis polleant conditionibus, ad probationem constituendam in judicio solemnis Canonizationis, quibus de conditionibus Nos late egimus *Nostro lib. 3. de Canonizatione cap. 7. et duobus sequentibus*, cum major etiam quoad Historicos adhibeatur facilitas, quoties res est de simplici concessione publici cultus, peculiaris alicujus Dioecesis finibus circumscripti, quam cum agitur de publico cultu praeceptiva lege decreto, atque in Universam Ecclesiam ampliato, quemadmodum vel ipsi adnotavimus *lib. 4. part. 2. cap. 10. num. 26.* Ac denique expetere, praeter martyrium, ejusque causam, signorum praeterea ac miraculorum accessionem, quae post Indultum publici cultus contigerint, quod perinde est ac dicere, post datum a Nobis Breve concessionis Officii ac Missae. Neque hic sufficient duo signa, vel miracula, sed quatuor afferantur necesse est; causa namque Beati Andreae, quoad martyrium, et martyrii causam, fulciri non potest probationibus directis, Testibus nempe *de visu*, sed auxiliaribus veluti ac subsidiariis, Testibus nimirum *de auditu*; qua quidem in facti specie, duo signa vel miracula satis non sunt, sed quatuor desiderantur, juxta Generale Decretum a Nobis editum nono Kalendas Maji 1741. impressumque in Nostro Opere *de Canonizatione lib. 3. cap. 3.*

num. 25. quod nunc temporis accuratissimam executionem in Congregatione Rituum consequitur.

Quae autem causa hac novum inf. Canoniz. exemplo.

§. 8. Certum Nobis est, te nihil eorum, quae hactenus recensuimus, pro perspecta Nobis cura, ac sedulitate tua relinqui facturum. Quod Nos habet sollicitos illud est, causam Beati Andreae Pueri, ab Hebraeis occisi in odium Fidei, primam esse, quae, post causas Canonizationis S. Sedi reservatas, instrui velit, haud quidem ad obtinendum, vel Indultum permissivum publici cultus una aliqua Dioecesi circumscripti, vel formalem, aut aequipollentem Beatificationem, sed ad impetrandum publicum cultum, et quidem praeceptum, atque in universam Ecclesiam per expressam formalem Canonizationem ampliatum. Nos hac de re disseruimus *in Nostro lib.* 1. *cap.* 14. *n.* 5. *et* 3. *lib. cap.* 15. *n.* 6., monuimusque, quoties casus iste obvenisset, cautione opus esse; cum res nova agatur, nec umquam in praxim deducta a S. Sede, ex quo eadem sibi Canonizationis causas reservavit, quemadmodum praediximus. Estque hoc plane illud, quod Nos impulit, ut hasce ad Te daremus Literas; congruere enim Nobis visum est, ut primum omnium in Rituum Congregatione disquiratur, an promoveri debeat Beati Andreae causa, quam Postulatores ad formalem usque Canonizationem perducere decreverunt;

Idea primum expendi jubetur, an admitti debeat.

namque aequum non est, ut causa institui permittatur, efformari Processus super martyrio, et martyrii causa ac super signis atque miraculis, et fortasse etiam probentur haec omnia, postremo autem respondeatur, formali Canonizationi non esse locum, ex quo nullum extet similis Canonizationis exemplum, Canonizationis nimirum Pueri in Fidei odium enecati. Audita autem Congregationis sententia, antequam reddamus quaesito Decretum, non cessabimus supplices Deum exorare, ut Divino Nos lumine dirigere non dedignetur.

Judicandi momenta.

§. 9. Interea vero, ut facilior evadat disquisitio, opportunum existimamus hisce Literis summatim retexere, quidquid docuere Theologi de Pueris, in odium Christi occisis, et ex Sacris Ecclesiae monumentis colligere, quae de ipsis Pueris, delatoque iisdem cultu, memoriae prodita adinveniuntur. Videntur enim Nobis haec omnia plurimum posse conferre ad absolutissimam definitionem instantiae propositae a Postulatoribus Beati Pueri Andreae Rinnensis, qui, ab impetrato cultu peculiaris Missae et Officii, ad certum quemdam locum, ut praenotavimus, circumscripti, id quod nihil aliud est quam aequipollens Beatificatio, ulterius progredi vellent, et formalem obtinere Canonizationem.

§. 10. Hanc itaque sectantes methodum, asserimus, ex quo Ecclesia tanquam Martyres colat Bethleemiticos Infantes, Theologis justam fuisse causam propugnandi, Martyres quoque esse caeteros omnes Pueros, quibus in odium Christianae Fidei vita fuit adempta. Collectae a Nobis fuerunt auctoritates in Nostro Opere *de Canonizatione Sanctorum lib.* 1. *cap.* 14. *num.* 3. *et seq.* Neque enim ulla firma ratione defendi potest, quod affirmant nonnulli, Martyres nimirum fuisse Bethleemiticos Infantes, peculiari quodam privilegio divinitus ipsis dato, quo ipsorum aetatem rationis usus antevertit, ut mortem perpessi, martyrii palmam assequerentur: etenim tam quoad Bethleemiticos Infantes, quam quoad ceteros omnes in odium Fidei Christi necatos, obtinet Theologica ratio, martyrium scilicet intelligi per mortem in Christianae Fidei odium perlatam, Infantesque, qui hujusmodi morte tolluntur, martyrii gloriam assequi ex Jesu Christi meritis, quamvis libero arbitrii actu illud non oppotierit. Auctoritatibus autem ibi per Nos allatis supperaddemus sequentes: Sylvium nempe *in* 2. 2. *D. Thomae quaest.* 124. *art.* 1. *Sunt qui dicant acceleratum fuisse in istis Innocentibus*, de Bethleemiticis loquitur, *usum rationis; sed hoc nulla vel Scripturae, vel Patrum auctoritate probatur etc. Non est ergo mirandum, quod Beatus Thomas noluit admittere accelerationem usus rationis in parvulis Innocentibus pro Christo occisis, quos tamen recte dicit habere palmam martyrii; quia, quod in aliis propria voluntas, Dei auxilio adjuta; meretur, isti propter Christum occisi, sunt per Dei gratiam consecuti etc. Si quis ergo quaerat, utrum pueri non baptizati, essent martyres, si modo interficerentur propter Christum, vel in odium Christianae Religionis, respondendum est affirmative.* Satis ponderis et momenti inest quoque verbis Suaresii in 3. *part. D. Thomae tom.* 3. *disput.* 29. *sect.* 1. ubi postquam evicerat, Pueros Bethleem fuisse vere martyres, ita subdit: *Ex hoc autem singulari facto recte colligimus, nullum infantem, ratione infantiae, esse martyrii incapacem; sed omnes eos, qui eodem modo pro Christo mortem susti-*

Omnes pueri, in odium Christi occisi, sunt Martyres.

Probatur ratione Theolog. et Theol. auctorit.

nuerint; vere esse martyres: nam eadem est ratio et causa in caeteris infantibus, quae fuit in illis Innocentibus; quia vel in illo facto intercessit speciale privilegium, factum illis pueris, vel non: si non intercessit; ergo non est, cur alii censeantur magis incapaces martyrii, quam illi, cum omnes aeque careant usu rationis: si vero intercessit privilegium, hoc certe non est factum personis, sed causae. Quid enim in illis Pueris cogitari potest pertinens ad personalem dignitatem, vel conditionem eorum, propter quod hujusmodi privilegium illis concessum? Nihil sane. Tota ergo ratio illius privilegii fuit causa mortis, nimirum quod propter Christum occisi sunt etc. Quin etiam Ecclesia eodem modo inter martyres numerat quoslibet pueros, vel infantes, qui in lege Gratiae pro Christiana Religione mortui sunt, ut constat ex omnibus historiis Ecclesiasticis, et ex modo loquendi Sanctorum etc. Neque enim gratiam Christi minus liberaliter nunc, quam eo tempore, communicatur, neque horum mors minus est propter Christum, quam illorum; immo quodammodo videtur expressius ac formalius esse propter Christum: nam, licet omnes interfecti sint in odium Christi, tamen illi priores Innocentes solum mortui sunt inter quaerendum Christum; hi vero interficiuntur propter Fidem Christi, et ad destruendam et evertendam Religionem ejus. Est ergo par omnium ratio. Ejusdemque sententiae sunt quoque Estius *in* 4. *sent. dist.* 4. §. 21. *vers. Praeterea non leve;* Cardinalis Lauraea *in* 3. *lib. sent. part.* 2. *disp.* 20. *de Martyrio art.* 4. *num.* 34. nec non bon. mem. Card. Gotti *tom.* 2. *in* 3. *part. tract. de Baptismo quaest.* 2. *dub.* 2. §. 1. *et tom.* 4. *part.* 1. *de Veritate Religionis cap.* 14. §. 3. *num.* 15.

Inde Ecclesiasticis monum. et primo quod puerorum nomina sint in Martyrol. Romano illata.

§. 11. Proximum est, ut ea colligantur, quae sacris Ecclesiae monumentis consignata reperiuntur. Percurrentes Martyrologium Romanum, reperimus quinto Idus Januarii habitam mentionem, Antiochiae Celsi cujusdam pueri, qui una cum Marcionilla Matre, aliisque Fratribus in odium Fidei Christi fuit occisus; pridie Idus Februarii, Alexandriae Modestii, et Ammonii Infantium; XVI. Kalendas Julii, Tharsi in Cilicia SS. Martyrum Julittae matris, et Quirici filii tertium aetatis suae annum agentis; Idibus Julii Alexandriae decem Infantium; quinto Kalendas ejusdem mensis, Mediolani SS. Nazarii, et Celsi pueruli; decimo sexto Kalendas Septembris, Carthagine in Africa Maximi pueri; duodecimo Kalendas Septembris in Sardinia Giselli, et Camerini puerorum; decimo nono Kalendas Octobris, Romae Crescentii pueri; decimo quinto Kalendas ejusdem mensis Augustoduni S. Flocelli infantis; Idibus Novembris Paulilli pueri, qui, in Vandalica Genserici persecutione per Africam, martyrium pertulit; decimo quinto Kalendas eodem mense, Antiochiae Barulae infantis; octavo Idus Decembris in Africa S. Majorici adolescentuli. De hoc Majorico loquitur quoque Victor Vitensis *lib.* 5. *de Persecutione Vandalica*; *t.* 8. *Bibliothecae Patrum*, ubi etiam *pag.* 681. meminit de aliis pueris, qui in praedicta Vandalica persecutione forti animo martyrium subierunt. *Ibi et Infantuli fuere quamplurimi, quos genitrices materno sequebantur affectu, aliae gaudentes, aliae tristes, aliae retrahentes: aliae gaudebant, se Martyres peperisse; aliae moliendo diluvio rebaptizationis utebantur a confessione Fidei revocare. Nullum tamen tunc nec blandimenta vicerunt, nec carnalis pietas aliquem inclinavit ad terram.*

Secundo quod eorum Reliquiae cum signis martyrii fuerunt repertae.

§. 12. Pueros, quorum nomina, uti praenotavimus, in Martyrologium Romanum sunt relata, quique inter Martyres recensentur, sequuntur caeteri, quorum Reliquiae martyrii nota signatae, seu, quod perinde est, cum ampulla sanguinis, in veteribus Christianorum Coemeteriis fuerunt repertae, una cum proprio cujusque nomine, ac indicatione annorum, quibus Sancti illi Pueruli pro Christo occisi sunt. Ad id ipsum evincendum, satis est, ut prae manibus habeatur opus accuratissimum bonae memoriae Canonici Marci Antonii Boldetti *de Coemeteriis Sanctorum Martyrum*, *et veterum Christianorum*, *ubi pag.* 344. affertur inscriptio sepulcralis lapidis S. Dorotei martyris sexto infantiae mense sublati; *pag.* 363. similis inscriptio S. Anastasii, *pag.* 365. alia S. Serenillae, quorum uterque fuit primo ineuntis aetatis anno interfectus; eadem itidem *pag.* 365. Epitaphium exscribitur S. Bonifaciae trimae; *pag.* 432. alterum S. Aurelii quadrimi; nec non alia tria de tribus Infantibus quinquennibus, Decentio nimirum *pag.* 345. Tiberia *pag.* 363. Candida *pag.* 366. Demum similia monumenta profert de duobus, qui sextum non excesserant aetatis annum, alterum nimirum de S. Doroteo *pag.* 372. alterum de S. Diogenia *pag.* 381. Idemque Canonicus Boldetti *lib.* 1. *cap.* 48. *pag.* 261. postquam scite praenota-

verat, non solum Bethleemiticos Innocentes, sed et caeteros quoque, qui successivo tempore pro Christi Fide mortem perpessi sunt, ut ut Infantes, dignos esse, quibus Martyrum cultus exhibeatur, subdit, saevientibus persecutionibus, ubique terrarum, praesertim vero Romae, Idolorum Cultores, ipsos quoque pueros in odium Fidei Christi, interemisse: *In pueris quoque virtus major aetate annos suos confessionis laude transcendit, ut martyrii vestri beatum Gregem et sexus, et aetas omnis ornaret:* sunt S. Cypriani verba in *Epistola* 77. *ad Nemesianum* Baluzianae editionis. Loquens autem de Christifidelibus Romae degentibus, inquit Minutius Felix *in Octavio, tom.* 3. *Bibliothecae Patrum: Pueri, et Mulierculae nostrae cruces, tormenta, feras, et omnes suppliciorum terriculas, inspirata patientia doloris illudunt.*

Tertio, ex Annalib. aliisque Ecclesiae monum.

§. 13. His consoni sunt Ecclesiae Annales, aliaque Ecclesiastica monumenta: Sub Decia, aut Valeriano, celebre fuit martyrium S. Cyrilli primioris aetatis, *Pueri*, cujus acta referuntur a Bollandistis *tom.* 7. *Maii ad diem vigesimam nonam*, et in Ruinart *in Actis Martyrum editionis Amstelodami pag.* 246. In Annalibus Cardinalis Baronii *ad annum Christi* 311. *num.* 16. fit mentio de duobus fratribus Puerulis, quorum corpora condita fuere ad Nicomediam iu Ecclesia, quae subinde dicta fuit *Martyrium Infantium: et ad annum Christi* 322. *pag.* 57. *et seq.* exscripta sunt acta Martyrii cujusdam Mulieris, ejusque Filii quintum aetatis annum non praetergressi. Apud Bolland. *ad diem* 24. *Martii*, praeter ea, quae de Beato Simone puero Tridentino superius commemoravimus, narratur iu Dioecesi Coloniensi coli Joannettum quemdam Puerum, in odium Fidei ab Hebraeis occisum: Baillet. ad *eamdem diem* 24. *Martii*, inquit, Parisiis coli tanquam Martyrem Riccardum quemdam puerum; alterumque itidem puerum Villelmum nomine, in odium Fidei ab Hebraeis interemptum in Anglia fuisse cultum. Tomo autem 18. Operum Patris Theophili Raynaudi, et nominatim in eo Opere, quod inscriptum est *de Martyrio per pestem, part.* 2. *cap.* 2. *num.* 7. legitur, Ferdinandi Hispaniarum Regis aetate, in odium Christi fuisse a Judaeis interfectum in oppido prope Toletum, *Guardia* dicto, puerum quemdam trimum, eidemque cultum exhiberi, atque dici antonomastice, *Innocentem a Guardia:* idque ipsum testatur de geminis aliis pueris bimis, in Sardinia, Cesselio, et Camerino nuncupatis. Insuper in praecitata disceptatione Apologetica de martyrio S. Simonis Tridentini *pag.* 242. Infantula quaedam commemoratur, nomine Ursula annorum trium, quae ad annum circiter 1442. Loncii, parva quidem, sed vetusta Civitate iu finibus Comitatus Tirolensis ad Carinthiam positae in Valle Pusteria, truculentissime fuit in Christi odium ab Hebraeis interempta; vetustiorique lapidi in sacrario loci apposito subrogatus subinde fuit recentior an. 1609. ex vetustiori illo exsculptus, in quo descripta legitur horrendi sceleris historia: *et pag.* 246. *et seq.* mentio habetur de Laurentino puero, quem Hebraei quinquennem in odium itidem Fidei Christi anno 1485. interfecerunt, quique ab ipso martyrio in haec usque tempora, Marosticae, in agro Vicentino, proximisque pagis, martyr habetur ac colitur.

Non omnes, qui supra commem., sunt pueri vel infantes, ratione aetatis, perfectes fuerunt.

§. 14. Non id Nobis sumimus, ut propugnemus, omnes, quorum nomina huc usque innuimus, ea reipsa fuisse aetate, qua rectum a pravo, cum occisi fuerunt, non secernerent; quamvis ex ipsis nonnulli *Pueri*, reliqui *Infantes* dicantur. Fatemur ingenue, ut ut aliqui nuncupentur Pueri, ex his tamen ipsis nonnullos duodecimum, alios nonum, et alios itidem septimam aetatis annum implevisse; quemadmodum ipsi adnotavimus ad martyrium S. Babilae, et Sociorum, in Nostro Opere *de Canonizatione Sanctorum lib.* 1. *cap.* 14. *num.* 5. et uti etiam monetur ab emeritis viris, et in latina lingua apprime versatis, quorum aliqui pueritiam a tertio quartove aetatis anno ad decimum usque, alii a septimo ad decimum quartum producunt; uti videre est apud Martinium *Verb. Puer.* Alii pueritiam decimo vel etiam decimo quinto aetatis anno concludunt, quemadmodum legi potest penes celebrem Facciolatum *Verb. Puer.* et inter jurisperitos apud Gonzalez, *in cap. Referente num.* 7. *et seq. de delictis puerorum:* qua nimirum aetate oportet fuisse sanctum illum Cyrillum *Puerum*, quem supra commemoravimus, si ejus agendi ratio, responsiones ad Tyrannum, adhibitaque ab ipso Tyranno verba expendantur: *Vidisti, a puer* (*inquit*) *ignem; vidisti, o juvenis, gladium?* quae in ejusdem Actibus superius indicatis leguntur. Animadvertimus, plures dici infantes, eum autem esse infantem, qui adhuc concepta verba proferre nescit, idest non valet. *Infans ab infando dictus est:* inquit Nonius Et S. Isi-

Verba Puer, inf. non semper aetat. indigit. judicio experti.

dorus *de originib.* subdit: *Infans dicitur homo primae aetatis; dictus autem infans, quia adhuc fari nescit; id est loqui non potest*. Qua in re consentiunt viri latinae linguae peritia insigniores, Hofmannus nempe, et praememoratus Facciolati. Verum non ignoramus infantis nomine ab Ecclesiasticis Scriptoribus eos etiam fuisse designatos, qui eam agebant aetatem, qua eloqui poterant, ac noverant. In Actis Proconsularibus S. Saturnini et Sociorum martyrum a Surio editis, relatisque a Cardinali Baronio ad annum Christi 303., habetur, a Coloniae magistratu captum Saturninum Presbyterum, una cum quatuor filiis, quos inter aderat Hilarianus infans, omnesque martyrium consecutos: ad verbum autem *Infans* haec expendit praedictus Cardinalis *num.* 36. *Cum hic audis infantem, ne existimes, puerum hunc esse nuper natum, qui fari nesciat; nam loquendi usus erat apud Afros, ut quosque pueros infantes dicerent; ut ex Victore Uticensi alibi diximus, qui pueros Ecclesiae cantores, infantulos nominat etc.* Post haec idem Cardinalis quaestionem exhibet de aetate, quam ageret Hilarianus infans, cum martyrium passus est: *Porro quotennis esset puer hic, quem Author vocat infantem, sua ipsius confessio, coram Proconsule facta inferius declarabit. Et num.* 57. verba excribens ab infante coram Proconsule dicta, satis indicat, infantem et fari scivisse, et potuisse, eaque fuisse aetate, in qua probe animo menteque assequebatur, sibi mortem in odium Fidei Christi inferri: *Hilarianus adhuc supererat*; sunt ipsa Actorum verba, *unus de natis Presbyteri Martyris Saturnini, qui aetatem suam parvulam ingenti devotione vincebat etc. Subito brevi de corpore vox juvenilis auditur, et angustum pueri pectus ad confessionem Domini totum aperitur in voce respondentis: Christianus sum, et mea sponte atque voluntate cum patre meo, et cum fratribus feci Collectam*.

Triplex Martyr. distinctio.

§. 15. S. Bernardus in Sermone de Innocentibus *tom.* 1. *pag.* 787. ait, nonnullos Martyres esse *voluntate et opere*, veluti Sanctus Stephanus: *Habemus in Beato Stephano martyrii simul et opus, et voluntatem*; alios esse Martyres sola voluntate, cujusmodi fuit S. Joannes Evangelista, qui post martyrium ebullientis olei superstes, in pace quievit: *habemus solam voluntatem in Beato Joanne*; et quosdam Martyres haberi solo opere, ex eo nimirum, quod pro Christi Fide mortem obierint: *solum in Beatis Innocentibus opus*. In Classe Martyrum *operis et voluntatis* redigendi sunt quotquot puerilem licet aetatem agentes, noverant tamen sibi pro Christi fide moriendum, voluerunt que pro ea occumbere, Deo Optimo efficacibus gratiae suae auxiliis aetatem antevertente. Hunc gratiae triumphum innuit S. Ambrosius, cum in *suo lib.* 1. *de Virginibus cap.* 2. loquitur de martyrio S. Agnetis: *Haec duodecim annorum martyrium fecisse traditur. Quo detestabilior crudelitas, quae nec minusculae pepercit aetati: immo magna vis Fidei, quae etiam ab illa testimonium invenit aetate*; et paulo infra: *Magisterium virtutis implevit, quae praejudicium vehebat aetatis*. Paullo supra martyrium commemoravimus matris, ejusque filii, a Cardinale Baronio relatum *ad annum Christi* 522. *num.* 57. *et seq.* nunc autem opportune subditur, valuisse puerum, etsi haud quinquennio majorem, blandimentis Tyranni obsistere, qui postquam matrem comburi jusserat, filium cupiebat poena eximere, modo a Christi Fide defecisset; vero cum effervescente concertatione, a suo se custode abripuisset puer, ex superno peculiari impulsu prosiliit in flammas, inter quas perierat mater, quemadmodum nosse licet ex universa facti serie descripta in Actis a Cardinali Baronio relatis, in quibus dum pueri describitur indoles, instructus dicitur prudentia, quae aetatem longe praestaret. De his martyribus non est Nobis sermo; de tertia loquimus classe Martyrum, qui *solo opere Martyres sunt*, ut verbis utamur S. Bernardi, damusque libenter, ex iis multos reperiri inter eos, quos supra commemoravimus; occurrunt quippe nonnulli, de quibus, vel adnotatus annorum numerus, quo martyrium subierunt, vel integer historiae complexus omnem adimunt occasionem disceptandi, quonam sensu verbum *Puer*, alterumque *Infans*, sint accipienda. Cum in Sacro Textu apud Matthaeum *cap.* 2. aetas puerorum, quos Herodes in Bethleem ejusque finibus jussit occidi, adnotetur — *a bimatu et infra* — inde demonstratur perspicue, interfectos pueros Martyres fuisse *solo opere*; pugnat quippe cum verisimilitudine, et cum ipsa litera textus, sententia, quam Jansenius quoque *in Evangelia cap.* 11. improbavit, asserentium, verba illa — *a bimatu et infra* — haud ita accipi oportere, quasi adhibita ad circumscribendam aetatem infantium interfectorum, sed ad innuen-

Volunt. et opere.

Sola voluntate.

Solo opere.

Postremae Classi accensendi Bethlemiti infantes.

dum, primum quidem occisos fuisse infantes bienaes, vel biennio minores, quamvis subinde necati fuerint et illi, qui erant grandiores.

Quonam cultus infantibus in odium Christi sublatis, fuerit in Ecclesia praestitus.

§. 16. Nihil deflectentes a statuta methodo, proximum est, ut de Cultu disseramus, qui juxta Ecclesiae disciplinam exhibitus fuit, nuncque exhibetur Infantibus, quibus in odium Christi mors fuit illata, quique Martyres sunt *solo opere*; propterea quod mortem ipsam ea aetate sint perpessi, qua potis non erant, bonum a malo secernere, nec adhuc advenerat *tempus intelligentiae, quo Dei mandata cognoscimus, ut perveniamus ad vitam*, uti loquitur S. Hieronymus *in epist.* 121. *ad Algasiam quaest.* 8., victoriamque obtinuerint vel ante quam, quid vicisse sit, nosse potuerint; juxta phrasim, qua utitur S. Ambrosius disserens de Infantibus Bethleemiticis *lib.* 1. *de officiis Ministrorum cap.* 41. *num.* 213. *Quid de bimulis loquar, qui ante palmam victoriae acceperunt, quam sensum naturae?* Utqua res clarior evadat, in nonnullas classes eosdem distribuemus.

Variae numerantur classes, cum hujusmodi infant. tum cultus iisdem tributi. Prima classis eorum, qui in univ. Ecclesia cultum obtinent a primis saeculis, quique aliqua ratione canonizati dici possunt.

§. 17. Prima classis iis constat, qui a remotioribus usque saeculis cultum obtinent in tota Ecclesia universalem; de his quippe licet asserere, Sanctorum albo eos esse adscriptos per eam Canonizationis speciem, quae tum adesse intelligebatur, cum cultus aliqua in Dioecesi institutus, ex ea in aliam Dioecesim, et ita subinde in universam Ecclesiam protendebatur: qua quidem in re, Ecclesiastica semper accedebat auctoritas, Episcoporum nimirum, et Romani Pontificis. Episcoporum quidem, dum cultus ex altera in alteram Dioecesim ipsis consentientibus derivabat; Romani autem Pontificis, vel quia a particularibus locorum Episcopis saepe transmittebantur Acta, ut eadem ipse expenderet, atque probaret; vel quia, cum perspectum haberet, nec improbaret cultum jam institutum, ac sensim longe lateque manantem, hoc ipso eum probare videbatur; veluti videre est in *nostro lib.* 1. *de Canonizatione Sanctorum cap.* 6. et nominatim num. 9.

Huic accensendi Bethleemitici infantes.

§. 18. In hanc autem primam Classem Nos Bethleemiticos Innocentes referimus, quorum cultus jam inde a primis saeculis in universa Ecclesia obtinuit, quemadmodum demonstrat Cardinalis Baronius *in Notis ad Martyrologium Romanum*, et uti etiam fateri cogitur severus censor Baillet, qui in *Historia Cultus horum SS. Innocentium* §. 2. quamvis neget festum ipsorum diem ante saeculum nonum fuisse universim servatum, fatetur tamen, cultum erga eos in universa Ecclesia jam inde a primis saeculis inolevisse; quandoquidem et ipse S. Augustinus scripserat *lib.* 3. *de libero arbitrio cap.* 23. *numer.* 67. *Non frustra etiam Infantes illos, qui, cum Dominus noster Jesus Christus necandus ab Herode quaereretur, occisi sunt, in honorem Martyrum receptos commendat Ecclesia*: Quod etiam colligitur *ex lib.* 10. *de Genesi ad literam c.* 22. n. 39. Prior haec Classis multa sane esset ac frequens, si Graecorum firma esset assertio, qui in suis Menaeis volunt, infantes jusso Herodis in Bethelem necatos, numerum quatuordecim millium implevisse: *Commemoratio Sanctorum Infantium, qui ab Herode occisi fuerunt, quorum numerus quatuordecim millia*; qua in re consentiunt quoque Moschi *in suis sacris Ephemeridibus*, et Æthiopes *in sua Liturgia*. At nos hujusmodi assertioni minime assentiri Nos posse ducimus: cum legerimus, quidquid contra scripsere Papebrochius *t.* 1. *Actuum Sanctorum Maii pag.* 57. Tillemont. in *Monumentis Ecclesiasticis tom.* 5. *pag.* 432. *not.* 13. Calmet in *Commentariis ad Evangelium S. Matthaei*, Serry *in suis exercitationibus*, et novissime eruditus Pater Castus Innocens Ansaldi in egregia sua Disceptatione, seu *Vindiciis Infanticidii Herodis*, Brixiae sub annum 1746. impressis, ubi eos refutans, qui ausi sunt facti veritatem in dubium revocare, ex ea levissima ratione, quod nihil de eo habeat Joseph Haebraeus, non praetermisit omnia colligere, quaecumque a caeteris uspiam allata fuere adversus praefatam Graecorum assertionem. Satisque Nobis erit asseruisse, infantes in Bethleem ejusque finibus fuisse jubente Herode occisos, eosdemque non solum Martyres extitisse, sed cum insuper in universa Ecclesia cultum sint consecuti, quemadmodum supra adnotavimus, Canonizatos haberi debere, ideoque pertinere ad primam classem, de qua nunc Nobis est sermo; quam quidam in classem libenter recensebimus alium quemcumque infantem, cui demonstretur in universa Ecclesia a primis usque saeculis, cultum veluti Martyri fuisse exhibitum, eo plane modo, quo fuit exhibitus, et nunc quoque temporis Bethleemiticis infantibus exhibetur.

Graecorum aliorumque omnes probabile opinio de illorum numero.

Canonizati sunt censendi, et quo modo.

§. 19. Altera Classis ex iis constituitur Infantibus in odium Christianae Fidei interfectis, qui a tempore hominum memoriam antever-

Secunda ex iis est, qui ab immemorabili certo

in loco cultum obtinent, consent. Ordinar.

tente publicum sibi in aliqua Civitate, vel Dioecesi vindicaut cultum, scientibus, et ferentibus, quiu et quandoque nominatim etiam adprobantibus Ordinariis. Secundae huic Classi possunt accenseri perplures, quorum, uti praenotavimus, in Ecclesiae Annalibus, ac Monumentis sit mentio, et nonnulli etiam ex iis, quorum nomina sunt in Martyrologium Romanum relata. In eadem ipsa Classe locus statuendus erit Beato illi Infanti Joanetto, duobusque Pueris Riccardo et Guillelmo, et praeter reliquos Beato etiam Laurentino, da cujus vetustissimi cultus antiquitate, extat Episcopalis Patavinae Curiae testimonium impressum in praecitata Disceptatione apologetica, de martyrio Sancti Simonis Tridentini *pag.* 253. his verbis compositum. *Il Culto religioso verso cotesto Santo Fanciullo si è mantenuto sempre invariabile nel lungo corso d' anni dugento sessanta dal suo Martirio sino al presente, così in Marostica, come ne' luoghi vicini, informati del di lui sagrifizio alla rabbia Giudaica. Nelle urgenze si private, e si pubbliche di questi popoli, si ricorre a Dio Signore col mezzo del di lui credito, scoprendosi in tal occasione l' Area del suo sacro Deposito, per sempre più infervorare i supplicanti*. De his itaque differendo, qui praefata immemoriali possessione publici cultus fruuntur, asseri jure non potest, eosdem Sanctae Sedis judicio, et auctoritate Beatificatos fuisse, dum ponitur, ipsorum cultum, scientibus, et probantibus tantummodo Ordinariis obtinuisse; cumque de ipso nullus fuerit efformatus processus; vel Romam ad Romanum Pontificem missus fuerit ejus auctoritate approbandus. Multo minus dici merentur Canonizati, tum quia illorum cultus ad universam non protenditur Ecclesiam, tum quia desideratur supremum Romani Pontificis judicium ad Canonizationem omnino necessarium. Illud tamen de praefatis Pueris affirmare licet, quod quum Urbanus VIII. Pontifex suis Decretis edixerit, nolle se quicquam detrahere iis, qui centenariam ante sua Decreta possessionem publici cultus obtinuerant, nihil hinc praeterea desideretur, ut ipsis debeatur idem cultus, iisdem in locis, in quibus centum ante id temporis annos illum continenter sunt consecuti, scientibus et probantibus Ordinariis, potiorique jure quoties Romani quoque Pontificis scientia superaccessisset.

Beatific. a Sancta Sede, nec Canonizati dici possunt.

Tamen ex Urbani VIII. Decret. cultus ipsis praeserv.

Tertiam classem implent pueri,

§. 20. Tertia denique Classis eorum est puerorum, de quibus supra monuimus, quorum aetas una cum propriis eorumdem nominibus, sepulcralibus lapidibus est notata; quorumque Ossa ac Reliquiae, in Sacris Urbis Catacumbis, cum notis martyrii inventa publico cultui proponuntur. Nemo ex severioribus criticis non consentit, indubiam esse martyrii notam vasculum sanguine plenum, vel tinctum saltem, quod in sepulchris in Urbis Catacumbis effossis saepe reperitur. Aringhius, Mabillonius, Senator Buonarroti, Raphael Canonicus Fabrettus, Abbas Ludovicus Antonius Muratorius, Canonicus Boldetti, Canonicus Marangonius, Eques Victorius, Praefecti sacris hisce Corporibus extrahendis, huic sententiae omnimoda consensione subscribunt: veluti deprehendere est ex Nostro Opere *de Canonizatione lib.* 4. *part.* 2. *cap.* 27. *n.* 21. *ad fin.* Ex pervetusta Ecclesiae disciplina est, ut sacra Ossa Romae ex Coemeteriis effossa, et cum signis sive notis martyrii adinventa, in Ecclesiis publice colenda exponantur: quemadmodum videre est ex vulgato Anastasio in vita S. Pauli I. Pontificis octavo saeculo, ubi postquam enarravit, Pontificem hunc reperta in sacris Coemeteriis Corpora Romam transtulisse, sacraque Ossa in varias Ecclesias distribuisse, inde pergens, paulo infra subdit: *infra Claustra vero ipsius Monasterii*, quod in propriis paternis aedibus construxerat, *Ecclesiam mirae pulchritudinis a fundamentis noviter construxit etc. Illicque innumerabilium Sanctorum Corpora, quae de praefatis demolitis abstulit Coemeteriis, maximo venerationis condidit affectu*. Ad Sixtum usque V. Pontificem, in Basilica S. Pauli Urbis colebantur exigua quaedam Ossa, quae pia opinione, sanctorum aliquot Bethelemiticorum Innocentium Ossa censebantur; quemadmodum testatur Panvinius in suo Opere *de septem Urbis Ecclesiis pag.* 96. Severanus autem *eodem in Tractatu* traslationem a Sixto V. sub annum 1586. ad Liberianam Basilicam factam describit. Et Abbas Paulus de Angelis in *sua hujus ipsius Basilicae descriptione lib.* 10. *cap.* 11. prolixum quemdam locum exscribit, ex Bulla ejusdem Pontificis, in qua, verba faciens de Cappella S. Luciae, una cum alia plane conformi extructa ad limina Sacelli Praesepis Christi Domini, haec habet: *Sub Altari*, nimirum S. Luciae, *in Arca marmorea duo Sancta Beatorum Innocentium Corpuscula, a Basilica Sancti Pauli extra Portam Ostiensem nostro jussu translata, rite recondi curavimus, ut ad Christi Infantis Cunabu-*

quorum Reliquiae cum insignibus martyrii repertae sunt.

Veteris et recentiora exemp. evincentia prisum, exponendi publice colendas horum puerorum Reliquias.

la sidem S. Innocentes (flores, ac primitiae Martyrum, Deoque gratissimae victimae) quodammodo excubare videantur. Ad instrar autem et exemplum Reliquiarum SS. Betbleemiticorum Innocentium, passim ad Altaria exponuntur co lendae Reliquiae Puerorum, qui in odium Christianae Fidei martyrium subierunt, quorum Ossa certis martyrii notis distincta, ex Urbis Coemeteriis effodiuntur. In Coemeterio Gordiani, uti praediximus, reperta fuerunt Ossa pueruli Dorothei ipso adscripto adpositoque sanguinis vasculo; et infantis Cineres ac Ossa, non cum inscriptione Anagnam fuerunt traasmissa, ut in Ecclesia SS. Cosmae, et Damiani collocarentur, quemadmodum testatur Boldetti *praecitato suo Opere pag.* 344. ubi *pag.* 345. refert, in eodem Gordiani Coemeterio inventum fuisse Corpus Decentii pueri quinquennis; una cum proprio nomine inscripto, ampullaque sanguinis, fuisseque illud in Cappella Rosarii, intra Ecclesiam Sanctae Sabinae, in Aventino collocatum. Nisi perspicua res esset, et quotidiano usu comprobata, nullo negotio posset contexi catalogus compluribus exemplis, quibus borum infantium Reliquiae in Ecclesiis locatae noscuntur; verum cum nemini incognita sit disciplina istbaec, libenti animo a similium exemplorum collectione cessabimus, concludemusque de tertia hac classe sermonem, animadvertentes, recensitos in ea pueros publicum obtinere cultum in Ecclesiis, in quibus eorum Reliquiae conquiescunt, in id maxime consentiente, et probante Sancta Sede, quae firmum statuit suae concessionis fundamentum in certis martyrii insignibus, in eorum sepulcbris repertis; nec propterea tamen asseri posse, eosdem esse formalem Canonizationem consecutos, si

Non ideo tamen formaliter Canonizati.

Canonizatio, prout par est, nil aliud esse ponatur, quam sententia Romani Pontificis in universali Ecclesia per modum praecepti cultum tribuentis. De cultu praefatis Reliquiis exhiberi solito, quamvis plerumque is sit absque Officio et Missa, disseruimus ipsi in Nostro Opere *de Canonizatione Sanctor. lib.* 4. *part.* 2. *cap.* 28. ubi invectae praxis fundamenta recensuimus, *et lib.* 1. *cap.* 38. *n.* 3. *et seq.* praetermissa baud fuere, quaecumque spectant ad recitandum Officium, Missamque celebrandam in universa Ecclesia, quoties res sit de pueris formali vel aequipollenti Canonizatione inter Sanctos relatis.

Postremo classis pue-

§. 21. Postremam classem illi pueri constituunt, quibus in odium Jesu Christi adempta est vita, quorum cultus expetitur per formalem vel aequipollentem Beatificationem; quam denique, quoties nil aliud obstet, potest, ac etiam solet consequi formalis Canonizatio. Superius dictum est, Romanos Pontifices suam auctoritatem in Canonizationibus semper interposuisse, etiam tum cum de ea Canonizatione agebatur; quae fiebat ex introducto in unam Dioecesim cultu, qui deinde in aliam, et postremo in universum Orbem propagatur. Nunc vero addimus, ab Alexandro III. invectam fuisse, firmiterque statutam disciplinam, juxta quam solius Romani Pontificis est, in peculiari unoquoque loco, et in singulis totius Orbis Dioecesibus cultum indulgere, vel approbare. Hujusce Constitutionis fundamenta, rationesque deprebendere est *ex praecitato Nostro lib.* 1. *cap.* 10. *num.* 3. *et seq.* et ex iis, quae ibi latiori calamo adducuntur, inferre licet, non solum Romani Pontificis praecipuum esse, quemadmodum semper fuit, cultum in universa Ecclesia vel Martyribus, vel Confessoribus praecipiendo asserere, in quo, uti saepe dictum, sita est Canonizatio, verum etiam permittendo, indulgere, ut alicua in Civitate, vel Dioecesi, caeterisque definitis locis, religioso cultu honoretur aliquis Dei Servus Confessione, vel Martyrio conspicuus, qua in re constituitur Beatificatio. Ex hac autem postrema classe sunt duo Beati infantes in odium Fidei interempti, Simon Tridentinus martyrium consecutus anno 1475. et Andreas Rinnensis, seu Vico Rinnensi, martyrio sublatus sub annum 1462., de quo nunc agimus. Utrumque enim ab haec Sancta Sede, nisi formalem, aequipollentem saltem Beatificationem obtinuisse, affirmari potest, dum, allatis, discussisque jam omnibus, quae erant de martyrio causa martyrii, et fama signorum ac miraculorum necessario perpendenda ad Officii Missaeque concessionem in certis quibusdam locis, deventum est. Et quamvis, uti superius diximus, jussu Gregorii XIII. Pontificis, Beati Simonis nomen in Martyrologium Romanum fuerit illatum, haud tamen contendi potest, eumdem propterea fuisse Canonizatum; est namque tutissimum aeque ac receptissimum principium, *annuntiari in Martyrologio nomina, et clariores res gestas eorum, qui in eo descripti sunt, ut excitentur fideles ad imitationem, et etiam ad cultum, sed intacta semper perma-*

rer. est, quos in odium Christi occisos populi pietas beatificat vel canonizari petit.

Nunc solius Rom. Pont. est cultus publici concessio, Beatificatio, et Canonizatio.

BB. Pueri Andreas Rinnensis et Simon Tridentinus ad hanc postremam classem spectant, et duntaxat aequipollenter Beatific.

nente Ecclesiastica disciplina: ita ut, si res sit de jam Canonizatis, cultus, ad quem excitantur fideles, sit praeceptivus, universalis, et publicus; si vero agatur de Beatificatis, sit quidem publicus, sed tantum permissus personis, et locis Indulto Beatificationis comprehensis; sit autem permissus, sed privatus, quoad alios, qui Indulto comprehensi non sunt: veluti ipsi hisce conceptis verbis, re mature perpensa, investigataque praxi per S. Sedem servari solita, conclusimus in nostro Opere de Canonizatione lib. 4. part. 2. cap. 19. num. 16.

Hujusce causae momentum.

§. 22. B. Simonis Canonizationem, quamvis Beatorum honores longe ante B. Andream consecuti, nemo est qui promoveat. Instantia pro Canonizatione, quae nunc urgetur, B. Andream respicit, multo post Beatificatum: tota autem disquisitio in eo versatur, num instantiae aditus dari debeat; neque enim inaudita res est, justis et gravibus de causis, sisti alicujus causae cursum, occludique viam ad Canonizationem, etiamsi Beatificatio praecesserit, quemadmodum perspicuum faciunt tam multae Causae, in quibus postquam per formalem, vel aequipollentem Beatificationem Officium et Missa concessa fuit, nemo extitit unquam, neque deinceps erit, qui solemnem petendam cogitet Canonizationem.

An infantes Martyres can. expediat, non est perspic.

§. 23. Paucis igitur gradum facimus ad rationes, quae non ad unam coarctantur Beati Andreae causam, sed omnes aeque afficiunt causas Puerorum, quos in aetate boni malive nescia, odium in Christi fidem sustulit, quique cum Martyres sint, non tamen sunt voluntate et opere, sed solo opere, ut ipsis utamur verbis S. Bernardi. Videri enim cuiquam fortasse poterit, recte factum, si omnibus confluentibus conditionibus, proprius Beatorum cultus iis decernatur; at dubitabit, num congruat ulterius progredi, per modum praeceptivae legis cultum ampliando ad universam Ecclesiam, quod praecipuum Canonizationis est, quamvis etiam nihil desideraretur eorum quae requiruntur, ut transitus fiat a Beatificatione ad Canonizationem.

Negativae sententiae fundam.

§. 24. Fundamenta, quibus potest isthaec inniti dubitatio, singula subnectimus. Primum in eo situm est, nullum fortasse in veteri Canonizationum praxi, aliud offendi exem-

Primum rei novitas.

plum verae ac propriae Infantium Canonizationis, praeter illud unum Bethleemiticorum Infantium, quandoquidem caetera exempla possunt commode ad Beatificationem referri, atque praeterea certum esse, extare plane nullum exemplum formalis Canonizationis vel unius horum Puerorum post methodum Sanctae Sedis auctoritate invectam, confirmatam, servatamque in Causis publici Cultus, qui semper quoad hosce Pueros sola fuit Beatificatione conclusus. Quod autem per plura saecula nullum ostendatur exemplum, quamvis ejus inducendi non defuerit occasio, res est magni momenti, quaeque negotium jure facessat cuilibet novatorum rerum minime studioso.

Secund. ne Can. frequentia vilescant.

§. 25. Alterum ex ea est animadversione, rem totam hanc in eo verti, quod hi Pueri Martyres sint, quia pro Christo mortem subierunt. Id autem si generatim loquimur, inficiatur nemo; ideoque libenter datur, ut quoties necessaria quaeque concurrant, iisdem Beatificationis cultus decernatur. At si recepta probataque est regula, non esse latam Canonizationibus sternendam viam, ne vilescant, quemadmodum et Nos adnotavimus in nostro lib. 1. cap. 13. num. 16., videtur pertimescendum, ne plane hujusmodi incommodo reseratur aditus, quotiescumque ad Canonizationem admittantur Pueri pro Christi Fide mortem perpessi, ex eo tantummodo, quod Martyres sint: Docent quippe Theologi, Martyres esse et eos Pueros, qui in bello sacro, dum oppugnantur urbes, vel ex insidiis invaduntur arces, caesi fuerint, uti aperte docet Sotus in 4. Sent. dist. 3. qu. unic. art. 11. §. Secunda propositio, et eos quoque Pueros censeri Martyres tradunt, quos Christi hostes interfecerint, quamvis nondum ex materno ventre eruperint, sive superstes maneat Genitrix, sive cum iis pereat, uti videre est apud Theophilum Raynaudum cit. tom. 18. in Opere inscripto de Martyrio per pestem p. 2. c. 2. n. 8. et late apud Hurtadum in resolutionibus de vero Martyrio in tract. 2. res. 20. per tot. Quidquid autem pronunciatur de Pueris ante usum rationis in Christi odium sublatis, protendi ad homines adultae aetatis contenditur, qui rationis semper expertes fuerint, si et his in odium Fidei ab inimicis Christi vita adimatur, hos quippe statuunt Pueris omnino similes. Videatur Cardinalis Capisucchius in suis controversiis Teologic. et nominatim in illa de Martyr. q. 2. §. 4. in fin. Licet in Pueris ante usum rationis pro Christo morientibus non adsit propria ac personalis intentio, adest tamen intentio Eccl. quae in illis mortem pro

Christo acceptat, eosque per Martyrium Deo consecrat etc. Quae autem de Infantibus ante usum rationis pro Christo occisis dicta sunt, intelligenda sunt etiam de amentibus, qui numquam rationis usum habuerunt si contingat, eos in odium Christi occidi: Sententiae et opiniones haec quidem sunt, quae si in praxim deducerentur, Canonizationem splendori plurimum possent detrahere.

Tertium quod in his mori aut aureola splend. nec gesta imitanda S. debilius proponi possunt.

§. 26. Tertium denique fundamentum statuitur in doctrina, quam cum S. Thoma tradunt caeteri quoque Theologi, nimirum, in Paradiso martyribus esse gloriam essentialem, quae dicitur *aurea* esse; et praeterea eidem adjunctam, sive accidentalem, gloriam, quae *aureola* appellatur, sitam in quodam gaudio, quo perfunduntur, dum animo conspiciunt partam sibi ex Mundo victoriam, cum pro Christo pugnantes, ultro mortem pro ipso oppetierunt; cujus quidem aureolae non aeque participes sunt pueri, qui cum Martyres fuerint, *solo* tamen *opere* fuerunt, non *voluntate*: *Innocentes sicut non pertingunt ad perfectam rationem martyrii, sed aliquod martyrii habent ex hoc, quod passi sunt pro Christo: ita etiam aureolam, non quidem secundum perfectam rationem, sed secundum aliquam participationem; in quantum scilicet gaudent, se in obsequium Christi occisos esse; ut dictum est de pueris baptizatis, quod habebunt aliquod gaudium de innocentia, et carnis integritate.* Sunt haec S. Thomae verba *in* 4. *sent. dist.* 49. *quaest.* 5. *art.* 3. *quaest.* 2. *ad duodecimum*. Ad haec autem Sancti Doctoris verba sic pergit Cardinalis Capisucchius *praecit. loco* §. 26. *Cum aureola sit praemium a Deo beatis concessum intuitu egregiorum operum, quae ipsi pro Deo in terris patrarunt, ac proinde sit praemium respondens operibus; evidens est, Sanctos Innocentes, et alios Parvulos pro Christo ante usum rationis occisos, aureola non gaudere martyrii*. Cum vero infantes, licet martyres, ob mox expensam rationem, aureola non gaudeant martyrii, assumi id a quopiam fortasse poterit, ut tueatur, si iis in militanti Ecclesia Beatificationis cultus potest competere, haud tamen congruere, ut alter Canonizationis cultus iisdem tribuatur; quandoquidem inter Canonizationis decernenda causas et illa recensetur, ut Canonizati gesta omnibus per Orbem Catholicis in exemplum proponantur: hujusmodi autem res gestae in pueris pro Christo necatis desiderantur.

§. 27. Et quamvis respondere quisquam valeat, nimiam inesse vim argumento, cum inde concludatur, ne Bethleemiticos quidem infantes honorem Canonizationis promeritos, cum nec ipsi martyrii aureolam sint consecuti; videtur tamen responsio omni plane robore destituta, si animus advertatur ad eam facti speciem, in qua Bethleemiticis infantibus vita adempta fuit, atque ad vetustissimam constantemque observantiam Ecclesiae, quae eosdem tanquam Martyres semper est venerata. Et profecto, absque eo quod necesse sit amplecti opinionem Armacani, martyrium Bethleemiticorum infantium ad solos circumcisos cohibentis; quod a caeteris communiter exploditur, uti divere est apud Valentiam in suo celebri Tractatu *de rebus Fidei cap.* 4. *de Baptismo Parvulorum* §. *Atque hoc;* rejectaque etiam superius allata, improbataque sententia aliorum, qui opinati sunt acceleratum fuisse Bethleemiticis infantibus rationis usum; quod aperte improbatur a D. Thoma 2. 2. *quaest.* 124. *art.* 1. *ad primum;* replicari posse videtur, martyres esse Bethleemiticos infantes, et horum instar Martyres esse caeteros etiam, qui antequam iis affulgeat ratio, pro Christo intereunt; at cum illis faveat consensus atque doctrina Patrum, et perpetua Ecclesiae traditio, his vero sola, licet ceteroquin spectabilis, Theologorum opinio, haud mirum videri debere, si primis aliquid amplius supra secundos tribuatur. Videatur Vasquez *in* 3. *part. D. Thomae tom.* 2. *disput.* 153. *quaest.* 68. *cap.* 7. ubi, postquam firmaverat, Bethleemiticos esse vere Martyres, et Martyres quoque esse cetaros pueros pro Christo occisos, ita subdit: *Porro, quamvis non tam certum sit, quod diximus de aliis infantibus pro Christo occisis, quam de illis, qui hac de causa ab Herode interfecti sunt, quia pro interfectis ab Herode, Ecclesiae traditionem, et Doctrinam Patrum pleniorem habemus; nihilominus indubitatum apud nos esse debet* (id tamen ita certum habendum, ut nisi definitioni Ecclesiae, communi certe quidem Theologorum opinioni innitatur) *eamdem rationem esse de omnibus, qui post adventum Christi propter ipsum occisi sunt.*

Cur postremum hoc non obsiet Bethleemiticis infantibus.

§. 28. Eoque magis, quia quae nunc proponitur quaestio, non ea est, si res recte expendatur, an pueri post Christum natum ab ejus hostibus interempti canonizari possint; verum an id fieri expediat; his autem terminis

Aliud discernere profertur.

conclusa quaestione, non magnopere adlaborandum, ut intelligatur quantum intercedat discriminis inter Bethleemiticos Infantes, et ceteros omnes, qui post ipsos pro Christo intereunt.

Commendatur iterum discussio dubii, an similes causas proponi expediat.

§. 29. Quaecumque hactenus persecuti sumus, videri quoque possunt *in Nostro lib. 1. de Canonizatione cap. 14. et lib. 3. cap. 15. num. 2. et seq.* Superest modo, ut expendantur omnia, ac cognoscatur, an deceat, ut causae Beati Andreae permittendus sit ad ulteriora progressus, an vero conducibilius sit, ut eum servet statum, quem nunc habet, quique idem plane est cum eo, in quo Causa Beati Simonis conquiescit. Et quia impossibile haud est alias huic similes excitari instantias, sollicitudinis tuae partes erunt, prudentisque consilii caeterorum, quos ipsi ad id designabimus, indicare, quae ineunda ratio, cum se hujusmodi obtulerit casus, qui plerumque proponi consuevit, de puero aliquo majori hebdomada ab Hebraeis in contumeliam Christi necato; tales namque sunt Beati Simonis et Andreae, nec non bene multorum ex iis, quos Auctores commemorant, puerorum neces. Videri enim cuiquam fortasse poterit, quoties placeret causis interemptorum hujusmodi infantium patere aditum, oportere, hasce neces fuisse clamosas, populo cognitas, ab omnibus damnatas, atque a magistratibus vindicatas; praetereaque etiam optimum esse, quandoquidem res est de martyribus *non voluntate et opere, sed solo opere*, signorum et miraculorum numerum definire, ac requirere majorem constituto ad formalem Canonizationem obtinendam. Literas hasce Nostras, Apostolicam tibi, Dilecte Fili, Benedictionem impertientes, absolvimus.

Et si videtur, quibus illae peculiaribus circumstantiis debeant esse instructae.

Dat. 22. Februarii 1755. Pont. 15.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem die 22. Februarii 1755. Pontific. Nostri Anno decimoquinto.

XLIV. LIBER GALLICE EDITUS

Inscriptusque: *Principes sur l'essence, la distinction, et les limites des deux puissances spirituelle, et temporelle, Ouvrage posthume du Père la Borde de l'Oratoire*, Decreto Congregationis Universalis Inquisitionis jam damnatus, iterata acriori censura proscribitur, et sub excommunicationis poena legi, aut retineri prohibetur.

Venerabilibus Fratribus, Primati, Archiepiscopis, et Episcopis Regni Poloniae.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabiles Fratres, Salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Perniciosum opusculum jam antea ab Inquisitione damnatum

Ad assiduas, quibus angimur, curas, ut excitata a nonnullis hujus saeculi Filiis inter Sacerdotium et Imperium dissidia compescantur, illud accessit sane permolestum, quod licet universalis nostrae Inquisitionis Decreto die 5. Augusti anni 1753. edito, confixum damnatumque fuerit Opusculum gallice editum hoc titulo: *Principes sur l'essence, la distinction et les limites des deux puissances spirituelle, et temporelle, Ouvrage posthume du Père la Borde de l'Oratoire;* rursus tamen idem Opusculum prodiisse, tam Gallico, quam Polonico idiomate impressum, lateque in Regionibus, ac Provinciis vestris per omnium manus pervagari nuper accepimus. Quod quidem vel ob solam ignorationem praelaudati Decreti contigisse arbitramur, vel quod satis explorata atque comperta Vobis non fuerint exitiosa ac perversa Dogmata, quae in eo traduntur: alioquin dubitare vix possumus de Fraternitatum Vestrarum zelo, ac vigili studio, quo certe in Fidelium manus non incidisset, si oculos, judiciumque Vestrum antea subiisset.

Pravum, impiumque systema auctoris jam inde a Joanne XXII. proscriptum.

§. 1. Eo enim tendere, ac collimare vidisetis execrandi foetus auctorem, ut collatam a Christo Domino et Salvatore nostro Ecclesiae suae potestatem, non solum dirigendi per consilia et suasiones, sed etiam jubendi per leges, ac devios, contumacesque exteriore judicio, et salubribus poenis, coercendi, atque cogendi, labefactet, convellat, et prorsus elimínet; Ecclesiasticum ministerium ita saeculari dominationi subjiciens, ut ad hanc spectare pronunciet, de externa omni ac sensibili gubernatione cognoscere ac judicare. Pravum ac perniciosum systema, jampridem ab Apostolica Sede, praesertim vero a Johanne XXII. Praedecessore nostro, Constitutione incipiente: *Licet juxta doctrinam*, reprobatum, ac pro haeretico expresse damnatum, fallacibus ratiunculis, fucatis, atque ad Religionem compositis

verbis, contortisque Scripturarum, ac Patrum testimoniis, impudens Scriptor obtrudit, quo simplicibus, et minus cautis facilius imponat. Rem tamen ipsam ad Religionis et Fidei regulas sedulo accurateque expendenti, facile occurrit principiorum falsitas, earumque consecutionum absurditas; Auctoris demum a veritatis tramite longe aberrantis temeritas, qua propositiones obtrudit captiosas, et falsas, impias quoque et erroneas, alias damnatas, et haereticas, Ecclesiae vero maxime injuriosas, ejusque potestatis, jurium, et libertatis, quantum in ipsis est, prorsus eversivas.

Novo imposito libertas censura.

§. 2. Quapropter ne latius serpat, in Ecclesiae animarumque perniciem, pravi dogmatis corruptela; Nos, quibus sanae doctrinae custodia, et Sacerdotalis auctoritatis propugnatio praecipue demandata est, pro sollicita, quam gerimus, Ecclesiarum omnium, et Christifidelium cura, Vos maxime, Venerabiles Fratres, monitos hortatosque volumus, ut procul ab ovibus Vestris exitialis hujusce doctrinae pabulum arceatis. Quod ut nomine quoque Nostro praestare valeatis, supra descriptum Librum quocumque idiomate impressum, vulgatum, aut scriptum, sub enunciatis censuris rejicimus, reprobamus, damnamus, ejusque lectionem, retentionem, et usum, omnibus et singulis Christifidelibus, etiam specifica, et individua mentione dignis, sub poena excommunicationis ipso facto absque ulla declaratione incurrenda, a qua nemo a quoquam, praeter quam a Nobis, seu a Romano Pontifice pro tempore existente, nisi in mortis articulo constitutus, absolutionis beneficium obtinere valeat, omnino interdicimus, ac prohibemus. Volentes, et Apostolica auctoritate mandantes, ut quicumque Librum praedictum, aut ejus exemplaria, sive typis impressa, sive manu descripta, penes se aliqua habuerint, ea, statim ac praesentes literae eis innotuerint, teneantur tradere locorum Ordinariis; qui exemplaria sic tradita illico flammis aboleri curent.

Monitum ad Episcop. Regni Polonias.

§. 3. Vos itaque, Venerabiles Fratres, conjunctis nobiscum studiis, Pastorali zelo, et Sacerdotali constantia, vigilate in custodiis vestris, ascendentes ex adverso, atque opponentes murum pro Domo Israel, adversus vaniloquos, et seductores, docentes quae non oportet; qui constituto a Deo civilis potestatis fines amplificare, ac transilire moliuntur, Ecclesiae vero jura coarctare, imminuere, atque convellere student; et Divinis humana miscentes, Imperium et Sacerdotium seditiose committunt. Creditas vobis oves monete identidem, ut acquiescant sanis sermonibus Domini Nostri Jesu Christi, et ei, quae secundum pietatem est, sanae doctrinae; non intendentes mandatis hominum avertentium se a veritate; reddant autem omnibus debita, quae sunt Caesaris Caesari, quae sunt Dei Deo. Interim Vobis, Venerabiles Fratres, ac universis Fidelibus regimini vestro subjectis, Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem die IV. Martii MDCCLV. Pontificatus Nostri Anno XV. Dat. 4. Mart. 1755 Pont. ann. 15.

D. Card. Passioneus.

LITERÆ APOSTOLICÆ XLIV.*

In forma brevis ad instantiam Patris Venantii Tyszkowski Ministri Provincialis Ordinis Minorum de Observantia Provinciae Russiae expeditae, quibus literae itidem Apostolicae in simili forma Brevis san. mem. Benedicti Papae XIII. prohibentes novas Conventuum Mendicantium fundationes intra quatuor, aut quinque leucarum spatium ab illis jam erectis ad Provinciam Russiae Polonicae, aliasque totius Polonici Dominii extenduntur.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad futuram rei memoriam.

Injuncti Nobis per abundantiam divinae gratiae Pastoralis Officii sollicitudo postulat, ut in his, per quae Christifidelium sub suavi Religionis jugo Altissimo famulantium prospero statui consulitur, ejusdem Officii partes sedulo intendamus, prout conspicimus in Domino salubriter expedire. Emanarunt dudum a felic. record. Benedicto Papa Praedecessore Nostro in pari forma Brevis motu proprio expeditae Literae tenoris sequentis — *Ad perpetuam rei memoriam*. Apostolici Officii, quo auctore » Domino fungimur, sollicitudo Nos admo- » net, ut paternam Christifidelium, qui e flu- » ctibus Seculi in religiosae Vitae portum » confugerunt, ac in humilitatis, et pauper-

» tatis spiritu Altissimi obsequiis sese sub suavi arctioris Regulae jugo manciparunt, curam gerentes, felici illorum statui, et tranquillitati, quantum Nobis ex alto conceditur, consulere satagamus, sicut rerum, locorum, temporum, et personarum qualitatibus maturae considerationis trutina perpensis in Domino expedire arbitramur. Dudum siquidem fel. rec. Clemens Papa VIII. Praedecessor Noster provide considerans, in Provincia Chartaginen. Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci de Observantia nuncupatorum, eam Conventuum praedicti Ordinis multitudinem jam existere, ut si alii ibidem denuo erigerentur, illorum Religiosi Christifidelibus oneri admodum fore, et a puritate Regulae, quam profitebantur, discedere cogerentur, quo sibi eleemosynas ad vitae sustentationem pararent, his, aliisque rationibus adductus, de voto Congregationis tunc existentium S. R. E. Cardinalium negotiis, et consultationibus Episcoporum, et Regularium praepositae, per quasdam suas in simili forma Brevis die 11. Julii 1601. expeditas Literas, perpetuo statuit, et ordinavit, ut deinceps intra quinque, vel quatuor Leucas a Conventibus Provinciae, et Ordinis praedictorum jam aedificatis, nullus Fratrum ejusdem Ordinis Recollectorum, et Discalceatorum etiam nuncupatorum Conventus extrui posset: Et subinde ad tollenda gravia dissidia, quae inter Fratres Ordinum Mendicantium in diversis partibus Hispaniarum, super fundatione novorum Conventuum, non sine maximo Regularis Disciplinae detrimento, ac Populorum scandalo, in dies oriebantur, fel. mem. Alexander VII., plurasque alii Romani Pontifices Praedecessores nostri memoratas Clementis Praedecessoris Literas, praeviis Decretis dictae Congregationis Cardinalium, etiam in contradictorio Judicio emanatis, nedum ad alias Ordinis praefati in Regnis Hispaniarum Provincias, sed etiam ad omnes Fratres Ordinis Mendicantium hujusmodi, per diversas locorum in pari forma Brevis Literas, extenderunt, et ampliarunt, et alias, prout in praefatis Clementis, et Alexandri, aliorumque Praedecessorum Literis, quarum praesentibus tenores pro expressis haberi volumus, uberius continetur.

» Cum autem, sicut accepimus, progressu temporis varia hac in re ab eadem Congregatione Cardinalium prodierint Decreta, quibus praefatas Alexandri, aliorumque Praedecessorum Literas enarratam Clementis Praedecessoris dispositionem, quae ad Fratres Recollectos, et Discalceatos hujusmodi limitata fuerat, ad omnes Ordines Mendicantes, ut praefertur, extendentes, et ampliantes, tum servandas fore, tum e contrario aliquot ex iisdem Ordinibus Mendicantibus minime obstare resolutum fuit: Licetque plures saluberrimae Constitutiones certos modum, et formam in fundatione, et erectione novorum Conventuum Regularium omnino observandos praescribentes, a Sede Apostolica, et praesertim ab ipso Clemente VIII., ac piae memoriae Urbano VIII., et Innocentio X. Romanis Pontificibus Praedecessoribus itidem Nostris generaliter promulgatae fuerint; Quia tamen nonnulli ex Ordinibus Regularibus ab eadem Sede novos ubique locorum Conventus, de sola Ordinarii licentia, fundandi specialem facultatem sibi concedi obtinuerunt, tot in dictis Regnis Hispaniarum erecti fuerint, atque in dies erigantur novi Conventus, ut Fratres antiquiorum Conventuum prope necessaria careant sustentatione, ac plerasque lites ad impediendam novorum Conventuum hujusmodi institutionem coram locorum Ordinariis, ac dilecto Filio Nostro, et dictae Sedis in eisdem Regnis Hispaniarum Nuncio, et forsan alibi sustinere cogantur; Et haec in primis incommoda sentiant Fratres supradicti Ordinis Minorum S. Francisci de Observantia, utpote qui arctam paupertatem profitentes, et ob temporum calamitatem, et multiplicitatem novorum Conventuum hujusmodi passim excrescentem, necessariam alimoniam vix consequi, minusque praedictarum litium expensas subire valeant.

» Hinc est, quod Nos ejusdem Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci de Observantia indemnitati, et quieti, simulque antiquiorum Conventuum observationi in dictis Hispaniarum Regnis, quantum in Domino possumus, salubriter providere cupientes, ac lites, et causas inter eosdem Fratres Minores, et alios Ordinum Mendicantium praefatorum, super erectiones novorum Conventuum hujusmodi coram Ordinariis Locorum, et Nuncio praefatis, aliisque

» Judicibus, et Tribunalibus quibuscumque, » occasione diversitatis Decretorum a dicta » Congregatione Cardinalium emanatorum, » seu facultatum novos Conventus praedictos » erigendi concessarum, ut praefertur, vel » alias quomodolibet enatas, et pendentes » (quarum omnium, et singulorum statum, » et merita, nominaque, et cognomina Judi» cum, et Collitigantium quorumvis, etiam » speciali mentione dignorum, ac alia etiam » de necessitate exprimenda, praesentibus pro » sufficienter expressis, et specificatis haberi » volumus) a Locorum Ordinariis, et Nuncio, » aliisque Judicibus, et Tribunalibus hujus» modi, harum serie ad Nos avocantes, illas» que penitus, et omnino extinguentes, motu » proprio, et ex certa scientia, et matura de» liberatione nostris, deque Apostolicae Po» testatis plenitudine, ne ullus in posterum » quorumvis Ordinum Mendicantium, etiam » hujusmodi Fratrum Minorum de Observan» tia, in Regnis Hispaniarum Conventus, sive » Domus, aut locus Regularis, vigore quo» rumcumque Privilegiorum, et facultatum a » Romanis Pontificibus Praedecessoribus No» stris, seu etiam a Nobis hactenus concesso» rum, seu confirmatorum (salva tamen, et » firma remanente quoad Ordinem Fratrum » Praedicatorum Literarum nostrarum sub » Plumbo Anno Incarn. Dominicae MDCCXXVII. » septimo Kalendas Junii Pontificatus Nostri » Anno tertio expeditarum, quibus per prae» sentes nullatenus derogare intendimus, for» ma, ac dispositione), aut in vim Decreto» rum a memorata Congregatione Cardina» lium editorum, seu alio quovis praetextu, » vel causa intra quinque, vel saltem quatuor » Leucas a Conventibus dicti Ordinis Fratrum » Minorum de Observantia, seu Recollecto» rum, Discalceatorum, Reformatorum, alio» vo quocumque nomine nuncupatorum, jam » erectis, nisi de speciali, et expressa hujus » S. Sedis licentia de novo erigi, fundari, seu » alias quomodolibet institui, vel inceptus, » seu incepta perfici, et absolvi possit, et va» leat, tenore praesentium statuimus, et pro» hibemus.

» Decernentes, easdem praesentes Literas, » etiam ex eo, quod quicumque etiam speci» fica, et individua mentione, et expressione » digni in praemissis jus, vel interesse ha» bentes, seu habere quomodolibet praeten» dentes, illis non consenserint, nec ad ea » vocati, citati, et auditi, neque causae, pro» pter quas praesentes emanaverint, sufficien» ter adductae, specificatae, et justificatae » fuerint, aut ex alia quacumque, etiam » quantumvis veridica, pia, et privilegiata » causa, colore, praetextu, et capite, etiam » in corpore juris clauso, etiam enormis, » enormissimae, et totalis laesionis, nullo » umquam tempore de subreptionis, aut nul» litatis vitio, seu intentionis Nostrae, aut in» teresse habentium consensus, aliove quo» libet, etiam quantumvis magno, et sub» stantiali defectu, notari, impugnari, in» fringi, retractari, in controversiam vocari, » aut ad terminos juris reduci, seu adversus » illas aperitionis oris, restitutionis in inte» grum, aliudve quodcumque juris, facti, vel » gratiae remedium intentari, vel impetrari, » aut impetrato, seu etiam motu, scientia, » et potestatis plenitudine paribus concesso, » vel emanato quempiam in Judicio, vel ex» tra illud, uti, seu se juvare posse, sed ipsas » praesentes Literas semper firmas, validas, » et efficaces existere, et fore, suosque ple» narios, et integros effectus sortiri, et obti» nere, ac illis, ad quos spectat, et pro tem» pore spectabit, in omnibus, et per omnia » plenissime suffragari, et ab eis respective » inviolabiliter observari; Sicque, et non ali» ter in praemissis per quoscumque Judices » ordinarios, et delegatos, etiam Causarum » Palatii Apostolici Auditores, ac ejusdem » Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, e» tiam de Latere Legatos, et dictae Sedis Nun» cios, et alios quoslibet, quacumque pote» state fungentes, sublata eis, et eorum cui» libet quavis aliter judicandi, et interpretan» di facultate, et auctoritate, judicari, et de» finiri debere, ac irritum, et inane si secus » super his a quocumque quavis auctoritate » scienter, vel ignoranter contigerit attentari. » Non obstantibus praemissis, ac quatenus » opus sit, Nostra, et Cancellariae Apostolicae » Regula *de jure quaesito non tollendo*, ac fel. » mem. Bonifacii VIII. similiter Praedecesso» ris Nostri, de una, et in Concilio Generali » edita de duabus dietis, dummodo ultra tres » dietas aliquis auctoritate praesentium in Ju» dicium non trahatur, aliisque Constitutioni» bus, et Ordinationibus Apostolicis, ac quo» rumcumque Ordinum Mendicantium, etiam

» juramento, confirmatione Apostol., vel quavis firmitate alia roboratis, Statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, etiam Mare magnum, vel alias quomodolibet nuncupatis, ac Literis Apostolicis, illis, eorumque Superioribus, et personis, sub quibuscumque verborum tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, et insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis Decretis in genere, et in specie, ac alias in contrarium praemissorum, quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium, et singulorum tenores, formas, causas, et occasiones praesentibus pro plene, et sufficienter, ac exactissime, et accuratissime expressis, insertis, servatis, et specificatis respective habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum specialiter, et expresse, ac plenissime, et amplissime derogamus, et derogatum esse volumus, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut earumdem praesentium Literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, et Sigillo Personae in Ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in Judicio, et extra adhibeatur, quae praesentibus ipsis adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensae.

» Datum Romae apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 7. Martii MDCCXXIX. Pontificatus Nostri Anno V.

Quoniam autem dilectus Filius modernus Minister Provincialis Provinciae Russiae Ordinis Fratrum Minorum Sancti Francisci de Observantia nuncupatorum Nobis nuper exponi fecit, quod in Russia Polonica Pagi, et Urbes abundant passim Rothenis, et Judaeis, qui odio plusquam Vatiniano in Latinos feruntur, nec proinde quidquam eleemosynae ab eis sperari potest, ac aliunde illa Regio a Barbaris, Tartaris, et Cosaccis saepe eorum incursionibus depauperatur, itaut longe difficilius Fratres dicti Ordinis necessariam alimoniam consequi valeant, ac proinde dictus Minister Provincialis praeinsertas dicti Benedicti Praedecessoris Literas ad eamdem Provinciam per Nos extendi, et ampliari plurimum desiderat. Nobis praeterea humiliter supplicari fecit, ut sibi praemissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur ipsum Ministrum Provincialem specialibus favoribus, et gratiis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque ecclesiasticis, sententiis, censuris, et poenis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, et absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, de Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium negotiis, et consultationibus Episcoporum, et Regularium praepositorum, referente dilecto Filio nostro Josepho Maria S. R. E. praefatae Presbytero Cardinali Ferroni nuncupato, qui relationem Venerabilis Nicolai Archiepiscopi apud Charissimum in Christo Filium nostrum Fridericum Augustum Poloniae Regem Illustrem, Nostrae, et Apostolicae Sedis Nuncii ad eosdem Cardinales transmissam attenderunt, consilio, praeinsertas memorati Benedicti praedecessoris Literas pro Regnis Hispaniarum, sicut praemittitur, concessas, ad eamdem Provinciam Russiae ejusdem Ordinis, totumque Poloniae Regnum, auctoritate Apostolica tenore praesentium extendimus, et ampliamus, et quatenus opus sit, auctoritate, et tenore praesentis statuimus, praecipimus, mandamus, et prohibemus, ne ullus in posterum quorumvis Ordinum Mendicantium, etiam ejusmodi Fratrum Minorum Sancti Francisci de Observantia, intra limites dictae Provinciae Russiae ejusdem Ordinis, ac totius Polonici Regni Conventus, sive Domus, aut locus Regularis vigore quorumcumque privilegiorum, et facultatum a Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris, et a Nobis hactenus concessorum, seu confirmatorum, aut in vim quorumcumque Decretorum a memorata Congregatione Cardinalium (cui facultatem derogandi huic nostrae dispositioni, seu hisce nostris Literis in casibus particularibus, et pe

auliaribus circumstantiis reservamus) editorum, seu alio quovis praetextu, vel causa in quinque, vel saltem quatuor leucas a Conventibus dicturum Fratrum Minorum de Observantia jam erectis, nisi de speciali, et expressa bujus Sanctae Sedis licentia, audito prius Procuratore Generali pro tempore existente, de novo erigatur, fundetur, seu alias quomodolibet instituatur; vel inceptus, seu incepta perficiatur, et absolvatur. Decernentes easdem praesentes Literas, et in eis contenta quaecumque semper firma, valida, et efficacia existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit in futurum, plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiter observari, sicque in praemissis per quoscumque Judices Ordinarios, et Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. praefatae Cardinales, etiam de Latere Legatos, et Sedis praefatae Nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super bis a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus omnibus, et singulis illis, quae idem Benedictus praedecessor in suis Literis praedictis voluit non obstare, caeterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut earumdem praesentium Literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis eadem prorsus fides in judicio, et extra illud adhibeatur; quae praesentibus ipsis adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensae.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die x. Martii MDCCLV. Pontificatus Nostri Anno Decimoquinto.

D. Cardinalis Passioneus.

XLIV.** INDULGENTIA PLENARIA

Perpetua in omnibus Ecclesiis Fratrum, et Monialium Ministro Generali totius Ordinis Minorum Sancti Patris Francisci subjectis pro diebus Festis S. Ludovici Francorum Regis, et S. Elisabeth Reginae Hungariae.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Injunctae Nobis divinitus Apostolicae servitutis ratio postulat, ut coelestium munerum thesauros dispensationi nostrae a Domino creditos fideliter erogemus, cum id ad augendam in Terris Sanctorum cum Christo in Coelis regnantium venerationem, excitandamque, et fovendam erga illos Fidelium devotionem, et animarum salutem procurandam speramus in Domino profuturum. Supplicationibus itaque dilecti Filii Caroli Mariae a Perusia Commissarii Generalis Curiae Ordinis Fratrum Minorum Sancti Francisci de Observantia nuncupatorum nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, omnibus, et singulis utriusque sexus Christifidelibus vere poenitentibus, et confessis, ac sacra Communione refectis, qui aliquam ex Ecclesiis Fratrum dicti Ordinis tam hactenus erectis, quam in posterum quandocumque erigendis, et ubicumque locorum existentibus in Sancti LUDOVICI Francorum Regis, ac Sanctae ELISABETH Viduae Regis Hungariae natae festis diebus a primis Vesperis usque ad occasum Solis dierum hujusmodi singulis annis devote visitaverint, et ibi pro Christianorum Principum concordia, Haeresum extirpatione, ac sanctae Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, quo die praefatorum id egerint, Plenariam; Monialibus vero supradicti Ordinis sub cura, regimine, et administratione Fratrum praefatorum existentibus, et aliis in earum quolibet Monasterio nunc, et pro tempore degentibus vere pariter poenitentibus, et confessis, ac sacra Communione refectis, quae suam respective Ecclesiam in supradictis diebus visitaverint, et, ut praefertur, ut supra oraverint, Plenariam similiter omnium peccatorum suorum Indulgentiam, et remissionem misericorditer in Domino concedimus. Praesentibus perpetuis futuris temporibus valituris.

Volumus autem, ut earumdem praesentium Literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo Personae in Ecclesiastica dignitate constitutae munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae, vel ostensae.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die xvii. Martii MDCCLV. Pontificatus Nostri Anno Decimoquinto.

Pro Domino Cardinali Passioneo.

Joannes Florius Substitutus.

XLV. OLIVETANÆ

Congregationis Privilegia a Praedecessoribus Pontificibus, at praesertim a Pio II. concessa confirmantur, et ampliantur; novumque superadditur, quo ejusdem Congregationis Abbatibus indulgetur, ut in die festo S. Franciscae Romanae, Pontificalibus in Missa, reliquisque Officiis intra Ecclesias Conventuales Regularis Observantiae uti possint.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium a munificentia S. Sedis in emeritos de Ecclesia viros.

Cum semper Apostolicae benignitatis, et munificentiae Nostrae significationes in eos, qui sanctioribus Ordinum Regularium institutis addicti, uberes in vinea Domini virtutis, et honestatis afferunt fructus, libenter edidimus: tum vero eorum votis, ac precibus animum propensius intendimus, quum et petitiones aequitati consonas esse, et concessiones nostras ad augendam Dei gloriam, et Sanctorum cultum amplificandum opportunas fore conspicimus.

Indultis et privilegiis Congregat. Montis Oliveti decorav. Praedecessores Pontifices.

§. 2. Sane pro parte dilecti Filii Flaminii Gandini Abbatis, et Procuratoris Generalis Ordinis Sancti Benedicti Congregationis Montis Oliveti nuncupatae, Nobis nuper exhibita petitio continebat, quod alias nonnulli Rom. Pontifices Praedecessores Nostri dictae Congregationi diversa Privilegia, gratias, favores, et Indulta tum spiritualia, tum temporalia concesserunt, et praecipue felic. record. Pius Papa II. etiam Praedecessor Noster per suas Literas Apostolicas sub datum Petreoli Senensis Dioecesis Anno Incarnationis Dominicae MCCCCLXII. Tertio Nonas Octobris Pontificatus sui Anno Quinto, inter alias gratias dicti ac Congregationi concessas, illius Abbatibus, Visitatoribus, Prioribus, Personis, Monasteriis, Prioratibus, Locis, et Membris, quod ipsi omnibus aliis, et singulis privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, indultis, et gratiis, Congregationi Sanctae Justinae Paduan. ejusdem Ordinis, ejusque Monasteriis, Prioratibus, Membris, ac Personis, et Bonis per praedictos Romanos Pontifices Praedecessores nostros, tunc suos, quomodolibet elargitis, sub certis modo, et forma tunc expressis, uti possent, et gaudere, ac si illa omnia, et singula primodictae Congregationi specialiter, et expresse indulta fuissent, concessit pariter, et indulsit, prout in dictis Literis plenius continetur. Cum autem subinde, juxta temporum succedentium opportunitatem, aliae concessiones, et gratiae hujusmodi Congregationi Sanctae Justinae, Cassinensium quoque nuncupatae, per alios Romanos Pontifices Praedecessores quoque Nostros, attributae fuerint; pro parte dicti Flaminii Nobis fuit humiliter supplicatum, ut gratias easdem, favore suae primodictae Congregationis extendere, ac alias eamdem Congregationem, praecipue ad augendum in illius Ecclesiis Divini Servitii cultum, aliqua beneficentiae Nostrae praerogativa decorare, ut infra, dignaremur.

Et praesertim Pius II. qui privilegia congr. S. Justinae Paduan. illo utque concessa eidem communicavit.

Confirm. primo Pontifex vetera indulta non revocata, usu recepta, nec Triden. contraria.

§. 3. Nos igitur, firma spe, fiduciaque concepta, eamdem Congregationem, quo amplioribus gratiis, et favoribus ab Apostolica Sede cumulari pergat, eo majores pietatis, obedientiae, et obsequii erga Nos, et eamdem Apostolicam Sedem, aliarumque virtutum, et scientiarum fructus edituram fore, hujusmodi supplicationibus annuere, et dicto Flaminio specialem gratiam facere volentes, eumdemque Flaminium a quibusvis excommunicationis etc. absolventes, et absolutum fore censentes, ex certa scientia, deque Apostolicae potestatis plenitudine, omnia et singula privilegia, gratias, immunitates, exemptiones, praeeminentias, et indulta a praedictis Romanis Pontificibus Praedecessoribus Nostris ejusdem primodictae Congregationis Abbatibus, etiam Generali, Prioribus, et Monachis, necnon Monasteriis, Prioratibus, Ecclesiis, Domibus, at Locis Regularibus concessa, et elargita, eorum omnium, et singulorum tenores praesentibus pro expressis, et insertis habentes, dummodo tamen sint in usu, et non re-

vocata, nec sub aliqua revocatione comprehensa, Constitutionibus quoque Apostolicis, et Concilii Tridentini Decretis non adversentur, harum serie confirmamus, et approbamus, illisque Apostolicae firmitatis robur adjicimus.

Inde plenas literas ad gratias protendit post Pium ad haec usque tempora universo Ordini S. Bened. et praesert. Congregat. Cassin. et S. Justinae concessas.

§. 4. Ac praeterea eidem primodictae Congregationi, illiusque Abbatibus, Prioribus, et Monachis, necnon Monasteriis, Prioratibus, Ecclesiis, Domibus, et Locis Regularibus quibuscumque, ut ipsi, et ipsa, omnibus et singulis privilegiis, gratiis, exemptionibus, immunitatibus, concessionibus, et indultis, aliis dicti Ordinis S. Benedicti, et praecipue Congregationi Sanctae Justinae, seu Cassinensi praedictae, earumque Abbatibus, Prioribus, et Monachis, necnon Monasteriis, Prioratibus, Ecclesiis, Domibus, et Locis Regularibus, a Praedecessoribus Nostris praedictis, signanter post praefatas dicti Pii Praedecessoris Literas, sive communiter omnibus, sive earum singulis non tamen ex peculiaribus causis, et titulis, in hunc usque diem, ac etiam per Nos, concessis, et elargitis, ac quibus praefata Cassinen., aliaeque dicti Ordinis Congregationes legitime utuntur, fruuntur, potiuntur, et gaudent, ac uti, frui, potiri, et gaudere possunt, et poterunt quomodolibet in futurum pari modo uti, frui, potiri, et gaudere libere et licite valeant, perinde ac si privilegia, gratiae, exemptiones, immunitates, concessiones, et indulta hujusmodi, Congregationi primodictae, illiusque Abbatibus, Prioribus, et Monachis, ac Monasteriis, Prioratibus, et Ecclesiis, Domibus, et Locis praedictis directe, et non per medium communicationis hujusmodi, concessa, et concessae fuissent, auctoritate, et tenore praefatis concedimus, et indulgemus, ac privilegia, gratias, exemptiones, immunitates, concessiones, et indulta hujusmodi ad Congregationem primodictam extendimus, et ampliamus.

Ob singularem universae Congreg. devotion. erga S. Francisc. Roman.

§. 5. Porro attendentes eamdem Congregationem erga Sanctam Franciscam Romanam nuncupatam, qui olim, dum in humanis ageret, Instituti Oblatam, aliarumque similium Oblatarum in Urbe Matrem, et Fundatricem, specialis devotionis studium semper professam fuisse et profiteri, illiusque cultum per ipsius Congregationis Professores, in Locis praecipue, ubi Monasteria ejusdem Congregationis extant, propagatum fuisse, itaut in singulis fere eorum Ecclesiis Altare aliquod Omnipotenti Deo in honorem dictae Sanctae dicatum reperiatur, ipsaque Congregatio, praeter Beatum Bernardum Tholomei Fundatorem suum, dictam Sanctam Franciscam in specialem Protectricem agnoscat; ad augendum dictae S. Franciscae cultum, ac illius Festi diei celebritatem, ut in singulis Ecclesiis Conventualibus primodictae Congregationis Monasteriorum, in quibus Claustralis vigeat observantia, dilecti Filii moderni, et pro tempore existentes dictorum Monasteriorum Abbates, die Festo dictae Sanctae Franciscae, Missam solemnem, et Divina Officia, assistentibus sibi uno saltem Diacono, et alio Subdiacono, aliaque Pluviali induto, aliisque Clericis, Pontificaliter, et more Episcoporum, praeter tres alios dies, juxta Canonica Decreta praefinitos, servatis tamen aliàs, tam Literarum in forma Brevi Urbani VIII. incipien. *Exponi* sub datum Romae sub Annulo Piscatoris die V. Aprilis MDCXXIX. expeditis, quam generalis Decreti Alexandri VII. Romanorum Pontificum Praedecessorum nostrorum die XXVII. Septembris MDCLIX. editi, respective forma, et dispositione, et non alias, celebrare libere, et licite possint, et valeant, Apostolica auctoritate praedicta, harum quoque serie etiam concedimus, et indulgemus: iisdemque modernis, et pro tempore existentibus primodictae Congregationis Abbatibus plenam, et liberam potestatem, et auctoritatem desuper impertimur.

Ut sacra ipsi die in Claustrali Ecclesiis Missam, divinaque Officia Abbates Pontificaliter celebrare possint, sub certis modis indulget.

Firmantur superius statuta.

§. 6. Eosdemque modernos, et pro tempore existentes dictae Congregationis Abbates, Monachos, et Personas super praemissis, aut eorum aliquo, a quibusvis Locorum Ordinariis, vel aliorum Ordinum, et Congregation. Abbatibus, aut aliis quibuscumque, quavis auctoritate, et quovis praetextu, colore, vel ingenio, publice, vel occulte, directe, vel indirecte molestari, inquietari, aut perturbari ullo umquam tempore nullatenus posse, neque debere: Praesentes quoque Literas de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostrae defectu minime notari, nec sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis Dispositionibus, per quascumque Regulas, et Constitutiones Apostolicas per Nos, et Successores nostros Romanos Pontifices pro-

tempore existentes, etiam Motu proprio, ac aliis sub quibusvis tenoribus, et formis pro tempore factis, et faciendis, et concessis, ac concedendis, comprehendi, sed semper ab illis excipi, ac illa semper validas, et efficaces existere, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere: Sicque, et non aliás per quoscumque Judices, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales etiam de Latere Legatos, Vice-Legatos, dictaeque Sedis Nuncios, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere decernimus; irritum quoque, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariis quibuscumque.

§. 7. Non obstantibus praedictis Urbani Literis, et Alexandri Praedecessorum praedictorum Decretis in ea parte, qua praesentibus adversantur, ac quibusvis aliis Apostolicis, seu in Synodalibus, Provincialibus, Generalibusque Conciliis, editis, vel edendis, Constitutionibus, et Ordinationibus, necnon primodictorum Ordinis, et Congregationis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, et consuetudinibus, Privilegiis quoque, Indultis, et Literis Apostolicis dicto Ordini, et Congregationi primodictae, ac quibusvis aliis Superioribus, et Personis in genere, vel in specie, aut aliás in contrarium praemissorum, quomodolibet forsan concessis, confirmatis, approbatis, et innovatis: Quibus omnibus; et singulis, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua mentio aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata inserti forent, praesentibus pro expressis habentes, illis aliás in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat latissime, et plenissime, ac specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

Sanctio poenalis.

§. 8. Nulli ergo omnino Hominum liceat hanc paginam Nostrae absolutionis, confirmationis, approbationis, concessionis, Indulti, extensionis, ampliationis, decreti, et derogationis, infringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

Datum Romae apud S. Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae millesimo septingentesimo quinquagesimo quinto, Kalendis Aprilis Pontificatus Nostri Anno Quintodecimo.

Dat. prim. Aprilis 1755. Pont. an. 15.

J. Card. Pro Datar.

D. Card. Passioneus.

Visa de curia

J. C. Boschi.

L. Eugenius.

Loco ✠ Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

BREVE XLV.

Quo Judex Delegatus Apostolicus pro tempore, in tota Sardinia declaratur exemptus ab Ordinarii, et aliorum omnium Judicum Jurisdictione, solique Sedi Apostolicae subjectus, in quibuslibet Caussis passivis.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad futuram rei memoriam.

Emanavit nuper a Congregatione Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum decretum tenoris, qui sequitur videlicet — Calaritana Exemptionis — Ne Sardi cum periculo, vel libertatis, vel vitae amittendae Romam ad appellationes prosequendas venire cogerentur, Magnus ille, atque aeternae memoriae Pontifex Pius II. perpetuis futuris temporibus officium Judicis Appellationum instituit in eodem Regno pro uno Judice Ecclesiastico, qui Causas Ecclesiasticas, tam Beneficiales, quam alias quarumcumque appellationum a quibusvis definitivis sententiis, aut gravaminibus, tam ab Ordinariis, quam ab aliis Judicibus interpositarum cognosceret, easque decideret, ac debitae executioni demandaret. Delegati hujus Apostolici facultates in pluribus revocatae fuerunt in dubium; sed san. mem. Urbanus VIII. literis suis datis anno MDCXXVI. eas vel declaravit, vel ampliavit, voluitque, ut Judex praedictus posset officium hujusmodi in tota Insula ultra tres Dietas exercere, omnes, et quascumque appellationum Causas cogno-

scere, nec non subdelegare, et Commissarios per Insulam ultra tres Dietas transmittere, servata tamen forma Privilegiorum eidem Judici a Sede Apostolica concessorum, et insuper postquam a sententia definitiva Metropolitani ad dictum Judicem appellavit, Partem appellantem Caus. Cur. Cam. Apostolicae Generalem Auditorem, seu Sedem Apostolicam adire, forumque praedicti Judicis, nisi per eum legitime praeventum, et causa similiter introducta fuit, vitare respective posse. Solet autem Sedes Apostolica huic muneri, officioque praeficere Canonicum aliquem aut Cathedralis, aut Metropolitanae Ecclesiae, seu aliam Personam in Ecclesiastica Dignitate constitutam, quam delegat cum omnibus honoribus, gratiis, libertatibus, exemptionibus, immunitatibus, et emolumentis. Nova tamen Anno MDCLXXII. incidit quaestio de exemptione Delegati hujus Apostolici a Jurisdictione aliorum Judicum, quae acta fuit in hoc Sacro Tribunali duobus Dubiis — I. An Ordinarii Locorum possint de praetensis excessibus Judicis ad Universitatem Causarum Appellationum cognoscere, vel potius teneantur ad Sanctam Sedem cognitionem remittere — II. An dictus Judex Appellationum in Causis civilibus, aut criminalibus sit exemptus a Jurisdictione Ordinariorum, et aliorum quorumcumque Judicum Saecularium, et Regis, et sic ejus Officiales, et Assessores Fiscales, Notarii, Bajuli, et continuo Commensales? Respondit Sacrum Tribunal: Ad primum non posse, sed recurrendum ad Sanctam Sedem: Ad secundum *Affirmative* quoad Judicem, et quoad Officiales, et alios, *dilata;* Post haec Decreta nihil actum est: Nuper autem exemptio Delegati in Dubium iterum revocari visa est; Causam dedit controversia quaedam Decimaria inter Canonicum Joannem Baptistam Fulguerium, qui Delegati munere fungitur, et Sacerdotem Franciscum Angelum Marcellum. Fulguerius igitur, ne ulla deinceps hac de re agatur controversia preces obtulit Sanctissimo Domino Nostro postulans, ut exemptionem Literis suis confirmaret, exemplo Urbani Praedecessoris, qui (ut narravimus) Dubia, quae de Jurisdictione orta fuerant, Literis suis definivit. Data fuit postulationis hujus cognitio Eminentissimis Patribus, auditoque jam Archiepiscopo, Causa proponitur; Urgentia Fulguerio Decreta, quae paulo ante dedimus hujus Sacri Tribunalis, quibus exemptio definita fuit. Addit jure fieri non posse, ut Vicarius Summi Pontificis, et Delegatus Apostolicus, qui supra Episcopos, et Archiepiscopos Jurisdictionem exercet, eorum Jurisdictioni subjiciatur. Perniciosum hoc etiam esse posse Litibus, et Judiciis, quae Delegati expedire, ut vellent, non poterunt, nisi soluti metu, potestate, et Jurisdictione Episcoporum. Dubium est, an sit consulendum Sanctissimo pro concessione exemptionis Judici Delegato Apostolico pro tempore in Regno Sardiniae ab Ordinario, et aliis quibuscumque Judicibus ejusdem Regni in omnibus illius Causis, tam activis, quam passivis, ejusque immediatae subjectionis S. Sedi Apostolicae in casu etc. Die xx. Julii MDCCLIV. Sacra Congregatio Eminentissimorum S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum respondit *Affirmative in Causis passivis tantum*, et facta per infrascriptum Secretarium relatione Sanctissimo D. N. Die vii. Augusti ejusdem Anni MDCCLIV. Sanctitas Sua d. Sac. Congregationis Sententiam benigne approbavit. M. Card. Millini Praef. — J. A. Furiettus Secretar. — Loco ✠ Sigilli — Cum autem, sicut D. Jo. Baptista Nobis subinde exponi fecit, ipse, Decretum hujusmodi, quo firmius subsistat, et servetur exactius Apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiri summopere desideret: Nos ipsum Jo. Baptistam specialibus favoribus, et gratiis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis Sententiis, censuris, et poenis a Jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, et quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium tantum consequendum harum serie absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus ejus nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, Decretum praeinsertum authoritate Apostolica tenore praesentium approbamus, et confirmamus, illique inviolabilis Apostolicae firmitatis robur adjicimus, salva tamen semper in praemissis authoritate memoratae Congregationis Cardinalium: decernentes easdem praesentes Literas, firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; sicque in praemissis per quoscumque Judices Ordinarios, et

Delegatos etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis authoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, non obstantibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XXIX. Aprilis MDCCLV. Pontificatus Nostri Anno Decimoquinto.

D. Card. Passioneus.

XLV.**

LITERÆ APOSTOLICÆ

Quibus confirmatur erectio novi Oratorii publici S. Isidori ad Thermas, et Cappellaniae perpetuae in eo institutae: Pluresque gratiae spirituales in eodem Oratorio conceduntur.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Ut alimenta Civium nunquam deficerent, et justum Annonae pretium in populosa Romana Urbe constans atque perpetuum esset, felicis recordationis Praedecessores Nostri Gregorius XIII., Urbanus VIII., et Clemens XI. Romani Pontifices, prudenti consilio, et provida munificentia, in ea Urbis Regione, quae Diocletiani Thermarum vestigia nomenque servat, amplissima Frumentis cogendis et conservandis Horrea extruxerunt, quorum praesidio jam pluries effectum est, ut in generali frugum penuria, neque Populus Romanus, neque plurium circa Locorum et Civitatum habitatores, necessariis rebus ad vitae sustentationem caruerint, aut inopiae difficultates, et incommoda senserint. Sed quoniam incertae sunt providentiae Nostrae, et irriti Mortalium conatus, nisi universi Dominus et Moderator Deus manum suam super Nos aperiat in benedictionibus; quum aliquot ab hinc annis praesentem ipsius Numinis opem, in concessa Segetum ubertate per omnem Pontificiae Ditionis tractum, experti simus, ad perenne grati animi Nostri monumentum erga Divinae providentiae largitatem, simulque ad coelestium beneficiorum copiam in hoc rerum genere perpetuo implorandam, quotidiana Sacra instituere, at peculiarem locum tam justo officio exercendo dicare statuimus.

Idcirco intra ejusdem Ædificii ambitum, prope Militum custodiam alias ibidem opportune locatam, publicum Oratorium Omnipotenti Deo in honorem Sancti Isidori Agricolae erigendum mandavimus dilecto Filio Magistro Xaverio Canale Nostro et Sedis Apostolicae Notario Prothonotario nuncupato, Camerae Nostrae Clerico Annonae Praefecto, qui pro eximia, qua pollet in rebus agendis dexteritate, et Officii sibi demandati sedula administratione mandatis Nostris ita diligenter obtemperavit, ut idem Oratorium jam apte constructum, et decenter ornatum conspiciatur.

Praeterea eidem Xaverio, per Nostrum speciale Chirographum die VII. mensis Decembris proxime praeteriti Manu Nostra signatum, injunximus et commisimus, ut unam in dicto Oratorio perpetuam Cappellaniam, pro uno Presbytero, ex nunc per dictum Xaverium, et deinde per ejusdem Annonae Praefectum pro tempore existentem, deputandum, qui diebus singulis in dicto Oratorio sacrosanctum Missae Sacrificium celebrare, vel celebrari facere teneatur cum annua assignatione scutorum octogintaquatuor monetae Romanae, ex pecuniis Capsae ipsius Annonae, auctoritate Nostra perpetuo erigeret et institueret, prout in dicto Chirographo, quod sub die XII. ejusdem mensis, in eadem Camera, per Acta dilecti etiam Filii Gregorii Castellani unius ex ipsius Camerae Secretariis, exhibitum, et executioni demandatum fuit, plenius continetur.

Nunc igitur Nos, qui proxima die undecima currentis mensis Maji Oratorii praedicti aperitionem ducimus faciendam, eaque die, si ita Domino placuerit, Nos ipsi sacrosanctum in eo Sacrificium celebrare in animo habemus; nedum omnia praemissa, et per dictum Xaverium, de mandato Nostro peracta probare; Sed dictum quoque Oratorium spiritualium gratiarum muneribus ditare justum et aequum censentes: Motu proprio, et ex certa scientia, deque Apostolicae potestatis plenitudine, Oratorii praedicti, et in eo Cappellaniae hujusmodi erectionem, prout in dicto Chirographo exprimitur, cum omnibus et singulis in eo contentis Clausulis et decretis, harum serie perpetuo confirmamus et approbamus, illisque Apostolicae firmitatis robur adjicimus, omnes-

que et singulos tam juris, quam facti, et solemnitatum defectus, si quis desuper in iisdem intervenerint, barum serie supplemus et sanamus.

Insuper ad augendam Omnipotentis Dei gloriam, et dicti Sancti Isidori cultum, cujus interventioni Nostras, et dilectissimi Populi preces pro copiosis Segetum messibus, atque Frumenti in eisdem Horreis collecti conservatione, perpetuo commendamus, de ejusdem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri et Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus utriusque sexus Christifidelibus vere poenitentibus et confessis, sacraque Communione refectis, qui Oratorium praedictum singulis annis die Festo dicti Sancti Isidori a primis Vesperis usque ad occasum Solis diei hujusmodi devote visitaverint, ac inibi juxta mentem piamque intentionem Nostram aliquo temporis spatio oraverint, plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino etiam perpetuo concedimus et elargimur.

Iis vero, qui expositioni Sanctissimi Sacramenti in dicto Oratorio tribus diebus Festum praedicti Sancti Isidori antecedentibus de mane tantum aliquo temporis spatio faciendae devote interfuerint, et expositione hujusmodi durante pias ad Deum preces effuderint; quique diebus Rogationum Oratorium praefatum visitaverint, et, ut supra, oraverint, septem annos et totidem quadragenas de injunctis eis, vel alias quomodolibet debitis poenitentiis in forma Ecclesiae consueta singulis vicibus relaxamus.

Praeterea Altare dicti Oratorii speciali Privilegio decorare cupientes, ut quoties Sacerdos, qui pro dictae Cappellaniae, ut praefertur erectae adimplemento Missam quotidie ad dictum Altare pro Anima cujusvis Fidelis, quae Deo in charitate conjuncta ab hac luce migraverit celebrabit, Anima ipsa de Thesauro Ecclesiae per modum suffragii Indulgentiam consequatur et veniam: Itaut Domini Nostri Jesu Christi, ac Beatissimae Virginis Mariae Sanctorumque omnium meritis sibi suffragantibus, Anima ipsa a Purgatorii poenis liberetur; etiam concedimus et indulgemus.

Ministris autem Annonae, aliisque Operariis illius servitio quomodolibet addictis, qui Missae Sacrificio in dicto Oratorio quotidie, ut praefertur, celebrando devote, et cum debita mentis attentione interfuerint, qualibet vice, centum dierum Indulgentiam in eadem forma Ecclesiae consueta; necnon Indulgentias Stationum Ecclesiarum ipsius Urbis, sive intra, sive extra illius Muros, si diebus Stationum hujusmodi in Missali Romano descriptis idem Oratorium visitaverint, et, ut supra, preces effuderint, concedimus et elargimur.

Praesentes demum Literas nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis aut nullitatis vitio, vel intentionis Nostrae, seu quopiam alio defectu notari aut impugnari aliatenus posse neque debere, sed semper et perpetuo validas, et efficaces existere, nec sub quibusvis similium vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, per Nos vel Romanos Pontifices Successores Nostros, aut Sedem Apostolicam pro tempore quomodolibet faciendis comprehendi, sed semper ab illis excepta esse et fore: Et, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum et inane decernimus.

Non obstantibus Nostra et Cancellariae Apostolicae Regula de Indulgentiis non concedendis ad instar, et, quatenus opus sit, quibusvis Constitutionibus et Ordinationibus Apostolicis; quibus omnibus et singulis specialiter et expresse harum serie derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

Nulli ergo omnino Hominum liceat paginam hanc Nostrae confirmationis, approbationis, roboris adjectionis, defectuum suppletionis, concessionis, elargitionis, relaxationis, indulti, decreti, et derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, Indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae millesimo septingentesimo quinquagesimo quinto, Pridie nonas Maji, Pontificatus Nostri Anno Quintodecimo.

J. Card. Pro-Datarius.

D. Card. Passioneus.

Visa

De Curia J. C. Boschi.

Loco † Plumbi.

L. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevium.

XLVI. SANCTÆ INQUISITIONIS

Officialium seu Ministrorum numerus, deputationis forma, qualitates, onera, privilegia et exemptiones reales et personales, tam in Civilibus Causis, tum et Criminalibus, distinctim recensentur, ac perpetua Constitutione praecedentis Motus proprii confirmativa, futuris quibuscumque abusibus, vetitisque ampliationibus occurritur.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium. Specialis cura a Pontifice adhibita in reformandis Tribun.

Ad Supremum Justitiae Solium, nullis quidem meritis nostris, sed inscrutabili Divinae Providentiae consilio evecti, inter praecipuas muneris nostri curas atque sollicitudines, eam semper gravissimam existimavimus, ut diligenter investigantes, quaenam in singulis Tribunalibus, praesertim hujus nostrae Almae Urbis, universaeque Ditionis Ecclesiasticae, servaretur administrandae justitiae ratio, abusus omnes in ea pedetentim inductos de medio tollere, ac depravata quaeque ad pristina et recta instituta revocare; si quid autem praeterea desiderari videretur, nova lege supplere pro viribus adniteremur: haud ignorantes, cujusvis Reipublicae, praesertim vero illius, quae pacato undique regimine continetur, firmissimum in recta justitiae administratione positum esse praesidium. Suscepto libenter oneri implendo quantopere adlaboraverimus, satis testantur plures, quae in Bullario nostro occurrunt, hac ipsa de re per Nos editae Constitutiones, quibus abunde consultum existimamus optime regimini eorum Tribunalium, quae hactenus, veteribus redintegratis, aut novis superadditis legibus, instaurare ac reformare constituimus. At vero nunc pares sollicitudinis nostrae curas expescere visa sunt Officia illa, quae per diversas Civitates, atque Provincias, cum Civilis et Criminalis jurisdictionis exercitio distributa, unum, *Sancti Officii* nuncupatum, Tribunal constituunt, quod a Congregatione Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium in universa Christiana Republica contra Haereticam pravitatem Inquisitorum Generalium, a Nobis, et ab Apostolica Sede specialiter deputatorum, immediate pendet, et ab ea auctoritatem, agendique normam desumit. Quamvis enim, ad accuratiorem trutinam revocatis omnibus, quae ad hujusmodi Tribunalis facultates et jura, Causarum quoque et Personarum illius Foro subjectarum naturas et qualitates, caeteraque illius systematis atque ordinis adjuncta pertinent, nihil fere deprehenderimus, quod vel a Praedecessoribus nostris Romanis Pontificibus, per Apostolicas Constitutiones, vel ab ipsa Congregatione, per iterata Decreta, seu etiam per Encyclicas litteras, sapienter ac recte ordinatum, et constitutum non fuerit, ita ut vix unum aut alterum se obtulerit rerum Caput, quod nova sanctione suppleri atque juvari mereretur: nihilominus quum plura ex iis, quae saepe statuta ac demandata fuisse non ignoramus, praesertim circa ipsius Tribunalis Officiales, Ministros, et Familiares, non ita exacte, ut par erat, ubique servari, et maxime per Provincias Ecclesiasticae Ditionis parum diligenter custodiri constaret, facile intelleximus id quidem ut plurimum ex praemissarum Constitutionum et Decretorum ignoratione, aliquando etiam ex affectata dissimulatione, aut ex arbitraria et incongrua eorumdem interpretatione provenire. Quumque ea de causa praefiniti jurisdictionum limites, et recta justitiae reddendae methodus frequentibus transgressionibus pateant, multaque exoriantur incommoda, et multo plura disseminentur dicteria, quae immeritam plane de aequissimo Tribunali opinionem aliquibus ingerunt, et in eorum animis fovent; Idcirco Nos hujusmodi malis remedium efficax atque perpetuum afferre volentes, de consilio eorumdem Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium Generalium Inquisitorum, collectis atque resumptis plerisque Decretis, Statutis, Resolutionibus, atque Declarationibus, praesertim circa memoratorum Officialium, Ministrorum, et Familiarium electionem, seu deputationem, qualitates, onera, et privilegia, tam Apostolica dictorum Romanorum Pontificum Praedecessorum nostrorum, et Nostra, quam etiam ipsius Congregationis Cardinalium auctoritate et providentia, hactenus editis et emanatis, ea omnia et singula in quadam Schedula nostri Motus proprii superioribus diebus manus nostrae subscriptione firmata distincte exposuimus, aptumque in ordinem redegimus, paucis

Par ejusdem sollicitudo quoad Tribun. a Congreg. S. Officii depend.

Ne ea, quae recte constituta sunt, ignorentur, aut negligantur.

Pontifex de consilio etc opportuna Decreta colligit in sua Schedula Motus proprii.

adjectis, quae ad eumdem recti ordinis asserendi finem, tam Nobis, quam ipsis Praedecessoribus nostris, ejusdemque Congregationis Cardinalibus praedictis semper propositum, conducere et opportuna fore judicavimus: Quam quidem Schedulam cum omnibus et singulis in ea contentis, sancitis, et ordinatis, novo et solemniori Apostolicae confirmationis munimine roborare volentes, illam per praesentes, ab omnibus et singulis, ad quos spectat, exactissime observandam tradimus et injungimus.

Schedulae tenor inseritur.

Sequitur tenor dictae Schedulae.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Motu proprio etc.

§. 2. Ancorchè la nostra Congregazione dei » Cardinali specialmente deputati Generali Inquisitori contro l'eretica pravità in tutta la » Cristiana Repubblica abbia con somma attenzione, e con indefessa diligenza sempre » mai invigilato, che li Privilegj, de' quali » godono gli Uffiziali, Ministri, e Familiari del » S. Officio, non siono di aggravio alle Comunità, e non perturbino il corso e buon' ordine della giustizia, per ciò che appartiene alli » beni e persone particolari di essi Ministri, e » Familiari, come chiaramente dimostrano le » tante risoluzioni, e Decreti, e le replicate » Istruzioni, e lettere anche circolari di essa » Congregazione.

§. 3. » Tuttavia, perchè meglio apparisca » a tutti l'equità, e moderazione de' suddetti » Privilegj, e perchè gli uomini non bene informati, depongano finalmente una volta » quell' apprensione, in cui taluni sono, del » tutto contraria alla verità delle cose; abbiamo perciò determinate di fare ad ognuno palese, quali sieno gli Uffiziali, e Ministri, » che chiamansi *Patentati Privilegiati*, e quali » sieno quei Familiari, che si chiamano *Patentati Semplici:* a chi appartenga la deputazione sì degli uni, che degli altri: le qualità » che respettivamente si richieggono in cadauno di essi: le incombenze, e pesi, a' quali » debbono soggiacere: e finalmente i Privilegj, » e l'esenzioni, dei quali debbono meritamente godere in retribuzione e premio del lor » servigio.

Divisione generale.

§. 4. » Inerendo pertanto ai Decreti più » volte fatti, e al provvedimenti più volte presi » da detta nostra Congregazione, e quelli approvando, rinnevando, e confermando nelle » parti non contrarie alla presente, CON QUESTA NOSTRA COSTITUZIONE DA VALERE IN PERPETUO, sotto la quale però non » intendiamo comprendere nè l'Inquisizione » di Malta, nè altre Inquisizioni fuori del nostro Stato Ecclesiastico, quali si reggono, e » governano colle proprie loro lodevoli costumanze, ammesse, ed approvate dai Sommi » Pontefici Nostri Predecessori: di Nostro Moto » proprio, certa scienza e pienezza della nostra » Apostolica autorità, con il consiglio e parere di detti Cardinali Inquisitori, ordiniamo » e dichiariamo, che in quelle Città, e Luoghi, » ove trovasi fissato il Tribunale della Santa » Inquisizione, mediante la residenza degl' Inquisitori, i Patentati, che si chiamano *Privilegiati*, non siano più di cinque, cioè l' Inquisitore medesimo, il Fiscale, il Procuratore » dei Rei, il Notajo, o sia Cancelliere, e il Mandatario. E che nelle altre Città, Terre, o » Luoghi, ove non risiedono gl' Inquisitori, » ma i loro Vicarj Foranei, li Patentati Privilegiati non siano più di tre, cioè il medesimo Vicario, il Cancelliere, o sia Notajo, e » il Mandatario: conciossiachè senza l'opera » di tali Ministri non potrebbe sussistere il » Tribunale della Santa Inquisizione.

Quali sono i Patentati Privilegiati.

§. 5. » La deputazione de' suddetti Vicarj, » Fiscali, Procuratori dei Rei, Cancellieri, e » Mandatarj, vogliamo che, privativamente ad » ogni altro, spetti ed appertenga, come di presente appartiene, alla detta nostra congregazione dei Cardinali Generali Inquisitori, » e che da essa se ne spediscano le Patenti firmate, e sottoscritte di propria loro mano; e » per quello appartiene alla deputazione degl' Inquisitori locali, vogliamo si osservi il » solito, e quello stesso che si osserva presentemente.

A chi appartiene la deputazione de' medesimi.

§. 6. » Non sarà perciò lecito ai Vescovi » dare a veruno alcuna patente, o viglietto di » Uffiziale, Ministro, o Familiare del S. Officio, dovendo i Vescovi, anche nei Processi, » e Cause di Fede, prevalersi de' proprj loro » Uffiziali, e Ministri ordinarj, e così nettampoco sarà lecito agl' Inquisitori locali di dare » a veruno alcuna Patente di Vicario, di Fiscale, di procuratore de' Rei, di Cancelliere,

» o di Mandatario; anzi neppure sarà lecito ai » medesimi deputare questi tali Uffiziali per » modo di provisione con il titolo di Pro-Vi» cario, Pro-Fiscale, Pro-Mandatario, e simi» li; ma solamente potranno, o dovranno i » suddetti Inquisitori Locali, in caso di vacan» za di alcuno de' riferiti Uffizj, proporre alla » Congregazione tre soggetti per l' Uffizio, che » vaca, con rappresentare nello stesso tempo » le qualità, e i requisiti di ciaschedano, se» condo le istruzioni, e le lettere circolari più » volte trasmesse da essa Congregazione. E » se mai nel frattempo della vacanza, o anche » di altro forzoso impedimento, occorresse il » bisogno di fare senza indugio qualche atto » appartenente ad alcuno de' suddetti Uffiziali; » in tal solo caso permettiamo agl' Inquisitori » Locali di deputare in iscritto, e per quel» l'unico atto, Persona onesta ed idonea, colle » facoltà necessaria ed opportune.

Qualità necessarie nei Patentati privilegiati.

§. 7. » Prima di concedere alcuna di detta » Patenti Privilegiate, dovrà la Congregazione » attentamente osservare, come ha sempre mai » lodevolmente osservato, che quei soggetti, » a cui si concedono, siano persone di buona » fama, non inquiete, non rissose, non disso» lute, non Inquisite, o contumaci della Giu» stizia, non gravate di molti debiti; e che non » abbiano attualmente inimicizie: che non sia» no Soldati, non Patentati, Uffiziali, o Mini» stri di altro Tribunale, o Magistrato; e par» ticolarmente che fuori del caso di vera ne» cessità, non siano Parrochi, o Sacerdoti, » da' quali, per altro qualunque titolo si eser» citi la cura dell' Anime: nè siano Vicarj Fo» ranei, Cancellieri, o Ministri della Curia Ve» scovile.

§. 8. » Di più dovrà osservare, che cia» scuno di detti Patentati Privilegiati sia vera» mente abile, idoneo, e proporzionato ad eser» citare per se stesso l'impiego, per cui se gli » concede la patente; e perciò, che i Vicarj » siano veramente forniti di zelo, prudenza, » e dottrina sufficiente, in quanto permette la » qualità del luogo: che siano Sacerdoti Rego» lari, se possono aversi Regolari, non però » Minori Osservanti, nè Cappuccini. Che non » si deputi, e constituisca un Vicario in ogni » Terra o Luogo, ma di più Terre, e Luoghi si » formi un solo Vicariato, e nel più grosso, e » popolato di essi, in cui il Vescovo sia solito » di tenere il suo Vicario Foraneo, si deputi e » costituisca il Vicario del S. Offizio, restrin» gendo in tal guisa, per quanta è possibile, » il numero dei Vicariati, e sopprimendo quel» li, che l' esperimento del tempo passato ha » fatto o farà conoscere non essere necessarj » per conservare la purità della S. Fede.

§. 9. » Che tanto il Fiscale, come il pro» curatore de' Rei, siano sempre Dottori di leg» ge, ed attualmente addetti alla Professione » Legale. Che almeno per l'avvenire restino » esattamente eseguiti gli ordini altre volte » dati da essa Congregazione, cioè che i Can» cellieri non siano persone nobili, ma Notaj » di Professione, oppure Cherici Secolari, ca» paci, ed abili per esercitare un tale impiego. » Che molto meno il Mandatario sia persona » nobile; anzi neppure Mercadante, ma al più » semplice Artegiano, sempre, però persona » onesta e dabbene. E finalmente, che niuno » di detti Patentati Privilegiati possieda quan» tità considerabile di Beni, specialmente sta» bili: e che ciascheduno di detti impieghi si » conceda ad una sola e non a più persone, e » che in una medesima Famiglia non mai vi » siano due patentati Privilegiati.

Le patenti privilegiate si concedano gratis.

§. 10. » La concessione di dette Patenti pri» vilegiate dovrà farsi in tutto gratis, onde per » ottenere dagli Inquisitori Locali la nomina » di detti Uffizj Privilegiati, si proibisce es» pressamente ai medesimi Inquisitori di rice» vere sotto qualsivoglia titolo, o pretesto, pro» messa, o donativo di sorta veruna, tanto » avanti, che dopo la nomina: come pure si » proibisce agl' istessi Inquisitori, e a quelli, » che saranno da loro nominati, di promette» re, o dare alli Ministri, ed Uffiziali di Ro» ma, e respettivamente a questi, di ricevere » danaro, o altra benchè minima cosa, per la » spedizione, e consegna delle Patenti. E con» travvenendo alcuno di essi, oltre la priva» zione dell' Uffizio, o di ogni altro impiego » nella S. Inquisizione, vogliamo che incor» rano *ipso facto* nella Scomunica maggiore ri» servata a Noi, e nostri Successori, e di più » se saranno Regolari, cadano parimente *ipso* » *facto* nella privazione della voce attiva, e » passiva, e nella inabilità perpetua a qualun» que grado della loro Religione: permetten» dosi solamente il dare, e respettivamente ri» cevere da chi voglia spontaneamente darli, » quei donativi di esculenti, e poculenti, che » si sogliono dare, e ricevere nelle Feste del

Santo Natale, e nel principio d'Agosto, purchè i suddetti donativi si facciano senza fraude, e possano consumarsi in tre giorni.

Pesi dei Patentati privilegiati.

§. 11. » I suddetti Inquisitori, Vicarj, Fiscali, Procuratori de' Rei, Cancellieri, e Mandatarj saranno tenuti a prestare il solito giuramento *de fide et silentio in perpetuum servando*, e ciascheduno di essi ad esercitare l'Uffizio, che se gli commette, con tutta attenzione, e diligenza: Per lo che dovranno continuamente abitare con fisso, e stabile domicilio, in quel luogo, ove debbono esercitare l'impiego destinatogli nella Patente; Nè da questa continua residenza potrà alcuno di essi essere dispensato per qualunque sia causa dagl'Inquisitori Locali: Riservando però alla Congregazione de'Cardinali Inquisitori la facoltà di accordare la licenza di assentarsi per pochi giorni, qualora vi concorra giusta e legittima causa, è non possa probabilmente temersi, che patisca perciò il buon servigio del Tribunale; Anzi che, in caso di mancanza, saranno tenuti i medesimi Inquisitori farne sollecita rappresentanza alla Congregazione, e attendere da essa le opportune providenze.

Privilegi de' Patentati privilegiati.

§. 12. » In premio poi, correspettività, e retribuzione dell'attenzione, e fatiche loro e del peso suddetto di risedere, i soprannominati Patentati Privilegiati, quali servono al S. Tribunale senza mercede, e salario alcuno, oltre le grazie spirituali concedute dai Sommi Pontefici nostri Predecessori, quali ancor Noi rinnoviamo, è confermiamo, goderanno ancora, e dovranno godere degl'infrascritti Privilegj nel modo che sieguo.

Delazione dell'armi.

§. 13. » Primieramente godranno il Privilegio non solamente per se, ma ancora per un loro Servitore attuale, quando il Patentato Privilegiato non sia Regolare, ma Secolare, della libera delazione delle armi tanto offensive, che difensive, non solamente per propria difesa loro, ma pur anche del Sant'Officio; Eccettuate però le armi proibite nello Stato Ecclesiastico anche ai Ministri delle Corti Secolari, nella Bolla: *Cum vices ejus*, di S. Pio V. nell'altra: *Etsi cuncta*, di Alessandro VIII. e nell'altra: *In supremo Justitiae Solio*, di Clemente XII. Quali armi non sarà loro lecito portare, nè ritenere, sotto le pene contenute in dette Costituzioni. E tutto ciò senza pregiudizio dei Decreti altre volte fatti per le Inquisizioni fuori di Stato, cioè che i Patentati Privilegiati del S. Offizio possano portare, e ritenere quelle medesime armi, che possono ivi portare e ritenere i Ministri delle Corti Secolari.

Esenzione dai pesi Comunit. Esenzione dai pesi personali.

§. 14. » Dovranno inoltre i suddetti Patentati Privilegiati riputarsi *in omnibus ad instar Clericorum*, e perciò godere di quella medesima esenzione, della quale godono gli Ecclesiastici, dai pesi Comunitativi, tanto personali, che reali. In virtù dell' esenzione personale non potranno i detti Patentati Privilegiati, essere angariati, o perangariati, e molto meno rappresagliati per debiti delle loro Comunità; anzi neppure essere costretti ad accettare alcun Uffizio, o Carica pubblica: qual Privilegio di esenzione dalle Cariche pubbliche è stato da Noi conceduto anche ai Bargelli, e Custodi delle Carceri. Ma se nondimeno alcuno di essi di sua spontanea volontà chiederà, ovvero accetterà alcuna delle Cariche pubbliche, vogliamo che in tal caso, senz' altra dichiarazione, s'intenda *ipso facto* decaduto e privato non solo del Privilegio personale, del quale parliamo, ma pure anche del Privilegio del foro del S. Officio, del quale si parlerà più sotto, e che resti soggetto alla Giurisdizione dei Magistrati, e Governatori Locali, in tutto ciò, che appartiene all' esercizio di essa Carica, e di più che non possa in appresso scusarsi dall' accettare e dall' esercitare ogni altra Carica, ed ogni altro Uffizio tanto lucroso, che non lucroso; pei quale venga eletto dalla medesima Comunità.

Esenzione dai pesi reali.

§. 15. » In virtù dell' esenzione reale, vogliamo, che i beni spettanti alli più volte nominati Patentati Privilegiati, in qualunque luogo posti, e situati, sieno pienamente esenti da tutte quelle collette, e pesi Comunitativi, dai quali sono esenti gli Ecclesiastici; Ma rispetto a quelli, dai quali per qualunque sia ragione non sono esenti gli ecclesiastici, nettampoco saranno esenti i beni di detti Patentati Privilegiati; dovendosi, come si è detto, l'esenzione reale di questi regolare in tutto e per tutto, come quella degli Ecclesiastici.

§. 16. » Ma sebbene i patentati Privilegiati godono e debbono godere *ad instar Ecclesiasticorum* il Privilegio di esenzione, tanto personale, cha reale dai pesi Comunitativi, co-

» me si è detto fin' ora; non godono però, nè » debbono goder alcuna sorta d' Immunità locale, o sia nelle loro Case, o sia ne' loro Poderi; E perciò dichiariamo non esser lecito » nè permesso ai medesimi Patentati tenere sopra le loro Case, Cantine, Botteghe, o Possessioni, l' Arme, e l' Insegna del S. Officio, » volendo che questo sia solamente permesso » nella Casa, e luogo, ove è stabilito, e si tiene il Tribunale.

Privilegio del Foro del S. Officio.

§. 17. » Oltre i suddetti due Privilegj della » delazione delle Armi e della esenzione tanto » personale, che reale dai pesi Comunitativi, » gl' Inquisitori locali, a Vicarj Fiscali Procuratori de' rei, Cancellieri, e Mandatarj suddetti, e quando alcuni di essi abbin moglie, » anche le loro mogli, e finalmente i figliuoli, » purchè abitino, e convivano ad una stessa » mensa con loro, debbono ancora, e dovranno godere del Privilegio del Foro, che chiamasi del S. Officio, tanto in Civile, che in » Criminale; purchè però non siano Vicarj Foranei, Cancellieri, o altri Ministri della Curia Vescovile, oppur Parrochi, o altri Sacerdoti con cura di Anima; poichè qualora » questi per vera indispensabile necessità siano destinati ad esercitare alcuni de' suddetti » impieghi Privilegiati del S. Officio, non perciò potranno sottrarsi, ma dovranno sempre, » come prima, rimaner soggetti all' obbedienza, Foro, e giurisdizione del Vescovo.

Cause Civili.

§. 18. » Affinchè poi in ordine a questo » Privilegio del Foro non insorga in avvenire, » per quanto è possibile, alcuna dubbiezza e » controversia: incominciando *dalle Cause Civili*, ordiniamo e dichiariamo, che li suddetti Patentati Privilegiati debbano goderne, » quando sono Cause indifferenti, ma non » quando sono Cause *Feudali*, o *Fiscali*, o » quando si tratti di pagamento di collette, e » Gabelle, per le quali I suddetti Privilegiati » non siano, come sopra, esenti; poichè tali » Cause dovranno sempre conoscersi, e terminarsi da i suoi Giudici proprj, cioè da i Giudici Fiscali, et Ordinarj. E così pure dovranno sempre conoscersi, e terminarsi da » I Giudici, e Congreg. della Fabbrica di S. » Pietro, le Cause tra la medesima Fabbrica, » e li suddetti Patentati Privilegiati, per l' esecuzione e adempimento de' Legati Pii. »

§. 19. » Inoltre li suddetti Privilegiati goderanno, e dovranno godere di detto Privilegio nelle Cause indifferenti, quando essi » sono rei convenuti, ma non quando sono Attori, imperciocchè essendo Attori, devono » seguire il Foro del Reo; Eccettuiamo però da » questa regola quelle Inquisizioni, nelle quali per lunga consuetudine di sopra quarant' anni indietro, li detti Patentati Privilegiati del S. Officio hanno legittimamente » prescritto il Privilegio di trarre al foro di esso S. Officio anche le Cause Civili, nelle quali essi sono Attori; poichè rispetto a queste » tali Inquisizioni, non vogliamo che s' innovi » cosa alcuna, ma anzi si osservi per l' avvenire la consuetudine già introdotta e prescritta, nella stessa maniera, che si osserva » presentemente; Purchè però sia stata altre » volte in passato ammessa, ed approvata in » contradditorio Giudizio dalla piena Congregazione dei Cardinali Inquisitori, altrimenti » non debba attendersi in conto veruno. »

§. 20. » Se i pupilli, o vedove, o altre miserabili persone, che per Privilegio chiuso » in *corpore Juris* godono il diritto di eleggere, » e variare il foro, vorranno agire per alcuna » Causa civile e indifferente contro alcuno di » detti Patentati Privilegiati del S. Officio, potranno bensì godere del suddetto Privilegio » di eleggere e variare, ma però sempre dentro il medesimo Foro del S. Officio: Cosicchè » sarà in loro arbitrio, ed elezione convenire il Patentato Privilegiato o nella nostra » Curia avanti Monsignore Assessore, declinando dall' Inquisitore, o Vicario Locale; » avanti l' Inquisitore, o Vicario locale declinando il Tribunale di Monsignor Assessore, ma non mai sarà in loro arbitrio di eleggere altro Giudice fuori del S. Officio. »

§. 21. » E perchè non avvenga in avvenire, come qualche volta è avvenuto in passato, che il Patentato Privilegiato del S. Officio, dopo aver prestato il suo consenso nella » Giurisdizione di altro Giudice fuori di esso » S. Officio, pretenda declinare dal Foro, nel » quale ha acconsentito, con abuso del suo » Privilegio, e con perturbare così il buon ordine della Giustizia; pertanto vogliamo, e » dichiariamo, che se alcuno di detti Patentati Privilegiati, dentro il termine di tre giorni, dopo essere stata contra di lui riprodotta » la prima citazione, o monitorio avanti altro » Giudice ordinario, e competente, non avrà » espressamente allegata negli Atti del S. Offi-

» cio, o intimata all'Attore la declinazione del » Foro, oppure non avrà fatta eseguire contra » il medesimo Attore la opportuna citazione » ad *videndum reassumi, et inhiberi* avanti Monsignor Assessore, oppur avanti l'Inquisitore, o Vicario Locale, non possa più allegarla durante quella istanza, ma che questa » debba onninamente proseguirsi e terminarsi avanti quel Giudice e Tribunale, in cui » avrà, come sopra, benchè tacitamente acconsentito; ancorchè la suddetta prima citazione, o il suddetto Monitorio siano stati » contra di lui eseguiti senza alcuna precedente licenza, o *Exequatur* dell'Inquisitore Locale, o di Monsignor Assessore, quale dichiariamo non essere necessario per lo effetto suddetto.

§. 22. » Per la medesima ragione, nelle » Cause Civili di riconvenzione, il Patentato » Privilegiato, che sarà riconvenuto, non potrà in veruna istanza declinare il Foro del » Giudice, avanti il quale è stato da lui convenuto il suo Avversario. E similmente non » potrà in veruna istanza declinare il Foro del » Giudice ordinario, quando sarà chiamato » come Autore laudato, a liberare il reo dalle » molestie.

§. 23. » Accade bene spesso il caso, che » dopo introdotta la causa avanti il Giudice » ordinario e competente, sopravviene al reo » convenuto il Privilegio del Sant'Officio, o » perchè il Patentato privilegiato succeda al » Defonto non privilegiato, o perchè il reo » convenuto, pendente la lite, venga ad essere deputato dalla Congregazione per uno » di detti impieghi Privilegiati del Santo Officio. Vogliamo pertanto, e dichiariamo, che in » tali casi, o altri simili, ne' quali sopravvenga il Privilegio, non pertanto possa avvocarsi la Causa dal Giudice Ordinario, avanti il quale si troverà introdotta, neppure » colla clausola *in statu, et terminis, et stari* » *indicationi quoad jura producta:* Ma che debba prima consumarsi l'istanza, e solamente » poi possa riassumersi dal Tribunale del Sant'Officio, colla Clausula suddetta, per l'istanza ulteriore, qualora il Giudicato dell'Ordinario sia di sua natura appellabile, e non » essendo di sua natura appellabile, quando » col rescritto della piena Congregazione debba commettersi ulteriormente, o in suspensivo, o in devolutivo.

Esecuzione dei Mandati di altri Giudici.

§. 24. » In tutti però e singolari casi, » ne' quali abbiamo dichiarato, che li sopranominati Patentati privilegiati non debbano » godere il Privilegio del foro del Sant'Officio, » se la Parte vorrà procedere all'esecuzione » del Mandato spedito dal Giudice Ordinario, » vogliamo che si faccia la dovuta distinzione » tra l'esecuzione reale, e l'esecuzione personale. L'esecuzione reale potrà farsi liberamente senza alcuna precedente licenza, a » senza alcun precedente *Exequatur* degl' Inquisitori, o Vicarj locali, o di Munsignor » Assessore, purchè però non si faccia dentro » la Casa di attuale abitazione del Patentato » Privilegiato, poichè volendosi fare dentro la » Casa, ove questi attualmente abita, vogliamo, che se ne prenda prima l'*Exequatur*, » o da detto Monsignore Assessore, oppure » dell'Inquisitore, o Vicario locale.

§. 25. » Qualora poi voglia venirsi all'esecuzione personale contra il Patentato privilegiato, dovrà sempre ottenersene il permesso, e l'*Exequatur*, o dall'Inquisitore locale, o da Mansignor Assessore, quali però » tanto nel primo caso di esecuzione reale dentro la Casa, quanto nell'altro di esecuzione » personale, saranno tenuti di darlo in tutto » *gratis*, prontamente, e senza alcuna precedente citazione, a molto meno esame, e discussione della Causa: E solamente per l'esecuzione contra la persona potrà, o dovrà » aggiungersi all'*Exequatur*, in grazia, e per » comodo del Privilegiato, la Clausula: *Ostendatur per sex dies ante;* come si costuma cogli Uffiziali delle Milizie, e con altri simili » Privilegiati.

§. 26. » All'incontro in tutti e singoli casi, » ne' quali abbiamo di sopra dichiarato, che » li Patentati Privilegiati debbano godere del » Privilegio del Foro del S. Officio, vogliamo, » ed ordiniamo che il Tribunale del S. Officio » faccia anche esso la dovuta distinzione, nel » commettere le Cause Civili, tra quelle, che » sono di somma appellabile, e quelle, che » sono di somma solamente ricorribile: di modo che nelle Cause di somma ricorribile debba ancor egli osservare le regole già da Noi » prescritte alla Nostra Segnatura di Giustizia, ed agli altri Tribunali di Roma, tanto » in ordine alla remissione delle medesime *ad* » *Partes*, quanto in ordine al trasporto degli » Atti, ed alle Propine. E che inoltre nelle

» Cause de' danni dati, siano casuali, o siano » studiosi, debba il Tribunale del S. Officio » ancor esso uniformarsi alla nostra Constituzione » zione dei 25. Gennajo 1751.

Cause Criminali

§. 27. » E quindi passando dalle Cause Civili » vili alle Cause Criminali, è stato già altre » volte stabilito da detta Nostra Congregazione » ne dei Cardinali Inquisitori Generali, e Noi » ancora inerendo alla medesima, ordiniamo, » e stabiliamo, che li sunnominati Patentati » Privilegiati godano, e debbono godere nelle » Cause passive, il Privilegio del Foro del S. » Officio, privativamente a qualunque altro » Giudice, e Tribunale, di maniera che questi » sti non possano in esse intromettersi neppure » re per consenso de' medesimi Patentati: Volendo » lendo Noi, che questo Privilegio nelle Cause » se passive Criminali s'intenda conceduto non » tanto in riguardo alle Persone, quanto o » piuttosto alla Sacra Inquisizione, cosicchè » non possa al medesimo nè tacitamente, nè » espressamente rinunciarsi: E che all'incontro » tro nelle Cause attive, li detti Patentati Privilegiati » vilegiati godano il Privilegio del Foro *cumulative tantum*, cosicchè nè gl' Inquisitori locali, » cali, nè Monsignore Assessore possano avocarle » carle dal Giudice Ordinario, quando il Giudice » dice Ordinario, o a querela dello stesso Privilegiato, » vilegiato, oppure anche *ex Officio*, o in altro » tro qualunque modo avrà prevenuto nella » Cattura dell' Inquisito.

§. 28. » Da questo Privilegio del Foro del » S. Officio nelle Cause Criminali passivo, si » eccettuano primieramente tutti quei casi, e » delitti, per li quali secondo la disposizione » de' Sacri Canoni li Chierici delinquenti non » godono il Privilegio del Foro Ecclesiastico: » co: dovendo osservarsi per regola generale, » che dove non ha luogo rispetto ai Chierici il » Privilegio del Foro Ecclesiastico, non deve » neppure aver luogo il privilegio del Foro del » Sant' Officio rispetto ai suddetti Patentati, » quali, come si è detto, debbono in tutto riputarsi » putarsi *ad instar Clericorum*: donde ancora » siegue, che siccome i Chierici ritrovati *in fragranti crimine*, o con armi indosso proibite » bite dalle suddette Apostoliche Costituzioni, » ni, possono arrestarsi e carcerarsi dal Giudice » dice laico, o sua famiglia, ad effetto però di » rimetterli, immediatamente, che quelli allegano » legano il Privilegio del Clericato, al suo proprio » prio Giudice Ecclesiastico: così anche possa » no prendersi infragranti, o con dette Armi » proibite indosso, li suddetti Patentati Privilegiati » legiati del Sant' Officio, ad effetto però di rimetterli » metterli al Tribunale di esso S. Officio, subito » bito che questi alleghino, il loro Privilegio, » ed esibiscano la loro Patente privilegiata.

§. 29. » Similmente si eccettuano per Decreti » creti altre volte fatti dalla medesima Congregazione, » gregazione, quali Noi approviamo, e confermiamo, » miamo, tutti quei casi, ne' quali si tratti di » mancanza, o fraude commessa nell' esercizio » delle arti loro, dai suddetti Patentati Privilegiati, » legiati, quali siano Mercanti, Bottegaj, ovvero » vero Artisti; poichè in queste Cause, benchè » chè passive, non dee loro suffragare il Privilegio » vilegio del Foro del Sant' Officio, ma debbono » bono come ogni altro, restar sottoposti alla » visita e Giurisdizione de' Magistrati e Giudici » dici Ordinarj, ed alle pene contenute nei loro » ro Editti, e questo medesimo dovrà osservarsi » varsi rispetto ai Notarj o Cancellieri; poichè, » non ostante che sieno Patentati Privilegiati, » pur tuttavia, in ciò, che riguardi li Bandi » del Prefetto degli Archivj, dovranno essere » sottoposti, come ogni altro non privilegiato, » alla visita, giurisdizione, e punizione del » medesimo.

§. 30. » E cosippure qualunque si sia di » detti Patentati Privilegiati, benchè non Artista, » tista, non Bottegajo, nè Mercante, dee restar » star sottoposto, come ogni altro non Privilegiato, » giato, alla Giurisdizione del Giudice Ordinario » nario competente, quante volte cada in commesso, » messo, fraudando le publiche Gabelle. Vogliamo » gliamo però, che tanto nel caso di mancanza » za commessa nell' esercizio dell' Arte propria, » pria, quanto nel caso di fraude commessa » in pregiudizio delle pubbliche Gabelle, sia » sempre salva la persona del Patentato Privilegiato, » legiato, di maniera che questa non possa » carcerarsi, nè punirsi nella persona, senonchè » chè dal medesimo S. Officio; quale per tale » effetto potrà chiedere, e farsi rimettere gli » Atti fatti dal detto Giudice Ordinario: o » che se mai per rinvenire la fraude, che si » pretenda commessa in pregiudizio delle pubbliche » bliche gabelle, gli Appaltatori delle medesime » me vorranno, che si faccia alcuna perquisizione » zione nelle case di essi Patentati privilegiati, » ti, queste non si facciano senza l'intervento » to della persona da deputarsi dall' Inquisitore, » tore, o Vicario del luogo, ove si vuol fare

» la perquisizione; quali però saranno tenuti » a deputarla immediatamente, e senza verun » indugio, sotto pena, in caso di ritardo, di » essere tenuti del proprio a tutti i danni ed » interesse.

Patentati semplici. §. 31. » Quanto fin' ora abbiamo ordinato, o decretato, riguarda, ed appartiene ai » soli Patentati privilegiati; ora parlando degli altri, che si chiamano Patentati semplici, » sono questi tutti coloro, che in qualche » modo servono alla S. Inquisizione, ma non » sono Inquisitori, nè Vicarj, non sono Fiscali, ne Procuratori de' Rei, non sono Cancellieri, nè Mandataj del S. Officio.

Consultori. §. 32. » Fra questi semplici Patentati, o » vogliamo dire semplici Famigliari del S. Officio, tengono il primo luogo coloro, che

Come debbono deputarsi. » chiamansi *Consultori*. La nomina di questi » in ciascheduna Inquisizione spetta ed appartiene ai rispettivi Inquisitori locali, quali » però non vogliamo, che possano concedere » o consegnare in avvenire ad alcuno la Patente di Consultore, se non dopo che la nomina delle persone da essi fatte siano state » lette, ed approvata dalla Congregazione dei » Cardinali Generali Inquisitori: essendo ben » certi che la detta Congregazione non approverà per Consultori, se non persone di buona ed integra fama, di pietà, e di dottrina: » che averà il necessario riguardo, affinchè altri siano Teologi, ed altri Canonisti, o Leggisti di Professione, quali possano all' occorrenza rivedere anche stampe, o libri: o » che il numero di essi non acceda il bisogno » di quella Inquisizione, a coi devono servire.

Pesi, e Privilegi de' medesimi. §. 33. » In premio del loro servigio, o » della residenza, che dovranno fare i suddetti » Consultori, per trovarsi pronti ad ogni occorrenza del Tribunale, avrà ciascheduno » di essi, oltre l' acquisto delle Indulgenze, » e grazie spirituali, il Privilegio della delazione dell' Armi non proibite dalle suddette Costituzioni Apostoliche, purchè però

Delazione dell' Armi. » non siano Regolari; anzi di più i Consultori » suddetti potranno comunicare il medesimo » privilegio della delazione delle Armi anche » ad un loro attuale Servitore, nella maniera, » che si dirà in appresso, purchè non sia Bottegajo, nè Mercante, o purchè non sia Parente di quel Consultore, che lo nomina. » All' incontro i Consultori Regolari, ai quali » non conviene nè avere per se, nè comunicare ad altri il Privilegio di portar Armi, » avranno in luogo di questo un' altro Privilegio, cioè, che non potranno essere rimossi » da' loro Superiori dal Convento di quel luogo, ove devono servire al S. Officio, senza » giusta causa, e senza saputa, e consenso di » detta Nostra Congregazione; ben inteso però, » che in ogni altra cosa, che riguardi alla disciplina Regolare, debbano come ogni altro » obbedire al proprio Superiore.

Consultori Regolari.

Altri Famigliari e semplici Patentati. §. 34. » In quelle Inquisizioni, ove per » lunga e inveterata consuetudine gl' Inquisitori locali sono in possesso di nominare, oltre i suddetti Consultori, altri Famigliari del » S. Officio, coll' acquisto delle Indulgenze, e » colle facoltà di portar Armi, come per esempio, il Bargello, il Custode delle Carceri, il » Provveditore de' Carcerati, e simili, permettiamo, che ancora in avvenire possano » eleggerli, e deputarli, purchè la nomina, ed » elezione di tali persone sia letta, ed approvata, come sopra, da detta Congregazione. » Incaricando Noi alla medesima Congregazione di avvertire coll' usata diligenza, che » non siano persone discole, o rissose; che » siano di qualità o condizione, proporzionate » all' impiego, a coi sono nominate; o che il » numero di esse non ecceda il puro e preciso » bisogno.

§. 35. » Fuori del suddetto Privilegio delle » Armi, non potranno i Consultori, o altri » Famigliari, arrogarsi, o pretendere verun » altro di quei Privilegj, che competono, come » sopra, ai soli Patentati privilegiati; o perciò » non potranno pretendere di esser esenti dal » pesi reali, o personali delle respettive Comunità, qualora tal esenzione non gli competa per essere Ecclesiastici, o per altro titolo legittimo; o molto meno potranno pretendere il Privilegio del Foro del S. Officio, » se pure non sia stato ad alcuno di essi specialmente conceduto da detta Nostra Congregazione per titolo oneroso, come in fatti è » stato giustamente ad alcuni pochi conceduto; ma non essendo, che semplici Patentati, » resteranno, come prima, soggetti tanto in » Civile, che in Criminale, al Foro e Giurisdizione dei loro Giudici ordinarj e competenti, per qualunque sia causa, o delitto, » anche di delazione, o ritenzione d' Armi proibite in dette Apostoliche Costituzioni; vo-

» lendo Noi, che ancor questo delitto appar» tenga ai Giudici ordinarj, quando si tratta » di Patentati del S. Officio, che, secondo la » presente Costituzione, non godono il Privi» legio del Foro.

Patentati semplici del l'Inquisizione di Ancona.

§. 36. » Ma perchè nell'Inquisizione *di Ancona* è stato solito da tempo antichissimo, e » si osserva tuttavia pacificamente, che anche » i Consultori, ed altri suddetti Famigliari, » benchè semplici Patentati, godono il Privi» legio del Foro del Sant'Officio; Vogliamo » perciò, che tale consuetudine dell'inquisi» zione di Ancona, quale sappiamo essere stata » più volte da detta Congregazione, ed anche » da Noi stessi ammessa ed approvata, debba » osservarsi ancora per lo avvenire; e così pa» rimente debba osservarsi, quando vi sia in » alcun'altra Inquisizione del Nostro Stato » Ecclesiastico, purchè però sia pacifica, ed » antica, e purchè in passato sia stata ammes» sa, ed approvata dalla Congregazione dei » Cardinali Inquisitori, o da Noi, e da'Nostri » Predecessori, come quella di Ancona; altri» menti non debba attendersi in conto veru» no; e di più con espressa dichiarazione, che » una tal consuetudine non suffraghi neppure » per la Inquisizione di Ancona, che pel solo » Privilegio del Foro, e non mai per l'altro » dell'esenzione da' pesi Comunitativi; e che il » detto Privilegio del Foro si osservi, e si re» goli colle stessa regole, e modificazioni, colle » quali abbiamo poch'anzi dichiarato, che » debbono goderlo i Patentati privilegiati.

Registro delle Patenti.

§. 37. » Ad effetto poi di evitare qualsivo» glia confusione, vogliamo, che ciascheduna » Patente, o sia privilegiata, o semplice, tanto » per la suddetta Inquisizione di Ancona, » quanto per ogni altra Inquisizione, compre» se ancor quelle dei Servitori de'Consultori, » prima di consegnarsi al Patentato, sia regi» strata negli atti della Cancellaria di questa » Nostra Universale Inquisizione; e che niuna » di esse abbia alcuna forza e valore, se in » calce, o a tergo non apparirà la fede del suo » registro colla specifica espressione dell'Uffi» cio dell'Inquisizione o Vicariato, per cui » dee servire, come per esempio — *Patente* » *privilegiata d'Inquisitore, (di Fiscale, e si*» *mili), per l'Inquisizione di Fermo — Patente* » *privilegiata di Vicario, (Notajo, e simili)* » *pe'l Vicario del tale e tal luogo nella Inquisi*» *zione di Fermo — Patente semplice di Consul*» *tore, (di Custode delle Carceri, e simili), per* » *la tale, o tale Inquisizione.*

Abolizione de' Viglietti.

§. 38. » E perchè ci è noto, che alcuni, in » vece di lettere Patenti, hanno conceduto » semplici Viglietti di Famigliarità del San» t'Officio, nel numero e qualità de'quali si » potrebbe più facilmente fraudare la Nostra » volontà, e risoluta intenzione: perciò an» nullando, e dichiarando irriti, cassi, e nulli » tutti e singoli Viglietti di Famigliarità, che » sono stati dati fin'ora, o che in avvenire si » dassero, eziandio a' proprj Servitori, tanto » dagl'Inquisitori locali, quanto anche da ogni » altro Uffiziale, o Ministro del S. Officio, » maggiore o minore di detti Inquisitori: or» diniamo e comandiamo agli esecutori di qua» lunque sia Corte Ecclesiastica, o Laicale, » che essendo loro esibiti somiglianti semplici » Viglietti, non solo non debbano attender» li, ma anzi debbano toglierli dalle mani di » coloro, che avranno avuto l'ardimento di » esibirli, e che debbano mandarsi immedia» tamente a questa Nostra universale Inquisi» zione, ad effetto che da essa vengano debi» tamente mortificati quelli, che li avranno » conceduti.

Moderazione del numero de' Vicariati.

§. 39. » Incarichiamo finalmente alla detta » Nostra Congregazione dei Cardinali Generali » Inquisitori, e al moderno Nostro Assessore, » di proseguire incessantemente con quello » stesso zelo, con cui hanno già incominciato, » l'opera utilissima di ridurre il numero dei » Vicariati, con sopprimere quelli, che l'espe» rimento del tempo passato ha fatto conoscere » non esser necessarj; Ed esaminando lo stato, » ed il bisogno di ciascheduna Inquisizione lo» cale, di fissare una volta per sempre il nu» mero dei Consultori, e degli altri semplici » Famigliari, secondo l'esigenza di quella tale » Inquisizione, ad effetto di tenerne a perpe» tua memoria un'Elenco ben distinto, ed or» dinato, nella Cancellaria di questa Nostra » Universale Inquisizione; giacchè è stato più » volte riconosciuto dalla medesima Congre» gazione, che il soverchio numero o di dette » Vicarie, o di detti semplici Patentati, in vece » di giovare al buon servigio della S. Inquisi» zione, reca piuttosto discredito, e detrimento.

E de' Consultori e Famigliari.

§. 40. » Tutto ciò, che abbiamo fin qui de» terminato, appartiene alle Inquisizioni par» ticolari costituite in diverse parti del nostro » Stato Ecclesiastico fuori di Roma. Per que-

» sta di Roma, che sta sotto gli occhi nostri, » e dei Cardinali Generali Inquisitori, come » pure per gli Uffiziali, Ministri, ed Inservienti al Tribunale della medesima dentro » in Città, e suoi Contorni, non abbiamo cosa » da insinuare, o provvedere, oltre quello, » che è stato saviamente provveduto, e si provvede opportunamente alle occorrenze da essi » Cardinali Inquisitori, tanto rispetto alla loro » deputazione, quanto rispetto ai loro Privilegj. Onde ci resta solamente a spiegare la » nostra volontà in rapporto alla Tenuta di » Conca, e suoi Affittuarj.

Tenuta di Conca e suoi privilegj.

§. 41. » La Tenuta di Conca posta nell'Agro Romano fu dismembrata dal Patrimonio della Camera Apostolica dal nostro » Santo Predecessore Pio V. e con tutti e singoli suoi membri, annessi, e pertinenze, » unita in perpetuo, incorporata, ed assegnata » alla Pia Casa di questa Santa Universale Inquisizione, per supplire colle rendite della » medesima alle spese necessarie, e indispensabili, che fino a quel tempo facevansi dalla » nostra Camera Apostolica, dei Ministri, ed » Uffiziali, delle Carceri, e dei Carcerati, ed » alle altre, che occorrono alla giornata. Non » pertanto però la suddetta Tenuta ha lasciato » di essere come prima Tenuta propria di questa nostra Santa Sede: E perciò, siccome i » Beni, che in qualunque altro luogo possedono le Inquisizioni particolari, sono beni » proprj della Sede Apostolica, e perciò in » tutto e per tutto esenti da qualunque gravezza, tanto ordinaria, che straordinaria, » eziandio dalle Decime Papali, imposte, e da » imporsi; così anche per la stessa ragione gode, e dee godere della medesima totale esenzione la detta Tenuta di Conca, per qualunque sorta di frutti tanto naturali, che industriali, ivi nati, e raccolti, come pure per » qualunque sorta di bestiame, che sia istrumento veramente necessario di essa Tenuta, » cioè, quel bestiame, senza il quale non potrebbe la Pia Casa o Attuario ricavare i frutti, che si producono nella medesima, e gli » utili delle sue Ferriere: e finalmente per le » Grascie, e Comestibili, che s'introducono » nella Dispensa, e si consumano dalli Inservienti, ed Operarj in essa Tenuta, e Ferriere: E questa stessa totale esenzione ancor » Noi in forma amplissima approviamo in perpetuo, e confermiamo.

§. 42. » Anzi per maggior fermezza della » medesima, siccome i nostri Predecessori, e » Noi stessi, quante volte è insorta sopra detta » esenzione alcuna dubbiezza tra la nostra Camera Apostolica, e la detta Pia Casa, abbiamo voluto giudicarne nella Congregazione, che si tiene il Giovedì di ciascuna settimana: Così parimente riserviamo a Noi stessi, ed alli nostri Successori, la cognizione e » decisione di tali controversie nella medesima » Congregazione del Giovedì, quando mai insorgessero in avvenire, o fossero di già insorte e pendenti: E dello stesso Privilegio » vogliamo, che godano tutte le altre Inquisizioni particolari, quante volte nasca alcuna » lite circa l'esenzione dei beni alle medesime » appartenenti, siccome di fatti ne hanno sempre goduto in passato.

§. 43. » A contemplazione della medesima Tenuta, gli Affittuarj di essa sono in possesso di godere da tempo antichissimo, non » solo per le loro proprie persone, ma ancora » per un congruo numero di altre persone, » che sono necessarie alla coltivazione, e servigio della medesima Tenuta, e sue Ferriere, di due privilegj, cioè di quello di portar » armi non proibite dalle suddette Costituzioni Apostoliche, e dell'altro del Foro del » S. Officio, tanto in Civile, che in Criminale: » Onde Noi ancora in virtù della presente lodiamo, approviamo, e confermiamo quest'antica, e ben giusta consuetudine altre » volte approvata e confermata dal nostro Predecessore Clemente VIII. ma però colle seguenti dichiarazioni, cioè:

§. 44. » Primieramente che gl'inservienti » a detta Tenuta non siano riputati per tali, » nè godano alcuno di detti due privilegj, se » non dopo che saranno stati nominati secondo » il solito dagli Affittuarj al Padre Commissario, e che il Padre Commissario gliene avrà » spedite le Lettere Patenti sottoscritte di sua » mano, e registrate negli Atti di questa Cancellaria: Volendo Noi, che i semplici viglietti, o degli Affittuarj, o del Padre Commissario, o di altro qualonque sia Uffiziale del » Sant'Ufficio, non abbiano alcun effetto o valore, anzi possano dagli Esecutori di qualsivoglia Curia impunemente disprezzarsi, col » solo peso di consegnarli a Monsignor Assessore, ad effetto di riferirli in pieno Congregazione, per punire, e mortificare quelli, che

» si saranno presi l'arbitrio di concederli contro questa nostra determinata volontà; Anzichè neppure le stesse Patenti sottoscritte dal Padre Commissario vogliamo, che siano di alcun valore, se non avranno in calce, o a tergo, la fede, e nota del loro Registro.

§. 45. » Innoltre vogliamo, che li Patentati di Conca, comprese le persone degli stessi Affittuarj, e dei loro Servitori, non eccedano in tutti il numero già stabilito dalla detta Congregazione, di cento cinquanta; e che non debbano godere di alcuno di detti privilegj, se non che durante il loro servigio. Perchè poi coloro, che partono, a sono licenziati dal servigio, non siano in ciò cagione di disordine, e di fraude, ordiniamo al Padre Commissario di non sottoscrivere le nuove Patenti in favore di quelli, che subentreranno al servigio a nomina degli Affittuarj, e respettivamente al Cancelliero, di non registrarla se non gli saranno state riportate le vecchie Patenti già concedute a coloro, che non servono più alla Tenuta: Lodando Noi, che per maggior cautela, Monsignor Assessore *pro tempore* tenga nota a parte de' suddetti Affittuarj, a Patentati di Conca, a che ne faccia relazione ogni anno nella prima, o seconda Congregazione di Genaro, che suol tenersi alla Minerva, siccome per decreto di essa Congregazione, e con nostro particolare gradimento ha incominciato a fare il moderno Monsignore Assessore.

§. 46. » Quanto poi al Privilegio del foro del Sant'Officio, vogliamo bensì, che i suddetti Inservienti, e Patentati di Conca debbano goderne, tanto nelle Cause Civili, quanto nelle Cause Criminali; ma però debbano goderne, nello stesso modo, e forma, ed in quei soli casi, ne' quali lo godono i Patentati privilegiati nelle Inquisizioni particolari fuori di Roma; e che all'opposto in tutti e singoli altri casi, ne' quali abbiamo di sopra dichiarato, che non debbano goderne i Patentati Privilegiati di dette Inquisizioni particolari, e non esser luogo alla riassunzione delle loro Cause, vogliamo similmente, e dichiariamo, che non debbano goderle, nè possano riassumersi le Cause dei Patentati di Conca.

§. 47. » Per ultimo, inerendo agli Editti provvidamente pubblicati da detta nostra Congregazione dei Cardinali Generali Inquisitori nell'anno 1703., nel 1728., nel 1743., o nel 1754., dichiariamo, che a niuno di detti Patentati di Conca sia lecito tenere sopra le porte delle Case, Botteghe, Magazzini, Orti, e simili, le insegne, ed Arme del S. Offizio, o pretendere in esse alcuna specie d'Immunità Locale; Come pure che in detta Tenuta non acquistino mai alcun diritto di legittimo asilo gli Uomini facinorosi, e contumaci della Giustizia, come più largamente si spiega nell'ultimo Editto dei 4. Gennajo 1754. quale Noi in tutto e per tutto approviamo, e confermiamo, per essere così mente e volontà nostra espressa.

§. 48. » Volendo, e decretando, che alla presente nostra Cedola di *Moto proprio*, benchè non esibita, nè registrata in Camera, e ne' suoi libri, non possa mai darsi, nè opporsi di surrezione, orrezione, nè d'alcun altro vizio, o difetto della nostra volontà, ed intenzione, nè che mai sotto tali, o altri pretesti, quantunque validi, validissimi, e giuridichi, possa essere impugnata, moderata, e rivocata, ridotta *ad viam juris*, o concedersi contra di essa l'aperizione *oris*, n altro qualunque rimedio; e che così, e non altrimenti ec. Dichiarando Noi sin d'adesso preventivamente nullo, irrito, ed invalido tutto ciò, che da ciascuno d'essi con qualsivoglia autorità, scientemente; o ignorantemente, fosse in qualunque tempo giudicato, o si tentasse di giudicare, contro la forma e disposizione della presente nostra Cedola di *moto proprio;* quale vogliamo che vaglia, e debba avere sempre, ed in perpetuo il suo pieno effetto, esecuzione, e vigore, colla semplice nostra sottoscrizione, benchè non vi siano state chiamate, sentite, ò citate qualsisieno persone, ancorchè privilegiate, e privilegiatissime, che pretendessero avervi interesse, e che per comprenderle fosse bisogno di special menzione; non ostante la Bolla di Pio IV. nostro Predecessore *de registrandis*, la regola della nostra Cancellaria *de jure quaesito non tollendo*, e quali si siano altre Costituzioni, ed ordinazioni nostre, e de' nostri Predecessori, leggi, statuti, riforme, stili, usi, consuetudini, e qualunque altra cosa, che facesse, o potesse fare in contrario, alle quali tutte e singole, avendone il tenore qui per espresso, e di parola in parola inserto, e registrato, e supplendo colla pienezza della

» nostra Potestà Pontificia ad ogni vizio, e difetto, quantunque sostanziale e formale, che » vi potesse intervenire, per questa volta sola, » e per la piena, e totale esecuzione di quanto » si contiene nella presente nostra Cedola di » *Moto proprio*, ampiamente, ed in ogni più » valida forma deroghiamo.

Dato dal nostro Palazzo di Monte Cavallo questo dì 8. Luglio 1755.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Praemissa omnia Pont. Apostolica Constitutione confirmat.

§. 49. Motu itaque proprio, et ex certa scientia, deque Apostolicae potestatis plenitudine, eamdem Schedulam, omniaque et singula in ea contenta et expressa, et a Nobis per eam, ut praefertur, sancita, volita, et ordinata, per hanc nostram perpetuo valituram Constitutionem, confirmamus, et approbamus, eisque perpetuum, et inviolabile ejusdem praesentis Sanctionis robur et firmitatem adjicimus: Atque iterum et ex integro ea omnia et singula, in omnibus et per omnia, juxta ejusdem Schedulae seriem, continentiam, et tenorem, Apostolicae Auctoritatis plenitudine praefata statuimus, volumus, et ordinamus; ac ea ab iis, ad quos spectat, et pro tempore quomodolibet spectabit in futurum, perpetuo observare, et exactissime impleri jubemus atque praecipimus.

Mandatum pro plena earumdem observantia.

§. 50. Mandantes propterea Dilectis Filiis ejusdem Tribunalis Supremae Inquisitionis contra haereticam pravitatem in Urbe nostra Assessori, aliorumque Tribunalium in temporali Ditione nostra praefata Inquisitoribus, Cancellariis, Tabellionibus, et Ministris nunc et pro tempore existentibus, aliisque ad quos pertinet, et pertinebit in futurum, ut praemissa omnia et singula observent, ac ab omnibus, ad quos spectat, et quandocumque spectabit, exactissime observari faciant: Inobedientes vero, opportunis juris, et facti remediis, ac etiam privationis officii, poena coerceant et compescant, tam ex officio, quam ad cujusvis Partis instantiam, omni et quacumque appellatione, sive recursu, etiam ad praefatam Supremam Inquisitionem, adversus praemissorum omnium et singulorum observantiam et executionem forsan interponendis, omnino postpositis et remotis.

Clausulae pro perpetua Literarum firmitate.

§. 51. Ac decernentes eamdem Schedulam, necnon praesentes literas, omniaque et singula in ipsis contenta, et sancita, volita, et ordinata, etiam ex eo, quod Personae in ipsis interesse habentes, et quas praemissa concernunt, etiam specifica, et individua mentione dignae, eisdem non consenserint, seu ex alia quaetumvis juridica et privilegiata causa, in jus vel controversiam vocari minime posse; Sed eadem semper valida, et efficacia esse et fore, ac secundum ea, et non alias, per ipsam Cardinalium Inquisitorum Congregationem, ac quoscumque Judices Ordinarios, vel Delegates, etiam dicti Tribunalis Assessorem, ac Inquisitores praefatos, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, judicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quolibet quavis auctoritate, scienter vel ignoranter attentari, judicari, vel definiri contigerit.

Derogat. contrar.

§. 52. Non obstantibus nostra et Cancellariae Apostolicae Regula, de jure quaesito non tollendo, et quibusvis aliis contrariis Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, ejusdemque Tribunalis facultatibus, stylis, usibus, et consuetudinibus, etiam antiquis, ac diuturno temporis cursu invectis, et toleratis, ac omnibus iis, quae in dicta Schedula voluimus non obstare: Quibus omnibus et singulis, motu, scientia, et potestatis plenitudine pari, harum quoque serie deregamus, contrariis quibuscumque.

Fides habenda Transumptis.

§. 53. Volumus autem, ut earumdem praesentium transumptis, cum dictae Schedulae tenore inserto impressis, ac manu Cancellarii dictae Supremae Inquisitionis sigillo munitis, eadem prorsus fides in judicio et extra habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Sanctio.

§. 54. Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc nostrarum Confirmationis, approbationis, roboris, adjectionis, statuti, ordinationis, jussionis, mandati, decreti, derogationis, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. die 21 julii 1755.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae Millesimo septingentesimo quinquagesimo quinto,

duodecimo Kalendas Augusti Pontificatus Nostri Anno Quintodecimo.

J. Card. Pro-Datarius.

Visa De Curia

J. C. Boschi.

Loco ✝ Plumbi.

L. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevium.

XLVII.

SYRIACIS ET ARMENIS

In Latinorum Ecclesiis Sacra peragentibus proprium Ritum servari praecipitur: Missionariis denegatur facultas dispensandi eosdem Syriacos et Armenos super abstinentia a Piscibus jejunii tempore: omnes denique Graecos et Orientales Ritus conservandos esse decernitur; monenturque Missionarii, ut in Orientalibus convertendis, eos ab erroribus, et schismate revocent, non a suis approbatis Ritibus avertant.

Ad Missionarios per Orientem deputatos.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecte Fili, salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Duplex quaesitum Congreg. Propag. Fidei a Missionario propositum.

Allatae sunt ad Congregationem Venerabilium Fratrum Nostrorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium negotiis Propagandae Fidei praepositorum Literae Sacerdotis cujusdam, Sacris Missionibus exercendis deputati in Civitate Balserae, quam vulgo *Bassoram* vocant, quaeque itinere quindecim dierum a Babylonia distat, et Mercatorum negotiationibus est celeberrima; quibus Literis exponendum censuit, plures in illa Urbe commorari Catholicos Ritus Orientalis, Armenos nempe, aut Syriacos, qui peculiari Templo carentes, ad Latinorum Missionariorum Ecclesiam se conferunt, ubi eorum Sacerdotes Missarum Sacrificia juxta peculiares ipsorum ritus offerunt, aliasque Sacras Caeremonias perficiunt; Laici autem hujusmodi Sacris intersunt, et Sacramenta ab iisdem Sacerdotibus suscipiunt. Indeque occasionem arripuit quaerendi; utrum praedicti Armeni, et Syriaci, Catholicum suum Ritum observare debeant, an vero, ad tollendam varietatem in ipsa Ecclesia, in quam La-

Primum quemnam Ritum servare debeant

tini etiam, uti diximus, conveniunt, magis consentaneum videatur, ut Armeni, et Syriaci, relicto veteri Kalendario, novum amplectantur, in iis, quae pertinent ad statuenda tempora Paschalis Solemnitatis, et annuae Communionis, sicuti etiam Quadragesimae, dierumque Festorum tam mobilium, quam immobilium: atque ulterius progrediendo, quaesivit, quatenus praedictis Balserae Armenis, et Syriacis novum Kalendarium observandum decernatur, utrum aliis quoque Orientalibus praescribi debeat, qui peculiare quidem habent Templum, sed adeo angustum, ut Sacris Functionibus, ideoque ad Ecclesiam Latinorum plerumque se conferunt.

Syriaci, et Armeni, in Latinorum Ecclesiis Sacra peragentes.

§. 2. Insuper idem Missionarius praedictae Congregationi subdidit, quod quum Catholicis Orientalibus Armenis, et Syriacis praeceptum sit, diebus jejunio dicatis, a piscibus abstinere, plures inter ipsos reperiuntur, qui id minime observant, non ullo sane adducti contemptu, sed partim naturae fragilitate pertracti, partim ex eo, quod Latinis Catholicis aliam esse consuetudinem lutuentur: ideo non alienum videri, si facultas Missionariis tribuatur permittendi, non quidem universis, sed speciatim his, aut illis, ut piscibus utantur jejunii tempore, ita tamen, ut nullum inde scandalum oriatur, et aliud pietatis opus, loco abstinentiae a piscibus, subrogare jubeantur.

Alterum, an Missionariis concedenda sit facultas cum praefatis dispensandi super abstinentia a piscibus tempore jejunii.

§. 3. Haec, uti diximus, a praedicto Missionario proposita sunt Congregationi de Propaganda Fide, quae de more eadem examinanda remisit alteri Congregationi Generalis Inquisitionis. Habita vero haec fuit coram Nobis die 13. Martii hujus anni 1755. et, unanimi Cardinalium Inquisitorum consensu, responsum fuit: *nihil esse innovandum*. Id quod Nos etiam auctoritate nostra firmavimus, permoti potissimum decreto alias a primodicta Congregatione de Propaganda Fide die 31. Januarii anni 1702. edito, quod deinde confirmatum, et renovatum non semel fuit, et est hujusmodi: *Referente R. P. D. Carolo Augustino Fabrono Secretario, Sacra Congregatio mandavit praecipi, prout praesenti decreto praecipitur, omnibus, et singulis Missionum Apostolicarum Praefectis, et Missionariis, ne ullus eorum in posterum, quavis occasione, aut praetextu, audeat dispensare cum Catholicis cujuscumque Nationum Orientalium, super jejuniis, orationibus, caeremoniis, et similibus, a proprio earumdem*

Rescriptum, utrique quaesito redditum, ut nihil innovetur

Nationum Ritu praescriptis, et a Sancta Sede Apostolica approbatis. Praeterea eadem Sacra Congregatio censuit, non licuisse, nec licere praefatis Catholicis ullatenus a proprii Ritus, a Sancta Romana Ecclesia ut supra, approbati consuetudine et observantia recedere. Hujusmodi autem decretum sic confirmatum, ac renovatum, iidem Eminentissimi Patres ab omnibus et singulis praedictis, Praefectis, et Missionariis omnino et absque ulla tergiversatione observari debere, mandarunt. Quod quidem decretum respicit Catholicos Orientalis Ecclesiae, eorumque ritus ab Apostolica Sede approbatos: Orientalem autem Ecclesiam omnibus notum est quatuor Ritibus constare, Graeco videlicet, Armeno, Syriaco, et Cophtico, qui sane Ritus universi sub uno nomine Ecclesiae Graecae, aut Orientalis intelliguntur, non secus ac sub Ecclesiae Latinae Romanae nomine, Ritus Romanus, Ambrosianus, Mozarabicus, et varii peculiares Ritus Ordinum Regularium comprehenduntur.

Conscribendae Encyclicae finis, ut Missionariis decreta Congregat. perspecta fiant, iisdemque in Orientalibus reducendis certa tradatur agendi norma.

§. 4. Adeo perspicua est decreti sententia, ut nullo Commentario indigeat. Quare nostra haec Encyclica Epistola eo tendit, ut hujusmodi Lex omnibus cognita fiat, atque perspecta, utque deinceps executioni diligentius mandetur. Merito namque dubitari potest, quaestiones a Missionario Balsorae propositas, ex ignoratione decretorum, quae jampridem edita sunt, promanasse. Sed quoniam ex aliis multis atque frequentibus indiciis conjicimus, Missionarios Latinos in id curam, et cogitationes intendere, ut in convertendis Orientalibus a Schismate et errore ad Unitatem, Sanctamque Catholicam Religionem, Orientalem Ritum de medio tollant, aut saltem labefactent, Catholicosque Orientales ad Latinum Ritum amplectendum alliciant, non alia quidem de causa, nisi studio Religionis amplificandae, et opus bonum, Deoque gratum operandi; ideo consentaneum putavimus (quoniam animum ad scribendum appulimus) hac nostra Encyclica Epistola brevius, quo fieri poterit, ea omnia complecti, quae juxta hujus Apostolicae Sedis sententiam, pro norma haberi debent, quoties Orientales ad Catholicam Religionem convertuntur, quaeque servanda sunt cum Orientalibus Catholicis, qui versantur in Locis, ubi aut nulli degunt Latini, aut Latini Catholici simul cum ipsis Orientalibus Catholicis commorantur.

Roman. Pont. sollicitudo in reducendis ad unitatem Oriental.

§. 5. Sane historiam Ecclesiasticam ne quidem primis, ut ajunt, labiis attigisse dicendus esset, qui ignoraret quantum elaboraverint Romani Pontifices, ut Orientales ad unitatem adducerent, post funestum schisma Photii, qui tempore Summi Pontificis Sancti Nicolai I., Constantinopolitanam Sedem, depulso per vim Sancto Ignatio Patriarcha legitimo, invasit. Sanctus Leo IX. Praedecessor noster Legatos suos Constantinopolim misit, ut hujusmodi schisma, quod per duo circiter saecula sopitum, Michael Cerularius redintegraverat, extirparet; sed illius conatus in irritum ceciderunt. Urbanus deinde II. Graecos ad Barense Concilium invitavit; sed exiguum fructum consecutus est, tametsi Sanctus Anselm. Cantuariensis Archiep. omnem curam impenderit, ut ipsos Ecclesiae Romanae conciliaret, ipsisque errores, in quibus versabantur, doctrinae suae lumine patefecerit. In Lugdunensi Concilio, quod Beatus Gregorius X. coegerat, Michael Palaeologus Imperator, et Graeci Episcopi, unitatem Romanae Ecclesiae amplexi sunt: verum mutatis animis ab illa rursum desciverunt. In Concilio autem Florentino sub Eugenio IV. Summo Pontifice, ad quod Joannes Palaeologus, et Joseph Patriarcha Constantinopolis, cum caeteris Orientalibus Episcopis, convenerant, Unio statuta fuit, et uniuscujusque subscriptionibus acceptata; eodemque in Concilio, Armenorum, et Jacobitarum Ecclesiae, ad obedientiam Sedis Apostolicae redierunt; deinde Eugenius Pontifex Florentia Romam profectus, Legatos etiam Regis Æthiopum excepit, ac Syros, Chaldaeos, et Maronitas ad obedientiam Romanae Sedis redegit. Sed quoniam, uti legitur in Evangelio Sancti Matthaei *Cap.* 13. semen, quod cecidit super petram, nullum affert fructum, quia non habet, ubi radicem defigat: *Hi sunt, qui cum gaudio suscipiunt continuo verbum Dei, non habent autem in se radicem: facta autem tribulatione et persecutione propter verbum, continuo scandalizantur*, ideo vix Marcus Archiepiscopus Ephesinus, tamquam novus Photius, Unionem convellere adnixus est, et adversus ipsam coepit vocem extollere; statim omnis optatus fructus deperiit.

In unione curanda semper id actum, ut explosis erroribus Orthod. Fidei oppositis Ritus casti illaesi.

§. 6. Praeterea Ecclesiasticae historiae ignarum se proderet, qui pariter nesciret, ita cum Orientalibus Unionem peractam, firmatamque fuisse, ut Dogma processionis Spiritus Sancti a Patre, et Filio reciperent, atque adeo licitam

fuisse amitterent additionem vocis *Filioque*, Symbolo factam; ut panem non minus fermentatum, quam azymum, Sacramenti Eucharistiae materiam esse faterentur; ut dogma Purgatorii, visionis beatificae, ac Primatus Romani Pontificis amplecterentur; uno verbo omnem curam collatam fuisse, ut errores Catholicae Fidei adversi evellerentur; numquam vero actum esse, ut venerabili Orientali Ritui detrimentum ullum inferretur. Sed praesentem quoque Ecclesiae disciplinam prorsus ignoraret, cui satis exploratum non esset, Romanos Pontifices, qui infelicibus praeteritorum temporum successibus minime deterriti, de reducendis ad Unitatem Graecis semper cogitarunt, eamdem viam, quam paulo ante indicavimus, semper institisse, et adhuc insistere; sicut ex ipsorum cum dictis, tum factis manifeste colligitur.

Praeclar. in id afferiur S. Leonis IX. factum.

§. 7. Undecimo saeculo nonnullae Constantinopoli, Alexandriae, et in Patriarchatu Jerosolymitano reperiebantur Latinorum Ecclesiae, in quibus Latinus Ritus servabatur, quemadmodum Romae non deerant Graecorum Templa, in quibus ipsi Graeco Ritu sacra munera persolvebant. Michael Cerularius, impius schismatis instaurator, Latinas Ecclesias jussit obserari. Verum Sanctus Leo IX. Romanus Pontifex par pari nequaquam retulit, quamvis id facillime posset, neque Graecorum Templa Romae clausit, sed aperta esse voluit. Itaque de injuria Latinis illata conquestus *in sua Epistola prima cap. 9.* ita subdidit: *Ecce in hac parte Romana Ecclesia quanto discretior, moderatior, et clementior vobis est? siquidem, cum intra et extra Romam plurima Graecorum reperiantur Monasteria, sive Ecclesiae, nullum eorum adhuc perturbatur, vel prohibetur a paterna traditione, sive sua consuetudine; quin potius suadetur, et admonetur eam observare.*

Innocentii III et Honorii III. exempla, de Graecis Ritibus retinendis.

§. 8. Initio saeculi decimi tertii, cum Latini in potestatem suam Constantinopolim redegissent, et Summus Pontifex Innocentius Tertius decrevisset Patriarcham Latinum in ea Civitate constituere, cui non solum Latini, sed etiam Graeci obtemperarent; nihilominus palam declarare non praetermisit, nullum se velle Graecis Ritibus inferre detrimentum, nisi si quae forte consuetudines inter eos receptae, periculum animarum parerent, aut honestati Ecclesiasticae adversarentur. Decretalis hujus Pontificis, in Concilio Lateranensi IV. edita, refertur tum in *Tom. VII.* Collectionis Conciliorum Harduini p. 22., tum *in Cap. Licet, de Baptismo: Licet Graecos diebus nostris ad obedientiam Sedis Apostolicae revertentes fovere, ac honorare velimus, mores, ac Ritus eorum, quantum cum Domino possumus, sustinendo, in his tamen illis deferre nec volumus, nec debemus, quae periculum generant animarum, et Ecclesiasticae derogant honestati.* Honorius postea III., qui Innocentio immediate successit, iisdem verbis usus est, cum literas dedit ad Regem Cypri qui duos Episcopos in nonnullis Regni sui Civitatibus optabat, Latinum videlicet pro Latinis, qui in illis versabantur; Graecum alterum pro Graecis, qui iisdem in locis commorabantur. Atque haec Honorii epistola typis impressa legitur in Annalibus Raynaldi *ad annum Christi* 1222. *n.* 5.

Idipsum decrevit constituit Innocentius IV.

§. 9. Documentis ejusmodi plurimum redundat saeculum decimum tertium. Ad hoc quippe saeculum pertinet epistola Innocentii IV. Ad Danielem Regem Russiae, apud Raynaldum *ad annum* 1247. *num.* 29., qua ipsius Regis specialem devotionem erga Ecclesiam Catholicam commendans, concedit, ut Ritus, qui Fidei Romanae Ecclesiae non repugnarent, in ejusdem Regno serventur, ita scribens: *Ea propter, charissime in Christo Fili, tuis supplicationibus inclinati, Episcopis, et aliis Presbyteris de Russia, ut liceat eis more suo ex fermentato conficere, et alios eorum Ritus, qui Fidei Catholicae, quam Ecclesia Romana tenet, non obsistunt, observare auctoritate praesentium indulgemus.* Huc etiam spectat ejusdem Innocentii IV. epistola ad Othonem Cardinalem Tusculanum Sanctae Sedis Legatum in Insula Cypri, cui munus demandaverat nonnullas controversias componendi, quae Graecos inter, ac Latinos excitatae fuerant, uti deprehenditur ex ejus Constitutione, quae incipit: *Sub Catholicae*; quaeque in *veteri Bullario Tom. I.* numero decima quarta recensetur: *Verum quia nonnulli Graecorum jamdudum ad devotionem Sedis Apostolicae redeuntes, ei reverenter obediunt, et intendunt, licet, et expedit, ut mores ac Ritus eorum, quantum cum Deo possumus, tolerantes, ipsos in Ecclesiae Romanae obedientia praeservemus. Quamquam in his, quae animarum periculum parerent, vel honestati Ecclesiasticae derogarent, nec debeamus illis deferre aliquatenus, nec velimus.* Postquam vero in eadem epistola praescripsit ea, quae a Graecis

facienda erant; tum ea enumeravit, quae illis permittenda arbitrabatur; his verbis conclu-dit: *Memoratis autem Archiepiscopo Nicosiensi, et ejus Suffraganeis Latinis, communiter auctoritate nostra praecipias, ut eosdem Graecos super praemissis, contra hujusmodi provisionem, et deliberationem nostram, non inquietent aliquatenus, nec molestent.* Idemque Pontifex Innocentius IV. Laurentium Minoritam Poenitentiarium suum, Apostolicum Legatum constituens, eique plenam auctoritatem tribuens, in Graecos omnes, qui in Regno Cypri, in Patriarchatibus Antiocheno, et Hierosolymitano morabantur, et Jacobitas etiam, Maronitas, ac Nestorianos hoc illi potissimum mandavit, ut Graecos universos auctoritate sua vindicaret ab omnibus molestiis, quae ipsis a Latinis inferri possent: *Mandamus, quatenus Graecos illarum partium, quocumque nomine censeantur, auctoritate Apostolica protegens, turbari eos violentiis, vel quibuscumque molestiis non permittas, injurias quaslibet et offensas a Latinis illatas eisdem plenarie faciens emendari, et latinis ipsis districte praecipiens, ut a similibus de caetero penitus conquiescant.* Haec sunt Innocentii verba ad praedictum Legatum Apostolicum, quae a Raynaldo *ad ann. Christi* 1546. *n.* 30. recensentur.

Hujusque proximus Successor Alex. IV.

§. 10. Alexander IV. in locum Innocentii Pontificis immediate suffectus, cum irritam cessisse Praedecessoris sui voluntatem animadvertisset, cumque turbas, ac dissensiones Graecos inter ac Latinos Episcopos in Regno Cypri adhuc vigere percepisset, Latinis Episcopis indixit, ut Graecos Ecclesiasticos suas ad Synodos accerserent; eos autem Decretis Synodalibus subjectos declarans, sequentem conditionem adjecit: *Recipere, et observare Synodalia statuta, quae tamen Graecorum Ritibus Fidei Catholicae non adversis, et a Romana Ecclesia toleratis, non obvient.* Hujusmodi laudabili exemplo inhaerens Elias Archiepiscopus Nicosiensis *anno* 1340. Decretis suis synodalibus hanc declarationem inseruit: *Per hoc autem non intendimus inhibere Graecis Episcopis, et eorum subditis, quin Ritus suos, Fidei Catholicae non adversos, sequantur, juxta compositionem a felicis recordationis Domino Alexandro Romano Pontifice in Regno Cypri inter Latinos, et Graecos editam, et observatam.* Haec omnia perspici possunt in Labbeana Collectione, Venetae editionis, *tom.* 14. *pag.* 279. *et tom.* 15. *pag.* 775.

Unio Graecor. in Lugdun. Concilio stipulata sub conditione, ne quid Graecos Ritus immutaret.

§. 11. Finem saeculo decimo tertio imposuit memorata Graecorum, Latinorumque Unio statuta in Generali Concilio Lugdunensi sub Beato Gregorio X. Summo Pontifice, qui ad Michaelem Palaeologum Fidei Confessionem, Unionisque Decretum a Concilio firmatum, et a Legatis Orientalibus juratum misit, ut ipse quoque Imperator, ac reliqui Graeci Episcopi eisdem subscriberent. Peracta fuerunt omnia ab Imperatore, et Orientalibus, adjecta tamen hac conditione, quae ipsorum literis continetur, ab Harduino relatis in sua Collectione, *t.* 8. *pag.* 698. *Sed rogamus Magnitudinem Vestram etc. quod permaneamus in Ritibus nostris, quibus utebamur ante Schisma, qui scilicet Ritus non sunt contrarii contra supradictam Fidem, nec contra Divina praecepta.* Quamvis autem responsum Gregorii Pontificis ad has Orientalium literas interierit, quum tamen ipse Unionem ab iis acceptatam atque subscriptam satis firmam reputaverit, merito inde colligitur, praedictam conditionem ab ipso receptam, probatamque fuisse. Et sane Nicolaus III. Gregorii Successor, per suos Legatos, quos Constantinopolim misit, his verbis animum suum patefecit, uti habetur apud Raynaldum *ad annum Christi* 1278. *De caeteris autem Graecorum Ritibus, eadem Romana Ecclesia intendit Graecos, quantum cum Deo poterit, favorabiliter prosequi; et ipsos in illis Ritibus, de quibus Sedi Apostolicae visum fuerit, quod per eos Catholicae Fidei non laedatur integritas, nec sacris statutis Canonum derogetur, perseverare permittit.*

Similiter res gesta est in Concil. Flor. probante Eugenio IV Pont.

§. 12. Quod attinet ad saeculum decimum quintum, sat esse potest indicata superius Unio in Concilio Florentino statuta, cui ab Eugenio Pontifice probata, Joannes Palaeologus subscripsit, hac lege: *ne ex Ritibus nostrae Ecclesiae aliquid immutetur:* uti videre est *tom.* 9. Collectionis Harduini *p.* 395. Verum, cum Nobis in animo non sit singula percensere, quae a Romanis Pontificibus, sequentibus deinde saeculis gesta sunt, praecipua quaedam attingemus, ex quibus manifesto deprehendatur, ipsos quidem omni conatu, studioque egisse, ut insidentes Orientalium animis errores ab iis evellerent, sed simul etiam manifestis argumentis id ostendisse, sartos tectosque se velle Ritus, quibus eorum majores ante Schisma, approbante Sede Apostolica, usi fuerant; nec umquam ab Orientalibus postulasse,

ut si Catholici esse vellent, Latinum Ritum amplecterentur.

[Subreptorum Leonis X. Clem. VII. et Pii IV. circa servandos Graecos Ritus.]

§. 13. In Graecorum Enchiridio edito Beneventi, duae Summorum Pontificum Leonis X., et Clementis VII. habentur Constitutiones, quibus vehementer increpantur Latini illi, qui in Graecis reprehendebant observantiam eorum, quae in Florentino Concilio eisdem permissa fuerant; praesertim quod Sacrificium offerrent in fermentato, uxorem ducerent, antequam sacris Ordinibus initiarentur, eamque post susceptos Ordines sacros retinerent, quodque Eucharistiam sub utraque specie etiam Pueris exhiberent. Pius IV. in Constitutione: *Romanus Pontifex*: quae numero est 75. *tom.* 2. *veteris Bullarii*, dum Graecos in Latinorum Dioecesibus commorantes, Latinis Episcopis subjectos fore decernit, ita subdit: *Per hoc tamen non intendimus, quod ipsi Graeci ab eorum Graecanico Ritu detrahantur, vel alias desuper quoquo modo per locorum Ordinarios, aut alios, impediantur.*

[Gregor. XIII in Collegiis pro Graecis, Maronitis, et Armenis in Urbe erectis, Ritum Orient. servari voluit.]

§. 14. Annales Gregorii XIII. a Patre Maphaeio conscripti, et Romae impressi anno 1742. complura referunt, quae idem Pontifex gessit, licet exitu parum felici, ut Cophtos, Armenosque ad Catholicam Fidem reduceret. Sed ad rem nostram potissimum faciunt ea, quae leguntur in ipsius Constitutione 63. *in novo Bullario tom.* 4. *part.* 3., et in duabus aliis; videlicet 157. et 173. *in eodem Bullario tom.* 4. *part.* 4., de fundatione trium Collegiorum in Urbe ab eodem Pontifice institutorum pro Graecis, Maronitis, et Armenis, in quibus Alumnos dictarum Nationum educari voluit, ita tamen, ut semper in suis Ritibus Orientalibus perseverarent. Celeberrima fuit Unio Ruthenorum cum Apostolica Sede tempore fel. record. Clementis Papae VIII. peracta, cujus monumenta relata leguntur in Annalibus Venerabilis Cardinalis Baronii, Romanae editionis anni 1596. *Tom. VII. ubi p.* 682. exhibetur Decretum ab Archiepiscopis, et Episcopis Ruthenis pro ineunda Unione confectum, cum hac conditione: *Salvis tamen, et in integrum observatis caeremoniis; et Ritibus cultus Divini peragendi, et Sanctorum Sacramentorum, juxta consuetudinem Ecclesiae Orientalis; correctis tantummodo iis articulis, qui ipsam Unionem impedirent; ut more antiquo fierent omnia, sicut olim Unione durante fuerunt.*

[Rutheni ad unitatem Catholicam redeuntes eumdem Orientalem Ritum sibi illaesum stipulantur.]

Sed cum paulo post ad pacem turbandam rumor percrebuisset, sublatos esse in Unione Ritus universos, quibus Rutheni antiquitus, nisi fuerant in Divina Psalmodia, in Missae Sacrificio, in Sacramentis administrandis, aliisque Sacris Coeremoniis; Paulus V. Literis Apostolicis in forma Brevis datis anno 1615., quae in eodem Graecorum Enchiridio impressae sunt, voluntatem suam his verbis solemniter declaravit: *Dummodo veritati, et doctrinae Fidei Catholicae non adversentur, et communionem cum Romana Ecclesia non excludant, per Unionem praemissam tollere, aut extinguere, Ecclesiae Romanae intentionem, mentem, et voluntatem non fuisse, nec esse; nec id dici vel censeri potuisse, nec posse; quin imo dictos Ritus eisdem Ruthenis Episcopis, et Clero, ex Apostolica benignitate permissos, concessos, et indultos esse.*

[Eamdem conditionem semper ratam firmamque fore edixit Paulus V.]

[Clarior Summor. Pont. facta, quibus evincitur, fuisse eos de Oriental. Ritu servando vehementer sollicitos.]

§. 15. Aptissime hic recenseri possent Ecclesiae, quas diversis temporibus posteriores Romani Pontifices Graecis, Maronitis, Armenis, Cophtis, Melchitis in Urbe addixerunt, quaeque etiamnum extant, et patent, ut sacras functiones in ipsis, juxta Ritum suum, singuli expleant. Opportune his quoque referri posset, quemadmodum Clemens Papa VIII. in sua Constitutione 34. §. 7. *veteris Bullarii*, Graecum Episcopum Romae constituit, ut Italo Graecis Latinas Dioeceses incolentibus Ordines juxta Graecorum Ritum conferret; deinde vero alium a Clemente XII. proximo Praedecessore nostro, in sua Constitutione incipiens *Pastoralis*, fuisse superadditum Graecum Episcopum, qui fixam in Bisinianensi Dioecesi Sedem habet, ita Italo Graecis Ordines conferant; ne qui longius ab Urbe distant, longum iter aggredi cogantur, ut Ordines ab Episcopo Graeco Romae degente, juxta alistam Clementis VIII. Constitutionem suscipiant; ac ne ipsis quidem Episcopis Catholicis Maronitarum, Cophtorum, et Melchitarum, qui aliquando Romae versantur, denegari facultatem conferendi Ordines juxta Ritum suum, nationis suae hominibus, dummodo idonei reperiantur. Ad rem pariter hic addi posset, quoties aliqua de disciplina Orientalium, vel Italo-Graecorum excitata est controversia, Apostolicam Sedem nihil praetermisisse, ut si quae emendatione digna visa sunt, emendarent, edicendo statim, velle se, ut caeteris in rebus omnibus Orientalis Ritus inviolatus, firmusque maneret; aut aperte declarando, quae pro Italo Graecis inter nos degentibus, et Latinorum Episcoporum

jurisdictioni subjectis statuebantur, ita accipi oportere, ut eos dumtaxat afficiant, neutiquam vero protendantur ad Graecos Orientales, qui a nobis longe dissiti, Graecis Episcopis suis Catholicis subsunt.

Immo ne paucos quidem esse, et ab aliis quidquam eidem Ritui detrahebatur.

§. 16. Deprehenditur id ex confirmatione Synodi Provincialis Ruthenorum coactae in urbe Zamosciae anno 1720., ad quam examinandam Nos quoque, quippe qui tunc muoere Secretarii Congregationis Concilii fungebamur, acciti fuimus a fel. record. Benedicto XIII., qui licet obsecundandum putasset insinuationibus Patrum ejusdem Concilii, a quibus nonnulli Ritus inter Graecos vigentes, suis Decretis vel temperati fuerant, vel sublati; praedictam Synodum confirmavit quidem suis Apostolicis Literis in forma Brevis, datis anno 1724. hac tamen addita declaratione: *Ita tamen, quod per nostram praedictae Synodi confirmationem nihil derogatum esse censeatur Constitutionibus Romanorum Pontificum Praedecessorum nostrorum, et Decretis Conciliorum Generalium, emanatis super Ritibus Graecorum, quae, non obstante hujusmodi confirmatione, semper in suo robore permanere debent.* Idem quoque colligitur ex pluribus nostris Constitutionibus, quae in nostro Bullario continentur de Ritibus Cophtorum, Melchitarum, Maronitarum, Ruthenorum, et Italo-Graecorum generatim, atque etiam specialim de Ritibus Cleri Collegiatae Ecclesiae Messanensis Sanctae Mariae *de Grafeo* nuncupatae, ac postremo de Graeco Ritu in Ordine Sancti Basilii servando. Siquidem in Constitutione 87. ejusdem *Bullarii Tom. I.* de Graecorum Melchitarum Ritibus haec leguntur: *De ritibus igitur, et moribus Ecclesiae Graecae illud in primis generatim statuendum decrevimus, nemini licuisse, aut licere, quovis titulo et colore, et quacumque auctoritate, aut dignitate, etiamsi Patriarchali, aut Episcopali praefulgeat, quidquam innovare, aut aliquid introducere, quod integram, exactamque eorumdem observantiam imminuat.* In praecedenti vero Constitutione 57. quae incipit: *Etsi Pastoralis* §. 9. num. 1. haec de Italo-Graecis praescribuntur: *Quoniam Orientalis Ecclesiae Ritus, utpote non minima ex parte a Sanctis Patribus profecti, vel a Majoribus traditi, sic animis Graecorum, aliorumque insederunt, ut Praedecessores nostri Romani Pontifices satius consultiusque duxerint Ritus hujusmodi, qua in parte nec Fidei Catholicae adversantur, nec periculum generant animarum, aut Ecclesiasticae derogant honestati, approbare, seu permittere, quam illos ad Romanarum caeremoniarum normam reducere etc.* Et §. 9. n. 24. haec leguntur: *His insuper, quae superius in quacumque parte Italo-Graecis concessimus, indulsimus, declaravimus, praecepimus, ordinavimus, et interdiximus, seu prohibuimus, Graecorum in Oriente, sub propriis Catholicis Episcopis, Archiepiscopis, vel Patriarchis commorantium, et aliarum Christianarum Nationum quorumcumque Rituum a Sancta Sede approbatorum, seu permissorum, juribus qualibuscumque, si quae illis de jure, vel ex consuetudine, vel alias quomodolibet legitime competant, aut Apostolicis Constitutionibus vel Conciliorum Generalium, aut particularium, seu Congregationum Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium Decretis, quae super Ritibus Graecorum, seu aliorum Orientalium emanarunt, ullo pacto praejudicatum, vel praejudicium ullum illatum esse, non intendimus.*

§. 17. Verum his, aliisque pluribus praetermissis, libere asseremus, Romanos Pontifices assiduam, atque indefessam curam impendisse, ut haereses, a quibus Schisma inter Occidentalem, atque Orientalem Ecclesiam dimanavit, profligarent; ac propterea earum detestationem, sive abjurationem exposcisse ab iis Orientalibus, qui ad Ecclesiae unitatem redire postulant, aut de quibus explorandum est, utrum vere ad unitatem Apostolicae Sedis pertineant. Duae sunt formulae professionis Fidei, quarum prima Graecis praescripta a Summo Pontifice Gregorio XIII., *tom. 2. veteris Bullarii Romani trigesima tertia* recensetur; alteram vero pro Orientalibus statuit Urbanus VIII. Ambae Typis Congregationis de Propaganda Fide editae fuerunt, prima quidem anno 1623., altera anno 1642. Cum autem deinde anno 1665. Patriarcha Antiochenus, Syriacus, Hierapolis, necnon Archiepiscopus Syrorum in eadem urbe Hierapolis commorantium, suae Fidei professionem ad Urbem transmisissent, eaque data fuisset examinanda Patri Laurentio de Lauraea Ordinis Minorum Sancti Francisci Conventualium, tunc temporis Sancti Officii Consultori, et deinde S. R. E. Cardinali; is die 28. Aprilis ejusdem anni suffragium suum scripto exaratum protulit, quod etiam subinde fuit a Congregatione probatum, illudque his verbis concluditur: *Omnes sunt*

Haereses tamen unitatem praecedentes semper esse aversati, certas formulas Professionis Fidei Graecis, et Oriental. statuer.

admittendae, sed significandum est iis, ad quos spectat, ut in posterum curent, emitti Professionem Fidei alias a felicis recordationis Urbano VIII. Orientalibus praescriptam, quia illa continet multarum haeresum detestationem, et alia pro iis regionibus necessaria.

Curaruntque eorum Missalia expurgata recudi, Euchologium emendari, servato caeteroquin semper Graeco Ritu.

§. 18. Cumque inimicus homo, ut superseminaret zizania; eo nequitiae nonnullorum animos impulisset, ut Missalibus, Breviariis, ac Ritualibus admiscerent errores, quibus Ecclesiastici, caeterique de Clero inficerentur, opportuno consilio, et post accuratum examen, Romani Pontifices Typis Congregationis de Propaganda Fide, Missale Cophticum, ac Maronitarum, sicut etiam Illyrica, aliaque hujusmodi Missalia recudenda curarunt. Neque silentio praeterire possumus, quantum curae, ac laboris collatum fuerit in emendando Graecorum Euchologio, quod e Typographia ejusdem Congregationis superioribus mensibus prodiit absolutum. Hujus Operis examen magno quidem studio sub Urbano VIII. Pontifice coeptum fuit, at post non multum temporis intermissum; instauratum autem novissime sub Clemente XII., proximo Praedecessore nostro: ast Deus Optimus Maximus eo Nos gaudio perfudit, ut post innumeras vigilias, labores, ac discussiones, Pontificatus Nostri tempore, a Cardinalibus, Praesulibus, Theologis, ac Viris Orient. Linguarum peritissimis peractas, quin nobis ipsi pepercerimus, investigando nimirum, perlegendo; et expendendo quaecumque inspicienda, legenda, et examinanda erant, gravissimum hujusmodi opus absolutum intueremur; ea semper adhibita accurata; ac quodammodo scrupulosa circumspectione, nequid minimum laederetur Graecus Ritus, sed illibatus omnino retineretur; et integer, quamvis caeteroquin superioribus temporibus inter nostros Theologos non defuerint, qui Orientalium Liturgiarum, Rituumque, qui ante Schisma in Orientali Ecclesia obtinuerant, penitus ignari, improbarent quidquid adversabatur Occidentalis Ecclesiae Ritui, quem tantummodo probe noverant. Utque uno verbo complectamur omnia, in reditu Graecorum, Schismaticorumque Orientalium ad Catholicam Religionem curando, id unum Romanis Pontificibus maxime curae fuit, ut ex illorum animis radicitus evellerent Arii, Macedonii, Nestorii, Eutychetis, Dioscori, Monothelitarum, aliorumque errores, in quos infeliciter proruerant; salvis tamen, et intactis Ritibus, ac disciplina, quam ante Schisma servabant, et profitebantur, quaeque venerandis ipsorum antiquis Liturgiis, ac Ritualibus innititur; quin umquam iidem Romani Pontifices poposcerint, ut ad Catholicam Fidem redeuntes, suum Ritum dimittere, at Latinum amplecti deberent; id namque Ecclesiae Orientalis, et Graecorum, ac Orientalium Rituum omnimodam secum ferret internecionem, quod porro non modo numquam tentatum, imo vero semper fuit, et est ab hujus Sanctae Sedis consilio quammaxime alienum.

Missionariorum quale sit munus, et quam methodum in eo utiliter obeundo sectari debeant

§. 19. Ex his, quae huc usque latiori calamo relata sunt, plura facile inferri possunt. Primum quidem conatus omnes, omnemque diligentiam in id unum impendendam esse ab eo Missionario, qui Orientales Schismaticos, et Graecos, ad unitatem, Deo juvante, redigere contendit, ut scilicet ab illorum animis errores depellat Catholicae Fidei adversantes, quos Majores eorum amplexi sunt, ut causam aliquam praetenderent, qua se ab Ecclesiae unitate segregarent, subtraherentque ab obedientia ac obsequio, Romano Pontifici, tamquam ejusdem Ecclesiae Capiti exhibendis. Quod vero spectat ad argumenta, quibus Missionarius uti debet; quum Orientales propriis veteribus Patribus magnopere adhaereant, peracta jam res est operosa sedulitate diligentissimi Leonis Allatii, aliorumque clariorum Theologorum, qui perspicue demonstrarunt, convenire maxime inter sese veteres, spectabilioresque Graecorum, nostrosque Ecclesiae Occidentalis Patres, in iis omnibus, quae ad Dogma pertinent, et ad confutationem errorum, quibus Orientales, et Graeci nunc temporis misere implicantur. Quapropter horum Librorum studium maximam indubie afferet utilitatem. Conati sunt sane Lutherani praeterito saeculo, Orientales, et Graecos in errores suos pertrahere. Idem quoque tentarunt Calvinistae infensissimi hostes praesentiae realis Christi in Sacramento Eucharistiae, et transubstantiationis panis, ac vini in ejusdem Corpus, et Sanguinem; et in partes suas Patriarcham Cyrillum, ut ajunt, adduxerunt. Attamen, cum Graeci, licet Schismatici, animadvertissent, novis Lutheranorum erroribus adversari suorum veterum Patrum auctoritates, praesertim Sanctorum Cyrilli, Joannis Chrysostomi, Gregorii Nisseni, Joannis Damasceni, tum authentica argumenta;

quae ex ipsorum Lyturgiis depromuntur, ad realem praesentiam, et transubstantiationem asserendam, se decipi minime passi sunt, nec ullo modo a Catholica veritate recedere voluerunt. Constat id omne ex Schelestrati in Dissertatione: *De perpetua consensione Orientalis Ecclesiae contra Lutheranos:* sub titulo: *De transubstantiatione, pag.* 717. *tom.* 2. *Actorum Ecclesiae Orientalis*. Iidemque duabus in Synodis Patriarcham Cyrillum, seu edita sub ejus nomine Calviniana dogmata, unanimes damnarunt, uti videre est apud Christianum Lupum *part.* 5. ad Concilia Generalia, et Provincialia; ac potissimum in Dissertatione: *De quibusdam locis cap.* 9. *in fine*. Ex quo primum haud levis spes effulget, fore, ut ipsorum oculis subjectae auctoritates veterum Patrum, quae novis eorumdem erroribus adversantur, Catholico autem nostro Dogmati favent quammaxime, facilem iisdem viam ad reditum sternant, eosque ad veram conversionem impellant. Deinde alterum quoque potest inferri, nimirum, non modo opus non esse, ad Orientales, et Graecos in viam unitatis revocandos, ut laedantur ipsorum Ritus, aut corrumpantur; quandoquidem id semper alienum fuit ab instituto Sedis Apostolicae, quae in hac ipsa Sacrorum Rituum materia, zizania a tritico, quoties oportuit, secernere novit; verum etiam conatus hujusmodi plurimum optatissimae unioni adversari, uti recte perpendit Thomas a Jesu: *De conversione omnium gentium procuranda lib.* 7. *cap.* 2. *Ostendendum etiam, Ecclesiam Romanam probare, ac indulgere, ut quaevis Ecclesia propriis adhaereat Ritibus, et Caeremoniis; quippe cum Schismatici propriorum Rituum tenacissimi sint. Ne ipsos eorum perdendorum ingruens aliqua suspicio ab Ecclesia Romana aliena alienet, et avertat, opportune laborandum, ut se in propriis Caeremoniis insectandis conservandos esse persuadeantur*. Demum ex iis, quae supra praejecimus, illud tertio infertur, cavendum omnino esse Missionario, qui Orientalem schismaticum reducere cupit, ne eumdem ad Latinum amplectendum Ritum inducere contendat: manus namque hoc unum Missionario demandatur, revocandi Orientalem ad Catholicam Fidem, non vero ipsum ad Latinum Ritum inducendi.

Latinis non licere ad Graeci Ritum transire, ne-

§. 20. Peracta in Florentino Concilio Unione, quam superius memoravimus, quidam ex Latinis Catholicis, in Graecia commorantes, arbitrati sunt, fas sibi esse a Latino Ritu ad Graecum transire, allecti fortasse, ea liberate quam noverant Graecis praeservatam, retinendi post Ordinem Sacrum, uxores, quas duxerant, antequam eumdem Sacrum Ordinem suscepissent. Verum Nicolaus V. Pontifex Maximus opportunum huic corruptelae remedium afferre non praetermisit, uti colligitur ex ejus Constitut. *tom.* 3. *part.* 3. *Bullarii* recenter Romae editi *pag.* 64. *Pervenit ad aures nostras, quod in Locis, quae Catholicis in Graecia subjecta sunt, multi Catholici, Unionis praetextu, ad Graecos impudenter transeunt Ritus. Mirati admodum sumus, mirarique non desistimus, nescientes, quid sit, quod est a consuetudine, ac Ritibus, in quibus nati, enutritique sunt, in alienigenarum Ritus transposuit: nam, etsi laudabiles Orientalis Ecclesiae Ritus sint, non licet tamen Ecclesiarum Ritus permiscere, neque id umquam Sacrosancta Synodus Florentina permisit*. Cum Latinus Ritus is sit, quo utitur Sancta Romana Ecclesia, quae Mater est et Magistra aliarum Ecclesiarum, reliquis omnibus Ritibus praeferri debet: Ex quo porro sequitur, haud licere a Latino Ritu ad Graecum transire; nec illis, qui semel a Ritu Graeco, vel Orientali, ad Latinum transierunt integrum esse ad pristinum Graecum Ritum reverti, quemadmodum patet ex nostra Constitutione: *Etsi Pastoralis* 57. §. 2. *num.* 13. *Bullarii nostri tom.* 1. nisi forte peculiares quaedam intercederent circumstantiae, quae impertiendam hac super re dispensationem suaderent; sicuti superioribus temporibus aliquando, et nunc etiam accidit in Collegio Maronitarum hujus nostrae Urbis, in quo, cum quandoque reperiatur aliquis Societatis Jesu Sacerdos, qui Societatem ingrediens, dispensationem obtinuit transeundi ad Latinum Ritum, nonnunquam cum eo dispensatur, ut in Ecclesia memorati Collegii Missam celebret Ritu Syriaco, et Chaldaico, Divinumque Officium juxta eumdem Ritum persolvat, nempe, ut Alumnos in eodem Collegio degentes Ritum ipsum edoceat. Id liquido apparet ex pluribus Decretis Congregationis Sancti Officii, uno videlicet dato die 30. Decembris anno 1710., altero die 14. Decembris anno 1740, nec non ex alio recentiori; quod Nos die 19. Augusti anno 1752. jussimus expediri.

que Graecis Latinum Ritum semel amplexis, ad illum reverti, nisi Apostolica intercedat dispensatio.

§. 21. Haec transitum de Latino ad Graecum Ritum spectant. Nunc autem verba fa-

Graecis itidem interdictus ad La-

lio. Ritum transitus, sed non aeque; is autem non a Missionariis, sed ab Apostol. Sede probandus.

cientes de transitu ab Orientali, et Graeco ad Latinum Ritum, libere affirmari potest, transitum hujusmodi, non aeque, ac primum, interdici; sed tamen nequaquam licere Missionario, Graecum et Orientalem, ad Catholicae Ecclesiae unitatem reverti exoptantem, inducere ut proprium Ritum dimittat, cum ex hac agendi methodo, gravissima detrimenta, sicuti paulo ante innuimus, promanare possint. Melchitae Catholici libenter olim a Graeco Ritu ad Latinum transibant, sed vetitum id ipsis fuit, monitique Missionarii, ne illis suaderent hujusmodi transitum; cujus permissio est privativo Apostolicae Sedis judicio reservata, uti manifestum fit ex nostra Constitutione: *Demandatam* 85. §. 35. *Bull. t. 1. Praeterea omnibus, et singulis Melchitis Catholicis, Graecum Ritum servantibus, ad Latinum Ritum transire deinceps expresse vetamus. Missionariis vero omnibus districte mandamus, sub poenis etiam infra exprimendis, aliisque arbitrio nostro decernendis, ne cuiquam ex illis hujusmodi transitum a Graeco ad Latinum Ritum suadere praesumant, aut etiam cupientibus, inconsulta Apostolica Sede, permittant.* Consentanea sunt Decreta Urbani VIII. Praedecessoris nostri quoad Ritum Graeco-Ruthenum, edita in Congregatione Propagandae Fidei coram ipso habita die 7. Febr., ac die 7. Julii anno 1624. Quamvis autem aequum videri

Et quid de Italo-Graecis.

posset liberam Italo-Graecis relinquere facultatem transeundi, si liberet, a Graeco Ritu ad Latinum, cum ipsi inter nos versentur, et Latino Episcopo subjiciantur; tamen constitutum est, ut Sedis Apostolicae auctoritas ad id omnino requiratur, si de Ecclesiasticis tam Saecularibus, quam Regularibus agatur: Si vero Laici, et Saeculares transitum hujusmodi postulaverint, Episcopi sufficiat, licentia, quam ob justas, ac legitimas causas, certis quibusdam personis moderate impertiri quidem potest, nunquam vero integrae Universitati: In hac enim facti specie Apostolicae Sedis auctoritate opus est, uti videre est in saepe memorata nostra Constitutione: *Etsi Pastoralis:* 17. §. 2. *num.* 14. *Bullarii nostri tom.* 1.

Objectio ex eo desumpta, quod aliqui Latinorum Ritus Orientali permittuntur.

§. 22. Quod si defendi vellet, Orientales, et Graecos haeresim abjurantes, et ad Unitatem redeuntes, allici jure posse, ac urgeri ad Ritus suos deserendos, Ritumque Latinum omnino amplectendum, eo quod alias probatum fuerit, atque nunc etiam probetur, Orientales, et Graecos Latinum aliquem Ritum sectari; opportuna haud desideratur responsio. Orientales siquidem et Graeci duas veluti Classes constituunt. Prima est illorum, qui nequaquam contenti iis rebus, quae ab Apostolica Sede ipsis ad Unionem conservandam permittuntur, extra honestatis limites impudenter feruntur, jactantes, quaecumque a se fiunt, ea jure optimo fieri, Latinosque decipi, qui eadem non peragunt. Exemplo sit Azymum: Graeci, et Orientales, ut Catholici sint, fateri debent, tam azymum, quam fermentatum panem, materiam esse aptam Sacramenti Eucharistiae, et quemlibet Ecclesiae suae Ritum sectari oportere; adeo ut quicumque improbat Ecclesiae Latinae Ritum, quae in Eucharistiae consecratione utitur azymo, a veritate recedat, et in errorem prolabatur. Hilarion Monachus in Dialectica sua Oratione, quam Leo Allatius e Graeco sermone Latinam reddidit *tom.* 1. *Graeciae Orthodoxae*, edita Typis Congregationis de Propagandae Fide 1652. *p.* 762. haec advertit: *Et haec scripsi vobis, Graeci amicissimi, non panem vestrum, quem adorans aeque ac nostra azyma revereor, incusans, sed exponens, neque probe, neque ut Christianum addecet, vos gerere, dum Latinorum azyma dicto factoque laeditis, injuriaque afficitis; in utrisque enim, ut dictum est, verus Christus continetur.* Exemplum est itidem ex libertate, Orientali et Graecae Ecclesiae relicta, ut qui in ea Sacris Ordinibus, atque etiam Sacerdotio sunt insigniti, uxores, quas ante Sacrum Ordinem duxerunt, retinere valeant, uti patet *ex Can. Aliter. dist.* 31. *et cap. Cum olim, de Clericis Conjugatis.* Romani siquidem Pontifices perpendentes id nequaquam adversari Divino, aut naturali juri, sed tantum Ecclesiasticis sanctionibus, opportunum censuerunt consuetudinem hanc inter Graecos, et Orientales vigentem ferre, ne, auctoritate Apostolica ad eam evellendam interposita, illis occasio ab unitate recedendi praeberetur; quod recte expendit Arcudius *in sua Concordia lib.* 7. *cap.* 33. Attamen, quis crederet? non defuerunt, neque desunt ex Graecis, et Orientalibus, qui Latinam Ecclesiam injuria arguunt, tamquam Matrimonio infensam, propterea quod exemplum Apostolorum sequuta, in suis Subdiaconis, Diaconis, ac Presbyteris coelibatum servaverit, ac servet. Legi potest Hincmarus Rhemensis *tom.* 2. *suorum Operum epist.* 51. Tertium denique exemplum suppeditant nonnulli ex Cophtis, quorum Ritus prae-

Duplex statuitur Graecorum et Orientalium Classis. Nonnulli suis Ritibus ita adhaerent ut Latinos damnent, atque improbent Exemplis res illustratur.

scribit, ut post Baptismi Sacramentum illico adjungatur Confirmatio; qui mos non obtinet in Occidentali Ecclesia, quae plerumque talem in confirmandis aetatem exposcit, ut quid bonum, quidve malum sit, possint dignoscere. Romana Ecclesia veteri Cophtorum consuetudini non adversatur. Verum (quis crederet?) extant ex ipsis nonnulli, qui Baptismum a Latinis collatum ideo perhorrescunt, quod post Baptisma, Confirmationis etiam Sacramentum non fuerit ministratum. Quamobrem in nostra Constitutione 129. quae incipit: *Eo quamvis tempore: Bullarii nostri tom.* 1. merito a nobis arguuntur, atque damnantur: *Sicuti lenitati, et patientiae Sedis Apostolicae consonum videri potest, quod Cophti in suo jamdiu recepto, et ab eadem Sede tolerato usu perseverent, ita ferendum non est, quod Baptismum Ritu Latino, et seorsim a Confirmatione collatum, acerbo, alienoque animo perhorrescant.*

Altera Classis eorum, qui cum proprio Latinorum aliquem Ritum conjungunt. Afferuntur exempla.

§. 23. Alteram Classem constituunt Orientales illi, et Graeci qui retinentes majori ex parte Ritus suos, et insimul Occidentalium, ac Latinorum Ritus venerantes, ex his nonnullos sequuntur, ex veteri consuetudine suis Episcopis perspecta, et approbata, atque insuper ab Apostolica Sede expresse, vel tacite confirmata. In hanc Classem referri possunt Armeni, ac Maronitae, qui fermentatum deseruerunt, et Eucharistiam, sicuti Latini in azymo conficiunt, uti testatur Abrahamus Echellensis in suo *Eutychio vindicato pag.* 477. quam quidem Armenorum disciplinam nonnulli tribuunt Sancto Gregorio Illuminatori, primo Armeniae Episcopo, qui initio saeculi quarti, sub Tiridate Rege, martyrii coronam est consecutus; alii vero Sancto Silvestro Pontifici, aut Sancto Gregorio Magno eamdem referunt acceptam, in Conventionibus cum Armenorum natione initis, quae indicantur a Summo Pontifice Gregorio IX. in suis Epistolis ad Regem Armeniae, relatis a Raynaldo *ad annum Christi* 1139. *num.* 82. Eam certe disciplinam ab Ecclesia Romana Armenis traditam, testatur eorumdem Armenorum Sisensis Patriarcha Gregorius, in epistola ad Haytonem patrem Leonis Regis Armeniae Coenobitam, *apud Clementem Golanum, in Conciliatione Ecclesiae Armenae cum Romana Tom. I. pag.* 449. sic scribens: *Quocirca nos a S. Romano Ecclesia, aquae commixtionem* [cum vino in Calice] *modo recipimus, sicut ob eadem acceptum habemus, Azymum, Mitram Episcopalem, et modum signandi Crucem.* Vetustissima pariter, et immemorabilis est apud Maronitas azymi consuetudo, uti constat ex Morini *Praefatione ad Maronitarum Ordinationes; et ex Bibliotheca Orientali Assemani senioris tom.* 1. *pag.* 410. atque ex Synodo Nationali in Monte Libano congregata anno 1736. et a Nobis in nostra Constitutione: *Singularis* 31. *Bullarii nostri tom.* 1. confirmata, in cujus *cap.* 12. *de Sacramento Eucharistiae*, cum de azymo agitur, haec leguntur: *Qui mos, et in Ecclesia nostra, et apud Armenos quoque in Oriente, ab immemorabili tempore obtinuit, et authentica etiam hujus rei documenta proferre possumus.* Hoc Armenorum, et Maronitarum exemplo, Bessarion Cardinalis, cui primum Abbatia Cryptae Ferratae sita in Dioecesi Tusculana fuerat commendata, id obtinuit, ut Graeci Monachi in illa degentes in azymo consecrarent, quemadmodum legere est in nostra Constitutione 33. *Inter multa:* §. *Ut autem: Bullarii nostri tom.* 2. Idem semper servatum fuit, hodieque servatur in Ecclesia Collegiata S. Mariae *de Grafeo* nuncupata, sita in Messanensi Dioecesi, licet ipsius Clerus Ritum Graecum retineat, uti videri potest in nostra Constitutione 81. quae incipit: *Romana Ecclesia*, §. 1. *Bullarii nostri tom.* 1. quamvis, generatim loquendo, Presbyteri Italo-Graeci servent in Italia, Insulisque adjacentibus suam disciplinam, ac Ritum conficiendi in fermentato Eucharistiam: Moneanturque impensius Sacerdotes Latini, vel Graeci Ritus, ne Eucharistiam consecrare, ac distribuere juxta proprium cujusque Ritum praetermittant, uti declaratur in nostra Constitutione, quae incipit: *Etsi pastoralis,* 57. §. 1. *num.* 2. *ac* §. 6. *num.* 10. *et seq. Bull. nostri tom.* 1.

Ritus ministrandi Euchar. Infantibus, illico post Baptismum, quamdo obtinuerit, et quare obsoleverit.

§. 24. Quibusdam Ecclesiae saeculis is usus obtinuit, ut post Baptismi Sacramentum Eucharistia pueris traderetur, haud quidem ex ea persuasione, quod esset ad aeternam puerorum salutem necessaria; sed ex mero ritu, et consuetudine tunc temporis vigente quemadmodum sapienter animadverterunt Tridentini Concilii Patres, *Sess.* 21. *cap.* 4. Inter errores Armenorum a Summo Pontifice Benedicto XII. damnatos, quinquagesimus octavus apud Raynaldum *ad annum Christi* 1341. §. 66. recensetur ille, quo asserebant, ad aeternam puerorum salutem, et Baptismi iis collati validitatem, praeter Confirmationis sacramentum,

Eucharistiam etiam iisdem esse administrandam. In Occidentali Ecclesia, quadringentis, et amplius ab hinc annis, Eucharistia pueris post Baptismum non administratur. Verum negari nequit, in Libris Ritualibus Orientalium, commemorari Ritum Communionis post Baptismum pueris administrandae. Assemanus junior *lib.* 2. *Codicis Liturgici pag.* 149. refert ordinem ministrandi Baptismi apud Melchitas; *pag.* quoque 309. ordinem exscribit Baptismi Syrorum, editum a Philoxeno Mabugensi Episcopo Monophysita; *pag.* 306. alium affert desumptum a veteri Rituali Severi Patriarchae Antiocheni Monophysitarum antesignani: *et lib.* 3. *ejusdem Codicis pag.* 95. *et pag.* 130. binos alios ordines commemorat, servatos inter Armenos, et Cophtes in ministrando Baptismo; quibus omnibus praecipitur, ut pueris post Baptismum Eucharistia ministretur. Hujusmodi consuetudinem apud nonnullos Graecos ad sua usque tempora obtinuisse ait Sanctus Thomas 3. *part. qu.* 70. *art. ad tertium*. Arcudius vero *lib.* 3. *de Sacramento Eucharistiae cap.* 11. hanc esse Graecorum disciplinam scribit; sed aliqui ex ipsis paulatim eam deseruerunt, propter incommoda, quae in praebenda pueris post Baptismum Eucharistia identidem intercedebant. In actis Synodi sub Sergio Patriarcha Antiocheno Maronitarum, habitae in Monte Libano die 18. Septembris anno 1596. cui praefuit Pater Hieronymus Dandinus Societatis Jesu, Nuncius Summi Pontificis Clementis VIII. haec verba leguntur *can.* 7. *Quoniam parvulis sine indecentia maxima, venerabilisque Sacramenti injuria, vix potest Sacra Christi Communio dari, caveant in posterum Sacerdotes universi, ne quemquam ante rationis usum ad eam admittant*. Consentiunt Patres Concilii Zamosciae habiti anno 1720. §. 3. *de Eucharistia*. Idemque firmatum legitur in Actis Libanensis Concilii, quod habitum fuit anno 1736. *cap.* 12. *de Sanctissimo Eucharistiae Sacramento num.* 13. cujus haec sunt verba: *In antiquis quidem nostris Ritualibus, sicut et in Ordine vetere Romano, et in Euchologiis Graecis, Baptismatis Ministro diserte praecipitur, ut infantes mox a Baptismate, Chrismate delibutos, pascat Eucharistiae Sacramento; nihilominus tum ob debitam huic Augustissimo Sacramento reverentiam, tum quia idem non est infantibus ac pueris ad salutem necessarium, praecipimus, ut infantibus quidem, dum baptizantur, Eucharistia nullo pacto, neque sub specie Sanguinis, porrigatur*. Quod ipsum statutum fuit in Constitutione pro Italo-Graecis, incipiente: *Etsi Pastoralis:* 57. §. 2. *num.* 7. *Bull. nostri tom.* 1.

Vetustior recentiorque traditur Eccles. Graecae disciplina quoad Communionem sub utraque specie.

§. 25. De usu administrandae Eucharistiae sub utraque specie etiam Laicis, quoad Orientalem, et Graecam disciplinam, fuse disserunt Arcudius *in Concordia Occidentali, et Orientali in Sacramentorum administratione lib.* 3. *cap.* 4., et Leo Allatius *in prima adnotatione de Ecclesiae Occidentalis, atque Orientalis consensione p.* 1614. *et seq.* In Graecorum Collegio, quod Romae, uti diximus, erectum fuit a Gregorio XIII.; ea indicta lege, ut Graecus in eo Ritus servetur, quemadmodum praefatus Leo Allatius testatur *in suo Tractatu de aetate, et Interstitiis pag.* 21., juxta ipsius Collegii Constitutiones a Summo Pontifice Urbano VIII. confirmatas, debent Alumni quolibet octiduo animi sordes Poenitentiae Sacramento eluere, et Sacram Eucharistiam sumere quintadecima quaque die, nec non festis diebus solemnibus, et singulis Adventus, et Quadragesimae Dominicis, Latino Ritu servato; in festis vero solemnioribus, videlicet diebus Paschatis, Pentecostes, et Nativitatis Domini, jubentur, Eucharistiam sub utraque specie Ritu Graeco suscipere, hoc est in fermentato, Sanguine intincto, ad quam rem perficiendam Sacerdos utitur parvo cochleari, quod infert in os suscipientis Eucharistiam: Idemque Ritus servatur cum reliquis Graecis omnibus, qui praedictis diebus ad solemne Missae Sacrificium conveniunt, aut qui aliis per annum diebus in Ecclesia Graeci Collegii sibi Eucharistiam Ritu Graeco administrari deposcunt. Verum Italo-Graecis in memorata Constitutione: *Etsi Pastoralis:* 57. §. 6. *num.* 15. Eucharistia sub utraque specie permittitur in illis dumtaxat locis, in quibus Ritus hujusmodi Communionis retentus viget; sed in aliis locis, ubi idem Ritus obsolevit, Eucharistia sub utraque specie prohibetur. Ab hac disciplina, seu ritu sumendae Eucharistiae sub utraque specie, licet in universa Orientali Ecclesia recepto, nonnulli Graeci, et Orientales paulatim recesserunt. Lucas Holstenius, vir sane clari nominis, in Epistola ad Bertoldum Nimisium, quae typis impressa affertur in Opusculis Graecis, ac Latinis Leonis Allatii *pag.* 436. refert, se praebuisse Eucharistiam in Vaticana Basilica Presbytero Abyssiano, qui cum aliis communica-

turus, ad sacram Mensam accesserat: cumque eum sub unica specie panis Eucharistiae participem fecisset, ab ipso deinde, atque etiam ab aliis Æthiopicae Ecclesiae hominibus, sciscitatum fuisse, an, juxta Patriae suae Ritum, Eucharistiam sub unica specie panis sumere consuevissent, tam in solemni Lyturgia, quam in quotidiana Eucharistiae participatione, nec non cum ad eos extremo morbo laborantes eadem in Viaticum afferebatur; testaturque, fuisse sibi ab ipsis responsum, Sacram Synaxim sub unica specie panis sibi semper administrari, hancque esse veterem disciplinam in Æthiopica Ecclesia obtinentem. Inter quaesita Summo Pontifici Gregorio XIII. proposita a Patriarcha Maronitarum, sequens recensetur: *Nos Missam celebramus in solo azymo: Laici vero nostri sub utraque specie communicant;* cui Pontifex his verbis respondit: *Si volunt in azymo consecrare, non videntur prohibendi: Laici vero a Communione sub utraque specie pedetentim arcendi sunt; totus enim Christus sub una specie continetur, et in usu Calicis magnum est periculum effusionis:* uti legere est in laudato Opere Thomae a Jesu, *de Conversione omnium gentium pag.* 486. *et seq.* Patres etiam Concilii Libanensis habiti anno 1736. *part.* 2. *cap.* 12. *num.* 21. hujusmodi consilio inhaerentes, ita statuerunt: *Deinde ejusdem Sanctae Romanae Ecclesiae institutis inhaerentes, praecipimus, et stricte mandamus, ne cui Laico, vel Clerico in minoribus Ordinibus constituto, Communio sub utraque specie tradatur, sed sub una tantum, panis nimirum:* Solis Diaconis permittentes, ut in solemni Missa Eucharistiam sub utraque specie a Sacerdote accipiant, hoc est sub specie panis primum, deinde sub specie vini, semoto tamen, quem superius commemoravimus, cochlearis usu: *At vero Diaconis, ut Hostiam Sanguine intinctam a Sacerdotibus, in solemni praesertim Missa, accipere possint et valeant, concedimus, modo absit cochlearis usus, quem omnino abrogandum esse statuimus.*

Ritusque effundendi aquam tepidam in calicem post consecrationem, ante consummationem

§. 26. Postremo, ab Eucharistiae Sacramento minime recedentes, hic verba faciamus de alio Orientali, et Graeco Ritu, quo nimirum Sacerdos post consecrationem, et ante consummationem, paululum aquae tepidae in calicem fundit. Matthaeus Blastares in *Syntagmate Alphabetico cap.* 8. *tom.* 2. *Synodicon Graecorum pag.* 153. hujusmodi Ritum commemorat, ejusque significationem affert. Eutymius Tiri ac Sidonis Archiepiscopus anno 1716. Summo Pontifici Clementi XI. nonnulla quaesita proposuit, quorum alterum erat, utrum Melchitis Syriae, ac Palestinae interdicere deberet, aquam tepidam Divino Sanguini post Consecrationem affundere; cui redditum fuit responsum, adjecta accurata, et luculenta instructione ab eodem Pontifice approbata, ejusque jussu transmissa ad Superiores Missionum Terrae Sanctae, Damasci, Tyri, ac Sidonis; injunctumque praedicto Archiepiscopo, ne id fieri interdiceret, cum de veteri Ritu ageretur, Sedi Apostolicae perspecto, et Graecis Sacerdotibus etiam Romae permisso; per quem innuitur Fidei ardor, qui maximus erga tantum Mysterium debet conflagrare. Simile responsum die 31. Martii anno 1729. jussu Benedicti Papae XIII. datum fuit Cyrillo Graecorum Patriarchae Antiocheno. Idem Ritus Italo-Graecis permittitur in citata Constitutione 57. *Etsi Pastoralis*, §. 6. *num.* 2. *Bullarii nostri tom.* 1. Cumque subinde in Congregationibus, quae pro correctione Librorum Ecclesiasticorum Ecclesiae Orientalis habitae fuerunt, ad accuratiorem quamque diligentiam adhibendam, diu multumque disputatum fuisset, utrum interdicendus esset Ritus infundendi in calicem aquam tepidam post Consecrationem, cum potissimum Humbertus Cardinalis Sylvae Candidae superioribus temporibus plurimum adversus eumdem Ritum declamasset, responsum fuit die 1. Maji anno 1746., *nihil esse innovandum*, quod rescriptum a Nobis deinde confirmatum fuit; rationibus enim a praedicto Cardinali allatis nil ponderis inesse compertum fuit. Attamen Patres Concilii coacti in urbe Zamosciae anno 1720., graves ob causas, inhibuerunt Ruthenis Sacerdotibus, ne aquam tepidam post Consecrationem in calicem funderent, uti legi potest §. 4. de celebratione Missarum: *Inhibet gravem ob causam, et abrogat toleratam in Orientali Ecclesia consuetudinem, ad consecratas calicis species aquam tepidam affundendi, post Consecrationem, ante Communionem.*

Allata hucusque exempla, ad propositam superius objectionem probandam, accepte demonstrantur.

§. 27. His sane, et aliis hujusmodi exemplis, quae facile cumulari possent, inniti valent, qui erga transitum a Ritu Orientali et Graeco, ad Occidentalem et Latinum sunt propensiores, vel certe quidem putant se jure optimo agere, dum Schismaticum Orientalem ad Ecclesiae unitatem convertentes, satagunt ab-

ducere ab aliquo Ritu, quem servare consueverat, priusquam nobis consentiret, quique a reliquis omnibus Orientalibus et Graecis, ex veteri disciplina, firmiter retinetur et observatur. Verum, neque superius allata exempla, nec caetera, quae in medium proferri possent, quidquam illorum opinioni suffragantur; tum quia in transitu a Ritu Orientali et Graeco, ad Occidentalem et Latinum, tollitur omnino quidquid ab ipso Graeco Ritu praescribitur, et nostro Ritui non conformatur; quod non contingit in iis exemplis, quae paulo superius allata sunt, quibus nempe, si aliqua peculiaris solemnitas Graeci Ritus tollitur, Ritus tamen ipse, ac reliqua omnia eodem Ritu praescripta intacta servantur; tum quia partem etiam aliquam demere ex aliquo Ritu salvis reliquis ejusdem Ritus partibus, non est privati viri, sed auctoritas publica intercedat necesse est, videlicet Supremi Capitis universalis Ecclesiae, qualis plane est Romanus Pontifex. Sedes namque Apostolica ea est, quae praecipuo quodam jure, quoties ipsi consentaneum visum fuit, ab Orientali Ecclesia Ritum aliquem desumpsit, et in Occident. traduxit; aut praetermisit, Ritum aliquem Graecum in aliqua Latina Ecclesia usurpari. Eademque Apostolica Sedes, quoties deprehendit, periculosum vel indecorum aliquem Ritum in Orientalem Ecclesiam irrepsisse, illum damnavit, improbavit, ejusque usum ipsi prohibuit. Ipsa denique Apostolica Sedes, postquam vidit Orientalem, vel Graecam aliquam gentem in aliquo Latino Ritu usurpando, ac defendendo, vehementer obfirmatam, ac potissimum, quando Ritus ipse ab antiquo tempore invectus fuit, ab omnibus communiter receptus, atque expresso, vel tacite ab Episcopis probatus, Ritum ipsum tolerando, et sic approbando, firmavit.

Triplex praecipuum S. di Apostolicae munus, admittendi Graecos Ritus in Latinam Eccles. interdicendi eosdem in Graeca, et eidem permittendi iisdem.

Exempla Graecor. Rituum, quos Sedes Apost. a Graeca in universam Ecclesiam transtulit, vel in aliqua Eccl. Latina usurpari permisit.

§. 28. In Latina, et Graeca Lyturgia recitatur Symbolum, ejusque recitatio in Missae Sacrificio in Ecclesia Orientali primum instituta, deinde in Occidentalem traducta est, uti colligitur ex tertio Toletano Concilio habito anno 589. *can.* 2. *tom.* 5. Collectionis Labbeanae *pag.* 1009. cujus haec sunt verba: *Ut per omnes Ecclesias Hispaniae vel Gallaeciae, secundum formam Orientalium Ecclesiarum, Concilii Constantinopolitani, hoc est centum quinquaginta Episcoporum, Symbolum Fidei recitetur, ut priusquam Dominica dicatur Oratio, voce clara a populo decantetur.* Quare cum Patres Toletani Concilii, disciplinam statuentes recitandi Symbolum in Sacrificio Missae, se ad Ritum Orientalium Ecclesiarum retulerint; id satis est ad agnoscendum, hujusmodi disciplinam in Oriente primo institutam, inde in Occidentem promanasse; sicut advertunt Cardinalis Bona *Rerum Lyturgic. lib.* 2. *cap.* 8. *num.* 2. et Georgius *de lyturgia Romani Pontificis tom.* 2. *cap.* 20. *num.* 2. *pag.* 176. Sed rem propositam persequendo, Amalarius *in l. de Divinis Officiis c.* 14. postquam innixus auctoritate Sancti Paulini in Epistola *ad Severum*, retulit, sola Feria sexta majoris Hebdomadae in Ecclesia Hierosolymitana exponi consuevisse populo adorandam Crucem ipsam, in qua Christus pependit, huic Graecae consuetudini tribuit Ritum adorationis Sanctae Crucis, quae in Officio praedictae Feriae sextae in unaquaque Latina Ecclesia ad hanc usque diem peragitur. Trisagium *Sanctus Deus, Sanctus Fortis, Sanctus Immortalis, miserere nobis*, pia est, et frequentissima Oratio in Graecorum Lyturgia, uti recte advertit Goarius in notis ad Euchologium in Missam Sancti Joannis Chrysostomi *pag.* 109. Ejus Orationis origo repetitur ex miraculo, quod medio saeculo quinto contigit in Regia Urbe Constantinopolitana; cum enim Theodosius Imperator, Patriarcha Proclus, et universus populus in aperto ad Deum preces effunderent, ut ab imminenti liberarentur excidio, quod ipsis ab ingentibus terrae motibus impendebat, puer repente in Coelum rapi visus est, qui deinde in terram demissus, retulit se audivisse Angelos praedictum Trisagium canentes; quare, cum jussu Procli Patriarchae, universus populus illud devote cecinisset, terra ab horrendis, quibus concutiebatur, motibus conquievit, uti narrat Nicephorus *lib.* 14. *cap.* 46. recteque prosequitur Summus Pontifex Felix III. in epistola tertia ad Petrum Fullonem, quae habetur *tom.* 4. Labbeanae Collectionis. Idem vero Trisagium in Ecclesia Occidentali Feria Sexta majoris Hebdomadae Graecae, et Latine canitur, quemadmodum apposite animadvertit Cardinalis Bona *Rerum Lyturgicar. lib.* 2. *cap.* 10. *num.* 5. Aquae benedictio in pervigilio Epiphaniae ex Ritu est Graecae Ecclesiae proprio, uti fuse ostendit Goarius in Enchologio, sive Rituali Graecorum, et nunc etiam praedicta die Romae in Graecorum Ecclesia peragitur haec functio, de qua in allata superius Constitutione nostra 57. §. 5.

num. 13. mentio habetur, simulque permittitur, ut Fideles eadem aqua benedicta aspergantur. De transitu Ritus hujusmodi ab Orientali in aliquas Occidentales Ecclesias videri possunt, quae congessit eruditus Martene *tom.* 4. *de antiqua Ecclesiae disciplina in Divinis celebrandis Officiis cap.* 4. *num.* 2. et quae afferuntur in Dissertatione Patris Sebastiani Pauli Congregationis Matris Dei, edita Neapoli anno 1719. cui titulus est: *De ritu Ecclesiae Neritinae exorcizandi aquam in Epiphania*, uti propterea *part.* 3. *pag.* 177. *et seqq.* opportune monet Episcopos, in quorum Dioeceses longo abhinc tempore nonnulli Ritus ab Ecclesia Graeca manantes irrepserunt, ut illos de medio tollere tantopere non contendant, ne turbae excitentur, et ne videantur improbare rationem agendi Sedis Apostolicae, quae Ritus illos irrepsisse cum optime noverit, eosdem tamen servari et frequentari permisit; affertque etiam *pag.* 203. epistolam Cardinalis Sanctorii, Sanctae Severinae nuncupati, scriptam anno 1580. ad Fornarium Episcopum Neritinum, de hoc ipso argumento, et de aquae benedictione in Epiphania, quae in illa Dioecesi peragitur. Graecus pariter est Ritus spoliandi, ac lavandi Altare Feria quinta in Coena Domini. Hujusce Ritus monumentum aliquod reperire est saeculo quinto; de eo namque meminit in suo Typico, sive Ordine recitandi Officium Ecclesiasticum per totum annum, S. Sabas, qui, teste Leone Allatio, *de Libris Ecclesiae Graecae dissert.* 1. *p.* 9. obiit anno 451. Si certo affirmari posset Ordinem Romanum ab Hittorpio editum, Sancti Gelasii Pontificis jussu compositum fuisse, Ritus lavandi Altaria feria quinta in Coena Domini, praedictae Graecorum consuetudini fuisset quasi coaevus in Latina Ecclesia, cum Sanctus Gelasius Pontifex obierit *anno* 496. At, cum incertum sit, utrum Romanus Ordo ab Hittorpio vulgatus, tantae antiquitatis merito praestet, et cum, eo seposita, Sanctus Isidorus Hispalensis Episcopus inter Latinos primus extiterit, qui de hoc Ritu verba fecerit; idemque S. Isidorus *anno* 636. sit vita functus, satis id est, ut ab Oriente in Occidentem fluxisse asseratur Ritus praedictus, qui in hunc usque diem in nonnullis Latinis Ecclesiis retinetur, probantibus Romanis Pontificibus; ac potissimum in Vaticana Basilica, magna cum Solemnitate, Feria quinta in Coena Domini quotannis peragitur. Suaresius Episcopus Vasionensis, et Vicarius ejusdem Basilicae, et Joannes Chrysostomus Battellus Archiepiscopus Amasenus, qui in minoribus inter Beneficiatos ejusdem Basilicae recensebantur, duas elucubratissimas Dissertationes ediderunt, quibus praedictum Ritum illustrarunt. Quae cum ita sint, exemplis, et factis aperte evincitur id, quod paulo ante diximus: Sedem videlicet Apostolicam non omisisse, quoties id rationi consentaneum putavit, aut adsciscere in universam Latinam Ecclesiam Ritus, qui ad Graecam Ecclesiam pertinebant, aut permittere, ut peculiares quidam Ritus, qui ab Ecclesia Graeca manarunt in nonnullis Latinis Ecclesiis observarentur.

§. 29. Jam paulo superius de Trisagio sermonem fecimus, deque admirabili modo, quo cantus ejusdem in Sacras Lyturgias Ecclesiae Graecae inductus fuit: Cum tamen Petrus Fullo, cognomento Gnaphaeus, fautor haeresis Apollinaristarum, qui Theopaschitae appellantur, ausus fuisset Trisagio haec verba superaddere: *Qui crucifixus es pro nobis:* sicuti fuse commemorat Theodorus Lector *lib.* 1. *Collectanear.*; et cum nonnullae Orientis Ecclesiae, ac potissimum Syrorum, et Armenorum, opera cujusdam Jacobi Syri, teste Nicephoro *lib.* 18. *cap.* 52. additamentum hujusmodi recepissent; haud praetermiserunt Romani Pontifices, pro ea, quam in similibus adhibere consueverunt, vigili cura et sollicitudine, inolescenti errori se opponere factamque Trisagio additionem interdicere; rejicientes interpretationem, qua, Trisagium ipsum referendo ad solam Filii personam, non vero ad tres Divinas personas, omnem erroris suspicionem adimi jactabatur; tum quia periculum semper supererat adhaerendi dogmati haeretico; tum quia humanae mentis praesumptio ad solum Christum referre minime poterat Hymnum ab Angelis in honorem Sanctissimae Trinitatis decantatum, sicuti Lupus recte expendit *in notis ad Can.* 81. *Trullanum*, ubi, postquam retulerat, a Felice III., et Romana Synodo damnatam fuisse additionem Trisagio factam, ita subdit: *Hymnum soli divinae Trinitati a Sanctis semper Angelis adcantatum, Ecclesiae ab ipso Deo ac eisdem sanctis Angelis in puero laudato traditum, malorum Regiae Urbi impendentium depulsione confirmatum, ac in eodem sensu et ratione comprobatum a plena Synodo Chalcedonensi, constanter asseverant*, (loquitur

Exempla Rituum, quos justis de causis a Graeca Ecclesia proscripsit Apostolica Sedes.

de Episcopis tum in praedicto Concilio congregatis, tum de aliis additamentum Trisagio factum respuentibus) *humana praesumptione non potuisse ad solum Christum detorqueri*. S. Gregorius VII. eodem Religionis studio ipsam additionem improbavit in sua epistola prima *lib.* 8. scripta ad Archiepiscopum, sive Patriarcham Armenorum. Idem praestitit Gregorius XIII. in nonnullis suis epistolis datis in forma Brevis ad Patriarcham Maronitarum die 14. Februarii anno 1577. In Congregatione autem Propagandae Fidei, habita die 30. Januarii anno 1635., cum examini subjecta fuisset Armenorum Lyturgia, atque inter caetera accuratiori disquisitione fuisset expensum, utrum addictio inducta Trisagio tolerari posset, ob indicatam causam, quod illa ad solam Filii personam relationem habere posse videretur, responsum fuit, id non esse permittendum, additionemque omnino expungendam. Summus Pontifex Gelasius in sua epistola nona ad Episcopos Lucaniae *cap.* 26. pravam consuetudinem jam invectam improbavit, juxta quam, mulieres Sacerdoti Missam celebranti inserviebant; cumque idem abusus ad Graecos transiisset, Innocentius IV. in epistola, quam ad Episcopum Tusculanum dedit, eumdem severissime proscripsit: *Mulieres autem servire ad Altare non audeant, sed ab illius ministerio repellantur omnino:* Iisdem verbis a Nobis quoque prohibetur in nostra saepius citata Constitutione: *Etsi Pastoralis:* §. 6. *num.* 21. *tom.* 1. *Bullarii Nostri*. Feria quinta Majoris Hebdomadae, ad recolendam Dominicae Coenae memoriam, sacra peragitur functio, in qua consecratur panis, qui per integrum annum asservatur, ut illo reficiantur lethali morbo laborantes, qui Sacram Synaxim in Viaticum sibi deposcunt, et aliquando etiam eidem pani consecrato exigua pars vini consecrati affunditur. Ritus hujusmodi a Leone Allatio describitur in suo Tractato *de Communione Orientalium sub specie unica num.* 7. Summus Pontifex Innocentius IV. in laudata epistola ad Episcopum Tusculanum, Ritum illum Graecis interdixit, hisce verbis: *Eucharistiam in die Coenae Domini consecratam, usque ad annum, praetextu infirmorum, ut videlicet de illa ipsos communicent, non reservent:* addiditque, ut paratam semper Eucharistiam haberent pro Infirmis, sed illam qualibet decima quinta die renovarent. *Arcudius in Tract. de Concordia Ecclesiae Occidentalis, et Orientalis lib.* 5. *cap.* 55. *et* 56. absurditates, quae ex eo Rito promanabant, indicare haud praetermisit, deprecans Romanos Pontifices, ut illum penitus abrogarent. Praestitit id Clemens VIII. in sua Instructione, idemque et Nos praestitimus in nostra Constitutione: *Etsi Pastoralis* 57. §. 6. *num.* 3. *et seq.* In Concilio Zamosciae, a duabus Congregationibus, Concilii videlicet, ac Propagandae Fidei examinato, §. 3. *de Eucharistia*, legitur statutum, ut si alicubi adhuc vigeret Ritus consecrandi Eucharistiam Feria quinta in Coena Domini, eam suffondendi aliqua gutta Sanguinis, servandique pro infirmis in annum integrum, in posterum omnino praetermittatur; sed Parochi Eucharistiam pro Infirmis servent, ipsam quolibet octava, aut decimaquinta die renovantes. Eamdem viam institerunt Patres Concilii Libanensis a Nobis confirmati, sicuti patet *ex cap.* 12. *de Sacramento Eucharistiae num.* 24. Quibus sane exemplis manifesto comprobatur, quod Sedes Apostolica nunquam omiserit Graecis interdicere Ritus aliquos, licet apud eos jampridem obtinerent, quoties eosdem perniciosos et malos esse, aut evadere posse deprehendit.

§. 30. De Processione Spiritus Sancti a Patre, ac Filio, quemadmodum superius indicavimus, praecipue disputatum est, quoties de unione Graecae, et Orientalis Ecclesiae cum Latina, et Occidentali actum fuit. Hujus articuli examen trinam veluti faciem praesetulit, atque adeo ad haec tria capita redactum est. Primum, an processio Spiritus Sancti a Patre et Filio esset Fidei Dogma: et quoad primum hoc caput, firmissime responsum semper fuit, non esse ullo modo dubitandum, quin processio Spiritus Sancti a Patre et Filio inter Fidei Dogmata adnumeretur; neque Catholicum revera esse, qui illud non recipit, ac profitetur. Alterum, an, posito hoc esse unum ex Fidei Dogmatibus, licuerit in Symbolo Missae superaddere verbum *Filioque*, quamvis neque in Nicaena, neque in Constantinopolitana Synodo illud reperiretur, cum potissimum ab Oecumenica Synodo Ephesina decretum fuerit, ne quid Nicaeno Symbolo adderetur: *Statuit Sancta Synodus, alteram Fidem nemini licere proferre, aut conscribere, aut componere, praeter definitam a Sanctis Patribus, qui in Nicaea cum Spiritu Sancto congregati fuerunt*. Quod autem ad alterum hoc caput attinet, fir-

Hoc ipse tamen in re, Apost. Sedes, pro circumstant. varietate, epicheiam adhibuit.

matum fuit, non modo licuisse, sed et valde conveniens fuisse, ut hujusmodi additio fieret Nicaeno Symbolo; eo quod Ephesinum Concilium solummodo inhibuerit additiones Fidei oppositas, aut temerarias, et a communi consuetudine devias; non vero orthodoxas, et quibus aliquis Fidei articulus in eodem Symbolo implicite contentus, explicatius declararetur. Tertium denique, utrum, posita pro indubio Fidei dogmate Processione Spiritus Sancti a Patre, et Filio, agnitaque insuper in Ecclesia potestate addendi Symbolo vocem *Filioque;* permitti posset, ut Orientales, et Graeci in Sacrificio Missae Symbolum recitarent ad eum modum, quo prius, et ante Schisma consueverant, quod perinde est ac dicere, praetermissa voce, *Filioque*. Quod autem pertinet ad postremum hoc caput, non eadem semper fuit Sedis Apostolicae disciplina; quandoque enim Orientalibus et Graecis, Symbolum absque voce *Filioque* recitare permisit; tunc nimirum, cum certo constiterat, priora duo capita, seu articulos ab illis recipi, noveratque omnino fore, ut, si iisdem denegaretur id quod tanto studio deposcebant, exoptatae Unioni aditus intercluderetur: Nonnunquam vero Symbolum cum additione *Filioque*, ab Orientalibus, et Graecis recitari omnino voluit; cum scilicet merito suspicari potuit, eosdem ideo nolle Symbolum cum additamento recitare, quod adhaererent errori opinantium, ac asserentium Spiritum Sanctum a Patre, et Filio non procedere, vel ab Ecclesia additionem illam, *Filioque* Symbolo fieri non potuisse. Duo Summi Pontifices, nempe Beatus Gregorius X. in Lugdunensi Concilio, et Eugenius IV. in Florentino, primam agendi rationem, ob indicatas causas, cum Graecis adhibuerunt, uti constat ex *tom.* 7. Collectionis Conciliorum Harduini p. 698. *D.* et *tom.* 9. ejusdem Collectionis p. 305. *D.*, Alteram vero rationem, ex causis itidem supra allatis, amplexus est, servavitque Summus Pontifex Nicolaus III., cum deprehendit, Michaelem Imperatorem ex bona fide non agere, neque iis stare, quae pollicitus fuerat in tractanda Unione, quam cum Pontifice Gregorio X. Praedecessore suo absolverat, atque firmaverat. Hujus rei documentum a Vaticano Archivo desumptum in Raynaldi Annalibus impressum est *ad annum Christi* 1278. §. 7. Eamdem viam institerunt Martinus IV., et Nicolaus IV. Et quamvis de Pontificibus istis, quod ad hanc rem pertinet, Scriptores diversa tradiderunt, Pachymeres tamen, qui tunc temporis Constantinopolitanam historiam posterorum memoriae commendabat, *lib.* 6. *cap.* 14. aperte testatur, eos Praedecessorum suorum epichejam non fuisse secutos, sed voluisse, ut ab Orientalibus, et Graecis Symbolum cum additione *Filioque* recitaretur, ut injecta sibi de Ortodoxa illorum Fide dubitatio tolleretur, *ad certum experimentum capiendum Fidei, et Sententiae Graecorum: ejus vero pignus idoneum fore, si et ipsi Symbolum, sicut Latini, pronunciarent.* Idem Pontifex Eugenius, qui in Florentino Concilio Orientalibus concesserat, ut sine ea voce, *Filioque*, Symbolum recitarent, cum deinde Armenos in unitatem Sanctae Ecclesiae reciperet, eisdem praecepit, ut Simbolo praedicta additione adaucto uterentur, uti videre est in Collectione Conciliorum Harduini *tom.* 9. *p.* 435. *B.* eo quod fortasse Armenos non aeque ac Graecos, ejusmodi additamento repugnantes deprehenderat. Callistus itidem III. Romanus Pontifex, cum Fratrem Simonem ex Ordine Praedicatorum munere Inquisitoris decoratum in Cretam ablegaret, quam in Insulam se receperant plures Graeci aufugientes ab urbe Constantinopolitana, cujus ante biennium Turcae potiti fuerant, jussit ipsum vigilam adhibere curam, ut iidem Graeci Symbolum cum additione *Filioque* recitarent, siculi narrat Gregorius Trapezuntius *in sua epistola ad Cretens. tom.* 1. *Graeciae Orthodoxae, apud Allatium p.* 537. quod confirmatur etiam *ab Echard. tom.* 1. *Scriptorum Ordinis Sancti Dominici p.* 762. fortasse enim Pontifex suspicabatur, ne praedicti Graeci, quippe qui ex Urbe Constantinopoli advenerant, in eo Fidei dogmate minus firmi essent. In duabus formulis Professionis fidei, quas jam superius commemoravimus, quarum alteram Gregorius XIII. Graecis, alteram Urbanus VIII. Orientalibus praescripsit, nihil aliud continetur, quam quod in Florent. Conc. fuit constitutum. In duabus Constitutionibus, altera videlicet Clemen. VIII. quae est 34. *veteris Romani Bullarii tom.* 3. §. 6., nostra altera incipiente: *Etsi Pastoralis* §. 1. *Bullarii nostri tom.* 1., utraque edita pro Latinis Episcopis, in quorum Dioecesibus versantur Graeci, aut Albanenses Graecum Ritum servantes, dummodo hi Spiritum Sanctum a Patre et Filio procedere fateantur, et agnoscant Ecclesiae fuisse potestatem addendi Symbolo

vocem *Filioque*, minime jubentur Symbolum cum hac additione recitare; nisi forte, ea praetermissa, scandalum immineret; aut certo aliquo in loco peculiaris consuetudo jam invaluisset recitandi Symbolum cum additione *Filioque*; aut deinde necessarium putaretur, ut Symbolum ab illis cum praedicta additione recitaretur, ad eliciendam indubiam rectae ipsorum Fidei probationem. Recte autem non modo Patres Concilii Zamosciae *tit.* 1. *de Fide Catholica*, sed etiam Patres Libanensis Concilii *part.* 1. *eodem tit. num.* 12., ad omnem scrupulum submovendum, provide statuerunt, ut Sacerdotes omnes eorum legibus subjecti, Symbolum, juxta consuetudinem Romanae Ecclesiae, cum particula *Filioque* usurpent.

Tertium denique magnum permitti in Graeca Ecclesia certos quosdam Latinos Ritus, quomodo consentiente sit Apost. Sede.

§. 31. Ex his, quae huc usque dicta sunt, plene concluditur, Sedem Apostolicam hac ipsa in re quandoque, ex peculiaribus circumstantiis, perspectaque sibi gentis alicujus indole, consensisse, ut certus adhiberetur modus, quem tamen ab aliis, ob diversas circumstantias, diversumque locorum ac populorum genium, nullatenus usurpari permisit. Quamobrem, ut oneri suscepto satis faciamus, nihil aliud superest, quam ut ostendamus, aliquando eamdem Sedem Apostolicam, dum novit gentem aliquam Orientalium, et Graecorum, in aliquo Latino Ritu adhibendo tenaciorem esse, illius usum ei benigne permisisse; praesertim si hujusmodi Ritus usurpandi consuetudo a vetustioribus temporibus inolevit, ac Episcopi non modo eidem nunquam adversati sunt, sed aut tacite, aut expresse eamdem comprobarunt. Verum, cum hac ipsa de re perspicua exempla jam fuerint superius allata; dum verba fecimus de ea classe Orientalium, et Graecorum, qui Ritus suos majori ex parte retinentes, atque Latinos aeque, ac Orientales Ritus venerantes, aliquem ex nostris Ritibus amplexi sunt, ab inutili idcirco repetitione abstinebimus, ea hic revocantes, quae superius in his ipsis literis plene fuerunt exposita. Duo solum exempla ex Maronitis desumpta subnectemus iis, quae jam adduximus. Nonnullis ab hinc saeculis Maronitae Pontificales ac Sacerdotales vestes adhibent ejusdem plane formae, quam Latinus Ritus praescribit, quemadmodum in citato saepius Libanensi Concilio habito anno 1736. legitur *cap.* 12. de Sacramento Eucharistiae *num.* 7. Summus enim Pontifex Innocentius III. epistola ad Hieremiam Patriarcham anno 1215. data, quae incipit: *Quia Divinae Sapientiae bonitas:* illos ad hortatus est, ut se Latinae Ecclesiae in Pontificalibus ornamentis conformarent. Quam ob causam tum idem Pontifex, tum ejus Successores ad illos sacra Indumenta, Calices, ac Patenas dono miserunt, uti narrat Petrus Patriarcha in duabus epistolis ad Leonem Decimum datis, relatisque *tom.* 14. Collectionis Conciliorum Labbeanae *p.* 346. *et seq.* Nuper autem in praecitato Libanensi Concilio *cap.* 13. unanimi consensu, nostraque subsequuta approbatione, iidem Maronitae, quoad Praesanctificatorum Missam, Latinum Ritum amplexi sunt, illam tantummodo Feria Sexta in Parasceve celebrantes, relicta, justis gravibusque de causis, disciplina Graecorum, qui diebus Quadragesimalis jejunii, nonnisi Missam Praesanctificatorum celebrant excepto Sabbato, die Dominico, et Festo Annunciationis Beatae Virginis, si forte in Quadragesimam incidat, juxta praescriptum in *Trullano Can.* 52. Hisce siquidem diebus, Sacerdos Panem consecratum in tot particulas dividit, quot dies subsequuntur, quibus Missa Praesanctificatorum celebratur; quibus nimirum vescitur Pane Eucharistico, quem antea consecravit, asservans in Ciborio reliquas consecratas particulas, ut sequentibus diebus, quibus Missam Praesanctificatorum celebrabit, iisdem vescatur, atque aliis etiam, qui adstant, petuntque, distribuat; uti fuse commemorat Leo Allatius in Prolegomen. ad Gebrielem Naudaeum *de Missa Praesanctificatorum pag.* 1531. *n.* 1.

§. 32. Huic nostrae Epistolae finis hic imponendus alicui forte videri poterit, cum in ea, et allatum jam fuerit Responsum redditum quaesitis a Sacerdote Missionario Balserae propositis, nimirum, *Nihil esse innovandum*, et indicatae itidem fuerint firmissimae regulae, quas sequatur Missionarii, qui Orientales a Schismate et erroribus ad Unitatem, Sanctamque Catholicam Fidem revocare satagunt; neque enim ex jure Canonum, et Apostolicarum Constitutionum se gerit, qui in convertendis Orientalibus, Ritum quoque Orientalem, et Graecum, in iis, quae ab Apostolica Sede tolerantur atque admittuntur, de medio auferre contendit; aut id agit, ut, qui convertuntur, Ritum, quem hactenus servaverunt, admittant, et Latinum amplectantur. Nihilominus, antequam finis huic epistolae imponatur nimis

Amplior exempli probatio suscipitur.

congruit, ut nonnulla insuper attingantur, quae propius pertinent ad quaestiones a praedicto Missionario propositas, quibus jam responsum fuit, *nihil esse innovandum*.

Ritus commixt. non inducitur, ex quo Graecus, Armenus, vel Maronita Sacerdos celebret in Latina Ecclesia juxta Ritum suum.

§. 33. Porro, si in Urbe Balserae degunt Catholici Ritus Orientalis, Armeni, aut Syriaci, ipsique peculiari Ecclesia carentes, ad Missionariorum Latinorum Ecclesiam conveniunt, ubi Sacerdotes Orientalis Ritus Rem Divinam, reliquasque peragunt suis Ritibus coeremonias, Laici autem Missae Sacrificio intersunt, et Sacramenta suscipiunt, non magnopere adlaborandum est, ut defendatur, nihil esse innovandum, uti rescriptum fuit; quodque antea obtinuit, idipsum at in posterum servari oportere, permittendo videlicet praedictis Sacerdotibus, et Laicis, ut in Latina Ecclesia ea facere pergant, quae ad hanc usque diem peregerunt. Nam jure Canonico illud quidem statutum habetur, Ritum Orientalem, et Graecum cum Latino haud esse miscendum, uti videre est ex integra Decretali Caelestini III. apud Gonzalez *cap. Cum secundum; de temporibus Ordinationum;* atque in Decretali Innocentii III. *cap. Quanto; de consuetudine, cap. Quoniam, de Officio Judic. Ordinar.*, et in Decretali Honorii III. *cap. Literas; de celebrat. Missar.* at nullo jure affirmari potest, Ritus commixtionem Apostolica aliqua Constitutione vetitam, induci ex eo tantum, quod Armenus, Maronita aut Graecus juxta Ritum suum in Latina Ecclesia, vel Missae Sacrificium, vel alias coeremonias cum populo sui Ritus exerceat, aut versa vice Latinus in Orientalium Ecclesia idem praestet, dum praesertim legitima aliqua subest causa, de qua in praesenti facti specie nullo modo dubitari potest, cum Orientales illi in Civitate Balserae peculiari careant Ecclesia, ita ut, si ipsis Latinorum Ecclesia non pateret, loco plane omni destituerentur, in quo Missae Sacrificium offerre possent, et cum Populo sui Ritus ea exercere, quae peragenda sunt, ad illos in sancta unione retinendos ac confovendos.

At contra si Latinus in fermentato, Graecus in azymo, vel alteruter nunc in azymo, nunc autem in fermentato consecrarent.

§. 34. Vetita sane Ritus admixtio esset, si Latinus in fermentato consecraret, et Eucharistiam in fermentato consecratam Latinis administraret. Idemque dicendum esset, si Orientales, qui azymi consuetudinem haud amplexi sunt, in azymo Rem Divinam facerent, et genti suae Sacram Eucharistiam in azymo distribuerent. Curare siquidem debent sollicite Ordinarii quoque Latini, quibus Italo-Graeci subjiciuntur, *ut Latini semper in azymo, Graeci autem, ubi propriam Parochiam habent, in fermentato communicent*; uti praecipitur in Constitutione nostra: *Etsi Pastoralis*: 57. *num.* 6. *num.* 14. *Bullarii nostri tom.* 1. Vetita quoque Ritus permixtio esset, si Latinus Sacerdos, modo juxta Latinum, modo juxta Graecum Ritum, aut Sacerdos Graecus modo Graeco, modo Latino Ritu Missam celebraret. Id enim interdicitur in Constitutione S. Pii V. quae incipit: *Providentia*, quaeque est 21. *tom.* 4. *part.* 2. *Bull. novi* Romae impressi; ubi facultates omnes, quae praecedentibus temporibus nonnullis Presbyteris super hoc concessae fuerant, omnino revocantur. Huic Constitutioni S. Pii V. congruit quoque praeindicata nostra §. 7. *num.* 10. Quod si Presbyteris Societatis Jesu, qui Collegiis Nationum Orientalium Romae erectis praesunt, et qui praedictae Societatis institutum amplectentes a Graeco Ritu ad Latinum transierant, indultum fuit, uti supra indicavimus, ut aliquando Missae Sacrificium Graeco, et Orientali Ritu celebrent; hoc idem factum est, sicuti praemonuimus, ut Alumni, qui Graecorum, at Maronitarum Ritum profiteri debent, Missam praedicto Ritu celebrare addiscant, et juxta eumdem, Divina Officia toto vitae suae curriculo persolvere: verum circumstantiae peculiares hujusce plane singularis casus satis evincunt, non posse illum in exemplum afferri ad similia indulta obtinenda: quod adeo verum est, ut, quamvis Cardinalis Leopoldus Kollonitz Clementi XI. Praedecessori nostro exposuerit, valde profuturum Catholicae Religioni, si Latinis Missionariis permitteretur, ut in Hungaria Graeco Ritu celebrarent, quoties ita necessitas postulare videretur, relicta tamen ipsis libertate, ut ad Latinum Ritum redirent; idem tamen Pontifex perpendens animo debere unumquemque, juxta Canonicas Sanctiones, in suo Ritu permanere, neque licere Sacerdoti, modo Latino, modo Graeco Ritu celebrare, facultatem quae a praedicto Cardinali petebatur, impertiri recusaverit; uti patet ex ejus Epistola in forma Brevis, quam ad eumdem Cardinalem dedit 9. Maji anno 1705. at quae continetur *t.* 1. *Epistolar. et Brev. selectior. ejusdem Pontificis typis editor. pag.* 205.

Prior assertio confirmatur exemplis

§. 35. Haec et alia plura exempla, quae facile possent cumulari, pertinent ad Ritus

Graec. qui Rom. et Venetiis in Latinis Ecclesiis proprio servato Ritu, sacra peregerunt.

permixtionem ab Ecclesiae legibus vetitam: Verum, uti jam diximus, interdicta Ritus permixtio appellari nunquam poterit, si ob legitimam aliquam causam Sacerdotes Orientalis Ritus ab Apostolica Sede probati, in Latinorum Ecclesiam admittatur, ut ibi Missam, caeterasque functiones celebret, et Sacramenta populo Nationis suae administret. Id palam Romae fieri intuemur, ubi Sacerdotibus Armenis, Cophtis, Melchitis, et Graecis patent ad Missam celebrandam Templa nostra, ut illorum pietati satisfiat; quamvis suas peculiares Ecclesias habeant, ubi Rem Divinam facere possent: dummodo tamen sacra Indumenta, et caetera, quae ad Missae celebrationem juxta ipsorum Ritum necessaria sunt, secum afferant, eosque comitetur Nationis suae Minister, qui eisdem celebrantibus inserviat, et a Custodibus; et Sacrario Praefectis opportune caveatur, ne ob rei novitatem in adstantibus turbae, ac tumultus excitentur; quemadmodum in Edicto, quod pro Ecclesiasticis et Laicis Orientalibus Romae degentibus die 13. Februarii anno 1743. per Ven. Fratrem nostrum Joannem Antonium tunc Tituli SS. Silvestri, et Martini in Montibus Presbyterum, nunc Episcopum Tusculanum, Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalem Guadagni nuncupatum, nostrum in Urbe, ejusque districtu Vicarium Generalem, jussu nostro promulgatum fuit, plenius continetur. Verum ad rem hanc nostram plurimum facere videtur, quod mox indicabimus. Medio circiter saeculo decimo quinto, uti notum est, Mahumetes II. Constantinopolim vi oppugnatam coepit, nonnullique ex Graecis, qui Schismaticorum errores aversati, communionem cum Latina Ecclesia servaverant, Venetias se contulerunt, ibique mansere. Quam in Urbem cum Isidorus Cardinalis natione Grecus pervenisset, detulit ad Senatum Romani Pontificis desideria, ut hujusmodi Graeci Ritus hominibus Templum aliquod assignaretur, in quo functiones suas exercerent. Excitata Senatus pietas profugae genti Ecclesiam S. Blasii concessit, ubi spatio plurium annorum Graeci quidem in certo ejusdem Ecclesiae Sacello Divina Officia Ritu Graeco, in reliquis vero Sacellis, Latini Ritu Latino peregerunt, sicuti Flaminius Cornelius Scriptor clari nominis testatur in *Decad. 14. Venetarum Ecclesiarum p. 359.: Gemini itaque Ritus Officia per aliquot annos in una Ecclesia, licet in diversis Sacellis peracta fuerunt*: quod eo usque obtinuit, donec aucto Graecorum numero, praedictae Ecclesiae S. Blasii Latinis Graecisque communi, aliud subrogatum fuit Templum, quod Graecorum proprium esset, ac privativum.

Et Latini qui in Ruthenas Ecclesias a Ruthenis conniter excepti fuerunt.

§. 36. Haec ad Graecos pertinent, qui celebraturi in Latinas Ecclesias recipiuntur. Verum, ut eo clarius ostendatur, nullam exinde sequi Ritus permixtionem ab Ecclesiae Legibus proscriptam, non abs re erit verba facere de Latinis quoque, qui ad Sacrificium Missae offerendum, et Divina Officia persolvenda in Graecorum Ecclesiis, ex justa aliqua causa admittuntur. Quod quidem non modo propositam sententiam confirmabit, sed etiam plurimum conferet ad demonstrandum, quam necessaria sit mutua inter Catholicos, licet diversi Ritus, animorum conjunctio ac Benevolentia. In Russia Alba Rutheni Catholici, quos Unitos vocant, plures habent Ecclesias, paucas vero Latini, et quod magis est, longe dissitas a pagis Latinorum qui inter Ruthenos versantur. Latini quandoque diutius Sacrificio Latinae Missae carebant, eo quod suis negotiis detenti, nequibant tam longum iter aggredi, ut ad Latinas Ecclesias se conferrent: Neque Latini Presbyteri facile poterant ad paucas illas Latinorum Ecclesias, quae in Russia Alba reperiuntur, accedere, ut Missam celebrarent, propterea quod Ecclesiae ipsae ab illorum domicilio nimis longo intervallo sejungerentur. Itaque, ne Latini Missa Latino Ritu celebrata tamdiu carerent, unum illud supererat, ut Latini Sacerdotes, in Latinorum commodum, Latinas Missas in Ruthenis Ecclesiis celebrarent. Verum hac ipsa in re, ea occurrebat difficultas, quod Altaria Graecorum sacro Lapide careant, cum ipsi celebrent super Antimensiis, quae sunt Lintea quaedam ab Episcopo consecrata, quorum angulis Sanctorum Reliquiae includuntur; quamobrem Latini Sacerdotes Sacrum Lapidem secum deferre cogebantur, haud levi intercedente incommodo, ac discrimine, ne in itinere frangeretur. His omnibus incommodis tandem opportunum remedium, opitulante Deo, inventum, adhibitumque fuit. Siquidem, consentientibus etiam ipsis Ruthenis, indultum fuit Latinis Presbyteris, ut Missam Latino Ritu celebrarent in Ruthenis Ecclesiis; et super illorum Antimensiis: idque eo vel expeditius visum est, quod Rutheni Sacerdotes, accedentes quandoque ad Latinas Ec-

clesias Missam inibi celebraturi, super nostris sacris Lapidibus Sacrificium conficiebant. Id omne cognosci potest ex Constitutione nostra: *Imposito Nobis*, quae quadragesima tertia est, Bullarii nostri *tom.* 3.

Juxta Graecam discipl. in unaquaq. Eccles. unum extitit Altare, et ad hoc unica Missa in die celebrata.

§. 37. Praeclarum pariter est ad rem nostram id, quod mox subjiciemus. Discrepant inter se eruditi viri, extiterit ne, juxta veterem disciplinam, in Basilicis Ecclesiae Occidentalis unum, an plura Altaria. Primum quidem affirmat *Schelestrat. part.* 1. *Actor. Ecclesiae Orientalis cap.* 2. *de Missa privata in Ecclesia Latina*: sed contra Cardinalis Bona *Rerum Lyturgicar. lib.* 1. *cap.* 14. *num.* 3. innixus auctoritate Waifridi *cap.* 4. plura Altaria fuisse in Romana Basilica Sancti Petri demonstrat. Verum, si de Templis, atque Basilicis Orientalibus, et Graecis sermo sit, perspicuum videtur, nonnisi unum Altare in ipsis extitisse, atque nunc etiam temporis, plerumque existere; uti colligitur ex lineari descriptione hujusmodi Templorum, quam Du Cangius *in Constantinopoli Christiana*, Beveregius in notis *ad Pandectas Canonum*, et Goarius *in Euchologium Graecorum* attulerunt. Cumque in Templo S. Athanasii, quod Romae a Graecis obtinetur, plura extarent Altaria, Leo Allatius in epistola ad Joannem Marinum scripta *de Templis Graecorum recentiorum num.* 2. asserere non dubitavit, in praedicta Ecclesia nihil Graecae formae reperiri, praeter *Bema*, idest Sepimentum, quod Aram majorem a reliquis Ecclesiae partibus secernit. Ad illud autem Altare, ad quod Sacerdos Missam celebravit, nequit alius Sacerdos eodem die iterum Missae Sacrificium offerre. De hac Graecorum disciplina verba faciunt Dionysius Barsalibaeus Jacobita, Amidae Episcopus, *in Explanatione Missae*, et Cyriacus Jacobitarum Patriarcha apud Gregorium Barhebraeum item Jacobitam *in suo Directorio*, quos citat Assemanus *tom.* 2. *Biblioth. Oriental. pag.* 184. *ac tom.* 3. *part.* 1. *pag.* 248. De hac eadem disciplina Cardinalis Bona *citat. cap.* 14. *num.* 3. ita scriptum reliquit: *Unicum Altare in suis Ecclesiis habent, nec fas esse putant intra septa ejusdem Templi Sacrum eadem die iterare*. Euthimius Tyri ac Sidonis Archiepiscopus, et Cyrillus Patriarcha Antiochenus Graecorum, in Pontificatu Clementis XI. Benedicti XIII. et Clementis XII. pluries sciscitati sunt, an vigentem reliquere deberent praedictam disciplinam vetantem ne secundum Missae Sacrificium eodem die, eodemque in Altari offeratur. At illis semper responsum fuit, nihil esse innovandum, sed veterem Ritum omnino retinendum. Quoniam vero error in vulgus manaverat, ideo non offerri secundum Missae Sacrificium eodem die, idemque ad Altare, in quo alius Sacerdos celebraverat, quia Sacerdos, qui posterior celebraret, iisdemque sacris indumentis, quibus primus, uteretur, jejunium frangeret; idcirco in nostra Epistola Encyclica ad Patriarcham Antiochenum Graecorum Melchitarum, et ad Episcopos Catholicos eidem subjectos conscripta, iisdem praecipimus, ut omni studio curarent errorem illum populo adimere; ita tamen, ut integram servarent disciplinam, juxta quam ad Altare, ubi Sacerdos celebravit, alius Sacerdos eadem die offerre prohibetur, ut videri potest in Constitutione nostra, quae incipit, *Demandatam*: 87. *Bullarii nostri tom.* 1.

Sacerdot. autem cum Episcopo, vel alio Sacerdote, primi Celebrantis personam gerente, concelebrant nunc quoque in Ecclesia Graeca, licet in Latina ea usus fere omnino obsoleverit.

§. 38. Denique, communis olim fuit Occidentali aeque, ac Orientali Ecclesiae Ritus, ut Presbyteri una cum Episcopo Missae Sacrificium offerrent: hujus rei documenta congesta fuerunt a Christiano Lupo *in Appendice ad Synodum Chalcedonensem tom.* 1. *ad Concilia Generalia, et Provincialia, primae editionis pag.* 994. dum haec verba Bassiani interpretatur: *Mecum Missas celebrabat, mecum communicabat*, et a Georgio *tom.* 2. *Lyturgiae Pontificiae pag.* 1. *et seq. ac tom.* 3. *pag.* 1. *et seq.* Concelebrandi Ritus nunc temporis in Occidentali Ecclesia obsolevit, praeterquam in Ordinatione Sacerdotum, quam peragit Episcopus, et in Consecratione Episcoporum, quae ab Episcopo cum duobus aliis Episcopis assistentibus perficitur. Sed in Orientali Ecclesia viguit, vigetque adhuc frequentior usus concelebrationis Presbyterorum cum Episcopo, aut cum alio Sacerdote, qui primi Celebrantis personam sustinet, isque usus refertur ad Constitutiones, quae Apostolicae nuncupantur *lib.* 8., et ad Canonem octavum, ex iis, qui Apostolici dicuntur. Porro ubicumque ea consuetudo inter Graecos, et Orientales viget, non modo approbatur, sed etiam custodiri praecipitur, uti constat ex eadem Constitutione nostra superius allegata, *Demandatam*, §. 9.

Non tamen inde nunc privatae Missae excluduntur a Graeca Ecclesia.

§. 39. Ex Graeco et Orientali hoc Ritu, quem hucusque commemoravimus, nonnulli occasionem arripuerunt revocandi in dubium, an privatis Missis, quae ab uno Sacerdote ce-

cum ideo Paraecl. frequent constit.

lebrantur, in Orientali et Graeca Ecclesia locus esse possit, cum in Graecis Templis unicum, uti praediximus, Altare existat, unicum ad illud Missae Sacrificium offeratur, et Sacerdotes cum Episcopo concelebrent, aut cum Sacerdote, qui primi Presbyteri munere fungitur. Non neglexerunt quidem Lutherani Confessionem Augustanam, in qua privatae Missae tolluntur, ad Hieremiam Constantinopolitanum Patriarcham mittere, eumque ad eamdem amplectendam allicere; cum tamen privatae Missae usus ac disciplina in Orientali Ecclesia desumatur ac vindicetur *ex Canone* 31. Concilii Trullani, et ex Notis, quas in ipsum composuit Theodorus Balsamon, ideo et Ritus frequentis concelebrationis Sacerdotum cum Episcopo, et intacta pariter privatarum Missarum consuetudo in Orientali Ecclesia permansit. Quare in irritum cesserunt conatus Lutheranorum; quibus responsum fuit, damnari quidem ab Orientalibus, sicut ab Occidentalibus, pravum illorum usum, qui improba consequendae eleemosynae cupiditate, ad Altare impelluntur, non vero illorum, qui, qua decet pietate ac religione, privatas Missas celebrant, ut Deo Sacrificium offerant acceptabile. Haec patent *ex Actis Ecclesiae Orientalis contra Lutheranos*, auctore Schelestrato, *cap.* 1. *de Missis privatis in Ecclesia Graeca, circa finem*. In commodum autem Sacerdotum, qui privatum Missae Sacrificium offerre cupiunt, salva semper consuetudine, ut ad unum Altare unum tantummodo Sacrificium in dies singulos offeratur, Graeci constituere coeperunt *Paraeclesias*, de quibus verba facit Leo Allatius *in citata Epistola ad Joannem Morinum*. Paraeclesiae vero nil aliud sunt, quam Oratoria quaedam Ecclesiae contigua, in quibus erectum adest Altare, ubi Sacerdotes Missam celebrant, quam in Ecclesia celebrare nequeunt, eo quod ad Altare in ea extructum alius Sacerdos jam celebraverit.

Nec Lat. Sacerdot. ab illis excluse; cum ideo secundum Altare in commod. Latinor. Sacerd. in Graecis Ecclesiis fuerit erectum.

§. 40. Alii vero ab hac Orientalium, et Graecorum disciplina merito timendum censuerunt, ne Latini Sacerdotes ab offerendo Missae Sacrificio in Graecis Ecclesiis perpetuo excluderentur, eo quod, uti supra dictum est, in illis unicum Altare existat, ubi eodem die unus tantum Sacerdos potest celebrare; neque Latini Presbyteri celebrare possint in *Paraeclesiis*, utpote pro Graecis tantummodo constitutis. Verum ad hunc ipsum timorem auferendum, in Graecis Ecclesiis hoc tempore erectum plerumque cernitur secundum Altare, in quo Divinum Sacrificium a Latinis Sacerdotibus offeratur. Tres Graecorum Templorum formas expressit Goarius *in Euchologium Graecorum*; quarum tertia secundum Altare exhibet Latinis Presbyteris positum, sicut ipse Goarius *loco citato* perpendit, et prosequitur Schelestrat. *loco superius allato pag.* 887. In Ecclesiis Nationis Maronitarum, et Graecorum, Romae existentibus, praeter Aram majorem, alia occurrunt Altaria, in quibus a Latinis Sacerdotibus Missa celebratur; et in nostra Constitutione: *Etsi Pastoralis:* 58. §. 6. *num.* 8. *et* 9. *nostri Bullarii tom.* 1., qua Italo-Graecis tutissima traditur agendi norma, prohibentur Latini Sacerdotes in Graecorum Templis semper Ara majori celebrare, nisi omnimoda necessitas id postulet, et Parochi Graeci consensus intercedat; ibique insuper Graecis conceditur, ut suis in Templis, praeter Altare majus, alia quoque altaria possint erigere, in quibus Latini Sacerdotes, si velint, Missae Sacrificium celebrare valeant.

Concluditur, valde congruere, ut Graecis Latinae poterant Ecclesiae, modusque traditur, quo id absque dissidiis fiet.

§. 41. Ex his, quae huc usque dicta sunt, videtur jam perspicue demonstratum, sicuti antea, ita et in posterum permitti debere Catholicis Armenis, et Syriacis, qui Balserae Latinis commixti commorantur, propriaque carent Ecclesia, ut in Latinam conveniant, et in ea juxta Ritum quique suum sacras functiones peragant; idque eo magis quia non solum nulla exinde oritur permixtio per Apostolicas Constitutiones damnata, sed urbanitatis officia exercentur, vel potius praecepta implentur aequitativi cujusdam juris, exposcentis, ut non habenti opportunum locum ad ea peragenda, quae jure aliquo praestare jubetur, locus ipse libenti animo concedatur. Quamobrem nil aliud superest, quam praecipere, ut omnia ad debitae charitatis leges exigantur, ut Sacellum Orientalibus assignetur, aut pars aliqua Ecclesiae, in qua suis functionibus obeundis incumbant; et quanta fieri potest, cura impendatur, ut aliis horis Latini, aliis Orientales suas peragant functiones. Si enim aliter fieri contingat proxima suberit causa dissensionum, quae binos Praedecessores nostros Leonem X., et Clementem VII. tantopere vexarunt; tum scilicet, quum contra pacta conventa in Florentino Concilio sub Eugenio IV., ne Graecis ulla molestia in suis Ritibus ac coeremoniis ob-

servandis inferretur, relatum est ad praedictos Pontifices, quod nonnulli ex Latinis Graecorum Ecclesias adibant, et ad illorum Altare Missam Latino Ritu celebrabant, eo consilio, ut Graecis Sacerdotibus impedimentum crearent, ne Sacrificium Ritu suo offerre, suasque functiones peragere possent; adeo ut Graeci nonnunquam, ipsis diebus festis, Missae Sacrificio carerent: *Nescitur, quo Spiritu ducti* (de Latinis Presbyteris sermo est) *interdum Altaria dictarum Parochialium Ecclesiarum praeoccupant, et ibi, contra voluntatem eorumdem Graecorum, Missas, et forsan alia Divina Officia celebrant; adeo quod dicti Graeci saepenumero sine auditione Missarum, cum magna animorum molestia, festivis et aliis diebus, quibus Missas audire consueverunt, remaneant.* Pontificiis hasce querelas refert monumentum, quod incipit, *Provisionis nostrae*, extatque in Euchiridio Graecorum impresso Beneventi anno 1717. *pag.* 86. Non est profecto, cur illis nostras addamus conquestiones, quae tamen nec leviores essent, neque opportunis remediis destitutae, si umquam ad Nos deferretur, Balsorae a Latinis nostris prohiberi Orientales, ne in Latinis Ecclesiis possint functiones suas peragere.

Quaestio proponitur, quo Kalend. uti debeant Graeci in Latinis Ecclesiis celebrantes in definiendo Paschali die.

§. 42. Primae huic altera succedit quaestio, eosdem attingens Armenos, et Syros; qua disquiritur, an iidem, ad statuendum tempus Paschatis, aliorumque et respondentium Festorum, possint veteri Kalendario uti, vel potius novum emendatumque sequi debeant, cum in Latinis Ecclesiis Sacra conficiunt; et quatenus iisdem licitus dicatur veteris Kalendarii usus, an hujusmodi definitio afficiat illos quoque Orientales, qui, suam quidem habent Ecclesiam, sed adeo angustam, atque exiguam, ut, cum omnes in illam convenire non possint, eorum plerique Latinas Ecclesias adire compellantur.

Emendat. Kalend. quo cura sub Greg. XIII. peracta fuerit.

§. 43. Neminem latent, quae a Sanctis Romanis Pontificibus Pio, et Victore, atque etiam a Nicaena Synodo, de recta Paschatis celebratione sancita fuerunt. Omnes pariter norunt Romano Pontifici a Concilio Tridentino reservatam fuisse provinciam correctionis Kalendarii, ac demum Gregorio XIII. Pontifice, fuisse rem hanc numeris suis omnibus absolutam. Quamobrem Bucherius *in Commentario de doctrina temporum*, in Praefatione ad Lectorem, ita scripsit: *Computi Paschalis in futurum certitudini, jubente Greg. XIII. Pont. noster abunde providit Clavius.* Is fuit e Societate Jesu Sacerdos Matheseos peritissimus, qui in Kalendarii correctione egregiam Pontifici navavit operam. Exhibiti itidem Pontifici fuerunt calculi cujusdam Aloysii Lilii, qui plures annos in illis componendis insumserat. Perpensis denique libratisque omnibus in pluribus Congregationibus, adstantibus, adhibitisque in consilium peritissimis quibusque Viris, prodiit anno 1582. Constitutio praescribens Kalendarii normam, quae incipit: *Inter gravissimas, in ordine* 74. *in veteri Bullario tom.* 1.

Ejusdem Kalend. indictio, an Orient. obstrinxerit, quaestio non levis.

§. 44. Veteri igitur Kalendario hac Pontificia Constitutione abrogato, Patriarchis, Primatibus, Archiep. Episc. Abbatibus, aliisque Praelatis imperatum fuit, ut novo, emendatoque Kal. uterentur, quemadmodum in eadem Constitutione legere est, fusiusque eruitur ex ejusdem Pontificis Annalibus Romae impressis *anno* 1742. *tom.* 2. *p.* 271. Verum, cum in Constitutione nullus de Orientalibus factum fuerit verbum, exurgit hinc quaestio, num eadem Orientales afficiat; quae quidem quaestio non a Doctoribus modo instituitur, ut videre est apud Azorium *Institut. Moral. tom.* 1. *lib.* 5. *cap.* 11. *quaest.* 7. apud Baldellum *in sua Theologia Morali tom.* 1. *lib.* 5. *disput.* 41.; sed etiam proposita discussaque fuit in praestantium Virorum conventu habito die 4. Julii anno 1631., in aedibus Cardinalis Pamphilii, qui ad Summum Pontificatum evectus, Innocentii X. nomen assumpsit. Haec autem tunc prodiit resolutio: *Subditi quatuor Patriarcharum Orientis non ligantur novis Pontificiis Constitutionibus, nisi in tribus casibus: primo in materia Dogmatum Fidei; secundo, si Papa explicite in suis Constitutionibus faciat mentionem, et disponat de praedictis; tertio, si implicite in iisdem Constitutionibus de eis disponat, ut in casibus appellationum ad futurum Concilium.* Refertur haec resolutio tum a Verricello *de Apostolicis Missionibus lib.* 3. *quaest.* 83. *num.* 4. tum a Nobis in nostro Opere *de Canonizatione Sanct. lib.* 2. *cap.* 38. *num.* 15.

Illud certum, Italo-Graecis indictum fuisse Kalend. sed ita, ut et leniter cum iis actum.

§. 45. Hanc quaestionem Nos missam facimus, cum de illa disputare nulla nunc necessitas urgeat; satis enim Nobis erit indicare, quid ad rem hanc nostram gesserit Sedes Apostolica, quandoquidem ipsa praecedentia facta evincunt, consultissimum esse responsum quaesito redditum, nimirum: *Nihil esse innovan-*

dum. Italo-Graecis, qui inter nos vivunt, et regimini subjiciuntur Latinorum Episcoporum, in quorum Dioecesibus constitutum habent domicilium, ab Apostolica Sede mandatum fuit, ut se ad novum Kalendarium conformarent, uti percipi potest in citata Constitutione nostra: *Etsi Pastoralis*, 57. §. 9. *num.* 3. *et seq. Bullarii nostri tom.* 1. Et Clerus quidem Ecclesiae Collegiatae S. Mariae *de Grapheo* Civitatis Messanensis, qui Graecum Ritum retinet, accuratissime novum Kalendarium servat, uti videre est in altera Constitutione nostra: *Romana Ecclesia, quae est* 81. §. 1. *eodem tom. nostri Bullarii:* attamen non illud ita severe fuit indictum, quin nonnunquam, gravioribus id requirentibus causis, Epichejae locus sit relictus. Renuebant Armeni Catholici Liburni degentes, sese Kalendario Gregoriano subjicere, precesque Innocentio XII. obtulerunt. Etenim in Congregatione S. Officii Feria 4. die 20. Junii 1674. Decretum hujusmodi emanaverat: *Nuntii Apostolici Florentiae relatis iterum literis datis die* 10. *Aprilis; circa petitiones ei factas ab Armenis, orandi in Missa pro Patriarcha Armenorum, et circa celebrationem Paschatis, et aliorum Festorum, secundum eorum Ritum, idest secundum calculationem antiquam, quae erat ante correctionem Kalendarii, et circa celebrationem Paschatis, etc. Necnon relata scriptura remissa a Sacra Congregatione de Propaganda Fide circa modum orandi in Missa pro Patriarcha Armeno: Rescribatur Nuntio, quoad permissionem orandi in Lyturgia pro Patriarcha Armenorum; quod Sacra Congregatio stetit in Decretis emanatis die* 7. *Junii* 1673., *videlicet* NON POSSE; *et omnino prohibeatur. Quo vero ad celebrationem Paschatis, etc. et aliorum Festorum, etc. steterunt pariter in Decretis, videlicet, quod in celebratione Paschatis, et aliorum Festorum Armeni Liburni existentes, omnino servare debeant Kalendarium Gregorianum:* Quum igitur huic Decreto obtemperare Armeni praedicti renuerent, hujus rei cognitio delegata fuit particulari Congregationi Cardinalium doctrina praestantium, quos inter fuere Card. Joannes Franciscus Albanus, qui Summum deinde Pontificatum obtinuit, et Cardinalis Henricus Norisius praeclari nominis inter Literatos Viros. Porro ipsa Congregatio habita die 23. Septembris anno 1699. hujusmodi edidit Decretum, a praedicto Pontifice eadem ipsa die confirmatum: *Re mature tractata, et perpensis omnibus facti circumstantiis, censuerunt, secundum ea, quae proponuntur, conniveri posse cum Armenis Catholicis Liburni commorantibus*, et qui peculiarem obtinent Ecclesiam, *circa usum Kalendarii veteris, donec ipsi ad omnimodam Kalendarii Gregoriani observantiam disponantur, et interim ad Sedis Apostolicae beneplacitum; hac insuper conditione adjecta, quod diebus festis de praecepto juxta Kalendarium Gregorianum occurrentibus, ab operibus servilibus abstinere, et Sacrum audire omnino teneantur.*

§. 46. Si vero de Graecis Orientalibus sermo sit, constat quidem, aliquando propositum ipsis fuisse, ut novo emendato Kalendario uterentur; sed tamen nullum exitum habuit. Inter articulos, et conditiones Rutheni propositas in Unione sub Clemente VIII., et absoluta, ea quoque de Kalendario recipiendo inserta fuit, cui redditum responsum: *Kalendarium novum, si secundum antiquum fieri possit, suscipiemus:* uti legere est in Opere Thomae a Jesu *pag.* 329. et licet responsum illud ambiguitatem quamdam praeferret, tamen ea de re nihil ulterius actum fuisse deprehendimus, neque hoc super articulo judicium ullum protulit Theologus, qui ad rem examinandam fuerat deputatus, quemadmodum patet ex eodem Opere *pag.* 335. *et seq.* Aliquando tamen ipsimet Orientales sponte sua novum Kalendarium susceperunt, uti cognoscere licet ex saepius citata Synodo Provinciali Maronitarum habita anno 1736. *Tam in jejuniis, quam in Festis anni diebus, sive mobilibus, sive immobilibus, Romanum Kalendarium a Gregorio XIII. Summo Pontifice, de nostra Natione optime merito, emendatum, in omnibus Ecclesiis nostris observari districte mandamus, ejusque Kalendarii rationem et usum, quemadmodum et cantum Ecclesiasticum, in unaquaque Ecclesia a Magistris pueros edocere praecipimus:* Sed quoties Orientales minime consenserunt, justusque adfuit timor, ne tumultus, dissensionesque excitarentur, si novi Kalendarii ipsis injungeretur usus, tulit Apostolica Sedes, ut Orientales et Graeci, in remotis Regionibus degentes, veterem suam disciplinam retinerent, videlicet antiquum servarent Kalendarium, occasionem opportuniorem expectans, inducendi usum novi emendatique Kalendarii. Qua in re consona quoque sunt Decreta Congregationum de Propaganda Fide,

Graecis vero Oriental. propositum quidem fuit sed non uti volentibus injunctum.

et Sacrae Inquisitionis; quemadmodum, quoad primam, deprehenditur ex Decretis editis die 22. Augusti 1625. et die 30. Aprilis 1631. quoad secundam vero, ex Decretis dierum 18. Julii 1613. ac 14. Decembris 1616. Imo res eo quandoque processit, ut Missionariis quoque veteris Kalendarii usus fuerit permissus, dum moram traherent in Regionibus, in quibus veteris Kalendarii usus solummodo obtinebat; veluti cognoscere est ex nonnullis Decretis a Congregatione de Propaganda Fide 16. Aprilis 1703. et die 16. Decembris 1704. evulgatis.

Syri, Armenique cum jejunant, a piscibus abstinere debent.

§. 47. Reliquum est, ut de postremo quaesito, de jejunio scilicet, verba fiant. Syri, Armenique Catholici, juxta ipsorum Ritum, ab esu piscium jejunii tempore abstinent; verum, cum Latinos iis vesci conspiciant, et caeteroquin impossibile, vel saltem difficillimum asseratur, eos temperare posse a piscibus, quibus Latinos vesci intuentur; ideo tamquam rationi consentaneum proponitur, ut Missionariis facultas tribuatur cum iis dispensandi; caute tamen, omnique secluso scandalo, et pio aliquo opere in locum abstinentiae a piscibus subrogato. Aptissimus hic fieret locus disserendi de vetustate jejunii apud Orientales, ejusque lege, licet severiori, exactissime tamen semper servata; sed ne longiores simus, quam par est, id unum dicimus, Apostolicam Sedem toties Patriarchis obstitisse, quoties veterem rigorem jejunii suis subditis praescripti relaxare voluerunt. Petrus Maronitarum Patriarcha Archiepiscopis, et Episcopis sibi subjectis, carnibus vesci Laicorum more indulsit, licet juxta veterem disciplinam carnibus abstinerent; universo autem populo Quadragesimae tempore pisces edere, vinumque bibere permisit, quamvis id illis esset prohibitum. Sed Pontifex Paulus V. datis ad Patriarcham Petri successorem Literis Apostolicis in forma Brevis die 9. Martii 1610. jussit, ut abrogatis iis, quae Petrus Patriarcha concesserat, res in pristinum statum restituerentur. In Pontificatu nostro ad examen revocata est nimia facilitas atque indulgentia Euthymii Archiepiscopi Tyri et Sidonis, et Cyrilli Patriarchae Antiocheni, erga Graecos Melchitas; fuitque improbata, ut patet ex Constitutione nostra: *Demandatam* 87. §. 6. *Bullarii nostri tom.* 1: *Nos hujusmodi innovationem, et abstinentiarum relaxationem, s coarctationem, in nimium detrimentum veteris Graecorum Ecclesiarum disciplinae vergere judicantes, licet alioquin, deficiente auctoritate Apostolicae Sedis, nullius roboris esse dignoscantur, eas tamen auctoritate nostra expresse revocamus, et nullum effectum in posterum habere, neque ullatenus executioni mandari, sed omnia in pristinum restitui debere jubemus, atque insuper in toto tractu Patriarchatus Antiocheni laudabilem consuetudinem a Majoribus derivatam, abstinendi etiam qualibet Feria quarta, et sexta per annum ab esu piscium, quae ab aliis quoque finitimis populis ejusdem Graeci Ritus exacte custoditur, indistincte servari praecipimus.*

Veterem jejunii disciplinam iisdem relaxari, nunquam passa est Apost. Sed.

Incongruum vero est asserere, ideo dispensationem concedendam esse, vel potius generalem dispensandi facultatem, quod nempe Orientales aspicientes Latinos vesci piscibus tempore jejunii, exinde facile adducantur, ut et ipsi non quidem ex aliquo contemptu, sed naturae fragilitate victi, piscibus jejunii diebus utantur; hoc namque argumento, si quid illud valeret, in primis omnimoda induceretur Rituum confusio; deinde, si illius ratio haberetur, illud etiam consequeretur, ut Latini inspicientes Graecos peculiaribus quibusdam vivere institutis, quae Latinis minime permittuntur, imo inhibentur, dispensationem petere possent, ut sibi liceret ea facere, quae a Graecis fieri intuentur; profitentes se Latinum quidem Ritum suscipere, sed ob naturae fragilitatem eum diutius servare non posse.

Ideoque, rejecta, tamquam minus legitima causa ad facultatem dispensandi obtinendam allata, jejunii lex servari praecipitur.

§. 48. Haec sunt, quae duximus exponenda in hac Encyclica nostra Epistola, non solum ad patefacienda fundamenta, quibus innituntur responsiones redditae Missionario, qui quaestiones sub initium exscriptas proposuit; sed etiam, ut omnibus perspecta fiat benevolentia, qua Sedes Apostolica Catholicos Orientales complectitur, dum praecipit, ut omnino serventur veteres ipsorum Ritus, qui neque Catholicae Religioni, neque honestati adversantur; nec a Schismaticis ad Catholicam unitatem redeuntibus exposcit, ut Ritus suos deserant, sed ut Haereses solum ejurent, atque execrentur: exoptans vehementer, ut diversae eorum Nationes conserventur, non destruantur, omnesque (ut multa paucis complectamur) Catholici sint, non ut omnes Latini fiant. Finem denique huic nostrae Epistolae imponimus, Apostolicam Benedictionem cuicumque eam legenti impertientes.

Datum apud S. Mariam Majorem die 26. Julii 1755, Pont. Nostri Anno Decimoquinto.

Dat. 26 Julii 1755, Pont. XV

XLVIII.

CONFIRMATUR

Resolutio Congregationis deputatae super correctione librorum Ecclesiae Orientalis, super abbreviatione Officii, et Missae pro Monachis Ordinis S. Basilii.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Ad debitum Deo cultum exhibendum, et canonic. horas recitari, et Sacrific. offerri quotidie voluit Ecclesia.

Quem religionis sensum natura Nobis indidit, ut non solum laudemus, celebremus, et glorificemus jugiter Dominum omnium conditorem, propter quod rationales facti sumus, et a brutis differimus, verum etiam ut oblationibus et sacrificiis placemus Deum nostrum, ac scelera nostra expiemus; ad eumdem tam in veteri Testamento, quam in Catholica JESU CHRISTI Ecclesia alendum, fovendum, adaugendumque in primis studia omnia intenta fuerunt. Quoniam autem JESUS CHRISTUS verus Deus, verusque homo, Mediator Dei et hominum, Sacerdos in aeternum secundum ordinem Melchisedech, cessante carnalium sacrificiorum varietate, omnes differentias hostiarum una Corporis et Sanguinis sui implet oblatione; et, quemodo adorare Patrem suum in spiritu et veritate, ipsumque erare et laudare docuit, exemplumque praebuit; Sancti Apostoli ab eo Magistro instructi, ac per ipsos Catholica Ecclesia Spiritu Sancto inspirante edocta, et Officium Canonicarum Horarum, debita cum rituum, caeremoniarumque magnificentia, Deo quotidie persolvendum digessit; at Sacrosanctum Missae Sacrificium, in quo nimirum Agnus Dei in odorem suavitatis Deo jugiter a Sacerdotibus immolatur, et panem de coele verum comedimus, cum ritibus pariter, caeremoniis, et praecibus, quotidie in Ecclesiis peragendum mandavit. Utrumque vero Officium scilicet et Sacrificium, ut Omnipotenti Deo esset magis gratum et acceptabile, diversae, variaeque, quoad sacras preces, ritus, et caeremonias, initae fuerunt rationes, juxta diversas, variasque nationes, et religiosorum hominum Ordines, atque Instituta tum Occidentalis, tum Orientalis Ecclesiae, quae secundum acceptum a majoribus cujusque morem et consuetudinem, etsi pro temporum vicibus aliquando variatam, in unitate tamen Catholicae Fidei, doctrinaeque perstantem, quamplurima pro libito et pietate addere studuerunt. Apostolica autem haec Sancta Romana Sedes nihil habuit antiquius, nihil curavit impensius, quam ut cum de utroque nempe officio et Sacrificio ab ipsa aliquid exquisitum fuit, quoad fieri posset, brevitati ac sincerae pietati, servatis servandis, consuleretur; ne quamplurimi ex Christifidelibus, sive recitandis, sive celebrandis, sive audientibus Officium, vel Missam infirmiores, tum propter prolixitatem, tum propter linguae ignorationem taedio affecti, quam inde percipere solebant, Spiritus pinguedinem et suavitatem aversari inciperent.

In variis diversar. gentium caeremoniis eadem semper unitas fidei.

Ecclesia Romana humanae fragilitati parcens semper studuit brevitati.

§. 2. Porro cum Dilectus Filius Augustinus Sciommari Monachus et Abbas Ordinis Sancti Basilii, ejusque modernus in hac Alma Urbe nostra Procurator Generalis, nomine totius suae Congregationis, Nobis supplices preces humiliter porrigendas fecerit, ut dignaremur abbreviare Missam et Officium Divinum, pro quibus recitandis, ac celebrandis adeo longum tempus insumendum est, ut id vix ob humanam infirmitatem sine taedio aliquo peragi possit, et modicum eis temporis spatium superest, quo operam sacrarum literarum studiis dare valeant: Nos sane preces hujusmodi remisimus ad Dilectum Filium nostrum Fortunatum Tituli Sancti Calixti Presbyterum S. R. E. Cardinalem Tamburinum nuncupatum, Congregationi Patriarchali super correctione Librorum Ecclesiae Orientalis deputatae Praefectum, ut eas eidem Congregationi expendendas, atque examinandas proponeret.

Preces Procuratoris Generalis Ordinis S Basilii, ut brevior Missa, et Officium pro sua Congr. redder.

§. 3. Itaque dicta Congregatio habita die VII. Maji, et XIII. Augusti MDCCLII. rescripsit, indulgeri posse, ut abbreviatio Officii ferialis extra Quadragesimam fiat juxta modum infra designatum: nempe quoad abbreviationem Matutini diebus ferialibus, praeter Quadragesimam, retineatur integrum Cathisma: Omittatur Exapsalmon, sed quotidie unus ex Psalmis in eo comprehensis ex ordine recitetur. Die autem Dominico integrum Exapsalmon dicatur, ut quatuor Psalmi, qui notantur in Horologio Basilianorum pag. 42. Aliis vero diebus non ferialibus servetur Typicus solitus usque ad primum Canonem exclusive: Canon Sancti ad Triodium redigatur, nempe prima, octava, et nona Ode recitetur: Postea dicatur Canon Feriae, sed tria tantum Troparia singularum Odarum, scilicet primum, quod ad Fe-

Rescriptum Congreg. deputatae super correctione Librorum Ecclesiae Orient. cui fuerunt remissae preces, quoad abbreviationem Officii.

riam, alterum quod ad Sanctos Martyres, ultimum quod ad Beatam Virginem pertinet: Post tertiam Odem, solitae Cathismae, seu Antiphonae: Post sextam, consuetum Conthacion, seu Icon; deinde Synaxarium Sancti: Post octavam Odem Psalmus *Magnificat*, et solita Exapostillaria, et reliqua juxta Typicum. Quoad abbreviationem Vesperarum, ex sex Antiphonis, seu Stichis, quatuor tantum dicantur; deinde: *Gloria*, et hymnus: *Lumen hilare*, versiculi, et prophetiae, aut lectiones e Scriptura, quando occurrunt: Post Orationem: *Dignare*, omittantur Antiphonae: Deinde dicatur Psalmus: *Nunc dimittis:* reliqua autem omnia, de quibus nihil adnotatur, juxta solitum. Quoad abbreviationem Completorii: Canon redigatur ad Triodium, et in ejus recitatione intermisceantur de more Oratio Dominica, Antiphona, et Synaxarium, quando oportet; Deinde Psalmus: *Magnificat*, et reliqua omnia de more ut in Horologio.

Alterum ejusdem Congreg. rescript. quoad abbreviationem Missae privatae.

§. 4. Postea tractatum est de abbreviatione Missae privatae, et eadem Congregatio censuit permitti posse in hunc modum — Facta praeparatione materiae de more in Altari, cum solitis Orationibus, Missa privata incipiatur a verbis illis. Εὐλογημένη ἡ βασιλεία *Benedictum Regnum etc.* caetera, quae praecedunt, recitentur a Sacerdote vel in Sacrario, vel dum pergit ad Altare. Magnum Synaptim, seu Collectam esse retinendam. Retineantur quoque Orationes primi, secundi, et tertii Antiphoni, una cum exclamationibus, et cum ipsis Antiphonis. Minor autem Collecta, seu Pacifica, quae incipiunt: Ἔτι καὶ ἔτι *etc. etiam atque etiam in pace*, omittantur. Oratio ingressus Evangelii omittatur. Retinendum Trisagium cum Oratione. Supplicatio, quae incipit: Εἴπωμεν πάντες *etc. Dicamus omnes etc.* retinenda, sed eo modo, quo sequitur, nempe omissis, quae leguntur post verba illa Κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου δεόμεθά σου ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον: *Secundum magnam misericordiam tuam exaudi et miserere* usque ad Orationem extensae supplicationis, quae incipit: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν *etc. Domine Deus noster etc.* Deinde omittantur, quae sequuntur post verba illa: Πλούσιον ἔλεος *Divitem misericordiam* usque ad exclamationem Ὅτι ἐλεήμων *etc. Quoniam misericors etc.* Preces atque Oratio pro Catecumenis omittantur. Hymnus Cherubycus cum Oratione retineatur. Κύριε ὁ Θεὸς *etc. Domine Deus Omnipotens* retineatur, omissis verbis, quae sequuntur τῇ σῇ χάριτι *etc. gratia tua*, usque ad διὰ τῶν οἰκτιρμῶν *per miserationes etc.* Symbolum quotidie more Graecorum recitandum, exceptis Missis, ut vocant, pro Defunctis. Troparia, seu Theotocion in fine Missae omittantur. Reliqua omnia retineantur.

Nonnullae peculiares abbreviationes quoad Officium Quadrag.

§. 5. Demum in congregatione diei 17. Septembris 1753. inter caetera propositum est: An Patribus Basilianis indulgendum sit, ut in Officio Quadragesimae omittant Cathisma Psalterii ad horam tertiam, et ad horam nonam? Et insuper, ut magnum Completorium in Quadragesima uno tantum die cujusque hebdomadae in suis Ecclesiis dicant, aliis vero diebus omittant, dicantque solum parvum Completorium? Et rescribere placuit: Quoad primam partem, omitti posse Cathisma ad horam nonam tantum, dummodo recitatio integri Psalterii in tota hebdomada compleatur; Quoad secundam partem, magnum Completorium retineatur feria secunda, et quarta. Haec tamen et alia in superioribus Congregationibus definita pro Patribus Basilianis, intelligantur Monasterium Medijussi non comprehendere, cui suos veteres ritus, mores, atque instituta in fundatione praescripta, juxta Apostolicas Constitutiones, retinere ac servare praecipitur.

Monast. Medijussi his definitionibus non comprehenditur.

Pontifex, quibusdam immutatis, in reliquis approbat sententiam Congreg.

§. 6. Facta autem Nobis per Dilectum Filium Magistrum Nicolaum Antonellum in utraque Signatura nostra Referendarium Praelatum nostrum Domesticum et dictae Congregationis Particularis Secretarium hujusmodi relatione, mandavimus, ut recitatio Cathismatum Psalterii singulis diebus ferialibus extra tempus Quadragesimae facienda ita aptetur, ac distribuatur, ut saltem in duabus hebdomadis integrum Psalterium recitetur; Quoad abbreviationem vero Missae, ut Symbolum in omnibus Missis, etiam in iis, quas ipsi pro Defunctis vocant, more Graecorum recitetur. Caetera vero benigne approbavimus die 24. Augusti elapso anno 1754.

Apostol. auctorit. robur adjicitur.

§. 7. Verum ut praeinserta omnia firmius subsistant, ac serventur exactius; Nos, qui memoratum Ordinem Sancti Basilii, et potissimum Congregationem sub ejusdem Sancti Basilii auspiciis et Ordine militantem, et in Occidentali Catholica Ecclesia religiosis virtutibus, eximiis Ortodoxarum adversus schismaticos doctrinarum, disciplinarumque studiis, et exemplis florentem, plurimi facimus, ma-

gnoque in honore, ac pretio habemus, Apostolica auctoritate, tenore praesentium, omnia et singula praeinserta approbamus et confirmamus, illaque perpetuo Apostolicae firmitatis robore munimus, atque insimul auctoritate et tenore paribus mandamus omnibus et singulis Superioribus Generalibus, Provincialibus, Prioribus, ac Monachis dictae Congregationis et Ordinis, in virtute sanctae obedientiae, ut deinceps, prout praemittitur, et non aliter, ipsi servent, et ab aliis sibi subditis servari faciant et curent et praecipiant; salva tamen semper in praemissis ejusdem Congregationis Particularis super correctione Librorum Orientalium deputatae auctoritate.

Clausulae cum derogatione contrariis.

§. 8. Decernentes, praesentes literas, et in eis contenta quaecumque, semper firma, valida, et efficacia existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac Monachis saepe memorati Ordinis et Congregationis in omnibus et per omnia plenissime suffragari, et ita ab eis respectiva inviolabiliter observari debere; sicque, et non aliter, in praemissis, per quoscumque Judices Ordinarios et Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, et S. R. E. Cardinales at eorumdem Cardinalium Congregationes, nec non Apostolicae Sedis Nuncios, et quosvis alios quacumque praeeminentia et potestate fungentes et functuros, judicari et definiri debere, ac irritum et inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibusque, et Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus et Ordinationibus, distique Ordinis et Congregationis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, et Literis Apostolicis, et quibuscumque aliis Decretis in genere, vel in specie, aut alias in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis, quibus omnibus pro hac vice tantum, ad praemissorum effectum, derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptis habenda.

§. 9. Volumus autem, ut earumdem praesentium literarum transumptis seu exemplis, etiam impressis, manu Abbatis Generalis, vel Generalis Procuratoris pro tempore existentium subscriptis, et sigillo ejusdem Ordinis munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XVII. Maii MDCCLV. Pontificatus Nostri Anno Quintodecimo. Dat. 17. Maij 1755. Pont. XV.

Cajetanus Amatus.

AD INCENDIUM — XLIX.

Compescendum ad Ecclesiam S. Nicolai in Carcere exortum, minus rite allatam fuisse ex Ecclesia Sacram Pyxidem Sanctissimum Sacramentum intercludentem, eaque super populum, et ad furentes flammas benedictum, rationibus, pluribusque allatis Ecclesiasticis sanctionibus, demonstratur; et ne tale quid exinde fiat opportune sancitur.

Venerabili Fratri Nostro, Fr. Joanni Antonio Episcopo Tusculano S. R. E. Cardinali Guadagni nuncupato, nostro in Urbe, ejusque districtu Vicario Generali.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabilis Frater Noster, salutem et Apostolicam Benedictionem.

Exortum in Urbe incend. enarratur, moniumque populum, ut divinam opem deprecaretur.

Cum, ut recte nosti, proximo superiore mense Aprilis invasisset ignis suppellectiles, ac merces quasdam asservatas in parvis quibusdam domibus sitis in Foro Olitorium dicto, Parochialis districtus S. Nicolai in Carcere, cumque continuo, quod satis superque fieri assolet, in magnum excrevisset incendium, memoratae Parochialis, insimulque Collegiatae Ecclesiae Canonici suum esse existimarunt, hortari populum ad Dei implorandam opem, ut pro sua misericordia maximum impendens detrimentum avertere dignaretur, cujus vehemens suberat timor, quoties extinctum incendium non fuisset.

Coactam deinde magnam populi multitudinem in Ecclesiam, fuisse precibus Dei misericordiam imploratam.

§. 2. Ad congregandum populum initium fuit consilium, ut circumiens Minister tintinnabulum pulsaret ad eum plane modum, quo cogi multitudo solet, ut sanctissimum Sacramentum ad aegrum aliquem deferendum comitetur. Cumque ita contigisset, ut Ecclesia populo compleretur, ante Aram Beatissimae

Virgini dicatam, multa quidem religione recitatum fuit elata voce Rosarium, atque etiam in ejusdem Sanctissimae Virginis honorem cantatae fuerunt Litaniae. Ad haec Sacerdos pio aeque ac ferventi sermone interessentes excitavit ad Dei placandam indignationem, imploranda sibi ex animo de patratis criminibus venia, et quantum quidem relatum est, insonuit Templum clamoribus illorum, qui sibi a divina misericordia multis gemitibus et lacrymis patratorum criminum veniam precabantur.

Jussum praeterea ut Sacra Pyxide Sanctissimum Sacrament. includente super Populum, et incendium benediceret.

§. 3. Si nihil fuisset praeterea gestum, nil quoque fuisset, quod objiceretur; et nemo piam agendi rationem in memorato luctuoso casu servatam non laudasset. At cum ex religioso, sanctoque studio adaugendae devotionis populi, enixisque ejusdem votis satisfaciendi, opportunum quin et congruum visum fuerit praecipere, ut, reserato Tabernaculo, in quo Sacra Pyxis custoditur, eadem super populo, et ad incendium benediceretur.

Quod et praestitum fuit media in via, ubi populus erat frequens, et ignis conspic.

§. 4. Cumque is, qui Parochi vice fungitur, data sibi jussa perficiens, sacris indutus vestibus, accepta Sacra Pyxide, in qua erat adorandum Sacramentum, ab Ecclesia processerit, satis congruo fascum, ministrorumque numero stipatus, mediaque in via consistens, unde ignis erat conspicuus, Pyxide humerali velo obtecta non solum coactae immensae multitudini, sed et regionem voraci igne vastatam benedixerit; hoc plano illud est, unde sermones varii exorti sunt: quibusdam factum ipsum commendantibus; consentibus aliis, in eo facti specie secus rem transigi non potuisse, ne populi frigesceret devotio, neve offenderentur pusilli, sibi, cohibendoque igni benedictionem vehementissime exoptantes; aliis denique contra affertum novum incongruumque ritum inclamantibus.

Factum hoc alii probant, improb. alii.

Commendat Pont. agendi rationem Eminent. Vicarii, ad quem dat haec Epist. servand. in futurorum casuum normam.

§. 5. Et quamvis Fraternitas Tua inter has disputationes non aliam, prout assoles, inieris rationem, quam quae Christianae prudentiae omnino congruerit, hancque ipsam probaverimus Ipsi, et nunc quoque, ut mox constabit, probemus; nobis tamen videmur facere non posse, quin ea, quae Ipsi hac de re expendimus ac notavimus, perspecta tibi reddamus hisce nostris literis; quas mandamus, in futurorum temporum normam, apud Acta tabularii tui asservari.

Rationes, quibus memoratum fa-

§. 6. Quicumque ea, quae gesta sunt probanda sibi, ac defendenda suscipiens assereret, nihil plane in eo praestitum, quod cultui Sanctissimae Eucharistiae debito non congruerit, et perdifficile esse per integram rei gestae seriem, quidquam offendere ex intrinseca ratione improbandum, immo vero facile reperiri posse, quod pietatem, et devotionem sapiat, aliaque afferat spiritualia commoda; multa is quidem diceret, suamque assertionem firmare posset iis, quae adnotat Theophilus Raynaudus *tom. 15. suorum Operum p. 83. col. 1.*, ubi loquens de Sacramenti expositione fieri solita, cum aliquod imminet infortunium, ita scite rem expendit: *Est modus aptissimus permovendi populum; ac excitandi ad pietatem necessitati congruentem, verbi gratia, si ingruat pestis, aut incursus hostium, aut aerearum tempestatum malignitas: nihil enim habet Ecclesia aptius ad plebem Fidelium excitandam, et sensu pietatis Deum placaturo afficiendam, quam sacrum spectaculum Corporis Christi propalam exhibiti, et objectum ejus in quo est salus, vita, et resurrectio nostra.* Sed non satis ea essent: Ritus quippe, de quo est quaestio, multa habet adnexa inferius a nobis expendenda, ex quibus, seposita pietate actus, jure meritoque potest Ecclesia eum non probare, neque enim illa hac in re intrinsecam tantummodo ejusdem bonitatem spectat, sed et alia, quae vel neglecta, vel non praevisa, facile possunt confusiones inducere ac perturbationes.

ctum defendi posset.

Nec non exempla ex Sacris Ecclesiae monum. desumpta.

§. 7. Si quis autem, ut sibi tota unoque veluti ictu salva res esset, Ecclesiasticas proferret historias, exempla praesto essent opinioni suae valde accommoda. In Chronica Albigensium Episcoporum, atque Abbatum Castrae, apud Thiers in Tractatu *de Expositione Sanctissimae Eucharistiae Sacramenti 2. part. impressionis Parisiensis anni 1677. lib. 5. cap. 12.* legitur, sub Abbate Geraldo, qui vixit ad annum 1090. incendium a fulmine excitatum, fuisse hoc pacto extinctum.

Jamque Monasterium furibunda incendia volvit,
Cum, Christi oblato Corpore, flamma cadit.

Celebre est S. Bernardi factum relatum in ejus vita, quam scribere instituit Abbas Guillelmus a S. Theodorico, absolvitque Abbas Hernaldus a Bonavalle, veteri amicitia cum Sancto conjunctus. Adstabat ad Ecclesiae Januam Willelmus Aquitaniae Dux, intus ob excommunicationem non ingrediens. Vir Sanctus interea

Sacrum faciebat: cumque consecrasset, ante consummationem, imposito Patenae Divino Sacramento, et ad Ducem accedens ipsum eo ferventis animi affectu est allocutus, ut eumdem ad insignem poenitentiam adduxerit, et ad novum vitae institutum, unde porro in Beatorum album, qui cultum in Ecclesia obtinent, recenseri promeruit, uti videre est in Martyrologio Romano quarto idus Februarii. Gesta res descripta legitur in praeindicata antiqua vita S. Bernardi, et perbelle retexitur a duobus recentioribus ejusdem Vitae scriptoribus, a Magagnotio nempe *l.* 2. *c.* 6. *n.* 38. et a Petrina in *Historia Chronologica lib.* 4. *tom.* 1. *num.* 371. *et seq.* Celebre quoque sese prodit factum S. Clarae, quae, ut Monasterium suum, universamque Assisiensem Urbem servaret a direptione, ac stragibus Saracenorum, jam jam impia consilia exequentium, ad Monasterii januam afferri curavit Tabernaculum Sacramentum intercludens; Christique vix objecto corpore, Saracenorum nonnulli obcoecati, reliqui praecipites effugere. Rem narrat S. Antoninus in *suis Historiis tit.* 24. *cap.* 6. §. 3. Resumitur eadem a Bollandistis *tom.* 2. *mensis Augusti pridie idus pag.* 759. *num.* 21. et a Pagio *in Vita Alexandri IV. numer.* 15. Ejusdem fere temporis cum Sanct. Clarae facto est et aliud relatum a Roderico Granatensi *part.* 2. *explanationis Symboli cap.* 27. §. 7. secutum anno 1230. in Regno Valentiae, dum bellum gererentur in Mauros: de horum quippe exercitu tum Christifideles insignem retulere victoriam, cum pius Sacerdos manibus gestans pannum lineum consecratis Particulis plenum, prodiit in omnium conspectum, Deum exorans, ut nostris praesto esset, eoque pacto est eosdem hortatus ad instaurandum certamen, quod porro insignis victoria est consecuta. Meminimus et ipsi eorum, quae in minoribus, agentesque Promotorem Fidei, legimus in Actis collectis super Virtutibus Beati Petri Foureri, ad quem cum delatum fuisset, publica in Caupona quosdam sacrilegis verbis Divinum Nomen violare, ad Sacrum Tabernaculum advolavit, arreptamque Sacram Pyxidem, secum detulit ad Cauponam, cumque Sacratum pignus manu ostentans, immane facinus scelestis patefecisset atque exprobasset, eosdem ad poenitentiam adduxit. Ast haec, hisque similia exempla ex peculiari divino spiritu impulsuque processisse, demonstratum est non solum ex secundo eventu, sed et ex peculiaribus haec agentium virtutibus. Ea itaque sunt haec exempla, quae miremur, haud autem imitemur, nec quidquam exinde inferri potest pro iis, qui debent se ad legum normam componere: quemadmodum a Nobis quoque fuit generaliter demonstratum in nostro Opere *de Canonizatione Sanctorum lib.* 3. *cap.* 41. et praecipue *num.* 20.

Non congruunt eadem omnium quae etiam, nec generalem exhibere possunt agendi normam, et quare.

§. 8. In hanc Classem referri et illud potest, quod legitur in *Natali* 10. quod S. Paulini Nolani opus est, ubi narrat, ingens incendium fuisse extinctum objecto tantum ad flammas Sanctae Crucis frustulo.

> *Vicerat ignis aquam, nos ligno vincimus ignem,*
> *Quamque aquam non potuit, vicit brevis hastula flammam.*

Et quoties ex classe horum, similiumque exemplorum, quae peculiari Divino afflatui non immerito tribuuntur, ad alios progredi quis vellet eventus, allatam Divini impulsus exceptionem haud ita facile recipientes, veluti ad id, quod sub annum 1647. contigisse fertur Halae Tyrolis, ubi cum Sacerdos Venerabili Eucharistia adhibita ingenti incendio benedixisset, restitit ignis; vel ad illud, quod anno 1734. sive alio veriori tempore, hic Romae gestum est, tunc, quando publica solemnique pompa fuit Sacramentum ab Ecclesia delatum ad incendii locum, eoque impertita benedictio; qui his uteretur exemplis, haud valde proficeret, tum quia primum ex recensitis factis affertur a Gobato in sua *Theologia experimentali tr.* 4. *cas.* 21. *sect.* 1. *n.* 375. qui tamen illud non probat, sed tantum nuncupat felix ab exitu: *Factum felix ab eventu;* tum quia unum, vel plura adhuc facta hujusmodi aut incognita, aut a Superioribus dissimulata, haud tanti sunt, quibus jure recens aliqua disciplina, novusque ritus innitatur.

Quae autem aptiora ad rem comprobandam proferuntur exempla, nec laudantur, nec ritum possunt inducere.

§. 9. Sicuti praenotatum est, superius allata argumenta, ad ritum, de quo sermo est, vindicandum infirma sunt, leviorisque momenti, sed ejusdem furfuris sunt alia quaedam, quae in Ritum ipsum objectantur, atque extolluntur. Ajunt nonnulli Eucharistiae Sacramentum a Christo fuisse institutum, ut eo vesceremur; quod quidem indubium est: at satis deprehendi non potest, quomodo ex hoc

Primum, sed minus firmum argumentorum, quae factum istud prob.

antecedenti inferre liceat, haud decere illud in Supplicationibus deferre, Deumque, qui sub Sacramenti speciebus adest, deprecari, ut a gravibus nos quandoque obsidentibus periculis praestet incolumes. *Neque enim ideo minus est adorandum*, (sunt concepta verba Concilii Tridentini, de hoc Divino Sacramento loquentis, *sess.* 13. *c.* 5.) *quod fuerit a Christo Domino, ut sumatur, institutum; nam illum eumdem Deum praesentem in eo adesse credimus, quem Pater aeternus introducens in Orbem terrarum, dicit: Et adorent eum omnes Angeli Dei, quem Magi procidentes adoraverunt, quem denique in Galilaea ab Apostolis adoratum fuisse Scriptura testatur*. Exindeque Tridentini Patres commendare pergunt pias Supplicationes in Festo Corporis Christi haberi solitas, religiosasque actiones comitantium Adorandum Sacramentum, dum ad aegrotos affertur uti videre est *c.* 5. *et c.* 6. *et can.* 6. *cit. sess.* 13. Christus Dominus qua homo, vel nunc in gloriae statu, Deum Patrem pro nobis rogat: *Christus Jesus, qui est ad dexteram Dei, qui etiam interpellat pro nobis*, legitur *in Epistola ad Romanos* 8. *Advocatum habemus apud Patrem Jesum Christum*, subditur in Epistola prima S. Joannis *cap.* 2. Sive porro hoc praestet, petens expresse a Deo, ut nobis proficua concedat, sive implicite suam exhibens Humanitatem, veluti Hostiam jam ipsi in Crucem oblatam, ut Deus in eam respiciens, quae utilia nobis possunt evadere, elargiatur, veluti disserunt nostri Theologi; qui licet in explicatione tradenda discrepent inter se, dum alii primae subscribunt, alii secundae sententiae, consentiunt tamen omnes quoad dogma, insimul adnotantes, neque Ecclesiam, neque Fideles solere absolute ad Christum confugere, ut ipse pro nobis oret, sed ut nostra velit exaudire vota, ne videantur cum Arii, et Nestorii erroribus consentire, qui tueri audebant, ipsam Christi personam, ad quam vota diriguntur nostra, esse creatam, at divina inferiorem. Cum autem nostras preces audiat Christus, quoties id promereatur, cumque idem Christus vere Deus at Homo, vere, realiter, ac substantialiter sub speciebus Eucharistici panis contineatur, omnino nunquam affirmari poterit, non posse nos supplices ad ipsum confugere, ut incendium extingui deprecemur, ex eo tantum quod Sacramentum fuerit in nostrum cibum institutum; sed erit tantummodo asserendum, non licere ita ad illum confugere, ut Sacramentum educatur e Tabernaculo, afferatur ad ignem, atque ad incendium benedicatur, ob qualitatem Ritus, quoties firma desint ad eum vindicandum argumenta.

§. 10. Alii ulterius progrediuntur, asserentesque non posse rem creatam irrationalem Dei nomine adjurari, autumant, hoc unum posse valide obsistere ritui benedicendi incendii cum Eucharistiae Sacramento; sed infirmum omnino videtur hoc argumentum. Creata res expers rationis, si ipsa per se attendatur, cum non intelligat, talis non est, quae adjurari possit; capax tamen evadit, quae exorcismis Ecclesiae subjiciatur, si veluti ab alio acta inspiciatur; ex quo consequitur, posse orationes nostras ad Deum intendi, ut eam nobis nocere prohibeat, etiamsi a Daemone in nostrum damnum detrimentumque ageretur. Est haec S. Thomae doctrina 2. 2. *quaest.* 90. *art.* 3. Verum eadem nil profecto opus est in hac facti specie, in qua dum adhibita Pyxide benedicitur incendio, nulli umquam intermixti sunt, vel intermiscentur exorcismi. Alii ritum improbant, asserentes ipsi inesse Dei tentationem, vitium Religioni oppositum, ideoque peccatum sapiens, et grave quidem peccatum, quamvis superstitione inferius, uti fuse docet, demonstratque Sanctus Thomas 2. 2. *quaest.* 97. *art.* 2. *et duob. seqq.* At si expressa Dei tentatio, juxta ejusdem Sancti Doctoris sententiam, tunc inducitur, cum quis quidquam agit ea mente, atque consilio, ut Dei scientiam, potentiam, patientiam, voluntatemve scrutetur; interpretativa autem et implicita, quando non agit is quidem eadem concepta expressaque mente, sed tamen quidquam loquitur vel agit, cui non alius potest esse scopus, quam ut Divinae alicujus virtutis periculum fiat; quod tunc plane contingit, cum quis paratas habens usitatas, vulgaresque agendi rationes, has quidem sponte omittit, seque ultro in discrimen adducit. *Sicuti tentare, est experimentum sumere seu explorare; ita Deum tentare, est velle sumere experimentum de aliqua ipsius perfectione, veluti an sciat, an possit, an velit quidpiam; quod tum verbis, tum factis fieri potest, idque dupliciter: uno modo expresso, puta cum aliquis ea intentione dicit, aut facit quidpiam, ut exploret Dei scientiam, potentiam, patientiam, aut voluntatem: altero modo implicite, seu interpretative, quando non est quidem homini formalis et expres-*

Alia duo haud validiora argumenta.

ea intentio simile aliquid explorandi, hoc tamen dicit, aut facit, quod non potest alio ordinari, quam ad experimentum sumendum de aliqua Dei perfectione, veluti quando aliquis humanis et naturalibus mediis non destitutus, ea sine rationabili causa omittit, aut se periculo exponit: verba sunt Sylvii egregii S. Thomae Interpretis *ad Art. 1. praecit. quaest.* 97. Quomodo nunquam poterit jure defendi, eum, qui Venerabili Sacramento ad incendium benedicit, qui Deum rogat, ut miseros afflictosque ab irruente infortunio velit praestare exemptos, qui non ea mente est, ut Divinae potentiae sumat periculum, qui humana non spernit subsidia, sed iis undique collectis, omnia enititur, assiduas tamen Divinae Majestati preces afferens, ut quod imminet, grave malum, dignetur avertere, hunc, inquam, gravissimi criminis expresse vel tacitae Dei tentationis posse reum pronunciari?

Postremo, decumptum ex absurdo, quae facile procreari posse, vel nihil habere commune cum praesenti facti specie, demonstratur.

§. 11. Alii denique arbitrantur, non esse usu recipiendam assertam piam consuetudinem afferendi Sacramentum Sacra Pyxide contentum, eoque benedicendi incendiis, ne forte id fiat cum ignis divitum aedes incessit, non autem pauperum domunculas: neque inanis hic quidem est, vel sola mente conceptus timor; Thiers quippe *praecit. cap.* 12. invehitur in satis illacrymabilem hanc personarum acceptionem, veluti aliquibus in locis usu receptam. Idem Author praeterea plures cumulat Synodales sanctiones, quibus severa interdicitur, sacra Lintea ad incendium afferre, eaque projicere in flammas, ut extinguantur, atque multo etiam magis, si ipsa sacra Hostia projiciatur in ignem, ea quidem spe, ita illum restingui posse. Quidquid asserit praecitatus Author, perfacile admitti debet; immo quoties, ad ea firmanda, quae in ritum jaciendi in ignem Sacram Hostiam profert, et in irreverentiam eo actu contentam, alio opus esset exemplo per ipsum non inducto, illud minime desideraretur. Etenim, quamvis in Italia, et praesertim Florentiae, vigeret usus comprobandi abditam veritatem innocuo alicujus transitu per ignem, quod plane praestitit B. Petrus Igneus dictus, qui ut evinceret Petrum Pavesium Florentiae Episcopum simoniace in Episcopatum fuisse intrusum, ideoque deponendum esse, uti reipsa factum est, illaesus per ardentem ignem pertransiit, quemadmodum opportunis aliatis monumentis demonstravimus *nostro lib. de Canoniz. Sanct. c.* 33. tamen cum nonnullis exinde saeculis in eadem Civitate idem sumi voluerit experimentum ad fidem auctoritatemque conciliandam Doctrinae Hieronymi Savonarolae, cumque aliqui sese protulerint paratos per ignem transgredi, manu gestantes Eucharistiae Sacramentum, Eucharistiae delationem non probarunt judices, constanti judicio eam denegantes, ac irreligiosam definientes, pravique exempli, spectatis iis facti circumstantiis, in quibus usurpari cupiebatur; uti videre est in vita praefati Hieronymi Savonarolae scripta a Francisco Pico *tom. 2. impressionis Parisiorum* 1674. *pag.* 70. *tom. 2. additionum ad eamdem vitam pag.* 306. et in Appendice ad Vitam Alexandri VI. Pontificis exaratam ab Alexandro Gordonio *tom. 2. pag.* 435. Verum his omnibus nihil commune est cum casu nostro. Qui enim ritum, de quo nunc agimus, tuetur, facile respondere potest, si asserat, licere omnino ipso adhibito Sacramento excitatis incendiis benedicere, nec tamen ullum fieri debere divitis et pauperis discrimen, neque Eucharistiam post Benedictionem in ignem projiciendam esse, sed immo in tabernaculum, unde fuit educta, omni cum honore restituendam.

Firmum affertur principium quo porro ritus probandus, improbandusve arguatur.

§. 12. Sepositis itaque superius allatis animadversionibus, rationibusque, vel ritui faventibus vel oppositis, ut tuto liceat ad propositam metam pertingere, unica, cui insistas, totaque via sita est in investigandis expendendisque regulis ab Ecclesia praescriptis de cultu Sanctissimae Eucharistiae: neque enim fas cuique esse debet privata auctoritate, vel ex verae etiam devotionis, zelique affectu, novum ritum inducere. *Si quis dixerit, receptos et approbatos Ecclesiae Catholicae Ritus, in Solemni Sacramentorum administratione adhiberi consuetos, aut contemni, aut sine peccato a Ministris pro libito omitti, aut in novos alios per quemcumque Ecclesiasticum Pastorem mutari posse, anathema sit:* verba sunt Sacrae Tridentinae Synodi *Can. 13. sess. 7. de Sacramentis in genere*. Et quoties aliquem Ritum ejusmodi induci contigit, et si nihil continentem pietati ac religioni oppositum, Apostolica Sedes eumdem ipsum interdicere non dubitavit, ex quibusdam extrinsecis circumstantiis, nullatenus praevisis, vel neglectis ab eo, qui ritum invexit. Ut plura praetermittamus exempla, ad rem praesentem sat est unum illud innuere de

Exemplis res illustratur. De vetito usu deferendi ad infirmos Eucharistiam adorand. tantummodo

Sanctissimo Sacramento, olim afferri solito ad aegrotos, qui cum exoptarent illud sumere in Viaticum, nec tamen possent deglutire, nonnulli in ipsum saltem intueri cupiebant, alii adorare ac deosculari; vetitum quippe id fuit a S. Pontifice Pio V. cui interdicto consonum quoque est alterum adscriptum in Rituali Romano a Paulo V. Summo Pontifice avulgato, in ea parte, quae est *de Communione Infirmorum*, ubi, sermone instituto de Divino Sacramento, haec leguntur: *Sed alicui ad adorandum solum, seu devotionis, seu cujusvis rei praetextu, ad ostendendum non deferatur;* idque non ea sane de causa, quod simplex adoratio, (quidquid sit de Sacrae Hostiae osculo) quicquam haberet contrarium debito cultui, quum potius eidem esset maxime consentanea; sed ratione quarumdam circumstantiarum, quas sapientes legislatores recte adnotarunt, quasque innuit Card. de Lugo *in suis Responsis Moralibus lib. 1. dub. 11. n. 3. Merito id prohibuit*, loquitur de S. Pio V., *quia si ad privatam aegroti consolationem, et sine spe refectionis Sacramentalis, tanta Salvatoris Majestas loco movenda, et per vias publicas circumferenda esset, paulatim ea infirmorum pietas introduceret, ut, sicut Sanctorum Reliquiae ad eos deferuntur, et applicantur curationis gratia, ita et ad eosdem non communicaturos, nec periculose decumbentes, deferretur Eucharistia, et applicaretur partibus laesis et dolentibus, spe impetrandae curationis; quae, et alia similia cultum et reverentiam debitam tantae Majestati paulatim imminuerent.*

Alios Ecclesiast. sanctiones de cultu Sanctissimo Euchar. exhibendo.

§. 13. Annuam Ecclesiae constituit solemnitatem Corporis Christi, quae a Tridentino Concilio dicitur Religionis nostrae adversus Haereses Triumphum, sicuti videre est *sess. 13. cap. 15.* Supplicationem quoque instituit ea occasione habendam, jam inde ab Urbano IV., quemadmodum fuse a nobis demonstratum fuit in nostro Opere *de Festis Domini*, cum de Festo Corporis Christi disseruimus. Cavit Ecclesia, ut Sacramentum ad infirmos cum debito honore deferatur, cum ipsum suscepturi sunt in Viaticum, uti licet deprehendere ex pluribus Synodalibus sanctionibus; decretisque editis tum a Summis Pontificibus, tum et ab Episcopis quoad Dioeceses suas. Amplexa est Ecclesia pium usum exponendi Venerabile Sacramentum omnibus conspicuum, utpote duobus Crystallis inclusum in Ostensorio, quod dicitur *Monstrantia*, in statutis Concilii Coloniensis habiti sub Card. de Cusa Nicolai V. per Germaniam Legati Apost. sicuti nosse licet ex *t. 9.* Collectionis Conciliorum Harduini *col. 1368. lit. C.*) dummodo id de licentia Ordinarii, publicamque ob causam aliquam fiat. Adjecit et illud Ecclesia, quod si privata tantum, non autem publica causa subsit, Sacramentum exponatur; ita tamen, ut, reserato Tabernaculo, inde Sacrum Christi Corpus minime educatur, sed vel Sacra Pyxide sit inclusum, aut Velo obtectum ita, ut videri non possit, quemadmodum deprehenditur ex iteratis conformibus decretis editis a Coegregationibus Urbis, et per Summos Pontifices probatis, quas omnes collegimus ipsi, cum Bononiae essemus, in una ex nostris Institutionibus *Italicae editionis t. 2.*, quae in latinam quoque versionem est illata. Cogitavit Ecclesia de Benedictionibus, Venerabili Sacramento adhibito, impertiendis, tum post publicas habitas supplicationes, tum quoties post solemnem Expositionem Sacramentum est in Tabernaculum restituendum, ac denique cum sumpto per Ægrotum Viatico, reliqua in Sacra Pyxide est Particula, quam Sacerdos secum ad Ecclesiam refert, veluti nosse licet ex Rituali Romano *tit. de Communione Infirmorum*. Casum denique prospexit Ecclesia instantis alicujus nimbi, procellae, alteriusve ingentis periculi, cavitque, ut si populus excitari velit ad Deum Optimum Maximum deprecandum, quo ab ingruenti malo praestetur immunis, adaperiatur Tabernaculum, minime educto Sacramento, sed ante ipsum Sacra Pyxide inclusum preces religioso affectu recitentur. Haec est methodus praescripta a magno S. Carolo Borromaeo in sua tertia Synodo Dioecesana habita anno 1572. *Cum grandines, nimbi, turbines, et aliae tempestates temporum procellas immineat, ad eas tempestates sedandas, vel, ut vocant, signandas, ne Sacerdos vasculum, in quo Sanctissimum Christi Domini Corpus asservatur, adhibeat; sed Tabernaculum accensis luminibus patefaciant, ut ea nimborum vi imminente, rogationes, et preces a Clero populoque coram Domino religiose fiant.* Quod confirmatum noscitur in tertia Synodo Provinciali coacta subsequenti anno 1573. *Cum nimbi, procellae, turbines, aut grandines impendent, ne Sacerdos ad tempestatis procellam arcendam vasculum adhibeat, in quo Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum asservatur, sed Tabernaculum, ubi illud in Altare reconditur, pa-*

Synodalia decreta circa ritum servandum in casibus hujusmodi similibus.

tefaciat, licet; tumque in ejus conspectu Litanias, aliasque religiosas preces ejus rei causa institutas pie sancteque pronunciet. Consonat his Rituale Ebroicense anno 1606. a magno Cardinali do Perron compositum. Perspicuum itaque est sistema a S. Carolo Borromaeo, veluti lex quaedam, in universa Dioecesi, Provinciaque sua stabilitum, quodque merito prae caeteris locis haberi potest tanquam regula *in ci directiva*, cum ex aliquo tempestatum, grandinum, fulminumque inopinato casu, supplices ad Deum libet confugere. Aperiendum namque est, uti praenotavimus, Tabernaculum, Sacramentum intra Pyxidem relinquendum, piae fundendae preces, ut Divinam nobis opem imploremus. Si autem Sacramentum non debet a Tabernaculo educi, facile intelligitur, in designatis casibus non esse illud afferendum ad Ecclesiae januam, nec cum eodem Benedictionem impertiendam.

Ex identitate rationis hunc quoque, casum definiunt.

§. 14. Loquuntur quidem mox supra allatae auctoritates de turbinum, procellarumque casu, quin suspicari possimus, audere quemquam excipere, eas minime congruere incendiis; par omnino quippe ratio est: et quoties, ut aliorum subtilibus levibusque cavillationibus fieret satis, exquiri Synodi vellent, ac Ritualia conceptis verbis loquentia de incendii casu, sat erit manum protendere ad Synodum Archiepiscopi Parisiensis habitam anno 1674. *art.* 7. *cap.* 2. in qua disertis verbis cavetur, ne Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum quacumque de causa umquam ad incendia afferatur, indicta in Sacerdotem, qui deliquisset, suspensionis poena; et ad Rituale Argentoratensis Ecclesiae evulgatum a bonae mem: Cardinali de Rohan, impressumque anno 1742. ubi *pag.* 83. sequentia adnotantur verba — *Prohibitum est insuper*, sermo est de Sacramento Altaris, *ne ad extinguenda incendia deferatur, et quidem sub poenâ suspensionis, a Ministris deferentibus ipso facto incurrenda. Scriptum est: Non tentabis Dominum Deum tuum. Qui dixit mari — usque huc venies . . . et hic confringes tumentes fluctus tuos — potest et impetum ignis refraenare. Quandoque autem, sicut potens, sic et justus, mala quaedam permittit; et quia, num facile sit placabilis, ignoramus: vitandum illud omne, quod et quorumdam Christianorum fidem infirmare posset, et nostrorum honorem mysteriorum malignis infidelium, aut haereticorum irrisionibus exponere.* Qui temporalia a Deo exposcit, pavidus debet eadem rogare, divinaeque voluntati se omnino committere: *Quando petitis temporalia, cum modo petite, cum timore petite, illi committite, ut, si prosint, det; si scit obesse, non det. Quid autem obsit, quid prosit, medicus novit, non aegrotus:* inquit Sanctus Augustinus *in serm.* 354. *alias* 53. *de verbis Domini c.* 7. Cum saeviunt infortunia, homines plerumque Deum, quomodo oporteret, non orant: liberari se petunt, nihilque praeterea curant; cumque caeteroquin pietate ac devotione erga Sacramentum Altaris exardescant, videntes educi illud e Tabernaculo post recitatas preces, afferri ad Ecclesiae januam, eodemque adhibito per Sacerdotem benedici ad eam regionem, unde erumpunt turbines et procellae, vel ad eam, in qua furit incendium; implentur fiducia quadam, certaque spe, ad exitum jam pertigisse calamitates suas, et, si id haud fiat, sicuti ex justo Dei judicio pluries reipsa non contingit, magnum exinde subest periculum, ne labefactetur vel tepescat fervens illa devotio erga Augustissimum Altaris Sacramentum; misso interea facto altero periculo irrisionum ab incredulis. Atque hae profecto animadversiones fecerunt, ut a solertissimis Episcopis statueretur, ne Pyxis e Tabernaculo educatur, ne exportetur ab Ecclesia, neve cum ea in Ecclesia, vel extra Ecclesiam, ad tempestates, aut incendia benedicatur.

Afferuntur alia decreta, quae hoc praecise incendii casum decidunt, et quod hunc spectant statuunt.

Cur vetitur ad incendium benedictio cum Eucharistia?

§. 15. Haud absimilis est obsessorum exorcizandorum species; in Rituali siquidem permittuntur Sanctorum Reliquiae, opportunis adhibitis cautelis, eorum capitibus pectoribusque imponi: *Reliquiae quoque Sanctorum, ubi haberi possint, decenter ac tuto colligatae et coopertae, ad pectus, vel ad caput obsessi reverenter admoveantur.* Non tamen licet ad caput eorum, vel pectus, sacram admovere Eucharistiam, ob irreverentiae periculum: *Sanctissima vero Eucharistia super caput obsessi, aut aliter ejus corpori non admoveatur, ob irreverentiae periculum.* Etsi in vita Sancti Bernardi, in Chronicis Belgicis Molinefi, et in catalogo Belgico Bernardi a Lucemburgo *litt. G.* haud desiderentur exempla Sanctorum Virorum, qui tale quidpiam praestitere, atque ita ab Obsessis Daemones ejecerunt: facta enim haec, sicut praediximus, iis accensenda sunt exemplis, quae admiratione quidem, non vero imitatione prosequi debeas.

Interd. hoc afficit quoque casum obsessi exorcizandi.

§. 16. Caeteris quibusque Authoribus Joan-

Quinam eruditius et rectius et quaestione hac disseruerit.

nes Baptista Thiers eruditius, doctiusque de hac quaestione disseruit, illamque diremit juxta ea, quae hactenus dicta sunt, in suo Tractatu *de sanctissimo Sacramento 2. part. cap. 12* et quidquid ibi latius attulit, legitur ab ipso summatim resumptum in suo Tractatu *de superstitionibus tom. 2. cap. 13.* Opus Thiers *de Expositione Sacramenti* valde commendatum, probatumque fuit a pio, ac docto Cardinali Bona, uti nosse licet ex ejus Epistola 321. In tomo hoc ipso anno 1755. cuso, *pag.* 246. Laudatus Cardinalis in ea epistola inquit, praeclarum se de illo opere fecisse judicium, cum sermonem de eo habuisset cum Patre Luca Dacherio, iodeque subdit: *Librum optimum esse, et pium, et ab omnibus viris doctis ac eruditis approbatum. Omnes autem mirantur, quod argumentum per se sterile, et hactenus intentatum, tanta ubertate tractaverit, ut nihil ei desit, nihil ultra desiderari possit. Audivi rumorem propter illum a quibusdam Parisiis excitatum fuisse, sed protinus sedatum, cum nihil in eo censurae obnoxium sit.* Tanti Cardinalis sententiae ipsi subscribimus, sed quoad praesentem quaestionem erudite adeo discussam a Thiers, putamus, deesse nonnulla, quae nisi congrua aliqua interpretatione solvantur, concidit Thiers assumptio, atque etiam nonnibil concuti possunt quae hactenus constituta sunt.

Quaeritur an verum quod Thiers asseruit, nullam reperiri Synodum aut Rituale, ubi de hujusmodi benedictione agatur.

§. 17. Hoc maxime Thiers expendit, cum in tot Synodis actum sit ac constitutum, quid-quid agi oporteat, dum aliquod tempestatis, incendiique accidit infortunium, ne unam reperiri quidem suadentem, vel permittentem Benedictionem, Sacramento adhibito. Praeterea, ex tot Ritualibus in Sacrarum Functionum normam impressis, nullum penitus adinveniri consentiens, ut tempestatibus, incendiisque, Sacramento adhibito, benedicatur; etsi caeteroquin similia non desint Ritualia, et monumenta Benedictionum, quae, adhibitis Sanctorum Reliquiis, vel Crucis imaginibus, impertiantur: et ex tanto omnium silentio validum elicit argumentum adversus ritum benedicendi, adhibito Sacramento, tempestatibus, incendiisve. At si forte nonnulla extarent Ritualia, quibus hoc plane suaderetur, ingens concuteretur aedificium, omoiaque disrupta corruerent.

Sacerdotale Romanum P. Alberti Castellani et

§. 18. In Sacerdotali Romano *pag. 227. a tergo, sub tit. de Benedictione adversus tempestates*, sequentia verba adnotata reperiuntur: *Si expediens visum fuerit, Sacerdos accipiat reverenter Corpus Domini in vase debito, et Ecclesia exiens, nubes in modum Crucis cum dicto vase signet.* Et in Rituali Cardinalis Sanctorii *pag.* 709. *sub tit. de Exorcismis contra ingruentes aereas tempestates*, haec adscripta leguntur verba: *Postea, si expedire visum fuerit, Sacerdos accipiat reverenter et cum luminaribus Corpus Domini in calice, aut alio vase debito, et Ecclesia exiens, nubes in modum Crucis cum dicto vase signet.* Author Sacerdotalis Romani fuit Pater Albertus Castellani Ord. Praedicatorum, qui multo labore illud elucubravit, dicavitque Leoni X. Pontifici Maximo. Et antequam typis traderetur, examinatum emendatumque fuit jussu Pii IV. Pontificis, veluti cognoscere est *tom. 2. Scriptorum Ordinis Praedicatorum P. Jacobi Echard. pag.* 48. Alterum Rituale auctorem habuit Cardinalem Sanctorium, S. Severinae nuncupatum, teste Ciacconio *in ejus Vita tom. 3. pag.* 1044. De hoc autem Rituali Cardinalis Sanctorii perhonorifica fit mentio in Brevi Summi Pontificis Pauli V. incipiente *Apostolicae Sedis* dato quarto Idus Julii 1614., impressoque ad frontem Ritualis Romani ab eodem Paulo Pontifice evulgati; in eo quippe refertur, Cardinales ad novi Ritualis editionem designatos, vetera expendisse Ritualia, praesertim vero illud, *quod vir singulari pietate, zelo, et doctrina, bonae memoriae Julius Antonius S. R. E. Cardinalis Sanctae Severinae nuncupatus, longo studio, multaque industria et labore plenissimum composuerat.*

Rituale Card. Sanctorii hanc benedict. probant.

Publica tamen auctoritate nunquam fuerunt eadem opera approbata. Et primo id probat. quoad Sacerdotale Roman.

§. 19. His tamen nihil facessentibus, stat Thiersii Assertio: praeindicata quippe duo Opera publicae auctoritatis pondere destituuntur. Nos nihil detractum volumus egregio Operi Patris Alberti Castellani, sed asserimus, esse privati Authoris Opus, nullumque extare argumentum, quo illud a Pio IV. Pontifice approbatum demonstretur. Neque id temere aut nulla ratione affirmamus. Agitur in eo Opere de Baptismi forma sub conditione, ac recensentur peculiares factorum circumstantiae, quando, in hujusmodi Sacramento administrando, forma sub conditione uti licet; a Sacramento autem Poenitentiae universim haec forma sub conditione rejicitur: *Secus in Sacramento Poenitentiae, quod non licet.* Theologi illi, qui in Sacramento Poenitentiae ministrando locum esse negant formae sub conditione, auctoritate utantur Sacerdotalis Romani a praefato Reli-

gioso compositi, venditantes illud Pontificia auctoritate roboratum. At caeteri, quibus forma sub conditione in Poenitentiae Sacramento probatur, fidenter respondent, neque antearto tempore fuisse umquam demonstratum, nec demonstrari nunc posse, enunciatum Opus fuisse ab aliquo ex Summis Pontificibus approbatum, quod et ipsi expressimus in Nostro Opere *de Synodo Dioecesana lib. 7. cap. 15. tom. 2. et seq. novissimae editionis Romanae*, jam jam absolutae, et quamprimum evulgandae. Praetermittenda nec est consideratio illa, si nimirum Opus Patris Casteliani approbatum fuisset a Pio IV. Pontifice, Sanctum Carolum Borromaeum Pontificis Nepotem, totoque ejus Pontificatu in Ecclesiasticis negotiis maxime versatum, haud fuisse permissurum; ut in sua Dioecesana Synodo, suaque itidem in Synodo Provinciali postea coactis, statueretur, quod noscitur reipsa statutum, quodque omnimode adversatur iis, quae in praefato Opere Patris Casteliani tradita leguntur.

Historica narratio de Rituali Card. Sanctorii. §. 20. Hinc ad Rituale Cardinalis Sanctorii gradum facimus. Celebris Praesul Fontanini, qui paucos librorum peritia sibi pares habuit, in appendice ad Catalogum librorum bonae memoriae Cardinalis Imperiali *litera S*, haec adnotata reliquit: *Opus rarissimum, sine principio, et fine, impressum sub Paulo V.*, et jure quidem: egregii quippe hujusce operis impressa folia delitescebant in angulo Vaticanae Bibliothecae, quorum notitia ad Viros Sacrorum Rituum studiosos delata, impetrarunt hi, ut simul colligerentur, quo eorum exemplum sibi sumere liceret. Tunc vero factum, ut multi ejusdem sibi exemplum comparaverint, quod in suis Bibliothecis condiderunt, cum ante id temporis pauca essent, atque rariora exempla: neque enim alia eousque comperta erant exempla, quam quae extabant, et nunc etiam extant, unum in Bibliotheca Monasterii S. Crucis in Hierusalem, duo autem in Bibliotheca Collegii Romani, quorum alterum fuit Venerabilis Cardinalis Bellarmini, alterum Praesulis Coccini Rotae Auditoris. Uti praenotatum est, asserit Praesul Fontanini, Rituale Cardinalis Sanctorii principio destitui, et fine; idque omnino verum, quemadmodum videre est in exemplis mox supra indicatis. Testatur, illud sub Paulo V. impressum, at non meminit, quod illum latuerit fortasse, suppressum fuisse jussu ejusdem Pontificis, dum adhuc sub praelo esset, quemadmodum ab eodem Praesule Coccino sua manu adnotatum legitur in praefato Rituali, in Collegio Romano, ut praedictum est, asservato: *Hoc Opus, dum adhuc sub praelo esset, suppressum fuit Romae tempore Pauli V., ideoque caret principio, medio, et fine*. Et licet in ejusdem Ritualis exemplis novissime evulgatis, ac distributis, initium reperiatur ac finis, facile tamen deprehenditur, et initium, et finem ipsis fuisse, quamvis fortasse parum considerate, superadditum, ne per manus abiret mutilum exemplum, nec caput habens nec pedes.

§. 21. Id vero comprobatur ex titulo, sive inscriptione praefatis recentibus exemplaribus praeposita, constat quippe his verbis: *Rituale Sacramentorum Romanum, Gregorii XIII. Pontificis Maximi jussu editum. Romae* 1584. in que facti veritas primum desideratur, cum de imprimendo Rituali Cardinalis Sanctorii cogitatum fuerit tantummodo sub Pontificatu Pauli V. uti mox, supra dictum est, nec cusum illud fuerit superstite Authore, qui e vivis excessit sub annum 1601. Clemente VIII. Pontifice, sed ab ejusdem haeredibus sub Pontificatu Pauli V. quemadmodum mox infra constabit. Plura ei superaddita sub initium.

§. 22. In praedictis exemplaribus et finis quoque conspicitur; *pagina quippe* 712. haec leguntur verba: *Ritualis Romani Finis*. Qui autem id sibi sumpsit, ut extrema suppleret, mediam partem satis non inspexit, ubi non minus in ipsis, quam in caeteris quibuscumque exemplis desiderantur paginae, *quas a pag.* 252. *ad pag.* 257. *subsequuntur*. Verum, quanticumque sit haec animadversio, sermonem omnem colligentes ad finem, facili negotio detegitur recens superadditio nonnullorum foliorum, quae non solum ex charta et atramento evincitur, sed ex ipso paginarum numero; postrema quippe exemplaria ad paginam pertingunt 712. cum caeteroquin duo vetera exempla, alterum nempe Cardinalis Bellarmini, et alterum in Bibliotheca S. Crucis in Hierusalem asservatum, paginam 604. non praetergrediantur, atque etiam alterum Praesulis Coccini pag. 708. compleatur. Ritus itaque Benedictionis cum Sanctissimo Sacramento nonnisi in postremis exemplaribus reperitur, cum legatur ipse ad pag. 709. at caeteroquin vetera inter exemplaria nullum paginam 708. praetergrediatur. Et ad finem.

§. 23. Ad absolutissimam notitiam eorum

Quare dum adhuc sub praelo esset, suppressum?

omnium, quae Rituale, respiciunt Cardinalis Sanctorii, nil superest aliud, quam inquirere causam, cur fuerit, Paulo V. Pontifice, sudante praelo suppressum. Huic autem investigationi videntur posse cumulate satis facere ea ipsa, quae charactere Venerabilis Cardinalis Bellarmini adnotata reperiuntur in exemplo Ritualis Cardinalis Sanctorii, quo Bellarminus utebatur, quodque, uti saepius monuimus, extat in Bibliotheca Collegii Romani: *Hic Liber confectus est a Cardinali Sanctae Severinae longo tempore, et magno labore, et si quidem sub nomine praedicti Cardinalis fuisset impressus, dempto illo verbo Romani* (quod verbum etsi non extaret in libri fronte, tunc non impressa; aderat illa tamen in prima Operis pagina: *Ritualis Romani Liber primus) potuisset libere communicari cum omnibus: sed non placuit iis, ad quos pertinebat, ut cum nomine Romani publicaretur; et non placuit haeredi Cardinalis, ut sine nomine Romani exiret. Ea causa est, cur hic Liber lucem non aspiciat, et imperfectus ac mutilus extet in privatis Bibliothecis.*

Commendatione tamen dignum, licet auctoritate legislatoria destitutum.

§. 24. Est itaque Opus Cardinalis Sanctorii omni commendatione dignum, optimoque jure sibi vindicat laudes quae de eo, tum in adnotatione Cardinalis Bellarmini, tum et in praememorato Brevi Pauli V. leguntur. Nosque ipsi Auctoris laborem, et eruditionem saepius admirati, non praetermisimus eo uti, debitamque laudem in nostris evulgatis Operibus ipsi tribuere. At, ex superius allatis notitiis, fieri nullo modo potest, ut ipsi vis legis concedatur existimeturque veluti opus a Summis Pontificibus approbatum, et tanquam Rituale Romanum; titulus enim hic solummodo convenit Rituali Pauli V. Pontificis, ad Patriarchas, Archiepiscopos, et Episcopos per ipsum directo, *ut in posterum tanquam Ecclesiae Romanae Filii, ejusdem Ecclesiae omnium Matris et Magistrae auctoritate constituto Rituali in sacris functionibus utantur, et in re tanti momenti, quae Catholica Ecclesia, et ab ea probatus usus antiquitatis statuit, inviolate observent:* uti legitur in illius Brevi anni 1614., quo Rituale Romanum confirmat, et in quo licet adnotatae leguntur preces recitandae *ad repellendam tempestatem*, fiatque mentio sanitus aeris campani, signi Crucis, atque aspersionis aquae benedictae; nullum tamen omnino fit verbum de Benedictione, adhibito Sacramento, impertienda.

Rituale Romanum, a Paulo V. editum, quid de proposita quaestione constituat.

§. 25. Denique in una librae lance statuatur opus Cardinalis Sanctorii, quod, quanticumque tandem sint reliquae exceptiones omnes, numquam dici poterit Pontificia auctoritate roboratum, illique in novam oneris accessionem superaddatur alterum Opus Patris Castellani, numquam et ipsum approbationem illam Pontificiam consequutum; in altera vero lance ponantur Synodi Sancti Caroli Borromaei, quamvis illae, si vim legis consideres, in Dioecesi, totaque Provincia Mediolanensi solummodo obtineant; haecque omnia si quispiam ponderet, conspiciet illico propendere illam Synodorum lancem, quumque, aliquo hujusmodi casu sese offerente, deliberandum erit, obstrictum se noscet, vi quidem directiva, amplecti quidquid fuit a S. Carolo praefatia in Synodis constitutum. Non indigent profecto praefatae Synodi, ut quidquam illis adjiciatur, at si quae fieri vellet accessio, in promptu illa quidem esset, et facillime comparanda ex aliis Synodis, et Ritualibus aliarum Dioecesum, in quibus ex norma in S. Caroli Synodis tradita, statutum cernitur, ut cum incendii periculum subest, aperiatur Tabernaculum, Sacramentum relinquatur obtectum, religiosa fiat precum recitatio, nec extrahatur Sacramentum, ac proinde ne cum eodem ad incendia, tempestatesque benedicatur.

Collatio operum Cardin. Sanctorii, et P. Castellani cum Syn. S. Caroli.

§. 26. Supra allatae sunt Synodorum, Auctorumque transalpinorum auctoritates, nunc alias superaddemus ex Italis nostris desumptas. Injuriam sibi faceret is, cui incomperta essent tum eximia virtus Praesulis Gratiani olim Ameriae Episcopi, tum ejusdem celebris Synodus habita anno 1595., *in cujus capite* 109. ita legitur: *Ad arcendas pluvias, aut tempestates, procellasque, quae forte impendere videbuntur, nemo Sacerdos Pyxidem ipsam cum Sacramento offerat, sed tantum Tabernaculum, patefacto ostio, adaperiat, et in conspectu Sacramenti, genibus ad terram datis, Litanias, aliasque precationes ejus rei causa institutas, pie sancteque cum populo, qui aderit, aut cum Clericis, aut etiam solus, peragat, Divinamque benignitatem, ut mala, quae peccata nostra merentur, misericordia sua avertat, religiose precetur.* Perspecta quoque est praestantia in rebus ad Ritum spectantibus Patris Bartholomaei Gavanti, qui composuit *Enchiridion*, seu *Manuale Episcoporum* ad sacras functiones rite dirigendas; in hoc autem *verbo Eucharistia* num. 14.

Aliae Synodus Italica, Authorumque Sententiae, quibus proposita assertio roboratur.

haec scripta reliquit: *Non adhibeatur contra grandinem, puta in valvis Ecclesiae, benedicendo aerem.* Nec missum faciemus Clericatum, utcumque caeteris recentiorem, non exiguam tamen laudem consecutum, in ejus quippe dec. 60. de Eucharistia n. 11. haec leguntur: *At ad benedicendum aerem contra grandinem, prohibitum est Sacram Eucharistiam exponere in valvis Ecclesiae.*

Iterata commendatio Episcopi. Vicariis, ac monitis.

§. 27. His Literis finem imponimus, tum quia aliis obruimur curis, tum et quia aestivis caloribus afficimur. Prudens nobis probatur Fraternitatis tuae agendi ratio, dum nihil graviter egisti in pium illum Sacerdotem, qui extra Januam Ecclesiae S. Nicolai in Carcere Benedictionem super populo, et ad incendium est impertitus; valde enim huic casui congruere nobis videntur verba S. Bernardi *Serm.* 40. *super Cantica*, ubi haec scripta reliquit: *Etiamsi perperam actum quid deprehendas, nec si judices proximum; magis autem excusa. Excusa intentionem, si opus non potes: puta ignorantiam, puta subreptionem, puta casum.* Verum cum haud justum aequumve sit, ut, quae sunt minus recte gesta, conniventia invalescant, iteratisque actibus quamdam veluti legitimae spectabilisque consuetudinis speciem obtineant, non solum tibi curae erit, hanc Nostram Epistolam in Cancellaria tua custodiri, verum etiam Edictum, interposita auctoritate nostra, propones, in certam normam eorum, quae, excitato incendio aliquo, praestanda sunt, ut Deo supplicetur juxta ritum S. Romanae Ecclesiae: Edictumque ipsum, veluti adamussim, exiges ad ea, quae a Sancto Carolo noscuntur constituta, quaeque fuerunt a nobis in his Nostris Literis fusius exposita. Teque, Ven. Frater noster, ex animo amplectentes, Apostolicam Benedictionem tibi peramanter impertimur.

Dat. 27. Julii 1755 Pont. 15.

Datum apud S. Mariam Majorem die 27. Julii 1755. Pontificatus Nostri Anno decimoquinto.

L.

QUOD EPISCOPIS VICARIIS

Apostolicis Indiarum Orientalium injunctum fuit, ut si Episcopum Coadjutorem, vel vicarium generalem non haberent, hunc sibi adsciscerent, cui amplissimae tribuebantur facultates in casu obitus Vicarii Apostolici, id caeteris etiam Vicariis Apostolicis nunc imperatur: Salva tamen electione Vicarii Capitularis, ubi vel Canonici, vel Parochi eam peragere consueverunt; in iis vero locis, ubi vel non adsunt, vel convenire nequeunt, constitutus jam ab Episcopo Vicarius generalis, ipse, eodem defuncto, Vicarius etiam Capitularis habeatur.

Venerabilibus Fratribus, ac dilectis Filiis, Metropolitanis, Archiepiscopis, et Episcopis aliisque Apostolicis Vicariis.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabiles Fratres, ac dilecti Filii, salutem et Apostolicam Benedictionem.

Quam ex sublimi hac Sacrosancti Apostolatus specula, in qua per ineffabilem divinae bonitatis abundantiam plane immerentes praesidemus, pro injecta Nobis gravissima omnium Ecclesiarum solicitudine, impositaque omnium animarum Jesu Christi Sanguine redemptarum procuratione, alias, nempe die 26. mensis Januarii anno MDCCLIII. inivimus apostolicae providentiae rationem pro Indiis Orientalibus; eamdem quoque, Venerabiles Fratres, ac dilecti Filii, in iis partibus, in quibus vos constituti ac deputati, Apostolicum ministerium vestrum, non sine magnis assiduisque laboribus, et incommodis, laudabiliter obire pergitis, haud patimur desiderari, quemadmodum immensa Supremi Pastorum Principis Jesu Christi caritas maximopere urget, ut eo alacrius omnem operam studiumque nostrum ad hoc conferamus, quo longius a Nobis regiones illas abesse non ignoramus.

Exord. Hae litt. relatae fuerunt superius num. 10.

Provida earumdem dispositio recensetur.

§. 1. Quoniam autem non sine gravissima Pontificii animi nostri molestia tunc acceperamus, aliquem scilicet ex Indiarum Orientalium Apostolicis Vicariis Episcopali titulo et charactere insignitum, sed sine Coadjutore cum futura successione, viam universae carnis ingressum, ad repositam in Coelis coronam Apostolicis laboribus partam evolasse, ac neminem, qui Ordinariam pro defuncto Vicario Apostolico jurisdictionem exerceret, repertum aut deputatum fuisse; Eapropter omnibus et singulis Vicariis Apostolicis hujusmodi injunximus et mandavimus, ut qui neque Episcopum Coadjutorem cum futura

successione, neque Vicarium ex Clero sive saeculari, sive regulari Generalem haberent; statim atque ad unumquemque eorum aliarum nostrarum in simili forma Brevis desuper expeditarum Literarum certa notitia pervenisset, deputarent Vicarium ex Clero sive saeculari, sive regulari, habilem tamen, atque idoneum, qui, eveniente cujusvis Apostolici Vicarii sine Coadjutore cum futura successione obitu, tanquam Apostolicae hujus Sanctae Sedis Delegatus, teneretur assumere et obire regimen, et gubernium Apostolici Vicariatus, usque ad captam ejusdem Apost. Vicariatus hujusmodi possessionem a novo Vicario Apostolico, quem eadem haec Sancta Sedes constituisset, aut usque ad quamcumque aliam ab ipsa Sancta Sede ineundam ordinationem. Porro Vicario Generali hujusmodi per Apostolicum quemcumque Vicarium sibi, ut praemittebatur, deputando, Nos laudatarum nostrarum Literarum tenore, Apostolica auctoritate, concessimus et tribuimus omnes et singulas facultates perpetuis futuris temporibus valituras, quae Vicariis Capitularibus cujusvis Cathedralis Ecclesiae, Sede vacante, inesse et de jure competere dignoscuntur. Praeterea eidem Vicario Generali, post tamen Apostolici Vicarii obitum, concessimus et impertiti fuimus usum et exercitium earum facultatum, quibus utebatur et gaudebat, dum viveret, defunctus Apostolicus Vicarius Episcopus; iis dumtaxat exceptis, quae requirunt Ordinem, et Characterem Episcopalem, vel non sine Sacrorum Oleorum usu exercentur. Quandocumque vero necessitas urgeret, saepedicto Vicario Generali potestatem etiam indulsimus et dedimus, consecrandi Calices, Patenas, et Altaria portatilia, cum Sacris Oleis omnino ab Episcopo benedictis.

Ampliaturque ad reliquas quascumque regiones.

§. 2. Porro, cum, sicut pariter accepimus, easdem omnino occasiones, eosdemque prorsus casus, in istis, in quibus munus vobis demandatum adimplere contenditis, regionibus accidere, atque insimul reperiri aliquibus in locis nonnullos Apostolicos Vicarios haud Episcopali titulo, et charactere insignitos, sed per Apostolicas dumtaxat Literas sive sub Plumbo, sive in simili forma Brevis expeditas, pro Vicarii Apostolici hujusmodi officio defungendo destinatos, propter quorum obitum eadem quoque momenta urgere possunt. Eapropter easdem provisiones, et facultates, ut supra expressas, et pro Indiis Orientalibus initas, et concessas, sub iisdem modo, et forma, et non aliter, extendimus ad omnes istarum regionum Apostolicos Vicarios sive titulo, et charactere Episcopali insignitos, sive Sacerdotali dumtaxat dignitate praeditos; atque hisce quidem Sacerdotibus, ita ut praemittitur, Apostolicis Vicariis, pariter injungimus et mandamus, ut unusquisque, memor resolutionis suae, teneatur deputare Pro-Vicarium, habilem tamen, atque idoneum, qui post cujusque obitum assumere debeat regimen Vicariatus Apostolici, atque in ejusdem Vicariatus munere permanere, et cum usu earum tantummodo facultatum, quibus utebatur, fruebatur, et gaudebat defunctus Vicarius, adlaborare debeat, donec et quousque novus Apostolicus Vicarius ab Apostolica hac Sancta Sede designatus, ipsius Vicariatus possessionem et regimen adierit.

Vicarii Capitularis electio ubinam, et quomodo celebranda.

§. 3. Praeterea cum compertum, exploratumque nuper fuerit, in Hiberoia, Albania, Macedonia, Servia, Bulgaria, Insulis Maris Egaei, Perside, Mesopotamia (quemadmodum alibi fortasse reperiatur) reperiri aliquos Venerabiles Fratres Archiepiscopos, et Episcopos locorum Ordinarios, et Residentiales, quorum aliquot quidem Capitulum Canonicorum habent, aliquot vero ejusmodi Canonicorum Capitulo destituuntur; idcirco, tenore et auctoritate paribus, statuimus, praescribimus, et mandamus, ut eveniente cujuslibet Antistitis hujusmodi obitu, statim procedatur ad electionem Vicarii Capitularis, juxta morem, usum, et consuetudinem hactenus servatam; nimirum ubi Canonicorum Capitulum fuerit, vel a Canonicis dumtaxat, si ita in more jam positum, servatumque fuit, vel a Canonicis una cum aliis Ecclesiasticis Viris, quos in casibus hujusmodi semper intervenisse, et suffragium suum in ea electione tulisse constat. Quando autem Capitulum Canonicorum non habeatur, ii Parochi sive soli, sive cum aliis Ecclesiasticis Viris, juxta modum itidem, usum, et consuetudinem de praeterito servatam, ad Vicarii Capitularis electionem habendam accedant. Sed in hisce electionibus Vicariorum Capitularium quorumcumque volumus, praecipimus, et mandamus, ut omnino serventur Constitutiones Concilii Tridentini, praesertim in Sessione vigesima quarta capite decimosexto.

Et quando Vicar. General. decer-

§. 4. Insuper volumus et mandamus, ut in iis locis, in quibus Ven. Fratres Antistites

dente Episc. et habendus Vicar. Capitul. Ordinarii eorumdem locorum Residentiales, neque Capitulum Canonicorum, neque Parochos in suis Civitatibus, et Dioecesibus habent, sed dumtaxat Sacerdotes aliquot, ut Missionarii reperiuntur, per terras, et oppida dispersi, ita ut, cum quemlibet Antistitem ejusmodi mori contingat, insimul convenire minime valeant, tunc Vicarius Generalis jam a defuncto Antistite constitutus, ipso facto intelligatur, sit, et habeatur Vicarius Capitularis, cum supra expressis facultatibus ad Vicarios Capitulares de jure spectantibus, exerceatque munus Vicarii Capitularis hujusmodi, donec, et quousque novus Antistes ab eadem Apostolica hac Sancta Sede designatus illuc advenerit, ac regimen susceperit. Verum probe intelligentes, haud facile in iisdem locis reperiri Ecclesiasticos Viros, qui sive Doctores, sive Licentiati in Jure Canonico in aliqua Studiorum Universitate fuerint, quemadmodum pro Vicariatus cujuslibet sive Capitularis, sive Generalis munere obeundo requiritur; Nos earumdem partium calamitates commiserantes, tenore et auctoritate paribus, quemcumque in Vicarium Capitularem, ut praemittitur, in casibus antedictis eligendum, dummodo ad gubernium, et regimen habilis, et idoneus fuerit, nunc pro tunc talem esse, et haberi volumus, et declaramus, perinde ac si Doctor, sive Licentiatus in Jure Canonico fuerit.

Confirmantur superius statuta. §. 5. Decernentes easdem praesentes Literas, et in eis contenta quaecumque, semper firma, valida et efficacia existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri, et obtinere debere, et illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque judices Ordinarios, et Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, et Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, et eorumdem Cardinalium Congregationes, et quosvis alios quacumque praeeminentia et potestate fungentes, et functuros, judicari, et definiri debere: ac irritum, et inane quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogat. contrariis. §. 6. Non obstantibus Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibusque, et Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, et Ordinationibus, et quibuscumque aliis Decretis in genere, vel in specie, aut alias in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis, caeterisque contrariis quibuscumque.

Hortatio ad quoscumque Missionarios. Caeterum vos, Venerabiles Fratres, Dilecti Filii, iisdem quoque, quibus Indiarum Orientalium Apostolicos Vicarios prosequuti fuimus, Apostolicis verbis, et adhortationibus prosequimur. Itaque ex Apostolicae providentiae, auctoritatisque nostrae ratione, maxime ad procurandam salutem animarum consentanea, a Nobis suscepta, atque unicuique vestrum praecepta animadvertite, quanta sit Apostolici muneris unicuique vestrum injuncta cura, atque eapropter satagite, ut per assiduos labores, vigilantiam pastoralem, sollicitudinemque contendatis, ne quispiam Christi fidelium vobis commissorum, et de quibus ratio supremo Pastorum Principi aeterno Judici reddenda est, pereat; sed potius ut omnes aeternam salutem consequantur, ut vobis merces vestris meritis debita a justo remuneratore Deo tribuatur. Nos interim caelestis praesidii auspicem Apostolicam Benedictionem in populos etiam vestrarum Dioecesum, vel Provinciarum redundaturam Vobis, Venerabiles Fratres, Dilecti Filii, peramanter impertimur.

Exempl. fides. §. 7. Volumus autem, ut earumdem praesentium Literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, et a Congregationis Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium negotiis Propagandae Fidei praepositorum Praefecto, et Secretario pro tempore existentibus subscriptis, et sigillo ejusdem Congregationis munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensae.

Dat. 8. Augusti 1755. Pont. XV. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris, die VIII Augusti MDCCLV. Pontificatus Nostri Anno Decimoquinto.

Cajetanus Amatus.

PONTIFICIUM DECRETUM LI.

Super nullitate Matrimonii Violantis Josephae Henriquez de Almada, et Ludovici Francisci de Assis Sanches de Baena editum, Apostolica auctoritate per Literas in forma Brevis expeditas roboratur.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad futuram rei memoriam.

Pro Matrimonii validitate primum fuit a Congreg. Concilii pronunciatum.

Etsi Matrimonialis Causa jam dudum inter dilectam iu Christo filiam Violantem Josepham Henriquez de Almada puellam Nobilem Lisbonensem, ac dilectum filium Ludovicum Franciscum de Assis Sanches da Baena Ordinis Jesu Christi Commendatarium, super validitate, vel nullitate Matrimonii invicem, ut asserebatur, contracti vertens, non semel, sed iterum atque iterum in Congregatione Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum proposita, ac secundum allata, et probata rationum momenta, pro validitate fuerat resoluta, atque per Apostolicas Nostras in simili forma Brevis literas confirmata; tamen in eadem Congregatione Cardinalium die 13. currentis mensis Septembris, et anni 1755. maturiori examine, ob nova adducta documenta iterum expensa, et discussa, ita decisa fuit, quod nimirum Matrimonium hujusmodi irritum, ac nullum esset, ac foret, atque adeo dissolvendum: ea praesertim ratione, quod super impedimento duplicis quarti gradus consanguinitatis inter unam, et alterum intercedente, haud satis, atque idonee derogatum fuisset in Dispensatione impertita per Apostolicas in forma Brevis literas die 12. mensis Septembris anno 1750. datas.

Sed deinde pro Matrim. nullitate recepta resolutio.

Non hinc tamen integrum erat partibus ad secunda vota transire, obstante Constitutione Pont. qua cavetur in hujusmodi causis captam resolutionem per aliam uniformem confirmandam esse. Ex peculiaribus tamen causis Decretum edidit Pontifex, quo confirmata fuit resolutio Congreg. pro nullitate Matrim. et permissum partibus ad secunda vota transire.

§. 2. Quoniam autem hujusmodi resolutio a memorata Congregatione Cardinalium super nullitate dicti Matrimonii prolata, haud satis, et sufficiens est, ut Contrahentes omnimoda libertate gaudeant, transeundi scilicet, ut dicitur, ad secunda vota; cum juxta Constitutionem Nostram, tanquam regulam, et normam iu Causis Matrimonialibus rite sancteque expediendis dicendisque praescriptam, atque alias editam, et propositam, resolutio antedicta per aliam uniformem resolutionem confirmari, atque iterum in laudata Congregatione Cardinalium necessario saepedicta Causa reproponi debeat; Hinc est, quod Nos serio considerantes non minus nova Partium dispendia, quam temporis jacturam in hac Matrimoniali Causa, a tot annis agitata, satis superque inopportunam, ac perniciosam, de consilio etiam ejusdem Congregationis, postquam libellos, scripturasque pro utraque parte allatas, necnon Acta omnia hoc in gravissimo negotio confecta accurate expendimus, et examinavimus, tandem die 27. currentis mensis Septembris decretum hac super re edidimus, per quod sententiae laudatae Congregationis Concilii consentientes, declaravimus, ac statuimus, Matrimonium antedictum inter Violantem Josepham, et Ludovicum Franciscum Nobiles Lisbonenses contractum, esse, ac fore irritum, et nullum, necnon unam, et alterum in ea quidem omnimoda libertate esse, ac fore, ad alia vota, quoties vero aliud non obstet canonicum impedimentum, libere, et licite transeundi. Quod sane decretum dilecto filio Magistro Josepho Alexandro Furietto ejusdem Congregationis Concilii Secretario tradendum mandavimus, ut inter Acta saepedictae Congregationis reponatur, ac servetur.

Apostol. auctorit. per has literas praefatum Decret. roboratur.

§. 3. Antedictum itaque Decretum nostrum quo firmius subsistat, et servetur exactius, Apostolica etiam auctoritate tenore praesentium confirmamus, illudque inviolabili Apostolicae firmitatis robore communimus. Decernentes, Decretum praefatum, et praesentes nostras Literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, dictisque Violanti Josephae, et Ludovico Francisco in omnibus, et per omnia plenissime suffragari debere; sicque, et non aliter in praemissis per quoscumque Judices Ordinarios, et Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, et Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, et eorumdem Cardinalium Congregationes, necnon Apostolicae Sedis Nuntios, et quosvis alios quacumque praeeminentia, et potestate fungentes, et functuros, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Earumd. firmitati consulitur, sublata aliter judicis potestate.

Derogat. contrariis.

§. 4. Non obstantibus Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibusque, et Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, et Ordinationibus, et quibuscumque aliis Decretis in genere, vel in specie, aut alias in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis, caeterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut earumdem praesentium literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscri-

Exempl. fides.

ptis et sigillo personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensae.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die 30. Septembris 1755. Pontificatus nostri Decimosexto.

Loco ✠ Annuli Piscatoris.

Cajetanus Amatus.

Pontificii Decreti tenor.

Orta controversia super validitate Matrim. tum quia non fuit initum coram proprio Parocho, tum quia a Muliere fuit revocatum mandatum ad contrahendum.

Cum super Matrimonio, praevia dispensatione super impedimento quarti gradus consanguinitatis a fel. rec. Clemente PP. XII. concessa in Civitate Zamorensi contracto inter Violantem Josepham Enriquez de Almada, et Aloysium Franciscum Assis Sanchez de Baena, numquam carnali copula consummato, contentio exorta fuerit, tum quia Violantes asserebat, illud non fuisse contractum coram proprio contrahentium Parocho, tum quia comprobare nitebatur, a se integre fuisse revocatum Mandatum, quod Procuratori dederat, ut Matrimonium contraheret; controversiae definitio a Nobis commissa fuit Congregationi Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum: at cum ipsi post nonnulla responsa, aperiendae veritati maximopere conducentia, binas tandem ediderint resolutiones Matrimonii validitati faventes petente praedicto Aloysio Francisco, juxta morem fuerunt eaedem confirmatae per nostras Apostolicas in forma Brevis expeditas die 8. *Julii* 1750. Judicium favorabile validitati Matrimonii bis latum, et, uti supradictum est, a Nobis confirmatum, completum, et terminatum dici poterat, ad tramites Constitutionis a Nobis editae super ordine, et forma causarum Matrimonialium, quae incipit: *Dei Miseratione*, et quae est *trigesimatertia in nostro Bullario Tom.* 1.

A Congregat. Concilii validum judicatum, et Apostol. literis hujusmodi judicium approbat.

Instaurata controversia ex alio capite nullitatis nimirum quod impetrata a Clemente XII. dispensatio gradus non comprehend. quibus invicem contrahentes erant conjuncti.

§. 2. Sed aliter res se habuit, instaurata videlicet controversia contra validitatem Matrimonii, non ex quo contractum fuisset coram Parocho illegitimo, aut post revocatum Procurae Mandatum, sed ex alio disparato capite, uti mox exponetur. Violantes, et Aloysius Franciscus non erant conjuncti tantum tertio, et quarto consanguinitatis gradibus, sed erant conjuncti duplicibus tertio, et quarto gradibus a duplici latere provenientibus: dispensatio autem concessa a Nostro Praedecessore Clemente PP. XII. quartum tantummodo, et ad summum tertium gradum comprehendebat, nec se extendebat ad duplicem tertium, et quartum gradum. Cumque, instante Aloysio Francisco, fuerint a Nobis expeditae Literae Apostolicae in forma Brevis *die* 12. *Septembris* 1750., quarum ope duplicitatis gradus impedimentum sublatum dici poterat, sed sanatoriae gratiae concessio eo sub obtentu facta sit, quod Violantes tunc esset ignara novi impedimenti duplicitatis gradus, inter ipsam, et Aloysium intercedentis, et Violantes provinciam assumpserit comprobandi, quod tempore concessionis gratiae, et expeditionis Brevis sanatorii, ipsa erat conscia novi impedimenti, jusque suum perfecte cognoverat; ex his instaurata est controversia contra validitatem Matrimonii, non ex quo contractum fuisset coram Parocho non proprio contrahentium, vel ex quo initum fuisset post revocatum procurae mandatum, ut supra dictum est; sed ex alio disparato capite, seu fundamento, quod videlicet contractum fuisset, vigente impedimento dirimente, per Apostolicas Literas nullatenus sublato.

Delata iterum quaestio ad Congreg. Concilii, ea tamen lege, ut de nova solummodo controversia cognosceret.

§. 3. Delata ad Nos novae praetensionis notitia, ejus definitio eidem memoratae Congregationi Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum fuit a Nobis commissa, ea tamen adjecta conditione, ut de validitate, aut nullitate Matrimonii cognoscerent, habita tantum ratione sufficientiae, aut insufficientiae derogationis obtentae super impedimento gradus, nec ulla habita consideratione aliarum rationum, ob quas praecedenter, et in praeteritis causae propositionibus, promota fuerat instantia pro nullitate Matrimonii. Ad tramites impositae legis examen assumptum est, adhibitisque opportunis diligentiis, communibus tandem suffragiis edita est resolutio contra validitatem, et pro nullitate Matrimonii; Defensore Matrimonii ad tramites Nostrae Constitutionis constituto, suo munere, de more, egregie tum voce, tum scriptis functo; exhibito tantum in postrema Causae propositione ab Aloysio Francisco supplici libello, in quo se, et jura sui Matrimonii judicio Congregationis submittere professus est.

Pro nullitate Matrimonii prodiit responsum.

Altera superaccedere debuisset resolutio praeced. conform. juxta leg. a

§. 4. Unica resolutio favens nullitati Matrimonii, juxta memoratam Nostram Constitutionem, non sufficit, ut judicium absolutum dici possit, cum altera resolutio praecedenti

Pont. traditam in sua Constitutione

conformis accedere debeat. Pro totius ergo negotii finali absolutione, necessarium fuisset, ut Causa iterum in Coogregatione proponeretor, et alia ederetur resolutio praecedenti conformis: sed, cum id fieri nullatenus posset, absque novis expensis, et longioris temporis mora, maximopere inopportuna in causa Matrimoniali a longo tempore introducta; non obstante gravi aetate, in qua sumus constituti, neque pariter obstantibus molestis negotiis, quibus quotidie vexamur, et opprimimur, iebaereotes etiam insinuatiooi praedictorum Cardinalium, qui in Congregatione uniformibus suffragiis censuerant Matrimonium fuisse nullum, quique expediens futurum esse duxerunt, ut posthabita nova propositione in Congregatione, Nos ipsi rem totam perpenderemus; laborem assumpsimus scripturas Congregationi exhibitas perlegendi, et omnia, et singula, quae a scribentibus fuerant deducta, ponderandi, ut, quatenus judicium Nostrum conforme fuisset resolutioni Congregationis, superabundanter dici possent adimpleta, quae a Nobis in Constitutione Nostra statuta sunt, et quatenus difforme fuisset, nulla amplius superesset de validitate Matrimonii dubitatio.

Ex peculiaribus tamen circumstantiis controversiae cognitionem, per Pont. assumpsit.

Tres quaestionis capita exponuntur.

§. 5. Tria sunt, de quibus actum est in Causae discussione. Primum est, an pro validitate Matrimonii necessaria fuerit dispensatio a Nobis concessa, permittens, ut, non obstante impedimento duplicis gradus, Matrimonium contrahi posset, vel potius sufficiens fuisset praecedens dispensatio a Nostro Praedecessore concessa, quae impedimentum sustulit tertii, et quarti gradus. Secundum, an dispensatio a Nobis concessa, eo sub praesupposito facta sit, quod tempore concessionis Violantes ignoraret impedimentum duplicitatis gradus. Tertium, an tempore expeditionis novi Brevis, Violantes ignoraret, seu potius conscia esset impedimenti duplicitatis gradus. Ex horum quippe dubiorum resolutione, prout uno, vel altero modo fieri contingat, judicium pendet validitatis, aut invaliditatis Matrimonii contracti.

De primo capite agitur. Communior est Doctorum Sententia, ut impedimentum ex duplicitate gradus derivans ad obtinendam dispensationem exponatur.

§. 6. Ducto autem initio a primi examine puncti, cum in Tribunalibus, et communiori calculo a scribentibus ea opinio recepta sit, quae pro validitate dispensationis, et consequenter Matrimonii, quod dependenter ab ea contrahitur, requirit, ut conjunctio proveniens ex duplicitate gradus exponatur, et quod eidem derogetur, seu quod, ea minime obstante, permittatur, ut conjuncti duplici consanguinitatis gradu Matrimonium inter se contrahere possint; suo marte sequitur, pro validitate Matrimonii fuisse necessariam novi Brevis expeditionem, per quam impedimentum duplicis consanguinitatis gradus de medio tolleretur, nec sufficere potuisse primum Breve derogans impedimento quarti, seu tertii, et quarti, gradus. Hoc quippe Breve sufficiens fuisset, si Violantes, et Aloysius Franciscus fuissent conjuncti simplici tertio, et quarto gradu, juxta Constitutionem sanctae memoriae Pii V. 23, *Bullarii tom.* 2. ubi, excepto casu, quod vir, et mulier primum consanguinitatis, seu affinitatis gradum attingerent, in quo protestatus est, se nolle dispensare, quoad reliquos gradus decrevit, pro validitate dispensationis satis esse expressionem remotioris gradus, obtentis postea super propinquiora literis declaratoriis. Juxta quoque communem Doctorum sententiam in Tribunalibus receptam, illicitum tantum est, sed non invalidum Matrimonium, quod contrahitur ope dispensationis obtentae super quarto gradu, nulla tertii gradus facta mentione, et antequam literae declaratoriae praescriptae a S. Pio V. fuerint obtentae: prout, dum in minoribus Secretarii Concilii munere fungeremur, fuse a Nobis comprobatum est, et a Congregatione admissum in discussione Causae *Lucerien. Nullitatis Matrimonii*, quae fuit proposita, et resoluta *die* 18. *Martii* 1722. ut videri potest *Tom.* 2. *Thesauri Resolutionum* praedictae Congregationis, ubi noster discursus una cum Resolutione typis editus est. Sed, cum praedicta omnia sibi vindicent locum in simplicis impedimento tertii, et quarti gradus, et non in impedimento duplicis consanguinitatis gradus; nemo est, qui non videat, pro validitate Matrimonii, de quo nunc agitur, nullatenus fuisse sufficientem Dispensationem a Nostro Praedecessore concessam, quae tertii, et quarti gradus impedimentum sustolit, sed aliam pro dicta validitate fuisse necessariam, cujus ope duplex ex duplicitate gradus impedimentum derivans de medio tolleretur.

Nunc vero res est, non de tertio et quarto, sed de duplici consanguinitatis gradu.

Itaque definitur novam dispensationem fuisse necessariam.

Secund. controversiae caput examinatur.

§. 7. Admissa necessitate expeditionis novi Brevis, et admissa primi insufficientia pro validitate Matrimonii, sequitur, ut videatur, an secundi Brevis facta fuerit concessio eo sub praesupposito, quod tunc Violantes ignoraret impedimentum duplicitatis gradus. At, si Aloysius Franciscus exorans pro concessione novi

Brevis, ut remanere posset in Matrimonio, non obstante impedimento duplicitatis gradus, exposuit, se timere, ne scandala orirentur, si hujus novi impedimenti notitia ad Violantem deveniret; si cohaerenter ad haec facta fuit concessio Brevis, exclusa necessitate novi consensus a Violante praestandi, vel quod ipsa de novo impedimento certior fieret, ut ex lectura Brevis plane dignoscitur; ex his evidenter desumitur, novae gratiae concessionem emanasse eo sub praesupposito, quod Violantes tempore concessionis ignoraret impedimentum descendens ex duplicitate gradus: et eo fortius, cum in eodem Brevi legatur, gratiam debere in suo robore permanere, si post ejus concessionem notitia impedimenti ad Violantem devenisset, quae circumstantia evidenter evincit, comprobatque, gratiam fuisse eo sub praesupposito concessam. Porro gratia concessa importat dispensationem in radice Matrimonii, quae a Romanis Pontificibus concedi consuevit, urgente magna causa, et quando agitur de impedimento Matrimonii, ortum habente, non a Jure Divino, aut naturali, sed a Jure Ecclesiastico, et per eam non fit, ut Matrimonium nulliter contractum, non ita fuerit contractum, sed effectus de medio tolluntur, qui ob hujusmodi Matrimonii nullitatem, ante indultam dispensationem, atque etiam in ipso Matrimonii contrahendi actu, producti fuerunt: de quibus omnibus a Nobis fuse actum est, dum in minoribus Secretarii Congregationis Concilii munere fungeremur in Causa *Pragen. Matrimonii*, quae fuit proposita *die* 13. *Junii* 1720., 16. *Januarii* 1723., 28. *Augusti ejusdem anni*, et tandem resoluta die 18. *sequentis Septembris*, uti videri potest *tom.* 1. *et* 2. *Thesauri Resolutionum* dictae Congregationis, ubi typis edita inveniuntur ea omnia, quae tunc a Nobis deducta fuerunt. Cumque solius Romani Pontificis sit, non solum dispensationes in radice Matrimonii indulgere, sed etiam conditiones statuere pro validitate gratiae adimplendas; in ea, de qua nunc agitur, ea quedammodo statuta dici potest conditio, quod, tempora concessionis Violantes novum impedimentum ignoraret, ne ipsa contradicente, et obnitente, prout contigisset, si impedimentum scivisset, concessa dispensatio diceretur: in hoc quippe rerum themate factum est, atque concessum, quidquid fieri, aut concedi poterat, ut Matrimonium, cujus validitas fuerat approbata, persisteret; nec mulieri sublata est facultas impugnandi ex novo capite validitatem, si novi impedimenti notitiam, tempore concessionis gratiae, novaeque dispensationis, habuisset, nulla habita consideratione notitiae supervenientis post concessionem Brevis; ea quippe superveniens, superveniret post sublatum ope novae dispensationis duplicitatis gradus impedimentum.

Ex ipso Brevi patet novam dispensationem indultam fuisse concessam, quia putabatur mulier ignorare impedimentum.

Gratia ex secundo Brevi concessa dispensationem importat in radice Matrim., cujus ope nulliter contrac. Matrim. effectus de medio tolluntur.

Solius Romani Pont. est eam concedere, et conditiones quascumque praescribere.

In casu, de quo agitur, statuta conditio dici potest, mulierem tempore concessionis novum impedimentum latere.

§. 8. Post haec nihil aliud remanet, quam, ut videatur, an tempore concessionis gratiae Violantes haberet notitiam novi impedimenti. Cumque ex documentis, et testibus quacumque exceptione majoribus demonstratum sit, quod Violantes impedimenti notitiam, ante concessionem, et tempore concessionis gratiae, habuerat et habebat, et omnia parabat necessaria pro instauranda controversia super nullitate Matrimonii in vim novi impedimenti, cui in primo Brevi non fuerat derogatum; nedum approbamus Congregationis Concilii judicium ultimo loco prolatum pro nullitate Matrimonii, sed hoc nostro Decreto inter acta Congregationis Concilii asservando, et per Literas Apostolicas in forma Brevis etiam corroborando, dicimus, et pronunciamus, Matrimonium contractum inter Violantem Josepham Enriquez de Almada, et Aloysium Franciscum Sanchez de Baena, nullitatis vitio laborare, et quatenus aliud Canonicum non obstet impedimentum, posse utrumque ad alia vota transire.

Tertium caput expeditur, et probatur, mulierem scivisse novum impedim. tempore concessionis gratiae.

Judicium itaque Congreg. pro nullitate Matrimonii approbatur, et transitus ad secunda vota permittitur.

Datum apud S. Mariam Majorem die 27. Septembris 1755.

Dat. 27 Septemb. 1755.

BENEDICTUS PAPA XIV.

QUÆ, ET QUALIS LII.

Conveniat exemptio ab Archiepiscopi Neapolitani jurisdictione Hospitali S. Angeli a Nido nuncupat. ejusdemque Ecclesiae, et personis, decernitur et declaratur.

BENEDICTUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei.

Ad perpetuam rei memoriam.

Praeclarum semper fuit, ac laudabile, opportuno consilio adversus ea occurrere, quae Di-

Proem. Pont. studium in componendis

Inter Personas Eccles. controversias

vinum cultum imminuere, bonumque publicum perturbare videntur, eas praesertim controversias Apostolica auctoritate dirimendo, quae animorum dissensionem in rebus Ecclesiasticis foventes, mutuam caritatem labefactant, et quasi fontes sunt aliorum innumerabilium malorum. Quamobrem saepe Nos Praedecessorum Nostrorum exemplis inhaerentes, quamquam gravissimis aliis curis, quae ab Apostolico ministerio disjungi nequeunt, assidue implicati sumus, haud tamen praetermisimus causas dissensionum hujusmodi ad Nos avocare, illas diligenter examinare, nostrisque oculis perscrutari, ac cognoscere. Quos quidem conatus, laboresque Nostros, qui verae solidaeque pacis auctor est Deus, pro sua in Nos immensa benignitate approbare et benedicere dignatus est, nam inter illas, vel Ecclesias, vel personas, ad quas Decreta Nostra direximus, insperatam ante concordiam, non sine magno Nostro, ipsarumque partium gaudio, vidimus plenissime restitutam.

Vetustissimae controversiae inter Archiepisc. Neapolit. et Deputatos Sedilis a Nido.

§. 2. Porro ejusmodi conditionis ac naturae, cum adhuc in minoribus versaremur, eam controversiam existimavimus, quae saepius excitata est inter Deputatos Sedilis, quod a Nido appellant, et Archiepiscopos pro tempore Ecclesiae Neapolitanae; eo quod in varios diversosque sensus distraherentur, tum Literae quaedam Apostolicae felicis recordationis Praedecessoris Nostri Martini Papae V. die 24. Aprilis anno 1426., seu veriori tempore, datae ad bonae memoriae Raynaldum S. R. E. Cardinalem Brancaccium nuncupatum, qnum hic Hospitale S. Angeli a Nido in Civitate Neapolis tunc temporis pene dirutum a fundamentis restituere, novaque dote, ex bonis sibi a Deo collatis, ditare proposuisset: tum nonnulla pro ipsius Hospitalis administratione non ita multo post ab eodem Cardinali Apostolica auctoritate statuta die 11. Martii 1427. tum demum aliud Apostolicum Breve similis recordationis Praedecessoris pariter Nostri Pauli Papae III. expeditum ex officio Cardinalis Poenitentiarii. Itaque quum dissensiones istae nec longi temporis diuturnitate molliri, nec decretis seu resolutionibus Ven. Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum extingui potuerint; quin potius novissimis temporibus magis magisque visae fuerint recrudescere, eo quod reperta dicebantur vetusta quaedam documenta, quae vel incognita prius erant, vel non satis probata: propterea, quum primum Dilectum Filium Nostrum Antoninum S. R. E. Presbyterum Cardinalem Sersalium nuncupatum, modernum ex concessione et dispensatione Apostolica Neapolitanae Archiepiscopalis Ecclesiae Praesulem, et coram, et per literas, proclivem propensumque deprehendimus ad ea probanda, atque amplectenda, quae a Nobis in gravi hoc negotio decernerentur, et ex corde cupere, ut finis aliquando tot litibus imponeretur, quas Archiepiscopi Praedecessores non alio sustinuerant animo, nisi ut ipsis vitio verti non posset, quod jura Ecclesiae suae indefensa reliquissent: haec omnia statim Carissimo in Christo Filio Nostro Carolo utriusque Siciliae Regi Illustri denunciavimus, qui non modo propositum Nostrum commendavit, sed etiam pietate, qua praeditus est, maxima, studioque Religionis incensus, magnopere Nos impulit, ut illud quamprimum executioni mandaremus.

Unde primum exorta.

Frustra ad eandem eradicandas hactenus elaboratum.

§. 3. Quare Causam et litem, quae inter Cardinalem Archiepiscopum ex una parte, et ab alia inter Sacristam seu Rectorem Hospitalis et Ecclesiae SS. Angeli et Andreae a Nido, ac illius Gubernatores in Urbe Neapolis (cujus quidem litis verum statum hic pro expresso haberi volumus) cum omnibus et singulis incidentibus, et emergentibus, annexis, et connexis, rebusque aliis tam deductis, quam non deductis, a quocumque Judice, Tribunali, et Congregatione, et praesertim a praelaudata Congregatione Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum, ad Nos ipsos avocantes, eamque omnino supprimentes, et extinguentes; motu proprio, ex certa scientia, et matura deliberatione Nostra, ac de plenitudine Apostolicae Auctoritatis declaramus, atque decernimus virtute dictarum literarum in limine fundationis, seu reaedificationis concessarum a Martino V. Praedecessore Nostro, ad supplicationem dicti Raynaldi Cardinalis Brancacci, nec non aliarum Pauli III. similiter Praedecessoris, dictorumque Statutorum, sive Ordinationum ejusdem Cardinalis Brancacci.

Has omnes ad se avocat, supprimitque Pont.

Per opportunas Literarum Apostolicar. et Statut. Hospital hic subjectas declarationes.

§. 4. In primis Hospitale S. Angeli a Nido, ejusque Ecclesiam exteriorem, nec non Oratorium, seu Cappellam interiorem, bona, redditus, jura, et pertinentias cujusvis generis universas, fuisse, et esse pleno jure exempta a quocumque dominio, visitatione, potestate, et jurisdictione tam Ordinaria, quam delegata

Exempt. Hospital ejusdemque Eccl. Oratorii bonorum etc. ab ordinaria et Deleg. Archiep. jurisdictione.

Archiepiscopi pro tempore Civitatis Neapolis, nobisque, et Sedi Apostolicae immediatae subjecta.

Duorum virorum Electio, eorumque in administrandis redditibus auctoritas.

§. 5. Rursus et secundo loco: Ad universitatem Nobilium memorati Sedilis a Nido spectare et pertinere jus eligendi quolibet anno duos ex eorum gremio Nobiles Viros, quorum unus sit semper de Domo de Brancaccis; hisque duobus, ut praefertur, electis competere jus, et potestatem omnes fructus, redditus, et proventus, obventiones, et legata ad dictum Hospitale, Ecclesiam, et Cappellam quovis modo pertinentia, et quae pertinebunt in posterum exigendi, petendi, recipiendi, et de receptis quietandi; necnon recepta pro commodo, et utilitate dictorum Hospitalis, Ecclesiae, et Cappellae, ac Ministrorum illis inservientium expendendi, et dispensandi, prout ipsis videbitur expedire, et necesse erit, in quocumque judicio agendi, experiendi, respondendi, et prosequendi.

Eorum est eligere Sacristam seu Rectorem Hospitalis.

§. 6. Praedictos duos Nobiles, ut supra electos, et in posterum eligendos habere insuper jus et potestatem deputandi atque eligendi in Sacristam, seu Rectorem Hospitalis, et Ecclesiae, unum Clericum, seu Presbyterum, ad nutum, et voluntatem ipsorum quandocumque amovibilem qui tamen tempore ipso deputationis hujusmodi sit, ac reperiatur ab Ordinario suo rite, et canonice ordinatus, consuetisque literis testimonialibus super vita, et bonestate ab ipso suo Ordinario debite ac de recenti munitus.

Nec non viginti quatuor tantum Clericos, seu Presbyteros eidem inservientes.

§. 7. Item dictos duos Nobiles habere jus, et potestatem eligendi, ultra memoratum Sacristam, seu Rectorem, alios viginti quatuor, sed non ultra, Clericos, vel etiam Presbyteros pro servitio ipsius Hospitalis, ejusque Ecclesiae, et Oratorii, nec non pro cura, et custodia Bibliothecae, ad ipsorum nutum et voluntatem quandocumque similiter amovibiles: dummodo tamen sint, et unusquisque eorum sit ab Ordinario suo, ut supra rite, et canonice ordinatus, ejusque literis testimonialibus de recenti munitus; et quatenus eligantur Presbyteri, dummodo isti, et unusquisque eorum habeat a Curia Archiepiscopali licentiam, quae nondum expiraverit, celebrandi in Civitate, et Dioecesi.

Itidemque sexdecim Ministr.

§. 8. Habere etiam dictos duos Nobiles jus, et potestatem eligendi ad eorum nutum, et voluntatem, quandocumque amovibiles, et cum assignatione congrui Salarii sexdecim, et non ultra, Ministros Laicos, pro servitio Infirmorum, curaque et custodia Hospitalis, Ecclesiae, et Bibliothecae prout ipsi duo Nobiles, et Sacrista, seu Rector ordinaverint.

Laicos, omnes ad nutum amovibiles.

§. 9. Praeterea dictos duos Nobiles esse et intelligendos esse, quoad administrationem ipsis incumbentem, liberos totaliter et exemptos a quacumque visitatione, correctione et jurisdictione tam Ordinaria, quam delegata Archiepiscopi; itaut ipsis Archiepiscopo neque de bonis, et redditibus Hospitalis per eos administratis, neque de legatis Hospitali relictis, aut in posterum relinquendis, etiam cum onere Missarum, rationem ullam reddere vel exhibere teneantur; sed solum, finito anno, teneantur de receptis, et expositis, ac gestis, et administratis, rationem et computum suis successoribus reddere, ac eis, quod superest, assignare; et si aliquid mali gesserint, aut administraverint, vel aliqua inter eos discordia orta fuerit, declaramus atque decernimus, spectare ad Universitatem Nobilium dicti Sedilis, vel ad quinque Nobiles per illam deputandos, jus et potestatem eos coercendi, et compellendi ad debitam satisfactionem absque ulla ingerentia Archiepiscopi, salva dumtaxat, ut infra, auctoritate Sedis Apostolicae.

Duorum virorum exemptio a quacumque jurisdictione Archiep. quoad gestam administrationem.

Similis exemptio Sacristae seu Rectoris actu inservientis.

§. 10. Item declaramus, atque decernimus Sacristam, seu Rectorem Hospitalis a duobus Nobilibus, ut supra electum, toto tempore, quo in hujusmodi Officio permanserit, esse atque intelligendum esse totaliter exemptum a quacumque visitatione, et jurisdictione tam Ordinaria, quam Delegata Archiepiscopi, Nobisque, et Sedi Apostolicae immediate subjectum.

Itidemque et 24 Clericor. seu Sacerdotum, aliorumque 16. Ministr.

§. 11. Item esse similiter exemptos a quacumque visitatione, et jurisdictione tam Ordinaria, quam Delegata Archiepiscopi, praedictos vigintiquatuor Clericos, seu etiam Presbyteros, nec non dictos alios sexdecim Ministros Laicos, qui a memoratis duobus Nobilibus, ut supra, electi fuerint pro servitio Ecclesiae, Hospitalis, et Bibliothecae pro toto tempore, quo unusquisque ipsorum in Officio sibi assignato permanserit; ita quod Archiepiscopus ratione delicti, vel contractus, aut rei, de qua agitur, ubicumque committatur delictum, ineatur contractus, aut res ipsa consistat, nullam possit in eorum personas, et bona jurisdictionem, potestatem, visitationem, seu domi-

nium, nec jure Ordinario, nec jure Delegato, exercere, vel ab ipsis computum, seu rationem exigere.

Praefati Clerici seu Presbyteri, Laicique Ministri quandonam expressa exemptione gaudere incipiant

§. 12. Utque hac in parte omnis in posterum, circa numerum, et personas exemptorum, turbarum occasio praeventive submoveatur, Sacristae seu Rectori Hospitalis pro tempore existenti districte injungimus, ut Syllabum seu Rotulum diligenter conficere, et quoties propter mutationem personarum opus fuerit, renovare itidem teneatur, in quo scripta sint nomina et cognomina singulorum vigintiquatuor Ecclesiasticorum, et sexdecim Laicorum praedictorum, ipsumque Rotulum propria manu subscriptum, et sigillo Hospitalis munitum Nuntio Apostolico Neapoli residenti, ut eum pro notitia ad Archiepiscopum transmittere possit, tradere, et consignare debeat: ita ut nemo ex praedictis Ecclesiasticis, et Laicis, utcumque electis, et deputatis a dictis duobus Nobilibus, exemptione aliqua nisi post hujusmodi consignationem gaudere, et multo minus aliquis sive Clericus, sive Presbyter, qui infra praefixum numerum dictorum vigintiquatuor, in Rotulo, ut supra consignato, descriptus non reperiatur, exemptionem aliquam allegare possit; vel intuitu alicujus Cappellaniae, vel ex quo pro sua devotione, aut recepta etiam consueta eleemosyna, vel denique ex alio quovis titulo, seu praetextu, ad Ecclesiam exteriorem Hospitalis sive ad Oratorium, et Cappellam interiorem, accesserit, aut accedat pro celebrandis inibi Missis, aut aliis Divinis Officiis peragendis. Hos enim omnes, tanquam nullo pacto exemptos, volumus, atque decernimus, ut ne quidem ad celebrandas Missas in Ecclesia, seu Oratorio admittantur, nisi exhibita Sacristae seu Rectori consueta licentia Curiae Archiepiscopalis celebrandi in Civitate et Dioecesi, quae nondum expiravit.

Idem omnes Rectoris jurisdictioni subjiciuntur.

§. 13. Declaramus itidem, atque decernimus, Rectorem, seu Sacristam Hospitalis a duobus Nobilibus, ut supra, electum, toto tempore quo in hujusmodi Officio duraverit, habere potestatem et jurisdictionem super dictos vigintiquatuor Clericos, seu Presbyteros, nec non super dictos sexdecim Laicos Ecclesiae, Hospitali, et Bibliothecae additos, eisque respective inservientes, postquam tamen in Rotulo, ut supra, consignato descripti fuerint, et non prius; ipsosque corrigendi, puniendi, excommunicandi, et omnem jurisdictionem Ecclesiasticam in eos exercendi, quotiescumque contingat, ipsos in delictum, seu crimen aliquod incidere.

Rectoris aliorumque Sacerdotum facultas in audiendis Confessionib. caeterisque Sacram. ministrandis.

§. 14. Item declaramus, atque decernimus Sacristam, seu Rectorem, et alios vigintiquatuor Ecclesiasticos in Rotulo descriptos, si Presbyteri fuerint, posse suas invicem, atque Infirmorum ibidem decumbentium, nec non etiam dictorum sexdecim Ministrorum Laicorum Sacramentales Confessiones audire, et Sacram Eucharistiam, atque Oleum Sanctum in ipso Hospitali, et respective in ejus Oratorio, vel Ecclesia eisdem ministrare, atque alia facere, quae circa haec necessaria fuerint, et opportuna: dummodo tamen ab Archiepiscopo approbati fuerint, vel generaliter ad Confessiones audiendas in Civitate, et Dioecesi, vel etiam in genere pro Hospitalibus; et dummodo insuper Oleum Sanctum infirmorum per eos quotannis accipiatur, consueto ritu, et tempore, ab Ecclesia Cathedrali Metropolitana, quemadmodum illud accipiunt, et accipere tenentur Regulares, et caeteri exempti.

Accedere non teneantur ad Processiones ab Archiepisc. quocumque jure indictas.

§. 15. Item Rectorem seu Sacristam praefatum, nec non dictos alios vigintiquatuor Clericos Presbyteros, Hospitali, ut supra, addictos, non teneri accedere neque ad Synodum, neque ad publicas et generales Processiones, aut alias quasvis functiones Ecclesiasticas, ab Archiepiscopis pro tempore jure Ordinario, sive etiam Delegato indicendas; et quatenus ipsi Processionem aliquam facere velint, posse eas facere, dummodo faciant tempore diverso ab illis indictis ab Archiepiscopo, easque ducant prope muros Ecclesiae, exterioris dumtaxat. In ea vero Processione, quam Sacrista, et Presbyteri Hospitalis facere solent die Festo S. Candidae, ad effectum accipiendi illius Imaginem sive statuam ab Ecclesia Metropolitana, declaramus atque decernimus, teneri eos observare Ordinem et formam, quam caeteri omnes observant, quando ob eamdem causam accipiendi statuas suorum Patronorum accedunt ad ipsam Ecclesiam Metropolitanam.

Suas ipsi Processiones, et quomodo ducere debeant.

Indulg. publicare, dimissorias concedere, aliaque id genus attentare prohibentur.

§. 16. Item declaramus, atque decernimus, Sacristiae, seu Rectori Hospitalis nullo pacto licere, et multo minus alicui ex dictis vigintiquatuor Ecclesiasticis, Indulgentias, seu Jubilaeum publicare, aut literas dimissorias ad Ordines alicui, etiam ex ipsis vigintiquatuor, concedere, aut publicare Monitoria pro rebus subtractis, aut deperditis, aut reos extrahere

ab eorum Ecclesia, et Hospitali, aut vestibus, vel insignibus Praelatitiis inter ipsam Ecclesiam, et Hospitale, et multo minus extra illa, uti, et generaliter nullam aliam sibi assumere facultatem, praeter eas, quae in hisce nostris literis exprimuntur.

Rectoris facultas exercitia spiritualia exhibendi.

§. 17. Eidem tamen Sacristae, seu Rectori de benignitate Apostolica concedimus, ut per se, vel per alium exercitia spiritualia semel in anno, sed clausis januis intra Ecclesiam sive Oratorium Hospitalis, iis dumtaxat, qui exemptione, ut supra, gaudere debent, libere, et licite praebere possit, cum scientia tamen, atque intelligentia Nuntii Apostolici Neapoli residentis: alio vero quovis tempore, casu, et occasione, nolumus omnino, quod intra Ecclesiam, Oratorium, aut Hospitale praedictum, sive publice, sive privatim conciones habeantur, aut quod non exempti ad praedicta exercitia spiritualia ullo umquam tempore admittantur, non obtenta prius, et qualibet vice licentia in scriptis ab Archiepiscopo.

Limitata facultas exponendi semel in mense Sanctissimum Sacrament. irrequisito Arch.

§. 18. Ad haec eidem Hospitali de Apostolica benignitate similiter concedimus, ut semel in quolibet mense, idest prima die Dominica horis Vespertinis, Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum in ejus Ecclesia exteriori, absque alia Archiepiscopi licentia publicae adorationi exponi possit, servatis tamen legibus, et regulis ab Archiepiscopo praescriptis pro expositionibus hujusmodi rite peragendis in aliis Civitatis Ecclesiis; et quatenus alio quocumque die, praeter diem ut supra praestitutum, Sanctissimum Sacramentum exponi velit, eo casu licentia in scriptis ab Archiepiscopo qualibet vice obtineri debeat.

Justissima praeservatio reverentiae et obsequii Archiep. ab omnibus, etiam exemptis, ubique exhibendi.

§. 19. Ulterius declaramus, atque decernimus exemptionem, qua supra fruuntur, et gaudent, fruique et gaudere debent vigore dictarum literarum Apostolicarum Martini V, et Pauli III. nec non Ordinationum, seu Statutorum praefati Cardinalis Brancacci, Hospitale ejusque Ecclesia exterior, et Cappella interior, duo Nobiles Deputati, Sacrista seu Rector, nec non alii vigintiquatuor Clerici, seu Presbyteri, et sexdecim Ministri laici in Rotulo, ut praefertur, describendi, a quacumque jurisdictione tam ordinaria, quam delegata, visitatione, potestate, et dominio Archiepiscopi, intelligendam semper esse, salva reverentia eidem Archiepiscopo de jure debita ab omnibus, et quibuscumque exemptis, non solum extra, sed etiam intra ipsum Hospitale, ejusque Ecclesiam, atque Oratorium.

Recensitae omnes personae ut supra exemptae declarantur immediate subjectae S. Sedis auctoritati et jurisdictioni.

§. 20. Ac tandem declaramus, atque decernimus dictam exemptionem, et respective jurisdictionem, quam superius competere diximus Sacristae, seu Rectori in dictos vigintiquatuor Clericos, seu Presbyteros, et alios sexdecim Laicos, puniendi, excommunicandi, et corrigendi; necnon facultatem eidem Sacristae, dictisque aliis Presbyteris attributam, excipiendi Confessiones Sacramentales ipsorum Exemptorum, atque infirmorum in dicto Hospitali decumbentium, prout etiam administrandi iisdem infirmis alia Sacramenta Sanctissimae Eucharistiae, et Extremae Unctionis, ac praebendi, ut supra, semel in anno januis clausis Exercitia Spiritualia, atque exponendi semel in mense praelaudatum Sanctissimae Eucharistiae Sacramentum, intelligi semper debere, salva in omnibus nostra, et Sedis Apostolicae Auctoritate, cui, vigore ipsarum literarum Martini, et Pauli Praedecessorum nostrorum, atque Ordinationum Cardinalis Brancacci, Hospitale ipsum cum suis personis, et bonis immediate subjectum est. Volumus propterea, ut Nuntio Apostolico in Civitate Neapolis residente, tanquam speciali Delegato ejusdem Sanctae Sedis, quandocumque liceat, et quoties ei opportunum videbitur ipsum Hospitale, Oratorium, et Ecclesiam, ejusque Sacristam, seu Rectorem, aliosque tam Clericos, vel Presbyteros, quam Laicos a jurisdictione Archiepiscopi tam ordinaria, quam delegata, ut praefertur, exemptos, in iis, quae respiciunt divinum cultum, morum, vitaeque honestatem, et administrationem praedictorum Sacramentorum, ac doctrinae in Exercitiis Spiritualibus exponendae puritatem, et generaliter quoad omnia spiritualia, visitare, corrigere, et punire et in eos quoscumque jurisdictionis actus exercere, quos nomine Sanctae Sedis exercet, atque exercere potest, ac debet in alios hujusmodi, qui in limine fundationis a potestate et jurisdictione suorum Ordinariorum exempti fuerunt, et Sedi Apostolicae immediate subjecti. Et haec omnia cum expressa declaratione, quod ea, quae pro bono pacis et ad extinguendas tot lites, quae non sine magna Civitatis perturbatione hactenus exarserant, huic Hospitali S. Angeli a Nido, ut praefertur concessa et declarata fuerunt, ab aliis Civitatis Hospitalibus nullo pacto in Exemplum trahi possint.

Quae exercenda pro tempore Apostol. Nuncio in Civitate Neapolis delegatur exercend.

Amplissimae clausulae et decreta in praemissorum firmitatem.

§. 21. Decernentes quoque has Nostras literas et in eis contenta, et decreta hujusmodi etiam ex eo quod quicumque in praemissis, vel illorum aliquo quomodolibet interesse habentes, vel habere praetendentes ad hoc vocati et auditi non fuerint, aut ex quibusvis aliis causis, occasionibus, vel praetextibus, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostrae, vel quovis alio defectu notari vel impugnari, aut alias infringi, suspendi, limitari, vel eis in aliquo derogari nullatenus umquam posse: easque omnino sub quibusvis contrariis Constitutionibus, revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus generalibus vel specialibus, etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus, ac alias quandocumque, et quibusvis de causis pro tempore factis, et faciendis minime comprehendi, sed semper ab illis exceptas, et quoties illae emanabunt, toties in pristinum statum restitutas ac de novo concessas, semperque et perpetuo validas, firmas, et efficaces esse et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri, et obtinere, ac ab omnibus, ad quos spectat, et spectabit quomodolibet in futurum, perpetuo et inviolabiliter observari debere.

Aliter judicandi adempta facultas.

§. 22. Sicque, et non alias per quoscumque Judices, Ordinarios, et Delegatos quavis auctoritate, et potestate fungentes etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, Vicelegatos, dictaeque Sedis Nuntios, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari et definiri debere; ac irritum et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari,

Efficacissima contrarior. derogatio.

§. 23. Non obstantibus, quatenus opus sit, Nostris, et Cancellariae Apostolicae regulis, etiam de jure quaesito non tollendo, et praedictis Martini V. et Pauli III., aliisque Apostolicis quorumcumque Romanorum Pontificum Praedecessorum Nostrorum, ac in Synodalibus, Provincialibus, et universalibus Conciliis editis, generalibus vel specialibus Constitutionibus et Ordinationibus, nec non quibusvis praedictae Concilii Tridentini Interpretum, et aliarum ejusdem S. R. E. Cardinalium Congregationum decretis, seu resolutionibus, Apostolica etiam auctoritate confirmatis, ac quibusvis actibus in contrarium praemissorum omnium, aut singulorum antiquitus, aut nuper factis, et iteratis, seu pluries et saepe repetitis; nec non dicti Hospitalis, illiusque Ecclesiae, et Domus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus, etiam immemorabilibus; praemissis quoque, aliisque privilegiis, indultis, et literis Apostolicis, eisdem Hospitali, et Ecclesiae, ac Domui, illiusque Gubernatoribus, seu Deputatis praedictis, per quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores praedictos, et Sedem Apostolicam, vel alios quoscumque quacumque dignitate ac auctoritate fulgentes sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, et insolitis clausulis, nec non irritantibus, et aliis decretis in genere vel in specie, etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus, concessis, confirmatis, et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, et forma in illis tradita, observata inserti forent; praesentibus pro sufficienter expressis et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad effectum validitatis, et executionis, ac observantiae omnium et singulorum praemissorum, hac vice tantum harum serie derogamus: illasque et illa juxta omnia et singula praemissa modificamus, limitamus, et reducimus; caeterisque contrariis quibuscumque.

§. 24. Nulli ergo omnino Hominum liceat paginam hanc Nostrae avocationis, suspensionis, extinctionis, declarationis, concessionis, decreti, derogationis, modificationis, limitationis, et reductionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. — Sanctio poenalis.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae millesimo septingentesimo quinquagesimo quinto, — Dat. 4 Octobris 1755. Pont. 16.

quarto nonas Octobris, Pontificatus Nostri Anno Sextodecimo.

J. Card. Pro-Datarius.

D. Cardinalis Passioneus.

Visa De Curia

J. C. Boschi.

Loco ✝ Plumbi.

L. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevium.

LIII. CELEBRATIO TRIUM

Missarum Natalitio Christi die praecipuus Latinae Ecclesiae Ritus demonstratur: ideoque universim ab Orientalibus, praesertim vero ab Armenis Liborno in Portu commorantibus non usurpandus.

Ven. Fratri Nicolao Lercari Archiepiscopo Rhodien. Congregationis Propagandae Fidei Secretario.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabilis Frater, salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Conscribendae Epistolae occasio recensetur.

In superiori ante proximum ad Nos habito accessu, retulisti, Te in suspicionem adductum, Sacerdotes Armenos Liburno in Portu commorantes Sacro Natali Domini die tres unumquemque Missas in nationis suae templo celebrare, non praetermisisse opportunas ad Pisanum Archiepiscopum dare literas, ut certior fieres, num res, prout ferebatur, se haberet, at si ita quidem, ex quo tempore invaluerit usus, tria designato die offerendi Sacrificia; tibique fuisse a memorato Praesule rescriptum, offerri ab Armenis Sacerdotibus in Liburnensi suae gentis Ecclesia tres Missas Natalitio Christi die, idque in usu primum ea in Ecclesia fuisse positum a duobus Missionariis Parochis sub annum 1725., exindeque semper rem eodem modo transactam; ac insuper ejus gentis homines referre, multos per Orientem Sacerdotes Armenos Catholicos, ejusdemque Ritus Missionarios Sancto Natalis Christi die tres Missas singulos celebrare; a quibus porro omnibus, nostra ipse expetebas jussa, de relinquenda, vel interdicenda trium Sacrorum oblatione, ab Armenis Sacerdotibus, Natalitio Christi die, Liburni in gentis suae Ecclesia, fieri solita.

Latinae Ecclesiae Ritus est praecipuus, ut singuli Sacerdotes tres Missas offerant Natalitio Christi die.

§. 2. Pervetustus est, atque universim in Latinam Ecclesiam receptus Ritus trini Sacrificii per unumquemque Sacerdotem Natalitio Christi die offerendi; verum apud Orientalem Ecclesiam nullum extat praefati Ritus vestigium; ne verbum quippe de eo in Liturgiis Graeco Arabicis Melchitarum, Syriacis, Chaldeisque, neque etiam in reliquis Cophtorum, Armenorum, Graecorum, atque Ruthenorum, qui Graecos sibi ritus adscivere. Patres Basiliani Cryptae Ferratae, etsi Latinos aliquot Ritus amplexi sint, tres tamen Missas Natalis Domini die nec in memorato Monasterio, nec alibi celebrare consueverunt. Et in ipsa Provinciali Synodo habita sub annum 1736. in Monte Libano, cui praefuit Joseph Simonius Assemanus Praesul, qui jussu Clementis XII. Praedecessoris nostri eo profectus, imposito sibi muneri cumulate satisfecit, haec leguntur *cap. 13. de sacrosancto Missae Sacrificio: Privilegium autem, quod Latini Presbyteri habent in Natali Domini ter Missas celebrandi, ad nostros Sacerdotes nullatenus extendendum esse decernimus, et statuimus; non quod morem illum Sanctae Romanae Ecclesiae omnium Ecclesiarum matris, ac magistrae condemnemus: absit hoc a nobis, qui filii illius obsequentissimi sumus; sed quia veterem nostrum ritum servari volumus.*

Ideoque Orientalis Ecclesia eo uti non potest.

§. 3. Haec Synodus, praevio opportuno examine, fuit a Nobis confirmata, veluti nosse licet ex Constitutione Nostra in Bullarium Nostrum illata. Cumque ex memorata Synodo, aeque ac ex praeindicatis Liturgiis Orientalibus innotescat, offerri quidem in Occidentali Ecclesia trinum Natali Christi die Sacrificium, non item vero in Orientali Ecclesia, jam locus fit regulae latius per Nos firmatae in Nostris Encyclicis Literis datis octavo Kalendas Augusti anni 1755. ad Missionarios per Orientem, praeloque Congregationis Propagandae Fidei impressis, non esse scilicet permiscendos ritus; suum a Latina, suum itidem ab Orientali Ecclesia ritum servari oportere: hoc quippe est Sacris Canonibus sancitum, Constitutionibus Apostol. cautum, ac S. Sedis perpetuo systemate, praefatis literis late demonstrato, firmatum.

Vide superius easdem Encyclicas literas.

Diluitur objectum desumpt. ex

§. 4. Et si umquam excipi contingeret, iisdem in Literis in exemplum per Nos adduci

mutua Orientalium, et Latinarum Eccles. consuetudinum Rituum participatione.

Latinos quosdam Ritus ab Orientalibus, et vicissim Graecos quosdam Ritus a Latinis couptatos, parata suppetit responsio, estque ejusmodi, id factum, vel consectarium fuisse immemorialis coesuetudinis secum ferentis famam concessi Apostolici privilegii, vel inductum ex privilegio Apostolico vero, conceptoque; quarum quidem rerum, quod ad praesentem quaestioneem attinet, nec species ulla, quin potius prerspicua ex adverso perstat probatio. Cum enim Edessenus Archiepiscopus, Armeni Ritus, Romae degens facultatem sibi expetiisset, celebrandi tres Missas Natalitio Christi die, utque facultas ejusmodi ad reliquos etiam Sacerdotes Romae commorantes protenderetur; propositis hujusmodi precibus in Congregatione Sacrae Inquisitionis coram Consultoribus decime tertio Kalen. Martii 1710., relatisque iterum in Congregatione de more habita in Palatio Apostolico tertio Kalendas Martii, negativum redditum fuit responsum; quamvis is, cui demandata fuit provincia scribendi ea de re, scriptoque suam proferendi sententiam, in partem affirmativam sese praestiterit procliviorem, quemadmodum deprehendimus ex scriptis negotium illud attingentibus, quae ex aedibus Sacrae Inquisitionis afferri ad Nos voluimus; et hoc fuit quidem dubium tunc propositum: *An dicto Archiepiscopo concedendum sit Indultum celebrandi tres Missas in die Nativitatis Domini more Latinorum, hocque extendendum ad omnes Presbyteros Armeni Ritus in Urbe commorantes;* hoc vero rescriptum: *Quoad petitum Indultum celebrandi tres Missas in die Natalis Domini more Latinorum, respondendum esse negative.*

Alia peculiaris ratio adversus Armenos Liburni commorantes.

§. 5. Praetereundae nec sunt, quae in praefatis Literis Nostris §. 45. a Nobis afferuntur. Cautum fuerat jam inde ab anno 1674., ut Armeni Liburno in Portu domicilium habentes, quippe una nobiscum viventes, in Paschatis, ceterisque Festis diebus celebrandis, ad Gregorianum emendatum Kalendarium se conformarent. Tot tantasque turbas commoverunt praefati Armeni, ut habita sub annum 1699. iterata Congregatione decretum fuerit, ut usus veteris Kalendarii Armenis Liburnensibus relinqueretur, quousque ad novum recipiendum sese accomodassent, et quousque Apostolica Sedes aliud edixisset. Est itaque Liburnensibus Armenis sua pro ratione voluntas, respuunt Latinum Ritum, usum scilicet Kalendarii emendati, quamvis nobis intermixti vivant, sitque illud justitiae consonum: cumque porro Latinum Ritum ter offerendi Sacrificium Natali Christi die sibi indebitum exposcant, facile captu est, haud decere, ut sui voti compotes fiant.

Altera objectio desumpta ex oblatione trini Sacrificii a Sacerdot. Armenis peragi solita etiam per Orientem.

§. 6. Reliquum illud est, quod asseritur in Literis Pisani Archiepiscopi, Armense nimirum nationis homines Liburno in Portu commerantes asseverare, memoratas tres Missas a multis per Orientem Armenis Sacerdotibus Catholicis, ejusdemque Ritus Missionariis celebrari; idque Nobis versimile videtur, at nihil inde in rem praesentem. Beatus Bartholomaeus Bononiensis ex Fratrum Praedicatorum familia, fuit a Joanne XXII. Pontifice in Armeniam ablegatus sub ann. 1318., et ab ipso Maragensis Episcopus inauguratus, exindeque translatus ad Naxivanum Archiepiscopatum. Quo ipso tempore praefatus Beatus Bartholomaeus celebri illa Missione fungebatur, aderat in Armenia Isaias quidam Schismaticus trecentis septuaginta discipulis praepositus. Mens ipsi inerat recta, et metus fama sanctitatis B. Bartholomaei, edoctusque ab ipso Catholicae Fidei veritatem, se ei socium adjunxit, suis omnibus discipulis secum adductis: tuncque contigit, ut institueretur Congregatio Fratrum unitorum, assumpto ab iis omnibus habitu Dominicani instituti, emissaque Professione vitae Regularis sub Regula Sancti Augustini, et Fratrum Praedicatorum Constitutionibus. Videre est omnia in Opere Patris Galani *de consensione Armenae Ecclesiae cum Romana part.* 1. *pag.* 508. *et seq.* atque elucubratius *tom.* 2. *historiae virorum illustrium Dominicani Ordinis*, Authore Patre Touron *lib.* 1. *pag.* 108. *et seq.* Isthaec Congregatio subjecta fuit Magistro Generali Dominicanae Familiae ab Innocentio VI. sub annum 1356., uti colligere est ex ejus Literis in Dominicanum Bullarium relatis *pag.* 148., et in generalibus totius Ordinis Comitiis habitis anno 1583. nuova haec Congreg. ad Regularis Provinciae gradus jura, et honores attolli coepit. Cum autem Isaiae discipuli unam noscerent Arm. Linguam, praeterea nullam, et piensm ceteroqnin cum Dominicanae Familiae Religiosis unionem constituerent, necesse fuit, quemadmodum referunt praecitati Historici, ut Regulae, Statuta, Breviarium, et Missale Ordinis in Linguam verterentur Armenam. Comperimus autem tem-

Praemissa opportuna historici facti narratione, prout isthaec erronea causa verisimiliter derivata demonstratur.

poribus nobis proximis instetisse Patres Armenae Provinciae Ordinis Praedicatorum, qun sibi liceret typis mandare sua Breviaria, ac Missalia, e Latino in Armenum idioma translata; annuitque precibus Congregatio Romanae universalis Inquisitionis habita octavo Idus Septembris 1713. deputatis emendatoribus, sive praeli typici praesidibus, ut ad opportunas regulas exigerentur omnia, liceretque exinde tuto sibi polliceri, nullos in novam editionem errores irrepere, quod satis superque in hujusmodi casibus alias contigisse constiterat; probavitque omnia Summus Pontifex in Congregatione, proximo die, septimo videlicet Idus Septembris ejusdemmet anni habita.

Ideoque ea et nihil apocr.

§. 7. Cum itaque Dominicanum Missale in Armenam linguam versum fuerit, cumque in Missali Dominicano tres reperiantur adnotatae Missae Natalitio Christi die celebrari solitae, videtur admodum simile vero, Sacerdotes quosdam Armenos, et Missionarios, videntes tres Missas a Patribus Dominicanis celebrari Natalitio Christi die, coepisse et ipsos tria Sacrificia offerre, Dominicano Missali utentes in Armenam Linguam reddito: quoties autem ita se res habeat, quod verosimilius est, quisque sanae mentis homo facile animadvertet, haud subsistere fundamentum, in oblatione trini Sacrificii a nonnullis Armenis per Orientem peragi solita, constitutum, nec eo juvari ullatenus posse Armenos Liburno in Portu commorantes; eo quod tres Missae in Missali Dominicano adnotatae, semper Latini Ritus esse censeantur, etsi in Armenam Linguam versae; nec liceat Armenis pro arbitrio Latinos Ritus usurpare. Simillimum Nobis suppetit exemplum ex Missa Latina Patrum Dominicanae Familiae in Graecam Linguam versa juxta indultum a Bonifacio IX. datum Maximo Constantinopolitano Dominicanae Familiae viro, relatumque *tom.* 2. Bullarii Dominicani *pag.* 370. Ea quippe Dominicani Fratres quidem, nullatenus autem Graeci, in Sacrificio offerendo uti possunt.

Simili. allato exemplo res confirmatur.

Monita ad Secretarium.

§. 8. Haec itaque sunt, quae Nobis, quamvis male a podagra habitis, licuit colligere. Curae tibi erit, Venerabilis Frater, deferre omnia ad Congregationem de Propaganda Fide; et si mandatum ab ea tibi fuerit, quod facillimum, ut ad Pisanum Archiepiscopum rescribas, opportunum fortasse erit, hujus ad te Nostrae Epistolae exemplum eidem reddendum curare. Interea Apostolicam tibi Benedictionem impertimur.

Datum apud S. Mariam Majorem die 29. Decembris 1755. Pontificatus Nostri Anno Decimosexto. Dat. 29 Decemb. 1755. Pont. XVI.

EXCITANTUR OMNES LIV.

Graeci Ritus Orientales, ut nova Euchologii editione utantur; narratur quoque quid pro ea perficienda factum fuerit; et quae eidem novae editionis Euchologio praeposita sunt Monita, latius explicantur.

EPISTOLA PRIMA.

Ad Archiepiscopos, Episcopos, aliosque Ritus Graeci Ecclesiasticos, Saeculares et Regulares, gratiam et communionem Sedis Apostolicae habentes.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabiles Fratres, ac dilecti Filii, Salutem et Apostolicam Benedictionem.

Prooem. a contestatione paternae charitatis et Pastor. sollicitudinis in Graecam, aliasque Oriental. nationes.

Ex quo primum tempore Apostolicam B. Petri Sedem conscendimus, usque in praesentem diem, assidue Nobis videmur edidisse argumenta paternae prorsus charitatis, qua dilectos Nobis in Christo Ecclesiasticos, Laicosque Orientales Nobis consentientes, sive, uti vocant, *Unitos*, et a schismatis labe immunes, complectimur; nihilque intactum reliquisse, quo ii, qui in schismate sunt, ejuratis erroribus, Catholicae unitati consocientur. Nolumus hic quaecumque in hunc finem egimus, commemorare: quum et referta sint Regesta Congregationi de Propaganda Fide Decretis nostris hac de re conditis; et Apostolicas Literas, atque Constitutiones pro Orientalium rebus a Nobis editas, in Bullarii nostri Voluminibus unusquisque percurrere valeat. Illud Nobis propositum nunc est, ut Vos, Venerabiles Fratres, Dilectosque Filios, certiores faciamus, absolutum jam esse opus correctionis Graeci Euchologii idque jam Typis ejusdem Congregationis de Propaganda Fide impressum fuisse, post diuturnum rerum omnium examen, accuratissima castigatione emendatum; ideoque vos hortemur, ut hoc potissimum in

Pontificii consilium in Encyclicis hisce Literis conscribendis.

sacris actionibus adhibeatis, sepositis aliis, quae variis erroribus satis superque infecta deprehenduntur. Quod quidem haud mirum videri debet; id enim incommodi facillime accidit, quoties in pluribus ac saepe iteratis unius Operis editionibus, ab iis, qui praesunt, aliquid omittitur exactissimae illius diligentiae, quae necessaria est, ne aliqua, aut per fraudem, aut per inscitiam, identidem inserantur, aut adjiciantur, quae in primaevis purisque editionibus non erant; quaeque deinde resecanda quum sint, aut aliquo modo temperanda, tractu temporis causam praebent instituendis correctionibus, novisque repurgatis editionibus; quemadmodum in ipsa quoque Occid. Ecclesia, quantumvis prae Orient. minoribus periculis exposita sit, evenisse dignoscitur: quocirca Rom. saepe Pontifices coacti sunt opportune consulere, ut Missalia, Ritualia, Breviaria, et Martyrologia emendarentur, et castigata noviter ederentur. Verum quod attinet ad correctionem vestri Euchologii, quod, ut optime nostis, nihil aliud est, quam collectio Ecclesiasticarum precum, atque benedictionum, ideoque, ut Goarius explicat, Ecclesiae vestrae Rituale, seu Manuale, aut Sacerdotale, et Pontificale commodo appellari posset: duo potissimum his nostris Literis agenda suscepimus: historiam nimirum exponere correctionis, novaeque editionis, quae nuper perfecta fuit: et Monita quaedam latius explicare, quae in ipsius Euchologii vestibulo opportune praeposita sunt: dilato in aliud tempus consilio aperiendi vobis, si Deus vitam et vires Nobis largietur, res alias complures ad Euchologium ipsum pertinentes, quae nec satis recta praesentibus Literis nimis in longum protrahendis insererentur, et immodicum Nobis afferrent laborem, aetati Nostrae prorsus alienum, nec apte conciliandum cum reliquis magni momenti curis, quae nunc praesertim Nos in Apostolici Ministerii procuratione circumstant, et a quibus Nos modo expedire non possumus.

Graecum Euchologium quid

Summa rerum, quae hac Epistola continentur.

§. 2. Philippus IV. Hispaniarum Rex Catholicus is fuit, qui sub annum 1631. habito ad Apostolicam Sedem recursu, exposuit, delatum sibi esse a Graecis Unitis ditionis suae Terras incolentibus, editum fuisse a Graecis schismaticis Euchologium pluribus erroribus vitiatum, simulque rogavit, ut absurdis, quae inde manare possent, opportunis remediis occurreretur. Summus autem Pontifex Urbanus VIII. statim egregio operi manum admovit; deputata ad Euchologii correctionem peculiari Congregatione, cui et ipse primum nonnullos S. R. E. Cardinales, Romanaeque Curiae Praelatos, atque Theologos magni nominis, adscripsit; et alios per Orbem tunc maxime Ecclesiasticae eruditionis laude praestantes viros, eidem Congregationi adscribendos, Romam accivit. Inter hos vocatus fuit Dionysius Petavius Presbyter Societatis Jesu in Galliis degens, qui tamen justissima affectae aetatis excusatione usus fuit, ne tantum iter arriperet: et Joannes Morinus Gallicani Oratorii Presbyter, qui et ad Urbem accessit, et pluribus sessionibus interfuit, in quibus multa scitu digna protulit, ad rem recte instituendam dirigendamque opportuna, de quibus alibi sermonem habebimus.

Euchologii correctio, quando, quibusque de causis primo instituta.

§. 3. Summum profecto studium ac diligentiam in demandatum sibi opus contulerunt ii, qui Congregationem ab Urbano Pontifice deputatam constituebant; eorumque curas et que labores innuit Leo Allatius, quum de Graeco Euchologio sermonem habens, ita scripsit: *De libro plura possem referre, et examinare: verumtamen, cum sub censura, ac judicio acerrimorum virorum stet, sententiam de eo veram, et judicium infallibile expecto.* Et quidem duo supra octoginta sessiones inter eos habitae fuerunt, ut olim testatus est Cardinalis Franciscus Barberinus senior, in Congregatione de Propaganda Fide, quae die 23. Januarii anni 1645. coacta fuit coram Innoc. Papa X. paulo post obitum illius Decessoris Urbani, ejusdem Cardinalis Patrui. Non ideo tamen absoluta fuit Euchologii emendatio, nec nova editio confici potuit.

Quantoque studio sub Urb. VIII. et Innoc. X. PP. curata fuerit.

§. 4. Subsequentium Pontificum tempore propositum opus nunquam omnino fuit desertum, sed parum inoteque promotum; dum novis, ut assolet, negotiis supervenientibus, inceptorum antea exitus et finis retardatur. Quum autem Deo Optimo Maximo visum fuerit Nos, licet immerentes, ad Summum Pontificatum avehere, inter primas, quas libenter assumpsimus, curas, haec fuit, de correctione librorum Orientalis Ecclesiae, praesertim vero Euchologii Graecorum. Quare, ut optatam Nobis metam aliquando contingere liceret, haec, quae sequuntur, mandata per Nos tempestive edita, executioni diligenter tradita fuerunt. Primum itaque collecta, et in ordinem digesta

Opus subsequentibus tempor. intermissum, studio Pont. instauravit.

sunt Acta Congregationum, quae sub Urbano VIII., et Successoribus Pontificibus habitae fuerant, ut comperta fieret captarum resolutionum sententia, quantumvis illae Pontificia confirmatione roboratae non fuissent; neque enim umquam ad Summos Pontifices facta apparebat earum relaxatio, sed in opportuniora tempora, justis fortasse de causis, dilata. Deinde quum jam omnes e vivis excessissent, quicumque olim adscripti fuerant praedictae Congregationi, ad Euchologii correctionem institutae, Nos alios S. R. E. Cardinales, et Consultores ad gravissimum opus urgendum deputavimus; e Cardinalibus nimirum bo. me. Antonium Xaverium Gentili, Philippum Monti, Joachimum Besozzi, et Aloysium Lucini, respective nuncupatos, qui omnes jam ex hac vita migrarunt; Congregationis autem Praefectum constituimus Dilectum Filium Nostrum Fortunatum Presbyterum Card. Tamburini nuncupatum, qui sospes vivit; Consultores vero designavimus Dilectos Filios Fr. Josephum Augustinum Orsi Ord. Praedic. Palatii Nostri Apostolici Magistrum, Leonardum Siderer Societ. Jesu Presbyterum, Dominicum Vitali Monachum Ordinis Sancti Basilii, Thomam Sergium e Piis Operariis Sacerdotem, et Dominicum Teoli Presbyterum Romanum, quorum aliqui superstites sunt, alii supremum diem obierunt; denique ejusdem Congregationis Secretarium elegimus Dilectum Filium Magistrum Nicolaum Antonellum Praelatum Nostrum Domesticum. His omnibus praescriptum fuit, ut certis recurrentibus diebus inter se convenientes, de rebus eorum cognitioni delegatis tractarent; id quod per integrum decennium exactissime praestitum fuit. Quum autem olim controversia fuisset de methodo in examine rerum servanda; censentibus nonnullis, ut ante omnia de Sacramentorum formis inquireretur, aliis vero suadentibus, ut secernerentur ea, quae ad simplicium Presbyterorum officium pertinent, ab iis, quae sunt Episcoporum propria: Nos hujusmodi controversiam de medio sustulimus, jubendo, ut Euchologii revisio, et correctio, a prima illius pagina ad subsequentes gradatim produceretur, eodem ordine, quo Euchologium ipsum conflatum, impressumque conspicitur. Denique praefato Congregationis Secretario id oneris imposuimus, ut ante singulas sessiones, folium efformaret, non modo cuilibet ex Cardinalibus, et Consultoribus, qui conventuri erant, sed Nobis etiam, qui omnibus de rebus in Congregatione discutiendis certiores fieri volebamus, opportune tradendum; quo in folio, indicatis proponendarum quaestionum capitibus, adnotaretur primo quidquid super illis expensum, atque conclusum fuerat in Congregationibus habitis sub Praedecessoribus Pontificibus, quatenus in anteactis Congregationibus de ipsis agi contigisset; deinde ea, quae circa hujusmodi quaestiones in Theologorum libris conscripta, et in Ecclesiasticis monumentis relata haberentur.

Congreg. ex spectabilibus Viris constituit, quorum nomina recensentur.

Sapientissimam statuit totius rei agendae, et perficiendae rationem.

§. 5. De veteribus Euchologiis, uti par erat, inspiciendis, conferendisque, minime necesse fuit eumdem Secretarium monere; quem porro invenimus et Graecae Linguae peritum, et sacra eruditione, doctrinaque praestantem, paratumque ad magnos quoslibet perferendos labores in Apostolicae Sedis obsequium et utilitatem; quemadmodum saepe alias, rebus ita exposcentibus, ac etiam editis plurimo studio voluminibus, demonstravit. Notum cuique est, P. Jacobum Goarium Ordinis Praedicatorum, natione Gallum, octo ipsos annos in Orientalibus Regionibus commoratum, ubi omnia attente exploravit, Romam deinde venisse sub ann. 1640., diuturnisque collationibus habitis cum insignibus doctrina viris, et rerum Graecarum peritissimis, Leone Allatio Romanae Curiae Praesule, Basilio Falasca Ordinis Sancti Basilii Procuratore Generali, Georgio Coresio, et Pantaleone Ligaridio, ut etiam de eo refert P. Echardus *De scriptoribus Ordinis Praedicatorum Tom. 2. pag. 574.* in Galliam denique reversum, in lucem edidisse Euchologium Graecum, una cum Latina illius versione. Pro cujus Operis majori perfectione, quum doctus ac diligens Vir plures manuscriptos Codices, et Libros Typis impressos, qui in ipsius Prooemio ad Lectorem recensentur, inspicere et perpendere non omisisset, variantes lectiones ubique adjecit, et opportunas, doctasque adnotationes huc illuc inseruit. Opus istud primo prodiit Parisiis anno Domini 1647. deinde Venetiis anno 1739. recussum fuit.

Peculiaris cura in conferendis veteribus Euchologiis, adhibita a Congreg. Secretar.

De Euch. edito a P. Goario, deque hujus peritia Graecor. Rituum.

§. 6. Norunt etiam eruditi Viri, complura Mss. exempla Euchologii Graeci in Bibliotheca Vaticana asservari: praeterea extare in Barberina Bibliotheca celebre *Euchologium Barberinum S. Marci*, sic dictum, propterea quod

Plures Euchologii Codices in Vaticana Barberina Biblioth. asservati.

a Coenobio S. Marci Florentiae ad praedictam Bibliothecam olim translatum fuit; illudque antiquissimum esse, ac decem saeculorum aetatem superare; quum Leo Allatius testatum reliquerit, a peritissimis sui temporis viris, jam tunc nongentia annis vetustius fuisse habitum: *Omnium autem antiquitatem superat Codex Barberinus in charta pergamena quadratis literis accuratissime descriptus, ante nongentos, et plures annos, sententia eorum, qui in hisce rebus judicandis primi habentur, conscriptus.* Illud quoque eruditis incompertum esse non potest, in Archivo Monasterii Cryptae Ferratae pretiosum asservari Codicem, *Euchologium Patriarchale* nuncupatum, quam magnus Cardinalis Bessarion, primus illius Monasterii Abbas Commendatarius, ejusdem Abbatiae Monachis testamento legavit; quum ipse eum dono habuisset a praeclarae memoriae Cardinale Juliano Caesarino: huic autem donatus fuisset in Concilio Florentino a Sacerdote Georgio Varj Cretense, quemadmodum testatur Arcudius; quapropter hujusmodi Codex a Cardinali Bessarione plurimi semper habitus fuerat. Omnes hi, quos innuimus, Euchologii Codices inspecti, explorati, collatique invicem fuerunt, tum a Praesule Secretario, tum ab aliis Congregationi adscriptis idioma Graecum callentibus, quo rectius tutiusque dirigeretur nova Euchologii editio; neque porro Nostris hortationibus, aut monitis ad id opus fuit, quum ipsi sua sponte hujusmodi curam susceperint, ac summa diligentia subierint.

Euch. Barberin. ejus denominatio, et antiquitas.

Euch. Cryptae Ferratae unde habitum, et cujus auctoritatis habeatur.

§. 7. Neque similiter necesse habuimus doctis Cardinalibus, at Consultoribus Congregationem efformantibus in memoriam revocare sapientes illas animadversiones, quae leguntur tum apud laudatum Joannem Morinum, in Praefatione illius Operis *De Sacris Ordinibus*, tum apud Lucam Holsteinnum *in Dissertatione I. de Sacramento Confirmationis*, tum denique apud Authorem *Vindiciarum P. le Brun*, in his, quae scripsit de Forma Sacramenti Eucharistiae; quasque prae oculis omnino habere debet, quicumque vult de Graecorum Ritibus rectum judicium ferre. Injusta quippe et fallax, Ecclesiaeque paci atque unitati contraria est eorum judicandi ratio, qui Latinorum tantummodo Ritualium notitiam habentes, nec aliud scientes, praeter ea, quae tradiderunt nonnulli ex nostris Scriptoribus, nostrarum quidem rerum periti, sed Graecarum consuetudinum rudes, ejusque rationis ignari, quam semper cum ipsis sequuta est Apostolica Romana Sedes, non dubitarunt in sacris Graecorum Ritibus ea omnia damnare, quaecumque Latino Ritui conformia, et consentanea non reperiebant. Haec, inquam, praefatis Cardinalibus et Consultoribus ad Euchologii correctionem delectis minime commemorare oportuit, quum ipsi jam hujusmodi agendi et judicandi normam sibi proposuerint, eamque reipsa plenissime sequuti sint: quemadmodum etiam revera factum fuisse agnovimus a Cardinalibus at Praelatis qui sub Urbano VIII. in Congregationibus hac de re habitis sententiam dixerunt. Quae autem a Nobis demandata fuisse superius innuimus, ea undequaque impleta fuerunt; nec satis dici potest, quam assidua diligentia et labore omnes Congregationem constituentes operi conficiendo incubuerint. Praedictus vero Secretarius, non solum ante singulas inter eos habendas sessiones, injuncta sibi felia docte et sapienter elucubravit, Nobisque exhibuit; verum etiam, post habitas sessiones hujusmodi, Congregatorum sententias, atque resolutiones Nobis referre non omisit; Nos autem omnibus perlectis, et mature pensatis, easdem, prout in Domino expedire visum est, approbavimus et confirmavimus. Et hac quidem servata methode, absoluta est Euchologii correctio, et nova ejusdem editio elapso anno 1754. typis Congregationis de Propaganda Fide impressa est. Haec habebamus, Ven. Fratres, Dilecti Filii, quae ad vestram notitiam deduceremus, ut vobis compertum esset, quantum studii, laboris, ac diligentiae adhibitum fuerit, ut Euchologii vestri editio correctissima in lucem prodiret.

Amplior curae, et labores, per Secret. caeterosq. Congreg. adscript. adhibentur.

Studium quoq; suum adjungit Pont. Euch. correct. absoluta.

§. 8. Porro sub initium novissimae hujus editionis quatuor posita sunt Monita, de quibus in hac Epistola, juxta id, quod superius constitutum Nobis esse diximus, operae pretium facturos nos esse existimamus, si ea vobis breviter indicemus, quae in iisdem statuendis prae oculis habita fuerunt.

Quatuor Monita Euchologio praeposita, de quibus singulatim dicendum.

§. 9. Primum itaque Monitum his verbis conceptum legitur: *Sciendum est, quod Sacerdotes, qui Euchologio sunt usuri, nosse debent Ecclesiasticos Sanctorum Patrum Canones, et Catholicae Ecclesiae Constitutiones, ne divina administrantes Sacramenta, aliaque peragentes Officia, errare comperiantur. Cum igitur in sacra Liturgia commemorationes fieri soleant, opor-*

Primum bipartitum Monitum: de commem. Ro. Pont. nec non Episc. et Patr. in Missa facienda.

tet primum quidem Romani Pontificis commemorationem agi, deinde proprii Episcopi, et Patriarchae, dummodo Catholici sint. Quod si alter eorum, vel ambo sint schismatici, sive haeretici, eorum commemoratio nequaquam fiat. Quod sane consentaneum omnino est iis, quae decreta fuerunt in Congregatione habita die prima Maji 1746. quaeque approbatione nostra confirmata fuerunt. Dubium in ea Congregatione propositum fuit sequens: *Num in precibus, quas a Sacerdote, et Diacono in Prothesi recitantur, ponendum sit Nomen Summi Pont. tum etiam in caeteris precibus: videlicet, Pro Summo Pontifice N.* Redditum autem fuit Dubio Responsum hujusmodi: *In Instructione initio Euchologii adscribenda, admoneantur Sacerdotes Graeci, ut commemorationem faciant Summi Pontificis, et eorum Episcopi, seu Archiepiscopi, si sit cum Ecclesia catholica Romana unitus, et insuper ponatur alia Rubrica in margine Liturgiae, quae eos remittat ad Instructionem.* Visum est enim hoc pacto suppleri debere, quae in ipso Euchologii Textu desiderantur.

Dubium in Congr. discussum et Decr. hac de re editum.

§. 10. De commemoratione Romani Pontificis in Sacrificio Missae, deque hujus disciplinae vetustate, Nos ipsi fuse disseruimus in Nostro Tractatu *De Sacrificio Missae Sect. 1. n.* 219. sed post ejus Libri editionem, idem argumentum, congestis pluribus haud sane communibus monumentis, tractavit Dominicus Georgius noster, dum viveret, intimus Sacellanus, *De Liturgia Romani Pontificis Tom. 3. cap. 3. num. 14.* ubi haec habet: *Solemne semper fuit in Ecclesia Catholica, ut Romani Pontificis nomen inter sacra Mysteria recitaretur;* deinde *num. 22.* ita subdit: *De Romani Pontificis nomine ad unum omnia vetustissima monumenta concordant, et exemplaria sacri Canonis antiquissima.* Et quidem hujusmodi commemorationem in Missa habitam fuisse ostendunt Liturgia Ambrosiana, Missa Mozarabica, Missa Latina, quam Flaccus Illyricus Lutheranus vetusto e Codice exscriptam protulit; item antiquissima Liturgia, quae legitur in vetustiori Codice Sacramentorum Ecclesiae Romanae, quam Ven. Cardinalis Thomasius in lucem edidit; omnes denique Sacri Missae Canones; sive impressi, sive manuscripti; quemadmodum fuse demonstrat memoratus Praesul Nicolaus Antonellus in sua copiosa, ac erudita Dissertatione, quam pro injuncto sibi munere Secretarii praefatae Congregationis ad Euchologii correctionem deputatae, conscripsit, et Typis cudendam curavit, tunc quum a Cardinalibus, et Consultoribus ea de re disceptari coepit; quam etiam recusam legere est in Appendice ad antiquum Missale Monasticum Lateranense, *Tom. 1. Collectionis Liturgicae* a P. Emanuele de Azevedo adornatae.

De prima Monit. parte, sc. de Comm. Romani Pontificis.

Monum. ex quibus vetustissimus in Latina Eccl. probatur hujus commemorat. Ritus

§. 11. Hactenus enunciata Monumenta ad Latinam Ecclesiam pertinent. Quod autem spectat ad Graecam Ecclesiam, Cardinalis Bona *Rer. Liturgicar. lib. 2. cap. 11. num. 3.* ignotum esse ait, an ea prioribus saeculis in Sacrificio Missae Romani Pontificis mentionem fecerit: *An vero primis saeculis Graecia Orthodoxa mentionem fecerit Romani Pontificis, non liquet.* Porro Isaacus Habertus in *Observationibus ad Pontificale Graecorum part. 8. observat. 12.* fatetur se inter priora aevi monumenta nullum invenire, ex quo constet, in Orientali Ecclesia, infra Missarum actionem, Romani Pontificis memoriam fieri consuevisse: *Vellem factum, et laudarem; sed factum non lego: factum quidem laudarem.* Quum autem in quibusdam antiquis exemplis Liturgiae Sancti Joannis Chrysostomi sequentia verba legantur: *Nicolai Sanctissimi Universalis Papae longa sint tempora:* credibile esse ait, temporibus S. Nicolai I. Pontificis Maximi, videlicet circa ann. Christi DCCCLVIII., Patriarchae nomini adjectum fuisse nomen Romani Pontificis. At vero laudatus Antonellus in citata Dissertatione contendit, multo ante Epocham ab Haberto indicatam, in Ecclesia Graeca Romani Pontificis commemorationem in Missa fieri consuevisse; idque evincit tum aliis multis monumentis, tum eo potissimum facto quod refert Nicephorus in *Historia Ecclesiast. l. 16. cap. 17.*, et testimonio nititur antiquioris atque gravioris Historici, Basilii Cilicis. Acacius nimirum Constantinopolitanus Episcopus, Eutychianae haeresis fautor, Zenoni Imperatori auctor fuerat, ut infaustum illud publicaret edictum. *Henoticum* appellatum, quo irrita fiebat Sacri Chalcedonensis Concilii definitio adversus haeresim Eutychetis. Quod cum Sanctissimus Pontifex Felix III. dissimulare non potuerit, ideoque Acacium communione privaverit, ausus est hic anno Domini CCCCLXXXIV., novo et inaudito ad eam diem temeritatis excessu, Felicis Romani Pontificis nomen e Sacris Diptychis abradere. Quam ob rem damnata deinde fuit Acacii memoria, ejusque damnationi acquievit

An idem primis saeculis in Graeca Ecclesia vigueret, disputat.

Egregium factum, quo comprobatur affirmativa sent.

Ecclesia Graeca, sub Hormisda Pontifice, et Justino Imperatore; id quod a duobus Hormisdan Praedecessoribus, Anastasio II. et Symmacho, obtineri nequiverat. Erat igitur in magna Constantinopolitana Ecclesia, (cujus exemplum procul dubio sequutae erunt inferiores aliae Orientis Ecclesiae), erat, inquam, in Sacris Diptychis Romani Pontificis nomen, ideoque dicendum est, pro eo nominatim oratum fuisse inter Missarum solemnia. Quod si Acacius hujusmodi nomen primus abrasisse dicitur, ejusque factum ideo etiam improbatum specialiter fuit, quod, sine praecedenti alterius cujusqua exemplo, rem perpetrasset novam, at eo usque ieauditam, quamvis anteactis temporibus inter Romanos Pontifices, et Regiae Urbis Episcopos, offensiones ac dissensiones non defuissent; hinc satis superque evincitur, multo ante Acacii tempora, ideoque prioribus saeculis, Romani Pontificis nomen Sacris Graecorum Diptychis inscriptum fuisse, at in Missarum actione pro eo preces fieri consuevisse.

Commemoratio isthaec quid sibi importet.

§. 12. Sed quidquid sit de hoc controverso Ecclesiasticae eruditionis capite, Nobis satis est affirmare posse, commemorationem Romani Pontificis in Missa, fusasque pro eodem in Sacrificio preces, censeri, et esse declarativum quoddam signum, quo idem Pontifex tanquam Ecclesiae Caput, Vicarius Christi, et B. Petri Successor agnoscitur, ac professio fit animi et voluntatis Catholicae unitati firmiter adhaerentis; ut etiam recte advertit Christianus Lupus, super Conciliis scribens *Tom.* 4. *Editionis Bruxell. pag.* 422: *Haec commemoratio est suprema et honoratissima Communionis species.* Neque id tantummodo probatur auctoritate Ivonis Flaviniacensis *in Chronico pag.* 228. ubi ita legitur: *Noverit se a communione totius Orbis separari, quicumque nomen Apostolici, pro qualicumque dissensione, in Canone non recitaverit;* aut vulgati Alcuini, qui *lib.* 1. *de Divinis Officiis cap.* 12. ita scripsit: *Constat, ab universi Orbis communione separatos esse, sicut B. Pelagius docet, qui qualibet dissensione, inter Sacra Mysteria Apostolici Pontificis memoriam secundum consuetudinem non frequentant;* sed graviore sententia Pelagii II. Summi Pontificis, qui sexto Ecclesiae saeculo Apostolicam Cathedram tenuit, qnique in suis literis, relatis in Labbeana Conciliorum Collectione *Tom.* 5. *col.* 794. *et seq. et col.* 810. ita ad rem nostram scriptum reliquit: *Divisionem vestram a generali Ecclesia, quam tolerabiliter ferre non possum, vehementer stupeo; cum enim beatissimus Augustinus, Dominicae sententiae memor, quae fundamentum Ecclesiae in Apostolicis Sedibus collocavit, in schismate esse dicat, quicumque se a Praesulum earumdem Sedium auctoritate, vel communione suspenderit, nec aliam manifestet esse Ecclesiam, nisi quae in Pontificalibus Apostolicarum Sedium est solidata radicibus, quomodo vos ab universi Orbis communione separatos esse non creditis, si mei inter Sacra Mysteria secundum consuetudinem, nominis memoriam reticetis, in quo, licet indigno, Apostolicae Sedis, per successionem Episcopatus, praesenti tempore videtis consistere firmitatem?* Quibus Pelagii literis usus est quoque magnus Lugdunensis Archiepiscopus Sanctus Agobardus in sua Tractatu *De comparatione utriusque regiminis*, qui impressus habetur *in Magna Bibliotheca Patrum, impressionis Lugdunensis Tom.* 14. *pag.* 315. *num.* 21.; et a Balutio recusus fuit, inter alia ejusdem Sancti Opera *Tom.* 2. *pag.* 49.

Eadem, occasione schismatis exorti, et in tractanda unione, semper ante alia quaeque conventa.

§. 13. Satis praeterea Nobis est, hoc tuto asserere posse, quocumque demum tempore in Ecclesia Graeca recepta fuerit disciplina orandi nominatim pro Romano Pontifice in Missa, eam certa in Graecis Ecclesiis viguisse pluribus saeculis ante conflatum schisma, nec nisi post funestam divisionem fuisse intermissam. Extat epistola Petri Antiocheni Patriarchae, qui vivebat anno Christi 1053. ad Michaelem Caerularium, insignem schismatis Photiani instauratorem, quam Graece et Latine edidit Joannes Baptista Cotelerius *Tom.* 2. *Monument. Eccles. Graec.* Michael dixerat, se mirari, quod Antiochenus ipse Petrus, necnon Alexandrinus, et Hierosolymitanus Antistites, Roman. Pontificem in sacris Diptychis referrent; quemadmodum desumitur *ex cit. Tom.* 2. *pag.* 140. Sed fanatici hominis audaciam Petrus acerrime perstrinxit, ostendens, ad suam usque aetatem, tum Antiochiae, tum Constantinopoli non fuisse intermissam Romani Pontificis commemorationem: *Ad haec ego quoque testis sum omni exceptione major, aliique mecum plures eorum, qui in Ecclesia praecellunt, quod sub beatae memoriae Patriarcha Antiochiae Domno Johanne, Papa Romae, ipse etiam Johannes nominatus, in sacris Diptychis referretur. Constantinopolim praeterea ante hos annos quadraginta quinque ingressus, reperi, sub sanctae memoriae*

Patriarcha Domno Sergio, praedictum Papam in sacra Missa cum aliis Patriarchis referri. Additur, nunquam agi coeptum de unione instauranda, nisi ea in antecessum admissa conditio fuerit, ut Sacrae Liturgiae insereretur Romani Pontificis commemoratio; neque vero conventam unionem pro impleta habitam fuisse, nisi praeindicata initialis conditio reipsa executioni fuerit demandata. Ex quibus omnibus manifeste eruitur consensio Ecclesiarum Latinae et Graecae, in agnoscendo et statuendo, inesse in praefata commemoratione protestationem subjectionis debitae Romano Pontifici, tanquam Ecclesiae Capiti, ac voluntatis permanendi in unitate Ecclesiae, ut supra diximus; contra vero, per hujusmodi commemorationis omissionem, declarari animum schismati pertinaciter adhaerentem.

Probatur assertio iteratis exemplis instauratae unionis, rebusque gestis sub Michaele Palaeolog.

§. 14. Quum Michael Palaeologus Constantinopolitanus Imperator, anno 1263. et sequenti, studium suum declarasset redeundi una cum Graecis sibi subjectis, in unitatem atque concordiam cum Ecclesia Romana, Urbanus IV. Praedecessor Noster hanc conditionem diserte proposuit, teste Niceta *lib.* 5. *cap.* 2. *Ut in sacris Officiis e Diptychis Papae nomen cum quatuor Patriarchis memoraretur.* Cumque subinde hujusmodi unionis tractatio ab eodem Michaele Imperatore, et Patriarcha Joanne Vecco, resumpta fuisset, ac de ea serio actum fuerit in Concilio Generali Lugduni habito anno Domini MCCLXXIV. Beatus Gregorius X. Pont. Max. assentientibus Patribus in Concilio congregatis, ante omnia nonnullas proposuit conditiones, quae nisi acceptarentur, nullus Unioni tractandae ac perficiendae locus reliquus foret; quarum prima fuit: *Ut inter sacras Hymnodias Papa cum aliis quatuor Patriarchis in Dypticha relatus memoraretur;* ut apud eumdem Nicetam habetur, *loco citato.* Eam vero conditionem a Graecis acceptatam fuisse, et exequendo impletam, testatur Pachymeres *lib.* 5. *cap.* 22. *Ex hoc Legatorum adventu pacem factam referentium, duo consecuta sunt, vi prius conventorum; exauctoratio Patriarchae, et Papae in sacro commemoratio pubblica.*

Impia Andronici intermediis Imperat. attentata.

§. 15. Michaeli Palaeologo successor in Imperio fuit Andronicus Filius, damnato schismati adeo perdite adhaerens, ut, quoniam Pater unioni Ecclesiae Graecae cum Latina ineundae operam contulerat, illius Corpus extra locum sacrum sepeliri permiserit. Et quia, donec Ecclesiae Constantinopolitanae praesideret Catholicus Patriarcha Joannes Vecco, minime sperabat Imperator, destinatam sibi schismatis instaurationem ad exitum perduci posse, Josephum quemdam haeretica labe infectum in Patriarchalem Sedem intrusit. Exinde res in pejus ruere coeperunt, nec amplius obtineri potuit sincera Ecclesiarum reconciliatio, donec coacto Ferrariae Generali Concilio, quod deinde Florentiam translatum fuit, rebusque inter Latinos Graecosque Patres mature discussis, anno demum MCCCCXXXIX. dejectus fuit divisionis paries, qui unam ab altera Ecclesia tam diu sejunctam tenuerat. Utque omnibus testata fieret unionis peractae veritas, Joannes Palaeologus Graecorum Imperator jussit in sacris Diptychis reponi nomen Romani Pontificis; uti testatur vel ipse schismaticus scriptor Sylvester Sguropulus in *Historia Concilii Flor. sess.* 10. *cap.* 12. Cumque subinde unionis constitutae Decretum ad Philotheum Alexandrinum Patriarcham transmissum fuerit, non praetermisit hic, in sua responsione ad Eugenium IV. Pontificem data, testari, a se quoque statutum fuisse, ut in Sacrificio Missae, Romani Pontificis commemoratio, antequam aliorum Patriarcharum, fieri deberet: *Unde cum nostris Ægyptiis Pontificibus, et caeteris Clericis nostris statuimus, ut ubique, in omnibus Christi Ecclesiis, inter Missarum solemnia, prae caeteris Patriarchis, memoriam Tuae Beatitudinis faciamus, sicuti in Sacris Canonibus cautum est;* quemadmodum videre est in Actis Concilii Florentini a cardinale Justiniano collectis *part.* 2. *collect.* 22. *pag.* 323.

Altera probatio ex factis Joannis Palaeologi necnon Alexand. Patriar.

Tertia denique, ex partis conventis inter Constantin. Imper. et Nicol. V Pontific.

§. 16. Post Joannem Palaeologum in Graecia imperavit Constantinus, qui quum ad Nicolaum V. Legatos misisset, qui sibi periclitanti opem implorarent, hoc simul profiteri non omisit, se omni conatu daturum operam, ut concordia Florentiae constituta optatam sortiretur executionem; Ideoque effecturum, ut Pontificis Romani nomen sacris Diptychis restitueretur, uti testatur Ducas in Historia Byzantina: *Imperator suppetias rogatum Romam jam antea miserat, ut etiam Concordia Florentiae reconciliata restabiliretur, inque magnae Ecclesiae Liturgiis, Papae nomen e sacris Dyptychis recitaretur.* Pontifex autem promptum se atque paratum exhibuit ad afferendam illi pro viribus opem; simulque ipsum hortari, et urgere non destitit, ut Decretum Unionis in

Concilio Florentino peractae promulgaret, efficeretque, ut nomen Romani Pontificis *recitetur in Diptychis, et pro ipso nominatim expresse ab universa Graecorum oretur Ecclesia, sicut ii, qui Deo placuere, et Constantinopolitani Patriarchae, et Imperatores hactenus servavere;* ut habetur in Annalibus Raynaldi, *ad annum Christi* 1451. *n.* 2.

Graeci Orient. Catholici hujusce commem. habendae legem agnoscunt, et in iteratis Syn. evulgant

§. 17. Haec sunt, quae pertinent ad priorem partem primi Moniti, ubi agitur de obligatione Celebrantium, orandi pro Papa in Sacrificio Missae; nec aliud praeterea addendum videtur, nisi quod ante hujusmodi Monitum, Catholici Episcopi Graeci Orientales, in suis Synodis, hoc ipsum statuere non omiserunt; et Nos ipsi pro Italo-Graecis opportuna Decreta edere non praetermisimus. Anno Domini MDCCXX. Zamosciae habita fuit Synodus Provincialis, de mandato fel. record. Praedecessoris Nostri Clementis Papae XI. ac praesidente in ea Hieronymo Grimaldo tunc Archiepiscopo Edesseno, et Apostolicae Sedis Nuntio in Regno Poloniae, deinde vero a recol. mem. Decessore Nostro Clemente Papa XII. ad Cardinalatus honorem assumpto. In hujus itaque Synodi Decretis, quae etiam a piae memoriae Benedicto Papa XIII. similiter Praedecessore Nostro maturo praemiso examine, confirmata fuerunt, sub Titulo *de fide Catholica*, sequentia leguntur verba: *Eadem de causa*, nimirum ad removendam omnem schismatis suspicionem, *et ad demonstrandam sinceram Membrorum cum Capite conjunctionem, censuit etiam, ac praecepit, sub poenis arbitrio Ordinarii infligendis, ut ubicumque in sacris Diptychis commemoratio Romani Pontificis facienda erit, praesertim vero tempore sacrificii Missae, in translatione Oblatorum, fiat claris et expressis verbis, quibus alter quam Romanus universalis Episcopus designari non possit.* Consentiunt Patres Concilii Libanensis anno MDCCXXXVI. congregati, sub praesidentia Dilecti Filii Magistri Josephi Simonii Assemani Romanae Curiae Praesulis, et Ablegati Apostolici; in cujus pariter Concilii Decretis, sub Titulo *de Symbolo Fidei, ejusque professione, num.* 12. haec occurrunt verba: *Sanctissimi Romani Pontificis commemorationem, tam in Missis, quam in Divinis Officiis, ante Reverendissimi Domini Patriarchae nomen, uti hactenus consuevimus, celebrare non omittamus.* Et hoc etiam Concilium post accuratissimum rerum omnium examen, Apostolica auctoritate a Nobismetipsis confirmatum extitit, ut videre licet in Nostra Constitutione, quae incipit *Singularis*, *Tom.* 1. *Bullarii Nostri*, *num.* 31. Petrus Arcudius in suo Opere *de Concordia Ecclesiae Occidentalis et Orientalis lib.* 2. *cap.* 39. monitum adscripsit pro Latinis Episcopis, in quorum Dioecesibus commorantur Graeci, ut eos adigere studeant ad faciendam in Missa commemorationem Romani Pontificis, ne qua reliqua sit suspicio propensionis erga schisma: *Episcopi Latini omnino curare debent, ut sibi subditi Parochi Graeci in unione Catholica sint, et Summum Pastorem agnoscant, juxtaque veterem morem, pro illo solemniter deprecentur*, in Sacrificio Missae, de quo nempe eo in loco agit. Consentaneo autem ad hoc aequissimum monitum, in nostra Constitutione pro Italo Graecis emanata, cui initium *Etsi Pastoralis*, quaeque est 57. *in Bullarii Nostri Tom.* 1. §. 9. *num.* 4. ita cautum fuit: *Deinde Summi Romani Pontificis, ac Ordinarii loci, in Missis, atque Divinis Officiis, commemoratio fiat.*

Eamdem Italo-Graecor. indixit Pontifex.

Secunda Moniti pars, de Commemor. Episc. et Patriarch. habenda, vel omit.

§. 18. Sequitur pars altera ejusdem primi Moniti, in qua, uti superius notatum fuit, injungitur Sacerdoti Graeco, ut infra Missam, postquam oraverit pro Pontifice Romano, oret pro proprio Episcopo, oret etiam pro suo Patriarcha, si tamen Catholici sint; nam si eorum alter, vel uterque schismaticus esset, aut haereticus, de illo, aut illis commemorationem facere non deberet.

Latinae Ecclesiae disciplina quoad commem. Episcopi.

§. 19. In Latina Ecclesia nulla se se offerre solet difficultas, quoad commemorationem faciendam illius Episcopi, in cujus Dioecesi Sacerdos Missarum sacra facit. Hac de re Nos ipsi egimus in nostro Opere *de Sacrificio Missae sect.* 1. *num.* 220. *Latinae editionis;* ibique demonstravimus, debere eum, qui in Dioecesi aliqua Missam celebrat, Episcopi Dioecesani loci mentionem facere, non vero alterius, in cujus Dioecesi ipse ordinatus fuerit, seu cujus Ordinariae Jurisdictioni subjectus sit; neque vero licitum esse Regularibus, proprii Superioris Generalis, aut aliis Sacerdotibus alicui Praelato inferiori Territorium separatum habenti subjectis, hujusmodi Praelati commemorationem facere in Missa: quum is honor deferendus tantummodo sit ei Superiori, seu Praesuli, qui Episcopali auctoritate, et ordine est insignitus. Authores vero, qui haec omnia tradunt, et probant, ibidem a Nobis allati fue-

runt. Quare nihil aliud hic adjicimus, nisi quod praecitatus Dominicus Georgius, qui post editum nostrum illud opus, suum praelo dedit Tractatum *De Liturgia Romani Pontificis*, pluribus antiquis perlustratis Codicibus, haec adnotata reliquit, *dicti Operis Tom. 3. cap. 3. num. 23. pag. 52. Omnia ferme vetustissima exemplaria Sacri Canonis Missae, post Romanum Pontificem; nomen Antistitis designant, quod quidem nomen Florus, et antiquiores Expositores Missae, quos in appendice damus, commemorant.*

Episcopus celebrans qua formula pro se oret in Missa.

§. 20. Utque adhuc a Latina disciplina non discedamus, hoc etiam adnotabimus, Episcopum Missam celebrantem, pro semetipso orare, se *indignum servum* compellando; quod consentaneum est his, quae leguntur *lib. 8. Constitutionum, quae Apostolicae dicuntur, inter Opera Patrum Apostolicorum a Coteterio edita Tom. 1. pag. 407.* ubi is, qui sacrum facit, postquam pro aliis oravit, pro se ipso deprecatur his verbis: *Adhuc rogamus Te pro nullius pretii homine, qui Tibi offero etc.* Praeterea sciendum est, in Urbe Roma solius Romani Pontificis commemorationem fieri, eo quod ipse non modo sit Summus Pontifex, sed etiam specialiter Romanae Urbis Episcopus; ipsum vero Pontificem, dum Missam celebrat, pro se etiam orare, ad eum plane modum, quo Episcopus quilibet celebrans pro se ipso Deum orat. *Postulasti* (verba sunt Innocentii III. in Epistola non adhuc edita, sed in Regestis Vaticanis asservata *lib. 9. n. 33.* qua respondet Episcopo Auriensi, sciscitanti quomodo Pontifex Missam celebrans de se ipso mentionem faciat) *Postulasti praeterea doceri, quibus verbis Pontifex Romanus utatur in eo loco Canonis Missae, in quo Sacerdos inferior dicit, una cum Papa Nostro, cum idem pro se tunc videatur orare, ac supra se Antistitem non habere: ad quod devotionis tuae taliter respondemus, quod Nos ibi dicimus: una mecum indigno famulo tuo.* Denique notandum est, a Latinis Sacerdotibus, commemorationem Archiepiscopi, uti Metropolitani, in Canone minime fieri; ut etiam notat accuratus P. Merati in *suis Commentariis ad Gavantum part. 2. tit. 8. num. 5.* et quidem etiamsi vacet Sedes Episcopalis: *Si vero Episcopus Ordinarius loci, in quo celebratur, sit vita functus, praedicta verba omittuntur, nimirum de eo non fit commemoratio: sed advertendum est, loco Episcopi, non posse nominari Vicarium Capitularem, quia licet, sede vacante, Ordinarius sit illius loci; non tamen est Episcopus illius Dioecesis. Rursus neque nominari potest Archiepiscopus, aut Patriarcha Provinciae, intra quam continetur Episcopatus Episcopi defuncti, licet in eo habeat aliquam jurisdictionem; quia Archiepiscopus, aut Patriarcha, non dicitur Ordinarius in Dioecesibus suffraganeorum.*

Romae solius Pontif. fit mentio, et quare.

Pontifex celebrans quomodo pro se oret.

Archiepisc. nunquam fit mentio a Latinis in Missa.

Italo-Graec. quoad commem. in Missa Latinam disciplinam servare debent.

§. 21. Nunc autem converso ad Graecos sermone, si quidem de Italo-Graecis agatur, hi omnimodae subjiciuntur jurisdictioni Episcopi Latini, in cujus Dioecesi suum constituerunt domicilium, juxta Constitutionem LXXIV. Praedecessoris Nostri Pii Papae IV., quae incipit *Romanus Pontifex, Bullar. Rom. Tom. 2.* de qua Nos fuse disseruimus in nostro Tractatu *De Synodo Dioecesana lib. 2. cap. 12. novissimae editionis Romanae*. Itaque hujusmodi Presbyteri Italo-Graeci, in Sacrificio offerendo, Latinam disciplinam sequi tenentur, commemorationem scilicet facientes Romani Pontificis, et Episcopi loci, nunquam vero Orientalium Episcoporum, aut Patriarcharum, quantumvis Catholici sint; quum hi nulla fruantur jurisdictione in Italia, et Insulis adjacentibus; ut etiam statutum est in praefata Constitutione nostra: *Etsi Pastoralis §. 9. num. 4. Bullarii Nostri Tom. 1. Const. 57.* Sane in Dictato Sancti Gregorii VII. Rom. Pont. *Can. 10.* haec verba leguntur: *Quod Papae solius nomen in Ecclesia recitetur.* Et quidem Dictatum hoc Conciliorum Collectionibus insertum reperitur, nimirum Regiae Parisiensi, *Tom. 26.* Labbeanae vero *Tom. 6. part. 1.* Non tamen ignoramus vigentem inter eruditos controversiam, sitne Dictatum illud genuinum opus S. Pontificis, an potius supposititium; adeo quidem ut P. Mabillonius in suo Tractatu *De Studiis Monasticis*, quaestionem hanc recensuerit inter graviores, quibus enodandis Ecclesiasticae Historiae Professores occupari possunt. Verum hoc etiam posito, Dictatum esse genuinum opus S. Gregorii VII. vera ac germana citati Canonis sententia haud quidem est, ut in Ecclesia Latina Episcopi Dioecesani nomen a Missae Canone sit removendum, sed ut eidem minime inserantur nomina Orientalium Patriarcharum, qui scilicet tunc temporis hac conditione consensuros se dicebant, ut Romani Pontificis nomen in Liturgia reponeretur, ac per universas Orientis Ecclesias pro eo preces fierent, si vicissim Pontifex consensisset, ut ipsorum nomina a Sacerdotibus Latinis Eccle-

Dictatum S. Gregor. VII. genuinum ne sit, an supposititium in quaestione est.

siae Romanae, aliarumque Ecclesiar. Romani Patr. in Canone Missae recitarentur. Quae quidem conditio jure optimo rejecta fuit, prout sapienter observat Christianus Lupus *ad Concilia part. 4. pag. 437. editionis Bruxellen. A schismate recessurus Michael* (de Michaele Caerulario Constantinopolitano Patriarcha loquitur) *petit nomen suum inscribi Romanis tabulis, spopunditque Pontificis nomen omnium suarum Ecclesiarum tabulis reddendum. Sed Leo* (Romanum Pontificem innuit S. Leonem IX.) *noluit annuere: mutua enim Patriarchalium nominum recitatio viguit in solis aequalibus, et consororibus, Orientalium Patriarcharum Sedibus, nunquam in Romana. Haec enim Orientalium non tantum soror, sed etiam caput est et mater, ideoque nullius, nisi solius Episcopi, nomen unquam recitavit.* Et sequenti *pag.* 438. ita prosequitur: *Orientalium Patriarcharum nomina nunquam recitavit Romana, immo nec ulla Latina Ecclesia.*

Graecis Oriental. licitum est pro Metropolita, et Patriarcha orare in Missa.

§. 22. Haec pertinent ad Italo-Graecos. Verum quod spectat ad caeteros Graecos, et Orientales, Monitum istud Euchologio praepositum, de quo nunc agimus, nequaquam iis prohibet suorum Metropolitarum, et Patriarcharum mentionem facere in Missa; sed cavet tantummodo, ne id fiat, quatenus illi schismatici sint, aut haeretici. Constat antiquum esse morem in Ecclesia Graeca, ut in Missarum precibus Patriarcharum nomina commemorentur: Theodorus Balsamon in iis, quae scripsit *de Patriarcharum juribus*, haec scripsit: *Statutum est, ut in quavis Ecclesia Dei, sive ad Euphratem, sive ad ipsum pertingat Oceanum, conjunctim Patriarcharum nomina referantur.* Goarius *in notis ad Rituale Graecorum pag.* 63. hoc refert, veluti usu receptum, videlicet in Graeca Liturgia, Sacerdotem orare pro omnibus Episcopis, et pro Metropolitano. Meratus autem *in notis* ad *Gavantum Tom.* 1. *pag.* 539. *Romanae editionis*, postquam illud posuit, quod supra retulimus, in Ecclesia Latina Archiepiscopi commemorationem non fieri in *Missa*, vacante licet Ecclesia suffraganea, ita subdit: *Hoc tamen non observatur a Graecis, aliisque Orientalibus; qui Patriarcham nominant, et Metropolitam.* Neque id ipsum in saepe indicato Monito iisdem indefinite prohibetur, sed tunc solummodo quum Metropolitae, aut Patriarchae schismatici sunt, vel haeretici; juxta regulas jampridem receptas atque statutas, antequam Euchologii correctioni manus admoveretur. Sane in Congregatione Sancti Officii anno 1673., quum de hoc disciplinae capite actum fuerit, decretum prodiit tenoris sequentis: *In Congregatione Generali Sancti Officii die 7. Junii 1673. Utrum in Missa possit nominare Sacerdos in Oppido Liburni Patriarcham Armenorum, pro ipso orando, qui est schismaticus; quod instanter petunt sibi concedi, ut per hoc natio magis, et majori erga Latinos alliciatur affectu; Sacra Congregatio respondit: non posse, et omnino prohibeatur. In eadem Congregatione 20. Junii 1674. lectis literis R. P. D. Nuntii Florentiae, datis die 10. Aprilis 1674. scriptis Sacrae Congregationi de Propaganda, et ab eadem remissis ad Sacram Congregationem Sancti Officii, decretum fuit, quod rescribatur eidem Nuntio, ut quoad permissionem orandi in Liturgia pro Patriarcha Armenorum, Sacra Congregatio stetit in decretis emanatis anno 1673. videlicet, non posse, et omnino prohibeatur.*

Modo ne sint haeretici vel schismat.

Aliud simile continet decretum.

§. 23. Consonat aliud plane simile Decretum Congregationis super correctione editionis Missalis Cophtorum habita anno 1732. ubi inter alia proposita Dubia, hoc fuit: *An, et quomodo emendanda sint verba, quibus Sacerdos commemorationem facit de Patriarcha, Episcopo etc.* Responsum autem datum fuit hujusmodi: *Initio Missalis ponatur Rubrica, in qua admoneatur, et instruatur Sacerdos de iis, quae spectant ad celebrationem Missae, et inter illas Rubrica specialis de commemoratione Romani Pontificis, necnon Patriarchae, et Episcopi, si sint uniti Romanae Ecclesiae; sin minus, eorum commemoratio omittatur; quae Rubrica proprio loco repetatur.* Porro haeretici, atque schismatici excommunicationis majoris censurae subjecti sunt, ex lege *Can. de Ligur.* 23. *quaest.* 5., *et Can. Nulli*, 5. *dist.* 19. Sacri autem Ecclesiae Canones pro excommunicatis orari publice vetant; uti cautum legitur *in cap. A Nobis*, 2. *et in cap. Sacris, de Sent. Excomm.* Et quamvis id non obstet, quominus pro eorum conversione orare liceat, hoc tamen ita praestari non debet, ut eorum nomina in solemni Sacrificii prece pronuncientur; quod plane congruit veteri disciplinae, de qua Estius in 4. *Sententiar. Dist.* 12. §. 15. Satis est in eum finem, mente animoque Deum Optimum Maximum rogare, ut aberrantes ad viam salutis, et ad Sanctae Matris Ecclesiae sinum reducere dignetur; quemadmodum pergit Sylvius in 3. *part. D. Thomae Tom.* 4. *quaest.* 83. *art.* 1.

Ratio hujusmodi sanctionis.

quaest. 9. Atque haec est ipsiusmet Sancti Thomae doctrina *in* 4. *Sent. dist.* 18. *quaest.* 2. *art.* 1. *in responsione ad primum: Pro Excommunicatis orari potest, quamvis non inter orationes, quae pro membris Ecclesiae fiunt*. Neque ut huic Christianae charitatis officio satisfiat, necesse est intervertere leges Ecclesiae, quae a Fidelium sibi obsequentium catalogo excludit eorum nomina, qui se ab illius unitate, et obedientia separarunt; quaeque, dum prohibet, ne pro his publice oretur, eorum certe commemorationem ab Officio Missae, quae publicum est Sacrificium, excludit. Quapropter Ven. Card. Bellarminus *Controversiarum Tom.* 3. *lib.* 6. *de Missa c.* 6. optime ad rem nostram scribit: *Aliquis petet, utrum liceat hoc tempore Sacrificium offerre pro Haereticorum, sive Infidelium conversione. Ratio dubitandi est, quia tota Liturgia Latinae Ecclesiae, quae nunc est in usu, refertur ad Fideles, ut patet ex precibus oblationis, tum extra, tum intra Canonem. Respondeo; Existimo id licere, modo nihil addatur ad Missam; sed solum per intentionem Sacerdotis applicetur Sacrificium conversioni Infidelium, seu Haereticorum: id enim faciunt Viri pii, et docti, quos reprehendere non possumus, nec extat Ecclesiae prohibitio*.

De alio Graecor. ritu, orandi in Missa pro Imp. Rege ejusque Palatio, et Exercitu.

§. 24. Nullum quidem verbum in hoc primo Monito fit de commemoratione, seu prece, inter Missarum actionem habenda, pro Imperatore, Rege, universoque ejus Palatio, et Exercitu. Sed quum id plurimum connexionis habeat cum caeteris rebus in eodem primo Monito enunciatis, haud inopportunum existimamus ea, quae sequuntur, adjicere.

Quid in Congreg. super Euchologii correctione habita definitum fuerit.

§. 25. In omnibus Euchologiis, sive impressis, sive manuscriptis, quae anteriora sunt correctione a Leontio peracta, adscriptae leguntur preces habendae pro Imperatore, Rege, ejusque Palatio, et Exercitu. Quum autem in Congregatione super correctione Euchologii habita die prima Maji anno 1746. propositum fuerit Dubium, an hujusmodi preces tolli deberent, rescriptum fuit, Nobis subinde approbantibus, *relinquendas eas esse in Canone, seu Liturgia*. Sed quoniam Graeci easdem olim preces in Prothesi quoque faciebant, subinde vero eas sustulerant, additum fuit: *Non autem habendas esse in Prothesi, seu praeparatione*. Superfluum namque visum est hujusmodi preces fieri in Prothesi, dum ipsae jam fiunt in Canone, seu Liturgia. Atque ad hunc plane modum exacta res est in nova Euchologii editione seu correctione.

Commemoratio Imp. Regumque in Missa, an, et a quo tempore fiat in Latina Ecclesia.

§. 26. De commemoratione Imperatoris, seu Regis, cujus temporali ditioni Regio subjecta est quatenus in Canone Missae quibusdam in locis fieri solet, Nos ipsi jam disseruimus in nostro Tractatu *de Sacrificio Missae Sect.* 1. *num.* 221. Et quidem Cardinalis Bona *Rer. Liturgicar. lib.* 2. *cap.* 11. *num.* 4. testatur, in multis Latinis Ecclesiis nomen Regis in Canone commemorari. Praeterea Marteun *de antiquis Ecclesiae Ritibus l.* 1. *cap.* 4. *art.* 8. *num.* 9. post allata monumenta ad id opportuna, ita concludit: *Ex constanti Ecclesiae traditione ab Apostolis accepta, certissimum est, pro Regibus et Principibus inter Sacra Mysteria semper oratum fuisse*. Ubi satis patet, Authorem ad ea se referre, quae scripsit Apostolus *in Epist.* 1. *ad Timoth. c.* 2. mandans, orationes et obsecrationes fieri pro Regibus, et omnibus, qui in sublimitate sunt: necnon ad ea, quae leguntur *in Constitutionibus, quae Apostolicae dicuntur*, in editione Patrum Apostolicorum a Cotelerio adornata *T.* 1. *l.* 8. *c.* 12. ubi haec habentur: *Adhuc rogamus te, Domine, pro Rege, et pro iis, qui in sublimitate sunt, et pro cuncto exercitu, ut res nostrae in felicitate versentur*; deinde *seq. c.* 13. iterum legitur: *Pro Regibus, et in sublimi potestate constitutis, oremus, ut res nostras pacificae sint*. Videri etiam hac de re potest Gregorius *in praecit. T.* 3. *de Liturgia Rom. Pont. l.* 4. *c.* 3. *n.* 4. Quidquid autem sit de controversia illa, quae inter Balutium, et Lupum agitata fuit, de tempore nimirum, quo primum Imperatoris nomini subrogatum fuerit nomen Regis in terris dominio Regum subjectis, quam quidem quaestionem fusiori calamo tractat citatus Lupus *in Can.* 10. *Dictatum S. Greg. VII.*; illud satis compertum est, commemorationem Regis fieri in Ecclesia Latina per eas regiones, in quibus hujusmodi consuetudo dudum recepta est, aut Apostolicae Sedis concessio id permisit; ut advertit Meratus *ad Gavantum cit. T.* 1. *p.* 1. *pag.* 539. *num.* 6. *juxta editionem Romanam*.

Quaenam nunc servetur consuetudo.

Apud Orient. nationes universim receptus mos orandi in Missa pro Rege.

§. 27. At apud Orientales nationes communis dici potest haec disciplina, memoriam faciendi Regis in sacra Liturgia; uti videre licet in Liturgiis Armenorum, Cophtorum, Æthiopum, atque Syrorum. Si quis autem quaereret, qua ratione id tolerari possit, ubi certo constet, Reges illos, pro quibus orant, et quo-

rum commemorationem in Liturgia faciunt, infideles esse; huic Ven. Card. Bellarminus responderet (uti reipsa respondit in superius citato *cap.* 6.) nequaquam vetitum esse *ex natura rei*, ut ajunt Theologi, orare in Missa etiam pro Infidelibus; quandoquidem Sacrificium Crucis pro omnibus oblatum fuit. Et sane Divus Thomas *in* 4. *Sentent. dist.* 12. *quaest.* 2. *art.* 2. *quaest.* 2. *ad quartum*, docet, quod quamvis Sanctus Augustinus in libro *de origine Animae* scripserit, Sacrificium pro iis tantum offerri, qui sunt membra Christi, haec tamen sententia ita accipi debet, ut eos omnes complectatur, qui vel jam Christi membra sunt, vel tales evadere possunt. Quare idem Cardinalis subdit, rem totam ex interdicto Ecclesiae esse dimetiendam: *Certum est ex natura rei, si nulla sit prohibitio Ecclesiae, licere offerre pro hujusmodi hominibus*, de Infidelibus loquitur. Cumque hujusmodi prohibitio extet quoad excommunicatos, adeoque quoad haereticos, et schismaticos, non vero quoad, infideles, qui excommunicatione non ligantur; hoc satis esse ait, ut de his commemoratio fieri possit in Missa, atque etiam pro his Sacrificium offerri, juxta manifestam hac de re traditionem, et Constitutionem Apostolicam: *Sed quaeret aliquis, utrum, si Rex infidelis est, ut in Graecia, ubi Turca dominatur, et in India, et in Japonia, apud Sinas, ubi Ethnici regnant, liceat Sacerdotibus, qui ibi sunt, expresse offerre pro Rege. Respondeo: Existimo licere, modo Rex ille non sit excommunicatus, ut sunt Reges haeretici, sed Paganus sive Ethnicus. Nam haec traditio, immo et constitutio, Apostolica est, ut paulo ante ostendimus. Neque extat, quod sciam, ulla Ecclesiae manifesta prohibitio.* Ad haec non inutiliter subjiciendus occurrit textus Tertulliani *ad Scapulam c.* 2. ubi sic legitur: *Sacrificamus pro salute Imper. sed Deo nostro, et ipsius; sed quomodo praecepit Deus, pura prece; non enim eget Deus, conditor universitatis, honoris, aut sanguinis alicujus.*

Explicatur, quomodo id ipsis licere, permitti que potuit

§. 28. Verum, relictis in sua probabilitate hujusmodi assertionibus, nihil illis opus fuit, ad hoc, ut Imperatoris, et Regum commemoratio in Graeci Euchologii textu relinqueretur. Innotuit siquidem, Graecos Catholicos interrogatos, num in praefatis commemorationibus habendis, hoc animo essent, ut preces offerrent pro Turcis, quos Dominos temporales patiuntur, ex quo suis propriis Principibus orbati fuerunt: respondisse, se hoc semper propositum animo habere, ut pro Orthodoxis Regibus, et Christianis Principibus orent. Ita testatur Goarius *in notis ad Euchologium pag.* 38., ubi ait interrogationi Graecis Catholicis a se propositae, an preces illas pronunciando, pro Turcis Deum deprecari intenderent; constanter ab iis fuisse responsum: *Solos ut pissimos, et a Deo custoditos Reges Principes nostros Christianos profiteri, et quos dominio expostulant, fide jam et religione rectores dominosque in Ecclesiis praedicare, et pro eis solis imprecterunisse, etiam libris editis preces supprimentibus, orare cette.*

Solutior Responsio, et declarata Orant mente desumpta.

§. 29. Sequitur nunc secundum Monitum ex his, quae novae editioni Graeci Euchologii praefixa fuerunt, in haec verba conceptum: *Ad haec, in eadem Divina et Sacra Liturgia Sacerdos Deo gloriam canens accedit ad dona, eaque decenter ac religiose supra caput tollens, ad Altare defert, circumducens et procedens per Templum, dum interim populus summa cum reverentia et devotione inclinat caput, et procidit, supplicans, memoriam sui fieri in ea donorum circumductione. Sed, quia nonnulli Fidelium procidentium, circumlata dona tanquam Corpus et Sanguinem Christi adorant, atque existimant; ab introitu fortasse Praesanctificatorum decepti, quando scilicet praesanctificatus Panis defertur, ignorantes differentiam, quae inter hanc et illam delationem intercedit; idcirco oportet, in hoc operam suam studiumque impendere, ut cunctos Fideles accurate doceat, admoneatque de illa, quas inter utramque donorum delationem intercedit; differentia; cum alia quidem dona nondum sint immolata et perfecta, alia vero Dei verbo confecta, et sanctificata; et haec religiosissime debeant coli et adorari, cum sub specie ac symbolis panis et vini Corpus et Sanguinem Christi contineant; secus vero, antequam consecrentur, et perficiantur.*

Secund. Monitum de differentia inter Introitum, quo Gibiais, et illum, quo Praesanct. Dona deferuntur.

§. 30. Jam illud recte nostis, Venerabiles Fratres, Dilecti Filii, duos in vestra Liturgia esse ingressus, Minorem alterum, alterum Majorem nuncupatum. Minor est ille, quo sacri Evangelii Codex infertur; Major autem ille est, quo sacra Dona, nimirum Panis et Vinum, non adhuc consecrata, a parvo Altari, seu Mensa, quae *Prothesis* dicitur, super quam praeparata fuerant, supplicationis ordine instructo, ad sacrum Altare deferuntur. Itaque in secundo Capite hujus Moniti, non quidem

Quot sint Introitus, eorumque distinctio ac varius Ritus.

Introitus Major hujus Missae objecti.

agitur de Minori Ingressu, sed de Majori; in quo nimirum Ritus hujusmodi observatur, ut Panis in Patena obtectus velo supra caput deferatur vel a Diacono vel a Sacerdote; a Diacono scilicet, quando solemne Missae Officium celebratur cum assistentia et ministerio Diaconi; tunc enim hic sinistra manu Patenam cum pane supra caput sustinet, dextera vero Sacerdotem thurificat, qui Calicem cum vino utraque manu gestat; si vero Sacerdos sine Diacono celebret, tunc a Lectore thus adoletur, Sacerdos autem Patenam cum pane supra caput suum sinistra manu sustinet, dextra autem sacrum Calicem ad pectus defert. Ad hunc igitur Majorem Ingressum contingit, ut populus inclinetur, seu, pro vario regionum more, in terram procumbat, ac fronte humum feriat, perinde ac si sub speciebus panis et vini, licet nondum consecrati, Corpus et Sanguis Christi Domini contineretur: *Populus passim, in Graecia quidem valde demisse se inclinat, neque enim genua flectere vult, ne imitari videatur Latinos, quamvis extra diem Dominicum; in Russia vero prosternit se, terram fronte percutit, ac veluti praesentem in ea oblatione Caelorum Regem alloquitur, et adorat.* Verba sunt Petri Arcudii *De Concordia Eccles. Occid. et Orient. lib.* 3. *cap.* 19.

Adstantis populi demum omnes obsequia, ex quibus subорta quaestio inferius proponenda.

Functionem Majoris introitus plures describunt, prout a plerisque Oriental. peragitur.

§. 31. Christianus Lupus *part.* 3. *suorum Operum super Conciliis Edit. Bruxel. p.* 760. ritum describit Majoris Ingressus, quando Patriarcha, aut Metropolitanus Missam celebrant. Magri *in Vocabulario Ecclesiastico*, verbo, *Prothesis*, singillatim describit quaecumque fiebant ab Imperatore, Sacrae Synaxi adstante, eo die, quo Imperii coronam assumebat. Goarius *in notis ad Liturgiam Sancti Joannis Chrysostomi n.* 110. totam actionem Ingressus Majoris accuratissime exponit. Idemque fit a Cardinali Bona *Rer. Liturgic. l.* 2. *c.* 9. *n.* 4. Quaecumque vero ea occasione a Graecis fiunt, eadem similiter aguntur ab Armenis, Cophtis, Æthiopibus, ac Syris Jacobitis, ut videri potest apud le Brun *in Explanatione Missae T.* 3. apud Chardon *in Historia Sacramentorum T.* 2. *c.* 2. et Renaudot *T.* 1. *in notis ad Liturgiam Cophtorum*. Quin etiam in hac Romana Urbe, in Festo S. Athanasii, videre est Graecos in sua Ecclesia ea omnia facientes, quae supra recensuimus: *Et ita etiamnum hodie faciunt Graeci, in Festo, ac in Romana Basilica S. Athanasii*, ait Lupus *loco citato*.

Idem Ritus a Graecis Romae servatur.

§. 32. Perspectum quoque vobis est, Venerabiles Fratres, Dilecti Filii, juxta Ritum vestrum, diebus Jejunii Quadragesimalis, solam tantummodo Praesanctificatorum Missam apud vos celebrari, exceptis Sabbatis, et Dominicis diebus, necnon Festo Annunciationis Beatae Mariae Virginis, si in Quadragesimam inciderit, ad normam Canonis Trullani LII. his verbis concepti: *In omnibus sanctae Quadragesimae jejunii diebus, praeterquam Sabbato, et Dominica, et Sancto Annunciationis die, fiat sacrum praesanctificatorum Ministerium.* Nostis etiam, Sacerdotem, qui Missam celebrat in Quadragesima, diebus, quibus hoc fieri conceditur, Sabbato scilicet, et Dominico die, unam quidem hostiam consecrare, et consummare, alteram vero consecratam seponere; quam quidem in tot particulas dividit, quot numerantur subsequentes dies, quibus celebranda est Praesanctificatorum Missa, in qua nimirum et seipsum, et alios, si qui sint communicantes, Eucharistico Pane superioribus diebus consecrato communicat; quemadmodum recte omnia persequitur Leo Allatius in Prolegomenis ad Gabrielem Naudaeum *de Missa Praesanctificatorum pag.* 1531. *num.* 1. *Quilibet Sacerdos venturae hebdomadis dies, quibus celebraturus est, digitis ipse suis numerat; inde tot particulas Panis in oblatione abscindit, quot Missas dicturus est; eas, cum particula eo die absumenda, consecrat, et consecratas, Sanguineque Dominico intinctas, uti moris est, conservat in Pyxide, ex qua postmodum celebraturus, tempore opportuno, cochleari, aliis ibi ad alium usum relictis, haurit, et in disco reponit, et ad Altare majus advectam consumit.*

Praesanctificatorum Missa quibus diebus, quoque ritu a Gr. celebret.

§. 33. Hac item occasione per Ecclesiam solemni Ritu proceditur, Diacono sacram Pyxidem, in qua Sacramentum sub specie Panis continetur, supra caput deferente, Sacerdote autem manibus gestante Calicem cum vino aqua mixto, non quidem consecrato, sed tantum benedicto: Et quoniam non semper a Sacerdote Missa cum assistentia Diaconi celebratur, si solus Sacerdos celebret, ipse sinistra manu defert Pyxidem capiti impositam, dextera autem Calicem sustinet: atque ita a parvo Altari ad Aram majorem progreditur; uti testatur Arcudius *in citato Opere lib.* 3. *cap.* 58. *Solent Graeci in Praesanctificatis Liturgiis, antequam incipiant Sacrum, reponere Sacramentum contentum in Patena super parvum Altare proposi-*

Ejus occasione Panis Euchar per Ecclesiam certa solemnitate defertur.

tionis, et infundere vinum in Calicem sine ullis precibus. Deinde circa medium sacrum, Sacerdos, si solus celebrat, Patena imposita capiti, et Calice manu dextera opprehenso, transfert ad majus Altare etc. Si vero Sacerdos hujusmodi sacra peragit administrante Diacono, solet Patenam cum Sacramento Diacono tradere, qui eam imponens capiti defert. Ipse autem, accepto Calice, exit, et Diaconum sequitur. Tunc vero non omittit populus genua flectere, pectus tundere, aliisque idoneis actibus Consecratum Panem a Sacerdote, vel a Diacono, ut supra diximus, delatum, uti par est, adorare. Quum autem hinc factum esse dicatur, ut similia praestentur a populo, dum in functione majoris Ingressus, Panis et Vinum non adhuc consecrata sed postmodum consecranda; supplicationis ritu per Ecclesiam deferuntur; hoc illud est, quod negocium facessit, quodque locum praebuit difficultatibus adversus Ingressum majorem excitatis. Nicolaus Cabasillas *in Expositione Liturgiae cap.* 24. ita scripsit: *Si qui autem sunt, qui, Sacerdote cum donis ingrediente, humi procumbunt, et tanquam Corpus et Sanguinem Christi, dona, quae deferuntur, adorant et alloquuntur; ab ingressu praesanctificatorum donorum decepti sunt, ignorantes differentiam hujus, et illius Sacrificii; hoc enim in ipso Ingressu non sanctificata habet dona, et nondum perfecta; illud autem perfecta, et sanctificata, et Corpus et Sanguinem Christi.* Et post eum, Arcudius ita prosequitur *in eodem citato Opere lib.* 3. *cap.* 19. *Itaque Populus ignorans discrimen hujus, et illius Liturgiae, similiter se gerit in ordinariis, atque in praesanctificatis. Quocirca et graviter errat, quippe in praesanctificatis verum Corpus Sacerdos in Patena defert, meritoque Populus humi procumbit, atque odorat: in aliis vero Sacrificiis, dum haec oblatio fit ante consecrationem, longius se gerat, oportet.* Idem Arcudius in subsequentibus ejusdem libri capitibus, refellit Gabrielem Archiepiscopum Philadelphiae, qui plura scripserat ad vindicandum hujusmodi Ritum. Quin etiam Goarius, *procollegato loco*, necessarium duxit, ad eumdem Ritum tuendum, opportunas quasdam rationes afferre. In recentiori editione Operis inscripti *Perpetuitas Fidei Catholicae de Sacramento Eucharistiae, adversus Claudium vindicata pag.* 68. hoc scriptum legitur; tantum abesse, ut Graeci Sacramentum Eucharistiae non adorent, ut potius sese purgare teneantur, ostendentes, quomodo recti limites non excedant, nec iisdem adorationis actibus prosequantur panem et vinum nondum consecrata, quibus ea post consecrationem venerantur. Pater le Brun non dubitavit asserere, talem esse Ritum, ut aliquo modo reformari mereatur. Tournefort *Tom.* 3. *pag.* 414. *et seq.* quum se propriis oculis vidisse referat Armenos functionem hanc peragentes, cum aliqua indignatione de ea loquitur: Chardon *loco superius notato*, ea affert, quae scripserunt Tournefortius, et Pater le Brun; deinde quaestionis punctum indecisum relinquit. Itaque Patres Concilii Zamosciae habiti anno 1720. *Decreto, de celebratione Missarum* §. 4. non dubitarunt interdicere, ne qua fiat genuflexio, aut capitis inclinatio dum Panis, Vinumque nondum consecrata a parvo Altari ad Majorem Aram transferuntur: *Prohibet Synodus, ne fiant genuflexiones, seu capitis inclinationes, dum transfertur panis oblationis a minori ad majus Altare, pro Consecratione, tempore Offertorii; praecipitque Parochis, ut Populum hac de re moneant, ne periculo idololatriae exponatur.* Illud enim Patres fortasse prae oculis habuerunt, quod in sacro Textu refertur *lib.* 4. *Regum, cap.* 18. de Ezechia Rege Juda, qui serpentem aeneum a Moyse conflatum fregit, propterea quod Filii Israel usque in eum diem thus illi adoleverant.

Procumbens Populus Sacramentum adorat.

Similiter osteraim ecclibus Panem, et Vinum veneratur in majori Introitu.

An ipsis Orientali Synodali sanctione prohibeantur.

§. 34. Haec sunt, quae nobis licuit colligere ex libris Authorum, qui de hoc Ritu tractarunt. Nunc autem ea subjiciemus, quae circa eumdem Ritum animadversa et constituta fuerunt, tum in Congregationibus sub Urbano VIII. coactis, tum in iis, quae nostris temporibus habitae sunt, et quarum Decreta Nos ipsi subinde approbavimus.

Acquiens Congreg. judicium ea de re.

§. 35. Primum itaque illud prudenter animadversum fuit, functionem hanc majoris Ingressus omnino tollere, atque interdicere, (quod caeteroquin, ut dici solet, falcem ad radicem misisset) rem fore Ecclesiae Graecae permolestam, nec consentaneam institutis Ecclesiae Latinae, quae Graecos Ritus in Ecclesia Graeca, quantum potuit, servare semper studuit: idque eo vel maxime, quod antiqua est hujusmodi caeremonia; quaeque in ea servatur solemnitas, ita explicari consuevit, ut triumphalem referat ingressum Christi, quum ex Bethania Jerusalem vehit; quemadmodum scripsit Germanus Patriarcha Constantinopolitanus, hac ipsa de re agens: *Tunc enim pluri-*

Excludit. temperamentum tollendi functionem. Majoris Introitus atque ita et memoratos obsequii actus.

ma turba, et Hebraeorum pueri, tanquam Regi, et mortis victori, sensibiliter hymnum referebant, spiritualiter autem Angeli cum Cherubim ter sanctum persolvebant hymnum; deinde subjungens, per minorem Ingressum significari humilem adventum Filii Dei in hunc mundum.

Differentia eorum quae in diversis function. decantantur Populo errandi periculum.

§. 36. Secundo loco animadversum fuit discrimen, quod intercedit inter ea, quae canuntur in translatione Praesanctificatorum, atque ea, quae Clerus concinit in Processione majoris ingressus. Hic enim dicitur: *Ut Regem universorum excepturi;* quae verba non Regem praesentem indicant, sed postea venturum. In illa autem, omisso hymno Cherubico, sequentia verba ingeminantur: *Ecce Sacrificium mysticum et consummatum.* Adeo ut unusquisque, modica etiam intelligentia praeditus, inter unam, et alteram functionem discernere valeat, dum in translatione Praesanctificatorum, Jesus Christus sub Panis speciebus praesens exhibetur; in caeremonia vero majoris ingressus, idem Dominus indicatur, non veluti praesens sub speciebus Panis et Vini, sed ut proxime adfuturus, postquam nimirum consecrationis verba a Sacerdote prolata erunt.

Aliae observationes vindicantes memoratos actus ab omni nota cultus illegitimi. Prima; Recta agentium fides.

§. 37. Tertio perpensum fuit, quod si Graeci in rebus sacris edocti, perspectum habent, sub Panis et Vini speciebus, dum major ingressus ducitur, nondum existere Corpus et Sanguinem Domini; iidemque norunt, quod ignorare non possunt, Latriae cultum soli Deo deberi; nemo jure suspicari poterit, hanc illis esse mentem, ut per exteriores venerationis actus, quos ad ingressum Oblatorum exercent, Latriae cultum erga species non adhuc consecratas exhibeant: quum eaedem exterioris obsequii significationes aliquando erga Creatorem, aliquando vero erga res creatas exhiberi soleant; (quemadmodum in Scripturis Sanctis legitur, Abrahamum Angelos adorasse, et Jacob non semel coram fratre Esau procubuisse, et Nathan Prophetam idem in conspectu David praestitisse), quumque adoratio Latreutica non unice in actibus externis consistat, sed praesertim in interna affectione animi, qua hujusmodi actus eliciuntur. Praeterea si Graeci in Missa Praesanctificatorum, iisdem exterioris adorationis actibus prosequuntur Panem, qui consecratus est, simulque Vinum in Calice contentum, quod consecratum non esse constat; nec ideo iis objicitur, quod in praedicta Missa Praesanctificatorum, pari Latriae cultu adorent Panem consecratum, et Vinum mere benedictum; quia scilicet extrinsecae actiones ab interno animi sensu diriguntur, ita ut pro varia mentis intentione, unus idemque actus, nunc quidem Latriae adorationem, nunc autem minoris obsequii significationem importet; ex hoc ipso satis evincitur, quod quamvis etiam Graeci, dum major procedit Ingressus, in conspectu Panis, et Vini, quae nondum consecrata circumferuntur, eosdem ederent externos adorationis actus, qui erga Eucharisticum Panem, et consecratum Calicem exhiberi solent; non ideo jure affirmari posset, communem panem, vinumque non consecratum, Latriae cultu ab iis adorari: quum omnia metiri oporteat ex interiori animi sensu, cujus ea vis est, ut eosdem externos actus post Consecrationem quidem dirigere possit ad eliciendam adorationem Latreuticam erga Eucharisticum Panem et Vinum; eosdemque, ante Consecrationem, ad solemnem Oblatorum Ingressum exercendo, Latriae cultum ab illis excludere valeat. Ita ad rem nostram apposite disserit Leo Allatius in *suo Tractat. de Missa Praesanctificatorum num. 8. Cultus hic non dicitur Latria, quae soli Deo debetur, sed qualem veneratio creaturarum exposcit: Gestus enim exterioris reverentiae, capitis scilicet delectio; manuum oscula, in modum supplicantium complicatio, extensio, elevatio, et similia, nec non in genua procumbere, et prosternere se in terram, non solum adorationi Dei, sed creaturarum etiam attribuitur; nec in eo error committitur, dummodo Deum Creatorem a creatura, et creaturam excellentiorem a minus excellente, mente distinguamus. Per externos ergo corporis gestus, cultus Deo exhibitus in adoratione, non ob naturam ejusmodi actuum, sed ob intentionem, qua usurpantur, cum alias ex sola natura sint indifferentes, latria infertur. Interior enim voluntas atque intentio conciliandi per hos externos actus existimationem divinam, facit, ut sint materia cultus divini, atque adeo ut per illos adoratio Dei exterior exerceatur, Divinum cultum tribuens.* Sanctus Thomas 2. 2. *quaest.* 84. *art.* 82. *in Respons. ad secundum* ita docet: *Adoratio principaliter quidem in interiore Dei reverentia consistit; secundario autem in quibusdam corporalibus humilitatis signis; sicut genuflectimus, nostram infirmitatem designantes in comparatione ad Deum; prosternimus autem nos, quasi profitentes, nos nihil esse ex nobis.* Cujus

Altera; Interdum actus per se indifferentes.

Tertia; Latriae cultum non actus sed affectus facit.

doctrinam explicans Sylvius *ad citat. art.* 2. haec subdit: *Decet, adorationem principaliter in interiore Dei reverentia consistere, secundario vero in quibusdam signis corporalibus. Quod adeo verum est, ut inter signa corporalia nullum fere sit obsequium, seu officium, quo non tantum Deo, sed etiam creaturae cultus exhiberi queat; ac proinde ex intentione colentis desumi debeat cultus externi distinctio. Nam si ei sit animus, de eo, quem per externum obsequium honorat, excitare opinionem Deo soli convenientem, atque illum honorare, ut summum, tunc ejusmodi officium pertinebit ad cultum Divinum: si autem sit intentio eum venerari ut creaturam excellentem, Deoque amicam, pertinebit ad cultum Duliae, vel Hyperduliae. Dixi, fere; nam de Sacrificio etiam externo, quod soli Deo possit offerri, non est dubium.* Itaque Sylvius unicum exterius signum, quod necessario Latriae cultum importet, externum Sacrificium esse asserit, quod soli Deo offerri certissimum est, sicut etiam fuse demonstrat idem D. Thomas 2. 2. *quaest.* 85. *artic.* 2. Quapropter in Actibus Apostolorum legimus, Laudicenos, quum Paulum, et Barnabam Deos esse autumassent, statim de offerendo iis Sacrificio cogitasse. Eamdem omnino doctrinam tradit Suarez *in* 3. *part. Divi Thomae Tom.* 1. *quaest.* 25. *art.* 2. *disput.* 61. *sect.* 4. ut ex sequentibus illius verbis deprehenditur: *Actus exteriores non sunt ita ex se determinati, quin tam ad venerandum Deum, quam ad honorandam Creaturam exerceri possint etc. Quo fit, ut distinctio Latriae soli Deo debitae, ab adoratione Creaturae, in his externis actibus, potissimum ex interiori intentione pendeat.* Et quamvis idem paulo inferius subjiciat, exteriorem actum, non solum ob internam agentis voluntatem, adorationis Divinae naturam induere, sed talem quoque evadere, ac dici posse, si hujusmodi significatio exteriori illi actui tributa sit ab eo, qui tali potestate et auctoritate polleat: *Attendenda est, praeter intentionem internam, publica impositio; nam si haec signa, sufficienti auctoritate, et potestate, ad significandum Deum, et cultum, sunt imposita, solum ad Divinum cultum usurpari possunt, et, si creaturis communicetur talis cultus, erit idololatria saltem exterior, si non ex animo, neque ex falsa aestimatione fiat.* Haec tamen doctrina ad id, de quo nunc agimus, aptari non potest; quum nullibi reperiatur, auctoritate publica statutum fuisse, ut exteriores illi actus, qui supra descripti sunt, quique a Graecis fiunt, dum major Ingressus per Ecclesiam procedit, pro actibus et signis cultus Latriae haberi debeant.

Sacrif. externum Creaturae offerri nunquam licet.

§. 38. Quarto demum, quum in Congregatione super correctione Euchologii habita die 5. Septembris 1745. proposita fuerit quaestio; an abolendus, seu emendandus foret Ritus Ingressus majoris, de quo hucusque sermonem habuimus, omnibus mature discussis atque perpensis, constitutum denique fuit, nihil esse innovandum; idque subinde approbatione nostra firmatum extitit. Nec alia profecto fuit sententia Congregationum, quae sub Urbano VIII. hanc ipsam quaestionem examinarunt. Placuit tamen consilium prudenter exhibitum, ut monerentur Episcopi, aliique animarum curam gerentes, et quorum ea est inspectio, ut rudem populum docere non praetermittant, quod dum sacra Dona a Prothesi ad Aram majorem solemni ritu transferuntur, quum ea nondum sint consecrata, sub eorum speciebus nequaquam existit Corpus, et Sanguis Domini nostri Jesu Christi, prout futurum erit post peractam Consecrationem; ideoque exteriores illi venerationis actus, qui erga praefata Dona nondum consecrata exhibentur, non ea ratione peraguntur, ut cultus Latriae soli Deo debitus iisdem praestetur, sed ut inferioris speciei cultus exerceatur, cujus objectum est, futura transubstantiatio eorumdem Donorum in Corpus et Sanguinem Domini. Non absimili methodo usi sunt Tridentini Concilii Patres, quum actum fuit de veneratione cultuque Sacrarum Imaginum; decernentes nimirum, ut nihil immutata hac in re antiqua Ecclesiae disciplina, onus esset Episcoporum; aliorumque, quibus docendi munus est demandatum, Christianam Plebem erudire de omnibus, quae circa hujusmodi cultum tenenda, et servanda sunt, uti videre est in praedicti Concilii *sess.* 25. *Decreto de invocatione, et veneratione, et Reliquiis Sanctorum, et Sacris Immaginibus*. Quodque ad rem nostram propius spectat, Goarius *loco superius citato* consilium similiter dedit; ut minime abrogaretur Ritus Majoris Ingressus, sed ut populus opportunis documentis instrueretur: *erudienda est certe rusticae plebis illius fides; devotio nunquam extinguenda, aut cultus ille externus omnino comprimendus.* Similiter Pater Philipus de Carboneano *in Appendice ad Tract. P. Antoine de Eucharistia* §. 3. ita con-

Congreg. conclusio Nihil esse innovandum; a Pontif. approbatur.

Prudens tamen cautio superaddita, ad quodcumque periculum removend.

Consimili norma desumpta est a Conc. Trid Decreto de Sacris Imaginib.

cludit. *Nihil ergo in hoc est reprehendendum, sed Gens illa rudis instruenda, ne Dona illa, ut Christi Corpus, et Sanguinem venerentur.* Quod quidem si a vobis, Venerabiles Fratres, Dilecti Filii, praestabitur, quemadmodum facturos vos esse confidimus, eam a vobis procul amovebitis accusationem, qua Arcudius *de Concordia lib.* 3. *cap.* 19. Episcopos Graecos sui temporis reprehendit, dicens, Populum quidam tunc in summa ignorantia versatum fuisse; sed Episcopos facile potuisse idoneis instructionibus illius caecitati remedium afferre, nisi ob humanos respectus, ab hujusmodi onere implendo abstinuissent: *Possent autem, ac deberent Graecorum Antistites diligenter monere populum, et utique concordes multum proficerent; sed quoniam vel et ipsi laborant eodem morbo, et ex ignorantia in eodem errore versantur, vel si verum nonnulli vident, timent pauci plurimos, timent terrenam perdere gloriam, et humanos favores, verentur, ne instar Haereticorum, nomen ipsorum a vulgo conculcetur; propterea ipsimet, saltem externa specie, caeterorum errorem egregie imitantur, altoque silentio omnia praetereunt, ac dissimulant; ita caeci caecos ducunt, et omnes in foveam cadunt.*

Alia functio, quae ad Prothesim, et proxime ad Majorem Instructum habetur, nimirum ablatio Panis consecr. in plures partes divisi.

§. 39. Porro Sacerdos celebrans, sacris indutus vestibus, antequam sacra Dona a minora Mensa, seu Prothesi, ad majus Altare transferatur, ad illam accedit, et Panem consecrandum dividit in plures partes. Pars major offertur, ut Deo Optimo Maximo debitus praestetur cultus, in memoriam Salvatoris Nostri Jesu Christi. Reliquae minores partes, quae *Merides* appellantur, Omnipotenti Deo similiter offeruntur; sed earum una in honorem gloriosae Virginis Dei Genitricis Mariae, altera in honorem Sancti Joannis Baptistae, Sanctorum Apostolorum, aliorumque Sanctorum, quorum nomina a Sacerdote enunciantur; alia vero pro salute vivorum, quorum etiam nomina ab eo recensentur; alia pro Defunctis, qui pariter nominatim commemorantur: alia in honorem illius Sancti, cujus Festus dies celebratur; relicta caeteroquin Sacerdoti facultate offerendi specialiter Sacrificium pro illo, aut illis, quos ipse maluerit. Ritus hujusmodi divisionis Panis in plures, prout a Nobis descriptus est, jamdudum viguisse probatur ex Typico Irenes Augustae, edito a Patre Montfaucon *Tom.* 1. *Analect. Graecor. cap.* 34. Si vero Episcopus, aut Presbyter primi Celebrantis personam sustinens cum aliis Sacerdotibus concelebret, et Diaconi quoque in Officio ministrantes assistant, non modo quilibet Sacerdos, sed unusquisque etiam ex Diaconis, Hostiam unam majorem offert, simulque minores particulas, seu *Merides*: ex quibus, si quae demum supersunt a Celebrante, seu Celebrantibus non consummatae, eae distribuuntur adstantibus, qui Eucharisticae Communionis participes fieri petunt. Haec omnia exacte describunt, et narrant Card. Bona *Rer. Liturgicar. lib.* 2. *cap.* 1. *num.* 7. Arcudius *lib.* 2. *de Concordia cap.* 9., et Goarius *ad Rituale Graecorum, in notis ad Liturgiam S. Joannis Chrys. p.* 98. *et seq.*

Host. oblatio ad Prothesim, non sol. a Sacerd. sed etiam a Diacon. fieri solet.

De Host. divisione in Conc. Florent. vindicata nulla unquam quaestio inter Catholicos.

§. 40. Nulla inter Catholicos extitit controversia circa Ritum majoris Hostiae, aliarumque minorum, quae *Merides* appellantur. Quum enim de eo Instituta fuisset quaestio in Oecumenica Florentina Synodo, adnotatum est in Actis, Archiepiscopum Mitylensem propositis interrogationibus cumulate satisfecisse. Et quamvis ibi relatus non sit illius responsionum tenor; non aliter tamen interrogationibus satisfecisse censendus est, quam ostendendo antiquitatem hujusmodi Ritus per plura saecula in Orientali Ecclesia observati, cujus ea est significatio, ut diversos innuat fines, ob quos Sacrificium offertur. *Puto dixerit, hanc esse antiquam Orientalis Ecclesiae consuetudinem, qua utitur illa Ecclesia ad declarandos varios fines Sacrificii*: sunt ipsa Arcudii verba *praefato lib.* 3. *cap.* 9. Porro nullam diximus super hoc Ritu viguisse controversiam inter Catholicos: e Schismaticis enim constat, Simeonem Archiepiscopum Thessalonicensem, in suo Tractatu *de Sacramentis*, addubitare se ostendisse de consecratione Particularum. Sed quam irrationabile fuerit illius dubium, unusquisque facile deprehendere potest. Quum enim Sacerdos ad sacrum Altare Consecrationis formam non minus proferat super majore portione, quam super minoribus particulis; quumque et illius intentio ad omnium consecrationem aeque dirigatur, et earum omnium materia ad sacramentalem transmutationem idonea sit; si portio major consecrationem recipit, profecto consecrari quoque oportet minores illas particulas, quae, ut jam diximus, *Merides* appellantur.

Temerar. dubium de portionum minorum consecratione a Schismat. excitatum.

§. 41. Controversia quidem fuit inter Catholicos circa Oblationem, quam Diaconis

Controv. vigens de Oblatione Diac.

ac dissidentes de ea Scriptorum sententias.

fieri superius innuimus. Arcudius *lib.* 3. *cap.* 17. demonstrandum sumit, id illis per sacros Canones licitum omnino non esse. Goarius ad *Euchologium pag.* 72. testatur, Oblationem Diaconalem in magna Constantinopolitana Ecclesia usu receptam non fuisse. Nec defuerant, qui contenderent, expungenda esse ab Euchologio verba quae pertinent ad Oblationem Diaconalem, utpote a Schismaticis adjecta. Contra vero Cardinalis Bona *Rer. Liturgic. lib.* 2. *cap.* 1. *num.* 7. nullum esse Canonem tuetur, qui hujuscemodi Ritui obsistat, quum sacri Canones eam quidem Oblationem excludant, quam Diaconus ad sacrum Altare facere praesumeret, non autem eam, quam ad Prothesim peragit, quippe quae nihil aliud est, quam praeparatio ad aliam a Sacerdote perficiendam in sacro Altari. Ad haec idem Cardinalis ostendit, antiquum esse Ritum Oblationis Diaconalis et a pluribus saeculis in Ecclesia Graeca observatum; cumque de eo disputatum fuerit etiam in Florentino Concilio, satisfactum fuisse Patribus ibi adunatis, per responsiones ab Archiepiscopo Mitylenensi datas. Similiter Berlendis *Tractatu de Oblationibus impress. Venetiis anno* 1743. §. 5. *pag.* 143. inter functiones Diaconorum, admittit Ritum Oblationis ad Prothesim, interdicto eisdem jure offerendi ad Altare, quod solis Sacerdotibus competit: *Illud offerendi Diacono munus attributum, intelligi de prima Particularum oblatione, dum super mensam, Prothesim vocatam, adhuc adsunt; non vero de aliis duabus oblationibus, quae a Sacerdote inter Liturgiam fiunt.*

Dispensatio, seu Consecrat. Corp. Ch. in nonnullis veteribus monum. Diacono tributa, quid importet.

§. 42. Sanctus Ambrosius virtutem Sancti Laurentii praedicans, qui, Diaconus quum esset, una cum Sancto Sixto Pontifice ad martyrium duci exoptabat, sic eum loquentem inducit: *Experire utrum idoneum Ministrum elegeris, cui commisisti Dominici Sanguinis dispensationem.* Scimus quidem nonnullos Codices, pro verbo *dispensationem*, hoc aliud habere: *consecrationem:* At consecratio hoc loco nihil aliud significat, quam ministerium, sive assistentiam Sacerdoti consecranti praestitam: *Nobis Diaconis consecratio illius salutaris Hostiae committitur, non ut conficiamus, sed ut conficientibus humiliter assistamus;* ait Petrus Blessensis *in sua Epist.* 123. Nec absimilis est explicatio Petri Cantoris apud Menardum *in notis et observationibus ad librum Sacramentorum S. Gregorii pag.* 287. Subdiaconis enim vetitum semper fuit Eucharistiam populo ministrare, sive sub specie Panis, sive sub specie Vini; juxta Canonem Laodicenum XXV. et in eum notas Balsamonis, Zonarae, et Aristeni: uti videre est apud Beveregium *Tom.* 1. *pag.* 464. Non sic autem Diaconis, quibus olim specialiter demandata erat sola Dominici Sanguinis distributio, quae deinde, ob enatos quosdam abusus, ipsis etiam adempta fuit: uti demonstrat Cotelerius ad *Capit.* 13. *lib.* 8. *Constitutionum, quae Apostolicae dicuntur Tom.* 1.

Diaconalis Oblatio ad Prothesim intacta servatur, et quare?

§. 43. Jam vero in Congregationibus habitis tam sub Urbano VIII. quam nostris hisce temporibus, minime praetermissum fuit examen propositae quaestionis; utrum tollenda esset Oblatio, quae a Diaconis fiebat ad Prothesim in ea autem, quae habita est die 3. *Januarii anni* 1745. rescriptum fuit, Nobis deinde approbantibus, *nihil esse innovandum.* Validiores enim atque firmiores visae sunt rationes huic Ritui faventes, per Cardinalem Bonam allatae, quam illae, quas ad oppugnandum eumdem Ritum congessit Arcudius. Itaque in nova Euchologii editione intactus relictus est Oblationis Diaconalis Ritus. De qua licet nulla mentio fiat in eo capite secundi Moniti, de quo hucusque egimus, Nos tamen hic aliquid circa eam inserendum duximus; tum quia una est e sacris actionibus, quae ad Prothesim fiunt, quaeque praecedentis sermonis objectum fuerunt; tum quia nullam elabi sinimus occasionem, qua Vobis, Venerabiles Fratres, Dilecti Filii, magis magisque testatum fiat, nequaquam infensam esse vestris Ritibus Romanam Ecclesiam, quia potius eam pro viribus id agere, ut inviolati serventur ii, qui errorem nullum, nihilque indecorum contineant.

Tertium Monitum de Sacr. Extremae Unctionis.

§. 44. Tertium modo se se offert Monitum, duabus partibus constans, et sequentibus verbis conceptum. *Praeterea meminisse debent Sacerdotes, Sacramentum Sancti Olei, quod Euchelaeon dicitur, a Christo esse institutum, tanquam coelestem medicinam, non pro animae tantum, sed etiam pro corporis salute; solis proinde infirmis administrandum, non autem bene valentibus; et in eo quidem tempore, in quo sibi constant, et sui compotes sunt; ut ita majorem Sacramenti gratiam recipiant, si cum Fide ac devota voluntate accedentes, Oleo Sancto ungantur. Item sciendum est, quod quamvis Orientalis Ecclesiae Pontifices in conficiendo Sacro Chris-*

mate pluribus de more aromatibus utantur, necessaria tamen Sacramenti materia sunt oleum, et balsamum, quibus, secundum antiquum Ecclesiae Orientalis morem, aliae aromatum species recte admiscentur, si juxta praescriptum adsint. Verum si earum quaedam desint (dummodo oleum et balsamum adsint) tanquam non necessario ad Chrismatis materiam, rite omnino Sanctum Chrisma conficitur.

Varia nomina quibus Sacr. illud a Latinis Graecisque designat.

§. 45. Sacramentum hoc, quod a Latinis *Extrema Unctio* dicitur, eodem plane nomine a Graecis appellatum legitur in Concilio Generali Lugdunensi secundo, ex Orientis, et Occidentis Praesulibus coacto, anno Domini 1274. cujus Acta leguntur in Collectione Hardoini *Tom. 7. pag.* 695., quum scilicet Latini simul et Graeci formulae Fidei communibus sententiis probatae subscripserunt. Dicitur etiam a Graecis Sacramentum hoc, Oleum consecratum, et sanctificatum precibus Sacerdotum, atque perfectio, seu consummatio Sacramenti Poenitentiae. In Euchologio Goarii *pag.* 346. *numer.* 42. *et pag.* 349. *numer.* 1. nominatur *Euchelaeon*: idemque nomen a Scriptoribus sequioris aevi usurpatum legitur, uti videre est apud Georgium Pachymerem *lib.* 6. *Histor. Palaeol. cap.* 32., ubi Possinus idem quoque notavit, *lib.* 1. *Glos. pag.* 386. apud Gabrielem Philadelphium *De Sacramento Euchelaei*, et *Tom.* 1. *Actorum Ecclesiae Orientalis pag.* 338. Praeterea nonnunquam, licet raro, idem Sacramentum a Graecis nuncupatum invenitur *Heptapapadum*, quemadmodum legitur in Synodo Constantinopolitana, sub Patriarcha Joanne Vecco habita anno Domini MCCLXXVII. *in dicta Collectione Harduini Tom.* 7. *pag.* 758. *B.*, ubi idem Patriarcha, amplectens confessionem Fidei in Lugdunensi Concilio statutam, ita ad Romanum Pontificem Joannem XX., dictum XXI., scribit: *Extremam Unctionem etiam ipsam recipimus similiter cum aliis Sacramentis, quae et a nobis celebrata, Heptapapadum nominatur*, idest Officium septem Sacerdotum; hoc quippe modo a Graecis Sacramentum illud ministratur.

Nonnullis de hoc Sacr. alibi videnda, indicant.

§. 46. Nos hic nihil dicemus de hujus Sacramenti institutione a Christo facta, aut de illius effectu; nihil de legibus circa illius ministrationem servandis, ut scilicet solis Fidelibus graviter aegrotantibus, non autem bene se habentibus, ministretur, neque tamen expectetur tempus illud, quo aeger jam suae mentis compos non est; nihil praeterea de quibusdam Ritibus Ecclesiae Graecae, in qua videlicet Oleum Infirmorum, non solum ab Episcopo, ut apud Latinos, sed etiam a simplice Presbytero benedicitur, et Sacramentum extremae Unctionis, non ab uno tantum, sed a pluribus simul Sacerdotibus ministratur; quum de his omnibus plura tradiderimus in nostro Tractatu *de Synodo Dioecesana noviss. edit. lib.* 8. *a cap.* 1. *ad tot. cap.* 8. Sed ad illustrandam tantummodo priorem partem hujusce tertii Moniti, hoc adjiciemus, quod quum et olim sub Urbano VIII. et superioribus Pontificatus nostri annis, disceptatum diu fuerit, an a Graeco Euchologio delenda essent quaedam verba, quae innuere videntur, licitum esse, hoc Sacramentum etiam bene valentibus ministrare; in Consessu habito *die* 3. *Septembris anni* 1747. definitum fuit, deindeque a Nobis probatum, ut nihil in Textu immutaretur; sed quae necessario servanda erant, adnotarentur in Monito, quod initio Euchologii praeponeretur; id quod est factum per verba superius exscripta, monendo Graecos Sacerdotes, ne Sacramentum Extremae Unctionis ministrent bene valentibus, sed iis dumtaxat, qui gravi morbo laborant. Porro nihil necesse visum est Euchologii Textum hic mutare; propterea quod, illius verbis undequaque perpensis, apparuit, rectum illis sensum, sanumque interpretationem tribui posse. Neque enim ibi dicitur, ut Sacramentum ministretur iis, qui bene valent, sed ut il quoque inungantur, qui ad Ecclesiam se conferunt; id quod percommode intelligi potest de iis etiam, qui, licet gravi morbo affecti, possunt nihilominus ad Ecclesiam vel peditus suis accedere, vel aliorum ope deferri; ibique, ut propriae devotioni magis satisfaciant, Extremae Unctionis Sacramentum sibi ministrari postulant; cujusmodi exempla in ipsa quoque Occidentali Ecclesia non desunt, uti videre licet apud Marteue, *de antiquis Ecclesiae Ritibus lib.* 2. *cap.* 7. *art.* 2. *num.* 7. *et* 8. Et penes Mabillonium *in Praefatione ad Saeculum primum, in Actis Sanctorum Ordinis Benedictini* §. 9. *num.* 101.

Graeca Euchologii verba, de Sacr. minister. iis, qui ad Ecclesiam veniunt, in quaest. revocata.

Justa interpretatione explicantur ac retinentur, adjecto praesenti Monito.

§. 47. Cohaerentia sunt cum hac prima parte tertii Moniti duo haec, quae advertenda subjicimus. Primum, quod quamvis Graecis diserte vetitum fuerit, Extremae Unctionis Sacramentum aliis conferre, praeterquam aegrotis, et quidem gravi morbo laborantibus;

Subject. capax Extremae Unctionis Christifid. graviter aegrotans.

iisdem nihilominus interdictum non est, quominus Oleo lampadis, quod ad sanandas infirmitates in Ecclesia asservatur, inungant Energumenos, aliosve, qui vel devotionis gratia, vel ut aliquo incommodo liberentur, hujusmodi Unctionem petunt; quum Oleum in lampade asservatum, nequaquam ab Episcopo, aut Sacerdote consecratum sit, ad effectum utendi eo in Extremae Unctionis administratione. Haud ignoramus, postulatum alias fuisse, ut Graecis permitteretur, Extremae Unctionis Oleo extra gravis infirmitatis casum sese inungere, absque eo quod Sacramentalis forma a Sacerdote pronunciaretur; ea scilicet ratione allata, quod per solam applicationem Materiae, Sacramentum minime conferretur, quum ad id necessaria omnino sit simultanea Formae prolatio. Verum nec id receptum fuit, nec recipi ullo modo potest; quum minime liceat Sacramentum a Christo institutum in arbitrariam quamdam, licet piam, caeremoniam convertere; ut etiam recte observat Pater de Carboneano *in Appendice ad Tractatum P. Antoine de Extrema Unctione* §. 4. *pag.* 661. et quamvis, pro eo quod pertinet ad Latinam Ecclesiam, Quintaduenas *in Tract.* 5. *de Extrema Unctione, singular.* 11. asseruerit, licere Parochis mittere ad aegrotos, aliosque petentes, Oleum Sanctum Infirmorum, ad hoc ut eo in suis infirmitatibus se liniant; nihilominus si quis hoc facere attentaret, gravibus poenis a Tribunali Ecclesiastico plecteretur, vel tanquam abutens Sacramento Ecclesiae, vel tanquam suspectus non rectae Fidei circa Sacramentum Extremae Unctionis, ut opportune advertit Clericatus *de Sacramento Extremae Unctionis decis.* 70. *n.* 32.

Innunctio benevalentis, Oleo lampadis apud Graecos in usu est, non prohibetur

Non tamen licet Sacrum Oleum adhibere, quamvis non proferatur Sacram. forma.

§. 48. Alterum est, quod, stante prohibitione administrandi Sacramentum Extremae Unctionis extra gravis morbi necessitatem, quum jam definitum sit, satisfactionem, seu poenitentiam, quae a Sacerdote Confessario sacramentaliter confessis imponitur, constare potissimum debere precibus, jejuniis, et eleemosynis (quemadmodum habetur in Decreto a fel. record. Eugenio PP. IV. pro Instructione Armenorum edito): minime licet, Poenitenti confesso pro satisfactione seu poenitentia imponere, ut Extremae Unctionis Oleo inungatur. Invecta sane olim fuit inter Orientales hujusmodi Unctio, veluti mere caeremonialis, uti deprehenditur ex Canone LXXIV. ex iis, qui in versione Arabica Nicaeno Concilio tribuuntur, *in Collectione Harduini Tom.* 1. *pag.* 492. ubi statutum legitur, ut si quis Fidelis cum infideli muliere impudice versatus fuerit, post diuturnam peractam poenitentiam, Ecclesiae reconcilietur *per Aquam Benedictam, et Oleum Infirmorum*. Exinde vero, si fides habenda est Joanni Nathanaeli in responsione *de Moribus Graecorum*, et Francisco Richardo *de Expeditione sacra*, *c.* 12. abusus alter inductus fuit, ut poenitentibus divitibus, pro Sacramentali Poenitentia, hujusmodi sacra Unctio passim imponeretur: ex cujus satisfactionis usu, non exigua pecuniarum retributio colligebatur. Gravissimo huic absurdo occurrere non praetermisit fel. rec. Innocentius IV. Pontifex Maximus, dum in Epistola sua ad Tusculanum Episcopum ita scripsit §. 6. *Nulli per Sacerdotes, vel Confessarios, pro satisfactione Poenitentiae, Unctio aliqua solummodo injungatur*. Hoc idem statutum legitur in Synodo apud Nicosiam celebrata, in *dict. Collect. Harduini Tom.* 7. *pag.* 1714. Nosque etiam hujusmodi praeceptum instauravimus in Constitutione Nostra: *Etsi Pastoralis* §. 5. *Bullarii nostri Tom. I. num.* 57. Videatur etiam Thiers *de Superstit. l.* 8. *cap.* 6. Porro Arcudius loquens de Graecis Presbyteris, qui Poenitenti apud se confesso, sacram Unctionem poenitentiae loco imponebant, asserit eos, in ipsa unctione peragenda, Sacramentali forma uti consuevisse, idque gravibus sane verbis reprehendit, ut legitur in ejus Opere *de Concordia lib.* 5. *cap.* 4. §. *Ego praesentem*. Verum Goarius *in notis ad Euchologium pag.* 350. negat, hanc Graecis mentem fuisse, ut in ejusmodi Unctione peragenda Sacramentum conferrent: *Non ita tamen, ut unctio precibus adjuncta ex opere operato animae deleat infirmitates, sed, si quid possit, ex poenitentis tantum devotione, aut ex Sacerdotis deprecantis charitate, idest ex opere operantis, illud valet producere*. Nihilominus praefatam, qualemcumque consuetudinem ipsemet improbare non omittit; dum omnino curandum dicit, ut Graeci hanc in re ita se gerant, quemadmodum docet Sancta Romana Ecclesia omnium Christifidelium Mater, et magistra; quum praefatae unctionis usu plura, et gravia sequantur absurda, dum vel Sacramentum Extremae Unctionis confertur bene valenti, adeoque ei, qui subjectum capax hujusmodi Sacramenti non est; vel Sacramenti materia et

Multo minus Unctionem cum Sacro Oleo imponere sacrament. confessis in satisfactionem sacramental.

Caerem. Innunctio cum sacro Oleo quando, et quibus casibus apud Oriental. invecta.

An in ea Unctione peragenda prolata fuerit sacrament. forma, confessionique Sacram.

Absurda, ob quae reprobata fuit hujusmodi unctio.

forma adhibetur, ut superius indicatum fuit, absque intentione ipsius Sacramenti conficiendi et ministrandi.

Sacrum Chrisma ex quibus apud Graec. conficiatur.

§. 49. Secunda pars tertii Moniti pertinet ad Sanctum Chrisma; quod quidem a Graecis conficitur uno Oleo dumtaxat et Balsamo, sed admixtis etiam aliis aromatibus. In hac autem Moniti parte, unicuique videre licet, haud quidem interdictam esse hujusmodi aromatum permixtionem, sed illud dumtaxat tenendum doceri, in Oleo et Balsamo consistere materiam Sacramenti, adeoque, si aliquod deficiat ex aliis aromatibus admisceri solitis, nihil deesse, quod necessarium sit ad Sacrum Chrisma conficiendum.

Apud eos nulla mentio de impositione manuum in Confirmationis Sacram. ministr.

§. 50. Apud Graecos nihil praescriptum legitur de impositione manuum in administrando Chrismatis Sacramento. Morinus in suo Tractatu *de Confirmatione cap.* 4. ita scribit: *Ut Latini constantissime impositionem manuum unctioni conjunxerunt, sic Graeci non minus constanter alterum ab altero separarunt, soloque Chrismate in administratione istius Sacramenti usi sunt; manuum enim impositionis non meminerunt nec recentia Euchologia, nec antiqua*. Hoc idem constanter asserit Goarius *in Euchologio pag.* 299. *num.* 28. Renaudotius *in Opere de Perpetuitate Tom.* 5. *lib.* 2. *cap.* 12. testatur, a pluribus retro saeculis, nullum in Ecclesia Graeca reperiri vestigium impositionis manuum in conferendo Sacramento Confirmationis; suaeque assertionis Authores laudat recentiores Graecos sacra eruditione praestantes, Simeonem Thessalonicensem, Gabrielem Philadelphium, Sirinum, aliosque. Modernus Scriptor Chardon in *Historia Sacramentorum lib.* 1. *cap.* 1. *de Confirmatione*, contendit quidem, prioribus saeculis in Ecclesia Graeca adhibitam fuisse manuum impositionem in conferendo Chrismatis Sacramento, sed tamen ultro concedit, multis ab hinc saeculis, nullum illius superesse vestigium. Denique Dilectus Filius Joseph Augustinus Orsi Ord. Praed., nunc temporis Palatii nostri Apostolici Magister, in Dissertatione Historico-Theologica, quam olim edidit *de Chrismate Confirmatorio*, compluribus monumentis erudite congestis, demonstrat, materiam Sacramenti Confirmationis apud Graecos non esse manuum impositionem, sed sacrum Unguentum. Nec ideo dici

Nefas tamen est asserere in Ecclesia Graec. defecisse Confirmationis Sacram.

potest, id quod a nonnullis temere affirmatum fuit, non adesse in Ecclesia Graeca Sacramentum Confirmationis, propterea quod in ea impositio manuum deficiat. Alioquin id sequeretur, quod nemo sibi persuaserit, tot saeculorum decursu, in tam ampla Christiani Orbis parte, atque in Ecclesia non minus doctrina, quam sanctitate illustri, defecisse Confirmationis Sacramentum; ut optime ad rem nostram pergit Goarius *loco cit. At vero tam amplam et spatiosam, tam eruditam, et Apostolicarum, Ecclesiasticarumque sanctionum tenacem Christiani Orbis portionem, adeo exquisitum Sacramentum respuisse, neglexisse, vel ignorasse, pauci, me quidem judice, dicere attentabunt*.

Theolog. quaestio, de Ritu ab Apostolis servato in ministr. Confirmationis, deque ejusdem Sacram. materia.

§. 51. Caput hoc injustae atque inopportunae dissensionis inter Latinam et Graecam Ecclesiam, originem traxit a controversiis, quae inter nostrates Theologos agitari solent. Disputant hi, utrum Apostoli Sacramentum Confirmationis ministraverint per manuum impositionem, an etiam Sacro Chrismate adhibito; et quidem, ut assolet, nonnulli affirmant, quod alii negant. Disceptatur etiam inter eos, an sola manuum impositio sit materia hujus Sacramenti; nonnullis tenentibus, in ea dumtaxat consistere Sacramenti materiam; dum alii malunt in Sacro Chrismate statuere materiam remotam Sacramenti, proximam vero in illius applicatione, quae fit cum signo Crucis ad Confirmandi frontem; juxta id, quod legitur in Decreto pro Armenorum instructione ab Eugenio IV. Pontifice edito: *Secundum Sacramentum est Confirmatio, cujus materia est Chrisma, confectum ex Oleo, quod nitorem significat conscientiae, et balsamo, quod odorem significat bonae famae, per Episcopum benedicto*. Ubi etiam Pontifex loquens de manuum impositione, quae ab Apostolis hoc Sacramentum ministrandis fiebat, ita subdit: *loco autem illius manus impositionis, datur in Ecclesia Confirmatio*. Alii denique Impositionem manuum, et Chrisma simul junguat; dicentes, tam illam, quam istud, materiam esse Sacramenti Confirmationis; sed illam aeque, ac istud, materiam inadaequatam, quotiescumque seorsim considerentur; si autem simul jungantur, tunc, ajunt, in iisdem ita conjunctis materiam totalem Sacramenti consistere. Caeterum ipsam manuum impositionem, alii putant eam esse protensionem manuum, quam facit Episcopus versus Confirmandos, sub initium sacrae actionis, dum priores recitat preces: alii eamdem agnoscunt in ipso ungendi actu, quo Episco-

pus signat frontem illius, quem confirmat; cum nequeat alicujus frons unguento liniri, nisi manus eidem imponatur. Hae sunt controversiae, de quibus Theologi nostri disputant; et circa quas unicuique licet eam sequi partem, quae magis ipsi placuerit. At nemini fas est asserere, in Ecclesia Graeca non adesse Sacramentum Confirmationis. Si quis enim hanc opinionem tueretur, huic manifeste obstaret vetus Orientalis Disciplina, quam Apostolica Sedes optime perspectam habuit, nec umquam damnavit, aut improbavit; juxta quam in Graecorum Ritualibus libris nulla fit mentio de manuum impositione, tanquam materia adaequata, aut inadaequata Sacramenti Confirmationis. Quare ad evadendum hujus difficultatis labyrinthum, alio filo utendum est, quod quidem diligenter inquirenti non deerit; absque eo quod super propositione incerta, et nullibi definita, stabiliatur reprobatio alienae opinionis et sententiae, quae defensoribus orthodoxis non caret.

Licet opinionem quamlibet sequi, dummodo non negetur adesse in Graeca Ecclesia Chrismat. Sacram.

§. 52. Quod itaque extra controversiam est, hoc dicatur: nimirum in Ecclesia Latina Confirmationis Sacramentum conferri, adhibito Sacro Chrismate, seu Oleo Olivarum, Balsamo commixto, et ab Episcopo benedicto, ductoque signo Crucis per Sacramenti Ministrum in fronte suscipientis, dum idem Minister Formae verba pronunciat. Et quidem pro iis Regionibus, in quibus vera Balsami species non reperitur, haud recusarunt Romani Pontifices indulgere, ut ad conficiendum Chrisma liceret uti certo quodam fragranti succo, seu liquore, qui communiter pro vero Balsamo accipitur, ut videre est in Constitutione 180. Sancti Pii V. *in Bullario novo Romae edito Tom. 4. Part.* 3. per quam videlicet Constitutionem, Indiarum Episcopis ejusmodi Indultum conceditur; et in Constitutione 47. Sixti V. *eodem Bullar. eodemque Tom. 4. Part.* 3., ubi exposita veri Balsami penuria, ex eo potissimum proveniente, quod arbusta illa, ex quibus major illius copia educebatur; quaeque olim in Palaestina, et maxime in Valle Jericho frequentia erant, a Turcis excisa, et radicitus extirpata fuerant; conceditur Archiepiscopis et Episcopis Lusitaniae, ut in conficiendo Sacro Chrismate, adhibere possint Balsamum, ex Brasilia, aliisque novi Orbis, Indiarumve Regionibus allatum; eaque in re Pontifex suorum Praedecessorum Pii IV., et Gregorii XIII. exempla sequi se profitetur. Quorum sane Pontificum providentiam collaudat Morinus in suo opere posthumo *de Sacramento Confirmationis pag.* 35. In Ecclesia Graeca similiter Confirmationis Sacramentum confertur, adhibito Sacro Unguento, quod compositum est ex Oleo Olivarum, et Balsamo, ac insuper ex aliis fragrantium herbarum speciebus, quae sunt numero vigintitres, adjecta quoque aliqua vini portione. Praedictas omnes herbas odoriferas accurate enumerat Habert *in librum Pontificalem Ecclesiae Graecae, observat.* 5. *ad Ritum Chrismatis*, et Pater Berti *Tom.* 7. *suae Theologiae lib.* 32. *cap.* 5., qui tamen subdit, difficile admodum sibi videri, omnes illas herbas ab Haberto indicatas sacro Unguento a Graecis infundi, quum nonnullae ex illis incognitae sint, ita ut vix aliqua earum mentio extet in lexicis, et in libris Authorum, qui de plantis herbisque tractarunt. Sed quidquid sit de his, quum antiquus sit usus commiscendi has herbas Oleo, et Balsamo, intactus relictus est ritus in Monito, de quo nunc agimus; admonitis tantummodo Graecis, ne aliud quidpiam ad materiam Sacramenti necessarium putent, praeter Oleum et Balsamum; utque proinde validam agnoscant hujus Sacramenti ministrationem, quae fiat cum Oleo et Balsamo ab Episcopo rite benedictis, etiamsi aliquae forte defuerint ex illis herbis, quae, juxta eorum ritum, in sacri Unguenti compositione admisceri solent. Sapienter etiam, et magna cum ratione, in Synodo Zamosciana habita anno 1720. animadversum fuit a Patribus §. 2. *de Confirmatione*, quidquid herbarum Balsamo adjiciatur, cavendum esse, *ut maxima pars Chrismatis semper sit Oleum Balsamo mixtum*.

Quaestionibus remotis, traditur quid tuto sentiendum et tenendum sit, de Sacramento Confirm. in Latina Ecclesia.

§. 53. Expensa jam secunda parte tertii Moniti, nonnulla hic, appendicis loco, subnectemus, quae nec inopportuna, nec a proposito aliena jure censeri poterunt, quum et ejusdem Sacramenti Confirmationis doctrinam respiciant, et ad Euchologii correctionem pertineant.

Appendix ad tert. Moniti.

§. 54. Forma Sacramenti Confirmationis in Graeca ecclesia, juxta communem receptamque sententiam, sequentibus verbis continetur: *signaculum Doni Sancti Spiritus*; quae verba pronunciantur ab eo, qui Sacramentum ministrat, dum suscipientis fronti cum sacro Unguento Crucis signum imprimit; uti colligitur ex Canone 7. Concilii Constantinopolita-

Forma Sacram. Confirm. apud G. Signacul. Doni Sancti Spir.

ni I., in *Collectione Harduini Tom.* 1. *pag.* 811., atque ex illius Canonis verbis recte perpensis infert Bessarion Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalis *in suo Opuscolo de Eucharistia*, quod impressum habetur in Bibliotecha Patrum *edit. Lugdunen. Tom.* 26. *pag.* 765. *Secunda Oecumenica Synodus, verba, quae sacrum Chrisma perficiunt, tradens in septima Canone, ita inquit: Obsignantes, hoc est sacratissimo Chrismate eos chrismantes, dicimus: Signum Doni Spiritus Sancti: et haec verba, secundum eos, Chrismatis Sacramentum perficiunt.* Quamvis autem haec Cardinalis assertio oppugnata fuerit a Lupo *in notis ad Canonem* 95. *Concilii Trullani*, vix tamen erit, ut Lupi sententia plures inveniat suffragatores, prae sententia Cardinalis Bessarionis, ut optime advertit Arcudius *lib.* 2. *cap.* 7., ubi post relatum Bessarionis effatum, haec subdit: *Hactenus Bessarion; quo certe, quae fiunt in Ecclesia Orientali circa Sacramentorum administrationem, praestantius callere poterat nemo.* Arcudio consentit Goarius *in notis ad Euchologium pag.* 301. *num.* 31. Item Habert *in suis notis ad Pontificale Graecorum Observat.* 4. n. 2. Et, omissis aliis, qui facile cumulari possent, satis hic erit afferre, quae habentur in Synodo Zamosciae, ubi agitur de Sacramento Confirmationis: *Forma, quam probata, et schismate ipso antiquiora laudant Euchologia, haec est Signaculum Doni Spiritus Sancti, amen: eaque semel dumtaxat, simul cum ipsa Unctione proferri debet.*

Ex decr. Sancti Methodii de reconciliandis Apostatis et ex nonnullis Euchologiis, dubium ingeritur de iteratione Sacramenti.

§. 55. Celebre est in Ecclesia Graeca Decretum Sancti Methodii Patriarchae Constantinopolitani, qui medio circiter nono saeculo floruit, ac semper in id maxime incubuit, ut aberrantes ad sanctae unitatis gremium revocaret. In quo Decreto quum illud statutum reperiatur, ut, qui ab Ecclesia desciverunt, deindeque ad illius sinum revertuntur, sequenti ratione recipiantur: *Oratione completa, sacro unguento accepto, secundum baptizatorum consuetudinem, illum injungit, Crucis signo expresso in fronte, et oculis, et naribus, et ore, et duabus auribus, et manibus, et pectore, et scapulis, dicens: Signaculum Doni Spiritus Sancti*, hinc oritur magni sane momenti difficultas, dum alterutrum dicendum videtur; aut scilicet ea verba: *Signaculum Doni Spiritus Sancti*, non esse in Ecclesia Graeca formam Sacramenti Confirmationis; aut in eadem Ecclesia Graeca Sacramentum hoc iterato conferri iis, qui jam semel ipsum, et quidem valide, susceperunt, si deinde, post apostasiae crimen, ad Ecclesiam reverti velint; quod sane contrarium est receptae sententiae, quae pro inviolabili regula habetur, ut Sacramenta, quae characterem imprimunt, iterari nequeant iis, qui semel valide ea susceperunt; juxta definitionem Tridentinae Synodi *Sess.* 7. *de Sacramentis in genere Can.* 9. Nec quicquam prodest confugere ad supra citatum Canonem 7. Concilii Constantinopolitani I., quo statuitur, ut sacro Chrismate reconcilientur Ariani, Macedoniani, Novatiani, et Apollinaristae quum ab haeresi conversi ad Ecclesiam se se recipiunt. Hujus namque Canonis sanctio praenominatos tantummodo Haereticos respicit, qui Sacramentum Confirmationis, aut nullo modo, aut invalide conferebant. At Sancti Methodii decretum generale est, eosque omnes complectitur, qui post defectionem ad Ecclesiae sinum redire cupiunt. Quum autem in quibusdam Euchologiis, ubi de poenitentium reconciliatione agitur, eadem legantur praescripta, quae habentur in Decreto Sancti Methodii, sequitur, ut eadem difficultas, quae circa Decretum hujusmodi offenditur, in praejudicatis etiam Euchologiis occurrat.

Variae de eo Decr. opiniones minus tutae.

§. 56. Incredibile est quantopere se torqueant Scriptorum ingenia, ut propositae difficultati satisfaciant. Sunt qui asserunt, Decretum illud nequaquam conditum fuisse a S. Methodio Patriarcha Constantinopolitano, qui, ut superius innuimus, floruit anno Christi DCCCXLII., sed ab alio quodam Methodio Patriarcha schismatico, qui Urbis Regiae Sedem occupabat anno MCCXL. Sed quum Goarius *in notis ad ipsum Decretum*, quas addidit ad Calcem Euchologii a se illustrati *pag.* 698., testetur se complura vidisse monumenta temporibus hujusce Methodii antiquiora, quae illud ipsum Decretum Sancto Methodio Patriarchae tribuunt; hoc satis est ad demonstrandam responsionis hujusce levitatem. Sunt alii, qui et admittunt verba illa; *Signaculum Doni Spiritus Sancti*, esse formam Sacramenti Confirmationis; et agnoscunt, juxta Decretum S. Methodii; quoties Apostatae conversi in unitatem Ecclesiae recipiebantur, eadem verba proferri debuisse, dum poenitentes sacro unguento ongebantur; sed tamen putant non ipso affirmari posse, Sacramentum Confirmationis collatum fuisse iis, qui jam semel illud susce-

perant; quum ad collationem Sacramentorum necessaria sit intentio Ministri; in ea autem actione satis appareat non fuisse Ministri intentionem, ut Sacramentum conferret, sed ut Apostatam conversum Ecclesiae reconciliaret. Hac responsione utitur Du Hamel *Theologiae Tom.* 6. *edit. Paris. ann.* 1605. *pag.* 383., eamque innuunt quoque Goarius *in notis ad Euchol. pag.* 598. §. *verum potuisset*, Tournely *in Tractatu de Confirmatione, circa finem, ubi ad objecta respondet, pag.* 612. *et seq. juxta editionem Parisien.* et Assemanus Junior *Codicis Liturgici Lib.* 3. *De Confirmatione pag.* 63. Verum aliis pluribus responsio haec non probatur, et praesertim Juveino *De sacramentis Dissert.* 3. *de Confirmatione, quaest.* 7. *cap.* 1. *art.* 1. §. 1. qui observat primo, nullum adduci Graecum monumentum, ex quo inferri possit, eum, qui Apostatam reconciliat, dum sacro Unguento illum ungit, et profert verba, quibus continetur forma Sacramenti Confirmationis, animum habere a collatione Sacramenti alienum: deinde, nequaquam recte agere, quin immo peccare Ministrum, qui sacramenti materiam, et formam ei applicat, qui eidem suscipiendo idoneus non est, etiamsi Sacramentum ei conferre non intendat. Alii denique advertentes, priorum saeculorum monumenta testari, in Occidentali Ecclesia, reconciliatos aliquando fuisse Apostatas per manuum impositionem, fatentur quidem nunc temporis vetitum esse Confirmationis Sacramentum iterato conferre iis, quibus semel valide collatum fuerit; at olim non ita se rem habuisse ajunt; proindeque concludunt, non adeo mirum videri debere, si in Decreto Sancti Methodii, quod pertinet ad Orientalem Ecclesiam, praescribitur, ut Apostatae reduces iterum Sacramento Chrismatis confirmentur, quantumvis alias id ipsum valide susceperint. At minime tutum est hoc etiam systema. Quum enim nonnulla ex indicatis monumentis diserte testentur, Apostatas receptos fuisse *sola manuum impositione*, si quis hanc ipsam putat fuisse collationem Sacramenti Confirmationis, hoc probare tenetur, sola manuum impositione, nullaque Unctione adhibita, Sacramentum istud tunc temporis collatum fuisse. Si quis autem dixerit (quod aliquo etiam exemplo fulcire posset), una cum impositione manuum, sacram quoque Unctionem in hujusmodi poenitentium reconciliatione adhibitam fuisse, illud nihilominus, ad evincendam iterationem Sacramenti, ostendendum illi supererit; an aliqua, et quaenam verborum formula proferri soleret ab eo, qui et manus imponebat, et Chrismate ungebat. Marcus Rhemensis *in Tractatu de variis Capitibus Ecclesiae c.* 18. plures recenset species impositionis manuum. Hoc ipsum accurate praestitit auctor Glossae *in Can. Manus impositio*, 1. *quaest.* 1. Duos celebres viri, Sirmondus *in suo Antirrhetico secundo, cap.* 5. et Morinus *de Sacram. Confir. cap.* 12. *pag.* 56. et iterum *in Tract. de Poenitentia lib.* 9. *cap.* 9. et 10. existimant, impositionem manuum, de qua nunc loquimur, fuisse confirmatoriam. At Petrus Aurelius contendit, eamdem in reconciliandis haereticis adhibitam, meram fuisse caeremoniam, non vero alicujus Sacramenti collationem. Et hanc quidem sententiam amplectuntur Lupus *in Can.* 7. *Constantinopolitanum Tom.* 2. *pag.* 46. *et seq.* Arcudius *libr.* 2. *cap.* 18. Suarez *in* 3. *part. Divi Thomae Tom.* 3. *quaest.* 72. *disput.* 34. *sect.* 1. §. *Unde est tertia responsio, et disput.* 36. *art.* 11. *sect.* 3. §. *Ad rationem dubitandi*. Quapropter Witasse *in suo Tract. de Sacram. Confirmat.* post relata monumenta omnia, quae alterutri opinioni favere possunt, denique *pag.* 63. utramque in sua probabilitate relinquit; eademque prudentia se gerit Author additionum ad Estium *in lib.* 4. *Sentent. dist.* 5. §. 16. *litt. B. p.* 87.

Applicat materiam Sacram. cum prolatione formae, exclusa intentione confic. Sacram. nec praesumitur, nec sicuti est.

Impositio manuum, ubi non constat de Unctione, et prolatione Formae, non probat collationem Sacram. Confirm.

§. 57. Alia itaque ineunda est ratio, ut satisfiat praedictae difficultati, quae oritur ex Decreto S. Methodii, et ex his, quae in aliquibus Euchologiis, cohaerenter ad idem Decretum, adnotata reperiuntur. Et primum quidem, quod ad Decretum attinet, relatum idem legitur in Annalibus Ven. Cardinalis Baronii, *ad annum Christi* 842. sed diverso plane modo, ac ab aliis refertur, quamque a Nobis superius conscriptum fuit. In eo enim, quod refert Baronius, minime praescriptum legitur, ut in Apostatae reconciliatione proferantur verba: *Signaculum Doni Sancti Spiritus*, licet praescribatur Unctio cum sacro Unguento peragenda. E quamvis adhuc legatur: *Chrismate unguntur, ut solent inungi, qui baptizantur*; nihilominus (omisso etiam, quod aliqui satis verisimiliter defendunt, haec verba addititia esse, iisdemque admissis, tanquam authenticis) eorum naturalis germanusque sensus is semper erit, ut in reconciliatione Apostatae ungantur eaedem corporis partes, quae inungi so-

Meliore responsione satisfit difficultati exortae ex Decr. Sancti Methodii.

lent, quum post Baptisma Confirmatio ministratur. Cumque nihil adjiciatur de prolatione verborum: *Signaculum Doni Spiritus Sancti;* evanescit vis omnis propositae difficultatis. Accedit insuper, quod quum Legati a S. Nicolao Papa I. in Bulgariam missi, Confirmationis Sacramentum iis contulissent, quibus jam idem a Graecis Presbyteris ministratum fuerat, ob eam praecipue rationem, quod hujusmodi Presbyteri facultatem a Sede Apostolica non obtinuissent pro talis Sacramenti administratione, acerrimam adversus eos querelam instituit Photius in suis enciclicis literis, hoc illis vitio vertens, quod Sacramentum Chrismatis contulissent iis, qui jam semel confirmati fuerant. *Talem quis insaniam unquam audivit, quam isti mentecapti audere non dubitarunt, ut illos, qui semel Chrismate uncti sunt, iterum chrismarent, excelsa denique mysteria in nugas et derisum convertentes?* Ex hoc autem aperte evincitur, S. Methodium in suo Decreto minime statuisse, aut voluisse, ut Sacramentum Chrismatis iterato ministretur iis, qui jam antea confirmati fuerant, si forte post apostasiae crimen ad Ecclesiam redirent. Nam Photius, qui quadraginta circiter annis post mortem S. Methodii floruit, quique pravi sane animi, sed doctus at cautus homo semper habitus fuit, non id Apostolicis Legatis adeo acriter objecisset, quod Sacramentum Chrismatis iterassent, si Sanctus Methodius antea decrevisset, aut ea mente fuisset, ut Apostatae ad Ecclesiam redeuntes idem Sacramentum iterato susciperent; facile enim prospexisset hoc sibi responsum a Legatis redditum iri, se nihil ultra citrave egisse, quam quod Ecclesia Orientalis, ex Decreto S. Methodii, servare consueverat, dum aberrantes in unitatem recipiebat.

Verba ex Euchol. allegata addititia probant.

§. 58. Quod autem pertinet ad Euchologia, si in eorum aliquo praescriptum legitur, ut in poenitentium reconciliatione adhibeatur sacra Unctio cum prolatione verborum: *Signaculum Doni Sancti Spiritus;* id utique tribuendum est interpolationi Schismaticorum, quibus a Theodoro Balsamone persuasum fuit, ut si quis Latinus ad Graecos commigraret, huic Sacramentum Confirmationis denuo conferendum esset; uti testatur Gregorius Protosyncellus in Apologia adversus Marcum Ephesium, *in Collectione Concil. Harduini Tom. 9. pag.* 610. At enunciatae formulae prolatio minime praescripta reperitur in quamplurimis manuscriptis Euchologiis, quae inspexit et recognovit vir summa fide dignus Joannes Matthaeus Cariophylus Cydonius; quemadmodum refert Arcudius *lib. 2. de Reformat. c. 18.;* quodque magni aestimandum est, nihil ejusmodi legitur in celebri Euchologio Cryptae Ferratae. Quare in Congregationibus super correctione Euchologii habitis tam sub Urbano VIII. quam nostris hisce temporibus, Nobis annuentibus decretum fuit, ut in Euchologio, quod correctum typis edendum erat, Ritus reconciliationis poenitentium ad eam plane formam exigeretur, qua descriptum legitur in Euchologio Cryptae Ferratae: id quod est factum. Quum enim in Congregatione habita die 7. Januarii 1748. propositum fuisset dubium, an corrigendus esset ritus reconciliandi Apostatas in unitatem Ecclesiae redeuntes, ad formam in Decreto Methodii traditam, animadversum fuit, unctionem eorum, qui reconciliantur, ibi quidem faciendam, praescribi eo modo, quo unguntur ii, qui baptizantur; sed ut in hujusmodi unctione peragenda proferri debeant verba: *Signaculum Doni Spiritus Sancti;* id in paucis solummodo, iisque recentibus, Euchologiis adscriptum reperiri. Itaque in alia Congregatione habita die 18. sequentis Mensis Februarii decretum fuit: *Corrigatur Euchologium impressum ad formam Euchologii Patriarchalis Cardinalis Bessarionis, nunc Cryptae Ferratae.* Factaque Nobis relatione, atque omnibus per Nos inspectis, libratisque, Decretum idem approbatione nostra roboratum fuit.

Pristinae integrit. restituuntur omnia

Quartum Monitum de quib. immund. et precib. ad eas abstergend. in Euch. appositis.

§. 59. Agendum nunc sequitur de quarto Moniti capite, quod est de peculiaribus quibusdam immunditiis, ad quas expurgandas, nonnullae benedictiones et preces in Euchologio appositae leguntur. En autem Moniti verba: *Denique sciendum, quod, si contigerit, immundum quid, aut contaminatum incidere in puteum, aut in aliud vas liquidi cujuscumque, sive etiam rem immundam tangi, aut manducari, sive in Ecclesia animal impurum gigni, aut mori, Sacerdotes quidem Orient. Ecclesiae precibus et benedictionibus in Euchologio contentis, secundum Ecclesiae suae consuetudinem, utuntur, nullatenus tamen intendunt observare praecepta antiquae Legis, quae sunt per adventum Christi sublata, quemadmodum omnibus manifestum est.*

Oratio de cibis mundis, et immundis, quae in Euchol. legitur

§. 60. In Euchologio, cujus correctioni adlaboratum est, prout etiam in celebri Eu-

chologio Cryptae Ferratae, olim Cardinalis Bessarionis, et in aliis vetustissimis hujusmodi Codicibus, Oratio quaedam legitur, in qua et commemoratur id, quod in Lege veteri statutum fuerat de differentia inter cibos mundos et immundos, deque immunditia legali, quam contrahebat quicumque, contra interdictum Legis, immundum quid comedisset; et simul adjicitur, *non posse eum, qui cibos immundos ederit, pretiosum Corpus et Sanguinem Christi sine peccato suscipere*. Id autem in causa fuit, ut discutiendum proponeretur, num ex praedicta, aliisque similibus Orationibus, seu ex his, quae in hujusmodi precibus continentur et enunciantur, justa praeberetur occasio suspicandi, ne forte observatio caeremoniarum legalium veteris Legis, una cum nova Lege et Evangelio, cumulari, seu retineri vellet. Ut igitur deprehendatur, an suspicio haec aliquo fundamento innitatur, sequentes propositiones strictim indigitabimus, ex quibus omnia illustrentur, et propria in luce collocentur.

An retinenda, vel tollenda esset, addubitatum, et quare?

§. 61. Prima est: Caeremonias legis Mosaicae per adventum Christi fuisse sublatas; et post promulgationem Evangelii, non posse amplius absque culpa servari. Quum itaque discrimen a lege veteri inductum inter cibos mundos, et immundos, ad caeremonialia praecepta pertineat; hoc satis est, ut asseri jure possit, nullum amplius superesse, aut statui debere discrimen inter cibos mundos et immundos. Quamvis enim beatissimi Apostoli, *Actor. cap.* 15. Fidelibus interdixerint, ne sanguine et suffocato vescerentur, juxta sententiam Jacobi in Concilio Jerosolymitano propositam in haec verba: *Propter quod ego judico, non inquietari eos, qui ex Gentibus convertuntur ad Deum, sed scribere ad eos, ut abstineant se a contaminationibus simulacrorum, et fornicatione, et suffocatis, et sanguine;* hoc tamen constat ideo tunc sancitum fuisse, ut omnis dissidii occasio inter Judaeos et Gentiles ad Christum conversos tolleretur; qua causa jamdudum sublata, ejus quoque effectus sublatus dici debet. *Item legalia veteris Testamenti, seu Mosaicae legis caeremonias, sacra, Sacrificia, et Sacramenta, Domino nostro Jesu Christo adveniente, cessasse, et post promulgatum Evangelium sine peccato observari non posse. Ejusdem etiam Legis veteris ciborum mundorum et immundorum differentiam, ad caeremonialia pertinere, quae, surgente Evangelio, transierunt. Illam etiam Apostolorum prohibitionem ab immolatis simulacrorum, et sanguine, et suffocata, illi tempori congruisse, ut inter Judaeos et Gentiles dissensionis materia tolleretur, cujus Apostolicae prohibitionis causa cessante, etiam cessavit effectus*.

Animadversiones ad rem recte definiendam necessar. Distinct. ciborum, caeremon. fuit veter legis praeceptum, per adv. Christi sublatum.

§. 62. Praemissa verba desumpta sunt ex Professione Fidei Orthodoxae, quam Orientales, ex praescripto Urbani Papae VIII. emittere debent, quaeque impressa fuit Typis Congregationis de propaganda Fide anno 1642. Consonat iisdem doctrina Sancti Thomae, quam is fuse tradit *in* 1. 2. *quaest.* 103. *art.* 4. *ad tertium*. Neque desunt antiquiora monumenta, quibus eadem doctrina firmatur. Siquidem Sanctus Gregorius II. in suo Capitulari, quo instructos in Bavariam ablegavit Marinianum Episcopum, et Georgium Presbyterum, *cap.* 7. ita loquitur: *Ut nihil in perceptione ciborum judicetur immundum, nisi quod fuerit idolis immolatum, quia, juxta quod magisterio Apostolico docetur, omnis creatura Dei bona, et nihil rejiciendum, quod cum gratiarum actione percipitur*. Similiter Sanctus Nicolaus I. in responsis ad Consulta Bulgarorum, *num.* 43. de animalibus mundis, et immundis, haec habet: *Quae animalia seu volatilia liceat manducare, quantum existimo, Dominus evidenter ostendit, cum post diluvium animalia cuncta Noe tribuit, et Filiis ejus edenda . . . . Itaque omne animal, cujus cibus minime corpori nocivus esse probatur, et societas hoc in cibum admittitur humana, comedi non prohibetur*. Itaque in Concilio Florentino, in Decreto pro Jacobitis edito, *in Collectione Labbeana Tom.* 13. *pag.* 1209. sequentia verba leguntur: *Sacrosancta Romana Ecclesia etc. firmiter credit, profitetur, et praedicat, omnem Creaturam Dei bonam, nihilque rejiciendam, quod cum gratiarum actione percipitur; quia juxta verbum Domini, non quod intrat in os coinquinat hominem; illamque Mosaicae Legis ciborum mundorum et immundorum differentiam ad caeremonialia asserit pertinere, quae, surgente Evangelio, transierunt . . . . . Nullam itaque cibi naturam condemnandam esse denuntiat, quam societas admittit humana: nec inter animalia discernendum, per quemcumque sive virum, sive mulierem, et quocumque genere mortis intereant, quomvis pro salute corporis, pro virtutis exercitio, pro regulari et Ecclesiastica disciplina, possint et debeant multa non negata dimitti, quia, juxta Apostolum, omnia licent, sed non omnia expediunt*.

Consona allata principio Pontific. et Conciliorum Decreta.

Potest tamen Eccl. caeremon. praecepta instaurare, exceptis iis, quae venturum Messiam referebant.

§. 63. Altera propositio est: Quamvis, promulgato Evangelio, cessarint caeremonialia praecepta veteris Legis, et nullum in Lege nova extet praeceptum, quo mundi ab immundis cibis secernantur, cujusmodi erat in Lege veteri; non minus tamen in potestate est Ecclesiae Christi, justis concurrentibus rationibus, gravibusque de causis, ut obligationem redintegret observandi aliquod ex praeceptis caeremonialibus, quae erant in Lege veteri, licet in nova, ut innuimus, abrogata sint; dummodo praeceptum non sit ex eorum numero, quae in Lege veteri praecipue ordinata erant ad praefigurandum Messiam venturum; cujusmodi patet fuisse, exempli gratia, Circumcisionem, et animalium sacrificia, uti ad rem nostram advertit Vasquez *in* 1. 2. *Divi Thomae Tom.* 2. *disp.* 182. *cap.* 9. §. *Ex quibus omnibus*; sed sit ex genere eorum, quae ad externam disciplinam, et corporis munditiem pertinebant, in quorum classem profecto referenda veniunt, quae de cibis mundis et immundis prescripta fuerant. Id autem assumptum non minus ex Occidentalis, quam ex Orientalis Ecclesiae disciplina, et quidem ex priorum saeculorum monumentis comprobatur.

Religio- sae priorum Christian. observantiae argumentum.

§. 64. Celebris est calumnia in primaevos illos Christifideles a Gentilibus conficta, quod scilicet Hominum, praesertim infantium, carnibus vescerentur: humanumque sanguinem biberent. Huic causam dedit religiosa, quae tunc vigebat, Arcani disciplina, juxta quam servato inter Fideles secreto circa praesentiam realem Corporis Christi in Eucharistica mensa, ex qua iidem pascebantur, quum tamen subobscura quaedam Mysterii notitia ad Gentilium aures pervenisset, hanc ipsi ansam arripuerunt, ut praedictam calumniam in Christianos excogitarent, et in vulgus spargerent; uti recte demonstrat Schelestratus *in Dissertat. de Disciplina Arcani artic. unic. cap.* 4. §. 17. Æque tamen celebris est responsio, quam veteres illi Apologiarum pro Christianis Scriptores, absque secreti violatione, Gentilibus reddere consueverunt, dicentes, fieri nullo modo posse, ut Christi Discipuli humanas carnes ederent, et sanguinem biberent, quum satis compertum esset, eos ab animalium quoque sanguine, et a suffocatis animalibus abstinere. Hoc argumento utitur Tertullianus *Apologetici cap.* 9. Ex hac autem responsione manifeste evincitur, temporibus illis, nimirum prioribus Ecclesiae saeculis, ciborum delectum apud Christianos aliqua ratione viguisse, eosque potissimum a sanguine et suffocato abstinuisse; ut sapienter observant Nicolaus le Nourry *Tom.* 2. *Apparatus in Biblioth. Patr.*, *Dissert.* 4. *in Tertullianum c.* 12. *art.* 2. et Pamelius *in dictum cap.* 9. *Tertulliani* n. 138. Neque vero Christiani illi existimabant vigentem adhuc esse ea de re Mosaicae Legis sanctionem; neque porro ignorabant sublatum jam esse Apostolicum interdictum de abstinentia a sanguine et suffocato; nec alia demum de causa illicitas putabant, hujusmodi escas; sed tamen ab iis abstinebant, ex consuetudine a Majoribus tradita, quam sequi et servare maxime conveniens arbitrabantur: *Mos itaque abstinendi a sanguine et suffocato in illis Ecclesiis tanta religione servatus est, quia consuetudinem illam a Majoribus acceperant, quamvis esum sanguinis et suffocati absoluta illicitum esse non censerent:* verba sunt Natalis Alexandri *Histor. Ecclesiast. saecul.* 1. *Dissert.* 10.

Ad quod usque tempus ea disciplina viguerit in Latinis Ecclesiis.

§. 65. Asserit Calmet *in suis Commentar. ad Cap.* 15. *Actuum Apostol.* ad ea verba: *et suffocato et sanguine*, in aliquibus Ecclesiis Latinis, per plura saecula, et quidem usque ad decimum, et undecimum Ærae Christianae saeculum, observatam fuisse distinctionem inter cibos mundos et immundos, servatamque abstinentiam a sanguine et suffocato. Et quamvis ipse assertionem hanc suam nullis probationibus ibi confirmet, comprobari tamen facile posset a quolibet in monumentis Ecclesiasticis parumper versato. Etenim Canisius in lucem edidit vetus Poenitentiale Romanum, saeculo octavo labente, vel nono ineunte, compositum: in quo *sub Tit. de Suffocatis* statuitur poenitentia ab eo subeunda, qui suffocati animalis carnem ediderit; sub Titulo autem *de Laceratis*, praescribuntur poenitentiae et jejunia iis injungenda, qui vel piscem comederint in piscina mortuum, vel aquam biberint ex eo puteo, in quo demortuus mus, vel gallina reperti fuerint, nisi prius exhaustus omnino fuerit ipse puteus. Humbertus autem Cardinalis Silvae Candidae, qui S. Leonis Papae IX. Legatus fuit, et quidem Constantinopoli cum Graecis acriter disputavit, in ipsis disputationibus hujusmodi, aperte fassus est, nullam hac de re dissensionem esse inter Latinos et Graecos; siquidem adhuc in aliquibus Latinis Ecclesiis observabatur, non secus ac apud Graecos,

abstinentia a sanguine et suffocato: *Antiquam consuetudinem, seu traditionem majorum nostrorum diligenter retinentes, nos quoque haec abominamur, adeo ut sanguine, vel quocumque morticinio, aut aquis, seu quacumque negligentia humana praefocato, apud nos aliquando vescentibus, absque extremo periculo vitae hujus, poenitentia gravis imponatur.* Et alibi: *Nos ergo, quamvis a Domino, et ab Apostolis licentiam habeamus manducandi omnia, quae nec nostras, nec fraternae saluti officiunt, consuetudine tamen provinciarum, et praeceptis majorum nostrorum hactenus detenti, devitamus comedere nonnulla, non quia mala et immunda sunt, sed quia aut nobis aliquando non expediunt, aut longo usu in naturam jam verso abhorrent.*

Apud eosdem Lat. nunc penitus obsolet.

§. 66. Jam vero in Latinis Ecclesiis nullum amplius superest hujusmodi abstinentiae vestigium, si fidem habeamus Cornelio a Lapide *in Commentar. in Actus Apost. cap.* 15. *verbo: Et sanguine.*

Viget tamen adhuc in Ecclesia Graeca

Viget illa tamen vel nunc in Ecclesia Graeca, quae sibi laudi duxit, Apostolicum praeceptum de abstinentia a sanguine et suffocato, retinere et custodire, quemadmodum notant praecitati Calmet, et a Lapide *in d. cap.* 15. *Actuum Apost.*, pergitque Christianus Lupus in notis ad Can. 67. Concilii Trullani: *Graeci etiam dudum postea in observantia istius Apostolicae Legis manserunt constantes;* retenta nimirum lege praedicti Canonis Trullani 67., in quo ita legitur: *Divina nobis Scriptura mandavit, a sanguine, et suffocato, et fornicatione abstinere. Eos autem, qui propter lautum et delicatum ventrem, cujuscumque animalis sanguinem arte aliqua esculentum condiunt ac instruunt, atque ita illo vescuntur, convenienter punimus. Si quis ergo deinceps animalis sanguinem quovis modo comedere aggrediatur, si sit quidem Clericus deponatur; sin autem laicus, segregetur.*

Armeni hac in re Latinis plene consentiunt.

Soli autem Armeni, quod quidem sciamus, in acceptanda unione cum Ecclesia Romana, hujusmodi Graecorum consuetudinem se relinquere professi sunt. Licet enim Vartanes schismaticus iis persuasisset, ut quibusdam cibis abstinerent, quos Lex Mosaica immundos pronunciavit, excepta solum carne suilla, quam eis a S. Gregorio Illuminatore, primo eorum Nationis Patriarcha, concessam fuisse asserebat; eosdemque docuisset confringere vasa Oleo, Vinoque plena, si forte musca, vel aliud animalculum hujusmodi in ea cecidisset; nihilominus in Collationibus habitis ad conciliandam adeo exoptatam unionem Ecclesiae Armenae cum Romana, statutum fuit, ut sequitur: *Patres Armeni tum Sisensis, tum Adanensis Concilii, cum Romana Ecclesia suam concilientes, approbarunt Epistolam Dogmaticam Gregorii Armeniae Patriarchae ad Regem Haytonem, ubi Hebraica illa ciborum discretio his verbis refellebatur: cibos autem immundos, praecipue, qui ad pauperum manus obiter veniunt, omnes, ut inquit Paulus, in nomine Dei purificatos haberi jubemus, quos et orationibus benedici docuit Dominus Nierses, nimirum Ghelajensis, qui similiter Armeniae Doctor et Patriarcha fuerat.* Quae omnia videri possunt apud Galanum *Tom.* 2. *De conciliatione Ecclesiae Armenae cum Romana.*

Quomodo licita sit Graecis distinctio ciborum, usque precum ad absterg. immund. inde contractam.

§. 67. Tertia denique propositio ea est, quae innuitur etiam in ipso capite quarto Moniti, de quo nunc agimus: videlicet minime prohibitum intelligi Graecis Sacerdotibus usum ullius ex precibus aut benedictionibus, quae in eorum Euchologio continentur, quantumvis respiciant, pertineantque ad eas ipsas res, quae in lege veteri subjectum erant caeremonialium praeceptorum, dummodo quidquid ab iis fit, non eo animo fiat, ut veteris jam abolitae Legis praeceptis pareatur, sed ut obsequium praestetur vel novae Ecclesiasticae Legi, vel canonicae consuetudini, diuturni et continui temporis observantia roboratae. Lorinus *in cit. cap.* 15. *Actuum Apost. vers.* 20. §. *Si abstinent,* circa Graecorum morem abstinendi a sanguine, et suffocato, haec advertit: *Si abstinent hodie Graeci a sanguine, putantes hac se lege teneri, superstitiosi sunt, quia neminem nunc ligot, et ejus observatio sapit caeremonias veteris Legis: si vel quod naturaliter ab ejusmodi cibo abhorreant, vel honesta alia de causa, reprehendi non debent.* Goarius autem ad Euchologium Graecorum, *in variantibus lectionibus*, ubi eam Orationem expendit, quae fit *pro iis, qui prohibita et immunda comederunt*, sequentem ponit adnotationem: *Non Mosaicae, sed Ecclesiasticae Legis studio, ab immundis degustandis sibi cavent Orientales etc. Proindeque a Judaico ritu observando, dum Ecclesiae observant traditiones, longe alienos se praestant, quidquid in adversum garriat, et falso imputet Cotumsyritus.* Cujus quidem audax assertio aliquid fundamenti haberet, si ad id, quod faciunt Graeci, non tam praeiudicatis rationibus adducerentur, sed potius adstrictos se esse putarent ex falsa opinio-

ne vigentis adhuc Apostolici praecepti de abstinentia a sanguine, et suffocato, quam opinionem parum feliciter tueri nititur Guillelmus Beveregius *Tom.* 2. *Codicis primitivae Ecclesiae illustrati, et vindicati*, *cap.* 7. *num.* 5. Tentarunt quidem Schismatici Ecclesiam Latinam, veluti judaizantem, traducere, propterea quod in azymo consecret, et Sabbata observet, Regumque Unctionem inter sacros ritus retineat. At Leo Allatius in suo egregio Opere, *de perpetua consensione Ecclesiae Occidentalis et Orientalis, lib.* 3. *cap.* 14. temerariam hanc illorum assertionem refellit; specialiter vero *sub n.* 4. ita adversus eos argumentatur: *Quia Judaei Sabbata servant, qui servat Sabbata, Judaeum agit: ergo qui suffocata non manducat, Judaeum agit, cum Judaei ex Lege prohibeantur illa comedere: sed Graeci suffocata non edunt: ergo Graeci judaizant.* Deinde *num.* 9. ad rem nostram recte concludit, minime posse absolute et indistincte dici, quod is judaizet, qui in Ecclesia aliquid agit, et servat consentaneum et simile caeremoniis antiquae legis. *Si quis sub alium finem et commoditatem, etiam ex intentione cultus, et tanquam religiosas caeremonias, non tamquam spiritu illius Legis, nec tanquam habentia in illa fundamentum, sed vel ex proprio arbitrio, vel ex aliqua consuetudine humana, vel ex praecepto et institutione Ecclesiae, observaret; neque peccaret, neque diceretur judaizare. Quare non semper quisquis in Ecclesia aliquid agit, quod cum caeremoniis veteris Legis similitudinem habet, statim dicendus est judaizare.*

Tem. Schismat. assertio in Latinam Eccles. ejusque repulsio.

Append. ad quart. Monitum

§. 68. Quoniam vero unicuique ex tribus prioribus Monitis, de quibus in hac nostra Encyclica egimus, quamdam veluti appendicem addidimus; priusquam scribendi finem faciamus, huic etiam quarto Monito suam appendicem subnectere volumus, quae et ab ipsius Moniti subjecto, et a correcti Euchologii editione aliena non sit.

Levitici Lex de Purificat. Mulier.

§. 69. In Lege Levitici, *cap.* 12. statuitur, ut Mulier, quae Masculum peperit, immunda sit septem diebus, deinde aliis triginta tribus diebus maneat *in sanguine purificationis suae;* si vero foeminam enixa fuerit, duabus hebdomadis immunda sit, et sexaginta sex diebus maneat similiter *in sanguine purificationis suae;* ita ut Sanctuarium ingredi nequeat, antequam elapsum sit hujusmodi tempus; quum autem primo Templum adierit, certam oblationem afferre debeat.

Non absimilis Lex viguit quoque primitus in Ec.

§. 70. Hoc interdictum in Ecclesia per aliquod tempus viguisse, negari nequit; legitur enim in Canonibus Poenitentialibus Theodori, quos refert Ivo *in suo Decreto*, quosque commemorat Ven. Card. Baronius ad annum Christi 266. *Mulier, quae intrat in Ecclesiam ante mundum sanguinem post partum, si masculum genuerit, triginta tres dies poeniteat; si foeminam, quinquaginta sex. Si quae autem praesumpserit ante tempus praefinitum Ecclesiam intrare, tot dies poeniteat in pane et aqua, quot Ecclesia carere debuerat.* Sed neque negari potest, hujusmodi prohibitionem labentibus temporibus in Ecclesia Latina abrogatam fuisse. *Si eadem hora, qua genuerit, actura gratias, intrat Ecclesiam, nullo peccati pondere gravatur:* verba sunt S. Gregorii Papae, relata etiam in Decreto Gratiani *Can.* 2. *dist.* 5. Subdit autem Innocentius III. in Decretali: *Volens, De purificatione post partum*, (recitato prius eo Textu: *Lex per Moysem data est; gratia, et veritas per Jesum Christum facta est*), Mulierem puerperam, quae Religionis causa ab ingressu Ecclesiae aliquamdiu abstinere velit, non prohiberi, ingredientem non peccare: *Nulla proinde peccati mole gravantur, nec Ecclesiarum aditus est eis aliquatenus denegandus, ne poenam in culpam convertere videamur. Si tamen ex veneratione voluerint aliquamdiu abstinere, devotionem earum non credimus improbandam.* Cumque Beatissima Virgo Maria, quantumvis in praeindicata Levitici Lege minime comprehenderetur, nihilominus eidem se se subjicere voluerit, dum, elapso puerperii tempore, se ipsam, Divinumque Filium in Templo praesentavit; in hujus praeclarissimi facti memoriam institutus fuit Ritus, qui descriptus legitur in Rituali Romano, Pauli V. Pontificis jussu edito, juxta quem mulier prolem enixa, post puerperii terminum, ad Ecclesiam se confert, ubi prae foribus a Sacerdote excipitur, et aqua benedicta cum prece aspergitur, deinde tenens extremam partem Stolae ejusdem Sacerdotis, pergit ad Altare, et coram eo genuflexa, orat, gratias agens Deo de beneficiis sibi collatis. Verum haec benedictio mulieris post partum, in Ecclesia Latina nullo jure praecipitur, eamque praetermittens mulier minime peccat, nisi forte id ageret per spretum atque contemptum; ut optime monet Quartus *in suo Opere de Benedictionibus Tit.* 3. *sect.* 12. *dub.* 1.

Quae tamen subinde abrogata fuit in Ecclesia Latina.

Quid eodem tempore apud Lat. hac in re servetur.

§. 71. In Graeca autem Ecclesia puerperii

Severior Graeca disciplina de Puerp. menstruatisque mulierib.

lex, tanquam de praecepto, religiose custoditur, nec mulier partum enixa permittitur ante praestitutum tempus ad Ecclesiam accedere; quin etiam superioribus saeculis eo severitatis pervenerat Graecorum disciplina, ut menstruatas mulieres ab Eucharistica Communione repellerent, quantumvis in vitae periculo versarentur. Qua de re graviter reprehensi fuerunt ab Humberto Cardinali Sylvae Candidae, ut videre est apud Cardinalem Baronium *ad annum Christi* 1054. Et quamvis subinde temperatus fuerit bujusmodi rigor, exclusis a sacra mensa mulieribus menstruatis tunc solum, quum nullo vitae periculo premerentur; qood consentaneum visum est Epistolae Canonicae Dionysii Alexandrini, et Novellae 13. Leonis Sapientis Imperatoris; peropportune tamen huc revocanda venit animadversio praedicti Cardinalis Baronii *ad annum Christi* 266. *num.* 11. ubi observat, Dionysium in citata Epistola opinionem suam tantummode exposuisse, ut eam aliorum judicio, et Basilidis praesertim, censurae subjiceret: *Ego, non ut Doctor, haec scripsi, sed, ut cum omni simplicitate convenit disserere, meam sententiam in communi ederem, quam tu cum examinaveris saepissime, quod justum meliusque apparuerit, vel etiam an sic de eis haberi existimes, rescribe.* At ex adverso, nimis perspicua est ratio per Sanctum Gregorium Magnum adducta in sua Epistola, cujus partem Gratianus insernit *Can.* 4. *dist.* 5. *Naturae superfluitas in culpam non valet imputari, et per hoc quod invita patitur, justum non est, ut ingressu Ecclesiae privetur.* Quod autem pertinet ad Eucharisticam Communionem, non quidem improbat Sanctus Doctor, si mulier ab illa ex reverentia se abstineat; sed si nihilominus eo etiam tempore communicet, aperte declarat, se eam non damnare: *Si autem ex veneratione magna percipere non praesumit, laudanda est; sed si perceptat, non judicanda: bonarum quippe mentium est, etiam ibi aliquo modo culpas suas agnoscere, ubi culpa non est.* Itaque Graecorum disciplina hac in parte nequaquam probatur Theophilo Raynaudo *Tom.* 16. *illius Operum*, in eo, quod inscribitur: *Heteroclita Spiritualia, impress. Lugdun. pag.* 33. *num.* 28. Ac ipse etiam Goarius, perpetuus caeteroquin Graecorum Rituum fautor et defensor, *in notis ad Euchologium p.* 270. ultro fatetur, in nimium rigorem vergere, et praeter omnem regulam invectam esse Legem, quae menstruatas mulieres a sacra mensa repellit: *Mitius tamen cum impuris mulieribus agendum, et naturae imbecillitas non spontaneo ss onere levantis; quidquid in adversum objectant, et obtrectent Graeci etc.* post quae verba praemissam affert auctoritatem Sancti Gregorii, ex citata ipsius Epistola desumptam.

Vim coactivi praecepti habet Lex de Puerperis, apud Graecos.

§. 72. Sed quidquid sit de Mulieribus menstruatis, tam quoad earum ingressum in Ecclesiam, quam circa permittendam ipsis Dominici Corporis participationam; sermonem nunc referentes ad eas, quae a partu recentes sunt, quamvis puerperii observatio in Ecclesia Latina, uti jam dictum est, non praecipiendi modo illis praescripta sit, sed more consulendo proposita; in Graeca tamen Ecclesia viget praeceptum, ut ab ingresso Ecclesiae abstineant, donec certus dierum numerus elapsus sit: *Obedientiam illam ex debito requirunt Graeci; Latini nonnisi ex reverentiae observantia:* ita Gearius loco citato, *pag.* 269. In Euchologio autem leguntur preces per Sacerdotem ea occasione recitandae; sicut etiam in eodem Euchologio describitur universus ritus, quo puerperii caeremonia completur.

Iterata hujusce disciplinae discussio, et nonnullorum de ea judicium.

§. 73. Itaque in Congregationibus pro Euchologii correctione habitis tam sub Urbano VIII., quam nostri Pontificatus tempore, de hac materia diligentissime actum, quaesitumque fuit. Nemo sane extitit, qui expungendum proposuerit ex Euchologio puerperii ritum; fuit tamen, qui suggesserit, ut tolleretur praefinitio termini quadraginta dierum; utque aliae preces subrogarentur in locum illius Orationis, quae in Euchologio legitur, quaeqoe nimium alludere videbatur ad Immunditiam legalem, ob quam Judaei mulieres suas, quadrata diebus post partum, ab omni commercio segregabant, et a Templo excludebant; quum praesertim ibi minus proprie supplicari Deo videatur in hunc modum: *ab omni peccato, et ab omni sorde perpurga etc. sordes corporis ejus, et maculas animae ablue in quadraginta dierum cursu.*

Solidior probataque aliorum sententia ejusque fundam.

§. 74. Verum quum alii sapienter animadverterint, posse utique in nova Lege servari aliquem ex caeremonialibus Ritibus antiquae Legis, dummodo id non fiat tanquam in vim ipsius Legis antiquae, quae evacuata est, sed morem gerendo aut legitimae consuetudini, aut novo praecepto, ab eo edito, cui legislativa simul, et coercitiva potestas competere digno-

seatur, uti prosequitur Vasquez *cit. Tom.* 3. *in 3. part. S. Thomae, disput.* 210. *quaest.* 80. *art.* 7., satis id visum est, ut nemo mirari jure possit, si puerperii observatio, Latinis mulieribus consilii modo proposita, Graecis pro Lege praescripta inveniatur. Cumque praeterea Graeci non eadem ratione, qua olim Haebrei, puerperii ritum adimpleant; neque enim Sacerdoti oblationem Judaico more afferunt; quin potius eumdem Ritum sanctificaverint per appositas preces, quibus Deus rogatur, ut mulieri peccata, si quae patraverit, dimittere dignetur, invocato in hunc ipsum finem Deiparae Virginis patrocinio; idcirco in sessione habita inter eos, qui a Nobis, ut initio diximus, Euchologii correctioni praepositi fuerant, die 8. Januarii 1747. conclusum fuit, nihil hac in parte innovari; Nosque subinde hujusmodi resolutionem approbavimus. Pronum est enim, supra relatis Graecae Orationis verbis rectum sensum aptare, dicendo nimirum, Deum ibi rogari, ut et mulieris animam ab omni culpa penitus emundet, et corpus etiam illius liberet ab omni immunditia, non quidem legali, sed naturali qualenus spiritualem immunditiam significat; quum etiam externa corporis mundities pars sit cultus et venerationis debitae erga Ecclesias, atque res sacras; quapropter prioribus saeculis Ecclesias non ingrediebantur Fideles, nisi prius diligenter loti fuissent, uti testatur Sanctus Joannes Chrysostomus; neque privatim sacrorum Evangeliorum Codicem attingere audebant, quin antea manus lavissent.

Pontificis cohortat. paterno amore referta, ad Graecos, qui novo correctoque Euchol. uti jubentur.

§. 75. Haec vobis exponenda censuimus, Venerabiles Fratres, Dilecti Filii, per has nostras Encyclicas Literas, ut et causas intelligatis, ob quas Apostolica Sedes laboriosam hanc provinciam jamdudum suscipiendam existimavit, ut Euchologii vestri correctioni manus apponeret; et Vobis compertum sit, qua diligentia, quo studio, at quam aequa prudentique ratione susceptum opus peractum fuerit. Intacta relicta sunt omnia, quaecumque reperta sunt in iis Euchologiis, quae et antiquitate, et auctoritate caeteris praestant: nihil ademptum, aut emendatum est nisi quod in recentiores quasdam editiones, nonnullorum oscitantia, aut malitia, irrepsisse apparuit: omnia retenta fuerunt, quaecumque demum retineri posse visa sunt, et benigna quaevis interpretatio adhibita est, ne Ritus vester aliqua in re labefactari videretur. Ex quibus omnibus quum sinceram nostram et Apostolicae Sedis in vos charitatem testatam vobis esse non dubitamus, tum etiam illud vos intellecturos confidimus, incredibili Nos studio, et sollicitudine urgeri, ut et vos, Venerabiles Fratres, Dilecti Filii, in sancta Unione constantes perseveretis, et alii aberrantes, et ad eamdem societatem, et ad salutis viam aliquando per Dei gratiam revocentur. Vestrum erit in posterum correcta hac Euchologii editione uti, ac diligenter curare, ut, si nova aliqua ejusdem editio fiat, ea ad normam hujus, quae prodiit anno 1754. e Typis Congregationi de Propaganda Fide, omnibus numeris exigatur; quo intercIusus sit aditus erroribus omnibus, et absurdis, quae superioribus temporibus in alias quasdam editiones irrepserunt, easque foedarunt. Hoc denique a vobis petimus, ut Nos in ardua Ecclesiae universae procuratione laborantes, orationum vestrarum subsidio juvetis; vobisque Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur.

Datum Romae apud S. Mariam Majorem die 1. Martii 1756. Pontificatus Nostri Anno decimosexto. Dat. 1. Martii 1756. Pont. XVI.

LIV.

Confirmatur Constitutio Pauli II. interdicens occupationem Domorum, Locorum, Conventuum inter Fratres Ordinis Eremitarum S. Augustini Congregationis sub primaevis dicti Ordinis institutis, et Eremitarum ejusdem S. Augustini Conventuales nuncupat.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Quae olim maturo consilio, et summa aequitatis ratione a Venerabilibus Praedecessoribus Nostris Romanis Pontificibus ad conservandam praesertim inter Sacras Regularium Virorum Societates Christianae pacis tranquillitatem, Apostolica auctoritate, statuta noscuntur, novo confirmationis Nostrae munimine roborare, et ne longi temporis lapsu, per hominum fraudem aut oblivionem, eorum firmitati, ac debitae observantiae detrahi valeat, opportune providere non recusamus, prout et Apostolicae

Sedis dignitati conveniens esse, et eorumdem Religiosorum Ordinum utilitati expedire censemus. Sane pro parte dilecti Filii Augustini Bazano Presbyteri Ordinis Eremitarum Sancti Augustini Congregationis de Observantia, seu Lombardiae nuncupat. expresse professi, et moderni Ordinis ac Congregationis praedictorum in Urbe Procuratoris Generalis, Nobis nuper exhibita petitio continebat quod alias fal. rec. Paulus PP. II. Praedecessor Noster attendens dictam Congregationem sub primaevis dicti Ordinis institutis, regularique observantia, Domino vota sua salubriter exsolvere, ne inter illam ac Ordinem Eremitarum dicti S. Augustini Conventualium nuncupat. illiusque Professores, occasione regiminis, seu acquisitionis, vel receptionis Domorum, seu alia quacumque de causa, ullae dissentiones aliquando oriri et emergere possent, habita super hoc cum tunc existentibus dicti Ordinis in Romana Curia Protectore, ac Priore Generali dicti Ordinis, ac Vicario etiam Generali dictae Congregationis matura consultatione, de Prioris et Vicarii praedictorum expresso consensu, per suas Literas Apostolicas sub Datum apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicae MCCCCLXIX. nonis Januarii Pontificatus sui Anno Sexto, inter alia statuit et ordinavit; ac Fratribus dicti Ordinis, tam Conventualibus, quam dictae Congregationis de Observantia, districtius inhibuit, ne proprio motu, industria, et malitia, videlicet Fratres Conventuales Observantium, et e contra illi de Observantia, de caetero Conventualium Fratrum praedictorum aliquam Domum, Locum, Conventum de novo recipere, invadere vel perturbare praesumerent; volens ut si quando Conventuales, vel de Observantia aut alii Fratres praedicti inhibitionibus hujusmodi, et Ordinationibus praedictis contravenirent, aut alias contra dictarum Literarum tenorem attentarent, excommunicationis sententiam, quam ex tunc in iis scriptis tulit, et a qua non possent nisi a Romano Pontifice, praeter quam in mortis articulo absolvi, eo ipso incurrerent, ac etiam Officiis suis privati, et ad illa, et quaevis alia Officis, et quosvis actus legitimos in suo Ordine exercendos inhabilitati essent, nisi statim desisterent, prout in dictis Literis plenius continetur. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, praefato Augustino et Congregationi praedictae pro illius felici regimine, plurimum intersit, dictas Pauli Praedecessoris praedicti Literas, signanter circa praemissa, novo supremae Nostrae auctoritatis munimine roborari; Ideo pro parte ipsius Augustini, ejusdem Congregationis nomine, Nobis fuit humiliter supplicatum, ut dictae Congregationis quieti, et tranquillitati in praemissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur, qui justam, et summopere rationi consonam petitionem hujusmodi deprehendimus, ad magis et perpetuo id stabiliendum, quod antea inter dictam Congregationem et Ordinem praedictum de eorum respective Vicarii Generalis, et Prioris itidem Generalis consensu Apostolica auctoritate sancitum fuit; Ipsius Augustini votis in praemissis annuere, eique ac dictae Congregationi, in qua Nobis relatum est, cum Regularis Observantiae laude, bonorum operum exempla, et Sacrarum Literarum studia vigere, specialem gratiam facere volentes, eumdemque Augustinum a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, et poenis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium tantum consequendum, harum serie absolventes, et absolutum fore censentes, plenamque Nos de statu, et regimine, tam Congregationis praedictae, quam dicti Ordinis notitiam habentes, ex certa scientia, deque Apostolicae potestatis plenitudine dictas Pauli Praedecessoris praedicti Literas, in praemissis, quibus reciproca acquisitio, seu occupatio Conventuum, et Domorum tam dictae Congregationi, quam Ordini praedicto inhibetur, ita quod, ut petitur Fratres Conventuales Observantium, et e contra illi de Observantia Conventualium Fratrum praedictorum nullam Domum, Locum, Conventum de novo recipere, acquirere, invadere, vel perturbare valeant, seu praesumant harum serie confirmamus, et approbamus, illisque Apostolicae firmitatis robur adjicimus. Ac propterea ad Ordinis praedicti et Congregationis hujusmodi conservationem, et integritatem asserendam volumus, statuimus, et mandamus, quod de caetero nec idem Ordo, aut ullus illius Superior, seu Frater ipsius Ordinis Conventualium Professor, sub quocumque titulo, colore, aut praetextu, aliquem Conventum, Domum, et Hospitium, quod ad dictam Congregationem de Observantia, seu de Lombardia nuncupat. spectet,

quamvis dicta Congregatio, illiusque Superiores vel eorum aliquis ad id cooperarent, vel tacite aut expresse assentirent, recipere, acquirere, invadere, occupare, seu etiam per alterius operam, ut occupetur, tentare audeant seu praesumant: Nec e converso Superiores, aut Fratres dictae Congregationis similiter possint, aut valeant ad illam ampliandam aliquem Conventum, Domum, et Hospitium ad dictum Ordinem Fratrum Conventualium praedictorum spectantem, seu spectans, etiam de alicujus eorum consensu, et opera recipere, occupare, et ut occupent tentare; Si quis autem adversus praemissa sub quocumque praetextu etiam interpretationis Nostrae voluntatis hujusmodi, aut alias praemissis contravenerit, quod nentiquam fore in Domino confidimus, privationis graduum, et officiorum, quae sive in dicto Ordine, sive in Congregatione ipse tunc obtineret, et vocis activae in quibusvis Capitulis, Actibus, et Conventibus, nec non inhabilitatis, et incapacitatis ad alia Regularia Officia consequenda: Ac insuper excommunicationis latae sententiae, poenas, quas, pro praemissorum observantia, Nos deuuo per praesentes ferimus, eo ipso incurrat, quarum remissionem, et condonationem, ac respective ab excommunicationis sententia hujusmodi absolutionem praeterquam in mortis articulo, Nobis et pro tempore existenti Romano Pontifici reservamus. Caeterum, quoniam Nobis id maxime propositum est, ut stabili, firmaeque tam Ordinis praedicti quam dictae Congregationis conservationi, et integritati consuleremus, ita Constitutiones, Regulas, Statuta, Consuetudines, Conventiones, Privilegia, Gratias, Immunitates, et Exemptiones circa regimen, et gubernium, tam dicti Ordinis, quam Congregationis praedictae laudabiliter vigentes, et vigentia nullatenus per praesentes immutare, extendere, vel limitare intendimus, sed illas, et illa in earum, et eorum primaevo statu, validitate, et observantia, in quibus nunc actu reperiuntur, permanere volumus, et declaramus, ac respective ab eorumdem Ordinis et Congregationis Superioribus, et Fratribus inviolabiliter servari praecipimus, et mandamus. Praesentes quoque Literas etiam ex eo quod in praemissis interesse habentes, vel habere praetendentes, ad id vocati, et auditi non fuerint, aut ex alio quovis capite nunquam de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostrae defectu notari nec sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, per quascumque Regulas, et Constitutiones Apostolicas per Nos et Successores Nostros Romanos Pontifices pro tempore existentes, etiam Motu proprio, ac alias, sub quibusvis tenoribus, et formis pro tempore factis et faciendis, et concessis, ac concedendis comprehendi, sed semper ab illis excipi, ac illas semper validas, et efficaces existere, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere; Sicque, et non alias per quoscumque Judices, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, etiam de Latere Legatos, Vice-Legatos dictaeque Sanctae Sedis Nuncios judicari, et definiri debere decernimus. Irritum quoque et inane si secus super his a quoquam quavis authoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, seu in Synodalibus, Provincialibus, Generalibusque Conciliis, editis vel edendis, Constitutionibus, et Ordinationibus, necnon dictorum Ordinis et Congregationis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus, Privilegiis quoque, Indultis, et Literis Apostolicis, Ordini, et Congregationi praedictis, ac quibusvis aliis Superioribus, et Personis in genere, vel in specie, aut alias in contrarium praemissorum quomodolibet forsan concessis, ac pluries confirmatis, approbatis, et innovatis: Quibus omnibus, et singulis, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua mentio, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo, ad verbum, nihil penitus omisso, et forma in illis tradita, observata inserti forent; praesentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat latissime, et plenissime ac specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Seu si, quibusvis communiter aut divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per Literas Apostolicas, non facientes plenam, et expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujusmodi mentionem. Volumus autem, quod earumdem praesentium

transumptis, etiam typis impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo alicujus Personae in Ecclesiastica Dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in judicio, et extra illud adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur si originaliter exhibitae forent, vel ostensae. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostrae absolutionis, confirmationis, approbationis, roboris, adjectionis, statuti, mandati, reservationis, declarationis decreti, derogationis, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire; Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei ac Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae millesimo septingentesimo quinquagesimo sexto, decimo septimo Kalendas Aprilis Pontificatus Nostri Anno sextodecimo.

J. Card. Pro-Datarius.

Pro D. Cardinalis Passioneus.

Joannes Florius Substitutus.

VISA DE CURIA

J. C. Boschi.

Loco † Plumbi.

L. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevium.

LV.

FACULTAS TRIBUITUR

Jacobo III. Magnae Britanniae Regi, ut S. Eucharistiam possit suscipere, de Spiritualis Directoris sui consilio, etsi post mediam praecedentem noctem jentaculum aliquod, sic exposcente valetudine, sumpserit.

Dilecto Filio Magistro Ludovico de Valentibus Sancti Officii Assessori.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecte Fili, Salutem et Apostolicam Benedictionem.

Pium Regis Britannici votum communionem sumendi etsi non jejunus.

Quadam, de more, tibi impertita audientia, detulisti ad Nos pium aeque religiosum Carissimi in Christo Filii Nostri Jacobi III. Magnae Britanniae Regis, liceret ut sibi Eucharisticum sumere Sacramentum, etsi de media nocte ac tevertente diem, quo sacris Mysteriis particeps se fieri cupit, quandoque, ex aegra valetudine, cibum aliquem sumere cogatur, quo vires reficat, atque id quidem haud se facere paratum esse, nisi sui Confessarii consilium et approbatio accesserit.

Jejunium naturale parvitat. materiae non patitur.

§. 2. Facilioris doctrinae Theologus responderet, nulla Regem indigere dispensatione, cum res sit de exiguo cibo, necessitate cogente, non ex animi levitate sumpto, atque non minus in naturali jejunio, quam in Ecclesiastico materiae, ut inquiunt, parvitas indulgeatur. Verum opinio isthaec, etsi a Pasqualigo propugnata, falsa est; veluti pluribus demonstrant Suarez *in* 3. *part. tom.* 3. *quaest.* 80. *art.* 8. *disput.* 68. *sect.* 4. §. *Dico secundo*. Salmaticenses *tom.* 1. *Cursus Theologici Moralis tract.* 4. *cap.* 7. *quaest.* 4. *num.* 66. Eamdemque refutavimus ipsi pro viribus ac facultate, in nostro Tractatu *de Sacrificio Missae sect.* 2. *cap.* 4. §. 2. *Patacinae editionis*. Alia itaque via insistendum, his, quae sequuntur, propositis.

Potuit Ecclesia, decrevitque, ut naturale jejunium Commun. praemittend statueret.

§. 3. Primum, etsi peramabilis Redemptor noster sacra sui Corporis Communione participes fecerit Apostolos non jejunos; cum tamen peculiaribus quibusdam gravioribusque de causis id praestiterit, haud tamen ademit ipse Ecclesiae suae auctoritatem constituendi prout reipsa constituit, ne cui, Viatici, aliisque paucis exceptis casibus, videndis apud Theologos Morales, non jejuno, et quidem a media superiori nocte Communionem praecedente, Eucharisticum Sacramentum ministretur. Rem hanc tractat S. Augustinus *Epist.* 54. *alias* 118. *ad Januarium cap.* 6. ubi postquam retulit, Christum Discipulis non jejunis Corpus suum ministrasse: *Liquido apparet, quando primum acceperunt Discipuli Corpus et Sanguinem Domini, non eos accepisse jejunos;* ita subdit: *Numquid tamen propterea calumniandum est universae Ecclesiae, quod a jejunis semper accipiatur? Ex hoc enim placuit Spiritui Sancto, ut in honorem tanti Sacramenti in os Christiani prius Dominicum Corpus intraret, quam caeteri cibi.* Quod, post S. Augustini, traditur quoque a Magistro Sententiarum *in* 4. *Sent. dist.* 8. et a S. Thoma 3. *part. quaest.* 80. *art.* 8. Suntque in hoc ipsum gravia, et momentosa verba Pontificis S. Nicolai I. *ad consulta Bulgarorum cap.* 65.

Ab hac jejunii lege solus Pontifex dispensare potest.

§. 4. Alterum, cum generali lege caveatur, ut nonnisi jejuno universim sacra ministretur Communio, quam ipsam legem innuit quoque

Synodus Constantiensis sess. 13. ubi haec leguntur: *Hujusmodi Sacramentum non debet confici post coenam, neque a Fidelibus recipi non jejunis, nisi in casu infirmitatis, aut alterius necessitatis a jure, vel Ecclesia concesso, vel admisso.* Ut alicui expressis casibus non comprehenso liceat, etsi non jejuno, sacra participare mysteria, necesse erit, eumdem expressa dispensatione juvari, quae porro dispensatio a nemine, praeter Romanum Pontificem, potest indulgeri. Id solide tuetur Henaus *de Eucharistia disput.* 14. *sect.* 3. *num.* 54. Et Suarez *cit. loco sect.* 5. §. *Nihilominus*, quaestionem versans, num possit Sacerdos etsi non jejunus Missam celebrare, ut aegro in vitae discrimine constituto Sacram Eucharistiam ministret, pervalide oppugnat sententiam asserentium, id ipsi licere ex dispensatione Episcopi: *Non potest Episcopus dispensare, quia est praeceptum universale totius Ecclesiae, et nulla auctoritate, vel consuetudine constat, datam esse Episcopo facultatem dispensandi in illo. Per se autem non potest inferior in lege Superioris dispensare.* Firmissimam in hanc regulam consentit Cardinalis de Lugo, *de Eucharistia disput,* 16. *sect.* 2. *n.* 55. et haec sunt ejus verba: *In hoc praecepto jejunii naturalis dispensare potest solus Papa. De facto autem neque ipse dispensare solet.* Dignumque animadversione est praepositum verbum *solet*, innuens rariora esse similium dispensationum exempla, veluti scite exponit Tamburinus *in metodo expeditae Communionis cap.* 2. §. 8.

Dispensatio ejusmodi causam praerequirit, et quam.

§. 5. Tertium, quandoquidem omnem dispensationem ex causa esse oportet, in proposita autem facti specie unica tantum viget ratio indulgendi pietati ac religioni Regis Britannici, Eucharistico Pane se frequenter reficientis, expendendum propterea est, an satis idonea haec causa sit, numve afferri possint vetera similium dispensationum exempla; Nos enim difficiliores quidquam aggredimur novi, quod nulli Praedecessores Nostri praestiterint.

Aliqua exempla Commun. sumptae a non jejunis.

§. 6. Ut facilior imploratae dispensationi fiat locus, posset quisquam ad disciplinam confugere quarumdam Ecclesiarum Africae, in quibus Christifideles feria sexta majoris Hebdomadae coenati Sacram sumebant Communionem, idque ex religioso cultu erga institutionem Sanctissimi Sacramenti, ut praedictum est, a Christo Jesu Apostolis, postquam comederant, distributi: *Nonnullos probabilis quaedam ratio delectavit, ut uno certo die per annum, quo ipsam Coenam Dominus dedit, tanquam ad insigniorem commemorationem, post cibos offerri, et accipi liceat Corpus et Sanguinem Domini.* Verba sunt Sancti Augustini *in cit. Epistola ad Januarium cap.* 7. ad diu toleratam in Occidentalibus et Orientalibus Ecclesiis praxim, cum scilicet post Baptisma Communio ministrabatur infantibus, quibus matres vel nutrices, etiam ante sumptam Sacram Eucharistiam, eorum imbecillitatem commiserando, lac exhibere permittebantur; *ad epistolam* 125. Sancti Joannis Chrysostomi *ad Cyriacum Episcopum*, ubi Vir sanctus incusatus, quod Communionem pasto cuidam ministrasset, his respondet: *Quod si mihi obstinata mente id objicere pergunt, Paulum etiam de dignitatis gradu dejiciant, qui coenatus universam domum baptizavit; Domino item ipsi auctoritatem abrogent, qui Apostolis post coenam Communionem dedit:* ac denique ad celebre factum S. Udalrici Augustae Episcopi, de quo in Chronica incerti Authoris *ad annum* 978. haec leguntur: *Iste Udalricus Episcopus fecit prandium cum Conrado Constatiensi Episcopo, et eodem die, facto prandio, celebravit Missam cum Clero, et populo. De hoc accusatus respondit, ego non comedi, sed charitas.*

Irrelevantia ostenduntur nonnulla quidem, quia proscripta, vel obsoleta.

§. 7. In nostro Tractatu *de Sinodo Dioecesana novissimae editionis lib.* 6. *cap.* 8. *num.* 4. egimus de Communione in nonnullis Ecclesiis feria quinta in Coena Domini ministrari solita etiam non jejunis, deque Eucharistia infantibus porrecta illico post Baptismum; verum monumenta ista viam nihilo faciliorem ad id, quod proposuimus, efficiunt. Invectum quippe usum communicandi post commestionem feria quinta majoris Hebdomadae proscripserunt subinde Patres Synodi tertiae Carthaginensis, quorum decreto congruit omnino Canon 29. Concilii Trullani habiti anno 692. uti etiam videre est in eruditis adnotationibus P. Lupi *ad dictum Canonem Trullanum*, et apud Juenin *de Sacramentis dissert.* 4. *quaest.* 8. *art.* 2. §. 1. *conclus.* 2. Quod autem spectat ad Communionem pueris, statim post Baptismum ministratam, jam a quadringentis et amplius annis is ritus in Occidentali Ecclesia obsolevit. Nonnulla quidem supersunt adhuc vestigia in Orientali Ecclesia; at et ipsa quoque pedetentim et antea, et nunc quoque temporis studuit ab eo deflectere, quemadmodum latius ostendimus in nostris encyclicis Literis ad Missio-

Vide has literas hoc etiam editas, ut supra.

narios per Orientem §. 24. typis editis superiore anno 1755.

Caetera vero quae apocrypha vel saniorem habentia interpretationem.

§. 8. Mox supra indicata Epistola S. Joannis Chrysostomi genuinum ejusdem opus agnoscitur a Lupo, Tillemontio, et Montfauconio; verum tanquam supposititia rejicitur multis haud levibus conjecturis ab erudito Patre Stiltingio, Bollandiani operis prosequutore in Acta S. Joannis Chrysostomi illustrata, editaque anno 1753. nobisque dicata, uti videre est §. 69. *num.* 1072. *et seq.* ac praecipue *num.* 1081. At, utut Epistola genuinum opus S. Joannis Chrysostomi haberi vellet, Vir Sanctus haud probat, Communionem ministrari cuiquam non jejuno, inficiatur se unquam eamdem porrexisse pasto; profitetur, siquid ejusmodi attentasset, dignum se, qui de Episcoporum Catalogo, atque Fidelium Electorumque libro expungatur; subinde vero ex quodam orationis impetu superaddit ea, quae superius allata sunt de Communione non jejunis a Christo exhibita: ita ille inquit: *Multa adversum me struxerunt, ajuntque, me post epulas quibusdam Communionem impertiisse. Hoc si feci, de Episcoporum libro nomen meum expungatur, nec in Orthodoxae Fidei volumine scribatur, quoniam ecce, si quidquam ejusmodi perpetravi, Christus e regno suo me abjiciat*: bisque verbis cum addat Chrysostomus caetera superius expressa, facile intelligitur, haec quemdam animi impetum importare, et argumentandi modum, quo utuntur plerique, qui post factum solide inficiatum, ultra progressi, non verentur ex falsa hypothesi illud concedere, pugnantes tamen nullatenus exinde confici, quae adversarius inferre contendit. De S. Udalrico Episcopo nihil plane addemus; cum pura putaque fabella sit illud, quod quidam de eo comminiscuntur, uti innuit Christianus Lupus in *notis ad Can.* 29. *Trullanum*, et latius prosequitur recens eruditus Catalanus *in suis Commentariis ad eumdem Canonem*.

Alia consulto recentiora exempla Pontif. dispensationis.

§. 9. Itaque cum ea, quae huc usque demonstrata est, via minus tuta reperiatur: aliam inire opus est, eritque haec haud ita vetustis monumentis suffulta, propterea quod nititur proximiorum temporum concessionibus a Praedecessoribus Nostris emanatis. In secreto Vaticano Tabulario inter Brevia Praedecessoris nostri Pii IV. *tom.* 18. *num.* 63. extat Breve ab eodem Pontifice ad preces Sebastiani Lusitaniae Regis relaxatum, in quo Sacerdotibus per Indias enunciati Regis dominio subjectas commorantibus, qui vel ob contractam aegritudinem, vel coeli inclementiam, post noctem mediam, aliquem sumunt cibum, fit facultas successivo die Sacrum peragendi. Innocentius XIII. Pontifex per suas Apostolicas literas in forma Brevis Romanorum Reginae Elisabethae Christinae concessit facultatem sumendi Eucharistiam, etiam post aliquod degustatum cibum, quo die in Bohemiae Reginam ungi solemniter, coronarique debebat; ita exposcente imbecilli ejusdem valetudine, quae tam diuturnam functionem, nullo recreata cibo, perferre non potuisset. *Tecum, ut dictae tuae unctionis et coronationis die, necessarium jentaculum, antequam Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum suscipias sumere libere et licite possis et valeas, harum serie dispensamus*. Simileque Indultum ab eodem Pontifice datum reperitur regnanti Regi Christianissimo, qui cum solemni Consecrationis suae die Sacram Communionem sumere deberet, eaque tunc esset aetate, in qua nondum obfirmata valetudine uteretur, justum ingesserat timorem, ne ullo praegustato cibo, tam diuturnae functioni non posset interesse. Perspectum denique est quid quotannis fiat Romae in Pontificio Sacello nocte Nativitatis Domini; in eodem quippe celebratur Missa ante mediam noctem, nec semper ab eo, qui praecedenti die ab omni cibo abstinuerit. Scripsere nonnulli, singulis annis concedi a Pontifice dispensationis literas in forma Brevis; at id a veritate aberrat. Verum cum Pontifici perspectum sit, qua hora celebretur Missa; innotescat quoque haud semper esse jejunum qui Sacrificium offert, nec tamen quidquam obloquatur, nec quidquam statuat, remque ita transigi sinat, locus fit tacitae cuidam dispensationi, quae tutam efficit conscientiam ejus, qui ea nocte Missam celebrat non jejunus; uti a Nobis fuit pluribus demonstratum in Nostro Tractatu *de Synodo Dioecesana nuperae editionis lib.* 6. *cap.* 8. *num.* 13. *et sequent.*

Haec quoque nec casui omnino congruere demonstratur.

§. 10. Exempla isthaec profecto propius ad casum nostrum accedunt, quam caetera superius relata; verum nec plane rem praesentem attingunt: cum nunc disseratur de Sacrae Communionis participatione, ex singulari religione ac pietate exoptata; proxime autem indicata exempla versentur circa Missae celebrationem, vel sumptionem Eucharistiae, quodammodo necessarias, et quae praetermissae

admirationem induxissent, vel etiam offensionem. Facultatem fecit Pius IV., uti praenotatum est, Indiarum Sacerdotibus celebrandi Missam adhuc etiam post sumptum, evoluta jam media nocte, cibi aliquid vel potus; verum cum per eas regiones haud ita frequens esset Presbyterorum numerus, Sacerdos quilibet Sacrum singulis diebus offerre tenebatur. *Quodque nonnulli Presbyteri, qui aut proprias infirmitatis, aut aeris intemperiei occasione, quibusdam remediis comestibilibus, aut potabilibus nocte uti consueverunt, dubitant, si ipsos contingat post mediam noctem eisdem remediis uti, licere sibi Missam, ad cujus celebrationem ob penuriam aliorum Presbyterorum in illis partibus quotidie tenentur, die sequenti celebrare.* Sunt hae circumstantiae casus ad Pontificem delati; quas idem in ipsa concessione repetens, ita subdit: *Si eos dictis remediis post mediam noctem uti contigerit, si urgentissima fuerit celebrandi necessitas, ac paululum inde dormierint, nihilominus die sequenti celebrare libere et licite valeant, auctoritate Apostolica etc. licentiam et facultatem concedimus, et impertimur.* Facile quisquam animadvertet, quod, cum debeant Reges, summique Principes, quo consecrantur die, Sacra Eucharistia refici, tum ut statutis regulis et Ritualium legibus satisfaciant, tum ut populis suo exemplo praeluceant, si cum iis dispensatur, ut Sacramentum eo die sumant, licet quidpiam prius comederint, hanc tamen dispensationem minime pertinere ad privatam Communionem, ex privato devotionis affectu susceptam, sed ad publicam Eucharistiae sumptionem, cujus neglectus admirationem secum tulisset ac scandalum; eodemque fere modo obtinere dici potest, quod relatum est de eo, qui Nocte Natalis Domini in Pontificio Sacello sacrum facit; cum nimis urgeat, ne praeindicata Nocte Sacra functio in Pontificia Capella omittatur, simulque haud ita facile sit adesse semper Cardinalem, qui, non obstante aetate, quam plerumque agunt praedicta dignitate decorati, potens sit protrahere naturale jejunium a media nocte superiore, ad alteram, in qua solemne intra memoratum Sacellum offert Sacrificium. Accedit insuper, in praxim omnino induci non posse, ut, media nocte transacta, constituatur initium Missae, dum ipsi intersunt Cardinales, Archiepiscopi, et Episcopi, qui sequente die, horaque congrua, ad reliquas Pontificii Sacelli functiones redire debent, quod porro non praestant, nisi lecto jam privatis in Sacellis suis, oblatoque trino Sacrificio; quemadmodum a Nobis latius enarratum fuit in nostro Tractatu *de Synodo Dioecesana, designato loco.*

§. 11. Unicum itaque exemplum privatae Communionis ex devoto Religionis affectu sumptae, in vim obtentae a Summo Pontifice facultatis eamdem sumendi, adhuc etiam post refectionis aliquid degustatum, ita exposcentibus imbecillitate, indigentiaque corporeae habitudinis in Carolo V. Imperatore suppetit. Is secum ipse cogitavit, constituitque de German. Prov. cedendis, uti contigit, Ferdinando fratri, subinde etiam Imperatori; deque transferendis reliquis ditionibus, id quod etiam perfecit, in Philippum filium suum, Hispaniarum Regem ejus nominis II.; tum se recepit in Monasterium S. Justi Monachorum S. Hieronymi situm in Extremadura, vitamque iniit eremiticam, adstans simul cum Monachis divinae Psalmodiae; Patrum volumina perlegens, res Divinas saepe commemorans, saepe Sacramentali confessione abstergens peccata, sacramque Communionem pio affectu frequentans, uti latius prosequitur Famianus Strada *de bello Belgico, decade prima, libro primo, sub titulo, Carolus V.* Cumque pius Imperator Eucharistiam jejunus sumere nequiret, eidem suasere Medici, ut nonnihil antea cibi degustaret. Ita aliquamdiu se gessit; at cum rescivisset, Apostolica opus esse dispensatione, ut liceret praefato modo ad Communionem accedere, recursum habuit ad Julium III. Pontificem, qui eidem, quod in praeteritum gesserat, relaxavit, indulsitque, ut in posterum, etiam post sumptum exiguum aliquod jentaculum, posset Sacram participare Communionem. Exempl. affertur casui plane accommodatum.

§. 12. Non censuimus in re tanta fidendum esse Auctorum assertioni, qui cursim innuunt datum Imperatori Carolo V. a Julio III. Praedecessore Nostro Indultum. Ex secretiori Vaticano Archivio afferri jussimus Pontificium Breve repertum *tom.* 70. *n.* 152. in quo Imperatoris preces sequentibus verbis referuntur: *Exponi nobis tua Majestas fecit, se nonnunquam, ratione suae valetudinis ita suadente, et cogente, diebus, quibus Sacratissimam Eucharistiam sumere instituit, de medicorum consilio, modicum jentaculum ad necessariam substentationem ventriculi sumere ante consuevisse, et nobis, ut tam de praeterito veniam illi dare, quam in futurum* Pontificii indulti tenor.

secum super eo dispensare auctoritate Apostolica vellemus, supplicavit. Subsequitur in ipso Brevi Pontificia concessio, cujus en concepta verba: *Quare nos hujusmodi necessitatem tuam attendentes, et tuae Majestatis pium sincerumque in Catholica Religione, et Sanctorum Patrum Constitutionibus tuendis, ac venerandis animum omnibus in rebus agnoscentes, te omni conscientiae scrupulo, quod propter istiusmodi usum hactenus forsan contrahere potuisti, prorsus in Domino liberamus et absolvimus, atque ut in posterum eodem modo, post sumptum necessarium jentaculum, praefatum Sacratissimum Eucharistiae Sacramentum sumere possis, tecum, ab eodem Domino tradita nobis auctoritate, indulgenter dispensamus.*

Utriusque casus circumstant. confer. sibique respond. adinveniuntur.

§. 13. Quod Julius III. Praedecessor Noster praestitit erga Carolum V. Imperatorem, idipsum et Nos agere intendimus, quin et peragimus cum Jacobo III. Magnae Britanniae Rege. Perspecta Nobis esse non potest imbecillis valetudo Imperatoris Caroli V. a medicis contestata; scimus equidem, ipsum natum anno 1501., cumque datum fuerit Pontificium Breve sub annum 1554., eumdem, dum Breve obtinuit, non excessisse 54. aetatis suae annum. Quae patitur Britannicus Rex Noster incommoda, sunt Nobis satis superque nota, scimusque etiam, eum agere 68. aetatis suae annum. Ex animo credimus, quidquid scripsere Historici de pietate, ac religione Caroli Quinti. At Historicis minime indigemus, ut perspecta Nobis fiat singularis Charissimi in Christo Filii Nostri Jacobi Regis integritas vitae, pietas, et religio, quibus dum totam vivendi rationem moderatur, universae sit Urbi exemplo; cum ipsi simus horum oculati testes. Tu itaque, qui ad Nos Regium desiderium attulisti, nuncius Nostro nomine eidem eris, Apostolica Nos, qua fungimur, auctoritate, ipsi facultatem indulgere, sacram sumendi Eucharistiam, consulto conscientiae suae Moderatore, etsi post evolutam superioris noctis partem dimidiam, valetudine ita exposcente, exiguum aliquod jentaculum degluitiverit. Brevia Praedecessorum Nostrorum Julii III. et Gregorii XIII. superius relata, et ad rem nostram spectantia, concludit Paterna monitio ad Principes, quibus concessa fuerunt, pro eorum valetudine tuenda, veluti Christianae Reipublicae apprime necessaria. Nos quoque, dum Epistolae huic Nostrae finem facimus, idem praefato Jacobo Regi in memoriam revocantes, quod a Praedecessoribus Nostris commemoratum legimus iis Principibus, quos hujusmodi facultate donabant, Tibi, Dilecte Fili; Apostolicam Benedictionem impertimur.

Unde optatum indultum conceditur.

Datum apud S. Mariam Majorem die 24. Martii 1756. Pontificatus Nostri Anno Decimosexto.

Dat. 24. Martii 1756. Pont. XVI.

DEFINITUR AUCTORITAS LVI.

Tum Metropolitani Nationis Ruthenorum, tum Proto-Archimandritae Ordinis S. Basilii Magni ejusdem Nationis, in Abbates, seu Archimandritas Monasteriorum ipsius Ordinis: Aliaque ad hujusmodi Abbates et Monachos Ruthenos pertinentia opportune statuuntur.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad futuram rei memoriam.

Prooemium. Pont. cura de Fidei puritate ac discipl. integrit.

Super familiam Domini Coelestis Patris ordinatione constituti, ad omnes Nationes, et Gentes, quae Catholica Societate continentur sollicitudinis nostrae curas extendimus; quaeque ad Religionis, ac Fidei puritatem, et Ecclesiasticae Disciplinae integritatem ubique servandam, pro diversa regionum opportunitate, magis proficua fore prospicimus, ea peculiari studio fovere, et, quantum in Nobis est, augere ac promovere non praetermittimus. Quapropter, quum satis compertum habeamus, Ordinem Monachorum Sancti Basilii Magni, apud inclytam Ruthenorum Nationem, jampridem Catholicae Romanae Ecclesiae inviolabili unitatis foedere junctam, spiritualibus Ecclesiarum, et Populorum utilitatibus eximiam operam, assiduosque labores, et antea semper impendisse, et adhuc laudabiliter impendere; officii nostri partes esse duximus, ut ea per quae Ordo ipse in proprio Instituto firmius consistere, ac etiam felicioribus in dies incrementis augescere valeat, animum nostrum intendere; comparatisque necessariis rerum notionibus, ac saepius auditis tum Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium, tum aliorum Sedis Apostolicae Ministrorum consiliis, complura decrevimus et constituimus, quae ad praedicti Ordinis, ejusque Provinciarum, ac Monasteriorum perpetuam stabilita-

Ordinis commendatio, nec non Pont. sollicitudo de optimo illius regimine.

tem et ordinatam tranquillitatem, nec non ad definienda et asserenda ejusdem Superiorum jura, et Monachorum regimen ac disciplinam, magis opportuna fore, et in Domino salubriter judicavimus.

Quanta in id praestiterit Pontifex.

§. 1. Jam enim usque ab anno Domini 1744. pluribus praehabitis consultationibus, editae a Nobis fuerunt Literae Apostolicae, quibus initium est: *Inter plures*, impressae deinde in Bullarii Nostri *T.* 1. *num.* 98., quibus potissimum unio Monasteriorum omnium praedicti Ordinis S. Basilii Ruthenorum, tam in Lithuania, quam in Polonia seu Russia existentium, in unam Congregationem ex duabus Provinciis coalescentem, de qua unione inter ipsius Ordinis Archimandritas et Professores convenerat, per Nos approbata et confirmata fuit: Cumque superiore anno 1743. habitum fuisset in Civitate Dubnensi Generale ejusdem Ordinis Capitulum, sub praesidentia Ven. Fratris Athanasii totius Russiae Metropolitani, assistente etiam in eo Ven. quoque Fratre Georgio Episcopo Zenopolitano, quem tunc existens Noster, et Apostolicae Sedis Nuntius in Poloniae Regno constitutus, ad id subdelegaverat; hujusmodi Capituli Generalis deliberationes atque decreta diligenter expensa, ac per supradictas Literas Nostras partim approbata et confirmata, partim temperata, et reformata fuerunt. Quum vero indecisa tunc temporis relicta fuerit quaestio, utrum Abbates, seu Archimandritae Monasteriorum praedicti Ordinis, jurisdictioni Metropolitani, an potius Proto-Archimandritae totius Congregationis, immediate subjecti esse deberent; propterea quod opportuna documenta ad eam quaestionem dirimendam nondum allata fuerant; exhibita Nobis postmodum hujusmodi documentorum serie, una cum copiosis allegationibus, quibus unaquaeque ex contendentibus Partibus rationes et jura sua fuse deduxit; tandem die 23. Novembris elapsi anni 1755. coacta fuit coram Nobis nonnullorum Ven. Fratrum Nostrorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium Congregatio, cui etiam interesse voluimus Ven. Fratres, Albericum Archiepiscopum Nicaenum Almae Urbis Gubernatorem, qui Apostolici Nuntii munere in praefato Poloniae Regno plures annos laudabiliter perfunctus est, ac praedictum Georgium olim Episcopum Zenopolitanum, nunc autem Theodosiae Archiepiscopum: Quorum omnium sententiis auditis, non solum definita fuit quaestio jamdudum pendens, utrum nimirum Abbates immediatae Metropolitani, vel potius Proto-Archimandritae jurisdictioni subesse debeant; opportuno quodam inito temperamento, quo et Regularis disciplinae conservationi prospiciatur, et minime recedatur ab obsequio, ac dependentia, quam Ordo S. Basilii Magni Ruthenorum erga propriae Nationis Metropolitanum innumeris atque solemnibus actibus semper professus est: verum etiam alia condita fuerunt decreta, ad consulendum Animarum saluti, earumque spirituali curae, et ad Divinum cultum promovendum, ut ex inferius afferendis perspectum fiet, maxime idonea.

Quaestio de subjectione Abbatum seu Archim. hactenus indecisa.

Sedula praevia examine definitur, aliaque opportuna superadduntur decreta.

Abbatum seu Archimandritarum subjectio.

§. 2. Primo itaque definitum atque decretum fuit, Abbates seu Archimandritas Monasteriorum praefatae Congregationis, immediatae jurisdictioni Proto-Archimandritae pro tempore existentis subesse debere; ita tamen ut unusquisque eorum Institutionem quidem a Metropolitano, Installationem vero a Proto-Archimandrita suscipere teneatur; Obedientiae autem juramentum in Metropolitani manibus praestent; cujus quidem juramenti formula ita concepta sit, ut relationem habeat ad omnia jura, constitutiones, et decreta ab Apostol. Sede emanata, et signanter ad ea, quae in praecitatis, quarum initium est: *Inter plures*, et in praesentibus Nostris Literis continentur.

Iisdem jus vocis activae et passivae in Capitulis tribuitur.

§. 3. Secundo statutum est, ut praedicti Abbates, seu Archimandritae, in posterum tam in Provincialibus suarum respective Provinciarum, quam etiam in Generalibus universae Congregationis Capitulis, activi et passivi suffragii jure fruantur, servatis tamen, ac religiose impletis iis, quae circa Vocalium numerum decreta fuerunt in saepedicta Epistola: *Inter plures*: ita videlicet, ut in designato hujusmodi numero Abbates ipsi includantur.

Proto-Archimand. jus visitandi, et corrigendi asseritur.

§. 4. Tertio decretum fuit, Proto-Archimandritae licitum fore, Abbates Regulares seu Archimandritas Monasteriorum praefatae Congregationis visitare, atque etiam eos, in actu visitationis hujusmodi, quoties id exigat Monasteriorum utilitas, ab officio suspendere: reservato tamen suspensis jure appellandi in devolutivo ad Metropolitanum, tanquam Sedis Apostolicae Delegatum; ac etiam appellandi in suspensivo ad eumdem, si forte Proto-Archimandrita in praefata visitatione ad alias poenas cor-

poris afflictivas, aut infamiam irrogantes, contra praedictos Abbates processerit.

Extra Visitation. quomodo in causis gravior. procedat.

§. 5. Quarto, si extra Visitationis actum Proto-Archimandrita procedere velit adversus dictos Abbates, in causis graviorum et personalium criminum, quae, ex juris praescripto, depositionis poena, vel alia corporis afflictiva, aut infamiam irrogante, punienda essent; decretum fuit, id aliter ab eo praestari non posse, quam legitimo Processu efformato, et una cum Consultorio suo, collatis sententiis, statuendo quidquid in causa decernendum et pronunciandum existimaverit; Ab illius autem sententia, licitum et integrum fore appellationem etiam in suspensivo interponere ad praedictum Metropolitanum, tanquam Sedis Apostolicae Delegatum.

Ab illato per ipsum gravam. quomodo sibi Mon. possint consulere.

§. 6. Quinto permissum fuit Monachis quibuscumque, si forte gravamen sibi aliquod a Proto-Archimandrita illatum fuisse contendant, recursum habere ad Metropolitanum, tanquam praedictae Sedis Delegatum, salva tamen semper Apostolicae Nunciaturae, ejusdemque Sedis auctoritate.

Subsidiar. Monach. cooptatio ad curam Animar. vel in Cathedrales quomodo peragenda.

§. 7. His autem adjecta sunt alia Decreta, quae Animarum Christifidelium salutem, eorumque spiritualem curam concernunt: quibus edicendis occasionem et causam id praebuit, quod Nobis et Apostolicae Sedi innotuit, saepe contingere, ut propter penuriam Sacerdotum Saecularium Ritus Graeco-Rutheni, necessario cogantur ejusdem Nationis Episcopi, Monachos praedicti Ordinis ad gerendam Animarum curam evocare; ac etiam aliquando nonnullos ex iis ad inserviendum Ecclesiis Cathedralibus arcessere. Quod itaque spectat ad Monachos Animarum regimini praeponendos, decretum fuit, ut, quoties e Clero Saeculari Sacerdotes ad id muneris idonei revera deficiant, non omittant Episcopi rem cum Proto-Archimandrita communicare, et cum ipso agere, quo sibi eos Monachos concedi obtineant, qui in regimine et administratione Ecclesiarum, quibus cura imminet Animarum, defectum suppleant Saecularium Sacerdotum; utque hujusmodi Monachi, in exercitio muneris sibi concrediti, Episcopis ipsis subjecti esse debeant, eisque rationem reddere de injuncti sibi officii administratione: ita ut quicumque Regulares ad animarum curam, et Sacramentorum administrationem, ut supra, assumpti fuerint, in iis, quae ad utrumque hujusmodi ministerium pertineant, immediatae Episcoporum jurisdictioni, visitationi, et correctioni subesse debeant; nunquam vero animarum curam suscipere possint, nisi antea opportunam eorumdem Episcoporum approbationem obtinuerint, quam quidem hi, praevio eorum examine circa idoneitatem, si id necessarium et expediens esse judicaverint, ipsi elargientur. Si autem aliquos ex Monachis ad inserviendum Ecclesiis Cathedralibus assumi contingat, hos etiam decretum fuit, in iis, quae Ecclesiarum hujusmodi servitium, Divinumque cultum respiciunt, praedictorum Episcoporum jurisdictioni subesse debere.

Episcop. in eos jurisdictio.

Iterata praedictorum confirmatio.

§. 8. Quas quidem omnes Resolutiones, ut supra, captas, Nos tunc approbavimus; et nunc iterum, praevia confirmatione supracitatae Constitutionis Nostrae: *Inter plures*, quoad ea omnia, quae iisdem resolutionibus hucusque relatis contraria non sunt, praesentium Literarum Nostrarum tenore, eas approbamus et confirmamus, atque omnimodae executioni mandari volumus et statuimus.

Novae propositae quaestiones definitio ob rei incompert. ampliatur.

§. 9. Quum vero post praemissarum quaestionum examen, atque definitionem, expositum Nobis fuerit, nonnulla extare Monasteria, gubernari olim solita per Abbates, qui inibi ad nominationem Charissimi in Christo Filii Nostri Poloniae Regis, Magni Ducis Lituaniae pro tempore existentis, seu etiam aliorum inferiorum Patronorum, constituebantur; eaque nunc a Superioribus, et Monachis Provinciae Lituaniae, in simplices Superioratus conversa fuisse; Nobisque proinde supplicatum fuerit, ut hujusmodi Monasteria in pristinam Abbatiarum dignitatem restitui, ac debita Patronatus jura super illis, tum Regiae Majestati, tum aliis inferioribus Patronis, illaesa manere juberemus; providentes praeterea, ut quoties hujusmodi Abbatias vacare contingat, earum administratio ad Metropolitanum deferatur, seu ad Ordinarium Loci, in cujus Dioecesis finibus Monasteria ipsa consistunt, donec legitima per Patronos praesentatio expleta fuerit; Nos, qui ex una parte certam, atque distinctam de praemissis scientiam non habemus, ex alia vero promptos atque paratos Nos esse profitemur ad jus suum unicuique reddendum; omnibus et singulis, qui in hujusmodi negotio jus aliquod sibi competere, seu quavis ratione id sua interesse putabunt, denunciamus, ac respective injungimus, ut fundamenta jurium, quae super quolibet ex supradictis Abbatiis

Atque istorum opportunas collige, transmittique documenta praecipit.

sibi asserunt, Nostro et Apostolicae Sedis Nuntio distinctim exhibeant; eidem vero nunc et pro tempore existenti Apostolico Nuntio committimus, ut monumenta omnia, quae tum ab iis, qui hujusmodi Monasteriorum Patronatum sibi vindicare intendant, tum ab aliis, qui eorumdem libertatem propugnare conentur, sibi fuerint exhibita, ad Nos, et Sedem Apostolicam trausmittat, ut, omnibus visis atque perpensis, sive a Nobis, sive a Successoribus nostris Romanis Pontificibus, tam circa asserta nominandi seu praesentandi jura, quam super vacantium hujusmodi Abbatiarum, et Monasteriorum administratione, prout justum fuerit, definiatur, et opportune provideatur.

Fides asseritur exemplis.

§. 10. Volumus autem, ut praesentium Literarum exemplis, etiam typis impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo Personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique in judicio, et extra illud adhibeatur, quae ipsis praesentibus haberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Dat. 30. Mart. 1756. Pont. 16.

Datum apud S. Mariam Majorem die 30. Martii 1756. Pontificatus Nostri Anno Decimosexto.

LVI.° In Ecclesiis, et Nosocomiis Ordinis Fratrum Bethelemitarum conceditur unum Altare Privilegiatum, per Ordinarios Locorum designandum.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Salvatoris Domini Nostri Jesu Christi aeterno Patri consubstantialis et coaeterni, qui pro redemptione generis humani de summo Coelorum Solio ad hujus Mundi infima descendere, et carnem nostram ex utero B. Mariae semper Virginis assumere, et in Bethelem Juda nasci dignatus est, vices, licet immeriti gerentes in Terris, et ejus exempla sectantes Animabus Christifidelium defunctorum in Purgatorio existentibus, quae per charitatem Deo unitae ab hac luce decesserunt, et piorum suffragiis juvari meruerunt, opportuna de thesauro Ecclesiae auxilia subministrare studemus, ut illae, quantum Divinae Bonitati placuerit, adjutae ad coelestem patriam facilius pervenire valeant. Volentes igitur omnes et singulas Ecclesias tam erectas, quam imposterum erigendas Ordinis Fratrum Bethelemitarum etiam in dicti Ordinis Nosocomiis ubique existen., in quibus aliud Altare Privilegiatum perpetuum, seu ad tempus nondum elapsum ab hac Sancta Sede forsan reperitur concessum, quod per praesentes Auctoritate Apostolica revocamus, et in qualibet ex dictis Ecclesiis, et quolibet Nosocomio situm Altare per Ordinarios Locorum semel tantum designan. hoc speciali dono illustrare, auctoritate Nobis a Domino tradita, ac de Omnipotentis Dei misericordia, et Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, supplicationibus dilecti Filii moderni Praefecti Generalis dicti Ordinis Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, ut quandocumque Sacerdos aliquis secularis, sive dicti, aut alterius Ordinis, Congregationis, et Instituti Regularis Sacrosanctum Missae Sacrificium ad praedictum Altare per Ordinarios Locorum respective semel tantum specifican., ut petitur, in dictis Ecclesiis, et Nosocomiis existen. pro Anima cujuscumque Christifidelis, quae Deo in charitate conjuncta ab hac luce migraverit, celebrabit, Anima ipsa de thesauro Ecclesiae per modum suffragii indulgentiam consequatur; itaut ejusdem Domini Nostri Jesu Christi, ac Beatissimae Virginis Mariae, Sanctorumque omnium meritis sibi suffragantibus a Purgatorii poenis liberetur, concedimus et indulgemus. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque. Praesentibus perpetuis futuris temporibus valituris. Volumus autem, ut earumdem praesentium Literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo Personae in Ecclesiastica Dignitate constitutae munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus, si forent exhibitae, vel ostensae. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die III. Aprilis MDCCLVI. Pontificatus Nostri Anno Decimosexto.

Loco ✠ Annuli Piscatoris.

Pro D. Card. Passioneo.

Joannes Florius Substitutus.

LVI.** Indulgentia Plenaria conceditur omnibus Christifidelibus, qui accipientes a Praedicatoribus, aut Missionariis sacras Imagines sub Invocatione Conceptionis B. M. Virginis Immaculatae, non solum jejunium servant, rerum etiam peccata sua confiteutur, et Sanctissimam Eucharistiam sumunt.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Coelestium munerum Thesauros, quorum dispensationem fidei nostrae credidit Altissimus, praesertim cum ad Animarum salutem procurandam in Domino expedire cognoscimus, eos aequo animo, libentique in universos Christifideles erogare minime praetermittimus. Cum itaque, sicut accepimus, per nonnullos Presbyteros, tam Saeculares, quam cujusvis Ordinis Regulares, ac praesertim Congregationis Piorum Operariorum, tum in sacris Missionibus, tum in adhortandis quomodolibet ad pietatis opera Christifidelibus sacrae Imagines sub invocatione Conceptionis Beatae Mariae Virginis Immaculatae distribui, et elargiri eisdem Christifidelibus soleant ad finem, ut unusquisque die sibi indicta ad honorem ejusdem Conceptionis Beatae Mariae Virginis Immaculatae non solum jejunium servet, verum etiam peccata sua confiteatur, et Sanctissimo Eucharistiae Sacramento reficiatur. Hinc est, quod Nos ad insitum erga eamdem Beatissimam Dei Genitricem Mariam venerationis studium vehementioribus stimulis excitandum, sacrisque Ecclesiae Thesauris confovendum, singulis Christifidelibus ubique degentibus, qui die sibi semel in anno assignata jejunaverint, ac vere poenitentes, et confessi, ac Sacra Communione refecti, aliquam Ecclesiam visitaverint, et ibi pro Christianorum Principum concordia, haeresum extirpatione, ac Sanctae Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, et remissionem misericorditer in Domino concedimus. Praesentibus perpetuis futuris temporibus valituris. Volumus autem, ut earumdem praesentium literarum transumtis, seu exemplis etiam impressis, manu alicujus Notari publici subscriptis, et sigillo personae in Ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prursus fides adhibeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus, si forent exhibitae, vel ostensae. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die v. Aprilis MDCCLVI. Pontificatus nostri Anno Decimosexto.

Pro Domino Cardinali Passioneo.

Joannes Florius Substitutus.

BREVE LVI.***

Deputationis in visitatorem Apostolicum, et reformatorem Ordinis Eremitarum Sancti Augustini pro Reverendissimo P. M. Francisco Xaverio Vasquez tutius ejusdem Ordinis Priori Generali perpetuo.

Dilecto Filio Francisco Xaverio Vasquez Priori Generali perpetuo Ordinis Fratrum Eremitarum Sancti Augustini.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecte Fili salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Inter alias nostrae Pastoralis sollicitudinis curas, quibus praemimur, illae non postremo cordis nostri loco insident, quibus de cunctorum Religiosorum statu prospere dirigendo, assidue cogitamus. Ad istum autem Fratrum Eremitarum Sancti Augustini Ordinem, quem in visceribus gerimus charitatis, nostrae paternae considerationis intuitum dirigentes, illud praecipue in optatis habemus, ut per tuae circumspectionis ministerium illius Personarum status salubriter ubique dirigatur, et ad debitae reformationis normam in spiritualibus, et temporalibus reducatur, et si quid ab eisdem personis contrarium Ordini, et honestati praesumatur, ad Omnipotentis Dei gloriam, et animarum salutem, ac Religionis incrementum salubriter corrigatur. Cum itaque, sicut accepimus, Tu, qui Prior Generalis Ordinis Fratrum Eremitarum Sancti Augustini canonice in perpetuu electus existis, Visitationis totius Ordinis hujusmodi juxta praescriptum per illius Constitutiones Auctoritate Apostolica confirmatas prope diem, benedicente Domino, inchoare, et peragere intendas; Nos, ut tu commissum tibi totius Ordinis hujusmo-

di Generalatus Officium ad Omnipotentis Dei laudem, et ipsius Ordinis propagationem, et utilitatem valeas eo salubrius exercere, et ut ea in bujusmodi Visitatione habenda statuantur, quae ad Regularem observantiam non modo inducendam, sed etiam stabili, perennique firmitate custodiendam, et augendam necessaria, et opportuna videntur, quantum Nobis, ex alto conceditur, consulere cupimus. Hinc est, quod Nos de tua fide, prudentia, doctrina, rectitudine, dexteritate, integritate, vigilantia, et religionis zelo plurimum in Domino confisi, teque specialibus favoribus, et gratiis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, et poenis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existis, ad effectum praesentium tantum consequen. harum serie absolventes, et absolutum fore censentes, motu proprio, ac ex certa scientia, et matura deliberatione nostris, deque Apostolicae potestatis plenitudine, Te in Visitatorem, et Commissarium Apostolicum totius Ordinis praedicti, ac quarumcumque Congregationum ab eo dependentium in quibusvis Mundi partibus existentium, per praesentes constituimus, et deputamus, Tibique praeter, et ultra facultates tibi ratione muneris Prioris Generalis competentes, alias novas facultates concedimus, nempe quoscumque quarumcumque Provinciarum, etiam Excalceatarum, et Congregationum, ac illarum Conventuum, Domorum, et Locorum quorumcumque ab Ordine praedicto dependentium Superiores quorumcumque nomine nuncupatos, et Fratres cujusvis status, gradus, qualitatis, et conditionis existentes, nec non Provincias tam Calceatas, quam Excalceatas, Congregationes, Conventus, Domos, et Loca hujusmodi tam in capite, quam in membris semel tantum visitandi, ac in illorum statum, vitam, mores, ritus, et disciplinam diligenter inquirendi, nec non Evangelicae, et Apostolicae doctrinae, Sacrorumque Canonum, et Conciliorum Generalium Decretis, et Sanctorum Patrum traditionibus, regularibusque eorum respective institutis inhaerendo, quacumque mutatione, correctione, emendatione, revocatione, et renovatione indigere cognoveris, reformandi, mutandi, corrigendi, revocandi, renovandi, ac etiam de novo condendi, condita Sacris Canonibus, et Concilii Tridentini Decretis, ac Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, regularibusque institutis praedictis non repugnantia confirmandi, abusus quoscumque tollendi, Regulas, Institutiones, et Ecclesiasticam disciplinam, si fortasse, quod absit, exciderint, modis congruis restituendi, et reintegrandi, dicti Concilii Tridentini decreta custodiri praecipiendi, ac Personas praedictas ad debitum, et honestum vitae modum revocandi, et quidquid statueris, et ordinaveris, observari faciendi, et ubique inter Religiosos ejusdem Ordinis, ac quarumcumque illius Provinciarum, et Congregationum tam Calceatarum, quam Excalceatarum discordias, differentias, et lites quascumque decidendi, et terminandi, ac eosdem Religiosos ad pacem, et concordiam reducendi, ac personas praedictas, etiamsi Superiores quocumque nomine nuncupati fuerint, si dissidiosae, scandalosae, vel alias criminosae existant, juxta regularia ipsius Ordinis Instituta, ac excessuum qualitatem puniendi, nec non discolos in virtute sanctae Obedientiae sub censuris, et poenis tuo arbitrio imponendis, ut a malis inceptis desistant, et ad cor redeant, monendi, et requirendi, seu moneri, et requiri faciendi, et si spretis monitionibus bujusmodi incorrigibiles fuerint, elapsis terminis per Te statutis, eosdem tamquam membra putrida ab eodem Ordine per Te, vel per alium expellendi, et abjiciendi, nec non quae in praemissis decreveris, firmiter observari, ac omnia, et singula alia, quae juxta Instituta, et consuetudinem Ordinis bujusmodi ad Omnipotentis Dei gloriam, Religionis augumentum, Animarum salutem, et Christifidelium bonum exemplum, et alias circa salubre regimen, et felicem successum Domorum, Locorum, et Personarum eorumdem necessaria noveris, seu quomodolibet opportuna faciendi, dicendi, mandandi, et exequendi, ordinandi, et disponendi. Nec non motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus, Tibi, si contingat Te occasione Visitationis bujusmodi quibusvis Capitulis, sive Congregationum, sive Provinciarum, etiam Excalceatarum bujusmodi interesse, et interdum eveniat, ut a Vocalibus pro celebratione Capitulorum praedictorum in unum congregatis, tum ob partium studia, tum propter animorum simultates, tum ob alias rationabiles causas, quae Religiosam quietem, et Regularem ob-

servantiam perturbare solent, atque una simul in superiorum electione non minus confusionem afferre dignoscuntur, inter se dissentientibus magno cum ipsarum Congregationum, et Provinciarum praejudicio in superiores minus digni proponantur, eliganturque, qui subinde haud debitum ministerii sui munus, prout tenentur, implere non valeant, aut augendis potius dissidiis, et contentionibus fovendis, quam sedandis, componendisque, occasioni sint, ut in eisdem Capitulis, quando necessitas, et bonum earumdem Congregationum, ut Provinciarum regimen, sive utilitas id exegerit, Tu solus juxta datam tibi a Domino prudentiam, adhibitis prius omnibus diligentiis ut partes inter se dissentientes aversos animos componant, Vicarios Generales, Priores Provinciales, ac omnes etiam Definitores, super quo conscientiam tuam stricte oneramus, juxta Regularia cujuscumque Congregationis, ut Provinciae instituta per Sedem Apostolicam approbata ad tempus solitum cum omnibus facultatibus, auctoritatibus, ut privilegiis solitis, et consuetis, nec non in Conventibus Principalioribus, seu Generalitiis Priores ad sexennium, seu supra sexennium arbitrio tuo duraturos, si id expediens tibi visum fuerit, aut necessitas tum spiritualium, tum temporalium id exegerit, nominandi, eligendi, ut deputandi; ac insuper motu, scientia, et potestate similibus Tibi in Visitatione hujusmodi per te pro tempore habenda unum dumtaxat ex Assistentibus ejusdem Ordinis ducendi, Contradictores quoslibet, et Rebelles cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, praeeminentiae, nobilitatis, excellentiae, vel conditionis fuerint per excommunicationis, suspensionis, et Interdicti, ac depositionis ab eorum Officiis, aliasque formidabiliores, quibus tibi videbitur expediens, sententias, censuras, et poenas, sublato diffugii, ac appellationis obstaculo, etiam Auctoritate Apostolica compescendi, et si opus fuerit, auxilium Brachii Saecularis invocandi plenam, et amplam facultatem concedimus per praesentes, et impertimur. Et ut reformatio hujusmodi juxta sincerum cordis nostri desiderium liberius subsequatur, omnes, et singulos Principes, Proceres, Barones, et alios Dominos Temporales, nec non Communitates, ac Universitates in Domino requirimus, ut hortamur attente, Venerabilibus etiam Fratribus Archiepiscopis, Episcopis aliisque Locorum Ordinariis, et Praelatis Ecclesiasticis, ac Personis in dignitate Ecclesiastica constitutis, Nostrisque, et Sedis Apostolicae de Latere Legatis, seu Vice-Legatis, et Nunciis districte mandamus, quatenus Divinae Majestatis intuitu, ac pro eorum in hanc Sanctam Sedem reverentia, ut devotione, ac Religionis Zelo Tu benigno desiderio, et pio affectu sic sincere commendatum suscipiant, ac de tuto tibi accessu, et libero reditu provideant, et aliis benevolis favoribus efficaciter assistant, ut praesentes debitum effectum sortiantur, et Ordo ipse in statu prospero, et felici successu valeat inibi salubriter conservari. Praecipientes nihilominus in virtute sanctae Obedientiae, sub Indignationis nostrae, ac suspensionis a Divinis, nec non privationis omnium, et singulorum privilegiorum, et indultorum tam Provinciis, quam Congregationibus in generali, et illarum professoribus a Sede praefata in particulari concessorum, etiam Mare Magnum nuncupatorum, ac absolutionis omnium Officiorum, nec non inhabilitatis ad illa, et alia inposterum obtinenda, ac vocis activae, et passivae, sententiis, censuris, et poenis ipso facto absque alia declaratione incurrendis per singulos non parentes omnibus, et singulis dicti Ordinis, ac Congregationum, et Provinciarum etiam Excalceatarum professoribus cujuscumque gradus, superioritatis, et qualitatis extiterint, tam conjunctim, quam divisim, ut tibi ultra obedientiam, quam Tibi de jure ipsius Generalatus Officii exhibere tenentur, etiam tamquam Commissario nostro efficaciter pareant, et intendant. Ac eisdem professoribus sub excommunicationibus latae Sententiae ipso facto incurren., ac similibus censuris, et poenis, ut Tu in eorum Visitatorem, et Commissarium nostrum a Nobis, ut praefertur deputatum reverenter recipiant, et recognoscant, ac tibi in omnibus ad Visitationem hujusmodi spectantibus, et pertinentibus omnino obediant, et obsequantur, tuaque salubria monita, et mandata humiliter suscipiant, et efficaciter adimplere procurent, et teneantur; alioquin sententiam sive poenam, quam rite tuleris in rebelles, seu inobedientes ratam habebimus, et faciemus auctore Domino usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari. Decernentes omnia, et singula per te in Visitatione hujusmodi de consilio, ut cum assistentia memorati tecum

ducendi Assistentis decernenda, gerenda, mandanda, et ordinanda, nec non praesentes Literas, et in eis contenta quaecumque perinde firma, valida, et efficacia existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac tibi in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, ac ab illis ad quos quovis modo spectat, et spectabit in futurum inviolabiliter observari, ac si illa de consilio, et cum assistentia omnium memorati Ordinis Assistentium, decrevisses, gessisses, mandasses, et ordinasses; Sicque per quoscumque Judices Ordinarios, et Delegatos etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis aucteritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus qnatenus opus sit, nostra, et Cancellariae Apostolicae Regula de jure quaesito nou tollendo, ac Fel. Rec. Clementis PP. VIII. super Assistentibus dicti Ordinis edita, aliisque Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, nec non dicti Ordinis, ac illius Congregationum, et Provinciarum, ac Conventuum hujusmodi etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, privilegiis, indultis, libertatibus, exemptionibus, et Literis Apostolicis Ordini, Congregationibus, et Provinciis etiam Excalceatis, et alias quomodolibet nuncupatis, Conventibus, Domibus, Locis, et Personis praedictis in genere, vel in specie, etiam favore Regularis observantiae, etiam per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros, et Sedem praedictam, et illius Legatos sub quibuscumque tenoribus, et formis, etiam per modum statuti perpetui, etiam motu, et scientia similibus, etiam iteratis vicibus concessis, et approbatis, et innovatis, et forsan quod ipsae personae per alios, quam eorum Priores Provinciales visitari, et reformari non possint, disponentibus; Quibus omnibus, et singulis etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, et expressa, ac individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata exprimerentur, et insererentur, praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die VI. Aprilis MDCCLVI. Pontificatus Nostri Anno Decimosexto.

D. Card. Passioneus.

Loco ✠ Sigilli.

SPOLIA PRÆLATORUM LVII.

Neapolitani Regni, jam pridem ab Innocentio XII. Ecclesiis, quibus iidem praefuerunt, applicata, ut in designatos usus erogentur, novis superadditis cautionibus, providetur.

BENEDICTUS PAPA XIV.

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Pastoralis sollicitudo, qua Praedecessores Nostri Rom. Pont. indigentium Ecclesiarum necessitatibus occurrere, easque collatis etiam in id Apostolici Ærarii redditibus, sublevare pro viribus studuerunt, Nobis una cum reliquis supremi Pontificatus Officiis imposita, animum Nostrum impellit, ut providas leges in eum finem ab ipsis Praedecessoribus Nostris statutas, quae temporum decursu, ob impedimenta postmodum objecta, et fraudes malitia hominum excogitatas, easque in pravam consuetudinem generaliter inolescentes, ad propositum utilitatis fructum inefficaces evasisse deprehenduntur, praesenti rerum conditioni attemperemus, novisque superadditis sanctionibus ita roboremus, ut remotis obstaculis, opportunum earumdem Ecclesiarum decori ac dignitati subsidium per Apostolicae Sedis largitatem allatum fuisse laetemur. Procem. Assidua Pont. cura in sublevandis Eccl. indigentiis.

§. 2. Alias siquidem felic. record. Praedecessor Noster Innocentius Papa XII. paterna miseratione considerans inopiam complurium Ecclesiarum Archiepiscopalium, Episcopalium, aliarumque, quibus Praelati inferiores, seu Dignitates, jurisdictionem quasi Episcopalem, seu Ordinariorum jura habentes, praesunt, in Regno Neapolitano existentium, per suas li- Innoc. XII. Constitutio de Spoliis Praelator. Neapolit. Regni, ipsarum Eccle. siis applicandis.

teras Apostolicas, incipientes *Inscrutabili*, datas apud S. Mariam Majorem, Anno Incarnationis Dominicae 1694. III. Kalendas Februarii, Pontificatus sui anno III. jus illud, quod Camerae Apostolicae ex antiqua consuetudine, et in vim plurium Apostolicarum Constitutionum competebat, percipiendi videlicet, exigendi, et assequendi post obitum cujuslibet ex Archiepiscopis, Episcopis, et Praelatis inferioribus dicti Regni, quascumque pecunias, res, jura, et bona, etiam stabilia, per eos ex redditibus, fructibus, et proventibus suarum Ecclesiarum acquisita, Spolia nuncupata, nec non fructus naturales a solo separatos, et civiles ex praefatis redditibus tempore mortis exactos, et etiam inconsumptos, et incommixtos, ab eadem Camera Apostolica abdicavit, et separavit; volens ut successivis temporibus praemissa omnia et singula, ad antedictas Archiepiscopales, aliasque Cathedrales, et reliquas, quibus decedentes Archiepiscopi et Episcopi, seu Praelati inferiores praefuerunt, illisque non indigentibus, id Parochiales Ecclesias eorum regimini commissas, omnino spectarent, et ad earum favorem, beneficium et utilitatem cedere, converti, ac erogari deberent; relicta decedentibus Praesulibus facultate designandi usus, in quos hujusmodi Spolia, pro utilitate et commodo earumdem Ecclesiarum, eroganda censerent; quod si ab ipsis praestitum non fuisset, id ipsum ab eorum Successoribus, cum suorum Capitulorum scientia et consilio, fieri permisit; quemadmodum latius videre est in illius citata Constitutione, per quam nihil aliud ex praemissarum Ecclesiarum redditibus, quam fructus pendentes, seu inexactos, favore dictae Camerae Apostolicae reservavit.

A Bened. XIII. in favorem earumd. Ecclesiar. declarat.

§. 3. Postmodum vero san. mem. Benedictus PP. XIII. similiter Praedecessor Noster, ad tollendas nonnullas controversias super hujusmodi Innocentianae Constitutionis intelligentia et executione exortas, per similes suas Apostolicas literas, quarum initium est: *Sacrosancti Apostolatus Officium*, editas anno 1724. v. Idus Julii, Pont. sui anno I., statuit et declaravit, eamdem Innocentii Constitutionem suum integrum et plenarium effectum ex tunc in posterum in praefato Regno Neapolitano sortiri, ac perpetuo obtinere debere, etiam in casibus, quibus memoratos Archiepiscopos, Episcopos, et inferiores Praelatos, extra fines Ecclesiarum, et Dioecesum, apud quas personalem residentiam facere, tenebantur, obire contingeret; nolens videlicet, praefatas Archiepiscopales, aliasque Cathedrales, seu Abbatiales, aut Parochiales Ecclesias, quarum favor, utilitas, et beneficium memorato Innocentio Pontifici in primis propositum fuerat, detrimentum ullum vel damnum accipere, ex eo quod earum Praesules extra debitam residentiae locum ex hac vita decederent; aliaque pro earumdem Ecclesiarum utilitate decrevit et sanxit, quae in praefatis ipsius literis latius continentur.

Iterata eiusdem Pontif. adversus pravas Innocent. Const. interpret. declarat.

§. 4. Subinde autem, accepto quod aliqui, ad praemissas Innocentii, suasque Apostolicas Sanctiones eludendas, propositoque effectu fraudandas, humana suadente cupiditate, asserere non dubitabant, licitum sibi esse, de bonis et juribus ex redditibus Ecclesiarum suarum acquisitis, seu provenientibus, inter vivos disponere, eaque donare, seu aliter alienare et distrahere, reservatis sibi quamdiu in humanis egissent, hujusmodi bonorum fructibus, seu usu, et commoditate earum rerum, quas donatione, vel alio contractu inter vivos nuncupato, a se abdicassent; idem Benedictus Praedecessor per alias suas literas in forma Brevis incipientes: *Romanum decet Pontificem*, datas apud Sanctam Mariam Majorem die 12. Octobr. MDCCXXVI. Pont. sui anno III. confirmatis iisdem Constitutionibus, ejusmodi pravam interpretationem, et corruptelam reprobavit, damnavit, ac de medio sustulit; cavens ne in praxim deduci posset, vel, si forsan deduci contingeret, ne quid detrimenti afferret Ecclesiis, quibus juxta Innocentianam, suamque praecedentem Constitutionem, bona ex praemissis redditibus acquisita, aut provenientia, applicari debuissent.

Uterque Pont. mens, nempe Eccl. sublevanda

§. 5. Porro perspicuum est, memoratos duos Praedecessores Nostros omni commendatione dignissimos, dum ab Apostolicae Camerae redditibus, et proventibus id separarunt, et abdicarunt quo ipsa jam pridem pacifica possessione fruebatur, nil aliud spectasse, quam ut praedictarum Ecclesiarum indigentiis consulerent. Et nos quidem non solum relatas eorum Constitutiones plena, ut par erat, executione servavimus; sed illud praeterea affirmare possumus, Nostrum pro tempore existentem Thesaurarium Generalem, qui singulis hebdomadis bis ad audientiam Nostram accedit, vix umquam ab ea recessisse, quin, ex-

Amplior in id ipsum Pont. liberalitatis contestatio.

posita Nobis, ac sufficientibus documentis comprobata tenuitate atque inopia cujuslibet Ecclesiae Archiepiscopalis, seu Episcopalis, atque adeo cujuslibet Ecclesiastici Beneficii, per Antistitis seu Rectoris obitum vacantis, Nostrum secum tulerit assensum, vel potius mandatum, ut ex inexactis, sive pendentibus earum fructibus, ad Cameram Nostram Apostolicam indubie pertinentibus, non exiguam partem, seu pecuniarum summam, in earumdem Ecclesiarum utilitatem et beneficium erogandam, Nostro nomine relaxaret. Et tamen his omnibus praestitis, satis constat, Ecclesias pristina semper inopia sordescere, eademque indigentia laborare.

Querelae adversus subcollectores Spolior. Camerae olim propositae.

§. 6. Quo tempore in Regno Neapolitano colligandorum Spoliorum usus vigebat, atque hujusmodi Camerae Apostolicae jus exercebatur per Subcollectores, et Commissarios inibi constitutos, qui res et bona ex Ecclesiarum redditibus acquisita, et provenientia, pro eadem Camera capiebant; incusabantur hi, quod ad ipsius Camerae jura in tuto collocanda, viventibus adhuc, licet aegrotantibus, Archiepiscopis, Episcopis, aliisque Praelatis, auferrent usum et commoditatem suarum rerum, etiam earum, quae tunc maxime ipsis necessariae erant. Quod utrum vere ab illis fieret, Nos ignoramus; hoc unum scientes, quod si quid talia attentasset, contra expressam mentem, et manifesta mandata Thesaurarii Generalis ejusdem Camerae Apostolicae se gessisset; ut ex Edictis et Ordinationibus ad recte moderandam hujusmodi Ministrorum Cameralium agendi rationem in hac ipsa Spoliorum materia jam usque ab eo tempore promulgatis, et typis impressis, quilibet agnoscere poterit. Illud quidem compertum habemus, praefatum Innocentium Praedecessorem, in sua citata Constitutione *Inscrutabili*, qua Episcoporum et Praesulum Spolia Neapolitani Regni Ecclesiis addixit, diserte cavisse, ne hujusmodi Ecclesiarum Capitula et Canonici praedictos Antistites seu Praelatos viventes, quantumvis aegrotantes, et in extremis constitutos, suarum rerum commodo, usu, et possessione sub quocumque praetextu privare, neve illos, illisque inservientes quoquo modo perturbare, seu molestare praesumerent; et quidquid pro rerum hujusmodi descriptione et assecuratione, seu pro Ecclesiarum commodo et utilitate, agendum esset, id omne post eorumdem Antistitum et Praelatorum mortem exequendum decrevisse. Et nihilominus ex fide dignorum testimonio satis superque Nobis innotuit, hujusmodi interdictum, atque Decretum nequaquam servari; sed Ecclesiarum Capitula et Canonicos, aliosque, quibus jus est pro ipsis Ecclesiis, et in earum commodum, memorata Spolia curare, viventibus adhuc Praesulibus, ab occupandis eorum rebus et bonis non abstinere, ac etiam eorum familiaribus negotium saepe facessere.

Nunc contra Capitula, aliosque, quibus Spolior. cura delegata, regeruntur.

§. 7. Cupientes igitur, quantum in Nobis est, hujusmodi abusus et incommoda removere, simulque Ecclesiarum jura, non minus ad Nostram, quam ad praedictorum Innocentii, et Benedicti Praedecessorum mentis executionem, congruis adhibitis cautionibus, sarta tecta servare; motu proprio, et certa scientia, per hanc Nostram perpetuo valituram Constitutionem, omnibus et singulis Archiepiscopalium, Episcopalium, aliarumque inferiorum Ecclesiarum in praedicto Regno Neapolitano existentium, tam scilicet earum, quae libere per Nos et Romanum Pontificem pro tempore existentem, quam quae ad Regiam nominationem conferri solent, Capitulis, Canonicis, seu aliis, ad quos, pro saepedictorum Spoliorum applicatione in Ecclesiarum commodum et favorem, earum nomine, advigilare spectat et pertinet, districte inhibemus, ne quidquam attentare, aut omnino moliri audeant, viventibus adhuc Ecclesiarum Praesulibus, quantumvis gravi morbo affectis, super rebus et bonis per eos acquisitis ex earumdem Ecclesiarum redditibus, etiam sub specie et obtentu illas et illa sequestrandi, aut assecurandi; neve ipsorum Antistitum et Praelatorum adhuc viventium domesticos, familiares, aliosque ipsis inservientes, quocumque similiter praetextu vexare, aut molestare praesumant; neque enim ferendum est, ut Sacri Pastores rerum suarum usu et commoditate priventur, vel alia ratione tunc animo perturbentur, quum maxime omnis generis subsidiis juvari opus habent, ut et aegritudinis dolores levius tolerare, et si ita Deo placuerit, in pace Christi requiescere valeant.

Nova ad haec tollenda incommoda provisio.

Viventibus Praesulibus, Canonici, Capitula, aliique, quibus Spolior applicandorum cura, quidquam attentar prohibentur.

§. 8. Quoniam vero ad id agendum, quod contra Innocentianae Constitutionis Sanctionem fieri compertum est, ea ratio, seu causa praetexi solet, quod caveri necesse sit, ne dum Praesul aeger decumbit, occultentur illius res,

Eccl. indemnitas Vicario General. Praesule aegrotant. demandatur.

atque disperdantur; quodque huic periculo non aliter occurri possit, quam si res ipsae, aegrotante Praesule, nec dum e vivis sublato, sequestrationi subjectae in tuto collocentur; idcirco volumus, atque statuimus, ut quoties agatur de rebus, quae disperdi facile, occultarique possint, Vicarius Generalis Praesulis aegrotantis hujusmodi res universas in uno pluribusque cubiculis concludat, seu easdem in consuetis cubiculis dispositas relinquens, cubicula ipsa clavibus obserata, Episcopali sigillo communiat, praesentibus duobus Sacerdotibus ejusdem Vicarii arbitrio eligendis, qui occlusionis et impressionis signi testes sint, adhibitoque Notario publico, qui super praemissis omnibus legale Instrumentum conficiat.

Demortui Praesulis Spolia quomodo, et a quibus describenda, et custodienda.

§. 9. Postquam vero Praesul ex hac vita migraverit, tunc claves obsignatorum cubiculorum a praefato Vicario Generali tradendae erunt Vicario Capitulari, et Canonici ad id a Capitulo deputatis, per actum solemnem coram iisdem Testibus explendum, et a Notario similiter literis consignandum. Quo facto, unus erit hujusmodi Vicarii Capitularis, et Canonicorum exactam rerum omnium descriptionem, sive Inventarium, sine mora incipere, et continenter usque ad finem urgere; eoque rite confecto, unum aut plures eligere Peritos, qui juxta artis suae regulas, uniuscujusque rei in Inventario descriptae pretium definiant, idque ipsum scripto mandantes, subscriptis proprio charactere nominibus testatum relinquant. Verum his omnibus absolutis, nequaquam licebit rem ullam in defuncti Spolio repertam vendere, aut alia ratione alienare, nisi postquam Ecclesiae de novo Pastore, seu Rectore provisum fuerit, atque hic ejusdem Ecclesiae possessionem adeptus erit; exceptis tantummodo iis rebus, quae sine certo detrimento, aut diurno impendio servari non possent; quas nempe, praevio ejusdem Vicarii Capitularis decreto, pro justo pretio distrahere licebit; ea lege, ut pecunia exinde redacta, apud sacram Ædem, quatenus adsit, alioquin apud idoneum, probatumque Depositarium deponatur, cum caeteris deinde pecuniis conjungenda, quae ex aliarum rerum venditione conficientur.

Quaenam illico distrahi valeant.

Quaere sint, ad usque captum a novo Praesule possessionem asservanda.

§. 10. Reliquae autem hujusmodi res, quarum distractio, atque venditio, ut praefertur, non prius fieri debebit, quam novus Praesul Ecclesiae possessionem apprehenderit, ita, uti superius praeceptum est, descriptae et aestimatae, in uno aut pluribus Episcopalis Palatii cubiculis obseratis, et Vicarii Capitularis sigillo obsignatis, asservari debebunt, Notario claves apud se custodiente; qui eas tunc demum exhibere debebit, quum novus Praesul Ecclesiae datus, illius possessione capta, hujusmodi cubicula coram se, vel legitimo Procuratore suo reserari postulaverit; id quod similiter per actum solemnem ab eodem Notario rogandum, praevia signorum recognitione, ac praesentibus Vicario Capitulari et Canonicis praefatis, iisdemque accitis testibus, explendum erit.

§. 11. Denique apertis hac ratione cubiculis, procedendum erit ad venditionem rerum in Defuncti Spolio repertarum, juxta pretium iisdem a Peritis constitutum; idque, ad formam in praecitatis Innocentii, et Benedicti Praedecessorum Constitutionibus praescriptam, pro necessitatibus, et restaurationibus Ecclesiarum Archiepiscopalium, Episcopalium, sive Abbatialium, hisque non indigentibus, in Parochialium Ecclesiarum beneficium, et utilitatem omnino erogandum erit; ea tamen lege, ut liceat Archiepiscopo, sive Episcopo, aut Praelato recens electo, res illas, quas sibi usui fore conspexerit ex aliarum vendendarum cumulo seligere ac retinere, soluto tamen pretio, ut supra, per Peritos definito; quum nimis incongruum sit, ut novus Praesul ad Ecclesiae guberniam accedens, exhaustam penitus domum inveniat, distractamque suppellectilem, et alia domesticis usibus necessaria, quae ipse pro eodem pretio, quo aliis divendita sunt, sibi comparare potuisset.

Distract. methodus nec non applicat. retractae exinde pecuniae.

§. 12. Porro Concilium Tridentinum *sess.* 24. *cap.* 6. *de Reform.* statuit et decrevit, ut quilibet Episcopus ad vacantem Ecclesiam promotus, ab Oeconomo, Vicario, et aliis quibuscumque Officialibus et Administratoribus, a Capitulo, Sede vacante, constitutis, rationem exigat officiorum, jurisdictionis, et administrationis per eos gestae; et si quid eos in officio seu administratione deliquisse compererit, in eosdem animadvertere possit; quantumvis antea ipsi Capitulo, vel deputatis ab eo, rationes reddiderint, et absolutionem seu liberationem ab iis obtinuerint. Huic itaque Conciliari Sanctioni inhaerentes, Nos etiam cuilibet Antistiti aut Praelato ad praedicti Regni Ecclesias in posterum recens promoto, injungimus et mandamus, ut diligenter inquirat atque cognoscat,

Conciliaris sanctio de reddit. Rationum per Offic. Sede Vacante constitutos novo Praesuli exhibenda.

Ad Spol. Administ. protrahi novoque Praesuli, commendatur.

ae a Vicario Capitulari, et aliis a Capitulo deputatis, quaecumque hac Nostra Constitutione statuta sunt, debitae executioni mandata fuerint, et si quid forte in aliquam ejus partem commissum, omissumve deprehendet, delinquentes pro modo culpae punire non praetermittat; illius praeterea conscientiam onerantes, ut summa cura, et sollicitudine advigilat, quo pecunia ex Praedecessoris Spolio confecta, in Ecclesiarum, quibus addicta fuerit, indigentias sublevandas fideliter erogetur.

Praemissorum confirmatio. §. 13. Atque ita per omnes Ecclesias praefati Regni, quae in primodicti Innocentii Praedecessoris Constitutione comprehensae fuerunt, ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus observari volumus at praecipimus: atque ad praesentis Nostrae Constitutionis formam, et non aliter, in omnibus et singulis praemissis, per quoscumque Judices Ordinarios et Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, et S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, ejusdemque Apostolicae Sedis Nuntios, et quosvis Sedis et Camerae praedictarum Officiales atque Ministros, et alios quoscumque quavis auctoritate et potestate fungentes, sublata eis, et eorum cuilibet, quavis aliter judicandi et interpretandi facultate, judicandum, definiendumque decernimus; ac irritum et inane, si secus super his, a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Derogat. contrariis. §. 14. Non obstantibus praemissis Innocentii, et Benedicti Praedecessorum, quatenus praesenti haud penitus congruant, aliisque Apostolicis, seu in Provincialibus Conciliis, aut Dioecesanis Synodis ejusdem Regni, editis Constitutionibus et Ordinationibus, nec non Ecclesiarum, et Capitulorum hujusmodi, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, decretis, usibus, stylis, et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, Privilegiis quoque, Indultis, et exemptionibus, quavis etiam Apostolica auctoritate, in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, ac etiam pluries approbatis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus et singulis, eorum tenores et formas pro sufficienter expressis, ac etiam insertis habentes, ad praemissorum effectum, plenissime derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

Exempl. auctoritas. §. 15. Volumus autem, ut praesentium literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, et Sigillo personae in Ecclesiastica Dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in judicio, et extra illud habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur, si originaliter exhibitae forent aut ostensae.

Sanctio. §. 16. Nulli ergo omnino Hominum liceat paginam hanc Nostrarum prohibitionis, et interdicti, mandati, statuti, decreti, derogationis, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. 28 Aprilis 1756. Pont. 16. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae millesimo septingentesimo quinquagesimo sexto, Quarto Kalend. Maji Pontificatus Nostri Anno Sextodecimo.

J. Card. Pro-Datarius.

D. Card. Passioneus.

VISA

De Curia J. C. Boschi.

Loco ✠ Plumbi.

L. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevium.

DEMONSTRATUR — LVIII.

Congruentia ex Sacrorum Canonum praescripto iterum inaugurandi Bononiensem Metropolitanam Ecclesiam; munusque Consecrationis Pontificio nomine peragendae Cardin. Archiepiscopo delegatur.

Dilecto Filio Nostro Vincentio Cardinali Malvetio Archiepiscopo Bononiensi.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecte Fili Noster, salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Procem. a recensendis causis, quae ad scribend. impulere. Jam inde a primis annis, cum Bononiensem Ecclesiam Archiepiscopali munere suscepimus administrandam, rescientes, dedicatum non fuisse Altare extructum intra Cappellam Gentis Boncompagniae, quam a fundamentis restituerat proximus Decessor Noster bonae mem. Jacobus Card. Boncompagnius, atque pretiosis marmoribus, selectissimisque picturis elegan-

tissime ornarat, nostri muneris esse censuimus, uti maxime decuit, memorati Altaris dedicationem peragere. Haud multos post annos, ex illius exemplo, quantulum quidem in Nobis fuit, extructo per Nos intus Metropolitanam Divi Petri Ecclesiam amplo Sacello, in quo Eucharisticum Sacramentum perpetuo asservatur, eoque marmoribus, aere, ac insignibus picturis ornato, ejusdem quoque Sacelli Altare sacravimus, ea plane adhibita Ecclesiastica pompa, quae, ut mox supra innuimus, ad inaugurandum Altare Cappellae Boncompagniae fuerat adhibita. Ea autem occasione Nostram evulgavimus Institutionem inter caeteras latinae editionis 67. meminimusque in ea Nos asseruisse, rectum videri, congruumque, ut Metropolitana S. Petri Ecclesia, in qua praefatum utrumque Sacellum situm est, solemni ritu inauguraretur, Nosque Sacrae peragendae functioni obtulimus, quoties quaedam superaccessissent conditiones, in praeindicata Institutione nostra expressae. Estque hoc illud, quo nunc impellimur has ad te dare literas, ut tibi perspicua sit, caeterisque omnibus causa, quae Nos adducit ad Ecclesiae Consecrationem praecipiendam, mandantes tibi egregio Praesuli, Divini honoris, Ecclesiasticique decoris studiosissimo, ut Nostro nomine functionem absolvas, quemadmodum inferius subjungetur.

Canonist. sententia de consecranda Ecclesia, de cujus consecratione ambigitur.

§. 1. Ex his autem, propius, ut ajunt, ad rem accedendo, cumque Canonici juris Interpretes vulgo edoceant, eam oportere dicari Ecclesiam, de qua justa subsit dubitatio, an fuerit umquam solemni ritu dicata, illud primo inquirendum, an hujusmodi axioma, vel potius sententia, satis valido sit fundamento innixa; exindeque dispiciendum, num in hujusce casus hypothesi, possit merito addubitari, fuisse umquam nostram Divi Petri Metropolitanam Ecclesiam solemniter consecratam.

Conform. Glossae Sententia ab Authoribus passim recepta.

§. 2. Glossa Canonica, cujus non levis non debet esse auctoritas, aperte docet, quoties de praeexistenti consecratione ambigatur, Ecclesiam consecrari oportere. Id ita habet *in Can. Ecclesias, de Consecrat. dist.* 1. cujus en verba: *Docetur quibus casibus Ecclesiae sunt reconsecrandae: unus, quando dubitatur de Consecratione.* Quae repetit quoque in *Cap. Proposuisti de Consecrat. Eccles.* cujus haec sunt concepta verba: *Nota, quando Ecclesia debet consecrari: primo, si dubitatur, an sit consecrata.* Perfacile esset plurimos cumulare Doctores, qui nulla praemissa disquisitione Glossam sectantur, quique Ecclesiae consecrationem comparantes cum Baptismate ministrando venientibus ad Sanctae Romanae Ecclesiae gremium, tradunt quemadmodum ubi jure ambigitur an quisquam fuerit Baptismalibus aquis ablutus, sacro ipso lavacro *sub conditione* abstergitur; ita, dum justa subest de Sacrarum aedium consecratione dubitatio, eamdem esse *sub conditione* peragendam. Verum si ex his sciscitari contingeret, quinam textui Canonico, vel publicae auctoritatis monumento fidentiores istae ipsorum assertiones innitantur, perfacile esset, haud exiguis eosdem difficultatibus implicari.

Allator. in id Can. auctoritas quanta sit.

§. 3. Perspectus est Nobis textus in *Can. Solemnitates, de Consecrat. dist.* 1. ubi haec leguntur: *De Ecclesiarum Consecratione quoties dubitatur, et nec certa scriptura, nec certi testes existunt, a quibus Consecratio sciatur, absque ulla dubitatione scitote eas esse consecrandas: nec talis trepidatio facit iterationem; quoniam non monstratur esse iteratum, quod nescitur factum:* nec etiam alterum ignoramus textum *in Can. Ecclesiae, de Consecrat. eadem dist.* 1. *Ecclesiae, vel Altaria, quae ambigua sunt de Consecratione, consecrentur:* novimusque hos plane esse Canonicos textus a praefatis Authoribus in medium productos. At si Canon *Solemnitates* nihil plane est aliud, quam indubie apocrypha Epistola Felicis Pontificis, sique Canon *Ecclesiae* Meldensi Synodo tribuitur, in Meldensi autem Synodo idem ille desideratur; nullo negotio intelligitur relatam Doctorum opinionem, nulla scripta Canonica lege, juvari. Praeallata vero comparatio desumpta ex Baptismate ministrando, cum dubitatur, an illud fuerit antea collatum, satis validam patitur objectionem: collatum enim ab haereticis Baptismum propria adhibita materia et forma, ratum est, nec pure aut sub conditione iteratur; at inauguratae ab haereticis Ecclesiae iterata consecratione dicantur, uti videre est *Can.* 20. *Ecclesiis Can.* 21. *Ecclesias Arianorum, Can.* 23. *Agapitus de Consecrat. dist.* 1. in quibus exempla referuntur Joannis Papae, et Agapiti, qui Templa vasaque Ecclesiarum ab haereticis antea consecrata, *sacrilegis infecta fabulis haereticorum*, uti habet textus, iterato sacrarunt. Praeclarum quoque extat exemplum S. Gregorii Magni, qui Ecclesiam S. Agathae in Urbe ad Suburram tot antea annos ab Arianis haereticis consecratam, dicavit, veluti ipse enar-

Et quanta postremae rationis efficacia.

rat *lib.* 3. *Dialogorum cap.* 30. testaturque Cardinalis Baronius ad *annum Christi* 591. *num.* 51. atque fusius prosequitur Fioravantes Martinellius in suo Opusculo *de Diaconia S. Agatae pag.* 69. Idemque ipse S. Gregorius *Epistola* 19. *lib.* 3. *tom.* 2. juxta editionem PP. S. Mauri, refert, paratum se ad consecrandam Ecclesiam *juxta domum Merulanam* sub titulo S. Severini erectam, eo quod sciret fuisse eam ab haereticis dicatam.

Decretal. eadem de re Epist. S. Greg. Magni.

§. 4. Quaecumque hactenus attulimus, non eo consilio prosecuti sumus, ut a sententia recederemus edocente, dedicari templa, de quorum consecratione justa subsit dubitandi ratio, sed ad investiganda solidiora praefatae sententiae fundamenta. Felix Messanensis Episcopus literas dedit ad S. Gregorium relatas *num.* XVI. *lib.* 14. *Epistolarum* ejusdem S. Pontificis, haecque in iis leguntur: *Sunt quaedam Ecclesiae in nostra Provincia, super quarum Consecrationibus dubitatur, et tam propter antiquitatem, quam et propter earum custodum incuriam, nescitur, utrum dedicatae ab Episcopis fuerint, necne: super quibus omnibus nos a vestra Sanctitate, ac vestrae S. Sedis auctoritate instrui precamur.* Hisque Episcopi literis ita rescripsit Pontifex *in sua Epistola* 17. *col.* 1279. *De Dedicationum vero Ecclesiarum dubitatione, super qua inter caetera nos consulere voluistis, hoc vos rite tenere debetis, quod ab Antecessoribus nostris traditum accepimus; idest, ut quoties tam de Baptismo aliquorum, vel Confirmatione, quam de Ecclesiarum Consecratione dubitatio habetur, et nec scriptis, nec testibus ratio certa habetur, utrum baptizati, vel confirmati, sive Ecclesiae consecratae sint, ut baptizentur tales, ac confirmentur, atque Ecclesiae canonice dedicentur, ne talis dubitatio ruina fidelibus fiat: quoniam non monstratur iteratum, quod non certis indiciis ostenditur rite peractum.*

Vindicat. adversus Criticor. cavillationes.

§. 5. Ex Criticis celebriores duo Oodinus et Du-Pinius utramque Epistolam supposititiam esse contendunt; et in severiorum hujusmodi criticorum partes concessit Joannes de Joanne, vir in Ecclesiastica eruditione versatus, nostrique, dum viveret, valde studiosus, in appendice ad suum Codicem Diplomaticum Siculum *Diplom.* 20. *et* 21. *pag.* 388. *et* 391. Verum quidquid sit de literis Felicis Messanensis, quod spectat ad Gregorii Epistolam, si ejusdem portionem quamdam exscribit Joannes Diaconus *lib.* 2. *cap.* 37., si eam saepe laudat Hincmarus, et tertiam saltem ejusdem partem affert, si de ea meminit Abbas Regino, qui floruit saeculo nono, si extat pluribus in manuscriptis Codicibus, si deprehensae in illa repetitiones quaedam, quamobrem suspecta aliquibus visa est, Magno Pontifici S. Gregorio noscuntur usitatae, nulla superest ratio oppugnandi, Epistolam genuinum esse Magni Pontificis opus; veluti fateri obstringitur Natalis ab Alexandro *in Historia Ecclesiastica saeculi VI. cap.* 4. *art.* 16. et uti mirabili diligentia prosequuntur Patres S. Mauri *in Notis ad litt.* 17. *lib.* 14. ejusdem Pontificis *tom.* 2. *col.* 1275. *et seq.*, atque etiam perspicue demonstrat adhuc celebris Author Ceillier *in Historia Sacrorum atque Ecclesiasticorum Authorum tom.* 17. *cap.* 9. *art.* 3. §. 14. *num.* 6. In tuto autem posita, vindicataque sententia, de qua nunc sermo ex Divi Gregorii auctoritate, omni plane vi destruitur proposita instantia, de iterata consecratione adhiberi solita Ecclesiis per Haereticos antea consecratis, licet caeteroquin non iteretur Baptisma ei, qui fuit ab haereticis ablutus salutaribus aquis. Etenim sicuti baptizatur, qui Baptismate ab haeretico donatus fuit, quotiescumque haereticus in eo conferendo praescripta non sit usus forma atque materia, ita dicatur Ecclesia jam ab haeretico inaugurata, quando eadem non fuerat ab illo juxta praescripta ritus Ecclesiastici consecrata: veluti apposite admodum docet Glossa ad citatos Canones 20. *et* 21. *de Consecrat. dist.* 1. *Intelliguntur in eo casu, quando Ariani non consecrant Ecclesias in forma Ecclesiae; nam quidam eorum faciebant Sacramenta in forma Ecclesiae, et quidam non:* et uti rectius ad rem nostram advertit quoque in praxi versatus Pax Jordanus *tom.* 1. *oper. Canonic. de re sacra lib.* 5. *tit.* 9. *n.* 66. In hujusce articuli disquisitione longiores fuimus, memores nos in minoribus, veluti unum ex designatis Doctoribus in Decretis, interfuisse Concilio Romano habito sub annum 1725., ubi *cap.* 3. *tit.* 25. ita fuit constitutum: *Ecclesiae, vel Altaria si adsint, de quorum Dedicatione dubitetur, nec scripturae, aut testes existant, qui de Consecratione testentur hujusmodi, absolute ea ulla absque dubitatione consecrari posse, declaramus.*

Eaindeque proposita superius exceptio diluitur.

Romanae Synodi ea id ipsum definitio.

§. 6. Hoc itaque extra controversiam posito, licere nimirum Ecclesiam consecrare, cum ambigitur, an fuerit illa umquam consecrata; disquirendum modo, justane subsit, de con

Primae hic dubiae consecrationis titulus ex obtinent quoad Beneventi. Metropol. Eccl.

secratione Metropolitanae S. Petri Ecclesiae dubitatio; exinde enim tota est determinatio, an possit eadem, quantum quidem ad caput hoc pertinet, nunc temporis nova dedicatione sacrari. Nullae in Templo signatae conspiciuntur Cruces, vivitque nemo, hujusmodi consecrationis argumentum se vidisse meminerit; quotannis tamen recitatur dedicationis Officium; testanturque Historici nostri, consecratam eamdem fuisse a Lucio III. Pontifice octavo Idus Julii anno 1184. Videantur Ghirardaccius *lib.* 4. *fol.* 98. Sigonius *de Episcopis Bononiensibus* editionis Mediolanensis *lib.* 2. *col.* 419. Vizanius *lib.* 2. *fol.* 77. *et* 78. Celsus Falleonius *in Monumentis Historicis Ecclesiae Bononiensis fol.* 186. *et* 187. Masinius *in sua Bononia perlustrata part.* 1, *fol.* 107. *et* 108. Verum, integra ipsorum existimatione relicta, cum scripserint illi plura post saecula a Lucio III. Pontifice, nullumque attulerint enarrato facto coaevum monumentum, haud ita facile accuratiores homines plenam ipsis fidem adhibenda esse consentient. Haud absimilis nobis suborta est dubitatio nonnullos antea annos quoad Basilicam Liberianam, Sanctae Mariae Majoris nuncupatam, in qua, dum Ara Major a nobis extructa consecraretur, suborta est disputatio, num congrueret, ut Ecclesiam quoque solemni ritu dicaremus, quandoquidem Cruces in ea nullae conspiciebantur; quamvis caeteroquin in singulos annos fieret ab ejusdem Clero consecrationis Officium; nec deesset, de signis miraculisque, dum eadem consecraretur, peractis, ad nos usque protensa traditio. Evanuit autem omne dubium, dum opportuno studio ac cura perlustrato celebri Tabulario Capitul. memoratae Basilicae, adinventa est Bulla Greg. IX. Pontificis, in qua commemorantur Indulgentiae a S. Sixto III. Pontifice concessae, dum dedicavit Templum; quod reaedificavit, redegitque ad retentam hactenus formam, centum necdum evolutis annis, ex quo Liberius Pontifex illud a fundamentis primum excitaverat. Quod Liberianae Basilicae contigit, idipsum de nostra quoque S. Petri Eccl. evenire, possumus incunctanter asserere. Etenim adactus Lucius III. Pontif. excitatis tunc in Urbe vehementissimis dissidiis, inde abscedere, et sese in Cisalpinas Gallias recipere, dum Bononiam transgrederetur, Templum Divi Petri, et ulterius progressus, dum Mutinam praetergrederatur, Ecclesiam S.

Liberian. quoque Basilicae consecr. in dubium olim revocata.

Proditae de utriusque consecratione perspicuis

Geminiani, solemni ritu dicavit, uti legitur *in vetustis Mutinensibus Annalibus* Authoris anonymi impressis *tom.* 11. *Rer. Ital. Script. col.* 54. *et in Annalibus Italiae* a Muratorio editis, *ad annum* 1184. *tom.* 7. *pag.* 46. Utriusque inaugurationis monumentum exhibetur in Epistola ejusdem Pontificis data ad Gerardum Ravennatensem Archiepiscopum, cui, qua Metropolitano, suberant tunc temporis Bononiensis ac Mutinensis Dioeceses. Pontificiae literae in celebri Ravennatensis Ecclesiae Tabulario asservantur, editaeque sunt a claro de Rubeis *in Historia Ravennae pag.* 356., cum in iisdem literis haec adscripta legantur: *Dignum est, et consonum rationi, ut, cum ad tuae Fraternitatis instantiam, Bononiensi, et Mutinensi Ecclesiis impenderimus Dedicationis munus, nunquam ex hoc adversus ecclesiam tuam, cui tanquam Metropoli sunt subjectae, et aliquantam vindicare valeant libertatem. Nos itaque providere volentes, ne de facto nostro, contra te, vel successores tuos, injuriae, aut scandali materia oriatur, auctoritate Apostolica constituimus, ut nullum ex hoc tibi, vel successoribus tuis, praejudicium in posterum generetur, sed semper jam dictae Ecclesiae, sicut ante Dedicationem, quam eis impendimus, erant, in tua, et successorum tuorum obedientia, et subjectione, sine contradictione consistant:* licebit hic obiter adnotare, juxta vigentem iis temporibus disciplinam, si quam Ecclesiam a quopiam loci non Ordinario sacrari contigisset, evasisse eamdem obnoxiam auctoritati, et jurisdictioni Episcopi consecrantis, nisi is suo juri cessisset. Quod quidem et ipsum comprobatur ex solemni actu secuto sub annum 1140. quo, cum Falconius, Abbas insignis Monasterii SS. Trinitatis ad Cavam, Reginnensem rogasset Episcopum, ut Ecclesiam dicaret S. Joannis intra fines suae Abbatiae extructam, dedicatio per Episcopum, adjecta tamen sequenti declaratione, facta perhibetur: *Ita tamen, ut neque nostri, neque posteri, nos, nec ipsa Sancta nostra Reginnensis Ecclesia, nec aliquis pro parte nostra tibi aliquod dominium, aut aliquod jus aliquo tempore habeamus, aut quolibet modo habere quaeramus, sed semper ipsa praedicta Ecclesia S. Joannis, cum domibus, aut coemeteriis suis, et cum suis omnibus pertinentibus, sit juris et ditionis ipsius Domini Abbatis, et successorum ejus, et praedicti Coenobii SS. Trinitatis, habendi, et ordinandi, et faciendi exinde quae voluerint, absque nostra, successo-*

monum. rejicitur allatae dubitatio titulus.

Opport. adnotat. de juribus in consecratam Eccl. Consecranti olim tributis

rumque nostrorum, et praedictae Sanctae Reginensis Ecclesiae contrarietate: quemadmodum nosse licet ex ipso actu relato *tom.* 7. Ughellii, Venetae Impressionis *anni* 1721. *col.* 299.

Alter iterandae consecrationis titulus, subsecutum incendium.

§. 7. Rejecto titulo ex dubia consecratione desumpto, alter subsequitur expendendus titulus, si nimirum Ecclesia combusta quandoque fuerit. Atque superius etiam servatae methodo insistentes, disquiramus oportet, an si qua Ecclesia fuerit incendio exusta, satis id sit, ut iterata possit ipsi adhiberi consecratio, exindeque an hujusmodi titulus in propositam nobis speciem de Bononiensi Divi Petri Ecclesia cadere possit. Canonicus Indubie est injectae combustionis titulus; veluti deprehenditur *ex Can. Ecclesiis* 20. *de Consecrat. dist.* 1. cujus haec sunt verba: *Ecclesiis semel Deo consecratis non debet iterum Consecratio adhiberi, nisi ab igne exustae fuerint:* quod porro accipiendum ita est, quoties universa, vel maxima Ecclesiae pars fuerit igne absumpta, quemadmodum pergit Glossa *in Cap. Proposuisti*, *verbo*, *Reconciliari*, *de Consecrat. Eccles. vel Altaris;* cujus concepta verba sunt haec: *Si Ecclesia est exusta tota, vel major pars, debet iterum consecrari:* vel quando, licet consistant parietes, detractae tamen iis crustae, sejunctique lapides sunt; quod quidem ipsum notatur a Glossa *in praeallegatum Can. Ecclesiis*, *verbo*, *exustae*, *de Cons. dist.* 1. *Cum Ecclesia ita comburitur, quod destruatur, vel decrustatur interius, et exterius, tunc exsecratur. Consecratio enim Eccl. maxime consistit in unctione exteriori, et conjunctione, et dispositione lapidum.* Consentiunt Repetentes Canonici juris *ad praecitatum Cap. Proposuisti*, Innocentius nimirum *num.* 1. Zabarella, *num.* 2. Ostiensis *num.* 3. at ad rem praesentem perbelle Ivo Carnotensis, Scriptor saeculi XI. *in suo Serm.* 4. *de Sacramentis dedicationis*, consecrationis substantiam parietibus adhaerere, qui inunguntur, et Crucibus signantur: quod etiam expenditur a S. Petro Damiano *in suo Serm.* 1. *in dedicat. Eccles.*

Satis ad id est decrustatos fuisse parietes, lapidesque sejunctos.

Sententia haec auctoritate et exemplis confirmatur.

§. 8. Titulo subsecutae, mox supra expresso modo, combustionis favet Liber Diurnus Romanorum Pontificum, vetustissimo e Codice exscriptus, Romanisque typis publici juris factus a celebri Luca Holstenio sub annum 1658., ubi *pag.* 130. *num.* 41. legitur sic cautum: *Basilicam, quam in Castro Illo dilecto tua post incendium asserit reparatam, et in honorem Beati Illius, habitatores loci Illius desiderant consecrari, Dedicationis tibi in eo per praeceptionis nostrae seriem facultatem tribuimus, ut fidelium devotio competens sortiatur effectum.* Neque ad hunc magis firmandum titulum ex igne vastante erutum, desiderantur in Ecclesiasticis Historiis opportuna monumenta. Nono jam elabente, vel decimo ineunte saeculo, in Italiam irruerunt Pannonii, igne ferroque immaniter miscentes omnia; et inter caetera Sacra loca igne consumpta, Nonantulanam quoque Ecclesiam una cum Coenobio concremarunt: *Si quidem barbarorum gladio vastante, tuumque Monasterium ab iisdem igne crematum, malorum hominum infestatione, te ipsum cum tuis turbatum audimus*, Ita Sergius Pontifex Nontulano Abbati Leopoldo scripsit. Haud neglexit providi consilii Abbas Monasterium et Ecclesiam a fundamentis restituere: *ut post tot flagella tui laboris certamine Ecclesiam ipsius tui Monasterii usque ad culmen levares etc.* pergit idem Pontifex. Cumque ab eo quaesiisset Abbas, ut Episcopum Ecclesiam consecraturum designaret, tres nominavit Pontifex, tributa ipsi facultate seligendi ex tribus jam designatis, quem maluisset ad dedicandam Ecclesiam invitare: *De caetero, si ad consecrandam tui Monasterii Ecclesiam Episcopum quaeris etc. de his tribus, qualem volueris induc ad consecrandam tuam Ecclesiam.* Monumentum hoc impressum est penes Ughellium *tom.* 2. praecitatae editionis *col.* 205. Ineunte XIV. saeculo cum Lateranensem Basilicam adverso casu intercessisset ignis, eadem una cum adjuncto Pontificio Palatio exusta mansit atque consumpta, uti referunt S. Antoninus 3. *part. Chronic. tit.* 21. *cap.* 1. §. 4. et Villanius *lib.* 5. *cap.* 98. Cumque Clemens V. Pontifex non praetermisisset eamdem reaedificandam curare, non multo post exactum praefati XIV. saeculi dimidium, novo adverso fato, ingenti suborto incendio, iterum fuit absumpta, quemadmodum testantur Rainaldus *in Continuatione Annalium ad annum* 1361. *n.* 3. et Soresinus *in Annalibus Lateranensibus* manuscriptis, asservatisque in Tabulario Capituli *fol.* 147. Et quamvis ex sollicita Romanorum Pontificum cura, omnia Basilicae suppeditata fuerint, quibus in pristinum statum restituta fuit, cum tamen non fuisset iterata consecratione dicata, quamvis superioribus temporibus, et cum primum constructa extitit, eam S. Silvester dedicavisset,

hinc placuit Benedicto XIII. Pontifici eamdem sacrare, quod quidem praestitit nobis spectantibus, vehementerque mirantibus universam laboriosam functionem a pio illo Pont. summa cum religione animique constantia peractam, quamvis idem ipse viribus esset destitutus, ideoque ad novissima vitae properaret.

Nec alter hic subsecuti incendii vit. Bonon Eccl. reconsecr. demonstratur.

§. 9. Tradunt Historici nostri, providos Concives nostros iniisse consilium, de Bononiensi Cathedrali Ecclesia extra Civitatem olim constructa, Barbarorumque eversa populationibus, reaedificanda, sed intra Civitatis muros, eodemque ipso in loco, ubi vel nunc sita conspicitur; id quodquod praestitutum est x. ineunte saeculo. Iidem Historici referunt, sub Henrico I. Episcopo, medio circiter saeculo XII. sacram illam aedem igne penitus fuisse consumptam; subduntque, non ita multo post fuisse eamdem a Joanne Episcopo antea Lateranensi Canonico, egregio opere restitutam. Videri possunt ea de re Sigonius *in Vitis Episcoporum Bononiensium*, Ghirardaccius *in suis Historiis*, Pompeus Vizanius, fusiusque Celsus Falconius, et Masinius; quibus porro Authoribus, etsi gestae rei haud coaetaneis, integra fides adhiberi valet, cum agatur de factis publicis, omnibusque perspectis, quorum in plura saecula protenditur recordatio, quorumque nulla servantur monumenta, ideoque resciri aliter nequeunt, quam si Historici regionis, in qua gesta res dicitur, consulantur. Indubium itaque est secutum incendium; certa itidem satis superque incendii conditio; at non propterea pronunciari potest exinde titulum profluere, ad Ecclesiae consecrationem jure iterandam. Subsecutum enim post consecrationem incendium iteratae dedicationi locum facit; non autem combustio, quae consecrationem antecesserit, veluti plane contigit in ea, quam versamus, facti specie, juxta quam, cum Ecclesiam Sancti Petri consumpsisset ignis, eamque Joannes Episcopus iterum a fundamentis excitasset ac reaedificasset, eamdem ipsam sic restitutam Lucius III. Pontifex consecravit. Aliud itaque indigitandum esset, evincendumque incendium, Pontificiam consecrationem subsecutum; at de hoc nullum nobis proditum monumentum.

Tertius iterandae consecrationis Eccl. videlicet, vel saltem parietum reaedific.

§. 10. Jam reliquum est, ut ad examen revocetur tertius titulus casui huic nostro aptus, per quem nova potest Ecclesiae adhiberi consecratio, quique in veteris Ecclesiae, ac praesertim parietum nova constructione continetur; si enim corruisset tectum, illudque iterum fuisset superinductum, veteres autem constitissent parietes, jam a Pontifice Innocentio III. *in Cap. Ligneis de Consecrat. Ecclesiae, vel Altar.* definitum fuit, consecratam Ecclesiam non debere iterata inaugurationae dicari: *Inquisitioni tua taliter duximus respondendum, quod, cum parietes in sua integritate permanserint, et tabula Altaris mota, vel enormiter laesa non fuerit, ob causam praedictam nec Ecclesia, nec Altare debet denuo consecrari*. Scribensque in praedictum textum Abbas subdit n. 1. *Quia Consecratio Ecclesiae consistit, non in tecto etc. sed in parietibus; ideo, corruente tecto, non fiet reconsecratio:* et cum Abbate veteres Repetentes, quin et recentiores Authores passim consentiunt.

An satis sit id ut sit Eccl. parietesque per partes refici.

§. 11. At non propterea omnes submotae quaestiones a scriptoribus excitari solitae. Casum inducunt ipsi de Ecclesia, ejusdemque parietibus, paulatim, et per partes refectis; et inquirunt, an refectis hoc pacto omnibus integrisque parietibus, liceat Ecclesiae universim, uti praedictum est, refectae consecrationem iterare; negant aliqui, quod eadem semper sit Ecclesia; ad eum plane modum, quo eadem dicitur navis, quae paulatim, pro opportunitate, novis restituitur tabulis, lignisque; quamvis demum nullae tabulae, nulla supersint ligna ex veteribus, quibus fuit navis primum compacta; idemque ipse dicitur populus, etsi superstites non sint amplius illi, ex quibus olim coalescebat, fuerintque isti, natis subinde hominibus suppleti.

Negant. sententiae, et argum.

Affirmat. sententiae fundam.

§. 12. In oppositam sententiam concedunt alii, tum quia quoad spiritualia, veritatem sequimur, non fictionem; tum quia sublatis antiquis parietibus, nec vetus manet amplius consecratio. Est haec Innocentii sententia, quam sequitur Abbas *in cit. Cap. Proposuisti, num.* 8. ubi postquam primam retulit opinionem, ita subdit: *Sed Innocentius super rubricam refert, contrarium teneri a quibusdam, ut indigeat reconsecratione. Et hanc partem puto veriorem: nam in istis spiritualibus consideramus veritatem, et non fictionem: sed in veritate non est illa Ecclesia, ex quo in toto de novo, licet successive, est refecta; nam negari non potest, quin Consecratio, quae consistebat in antiquis parietibus, sit sublata: et jura contraria loquuntur de fictione juris.*

Media inter praed. complur. sententia.

§. 13. Alii denique sentiunt, si quae iteratis vicibus fit parietum superinductio, ita peragitur, ut pars major consecrati parietis consistat, iteratae consecrationi non esse locum: quod major consecrati parietis pars minori superadditae suam impartiat consecrationem. Ita disserit Suarez *tom.* 3. *in* 3. *part. disput.* 81. *sect.* 4. §. *Sextus casus: Quando parietes Ecclesiae ita destruuntur; ut eam integre reaedificare oporteat; tunc iterum consecranda est etc. Oportet autem, ut parietes simul ruant; nam, si paulatim, et successive destruantur, ac reparentur, non perditur Consecratio, quia semper censetur manere idem numero Templum. Quod intelligendum est; dummodo pars non consecrata, quae additur, non sit major; quia tunc id, quod est majus, censetur ad se trahere, quod est minus.* Huicque sententiae adhaerent alii, quos collegit, sequutusque est Schmalzgrueber *ad tit. Decretalium de Consecr. Eccles.* §. 1. *num.* 27. *et* 28.

Hic inter quaestionem quid cert.

Verum, utut sit de recensitis sententiis, illud tuto pronunciari posse videtur, quoties destructum est vetus templum, vel quia corruit, vel quia illud subverterunt homines, vel quia Christifidelium religio, a primo posito lapide ad usque novissimum, novum excitare templum instituit, adeout asserere nemo possit veterem consistere aedem, sed potius veteri illi in honorem certi alicujus Sancti Deo dicatae novam superinductam aedem, Deo itidem in honorem ejusdem Sancti nuncupatam; perspicuum esse, posse novam dicari Ecclesiam, licet vetus illa jam destructa, fuisset et ipsa solemni ritu inaugurata.

Exemplo res illustratur.

§. 14. In Historia Lotharingiae novissime publici juris facta a P. Calmet, *part.* 2. *tom.* 1. *col.* 567. publicus exscriptus legitur actus Reqoini Tullensis Episcopi, editus sub annum 1128., quo narratur, constructam ad Spinalium Ecclesiam quamdam, fuisse a S. Gerardo Tullensi Episcopo consecratam, ipsique exinde subversae novam fuisse superinductam; hancque iterum a S. Leone PP. IX. inauguratam. *Hoc etiam a notitia posterorum recedere nolumus, quod destructo etiam Monasterio, quod B. Gerardus dedicaverat, quia nimis parvum erat, et altero aedificato, quod Beatus Leo dignitate Sedis Apostolicae sublimatus dedicavit etc.*

Iterata in id quam afferuntur exempla.

§. 15. Templum S. Mariae situm in Urbis Regione Monticulorum nuncupata, dicatum jam fuerat a Paschali II. Pontifice, teste Pandulpho Pisano apud Papebrochium *in Propilaeo pag.* 319. *num.* 27., Venetae impressionis. Plura post annorum centena, cum sacra Ædes fuisset in deteriorem statum perducta, Clemens XI. Pontifex fuit adeo pro ea sollicitus, ut ab ipso reaedificata merito dici queat, veluti perbelle adnotavit Gagnius Caeremoniarum Magister in publicis Actis a se confectis super dedicatione ejusdem Ecclesiae: *Quam Sanctissimus Dominus noster Clemens Papa XI. reaedificari fecit:* Haecque ipsa Ecclesia S. Mariae in Monticulis anno 1716. consecrata fuit, nil morante prima ejusdem inauguratione a Paschali II. Pontifice peracta, veluti praemunitum fuit; atque insuper dignosci omnia possunt ex Historia praefatae Ecclesiae scripta ab Horatio Cinccoli *pag.* 89. *et pag.* 94. Ecclesiam a S. Benedicto extructam in Monte Cassino subverterunt Longobardi. Ipsam restituit Abbas Petronaces; sed a Saracenis deinde combustam Joannes Abbas reaedificavit, Abbas vero Desiderius ampliavit, atque demum Zacharias Pontifex consecravit, sub annum 748. qua de consecratione fusiori calamo scripsere Sigonius *de Regno Italiae lib.* 3. *ad annum* 748. Card. Baronius *ad eumdem annum* 748. *num.* 16. atque Gattola *parte prima Historiae Abbatiae Casinensis ad saeculum III. pag.* 20. De alia quoque Consecratione, eidem Ecclesiae ab Alexandro II. sub annum 1071. adhibita, occurrit mentio. Ipsa insuper Ecclesia, ingenti terrae motu, anno 1349. diruta, Urbani V. Pontificis jussu fuit excitata. At cum eadem iterato corruisset, fuissetque anno 1649. a fundamentis restituta, et in eum, quem nunc tenet magnificentiae statum, adducta Benedictus XIII. anno 1727. eam tertio consecravit, quemadmodum quisque nostrum meminisse potest, atque etiam legitur in ejusdem Pontificis Vita edita a Praesule Borgia Archiepiscopo Firmano, *sub num.* 57., ac veluti etiam adnotatum conspicitur in lapideo monumento in praedicta Basilica ad perennem rei gestae recordationem apposito: *Terraemotu anni 1349. prorsus dirutam, et Urbani V. jussu erectam, ac rursus ruina obrutam, atque a fundamentis anno 1649. excitatam, et recens magnificentius exornatam, Benedictus XIII. Pontifex Maximus Ordinis Praedicatorum anno 1727. die 19. Maii solemni ritu tertio consecravit:* Vetus denique Templum insignis Abbatiae Campidonensis fuit ab Hadriano I. Pontifice solemni rito inauguratum; verum cum illud idem, saeculo XVII., Svedensi

bello, prostratum mansisset, et per Abbatem a fundamentis restitutum fuisset, Nos ex Pontificia Nostra auctoritate, Abbati, etsi Episc. charactere non insignito, facultatem fecimus consecrandi Eccles. adhibito tamen Oleo per Episc. benedicto, idque ut religioni ipsius Abbatis, et piis indulgeremus populorum votis, qui Abbatem, cujus tanta in opere perficiendo laus fuerat, sacram functionem peragentem cernere exoptabant; et sane fuit ab eodem, in vim dati a Nobis Apostolici Brevis, solemniter inaugurata Ecclesia, veluti nosse licet e Nostro Opere *de Synodo Dioecesana lib.* 13. *cap.* 15. *num.* 4. novae Romanae editionis.

Prostitur, rejectusque titulus ex lacraem quo Bon. Eccl. pars concidit.

§. 16. Verum ad nostram iterum Metropolitanam Bononiensem Ecclesiam S. Petri redeundo, etsi post peractam a Lucio III. sub annum 1184., uti praenotatum est, ejusdem Consecrationem, Ghirardaccius *lib.* 5. *fol.* 146. Vizanius *lib.* 3. *fol.* 101. Masinus *part.* 1. *fol.* 107. 108. Celsus Falconius *in Historicis Monumentis Ecclesiae Bononiensis fol.* 230., meminerint ingentis sequuti terraemotus, Henrico Fratta Episcopo, anno 1222., quo grave detrimentum Ecclesiae S. Petri fuit illatum; cum tamen iidem ipsi referant, corruisse tectum, ac testudinem Ecclesiae, providumque Episcopum haud praetermisisse illata reparare damna, ad rem praesentem satis haudquaquam est acerbus hic casus; superius namque animadversum est, consistentibus integris parietibus, quibus potissimum adhaeret consecratio, non licere iterato Ecclesiam consecrare, etsi ejusdem tecta concidant.

Canonic titul. iterandae consecr. hujus Ecclesiae, tantummodo reaedificat aliundam.

§. 17. Nova itaque adhibenda Consecratio alio debet fundamento inniti; paratumque illud est, nec a nobis excogitatum. Cum Raynutius Cardinalis Farnesius anno 1565. Bononiensem Ecclesiam Episcopus administraret, exiguum miratus aedificium majoris Cappellae ejusdem Cathedralis Ecclesiae, jam tum de alia a fundamentis excitanda secum ipse constituit; at cum nunquam manum operi admovisset, id curae reliquit Cardinali Gabrieli Paleotto sibi Successori, primoque in Patria nostra Archiepiscopo. Magnus itaque is Cardinalis augustam construxit Cappellam majorem, ad quam ex Ecclesia per aliquot conscenditur gradus; ipsumque etiam subterraneum aedificium instauravit, solemnique pompa in eamdem translatas, locatasque insignes nostrorum SS. Martyrum Vitalis, et Agricolae Reliquias, decenti admodum, elegantique urna inclusit. Conspicuum Sacelli aedificium Cardinalis a primo lapide instituit, perfecit, ditavit, instruxitque congruentibus ornamentis, atque picturis celeberrimis. Enarrantur omnia a Ledesma in Vita praefati Cardinalis *lib.* 3. *cap.* 9., ab Alberto Bruni Ipsi a Secretis, in Vita itidem ejusdem per ipsum contexta, impressaque *tom.* 6. *veterum Scriptorum, et Monumentorum*, quae collecta fuerunt a Martene, et Durando, publicique juris facta Parisiis anno 1729. *col.* 1406. §. 31., a Sigonio, *de Episcopis Bononiensibus*, cum loquitur de eodem Cardinali; quibus accedunt, quae insuper testantur Vizanius in Historiis *lib.* 12. *fol.* 107. et 108. Ughellius *Italia sacra t.* 2. *citatae editionis col.* 41. Masinius *part.* 1. *fol.* 107. et 108. et latius Celsus Falconius *in Monumentis Historicis Bononiensis Ecclesiae lib.* 6. *fol.* 619. *et seq.* ubi subdit, non praetermisisse Gregorium XIII. Pontificem Concivem Nostrum, quam collati sumptus in aedificium, ornatumque ingentis Cappellae, vicisset Cardinalis vires, iteratis vicibus ampla ipsi munificaque suppeditare subsidia.

Recensentur novi aedifici exordia.

§. 18. Novo licet absoluto majoris Sacelli aedificio, consistebant tamen adhuc reliqua vetustioris Templi; verum sive quod illud in deterius inclinasset, sive quod novae Cappellae amplitudini non responderet, Praesul Alphonsus Palaeottus, Gabrieli ejusdem familiae Cardinali in Bononiensi Archiepiscopatu Successor, novam adorsus est construendam Ecclesiam, Cappellae recens constitutae congruentem, acceptoque typo a celebri Architecto Patre Joanne Ambrosio Magente, Clerico Regulari Congregationis Sancti Pauli, primum posuit novae aedis lapidem sub annum 1605 die Annunciationi Virginis Deiparae sacra, cum e vivis sublato Clemente VIII, Apostolica Sedes vacaret, atque in fundamento lapideum hoc monumentum poni jussit: *Alphonsus Palaeotus Bononiensis Archiepiscopus, et Princeps, Metropolitanam Ædem angustam, ac prope dirutam, in ampliorem a fundamentis restituturus, primum hunc lapidem solemniter posuit anno salutis* 1605. *die Annunciationis B. Mariae Virginis, per mortem Clementis VIII. vacante Sede Romana;* eaque occasione complura excudi quoque curavit numismata, novum innuentia Metropoliticae Ædis inceptum aedificium; quorum unum., simul cum aliis collectis numis-

Conficit Archetypus, positoque primo lapide inchoatur.

matibus, transmissum a Nobis fuit ad celebre Nostrum Bononiense Institutum.

Aedificii incrementa.

§. 19. Nostros inter Convices, qui amplioribus eleemosynis novum opus juvarunt, quidam commemoratur Ludovicus Rusticellius, a quo aere proprio ingens posita pila ad laevum majoris Sacelli. Certa ad Nos usque producta memoria scimus, aedificium sub Paulo V. Pontifice fuisse continuatum, cum in lapide novae Ecclesiae ad meridiem apposito, haec inscripta legantur verba: *Paulo V. Pontifice Maximo, Alphonso Palaeoto Archiepiscopo, anno Christi* 1610., *et Alexandro Ludovisio successore* 1614., alioque in Lapide ad septentrionem, haec alia: *Pauli V. Pontificis munificentia, Scipionis Burghesii Cardinalis Archiepiscopi III. auspiciis, Alexander Ludovis. IV. Archiepiscop. provid.* anno 1614. Quaecumque hactenus recensita sunt, afferuntur quoque ab Ughellio *Italia sacra tom.* 2. *col.* 46., a Rabbi *in Continuatione Historiae Episcoporum Bononiensium* a Sigonio scriptae *col.* 606., a Masinio *Bononia Perlustrata p.* 1. *fol.* 107. *et* 108. et a Falconio *fol.* 648. *et seq. et fol.* 662.

Quousque eadem pertigerint, et cur intermissa.

§. 20. Quantum quidem Nobis suppetit memoria eorum, quae in monumentis in Archiepiscopali Tabulario asservatis vidimus adnotata, Archiepiscopus Ludovisius, qui Cardinalis renunciatus, haud ita multo post, assumpto sibi nomine Gregorii XV., Summus Pontifex fuit inauguratus, fabricam Metropoliticae Ecclesiae suae non est oblitus; at eo vita functo, cum plures controversiae de ingentibus subsidiis in praedictam causam ab ipso constitutis, fuissent excitatae, perfici non potuit aedificium, deficientibus adhuc postremis duobus magnis Sacellis, ipsaque nova fabrica producta tantum ad porticum, quae veteri Ecclesiae protendebatur, quaeque sub pontificatu Innocentii VIII. anno 1487. extructa fuerat a Juliano Cardinali de Ruvere Bononiae Episcopo, qui pontifex factus nomen sibi indidit Julii II.; teste Sigonio *de Episcopis Bononiensibus*, in novissima editione illius operum Mediolani curata *col.* 518., qui hoc quoque lapideum monumentum in dicta Porticu appositum exscribit: *Sedente Innocentio VIII. Pontifice Maximo, Pontificatus sui anno tertio, Julianus Episcopus Ostiensis, Cardinalis S. petri ad Vincula, Sanctae Romanae Ecclesiae Major Poenitentiarius, et episcopus Bononiensis, condi jussit, anno salutis millesimo quadringentensimo octogesimo septimo, procurante Philippo Lucensi Episcopo Urbinate, Locumtenente, et Vicario Generali.*

§. 21. Ab Anconitana Ecclesia, Benedicti XIII. munificentia Nobis collata, ad Metropoliticam Bononiensem Ecclesiam sub annum 1731. a Clemente XII. nobis itidem benefico translati fuimus; cumque Porticum a Julio II. positam invenissemus undique fatiscentem, atque aliam ruinam minitantem, haud praetermisimus praestare quaecumque tum ad ejusdem firmitatem, tum ad congruam venustatem necessaria videbantur: sed cognoscentes fieri nullo modo posse, ut Ecclesiae aedificia producendo animum utiliter adjiceremus, curavimus tamen omnia, quae nostris viribus complecti potuimus; constructam Ecclesiae partem ornavimus; ac praeter Altare, in quo Sanctissimum Sacramentum asservatur, uti praedictum est, duo insuper Altaria ereximus in augustis Sacellis, proximis majori Sacello, a Cardinali Palaeotto erecto, quae eousque manserant Altaribus destituta. At subinde nullis nostris meritis ad Summum Pontificatum evecti curam omnem de Ecclesia perficienda suscepimus, adhuc deficientes geminas Cappellas addidimus, in iis posuimus Altaria, constructam a Julio II. reparatamque a nobis Porticum solo aequavimus, id exposcente novae Metropolis Archetypo, nec etiam magnifica fronte carere permisimus Augustum Templum, eidem insuper opportunis non ad necessitatem modo, sed et ad magnificentiam tributis supellectilibus. Gravior enim nobis contigisset (justa ne an injusta, ignoramus) Francisci Petrarchae ad Urbanum V. Pontificem exprobratio, oblitum eum scilicet fuisse Ecclesiae Sancti Joannis in Laterano: *Quo, inquam, animo tu ad ripam Rhodani* (quod Pontifex tunc Avenioni detineretur, de Nobis autem Romae residentibus *ad ripam Tiberis* dici potuisset) *sub auratis tectorum laquearibus somnum capis, et Lateranum humi jacet, et Ecclesiarum Mater omnium, tecto carens, et ventis patet, et pluviis?* uti videre est in ejus Opere *de rebus senilibus lib.* 7. in Epistola ad dictum Urbanum incipiente: *Aliquandiu, Pater Beatissime.* De nobis autem dicitari potuisset: dum Bononiensis Ecclesiae tuae imperfectum adhuc est aedificium, dum plura adhuc in ea desiderantur Altaria, dum quae extant, paucis exceptis, sordescunt nimis, dumque deficiunt caetera ad congruum divino numini cultum exhibendum opportuniora.

Post adhuc Bon. Episcopi, cura in urgendo templi aedificio.

Ab eodem jam Pont. complet. insigni opere, lectissimisque supellectilibus ditatur.

Conficit. expositi facti conclusio.

§. 22. Ex hactenus expressa historica facti narratione rem iterum nostram repetentes, perspicuum fit, nihil plane superesse vetustioris Ecclesiae; novam ipsi a primo ad supremum usque lapidem subrogatam esse ampliorem atque spectabiliorem, et ex veteri illo Templo, praeter titulum et situm, nihil amplius superextare. Quapropter cum fuerit jam demonstratum, fas esse penitus renovatae Ecclesiae dedicationem perficere, quamvis praeexistens illa vetustior fuisset inaugurata, nihil est reliquum, quod novam moretur Consecrationem, eamdem peragi, juri admodum congruit ac Religioni. Tolletur quoque per id

Opinion. discrep. de recit. sublatae consecr. Officio.

quaestio ab Auctoribus agitata, nimirum, an liceat retinere recitationem Officii Dedicationis Ecclesiae, etsi vetus haud supersit Consecratio, uti plane Bononiae hactenus factitatum; neque enim desunt Auctores, contendentes, non licere Officium Dedicationis Ecclesiae recitare, cum amplius non superest Consecratio, ad quam recolendam institutum fuit Officium, quemadmodum videre est penes Guyet *de Festis propriis Sanctorum l.* 1. et Bissam *in sua Hierurgia, verbo Dedicatio Ecclesiae num.* 51. Quamvis profecto nec desint alii oppositam sententiam docentes, ducti potissimum exemplo duarum Basilicarum Lateranensis et Vaticanae, in quibus ad veterum Consecrationum recordationem diu fuit retenta Offici recitatio, etsi novis positis constructionibus, veteres amplius non superextarent Consecrationes: quod scilicet in causa fuit, ut Benedictus XIII. Pontifex, veluti praediximus, Lateranensem Basilicam, Urbanus vero VIII. alteram S. Petri in Vaticano, iterata adhibita Consecratione, dicarent.

Post propositum conser. per se Bononiens. Eccl.

§. 23. Constituto itaque de congruentia iterandae Consecrationis Archiepiscopalis Bononiensis Ecclesiae consilio, conversoque sermone ad Consecrationis functionem, per Nos ipsos perficiendam, Tibi asseverabimus, id propositum Nos haud abjecisse, licet intermedio hoc tempore, supremo Numini placuerit, Nos omni plane merito destitutos ad Summum Pontificatum extollere. Saepe animo recogitavimus dilectam Nobis Sponsam, Ecclesiam, in qua gemina Baptismatis et Confirmationis Sacramenta suscepimus, et in qua Sepulchrum Nobis destinavimus, uti nosse licet ex Lapide vel hodie ad Altare Sanctissimi Sacramenti substrato. Tenuit Nos semper vehemens desiderium revi-

Confirm. ex Praed. Pontific. exemplis.

sendi Nostrum Clerum, Concives Nostros, Nostros Dioecesanos. Augebatur autem illud in dies, percurrentibus Nobis Annales Nostrorum Praedecessorum, a quibus tot per Italiam consecratae fuerunt Metropolitanae, atque Cathedrales Ecclesiae, Nobisque, qui iis successimus, haud secus videbatur cum Bononiensi Ecclesia Nostra rem transigi debuisse. Ab Alexandro II. Pontifice, legitur, inclinante seculo XI., consecratam fuisse Lucensem Cathedralem Ecclesiam, quemadmodum mox infra demonstrabimus. De Gelasio II. narrat Ughellius *tom.* 4. *Italiae sacrae col.* 851. consecrasse eumdem Cathedralem Ecclesiam Januensem; extatque hujusce rei monumentum in illius sacrario, ubi in quodam Lapide haec leguntur: *Sexto Idus Octobris anno Dominicae Incarnationis* 1118. *indict. xii. Dedicatio Ecclesiae Beatissimi Laurentii, atque Sanctissimi Syri Januensis Episcopi. Quae consecrata fuit a Gelasio Papa, primo anno Episcopatus sui, cum pluribus Episcopis etc.* Cardinalis Baronius ad annum Christi 1120. *n.* 3. colligit ex Vaticano Manuscripto de rebus gestis Calixti II., hunc Luca decedentem, atque pertranseuntem Hetruriam, exceptum, honorificentissimeque habitum Pisis, ubi exoratus a praeclaris illis Civibus, *rogatus ab ipsis Pisanis, et magna instantia postulatus, majorem Ecclesiam ad honorem Beatae Mariae, tota ibidem Thuscia concurrente, dedicavit solemniter.* De duarum, Bononiensi, et Mutinensi, Cathedralium Ecclesiarum inauguratione a Lucio III. peracta, jam superius verba fecimus. Annalium Baronii continuator Raynaldus ad annum Christi 1225. *num.* 55. exemplum affert, a dicto Cardinali relictum, vetustae inscriptionis spectantis ad Reatinam Cathedralem Ecclesiam, in qua ita legitur: *In nomine Domini. Amen. Anno ejusdem* 1225. *Indictione xiii. quinto Idus Septembris, tempore Honorii III. PP. Pontificatus anno ejus decimo consecrata est major Ecclesia Reatina ab ipso Domino Honorio cum talibus Episcopis, videlicet Ostiensi, Albanensi etc. ad honorem Beatae Mariae semper Virginis.* Celebris denique perhibetur Consecratio Florentinae Metropolis ab Eugenio IV. Pontifice sub annum 1436. peracta, de qua meminere S. Antoninus in suis *Chronicis part.* 3. *tit.* 22. *cap.* 10. §. 6. Ughellius *tom.* 3. *col.* 170. Scipio Ammiratus in Historiis Florentinis *part.* 2. *lib.* 22. Idemque S. Antoninus exacte describit ingentem pontem ab Ecclesia PP. Praedicatorum ad Cathedralem Ec-

clesiam S. Mariae de Flore protensum, non minus ad magnificentiam, quam ob necessitatem praestandi Pontifici expeditum transitum, ne immensa manu confluentis populi esset circumfusus.

Expend. in id quam incubuimus factum Alexandri II.

§. 24. Haec nobis plures annos prae oculis obversata sunt exempla, ut iter Bononiam aggrederemur, novam Metropoliticam Ædem consecraturi. Urgebat autem praesertim illud Alexándri II. exemplum, quum ipse simul cum Summo Pontificatu Lucensem retinuerit Episcopatum, et Nos Summum Pontificatum multos annos, retento Bononiensi Archiepiscopatu, obtinuerimus; ipse Lucensis Cathedralis Ecclesiae aedificium absolverit, et Nos ea perfecerimus, quae ad Bononiensis Ecclesiae complementum desiderabantur. *Eodem anno* (concepta sunt verba Cardinalis Baronii *ad ann.* 1070. *num.* 27.) *Alexander Papa, qui imitatus Sanctum Leonem IX. licet Romanus Pontifex creatus, nunquam titulum prioris Lucensis Ecclesiae dimittere voluit, emenso decennio, ex quo coeperat illic egregiam Basilicam aedificare, ea jam absoluta, Lucam petit, eamque in honorem S. Martin. Episcopi et Confessoris Deo dicavit pridie nonas Octobris.* Verum aetas ingravescens, incidens podagra, Pontificiique aerarii tot calamitatibus exhausti tenuitas, invitos Nos, satisque moerentes adegerunt, ut propositum suscipiendi itineris Bononiam, atque per Nos ipsos absolvendi inclitae Metropoliticae aedis S. Petri inaugurationem, seponeremus.

Interposita impedimenta recensentur.

Quaenam olim fuerit, quaeve nunc Romani Pont. auctoritas in consecr. Ecclesias per alienas Dioeceses.

§. 25. Ex privativis juribus Romani Pontificis quondam fuit, Ecclesias inaugurare; adeo ut, quicumque dicare eas cupiebat, deberet opportunam ab eo petere, et obtinere facultatem. Hujusce olim vigentis disciplinae argumenta extant Canone quarto et quinto *de Consecratione, dist.* 1. sumpta ex Epistola quinta Gelasii *I. tom.* 2. Collectionis Harduini *col.* 904. Et in superius citato Diurno Romanorum Pontificum edito ab Holstenio, *num.* 35. preces afferuntur Episcoporum supplicantium Pontifici, ut sibi liceret sitas suis in Dioecesibus Ecclesias consecrare; *et num.* 36. *et seq.* excripta reperiuntur gratiae, facultatisque rescripta Romanorum Pontificum. Quamvis autem is usus transalpinis quibusdam in Provinciis forte non obtinuerit, quamque alibi universim Episcopi a Romano Pontifice expetebant facultatem consecrandi Ecclesias, eam Suffraganearum Ecclesiarum Praesules a suo Metropolita exquirerent, atque tandem pluribus ab hinc saeculis, ob insigniter adauctum Ecclesiarum numerum, invectum sit, ut quilibet Episcopus, nulla praeobtenta Apostolica facultate, sitas in Dioecesi sua Ecclesias solemni dedicatione consecret, voluti etiam perbelle observat Greiserus *tom.* 5. *lib.* 1. *de Festis cap.* 10. *pag.* 123., id tamen non facit, quin si Romano Pontifici videatur Ecclesiam aliquam in quacumque per Orbem Dioecesi solemniter dicare, id ipsi per se liceat, et ex propria auctoritate, ad Dioeceses omnes protensa. *Habent illi sibi assignatos Greges singuli singulos*, scripsit S. Bernardus *lib.* 2. *de Considerat. ad Eugenium cap.* 8. loquens de Episcopis; subindeque ad Papam sermone converso, ita subit: *Pontifici universi sunt crediti, nec modo Ovium, sed et Pastorum est omnium Pastor.*

Inconsulta Rodulphi Glabri assertio, ratione et auctorit. improb.

§. 26. Rodulphus Glaber *lib.* 2. *Historiae suae cap.* 4. narrat, cum Joannes XVIII. Pontifex Maximus, rogante Fulcone Andegavensi Comite, suum misisset Legatum Petrum Cardinalem, ut Bellilocensis Monasterii Ecclesiam, quam Hugo Turonensis Archiepiscopus dicare detrectaverat, consecraret, aegerrime id tulisse Gallicanos Episcopos: *cum multiplici sit antiquitus auctoritate roboratum, ut non quisquam Episcoporum in alterius Dioecesi id praesumat exercere, nisi Praesule, cujus fuerit, compellente, seu permittente.* Verum praeterquam quod nullum extat vestigium assertae disciplinae Episcoporum Galliae, uti nosse licet *tom.* 4. *Galliae Christianae* Sammartanorum, vetustioris impressionis *p.* 150. *et* 151. Petro de Marca *lib.* 4. *de Concordia cap.* 8. *n.* 2. animadvertit praeterea Natalis ab Alexandro *in Historia Ecclesiastica saeculi* XI. *in Synopsi c.* 1. *art.* 1. si Glaber Monachus erat Historicus, eumdem sane nec Canonica facultate instructum, nec Theologica fuisse scientia praeditum, ideoque minus apte scriptitasse, quaecumque adnotata reliquit de Pontificia auctoritate in Consecrandis Ecclesiis intra aliorum Episcoporum Dioeceses existentibus: *Sed corrigendus Glaber, qui se Juris, ac verae Theologiae haud satis peritum ostendit, cum Romanum episcopum in aliorum Praesulum Dioecesibus munia Episcopalia exercere non posse asserit, nisi ipsis permittentibus.* Cardinalis Baronius quoque, *ad annum Christi* 996. *n.* 25. in Glabri assertionem invehitur. *Haec Glaber: sed sicut in recensenda Historia fidelis, ita in pervestiganda, atque definienda cau-*

sa ruinas Templi valde hallucinatus erravit, dum nihil vult in aliena Dioecesi posse praesumere Romanum Pontificem, plusquam caeteros Episcopos, quibus certis limitibus est definita Dioecesis, et extra ipsam nihil penitus agere posse vane existimavit, contra omnes Ecclesiasticas leges, usumque ipsum, atque antiquam traditionem. An non jure, sancte, pieque Joannes Papa et Martyr consecravit Constantinopoli Ecclesias, quae erant Arianorum, in usum Catholicorum? Et Pagius *in notis ad Annales Cardinalis Baronii* 1009. *num.* 3. loquens de Glabri assertione haec scripsit: *Sed hic male asserit, Pontificem aliquid tentasse contra Canones, et Turonensi Episcopo repugnante factam esse Bellilocensis Ecclesiae Consecrationem.*

Nec non exempla ex vetustate desumpta.

§. 27. Redundant Historiae exemplis Consecrationum Ecclesiarum, quas Romani Pontifices non modo intra, sed et extra Italiam peregerunt, proprio utentes jure, quin Episcoporum quisquam conqueri ausus sit, vel asserere, nequivisse sua in Dioecesi, se inconsulto, Consecrationis opus absolvi: uti cognosci potest ex dedicatione peracta a Stephano III. in Gallia, seculo VIII. *Gallia Christiana tom.* 7. *col.* 344. ex facta Consecratione ineunte seculo sexto Paderbonae a Leone III. *in Annalibus Cardinalis Baronii ad annum* 799. *num.* 10. commemorata; ex dedicatione Ecclesiae S. Stephani ineunte seculo XI. Bambergae celebrata a Benedicto VIII. apud ipsum Cardinalem Baronium *ad annum* 1019. *num.* 1. aliisque ex innumeris Ecclesiarum dedicationibus, quae per Lotharingiam, XI. elabente seculo, a S. Leone IX. peractae leguntur *in Historia Ecclesiastica et Civili Calmeti lib.* 19. *num.* 119. *et seqq. et tom.* 1. *part.* 2. *col.* 423. et quae per Galliam eodem seculo XI. ab Urbano II. factae recensentur a Mabillonio *in suis Annalibus Benedictinis ad annum* 1095. *lib.* 69. *n.* 29. *pluribusque seq.* quaeque insuper in ipsa Gallia a Gelasio II. factae, circa seculum XII. per Cardinalem Baronium *ad annum Christi* 1118. *num.* 16. et in Provincia Viennensi a Calisto II. per eumdem ipsum Cardinalem adnotantur *ad proximum annum* 1119. *num.* 16.

Pont. cum nequit per se, potest consecrat quamcumque in Dioeces. peragendam alteri delegare.

§. 28. Vindicata Romano Pontifici auctoritate consecrandi jure proprio Ecclesias quacumque in Dioecesi constitutas, ipso quoque irrequisito Dioecesano Episcopo, consequitur, ut, si propositum sibi Consecrationis opus per se nequeat absolvere, possit alteri functionem suo nomine peragendam delegare; qua ratione absoluta Consecratio, dici potest ab ipso Pontifice peracta, eidemque tribuenda venit, ex juris regula, *qui per alium facit, per se ipsum facere videtur.* Cum Metropolitae, veluti superius adnotavimus, jure potiebantur consecrandi Ecclesias suorum Suffraganeorum, hisque non licebat, sine praeobtenta ab illis facultate, Consecrationis opus aggredi, designabatur a Metropolitano Episcopus dedicationem peracturus, quemadmodum colligi potest ex iis, quae constituit Montanus Toletanus Episcopus in sua Epistola *ad Fratres Territorii Palentini*, relata post Concilium Toletanum habitum *anno* 531. *Salubri Ordinatione censuimus, ut si quando talis necessitas incubuerit,* (loquitur de consecranda Ecclesia) *litteris nos informare debeatis, et aut per nos, aut eum, qui nobis ex Fratribus et Coepiscopis nostris visus fuerit, Consecratio Ecclesiarum Deo auspice poterit celebrari.* Reperiuntur haec apud Harduinum *tom.* 2. *col.* 1143. Penes Ughellium *tom.* 5. *col.* 399. extat mandatum Pontificis ad Patriarcham Aquilejensem, ut suo nomine Parentinam Cathedralem Ecclesiam dedicaret; reliquaque tantummodo est inter Criticos disceptatio, sitne ejusmodi mandatum Joannis XII. aut Joannis XIII. Summorum Pontificum. Tribuebatur autem Consecratio ei, qui cum ejusdem peragendae auctoritate polleret, non ipse per se, sed alteri delegabat perficiendam; nullatenus vero adscribebatur absolventi eamdem ex aliena delegatione, etsi in ipso rei gestae monumento de hoc quoque fieret mentio. Tetolo Turonensis Archiepiscopus seculo X. ex delegatione Frotherii Pictaviensis Episcopi Ecclesiam dedicavit S. Cypriani, et in Consecrationis monumento *relato praecit. tom.* 4. Sammartanorum *p.* 751. *col.* 2. haec scripta leguntur. *Ego Tetolo Episcopus, vice Domini Frotherii Episcopi, dedicavi hanc Ecclesiam.* In Perusina Dioecesi, extra Oppidum Titignanum nuncupatum, sita est Ecclesia S. Joanni dicata, sub annum 1229. ex mandato Gregorii IX. Pontificis a Pedinae Episcopo consecrata, et intus ipsam Ecclesiam vetus legitur hisce verbis concepta inscriptio. *De mandato Domini Gregorii Papae IX. anno Domini* 1229. *mense Mart. die* 11. *fuit consecrata Ecclesia S. Joannis extra Castrum Titignani per V. P. D. Petrum Filium Gruamontis quondam Bovacciani Matthaei, de Comitibus de Monte Marte, Episcopum Pedi-*

Eadem jure quandoque usi sunt Metropolit. quoad suos Suffragan.

Pont. delegationis exempla.

nensem, concedentem singulis diebus pro Indulgentia quadraginta dies, anniversario ejusdem unum annum quadraginta dies, ac etiam pro omnium defunctorum dicta Consecratione.

Consultissima Pontificis ad id muneris delegatio.

§. 29. Hactenus dicta quo spectent, jam prospicis, Dilecte Fili Noster. Supra vires nostras est, Bononiam, quod optatissimum nobis semper fuit, reverti, et Consecrationem Metropolitanae Ecclesiae nostrae per nos ipsos peragere. Propositum nobis est, nostra uti auctoritate mandantes alteri Consecrationem nostro nomine perficiendam. Cui autem id opus possumus opportunius mandare, quam tibi, Creaturae nostrae, proximo in Bononiensi Archiepiscopatu Successori, tantoque cum spirituali Civitatis et Dioecesis progressu, gaudioque nostro plane incredibili, emeritissimi Praesulis muneribus cumulatissime perfugenti; quo quidem nomine enixas in dies Deo Optimo gratias rependimus. Te itaque, veluti ex nostris ad te Literis in forma Brevis luculentius demostratur, ad Ecclesiam nostro nomine, cum tibi commodum erit, consecrandam delegamus. Ne autem a nobis demandata Consecratio idem plane subeat casum, quem pertulit a Lucio III. peracta Consecratio, cujus monumenta fuerunt ex Historicis, Tabulariisque Ravennatensibus repetenda, tibi mandamus, ut de Consecratione per te nostro nomine perficienda, publicum confici cures Instrumentum in Archiepiscopali Tabulario asservandum, jubeasque affigi intus Metropoliticam Ædem, opportuniore, quem judicaveris, loco, Lapideum monumentum, in quo inscribantur huic Epistolae subjicenda verba. Atque nunc quidem paterno te amore amplectentes, tibi, tuaeque curae concredito Gregi, Apostolicam Benedictionem impertimur.

Dat. die 12. Maji anno 1756. Pont. 16.

Datum Romae apud S. Mariam Majorem die 12. Maji 1756. Pontificatus Nostri Anno decimosexto.

Inscript. ad perennem Dedicationis memor. decreta, in lapide monum. intus Metropolit. Ædem incidenda.

METROPOLITICAM S. PETRI
APOSTOLORUM PRINCIPIS ÆDEM
QUAM
BENEDICTUS PAPA XIV. PONT. MAX.
GRAVISSIMIS CURIS PROHIBENTIBUS
DEO DICARE
QUOD IPSI OPTATISSIMUM ERAT
NON POTUIT
VINCENTIUS MARIA S. R. E. CARD. MALVETIUS
AB EO PURPURA DONATUS
IPSIQUE IN BONONIENSI ARCHIEPISCOPATU
SUCCESSOR
VICARIUS EI MUNERI DELEGATUS
SOLEMNI RITU CONSECRAVIT
. . . .
ET FIDELIBUS RELIGIOSE AD ECCLESIAM
ACCEDENTIBUS S. S. DIE
INDULGENTIAM PLENARIAM
ANNIVERSARIA VERO CELEBRITATE RECURRENTE
SEPTEM ANNORUM ET TOTIDEM QUADRAGENARUM VENIAM
SUMMI PONTIFICIS AUTHORITATE
PERPETUO CONCESSIT
JUSSUQUE EJUS
M. P. C.

Dilecto filio nostro Vincentio tituli S. Marcellini et Petri Presbytero S. R. E. Cardinali Malvezzi nuncupato ex concessione et dispensatione Apostolica Archiepiscopo Bononiensi.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecte Fili noster, salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Literae in forma Brevis, quibus Card. Malvezzi facultas tribuitur ad dedicat. Ecclesiae Pontificio nomine perficiendam.

Tibi prae caeteris, Dilecte Fili Noster, qui Bononiae, dum Archiepiscopum ageremus, et Romae, ubi primum intimus Cubicularius, deinde Cubiculo nostro Praefectus per plures annos fuisti, magis compertum exploratumque est, quantum, quoad Nobis integrum fuit, pro Metropolitana Ecclesia Bononiensi olim Nobis, modo Tibi desponsa, studuerimus et adlaboraverimus, ut illius instauratio a tot annis coepta, neque umquam absoluta, tandem per Divinae bonitatis abundantiam perficeretur, et Sacrarium sacris Supellectilibus etiam pretiosis ex auro et argento affatim locupletaretur. Quoniam autem ipsam Metropolitanam Ecclesiam ita instauratam esse probe novimus, ut nova Consecratione indigere non dubitemus, cum ea potissimum concurrant causae, quae juxta sacros Canones novam ejusdem inaugurationem jure ac merito exigere videntur; quemadmodum per nostram Epistolam Italico sermone scriptam, ac typis editam, gravissimis rationum momentis ostendimus ac probavimus: ea propter eo semper flagrantissimo desiderio tenebamur, atque spe alliciebamur, fore nimirum, ut luculentis nonnullorum Romanorum Pontificum Praedecessorum nostrorum exemplis insistentis, Bononiam repetere, dilectissimum Clerum ac populum nostrum invisere, atque una invicem gratulantes, Metropolitanae Ecclesiae laudatae Consecrationem peragere valeremus. Verum Votorum nostrorum impotes faciunt, atque a concepta spe dejiciunt non contemnenda provectae aetatis impedimenta, et non levia podagrae incommoda. Itaque illud tandem consilium suscepimus, in eamque devenimus sententiam, ut relicta Nobis pariter a nonnullis Romanis Pontificibus Praedecessoribus nostris documenta sequentes, aliquem deputaremus, qui nostro nomine illam perficeret. Itaque Te, Dilecte Fili Noster, qui a Nobis Sacra Purpura donatus, qui a Nobis Archiepiscopus Bononiae constitutus, qui Creatura Nostra es, qui tanta cum nominis tui laude, tanta cum Christiana pietate, Pastorali sollicitudine, Sacerdotali vigilantia, bono exemplo, et Ecclesiastico zelo impositum Tibi ministerium cumulate adimplere satagis et adniteris; Apostolica auctoritate, tenore praesentium, constituimus ac deputamus, ut solemnem saepedictae Ecclesiae Metropolitanae, eo die, eo mense, prout Tibi opportunius visum fuerit, Nostro nomine Consecrationem facias ac perficias. Volumus autem, ut universis et singulis Christifidelibus per Edictum publicum indicas, plenarias Indulgentias a Nobis concessas esse iis omnibus, qui sive in ipso Consecrationis die, sive in duobus immediate sequentibus diebus confessi, ac sacra Communione refecti, eamdem Metropolitanam Ecclesiam visitaverint, et ibi pro Christianorum Principum concordia, haeresum extirpatione, et Sanctae Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint: Indulgentiam vero septem annorum, et totidem quadragenarum, pro visitantibus ipsam Metropolitanam Ecclesiam in anniversario Consecrationis die in perpetuum assignes.

Porro etsi persuasum habemus, Te, Dilecte Fili Noster, memorem Impositionis manuum nostrarum super te, et Paternae caritatis, qua Te semper complexi sumus, et pro filiali Tua erga Nos observantia, assiduas ad bonorum largitorem Deum pro Nobis preces fundere; tamen hac occasione Te, Dilecte Fili Noster, rogamus et poscimus, ut ferventioribus deinceps obsecrationum suffragiis tam dilectionis tuae, quam aliorum Christifidelium curae tuae commissorum, quos excitare et hortari ne omittas, ad supremum pastorum Principem Jesum Christum, cujus vices in terris immerentes gerimus, continue pro Nostra imbecillitate instes, et urgeas: ut cor, et corpus Nostrum coelesti lumine illustret, Divina virtute repleat, et superna ope confirmet, non solum in gravissima universalis Ecclesiae procuratione, et in omnium Ecclesiarum sollicitudine, verum etiam in ultimo mortalis hujus vitae Nostrae exitu, cum districtam de actibus gestisque Nostris Æterno Judici rationem reddituri sumus. Caeterum volumus et mandamus, ut Te, Dilecte Fili Noster, in fine solemnis Missae, in ipso Consecrationis die per Te celebrandae, Nostro nomine et auctoritate, Papalem Benedictionem Christifidelibus Tibi creditis impertiaris:

dum Nos ad prosperum rerum omnium successum, coelestis praesidii auspicem, et studiosae Nostrae voluntatis pignus, Apostolicam Benedictionem uberrima cum Divinorum munerum copia conjunctam, Tibi, Dilecte Fili Noster, ex intimo corde depromptam elargimur.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die 15. Maji 1756. Pontificatus Nostri Anno Decimosexto.

Cajetanus Amatus.

LIX.

VERONENSIS

Episcopi Ordinaria privativa auctoritate in Civitatem universamque Dioecesim Veronensem redintegrata, definitur jurisdictio, qua idem Episcopus in Capitulum, subjectasque tum ipsi, tum Monasterio S. Mariae in Organis Veronen., Parochiales, ac simplices Ecclesias, et Personas earum servitio addictas, utatur.

BENEDICTUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei.

Ad perpetuam rei memoriam.

Prooem. Pontificis provid. in extinguendis discordiarum seminibus.

Regis pacifici vices divinitus Nobis, licet immeritis, concreditas, non satis cumulate implevisse videremur, si postquam perturbatum Ecclesiarum regimen et administrationem pro viribus componere studuimus, non ea quoque semina restinguere, noxiasque radices funditus avellere conaremur, ex quibus, cum anteactis temporibus plura saepe eruperint litium ac discordiarum incommoda, jure meritoque pertimescendum est, ne futuris quoque temporibus, inimici hominis praevalente versutia, ejusdem generis prava germina in Dominici agri populationem succrescant.

Suppressio Patriarchatus Aquilej. nec non Utinensis et Goritiensis Archiepisc. erectio commemor.

§. 2. Quum itaque post Aquilejensis Patriarchatus omnimodam suppressionem et extinctionem, per Nos, cohaerenter ad ea, quae inter Carissimam in Christo Filiam Nostram Mariam Theresiam Romanorum electam Imperatricem, Hungariae et Bohemiae Reginam, Austriae Archiducem, ex una parte, dilectosque Filios Nobiles Viros Ducem et Rempublicam Venetiarum ex altera, feliciter conventa fuerant, conclusam peractamque per Nostras Apostolicas Literas, Anno Incarnationis Dominicae 1751. pridie nonas Julii, Pontificatus Nostri Anno XI. datas, quarum initium est *Injuncta Nobis;* quibusque etiam ex tunc decreta et statuta fuit duorum Archiepiscopatuum Utinensis et Goritiensis erectio, cum respectiva Dioecesum, Provinciarum, et Suffraganeorum assignatione, peculiariter deinceps ordinanda: subinde per alias Nostras Apostolicas Literas datas Anno ejusdem Incarnationis 1752. xiv. Kal. Februarii, Pontificatus Nostri Anno XIII., quibus initium est: *Suprema dispositione*, Archiep. Eccl. Utinensis erectionem, cum omnibus ad ipsius statum et mensam, jura, atque jurisdictionem tam Dioecesanam, quam etiam Metropoliticam, pertinentibus, plenius et uberius compleverimus; animo repetentes innumera litium et controversiarum capita, quibus Ecclesia Veronensis saepe turbata fuit, propter eam jurisdictionis partem, qua olim existentes Patriarchae Aquilejenses in ipsius Veronensis Ecclesiae Capitulum et Canonicos, nec non Ecclesias, et loca, ac personas ab ipsis dependentes, sicut etiam in Monasterium S. Mariae *in Organis* nuncupatae, Ordinis S. Benedicti, Congregationis Montis Oliveti, in eadem Veronensi Civitate existens, ejusque similiter dependentias fruebantur; scientesque hujusmodi controversiis et litibus penitus extinguendis et in futurum tempus praecavendis, per iteratas concordias, lauda, et transactiones inter Episcopos Veronenses, ejusque Ecclesiae Capitulum et Canonicos, seu etiam praefati Monasterii Abbates, diversis temporibus initas, nunquam satis prospectum fuisse; ad eas aliquando compescendas, earumque occasiones omnino de medio tollendas, praedictorum etiam nobilium Virorum Ducis et Reipublicae Venetiarum piis et laudabilibus votis hac in parte libenter obsecundantes, Nobis proposuimus, quum primum asserta partium jura discuti potuissent, opportunam rebus perpetuo componendis adhibere providentiam, suum tamen effectum et executionem habituram dumtaxat post obitum Dilecti Filii Nostri Danielis Tituli Santae Mariae supra Minervam S. R. E. Presbyteri Cardinalis Patriarchae Delphini nuncupati, cui pristinam circa praemissa in Civitate et Dioecesi Veronensi jurisdictionem, ejusque exercitium, vita ejus naturali durante, integrum,

Extant supra t. 4. n. 300

Relatae sunt tom. 4. num. 47.

Novae Pontific. provid. subjectum Capitul. Veron. et Mon. S. Mariae in Organ. eorumque depend.

Suspendit exequut. Literar. Apostol. durante vita Card. Delph.

et liberum, ut antea manere volumus. Nunc itaque, postquam innumera documenta a praedictis partibus exhibita, copiosasque allegationes pro eorum respective juribus tuendis elaboratas, diligenti et maturo examine perpendimus, supremam operi manum imponere, et opportunas circa eadem praemissa leges et ordinationes edere deliberavimus.

Expressio quorumd locorum, ad quae inferius disposita non porriguntur.

§. 3. Itaque motu proprio, et ex certa scientia, ac de Apostolicae auctoritatis plenitudine, per hanc Nostram perpetuo valituram Constitutionem (cujus tamen effectum, durante vita praefati Danielis Cardinalis et Patriarchae, suspensum, ut supra, fore decernimus; et sub cujus dispositione nec Monasterium, Abbatiam nuncupatum, S. Zenonis, ejusque dependentias, in eadem Veronensi Civitate seu Dioecesi existens, et respective existentes, dictique Monasterii Abbatem Commendatarium, nullo modo comprehendere intendimus; sicuti etiam Ecclesias et pia loca Veronensi Capitulo quidem subjecta, sed extra Veronensis Dioecesis fines inter aliarum Dioecesum ambitum constituta, si quae sint, nequaquam comprehensa fore declaramus), omnes et singulas lites, causas, et controversias, cujusvis generis, in quibusvis Tribunalibus, seu coram quibusvis Judicibus, in quacumque instantia, inter Ven. Fratrem Episcopum Veronensem ex una, et dilectos filios Veronensis Ecclesiae Capitulum, Archipresbyterum, et Canonicos, seu etiam praefatum Monasterium S. Mariae in Organis nuncupatae, illiusque Abbatem, et Conventum, ex altera partibus, introductas, contestatas, atque pendentes (quarum status et merita, et alia quaecumque, etiam de necessitate juris vel facti omnino exprimendae, pro plene et sufficienter expressis haberi volumus) ad Nos advocamus, penitusque et omnino supprimimus et extinguimus, perpetuumque desuper silentium partibus imponimus, atque os occludimus. Insuper omnia et singula cujusvis generis Indulta, gratias, et Privilegia praefatis Episcopo et Ecclesiae Veronensi, nec non Capitulo, Archipresbytero, et Canonicis, ac etiam Monasterio et Abbatibus praedictis, quavis, etiam Apostolica Romanorum Pontificum Praedecessorum Nostrorum, et Nostra, seu Patriarchali Aquilejensis olim existentis Ecclesiae Praesulum, aut respective Episcopali Veronensium Antistitum, concessione et auctoritate, sub quibuscumque tenoribus et formis, et cum quibusvis clausulis, quocumque tempore et quavis de causa, seu titulo, etiam oneroso, largita, et emanata, ac saepius et iterum, etiam in Generalibus, Provincialibus, ac Synodalibus Conciliis approbata, confirmata, et innovata; transactiones quoque, laudа, et concordias, etiam juramento, aut speciali confirmatione Apostolica, seu longi et immemorabilis temporis usu et consuetudine, aut quavis firmitate alia roboratas (quorum et quarum tenores pro hic satis expressis, ac etiam de verbo ad verbum insertis, formasque in illis traditas pro plene observatis, haberi decernimus) quatenus tamen praesentibus literis, seu alicui ex iis, quae per easdem praesentes inferius statuere ac disponere intendimus, quoquo modo adversentur, praedicta auctoritatis Nostrae plenitudine, revocamus, cassamus, et abolemus; omnesque alios, et quoslibet juris titulos, tam per Episcopum, quam per Capitulum, Archipresbyterum et Canonicos, seu Monasterium et Abbates praedictos, sive ex praemissis, sive etiam ex juribus praefati Aquilejensis Patriarchatus per Nos, ut praefertur, suppressi et extincti, adversus eadem inferius per Nos statuenda et ordinanda forsan deducendos, et allegandos, rejicimus, ac de medio tollimus per praesentes.

Avocatio et suppressio quarumc. litium

Amplissimaque derogatio jurium, ac titulor. quae inferius statuendis adversentur.

§. 4. Iisdemque motu, scientia, et potestatis plenitudine, volumus, decernimus, et declaramus, praefatum Episcopum Veronensem pro tempore existentem, solum et unicum immediatum et universalem Ordinarium esse et haberi in tota Veronensi Civitate et Dioecesi, et in quacumque ipsius Civitatis atque Dioecesis parte, et uti talem ab omnibus et singulis reputari, agnosci, et honorari debere; ita ut neque futurus et pro tempore existens Archiepiscopus Utinensis, etiam sub obtentu jurium praefati Aquilejensis Patriarchatus per Nos, ut praefertur, suppressi et extincti, neque Archipresbyter, et Capitulum Cathedralis Ecclesiae Veronensis, neque Abbas et Conventus praefati Monasterii S. Mariae in Organis nuncupatae, ullum Titulum, seu Jus Ordinarium in aliquam praefatae Veronensis Civitatis aut Dioecesis partem, vel in aliquam ipsius Civitatis atque Dioecesis Parochiam in posterum sibi arrogare, aut praetendere nec ullum Epis., seu quasi, et Ordinariae jurisdictionis actum in ejusdem Dioecesis aut Paraeciae Clerum et Populum exercere possint aut valeant.

Veron. Archiep. privative ad quoscumque Ordinarii jure et auctoritate in Civitate et Dioece. Veronen. asseruntur.

Jus Metr. Archiep. Utinensis praeservatur.

§. 5. Salvo dumtaxat, et reservato favore praedicti Utinensis Archiepiscopi pro tempore existentis Jure Metropolitico, ejusque exercitio in dicta Veronensi Civitate et Dioecesi ad formam Sacrorum Canonum, at juxta methodum atque rationem, qua alii Archiepiscopi, et Metropolitani, hujusmodi jus exercere valent in suffraganeorum Civitatibus et Dioecesibus, secundum ea, quae in Sacro Tridentino Concilio praescripta sunt, et non aliter, nec alio modo.

Nec non exemptio, et privil. Capituli et Mon. S. Mariae in Organis Veron. sub certo tamen moderat. mox subjicendo.

§. 6. Et salvis insuper ac praeservatis favore Archipresbyteri, aliarumque Dignitatum, atque Capituli dictae Veronensis Cathedralis Ecclesiae, nec non Abbatis et Monasterii S. Mariae in *Organis* nuncupatae, Infrascriptis Privilegiis, exemptionibus et Praerogativis; quas Nos in posterum ipsis, juxta modum mox exprimendum, competere volumus, ac respective iisdem de apostolica liberalitate perpetuo concedimus et elargimur.

Jus Veronensis Ep. visitandi, et corrig. Capital. omnesque Ecclesiae Ministros.

§. 7. Poterit itaque Episcopus Veronensis, vel potius debebit, quotiescumque opus fuerit, visitare Capitulum dictae Cathedralis Ecclesiae, singularesque Personas, Dignitates in ea obtinentes, ipsiusque Ecclesiae Canonicos, ac inferiorem Clerum, et omnes ejusdem Ecclesiae Ministros, eique quomodolibet inservientes; atque eos omnes et singulos, in actu visitationis hujusmodi, vel per se ipsum solum, vel illis, quibus sibi videbitur, adjunctis, juxta praelaudati Concilii Tridentini Decretum in *Cap.* 3. et 4. *Sess.* 6. *de Reform.* admonere, corrigere, et emendare.

Extra Visitationem quomodo idem procedat contra Can. vel Dig.

§. 8. At ubi idem Episcopus, extra Visitationis actum procedere velit contra aliquem ex Canonicis dictae Cathedralis Ecclesiae, seu ex his, qui Dignitates in ea obtinent et pro tempore obtinebunt, sive id fiat ex officio, sive ad petitionem Partis; tunc, habita ratione Privilegiorum exemptionis, quae retroactis temporibus eidem Veronensi Capitulo concessa fuerunt, teneatur in omnibus et per omnia procedere ad formam in eodem Concilio Tridentino praescriptam *Cap.* 6. *Sess.* 25. *de Ref.*, dummodo tamen Capitulum idem infra terminum xx. dierum, postquam praesentium literarum executioni locus factus fuerit, ac subinde initio cujuscumque anni, duos Adjunctos, prout a praefato Concilio dicto *Cap.* 6. exemptis Cathedralium Ecclesiarum Capitulis conceditur, elegerit, et Episcopo significaverit. Quod si Capitulum praescripto tempore hujusmodi adjunctorum electionem facere, et Episcopo significare neglexerit; tunc liceat eidem Episcopo adversus Dignitates et Canonicos, quoties ita res ferent, etiam extra Visitationem procedere, vel per se ipsum solum, vel aliis adjunctis, qui sibi magis videbuntur, in eum finem assumptis.

Cathedr. regimen in quibus commune sit Episc. cum Cap.

§. 9. Cathedralis autem Ecclesiae regimen, quoad ea, quae spectant ad Divina Officia, et ad observantiam Ecclesiasticae Disciplinae in eadem Ecclesia, ad Episcopum et ad Capitulum cumulative pertineat; ita tamen ut Episcopi mandata, et ordinationes, in casu oppositionis et discrepantiae, omnino praevalere debeant, et promptam executionem sortiantur.

In quibus Episcopo privat.

§. 10. Sacrarii vero, ac Suppellectilium, et Campanarum, omniumque aliarum rerum ad Fabricam, et ad materialem ejusdem Cathedralis Ecclesiae statum quoquo modo pertinentium, administratio et dispositio, ad solum spectet Episcopum, cui etiam unice subjecti esse debebunt Sacrista, et *Zaghi* nuncupati, nec non Campanarum pulsatores, in omnibus et per omnia, praeterquam in iis rebus, in quibus juxta Ordinationes anno 1615. bo. me. Augustino Card. Valerio, tunc Veronensis Ecclesiae Praesule, et ab ejusdem Ecclesiae Capitulo conjunctim editas, quas etiam in posterum hac in parte servandas decernimus, cumulativae auctoritati Episcopi, et Capituli subjecti fuerunt.

Mensae Capitul. administ. privata Capituli.

§. 11. Bonorum autem atque redditunm ad mensam Capitularem spectantium omnimoda et libera administratio ad Capitulum privative pertineat. Quod vero ad Thesaurarium, serventur ea, quae in erectione hujusmodi Thesaurariatus Officii disposita fuerunt, ut scilicet Thesaurarius, in iis, quae spectant ad ipsius Officium, et ad exercitium Divini cultus intra Ecclesiam, Archipresbytero subjectus esse debeat, eique obtemperare; de expensis autem, et administratione redditnum, Episcopo soli rationem reddat, et si culpabilis in his repertus fuerit, ab eo dumtaxat corrigendus sit, et pro modo culpae puniendus.

Thesaur. in quibus Episcopo, vel Arc. sit subjectus

ACOLYTH mensa a quo administranda quibusve reddenda administrationis ratio.

§. 12. Alia vero mensa, *Acolythorum* nuncupata, per unum ex Canonicis a Capitulo pro tempore deputatum, ut hactenus servatum fuit, gubernari et administrari debebit: ea tamen lege, ut Canonicus ille administrationis suae

rationes tam Episcopo, quam Capitulo reddere teneatur, et si quid forte deliquerit, ab utroque pro merito puniri possit; ita ut inter eos locus sit praeventioni.

Acolyti, magistri cantus et Grammaticesque Cantores, quomodo eligendi.

§. 13. Hujusmodi autem Acolytorum electio ad Episcopum et ad Capitulum alternis vicibus, ut antea, ita et in posterum pertinebit; sed eorum magistri tam in Grammatica, quam in Cantu Ecclesiastico, prout etiam Cantores, ab Episcopo et Capitulo eligentur, ea plane servata methodo, quae ante hac similibus electionibus obtinuit.

Privileg. Canonic. utendi BUGGIA.

§. 14. Integrum erit Archipresbytero, Dignitatibus, et Canonicis, tam in solemni, quam in privata Missarum celebratione, in Cathedrali Ecclesia, et extra eam, Palmula, seu *Buggia* libere uti, ad formam specialis Indulti eisdem a Nobis concessi per Literas Apostolicas in forma Brevis datas die 19. Januarii anno 1749.

Onus Capituli et Can. quoad Synodum Dioecesanam, et assistent. Episcopo praestand.

§. 15. Synodo Dioecesanae interesse tenebitur Capitulum Cathedralis Ecclesiae. Episcopo autem Pontificalia exercenti, tam intra eamdem Cathedralem Ecclesiam, dummodo intra Civitatem, duo ex Canonicis assistentiam praestare debebunt. Qui vero Canonici Episcopo sacram Visitationem peragenti operam suam navabunt, Praebendae quidem fructus, non autem distributiones quotidianas lucrabuntur.

Expositio Euchar. nec non eleem. distribut. Episcopi arbitrio providendae.

§. 16. Augustissimae Eucharistiae expositionem, quae statis per annum temporibus, quadraginta horarum spatio, in dicta Cathedrali Ecclesia fieri solet; sicuti etiam distributionem Eleemosynarum, quae in eadem Ecclesia Cathedrali colliguntur, solus semper Episcopus arbitrio suo moderabitur.

Dignitat. Ecclesiae Veron. quomodo providendae.

§. 17. Excepta Archipresbyteratus Dignitate, quae prima post Pontificalem in dicta Veronensi Ecclesia esse dignoscitur, atque idcirco Nostrae et Apostolicae Sedis dispositioni, collationi, et provisioni semper et quandocumque reservata esse et censeri debebit; reliquae duae, nimirum Praepositura, quae secunda, ac Thesaurariatus, quae tertia in eadem Ecclesia Dignitates existunt, de Jure Patronatus Ecclesiastico ejusdem Capituli, ut hactenus fuerunt, ita etiam in posterum remanere debebunt, et ad illas nominatio seu praesentatio personarum idonearum, in eis ad nominationem seu praesentationem hujusmodi per Episcopum instituendarum, ad dictum Capitulum pertinebit. Ita pariter Capitulum in sua antiquissima immemorabili possessione permanebit, conferendi videlicet in mensibus Apostolicae Sedi non reservatis, aliisque cessantibus Apostolicis reservationibus et affectionibus, tam ipsius Cathedralis Ecclesiae Canonicatus et Praebendas, quam caetera omnia Ecclesiastica Beneficia et Cappellanias, quibus animarum cura adnexa non sit, in eadem Cathedrali Ecclesia, et extra eam consistentia, quae tamen, juxta ultimum statum, ad ipsius Capituli collationem, et provisionem pertinere dignoscantur.

Capituli jus quoad Collat. Canonic. aliorumq; Benefic. quibus cura anim. non adhaereat.

§. 18. Ad Theologalem Praebendam et Canonicatum, quoties illum et illam pro tempore vacare contigerit, Episcopus quidem duos proponet et nominabit, Capitulum vero ex bis duobus nominatis unum eligere debebit, de bujusmodi Canonicatu et Praebenda providendum, quemadmodum hucusque servatum fuit.

Theolog. Canonic. et Praebenda quomodo provid.

§. 19. Quod autem spectat ad infrascriptas Parochiales Ecclesias eidem Capitulo subjectas, et alia, si quae sint, Ecclesiastica Beneficia, quibus adnexa sit animarum cura, quaeque, juxta ultimum statum, ad ipsius Capituli collationem pertinere dignoscantur, quoties, et quocumque anni mense, illas et illa vacare contingat, toties ab Episcopo deputandus erit Oeconomus ad eorum temporariam administrationem et curam, et ab eodem Episcopo publicanda erunt edicta pro concursu habendo, adhibitis Examinatoribus Synodalibus, juxta Decretum saepedicti Concilii Tridentini *Sess.* 24. *Cap.* 18. *de Reform.* Hoc tamen servato, ut si vacatio in mense Capitulari contigerit absoluto examine, Episcopus duos eligat ex iis, qui a praedictis Examinatoribus approbati fuerint, eosque significet Capitulo, cui libera erit facultas conferendi Ecclesiam, seu Beneficium curatum vel uni vel alteri ex his duobus, et supra approbatis et praeelectis. Quod si Examinatores unum tantummodo sententiis suis approbaverint, huic uni, ab Episcopo nominando, collatio seu deputatio per Capitulum concedenda erit.

Forma providendi Parochiales aliaque Curata Beneficia ad collationem Capituli spectantia.

§. 20. Eccl. autem Curatae seu Parochiales, praedicto Cap. Veronensi subjectae, de quibus praemissa Decreta intelligenda sunt, sequentes dumtaxat, et non aliae sunt et censeri debent; nimirum I. Ecclesia Archipresbyteralis Sancti Joannis in Valle. II. Ecclesia similiter Archipresbyteralis Sancti Pauli in

Catalogus hujusm. Paroch. Ecclesiar.

Campo Martio. III. Ecclesia pariter Archipresbyteralis Sancti Joannis in Quintiano. IV. Ecclesia Parochialis Sancti Joannis in fonte nuncupati. V. Item Ecclesia Parochialis Sancti Clementis. VI. Ecclesia Parochialis Sanctae Caeciliae. VII. Parochialis Ecclesia Sanctae Mariae Consolatricis nuncupatae. VIII. Ecclesia pariter Parochialis Sanctorum Firmi et Rustici in Curte Alta. IX. Item Ecclesia Parochialis Sancti Michaelis in Campo nuncupati, cui adnexum est Monialium Monasterium eidem Capitulo Veronensi subjectum. X. Ecclesia Parochialis Omnium Sanctorum in loco Mazzaui. XI. Denique Ecclesia Parochialis Sanctae Mariae in Cinto Territorii Patavini, si tamen in Veronensi Dioecesi sita comperiatur; alioquin si in Patavina Dioecesi constituta sit, eam sub praesentis Constitutionis Nostrae censura, juxta id, quod initio declaravimus, nequaquam comprehensam volumus.

Ecclesia S. Georgii in domo, seu S. Helenae, adempto Paroch. jure ac titulo, ad pristinum statum restituitur.

§. 21. De Ecclesia autem, sive Cappella Sancti Georgii in Domo nuncupati, quae etiam Sanctae Helenae nunc temporis appellatur, praefatae Cathedrali Ecclesiae contigua: sine peculiari tamen Turri Campanaria, et sine Campanis, quamvis novissime sub annum 1740. a Patriarcha Aquilejensi in Parochiam specialem Canonicorum dictae Cathedralis Ecclesiae erecta fuerit, volumus, decernimus, atque statuimus, ut ea deinceps pro Parochiali Ecclesia nullatenus habeatur; Nos enim, dicta Apostolica auctoritate, ac earumdem praesentium tenore, omnem in ea Parochialitatis titulum, qualitatem, et denominationem supprimimus et extinguimus, atque omnia Parochialia jura ab ea separamus et abdicamus, eamque in pristinum statum, in quo ante praefatam erectionem in Parochialem reperiebatur, reducimus et revocamus; ita ut unusquisque ex Canonicis dictae Cathedralis Ecclesiae, ac Dignitates in ea obtinentibus, qui sparsim per Civitatem sua quique domicilia incolunt, illam tantummodo Ecclesiam, et non aliam in propriam respective Parochiam agnoscere teneantur, in cujus districtu singuli domicilium habent. In praefata autem Ecclesia sive Cappella retineatur dumtaxat Fons Baptismalis, quemadmodum a vetustissimis temporibus inibi extitisse dignoscitur.

Ecclesiae non curatae, Cappellae seu Oratoria Capitulo subjecta enumer.

§. 22. At praeter memoratas Parochiales Ecclesias eidem insuper Capitulo subjectae sunt, ac pro subjectis in posterum haberi debebunt infrascriptae etiam Ecclesiae, sive Cappellae, aut Oratoria, seu Hospitalia, quibus adnexa non est animarum cura, et non aliae, seu alia: videlicet I. Ecclesia praefata sive Cappella Sancti Georgii in Domo, nunc etiam Sanctae Helenae nuncupata, praedictae Cathedrali Ecclesiae contigua: quam scilicet, quum jam inde a primaeva sua antiquissima fundatione sub protectione tunc existentis Patriarchae Aquilejensis constitutam et receptam fuisse constet; Nos nunc, attenta hujusmodi Patriarchatus suppressione et extinctione per Nos, ut praefertur, facta, sub immediata Nostra et Apostolicae Sedis protectione suscipimus, ac perpetuo constituimus; volentes nihilominus, ut temporalium bonorum atque redituum, quae ad ipsam Ecclesiam sive Cappellam pertinent, et pertinebunt in posterum, omnimoda administratio, per dictae Cathedralis Ecclesiae Capitulum et Canonicos, absque ulla Episcopi Veronensis, seu alterius cujusque Ordinarii, aut Metropolitani ingerentia, libere geratur et exerceatur. II. Ecclesia Sancti Pauli Vatuli nuncupati juxta ripam Athesis. III. Ecclesia S. Basilii in Districtu praefatae Parochiae S. Clementis. IV. Eccl. Sancti Faustini de Monte Draconis: In quibus quatuor Ecclesiis adsunt quaedam Beneficia simplicia, ad collationem seu institutionem ejusdem Capituli pro tempore providenda. V. Ecclesia seu Hospitale S. Mariae Novellae nuncupatae, prope Canonicam. VI. Ecclesia, seu Hospitale Sancti Joannis in Sacro nuncupat. sub praedicta Parochia S. Pauli in campo Martio. VII. Ecclesia seu Hospitale S. Jacobi de Gallsecis nuncupati, sub eadem Parochia S. Pauli: Quae quidem tria Hospitalia a Laicis reguntur et administrantur: praedicto autem S. Joannis in Sacco dumtaxat, quatuor praesident Commissarii, a pro tempore existente Marchione Familiae illorum de Malaspina Fundatorum deputati, videlicet unus ex Canonicis praefatae Cathedralis Ecclesiae, ac tres Regularium Conventuum Superiores. VIII. Ecclesia seu Oratorium sub titulo S. Rochi, vel S. Alexandri, sub Parochia S. Joannis de Quintiano. Haec autem Ecclesia seu Oratorium, alias, ut accepimus, a praefatis Capitulo et Canonicis concessa fuit Communi Civitatis Veronensis; quod quidem Commune ad Beneficium simplex in ea erectum, quoties illud vacare contingit, unum Clericum seu Presbyterum praesentat Capitulo, a quo idem

per suas Bullas instituitur, et de eo providetur. IX. Ecclesia seu Oratorium, Sepulchrum S. Rochetti in Monte nuncupatum, quod simplex est Eremitorium nullo Ecclesiastico Beneficio decoratum. X. Denique Ecclesia seu Oratorium S. Valentini prope dictam Parochialem Ecclesiam de Quintiano, in quo nullum pariter Ecclesiasticum Beneficium erectum reperitur, sed a pio Laicorum sodalitio Divina Officia in eo persolvuntur.

Has omnes tam curatas, quam non curatas Ecclesias visitare potest Capitulum per suos Deputat. salvis tamen juribus Epis. visitat.

§. 23. Has omnes Ecclesias, tam Parochiales, quam non Parochiales, Cappellas, Oratoria, seu Eremitoria, quas, et quae hactenus propriis invocationibus atque denominationibus expressimus, et non alias, seu alia poterit Capitulum per Visitatores a se deputatos, qui tamen prius ab Episcopo pro tempore approbati sint, visitandas curare, non ita tamen, ut vetitum sit Episcopo, illa, quantumvis Capitulo, ut praefertur, subjectas atque subjecta, seorsum visitare, tam per se ipsum, quam, si ipse impeditus fuerit, per alios Visitatores a se deputatos, servata videlicet in omnibus praefati Tridentini Concilii sanctione *in Cap.* 3. *Sess.* 24. *de Refor.* prout etiam alias definitum fuit a Congregatione Cardinalium ejusdem Concilii Interpretum, in causa *Veronen. proposita et decisa die* 24. *Aprilis anni* 1595. Id quod potissimum obtinere et servari debebit in visitatione eorum omnium, quae animarum curam, ejusque exercitium, et Sacramentorum administrationem concernunt; circa quae, si aliqua forte in decretis, ordinationibus, et mandatis discrepantia occurrat, volumus, statuimus, et declaramus, potiora semper haberi ea, quae Episcopus decreverit, jusserit, atque praescripserit: juxta ea, quae Nos ipsi alias decrevimus in Nostra Constitutione, quae incipit: *Firmandis*, Data VIII. Idus Novembris 1744. et impressa in Bullarii Nostri Tom. I. num. 450.

Confessarii et Vicarii in hujusmodi Eccl. quomodo assumendi, quom. itidem et Concion.

§. 24. Confessarii, et Parochorum adjutores in exercitio curae animarum, per Capitulum assumpti, aut assumendi pro dictarum Ecclesiarum Parochialium eidem Capitulo subjectarum servitio, ab Episcopo antea examinandi et approbandi erunt. Neque vero cuiquam licebit in praefatis, sive Parochialibus, sive non Parochialibus Ecclesiis, Verbum Dei praedicare, nisi prius, et mandatum a Capitulo habuerit, et Benedictionem ab Episcopo petierit atque obtinuerit.

Jura et Auctoritas Epis. et Capituli in Mon. Monial. adnexum Paroch. S. Mich. in Campo.

§. 25. Quod autem pertinet ad Monasterium Monialium, quod, uti superius innuimus, adnexum est praefatae Ecclesiae Parochiali S. Michaelis in Campo nuncupati, eidem Capitulo Veronensi subjectae; poterunt quidem Monasterium hujusmodi, ejusque Moniales, ab Archipresbytero et Capitulo visitari; servata tamen, quoad modum, et tempus visitationis, et quoad Visitatorum numerum, forma praescripta per fel. record. Praedecessorem Nostrum Alexandrum Papam VII. in sua Constitutione, quae incipit: *Felici*, impressa, *in Bullar. novo Tom.* 6. *inter Constitutiones ejusdem Pontificis num.* 153. qua scilicet opportunas leges, in visitationibus Monasteriorum Monialium Regularibus subjectarum servandas, praescripsit. Sed non ideo interdictum erit Episcopo, quo minus et ipse seorsim idem Monasterium, ejusque Moniales visitet, prout in dicta Alexandri Praedecessoris Constitutione decretum legitur; et omnem aliam jurisdictionem in hujusmodi Monasterium atque Moniales libere exerceat, quaecumque, in vim Decretorum Concilii Tridentini, nec non totissimae Constitutionis piae memor. Praedecessoris pariter Nostri Gregorii Papae XV., cujus initium est *Inscrutabili*, aliarumque Apostolicarum Constitutionum, Episcopo Dioecesano competit in Monasteria Monialium, etiam Regularibus et Exemptis subjectarum. Quocirca nemini licebit munus Confessarii Ordinarii, aut Extraordinarii earumdem Monialium assumere et exercere, quamvis ad id a Capitulo deputatus sit, nisi antea ab eodem Episcopo pro Monialibus specialiter approbatus fuerit. Licentiae quoque ingrediendi Monasterium, aut alloquendi praedictas Moniales, nemini suffragabuntur, nisi eaedem non solum ab Archipresbytero, sed etiam ab Episcopo fuerint impetratae.

Capitul. nequit facult. concedere quaestuandi extra memorat. Ecclesias.

§. 26. Quaestuandi licentiam et facultatem, extra superius recensitas Ecclesias sibi subjectas, non poterit Capitulum cuiquam concedere.

Nec casus sibi reservare, aut a reservatis casibus vel censuris quibuscumque, etiam per alios, absolvere; multoque minus in deposit. se immiscere.

§. 27. Idem absolutiones a casibus et censuris quibuslibet sibi neutiquam reservare poterit; minusque absolvere per se vel per alios a casibus et censuris, quorum et quarum absolutionem et relaxationem Episcopus sibi reservaverit, aut in posterum reservare voluerit; ac multo etiam minus a censuris Papalibus, etiam in iis casibus, in quibus concessum est Episcopis ab earum vinculo poenitentes absol-

vere. Denique nec vota relaxare, nec in dispensationibus concedendis aut exequendis ullatenus se valeat immiscere.

Indultum tamen concedere liceat vescendi cibis vetitis sed Eccl. tantummodo.

§. 28. Liceat solummodo praefatis Archipresbytero, et Capitulo licentias vescendi cibis ab Ecclesia vetitis, in Quadragesima, aliisque diebus esurialibus, concedere personis Ecclesiasticis dictarum Ecclesiarum sibi subjectarum servitio addictis, accedente tamen consilio utriusque medici, et servata lege jejunii, diebus illis, quibus id ab Ecclesia praecipitur: at nunquam ipsis licebit hujusmodi facultatem sive Indultum concedere Laicis quibuscumque; cum quibus nimirum solus Episcopus poterit dispensare.

Matrimon. causae et dispensationes, quomodo a solo Ep. cognosc. concedend. et respective exequendae

§. 29. Causae Matrimoniales, quas inter Personas sub Parochiis dictarum Ecclesiarum Capitulo subjectarum degentes oriri et agitari contingat, ad Episcopi judicium, exclusis quibuslibet aliis, pertinebunt. Quod si, earum occasione, opus erit inhibitionem aliquam ad hujusmodi Ecclesiarum Parochos dirigere, haec quidem in Officio, seu Cancellaria Episcopali efformanda erit, mox ad Capitulum transmittenda, cujus Deputati eamdem, nulla interposita mora aut exceptione, subscribere tenebuntur; idque in prima tantummodo inhibitione in singulis causis expedienda servabitur; nam quoad caeteros subsequentes actus, Episcopus libere procedet, suaque omnimoda auctoritate fruetur. Ita pariter solius Episcopi erit dispensare super denunciationibus, quae ante Matrimonii celebrationem fieri debent; sicut etiam licentias ad Matrimonium contrahendum impertiri; dispensationes Matrimoniales ab Apostolica Sede concessas executioni mandare; ac demum in omnibus rebus, quae Matrimonia quomodolibet concernunt, ea omnia praestare et facere, quae ad Episcopalem et Ordinariam jurisdictionem pertinere dignoscuntur.

Crimin. causae Paroch. aliorumque in recensitis Eccl. Sacram. ministr. a quo cognoscend.

§. 30. Criminales Causae contra praedictos Parochos, et quoscumque alios in recensitis superius Ecclesiis Capitulo subjectis Sacramenta administrantes, illae videlicet, in quibus, legitimo efformato Processu, servataque Judicii forma legibus praescripta, extra visitationem procedendum erit, si quidem reorum crimina ipsam animarum curam, et Sacramentorum administrationem concernant, cumulativam jurisdictionis erunt, tam scilicet Episcopi, quam Capituli, ita ut inter eos sit locus praeventioni; at ubi delicta nec ad animarum curam nec ad Sacramentorum administrationem pertineant, ad privativam Capituli cognitionem spectabunt.

A quo itidem Criminales Causae Capellan. et Mansionarior. in praefatis Eccl. inservient.

§. 31. Ad solum pariter Capitulum spectare debebunt Causae Criminales extra Visitationem agitandae contra Cappellanos et Mansionarios praefatis Ecclesiis Capitulo subjectis inservientes; si tamen Cappellaniam vel Mansionariam ex collatione Capituli obtinuerint; et quatenus delictum versetur circa ministerium illius Officii, aut Beneficii, quod ab ipso Capitulo recognoscent. Verum si quis ex hujusmodi Parochis, Cappellanis aut Mansionariis a Capitulo provisis, alterum forte Beneficium, aut Officium Ecclesiasticum ab Episcopo sibi collatum eodem tempore obtineat, et quidem in hujus ministerio et servitio aliquo modo deliquisse arguatur, quoad hoc dumtaxat, a solo Episcopo corripiendus et puniendus erit.

Quid si aliquis duo Ben. alterum ab Episc. alterum a Capitulo obtineat.

§. 32. Si quis autem ex his, qui duo hujusmodi Beneficia aut Officia obtineant, alterum ab Episcopo, et alterum a Capitulo sibi collatum, alicujus delicti reus fiat, quod ipsorum Beneficiorum servitium et ministerium minime respiciat, integrum erit Episcopo aeque, ac Capitulo, contra ipsum procedere, eritque inter eos praeventioni locus.

Quidve insuper si in delicto in re neutrum Beneficium respiciente.

Sub nomine Cappellani, seu Mansionarii quinam quoad rem praesentem comprehendantur.

§. 33. Sub appellatione tamen Cappellanorum, seu Mansionariorum, ac generaliter sub praemissorum Decretorum censura, nequaquam comprehensos esse, aut censeri volumus Presbyteros illos, qui de licentia aut mandato Capituli, in aliqua ex praedictis Ecclesiis eidem Capitulo subjectis Missas celebrant, seu aliter in Divinis ministrant, sed tamen nullum Titulum Beneficiale ab ipso Capitulo obtinent; Hos enim solius Episcopi judicio et correctioni subjacere volumus et mandamus.

Causae privativo judicio Capituli reservatae quomodo per illius negligentiam devolvant. ad Episc.

§. 34. Praeterea decernimus et declaramus, in omnibus supradictis casibus, in quibus tributum fuit Capitulo privativum jus procedendi criminaliter contra Parochos, Cappellanos, et Mansionarios Ecclesiarum ipsi subjectarum, qui tamen de hujusmodi Beneficiis ab eodem Capitulo provisi fuerint, si quando praefati Archipresbyter et Capitulum negligentes se praebeant in procedendo adversus delinquentes, tunc, et pro ea vice dumtaxat, totam jurisdictionem ad Episcopum devolvi, ac devolutam censeri debere, quatenus tamen Episcopus antea ter monuerit, et interpellaverit Ar-

chipresbyterum, praefigendo illi singulis vicibus quatuor dierum spatium.

Capitulo recensita privilegia ad praescriptam formam redacta ex integro conced.

§. 35. His itaque privilegiis, et praerogativis hactenus recensitis, et non aliis, praefatum Capitulum Veronense, sub ordinaria universali Jurisdictione Episcopi Veronensis pro tempore existentis, in posterum frui et gaudere debebit. Nos enim praemissa omnia et singula, prout superius expressa sunt, eisdem Capitulo, Archipresbytero, Dignitatibus, et Canonicis, praesentium tenore, ac dictis, motu, scientia, et potestatis plenitudine, ex nunc, et ex integro, perpetuis futuris temporibus valitura, concedimus et elargimur.

Abbatis et Mon. Monast. S. Mariae in Organis jura in Parochias. Parochor. caeterorumque Clericos inservientes intra suos limites redact. recensent.

§. 36. Denique quod spectat ad privilegia, et praerogativas, quibus praefatum Monasterium Sanctae Mariae *in Organis* nuncupatae, ejusque pro tempore existentes Abbates et Monachi, nec non Ecclesiae ab eodem Monasterio, seu a Congregatione Montis Oliveti dependentes, tam Parochiales, quam non Parochiales, in dicta Veronensi Civitate, aut in illius suburbiis, seu prope illam, existentes, in posterum similiter vigore praesentis concessionis, et non aliter, frui et gaudere debebunt; Volumus, statuimus, decernimus, et declaramus, hujusmodi Abbates, et Monachos in dicto Monasterio ejusque dependentiis pro tempore existentes, eorumque Conventum, nullam activam jurisdictionem ordinariam, seu quasi Episcopalem, sibi praesumere, aut exercere posse in Clerum quarumvis Ecclesiarum hujusmodi, seu in Populum praefatis Paroch. subjectum, multoque minus speciem aliquam Territorii separati sibi arrogare, sed tantummodo ipsis Abbati, et Monachis, eorumque Ecclesiis, competere debere simplicem passivam exemptionem, ad formam et terminos Privilegiorum, quae generaliter praedicto Ordini, eorumque Congregationi Montis Oliveti, ab Apostolica Sede concessa reperiuntur. Quocirca Abbas et Monachi praefati pacificam, ut antea, possessionem retinebunt dictarum Ecclesiarum tam Parochialium, quam non Parochialium, eorum Monasterio seu Congregationi praedictae unitarum; ac proinde, quod attinet ad Parochiales Ecclesias, salvo, ac praeservato favore Episcopi, jure deputandi in ipsis Oeconomos, quoties et quousque easdem Rectore destitutas manere contingat, integrum erit Abbati et Conventui praefati Monasterii, futuros hujusmodi Ecclesiarum Rectores eidem Episcopo praesentare, ut, praevio consueto examine, ad curam animarum in eis exercendam, sive perpetuo sive amovibiliter, pro diversa Parochialium conditione, ab eo approbentur; ac praeterea eisdem licebit omnes praedictas Ecclesias, et Clericos earum servitiis addictos, visitare, prout fieri consuevit ab aliis Praelatis Regularibus, et Exemptis, non habentibus Territorum separatum; sed tamen integra semper, ac prorsus illaesa manere debebit ejusdem Episcopi jurisdictio pro omnibus et singulis casibus, in quibus alii Episcopi locorum Dioecesani eam exercere possunt in Regulares, quantumvis exemptos, eorumque Ecclesias, praesertim circa ea, quae animarum curam, et Sacramentorum administrationem concernunt juxta decreta praefati Tridentini Concilii, et ad formam memoratae Constitutionis Nostrae, quae incipit *Firmandis*, aliarumque a Praedecessoribus Nostris Romanis Pontificibus editarum, et non aliter, nec alio modo.

Clausulae et Decreta ad praemissorum firmit.

§. 37. Praesentes quoque literas semper et perpetuo firmas et validas existere et fore, omniaque et singula in eis contenta, post obitum tamen praedicti Danielis Cardinalis Patriarchae, et Archiepiscopi, suum plenum effectum, et omnimodam executionem sortiri et obtinere, ac deinceps ab omnibus, ad quos spectat et spectabit quomodolibet in futurum, perpetuo et inviolabiliter observari debere, nec ullo umquam tempore, etiam ex eo, quod quilibet in praemissis jus vel interesse habentes, seu habere quomodolibet praetendentes, etiam specifica et individua mentione digni, ad ea vocati, et auditi non fuerint, seu ex alia qualibet privilegiata causa, de subreptionis vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae, vel quopiam alio defectu notari, vel impugnari, aut alias infringi, vel quomodolibet retractari, suspendi, restringi, limitari, vel eis in aliquo derogari ullatenus umquam posse: Easque sub quibusvis contrariis Constitutionibus, revocationibus, suspensionibus, limitationibus, et declarationibus, quomodolibet, et quibusvis de causis etiam pro tempore factis, et faciendis, minime comprehendi, sed ab illis semper exceptas esse et censeri. Sicque in praemissis per quoscumque Judices Ordinarios, vel Delegatos, quavis authoritate et potestate fungentes, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. Romanae Ecclesiae Cardinales, etiam de latere Legatos, Vice-Legatos, dictae-

que Sedis Nuncios, sublata eis, et eorum cuilibet, quavis aliter judicandi et interpretandi facultate et auctoritate, judicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam quavis authoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Exequt. dati cum opportun. facultat. §. 38. Quo circa Venerabilibus Fratribus Nostris Episc. Vicentino et Brixiensi eorumque in Episcop. Vicentino et Brixiensi Successoribus pro tempore futuris, per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi vel unum eorum, per se, vel alium, seu alios, ipsas praesentes literas, et in eis contenta quaecumque, statim ac tamen illarum effectui locus factus fuerit, ubi et quando opus fuerit, ac quoties pro parte sive Episcopi, sive Capituli Veronen. aut Abbatis et Monachorum praefati Monasterii S. Mariae in Organis nuncupatae, seu aliorum, quorum favorem eaedem praesentes concernunt, aut alicujus eorum, fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant authoritate Nostra easdem praesentes, et in eis contenta hujusmodi, ab omnibus, ad quos spectat, et pro tempore spectabit, inviolabiliter observari; et Episcopum, ac Capitulum et Canonicos, necnon Abbatem et Monachos praefatos, aliasque Ecclesias et loca hujusmodi, caeterosque omnes, quos eaedem praesentes quomodolibet concernunt, et concernent in futurum, illis omnibus et singulis pacifice frui et gaudere: non permittentes eos, vel ex ipsis quempiam desuper per quoscumque quomodolibet indebite molestari, perturbari, vel inquietari: Contradictores quoslibet, et rebelles, cujuscumque status, gradus, ordinis, dignitatis, vel praeeminentiae fuerint, per sententias, censuras, et poenas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris et facti remedia, appellatione postposita, compescendo; ac legitimis super his habendis, servatis processibus, sententias, censuras, et poenas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Derogat. contrariis. §. 39. Non obstantibus, quatenus opus sit, Nostra, et Cancellariae Apostolicae regula de Jure quaesito non tollendo: necnon Bonifacii PP. VIII. qua cavetur, ne qui extra suam Civitatem vel Dioecesim ad judicium evocetur, seu ne Judices a Sede Apostolica deputati extra Civitatem vel Dioecesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii, vel aliis vices suas committere audeant, vel praesumant, et in Concilio Generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis authoritate praesentium ad Judicium non trahatur, aliisque Apostolicis aliorum quorumcumque Romanorum Pontificum Praedecessorum Nostrorum Constitutionibus et ordinationibus, necnon primodicti Capituli, ac praefati Monasterii, et Ordinis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus; Privilegiis quoque, Indultis, et Literis Apostolicis, quibusvis Ecclesiis, etiam Patriarchalibus et Metropolitanis, personis, et locis, per quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores Nostros, et Sedem praedictam, vel alios quoscumque, etiam qualibet authoritate et potestate fulgentes, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficaciori bus et insolitis clausulis, necnon irritantibus et aliis decretis in genere vel in specie, etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus, etiam iteratis vicibus concessis, confirmatis et innovatis: Quibus omnibus et singulis, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, et individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset; tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata, inserti forent, praesentibus pro sufficienter expressis et insertis habentes; illis alias in suo robore permansuris, ad effectum validitatis et perpetuae firmitatis praemissorum omnium et singulorum, hac vice dumtaxat, harum serie, specialiter et expresse derogamus; aliisque omnibus et singulis contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter aut divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, nisi per literas Apostolicas facientes plenam, et expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

§. 40. Volumus autem quod earumdem praesentium transumptis etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, et sigillo alicujus personae in Ecclesiastica Dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in judicio et extra illud adhibeatur, quae eisdem prae- Sumptorum fides.

sentibus adhiberetur, si originaliter exhibitae forent vel ostensae.

Sanctio poenalis.

§. 41. Nulli ergo omnino hominum liceat, paginam hanc Nostrae avocationis, suppressionis, et extinctionis, silentii impositionis, revocationis, cassationis, et abolitionis, voluntatum, statutorum, declarationum, concessionum, indultorum, decretorum, commissionum, et derogationum infringere, vel ei ausu temerario contraire: si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, et Beatorum Petri et Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

Dat. 17 Maji 1756 Pont. 26.

Datum Romae apud S. Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae Millesimo septingentesimo quinquagesimo sexto, decimosexto Kalendas Junii, Pontificatus Nostri anno sextodecimo.

J. Card. Pro-Datarius.

D. Card. Passioneus.

Visa De Curia

J. C. Boschi.

L. Eugenius.

Loco ✝ Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

LIX.* Indulgentia Plenaria elargitur omnibus Christifidelibus vere poenitentibus, et confessis, ac Sacra Communione refectis, qui Ecclesias Ordinis Fratrum S. Francisci de Paula Minimorum nuncupat. visitaverint in Festis Nativitatis D. N. J. C., Paschatis Resurrectionis, Pentecostes, ac Purificationis, et Assumptionis B. M. V. Immaculatae, nec non Dedicationis S. Michaelis Archangeli ejusdem Ordinis Protectoris principalis.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Reddituri de commisso Nobis Grege Dominico in extremo Judicio rationem, summis p ut tenemur, affectibus singulos Christifideles, quos Hostis humani generis a justitiae limitibus saepe divertit, nostro Piissimo Redemptori ab omni labe mundatos restituere, eosque sibi acceptabiles, et bonorum operum efficere cupimus sectatores, ut per grata, et accepta Deo opera illius, qui misericordiarum Pater est, gratiam, et misericordiam valeant facilius reperire, et Nos in ipsa ratione reddenda divinae justitiae possimus evadere ultionem. Cum, sicut Dilectus Filius Franciscus Galindo Zelosus, seu Procurator Generalis Ordinis Fratrum S. Francisci de Paula Minimorum nuncupatorum Nobis nuper exponi fecit, magnus Christifidelium concursus ad Ecclesias dicti Ordinis in Nativitatis Domini Nostri Jesu Christi, Paschatis Resurrectionis, Pentecostes, ac Purificationis, et Assumptionis Beatae Mariae Virginis Immaculatae, necnon Dedicationis S. Michaelis Archangeli ejusdem Ordinis Protectoris principalis Festis diebus accedere soleat: Nos eosdem Christifideles ad pietatis, charitatisque opera incitare, et Ecclesias ipsas aliquo spiritualis favoris dono illustrare cupientes, de Omnipotentis Dei misericordia, ac BB. Petri, et Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, supplicationibus dicti Francisci Procuratoris Generalis nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, omnibus utriusque sexus Christifidelibus vere poenitentibus, et confessis, ac Sacra Communione refectis, qui Ecclesias dicti Ordinis ubique existentes tam erectas, quam in posterum erigendas in supradictis festivis diebus annis singulis devote visitaverint, et ibi pro Christianorum Principum concordia, haeresum extirpatione, ac Sanctae Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, quo die ex praedictis id egerint, plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, et remissionem misericorditer in Domino concedimus, et largimur. Ac insuper omnibus, et singulis modernis, et pro tempore existentibus Conventuum dicti Ordinis Correctoribus, ut ipsi, seu alii ab ipsis Correctoribus deputandi memorati Ordinis professores in diebus festis supradictis supra omnes Christifideles in praedictis Ecclesiis existentes Benedictionem nostro nomine impertire, absolutionemque indicere libere, et licite possint, et valeant, servata tamen in omnibus, et per omnia dispositione, et forma cujusdam nostrae Epistolae Encyclicae ad Patres Generales Ordinum Regularium, quibus ab hac S. Sede Indulta est facultas Pontificiam Benedictionem effundendi super Populum statis diebus die XIX. Martii MDCCXLVIII. editae, Auctoritate Apostolica tenore praesentium facultatem tribuimus, et impartimur. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, aliisque Decretis in contrarium prae-

missorum facientibus, caeterisque contrariis quibuscumque. Praesentibus perpetuis futuris temporibus valituris. Volumus autem, quod praesentium Literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis manu dicti Francisci moderni, seu pro tempore existentis Procuratoris Generalis dicti Ordinis subscriptis, et sigillo ejusdem Ordinis munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus, si forent exhibitae, vel ostensae. Datum in Arce Gandulphi Albanen. Dioecesis sub Annulo Piscatoris die 4. Junii 1756. Pontificatus Nostri Anno Decimosexto.

Pro D. Card. Passioneo,
Joannes Florius Substitutus.

Loco ✠ Sigilli.

LIX.** LITERÆ IN FORMA BREVIS

Confirmatoriae, aliarum similium sae. mem. Clementis VIII. favore universitatum Artis Serici, Tinctorum, et Crispatorum velorum Civitatis Bononiae.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad futuram rei memoriam.

Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii Mercatores Serici, Tinctores, et Crispatores velorum, seu crisparum texturarum, vulgo ut dicitur, *Mercanti di Seta*, *Tintori*, *e Increspatori di veli* Civitatis nostrae Bononien., quod die decimaoctava mensis Martii proxime elapsi inter dilectos filios *Joannem Baptistam Sozzifanti* procuratorem deputatum ex una, et *Josephum Lepri* natum naturalem, et legitimum, ac procuratorem dilecti etiam filii *Caroli Ambrosii Lepri* moderni conductoris generalis *Calcanthi* vulgo *Vetriolo* Status Nostri Ecclesiastici ex altera partibus cum interventu dilecti filii *Magistri Joannis Juliani Rubini Camerae nostrae Commissarii* habitus fuit congressus, quo de communi ambarum partium consensu statutae, et mutuo subscriptae remanserunt nonnullae cautiones, per quas *dictus Carolus Ambrosius* conductor a fraudationibus, quae in sui praejudicium patrari possunt tutus, et securus remanet, seu servatur, attento quod dicti *Exponentes non obstante publicatione cujusdam Edicti, seu Decreti anno millesimo septingentesimo quinquagesimo secundo instante dicto Carolo Ambrosio confecti, non solum usu Vetrioli Teutonici pro tingendis Sericis gaudere, verum etiam* FACULTATE ILLUD PROPRIIS SUMPTIBUS *juxta dispositionem, et tenorem quarumdam Felicis Recordationis* CLEMENTIS PAPÆ VIII. *Praedecessoris Nostri in simili forma Brevis expeditarum Literarum committere, et transportare facere possent, quas in causa inter dictos Exponentes ex una, et memoratum Carolum Ambrosium ex altera partibus in Congregatione Camerae Nostrae Apostolicae habita nuper vertente* IN SUO ROBORE PERMANSURAS VOLUIMUS.

Tenor autem dictarum Literarum est qui sequitur, videlicet.

Dilectis Filiis Vexillifero, et Viris Reformatoribus status libertatis Civitatis Nostrae Bononien.

CLEMENS PAPA VIII. Dilecti Filii salutem, et Apostolicam Benedictionem. Cum » sicut accepimus, experientia compertum sit » Vetriola, quae in Statu Nostro Ecclesiastico » fabricantur, et Romana dicuntur, non convenire qualitati aquarum Civitatis nostrae » Bononien., quemadmodum conveniunt Vetriola extera, quae ibidem Theutonica appellantur, ac propterea ex usu Vetriolorum » Romanorum hujusmodi in eadem Civitate » vigore Appaltus Vetriolorum praedictorum » per Cameram Nostram Apostolicam facti cum » conditione, quod in Universo Statu Nostro » Ecclesiastico aliorum Vetriolorum usus haberi non possit, maximum Tinctoribus dictae Civitatis damnum, et praejudicium generare, eo quod a Mercatoribus Belgis, Gallis, et aliarum nationum, qui prius sericum, » et alias merces in Civitate Bononien. emere » soliti erant, nunc hujusmodi Serici, ac pannorum, aliaeque Merces refutentur, quod » etiam in publicum ejusdem Civitatis detrimentum cedere dignoscitur. Cumque alias a » diversis Romanis Pontificibus Praedecessoribus nostris, et praesertim felicis recordationi CLEMENTE VII., PAULO IV., ET » GREGORIO XIII. indultum fuerit, ut Tinctores dictae Civitatis, eo Vitriolorum genere, quod ipsis magis utile foret uti valerent, » prout in diversis eorumdem Praedecessorum » Literis, quarum tenores praesentibus pro

» expressis haberi volumus, plenius contine» tur. Nos qui pro nostra erga Subditos nostros paterna charitate eorum commoda, et » publicam utilitatem privatae Camerae nostrae utilitati postponi nolumus, eorumdem » etiam Praedecessorum exemplo adducti, Motu proprio, et ex certa scientia, ac mera deliberatione nostris, per praesentes statuimus, et ordinamus, quod durante etiam » tempore praesentis Appaltus Vetriolorum » Romanorum hujusmodi, dicta Vetriola Theutonica tam ex mineriis ex quibus proveniunt, » quam ex quibuscumque locis per quamcumque Personam, seu Mercatorem cujuslibet » loci possint in quantitate, et numero, quae » pro tingendis Sericis necessaria fuerit tantum ad dictam Civitatem nostram Bononien. » conduci, dummodo in prima Civitate, Terra, vel Oppido Sedi Apostolicae mediate, » vel immediate subjecto, in quam, seu quod » ipsorum Vetriolorum conductores intraverint, et successive in omnibus, et singulis » Terris, per quas transibunt antequam Bononiam appulerint assignent Dohaneriis, Gabellariis, seu Datiariis Civitatis, Terrae, seu » Oppidi praedictorum, exprimendo etiam nomen Vecturalis illa conducentis, et Mercatoris, cujus nomine conducuntur, et ab eisdem Dohaneriis, Gabellariis, seu Datiariis » teneantur accipere Bullectas de dictis Vetriolis, et de illorum assignatione, ut praemittitur facienda, ac illas, et dicta Vetriola » postmodum Dohanerio, seu Datiario Bononien., qui pro tempore fuerit, assignare, » qui Dohanerii, Gabellarii, et Datiarii praedicti debeant de his retinere librum proprium, et separatum ab aliis Negotiis, in » quo dietim transitus, et assignationes dictorum Vetriolorum, modo, et forma praedictis, ac etiam dicta Vetriola assignantes, et » quibus ponderabuntur, et consignabuntur » annotentur, et ad beneplacitum Conductorum dictorum Vetriolorum Romanorum, et » Agentium pro eis, Dohanerii, et Datiarii » Bonon. teneantur eisdem Conductoribus, et » Agentibus pro eis dare computum, et ostendere Librum annotationum Vetriolorum hujusmodi toties quoties fuerint requisiti, quodque per, vel ad eamdem Civitatem Bononien., et ejus Territorium, et Comitatum, » nulla alia Vetriola cujuscumque qualitatis, » et quorumcumque locorum, etiam transeundo solum praeter Romana, et Theutonica, » ut praemittitur conduci, et portari possint. » Declarantes, et statuentes, quod Tinctores, » et alii in dicta Civitate Bononien. Vetriolo » Theutonico, nisi pro usu tingendi sericum, » uti nequeant. Volumus etiam, quod praesenti ordinationi nostrae contraveniens, et » in fraude repertus, et coram Sanctae Romanae Ecclesiae Camerario, vel ab eo in dicta » Civitate Bononien., et alibi deputando accusatus, convictus, vel confessus, et declaratus praesentibus contravenisse, et fraudem » commisisse, si particularis persona fuerit, » qualibet vice incidat irremissibiliter in poenam quingentorum aureorum, ammissionis » Vetriolorum, et animalium illa conducentium, ac eamdem poenam etiam is incurrat, » qui talia Vetriola miserit, vel emerit, vel » qui talibus Vetriolis usus fuerit: si vero Communitas praesentibus contravenerit, vice » qualibet incidat in poenam mille ducatorum » similium, quarum poenarum dimidium applicetur Camerae Apostolicae, reliquum inter Appaltatorem, et Accusatorem dividatur, » qui Accusator a Judice coram quo talis accusatio, vel denunciatio porrecta erit, secretus » retineatur. Quam poenam, ut supra, applicandam, etiam incurrat quicumque hujusmodi Vetriola etiam ex Causa donationis extra Civitatem, et Territorium praedictum » praesenti ordinationi nostrae contravenien» do transmiserint; Conductores tamen praedicti per se, vel alios conducere, et retinere » in dicta Civitate Bononien., et ejus Dominio » omnem quantitatem Vetriolorum Romanorum praedictorum pro libito voluntatis, illaque exinde extrahere, ac mittere, et conducere ad quascumque partes voluerint, et » demum ad eamdem Civitatem Bononien. reducere, vel vendere libere possint, et valeant, non obstante conductione a praedictis » Conductoribus facta, et Capitulis cum Camera Nostra Apostolica per eosdem Conductores initis. Volumusque, et mandamus » has praesentes Nostras Literas, ac omnia, » et singula in eis contenta per publicum praeconem in dicta Civitate Bononien. in locis » publicis, et consuetis publicari infra mensem, a data praesentium, computandum, » et a die dictae publicationis suum robur » obtinere, et contravenientes ligari decernimus. Non obstantibus praemissis, ac inhi-

» bitione Camerali ad Commissarii nostri generalis, et Appaltatorum dictorum Vetriolorum Romanorum, et aliorum adhaerentium instantiam contra dictos Mercatores Bononion. emanata, ac Legibus, Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, conductione, et capitulis praefatis, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, et cum quibusvis Clausulis etiam derogatoriis, et fortissimis, quodque illis, nisi certis modis, et formis, derogatum non censeatur, etiamsi toties renovarentur, quoties illis derogari contigerit. Quibus omnibus, et singulis etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis mentio habenda esset, eorumdem praemissorum omnium, et singulorum tenores praesentibus pro expressis, et ad verbum insertis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die trigesima Augusti millesimo sexcentesimo Pontificatus Nostri Anno Nono. M. Vestrius Barbianus. Loco ✠ Sigilli.

Cautionum vero est sequentis: videlicet — In Dei Nomine. Amen — Die trigesima Aprilis millesimo septingentesimo quinquagesimo sexto » Avendo avuto noi infrascritti notizia dei Capitoli, e Convenzioni a nostro nome convenuti dall' Illustrissimo Signor Avvocato Giovanni Battista Sozzifanti col Signor Giuseppe Lepri, come Figlio, a Procuratore del Signor Carlo Ambrogio Appaltatore generale de' Vetrioli dello Stato Ecclesiastico, con la promissione, che i medemi saranno da noi infrascritti ratificati entro il termine di due mesi, il tenore de' quali Capitoli, e convenzioni è il seguente » cioè

» Essendo stata comunicata da Monsignor Illustrissimo, e Reverendissimo Commissario della Camera Apostolica a Monsignor Illustrissimo, e Reverendissimo Tesoriere, et al Signor Giuseppe Lepri figlio, e procuratore del Signor Carlo Ambrogio Appaltatore generale de' Vetrioli dello Stato Ecclesiastico la suprema volontà di Nostro Signore felicemente Regnante, cioè che il Breve della santa memoria di CLEMENTE VIII. emanato fin dall' anno 1600. » favore dell' Università delli Mercanti della Seta di Bologna, restasse inviolabilmente osservato in tutto le sue parti, cioè tanto in quella parte, in cui ad essi si concede l' uso delli Vetrioli Tedeschi per la sola tinta delle Sete, quanto nell' altra parte, nella quale viene alli medesimi accordata la facoltà di commettere a proprio conto i Vetrioli Tedeschi, e questi far trasportare in Bologna; ed avendo nel medesimo tempo ordinato Sua Santità, che si tenesse un congresso avanti il prelodato Monsignore Illustrissimo, o Reverendissimo Commissario coll' intervento dell' Illustrissimo Signor Avvocato Gio. Battista Sozzifanti per parte delli Mercanti delle Sete di Bologna, e con il Signor Giuseppe Lepri, per parte del Signor Carlo Ambrogio suo Padre Appaltatore generale delli Vetrioli, per stabilire quelle cautele, per le quali resti assicurato detto Signor Lepri, e suo Appalto dalle frandi, che potrebbero commettersi in di lui pregiudizio, qualora detti Vetrioli Tedeschi si spargessero per lo Stato Ecclesiastico, oppure si adoprassero in altre tinte fuori di quella della seta: perciò per obbedire alli sovrani comandi della Santità Sua, si è tenuto sotto questo dì XVIII. Marzo MDCCLVI. il detto congresso colla partecipazione anche di Monsignore Illustrissimo, e Reverendissimo Tesoriere, in cui sono state di comun consenso stabilite le seguenti cautele, e condizioni — In primo luogo si conviene, che il presente concordato s' intenda ristretto per i soli Vetrioli Tedeschi, e non per li Vetrioli d' altri luoghi, o per le sole tinte di sete — Secondo che detti Votrioli non si possino introdurre dentro lo Stato Ecclesiastico, e molto meno dentro la Città di Bologna, e suo Contado, se non con quelle cautele d' assegne, e bollette prescritte nello stesso Breve Clementino, e nel Bando generale — Terzo che ad effetto di garantire detto Appaltatore, o Appalto da ogni pregiudizio, subito, che detti Vetrioli saranno arrivati con le cautele, come sopra, in Bologna, e visitati in Dogana, si debbano direttamente trasportare in un magazeno da destinarsi da detto Appaltatore, o suo Ministro, purchè detto magazeno sia luogo atto a custodire li detti Vetrioli — Quarto che la pigione di detto magazeno quale servirà per detti Vetrioli di detti Signori Mercanti di seta di Bologna, debba pagarsi da medesimi

» Signori Mercanti, per comodo de' quali unicamente serve detto magazeno, con dichiarazione espressa, che in caso patissero detti Vetrioli, o qualunque disgrazia potesse accadere debba tutto andare a cura, rischio, e danno delli stessi Mercanti proprietari, purchè la disgrazia non provenga da colpa del Signor Appaltatore, o suoi Ministri — Quinto che di detto magazeno, si debbano fare due chiavi, e due serrature diverse, e che una della chiavi debba tenersi da detti Signori Mercanti di seta, o da Persona, che verrà, da essi destinata, e l' altra dal detto Signor Appaltatore, o suo Ministro; affinchè uno senza dell' altro non possa aprire, ne entrare in detto magazeno — Sesto che quante volte a detti Signori Mercanti abbisognerà prevalersi di detti Vetrioli Tedeschi per tinte di sete, debba detto Appaltatore, o suo Ministro esser pronto per la sua parte ad aprire detto magazeno per consegnarli il Vetriolo, che gli abbisognerà per quella operazione, o tinta di seta solamente — Settimo finalmente detto Signor Appaltatore sia obbligato a consegnare a ciascun Mercante il Vetriolo, che gli abbisognerà, con la condizione però, che un tal Mercante dia volta per volta la nota da esso sottoscritta della quantità della seta, che vorrà tingere, e che a misura, e proporzione di detta quantità della seta, debba detto Appaltatore consegnarli tanto Vetriolo, quanto è necessario per formare il bagno della tinta denunziata: riservandosi detto Appaltatore le facoltà concessell nel Bando generale di poter far le perquisizioni per rinvenire le frandi, e contravenzioni de' sopradetti patti. E per osservanza di quanto sopra, detto Signor Giuseppe Lepri in nome proprio, o come Procuratore del detto Signor Carlo Ambrogio di lui Padre si obbliga nella più ampla forma della Rev. Camera Apostolica, e detto Illustrissimo Signor Avvocato Sozzifanti obbliga parimenti nella più ampia forma della Rev. Camera Apostolica i sopradetti Mercanti di seta, promettendo, che i medesimi ratificheranno i sopradetti patti, capitoli, o convenzioni, obbligandosi entro due mesi esibire a Monsignore Illustrissimo, e Reverendissimo Tesoriere la ratifica in valida forma come sopra, ed in fede questo dì 18. Marzo MDCCLVI. — Avvocato Gio. Battista Sozzifanti nel nome come sopra mi obbligo etc. — Giuseppe Lepri mi obbligo a quanto sopra — Giovanni Giuliano Rubini fui presente.

» E perciò noi sottoscritti ratifichiamo, ed approviamo li capitoli, e convenzioni così, come sopra, fatti in tutto, e per tutto come sopra; e per le predette cose tutte obblighiamo le nostre respettive Arti, e li di loro beni, e nostri in quelle rispettivi successori, e ciò in ogni etc. — Giovan Batista Facci Rettore dell' Arte della Seta, approvo quanto è espresso di sopra — Bernardino Giovanardi affermo quanto addietro — Giovanni Giacinto Giovanardi affermo, ed approvo quanto sopra — Giovanni Battista Rizzardi affermo, e prometto quanto sopra — Filippo Covelli affermo, ed approvo quanto sopra — Giuseppe Canevelli affermo ed approvo quanto sopra — Giuseppe Canevelli di Paolo affermo, ed approvo quanto sopra — Bonaventura Gandolfi affermo, ed approvo quanto sopra — Nicola Casolari affermo, ed approvo quanto sopra — Giuseppe Bignami affermo, ed approvo quanto sopra — Matteo Girolamo Atti assunto per l' Arte de' Tintori affermo, ed approvo quanto sopra — Gaetano Tartarini assunto per l' Arte de' Tintori affermo, ed approvo quanto sopra — Gaetano Vecchi assunto per l' Arte de' Tintori, ed Increspatori da Veli affermo, ed approvo quanto sopra — Rinaldo Cupini assunto de' Tintori, e Increspatori de' Veli approvo quanto sopra.

» Die trigesima mensis Aprilis MDCCLVI. In mei etc. Perillustres Domini Joannes Baptista quondam Domini Caroli Antonii Facci Capellae Sancti Marini, et modernus Rector Artis Serici Bononiae, Bernardinus olim Domini Caroli Giovanardi, Joannes Hyacinthus Giovanardi Capellae Sancti Andreae de Ansaldis, Joseph Canevelli, et alter Joseph quondam Pauli Canevelli Capellae Sancti Matthaei de Accarisiis, alias de Foro piscario, Bonaventura quondam Domini Angeli Gandulphi Capellae Sanctae Mariae Muratellarum, Nicolaus filius Domini Petri Casolari Capellae Sancti Gregorii, et Joseph filius Domini Laurentii Bignami Capellae Sancti Georgii in Podiali, omnes publici Mercatores Bononiae: Joannes Baptista, olim alterius Joannis Baptistae Rizzardi Capellae

» Sancti Nicolai Sancti Felicis, omnes publici » Mercatores Bononiae, et singuli de Universitate, seu Arte Serici: necnon et DD. Matthaeus Hieronymus olim Domini Angeli Mariae Atti Capellae Sanctae Catharinae de Saragotia, et Cajetanus olim Domini Antonii Tartarini Capellae SS. Cosmae, et Damiani, ambo Tinctores Bononiae, et de Arte Tinctorum, et DD. Cajetanus olim Domini Joseph Vecchi Capellae Sanctae Mariae Majoris, Raynaldus quondam D. Joannis Laurentii Cupini, ambo Tinctores, et Velaminum Incrispatores, et pariter de Arte Tinctorum Bononiae, et omnes assumpti, a Massario, et Hominibus eorum Artis deputati cum facultatibus necessariis, et opportunis, ut in Congregatione habita sub die vigesima Aprilis anni elapsi MDCCLV. ad quam etc.: Quibus et unicuique eorum per me Notarium infrascriptum ostensa supradicta Scriptura, et per eos, et quemlibet eorum bene visa, lecta etc.: necnon et visis subscriptionibus in illius calce existentibus, et sub eorum respective nominibus, et cognominibus cantantibus, sponte etc. dixerunt, et unusquisque eorum dixit omnia in supradicta ratificatione contenta fuisse, et esse vera, subscriptionesque praefatas fuisse, et esse eorum, et cujuslibet eorum propria manu, et characteres factas, et pro praedicta recognoverunt, et quilibet eorum recognovit medio eorum, et cujuslibet eorum juramento per eos, et quemlibet eorum manu tactis Scripturis ad delationem mei etc. in forma etc. suscepto, omni etc.: super quibus etc.: Rogan. etc. praesentibus Bononiae in respectivis Negotiis dictorum DD. Mercatorum Admodum Reverendo Domino Joanne Baptista filio Domini Joannis Antonii Masetti Sacerdote Capellae Sancti Donati, et Domino Bernardino filio olim Joannis Baptistae Ragazzi Capellae Sanctae Mariae Petraelatae, et respectu dictorum DD. Tinctorum Domini mei Notarii sub Capella S. Catharinae de Saragotia dicto Domino Bernardino Ragazzi, et Domino Dominico olim D. Petri Franceschi Capellae Sanctae Catharinae de Saragotia Testibus etc. — *De supradictis recognitionibus rogatus sum ego Franciscus Maria olim Ser Dominici Lolli Civis, et publicus Bononiae Notarius Apostolicus quoque et Imperialis etc. In quorum fidem etc.* Loco ✝ Signi.

Quoniam autem dicti Exponentes, qui, ut asserunt, Instrumentum Conventionis, seu Cautionum hujusmodi proprio charactere subscripserunt, literasque praefatas, quo firmius subsistant, et serventur exactius, Apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communiri summopere desiderant. Nos igitur ipsos Exponentes specialibus favoribus, et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et Interdicti, aliisque Ecclesiasticis Sententiis, Censuris, et poenis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt ad effectum praesentium tantum consequendi, harum serie absolventes, et absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, praeinsertas memorati CLEMENTIS Praedecessoris Literas, necnon cautiones, seu conventiones inter dictos Exponentes, et Conductorem generalem hujusmodi factas, Statutas et subscriptas, ut petitur, Auctoritate Apostolica tenore praesentium approbamus, et confirmamus, illisque inviolabilis Apostolicae firmitatis robur adjicimus, omnesque, et singulos Juris, et Facti etiam substantiales defectus, si qui desuper in dictis cautionibus, seu conventionibus inter partes praefatas initas irrepserint, seu irrepsisse dici, vel censeri possit, supplemus, et sanamus, et quatenus opus sit dictas CLEMENTIS Praedecessoris literas, ac omnia, et singula in eis contenta, dicta auctoritate innovamus, seu de novo concedimus. Decernentes easdem praesentes Literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiter observari: sicque in praemissis per quoscumque Judices Ordinarios, et delegatos etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari: non obstante memorato edito, et publicato Edicto, seu Decreto, ac omnibus, et singulis illis, quae idem CLEMENS praedecessor in suis Literis praedictis voluit non obstare, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum in Arce Gandulphi Albanensis Dioecesis sub Annulo Piscatoris die

decimaquinta Junii MDCCLVI. Pontificatus Nostri anno Decimo Sexto.

Loco ✠ Sigilli.

Pro D. Cardinali Passioneo.
Joannes Florius Substitutus.

LX.

UTINENSI

Metropolitanae Ecclesiae Missa de Spiritu Sancto cum certis Collecta et Orationibus celebranda conceditur in die depositionis, seu commemorationis Beati Bertrandi Aquilejensis Patriarchae.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad futuram rei memoriam.

Prooem. A studio ampliand. Sanc. cultum.

Non est equidem, quod Nos in hoc ipso potissimum Apostolicae omnium Ecclesiarum sollicitudinis et procurationis gravissimo ministerio, imbecillitati Nostrae a supremo Pastorum Principe Jesu Christo, cujus vices in terris plane immerentes gerimus, imposito rite sancteque obeundo fere defessos, magis reficere et recreare videatur, quam cum opportunae sese Nobis offerunt occasiones, per quas Pontificiae auctoritatis, benignitatisque partes adhiberi a Nobis petitur in promovendo ampliandoque eorum Christi fidelium cultu, quos in Domino confidimus in caritate Dei conjunctos ex hac vita migrasse, et in aeterna Beatorum statione in Coelis positos gaudere; cum per totum fere vitae Nostrae spatium, quoad Nobis integrum fuit, non omiserimus immensos labores impendere, ut praeclara Venerabilium Servorum Dei, Beatorum, et Sanctorum gesta tot editis voluminibus illustraremus.

Immemorialis praestitus B. cultus.

§. 1. Quoniam autem in Metropolitana Ecclesia Utinensi, sicut Dilectus Filius Noster Daniel Tituli Sanctae Mariae Supra Minervam Presbyter S. R. E. Cardinalis Patriarcha Delphinus Archiepiscopus Utinensis nuper Nobis humiliter exposuit, Corpus sive Ossa Beati Bertrandi, dum in humanis ageret, Patriarchae Aquilejensis viam universae carnis anno MCCCL. ingressi reperiuntur, cui, quemadmodum pariter exposuit, publicus cultus impendi coeptus ex eo Transitus sui tempore, ad hanc usque diem exhiberi pergit, pro quo sane Cultu comprobando necessaria quoque documenta ad Nos transmittenda curavit, atque insimul retulit, in die nimirum defunctionis ejusdem Beati Bertrandi solemnem Missam pro gratiarum actione in Omnipotentis Dei honorem cani, juxta providum sapiensque consilium Venerabilis Servi Dei Caesaris Cardinalis Baronii Ecclesiasticorum Annalium Auctoris, de Sanctis quoque in Martyrologio Romano descriptis meritissimi, qui a fel: rec: Clemente PP. VIII. Praedecessore nostro oraculum acceperat. Praeterea idem Daniel Cardinalis Patriarcha et Archiepiscopus supplices preces obtulit, ut publicum hujusmodi Cultum ampliare de Apostolica benignitate et auctoritate dignaremur.

Ad preces Eminent. Car. Pat. et Arch. conceditur, ut in die commemor. B. Bertr. celebret. Missa de Spiritu Sancto cum inscriptis orationibus.

§. 2. Nos igitur, qui laudatum Danielem Cardinalem Patriarcham et Archiepiscopum, ob eximias generis animique dotes, ac Sacerdotales in regendis populis suae Pastorali curae commissis virtutes, plurimi facimus, magnoque in honore habemus, piis votis porrectisque precibus benigne obsecundare cupientes, postquam omnia et singula ad hujusmodi gravissimum negotium spectantia, matura consideratione expendimus, ac praesertim allata super publico exhibito Cultu documenta, et quidquid de eodem Beato Bertrando illius temporis Auctores gravis notae scriptis suis consignarunt, in hanc sententiam devenimus, atque Apostolica auctoritate tenore praesentium statuimus, ut in die quidem, in qua annua in memorata Ecclesia Metropolitana Utinensi saepedicti Beati Bertrandi Corpus sive Ossa reposita sunt, celebratio solemnis Missae cum Cantu pro gratiarum actione in Omnipotentis Dei honorem in singulos annos peragatur. Hujusmodi vero Missa sit illa, quae de Spiritu Sancto in Missali Romano habetur; atque in ipsa addantur Orationes, sive Collectae, ut infra, nimirum, post primam quidem Orationem, sive Collectam de Spiritu Sancto, sub unica Conclusione dicatur; *Deus, qui Beatum Bertrandum pro Ecclesiae suae juribus ad mortem usque certantem invicta pastorali fortitudine roborasti, praesta fidelibus tuis, ut ad pietatis et religionis constantiam ejusdem informentur exemplis. Per Dominum etc.* Post alteram vero, sive Secreta: *Sacra dona, quae Tibi, Domine, reverenter offerimus in commemorationem Beati Bertrandi, Ecclesiae tuae libertatem tueantur et pacem, et sanctificationis nostrae incrementa promo-*

tenni. Per Dominum etc. Post tertiam demum, sive Postcommunio: *Praesta, quaesumus, Omnipotens Deus, ut in honorem Beati Bertrandi celebrata mysteria, ejus virtutum imitatores, et tua propitiatione nos dignos efficiant. Per Dominum etc.*

Consuetae clausulae et decreta in praemissorum firmit. §. 3. Decernentes praesentes literas, et in eis contenta quaecumque, semper firma, valida, et efficacia existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, et illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari; sicque et non aliter in praemissis per quoscumque Judices Ordinarios et Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, et S. R. E. Cardinales, et eorumdem Cardinalium Congregationes, et quosvis alios quacumque praeeminentia et potestate fungentes et functuros, judicari et definiri debere, ac irritum et inane quidquid secus super his a quocumque quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus Constitutionibus et Ordinationibus Apostolicis, caeterisque contrariis quibuscumque.

Sumpt. fides. §. 4. Volumus autem, ut earumdem praesentium Literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo Personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Dat. 18. Junii 1756. Pont. 16. Datum in Arce Gandulphi Albanen. Dioecesis sub annulo Piscatoris die XVIII. Junii MDCCLVI. Pontificatus Nostri Anno Decimosexto.

Cajetanus Amatus.

LXI.

PRIVILEGIA MONASTERII

Monialium B. Mariae Virginis, Ordinis S. Benedicti, prope et extra muros Civitatis Aquilejensis, opportuna locorum subjectorum descriptione, ac definitione jurisdictionis Delegati Apostolici apposita, confirmantur.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Dilectis in Christo Filiabus, Abbatissae et Conventui Monasterii Monialium Beatae Mariae Virginis, Ordinis Sancti Benedicti, prope et extra muros Civitatis Aquilejen. nullius Dioecesis, Salutem et Apostolicam Benedictionem.

Quae ex Apostolica Praedecessorum Nostrorum Romanorum Pontificum auctoritate et liberalitate Religiosis Domibus ac Personis concessa dudum fuerunt Privilegia et Indulta, ne propter varias labentium temporum et circumstantiarum rerum vicissitudines labefactari contingat, novo confirmationis munimine roborare, simulque eadem generalibus Ecclesiae Legibus, et Canonicis institutis, per opportunas voluntatis nostrae declarationes congruenter attemperare non recusamus; prout ipsarum Domuum ac personarum religiosae utilitati et quieti, ac Ecclesiasticae Disciplinae integritati salubriter expedire in Domino judicamus. Prooem. Privilegia non temere abrog. sola lam, limitibus cohibend.

§. 2. Sane exhibita Nobis nuper pro parte vestra petitio continebat, quod quum alias nonnulli Romani Pontific. Praedecessores nostri, antiquissimo Monasterio vestro, ejusque Personis et rebus, ac possessionibus, Ecclesiis quoque, Cappellis, et locis ab eo dependentibus, quae in aliquot eorumdem Praedecessorum literis, propriis leguntur expressa vocabulis, Apostolicae Protectionis, aliaque complura privilegia et indulta concessisse dignoscerentur; fel. record. Praedecessor pariter noster Bonifacius Papa IX. per suas, sub Dat. Romae apud S. Petrum Kalend. Junii, Pontificatus sui Anno XI. expeditas Literas Apostolicas, idem Monasterium vestrum, cum membris suis, ejusque Abbatissam et Conventum, ac singulares Personas in eo tunc degentes, et posteras, earumque bona, et jura quaecumque, quae tunc obtinebant, et in posterum obtinerent, ab omni potestate, jurisdictione, dominio, servitute, et visitatione Patriarchae Aquilejensis tunc existentis, et pro tempore futuri, nec non Capituli Aquilejen. aliorumque Ordinariorum, et judicium quorumcumque, Auctoritate Apostolica exemit, ac perpetuo liberavit, ac sub Beati Petri, et Sedis Apostolicae, ac sua, protectione suscepit, et exempta ac libera, exemptasque ac liberas esse voluit, sibique et Successoribus suis Romanis Pontificibus, ac dictae Sedi, immediate subesse; ita ut Patriarcha et Judices supradicti, ratione delicti, seu contractus, aut rei, de qua ageretur, ubicumque committeretur delictum, iniretur contractus, aut res ipsa consisteret, nullam in ipsas Ab-

Monast. ejusque personae, ac res quaecumque amplissimis privil. ditatae.

A Bonif. IX. singul. exemptione priv. decoratae, et sub immediata Sedis Apostolicae jurisdict. suscipiuntur.

batissam et Conventum, earumque Monasterium, Personas, membra, Bona, aut jura praedicta, possent jurisdictionem, potestatem, dominium, aut visitationem exercere, sed dumtaxat coram dicta Sede, vel ejus delegatis, tenerentur de justitia respondere.

Clementis VII literae, quib. hujusmodi exemptioni ad tempus derogatur.

§. 3. Quodque subinde, post iteratas confirmationes, hujusmodi exemptionis, susceptionis, et subjectionis, ab aliis Romanis Pontificibus eidem Monasterio vestro, ejusque Personis, membris, et Bonis elargitas, recol. mem. Praedecessor pariter noster Clemens Papa VII., qui alias ad collapsam Regularis observantiae Disciplinam in eodem Monasterio vestro redintegrandam, illud, et illius Moniales, cum earum juribus, bonis, et pertinentiis universis, gubernio et regimini bo. me. tunc in humanis agentis Marini Tituli S. Vitalis S. R. E. Presbyteri Cardinalis, et Patriarchalis Aquilejensis Ecclesiae Praesulis, quamdiu Ecclesiae hujusmodi praeesset, per speciales suas in forma Brevis Literas supposuerat, et subjecerat; postmodum, ad supplicationem tunc existentium dicti Monasterii Abbatissae et Monialium, attento quod plures Romani Pontifices dictum Monasterium, et illius Personas, Terras, et Bona, ab omni Jurisdictione pro tempore existentis Patriarchae Aquilejensis, ejusque Vicariorum et Officialium, exempta ac libera, ut praefertur, sub sua, ac dictae Sedis Apostolicae protectione perpetuo manere ipsique Sedi Apostolicae immediate subesse voluerant; et ipsae Abbatissa et Conventus in possessione, seu quasi, exemptionis hujusmodi, a quadringentis annis, vel circa, et tanto tempore, cujus initii hominum memoria non erant, jam tunc existebant; aliisque de causis tunc latius expressis; ac etiam consideratione clare mem: tunc in humanis agentis Ferdinandi Hungariae et Bohemiae Regis, et Comitis Goritiae, sub cujus temporali dominio Monasterium praedictum existebat, per alias posteriores in simili forma Brevis literas datas apud S. Petrum die 26. Novembris 1530. Pontificatus sui anno VIII. praefatas suas anteriores literas, et inde sequuta quaecumque, revocando, cassando, et annullando, ac pro nullis et infectis habendo, ac pristinas exemptionem, susceptionem, et subjectionem praedictas in suo robore subsistere, ac monasterio, Abbatissae et Conventui, illorumque rebus, et bonis praedictis suffragari decernendo; nec non hujusmodi exemptionis, et susceptionis, ac subjectionis literas, et Monasterium praedictum, in pristinum, et eum, in quo ante priorum literarum hujusmodi editionem erant, statum restituendo, reponendo, et plenarie reintegrando; ac veterem renovando consuetudinem, qua alii Romani Pontifices in more habuerant alias Personas in Dignitate Ecclesiastica constitutas, secluso Patriarcha Aquilejensi, in Visitatores, Correctores, et Reformatores Monasterii praedicti, tamquam sibi et Apostolicae Sedi immediate subjecti, constituere, et deputare; earumdem Literarum tenore, Abbati Monasterii S. Georgii Majoris Venetiarum dicti Ordinis S. Benedicti tunc et pro tempore existenti, donec per ipsum Clementem, seu Successores suos, aliud ordinatum foret, commiserit et mandaverit, ut ipse, ejusque Successores Abbates, Monast. ipsum in capite, et in membris, in spiritualibus et temporalibus visitarent, et prout opus esse perspicerent, ad debitam Regularis Discipl. observantiam reducerent, et reformarent.

Ab eodem Post revocantur.

Ac in pristinum statum restitutis omnibus privileg. jurisdictione, correctio, et visitat. Abbati Mon. S. Georgii Majoris Venet. demand.

Pacificis, et ad haec usque tempora continuata privil. possessio.

§. 4. Ex quo tempore, sicut eadem expositio vestra subjungebat, tam Monasterium ipsum, ejusque Abbatissa, et Moniales pro tempore existentes, quam etiam earum bona, ac res, et Personae ipsum subjectae Indultis et Privilegiis sibi concessis usque in praesentem diem pacifice frui non destiterunt, sub protectione Sedis Apostolicae, ac Romanorum Pontificum, etiam pro tempore existentium, inter quos recol. mem. Praedecessor quoque noster S. Pius Papa V. Datis Apostolicis Literis apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicae MDLXVI. Idibus Aprilis, Pontific. sui anno primo, in amplissima confirmatione omnium Privilegiorum et Indultorum eidem Monasterio, Abbatissae, et Monialibus per Praedecessores Pontifices, et Sedem Apostolicam catenus concessorum, comprehensa quoque voluit, ac specifice exprimenda duxit, decretum, et declarationem jam inde ab anno 1503. per bo: mem: Angelum Leonium, dum viveret, Episcopum Tyburtinum, Legatum Apostolicum cum potestate Legati a Latere olim in istis partibus degentem facta, per quae, inter alia, omnia et singula Beneficia Eccl. cum cura, et sine cura, in praefatis ejusdem Mon. Privilegiis contenta, et descripta, ad vos et Conventum vestrum, vestramque Nationem, provisionem, et omnimodam dispositionem spe-

Iterum confirm. a S. Pio V.

Una cum Decreto an. 1503. Legati a latere liberam Benefic. dispont. Monast. et Monialibus adjudic.

ctare et pertinere, ac de mensa vestra esse, et fore, vosque, stantibus praemissis, de hujusmodi Beneficiis ad vestrum nutum et voluntatem disponere potuisse, et in antea posse, ideoque collationes, provisiones, et alias dispositiones de iisdem Beneficiis per vos factas, omniaque et singula inde sequuta, pro canonice et legitime factis censeri debere; nec non eorumdem Beneficiorum Cappellanos, et Beneficiatos, iisdem privilegiis, gratiis, et favoribus, ad instar praefati Monasterii vestri pariformiter uti, frui, et gaudere posse, et debere, decreverat, et declaraverat; prout Nobis expositum fuit in indicatis ipsius Pii Praedecessoris Literis latius contineri.

Mon. rerum, ac personar. cura et gubern. hactenus demandata Person. in Dignit. Eccl. constitutae.

§. 5. Ipsius autem Monasterii Vestri, ac illius personarum, et rerum, nec non Ecclesiarum, Locorum Piorum, aliorumque membrorum ab eo dependentium, a Dioecesani, et cujuscumque alterius Ordinarii jurisdictione, et superioritate, ita ut praefertur, exemptorum, ac Sedi Apostolicae immediate subjectorum, regimen, et gubernium, per diversas personas Ecclesiasticas a pro tempore existentibus Romanis Pontificibus successive delegatas geri et administrari consuevit; eumque in finem; hujusmodi personis delegatis, sive per Literas Apostolicas, sive per organum Congregationis Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium negociis et consultationibus Episcoporum, et Regularium praepositorum, amplissimae facultates concessae dignoscuntur; videlicet tam Monasterium ipsum, quam aliud quodvis Monasterium, Ecclesiam, Hospitale, Confraternitatem, Locum Pium, Terram, Castrum, et aliud quodcumque membrum eidem Monasterio subjectum, Abbatissas, Moniales, ut aliam quamvis Personam in eis degentem, cujuscumque status, gradus, et conditionis, tam in capite, quam in membris, visitandi, corrigendi, et reformandi, abusus tollendi, ac disciplinam et observantiam regularem restituendi; nec non Rectores, Cappellanos, et Confessores, tam ordinarios, quam extraordinarios, pro ejusdem Monasterii, et Terrarum, Castrorum, Villarum, et Locorum illi subjectorum servitio, deputandi et constituendi, Puellas ad habitum, et ad Professionem admittendi, illasque ad hujusmodi effectum examinandi, et approbandi, praeterea quascumque Personas eidem Monasterio subjectas, excessus seu delicti alicujus

Amplissimae hujusmodi Delegato Apostol. tributae facultates.

reas et culpabiles repertas, certa servata methodo, corrigendi, puniendi, et castigandi, ac omnes et singulas tam civiles, quam criminales, et mixtas causas, ad ejusdem Monasterii forum et jurisdictionem spectantes, prout juris fuerit, illisque ordine servato, cognoscendi, decidendi, et terminandi, aliaque omnia et singula ad Officium Vicarii, Visitatoris, et Reformatoris spectantia, et pertinentia, faciendi, et contra contumaces et inobedientes, illorumque consultores et fautores, ad censuras, et poenas Ecclesiasticas, aliaque necessaria et opportuna juris et facti remedia procedendi; sicuti in nonnullis hujusmodi deputationum Literis latius accepimus contineri; ac etiam Dilectus Filius modernus noster, et Sedis Apostolicae Delegatus, ad ipsius Monasterii vestri Regimen, ejusque jurisdictionis administrationem istic constitutus, hujusmodi facultates hactenus circa praemissa obtinuisse, et exercuisse dignoscitur.

§. 6. Cum autem, sicut eadem petitio prosequebatur, postquam Nos, gravissimis, justissimisque de causis, Ecclesiam Patriarchalem Aquilejensem dudum existentem, ejusque Patriarchalem dignitatem, ipsamque Cathedram, et Sedem, penitus et omnino suppressimus et extinximus, duasque Archiepiscopales Ecclesias, Goritiensem videlicet, ac Utinensem ereximus, et Goritiensi quidem Ecclesiae unam partem antiquae Dioecesis Aquilejensis, in qua Civitas ipsa Aquilejensis, in cujus districtu primodictum Monasterium vestrum, cum aliquibus terris, locis, et villis, nec non Ecclesiis eidem subjectis existit, subjecimus et attribuimus; alteri vero, Utinensi videlicet Ecclesiae, reliquam ejusdem antiquae Dioecesis Aquilejensis partem, in cujus ambitu situm est alterum Monasterium vestrum, prope muros Civitatis Forojuliensis extractum, ad quod, ex antiqua consuetudine, universa Conventus vestri communitas, aestivis mensibus ob aerem insalubrem, qui eo tempore periculosam reddit Aquilejensis tractus stationem, singulis annis transferri solet; nec non caetera ejusdem Monasterii vestri bona, et loca, seu terrae, villae, et Ecclesiae eidem subjectae consistunt, subjecimus pariter, et attribuimus; verendum esset, ne forte in hujusmodi rerum immutatione, et novarum Dioecesum constitutione, ac respectiva earum terminatione, praejudicium aliquod amplissimae exemptioni, caete-

Cur subsequuti tot Pont. Literis firmata, iterum confirmari petatur.

risque juribus et privilegiis, quibus vos et Monasterium vestrum, cum suis membris, et bonis, ac personis in eo degentibus, et ab eo dependentibus, sub immediata Sedis Apostolicae subjectione, ut praefertur, bactenus uti, frui, et gaudere consuevistis, inferri aut illatum censeri contingeret; ideoque pro parte vestra Nobis fuerit humiliter supplicatum quatenus praefatam Mon. vestri, ejusque membrorum exemptionem, aliasque gratias, concessiones, et privilegia, a Praedecessoribus Nostris Romanis Pontificibus vobis elargita, et longa, vel etiam antiquissima, et immemorabili possessione, seu quasi, et plurium saeculorum usu, a vobis retenta, novo Apostolicae confirmationis munimine roborare, et opportunae declarationis praesidio amplius asserere et firmare dignaremur.

Petitioni annuit Pontifex, amplissimamque Monaster. Personar. ac rerum exemptionem confirmat.

§. 7. Idcirco Nos, ad rem maturius atque consultius peragendam, requisitis primum, auditisque Venerabilibus Fratribus Nostris modernis Utinensi, et Goritiensi Archiepiscopis, ac omnibus tam per eos, quam per vos, et Procuratores vestros fuse deductis, aliisque ad rem pertinentibus diligenter expensis et consideratis, votis vestris in praemissis annuere volentes, vosque, ac vestras singulares personas a quibusvis excommunicationis et interdicti, aliisque etc. censentes; ex certa scientia, deque Apostolicae potestatis plenitudine, praemissas Bonifacii, et Clementis aliorumque Praedecessorum praedictorum respective literas, nec non dicti Monasterii vestri, illiusque bonorum, villarum, castrorum, et locorum, ac Ecclesiarum in illis consistentium, seu ab eodem Monasterio alias dependentium, prout in praesentibus enumerantur, et sunt, libertatem, et exemptionem, ac immediatam Sedi Apostolicae subjectionem; ita ut tam primodictum Monasterium vestrum, quam alterum prope Civitatem Forojuliensem existens, nec non Ecclesiae, ac villae, et castra, ac loca bujusmodi, quarum, et quorum nomina inferius describimus, vosque, et aliae personae, in illis nunc, et pro tempore degentes, a jurisdictione, dominio, superioritate, et visitatione Goritiensis, et Utinensis Archiepiscoporum pro tempore existentium, ejusque Vicariorum, et Officialium, ac utriusque Ecclesiae Capitulorum, prorsus et omnino, perpetuis futuris temporibus, exempta, immunia, ac libera, ac exemptae, immunes, et liberae, et sub Nostrae, ac Successorum Nostrorum Romanor. Pontificum pro tempore existentium et Sedis Apostolicae praedictae immediata protectione, et subjectione suscepta, et susceptae, ac vere et immediate subjecta, et subjectae sint, et esse censeantur, ac respective permaneant; harum serie perpetuo confirmamus et approbamus, illisque novum, et inviolabile Apostolicae firmitatis robur adjicimus.

Provideq; recenset, quae tali exempt. fruantur.

§. 8. Quae igitur sub praesentium literarum nostrarum dispositione comprehensa, ac praefatae exemptionis, susceptionis, et subjectionis munere decorata esse, et perpetuo censeri volumus, propriis duximus exprimenda vocabulis, et sunt quae sequuntur; videlicet a parte dominii in temporalibus Austriaci.

Loca in tempor. Austriaco Dominio Constitut.

I. Monasterium vestrum *Sanctae Mariae* nuncupatum prope muros Civitatis Aquilejensis extructum, *cum sua Ecclesia*.

II. Item Villa *Monasterii* nuncupata, et in hujusmodi Villae ambitu Ecclesia Parochialis sub titulo *Annuntiationis B. Mariae Virginis*.

III. Item Villa *Sancti Martini de Tertio* nuncupata, cum sua Ecclesia Parochiali sub titulo ejusdem *Sancti Martini*.

IV. Item Villa *Tertii* nuncupata; et in hujus Villae ambitu, Ecclesia *Sancti Blasii* filialis praedictae Ecclesiae Sancti Martini.

V. Villa *de Ronchis*, et in ejus tractu Ecclesia *Sancti Joseph* filialis ejusdem Ecclesiae Sancti Martini.

VI. Villa *de Maruzzis* nuncupata.

VII. Alia Villa *de Malborghetto* nuncupata.

VIII. Item Villa *de Cervignano* nuncupata, et in hujus Villae ambitu Ecclesia Parochialis sub titulo *Sancti Michaelis Archangeli;* nec non alia Ecclesia sub titulo *Sancti Hieronymi:* ac insuper *Oratorium publicum*, de Jure patronatus, ut asseritur, Familiae de Bressanis; non longe vero extra eamdem Villam, Ecclesia *Sancti Martini*.

Alia Veneto Dominio comprehensa

A parte vero temporalis Dominii Veneti.

I. Aliud *Monasterium* vestrum prope Moenia Civitatis Forojuliensis, cum sua Ecclesia sub titulo *Sanctae Clarae*.

II. Villa de *Pradizzolo* nuncupata, et in ejus ambitu Ecclesia sub titulo *B. Mariae Virginis de Salute, et Sancti Osvaldi*, quae est filialis praefatae Ecclesiae Parochialis S. Michaelis Archangeli de Cervignano.

III. Villa *de Muscoli* nuncupata, et in ea

similiter Ecclesia Sacramentalis *Sancti Zenonis*, quae etiam filialis est ejusdem Parochialis Ecclesiae de Cervignano.

IV. Villa de *Preteolis* nuncupata et in ea Parochialis Ecclesia *Sancti Thomae Apostoli*; extra vero eamdem Villam Ecclesia *Sancti Andreae Apostoli*, filialis praefatae Parochialis Ecclesiae in dicta Villa existentis.

V. Villa de *Sacilleto* nuncupata cum suo Castro; et quidem in dicta Villa, Ecclesia Sacramentalis *Sanctorum Apostolorum Petri et Pauli*, in Castro autem, Ecclesia *Sancti Antonii*; quae ambo filiales sunt praefatae Parochialis Ecclesiae Sancti Thomae de Preteolis.

VI. Villa de *Alturis* nuncupata, cum Ecclesia *Sancti Blasii* Episcopi et Martyris, filiali ejusdem Parochialis Ecclesiae de Preteolis.

VII. Villa de *Mortesinis* nuncupata.

VIII. Villa de *Chiasellis* nuncupata, et in ejus ambitu Ecclesia Parochialis *Sanctae Mariae Virginis*.

IX. Villa de *Zumpicchia* nuncupata; et in eadem Ecclesia Parochialis *Sanctorum Apostolorum Petri et Pauli*.

X. Villa de *Piantanico* nuncupata, et in ejus ambitu Ecclesia Sacramentalis *Sancti Cantiani* Martyris: prope eam vero Ecclesia *Sancti Antonii Abbatis* in Campo; quae sunt filiales praedictae Parochiali Ecclesiae de Zumpicchia.

XI. Villa de *Begliano* nuncupata, et in ipsa Villa, Ecclesia Sacramentalis *Sancti Martini*, atque insuper alia Ecclesia *Sanctae Mariae Magdalenae* in Arce diruta ejusdem Begliani, quae pariter filiales sunt praefatae Parochialis Ecclesiae de Zumpicchia.

Exempt. vis et delegati auctoritas distinct. explicat.

§. 9. Ne autem ob superius enunciatas rerum immutationes, controversiae et dissidia, seu ambiguitates, et dubia, tum super effectibus praefatae exemptionis, vobis, Monasterio vestro, dictisque locis, Ecclesiis, atque personis concessae, tum et potissimum circa usum jurisdictionis activae, quam dilectus filius modernus et pro tempore existens Noster, et Apostolicae Sedis Delegatus, qui nunc istic deputatus existit, et futuris quoque temporibus, ad formam praedictarum literarum, nostrarumque praesertim super suppressione dicti Patriarchatus Aquilejensis Anno Incarnationis Dominicae 1751. pridie nonas Julii, Pontificatus Nostri anno XI. editarum, quibus initium est: *Injuncta Nobis*, deputandus erit; in spiritualibus, et temporalibus juxta earumdem literarum suae deputationis continentiam et tenorem, receptamque consuetudinem, circa praemissa exercere debebit, in Ecclesiasticae pacis, et Canonicae disciplinae perturbationem, ac detrimentum, suboriri contingat; idcirco Nos infrascriptas declarationes, ordinationes, et regulas subjicere opportunum duximus; ad quarum formam, et terminos omnia redigi, et moderari volumus, ac earumdem praesentium tenore, dictaque scientia, et potestatis plenitudine praecipimus, et mandamus.

Delegatus Apostol. Synodalia Archiep. Decreta in respect. locis Monasterio subjectis servari jubeat.

§. 10. Primo videlicet, quod dictus Delegatus pro tempore existens, Synodales leges, ad Ecclesiasticam disciplinam tuendam, aut reparandam, a Goritiensi, et Utinensi Archiepiscopis editas, et pro tempore edendas, Clero saeculari Ecclesiarum, villarum, et locorum, a praedicto Monasterio vestro dependentium, servata circumpositarum Dioecesum distinctione, respective proponere, et ab eo observari facere debeat; sub poenis in hujusmodi Synodalibus legibus etiam respective adscriptis, quas ipse Delegatus a contrafacientibus districte exigere non omittat.

Casus eosdem sibi reservet.

§. 11. Secundo, quod in omnibus praefatis villis, et locis, jurisdictioni primodicti Monasterii vestri subjectis, idem Delegatus pro tempore existens eosdem casus, quos Archiepiscopi Goritiensis, et Utinensis in eorum respective Civitatibus, et Dioecesibus sibimetipsis pro tempore reservabunt, juxta praefatam locorum positionem, et personarum domicilium, sibi ipsi reservare; et Confessariis, ut infra approbatis, facultatem ab ipsis absolvendi interdicere, iisdemque respective, etiam sub certis modo et forma sibi benevisis, tribuere possit et valeat.

Sacerd. a respectivo Archiepisc. ad curam animar. vel confessiones, quoad idoneitat. tantum approbat., eaum jurisdictioni concedat.

§. 12. Tertio, quod approbatio Sacerdotum, tum qui animarum curam exercere, quam qui Sacramentales Christifidelium Confessiones in iisdem Ecclesiis, villis, et locis, excipere debebunt, quoad idoneitatem, ad alterutrum ex dictis Archiepiscopis juxta locorum positionem praemissam, spectet atque pertineat; qui tamen Archiepiscopi literas hujusmodi Sacerdotibus a se approbatis tradendas ita efforment, ut eorum tantummodo idoneitatem, ad munus, de quo agitur, in genere testatam faciant; reservata praedicto Delegato auctoritate conce-

dendi Sacerdotibus sic approbatis usum jurisdictionis in Foro Poenitentiali exercendae.

Concionatoribus opportunam facultatem indulgeat.

§. 13. Quarto, quod Concionatores in hujusmodi Ecclesiis, et locis praefatae jurisdictioni subjectis verbum Dei publice annunciaturi, ab hujusmodi Delegato Apostolico tantum licentiam petere, et obtinere teneantur.

Monial. Confessor. ii assumi, qui idonei ad hoc munus fuerint ab Archiep. renunc.

§. 14. Quinto, quod nullus in Confessarium, sive Ordinarium, sive Extraordinarium, pro Monasterio vestro, et pro vobis, communiter, seu singulariter, eligi et deputari possit, nisi qui antea specialem approbationem circa idoneitatem ad excipiendas Monialium Confessiones, juxta formulam hactenus servari solitam, obtinuerit; et quidem ab eo Archiepiscopo, cujus Dioecesis ambitu continebitur Conventus vestri Communitas, quo tempore ad Confessarii hujusmodi electionem et deputationem devenietur. Verumtamen Confessarius sic electus, per integrum tempus deputationis suae, susceptum munus libere prosequi, et Confessiones vestras, aliarumque personarum in Monasterio vestro cum debitis licentiis pro tempore degentium, audire poterit, etiamsi interea praefata Communitas vestra ad aliud Monasterium se transferat; alterius Archiepiscopalis Dioecesis ambitu circumclusum, absque eo quod novam ab altero Archiepiscopo Dioecesis hujusmodi approbationem obtinere teneatur.

Elapso quod Confessar. suae approbat. tempore, iterum se sistere Archiep. respective debeant

§. 15. Sexto, quod Confessarii ad Sacramentales Fidelium Confessiones excipiendas in praefatis Ecclesiis a Monasterio vestro dependentibus assumpti et deputati, elapso tempore in eorum respective approbationibus enunciata, iterum se sistere debeant eidem Archiepiscopo seu illius Successori, a quo primum approbati fuerunt; reservata semper Delegato Apostolico facultate concedendi Confessariis ipsis sic iterato approbatis exercitium jurisdictionis in Foro Poenitentiali.

Idem delegatus Parochos, et Vicarios Curatos in possessionem inducat.

§. 16. Septimo, quod novi Parochi, et Vicarii Curati ad Animarum curam in praefatis Ecclesiis exercendam constituendi seu deputandi, in eorum Officii exercitium ab eodem Delegato Apostolico, Nostra, et Apostolicae Sedis auctoritate, immittantur.

Oeconom. vacantibus Ecclesiis curatis, ab Abbatissa eligantur, a Delegat. jurisd. exercit. tradatur.

§. 17. Octavo similiter, quoties hujusmodi Parochiales Ecclesias, seu Officia Curata vacare contigerit, Presbyteris Oeconomis per abbatissimam pro tempore existentem electis, ut hactenus in more positum fuit, usus et exercitium jurisdictionis, durante vacatione hujusmodi exercendae a praefato Delegato Apostolico, eadem auctoritate, tradatur.

Jus visitandi Monasteria, adnexasq; Ecclesias privative Delegato reservat.

§. 18. Nono, quod idem Delegatus pro tempore existens, solus, et privative quoad unum, et alterum Archiepiscopos praefatos, visitare possit, et debeat, tam primo, et secundo dictum Monasterium vestrum, etiam quoad Clausuram, servatis tamen quoad modum et tempus visitationis hujusmodi, et quoad numerum personarum in visitationibus assumendarum, Apostolicis Decretis, atque Constitutionibus: quam omnes praefatas Ecclesias, Oratoria, et Pia loca a praedicto Monasterio vestro dependentia, prout hactenus visitare consuevit, ac visitatione hujusmodi completa, praemissorum omnium status relationem, singulis trienniis, ad Sedem Apostolicam transmittere teneatur, ad formam Constitutionis Nostrae incipientis *Quod Sancta*, datae apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae 1740. Nono Kal. Decembris, Pontificatus Nostri Anno 1.

Ejusdem Delegati jurisdict. in cognoscendis causis civilibus et criminal.

§. 19. Decimo, quod Delegatus ipse causas omnes civiles, et criminales, et mixtas Cleri, et Populi dictarum villarum, castrorum, atque locorum ad ejusdem Monasterii vestri forum, et jurisdictionem spectantes cognoscere, decidere, et terminare, atque in iisdem, prout juris fuerit, servatis servandis, usque ad sententiam definitivam procedere; et contra delinquentes, ad formam sacrorum Canonum, et Constitutionum Apostolicarum, dictorumque Synodalium statutorum respective procedere, eosque pro modo culpae punire, mulctare, et emendare possit, ac debeat.

Dimissor. tamen Delegatus non concedat.

§. 20. Undecimo, nullatenus tamen ipsi Delegato liceat Dimissoriales Literas concedere personis hujusmodi Monasterii vestri jurisdictioni quocumque titulo subjectis, pro suscipiendis Ordinibus, sive Majoribus, sive Minoribus, vel ut Clericali Militiae adscribantur.

Ad Pont. in locis Monast. subjectis peragenda quisq. advocand.

§. 21. Duodecimo, quod pertinet ad Pontificalia peragenda in Ecclesiis tam uni, quam alteri Monasterio vestro adnexis, aliisque superius enunciatis, nec vobis, nec ipsi Delegato liceat quemcumque Antistitem ad id pro libito accire, sed illum dumtaxat ex duobus Archiepiscopis praefatis invitare teneamini, cujus Dioecesis finibus respective conclusa reperitur Ecclesia, in qua Pontificales Functiones habendae erunt; Quod si Archiepiscopus requisi-

tus, hujusmodi Functiones et Munia Pontificalia peragere recusaverit, sive nequiverit, tunc liceat vobis, et Delegato praedicto, quemcumque alium Catholicum Antistitem, gratiam, et communionem Sedis Apostolicae habentem, in eum finem advocare. Salva semper Nostra, et Apostolicae Sedis auctoritate, si quando, vel in hoc, vel in aliis quibuslibet ex praemissis rerum capitibus in peculiaribus casibus, specialiter indulgendum censuerimus, seu Successores Nostri Romani Pontifices indulgere opportunum duxerint. Et firmis integrisque manentibus favore utriusque praefati Archiepiscopi, Goritiensis videlicet, et Utinensis nunc, et pro tempore existentium omnibus et singulis juribus, tam quae ad Ordinem, quam quae ad Jurisdictionem pertinent, etiam circa praemissa loca, Ecclesias, res, et personas, in iis tamen, de quibus in ipsis Literis super deputatione saepedicti Delegati Apostolici confectis, ac deinceps super similibus deputationibus Successorum ejus, juxta consuetam formulam, sed salva praesentium Nostrarum dispositione conficiendis, nihil expresse cautum reperietur; seu de quibus Nos per easdem praesentes, nihil decrevimus, statuimus, et declaravimus.

Opportuna in reliquis praeservatio Archiep. jurisdict. et auctor.

Clausulae et Decret. in praem. firmitat.

§. 22. Denique easdem praesentes Literas, et in eis contenta, etiam ex eo quod aliqui in praemissis, vel eorum quopiam interesse habentes, aut habere praetendentes, ad hoc vocati, vel auditi non fuerint, aut ex quibusvis causis de subreptionis, vel obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostrae, vel quocumque alio defectu notari, vel impugnari, aut alias infringi, vel quomodolibet retractari, suspendi, limitari, vel eis in aliquo derogari, nullatenus umquam posse; easque sub quibusvis contrariis Constitutionibus, revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, modificationibus, decretis, etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine, aut alis, et quibusvis de causis, etiam pro tempore factis, minime comprehendi, sed ab illis semper exceptas, et quoties illae emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, ac de novo concessas, semperque et perpetuo validas, firmas, et efficaces esse, et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab omnibus, ad quos spectat, et spectabit, quomodolibet in futurum, perpetuo, et inviolabiliter observari, ac primodicto Monasterio, vobisque, ac futuris pro tempore existentibus Abbatissae, et Monialibus ipsius Monasterii, aliisque personis, Ecclesiis, et locis praedictis, quorum favorem easdem praesentes quomodolibet concernunt, perpetuis futuris temporibus plenissime suffragari debere: sicque in praemissis ab omnibus censeri, ac si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, et ignoranter contigerit attentari, irritum quoque et inane decernimus.

Amplissima contrariorum derogat.

§. 23. Non obstantibus, quatenus opus sit, Nostra, et Cancellariae Apostolicae regula de Jure quaesito non tollendo: ac quibusvis Romanorum Pontificum Praedecessorum Nostrorum, ac etiam in Synodalibus, Provincialibus, et Universalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, et ordinationibus, ac etiam praemissis literis Praedecessorum eorumdem in iis, quae praesentibus adversantur: Privilegiis quoque, Indultis, et Literis Apostolicis, quibusvis Ecclesiis, etiam Metropolitanis, personis, et locis, per quoscumque Romanos Pontifices Praedecessores Nostros praedictos, vel alios quoscumque, et quacumque dignitate, et auctoritate fulgentes, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, necnon irritantibus, et aliis decretis in genere, vel in specie, quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis. Quibus omnibus et singulis, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, et individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset; tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata, inserti forent, praesentibus pro sufficienter expressis et insertis habentes; illis alias in suo robore permansuris, ad effectum validitatis et perpetuae firmitatis praemissorum omnium et singulorum, hac vice dumtaxat, harum serie, specialiter et expresse derogamus; contrariis quibuscumque.

Sanctio poenalis.

§. 24. Nulli ergo omnino hominum liceat, paginam hanc Nostrae absolutionis, confirmationis, approbationis, roboris, adjectionis, declarationum, ordinationum, derogationum, decretorum, et statutorum infringere, vel ei ausu temerario contraire: si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipo-

tentis Dei, ac Beatorum Petri et Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

Dat. 30. Julii 1756. Pont. 16. Datum Romae apud S. Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae Millesimo septingentesimo quinquagesimo sexto, tertio Kalendas Augusti, Pontificatus Nostri anno XVI.

J. Card. Pro-Datarius.

D. Card. Passioneus.

VISA

De Curia J. C. Boschi.

L. Eugenius.

Loco † Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

LXII. REFRACTARIIS

Constitutioni *Unigenitus* an, et quando SS. Corporis Christi Viaticum denegari debeat, Encyclica hac Epistola definitur.

Venerabilibus Fratribus Nostris S. R. E. Cardinalibus, ac Archiepiscopis, et Episcopis Regni Galliarum, in novissimis comitiis Cleri Gallicani congregatis.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Salutem et Apostolicam Benedictionem.

Pont. cura et sollicitudo de turbata in Gallia Eccl. tranquillitate restituenda. Ex omnibus Christiani Orbis regionibus, ad quas imposita imbecillitati Nostrae pastoralis cura protenditur, quum multa saepe ad nos deferantur, quae animum Nostrum pro omnium singularumque Ecclesiarum statu sollicitum et anxium habeant, vix tamen aliunde nobis majores perturbationis, atque doloris causae acciderunt, quam ex gravissimis controversiarum et dissensionum incommodis, quibus florentissimum istud Regnum, et Catholicam Gallorum nationem aliquot abhinc annis jactari cognovimus. Neque sane destitimus hoc toto perturbationum vestrarum tempore Deum optimum maximum enixe rogare, ac interpositis etiam aliorum precibus, orare atque obsecrare, ut ipse, qui Deus pacis est, veram solidamque tranquillitatem turbatis Ecclesiis vestris reddere dignaretur. Saepe etiam, datis ad carissimum in Christo filium nostrum Ludovicum Galliarum Regem Christianissimum Apostolicis litteris, illius opem et brachium ad Ecclesiasticae pacis tutelam atque praesidium imploravimus. Iis autem, qui ad Nos et ad Sedem Apostolicam de rebus istis recursum habuerunt, ea semper responsa dedimus, quibus Nos promptos paratosque declaravimus, pro pace Ecclesiae Gallicanae, quam sincera et constanti dilectione prosequimur, quidquid Nobis vitae superesse posset, libenter impendere; atque omnia, quae Nobis agenda proponerentur, et aggredi et urgere, dummodo ejusmodi consilia essent, quae ad revellendum malorum germen apta et idonea dignoscerentur, et quorum executio cum spe prosperi eventus suscipienda, et ad intentum finem utiliter processura videretur.

Plurimum omnib. Gallicani Cleri virtus commendat. §. 2. Gravem atque diuturnam de rebus vestris sollicitudinem, qua hactenus affecti fuimus, non parum sublevarunt litterae a Gallicani Cleri Comitiis die 31. Octobris elapsi anni ad Nos scriptae; quas quidem legentes, vestram, Venerabiles Fratres, firmitatem atque constantiam; vestram perspeximus perfectam consensionem in custodiendo verae sanaeque doctrinae deposito, et in retinenda, quam semper majores vestri professi sunt, erga Apostolicam Beati Petri Sedem, Catholicae Unitatis centrum, observantia et veneratione. Neque enim ullam inter vos dissensionem vigere comperimus, quoad canonicas regulas et principia; sed scissuras tantummodo esse inter vos in deligendis statuendisque mediis, quibus utendum necessario est, ut eadem communia principia in usum deducantur. Quod quamvis optandum fuisset longe abesse a Conventu vestro, haud tamen mirum videri debet, scientibus, id alias inter sacros Antistites, ut doctrina et morum sanctitate conspicuos, in gravissimarum rerum tractatione evenisse. In magnum autem praeconceptae consolationis nostrae accessionem sese obtulit eximia Christianissimi Regis pietas et religio, cum haereditario ipsius in hanc Apostolicam Sedem obsequio conjuncta, quae non in recentioribus tantummodo illius litteris, quas die 19. Decembris ejusdem elapsi anni, praedictam Cleri epistolam huc mittens, ad nos dedit, sed in caeteris quoque omnibus ab eo conscriptis, praeclare enituit; in quibus testari possumus atque debemus,

Nos semper illius Regii animi sensus eos plane deprehendisse, qui maxime decebant Orthodoxum Principem, et vera in Deum religione, et sincera erga Romanam Sedem pietate praeditum, eumdemque pacis atque concordiae in suis regnis restituendae et conservandae amantissimum.

Publicis et notor. refractariis Constitutionis UNIGENITUS *SS. Viaticum jure denegatur.*

§. 3. Tanta est profecto in Ecclesia Dei auctoritas Apostolicae Constitutionis, quae incipit *Unigenitus*, eademque sibi tam sinceram venerationem, obsequium, et obedientiam ubique vindicat, ut nemo Fidelium possit, absque salutis aeternae discrimine, a debita erga ipsam subjectione sese subducere, aut eidem ullo modo refragari. Hinc porro consequitur, ut in ea, quae exorta est, controversia, utrum hujusmodi refractariis sanctissimum Corporis Christi Viaticum expetentibus denegari debeat, sine ulla haesitatione respondendum sit, quoties praedictae Constitutioni publice et notorie refractarii sint, denegandum eis esse; ex generali nimirum regula, quae vetat publicum atque notorium peccatorem ad Eucharisticae Communionis participationem admitti, sive eam publice, sive privatim requirat.

Publici et notorii refractarii qui.

§. 4. Publici autem atque notorii sunt refractarii, in casu, de quo agitur, quicumque per sententiam a Judice competente prolatam rei declarati sunt, eo nomine, quod debitam praedictae Constitutioni *Unigenitus* venerationem, obsequium, et obedientiam contumaciter denegaverint; quicumque etiam hujusmodi contumaciae reos se in judicio confessi sunt; ac praeterea illi, qui quamvis nec a Judice condemnati, neque reatum suum in judicio confessi fuerint, nihilominus, vel eo tempore, quo sacrum ipsum Viaticum suscepturi sunt, propriam inobedientiam et contumaciam adversus Constitutionem *Unigenitus* sponte profitentur, vel in anteactae vitae decursu aliquid evidenter commisisse noscuntur, manifeste oppositum venerationi, obsequio, et obedientiae eidem Constitutioni debitae, in eoque facto moraliter perseverare; quod ita vulgo cognitum est, ut publicum scandalum inde exortum, non adhuc cessaverit; in his enim casibus eadem omnino adest moralis certitudo, quae habetur de iis factis, super quibus Judex sententiam tulit, vel saltem alia suppetit moralis certitudo praedictae similis et aequipollens.

Duplex notorii species, variaque demonstratio.

§. 5. In quo tamen prae oculis habenda est differentia quae intercedit inter notorium illud, quo merum aliquod factum deprehenditur, cujus facti reatus in ipsa sola externa actione consistit, ut est notorietas usurarii aut concubinarii; et aliud notorii genus, quo externa illa facta notari contingit, quorum reatus ab interna etiam animi dispositione plurimum pendet; de quo quidem notorii genere nunc agitur. Alterum enim illud in gravibus sane probationibus evinci debet; sed alterum gravioribus certioribusque argumentis probari oportebit.

Certitudo ex quibus non satis idonea habeatur.

§. 6. En vero, quam supra innuimus, certitudo minime adesse dicenda est in aliis casibus, in quibus crimen nititur conjecturis, praesumptionibus, incertisque vocibus, quae originem suam plerumque debent hominibus aut malo animo affectis, aut qui praejudicatis opinionibus, vel partium studiis ducuntur; quibus dum fides habetur, satis compertum est, tum praeteritorum temporum, tum aetatis nostrae experientia, quot modis homines errare et falli, ac in transversum agi contingat.

Quorumdam anxietas in dubiis casibus.

§. 7. Quia vero nonnulli animarum Pastores, Ecclesiaeque Ministri, pietate et zelo commendati, hujusmodi conjecturis et praesumptionibus deferentes; dum ad sacrum Viaticum aliquibus ministrandum advocantur, animo anxii haerent, verentes ne id sine propriae conscientiae periculo administrare non possint; certam subnectimus agendi regulam, quam sequantur.

Praescribitur methodus, cui Sacramentorum minister tuto adhaerere possit.

§. 8. Hoc itaque primum animadvertere debent, an scilicet ei, qui extremum Viaticum postulat, quum ante ad sacram mensam accederet, Paschali praesertim tempore, a loci illius Parocho, ubi degebat, Eucharistica Communio administrata fuerit: si enim haec illi in vita non fuerit denegata, argumento id erit, aut hominem illum ab omni labe immunem, aut saltem non vere notorium peccatorem reputatum fuisse; indeque sequetur, sacrum Viaticum eidem in exitu vitae publice postulanti denegari non posse; nisi forte, postquam olim ad Eucharisticam mensam admissus fuit, et ante id tempus, quo postrema Sacramenta requirit, aliquid commisisse noscatur, quo publici et notorii peccatoris notam, juxta praemissa, contraxerit.

§. 9. Ubi autem ex hac facti specie certum ipsis non suppetat fundamentum, cui insistere valeant, aliunde vero validae adversus aegro-

torum praesumptiones, et indicia gravia et urgentia militent, ob quae obortum sibi scrupulum rationabiliter deponere nequeant; in his rerum circumstantiis, oportet eos, remotis arbitris, aegrotantem alloqui, eique cum omni lenitate et mansuetudine, non tanquam disputantes, eumque convincere volentes, ostendere, quae et qualia sint indicia, quae suspectum reddunt ipsius vitae tenorem; rogantes eum et obsecrantes, ut resipiscat, in eo saltem temporis articulo, a quo aeterna ipsius salutis sors pendet; eidemque praeterea demonstrantes, quod, quamvis ipsi parati sint sanctissimum Corporis Christi Viaticum ei ministrare, ac etiam reipsa illud ei ministrent, non ideo tamen tutus ipse erit ante tribunal Christi, sed potius novi et horrendi criminis reum se constituet, ex quo judicium sibi manducavit et bibit; caeterum se non alia de causa Sacramentum Corporis Christi eidem ministraturos, nisi ut Ecclesiae jubenti obtemperent, quae praeter eam, quam habet, curam, ut scandala publica antevertat, pro sua etiam pietate, aegroti ipsius infamiam praecavere studet, et idcirco eum a sacra mensa non repellit, dum ipsum, licet peccatorum in conspectu Domini reputet, non tamen in proprio Tribunali publicum atque notorium peccatorem agnoscit.

Hortatio ad Praesules, ut traditam regulam sequantur, aliisque proponant servandam.

§. 10. Hanc itaque judicandi agendique normam oportet vos, Venerabiles Fratres, utpote Nostro et Apostolicae Sedis judicio probatam, inferioribus animarum Pastoribus, caeterisque Presbyteris per Civitates et Dioeceses vestras Sacramenta legitime administrantibus, sequendam et observandam proponere. Quod quidem judicium super vigentibus controversiis a Nobis interpositum, et Ecclesiasticis regulis nititur, et Conciliorum olim in ipsis Galliarum regionibus habitorum decretis, et gravium ipsius Nationis vestrae Theologorum sententiis fulcitur. Ut igitur vobis laudi fuit, illustrium praedecessorum vestrorum exempla sequendo, promotas istic controversias subortaque dubia ad Nos ut Apostolicam Sedem deferre, certamque hinc regulam, ad revocandam tuendamque Ecclesiarum vestrarum pacem, exposcere; ita nunc officii vestri partes, vestraque simul apud Deum et Ecclesiam merita cumulabitis, si suprascriptam agendi methodum, ab iis, ad quos pertinet, in occurrentibus casibus omnino servari curabitis. Quod Nos a Fraternitatibus vestris eo fidentius expectamus, Nobisque pollicemur, quo magis Nobis ipsi conscii sumus, nihil diligentiae aut studii a Nobis praetermissum fuisse, sive in perpendendis ac discutiendis articulis, quos Episcopi in praefatis Cleri Comitiis adunati, licet non unanimi sententia, proposuarunt, desumendisque ex ipsa eorum discrepantia notionibus ad rem penitus percipiendam, rectoque judicio definiendam opportunis; sive in legendis ponderandisque sententiis scripto exaratis a Venerabilibus Fratribus nostris hujus S. R. E. Cardinalibus, quorum hac de re consilia exquisivimus; sive in caeteris omnibus exequendis atque praestandis, per quae Divini luminis adjutorium, quod interim flagrantissimis votis implorare non praetermisimus, Nobis promereri possemus.

Ad id praestandum futurum sperat religio, validumque praesid. Christianissimi Regis, Ecclesiastica jura vindicaturi.

§. 11. Neque vero dubitamus, quin Carissimus quoque in Christo Filius noster Rex Christianissimus, postquam susceptum a vobis consilium non solum probavit, sed etiam, ut supra innuimus, suis ad nos datis literis fovere, et adjuvare non recusavit; pro sua perspecta in Deum et Ecclesiam religione ac pietate, validam Fraternitatibus vestris opem praebere studeat, quo tam vobis, quam inferioribus Ecclesiae ministris, liberum et integrum sit, ad superius descriptam agendi normam sacrorum Misteriorum administrationem moderari. Qua quidem fiducia freti, nos hic sermonem minime habendum existimavimus de reliquis Fratrum vestrorum articulis respicientibus Episcopalia jura circa eorumdem Sacramentorum participationem concedendam, vel denegandam, et varias super hac re obortas controversias; sed potius cum ipso Christianissimo Rege per alias literas nostras agendum duximus, ut is sacra Episcopatus jura, sua animi magnitudine ac praestanti virtute tueatur. Quod ipsum, et proprio, et majorum suorum more, facturum certo confidimus: ut nobilissimae Galliarum Ecclesiae, illius regio favore nostris vestrisque studiis obsecundante, suum pristinum decorem retinuisse, et perturbatam ad tempus tranquillitatem cito recuperasse laetentur. In cujus optatissimi eventus auspicium, Fraternitatibus vestris, cunctisque populis Pastorali curae vestrae concreditis, Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur.

Datum Romae apud S. Mariam Majorem die decima sexta Octobris MDCCLVI. Pontificatus Nostri Anno decimoseptimo.

Dat. 16. Oct. 1756. Pont. 17.

LXIII.

DE JURE METROPOLITICO

Archiepiscopalis Ecclesiae Moguntinae in novam Dioecesim Fuldensem; ejusque Clerum et Populum.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium. Privileg. sic temperanda, ut Eccl. Hierarch. non perturbent.

Saluberrimum Apostolicae providentiae benignitatisque institutum a Praedecessoribus Nostris Romanis Pontificibus sapientissime initum servatumque, ut iis, quidem, quibus potuissent, titulis et honoribus insignes Eccl. magis magisque ad Nominis Divini cultum, et Christifidelium utilitatem adaugerent, sed pari nihilominus circumspectione ac diligentia Hierarchicum Ecclesiae Catholicae ordinem in hisce ipsis honorum largitionibus inviolatum atque intactum decretis ac rescriptis suis custodirent, a suscepti Pontificatus Nostri exordio ita, quoad Nobis integrum fuit, tenere et sequi studuimus, ut nullas hac in re Apostolicae Nostrae vigilantiae partes ubique gentium desiderari passi fuerimus. Quamobrem cum insignis et antiquissima Abbatia Fuldensis, quae intra fines Provinciae Moguntinae sita esse non ambigitur, multis nominibus clara, maxime vero propter Privilegia, quibus per Romanos Pontifices, atque ipsos etiam Seculares Principes locupletata fuit, in Germania plurimi fieret, magnoque in honore haberetur; non immerito Nos, ad majus Catholicae Fidei praesidium atque ornamentum, Abbatiam ipsam in Episcopatum ereximus, ejusque Abbatem pro tempore existentem in Episcopum et Abbatem insimul constituimus, quemadmodum ex aliis Nostris sub Plumbo expeditis literis, quorum tenorem, quatenus opus sit, hisce praesentibus pro expresso et inserto haberi volumus uberius continetur.

Relata sunt superius n. 4. Pont. sollicitudo in componenda inde exorta controversia.

§. 1. Cum autem post Episcopatus hujusmodi erectionem, atque Episcopi ordinationem, quaedam eruperit controversia super auctoritate, quae Archiepiscopo Moguntino in dicta nova Episcopali Dioecesi Metropolitico jure competere deberet; ut ea quamcitius, et absque ullo judiciali strepitu absolveretur, controversiam ipsam ad Nos avocavimus, reque tota per Nos ipsos diligenter considerata, itemque in consilium adscitis peritissimis in jure Canonico viris Nostrae Romanae Rotae Auditoribus, quemadmodum eximia Moguntinae Sedis dignitas, non inter Germanos tantum, sed universo Christiano Orbi perspecta exposcere videbatur, laetati admodum sumus, quod eorum suffragia tum oretenus, tum etiam scripto exposita, et in manibus Nostris relicta, cum concepta jamprius in mente Nostra sententia prorsus convenirent. Quapropter uniformi praedictorum Auditorum sensui inhaerentes, ea ipsa die, videlicet decima Augusti superioris anni MDCCLV. decrevimus ac declaravimus, praedictas Nostras literas super erectione Abbatiae Fuldensis in Episcopatum atque alias praecedentes itidem Nostras super approbatione et confirmatione cujusdam concordiae inter Episc. Herbipolensem et Abbatem Fuldensem peractae, ita semper accipiendas esse, interpretandas, atque intelligendas, ut per eas nihil omnino detractum, aut imminutum censeatur de auctoritate et jure Metropolitico, quod in tota Provincia, atque adeo etiam in novo Episcop. Fuldensi, et universa ejus Dioecesi, Moguntino Archiepiscopo competit, juxta praescriptum Sacrorum Canonum, et Sacri Concilii Tridentini; salva tamen ex alia parte, atque illaesa manente exemptione passiva, atque immediata subjectione huic Sanctae Sedi Apostolicae, quibus hactenus juxta formam suorum privilegiorum gavisi sunt, et gaudere debent Monachi omnes, et Monasterium Fuldense, cum sua Abbatiali Ecclesia, quae nuper in Cathedralem erecta est, aliisque Ecclesiis, quae secundum praesentem statum eidem Monasterio pleno jure incorporatae et subjectae reperiantur; ita tamen ut Populus et Clerus Secularis ab ejusmodi Ecclesiis quomodolibet dependens, propter hoc a jure Metropolitico praedicto nequaquam exemptus censeatur.

Metrop. jus Eccl. Mogunt. in novam Dioeces. Fuldens. ejusque Clerum et Populum asseritur.

Nihil detractum vult exemptioni Abb. Episc. Ecclesiae, Monast. eidemque adnexar. Eccl.

§. 2. Quo itaque firmius Decretum hoc Nostrum subsistat, et conservetur exactius, Decretum ipsum tenore praesentium Apostolica auctoritate confirmamus, atque inviolabili Apostolicae firmitatis robore communimus.

Clausulae et Decr. ad praesentium firmitat.

§. 3. Decernentes idem Decretum, et praesentes Nostras literas, semper firmas, validas, et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, et illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari debere, sicque, et non aliter in

praemissis per quoscumque Judices Ordinarios et Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, et S. R. E. Cardinales, et eorumdem Cardinalium Congregationes, necnon Apostolicae Sedis Nuntios, et quosvis alios quacumque praeeminentia et potestate fungentes et functuros, judicari, et definiri debere; ac irritum et inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Derogat. contrar.

§. 4. Non obstantibus Apostolicis, ac in Universalibus Provincialibusque, et Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus et Ordinationibus, et quibuscumque aliis, in contrarium praemissorum, etiam a Nobis, quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis, caeterisque contrariis quibuscumque.

Fides exempl.

§. 5. Volumus autem, ut earumdem praesentium literarum transumptis seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, et Sigillo personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Dat. 15. Sep. 1756. Pont. 17

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die 15. Septembr. MDCCLVI. Pontificatus Nostri Anno decimoseptimo.

Cajetanus Amatus.

LXIV. CONSECRATIO

Electi in Episcopum, qui fuerat a Pontifice Ordinatus Presbyter, an ab ipso Pontifice, vel ex speciali ejus delegatione, sit peragonda.

Dilecto Filio Carolo electo Episcopo Justinopolitano.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecte Fili Noster, salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Provenesis Consistorio quonam sit electus.

In postremo secreto Consistorio per Nos habito die 20. proxime superioris mensis septembris, emeritam virtutem tuam prae oculis habentes, te in Justinopolitanum Episcopum proposuimus; cumque de eo Episcopatu provisum tibi fuerit, praemissis antea omnibus, quae a Sacro Tridentino Concilio *Sess.* 24. *cap.* 1. *de Reformat.* et Constitutionibus Apostolicis praescribuntur, electus ipse merito dici potes, ac confirmatus; communis quippe Doctorum sententia est, provisionem in Consistorio factam, habere vim electionis insimul et confirmationis. Ita post Glossam *in Cap. verb. Provisionem, de elect.* in 6. docent Ripa *in Cap. Eam te, num.* 11. *de Rescript.* Fagnanus *in cap. Nullus n.* 9. *et in Cap. Nihil, n.* 29. *de elect.* Barbosa *Jur. Eccles. Univ. lib.* 1. *c.* 9. *num.* 14. et a Nobis quoque advertitur in Nostro Tractatu de Synodo Dioecesana novissimae editionis *lib.* 2. *cap.* 5. *num.* 3.

§. 2. Quod itaque tibi adhuc reliquum ipsa Consecratio est, quae, juxta regulas a Sacro Tridentino Concilio praescriptas *Sess.* 23. *Cap.* 2. *de Ref.* intra trimestre, a die confirmationis tuae supputandum, est a te suscipienda: cumque in collatis nobiscum sermonibus asserueris, ostenderisque, Sacros Diaconatus et Presbyteratus Ordines fuisse tibi a Praedecessore Nostro, nobisque munifico Benedicto XIII. collatos, Diaconatum quidem die 30. Septembris 1758. in Sacello S. Pii in Palatio Apostolico Vaticano, Presbyteratum autem 11. Junii 1729. intra Vaticanam Basilicam; effecit id, ut in examen disputationemque venirat, num successiva in Episcopum Consecratio a Nobis, praeterea nemine, vel certe quidem ab alio ex Nostra ad id sibi delegata auctoritate, confici debeat.

Episc. Consecr. suscipiendae terminus.

Suborta quaestio num Ord. Presbyter a Pontif. tantum possit consecrari Episcopus.

§. 3. Celebris est Textus Innocentii III. Pontificis in *Cap. Cum in distribuendis, de temporibus Ordinationum,* quo Mutinensi Episcopo rescribit, quandoquidem commendatus ab ipso Clericus, Romae Subdiaconatum susceperat, indulgere se Bononiensi Episcopo, (tunc temporis Gerardo Ariosti, uti videre est apud Sigonium *lib.* 1. *de Episcopis Bononiensibus, in Vita ejusdem*) facultatem ipsum promovendi ad Ordinem Diaconatus: estque hic praecipuus Textus, cui universa Canonistarum schola innixa docet, ordinatum a Papa, non posse ad superiores Ordines promoveri praeterquam a Papa, vel ab alio, cui id muneris ipse delegarit. *Ordinatus a Papa, sine licentia Papae ad superiores Ordines non promovetur:* sunt haec concepta verba epitomes textus. A colligendis hic veterum Canonistarum dictis in praecitatam Decretalem temperabimus, cum unicuique in eorum operibus evolvendis paramper versato perspectum sit, plerumque altorius dicta

Indefinita interpretatio textus de Ordinatis a Papa ad superiores Ordines non promovendis ab infer.

ab altero transcribi. Unius tantummodo, alteriusque ex recentioribus verba afferemus. Altaserra est alter, in Commentariis ad citatum *Cap. Cum in distribuendo*, ubi haec adnotat: *Semel ordinatus a Summo Pontifice non potest recipere superiores Ordines ab alio Antistite, sine mandato ipsius Pontificis*. Alter est Layman in eumdem textum, ubi ita scribit: *Est autem hoc speciale in Pontifice, et videtur accipiendum de omnibus Ordinibus, etiam prima Tonsura, ut qui eam a Pontifice accepit, ab alio Episcopo sine licentia Papali ordinari non possit*.

Minus firma convincitur

§. 4. Pater Christianus Lupus *part. 4. in Canones Synodorum Generalium et Provincialium editionis Bruxellensis pag. 488.*, acrutius, de more, animadvertit, textum in *Cap. Cum in distribuendis de temporib. Ordinationis*, quum scriptus appareat de Clerico Romanae Ecclesiae obsequiis addicto, uti ex his verbis colligitur: *Ecclesiae Romanae Subdiaconus erat;* sibi quidem vindicare posse locum quoad eos, qui in eorum Ordinatione fuerant alicui Urbis Ecclesiae adscripti; propterea quod prohiberentur ii, deserto illius servitio, ad alienam transire Ecclesiam: accepturi ab ejusdem Episcopo superiores Ordines, quibus a Romano Pontifice non fuerant in Urbe initiati. *Quisquis semel in hac Ecclesia* (de Romana Ecclesia loquitur S. Gregorius) *Ordinem Sacrum acceperit, egrediendi de ea licentia ulterius non habet*, ita plane *in Epist. 38. l. 5. indict. 13. pag. 673. tom. 2.* Maurinae editionis. Verum eumdem sit neque posse protendi, neque debere, ad alios, qui Romam adventantes, pio quodam studio Subdiaconatum vel Diaconatum sibi conferri obtinebant a Pontifice, nec tamen a Pontifice servitio alicujus Ecclesiae Urbis adscribebantur, sed postquam fuerant sacro Ordine insigniti, ad proprias abscedebant Dioeceses, servitio alicujus Ecclesiae per suos Episcopos addicti; permodeste innuens idem Pater Lupus, quam necesse sit, aliis collectis monumentis demonstrare, initiatos *honoris causa* in Urbe per Pontificem aliquo Sacro Ordine, subindeque ad proprias regiones reversos, nequivisse ad superiores Ordines, praeter quam a Romano Pontifice, vel ab alio ad id per ipsum delegato promoveri. *Voces* (inquit Pater Christianus Lupus) *Erat Romanae Ecclesiae Subdiaconus;* evincunt, *illum fuisse Romano Cardinali adscriptum*, etsi textus epigraphe latiorem ipsis sensum attribuat. *Verum Capituli epigraphe facit sensum ampliorem: Ordinatus a Papa, sine licentia Papae ad superiores Ordines non promovetur:* pergit idem Lupus.

Abunde tamen comprob. potest assertio.

§. 5. Non innuit Lupus monumenta, quibus evincitur, ipsos quoque ordinatos a Papa *honoris causa*, nulliusque Ecclesiae servitio in Urbe addictos, nequivisse superiores Ordines, nisi ab uno Papa suscipere, vel ab alio Episcopo Pontificia ad id delegatione instructo; etsi profiteatur se sequi opinionem asserentem, Ordinatum a Pontifice honoris causa, ab eodem tantummodo, vel ab alio ex praeobtenta Pontificis facultate, posse ad reliquos Ordines promoveri. Verum curabimus ipsi opportuna quaeque ad rem hanc investigare, traditasque ab aliis rationes ad eam firmandam colligere.

Praeponuntur quaedam ad elucidationem adstruendae doctr.

§. 6. In Dictato S. Gregorii VII. duo extant Canones, quorum alter est decimusquartus hisce verbis constans: *Quod Papa de omni Ecclesia, quacumque voluerit, Clericum valeat ordinare;* decimus quintus est alter, qui haec habet: *Quod a Papa ordinatus, alii Ecclesiae praeesse potest, sed non militare; et quod ab aliquo Episcopo non debet superiorem gradum accipere*. Horum textuum primus generalis est, afficitque non minus Ordinationes Clericorum ex alienis Dioecesibus fieri solitas per Pontifices, ut illorum ministeria in Urbe uterentur, quam caeterorum etiam inaugurationes, qui *honoris causa* ordinati, subinde in proprias regiones discedebant. Alter vero de iis tantum loquitur, qui in Urbe ordinati per Pontificem, Romanae Ecclesiae adscribebantur: et quamvis propositum ibi interdictum recipiendi superiores Ordines ab alio Episcopo, videatur ad eos cohibitum, de quibus est sermo in canone; ipsi tamen addemus, Nos primum allatorum Canonum protulisse, ad innuendam tantummodo auctoritatem Romani Pontificis initiandi Ordinibus caeterorum Episcoporum subditos, non solum ut eorum ministerio et opera in Urbe utatur, sed etiam ad id solum, ut eos hujusmodi decoret honore, integra ipsis praeservata libertate ad suas redeundi Dioeceses, haud tamen seposito consilio derivandi subinde ex aliis fontibus Jus Pontificium, ne qui ab ipso Pontifice etiam honoris causa ordinatus fuerit, valeat a quocumque, praeter quam ab eo, vel ab alio ex ejusdem delegatione, superioribus Ordinibus inaugurari.

Solidius praeadductae doctr. fundam.

§. 7. Duodecimo vertente seculo, Mediolanensi praeerat Ecclesiae Archiepiscopus Phi-

lippus Lampugnanus; cumque Mediolani plures existerent Clerici per Pontificem in Urbe ordinati, quos propterea nequibat ipse, non praeobtenta a Pontifice facultate, ad superiores Ordines promovere, licet eorum opera indigeret Ecclesia, Innocentium III. Pontificem consuluit, quomodo se gerere ea in re deberet. Epistolae summa in Pontificio responsio affertur: *Sicuti ex tenore tuarum literarum accepimus, Mediolanensis Ecclesia tam in capite, quam in membris, occasione Clericorum illorum, qui ab ipso Romano Pontifice Ordinem receperunt, adeo est ministrorum solatio destituta, ut paucos Clericos in eadem Ecclesia valeas invenire, quos ad Diaconatus, et presbyteratus possis officium promovere.* Pergit Pontifex referens, petiisse Episcopum facultatem ordinandi praefatos, concluditque, se eamdem ipsi indulgere, modo ii, quos promovere constituit, idonei sint, seque promoveri consentiant: *Verum quia Fraternitas tua suppliciter a Nobis expetiit, ut ipsius Ecclesiae necessitatem sollicitudine paterna pensantes, tibi deberemus licentiam indulgere, manus posse illis Ordinationis imponere, super hoc tuae Fraternitati taliter duximus respondendum, quod, ipsius Ecclesiae necessitate pensata, si aliqui fuerint de supradictis Clericis, qui ad hoc videantur idonei, et spontanea voluntate per tuum ministerium voluerint ad Sacros Ordines promoveri, eos auctoritate Nostra tibi liceat ordinare.* Innuens Innocentius, illis verbis, *spontanea voluntate*, privilegium, quo fruuntur Ordinati a Pontifice, ne inviti superiores Ordines suscipere adigantur; quo de privilegio late disserit Hallier *de Sacris Ordinationibus part.* 2. *sect.* 5. *cap.* 3. *art.* 9. §. 1. *in fine*, meminitque etiam Glossa *in Cap. Cum in distribuendis, in verb. indultum, de temporibus Ordinat.* ubi loquens de privilegiis competentibus Ordinato per Pontificem, inter caetera hoc quoque recenset; *non potest cogi ab Episcopo recipere Ordines*; superiores nimirum, qui sibi non fuerant a Pontifice collati.

Alterum privileg. Ordinati a Papa, ut invitus non cogatur ad superiorem Ordinem ascendere.

§. 8. Clerici, quos commemorat Epistola Mediolani degebant, fuerantque Romae a Pontifice ordinati; fuerant ergo ordinati *honoris causa*, nullique Urbis Ecclesiae addicti. Et si hi nec ad superiores Ordines conscendere, nec eosdem poterant suscipere a Mediolanensi Archiepiscopo sine licentia Pontificis, e quo fuerant minoribus Ordinibus initiati; en Nobis plane casum Ordinatorum *honoris causa* a Summo Pontifice, qui ab uno Summo Pontifice, vel alio ex Pontificia facultate, poterant superiores Ordines recipere. Innocentii Epistola est *num.* 22. *lib.* 1. *tom.* 1. Baluzianae editionis, estque etiam impressa in praeclaro Opere posthumo *De Archiepiscopis Mediolanensibus* Saxii *tom.* 2. *pag.* 264. et licet in Collectionem Decretalium Gregorii IX., qua utimur in scholis, et foro, non sit relata, haud tamen propterea vim auctoritatemque amittit Canonicae legis: uti colligitur *ex Can. Romanorum id dist.* 19. latiusque prosequuntur Cardinalis Turrecremata *in Summa, de Ecclesia lib.* 2. *cap.* 108. Fagnanus *in Cap. Statuimus num.* 42. *de supplenda negligentia Praelatorum*, Cardinalis de Aguirre *in Defensione Cathedrae S. Petri tractat.* 2. *disputat.* 30. *sect.* 3. Neque enim Jurisprudentia Canonica circumscribitur praefata Decretalium compilatione, sed complectitur quoque Epistolas Summorum Pontificum in ea non comprehensas, aliasque plures Constitutiones Pontificias in eamdem non relatas, totque praeterea fontes, apprime perspectos omnibus, qui Canonicam facultatem, qua decet diligentia, pertractant.

Superius adducti textus auctiones praesentem plane casum definiri demonst.

Jus Can. ex quibus coalescat.

§. 9. Praeter Patrum Lupum iterato superius memoratum, in eam sententiam, quod ordinatus a Papa *honoris causa* non possit superiores Ordines suscipere, praeter quam a Papa, vel ab illo Ep. de ejusdem licentia, consentiunt Hallier. *praecit. loco*, et Gonzalez *in Cap. Cum. in distribuendis n.* 2. *temp. Ordinat.*, et reliqui passim. Et quamvis se referant tantummodo ad praecit. textum *Cum in distribuendis*, nihilque meminerint de Epist. 22. Pontificis Innocentii III. non tamen omittunt aliquid afferre, quod propositam sententiam firmare valeat; nimirum, juxta generalis praecepta, non licere Inferiori manus apponere iis, quae fuera Superioris manibus subjecta. Adduut praeterea, si quo die Episcopus Sacrificium obtulit ad certum Altare, non permittitur simplex Sacerdos ad illud, eodem die, sine ipsius Episcopi licentia, celebrare, uti noscitur *ex Can. ult. de Consecrat. dist.* 2. multo potiori jure abjudicandam Episcopo facultatem sacram peragendi Ordinationem supra Altare vivum, in quo Romanus Pontifex Ordinis Sacramentum contulit, expressa ab eo non praeobtenta licentia. Scimus inter Auctores reperiri non neminem, qui praefatum Episcopale privilegium non agnoscit, asserens vel illud nunquam

Auctorit. rationes, exemplisque confirmatur allata sententia.

Ad quod Altare celebravit Episcop. nequit eodem die celebrare simplex Sacerdos sine ejus licentia.

obtinuisse, vel contraria consuetudine fuisse sublatum, uti videre est apud Pasqualigum *de Sacrificio novae legis t.* 2. *quaest.* 1236. Verum seposito, quod hi communi adversantur sententiae, et in bene constitutis Dioecesibus, Episcopale privilegium religiose custoditur, ut omni Nos impedimento explicemus, ne latum quidem unguem a proposita comparatione recedentes, dicimus, super Pontificia Altaria intra Patriarchales Urbis Basilicas existentia, non posse quemquam celebrare Missam, nisi id ipsi fuerit a Romano Pontifice per Apostolicum Breve indultum; uti noscitur ex libro *Sacrarum Caeremoniarum* attributo Christophoro Marcello *lib.* 3. *sect.* 1. *cap.* 11. et uti etiam accurate animadvertitur a praedefuncto Sacellano Nostro Dominico Georgio, *in sua Liturgia Romani Pontificis tom.* 2. *dissert.* 1. *cap.* 1. *num.* 4. et per Nos quoque in ea, quam habuimus, allocutione, cum Ara major Liberianae Basilicae fuit consecrata, quae allocutio impressa legitur in *appendice ad tom.* 3. *Bullarii Nostri*, *estque numero* 3. §. 3. Neque id tantum obtinet quoad Altaria Patriarchalium Urbis Basilicarum. Quapropter Nos prae oculis habentes id, quod gessit Sixtus V. Pontifex, cum ad Philippum II. Hispaniarum Regem dono mittens Altaris mensam a se consecratam, super quam, in Sanctorum Album referens S. Didacum, Missae Sacrificium obtulerat, Personas simul designavit, quibus indulgebat, ut ad idem Altare Missam celebrarent; idem plane praestandum duximus tunc quum ad cl. mem. Joannem V. defunctum Lusitaniae Regem misimus Altare a Nobis consecratum in Ecclesia S. Antonii Lusitanae Nationis in Urbe; uti videre est ex Nostris literis ad praefatum Regem datis die decima quinta Januarii 1745. jam typis evulgatis. Quod ipsum denique iterato praestitimus quoad Altare Assisiensis Basilicae, Papale et ipsum declaratum: sancivimus namque in Nostra Constitutione incipiente *Fidelis Dominus*, data sub annum 1754, inserenda *tom.* 4. *Bullarii Nostri*, qui nunc colligitur, et imprimitur, ne cui liceat in ipso sacra peragere mysteria sine expresso Indulto Apostolico, subindeque eadem in Constitutione Personas designavimus, quibus offerendi ad praefatum Altare Sacrificii facultatem indulgebamus. Animadversum namque fuit, pro ea, quae est inter Assisium et Urbem distantia, fieri nullo modo posse, ut qui dignus haberi poterat celebrandi ex religioso quodam affectu ad praedictum Altare, peculiare indultum obtineret.

Similis vigorosque prohibitio celebrandi super Altaribus Pontific. trium Basilicarum Urbis.

Alia quaedam Altaria extra Urbem simili privilegio donata.

§. 10. Constituto autem, datoque, ut qui etiam *honoris causa* a Romano Pontifice recepit inferiorem Ordinem, puta, Diaconatum, non possit ab Inferiore ad Presbyteratus Ordinem promoveri, sed a Romano Pontifice, vel alio; de illius tamen licentia, sit promovendus: investigandum expendendumque superest, num idem affirmari debeat de eo, qui ordinatus Presbyter a Pontifice, consecrandus est in Episcopum nimirum, an consecratio in Episcopum sit a Pontifice, vel alio per ipsum delegato peragenda, quod Inferiori id agere non liceat. Hic autem Nobis videris vehementer causa nostra commoveri, quasi ingressi simus immensum pelagus Scholasticarum quaestionum, an scilicet Episcopatus sit Ordo a Presbyteratu distinctus, num *adaequate*, vel potius *inadaequate* distinctus, num Character in Episcopali Consecratione impressus alius sit a Charactere impresso in susceptione Presbyteratus, vel potius sit ejusdem extensio, eoque vehementius causa Nostra commoveri videris, perpendens animo, investigandum Nobis fore historicum factum, quod conferre plurimum poterit ad praefatas involutas Quaestiones Scholasticas elucidandas; estque illud; an fuerit unquam ad Summum Pontificatum, vel ad Episcopatum canonice promotus, qui Presbyter non esset, sed simplex Diaconus, antea ipsi non collato Presbyteratu, sed tantummodo eidem ministrata Episcopali Consecratione, ex ea persuasione, quod insit videlicet Episcopali Consecrationi *eminenter*, ut ajunt, collationem Ordinis Presbyteralis: de qua quidem celebri controversia, Æneas Parisiensis Episcopus in suo libro *adversus objectiones Graecorum pag.* 210. apud Lucam de Achery *tom.* 7. *Spicilegii pag.* 148. primus ad refellendam Graecorum objectionem, de qua inferius redibit sermo, in partem affirmantem concessit, cui quoque adhaesere Pater Mabill. *in suis commentariis ad Ordinem Roman. tom.* 2. *Musei Italici pag.* 119. Martene *de Antiquis Ecclesiae ritibus lib.* 1. *cap.* 8. *art.* 3. *num.* 10. Pagi *Breviario Romanorum Pontificum*, *in Vitam S. Sabiniani Pontificis*, Sandini *in notis ad Vitam S. Leonis Magni*. Negantem vero viriliter tuentur Merinus *de Sacris Ordinationibus part.* 3. *exercit.* 11. *cap.* 2. ubi haec scribit: *Nullum extat exemplum Epi-*

Status repetitur praesentis quaestion.

Schol. quaestion de Ordine et Charactere Ep.

Historica quaestio, an unquam Diaconus, non suscepto prius Presb. fuerit consecratus Episc. ac discrepantes Auctorum sentent.

scopatus non Presbytero collati. Idipsum asseritur a Juenin *de Sacramentis dissert.* 8. *de Sacramento Ordinis in communi, quaest.* 8. *cap.* 4. cujus haec sunt verba: *Nulli unquam collatus fuit Episcopatus Ordo, nisi qui Presbyterali jam insignitus esset.* Haecque ipsa sententia solide confirmatur ab erudito Sacerdote Catalano, vel nunc in humanis agente, *in suis elegantibus commentariis ad Pontificale Romanum tit.* 13. *de Consecratione Electi in Episcopum* §. 7. *num.* 3. At Nos ea persuasione ducimur, posse quaestionem enodare, atque dirimere, intactis omnino relictis Scholasticis controversiis; ipsa etiam declinata provincia inquirendi in factum historicum, de quo siquid deberemus attingere, assereremus, haud ita certum esse; quemadmodum non nemo sibi blanditur, Diaconos electos in Pontifices, vel Episcopos, non recepisse Presbyteralem ordinem, antequam consecrarentur Episcopi, sed a Diaconatu ad Pontificatum, vel Episcopatum, per solam Episcopalem Consecrationem conscendisse.

Rationes pro sententia negante.

§. 11. Etenim (liceat hic leviter attingere, nec plane inopportuna digressione nonnihil immorari) etsi commemorentur plures, qui simplices Diaconi, primis octo Ecclesiae seculis, fuerunt in Summos Pontifices electi, atque iisdem seculis multos etiam adinvenire sit Diaconos, qui Episcopi evasere, uti noscitur ex *Diurno Romanorum Pontificum* edito ab Holstenio, quod opus censetur seculi septimi; quod factum est ob gerendorum negotiorum participationem, quam sibi Diaconi, ac praesertim Archidiaconi, in Pontificatus vel Episcopatus administratione sumebant, quemadmodum perbelle advertit Papebrochius *in Conatu in Vitam S. Leonis*, pergitque Garnerius *in suis notis ad citatum Diurnum Romanorum Pontificum cap.* 3. *titul.* 3. neque in Vitis Diaconorum, qui Pontifices facti sunt, mentio occurrat de collato ipsis Presbyterali Ordine ante Consecrationem Episcop. ex hoc tamen antecedenti nunquam inferri tuto poterit, non fuisse iisdem ante Consecrationem Episcopalem collatum Ordinem Presbyteratus, imo vero locum habet praesumptio, commemoratis priori veluti extremo, Diaconatu nimirum, nec non posteriori, scilicet Episcopatu, non fuisse neglecta intermedia, ac proinde ipsam Presbyteratus collationem.

§. 12. Advertunt quidem accurati, eruditique oppositae sententiae propugnatores, cum Photius caetera inter objecta in Ecclesiam Latinam proposita, hoc quoque inseruisset, Episcopos assumi ex Diaconis, non collato ipsis antea Presbyteratu; post Photii objectionem, in electionibus Diaconorum in Pontifices, conspici perspicue expresseque annotatum, fuisse ipsis, ante Papalem Consecrationem, collatum Ordinem Presbyteratus. At ne id quidem satis, ut tuta fiat assumptio; rationi namque verosimilius potest, Photium tot inter falsas criminationes adversus Latinam Ecclesiam excogitatas, eam quoque proposuisse, Diaconos nimirum inungi Episcopos, non collato ipsis antea Presbyterali Ordine; criminationis causa nimirum exinde per ipsum derivata, quod videret, in actis electionis Diaconorum ad Summum Pontificatum, vel ad Episcopatum, nullam fieri mentionem de collato Presbyteratu; ideoque ad ipsam quoque incursationis speciem removendam, existimatum fuisse peropportunum in historica narratione Electionis Pontificum et Episcoporum, qui antea Diaconi erant, meminisse Sacerdotalis Ordinis iisdem collati: quae quidem animadversiones ut minimum probabiles multum detrahunt jactatae certitudini, Diaconos quondam consuevisse in Pontifices, Episcoposve, Ordine Presbyterali non suscepto, consecrari.

Affirmantium, objectio, congruaque ejusdem solutio.

§. 13. Sacro Tridentino Concilio *Sess.* 22. *cap.* 2. *de Reform.* cavetur, ne eligi quisquam possit Episcopus, qui sex antea mensibus non fuerit sacro Ordine initiatus; *Quicumque posthac ad Ecclesias Cathedrales erit assumendus, is non solum natalibus, aetate, moribus, vita, ac aliis, quae a sacris Canonibus requiruntur, plene sit praeditus, verum etiam in sacro Ordine antea saltem sex mensium spatio, constitutus.* Cumque ulterius non progrediatur Concilium, nec edicat, electum hujusmodi, antequam Consecrationem recipiat Episcopalem, ordinandum Diaconum et Presbyterum; quis umquam auserit asserere, ex Tridentini sanctione, Subdiaconum fieri posse Episcopum, aut umquam Subdiaconos consecratos fuisse Episcopos, Diaconatu, ac Ordine Presbyterali non suscepto? Imo vero quisque consentiet, satis fuisse Concilio innuere, quo gradu esse deberet assumendus in Episcopum, nec censuisse, exprimendos tunc caeteros sacros Ordines, quibus erat ante Episcopalem consecrationem initiandus.

Data responsio confirm. proposito sollemnae sanctionis exemplo.

§. 14. Ad haec, cum post plures annos a

Confirm. opportunissima aliâ similitudine argum.

Tridentino Concilio obtinuerit stylus inserendi in Bulla data ad Subdiaconum Electum in Episcopum, sequentia verba, antea praetermissa: *Tecum, ut Ecclesiae N. praefici, illique praeesse, ipsamque in spiritualibus, et temporalibus regere, et gubernare, ac munus Consecrationis praedictum, postquam tamen ad Sacros Diaconatus, et Presbyteratus Ordines te promoveri feceris etc.* uti videre est apud Rigantium *ad regul. 24. Cancellariae tom. 2. §. 1. num. 17.* Quis umquam in Bulla perlegens praedicta verba antea non adhibita, tam fidenti animo erit, ut asserat, intermedio tempore, inter Concilium Tridentinum, invectamque praxim inserendi in Bulla praememoratam formulam, Subdiaconos consecrari consuevisse Episcopos, non praesuscepto Diaconatu et Presbyteratu? Fatebitur quisque, placuisse ex accuratiori quodam studio id in Bulla exprimere, quod antea non exprimebatur quidem, sed pro indubio certoque habebatur.

Fundam. quibus, praetermissis indicatis controversiis, praesens quaestio diriminur.

§. 15. Verum, rem Nostram repetentes, retinentesque, quod mox supra sumus polliciti, velle Nos propositum quaesitum dirimere, intactis penitus relictis Quaestionibus Scholasticis satis involutis, praetermissoque accurato examine praefati historici facti, dicemus, sublatis Electionibus olim celebrari solitis a Canonicis vacantis Ecclesiae, ob gravia inde profluentia incommoda, restitutaque veteri disciplina providendi Episcopatibus per Apostolicam Sedem; salvis tamen Concordatis initis cum aliquibus Nationibus, in quibus, retenta Electionibus, earum confirmatio reservatur Romano Pontifici; in eumdem quoque recidit jus consecrandi Episcopos, vel constituendi delegatos ad Consecrationem peragendam; etsi superioribus saeculis Suffraganeorum consecratio esset Metropolitae reservata, nec manus in ea apponeret Summus Pontifex, praeterquam si quandoque Metropolita injuste Suffraganeum consecrare abnueret, veluti noscitur ex *Rhemensi historia* Frodoardi, atque etiam ex Annalibus Cardinalis Baronii *ad annum Christi* 885. ubi cum Pontificem Stephanum VI. appellasset electus ad Episcopatum Lingonensem, retulissetque, Lugdunensem Archiepiscopum Metropolitam suum detrectare ipsi consecrationis munus impertiri, praemissis iteratis monitionibus, ut imploratam Consecrationem perageret, ipsoque Archiepiscopo in sua contumacia obfirmato, Pontifex, usus compe-

Quidquid vetustior. temporib. obtinuer. nunc Episc. consecr. est Papae reservata.

tenti sibi in universam Ecclesiam auctoritate, in Episcopum eumdem consecravit. Vigens nunc temporis disciplina describitur a Gonzalez *in Cap. Nec Episcopus, num. 6. de tempor. Ordinat.*, per haec verba. *Hodie consecratio Episcoporum, non ex Metropolitani jussu, sed Pontificis mandato fit; cum enim Romanus Pontifex sibi reservaverit Cathedralium Ecclesiarum collationem, similiter ab ejus libito pendere voluit Episcoporum consecrationem;* quod ipsum in Pontificali Romano quoque accurate describitur, *tit. de consecrat. electi in Episcopum*, haecque sunt verba: *Nemo consecrari debet, nisi prius constet Consecratori de commissione consecrandi, sive per literas Apostolicas, si sit extra Curiam, sive per commissionem vivae vocis oraculo a Summo Pontifice consecratori factam, si consecrator ipse sit Cardinalis:* pergitque Schmier *tom. 1. Jur. lib. 1. tract. 3. cap. 1. num. 569. Moderno jure consecratio Episcoporum, et Archiepiscoporum, Summo Pontifici reservata est; et ab eo specialiter delegandam esse, communiter dicitur.*

Regula in delegandis Suffrag. et Metrop. consecr. praescript. a Bened. XIII.

§. 16. Munificus Nobis Pontifex Benedictus XIII. curavit pro viribus intactum servare jus Pontificium, salvo, vel certe quominus fieri potuit, imminuto veteri jure Metropolitico expresso in *Cap. Si Archiepiscopus, et in Cap. Nec Episcopus, de temporib. Ordinationum:* quoad consecrationem Suffraganeorum. Itaque cum animadvertisset, consuetam Bullam, qua absentibus Episcopis fit facultas suscipiendi consecrationem, conceptis hisce verbis expressam esse: *Cuicumque, quem malueris, Catholico Antistiti, gratiam, et communionem Sedis Apostolicae habenti:* jussit Mandatum *de consecrando*, quod Suffraganeo Episcopo concederetur, imposterum dirigi ad ejus Metropolitanum, tributa simul ipsi facultate, si aliquo detineretur impedimento subdelegandi alium sibi benevisum Episcopum: casu autem sese afferente consecrandi Metropolitam, constituit, ut Mandatum *de consecrando* antiquiori Episcopo Suffraganeo inscriberetur, superaddita facultate, aliquo superaccedente impedimento, eum, quem maluisset Episcopum, substituendi. Verum tot tantaeque excitatae expostulationes, et querelae, non solum propter incommoda, sed et ob sumptus necessario subeundos, si Suffraganeo abeundus fuisset suus Metropolita, ut consecraretur, vel Metropolitae Suffraganeus per ipsum consecran-

dos, ut quum Nos nullis licet Nostris suffragantibus meritis, ad Summum Pontificatum fuimus evecti, restitutam invenerimus veterem formulam, juxta quam, uti praedictum est, Mandatum *de consecrando* ad eum dirigitur Episcopum, quem sibi consecrandus elegit. Nec Nobis aliud quidquam datum, quam aliquid praescribere circa Episcoporum consecrationes, quae in Urbe peraguntur; statuimus namque, Consecrandum, cui facultas fit eligendi Consecratoris, seligere debere aut unum ex Cardinalibus Episcopali Charactere insignitum, aut aliquem ex quatuor Patriarchis plerumque in Urbe residentibus, scilicet vel Constantinopolitanum, vel Alexandrinum, vel Antiochenum, aut Hierosolymitanum; eo tantum excepto casu, quo nemo ex praefatis, quod perdifficile est, oblatum sibi consecrationis peragendae munus acceptum haberet; in hac quippe casus hypothesi, facta est Episcopo Consecrando facultas adeundi alium quemcumque Archiepiscopum, Episcopumve, qui el consecrationem impenderet. Neque in his edendis sanctionibus excidit Nobis Metropolitarum memoria; cum constituerimus, ne, si in Urbe praesentes sint Metropolita, ejusque Suffraganeus, consecratio Suffraganei cuiquam, praeter quam suo Metropolitae, delegetur.

Nova Methodus a Pontifice praefinita consecrationibus Episcoporum in Urbe peragendis

Ex praemissis concluditur, indiscriminatim Episcoporum consecrationes ad Papam spectare, ideoque superfluum, praenotatas quaestiones aggredi

§. 17. Evincit historica haec narratio, quandoquidem Episcopi, sive a Summo Pontifice, sive a proprio Episcopo in Presbyterum ordinati, Consecratio est Summo Pontifici reservata, nunc temporis jus esse Pontificibus praecipuum, consecrationem Episcopalem peragere, vel aliis eam peragendam delegare; ideoque omnino extraneam fieri quaestionem, num, sicuti ordinatus Diaconus a Pontifice, ab uno tantummodo Pontifice, vel ab alio ex ejusdem Mandato potest ad Presbyteratum promoveri, idem pronunciandum sit de Sacerdote per Pontificem ordinato, qui inaugurandus est Episcopus, nimirum hujus quoque consecrationem a Papa tantummodo, sive ab alio per ipsum delegato, esse perficiendam. Extraneae itidem fiunt quaestiones scholasticae de Episcopis, sit ne ille Ordo distinctus a Presbyt. an impressus per ipsum character alius sit a charactere impresso in susceptione Presbyteratus, vel sit ejusdem ampliatio, extensioque; eodemque loco habenda est quaestio historica num Diaconi fuerint umquam ad Summum Pontificatum, vel Episcopatum assumpti, non praesuscepto Presbyterali Ordine: positiva quippe lex viget, reservans Pontifici Maximo Episcoporum consecrationes, sive Episcopatus Ordo distinctus sit a Presbyteratu, sive non; et impressus in eo suscipiendo character alius sit, vel potius ampliatio characteris per Presbyteratum impressi; fuerintve alias, vel non fuerint inaugurati Pontifices, seu Episcopi, Diaconi non antea Sacerdotes ordinati, ob eam rationem, quod in Episcopatu *eminenter* contineatur Presbyteratus. Hujusmodi enim quaestiones nullum praesture possunt impedimentum juri consecrandi Episcopos, ad Pontificem, uti praedictum est, devolutum, iisdemque locus tantummodo erit quoad peractas consecrationes: quum nemo prohibeat disceptare, num Episcopatus sit Ordo a Presbyteratu distinctus, an character in Episcopali consecratione impressus differat, vel potius sit ampliatio quaedam characteris in collatione Presbyteralis Ordinis impressi, itidemque an vetustioribus temporibus a Diaconatu factus sit transitus ad Episcopatum, Ordine Presbyterali non antea suscepto.

Accomodatissimo exemplo res illustratur.

§. 18. Res Nobis videtur satis perspicua: at quoties ad eamdem vel magis illustrandam exemplo aliquo opus esset, illud minime desideraretur. Fuit alias instituta quaestio, an qui a Pontifice Ordinem suscepisset, exemptus propterea muneret a jurisdictione proprii Episcopi: et Pontifex Innocentius III. in sua Decretali *Per tuas, de majoritate, et obedientia*, negativum edidit responsum: *Ad quod breviter respondemus, quod, etsi decens sit, ut illis, quantum convenit, a te inter alios tibi subditos deferatur, quos benignitas Apostolica collatione ipsius Ordinis honoravit, per eam tamen ab obedientia, quam alias tibi debent, minime absolvuntur*. Hac sublata quaestione, alia in medium prolata est; nimirum, an praeservata ab Innocentio III. obedientia eousque pertingeret, ut si Ordinatus a Pontifice esset a collato sibi Ordine suspendendus vel deponendus, praestari id posset ab Episcopo, vel potius esset Pontifici reservatum. Glossa, Innocentius, aliique apud Joannem Andream *in suis Commentariis in Cap. per tuas, num. 5. de majoritate, et obedientia*, docent praestari id non posse ab Episcopo: Oppositae sententiae adhaereut Abbas *num.* 2. Felinus *col.* 1. Layman *ad praecitatum Capitulum*. Hallier autem *part.* 2. *sect.* 5. *cap.* 3. *art.* 9. §. 1. *num.* 6. mediam quamdam sequitur viam: censet nimirum, debere

Episcopum conficere processum, et ad Pontificem transmittere, ut ipse in eum, quem ordinavit, sententiam proferat; id ita exposcente obsequio Summo Pontifici exhibendo. Hoc posito, si, ob praenotatam opinionum varietatem de Ordinato a Pontifice in Diaconum, vel Presbyterum, quoties res est de eo suspendendo, vel deponendo ab Ordine suscepto, exposceret quisquam, quomodo transigendum sit negotium, quoties consecratus a Pontifice Episcopus, suspendi, deponive promereretur, nulla interposita mora quisque responderet, unius Pontificis esse suspensionis, vel depositionis poenam irrogare; cum sacris Canonibus, sacroque Concilio Tridentino cautum sit *cap.* 8. *Sess.* 13. *de Reform.* ut Episcoporum causae, in quibus pro criminis objecti qualitate, comparere debeant, coram Pontifice Maximo referantur, et terminentur, sive fuerint Episcopi ab ipso consecrati, sive ab alio quocumque per ipsum ad id delegato. Idipsum igitur, et in hac facti specie statuendum est, jus esse praecipuum Romani Pontificis peragere per se, vel aliis peragendam delegare Consecrationem Episcopi sive a Pontifice, sive ab Ordinario suo in Presbyterum ordinati; urgente quoad utramque facti speciem eadem ratione, intermediae legis peculiaris, perspicuis verbis conceptae, omnemque submoventis controversiam.

De Justinopolit. Episcopi consecrat. acturus Pontifex, declarat.

§. 19. Cum itaque, uti praedictum est, reservata sit Pontifici consecratio, ab ipsomet, vel ab alio ex ejusdem mandato, peragenda, videris ipse ex Nobis modeste sciscitari, de tua Consecratione quid Nobis sit in animo. Cui quidem interrogationi respondemus, propositum Nobis esse, eamdem per Nos ipsos peragere, sequendo exemplum factae tibi collationis Diaconatus et Presbyteratus a Munifico Nobis Pontifice Benedicto XIII., necnon in publicum testimonium amoris, quo te, virtutemque tuam complectimur, gratamque memoriam ejus, qua Nos prosequebatur praedefunctus Patruus tuus Urbevetanus Episcopus, benevolentiae. Verum quia, qua saepe laboramus, podagra efficere Nos potest minus idoneos satis prolixae functioni per Nos obeundae, si id umquam, (quod Deus avertat,) contingeret, praesentes saltem adesse volumus functioni per alium ex speciali delegatione Nostra absolvendae.

Locus, dies et hora peragendae functionis.

§. 5. Peragendae functionis dies erit 28. mensis labentis, dicata celebritati SS. Simonis et Judae, ita etiam statuente Pontificali Romano: *Statuta die consecrationis, quae debet esse Dominica, vel Natalitium Apostolorum, vel etiam festiva, si Summus Pontifex hoc specialiter indulserit.* Locus, atque hora indicabuntur tibi a Praesule Regii primo Nobis Caeremoniarum Magistro. Peracta autem Consecratione, siquae se obtulerit occasio alias ad te conscribendi literas, te non titulo *Dilecte Fili*, veluti nunc, sed *Venerabilis Frater*, compellabimus, qui quidem titulus adeo inhaerens est Characteri in Consecratione impresso, ut ne eo quidem careant Episcopi, qui Episcopalem Characterem illicite, malo eorum fato, dummodo valide receperint. Hac de re actum fuisse comperimus in particulari Congregatione de Propaganda Fide, habita 8. Novembr. 1631. in qua quaesitum fuit, quo honoris titulo Pontifex appellare posset Patriarchas, Archiepisc. Episcoposque Schismaticos: cumque celebris Pater Waddingus adeo Bullarum, Breviumque peritus, asseruisset, dummodo valida fuisset eorum Ordinatio, Pontifices rationem habentes impressi per eam Characteris, iisdem semper tribuisse titulum *Venerabilis Fratris*, hoc ita servandum esse, statutum fuit. Ipsique vidimus, in nonnullis Brevibus datis a Summo Pontifice Innocentio XI. ad Joannem Patriarcham Alexandrinum Schismaticum, quibus illum ad sanctam Unionem invitabat, ac in aliis datis ab Innocentio XII. Pontifice ad Archiepiscopum Æthiopiae, quibus ipsum hortabatur, ut audiret Patrem de Salem, ejusque Socios Minores Observantes Reformatos, de unione ipsius, universaeque Nationis suae cum Romana Ecclesia secum acturos, ob praeadductam rationem, titulum *Venerabilis Fratris* iisdem attribui: praeter complura alia exempla videnda in collatione Brevium Pontificis Clementis XI., et nominatim *t.* 1. *pag.* 575. *et tom.* 2. *pag.* 135. Atque huic Epistolae finem imponimus, Apostolicam tibi Benedictionem impertientes.

Titulo Venerab. Fratris, Episcopi quoque Schism. a Pont. decorantur.

Datum Romae apud S. Mariam Majorem die 20. Octobris 1756. Pontificatus nostri anno Decimoseptimo.

Dat. 20. Oct. 1756. Pont. 17.

CONFIRMATUR

Motus proprius S. Pii V., et Constitutio Urbani VIII., contra tondentes monetas aureas

et argenteas: necnon Bannimenta et Decreta adversus falsificantes, alternantes, ac expendentes Cedulas Montis Pietatis, et Mensae Nummariae Sancti Spiritus: et poenae in illis inflictae ad omnes Ecclesiasticas personas extenduntur.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

SERVUS SERVORUM DEI.

Prooem. Poenales quandoque leges ampliandae, quadet publicam bonum.

Ad curam Nostram pertinere dignoscimus, pro ea vigilantia, quam rectae Justitiae in Civitatibus et locis temporali Dominio Nostro subjectis administrandae praestara debemus, omni studio satagere, ut meritis justisque poenis ea praesertim delicta coerceant, quae humanae Societatis leges perturbant, et publicae utilitatis rationibus magnopere officiunt, eumque in finem non modo veteres Praedecessorum Nostrorum Constitutiones confirmare, atque in usum et memoriam hominum revocare, verum etiam easdem extendere, et ad casus in ipsis non satis expressos ampliare non recusamus, prout labentium temporum et occurrentium causarum necessitates exposcere videntur, Nosque ad providum Reipublicae regimen expedire in Domino judicamus.

Poenas, in tondentes monetas aureas inflictas, ad tondentes argenteas extendit Pius V.

§. 2. Sane felicis record. Praedecessor Noster Sanctus Pius Papa V. per suam Schedulam Motus proprii datam Romae apud S. Petrum octavo Kal. Novembris Pontificatus sui anno V. cujus initium est: *Cum nil magis:* attendens, quod licet monetarum aurearum tonsoribus ultimi supplicii poena de jure inflicta esset, argenteas tamen monetas tondentibus satis minor poena imposita erat; animoque reputans, pro publici commercii subsistentia nimis necessarium esse eodem juris rigore in utroque delicti hujusmodi genere adversus delinquentes procedere: statuit atque decrevit, eos, qui argenteas tonderent monetas, ultimi supplicii, et ea, qua aurearum tonsores catenus puniti fuerant, et de jure puniri debebant, poena puniendos esse; volens hujusmodi Sanctionem ab omnibus Judicibus tam in Urbe, quam alibi in toto Statu Ecclesiastico, remotis impedimentis, quae ipsis a temporalibus Terrarum, Locorum, et Civitatum Dominis objici forsan potuissent, debitae executioni mandari.

Urban. VIII. Piamas Sanctionem obnoxios voluit Eccl. tam Saeculares quam Regulares intra Ital. et insulas adjacent.

§. 3. Postmodum vero recol. mem. Praedecessor pariter Noster Urbanus Papa VIII. per suam perpetuo valituram Constitutionem incipientem: *In suprema*, datam apud S. Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae 1627. Idibus Novembris, Pontificatus sui anno IV, ejusmodi statutum, decretum, et voluntatem praefati Sancti Pii Praedecessoris approbavit, confirmavit, et innovavit; ac ad omnes et singulas personas Ecclesiasticas, etiam quomodolibet exemptas, tam saeculares, quam cujusvis Ordinis, Congregationis, Societatis, et Instituti, etiam de necessitate exprimendi, necnon Militiarum quarumcumque, etiam Hospitalis Sancti Joannis Hierosolymitani, Regulares, non solum in Statu Ecclesiastico tunc sibi et Sedi Apostolicae mediate vel immediate subjecto, sed etiam in omnibus et singulis Provinciis, Regnis, Civitatibus, Terris, et Locis, in Italia dumtaxat, existentes, quae aureas et argenteas monetas tondere, vel alias, ut ibi latius exponitur, circa eas delinquere praesumpsissent, extendit et ampliavit; volens ut Ecclesiastici hujusmodi, culpabiles in praemissis reperti, praevia degradatione, Curiae saeculari puniendi traderentur.

Quos degradandos et brachio saeculari tradendos decrevit.

§. 4. Cum autem hujusmodi delicta, perversis hominum cupiditatibus suadentibus, interdum pullulare non desinant, ac praeterea nonnulli perditionis filii saepe reperti fuerint, qui majore commercii publici, et privatorum, seu etiam Communitatum, et Universitatum, ac Locorum Piarum, ipsiusque forsan Camerae Apostolicae detrimento, Syngraphas, seu Cedulas tam Montis Pietatis et Depositorum hujus Nostrae Almae Urbis, quam Mensae Nummariae Sancti Spiritus, aut falsas confIcere, aut genuinas corrumpere et alterare, alii autem, qui eas vel falsas, vel corruptas et alteratas, sive in Urbe, sive in aliis Civitatibus et Locis Ditionis Ecclesiasticae, ubi nimirum hujusmodi Syngraphae liberum obtinent cursum, at non secus ac auri et argenti signati monetae, expenduntur, expendere praesumpserint; et licet adversus hujusmodi delinquentes, cujuscumque status, ordinis, et conditionis existant, condignae poenae, etiam ultimi supplicii, in generalibus Bannimentis, tum per Congregationem Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium super Consultationibus Negotiorum universi Status Ecclesiastici, quam per pro tempore existentes prae-

Poena ultimi supplicii saepius quoque decreta in falsantes, seu corrumpentes Cedulas Montis Pietatis, vel Banci S. Spiritus easque scienter expendentes.

dictae Almae Urbis Gubernatores ejusdem S. R. E. Vice Camerarios, ac etiam Camerae Apostolicae Thesaurarios, Nostra et Romanorum Pontificum Praedecessorum Nostrorum auctoritate, editis et promulgatis, aliisque Pontificiis legibus et Constitutionibus, inflictae, latae, et decretae comperiantur; Cum tamen in occurrentibus causarum judiciis dubitari contigerit de omnimoda et plenaria hujusmodi poenalium sanctionum extensione ad personas Ecclesiasticas hujusmodi delictorum reas compertas, nec sine speciali definitione Nostra hujusmodi dubia submoveri posse visum fuerit.

Suborta quaestio, an sanctionibus hisce poenalibus omnimode afficerentur Eccles.

§. 5. Idcirco Nos praefatas S. Pii V. et Urbani VIII. Praedecessorum leges atque Constitutiones contra tondentes monetas aureas et argenteas, seu alias circa eas delinquentes, nec non praemissa Bannimenta, aliaque statuta et decreta adversus falsificantes, et alterantes dictorum Montis, at Mensae Nummariae Syngraphas, seu Cedulas, easdemque falsas, seu alteratas scienter expendentes, quarum et quorum tenores praesentibus literis pro insertis haberi volumus et decernimus, in omnibus et per omnia approbamus, confirmamus, et innovamus: Ac praeterea earumdem praesentium tenore, necnon Motu proprio, et certa scientia, ac de Apostolicae potestatis Nostrae plenitudine, praedictam Urbani VIII. Constitutionem, quae incipit: *In suprema*, cum omnibus decretis et clausulis in ea contentis, ad omnes et singulas personas Ecclesiasticas, etiam quomodolibet exemptas, tam seculares, quam cujusvis Ordinis, Congregationis, Societatis, et Instituti, etiam de necessitate exprimendi, necnon Militiarum quarumcumque, etiam Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani, Regulares, praedictas Cedulas falsificantes, seu aliter circa eas, et cum iis, ut infra, delinquentes, expresse extendimus et ampliamus; Itaut quicumque, etiam Ecclesiastici hujusmodi, praedictorum Montis Pietatis hujus Almae Urbis, et Mensae Nummariae Sancti Spiritus, Cedulas falsificasse, nimirum falsas ad verarum imitationem et similitudinem confecisse, seu veras in substantialibus corrupisse, et quoad valorem in quacumque summa alterasse, quique in hujusmodi falsificatione, seu corruptione et alteratione, quolibet modo complices fuisse, nimirum aliqua ratione ea in re dolose operam praestitisse, etiamsi falsificatio, corruptio, alteratio hujusmodi extra Ditionem Ecclesiasticam patrata fuerit, quique demum hujusmodi Cedulas, seu falsas, seu, ut supra, corruptas et alteratas, tam in predicta Urbe, quam in Bononien., Ferrarien., Beneventana, aliisque Civitatibus, Terris, Oppidis, et Locis Italiae, Nobis et Sedi Apostolicae praedictae mediate vel immediate subjectis, scienter expendisse comperti fuerint, iisdem poenis, etiam ultimi supplicii, quibus tondentes monetas aureas et argenteas, seu aliter circa eas delinquentes, juxta praemissas S. Pii V. et Urbani VIII. Praedecessorum leges et Constitutiones subjecti sunt, pariformiter puniantur, et cum effectu subjiciantur; et, si Ecclesiastici fuerint, etiam exempti et privilegiati, ut supra, praevia degradatione, Curiae Saecolari puniendi tradantur.

Tolliturrubjiciendo quos Eccl. Cedulas hujusmodi corrumpentes, vel dolose expendentes, omnibus poenis in Urbani Constit. statutis.

§. 6. Atque ita, et non aliter, in quibusvis ejusdem Urbis, et Ditionibus Ecclesiasticae Tribunalibus, ac per quoscumque Judices in hac materia competentes, etiam specifica et individua mentione dignos, contra delinquentes in praemissis, etiam Ecclesiasticos exemptos, et privilegiatos, ut supra, in Judicio confessos, sive legitime convictos, procedi, decerni, judicari, et sententiari omnino mandamus; sublata cuilibet aliter judicandi et interpretandi facultate et auctoritate; ac irritum et inane decernentes, si secus super his a quolibet eorum scienter vel ignoranter judicari contigerit.

Prohibet. aliter judicandi.

§. 7. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis aliis, etiam Apostolicis, et in Generalibus, Provincialibus, aut Synodalibus Conciliis editis Constitutionibus et Ordinationibus, Privilegiis quoque Indultis, et Literis Apostolicis, praefatis Ordinibus, Congregationibus, Societatibus, et Institutis, etiam de necessitate exprimendis, nec non Militiis quibuscumque, etiam Hospitali Sancti Joannis Hierosolymitani, et aliis Religiosis ac piis locis, alias concessis, ac saepius confirmatis et innovatis; ac eorumdem, et quarumvis, etiam Urbis praefatae, nec non Bononien. Ferrarien. Beneventanae, aliarumque Ditionis praedictae Civitatum, Terrarum, Oppidorum, Castrorum, et Locorum, ac omnium et quorumcumque Tribunalium in ipsis consistentium, etiam confirmatione Apostolica, seu quavis alia firmitate roboratis, statutis, resolutionibus, usibus, stylis, et consuetudinibus etiam immemorabilibus: Quibus omnibus et singulis, eorum om-

Amplissima derog. contrari.

nium tenores pro expressis, ac de verbo ad verbum praesentibus insertis, necnon praescriptas in ipsis derogationum formas pro plene observatis habentes, ad praemissorum effectum dumtaxat, illis alias in suo robore permansuris, motu, scientia, et potestatis plenitudine praefatis, specialiter et expresse derogamus, ac sufficienter derogatum fore decernimus; caeterisque contrariis quibuscumque.

Sumpt. fides. §. 8. Volumus autem, quod praesentes in Valvis Ecclesiae Lateranen. Basilicae Principis Apostolorum de Urbe, ac in aliis consuetis ejusdem Urbis locis, publicentur et affigantur; et postquam sic affixae et publicatae fuerint, omnes et singulos perinde arctent et afficiant, ac si unicuique nominatim et personaliter intimatae fuissent.

Sanctio poenalis. §. 9. Nulli ergo omnino Hominum liceat hanc paginam Nostrae approbationis, confirmationis, et innovationis, extensionis, ampliationis, mandati, decreti, derogationis, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri et Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

Dat. 31. Oct. 1756. Pont. 17. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae MDCCLVI. pridie Kalendas Novembris, Pontificatus Nostri anno XVII.

J. Card. Pro Datar.

D. Card. Passioneus.

VISA DE CURIA

J. C. Boschi.

L. Eugenius.

Loco † Plombi.

LXVI. PRÆSCRIBITUR RATIO

Construendi Processus tum super statu Ecclesiarum in partibus infidelium existentium, et Populum fidelem habentium, quarum provisiones in Congregatione de Propaganda Fide proponuntur; tum super meritis praeficiendorum iisdem Ecclesiis.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Procem. Provid. Pontif. circa eos, quos Gratissimum Apostolicae procurationis ministerium, quod a supremo Pastorum Principe Jesu Christo per ineffabilem divinae bonitatis suae abundantiam imbecillitati Nostrae impositum est, et praeclara Apostolicae providentiae ratio a fel. record. Romanis Pontificibus Praedecessoribus Nostris inita, servata, ac tradita, jure ac merito a Nobis quoque exigunt, ut illa, quae ipsi Romani Pontifices Praedecessores quomodolibet, ac praesertim pro forma ac dispositione promovendorum ad pastorale Ecclesiarum in infidelium partibus existentium, populumque fidelem habentium regimen statuerunt, sive nova confirmatione, quo firmius subsistant, et serventur exactius, sive pro rerum vicissitudine novis praescriptionibus, et additamentis indigeant, de novo deinceps approbare, et Apostolicae auctoritatis praesidio, quatenus opus sit, munire; aliisque Pontificiae benignitatis documentis, et statutis ampliare, et augere satagamus, et adnitamur. a Praedec. concilia sunt, pro iis, qui ad pastorale munus sunt promovendi.

Constit. haec de re edita a Greg. XIV. atque etiam instruction. ab Urb. VIII. et Clemente XI pro conficiendis in Promovendos processus evulgatae. §. 1. Sane post provida, ac salutaria decreta Concilii Tridentini super iis, qui ad Cathedrales Ecclesias promoveri deberent, felic. record. Gregorius PP. XIV. Praedecessor Noster, qui dum in minoribus esset, eidem Tridentino Concilio interfuerat, statim Apostolicas suas sub plumbo expeditas Literas dedit. In ipsis certe omnia ad hujusmodi negotium opportuna, ac necessaria continentur. Porro, quo clarius ad praxim eadem ab ipso Gregorio Praedecessore statuta reducerentur, jussu rec. mem. Urbani PP. VIII. itidem Praedecessoris Nostri anno 1627. ex Typographia Camerae Apostolicae prodiit in lucem Instructio particularis circa conficiendos Processus inquisitionis in qualitates eorum, qui promovendi sunt ad regimen Cathedralium, aut aliarum superiorum Ecclesiarum, vel Monasteriorum, ad hoc ut in dictis Processibus conficiendis serventur Sacri Canones, et Concilia Generalia, praesertim Tridentinum, et Constitutio fel. rec. Gregorii PP. XIV. super forma Processuum conficiendorum sub dat. Idibus Maji 1591. Pontificatus sui anno primo. Hanc autem Instructionem alia quoque subsequuta fuit, quae in Congregatione particulari nonnullorum Romanae Curiae Praelatorum deputata a fel. pariter rec. Clemente PP. XI. itidem Praedecessore Nostro, et de Nobis meritissimo, atque in aedibus bon. mem. Josephi ejusdem Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalis Sacripanti tunc temporis Congregationi de Propa-

ganda Fide Praefecti die 9. mensis Octobris anno 1716. habita, maxime vertitur, cum advenienti casu vacationis, ac proinde provisionis earum Ecclesiarum, quae sunt in partibus infidelium, et nihilominus habent populum fidelem, Processus promovendorum ad hujusmodi Ecclesias plerumque difficulter in hac alma Urbe Nostra confici possit.

Pro Eccles. quae sunt in partib. Infid. haud facile, quae in illis instr. decreta sunt, praestari possunt.

§. 2. Verum cum Ecclesiae, quae sunt in partibus infidelium, et populum habent fidelem, proponantur in Congregatione de Propaganda Fide, et consentaneum sit, ut quantocius de iisdem provideatur, ne diutius Pastore careant cum spirituali animarum detrimento; atque etiam cum Processus super statu Ecclesiarum, meritisque eligendorum, juxta laudatam utramque Instructionem, difficulter in Urbe confici possint, et experientia compertum sit, hujusmodi Processus longius protrahi, si alicui Episcopo in illis partibus immoranti committantur; eapropter Nos pro Apostolica omnium Ecclesiarum sollicitudine Nobis injecta a Pastorum Principe Jesu Christo, cujus supremas vices in terris plane immerentes gerimus, primum quidem Apostolica Auctoritate, tenore praesentium, utramque Instructionem tum Urbani, tum Clementis Praedecessorum Nostrorum, quas hisce praesentibus pro insertis haberi volumus, confirmamus, atque in iis, quae infra dicenda sunt, quatenus adversentur, et opus sit, derogamus, et derogatum esse statuimus; deinde vero decernimus, et mandamus, ut ad omnes et singulos Venerabiles Fratres Antistites transmittantur Interrogatoria in hisce Nostris praesentibus Literis inserta. Praeterea praecipimus, ut responsiones ipsi Antistites reddant, easque sua manu subscribant, ac proprio sigillo obsignent. Insuper jubemus hujusmodi responsiones asservari in Archivio ejusdem Congregationis de Propaganda Fide, ut quoties vacatio alicujus Ecclesiae contigerit, loco Processus super illius statu, exhibeantur. Denique volumus, ac statuimus, ut cum novus Episcopus vel Archiepiscopus possessionem Ecclesiae susceperit, ad ipsum mittantur praedicta Interrogatoria, quibus ut supra respondebit; ex quo colligi possit, utrum spatio temporis aliqua mutatio intervenerit.

Eaedem instruct. confirm. et approb. subjiciuntur tam. quae loco processus infra haberi debent, super statu Eccl. in partibus infidel.

Interrogatoria super statu Ecclesiarum Albaniae, Macedoniae, Serviae, Bulgariae, Persidis, et Armeniae.

I. In qua Provincia sit Civitas etc. cujus situs, qualitatis, et magnitudinis sit; quot conficitur domibus, et a quibus Christifidelibus inhabitetur; cujus dominio in temporalibus subjaceat?

II. An in illa Civitate sit Ecclesia Cathedralis, vel Metropolitana; sub qua invocatione; cujus structurae, et qualitatis? aut aliqua reparatione indigeat?

III. Si est Ecclesia Archiepiscopalis, quot Episcopos Suffraganeos habeat, et qui sint? si vero est Episcopalis, cui Archiepiscopo sit Suffraganea?

IV. An in dicta Ecclesia cura animarum exerceatur; per quem; an sit in ea Fons Baptismalis, ac servetur Sacrosancta Eucharistia publice, an vero privatim cum lampade, nec non olea sacra cum decentia?

V. An habeat Sacrarium sufficienter instructum cum sacra suppellectili; caeterisque rebus ad Divinum cultum, et etiam ad Pontificalia exercenda necessariis; et Coemeterium, in quo Catholicorum corpora solummodo sepeliantur.

VI. An sint in ea Corpora, vel aliquae insignes reliquiae Sanctorum; et quomodo asserventur?

VII. An habeat domum pro Archiepiscopi, vel Episcopi habitatione, ubi, et qualem, quantum distet ab Ecclesia; et an reparatione indigeat?

VIII. Qui sit verus valor redditunm mensae Archiepiscopalis, vel Episcopalis; ad quam summam annuatim ascendant, et in quibus consistant?

IX. Quot existant in illa Civitate Ecclesiae Parochiales; et an unaquaeque habeat Fontem Baptismalem; quot item in illa existant Beneficia Ecclesiastica, legata pia, et Confraternitates? Quinam ibi sint Regulares, et an Conventus formatos habeant, aut Hospitia.

X. Quantum sit ampla Dioecesis; quot, et quae loca amplectatur; et quot in singulis locis existant familiae Catholicae?

XI. An, et quantum, Catholicae Religionis exercitium, Sacramentorum administratio, divinique verbi praedicatio a Gubernatoribus infidelibus permittatur?

XII. Quot Sacerdotes seculares indigenae, et exteri sint in Dioecesi; et quot Clerici sint studiorum causa in aliquo Collegio, vel Seminario?

XIII. An sit magister aliquis, qui juventutem in literis, et rudimentis fidei instituat.

Interrogatoria super statu Ecclesiarum Maris Ægei.

I. In qua Provincia sit Civitas etc. cujus situs, qualitatis, et magnitudinis sit; quot conficiatur domibus; et à quibus Christifidelibus inhabitetur; cujus dominio in temporalibus subjaceat?

II. An in illa Civitate sit Ecclesia Cathedralis, vel Metropolitana; sub qua invocatione, cujus structurae, et qualitatis; aut aliqua reparatione indigeat?

III. Si est Ecclesia Archiepiscopalis, quot Episcopos Suffraganeos habeat, et qui sint; si vero est Episcopalis, cui Archiepiscopo sit Suffraganea?

IV. Quot, et quales sint in dicta Ecclesia Dignitates, Canonicatus, et alia Beneficia Ecclesiastica; quis sit numerus omnium Presbyterorum, et Clericorum inibi in Divinis inservientium; quae si Dignitas major post Pontificalem; quales sint redditus Dignitatum, Canonicatuum, et aliorum Beneficiorum; et an adsint praebenda Theologalis, et Poenitentiaria?

V. An in ea cura animarum exerceatur; per quem; an sit in ea Fons Baptismalis?

VI. An habeat Sacrarium sufficienter instructum sacra supellectili, caeterisque rebus ad Divinum cultum, et etiam ad Pontificalia exercenda necessariis, Chorum, Organum, campanile cum Campanis, et Coemeterium?

VII. An sint in ea Corpora, vel aliquae insignes reliquiae Sanctorum; et quomodo asserventur?

VIII. An habeat domum pro Archiepiscopi, vel Episcopi habitatione, ubi, et qualem; quantum distet ab Ecclesia; et an reparatione indigeat?

IX. Qui sit verus valor redditnum mensae Archiepiscopalis, vel Episcopalis; ad quam summam annuatim ascendant; in quibus consistant?

X. Quot existant in illa Civitate Ecclesiae Parochiales; et an unaquaeque habeat Fontem Baptismalem; quot Monasteria virorum, et mulierum; quot Confraternitates, et Hospitalia; et an ibi sit Mons Pietatis?

XI. Quantum sit ampla Dioecesis; quot, et quae loca amplectatur; quot in singulis locis existant familiae Catholicae; an, et quantum, Catholicae Religionis exercitium, Sacramentorum administratio, Divinique verbi praedicatio a Gubernatoribus Infidelibus permittatur?

XII. Quot Sacerdotes seculares indigenae, et exteri, sint in Dioecesi; et quot Clerici sint studiorum causa in aliquo Collegio, vel Seminario?

XIII. An sit magister aliquis, qui juventutem in literis, et rudimentis fidei instituat?

§. 3. Qui ad hujusmodi Ecclesias promovendi sunt, si Romae adfuerint, vel in Italia; Processus super qualitate personae conficiatur: Si verò extra Italiam morentur, ac duo testes in Urbe sint, qui possint de illis ferre testimonium, tunc idem Processus super qualitate personae minime praetermittatur: Quod si praedicti testes non adsint, tunc sufficiens habeatur judicium ejusdem Congregationis, quae illum a Summo Pontifice eligendum consuluit.

Quid in processu super qualitatibus promovendi servandum sit, praescribitur.

Interrogatoria super qualitatibus Promovendi.

I. An cognoscat promovendum, quomodo, a quo tempore citra: an is sit ejusdem promovendi consanguineus, cognatus, affinis, nimirum familiaris, aemulus, vel odiosus?

II. An sciat, in qua Civitate, vel loco, et Dioecesi, promovendus sit natus; et quae sit causa scientiae?

III. An sciat, ipsum esse natum ex legitimo matrimonio, atque honestis, et Catholicis parentibus: et quae sit causa scientiae?

IV. An sciat cujus aetatis sit, praesertim an expleverit annum trigesimum, et quae sit causa scientiae?

V. An sciat, eum esse in sacris ordinibus constitutum; quibus, a quo tempore citra, praesertim an ante sex menses; et quae sit causa scientiae?

VI. An sciat, eum esse in Ecclesiasticis functionibus, et in exercitio ordinum susceptorum diu versatum, in susceptione Sacramentorum frequentem, et devotum; et quae sit causa scientiae?

VII. An sciat, eum semper Catholice vixisse, et in fidei puritate permansisse; et quae sit causa scientiae?

VIII. An sciat, eum praeditum esse inno-

centia vitae, bonisque moribus, et an sit bonae conversationis, et famae; et quae sit causa scientiae?

IX. An sciat, eum esse virum gravem, et prudentem, et usu rerum praestantem; et quae sit causa scientiae?

X. An sciat, eum aliquo gradu in Jure Canonico, vel in sacra Theologia insignitum esse; quibus in locis; quanto tempore; et quo fructu ipsi Theologiae, vel Juri Canonico operam dederit; et an vere ea doctrina polleat, quae in Episcopo requiritur, ad hoc, ut possit alios docere; et quae sit causa scientiae?

XI. An sciat, eum aliquo munere aliquando functum esse, vel circa curam animarum, aut regimen alterius Ecclesiae se exercuisse; quomodo in eis se gesserit, tam quoad doctrinam, quam quoad prudentiam, integritatem, et mores; et quae sit causa scientiae?

XII. An sciat, eum aliquando publicum aliquod scandalum dedisse circa fidem, mores, sive doctrinam; vel aliquo corporis, aut animi vitio, aliove Canonico impedimento teneri, quominus possit ad Ecclesiam Cathedralem promoveri; et quae sit causa scientiae?

XIII. An eum idoneum esse existimet ad bene regendam Ecclesiam Cathedralem; et praesertim eam, ad quam ipse est promovendus; an dignum, qui ad illam promoveatur; et an ipsius promotionem eidem Ecclesiae utilem, et proficuam futuram esse censeat; et quare ita existimet?

Quid in Episc. ab una ad aliam Eccles. transfer.

§. 4. Si quis Episcopus ab una Ecclesia ad aliam transferendus sit, tunc observentur ea omnia, quae num. 1. decernuntur, quoad Processum super statu Ecclesiae; pro altero vero, qui conficiendus erit super qualitate transferendi, ea serventur, quae num. 2. praescribuntur.

Interrogatoria super qualitate Episcopi ad alteram Ecclesiam transferendi.

I. An testis cognoscat Episcopum transferendum; quomodo, et a quo tempore citra; an sit ipsius consanguineus, cognatus, affinis, nimium familiaris, inimicus, aemulus, vel odiosus?

II. An sciat, ipsum consecrationis munus suscepisse; et quae sit causa scientiae?

III. An sciat, per quot annos fuerit Episcopus illius Ecclesiae; et quae sit causa scientiae.

IV. An sciat, eum in sua Ecclesia, et Dioecesi assidue resedisse; et quae sit causa scientiae?

V. An sciat, eum diligenter saepedictam suam Ecclesiam, et Dioecesim visitasse, opportune omnibus necessitatibus occurrisse, et providisse; ejusque decreta, et mandata debitae exequutioni demandari curasse; et quae sit causa scientiae.

VI. An sciat, eum saepe solemniter celebrasse; Ordinationes juxta necessitatum exigentiam habuisse; Confirmationis Sacramentum administrasse; caeteraque Pontificalia exercuisse; et quae sit causa scientiae?

VII. An sciat, eum pietatis, caritatis, et prudentiae in gubernando speciem dedisse, ac verbo, et exemplo profecisse; et quae sit causa scientiae?

VIII. An sciat, eum prudenter ubilibet, et diligenter se gessisse in defendendis, conservandis, et augendis jurisdictionibus spiritualibus, et temporali, juribus, ac bonis omnibus suae Ecclesiae; et quae sit causa scientiae?

IX. An sciat, vere ea Doctrina ipsum ad praesens pollere, quae in Episcopo requiritur, ad hoc, ut possit alios docere; et quae sit causa scientiae?

X. An dignum eum existimet, qui transferatur ad Ecclesiam N.; et an censeat, ejus translationem fore ipsi Ecclesiae N. utilem, et proficuam; et quare ita existimet, et censeat?

Quid demum in Vicariis Apostol. charact. Episc. insignitis?

§. 5. Denique cum pro Vicariis Apostolicis tituin, et charactere Episcopali insignitis nullus Processus conficiatur super stato Ecclesiae; attamen si in Urbe, vel in Italia commorentur, sin autem extra Urbem, et Italiam extiterint, ac duo testes in Urbe reperiantur, qui testimonium ferre possint, tunc fiat Processus super qualitate personae. Processus vero in hac alma Urbe Nostra conficiendi omnino conficiantur coram Nostro, et pro tempore existentis Romani Pontificis Auditore. Quod si etiam testes deficiant, sufficiens habeatur judicium ejusdem Congregationis, quae illum a Summo Pontifice eligendum consulet.

Firmitati praemissorum consulitur

§. 6. Omnia itaque, et singula a Nobis, ut praemittitur, praescripta, Apostolica auctoritate, tenore praesentium, approbamus, et confirmamus; illisque inviolabilis Apostolicae firmitatis robur adjicimus: salva tamen semper auctoritate memoratae Congregationis de Propaganda Fide. Decernentes, praesentes

Literas, et in eis contenta quaecumque, semper firma, valida, et efficacia existere, et fore; suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, et ab illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, inviolabiliter observari debere: sicque, et non aliter in praemissis per quoscumque Judices ordinarios, et delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, et S. R. E. Cardinales, et eorumdem Cardinalium Congregationes, et quosvis alios quacumque praeeminentia, et potestate fungentes, et functuros, judicari, et definiri debere: ac irritum, et inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus praemissis, et quibusvis aliis Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, et quibuscumque Decretis in genere, vel in specie, aut alias in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis, caeterisque contrariis quibuscumque.

Exempl. fides. §. 7. Volumus autem, ut earumdem praesentium Literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu Praefecti, et Secretarii praefatae Congregationis subscriptis, et sigillo ejusdem Congregationis munitis, eadem prorsus fides habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Dat. die 18 Jan. 1757 Pont. 17. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die 18. Januarii MDCCLVII. Pontificatus Nostri anno decimoseptimo.

Cajetanus Amatus.

CONFIRMATUR

Decretum Congregationis Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium universali adversus haereticam pravitatem Inquisitioni Praepositorum, coram Sanctitate Sua habitae, pro tollendis conciliandisque dissidiis et controversiis, inter nonnullos Antistites Indiarum Occidentalium, et Missionarios Societatis Jesu, exortis, super concessione Dispensationum Matrimonialium, juxta facultates ab Apostolica Seda utrisque concedi solitas.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad futuram rei memoriam.

Cath. Regis stud. pro tollendis dissidiis inter Missionarios Soc. Jesu, et Ordin. locorum in Indiis circa dispensationes, quoad impedim. Matrim. facultatis. Cum Venerabilis Frater Noster Joachimus Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalis Portocarrero nuncupatus Episcopus Sabinensis, nomine Carissimi in Christo Filii Nostri Ferdinandi Hispaniarum Regis Catholici, cujus regiis negotiis apud Nos et Apostolicam Sedem agendis praeest, Nobis exposuerit, obortis quibusdam dubiis circa facultates concedendi Dispensationes Matrimoniales, quibus Dilecti Filii Presbyteri Societatis Jesu, Missionarii per Indias Orientales et Occidentales constituti, ex Apostolicae Sedis Indultis gaudere dicuntur, et circa hujusmodi facultatum usum et exercitium; ad removendas dissensiones inter eosdem Presbyteros Missionarios, et Ordinarios locorum, sedandosque conscientiarum et animorum motus, Nostram ejusdemque Apostolicae Sedis definitionem magnopere exoptari; cumque, praeter urgens pastoralis curae et sollicitudinis debitum, quo ad hujus praesertim generis officia impellimur, gratissimum Nobis accidat justis semper et aequis praefati Catholici Regis votis obsecundare; statim propositae materiae discussionem demandavimus Congregationi Venerabilium Fratrum Nostrorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium, in rebus Fidei, aliisque Sancti Officii nuncupati negotiis Generalium Inquisitorum; haud tamen propterea refugientes laborem studiumque singula per Nos ipsos inspiciendi, atque discutiendi. Itaque coacta coram Nobis die 29. Julii elapsi anni 1756. praedictorum Cardinalium Congregatione, auditis etiam prius Consultoribus, tum Sacrae Theologiae Magistris, tum Canonici Juris Peritis, captae editaeque fuerunt sequentes resolutiones, distinctim expressae in infrascripto Decreto, quod ipsi jam tum approbavimus et confirmavimus, cujusque tenor talis est, videlicet:

Liberalissime a Pontifice praestita ad hoc eorum opera, peracta coram se Cong. Car. S. Officii.

Hoc editum ab eo decretum.

DECRETUM.

Occasio obortae controv. recensetur. Cum olim R. P. Ignatius de Padilla, quo tempora Civitati Sancti Dominici in Insula Hispaniola Indiarum Occidentalium praeerat Archiepiscopus, complures excitasset controversias adversus Presbyteros Societatis Jesu, circa Dispensationes Matrimoniales, quibus nimirum ipsi, in vim specialium facultatum sibi, ut asserabant, competentium, cum Neophytis Indiarum Orientalium et Occidentalium, super impedimentis Matrimonii dirimentibus, et antea dispensaverant, et adhuc dispensare pergebant; cumque subinde R. P. Joseph More-

no Curiel, qui, postquam praefatus R. P. Ignatius ad Ecclesiam Jucatanensem in Indiis Occidentalibus Hispanicis sitam translatus fuit, eidem in Archiepiscopatu Sancti Dominici successit, illius actionem ea de re studiumque prosequutus fuerit; ut hujusmodi controversiis quantocitius finis imponatur, infrascripta dubia proposita, discussa, et dirempta sunt a Sanctissimo D. N. BENEDICTO PP. XIV. feliciter regnante, audita prius sententia et consilio Reverendissimorum DD. Cardinalium Generalium Inquisitorum in Congregatione coram Sanctitate Sua habita die 29. Julii anni 1756.

Dubia proposita in Congr.

Dubia autem proposita sunt, quae sequuntur: Primum, an facultates in Apostolicis Brevibus concessae Presbyteris Societatis Jesu, qui Missionariorum munus per Indias exercent, atque illae potissimam, quae Matrimoniales Dispensationes respiciunt, ad eas Provincias protendantur et loca, quae pluribus abhinc annis ad S. Cathol. Religionem redacta sunt, in quibus reperiantur Infideles aliunde profecti, et ultro Christi Fidem amplexi; adeo ut Missionarii operam studiumque suum impendant; non quidem in iis ad Sanctam Religionem convertendis, sed tantummodo in iisdem Christianae Doctrinae institutionibus, rectisque moribus informandis.

Secundum: quatenus memoratae facultates ad hujusmodi Regiones protendantur, ac praesertim facultas concedendi Dispensationes quod praedictoram Matrimonio exerceri valeat; an id ita accipiendum sit, ut concessa dicatur auctoritas dispensandi super impedimentis publicis pro foro externo, tum ante tum post contractum Matrimonium.

Tertium: an posita extensione facultatum ad publica quoque impedimenta pro foro externo, et in casibus contrahendi, aeque ac jam contracti, Matrimonii, hujusmodi facultatibus uti possint Missionarii per ea loca, in quibus Episcopus Dioecesanus easdem obtinet facultates sibi ab Apostolica Sede peculiaribus Indultis concessas.

Quartum: etsi possent Missionarii Dispensationes concedere, suisque uti facultatibus etiam pro foro externo, an tamen id ipsis praestare liceat sine praevia summaria Informatione, coram Notario, locique Vicario capta, ad comprobandas dispensationis causas, et impedimentorum qualitates; an potius satis ad id habenda sit verbalis et extrajudicialis instructio seu informatio.

Quintum: an, quatenus hujusmodi facultates concessae tantummodo dignoscantur Missionariis adlaborantibus pro conversione Infidelium, et non aliis; revalidanda sint Matrimonia celebrata in vim dispensationum, quas pro exteriori foro indulsissent Missionarii illi, qui in tradendis Fidei rudimentis, informandisque moribus solummodo exercentur.

Nonnulla ad rectam dubiorum resolutionem expedienda praemittuntur.

Priusquam vero ad propositorum dubiorum decisionem procedatur, summatim recensenda sunt ea, quae pertinent ad facultates, quae Presbyteris e Societate Jesu Missionariis, cum pro Orientalibus, tum pro Occidentalibus Indiis, peculiaribus Apostolicis Brevibus tribuuntur; exinde enim pendet justa dubiorum resolutio. Utque res ordine procedat, primo exponetur summa memoratarum facultatum, quoad impedimenta Matrimonii, deinde expendetur concessum jus ipsis facultatibus utendi, tam in interiori, quam in exteriori foro; tertio indicabuntur personae, cum quibus dispensare possunt Missionarii; quarto recensebuntur loca, in quibus integrum ipsis est praefatis facultatibus uti; quinto denique attingentur quaecumque ad rectum dispensationum usum conferre possunt; atque haec omnia desumentur ex concessionum Brevibus, a superioribus Romanis Pontificibus, atque etiam a Sanctissimo Domino Nostro feliciter regnante expeditis.

Et primo, quae res sit facultatis dispensandi concessis Missionariis Soc. Jesu.

Ducto itaque initio; juxta praestitutam methodum, ab ipsa vi atque substantia facultatum quoad impedimenta Matrimonii concessarum; quum olim facultas amplissime protenderetur ad omnia impedimenta, sive gradus, non vetitos jure Divino, ea in subsequentibus Pontificiis Brevibus nonnihil cohibita fuisse dignoscitur: prohibentur namque modo Missionarii dispensare *in primo Consanguinitatis vel Affinitatis gradu (A): excepto tantum primo gradu, etiam rectae lineae, affinitatis; ex illicita tamen copula resultantis. (B).* Atque haec quidem omnia, ad hoc ut *Fideles Matrimonium inter se contrahere, seu in eo etiam scienter contracto remanere possint (C):* Quibus verbis tam inita, quam ineunda Matrimonia comprehenduntur.

Qualis esse debeat earumdem quoad internum externumve forum.

Proximum est, ut de praefatorum facultatum usu, quoad internum externumve forum videatur. Licet autem facultates in prioribus indultis concessae, ad forum conscientiae restri-

ctae essent, in posterioribus tamen concessionibus ad externum quoque forum ampliatae conspiciuntur; ea tamen lege adjecta, ut quibus in locis reperiuntur Ordinarii easdem habentes facultates, ab Apostolica Sede sibi de more concessas, vel absunt ducentis saltem passuum millibus, nequeant Societatis Missionarii suis uti facultatibus pro foro externo. Ordinariis etenim reservata est privativa facultas dispensandi in exteriori seu judiciali foro; neque datum est missionariis, ut dispensationes ejusmodi indulgere, concessisque sibi pro foro externo facultatibus uti valeant, praeterquam in iis locis, in quibus nulli adsunt Ordinarii, Episcopi nimirum, seu eorum Vicarii; vel, si qui existunt, ultra duas dietas, non minus ducentis passuum millibus inde absunt; aut si praesentes adsunt, vel parum distant; non tamen a Sede Apostolica impetrarunt facultativa dispensandi indulta, quae Patribus Missionariis concessa reperiuntur *(D)*. Ad forum porro conscientiae tantum semper cohibita apparet tributa facultas dispensandi *in primo gradu rectae lineae affinitatis ex copula illicita resultantis*, super quo impedimento dispensare permittuntur *in occultis, et in foro conscientiae tantum, ac urgentibus justis causis (E)*.

Cum quibus personis dispensare possint.

Hinc transeundo ad personas, cum quibus Missionarii, sive pro conscientiae, sive pro judiciali foro, juxta praemissa, dispensare possunt; Neophyti quidem hi sunt. Neophytorum autem appellatione, secundum editas et a Summis Pontificibus approbatas resolutiones, non solum intelliguntur ii, qui paulo ante Baptismum susceperunt, sed etiam eorum filii, quamvis in infantia baptizati fuerint; ac insuper ii, qui ex Inda Neophyto, et ex Muliere Europaea, vel ex Europaeo Viro, et Indica Muliere sunt progeniti, ideoque *mixti* seu *mistitii* vocitantur. Atque hae sunt omnino personae, cum quibus dispensare possunt Missionarii *(F)*: interdicta ipsis quacumque facultate dispensandi cum *Quarteronibus* et cum *Pucuellibus*; cum iis nimirum, qui vel pro una tantum parte ducunt originem ab India Neophytis, ideoque dicuntur *Quarterones*; vel per Proavum, aut Proaviam dumtaxat ab Indis Neophytis trahunt originem, proindeque *Pucuelles* appellantur; quum hi Neophytorum nomine seu appellatione contineri non possint, ac consequenter nequeant Missionarii cum illis, sive in foro conscientiae, sive in foro judiciali, super Matrimonii impedimentis dispensare: Eorum enim facultas cohibita est ad Neophytos; quorum nomine veniunt tantummodo ii, qui fuerunt superius designati *(G)*.

Loca, in quibus dispensandi facultate uti possunt.

Quod spectat ad loca, in quibus Missionarii praefatis dispensandi facultatibus, ut supra, uti possunt, satis perspicua res est, quum Indulta ipsis concessa, utriusque, Orientalis nempe, et Occidentalis, Indiae partes, seu Provincias, aliasque Maris Oceani Regiones, diserte complectantur *(H)*.

Justa debet subesse causa dispensationis, et omnia gratis expedienda.

Quare nil aliud reliquum est, quam ut ea tradantur, quae ad rectum probatumque Dispensationum usum conferre possunt. In quo sane, praeter exactam observationem eorum, quae superius adnotata sunt, duae potissimum generales regulae servari debent: prima nimirum, ut in omni Dispensatione justa adsit illius concedendae causa, altera, ut tunc etiam, quum pro exteriori foro conceditur Dispensatio, nihil plane recipiatur, sed omnia gratis fiant *(I)*. Quamvis autem in Brevibus facultativis, quae olim tradi solebant Episcopis et Ordinariis praefatarum Regionum, pro Dispensationibus super impedimentis Matrimonialibus in foro interno externoque concedendis, junctum iis legeretur, ut in Dispensationibus pro foro externo indulgendis, Missionariorum consilium exquirerent, quoties hi tam longe non abessent, ut id sine magno incommodo praestari non posset: cum tamen Episcopi subinde petiissent se levari hoc onere, quod etsi alias poterat opportunum videri, nunc quidem temporis nonnisi ad ferendas discordias aptum dignoscebatur, ut omnis dissidiorum et offensionum inter Ordinarios locorum, et Missionarios occasio submoveretur, plena libertas iisdem Ordinariis relicta est dispensandi etiam in foro externo, sublato penitus onere memoratum antea consilium requirendi *(K)*.

Ordinarii locorum in dispensationib. concedend. non tenentur Mission. consilium exquirere.

Praeterea cum Episcoporum arbitrio concredita reperiatur facultas subdelegandi idoneos probatosque Sacerdotes, qui pro ipsis Episcopis subdelegantibus, in remotis Dioecesum locis, Dispensationes concedant pro exteriori seu judiciali foro *(L)*; ad confovendam eo magis inter Episcopos et Missionarios animorum consensionem, statutum est, ut si pro iis locis nulli deputati reperiantur Vicarii, vel absint spatio ducentorum milliariorum, non possint ab Episcopis alii subdelegari Sacerdotes; quam qui ab Apostolica Sede habent dispensandi fa-

In quo casu tenentur Episcopi subdeleg. Mission. pro elargiendis dispensat.

cultatem; hi autem soli consueverunt esse Missionarii.

Quamdiu facultas dispensandi in Mission. durat.

Denique ad rectum usum facultatum dispensandi, adnotasse juvabit, facultatem dispensandi in foro conscientiae perpetuo concessam esse; eam vero, quae ad forum judiciale spectat, intra viginti annorum curriculum esse cohibitam *(M)*. Cumque juxta receptam praxim, soleat hujusce facultatis confirmatio indulgeri, omnino necesse est, ut Missionarii hac in re sibi provide consulant, non redigentes ad suprema propemodum statuti termini momenta cogitationem et curam petendae confirmationis; ne periculum subeant, vel nullitatis actus, si quid efficiant post elapsum facultatum terminum, vel fraudandi pauperes Christifideles opportunis malorum remediis, quatenus eo deveniant, ut hujusmodi facultatibus amplius uti non valeant. Haec sunt, quae in Apostolicis Constitutionibus San. Mem. Pii IV. Pont. Max. aliorumque ipsius Successorum, et in Pontificiis Brevibus Clementis IX. Alexandri VIII. Clementis XI. Clementis XII., et Sanctissimi Domini Nostri BENEDICTI XIV. feliciter Regnantis, continentur; quibusque, ut par est, observatis ac respective perpensis, non solum omnes submoventur controversiae, verum etiam facilis evadit et obvia

Responsa ad proposita dubia.

responsio ad Dubia, quae ad Sacram Congregationem examinanda ac dirimenda transmissa fuerunt.

Primo itaque Dubio, quo quaeritur, an facultates concessae Presbyteris Societatis Jesu Missionariorum munus per Indias obeuntibus, et nominatim illae, quae Dispensationes Matrimoniales respiciunt, ad ea protendantur loca et provincias, in quibus non nisi reperiuntur Infideles, quam qui aliunde venerunt, Christique fidem ultro amplexi sunt; affirmativum redditur responsum, ad formam tamen Brevium, et Constitutionum Apost. quae superius indicatae fuerunt.

Secundo itidem Dubio, quo quaeritur, an quatenus facultates ad memorata quoque loca protendantur, eaedem comprehendant Dispensationes Matrimoniales super impedimentis publicis, pro foro externo, tam ante, quam post contractum Matrimonium, concedendas; affirmative respondetur, juxta tamen disposita in Apostolicis Brevibus superius indicatis.

Tertio Dubio, quo exquiritur, an Missionarii praefatis facultatibus uti possint in iis locis, in quibus Dioecesani Episcopi similes obtinent facultates: respondetur, posse eos uti memoratis facultatibus, pro foro externo, tam in Matrimoniis contractis, quam in contrahendis dispensando, in iis tamen locis, in quibus non existunt Ordinarii similibus facultatibus instructi, vel absunt ultra duas Dietas, non minus ducentis millibus passuum, juxta id, quod itidem in Brevibus et Constitutionibus Apostolicis cautum reperitur.

Quarto, quo definiendum proponitur, num in iis casibus, in quibus possunt Missionarii dispensare in judiciali foro, hoc ipsis praestare liceat sine praevia summaria informatione coram Notario et Vicario loci capta, ad comprobandam Dispensationis causam et impedimenti qualitatem, vel potius sufficere dicenda sit verbalis et extrajudicialis informatio: responsum est, nihil esse innovandum: et quoniam superioribus temporibus sufficiens visa est moralis certitudo tam causae dispensandi, tum obstantis impedimenti, quantumvis judicialibus documentis non innixa, satius esse, ut eadem methodus in futurum quoque retineatur.

Ad quintum denique Dubium, respiciens convalidationem Matrimoniorum, de qua quaerebatur sub hypothesi eorum nullitatis, desumptae ex defectu facultatum in iis, qui Dispensationes concesserunt ad ea Matrimonia ineunda: quum ex data superius responsione ad primum dubium satis deprehendere licuerit hujusmodi positionem, seu hypothesim non subsistere, nullus relinquitur respondendi locus.

A Pont. approbantur.

Haec itaque sunt responsa data, seu resolutiones captae in Congregatione Reverendissimorum S. R. E. Cardinalium adversus haereticam pravitatem Generalium Inquisitorum habita coram Sanctissimo Domino nostro BENEDICTO PP. XIV., quas Sanctitas Sua, praevio maturo examine, approbavit et confirmavit: volens easdem, ad majorem solemnitatem, Apostolicis literis in forma Brevis roborari: praecipiensque, ut, quoties casus confirmandi hujusmodi facultates obvenerit, imposterum confirmatio non concedatur, nisi praemissa seria adnotatione temporis, quo induitum antea concessum fuerat, ut ita deprehendatur, an constitutus in eo terminus sit elapsus, exindeque valeat hac super re opportune provideri: Ac denique injungens omnibus

Ministris seu Officialibus utriusque Secretariae, videlicet Brevium Secretorum, et Congregationis de Propaganda Fide, ut sive nova fiat concessio, sive confirmatio facultatum jampridem obtentarum indulgeatur Missionariis Societatis Jesu, tam concessio, quam confirmatio, ad normam eorum, quae praesenti Decreto exposita sunt, atque statuta, in omnibus et per omnia redigantur et conformentur.

Monumenta, quibus innixa sunt ea, quae in supradicto Decreto Sanctissimi D. N. BENEDICTI Papae XIV. statuuntur.

(A) In quocunque, seu quibusvis, non tamen in primo, Consanguinitatis vel Affinitatis gradibus: Ita legitur in Brevi San. Mem. Alexandri PP. VIII. quod incipit: *Animarum saluti:* quod est 14. in ordine Tom. IX. novissimi Bullarii Romae impressi §. 9.

(B) In primo gradu etiam rectae lineae ex copula illicita resultantis: Haec sunt verba Brevis San. Mem. Clementis PP. XII. quod incipit: *Cum dudum:* et est 142. in ordine, Tom. XIV. citati Bullarii §. 2.

(C) Ut Matrimonium inter se contrahere, seu in eo etiam scienter contracto remanere valeant: Ita legitur in Brevibus Summorum Pontificum Alexandri VIII. Clementis XII. et aliorum.

(D) Praeterea ejusdem Societatis Jesu Provincialibus, vel ab eis deputandis Presbyteris, cum Neophytis Provinciarum utriusque Indiae, aliarumque Maris Oceani Regionum, in quibus inter Infideles Fideles existunt, et non adsunt Ordinarii similem facultatem habentes, vel ultra duas dietas existunt, in quocumque, seu quibusvis, non tamen in primo, Consanguinitatis, vel Affinitatis gradibus, vel alias, conjunctis, seu se attinentibus, aut Matrimonium inter se contrahere, seu in eo etiam scienter contracto remanere valeant, in foro conscientiae tantum, gratis tamen dispensandi; et insuper ibidem, locorum Ordinariis etc. etiam in judiciali foro: in reliquis autem Provinciis praefatis, Ordinariorum praesentia destitutis, vel ab iis ultra duas dietas praedictas, non minus ducentis millibus passuum remotis, Provincialibus et Deputatis Presbyteris praedictis cum eisdem Neophytis, non tamen in primo gradu, in utroque foro, gratis dispensandi: Ita legitur in citato Brevi San. Mem. Alexandri VIII. §. 9. et in citato Brevi San. Mem. Clementis XII. §. 2.

(E) Cum eisdem Neophytis in primo gradu, etiam rectae lineae, Affinitatis ex copula illicita resultantis se attinentibus, ut Matrimonium quoque inter se contrahere, seu in eo etiam scienter contracto remanere similiter valeant in occultis tamen, et in foro conscientiae tantum, ac urgentibus justis causis, gratis tamen dispensandi: Sunt verba citati Brevis San. Mem. Clementis XII. §. pariter 2.

(F) Et insuper quia a nonnullis dubitatum, seu haesitatum fuit, an omnes Indigenae illarum Regionum oriundi et naturales, et Christianorum indigenarum etiam baptizatorum filii, etiam in eorum infantia baptizati, jure Neophyti *appellari possint, idcirco tenore earumdem praesentium decernimus et declaramus, omnes oriundos seu naturales supradictarum omnium tam Orientalium, quam Occidentalium partium; imo etiamsi Æthiopes, Angulani, vel quarumvis aliarum transmarinarum regionum, etiamsi Christianorum filii, et in infantia baptizati, vel etiam inter se, vel cum Europaeis mixtim progeniti sint, ad concessionis hujusmodi effectum esse et intelligi debere Neophytos ..... Quin etiam quia de mixtim progenitis, quos* Mixtos *vocant, majus dubium accepimus, cum eisdem mixtis, quos similiter ad hunc effectum Neophytos censendos esse decernimus, in gradibus et Matrimoniis contractis et contrahendis praedictis, gratis tamen, dummodo non ita facile id fiat, dispensare posse; eisdemque Presbyteris facultatem desuper concedimus opportunam:* Verba sunt citati Brevis San. Men. Alexandri VIII. §. 16. in quo etiam confirmatur similis alia praecedens Constitutio San. Mem. Clementis PP. IX. quae incipit: *Animarum saluti;* expedita die 8. Januarii 1669.

(G) Proposito in generali Congregatione Cardinalium Generalium Inquisitorum habita feria IV. die 2. Junii 1618. sequenti dubio: *An appellatione* Neophytorum *Indi. solum noviter conversi comprehendantur; an non etiam qui sunt originarii per omnes eorum lineas, quo pro una dumtaxat parte ab illis originem trahunt, vulgo* Quarterones *appellati: et an comprehendantur, qui octavam partem per Proavum et Proaviam, et sive ab alterutro, sive ab utroque habeant, vulgo* Pucuelles *nuncupati:* Huic dubio responsum fuit: *Non comprehendi Quarterones, multoque minus Pucuelles:* Hoc Congregationis Responsum confirmatum subinde fuit, instante Rege

Catholico, una cum aliis Declarationibus, a San. Mem. Clemente PP. XI. in suis Apostolicis literis expeditis in forma Brevis die 29. Aprilis 1701. et iterum aliis literis Apostolicis in forma Brevis expeditis a Summo Pontifice BENEDICTO XIV. die 17. Julii 1748.

(*H*) Verba Brevium pro re, de qua nunc agitur, sunt comprehensiva *Omnium tam Orientalium, quam Occidentalium partium, et etiam Æthiopum, Angolanorum, et quarumvis aliarum transmarinarum Regionum:* Id colligitur ex praecitatis verbis contentis in Brevi San. Mem. Alexandri VIII. §. 16.

(*I*) Verbum: *gratis:* reperitur in omnibus Apostolicis literis, et concessionibus ad hanc materiam spectantibus.

(*K*) Feria IV. die 3. Maji 1752. Lecto Memoriali, in quo Procurator Generalis Societatis Jesu postulabat renovationem facultatum extraordinariarum in forma Brevis, quae ab anno 1734. San. Mem. Clemente XII. ad annos viginti pro Missionariis ejusdem Societatis propagatae fuerant, Eminentissimi ac Reverendissimi DD. Cardinales Generales Inquisitores dixerunt: *Pro gratia* renovationis Brevis, dempta tamen clausula, si Sanctissimo Domino Nostro placuerit: et est, quae sequitur: *Et insuper locorum Ordinariis, ut de Presbyterorum eorumdem tamquam Adjutorum et Assessorum suorum, in locis praefatis, et ubi eorum commodas haberi potuerit copia concilio, et cum illis, etiam in judiciali foro:* Et Feria V. die ejusdem mensis in consueta Audientia per R. P. Assessorem S. Officii a Sanctissimo Domino Nostro BENEDICTO Papa XIV. habita, Sanctitas Sua benigne annuit pro renovatione Brevis, dempta tamen clausula, ut supra. Hoc Decretum communicatum fuit per R. P. Assessorem S. Officii, R. P. Secretario Sacrae Congregationis de Propaganda Fide sub eadem die quinta Maji 1752.

(*L*) *Dictisque Ordinariis alios Presbyteros idoneos a se prius approbatos, in locis, ubi non adsint Missionarii similem facultatem habentes, quoad praemissa in sui locum subdelegandi, licentiam et facultatem auctoritate Apostolica tenore praesentium concedimus et impertimur:* Ita legitur in citato Brevi San. Mem. Clementis PP. XII. §. 2.

(*M*) In Brevi Apostolico San. Mem. Pii IV. expedito die 15. Junii 1563. habentur haec verba; *In foro conscientiae tantum perpetuo:* Prorogatio ad annos viginti *pro foro externo* legitur tam in hoc, quam in aliis subsequentium Summorum Pontificum Brevibus.

§. 2. Nunc autem cupientes, ut ea, quae praevio tam sedulo accuratoque examine, in praeinserto Decreto definita, decisa, et constituta fuerunt, ea semper firmius subsistant, et serventur exactius, praeinsertum Decretum singulaque in eo contenta, auctoritate Apostolica, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, et quatenus opus esset, eadem illa ex integro, ac in omnibus et per omnia juxta praeinserti Decreti seriem et tenorem, dicta Apostolica auctoritate, ac earumdem praesentium literarum tenore, statuimus, decernimus, et ordinamus, illisque inviolabilis firmitatis robur adjicimus. Decernentes easdem praesentes literas semper firmas, validas et efficaces existere, suosque integros et plenarios effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore spectabit, plenissime, suffragari, ac respective ab iisdem observari debere; sicque in praemissis per quoscumque Judices Ordinarios, et Delegatos, etiam Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium Congregationes, dictaeque Apostolicae Sedis Nuntios, judicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari. Decret. hujusmodi Apost. auctoritate confirmatur.

§. 3. Non obstantibus contrariis forsan, etiam Apostolicis, seu in Synodalibus, aut Provincialibus Conciliis editis Constitutionibus et Ordinationibus, seu per dictas Indiarum Regiones invectis usibus et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et Literis Apostolicis, dictarum Regionum Ecclesiis, etiam Metropolitanis, earumque Praesulibus, seu cujusvis Ordinis, et Instituti, etiam praefatae Societatis Jesu, Missionibus, et Presbyteris Missionariis, in genere, aut in specie, etiam ad Regum, aliarumque sublimium Personarum instantiam, seu, quorumcumque meritorum intuitu, sub quacumque forma concessis, ac saepius confirmatis et innovatis. Quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis, et ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Quibuscumque in contrarium non obstantibus.

§. 4. Volumus autem, ut earumdem praesentium literarum transumptis seu exemplis, Sumpti fides.

etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo Personae in Ecclesiastica Dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in judicio et extra adhibeatur, quae praesentibus ipsis adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Dat. 17. Januar. 1757. Pont. 17.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die 17. Januarii MDCCLVII. Pontificatus Nostri Anno decimoseptimo.

Cajetanus Amatus.

LXVII.* Confirmatur Constitutio sub die XXIII. Augusti MDCCXLV. super Privilegia Fratribus quatuor Provinciarum Franciae, Sancti Bonaventurae, Turoniae Majoris, et Aquitaniae recentioris, nec non Magni Conventus Parisiensis Ordinis Minorum S. Francisci de Observantia nuncupat., et extenduntur etiam ad alias Provincias cum iisdem cautelis.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Emanarunt alias a Nobis quaedam in simili forma Brevis literas tenoris sequentis, videlicet — BENEDICTUS PP. XIV. Ad perpetuam rei memoriam — Ecclesiae Catholicae regimini meritis licet imparibus Divina dispositione praesidentes, illa, quae a Romanis Pontificibus Praedecessoribus nostris ad Divini cultus, ac religionis, piorumque operum incrementum, et propagationem provide emanasse noscuntur, ut firma semper, atque stabilis persistant, Apostolici muniminis, cum id a Nobis petitur, patrocinio libenter constabilimus. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii Ministri Provinciales, ac Fratres quatuor magnarum Provinciarum Galliae confoederatarum nuncupat., videlicet Franciae, Sancti Bonaventurae, Turoniae majoris, et Aquitaniae recentioris, nec non magni Conventus Parisiensis Ordinis Minorum Sancti Francisci de Observantia nuncupatorum, quod ipsi a duobus et ultra saeculis Corpori, et Capiti ejusdem Ordinis adhaererent cum retentione usus simplicis bonorum stabilium sub administratione tantum Syndicorum Apostolicorum a fel. rec. Nicolao III., Martino V., Eugenio IV., Sixto IV., Alexandro VI., et Julio II. Romanis Pontificibus Praedecessoribus nostris concessorum, necnon etiam bonorum mobilium, fundationum, legatorum perpetuorum, et appositionis Cipporum, seu Truncorum in Ecclesiis, Sacristiis, et aliis piis Locis eorumdem Fratrum usui destinatis. Adeo autem constans fuit dictorum Exponentium in hujusmodi privilegiorum conservatione manutentio, ut cum tunc in humanis agens Franciscus Maria Rhini de Politio dum vixit dicti Ordinis Minister Generalis dictos Ministros Provinciales, aliosque Superiores, et Fratres dictarum Provinciarum eisdem Privilegiis spoliare voluisset, Causa hujusmodi agitata, et discussa coram bon. mem. Francisco dum pariter vixit Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinali Barberino nuncupato ejusdem Ordinis apud Sedem Apostolicam Protectore, auditis tunc quoque existentibus Procuratore, et Commissario Generalibus ejusdem Ordinis in Romana Curia commorantibus; idem Franciscus Cardinalis, et Protector die IX. Junii MDCLXXIII. suum decretum edidit, quo declaravit ipsos Fratres supradictis privilegiis uti, et frui debere, prout ab immemorabili usi fuerant; et subinde praemissa omnia recor. itidem mem. Clemens PP. X. Praedecessor etiam noster per quasdam suas in simili forma Brevis die XI. Augusti supradicti anni expeditas literas, cujus initium est — *Nuper pro parte dilectorum filiorum etc.* confirmavit. Quoniam autem anno MDCLXXIX. die XX. Novembris piae quoque mem. Innocentius PP. XI. Praedecessor pariter noster suam edidit Constitutionem sub Plumbo expeditam, quae incipit — *Sollicitudo Pastoralis Officii etc.* pro sustinenda pura Regulae dicti Ordinis observantia in universo eodem Ordine, qua omnes in genere dispensationes, concessiones, et consuetudines quorumcumque privilegiorum dicto Ordini concessorum revocatae, cassatae, et annullatae fuerunt, numquam autem tunc existentes Ministri Provinciales, Superiores, et Fratres memoratarum Provinciarum, ac Conventus putarunt sese in dicta Constitutione comprehensos esse; cum ipsi a tempore quo uniti, et aggregati fuerunt ipsi Ordini sua praenarrata privilegia sibi reservaverint, iisque inconcusse, et inalterabiliter semper potiti fuerint, illaque eis tam a praefato Francisco Cardinali, et Protectore, quam ab ipso Clemente Praedecessore sibi confirmata, et renovata fuerint; utpote

necessaria ad conservandum suorum tam in publicis Sorbonae, quam in aliis in Galliae Regno existentibus Studiorum generalium Universitatibus dicto Ordini, Ecclesiaeque Catholicae adeo utilium decus, et incrementum: unde ab eo usque ad praesens tempus dictis privilegiis absque ullo conscientiae scrupulo uti perrexerunt; dicti vero Exponentes ad eorum conscientiae tranquillitatem privilegiorum hujusmodi confirmationem, seu novam concessionem sibi a Nobis concedi, ac in praemissis opportune provideri summopere desiderent. Nos ipsos Exponentes specialibus favoribus, et gratiis prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, et poenis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, et absolutas fore censentes; supplicationibus eorum nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, modernis, ac pro tempore existentibus Ministris, Provincialibus, Superioribus, ac Fratribus supradictarum quatuor Provinciarum, Franciae, Sancti Bonaventurae, Turoniae majoris, et Aquitaniae recentioris, necnon magni Conventus Parisiensis dicti Ordinis Minorum Sancti Francisci de Observantia nuncupat., ut ipsi supradicta Innocentii Constitutione minime obstante eisdem privilegiis, quibus antea usi fuerunt; nempe usu simplici bonorum, sive stabilium, sive mobilium, fundationum, legatorum perpetuorum, ac appositionis Cipporum, seu Truncorum in Ecclesiis, Sacristiis, et Locis piis, servatis omnibus, et singulis cautelis, quantum ad Syndicos Apostolicos hujusmodi a Praedecessoribus nostris praefatis demandatis uti, frui, et gaudere libere, ac licite possint, auctoritate Apostolica tenore praesentium concedimus, et indulgemus; ac quatenus opus sit, privilegia praefata per Constitutionem dicti Innocentii Praedecessoris minime cassata, irrita, et inania existere, auctoritate, et tenore praefatis decernimus, et declaramus, illaque dicta auctoritate confirmamus. Decernentes easdem praesentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit plenissime suffragari; sicque in praemissis per quoscumque Judices Ordinarios, et Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus praefata Innocentii Praedecessoris, aliisque Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, nec non Ordinis Provinciarum, et Conventus praefatorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, et literis Apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes illis alias in suo robore permansuris ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut earumdem praesentium literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo Personae in Ecclesiastica Dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum in Judicio, et extra illud adhibeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus, si forent exhibitae vel ostensae. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XXIII. Augusti MDCCXLV. Pontificatus nostri Anno sexto — Cum autem, sicut dilecti filii Claudius Husson Definitor Generalis Provinciae Franco — Parisiniae, Joannes le Sage Ex-Definitor Generalis, Provinciae Turoniae Custos Custodum, Didacus Aragon Minister Provincialis Provinciae Aquitaniae antiquioris et Ludovicus Perdigon Pro-Minister Provinciae Sancti Ludovici Ordinis Fratrum Minorum Sancti Francisci de Observantia praedictorum Nobis nuper exponi fecerunt memoratae Provinciae in possessione, seu quasi possessione existant retentionis usus simplicis bonorum stabilium sub administratione Syndicorum Apostolicorum, qui per se, vel per alium suum substitutum recipit, et impendit fructus, redditus, et eleemosynas pro Fratribus alendis, vestiendis, et Ecclesiarum, Conventuum, Provinciarum praefatarum, vel Domorum reparationibus peragendis, construendis, conservandisque, sine quibus stare, et subsistere ne-

queunt his caritatis frigidis temporibus, non acceptis retributionibus; ac propterea dicti Exponentes pro Superiorum, et Fratrum Provinciarum praefatarum conscientiae quiete, et tranquillitate, memorata Constitutione ipsius Innocentii Praedecessoris non obstantu, et supradictam facultatem per memoratas nostras literas primodictis Provinciis, et Conventui concessas ad secundo dictas Provincias per Nos extendi, et ampliari plurimum desiderent, Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in praemissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur ipsos Exponentes specialibus favoribus, et gratiis prosequi volentes, eorumque singulares Personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, et poenis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium duntaxat consequendum harum serie absolventes, et absolutas fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, de Venerabilium Fratrum Nostrorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium Negotiis, et consultationibus Episcoporum, et Regularium praepositurum, referente Venerabili Fratre Nostro Francisco Episcopo Albanensi Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinali Burghesio nuncupato Ponente, qui relationem dilecti filii Pro-Commissarii Generalis Curiae dirti Ordinis eisdem Cardinalibus factam attendurunt, consilio, praeinsertas Nostras Literas, ac omnia, et singula in eis contenta, et expressa ad favorem praedictarum Provinciarum, et Conventus expeditas, ac concessas ad Secundo dictas Provincias auctoritate Apostolica tenore praesentium extendimus, et ampliamus, seu de novo, servata in omnibus, et per omnia forma, et dispositione dictarum Literarum Nostrarum, auctoritate, et tenore praefatis, dicta Innocentii Praedecessoris Constitutione minime obstante, concedimus, et indulgemus; salva tamen semper in praemissis auctoritate memoratae Congregationis Cardinalium. Decernentes ipsas praesentes literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, plenissime suffragari; sicque in praemissis per quoscumque Judices Ordinarios, et delegatos etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus praefata Innocentii Praedecessoris, aliisque constitutionibus, et ordinationibus Apostolicis, nec non Ordinis, et Provinciarum hujusmodi, etiam juramento confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque indultis, et literis Apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad praemissorum effectum hac vice duntaxat specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut earumdem praesentium literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo Personae in Ecclesiastica dignitate constitutae monitis, eadem prorsus fides ubique locorum in Judicio, et extra illud adhibeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus, si forent exhibitae, vel ostensae. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XII. Februarii MDCCLVII. Pontificatus Nostri Anno Decimoseptimo.

Pro D. Card. Passioneo.

Joannes Florius Substitutus.

Sequitur legalitas in forma etc.

Loco ✠ Signi.

LXVII.° Prohibitio extrahendi Libros, quinterna, folia sive impressa, sive manuscripta ex Bibliothecis Conventuum, et Hospitiorum Ordinis Fratrum Beatae Mariae de Mercede Redemptionis Excalceatorum nuncupat. sub poena Excommunicationis Latae sententiae.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Conservationi et manutentioni Librorum Bibliothecarum Conventuum, et Hospitiorum

Ordinis Fratrum Beatae Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum Excalceatorum nuncupatorum quantum cum Domino possumus benigne consulere, ac dilectum Filium Josephum a Sancto Bartholomaeo Superiorem Generalem ejusdem Ordinis specialibus favoribus, et gratiis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, et poenis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, et absolutum fore censentes, supplicationibus ejus nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, omnibus, et singulis Personis sive Secularibus, sive Regularibus cujusvis Ordinis, status, gradus, conditionis, praeeminentiae, et Dignitatis, etiam Ecclesiastica, ac quacumque auctoritate, officio, et Superioritate fungentibus, et functuris, ne ullo umquam tempore libros, quinterna, folia, sive impressa, sive manuscripta ad quamcumque materiam spectantia, et pertinentia tam hactenus in Bibliothecis Conventuum, et Hospitiorum Ordinis praefati collocata, reposita, et ad usum Religiosorum, et Bibliothecarum praefatarum empta, quam in posterum collocanda, reponenda, et emenda sub quovis quaesito colore, ingenio, causa, ratione, et occasione, ac praetextu ex Bibliothecis praefatis extrahere, asportare, commodare, et accipere, aut de uno ad alium Conventum, et Hospitium ipsius Ordinis transferre, seu ut extrahantur, asportenturque, sive ut commodentur, ut accipiantur, vel transferantur permittere, aut consentire quocumque modo audeant, seu praesumant sub excommunicationis latae sententiae, a qua nemo, nisi a Nobis, seu Romano Pontifice pro tempore existente (praeterquam in mortis articulo constituti) absolutionis beneficium valeant obtinere, et quoad Regulares etiam suspensionis a Divinis, nec non privationis vocis activae, et passivae, ac Officiorum poenis ipso facto per contrafacientes incurrendis absque ulla alia declaratione auctoritate Apostolica tenore praesentium interdicimus, et prohibemus. Volumus autem in suo robore permanere debere Constitutionem dicti Ordinis Dist. II. Cap. XXIV., quae praecipit, ut omnibus Religiosis de hac communi Bibliotheca sufficienter provideatur, quam Constitutionem locum habere non intendimus pro illis Libris, qui nuper a memorato Josepho Superiore Generali dicti Ordinis, et ab aliis Religiosis Bibliothecae Conventus Sanctae Barbarae Oppidi Matriti Toletanae Dioecesis attributi sunt, et in posterum attribuentur in ornamentum, et complementum dictae Bibliothecae; qui quidem Libri postquam assignati fuerint a supradicto Josepho Superiori Generali (durante suo munere) et postea a Provinciali, et Definitorio Provinciae non valeant retineri praeteritis tribus diebus in cellulis religiosorum, sed transacto statuto tempore trium dierum in Bibliotheca praefata sub poenis supradictis reponantur; Servata in reliquis omnibus forma enunciatae Constitutionis dicti Ordinis, pro eo quod respicit ad alios Libros ejusdem, vel alterius generis in supradicta Bibliotheca existentes. Permittimus autem, ut si necessitas, et utilitas Bibliothecarum dicti Ordinis id postulaverit, Libri ex Bibliotheca unius dicti Ordinis, Conventus, seu Hospitii ad Bibliothecam alterius Conventus, seu Hospitii transferri, ac permutari, et ut Libri duplicati alterius ex Bibliothecis praefatis, seu minus necessarii cum aliis magis necessariis, et utilibus Libris cum quibusvis Personis permutari, seu vendi possint, et pecunia ex venditione percipienda in alios necessarios Libros, non autem in alios usus, aut in commodum, utilitatemque Conventuum, et Hospitiorum hujusmodi impendi, et erogari; haec vero permutatio, seu venditio indispensabiliter fiat de consensu sive Capituli Generalis, sive Provincialis, et Definitorii Provinciarum dicti Ordinis, Librique sic permutati, et empti in propria Bibliotheca ipsiusmet Conventus, seu Hospitii reponi omnino debeant sub eisdem poenis. Demum cum experientia compertum habemus repositionem quorumcumque librorum in Bibliothecis cujusvis Ordinis in commodum, utilitatemque Religiosorum, ac bonum, incrementumque Bibliothecarum cedere, et conducere, volumus itidem, et sub supradictis poenis ipso facto incurrendis omnino praecipimus, et mandamus, ut omnes, et singuli Libri, qui post obitum cujusvis dicti Ordinis Professoris in proprio ejus cubiculo, seu cellula reperiuntur, vel ad proprium usum habeat, vel ex Religionis more ipsi concessi, si ad alium Conventum, seu Hospitium spectare dignoscuntur (ut contingere potest in Religiosis iter

agentibus, ac Hospitibus, et similibus) ad communem ipsius Bibliothecarum mittantur; Si autem ad alium Conventum, seu Hospitium non pertineant, in communi Conventus, seu Hospitii Bibliotheca, ubi e vita decesserit, collocentur, et reponantur; nec valeant Superiores cujuscumque conditionis, vel gradus sint, ad proprium usum, seu commodum sub eisdem poenis dictos Libros retinere, minusque in posterum Professores quicumque praefati Ordinis Libros, seu Codices, ac manuscripta ex eis, qui communi Bibliothecae Conventuum, et Hospitiorum praefatorum descripti, assignati, et deputati sunt, in alium transferant Conventum, seu Hospitium. Non obstantibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, ac quatenus opus sit, Ordinis, Conventuum, et Hospitiorum hujusmodi etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, Statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis Apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, quod praesentis probibitionis exemplum ad hoc, ut omnibus notum fiat, tam in Archivio cujusvis Conventus, et Hospitii hujusmodi, ac in valvis Bibliothecarum praedictarum, aut alio in loco conspicuo, ubi ab omnibus cerni, et legi possit affixum assidue remaneat: Quodque praesentium literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo Personae in Ecclesiastica Dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum adhibeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus, si forent exhibitae, vel ostensae.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die duodecima Februarii MDCCLVII. Pontificatus Nostri Anno Decimoseptimo.

Pro Domino Cardinali Passioneo.

Joannes Florius Substitutus.

ANTIQUUS URBIS LXVIII.

Pantheon, nunc Ecclesiae Sanctae Mariae ad Martyres nuncupata, sub peculiari Romanorum Pontificum tutela suscipitur, ejusque Fabricae conservatio Apostolicarum Ædium Praefecto pro tempore committitur, Palatii Apostolici sumptibus procuranda.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Ad summi Sacrorum Christianorum Antistitis curam specialiter pertinere non ambigitur, ut conservationi et decori Sacrarum Ædium diligenter prospiciat, earumque praesertim, quae remotissimae antiquitatis memoria, egregii operis amplitudine, et quod magis est, pretiosis Sacrarum Reliquiarum thesauris, ac singulari Christifidelium cultu jampridem conspicuae, inter alia Deo sacra loca supereminere, peculiarisque sollicitudinis studium sibi vindicare conspiciuntur. Proemium.

§. 1. His porro nominibus neminem ignorare arbitramur, quantum clarescat celeberrimum Romae Pantheon, quod olim a Marco Vipsanio Agrippa in Campo Martio extra Urbem insigni aeternoque opere extructum, nunc ipsius Urbis interiori, ac frequentissima regione situm deprehenditur, ex quo nimirum Aurelianus Imperator ejusdem Urbis ambitus latius prolatum, novis moenibus circumclusit; quod quidem Pantheon, ineunte septimo Ecclesiae saeculo, Praedecessor Noster S. Bonifacius Papa IV. ab Imperatore Phoca sibi concessum, et ab omni Gentilium superstitione expurgatum, vero aeternoque Deo sub invocatione Beatae Mariae Virginis Martyrum Reginae dicavit. Quam celebre Romae fuerit Templum Pantheon. A S. Bon. S. IV. Deo in honorem B. Mariae Virginis Martyr. Reginae dicatum, atque ingentis Sacrarum reliquiar. copia insignitum.

Ea occasione Sanctissimus Pontifex, veteris disciplinae retinentissimus, juxta quam incruentum Religionis Nostrae Sacrificium, aut ad ipsa Sepulchra Martyrum, aut super Altaria, quae simul eorum corporum conditoria evasissent, Omnipotenti Deo convenientissime offerri consuevit, ingentem vim Sacrarum Reliquiarum e variis Martyrum Coemeteriis collectam, solemni instituta pompa, non minus XXVIII. curribus, ut vetus traditio docet, im-

positam, in acquisitum Christianae Religionis Templum invexit; nec alia occasione putandum est sub Ara majore collocata fuisse Corpora Sanctorum Martyrum Rasii et Anastasii, quae ibibi reperta An. Jubilaei MDCLXXV. jubente piae memoriae Praedecessore Nostro Clemente Papa X., festiva prius supplicatione in eorum honorem, et ad intermortuam Ipsorum memoriam in populo revocandam per Urbem ducta, in eumdem locum religiosissime restituta fuerunt.

Solemnis ubique extitit hujus Dedicationis memoria.

§. 2. Ecclesiae hujus Dedicatio, utpote insignis Christianae Fidei triumphus de extincta Idololatriae tyrannide, in Romana quidem Ecclesia adhuc ipso die consecrationis ejus, qui fuit tertio Idus Martii, anniversaria celebritate recolitur; ideoque ab antiquo tempore jugiter observatum fuisse evincit Sacramentarium vetus Gregorianum nuncupatum, ab Hugone Menardo editum, in quo praedictae diei Missa ita inscribitur; *In Natali Ecclesiae Sanctae Mariae ad Martyres:* quo scilicet *Natalis* nomine, non solum Martyrum obitus, sed Ecclesiarum quoque Dedicationes, ac etiam Sedium Episcopalium constitutiones, ipsasque Sacrorum Pastorum consecrationes ac enthronismos appellari consuevisse constat. Quum autem hujusce diei solemnitas per Christianum Orbem longe lateque propagata, frequentes ad Urbem attraheret Fideles eo anni tempore, quo consumptis jam superioris anni frugibus, saepe eveniebat, ut confluenti multitudini nequaquam sufficiens annona suppeteret; hinc satius visum est Praedecessori nostro Gregorio Papae IV. circa annum Domini octingentesimum trigesimum quartum, hujusmodi solemnitatem ad opportunissimum anni tempus, ad diem videlicet Kalendarum Novembrium, celebrandam transferre: quo facto, solemne Festum, quod nunc praedicta die, non solum in honorem Deiparae Virginis, et Sanctorum Martyrum, sed etiam in caeterorum omnium Coelestium spirituum, atque Sanctorum cum Christo regnantium memoriam, universa per Orbem Ecclesia concelebrat, institutum fuisse non dubitatur.

Atque hinc translata hujusm solemnit. a Greg. IV ad diem Kal. Novemb. omnium SS. festum celebrari coepit.

§. 3. Celebris quoque fuit superioribus saeculis ad eamdem Ecclesiam Sanctae Mariae ad Martyres Romanae Ecclesiae Conventus, alia per singulos annos stata die haberi solitus, Dominica videlicet, quae Festum Pentecostes immediate praecedit; dum Pontifex cum universo Clero ad eam accedens, Stationemque ibi et Missarum solemnia celebrans, sermonem ad Populum habebat de Spiritus Sancti adventu proxime recolendo, in cujus typum, (ut ait Benedictus Canonicus in suo Caeremoniali, quod praedecessori Nostro Coelestino Papae II. tunc S. R. E. Cardinali Vidoni de Castello nuncupato, inscriptum edidit) *de altitudine Templi mittebantur Rosae in figuram Spiritus Sancti*, quae scilicet igneas linguas decidendo repraesentabant; unde etiam apud Scriptores Ecclesiasticos hujusmodi dies Dominica *de Rosis*, seu *de Rosa* appellata fuit, et adhuc hujusce ritus vestigium retinetur ab Ipsius Eccl. Canonicis, quibus praedicta die Officia Divina in Choro persolventibus Rosae distribuuntur.

Magnus quoque ad idem Templum conventus erat Rom. Eccl. proxime ante Pentecostem Dominica

§. 4. Ecclesia istbaec a vetustissimis temporibus non solum Parochialis, sed etiam Collegialis fuisse dignoscitur, insigni videlicet Saecularium Canonicorum Capitulo jugiter decorata: ac insuper ex autenticis Romanae Ecclesiae monumentis eruitur, eam aliquando Presbyteris Cardinalis Titulum extitisse, quamvis recentioribus saeculis inter Urbis Titulos minime adnumerata fuerit, donec fel. record. Praedecessor Noster Benedictus Papa XIII. adlecto in Diaconorum Cardinalium Ordinem bon. mem. Nicolao de Judice, qui sub Clemente XI., Apostolicarum Ædium Praefectus quum esset, eidem Ecclesiae instaurandae ordinandaeque praefuerat, Ecclesiam ipsam ad Diaconiae dignitatem evexit, dictumque Nicolaum primum Sanctae Mariae ad Martyres Diaconum Cardinalem renunciavit.

Collegial. Ecclesia jampridem extitit, titulusque Presbyt. Card.

Ad Diaconiae dignitatem a Bened. XIII. restituta.

Sunt etiam, qui eamdem Ecclesiam Cappellae Pontificiae nomine appellarint, seu quia Pontifices propinquas illi Ædes ab Anastasio Papa IV. extructas, urbanis negociis commodius consulturi, identidem incolere consueverint; seu quia eamdem singulari studio sartam tectamque tueri, sacrisque donariis, vasis, ac vestibus instructam ornatamque habere, ac de omnibus ad eam pertinentibus, quasi peculiaris dominii jure, disponere nunquam omiserint.

Olim quoque Cappellae Pontificiae nomine nuncup. et quare.

§. 5. Et sane in vitis Pontificum apud vulgatum Anastasium, frequens occurrit mentio tum profusae in eamdem Ecclesiam liberalitatis ac munificentiae, tum etiam assiduae circa illius statum et conservationem providentiae et curae Praedecessorum Nostrorum Romanorum Pontificum; inter quos merito

Romanorum Pontific. provid. pro hujus Templi conservatione.

commemorandus videtur S. Gregorius Papa III., qui illata huic Sacro Templo gravissima damna ab Imperatore Costante, dum aereum amplissimi fornicis tectum, aliaque aedificii ornamenta simul ac firmamenta hostilem in modum abstulerat, murario primum opere diligentissime emendari curavit, mox plumbeis superinductis laminis totam molem ita communiit, ut gravissimae impensae opus nonnisi post septem elapsa saecula sub Nicolao Papa V. ex integro renovari necesse fuerit, idemque adhuc tegumentum, aliorum Pontificum studio temporibus suis opportune ac diligenter aptatum, augustam Ædem adversus vim temporum tempestatumque injurias satis tueatur.

Aliorum curam eo ornando.

§. 6. Simili cura Praedecessores Nostri S. Benedictus II. et Hadrianus I. ad interiorem Templi ornatum conversi, illius Parietes marmoribus incrustasse narrantur; quamobrem alteri eorum merito tributus videtur ornatus ille, qui supra Ædificii Coronam, ad usque Fornicis curvaturam assurgens, dum per aetatem licuit, stetit; porphyreticis quidem, aliisque e vario marmore laminis speciosus, sed neque ad reliqui operis soliditatem exactus, neque ad priscam aedificandi rationem, quae Augustaeo seculo viguit, elaboratus. Idem Hadrianus Aram Templi principem contexerat argenteo Ciborio, quod sive hominum manibus sublatum, sive temporum injuria detritum, Innocentius VIII. marmoreum restituit.

Quod autem a Templi solo ad supradictam Coronam interjacet, fel. record. Praedecessor Noster Clemens Papa XI. hac Nostra aetate, aptissimo simul, ac splendidissimo ornatu decoravit, perpolitis ingentibus pretiosisque columnis; incrustatis vario marmore parietibus, novaque Ara Maxima magnifico opere extructa.

Externam vero Templi faciem, quam vetustate fatiscentem similis memoriae Praedecessor Noster Urbanus Papa VIII. (aerei lacunaris reliquiis, ad ornandam Principis Apostolorum Confessionem, instruendamque tormentis bellicis Hadrianam Arcem, translatis) nova contignatione communierat, ac binis extructis ad usum aeris campani Turribus exornaverat, idem ipse Clemens XI. area laxata, Ægyptioque Obelisco supra Fontem erecto, speciosiorem pulchrioremque reddidit.

Pontifex pluam ibigus opere tum conservatione, tum ornatu prospexit.

§. 7. Horum itaque aliorumque Praedecessorum Pontificum exemplis, Officiique Nostri debito, quod in aliarum Sacrarum Ædium decore tuendo, ac pro viribus augendo implere semper curavimus, excitati, et commonefacti; quum accepissemus, interiorem Testudinis partem, non solum contracto tot seculis volventibus situ sordescere, sed etiam decidentibus quotidie caementis, quaeque reliqua erant ex plumbeis laminis, quibus olim interius obducta fuerunt ipsius fornicis laquearia, secum trabentibus, non sine confluentium periculo, sensim labefactari; rem omnem sedulo explorari praecipimus, compertoque jampridem a fel. record. Alexandro PP. VII. Praedecessore Nostro admotas fuisse manus hujusmodi reparationi, quae, eodem morte intercepto, absolvi non valuit, opus ipsum ex integro resumi jussimus, appositisque miro Opificum Nostrorum artificio machinis, ingentes undique rimas obstrui, laquearia redintegrari, universumque fornicem firmari et perpoliri curavimus; mox etiam subjectum parietis gyrum, qui inter utramque Coronam intercurrit, ab antiquo squalore vindicatori, novum illius ornatum totius aedificii formae respondentem albario tectorioque opere perficiendum mandavimus.

Exemplo Clem. XI. Cardin. Hieron. Columnae Apostol. Ædium Pro-Praefecto hujus operis cura demandata.

§. 8. Qua in re dirigenda urgendaque, quum egregia extiterit diligentia et opera Dilecti Filii Nostri Hieronymi SS. Cosmae et Damiani S. R. E. Diaconi Cardinalis Columnae nuncupati, ejusdem S. R. E. Camerarii, et Apostolicarum Ædium Pro-Praefecti, cui Nos, praefati Clementis XI. Praedecessoris exemplo, hanc curam demandavimus; ad asserendam perpetuo Sacri Augustique Templi conservationem valde opportunum, simulque recensitis superius Praedecessorum Pontificum studiis convenientissimum fore judicavimus, illius specialem tutelam in posterum in Nos et Successores Nostros susceptam, ejus vigilantiae committere, qui nunc et pro tempore Pontificii Palatii, ac caeterarum Ædium, quae peculiari jure ad Romanorum Pontificum curam, aut usus pertinent, Praefectus, at pro Officii sui munere Curator existet.

Apostol. Ædium pro tempore Praefecto in perpet. commit. ut praesit conservationi Pantheon, Palatii Apostolici sumptibus perficiendae.

§. 9. Itaque motu proprio, et certa scientia, ac de Apostolicae potestatis plenitudine, hac Nostra perpetuo valitura Constitutione, Dilectos Filios Conservatores Camerae Urbis Romae, necnon ejusdem Camerae Fabricerios nuncupatos, ab omni cura et sollicitudine, qua hactenus circa sarta tecta ipsius Panthei, ad

instar aliorum veterum Urbis Ædificiorum et monumentorum, intendere consueverunt, absolventes et penitus liberantes: Dilecto etiam Filio Nostro Prospero S. Mariae ad Martyres Diacono S. R. E. Cardinali Columnae de Sciarra nuncupato, ejusque Successoribus praefatae Ecclesiae Diaconis pro tempore futuris, committimus et mandamus, ut a Capitulo Canonicorum ejusdem Collegiatae Ecclesiae, nunc quidem, cum primum commode fieri poterit, deinde vero singulis annis, seu quoties aliorum ipsius Capituli Officialium electio celebrabitur, duos ex ipsorum Canonicorum numero Æditos seu Fabricerios nuncupandos eligi et deputari curent, qui hujusmodi munus, ea qua decet, cura, et diligentia assumere atque obire sciant at valeant: Quibus sic electis, atque deinceps, ut praefertur, eligendis Nos, earumdem praesentium tenore injungimus, at mandamus, ut diligenter studioseque Panthei fabricam identidem scrutentur, explorantes num-quid a quoquam factum, illatum, appositumve fuerit, quod ei detrimento esse possit, vel quidquam vetustate labefactatum, seu imbrium ac tempestatum vi dejectum vitiatumve appareat, quod opportuna reparatione amendari conveniat. Quaecumque autem providenda, ordinanda aut restauranda compererint, ea omnia quamprimum deferre non omittant ad nunc et pro tempore existentem Palatii Apostolici Praefectum; quem volumus deinceps, ad eum plane modum, quo caeteris Pontificiis Ædibus praeest, hujus quoque Templi fabricae conservandae restaurandaeque praeesse; illiusque Indemnitati pro Officii sui auctoritate prospicere; ejusdemque reparationibus et restaurationibus pro tempore necessariis et opportunis, Apostolici Palatii sumptibus et expensis, consulere et providere: Nos enim praefato Hieron. Cardinali at Pro-Praefecto, ejusque Successoribus, per easdem praesentes, hujusmodi curam committimus et demandamus, atque ad praemissos effectus plenam et omnimodam facultatem et potestatem tribuimus et impertimur.

Praemissorum robur, non obstantibus quibuscumque.

§. 10. Decernentes, has Nostras Literas et in eis contenta hujusmodi, etiam ex eo quod quicumque in praemissis aliquod interesse habentes, seu habere praetendentes, ad id vocati et auditi non fuerint, seu ex quovis alio capite, nullo umquam tempore de subreptionis, obreptionis, aut nullitatis vitio, vel quovis alio defectu notari, impugnari, aut in jus vel controversiam vocari posse; sed semper perpetuo firmas, validas, et efficaces existere et fore, atque ab iis, ad quos pertinet, seu in posterum pertinebit, omnimodae observari, lisque, quorum favorem concernunt, plenissime suffragari. Non obstantibus, de jure quaesito non tollendo, aliisque Regulis, Constitutionibus, et Literis Apostolicis, nec non praedictae Urbis, et Camerae Capitolinae, seu praefatae Ecclesiae, ejusque Capituli et Canonicorum, Statutis, usibus, consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel immemorabili observantia, seu quavis firmitate alia roboratis, ac iteratis vicibus confirmatis et innovatis: Quibus omnibus et singulis, eorum tenores praesentibus pro expressis et insertis habentes; illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum dumtaxat, specialiter et expresse derogamus aliisque contrariis quibuscumque.

Sanctio poenalis.

§. 11. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam Nostrarum absolutionis et liberationis, commissionum et mandatorum, facultatum impertitionis, voluntatis, derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri et Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

Dat. 18 Feb. 1757. Pont. 17.

Datum Romae apud S. Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae Millesimo septingentesimo quinquagesimo sexto, duodecimo Kalendas Martii, Pontificatus Nostri anno decimoseptimo.

J. Card. Pro-Datarius.

D. Card. Passioneus.

VISA

De Curia J. C. Boschi.

L. Eugenius.

Loco ✝ Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

CONFIRMATIO LXIX.

Concordiae inter Archiepiscopum Moguntinum, S. R. I. Electorem, et Episcopum, atque Abbatem Fuldensem initae, super jure Metropolitico Ecclesiae Moguntinae in Episco-

patum, atque Ecclesiam Fuldensem; nec non super aliis utriusque Ecclesiae controversiis.

BENEDICTUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Pontificis studium pro tuenda quiete, et tranquillitate inter Personas Pastorali dignitate insignitas.

Ad sacram Petri sedem in plenitudine potestatis, divina dispositione evecti, ad ea potissimum, quae pro personarum quarumlibet praesertim Pastorali dignitate praeditarum, quiete, et tranquillitate observari debere dignoscuntur, libenter intendimus, ac iis, quae vicissim provide per concordiae ministerium ordinata fuisse comperimus ut illa firma persistant, Apostolici muniminis robur adjicimus, prout conspicimus in Domino salubriter expedire. Exhibita siquidem Nobis nuper pro parte Venerabilium Fratrum nostrorum Joannis Friderici Caroli moderni Archiepiscopi Moguntin. ac S. R. I. Electoris, necnon Adalberti moderni Episcopi, et Abbatis Fulden., ac ejusdem S. R. I. Principis, petitio continebat, quod cum inter dictum Joannem Fridericum Carolum Archiepiscopum, et Electorem, ac Decanum, et Capitulum Metropolitanae Ecclesiae Moguntinae ex una, ac praedictum Adalbertum Episcopum, et Abbatem, ac Decanum, et Capitulum Ecclesiae Episcopalis, et Abbatialis Fulden. ex altera partibus, ad removendas omnes controversias, et ad omnium dissensionum semina penitus tollenda quaedam concordia inita fuerit, cujus tenor est qui sequitur.

Tenor instrumenti Concord.

§. 2. Nos Joannes Fridericus Carolus Dei gratia S. Sedis Moguntinae Archiepiscopus, Sacri Romani Imperii per Germaniam Archi-Cancellarius, et Princeps Elector: Et Nos Adalbertus electus Episcopus, et Abbas Fuldensis, Sacri Romani Imperii Princeps, Augustissimae Romanorum Imperatricis Archi-Cancellarius per Germaniam, et Galliam, Primas etc. notum facimus, et profitemur etc. Dudum inter Archiepiscopatum, et Electoratum Moguntinum, ac principalem Abbatiam Fuldensem, optata per Divinam gratiam concordia, novisque frequenter ab Archiepiscopis Electoribus eidem Abbatiae impensis favoribus aucta viguit amicitia, ita quidem, ut cum circa annum 1532. cogitatum esset de erigendo Episcopatu Fuldensi, Archiepiscopus Elector Moguntinus tum temporis existens, ejusque Capitulum Metropolitanum erectioni hujusmodi, et Fuldensi tunc Abbatis sibi exposito desiderio faciles se praebuerint, et dum res ad exitum non perduceretur, ut Abbates Fuldenses Jura Moguntina porro libenter agnoverint, Archiepiscopi vero Moguntini eisdem Abbatibus saeculo praecedente Ecclesiasticam in Fuldensi Ditione Jurisdictionem reliquerint, eaque super re per Commissarios Moguntinos solemnem Anno 1662. concordiam inter Moguntinam Metropolitanam, Cathedralem Herbipolensem, et Abbatialem Fuldensem Ecclesias conciliarint, tenoris, qui sequitur:

Vetus transactio stipulata an. 1662. inter Archiepisc. Mogunt. eumdemque etiam Episcop. Herbip. atque Abbatem Monast. Fuldensis integre hic repetitur.

§. 3. » Nos Dei gratia Joannes Philippus » Sedis Moguntinae Archiepisc., Sacri Romani Imperii per Germaniam Archicancellarius, » et Princeps Elector, qua Episcopus Herbipolensis, et Franciae Orientalis Dux etc.: » Et Nos Joachinus Abbas Fuldensis Sacri Romani Imperii Princeps, Romanorum Imperatricis Archicancellar. per Germaniam, et » Galliam, Primas etc. notum facimus, et pro » Nobis, nostrisque Ecclesiis Herbipolensi, ac » Fuldensi, earumque Successoribus tenore » praesentium cunctis palam profitemur: postea quam inde a pluribus annis inter honorabiles Praedecessores nostros, Nos, et concreditas Nobis Ecclesias multifariae differentiae, » et contentiones, et in specie quidem ob praetensam a Nobis Episcopo Herbipolensi in » diversa loca, et Parochias dictae Fuldensis » Ecclesiae potestatem Ecclesiasticam, et Jurisdictionem Episcopalem, exortae sunt, ex » quo schismata, et inordinationes in rebus » tam Ecclesiasticis, quam saecularibus, in » notabile utriusque Ecclesiae, et boni publici detrimentum, non vane suspicari potuimus, quod tandem Nos Episcopus Herbipolensis, et Nos Abbas Fuldensis, suasu, et » fideli interpositione, atque hortatu Eminentissimi Principis, ac Domini Joannis Philippi S. Sedis Moguntinae Archiepiscopi, Sacri » Romani Imperii per Germaniam Archicancellarii, et Electoris, Episcopi Herbipolensis, et Franciae Orientalis Ducis, qua Archiepiscopi, et Electoris Moguntini, Domini, et Amici nostri in primis dilecti, maximeque venerandi, ex studio vicinitatis, et » affectu, praevia inter nostros ad id demandatos utraque ex parte, Consiliarios, et respective Legatos, tractatione, prae primis

» autem cum praescitu, et consensu Reverendorum nostrorum Episcopi Herbipolensis dilectorum devotorum Praepositi, Decani, et Capituli nostrae Ecclesiae Cathedralis Herbipolensis, uti etiam Reverendorum nobilium nostrorum Abbatis Fuldensis dilectorum ac devotorum Decani, et Capituli Ecclesiae Fuldensis, ad incrementum, et conservationem bonae vicinitatis, et mutuae consensionis, necnon in matura perdifficilium, nostrosque ante oculos observantium temporum, ac circumstantiarum contemplatione, atque hinc perspecta summa necessitate artioris inter Nos conjunctionis, et in nostrae praesertim Abbatis Fuldensis Ecclesiae bonum tendentis concordiae ineundae, sequenti ratione per amicam transactionem inter Nos conventum fuerit, prut etiam hisce transigimus modo, quo sequitur.

Plenissima jurisdictio Abbati Fuldensi tribuitur in Clerum et Popul. sibi subjectum;

§. 4. » Et primo quidem, cum ratione Episcopalis, et Ecclesiasticae Jurisdictionis, quam (Nobis Episcopo Herbipolensi, et Venerabilibus nostris Praedecessoribus in diversa Fuldensis suae dilectionis Ecclesiae Loca, Coenobia, et Parochias competere hactenus praetendimus) differentiae essent obortae, dum dilectio sua Fuldensis supradictam Jurisdictionem Episcopalem a tempore immemoriali exercitam, et ad se traductam fuisse constantissime tueri voluit; ita convenit inter Nos, et promisimus Nos Episcopus Herbipolensis, quatenus Dilectionem suam Fuldensem, ejusque Successores, et Ecclesiam, ratione Jurisdictionis Ecclesiasticae hucusque praetensae, nullatenus post hac impugnare velimus, sed eamdem pro nunc, et perpetuis temporibus integraliter relinquimus libere, atque ultroneo penes Dilectionem suam, ejusdem Successores, et Ecclesiam Fuldensem; ut Ecclesia Fuldensis sit, maneatque exemta nullius Dioecesis, habeatque ejusdem Antistites in Clerum et Populum Jurisdictionem Ordinariam privative, qualis Praelatis Episcopo inferioribus, et de facto Reverendissimo Fuldensi sive de jure, sive ex consuetudine, competente, hancque Jurisdictionem exerceat, ut hactenus exercita est, tam in Civilibus, et Matrimonialibus Laicorum, quam in Beneficialibus, et Criminalibus Clericorum, aliisque Ecclesiasticis Causis quibuscumque, sive per se, sive per Vicarium (aut Commissarium suum) quos constituere, et destituere, sicut et Clerum in omnibus tam Curatis quam non Curatis Beneficiis instituere, et destituere, visitare, Synodum convocare, et alia omnia facere, quae ab hac Jurisdictione quasi Episcopali dependent, ipsi semper integrum sit, sine ullo appellandi Jure ad Nos Episcopum Herbipolensem, salvo tamen Jure Metropolitano, et remedio appellationis ad Metropolitanum, juxta ordinem ab Ecclesia Catholica, cunctisque Dioecesibus hujus Provinciae Moguntinae laudabiliter receptum, et in viridi observantia constitutum: salva item libertate pro iis, quae sunt Ordinis, quaeque ex defectu gradus, Reverendissimo Fuldensi competere nequeunt, non tantum Regulares, sed et Clericos saeculares sui Principatus mittendi, sive ad Metropolitanum, sive ad Nos Episcopum Herbipolensem, pro Ordinibus sacris suscipiendis: salva item libertate quemcumque accersendi Catholicum Antistitem pro Sacramento Confirmationis, consecrandis Ecclesiis, Altaribus etc., idque sine nostra, nostrorumque Successorum, et Ecclesiae interpellatione, contradictione, et impedimento, quomodolibet haec nuncupari, aut excogitari queant. Nos tamen Abbas, et Princeps Fuldensis hisce per expressum declaramus, quod Jurisdictio quasi Episcopalis a Dilectionibus suis Domino Archiepiscopo, et Electore Moguntino, uti etiam a Domino Episcopo Herbipolensi, ut praefertur, Nobis relicta, non diutius, quam dum Ecclesia et Principatus noster Fuldensis, juxta fundationem, in Catholicorum manibus perstiterit, vigere, et in suo robore permanere debeat. Ubi vero per vim majorem, vel aliam quamcumque viam (quod, uti speramus, avertet Dei clementia) in alienas, sive Catholicorum, sive Acatholicorum manus devenerit, volumus, ac statuimus, ut tali casu haec transactio neque Archiepiscopo Moguntino, neque Episcopo Herbipolensi ulteriens cedat in praejudicium, nec illi hac teneantur, sed Jus suum Episcopale plenarie tunc manutenendi, atque exercendi liberam habeant potestatem. Quemadmodum etiam Nos Joannes Philippus qua Archiepiscopus Moguntinus, et Nos Joannes Philippus qua Episcopus Herbipolensis, hoc insperato casu, Nobis Jura nostra, et Potestatem

Salvo tamen Metropolit. jure Eccles. Mogunt. aliisque consuetis conditionibus.

per expressum reservamus, hancque cessionem eo usque dumtaxat exclusive valituram hisce declamus.

Nuper electis Abbatibus injungit, ut de suo electione certiores faciant Archiep. Mogunt. et Episc. Herbip.

§. 5. » E contrario, ac pro secundo; quoniam praesentis concordiae finis unicus, scopus, ac propositum est, ut nostra utriusque Archiepiscopi Moguntini, et Episcopi Herbipolensis amica, et vicinali cooperatione, atque assistentia, nostra Abbatis Fuldensis Ecclesia eo melius adversus hostiles, ac violentos impetus defendatur et protegatur: Hinc nostri Abbatis Fuldensis Successores pro tempore existentes, vigore praesentium, obligentur, ut quamprimum aliquis a nobili Capitulo per canonicam Electionem in locum Abbatis et Principis fuerit suffectus, idipsum semper Nobis Electori Moguntino, ut Mediatori, et absque eo Provinciae Moguntinae Metropolitano, tum etiam Nobis Episcopo Herbipolensis, per literas notificare, atque una confirmationem supradictae cessionis, necnon actualem, quatenus necessitas exegerit, apud ipsos manutenentiam amice teneantur postulare.

Hi vero, jurisdictionem et superioritatem Ecclesiast. eidem Abbati, in vim hujus concord. relictam, confirmare tenentur.

§. 6. » Tertio; quo facto etiam Nos Archiepiscopus ac Princeps Elector Moguntinus, et Nos Episcopus Herbipolensis, pro Nobis, Successoribus, et Ecclesiis nostris spondemus per praesentes, ac pollicemur, quod ad confirmationem a Dilectione sua Fuldensi praedicto modo petitam superioritatis Ecclesiae, et Jurisdictionis quasi Episcopalis, vigore hujus Concordiae eidem relictae, et quidem absque ullis impensis, vel taxae cujusdam pensione impertiendam, necnon ad praestandam reipsa manutenentiam, casu eveniente, pariter obstricti et obligati esse debeamus ac velimus.

Tenor Epistolae qua Abbas suam electionem Archiep. Mogunt. et Episc. Herbip. nunciat.

§. 7. » Quarto: ad evitandam vero in ejusmodi petitione respective confirmationis, et responsoria declaratione, omnem ambiguitatem, et dissensiones, conventum inter Nos omnes, ac constitutum est, quatenus illae sequentis tenoris esse, et constanter manere debeant; ex parte videlicet nostra Abbatis Fuldensis ad utramque suam Dilectionem Moguntinam, et Herbipolensem (mutatis mutandis) ut sequitur » *Praevia parata Officiorum nostrorum oblatione, Dilectionem Vestram propensae vicinitatis confidentia celare non debemus, qualiter Nos post decessum (N.) Venerabilis Praedecessoris nostri p. m. concordibus suffragiis, et electione nobilis nostri Capituli hujatis, in Abbatem, et Principem Fuldensem non ita pridem, et die quidem (N.) electi fuerimus, simulque in actuali, et tranquilla nostrae Abbatiae, et Principatus Fuldensis possessione constituti. Cum itaque probe recordemur, qualem concordiam Venerabilis Praedecessor noster Abbas (N.) anno (N.) die (N.) cum Dilectionis Vestrae Domino Praedecessore tanquam Mediatore, uti etiam cum sua Dilectione Herbipolensi celebravit, conventumque inter ipsos praeter alia fuerit, ut quivis Princeps, et Abbas Fuldensis, mox ab electione, confirmationem Jurisdictionis Ecclesiasticae ea in concordia nostrae Ecclesiae relictae; tum etiam manutenentiam, necessitate flagitante, per literas petere, et vicissim Dilectio Vestra cum Nobis pariter per literas responsorias sine recusatione impertiri, et respective assecurationem praestare teneatur, ac velit; Eapropter Dilectionem Vestram officiose requirimus, ut ad has nostras memoratae supra Concordiae conformes petitorias literas, eatenus se erga Nos declarare dignetur, quatenus in praedicta Concordia continetur, et paciscentium congruit intentioni. Qui ad Officia Dilectionis vestrae omni tempore prompti permanemus.*

Exemplar. responsionis ab his Abbati reddendae.

§. 8. » Quinto: Ad responsorias vero tam Nobis Archiepiscopo, et Electore Moguntino, quam a Nobis Episcopo Herbipolensi, et Franciae Orientalis Duce, ad Dilectionem suam Fuld. dandas, quod attinet, erunt hae (mutatis mutandis) vicissim tenoris sequentis » *Praevia etc. Redditae Nobis fuerunt Dilectionis Vestrae perhumanae literae de die (N.) ex quibus perlegimus, eamdem unanimi Nobilis Capituli sui consensu in Abbatem, et Principem Fuldensem fuisse electam, esseque in actuali, et pacifica possessione constitutam: et quae praeterea in vim Concordiae anno (N.) erectae. Ipsa Nobis revocare in memoriam voluit. Quemadmodum igitur Dilectioni Vestrae ad obtentam istam Principalem Dignitatem, et Fuldensis Ecclesiae Administrationem, omnem a Deo benedictionem, gratiam, opemque apprecamur: ita quoque ex praescripto memoratae Concordiae non solum relictam tum temporis Dilectionis Vestrae Praedecessori p. m., ejusque Successoribus, et Ecclesiae, Jurisdictionem Ecclesiasticam, in praesens plenarie denuo confirmamus, et ratificamus, verum etiam*

» promptos Nos paratosque declaramus, ubi Dilectionem Vestram, ejusdem Successores, et » Ecclesiam, praeter omnem spem et opinionem, » a quocumque demum, spectatim vero a Catholicis, vel Acatholicis vicinis, aut externis, in » memorata Jurisdictione Ecclesiastica, aliisve » Juribus suis infestari, aut turbari contingeret, » Nos eidem omnem vicinalem assistentiam, operam, ac manutenentiam (prout eo casu a Dilectione Vestra fuerimus requisiti, et reliquae » tulerint circumstantiae) nullo non tempore » praestituros. Dum Nos Dilectioni Vestrae grata etc.

Integra utrinque spondetur Transactionis observantia.

§. 9. » Secundum haec omnia, asserendo » promittimus ac spondemus Nos Joannes Philippus qua Archiepiscopus Moguntinus, et » Mediator, et Nos quoque Joannes Philippus » qua Episcop. Herbipolensis, Franciae Orientalis Dux, ac Nos Joachimus Abbas Fuldensis etc. respective Elector, et Principes, pro » Nobis, nostris in Metropolitana Moguntina, » Herbipolensi, ac Fuldensi Ecclesiis Successoribus, interpositis nostris Electorali, et » Principalibus Dignitatibus, fide et fidelitate, quod contenta in hac Concordia puncta » omnia et singula firmiter inviolata servare, » neque iis umquam contraire, vel ut contraeatur, permittere velimus, sive per Nos, sive » per nostros, quacumque ratione, aut via, » ac quocumque id demum fiat nomine, aut » excogitare in contrarium mens humana valeat: prout etiam praeter nunc adducta hujus transactionis puncta, omnes et singulos » olim fortasse habitos tractatus, et conventiones praesentium tenore penitus abolemus, » iisque per expressum perpetuo renuntiantes » universim abrogamus, et cassamus. In cujus » rei fidem, ac perenne robur Nos saepe memoratus Joannes Philippus qua Archiepiscopus Moguntinus, et Mediator etc. tum etiam » Nos Joannes Philippus qua Episcopus Herbipolensis, et Franciae Orientalis Dux etc. » et Nos Joachimus Abbas Fuldensis etc. hanc » Concordiam manu propria subscripsimus.

» Et nos Joannes ab Hoppenheim conditus de Saal, Decanus, et universum Capitulum Ecclesiae Metropolitanae Moguntinae, necnon Nos Joannes Hartmannus de » Rosenbach, Decanus, et Capitulum universum Ecclesiae Cathedralis Herbipolensis, et » Nos Matthias Benedictus de Rindorff Decanus, et Capitulum universum Ecclesiae Fuldensis; profitemur, et notum facimus per » praesentes literas, pro Nobis, et Successoribus nostris, hanc Concordiam Nobis scientibus, et consentientibus initam, atque erectam fuisse, quemadmodum in eam vigore » praesentium consentimus fideliter, fraude ac » dolo remotis. In cujus rei testimonium Eminentissimi, et Reverendissimorum Dominorum nostrorum Electoris, et Principum sigillis, etiam consuetà Capitulorum nostrorum sigilla his Literis apposuimus. Actum » die 23. Martii Anno 1662.

» J. Philippus A. M. E. H. manu propria.
» Joachimus Abbas manu propria.

(L.S.)	(L.S.)	(L.S.)	(L.S.)	(L.S.)
» Archiep. Mog. » et Ep. Herbip.	Abbatis Fulden.	Cap. Metrop. Mog.	Cap. Cath. Herbip.	Cap. Fuld.

Sequitur tenor recentis Concord.

§. 10. Quae quidem Concordia ab Archiepiscopo Moguntino, qua tali, necnon simul qua Episcopo Herbipolensi, ac Abbate Fuldensi subscripta, triumque Ecclesiarum Moguntinae, Herbipolensis, et Fuldensis Capitulari consensu, et sigillis munita, plures per annos inviolata feliciter substitit; sed cum Apostolica careret confirmatione, et Herbipolensi Ecclesiae Cathedrali minus utilis videretur, eaque propter impugnata pro parte Episcopi Herbipolensis, per judicata Sacrae Romanae rescinderetur, acrior Herbipolensem inter et Fuldensem Ecclesias coram Sacrae Rotae Tribunali lis exorta fuit, donec tandem ad novas easdem inter Ecclesias Concordiae leges anno videlicet 1722., ac novissime anno 1751. deventum est; quam postremam quidem Concordiam Hammelburgi initam Sanctissimus Dominus Noster BENEDICTUS XIV. Pontifex Maximus dignatus est confirmare. Archiepiscopi interea Moguntini, rogato Placidi Abbatis Fuldensis in Concordia anni 1662. persistentes, nec litem Herbipolensis Ecclesiae quantumvis implorati suam facientes, Abbatiam novis favoribus prosequi non dubitarunt, atque tum maxime, cum pro obeundis in Fuldensi Ditione Pontificalibus, Episcopus in Partibus ab Apostolica Sede indulgeretur, cui concessioni non tantum minime sunt reluctati, verum etiam ut Consecrationis munus in ipsa reciperet Electorali Urbe Moguntina, fecerunt facultatem; cum vero anno 1752. de erigendo

Plures lites super concordia an. 1662. inter Ep. Herbipol. et Abbat. Fuld. excitatae per aliam concord. inter eosdem initam anno 1751. sedatae sunt. Vide supra p. 18. Const. 111. Archiep. Mogunt. persisterunt in concordia an. 1662.

Episcopatu Fuldensi ageretur, re cum Ecclesia Metropolitana Moguntina haud communicata, ac ipsa erectio Episcopatus a SS. Domino Nostro BENEDICTO XIV. Pont. Max. desuper 5. Octobris 1752. edita perficeretur; tunc vero temporis existens Abbas, et Princeps Fuldensis Episcopatum istum Fuldensem neo-erectum exemptum, nullique Metropolitano, sed soli S. R. Sedi subjectum crederet; ea super re ex parte Metropolitanae Ecclesiae Moguntinae conquestum fuit, et in litis hujus decursu, supradicta Concordia de anno 1662. Moguntinam inter, et Fuldensem Ecclesias inita, ab Abbate Fuldensi asserta fuit insubsistens. Demum vero decima Augusti anno 1755. a Sanctissimo Domino BENEDICTO XIV. Pontifice Maximo re mature discussa, ac adhibitis in consilium omnibus Sacrae Rotae Auditoribus, habitoque illorum in scriptis unanimi suffragio, definitum fuit, constare de jure Metropolitico Moguntino in totum Territorium Fuldense, edito subinde desuper Apostolico Brevi dato 15. Septembris 1756. tenoris sequentis.

Vide supra p. 27. Const. IV. Post erectionem Abbatiae Fuldensis in Episc. lis exorta super jure Metrop. Archiep. Mogunt. Ejus tamen favore a Pont. definita.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Literae Apostol. in forma Brevis desuper expeditae.

§. VI. *Saluberrimum Apostolicae providentiae, benignitatisque institutum a Praedecessoribus nostris Romanis Pontificibus sapientissime initum, servatumque, ut iis quidem, quibus potuissent titulis et honoribus insignes Ecclesias magis magisque ad Numinis Divini cultum, et Christifidelium utilitatem adaugerent, sed pari nihilominus circumspectione, ac diligentia Hierarchicum Ecclesiae Catholicae ordinem, in hisce ipsis honorum largitionibus inviolatum, atque intactum, Decretis, ac rescriptis suis custodirent: a suscepti Pontificatus Nostri exordio ita, quoad nobis integrum fuit, tenere, et sequi studuimus, ut nullae hac in re Apostolicae nostrae vigilantiae partes ubique Gentium desiderari passi fuerimus: Quamobrem cum insignis, et antiquissima Abbatia Fuldensis, quae intra fines Provinciae Moguntinae sita esse non ambigitur, multis nominibus clara, maxime vero propter privilegia, quibus per Romanos Pontifices, atque ipsos etiam saeculares Principes locupletata fuit, in Germania plurimi fieret, magnoque in honore haberetur, non immerito Nos, ad majus Catholicae Fidei praesidium, atque ornamentum, Abbatiam ipsam in Episcopatum ereximus, ejusque Abbatem pro tempore existentem in Episcopum, et Abbatem insimul constituimus; quemadmodum ex aliis nostris sub plumbo expeditis literis, quarum tenorem, quatenus opus sit, hisce praesentibus pro expresso, et inserto haberi volumus, uberius continetur. Cum vero post Episcopatus hujusmodi erectionem, atque Episcopi ordinationem, quaedam eruperit controversia super authoritate, quae Archiepiscopo Moguntino in dicta nova Episcopali Dioecesi Metropolitico Jure competere deberet; Ut ea quam citius, et absque ullo judiciali strepitu absolveretur, controversiam ipsam ad Nos vocavimus, reque tota per Nos ipsos diligenter considerata, itemque in Consilium adscitis peritissimus in Jure Canonico Viris nostrae Romanae Rotae Auditoribus, quemadmodum eximia Moguntinae Sedis Dignitas non inter Germanos tantum, sed universo Christiano Orbi perspecta exposcere videbatur, laetati admodum sumus, quod eorum suffragia tum oretenus, tum etiam scripto exposita, et in manibus nostris relicta cum concepta jam-prius in mente nostra sententia prorsus convenirent. Quapropter uniformi praedictorum Auditorum sensui inhaerentes, ea ipsa die, videlicet decima Augusti superioris anni 1755. decrevimus, ac declaravimus, praedictas nostras literas super erectione abbatiae Fuldensis in Episcopatum, atque alias praecedentes itidem nostras super approbatione, et confirmatione cujusdam concordiae inter Episcopum Herbipolensem, et Abbatem Fuldensem peractae, ita semper accipiendas esse, interpretandas, atque intelligendas, ut per eas nihil omnino detractum, aut imminutum censeatur de authoritate, et Jure Metropolitico, quod in tota Provincia, atque adeo etiam in novo Episcopatu Fuldensi, et universa ejus Dioecesi, Moguntino Archiepiscopo competit, juxta praescriptum SS. Canonum, et S. Concilii Tridentini; salva tamen ex alia parte, atque illaesa manente exemptione passiva, atque immediata subjectione huic S. Sedi Apostolicae, quibus hactenus juxta formam suorum Privilegiorum gavisi sunt, et gaudere debent Monachi omnes, et Monasterium Fuldense, cum sua Abbatiali Ecclesia, quae nuper in Cathedralem erecta est, aliisque Ecclesiis, quae secundum praesentem statum, eidem Monasterio pleno Jure incorporatae, et subjectae reperiuntur: Ita tamen ut Populus, et Clerus saecularis ab ejusmodi Ecclesiis quomodolibet dependens, propter hoc a Jure Metropolitano praedicto nequaquam exemptus censeatur. Quo

itaque firmius Decretum hoc nostrum subsistat, et servetur exactius. Decretum ipsum tenore praesentium Apostolica authoritate confirmamus, atque inviolabili Apostolicae firmitatis robore communimus. Decernentes, idem Decretum, et praesentes nostras literas semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, et illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus, et per omnia plenissime suffragari debere; sicque et non aliter in praemissis per quoscumque Judices Ordinarios, et Delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, et S. R. E. Cardinales, et eorumdem Cardinalium Congregationes, necnon Apostolicae Sedis Nuntios, et quosvis alios quacumque praeeminentia, et potestate fungentes, et functuros, judicari, et definiri debere; ac irritum, et inane, quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibus, vel Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, et Ordinationibus, et quibuscumque aliis in contrarium praemissorum etiam a Nobis quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis, caeterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut earumdem praesentium literarum transumptis, seu exemplis; etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo Personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensae. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die 15. Septembris 1756. Pontificatus Nostri anno decimo septimo.

Cajetanus Amatus.

Primum recenlur transact caput, quo Episcopus Fuldensis plenam observationem concordiae an. 1662. promittit.

§. 12. Nos itaque Joannes Fridericus Carolus Archiepiscopus Moguntinus, et Princeps Elector etc., et Nos Adalbertus electus Episcopus, Abbas, et Princeps Fuldensis etc. ad reducendam inter utramque Ecclesiam Moguntinam, et Fuldensem pristinam concordiam, ac ad illam inviolabiter, et in perpetuum stabiliendam, et ad removenda omnia, quae futuris perpetuis temporibus Catholicorum, et Vicinorum Principum amicitiam, et quietem turbare possent, re mature diuque deliberata, habitoque cum Capitulis Ecclesiarum nostrarum tractatu, deque eorum consilio, et consensu, in sequentibus reductae pacis, et concordiae leges convenimus — Nos Adalbertus electus Episcopus Abbas, et Princeps Fuldensis, praehabita jam tempore Sedis nuper vacantis in Capitulo nostro deliberatione, ac re etiam deinceps uberius perpensa, cognoscentes non aliam futuram cum Ecclesia Moguntina pacis, ac stabiliendi novi Episcopatus Fuldensis basim esse posse, quam supradictam Concordiam anno 1662. inter utramque Ecclesiam feliciter initam, et usque ad recentes annos magno Fuldensi Abbatiae bono observatam; Nos ab Eminentissimo et Celsissimo Principe Archiepiscopo Electore Moguntino Domino nostro cum primis Venerando, ejusque Capitulo Metropolitano, ejusdem Concordiae continuationem decenter petivimus, et petimus per praesentes, eamdemque futuris perpetuis temporibus illibatam servare, tam pro Nobis, quam nostris in Ecclesia Fuldensi Successoribus, promittimus, Nosque, Successoresque nostros ad literas in eadem concordia praescriptas, nihil immutato illorum tenore, nisi quoad Episcopi nomen, obligamus.

Mutatis tamen iis quae sunt de exercitio Pontificalium.

§. 13. Cum tempore concordiae anni 1661. in Fuldensi nostro Territorio non extaret Episcopus cum exercitio Pontificalium, sed Ordinandi, juxta Concordiae leges, mittendi essent, sive ad Metropolitanum, sive ad Episcopum Herbipolensem, haec et reliqua ibi de Pontificalium exercitio dicta, ipsa novi Episcopatus Fuldensis erectione mutata intelligantur.

Jus quoque Metrop. Archiep. Mogunt. in univ. Dioecesim suam agnoscit, et Brevi Apostolico obedientiae praestitiarum pollicetur.

§. 14. Cum ab omni retro tempore Praedecessores nostri Abbates, et Capitulum Fuldense, Archiepiscopos Moguntinos, usque ad nuperae litis exordium, agnoverint totius Territorii Fuldensis Metropolitanos, Nos quoque Dilectionem suam modernum Eminentissimum Dominum Archiepiscopum et Electorem Moguntinum, ejusque in perpetuum Successores, tanquam Metropolitanos nostros, et universae Dioecesis nostrae Fuldensis cis et trans amnem Fuldam agnoscimus, ac pro nobis, et Successoribus nostris promittimus Nos supremae Apostolicae Definitioni supradictae, et Brevi Apostolico desuper edito die 15. Septembris anno 1756. supra de verbo ad verbum inserto, plenariam debitam paritionem praestare velle, sicque totum, et integrum Episcopatum nostrum Fuldensem (salva tamen, atque illaesa manente exemptione passiva, atque immediata subjectione S. Sedi Apostolicae quoad Personas in eodem Brevi expressas) Metropolita-

nae Moguntinae Ecclesiae subjectum, et suffraganeum esse, et manere debere profitemur.

Profitet. se curaturum ne Appellationes ad Metrop. a quopiam impediantur.

§. 15. Et cum contra bonam fidem, et amicitiae leges ageretur, si nostri Fuldenses subditi a quopiam quomodolibet absterrerentur ab appellationibus ad Metropoliticum Moguntinum Judicium, juxta ordinem ab Ecclesia Catholica praescriptum, interponendis, cavere studebimus omnino, ne ab Ecclesiasticis, vel Saecularibus nostrae Ditionis Magistratibus, vel Particularibus etiam Personis, impediantur iidem Fuldenses nostri subditi ab appellationibus in omnibus Causis ad Vicariatum Generalem Episcopatus nostri devolutis, ad Metropolitanum Moguntinum interponendis, vel prosequendis; quem in finem etiam hanc nostram concordiam, Apostolica confirmatione secuta, Vicariatui nostro Generali, Parochisque notam faciemus. Cumque sic omnis discordiae fomes sublatus sit, Nobis promittimus, fore, ut sua moderni Eminentissimi Domini Archiepiscopi Electoris Moguntini Dilectio Abbatiam nostram in Episcopatum legitime erectam, Nosque, et Successores nostros legitimos Episcopos Fuldenses tam cis, quam trans amnem Fuldam agnoscat, et ut in S. R. Imperio, ejusque Comitiis, et Tribunalibus, ac ubicumque opus fuerit, Nobis et Successoribus nostris praedicatum, ac titulus Episcopi tribuatur, officia sua impendat.

Archiep. Mognut. quoque suam fidem obligat pro observanda Concordia anno 1662.

§. 16. Et Nos Joannes Fridericus Carolus Archiepiscopus, S. R. I. per Germaniam Archicancellarius, et Princeps Elector etc. Praedecessorum nostrorum, praesertim Joannis Philippi Archiepiscopi Electoris Moguntini exempla secuti, de consilio, et consensu Metropolitani nostri Capituli, ob salutares fines supra expressos Concordiam saepedictam de anno 1662. superius insertam hisce renovatam volumus, ac renovamus, declarantes pro Nobis et Successoribus nostris, eamdem Concordiam perpetuis temporibus valere, et quae ibidem in favorem Abbatiae Fuldensis disposita sunt, observari inviolabiliter debere. Nosque, et Successores nostros praedictos ad epistolam cujuscumque eligendi Fuldensis Principis, ea, quae in Concordia praescribitur, formula responsuros esse, ac promissam in iis opem, assistentiam, ac manutentionem praestituros.

Admittit exempt. passivam Abbatiae Fuldensis in Apost. Brevi praeservatam

§. 17. Sicuti nihil novi umquam petere, vel Fuldensis Abbatiae Juribus, et privilegiis quidquam detrahere volumus, ita non tantum exemptionem passivam Fuldensem in supradicto Apostolico Brevi praeservatam et stabilitam sponte agnoscimus, sed etiam ne contra illam quidquam a quocumque tentetur, invigilabimus.

Ejusdem erection. in Episc. et Abbat. in Episc. se agnoscere profitetur.

§. 18. Similiter Antecessorum nostrorum Archiepiscoporum benevola erga Fuldensem Abbatiam vestigia, et faventem Episcopatus Fuldensis erectioni intentionem secuti, eamdem Episcopatus Fuldensis erectionem a Sanctissimo Domino Nostro BENEDICTO XIV. Pontifice Maximo factam, hisce probamus et laudamus, atque Dilectionem suam modernum Reverendissimum Dominum Abbatem, et Principem Fuldensem, legitimum totius Dioeceseos Fuldensis cis et trans amnem Fuldam Episcopum, nostrae tamen Ecclesiae Metropolitanae Moguntinae suffraganeum agnoscimus, et ut ubique in Sacro Romano Imperio agnoscatur, officiis nostris non deerimus.

Cavetur, ut ab utraque parte Apostolic. Brev. plac. impetretur pro hujus Concord. contra.

§. 19. Hanc nostram Concordiam Nos Joannes Fridericus Carolus Archiepiscopus Moguntinus, et Princeps Elector, et nos Adalbertus electus Episcopus, Abbas, et princeps Fuldensis, ut eo magis roboretur, et perpetuis temporibus inviolata perduret, Sanctae Sedi Apostolicae prout Praesules, et Principes eidem vere devotos decet, submittemus, ejusque Apostolicam Confirmationem per nostros ibidem Ministros, ante confirmationem modernae novae Electionis Fuldensis, una rogabimus. Ante obtentam vero eamdem Apostolicam confirmationem hujus Concordiae, et omnium in illa contentorum, eadem haec Concordia in nullius partis praejudicium poterit allegari, sed utriusque Ecclesiae Jura, salva, et integra manere debent.

Utraque pars hinc Concor. sanctissime se observaturam promittit et recipit.

§. 20. Atque haec nostra Concordia matura deliberatione feliciter inita, sicque a S. Sede confirmata, perpetua basis mutuae inter Ecclesiam Metropolitanam Moguntinam, et Cathedralem, et Abbatialem Fuldensem amicitiae existet, neque contra illam exceptiones ullae, cujuscumque nominis, aut Pontificum, Caesareumque Constitutiones, Bullae, literae, vel Privilegia, nomine tenus vero Bulla Sanctissimi Domini Nostri BENEDICTI XIV. Pontificis Maximi super confirmatione Concordiae Hammelburgensis inter Herbipolensem et Fuldensem Ecclesias initae, vel subsequuta Episcopatus Fuldensis erectio, et desuper edita Apostolica Constitutio, aut aliud quodcumque poterit allegari; prout alte fatus Sanctissimus

Dominus noster in Brevi Apostolico supra inserto jam diserte declaravit, haec omnia Juribus Moguntinis nihil derogare. In cujus rei majorem fidem Joannes Fridericus Carolus Archiepiscopus Moguntinus, et Princeps Elector, et nos Adalbertus electus Episcopus, Abbas, et Princeps Fuldensis has Concordiae paginas signavimus, et nostris jussimus communiri sigillis. Moguntiae die duodecima Februarii, Fuldae die 18. Februarii anno 1757.

J. Fridericus Carolus Archiepiscopus, et Elector. — Adalbertus Electus Episcopus Abbas et Princ. Fuld.

(L. S.) (L. S.)

Accedit Concord. consensus utrinque Capitul. Mogunt. et Fuld.

Nos similiter Joannes Franciscus Antonius ab Hoheneck Decanus, totumque Capitulum Metropolitanum, necnon Nos Carolus de Pechenbach, Decanus, et totum Capitulum Ecclesiae et Abbatialis Fuldensis, pro nobis, nostrisque utrinque Successoribus, profitemur Concordiam hanc suprascriptam, cum scitu, consilio, et consensu nostro in omnibus, et per omnia fuisse initam, prout eidem omni meliori modo consentimus, eademque omnia probamus et laudamus. In quorum fidem Eminentissimi et Reverendissimorum DD. Nostrorum Electoris, et Principum sigillis, etiam consueta Capitulorum nostrorum Metropolitani Moguntini, et Cathedralis ac Abbatialis Fulden. sigilla his literis apposuimus. Moguntiae 15. Febr., Fuldae 18. Febr. anno 1757.

(L. S.) (L. S.)

Quod copia praecedens vero suo originali, praehabita diligenti et accurata collatione in omnibus de verbo ad verbum consona et conformis sit, vigore appositi Sigilli Electoralis Moguntini corroboratur. Moguntiae die 16, Februarii 1757.

In fidem

(L. S.) P. Matthaeus Maria Regim. Electoralis Moguntini Secretarius et Expeditor.

Pontifex sese confirmat. Concord. ejus cognition. remisit Congreg. particul. super rebus Consistorial.

§. 21. Joannes Fridericus Carolus Archiepiscopus, et Elector, ac Adalbertus Episcopus, et Abbas praefati, Concordiam hujusmodi pro debito ergo Sedem Apostolicam obsequio, et reverentia, in omnibus ejus judicio, et authoritati subjectam esse voluerunt; quapropter Nobis supplicari fecerunt, ut Concordiam praedictam Apostolica authoritate approbare, et confirmare de benignitate Apostolica dignaremur; hujusmodi autem precibus Nos inclinati, hujusmodi negotium confirmationis ad Congregationem Particularem super rebus Consistorialibus praepositam expendendam remittere dignati sumus, ac eadem Congregatio praefatae Concordiae Instrumento diligenter inspecto, omnibusque in ea contentis accurate perpensis, sub die 22. Mensis Martii proxime praeteriti, censuit Concordiam praedictam esse confirmandam, adjectis tamen nonnullis clausulis, quibus Nobis placuit, alias quoque clausulas etiam adjungere, prout ex Decreto ejusdem Congregationis latius apparet: cujus quidem dictae Congregationis Decreti tenor est, qui sequitur:

Moguntin. et Fulden. Confirmationis Concordiae.

Ejusdem Congreg. decretum.

§. 22. *Cum inter Eminentissimum, et Reverendissimum Dominum Joannem Fridericum Archiepiscopum, et Electorem, ac RR. Decanum, et Capitulum Metropolitanae Ecclesiae Moguntinae ex una, et R. P. Adalbertum electum Episcopum, et Abbatem, ac RR. Decanum, et Capitulum Ecclesiae Episcopalis, et Abbatialis Fulden. ex altera partibus, ad removendas omnes controversias, et ad omnium dissensionum, ac simultatum semina penitus tollenda, Concordia inita, et mense Februario proxime praeterito propriis subscriptionibus munita fuerit, quam pro debito erga Apostolicam Sedem obsequio, ac reverentia, in omnibus ejus Judicio, et authoritati subjecta esse voluerunt: ideo tam praedicti Archiepiscopus Moguntin., quam Episcopus, et Abbas Fuldensis, Literis ad Sanctissimum Dominum nostrum datis, humiliter supplicarunt, ut eam Apostolica authoritate approbare, et confirmare dignaretur. Hujusmodi autem precibus per Sanctitatem suam ad Congregationem Consistorialem Particularem remissis, eadem Congregatio, Concordiae Instrumento diligenter inspecto, omnibusque in ea contentis accurate expensis, censuit, Concordiam esse confirmandam; Ita tamen ut nullum unquam inde praejudicium illatum intelligatur alteri Concordiae initae inter Episcopum Herbipolensem, et Abbatem nunc Episcopum Fuldensem, et a Sede Apostolica confirmatae per Apostolicas Literas sub plumbo Kal. Octobris 1752. tum etiam erectioni Episcopatus Fulden., ejusque jurisdictioni Ordinariae, per similes Literas ter-*

Congreg. eadem censuit Concord. esse confirmandam nonnullis adjunctis clausulis

tio nonas Octobris anno 1752. nec non Juri Metropolitico Archiepiscopi Moguntini per alias Literas in forma Brevis die 15. Septembris 1756. expeditas; factaque per me infrascriptum Secretarium relatione, Sanctitas Sua dictae Congregationis sententiam benigne approbavit, decrevitque, ut omnia in iisdem Apostolicis Literis suis contenta, quatenus opus sit, de novo data, indulta, concessa, approbata, et confirmata censeantur. Datum Romae die 22. Martii 1757.

Loco ✝ Sigilli.

J. Cardinalis Millo.

N. Antonellus Sac. Congregationis Consistorialis Secretarius.

Juxta Congreg. Decret. Concord. confirm. Apostol. auctorit.

§. 23. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, ea, quae ab Apostolica Sede approbantur, et confirmantur, firmius subsistant, et ab omnibus exactius observentur; proindeque Joannes Fridericus Carolus Archiepiscopus, et Elector, ac Adalbertus Episcopus, et Abbas praedicti, plurimum cupiant Concordiam praedictam, cum dictis adjunctis clausulis in praedicto Decreto appositis, ac Decretum hujusmodi, per Nos et Sedem Apostolicam, ut infra, approbari, et confirmari: Quare pro parte tam dicti Joannis Friderici Caroli Archiepiscopi et Electoris, quam Adalberti Episcopi, et Abbatis praedicti, Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus eorum, ac Archiepiscopi, et Abbatis Fulden. praedicti pro tempore respective existentium, quieti, et tranquillitati in praemissis opportune providere, ipsosque specialis gratiae favore prosequi de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur, qui quantum cum Domino possumus, diuturnam pacem, mutuamque amicitiam inter Ecclesiasticas Personas, praesertim Pontificali dignitate insignitas, non tantum promovere, sed et stabilire sinceris desideramus affectibus, Joanni Friderico Carolo Archiepiscopo, et Electori, ac Adalberto Episcopo, et Abbati praedictis, specialem gratiam facere volentes, eorumque singulares personas, a quibusvis suspensionis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, et poenis, a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium tantum consequendum, harum serie absolventes, et absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, Concordiam hujusmodi, cum praedictis clausulis in eodem Decreto expressis, necnon Decretum hujusmodi, Apostolica auctoritate, earumdem tenore praesentium, perpetuo approbamus, et confirmamus, illisque perpetuae, et inviolabilis Apostolicae firmitatis robur, vim, et efficaciam adjicimus, ac Concordiam hujusmodi, cum praedictis clausulis in eodem decreto expressis, necnon Decretum praedictum, ab ipsis modernis, et pro tempore existentibus Archiepiscopo et Electore Moguntin., ac Episcopo et Abbate Fulden., ac ab aliis, ad quos spectat et pertinet, ac spectare et pertinere poterit in futurum, et perpetuo observari, nec illi ullo umquam tempore derogari posse, neque debere.

§. 24. Praesentes quoque Literas Apostolicas semper, et perpetuo validas et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, et sic ab omnibus censeri; et ita per quoscumque Judices Ordinarios, vel Delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, et Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, etiam de Latere Legatos, Vice-legatos, dictaeque Sedis Nuncios, judicari et definiri debere, et quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, et inane decernimus. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, ac dictarum Ecclesiarum Moguntin., et Fulden., etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus contrariis quibuscumque. Decreta cum derogatione contraria.

§. 25. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostrae absolutionis, approbationis, confirmationis, roboris, adjectionis, ac decreti, infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei ac Beatorum Petri et Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum. Sanctio.

Datum Romae apud S. Mariam Majorem, Anno Incarnationis Dominicae Millesimo septingentesimo septimo, duodecimo Kalendas Junii, Pontificatus Nostri anno decimoseptimo. Dat. 21 Maii 1757 Pont. 17.

J. S. Villa

Loco ✝ Plumbi.

LXX.

MISSAM CELEBRANTES.

Aut Fidelium Confessiones excipientes ad Presbyteratus Ordinem non promoti, quibus poenis ex sacrorum Canonum, et Apostolicarum Constitutionum praescripto subjiciantur; quae praxis hactenus in Judiciis adversus hujusmodi reos sit servata, et quomodo inposterum sit providendum.

Epistola Encyclica ad Patriarchas, Archiepiscopos, et Episcopos, Locorum Ordinarios.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabilis Frater, Salutem, etc.

Pontific. Constit. de Celebr. non promotis, eorumque poenis.

Quam grave horrendumque scelus admittat, quicumque Sacerdotali Ordine non initiatus, Sacrificium Missae celebrare praesumit, superfluum censemus multis verbis demonstrare; quum omnibus perspectae sint rationes, ob quas sacrilegum hujusmodi crimen merito detestandum, atque districto poenarum gladio vindicandum censetur. Satis itaque erit Apostolicas Praedecessorum nostrorum Constitutiones hic indicare, quibus severissimae adversus memorati criminis reos poenae statuuntur; quae scilicet a fel. record. Paulo IV., Sixto V., Clemente VIII., et Urbano VIII. Romanis Pontificibus editae fuerunt; quarum sanctionibus decernitur, ut quicumque Sacerdotali charactere destitutus, compertus fuerit Missam celebrasse, Foro saeculari puniendus tradatur.

Addita hujusm. Sanction. firmitas contra excogitatas fraudes.

§. 2. Has omnes Constitutiones Nos ipsi memoravimus, et confirmavimus in nostra, quam usque ab anno Incarnationis Dominicae MDCCXLIV. Pontif. Nostri IV., sub Dat. XII. Kal. Majas edidimus, cujus initium est: *Sacerdos in aeternum*, quaeque impressa est in Bullario Nostro *Tom.* 1. *n.* 97, ubi praeterea plures tolluntur exceptiones, et subterfugia, quae per Defensores reorum afferri solebant, ut eos eximerent a decretà poena traditionis brachio saeculari; quantumque legitimis probationibus plane constaret, eosdem, Sacerdotali ordinatione nunquam suscepta, Missam celebrasse.

Poenam in perditos homines sic irrogat Eccl. ut lenis, piaeque Matris spiritum servet.

§. 3. Quamvis autem Ecclesia praefatos celebrantes non promotos, justitia sic exigente, saecolari Foro tradendos decrevit; quum tamen eadem pia mater sit, et ut omnibus constat, lenitatis et misericordiae viscera gerat, nec unquam omisit, nec adhuc desinit mansuetudinis suae argumenta praebere, tum in statuenda forma degradationis verbalis quae realem degradationem praecedit; tum in ipsa reali degradatione exequenda; tum denique in providis legibus, et cautelis editis atque susceptis, ut nequissimos homines arceret a sacrilego ausu se se immiscendi Sacror. Mysteriorum celebrationi, absque Sacerdotali ordine et charactere, vicem illis quodammodò praeoccupando, qua in praefatam poenam traditionis brachio saeculari proruere possent.

Id eruitur primo ex praescripta verbalis degradationis forma.

§. 4. In Pontificali Romano habetur forma degradationis verbalis, per quam videlicet profertur sententia decernens realem degradationem, non minus in eos, qui Sacris Ordinibus, excepto Presbyteratu, insigniti sunt, quam et caeteros Clericali tantum Tonsura, aut Minoribus initiatos. Hoc solum inter utrosque intercedit discrimen, quod in Clericos Minorum Ordinum, aut simpliciter Tonsuratos, verbalis degradatio peragitur; seu quod idem est degradatio realis decernitur a solo Episcopo, absque aliorum quorumcumque interventu: in alios vero Majoribus Ordinibus infra Sacerdotium insignitos non licet Episc. ad verbalem degradationem procedere, nisi assistentibus, et suffragium simul ferentibus aliis quibusdam personis, quarum praesentiam, sententiamque Canonicae Leges exposcunt:

Indicant de ea canonicae sanctiones.

§. 5. Celebris est Decretalis Praedecessoris Nostri Bonifacii Papae VIII. *in Cap. degradatio, de Poenis, in sexto*, ubi haec leguntur: *Super quo tibi taliter respondemus, quod verbalis degradatio, seu depositio ab Ordinibus, vel Gradibus Ecclesiasticis, est a proprio Episcopo, sibi assistente in degradatione Clericorum in sacris constitutorum Ordinibus certo Episcoporum numero definito Canonibus, facienda; quamquam proprii Episcopi sententia, sine aliorum Episcoporum praesentia, sufficiat in degradatione eorum, qui Minores dumtaxat Ordines receperunt.*

Subsidiaria degradationis forma a Concilio Trident. permissa.

§. 6. Notae sunt etiam sanctiones Canonum, quos indicat Glossa Canonica, *in cit. Cap. Degradatio, in verb. Canonibus — de poenis, in sexto*, quique definiunt numerum Episcoporum, qui assistere debent, ubi pronuncianda sit degradatio verbalis adversus Clericum in Majoribus ordinibus constitutum.

Assessores in verbali degradat. quo jure fruantur.

§. 7. Nec quemquam latere potest quod in Sacro Concilio Tridentino statutum fuit *Sess.*

XIII. cap. 4. de reform., ubi qoum animadversum fuisset, non ita facile in occurreotibus degradatiooum casibus reperiri posse numerum Episcoporum a Canonibus requisitom, facultas fit Episcopis procedendi etiam absque illis; adhibitis tameo, sibique ea io re assistentibus totidem Abbatibus; io Civitate, aut Dioecesi resideotibus, atque usu Mitrae et Baculi ex Apostolicae Sedis indulto decoratis, vel, si hi oon adsint, aliis personis in Ecclesiastica Dignitate constitutis, matura aetate, et sacrarum legum scieutia spectabilibus.

§. 8. Quoniam vero juxta veterem disciplinam, verbales degradatiooes peragebantur in Synodis Provincialibus, et io bis quidem singuli Episcopi suum proferebaot suffragium; quum ounc Episcopi, vel alii Ecclesiastici viri, de quibus diximus, locum gerant Patrum in Conciliis Provincialibus assidentiom, facile intelligitur, in bos derivatum esse jus fereodi suffragii in degradationibus verbalibus, ad quas, uti Assessores, iovitantur; quemadmodum plane demonstratum a Nobis fuit io nostro Tractatu *De Synodo Dioecesana*, *lib. 9. cap. 6. n. 4. novissimae edit.*

In reali quoque degradat. Ecclesia eadem praebet lenitatis signum.

§. 9. Verbalem degradationem sequitur degradatio realis, cujus exequeudae ratio distincte praescribitur In Pontificali Romaoo. Et io hac etiam Ecclesia mioime omittit perspicua lenitatis, et pietatis suae argumenta praebere. Etenim priusquam degradatum tradat saecularis Curiae Ministro, pro eo efficaciter deprecatur, ue poena mortis, aut mutilationis membrorom eidem infligatur: *Domine Judex*, verba suot citati Pootificalis, *rogamus Vos cum omni affectu, quo possumus, ut amore Dei, pietatis, et misericordiae intuitu, et nostrorum interventu precaminum, miserrimo huic nullum mortis, vel mutilationis periculum inferatis*. Multoque aote Pontificalis Romani compilationem, idipsum expressum legitur in *Cap. Novimus*, quod est Innocentii III. *De verbor. et signific.* ibi: *Pro quo tamen*, sermo est de degradato, saeculari Curiae tradendo, *debet Ecclesia efficaciter intercedere*, apud Judicem laicum, *ut citra mortis periculum, circa eum sententia moderetur*. Videri qooque potest Altesserra *ad cit. Cap. Novimus*, *de verb. signif.* ubi plures colligit Patrum auctoritates congruentes iis, quae in praeiodicata Decretali statuuntur.

§. 10. Ad confirmandum autem assumptum nostrum, de summo pietatis studio, quo Ecclesia etiam nil tale meritos prosequitur, viamque ipsi intercludere nititur, ne mortis poenam per delicta incurrant: dicimus, antiquissima providentia cautum fuisse, ut qui e propria in alienam Dioecesim transgreditur, nisi fuerit in bac plene cognitus, secum ferat Ordioarii sui literas quibus fides fiat, eum esse Sacerdotem, nulloque, qood sciatur, Canonico impedimento detentum, quominus Sacra Mysteria celebrare queat. Jam id decretum habetur In Sacra Chalcedonensi Synodo; ubi quum interdictum legatur Clerico atque Lectori, e sua in aliam Dioecesim commigrare, non praeobtentis memoratis literis, quas Discessus appellamus, a proprio Episcopo; Jacobus Cujacius, aliique post eum accurati Scriptores, mouuerunt, cum vera Textus lectione non congruere verbum, *Lectori*, sed *ignoto*; quemadmodum et ipsi adootavimus in *nostra Institutione 34. editionis latinae* §. 1. Quod si vetustiora etiam propositae disciplinae principia investigare libeat, coosuli possunt Canones, qoi Apostolici vocantur, apud Coteleriom in editione *Patrum Apostolicorum Tom. 1. lib. 8.* inter quos adest Caoon XIII. Ita decernens: *Si quis Clericus, aut laicus, a communione suspensus, vel communicans, ad aliam properet Civitatem, et suscipiatur praeter commendatitias literas; et qui susceperunt, et qui susceptus est communione priventur: excommunicato vero protelettur ipsa correptio, tamquam in mentitus sit, et Ecclesiam Dei seduxerit*. Consonat boic Canon XXXIV. ut patet ex subjectis illius verbis; *Nullus Episcoporum peregrinorum, aut Presbyterorum, aut Diaconorum, sine commendatitiis suscipiatur epistolis, et cum scripta detulerint, discutiantur attentius: et ita suscipiantur, si probatione pietatis extiterint: sin minus, nec quae sunt necessaria subministrentur eis, et ad communionem nullatenus admittantur, quia per subreptionem multa proveniunt*.

Idem spiritus eruitur ex cautelis ad praecavenda delicta statutis.

Provida monitio de Sacerdot. e propria in alien. Dioecesim commigr.

Vetustiora circa id ipsum monum.

§. 11. Porro, quidquid disputent eruditi de vero Canonum Apostolicorum Auctore, certum est, eos magnum auctoritatis pondus habere, quum saltem saeculo Ecclesiae tertio decurrente collecti fuerint ex pluribus Conciliis ante Nicaenam Synodum celebratis: uti nunc temporis inter sacrarum antiquitatum iovestigatores convenire videtur.

Canonum Apostol. auctoritas et antiqu.

§. 12. Sanctissimis hisce legibus conformes sunt Concilii Tridentini sanctiones: conformes

Vetustioribus congruunt recentior. Ecclesiae leges.

sunt Epistolae Encyclicae a Congregationibus Urbis ad Ecclesiarum Antistites saepe transmissae. Idque etiam pro firmo tenendum est, quod licet non oporteat Episcopum sollicitum esse de Regularibus, qui in propriis Ecclesiis Missas celebrare intendunt, quum ejus rei cura reservata sit eorum Superioribus Regularibus; si quis tamen saecularis Sacerdos in Ecclesiis Regularium Missam celebrare velit, hic etiam debet literas Discessus a proprio Ordinario obtentas exhibere Episcopo, in cujus Dioecesi Sacrum vult peragere, uti videre quoque est in Nostra *Institutione* 34. *latinae editionis* §. 1.

Novae cautelae in ipsum excogitatae, ac praescriptae.

§. 13. Veterem hanc, justissimamque sanctionem, de cujus executione plura tradiderunt nostri Scriptores pragmatici, (quos inter merito memorandus est diligentissimus Monacellus *Formular Legal. Part.* 1. *Tit.* 4. *Formul.* 8. *pag.* 81. *et Formul.* 6. *pag.* 79. *item Tit.* 6. *Formula* 18. *pag.* 160.) providis excogitatis cautelis plurimum roboravit magnus Ecclesiasticae disciplinae restitutor S. Carolus Borromaeus, cujus hac de re Decreta pluribus in locis extantia studiose legenda, et expendenda monemus; videlicet in Concilio Provinciali Mediolanensi primo habito anno 1565. *part.* 2. In secundo pariter Provinciali anni 1569. *Tit.* 2. *Decret.* 1., ac in Provinciali tertio, anni 1753. item de Instructione ad Sacerdotes de celebratione Missae, ac denique in Concilio Provinciali quarto celebrato anno 1579. Quibus in locis constitutum habetur, ut Parochus, in cujus Paroecia Sacerdos alienigena domicilium figit, si id per Dioecesim contingat, intra octo ad summum dies, illius adventum nunciare debeat Vicario Foraneo, qui rem ad Episcopum deferat: si autem in Civitate, Parochus ipse de omnibus certiorem faciat Episcopum, qui sibi literas discessus ab hujusmodi Sacerdote exhiberi mandet, easque inspiciat, totumque earum tenorem sedulo expendat. Si enim Ordinarius subdito sibi Sacerdoti licentiam abeundi ad certum definitumque tempus indulserit, facultas celebrandi Missam eidem non ultra tempus illud concedenda decernitur. Notanda quoque jubetur dies qua expeditae fuerunt literae discessus; ne scil. ante eam diem, qua inspiciendae, ac discutiendae offeruntur, antiquiores sint duobus, vel quatuor, aut respective sex mensibus; duobus nimirum, si literae confectae sint intra Provinciam, quatuor vero, si extra Provinciam, in Italia tamen expeditae fuerint; sex denique, si extra Italiam datae comperiantur.

Praemissorum conclusio.

§. 14. Ex omnibus hisce tum generalibus, tum peculiaribus sanctionibus manifeste desumitur, quantopere Ecclesia abhorreat ab ea poena ad effectum perducenda, quam Sacri Canones in Celebrantes non promotos sanxerunt; quandoquidem tot veluti aggeres hominibus objiciuntur, ne in ejusmodi delictum labantur, unde locus fiat executioni ejusdem poenae Sacris Legibus definitae.

Instatur. valedius argum.

§. 15. Majoris tamen ponderis, ad hoc ipsum evincendum, est id, quod subjicimus. Sistit se aliquis coram Ecclesiastico Judice, seque ipse denunciat, quamvis Sacerdotali Ordine destitutum, Missarum Sacrificia celebrasse, vel etiam Sacramentales Christifidelium Confessiones audisse. Ita se sponte sistens, eo privilegio gaudet, ut impositis ipsi salutaribus poenitentiis, dimittatur; nisi tamen in ipso suo Constituto diminutus, ut ajunt, vel aliunde praeventus fuerit; in his enim casibus carceribus custodiendus includitur. Sed si idem subinde Judici interroganti, an sciat causam, ob quam carceribus mancipatus sit, statim, non expectatis ulterioribus interrogationibus, seu quaesitis, sincere rem totam aperiat; quamvis de illius incursu in poenales Apostolicarum Constitutionum sanctiones non dubitetur; ideoque dignus sit, qui saeculari Foro, uti capitalis criminis reus, libere tradatur; nihilominus admittitur ad beneficium minorationis poenae, commutata ipsi poena mortis in damnationem perpetuam ad triremes; uti testatur bon. mem. Cardinalis Albitius harum rerum peritissimus, in suo Tractatu *de Inconstantia in Fide part.* 1. *cap.* 14. *num.* 70. *Si vero citatus, et vocatus, ad generalem interrogationem, an sciat qua de causa fuerit vocatus, vel sciat causam suae carcerationis, vel quomodo hic reperiatur, fatetur de plano veritatem, is tractatur, ac si esset sponte confessus, et cum eo mitius agitur, praesertim post condemnationem, ut scilicet gravior poena commutetur in mitiorem etc. Et ita fuit resolutum in sacra Congregatione sub die* 12. *Maji* 1604.

Cum se sponte sistentibus, vel crimen statim fatentibus quomodo sea transigat.

Hodierna praxis circa verbalem et realem degradat.

§. 16. Illud etiam animadversione dignum est, quod quamvis in Pontificali Romano praescripta reperiatur degradatio, etiam a prima Clericali Tonsura, licet de hac quaestio sit, an inter Ordines numerari debeat, nec ne;

possitque Judex Ecclesiasticus, uti praenotavimus, quando agitur de Minoribus Ordinibus, solus per se verbalem Degradationem peragere, quod ipsi non licet sine aliorum interventu, ubi res est de Ordinibus Majoribus; nihilominus nunc temporis Sacerdotes, aliique Clerici, tam Majorum, quam Minorum Ordinum, ad Triremes libere amandantur, vel etiam perpetuo carceri mancipantur, sine praevia verbali, multoque minus reali Degradatione; uti cuique perspectum est, et adnotatum quoque fuit a Sacerdote Catalani *Comment. ad Pontif. Rom. Tit.* 16. §. 4. n. 6. *Tom. III.*

Factum unde orta praesens quaestio.

§. 17. In Tribunalium Ecclesiasticorum carceribus nunc quoque satis superque reperiuntur aliqui, eo nomine detenti, quod Sacerdotali Ordine carentes, Missas celebraverint, Sacramentales Fidelium Confessiones exceperint, iisdemque etiam Eucharistiam Communionem expetentibus, Particulas distribuerint a se nulliter consecratas. Hos inter, duo erant, qui statim ac interrogati fuerunt, num detentionis suae causam scirent, omnia ingenue confessi sunt; orta est quaestio, an iidem admittendi essent ex quo ad beneficium minorationis poenae; ita nimirum, ut non quidem Saeculari Foro traderentur, tamquam capitis rei; sed potius in Triremes, seu Carcerem perpetuo detruderentur.

Judicum, Consultorumque circa poenam sententiam.

§. 18. Nulla quidem discordia detecta est in suffragiis eorum, qui sive consulendo, sive judicando, in praedictorum Causis sententiam dixerunt, super eo, an uterque reus poenam traditionis Foro Saeculari, atque adeo Capitis poenam incurrisset. Verum nonnulli subdiderunt, attenta eorum prompta confessione, quo uunsquisque delictum suum plene aperuerat, non expectatis ulterioribus Judicis interrogationibus; ambos promeritos esse, ut pro sponte confessis haberentur, atque propterea ad Triremes dumtaxat, vel Carcerem perpetuo damnarentur. Alii autem numero plures censuerunt, eosdem, tamquam capitis reos, brachio saeculari libere tradendos esse.

Definitum de eadem judicium Pontificis.

§. 19. Nos vero, quamvis ob aegritudinis nostrae pervicaciam, Congregationibus super his habitis, ut semper alias Nobis in more positum fuit, interesse non potuerimus; quum tamen subinde omnia perlegere, et expendere non omiserimus, Pontificiae Clementiae et mansuetudini magis consentaneum existimavimus, in mitiorem sententiam concedere; eo vel magis, quod et Cardinalis Albitius in hujus generis rebus adeo versatus, testatum reliquit, ejusmodi poenae minorationem, veluti proemium, indulgeri consuevisse iis, qui ad primam Judicis interrogationem delictum suum integre, aperteque fatentur; et plura suppetunt exempla causarum, quae in similibus circumstantiis ita transactae fuerunt. Itaque volumus praefatos reos promeritae poenae minoratione in praesenti casu gaudere, nimirum Triremibus perpetuo addici; ita ut ab iis nunquam dimitti, seu poenae hujusmodi commutationem ullam impetrare valeant, praeter quam a Romano Pontifice pro tempore existente, ac de eorum delictis, cum omnibus adjunctis circumstantiis, edocto; relicta dumtaxat Judicibus facultate, ut quoties perpetuum triremium Opus praefatis reis minime congruere videatur, in illius locum subrogare valeant perpetuam in ergastulo aut reclusionem carcere, si reliqua ipsis ad id necessaria non desint. Praeterea volumus atque mandamus, ut quum damnatio ad Triremes, seu ad perpetuam reclusionem, ut supra praefatis reis formiter intimanda erit, id fiat a Judice, praesentibus iis, qui ad Ecclesiarum Sacraria moderanda deputati sunt, quique ad hujusmodi actum evocandi erunt ab ipso Judice sub poenis ejusdem arbitrio infligendis; atque ea occasione gravis admonitio iis fiat, de omnimoda observantia et executione eorum, quae saepe praescripta sunt; ne scilicet ignotos Sacerdotes Missam celebrare permittant, nisi postquam Literae discessus, quas secum a propria Dioecesi prodeuntes attulerunt, recognitae et examinatae fuerint per eum, cui hujusmodi cura demandata est. Id ipsum enim praestitum alias fuisse meminimus in hac eadem Urbe, sub fel. rec. Praedecessore nostro Clemente Papa XI. tunc quum saeculari Foro traditus fuit reus quidam capitali poena plectendus, eo quod Sacerdot. Ordine non insignitus, Missam celebraverat.

Sententia in hujusmodi reos quomodo a Judice ferenda.

Haec quoad anteactum tempus. Nova in futurum contra nequissimum scelus parantur subsidia.

§. 20. Cum iis igitur, qui usque nunc comperti fuerint ad Sacrum Presbyteratus Ordinem non promoti, Missam celebrasse, aut Sacramentales Confessiones excepisse, juxta rationem hactenus descriptam, a competentibus Judicibus, et Tribunalibus agendum decernimus. Sed quoniam hujusmodi crimen, utpote gravissimum, et satis superque frequentatum, omni ratione praecavendum, et, quantum fas est, a Christiana Republica eliminandum, ex-

tirpandumque Nobis esse cognoscimus; novam hac de re legem a Nobis statutam per Apostolicam Constitutionem, (cujus exemplum Epistolae huic adnexum Fraternitas Tua accipiet) in posterum, post tres scilicet menses ab ejusdem Constitutionis data computandos, omnino servari, et ad effectum perduci mandamus, Tibique interim, Venerabilis Frater, Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur.

Dat. 2. Augusti 1757. Pont. 17.

Datum Romae apud S. Mariam Majorem die 2. Augusti MDCCLVII. Pontificatus Nostri Anno XVII.

LXXI. CELEBRANTIBUS MISSAM,

Aut Fidelium Confessiones excipientibus, sine Sacerdotali Charactere, sincera criminis confessio facta in primo interrogatorio generali nihil suffragatura decernitur, ad evadendam poenam traditionis brachio saeculari, indictam in Constitutionibus Apostolicis.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Prooem.

Divinarum, humanarumque Legum custodia vigilantiae Nostrae concredita hoc Nobis onus imponit, ut et assiduo studio caveamus, ne scelera atque flagitia contra ipsas Leges committantur, et ut ea, quae ab iniquitatis filiis perpetrari contingat, justo poenarum rigore, ad formam Sanctionum iisdem Legibus adscriptarum, puniri et vindicari curemus.

Praedecess. Pontific. Constitutionem de Celebrantibus non promotis jam pridem a Pontifice confirm. ac plurib. additam; elucidatas.

§. 2. Sane Nos alias, gravissimum eorum delictum detestantes, qui ad Sacerdotalem Ordinem non promoti, Missarum Sacrificia celebrare, Fidelium Confessiones excipere, et accedentibus ad Eucharisticam Mensam, Panem a se nulliter consecratum distribuere, ausu temerario praesumerent; edita Constitutione, quae incipit: *Sacerdos in aeternum:* data XII. Kalendas Maji Anno Incarnationis Dominicae MDCCXLIV. Pontificatus Nostri IV., antiquiores Praedecessorum Nostrorum Romanorum Pontificum Constitutiones adversus hujus generis delinquentes jampridem editas confirmantes et innovantes, complures alias declarationes, atque cautelas addidimus, ad eliminandum a Christiana Republica sacrilegum ejusmodi facinus maxime opportunas, quae distincte legi possunt in citata Constitutione nostra, impressa in Bullario nostro *Tom. I. num.* XCVII.

Nova provid. adversus novum effugium nunc roborandae.

§. 3. His tamen ampliorem providentiam nunc superaddere cogimur; ut aliud delinquentibus effugium ibi non enunciatum, et ab invecta sensim in Tribunalibus consuetudine jam ipsis pene concessum, quo debitas sibi graviores poenas plerique evadere possent una cum caeteris per dictam Constitutionem nostram sublatis, pariter adimamus.

Benigna agendi ratio cum reis delictum suum prompte fatentib. jam pro consuetudine recepta.

§. 4. Invenimus siquidem hunc morem hactenus observari consuevisse, ut si Reus constitutus, quum primum a Judice interrogatus fuerit, an sciat qua de causa carceribus inclusus sit, aperte et candide delictum suum fateatur et narret; tunc is, veluti sponte confessus, ad obtinendam poenae minorationem habilitetur; quod nimirum eo recidit, ut ad Triremes, vel ad carcerem perpetuo damnetur, sed nequaquam Foro Saeculari tradatur, tamquam capitalis criminis reus; quemadmodum praefatae Praedecessorum nostrorum Constitutiones, a Nobismet ipsis, ut supra diximus, confirmatae, et innovatae praescribunt; uti latius a Nobis expositum est in Epistola Encyclica ad Antistites Ordinarios Locorum, et Judices in hac materia competentes, hac ipsa die per Nos data.

Eadem delinquentibus nota, imponitur. Plerique praestat.

§. 5. Quum autem experientia compertum fuerit, plerosque reos, qui Sacerdotali Charactere carentes Missam celebrarunt, aut Sacramentum Poenitentiae nulliter ministrarunt, de hujusmodi Tribunalium indulgentia satis edoctos, vix umquam omittere, quin statim atque carceribus detenti, et coram Judice constituti fuerint, delictum suum diserte confiteantur, ad hoc ut traditionem Foro Saeculari, extremumque supplicium exinde consequens evadant; quumque hac ratione reipsa eveniat, ut vix ullus sit ex hujusmodi criminis reis, qui moderationem poenae in praefatis Constitutionibus statutae non obtineat; eoque beneficio fruatur, ut quum Saeculari Foro, tamquam capitali judicio damnatus, et mortis reus, tradendus fuisset, perpetuo potius Carceri, aut Triremibus mancipetur.

Hujusmodi praxis in posterum tem-

§. 6. Idcirco Nos perniciosam hujusmodi praxim de medio tollere coacti, motu proprio,

pos proscribitur, et Constitut. rigor servandus jubetur.

et ex certa scientia ac de Apostolicae potestatis plenitudine per hanc nostram perpetuo valituram Constitutionem decernimus, atque statuimus, in posterum, videlicet post tres menses a data praesentium Literarum computandos, nulli amplius Clerico, sive Laico saepedicti criminis reo, pro meritae poenae minorationem ullam concedi debere, sive posse, intuitu promptae, apertaeque confessionis, qua delictum suum in circumstantiis superius enunciatis Judici fassus fuerit; sed, ea non obstante, omnes et singulos in praecedentibus Constitutionibus hac de re editis comprehensos, a Judice competente, in casibus ibidem expressis, praevia etiam degradatione, quatenus opus sit, tradendos omnino fore, et esse Brachio Saeculari, capitali poena puniendos.

Tollitur aliter judicandi, interpretandique facultas.

§. 7. Sicque, et non aliter in praemissis censeri, atque ita per quoscumque Judices Ordinarios, et delegatos, etiam S. R. E. Cardinales, Nostrosque et Apostolicae Sedis etiam de Latere Legatos, seu Nuntios, et in quibuscumque Tribunalibus, et Officiis, etiam specifica mentione dignis, sublata cuilibet aliter judicandi, et interpretandi facultate, judicari, definiri, et post lapsum trium mensium, ut supra, ad executionem, et effectum omnino perduci debere.

Derogat. contrariorum.

§. 8. Non obstantibus contrariis quibusvis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, Ordinationibus, et Decretis; nec non dictorum Tribunalium, et Officiorum praxi, stylo, statutis, usibus et consuetudinibus; etiam immemorabilibus; Personarum quoque, Locorum, et Ordinum, Congregationum, Societatum, Institutorum, et Militiarum, Privilegiis, Exemptionibus, et Indultis, quae supradictae prioris Constitutionis Nostrae executioni decrevimus non obstare: Quibus omnibus et singulis, etiam ad praesentium Literarum nostrarum effectum, iterum plenissime et amplissime derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

Sanctio poenalis.

§. 9. Nulli ergo hominum liceat paginam hanc nostrorum Decretorum, Statutorum, et Derogationum infringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Dei Omnipotentis, ac Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

Dat. 2. Augusti 1757. Pont. 17.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnat. Dominicae MDCCLVII. Quarto Nonas Augusti, Pontificatus Nostri anno XVII.

J. Card. Pro-Datar.

D. Card. Passioneus.

VISA DE CURIA

J. C. Boschi.

L. Eugenius.

Loco † Plumbi.

Registrata in secretaria Brevium.

Publicata die 11. Augusti 1757.

DAMNATIO LXXII.

Et prohibitio Epistolae manuscriptae, quae directa legitur: *Amplissimis S. R. E. Cardinalibus, et clarissimis Theologis in Urbe Praeneste, congregatis post pacem Ecclesiae Gallicanae restitutam, et methodum propediem edituris pro studiis peragendis ab Alumnis Collegii Urbani de Propaganda Fide ad Haereticos profligandos, ad Gentiles, et Atheos in sinum Ecclesiae reducendos.*

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Epist. cui praefixa est direct. hujusmodi AMPLISSIMIS etc. Theologis, quorum examini a Pontifice subjecta fuit, damnandam et proscribend. esse censuerunt.

Cum ad nonnullos ex Venerabilibus Fratribus Nostris S. R. E. Cardinalibus pervenerint Exempla manuscripta cujusdam Epistolae, cui praefixa est Directio hujusmodi — *Amplissimis S. R. E. Cardinalibus, et clarissimis Theologis in Urbe Praeneste congregatis post pacem Ecclesiae Gallicanae restitutam, et methodum propediem edituris pro studiis peragendis ab Alumnis Collegii Urbani de Propaganda Fide, ad Haereticos profligandos, ad Gentiles, et Atheos in sinum Ecclesiae reducendos*; quae incipit: *Haec sunt Dubia etc.*; ac desinit in ea verba: *et explodendam novitatem*: unumque etiam ex hujusmodi Exemplis transmissum fuerit ad Dilectum Filium Nostrum Albericum ejusdem S. R. E. Cardinalem Archintum nuncupatum, Nostrum in universi Status negociis Secretarium, eo scilicet consilio, ut Nostris quoque oculis Epistola ipsa subjiceretur, id quod est factum: Cumque officii Nostri partes sint, pro commissi Nobis divinitus Gregis Dominici cura, animarum periculis, atque detrimentis, quae ex praefatae Epistolae lectione et usu provenire

possent, Pastorali sollicitudine, quantum cum Domino possumus, occurrere: Idcirco Nos statim aliquot Viros doctos, Theologicae facultatis professores, nulliusque partis studio addictos, elegimus, iisque injunximus, ut de praedicta Epistola, deque in ea contentis, judicium facerent, qui sane mandatis Nostris diligenter obtemperantes, sententiis suis docte prudenterque conscriptis, unanimiter censuerunt, praedictam Epistolam, utpote refertam assertionibus respective falsis, temerariis, scandalosis, multimode injuriosis, contumeliosis, impudentibus, captiosis, seditiosis, et schismati faventibus, damnandam a Nobis et proscribendam fore.

Horum Theolog. judicium comprob. nonnulli S. R. E. Cardinal. quibus a Pontifice ejusdem Epistolae examen fuit demandat.

§. 2. Relato Theologorum examini successit aliud, quod Nos ipsi pariter commisimus nonnullis Venerabilibus Fratribus Nostris praedictae S. R. E. Cardinalibus Theologicarum Disciplinarum scientia praestantibus; qui eadem Epistola mature perpensa, ponderatisque dictorum Theologorum suffragiis, in eamdem cum ipsis sententiam convenerunt, quaeque ab illis adducta ut firmata sunt, suis quoque calculis comprobarunt.

Rem totam quae per se Pontifex consider. et expendit, negotiumque communicavit cum S. R. E. Card. S. Inquisit. qui pariter Epist. proscribendam judicar.

§. 3. Nos denique ipsi, quaecumque in primo et altero examine discussa fuerant, inspicere, legere, et considerare non praetermisimus; dictaeque Epistolae tenorem cum illius censura studiose comparavimus. Subinde vero Nos ipsi rem totam communicavimus cum Venerabilibus Fratribus Nostris S. R. E. Cardinalibus in tota Rep. Christ. Generalibus Inquisitoribus adversus haereticam pravitatem Auctoritate Apostolica deputatis, in Sacrorum Canonum sanctionibus, gravioribusque negociorum tractatione apprime versatis; quibus quum omnia distincte exposuerimus, quae tum a Nobis gesta sunt, tum a praedictis Theologis et Cardinalibus in priori et posteriori Epistolae examine prae oculis habita fuerunt; his quoque censentibus praedictam Epistolam damnandam et proscribendam esse; Nos, inhaerentes hujusmodi Theologorum et Cardinalium judiciis atque consiliis, ac etiam motu proprio, et certa scientia Nostra, praesentium Literarum tenore, saepedictam Epistolam, tamquam continentem assertiones respective falsas, temerarias, scandalosas, multimode injuriosas, contumeliosas, impudentes, captiosas, seditiosas, et schismatici faventes, Auctoritate Apostolica damnamus et reprobamus, ejusque Exempla legi, describi, et retineri prohibemus: mandantes omnibus, et singulis Christifidelibus, qui ejusmodi Exempla penes se habuerint, seu in quorum manus subinde pervenerint, ut illa, statim atque praesentes Literae eis innotuerint, haereticae pravitatis Inquisitoribus, seu eorum Vicariis, ubi adsit Sancti Officii Tribunal, alioquin Episcopis, seu Ordinariis locorum, tradere et consignare teneantur: sub poena excommunicationis majoris, quoad Personas saeculares, quo vero ad Personas Ecclesiasticas, etiam Regulares, hujusmodi mandato Nostro non obedientes, et contrafacientes, sub poena suspensionis a Divinis, ipso facto, absque alia declaratione incurrendis; quarum absolutionem, et respective relaxationem, Nobis et Successoribus Nostris Romanis Pontificibus pro tempore existentibus, reservamus; excepto dumtaxat, quoad excommunicationem praedictam, uniuscujusque mortis articulo, quo nimirum Confessarius quilibet ab hujusmodi censura, ut praefertur, incursa, absolvere poterit.

Apostol. idcirca auctorem damnatur ejusque epistolae exempla legi, describi, et retineri prohib.

§. 4. Quia vero aequum non est, ut impunitus remaneat Auctor praedictae damnatae, et proscriptae Epistolae, qui per assertiones, ut supra, reprobatas, carpere atque traducere ausus est rectissimam agendi rationem eorum Cardinalium, quorum Nos consilio, et opera usi sumus, ubi actum fuit de conscribenda Epistola Encyclica, quae prodiit superiore anno 1756. sub Dat. die XVI. mensis Octobris; idemque contra ipsam Epistolam Nostram Encyclicam audendo, Nos etiam, qui eam conscripsimus, malignitatis suae jaculis petere non veretur; Idcirco Nos Officio Sanctae Inquisitionis committimus et injungimus, ut exactissima diligentia adhibita, curet Auctorem saepedictae damnatae Epistol. qui adhuc latet, detegere, et agnoscere: Volentes, ut statim ac collecta fuerint indicia, quae semiplenam, ut ajunt, probationem constituat, ad capturam Rei ejusmodi indiciis gravati, juxta stylum, et consuetudinem Sancti Officii, deveniatur; deindeque completo et concluso Processu, ad ulteriores poenas adversus eum procedatur, juxta Sacrorum Canonum et Constitutionum Apostolicarum sanctiones; sic exigente justitia publica, quae perniciosos hujusmodi ausus severiori vindicta coerceri jubet.

§. 5. Ut autem eaedem praesentes Literae ad omnium notitiam facilius perducantur, nec

Publicat. harum Literar. Apostol de-

cernit. et S- des earum sumptis habenda.

quisquam illarum ignorantiam allegare possit, volumus, et auctoritate praedicta decernimus, illas ad valvas Basilicae Principis Apostolorum, ac Cancellariae Apostolicae, nec non Curiae Generalis in Monte Citatorio et in Acie Campi Florae de Urbe per aliquem ex Cursoribus Nostris, ut moris est, publicari, illarumque exempla ibi affixa relinqui; sic vero publicatas, omnes et singulos, quos concernunt, perinde afficere, ac si unicuique illarum personaliter notificatae, et intimatae fuissent: ipsarum autem praesentium Literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo Persona in Ecclesiastica Dignitate constitutae munitis, eamdem prorsus fidem, tam in judicio, quam extra illud, ubique locorum haberi, quae haberetur eisdem praesentibus, si exhibitae forent vel ostensae.

Dat. 5. Septemb. 1757. Pont. 18.

Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die 5. Sept. MDCCLVII. Pontificatus Nostri Anno Decimo octavo.

D. Card. Passioneus.

Publicat. eodem Die, Mense, et Anno.

LXXII.° Omnes Christifideles vere poenitentes, et confessi, ac sacra Communione refecti, qui aliquam ex Ecclesiis Fratrum Ordinis Beatae Mariae Virginis de Mercede Redemptionis Captivorum singulis sabbatis totius anni devote visitaverint, ibique Missae propriae de Beata Maria Virgine de Mercede nuncupat. cantari solitae interfuerint, in quarto Sabbato cujus libet mensis conceditur Indulgentia Plenaria, in reliquis vero Sabbatis septem annos; et totidem quadragenas de injunctis eis debitis poenitentis.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Universis Christifidelibus praesentes Literas inspecturis Salutem et Apostolicam Benedictionem.

Ad augendam Fidelium religionem, et Animarum salutem coelestibus Ecclesia Thesauris pia caritate intenti, ac supplicationibus Dilecti Filii Josephi Manantes moderni Procuratoris Generalis Ordinis Fratrum B. Mariae Virginis de Mercede Redemptionis Captivorum nuncupat. Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, omnibus, et singulis utriusque sexus Christifidelibus vere poenitentibus, et confessis, ac sacra Communione refectis, qui aliquam ex Ecclesiis Fratrum dicti Ordinis ubique existentibus singulis Sabbatis totius anni devote visitaverint, ibique Missae propriae de B. Maria Virgine de Mercede nuncupat. cantari solitae piae interfuerint, ac pro Christianorum Principum concordia, haeresum extirpatione, ac Sanctae Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plenariam quarto Sabbato cujuslibet mensis omnium peccatorum suorum Indulgentiam, et remissionem misericorditer in Domino concedimus. In reliquis vero Sabbatis totius anni eisdem Christifidelibus etiam vere poenitentibus, et confessis, ac sacra Communione refectis, ac praemissa in dictis Ecclesiis peragentibus, et ut supra orantibus, quod Sabbato praedictorum id egeriat, septem annos, et totidem quadragenas de injunctis eis, seu alias quomodolibet debitis poenitentiis in forma Ecclesiae consueta relaxamus. Praesentibus perpetuis futuris temporibus valituris. Volumus autem, ut praesentium Literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis manu alicujus Notari publici subscriptis, et Sigillo Personae in Ecclesiastica dignitate constitutae munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quae adhiberetur ipsi praesentibus, si forent exhibitae, vel ostensae. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XVI. Novembris MDCCLVII. Pontificatus Nostri Anno Decimo octavo.

Pro D. Cardinali Passioneo.
Joannes Florius Substitutus.

Loco ✠ Sigilli.

Ad eliminandas lites, et dissensiones exortas LXXII.°° inter Religiosos Societatis Jesu confirmantur Constitutiones Gregorii XIII., Pii V., et Sanctissimi, quae incipit *Praeclaris*, prohibentes possessionem quorumcumque bonorum, nisi in commune.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad futuram rei memoriam.

Laudabile Romanorum Pontificum Praedecessorum nostrorum institutum, ut si quas super quibusvis negotiis emergere, et erumpere perspexissent, contentiones, lites, ac disceptatio-

nes statim Apostolica auctoritate, et providentia dirimerent, componerentque, eo majori studio tenere ac sectari Nos in Sacrosancti Apostolatus Specula constitutos decet, quo per omnem vitae nostrae aetatem nihil curavimus impensius, quam ut e medio sublatis contentionam, litiam, disceptationumque forensium dissidiis, ac tricis per solam liquidamque veritatis inspectionem jus suum unicuique tribuatur, ac justitia, et pax sese invicem osculentur. Nuper pro parte dilecti filii Joannis Antonii Timoni Vicarii Generalis Societatis Jesu nobis expositum fuit, quod juxta facultates eidem Societati ab Apostolica hac Sancta Sede benigne attributas nonnullae saecularium personarum Congregationes, seu Confraternitates in omnibus fere Collegiis, seu Domibus Regularibus ejusdem Societatis canonice erectae, et institutae fuerunt, et reperiuntur, quae quidem Congregationes, seu Confraternitates tamquam Collegiis, seu Domibus praedictis in quibus erectae sunt conjunctae, nihil possidere possunt, quippe quae omnimoda dispositio, et dominium omnium supellectilium, aliarumque rerum ad illarum usum, commodum, et ornatum spectantium penes Collegium, aut Domum Regularem, hujusmodi, cui incorporatae existunt, remanere debet; Congregati vero, seu Confratres pro spirituali eorum profectu Praeposito Generali pro tempore existenti dictae Societatis, seu pro eo Directoribus ab ipso assignatis, et assignandis in omnibus parere, obtemperare, et subesse teneantur, ad ipsummet Praepositum Generalem, seu ab illo deputatum pro spirituali dictarum Congregationum, seu Confraternitatum bono legitime pertinet, regulas, statuta, et decreta condere, facere, et statuere, quae juxta datam a Domino prudentiam opportuniora existimantur, quae quidem Regulae, statuta, et decreta ab ipso Praeposito Generali, vel a Directoribus ab eodem deputatis variari, et immutari, aliaque de novo statui et praescribi possunt, illaque sic variata, immutata, et de novo praescripta ipsi Congregati, seu Confratres inviolabiliter observare tenentur, prout latius continetur non solum in Constitutione a felic. recor. Gregorio PP. XIII. Praedecessore nostro Anno MDLXXXIV. edita, quae incipit: *Omnipotentis Dei*; et subinde a rec. mem. Sixto PP. V. Praedecessore pariter nostro per aliam suam Constitutionem Anno MDLXXXVI. incipien. *Superna dispositione*: confirmata, verum etiam in alia a Nobis MDCCXLVIII. pariter edita Constitutione, cujus initium est: *Praeclaris*: in qua praesertim reperiuntur haec verba: *In omnibus, quae ad Congregationum statum, et regimen pertinebunt, Generalis Praepositi; et peculiarium moderatorum ab ipso deputatorum mandatis, consiliisque alacri, ac prompta voluntate obtemperare numquam recusent*: Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, ob pravam humani generis hostis instigationem in aliqua ex dictis Congregationibus, seu Confraternitatibus discordia identidem sata fuerit; et interdum ab aliquibus ex Congregatis contensum sit, supellectilia earumdem Congregationum multo jure sua esse, claves penes se habere, et retinere, seseque proprio marte moderari, ac debitam proprio Superiori obedientiam negare, obsequiumque exuere, ac Constitutiones, decreta, et statuta condere, ac condita statuta, et decreta absque alia Superiorum approbatione observare, aut semel a Superiore approbata absque ipsorum Congregatorum consensu nunquam variari, aut mutari posse; Ita ut toties quoties dictae dissensiones irrepserint, necesse fuit causas hujusmodi judicialiter sustinere, et defendere; Et licet in Causa Asculana Anno MDCCXIII. in Congregatione tunc existentium S. R. E. Cardinalium negotiis, et consultationibus Episcoporum, et Regularium praepositorum perpensa, ejusmodi Congregatio decreverit — *Sodalitates non posse possidere, ipsosque Confratres parere debere Praeposito Generali Societatis* — quod quidem Decretum Anno MDCCXL. in Causa Firmana ab eadem Cardinalium Congregatione confirmatum fuerit, nihilominus nuper judicio contendere necesse fuerit, ut mobilia Congregationis sub Invocatione Nativitatis Beatae Mariae Virginis Immaculatae in Collegio Civitatis Castelli erectae ab illius Congregatis rapta dictae Congregationi restituerentur prout quidem in aliis Congregationibus hujusmodi praedictae dissensiones irrepserint: In hoc verum Statu memoratus Joannes Antonius Vicarius Generalis considerans non minus dispendia hactenus facta, quam alia in posterum subeunda, si lites in praemissis producantur, ac lites ipsas publicae tranquillitati, et Christifidelium pietati detrimentosas, atque ideo dirimendas esse. Nobis humiliter supplicari fecit, ut in praemissis opportune providere, et ut infra indulgere de be-

nignitate Apostolica dignaremur. Hinc est, quod Nos, qui lites, dissidiaque opportunis rationibus dirimere, illisque ne rursus quandocumque excitentur, ansam praecidere studemus, supradictis, aliisque ex causis animum nostrum moventibus adducti, necnon supradictas Constitutiones, et Decreta a memorata Cardinalium Congregatione edita, ac controversiae, et litis hujusmodi statum, et merita, nominaque, et cognomina, ac qualitates Judicum, et Collitigantium, et alia quaecumque etiam specificam, et individuam mentionem, et expressionem requirentia, praesentibus pro pleno, et sufficienter expressis, et insertis habentes, Motu proprio, ac certa scientia, et matura deliberatione nostris, deque Apostolicae potestatis plenitudine quascumque lites, et causas super praemissis inter dictos Congregatos, seu Confratres ex una, et Praepositos Collegiorum, aut Domorum Regularium dictae Societatis ex altera partibus coram quibusvis Judicibus, et Tribunalibus, motas, et pendentes, in statu et terminis, in quibus de praesenti reperiuntur, ad Nos harum serie cum suis emergentibus, annexis, et connexis avocamus, illasque sic avocatas motu, scientia, deliberatione, ac potestatis plenitudine paribus perpetuo supprimimus, et extinguimus, perpetuumque Silentium imponimus. Ac insuper motu, scientia, deliberatione, et potestatis plenitudine similibus Decreta a memorata Cardinalium Congregatione in Causis Asculana, et Civitatis Castelli edita confirmamus, et approbamus, illisque inviolabilis Apostolicae firmitatis robur adjicimus, omnes, et singulos juris, et facti etiam substantiales defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus, et sanamus. Praeterea motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus perpetuo statuimus, decernimus, et mandamus, ut Congregationes praefatae jam erectae, et quandocumque deinceps erigendae in Collegiis, et domibus regularibus ejusdem Societatis, ita dictis Collegiis, et domibus, in quibus erectae existunt, unitae, et incorporatae sint, et esse debeant, et intelligantur, ut earumdem Congregationum Congregati, seu Confratres nullum jus, nullumque dominium, nullamque actionem supra aedes, vasa, mobilia, ornamenta, et supellectilia quaecumque sacra, quam profana ad easdem Congregationes nunc, et pro tempore quandocumque spectantia, et pertinentia, ac pro illorum usu, et ornatu empta, et emenda habeant, nec habere possint, minusque Claves Armariorum, in quibus mobilia, ac supellectilia, aliaque praemissa asservantur, et custodiuntur nullo modo, nullava ratione, et causa penes se habere; et retinere, ac praetendere queant, sed dumtaxat eas claves retinere valeant, quae a Directoribus earumdem Congregationum a Praeposito Generali ipsius Societatis pro tempore deputatis, et deputandis sponte, et ad tempus ipsis Directoribus benevisum tradantur, et consignentur, minusque dictis Congregatis pro tempore existentibus ullo umquam tempore licitum sit decreta, statuta, regulas, et constitutiones condere, statuere, praescribere, et edere, sed facultas condendi, edendi, praescribendi, statuendi, et publicandi regulas constitutiones, statuta, et decreta legitime spectet, et spectare teneatur, censeatur, et debeat ad Praepositum Generalem, seu Vicarium Generalem dictae Societatis, qui juxta facultates, ut praefertur attributas statuta, decreta, regulas, et constitutiones hujusmodi ad sui libitum variare, et mutare valeat, nullo requisito, et obtento consensu dictorum Congregatorum, qui ea omnia ad regimen, curam, gubernium, et administrationem tum spiritualium tum temporalium ipsarum Congregationum spectantia, et pertinentia, quae sive a memorato Praeposito, sive Vicario Generali ipsius Societatis, aut a Directore ab Ipso Praeposito, sive Vicario Generali pro tempore assignato, seu assignando injuncta, et praescripta fuerint omnino exequantur, et exequi debeant, et teneantur. Decernentes easdem praesentes litteras, et in eis contenta quaecumque etiam ex eo quod quilibet etiam cujusvis status, gradus, ordinis praeeminentiae, et Dignitatis, aut alias etiam specifica, et individua mentione, et expressione digni in praemissis forsan jus, vel interesse habentis, seu habere quomodolibet praetendentis illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati, et auditi, neque causae propter quas ipsae praesentes emanarint, sufficienter adductae, verificatae, et justificatae fuerint, aut ex alia quacumque quantumvis juridica, pia, legitima, et privilegiata causa, colore, praetextu, et capite etiam in corpore Juris clauso, etiam enormis, enormissimae, et totalis laesionis nullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vi-

tio, seu intentionis nostrae, aut interesse habentium consensus, aliove quolibet etiam quantumvis magno, et substantiali, ac inexcogitato, inexcogitabili defectu notari, impugnari, infringi, retractari, in controversiam vocari, aut ad terminos juris reduci, seu adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris, facti, vel gratiae remedium intentari, vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus concesso, vel emanato, quempiam in Judicio, et extra illud uti, seu se juvare ullo modo posse, sed ipsas praesentes literas semper, et perpetuo firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, at pro tempore quandocumque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et inviolabiliter observari, et adimpleri; Sicque, et non aliter in praemissis per quoscumque Judices Ordinarios, et Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. praedictae Cardinales, etiam de Latere Legatos, et dictae Sedis Nuncios, sublata eis, et cuilibet eorum quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus quatenus opus sit nostra, et Cancellariae Apostolicae regula de jure quaesito non tollendo, aliisque Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, ac dictarum Congregationum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et literis Apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis, quibus omnibus, et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die xv. Febr. MDCCLVIII. Pontificatus Nostri Anno Decimo octavo.

Pro D. Cardinali Passioneo.
Joannes Florius Substitutus.

Loco ✠ Sigilli.

APPENDIX

AD TOMUM III. P. II.

BULLARII

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI

BENEDICTI PAPÆ XIV.

I.

ACTA, ET DECRETA

In Causis Beatificationum, et Canonizationum, aliisque ad Sacrarum Rituum materiam spectantibus, addenda ad Tomum VI. Operum Sanctissimi Domini Nostri Romae editum anno 1751.

Decret. generale Sanctissimi D. Nostri Ben. Papae XIV super testibus de auditu in causis Beatific. et Canon.

Cum nonnulla post annum Pontificatus sui decimum BENEDICTUS XIV. Decreta, Epistolas, Constitutionesque ediderit ad materiam Sacrorum Rituum spectantia, quae in Tomo VI. Operum ejusdem SS. Domini Nostri edito anno 1751. locum habere non potuerunt, ea hic in unum collegimus, singula suis, prout indicantur, locis postea inserenda, quandocumque nova horum Operum editio fieri contigerit. Igitur ad caput I., ubi referuntur *Decreta Generalia*, post IV. Decretum pag. 22. addatur V. scilicet.

DECRETUM GENERALE

SANCTISSIMI D. N.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ne testes de auditu auditus, qui soli extant in Processu Apostol. jungi possint in linea prob. cum testibus de visu, qui extant in Processu Ordinario.

Cum ex relatione eorum, quae in Congregationibus Sac. Rituum, aut Antepraeparatoriis, aut Praeparatoriis proponuntur, et discutiuntur, facta Nobis pro sui muneris adimplemento tam a Congregationis Secretario, tum a Fidei Promotore, innotuerit, saepe excitatam fuisse inter ejusdem Congregationis Consultores controversiam, an in Causis Beatificationis, et Canonizationis Servorum Dei, procedentibus per viam non Cultus, cum disputandum proponitur Dubium super Virtutibus aut Martyrio, Testes de auditu auditus, qui soli extant in Processu Apostolico, in linea probationis jungi possint cum Testibus de visu, qui extant in Processu Ordinario; contendentibus nonnullis, id tantum fieri posse, si Testes de auditu qui extant in Processu Apostolico, sint de auditu a videntibus; aliisque asserentibus, id ipsum fieri debere, etiamsi Testes non sint de auditu a videntibus, sed de auditu auditus, dummodo caetera alia non desint, quae requiruntur pro conjunctione Processus Ordinarii cum Processu Apostolico, et alia etiam concurrant a Congregatione Rituum statuta, ut rite, et recte admittantur Testes de auditu, de quibus omnibus in Nostro Opere de Canonizatione Sanctorum lib. 2. c. 4. et 5.

§. 2. *Nos ad amputandam quamcumque controversiam, decernimus primo, non posse in linea probationis conjungi Testes de auditu auditus in Processu Apostolico examinatos, cum Testibus de visu, qui extant in Processu Ordinario, praedictamque conjunctionem in linea probationis competere tantum Testibus de auditu a videntibus, qui sint in Processu Apostolico examinati, dummodo caetera supra indicata non desint requisita: et ex conjunctione Testium de visu examinatorum in Processu Ordinario, cum Testibus de auditu a videntibus, examinatis in Processu Apostolico, propositis Dubiis super Virtutibus, aut Martyrio, responderi posse,* Constare de Virtutibus etc. *aut* constare de Martyrio: *Et in pro-*

Id fieri non posse, et solis testibus de auditu a videntibus id competere decernitur.

gressu ad ulteriora pro obtinenda formali Beatificatione sufficere debere duo miracula, quae ante Beatificationem patrata sint, et approbata; et pro obtinenda Canonizatione sufficere debere alia duo miracula, post Beatificationem secuta et approbata.

Robur tamen et vim adminiculi testes de audita auditus habere quandoque possunt.

§. 3. *Decernimus secundo loco, quod, si in Processu Ordinario Testes extent de visu, et in Processu Apostolico non reperiantur nisi Testes de auditu auditus, Testes hi de auditu auditus, in Processu Apostolico excepti, vim et robur adminiculi habere valeant, modo quidem levis, modo gravis, prout eorum numerus, et qualitas exposcit, ita ut, exclusa a Postulatoribus quacumque fraudis, aut negligentiae suspicione, ex qua factum sit, ut soli Testes de auditu auditus in Processu Apostolico fuerint examinati, si, attentis numero, et qualitate Testium de visu in Processu Ordinario examinatorum, habitaque consideratione adminiculi non levis, sed gravis, desumpti ex Testibus de auditu auditus in Processu Apostolico examinatis, res ad eum statum redacta sit, ut faciat fidem, et auctoritatem Viro prudenti de re gravi judicaturo, propositis Dubiis super Virtutibus, aut Martyrio, responderi possit*, ita constare de Virtutibus, *aut* ita constare de Martyrio, ut procedi possit ad ulteriora, hoc est ad discussionem Miraculorum: *Nec obtineri posse Decretum Beatificationis, nisi tria Miracula praecesserint, quae fuerint approbata; neque demum Canonizationis Decreto locum esse debere, nisi duo alia post Beatificationem Miracula superveniant, quae pariter fuerint approbata.*

Praesenti Decreto nihil immutatum pro causis quae procedunt per viam casus excepti, aut in quibus soli testes de auditu extant in utroque Processu.

§. 4. *Demum tertio loco decernimus, nihil per praesens Decretum a Nobis fuisse immutatum super Dubio Virtutum, aut Martyrii, in Causis, quae procedunt per viam casus excepti, aut in quibus, etsi procedant per viam ordinariam non Cultus, soli Testes de auditu extant in Processu tum Ordinario tum Apostolico; quoad eas enim exacte observari mandamus Decretum Generale a Nobis editum* die 23. Aprilis 1741. *et impressum in Nostro Opere* de Canonizatione Sanctorum lib. 3. c. 3. n. 25. editionis Patavinae, et editionis Romae, *quod etiam nunc confirmamus tum quoad numerum Miraculorum, tum etiam quoad caetera, quae in dicto Decreto continentur; et in quibus statuitur, Miracula semper esse comprobanda per Testes contestes de visu, sive agatur de Causis procedentibus per viam Ordinariam de non Cultu, sive per viam extraordinariam de casu excepto, et sive res sit de Miraculis pro obtinenda Beatificatione, sive de aliis, quae proponuntur pro Canonizatione obtinenda. Et Secretario Congregationis Sacrorum Rituum mandamus, ut praesens Nostrum Decretum inter acta Congregationis referat, et typis edi curet, ut ad omnium notitiam deveniat.*

Datum hac die 17. *Julii* 1744. Die 17 Julii 1744.

D. F. Card. Tamburinus Praef.

Loco † Sigilli.

M. Marefuscus S. R. C. Secr.

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI BENEDICTI PP. XIV. Epistola ad Capitulum, et Canonicos Metropolitanae Ecclesiae Bononiensis data, occasione, qua S. Proci Martyris Corpus repertum in S. Thrasonis Coemeterio, in eadem Ecclesia collocandum, transmittitur. II.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecti Filii, Salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Jam dudum Nobis erat in animo, unum aliquod Sancti Corpus cum suo nomine proprio inventum mittere ad istam Nostram Metropolitanam Ecclesiam, inter caetera dona, quae ei largiri solemus quotannis, occasione Solemnitatis S. Petri Apostolorum Principis, in cujus honorem eadem Ecclesia dedicata est. Procem.

Quaelibet pars Corporis cujuscumque Sancti veneratione prosequ.

§. 1. Non ignoramus, veneratione coli debere non solum cujuscumque Sancti Corpus integrum, sed quamlibet etiam partem a reliquo ejus corpore divisam: *Haec est enim Sanctorum Martyrum gloria, quorum etsi per universum Mundum seminetur in cineribus portio, manet tamen integra in virtutibus plenitudo:* ita loquitur Sanctus Maximus *Serm.* 55. inter Sermones, qui olim Sancto Ambrosio adjudicabantur, ut videre est in Operibus hujus Sancti Patris *tom.* 2. *editionis Parisiensis ann.* 1690. *pag.* 466. Cum Sancto Maximo cohaeret Sanctus Gregorius Nazianzenus, qui *in suo Carmine de Virtute* juxta interpretationem Petavii *lib.* 14. *de Incarnatione cap.* 11. §. 3. ait:

Tanta porro est veritatis veneratio,
Ut vel exiguus pulvis, aut aliquod reliquiarum
Ossium vetustorum, vel capillorum particula,

Aut panniculi; aut aspersi cruoris
Nota quaepiam, ad totius honorem aliquando sufficiant;
Et appellationi sanctae sunt reliquiae:
Cum certis locis attributa fuerint illa pro toto Martyre:
Eadem quippe vi praedita: O Miraculum!
Salutem enim affert etiam sola recordatio.

Etiamsi ejusdem Sancti nomen ignoretur.

§. 2. Nubis constat praeterea, quod quotiescumque habentur indicia certa, corpus aliquod, aut partem ipsius, esse corpus, aut partem corporis alicujus Sancti, licet hujus nomen lateat; corpori tamen, aut parti illi religiosus cultus debetur, qui caeteris Sanctorum Reliquiis praestari solet; ut late ostendimus *in nostro Opere de Canonizatione lib. 4. part. 2. cap. 27.* editionis praesertim Patavinae, a Nobis etiamsi assiduo gravissimarum occupationum pondere premeremur, plurimum locupletatae; qua editione, pro nunquam intermissa benevolentia vestra erga Nos, laboresque Nostros qualescumque, minime vos carere arbitramur.

Major tamen est fidelium devotio erga integrum corpus alicujus Sancti si praesertim de ejus proprio nomine constet.

§. 3. Ut ut vera sint quae diximus, nemo tamen inficiabitur, multo praeclarius quid esse Corpus integrum, quam pars insignis ejusdem Corporis, et multo majorem esse Fidelium devotionem erga Corpus alicujus Sancti, de cujus nomine proprio constet; quam alterius, cujus nomen ignoretur. Et propterea juxta veterem Romanae Ecclesiae consuetudinem, Sanctorum corporibus, quorum nomen ignoratur, appellativum nomen imponitur; ut recte ad rem Nostram, dum loquitur de consuetudine imponendi nomen appellativum Corporibus Sanctorum, qui sine nomine inveniuntur, animadvertit eruditus Ferrandus *in Disquisit. Reliq. lib. 1. c. 5. Minime superfluum est certa nomina incertis Sanctorum Reliquiis attribuere, quod experientia, usuque quotidiano videamus, Fideles multo minori affectu, studio, ac pietate affici, et ferri erga Divorum illorum exuvias, quorum nomina mortales latent, quam adversus eas, quae certis nominibus indigitantur: potentius enim Nobis nota; et certa, quam obscura, ignota, et incerta; solent movere animos; ideoque major Dei gloriae, atque Coelitum cultus, ac venerationis plerumque accessio fit:* praeter ea, quae collecta videre licet in Nostro supra citato Opere editionis Patavinae *lib. 4. part. 2. c. 28.*

Itaque vetus est Ecclesiae Romanae consuetudo imponendi nomen, appellat. SS. Corp. quae sunt sine nomine.

Diligent. adhibitae, ut Corpus alicujus S. inveniretur, Bon. transm

§. 4. Hisce rationibus permoti Corpus alicujus Sancti integrum cum proprio nomine invenire studuimus, illudque mittere ad vos, ut, quemadmodum significavimus, in Nostra Metropolitana Ecclesia collocaretur.

Catacumbarum origo.

Atque ut id, quod in animo erat consequeremur, necesse fuit Nostras perquisitiones ad ea venerabilia loca convertere; quae tantopere almam hanc Urbem Romam illustrant: Loca, quae excavata olim, et affossa a Gentilibus, ut extraheretur arena communis, et dicaearchea, ad extruenda magnifica illa aedificia, quorum adhuc apparent reliquiae, fuerunt postea decursu temporis a primis Christifidelibus sanctificata, qui illuc se ob persecutionum metum recipiebant, suos religiosos conventus ibi facturi, itaut ibidem sacrae etiam functiones a Summis Pontificibus perficerentur, et Ecclesiastica sepultura defuncti donarentur. De Coemeteriis loquimur, seu Catacumbis, de quibus tam devote Sanctus Hieronymus scribit, praeter alios quamplures Antiquitatis Scriptores a Nobis citatos *in cap. 27. Operis Nostri*, quibus in editione Patavina Joannem Bottarium addidimus, Bibliothecae Vaticanae Custodem, et Nobis ab intimo Sacello, qui *tom. 1. Romae subterraneae* Catacumbarum modo explicatam originem feliciter detexit.

Praemittendum examen, num Corpus cum mart. notis signisque sit condit.

§. 5. Invento autem in Catacumbis Corpore integro cum nomine proprio, necesse fuit ultra procedere. Certum est enim, quod nulla sepeliebantur in Catacumbis nisi Christianorum Corpora; sed quod omnia Christianorum Corpora ibi sepulta, essent Sanctorum Corpora, certum non est. Propterea examinanda veniunt signa, quae in sepulchro erant, ubi condebatur corpus integrum, aut ejus pars, sive cum nomine propriu, sive non. Nostri enim primitivae Ecclesiae Patres collocabant semper in Sanctorum sepulchris signa indicantia sanctitatem; ea vero nunquam collocabant in sepulchris illorum, quos uti Sanctos non habebant.

In catacumbis Christian. dumtaxat Corpora sepelieb.

Basnagio in suis Operibus minime arridet sententia, quod in Catacumbis non sepelirentur nisi Christianorum Corpora. Sed illum egregie confutavit in suo Opere *de Monogrammate Christi Domini* Cappellanus Noster intimus Dominicus Georgius, cujus nomen claret in Republica Literaria celeberrimum. Idem praestitit supra laudatus Bottarius, Basnagii sequacibus respondens. Nos vero, qui in pri-

ma editione Operis Nostri *de Canonizatione* conati sumus clare ostendere, quod soli Christifideles in Catacumbis, de quibus loquimur, sepelirentur; summa animi Nostri voluptate in nupera editione Patavina addidimus ea pariter, quae duo praedicti Scriptores egregii animadverterant, eosque, uti par erat, nominavimus: abhorruimus namque semper, semperque abhorrebimus a prava quorumdam consuetudine, qui ut suos faciant alienos labores, indigno plagio tegunt Auctorem verum, cujus nomen postea nihilo tamen secius innotescit.

Praetextati Coemeterium primo visitatum.

§. 6. Hoc systemate praestabilito, prima Catacumba, seu Coemeterium, quod visitari jussimus, fuit Praetextati Coemeterium, in Martyrologiis adeo celebre, situm in via Appia, et vix unum miliare ab Urbe Roma distans. De ipso loquitur Marcus Antonius Boldettus Canonicus Sanctae Mariae trans Tyberim, in suo laudabili Opere, cujus titulus: *Osservazioni sopra i Cimiterj de' Santi Martiri, ed antichi Cristiani di Roma*, *lib.* 2. *cap.* 18. quod Opus Auctor eruditus composuit post continuatum triginta annorum studium, post iteratas locorum perquisitiones, et animadversiones varias, post multos mentis et corporis susceptos labores, ac feliciter exantlatos; ut materiam praepararet, simulque ut suo muneri quoad Coemeteria satisfaceret.

In eo detectum Corpus cum proprio nomine ILARI.

§. 7. In hoc eodem Praetextati Coemeterio detectum fuit anno elapso Corpus integrum cum nomine proprio *Ilari*; quod nomen Christianis valde erat commune, ut colligitur ex antiquis inscriptionibus apud Arringhium, Fabrettum, et Reinesium; neque erat cognitum Ecclesiasticis Martyrologiis, ut videre est in Martyrologio Florentini *die prima Februarii*, atque in alio item Martyrologio apud Bollandum *tom.* 1. *Februarii pag.* 294. Sepulchro insculptum apparebat Monogramma Christi cum litera A ab uno latere, ab altero litera Ω. Inscriptio vero hujusmodi erat. *Hic requiescet in pace fede constitutus Ilarus qui vixit annus PL. MS. XXV.* Errores, qui huc irrepserunt, neminem debeant in admirationem adducere, nisi quem ipsae lateant notiones primae in hac materia: Siquidem extra omnem controversiam certum est, quod verba recte praeparata, ut inciderentur in lapidibus, corrumpebantur ab imperitis sculptoribus in ipso incidendi actu, at non tamen ita corrumpebantur, ut verus sensus omnino deperderetur.

Una cum inscript.

Varia Signa, ex quibus eruntur Corpora, quae in Catacumbis condebantur Christianorum fuisse.

§. 8. In Nostro Opere *de Canonizatione c.* 27. *saepius citato num.* 14. *editionis Patavinae*, dum loqueremur de signis, unde Sancti Corpus a Corpore alterius Christiani distinguitur, non dubitavimus ita asserere; *Primum itaque Signum est, si aliquod forte Corpus reperiatur cum Inscriptione, dummodo Inscriptio ipsa nullis ambagibus subjecta sit, sed in ea expresse sint, quae verum pro Christo Martyrium praeseferant, et ideo indubitatam Sanctitatem.* Ibidem *num.* 18. diximus etiam, quod ex Monogrammate *Pro Christo* sepulchris insculpto, unum hoc inferri potest, Corpus scilicet ibi repositum, fuisse Corpus alicujus Christiani: quod insuper in editione Patavina comprobavimus, adducentes auctoritatem praelaudati Georgii, et Ludovici Antonii Muratorii viri in Republica Literaria adeo insignis. Literae autem A, et Ω quae significant Christum esse principum rerum omnium et finem, ejusque divinitatem exprimunt; quaeque olim inscribebantur Christianorum Monumentis etiam ante Arii, et Constantini aetatem, ut luculenter ostendunt Lupus *in Dissertatione de Sancta Severa pag.* 142. et Georgius citatus *de Monogrammate Christi Domini cap.* 2. indicaet similiter, quod Corpus illud erat Corpus Christiani alicujus. Eodem collimant verba *requiescit in pace*, quae nunquam adhibita fuerunt a Paganis, sed a Christifidelibus tantummodo, quod ipsum demonstrat Mabillonius *de Cultu Sanctorum ignotorum pag.* 557. Jam vero, omissis siglis *PL. MS.* significantibus *plus minus* ad indicandam defuncti aetatem; quae siglae in tot Inscriptionibus inveniuntur apud Arringhium, et Fabrettum, quaeque in usu esse coeperunt quarto saeculo, si fides habenda est Sponio in Antiquitatum investigationibus *pag.* 350. tota difficultas reduci debet ad illa verba *fede constitutus*, hoc est *fide constitutus*, ut incisoris sphalma corrigatur.

Loquari, quid significent illa verba FEDE CONSTITUTUS, quae in laudata inscript. leguntur.

§. 9. Ut constaret, num praedicta verba in aliis quoque inscriptionibus invenirentur, et quisnam esset eorumdem sensus, rem totam communicavimus Literatis illis viris, qui frequentes adsunt eruditis Exercitationibus, quae singulis secundis Feriis habentur coram Nobis de rebus Ecclesiasticis, aut Romanis Antiquitatibus tum sacris, tum profanis, quo solatio inter molestissimas Pontificatus Nostri spinas unice recreamur. Post accuratas igitur perquisitiones, relatum est Nobis, hujusmodi verba nullibi

in Lapidibus Sepulchralibus inveniri potuisse. Quo vero ad eorum intelligentiam, putarunt aliqui, eo loco Sacramentum Confirmationis significari, quo Ilarus insignitus fuerit, cum legatur in antiquo Canone *Spiritus Sanctus, de Consecrat. dist.* 5. quod Spiritus Sanctus in Baptismate *plenitudinem tribuit ad innocentiam, in Confirmatione augmentum praestat ad gratiam*. Sed ea sententia minime placuit; nam licet in Inscriptione quadam, quam afferunt clarae memoriae Cardinalis Norisius *in Fastis Consularibus pag.* 43., et Fabrettus *in Inscriptionibus pag.* 577. legatur de quodam Severo Paschasio, quod *percepit* XI. *Kal. Majas*, absque eo quod subjungatur quid perceperit, idque de Baptismo intelligatur; nescimus tamen an ulla Inscriptio inveniatur, quae expresse mentionem faciat de Confirmatione; ob eam fortasse causam, quia ubi mentio fieri vellet de perceptis Sacramentis, cum omitti nullatenus posset Baptismus; ibi idem erat dicere aliquem fuisse baptizatum, ac dicere fuisse quoque confirmatum; tunc enim in pluribus Ecclesiis Confirmatio immediate conferebatur post Baptismum, quae consuetudo vigebat etiam in Ecclesia Romana, ut videre est *in Ordine Gelasiano* in lucem edito a Ven. Servo Dei Card. Thomasio *pag.* 84. et 85. De hujusmodi ritu fuse egimus *in Dissertatione de Synodo Dioecesana*, quae a Nobis Bononiae composita, deinde Nostri Pontificatus tempore locupletata, Deo annuente, publica luce donabitur. Baptismi, et Confirmationis Sacramentis addebatur olim in quibusdam Ecclesiis etiam Eucharistia quamvis Baptizati, et Confirmati essent adhuc lactentes pueruli, ut colligere potestis ex Nostro Opere *de Festis Jesu Christi, et Beatae Mariae Virginis, et de Missae Sacrificio*, quod Opus, quanto major est librorum copia, qui Nobis post Nostri Pontificatus exordia suppeditantur ab insigni Bibliotheca Dominici Cardinalis Passionei, variis notitiis tanto magis adauctum, atque insuper ex italico sermone in Latinam linguam feliciter translatum a Michaele Angelo de Giacomellis Nobis ab intimo Sacello, hoc ipso anno typis Patavinis prodiit in lucem.

Nonnullorum opinio, Sacramentum Confirm. iis verbis indicari.

§. 10. Sacerdos Petrus Morettus Canonicus S. Mariae trans Tyberim, qui tam egregia volumina de rebus Ecclesiasticis edidit, aliaque plura actu praeparat, quamvis non levi oculorum incommodo laboret; duas Nobis indicavit S. Cypriani epistolas, alteram Rogatiano Episcopo scriptam, in qua sic legitur: *Salomon in Spiritu Sancto constitutus testatur, et docet, quae sit Sacerdotalis auctoritas et potestas, dicens etc.* alteram, ad Populum Tibaritanum, quae sic habet: *Nemo quidquam de saeculo jam moriente desideret, sed sequatur Christum, qui et vivit in aeternum, et vivificat servos suos in fide sui nominis constitutos:* atque hinc inferebat per illa verba *in fide constitutus*, quae sunt in Ilari lapide, significari, quod Ilarus plenus fide, stabilis in fide, radices in eadem fide jecerat admodum profundas.

Alii putant fidei firmitat. notari.

§. 11. Porro dum hanc ipsam Epistolam dictaremus, ecce Nobis exhibita est Dissertatio pulcherrima typis edita, et praelaudato Dominico Georgio Nobis ab intimo Sacello dicata. Ea habet Auctorem Sacerdotem Alexium Symmachum Mazochium Canonicum Ecclesiae Metropolitanae Neapolis, virum tum sacra, tum profana eruditione clarissimum. Ibi ad examen revocantur ea verba *fide constitutus*, ab iisque significari ostenditur Sacramentum Baptismi susceptum ab Ilaro. Legitur enim in Tertulliano *lib. de Pudicitia cap.* 18. et alibi, *ante fidem*, et *post fidem*, ad significandum *ante* et *post Baptismum*, immo vetera Monumenta passim utuntur hac phrasi *fidei Sacramentum* ad Sacramentum Baptismi indicandum.

Alii tandem judicant intelligi ea verba de Sacram. Baptism.

Et quia intelligit posse opponi, totum hoc superfluum videri, quandoquidem si Ilarus Christianus erat, necesse pariter erat, fuisse baptizatum, animadvertit quam diligentissime, quod tunc tempus suscipiendi Baptismum protrahebatur, adeoque Christiani dividebantur in duas veluti classes, quarum unam constituebant Catechumeni, alteram Baptizati, atque hi quidem *Fideles* nominabantur; *a Fidei Sacramento*, non *a virtute Fidei;* qua Fidei virtute imbuebantur Christiani Catechumeni Parochorum catechismum sua praesentia frequentantes. Non est admodum inverisimile, quod aliae ad Nos super eodem argumento Dissertationes perveniant. Si ita erit, libenti animo eas percurremus. Nos interim hanc materiam intactam relinquentes, ad aliud Sacrum Corpus curam Nostram convertere statuimus, quod ad Ecclesiam Nostram Bononiensem mittamus.

Duae Christianorum Classes, altera Baptizator. Catechumenorum altera.

§. 12. Paucis abhinc annis detectum fuit Coemeterium S. Thrasonis; de quo mentionem facit Martyrologium Romanum *die* 11. *Decem-*

S. Thrasonis Coemeterium Romae detectum.

bris: Romae Passio Sancti Thrasonis, qui cum Christianos laborantes in Thermis, aliisque operibus publicis fatigatos, et in carcere positos de suis facultatibus, aleret, jubente Maximiano, tentus, cum aliis duobus Pontiano, et Praetextato, Martyrio coronatus est. Et notum est unicuique, Maximianus aedificium aggressus est Thermarum Diocletiani. Excessu credulitatis abreptus, atque ut experiretur, utrum id, quod obtinere non poterat prompta morte Christi sequacibus violenter illata, obtinere posset ignominioso et diuturno supplicio, milites Christi damnavit ad excavandam arenam pro tam ingenti aedificio necessariam. Immanis procul dubio fuit illorum numerus, qui in Christiana Religione perseverantes mortui sunt ex nimio labore. Qui superstites vixerunt decem mille ducenti et tres, ii occisi sunt in odium Christianae Fidei intra Vallis Planitiem extra Portam Trigeminam, in loco, qui appellatur *Gutta jugiter manans, ad Aquas Salvias*, ut fuse narratur in Annalibus Cardinalis Baronii *ad annum Christi* 298., ubi piissimus Auctor animadvertit, quod cum dirutae sint et redditae inutiles reliquiae omnes Romanorum veterum Thermae, unicae si minus integre, saltem magna ex parte subsistunt Diocletiani Thermae, in Ecclesiam commutatae ad honorem Beatissimae Virginis, et Angelorum, fortasse quia sudoribus Confessorum Christi fuerunt exaedificatae.

Christiani damnati a Maxim. ad arenam pro Diocl. Thermis excavandam.

Narratur, quomodo in Coem. S. Thrasonis repertum fuerit Corpus S. Proci, cum propria inscriptione et Vase sanguine resperso.

§. 13. Sed ut reditum faciamus ad Coemeterium Sancti Thrasonis Via Salaria, quod detectum fuit in arenariis ad fodiendam arenam apertis pro Thermarum praedictarum aedificio: Joannes Marangonius Sacerdos supra commendati Canonici Boldetti studiorum laborumque, per triginta et amplius annos, socius indivisibilis, historiam fideliter narrat in Appendice ad Acta S. Victorini Episcopi typis edita simul cum longa serie marmorearum Inscriptionum quas in Coemeteriis collegerat; et quarum memoria in fatali incendio ejus domicilii ideo non periit, quia priusquam aedes conflagrarent, eas jam viris eruditis ipse communicaverat.

Joanni igitur Marangonio Sacerdoti una cum Canonico Boldetto feliciter successit, ut via quaedam subterranea sese aperiret, valde lutulenta, in qua ipsi operariis insistentes, ut excavationem prosequerentur, tum demum invenerunt sepulchra nonnulla, quorum alia suas inscriptiones praeseferebant, alia non item; in omnibus tamen habebatur vasculum aut sanguine plenum, aut tinctum colore sanguineo, aut crustas saltem sanguineas aliquo modo occludens.

Inter caetera, unum inventum est Sepulchrum cum sequenti Epigraphe.

Pater Filio Proco Qui
vixit Filio VIIII. *mens.* VIII.
in pace fecit.

Epigraphe haec insculpta erat marmori Salino, et poris pleno, quod ab aqua penetratum et corrosum, levissimo quoquo attactu in pulverem redigebatur. Quapropter cum providus, et peritus antea laudatus Marangonius clare animadvertisset fieri non posse, ut marmor illud extraheretur, deliberavit verba transcribere, eaque in citata Appendice *pag.* 88. in lucem proferre.

Nullum os desiderabatur ad corporis integritatem, quin etiam in Sepulchri loco consueto existebat vas tinctum, cum crustis sanguineis; quae ossa cum vasculo a Sacerdote, pro sui Officii munere, exhibita Cardinali Guadagni Romae Vicario, reposita fuerunt de more in Custodia, ut deinde opportuno tempore illustri alicui viro concederentur, qui preces porrigeret ad impetrandum aliquod Corpus sacrum integrum, cum proprio nomine, ut in insigni quapiam Ecclesia collocaretur.

Extracta fuerunt ossa cum vase supra memorato die 9. Maji anni 1737. Nos autem quoniam nihil amplius de corpore invento cum illari nomine cogitabamus, Sacerdoti Marangonio communicavimus desiderium Nostrum habendi sacrum aliquod Corpus insigne, quod Ecclesiae Nostrae Bononiensi, ut diximus, mitteremus. Hoc audito, ipse indicavit Nobis Corpus Sancti Proci, ipse idem Nobis illud attulit in parva capsa sigillo Card. Vicarii munita, ipse Nobis fideliter narravit ea, quae supra exposuimus; addiditque praeterea, prope Sancti Proci Sepulchrum duo pariter Sepulchra inventa esse cum sanguinis vasculo, ubi ossibus plene in cinerem solutis, lapides indicabant, illa duo esse Puerorum Corpora, quorum alter septem, alter octo annorum trium: ex quo colligebat eruditus vir, persecutionem illam, qua Martyrio coronatus est Sanctus Procus, esse non potuisse nisi gravem, atque

unam ex crudelissimis. In hujusmodi enim persecutionibus crudelis Tyrannorum barbaries neque sexui pepercit, neque aetati, quamtumlibet infantili. Denique in urna, quam confici fecimus, vobisque pariter donamus, idem ipse propria manu collocavit vas, aptavitque ossa singula, quae, mandantibus Nobis, recognita ab intimo Cubiculario Nostro et Archiatro Antonio Leprotto, integrum corpus perficiunt.

Huic Corpori cultus debetur, et titulus S. quandoquidem Vas respersum sanguine, indubia est martyrii nota.

§. 14. Ecce igitur, Dilecti Filii, narrationem completam tum loci, tum temporis, caeterarumque circumstantiarum omnium, quae spectant ad seriem facti, per quod inventum est atque extractum Sancti Proci Corpus, quod vobis mittimus, ut juxta Nostra mandata collocetur sub una ex aris Metropolitanae Nostrae publico cultui expositum. Ipsi debetur cultus, et titulus Sancti, quia procul dubio, ut eruditioni vestrae notum esse debet, nulli umquam venit in mentem, quantumvis acuto ingenio is fuerit, et cupidus quaerendi, ut ajunt, nodum in scirpo, nulli, inquam, venit in mentem dubitatio, quod Corpus in Catacumbis Romanis inventum cum vasculo sanguinis aut pleno, aut tincto, non sit Corpus alicujus, qui mortem pro Christo sustinuerit. Arringhius, Mabillonius, bonae memoriae tum Senator Buonarruoti, tum Raphael Fabrettus, et qui unus pro cunctis valere debet Ludovicus Antonius Muratorius, Canonicus Boldettus, Sacerdos Marangonius, Eques Victorius, aliique Ministri Corporum extractionibus inservientes, in hoc unanimiter conveniunt; ut eruere facile potestis *ex cit. Cap. 27. Operis Nostri de Canonizatione Sanctorum lib. 4. part. 2. a num. 22. usque ad finem, editionis Patavinae*, ubi fideliter enumerantur, et adoptantur a Nobis auctoritates praedictae, simul cum experimento praelaudati Fabretti, quo redarguit nimis audacem eorum opinionem, qui contendebant illorum vasculorum crustas non improbabiliter a salium mineralium concretione fuisse productas; atque ostendit, eas sine ulla controversia provenire a sanguinis massa. Arringhius, Muratorius, Nos ipsi, verba facimus de pia veterum Fidelium consuetudine colligendi et conservandi Sanctorum Martyrum Sanguinem, de qua re si plura discere exoptatis, percurrite *primam Partem tom. 2. de Cultu Sanctorum Dissert. 7. cap. 1. §. 7. et cap. 31.* concivis Nostri Joannis Chrysostomi Trombelli Abbatis; qui ea qua solet, ingenti eruditione etiam hoc argumentum pertractavit.

§. 15. Nihil amplius requiritur, ut pro certo habeatur, non modo titulum Sancti, Proco deberi, sed etiam cultum ejusdem Corpori, quod vobis mittimus, negari non posse. Veruntamen illud pariter pro complemento inquirere diligenter voluimus, atque alios indagare fecimus, utrum in veteri aliqua Litania, aut in Martyrologiis Rosvveydi, Bedae, Flori, Rhabani, Notkeri, Wandelberti, in Ephemeridibus Graeco-Moschis, et in Basiliano Menologio e Graeco in Latinum sermonem translato a sanctae memoriae Clemente Papa XI., mentio de hoc S. Proco habeatur.

Quaeritur num in aliquo Eccl. monumento Sancti Proci fiat mentio.

§. 16. Nomen Proci non fuit ignotum Gentilibus, ut videre est in satis ampla Inscriptionum Collectione apud saepe laudatum Muratorium *pag.* 815. *n.* 4., *et pag.* 1472. *n.* 2. Quod autem spectat ad Martyrologia; eruditioni vestrae manifesta fieret injuria, si dubitaremus vobis non esse perspectum, quanta in aestimatione sit, ac semper fuerit Martyrologium Sancti Hieronymi, cui decursu temporis multa a piis, ac religiosis viris facta sunt additamenta quorumdam SS. qui certe post S. Hieron. floruerunt. In Monasterio Corbejensi antiquum hujus Martyrologii exemplar inventum est, quod Hugo Menardus typis edere cogitaverat. Quod tamen ipse non potuit conficere, perfecit postea Lucas Acherius in suo Spicilegio, seu Collectione veterum quorumdam Scriptorum, quos in Galliae Bibliothecis invenit. Hieronymianum hoc Martyrologium extat *in tom. 2. cit. Collect., editionis Parisiensis* 1723. ibique *pag.* 12. *die* 2. *Junii* inter caeteros Sanctos legimus Sanctum Procum: *Item Marthae, Marcellae, Proci; Datulae, Victuriae, Joviani*. Atque ibi cum sermo sit de Sancto Romae passo, ut diximus, cumque pariter certum sit, quod, qui Romae Martyrium sustinebant, sepeliebantur in Catacumbis cum Vase sanguinis, praecipuo sui Martyrii signo, verisimile admodum est, Sanctum Procum, cujus Corpus extractum est cum signo praedicto, esse utique illum eumdem, de quo fit mentio in Martyrologio Sancti Hieronymi.

Verisimile est, S. Procum, de quo agitur, eumdem esse cum illo, de quo meminit Martyr. S. Hier.

§. 17. Ne quid tamen dissimulemus; dicere necesse est, Martyrologium hoc ipsum editum pariter fuisse ab erudito viro Francisco Maria Florentino, qui secutus lectionem Codicis cu-

In alio Codice pro Proco Parcus legitur.

jusdam Lucensis *die* 2. *Junii pag.* 567. non legit *Proci*, sed *Perci*, aliud quoque MS. vetus Antuerpiense *in Adnotationibus* producens. Sed cum *in iisdem adnotationibus pag.* 568. non praetermittat ingenuus Florentinius Codicem etiam Corbejensem citare, qui legit non *Percum*, sed *Procum*; et, quod majus est, cum in SS. Indice ad finem Martyrologii mentionem faciat de *Proco*, non autem de *Perco*; hinc oritur validum argumentum inferendi, quod a Florentinin Corbejensis Lectio Lucensi antepenatur, atque Antuerpianse. Eruditi viri, qui acta Sanctorum collegerunt, Henschenius nempe, Papebrochius, Baertius, et Janningus *tom.* 1. *mensis Junii die* 2. *pag.* 209. post Catalogum Martyrum Romanorum, in quem inserunt nomen *Perci*, amplectentes lectionem editionis Florentinii *pag.* 210. fateri deindn non dubitarunt, quod *Procus* legebatur in aliis Codicibus, non *Percus*.

Sed PERCI nomen nullibi occurrit.

§. 18. His omnibus addendum est, nullum aliud neque sacrum, neque profanum monumentum, quacumque diligentia adhibita, potuisse inveniri, in quo nomen *Perci* haberetur; e contrario *Proci* nomen facile, ut diximus, in antiquis inscriptionibus occurrere. Ex quo inferri possunt haec duo: alterum, quod lectio Codicis Corbejensis verisimilior sit, quam lectio Codicis Lucensis, et Antuerpiani: alterum vero, quod sine temerarii judicii nota affirmare liceat, *Proci* nomen ab Amanuensibus per iteratas exemplarium transcriptiones in illud *Perci* mutatum fuisse.

Nil facilius, quam ab Amanuensibus PROCI nomen in aliud PERCI commutatum fuisse.

Quod si forte objiciatur, nomen *Perci* mutari potuisse ab Amanuensibus in illud *Proci*, semper reponi posset, facilius esse, iterum atque iterum rescribendn, mutare *Procum* in *Percum*, quam *Percum* in *Procum*. Nam apud Martene, et Durand *tom.* 3. *Novi Thesauri Anecdotorum, edit. Parisiensis* 1717. *pag.* 1614. apparet nomen *Sanctorum Proti, et Hyacinthi* Amanuensium incuria mutatum fuisse in quibusdam Martyrologiis antiquis cum nomine *Sanctorum Presti et Hyacinthi*, non vice versa.

Publicus Corpori S. Proci cultus decernitur.

§. 19. Valeat tamen quod diximus usque adhuc, quantum valere potest. Nos asserimus, *Proci* nomen, propter marmoris sepulchralis auctoritatem: asserimus Martyrium, propter Vasculum tinctum crustis sanguineis: et nihil amplius requiri certi sumus ad publicum cultum, et Sancti titulum Nostro Martyri asserendum. Exponite igitur publico cultui Corpus, quod vobis mittimus, vestra et totius Populi, ac Cleri pietas accendatur magis ac magis erga sacras exuvias; illudque in mentem revocato, quod Corpora, et Sanctorum Reliquiae illis Civitatibus, ubi jacent, et venerantur, solent esse divina favente misericordia, validum praesidium ad arcendas inde calamitates, a quibus secus opprimerentur. Martyri Theodoro acceptum refert S. Greg. Nyssenus, quod Civitas, in qua ejus Sacrum Corpus asservabatur, liberata fuerit ab impendenti devastatione, quam Scythae minabantur, ut videre est *in Oratione de eodem Martyre*. Idem scribit Evagrius *lib.* 4. *cap.* 27. de Martyre Sergio, qui Civitatem, ubi erat Sacrum ejus Corpus, a terribili Regis Chosroae invasione liberavit. Superius mentionem fecimus de Concive Nostro Joanne Chrysostomo Trombelli Abbate, nunc iterum ejus memoriam repetimus, qui pariter *supra cit. Dissert.* 7. *cap.* 24. *et seq.* hoc idem assumptum summa felicitate, atque eruditione comprubavit. Jam vero ut finem faciamus, paterna vos benevolentia complectentes, Apostolicam Benedictionem Vobis impertimur.

SS. Reliq. ad arcendas a Civitatibus calamitates praesidio sunt.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem die 20. Aprilis 1745. Pontificatus Nostri Anno Quinto.

Dat. 20. Aprilis 1745. Pontif. V.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilectis Filiis Capitulo, et Canonicis Metropolitanae Ecclesiae Bononiensis.

Dilecti Filii Salutem, et Apostolicam Benedictionem. Insignes, quae amplissimam istam Metropolitanam Ecclesiam maxime illustrant et ornant, laudes, et decora, tum opportunis ad divini honoris et Ecclesiasticae disciplinae incrementum editis legibus, tum aedificiorum vel accessione vel instauratione, tum denique additis pretiosae supellectili ornamentis, pro viribus hactenus augere adeo sollicite studuimus, ut officio quidem minime defuisse Nobis ipsi quodammodo blandiamur; amori vero erga Sponsam, quae gaudium et corona Nostra semper erit, nunquam videamur satisfecisse. Ut autem constantissimam voluntatem Nostram eidem novo testimonio amplius declaremus, ad coelestis praesidium publicis necessitatibus confirmandum, Corpus S. Proci

Literae Apostol. in forma Brevis Capitulo et Canonicis Eccl. suae Metrop. Bonon. scriptae

Martyris e Sancti Thrasonis Coemeterio eductum et extractum, in eadem Metropolitana semper adservandum, Vobis, paterni Nostri amoris pignus, dono mittimus. Porro de hujus Sancti Martyris inventione, deque certissimis argumentis, notis ac symbolis, per quae ejus Martyrium exploratissime designatur, pluribus ac subtiliter admodum scribimus in epistola, quam Italico idiomate ad Vos hac ipsa die damus: cui has etiam in forma Brevis literas adjungimus, quas pro publico authenticoque documento futuris temporibus esse volumus. Eapropter Venerabile Sancti Proci Corpus, una cum Ampulla vitrea ipsius Sanguine respersa, qua cum fuit Sepulcro conditum (quemadmodum antiquis erat in more positum Martyrum Corpora tumulo mandare) decenter composuimus atque collocavimus in Capsula ex aere auro inducto ad urnae instar compacta et conformata, elegantissimo opere elaborata, crystallinis sex tabulis undique contecta: quam ad certam perpetuamque rei fidem Nostris in cera hispanica rubri coloris impressis signis obsignavimus. Vobis igitur injungimus et mandamus, ut Sacra tanti Martyris pignora, cum perenni paternae caritatis Nostrae memoria, ad majorem Divini nominis gloriam, Sanctorumque cultum, in ista Metropolitana Ecclesia publicae Fidelium venerationi exponatis: Fore certo sperantes, ut praesentissimo etiam ejusdem Martyris patrocinio, amphiora in dies divinae clementiae munera Vobis comparetis, quibus euntes de virtute in virtutem, ambuletis, digne Deo in omni opere bono fructificantes, et veritatem in caritate facientes, crescatis in illo per omnia, qui est Caput Christus: apud quem assiduas ad opportunam imbecillitati Nostrae opem implorandam preces effundite. Ac Vobis, Dilecti Filii, quos eadem, qua antea praesentes, nunc autem absentes benevolentia complectimur, Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur.

Datum Romae etc. 20. Aprilis 1745. Anno Quinto.

III. SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI BENEDICTI PAPÆ XIV.

Epistola prima ad R. P. Engelbertum Abbatem Monasterii Campidonensis, de facultate consecrandi Abbatialem Ecclesiam Campidonensem.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecte Fili, Salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Ex tuis precibus mense Martii nuper elapsi ad Nos perlatis accepimus, Ecclesiam Abbatialem, cui praees, sub invocatione Beatae Mariae Virginis, et Sanctorum aliquot Martyrum erectam, vetustate et dignitate conspicuam, cum a Praedecessore Nostro Hadriano PP. I. sacro Ecclesiae ritu fuerit consecrata, occasione belli contra Suecos initi, decimoseptimo saeculo fere dimidio funditus eversam, tandem nobili edificio rursus fuisse instauratam. Cumque, juxta Sacrorum Canonum Sanctiones, Ecclesia novo opere instructa, nova itidem consecratione initianda sit; illud a nobis postulasti, ut ejusmodi consecrationis ministerium tibi, auctoritate Apostolica perficiendum demandaretur. Etsi vero tanti privilegii magnitudo Nobis perspecta esset, nihilominus meritorum tuorum intuitu, ipsa quoque Ecclesiae tuae insigni nobilitate, de qua Mabillonius *Analect. tom. 1. ad iter Germanicum*; ipsa item Campidonensi Monasterii remotissima vetustate, cujus laudes, privilegia, praerogativas late enumerat Bruschius *in serie Monasteriorum Germaniae illustr.*, tandemque iis circumstantiis, in quibus versabaris, id suadentibus, potitam facultatem, iis tamen, quas infra enumerabimus, conditionibus circumscriptam, ultro concessimus. Par enim Nobis visa est, cum ad Sacramentum Confirmationis, tum ad Ecclesiarum Dedicationis Ministrum designandum, causa, et exemplum. Enim vero, quamvis Sacramenti Confirmationis administratio ita soli conveniat Episcopo, ut nullus Antistes simplicem Sacerdotem, qui baptizatos confirmet, possit delegare; multis tamen Praedecessorum Nostrorum exemplis docemur; ejusmodi munus Sacerdotibus, et praecipuis quibusdam Abbatibus, esto nullo charactere Episcopali insignitis, fuisse collatum; modo extraordinarius Confirmationis Minister, Oleo, cui Episcopus pridem benedixit, utatur: ut fusiori calamo scripsimus in Nostro Tractatu *de Synodo Dioecesana*, qui nuper e typis prodiit, *lib. 7. cap. 7. et seq.* Haud dissimili dispensatione, Ecclesias consecrandi privilegium quod alioquin nulli convenit, nisi Episcopali dignitate praefulgeat, Apostolicae auctoritatis limites non excedit,

Abbas Campidonensis Ecclesiam Abbatialem consecrat ex privil. Apostol.

quamvis nulli Episcoporum jus sit, simplicem Sacerdotem ad id muneris designare. Hinc Nobis jure ac merito ex Apostolicae potestatis plenitudine ad Ecclesiam Campidonensis Monasterii consecrandam Te Ministrum delegimus, his verbis, quae ex literis Nostris Apostolicis die 12. Martii proxima praeteriti editis hic subjicimus: *Hujusmodi supplicationibus inclinati, tibi, eamdem Ecclesiam Monasterii Campidonensis, juxta praescriptum in Rituali Romano, servatis aliás de more servandis, recepto prius Oleo Sacro ab Episcopo benedicto, pro hac vice tantum, consecrandi facultatem, auctoritate Apostolica, tenore praesentium, concedimus et indulgemus*. Hinc mense Majo sequenti, ejusdem Ecclesiae Consecratio, te id agente, solemni ritu, peracta est.

Canonist. sententia de jure Episc. in Eccl. dicandis.

§. 2. Conveniunt Canonistae, Episcopis jus esse Ecclesias in eorum Dioecesi existentes consecrandi, imo et alium delegandi Episcopum, qui, delegatione seclusa, consecrationem citra reatum non posset perficere; cum ex praescripto Synodi Tridentinae *Sess.* 6. *cap.* 5. *Reformat.*, nefas sit extraneo Antistite, sine Ordinarii licentia, in aliena Dioecesi exercere Pontificalia. Addunt vero iidem Canonistae, non posse ab Episcopo simplicem Sacerdotem ad consecrationis opus obeundum designari; quandoquidem uni Summo Pontifici peculiaris haec jurisdictio reservatur. Ita sentiunt inter Hispanos Gonzalez *Cap. Aqua num.* 3. *et seq. de Consecr. Eccles.*, inter Belgas Van Espen *Juris Ecclesiast. part.* 2. *art.* 16. *num.* 10. inter Germanos Pirhing *ad lib.* 3. *Decretalium art.* 4. §. 1. et Schmalzgrueber *ad eumdem tit.* §. 1., nostrosque inter Italos Tamburini *de jure Abbatum tom.* 1. *disput.* 23. *quaest.* 7.

Justa Canonist. Ecclesia dicanda est ab Episc. in cujus Territor. aedificat.

§. 3. Hanc Canonistarum Sententiam nonnulla Ecclesiasticae Historiae monumenta illustrant, atque confirmant. In Concilio Arausicano I., quod anno Christi 441. coactum est, quodque in Collectione Labbeana refertur *tom.* 3. *pag.* 1449., haec ad rem nostram decernuntur: *Si quis Episcoporum in aliena Civitatis Territorio Ecclesiam aedificare disponit, vel pro fundi sui negotio, aut Ecclesiastica utilitate, vel pro quacumque sua opportunitate, permissa licentia aedificandi, quia prohibere hoc votum nefas, non praesumat dedicationem; quae illi omnimodis reservatur, in cujus Territorio Ecclesia assurgit*. Neque exemplum Sidonii, qui, ut legimus in *Epist.* 15. *lib.* 4., Ruthenorum Ecclesiam citra ullam Ordinarii licentiam consecravit, Ecclesiae moribus, aut disciplinae adversatur. Sicut enim Savarus *in Notis ad praeallatam Sidonii Epistolam* animadvertit, nedum Ruthenorum, sed et aliae, quae circumpositae erant Ecclesiae, Pastoribus, quos Arianae persecutionis impetus propulsaverat, jacebant destitutae; quod idem vel ex ejusdem Sidonii *Epistola* 6. *lib.* 7. aperte colligimus. Hinc nil mirum, si, inconsulto Episcopo, qui non aderat, Sidonius ad alienae Dioecesis Ecclesiam consecrandam accesserit, ne alioquin sacra illa Ædes eximia Consecrationis praerogativa fraudaretur.

Neque officit Sidonii exemplum.

Ex iisdem Sacris Canonibus vetitum Presbyteris Ecclesias consecr. tum Episcopus consecr. Presbyt. delegare.

§. 5. Quod uni asseritur Episcopo, ex praestituto Arausicani Concilii Canone, aperte denegatur Presbyteris in secundo Bracarensi Concilio anno Christi 563. sub Pontifico Joanne III. In memorata Collectione Patris Labbe *tom.* 5. *pag.* 842. recitatur *Can.* 19. hisce verbis conceptus: *Item placuit, ut, si quis Presbyter post hoc interdictum ausus fuerit Chrisma benedicere, aut Eccl. aut Altare consecrare, a suo officio deponatur; nam et antiqui hoc Canones vetuerunt*. Sed propius ad rem nostram Concilium Hispalense secundum, cui anno 619. praefuit S. Isidorus, aperte docet, non posse Episcopos simplicem Sacerdotem delegare ad Ecclesiarum Consecrationem perficiendam. Splendidi hujusce monumenti verba sic habent: *Septimo examine relatum est Nobis, venerandissimum quondam Agapitum Cordubensis Urbis Episcopum frequenter Presbyteros destinasse, qui, absente Pontifice, Altaria erigerent, Basilicas consecrarent. Quod quidem non est mirum id praecipisse virum Ecclesiasticis disciplinis ignarum, et statim a saeculari militia in Sacerdotale Ministerium delegatum. Ergo, ne ultra talis a Nobis licentia usurpetur, communi sententia statuendum oportuit: scientes, quia sicut Presbytero illicita Consecratio est Altaris, ita et constitutio.*

Dubium ex Hispalensis Concilii Canone, etiam de Chorepiscopis memorat.

§. 6. Codices nonnulli, in quibus praefati Canonis verba exscribuntur, nedum Presbyteros, sed et Chorepiscopos nominant, quibus Ecclesiarum dedicatio, etiamsi Episcopi delegatio faveat, pari jure denegatur. Verum Cardinalis de Aguirre in *Collectione maxima Conciliorum Hispaniae tom.* 2. *pag.* 461. accuratiorum Codicum fides secutus, Chorepiscoporum nomen, aliena manu additum, expungit; non enim de Chorepiscopis, sed de solis Presbyteris, Hispalensis Concilii Canon sermonem ha-

bet. Praeterea doctus idem scriptor *loco citato pag.* 473. postquam satis probavit, Epistolam 88. quae S. Leoni a nonnullis tribuitur, tanti Pontificis foetum non esse, sed illam ex Canone septimo Hispalensis Concilii fuisse desumptam; tandem concludit, Chorepiscoporum nomen Canoni insertum, in ipsam Epistolam, quae ex Canone illo concinnata est, facile descendisse.

Chorepiscopi fere omnes Sacerdotes dumtaxat fuere.

§. 7. Etsi vero daremus, Hispalensis Concilii Canonem Presbyteros atque Chorepiscopos una sociasse, nihil inde conficitur; jam enim nostra aetate communis eruditorum opinio est, Chorepiscopos, si paucos excipias Episcopali charactere decoratos, puros putosque Sacerdotes fuisse. Qua de re consulendi Bellarminus *lib.* 1. *de Clericis cap.* 17., Hallier *de Sacris Ordinationibus sect.* 5. *cap.* 2., Morinus *Exercitat.* 3. *cap.* 2. Thomassinus *de Ecclesiastica disciplina part.* 1. *lib.* 2. *cap.* 1. Carolus de Fresne *in verb. Chorepiscopi*, Witasse *in Appendice ad dissertationem de Episcopis art.* 3., Le Droit *lib.* 8. *sect. ult.* Hoc in sensu Hispalensis Concilii Canon commode accipitur, ut nimirum de iis Chorepiscopis, qui Presbyteratus metam non excedunt, sit intelligendus. Juvatur haec interpretatio ex alia lectione ejusdem Canonis, quem ex Concilio Hispalensi supra recitavimus, si editionem Conciliorum, quae anno 1585. sub auspiciis Sixti V. Praedecessoris Nostri Venetiis procusa est, consulamus. Etenim vero *vol.* 3. *pag.* 55. *num.* 7. in ipso Canonis contextu, Chorepiscopi, ac Presbyteri una sociantur; ita tamen, ut par utrisque tribuatur auctoritas. Canonis verba hic attexímus: *Septimo examine relatum est Nobis, venerandissimum quondam Agapitum Cordubensis Urbis Episcopum frequenter Chorepiscopos, vel Presbyteros ordinasse, qui tamen juxta Canones unum sunt etc.*, qua verborum additione, nullum, ut cuique patet, Chorepiscopos, inter ac Presbyteros, statuitur discrimen.

Epis. autem potestas in Ecclesiarum consecratione: simplicium Sacerdot. nulla.

§. 8. Cardinalis Bellarminus *lib.* 2. *de Confir. cap.* 12. docet, inesse Episcopis integram, absolutam, et quae a nullo dependeat, authoritatem ministrandi Confirmationis, atque Ordinis Sacramenta, quibus Nos addimus et ipsam Ecclesiarum Consecrationem. Ex quo fit, ut possint Antistites in propria Dioecesi ejusmodi jurisdictione pro libito uti; quamvis, si forte qui Episcopis praeest, id prohibeat, vel impediat, hoc in caso actus Superiore vetante exercitus, illicitus quidem sit, non etiam frustraneus. Verum, eodem Bellarmino teste *in loco cit.* longe dissimilis, ubi de simplici Sacerdote sermo est, militat ratio. Etsi namque Ordinis potestas, quae ex vi characteris Sacerdoti tribuitur, plena, integra, atque absoluta, sit in Baptismi, atque Eucharistiae Sacramentis conficiendis; inops tamen, inchoata, atque a Superioris nutu dependens habenda est Sacerdotum potestas, quo ad collationem Confirmationis, ac Minorum Ordinum, atque ex pari ratione quoad ipsam Ecclesiarum Consecrationem. Hinc sequitur, ut, nisi Superioris accesserit delegatio, mutila haec, atque infirma Sacerdotum auctoritas, neque in licitum, neque in validum actum erumpere possit.

Cum tamen hi potest. habeant in Corpus Christi verum.

§. 9. S. Thomas, Theologorum facile princeps, *in lib.* 4. *sententiar. dist.* 7. *quaest.* 3. *art.* 1. *quaestiunc.* 3. asserit, Episcopatum, nihil Sacerdotio *per relationem ad Corpus Domini verum*, *sed* multo potiorem jurisdictionem conferre, habito respectu ad *Corpus Domini misticum*. Ex quo infert, Summum Ecclesiae Pontificem, Episcoporum omnium caput, in quo potestatis omnimoda residet plenitudo; eam, qua pollet absolutissimam auctoritatem in Corpus Christi mysticum, hoc est in Ecclesiam, exercere posse, ideoque ad ea perficienda, quae ad mysticum Christi Corpus quoquomodo pertinent, summo jure Sacerdotibus, qui ex vi Ordinis, ac praecipuo quodam jure Eucharistiae Sacramentum conficiunt, potestatem conferre, quod tamen Diaconis, *qui non habent perficere Corpus Domini verum;* jure ac merito denegatur. Huic nixus fundamento S. Doctor affirmat, simplicem Sacerdotem, a Summo Pontifice delegatum, Sacramentum Confirmationis, ac minores Ordines rite ministrare. Quidni ergo et Ecclesias poterit consecrare? Simplices Sacerdotes in extraordinarios Confirmationis, ac minorum Ordinum Ministros pluries fuisse designatos, satis probavimus in praelaudato Tractatu Nostro *de Synodo Dioecesana*. Illud ergo inquirendum superest, quonam tempore delegatam ad consecrandas Ecclesias jurisdictionem in usum revocaverint.

Exemplis agitur: illud Steph. II. de consecratione Ecclesiae Monast. Nonantulani ad rem non facit.

§. 10. Ad id demonstrandum nonnulli proferunt Diploma Stephani II. quem putant jus tribuisse S. Anselmo Abbati Monasterii Nonantulani in territorio Mutinensi, ut *Altaria simul, et Ecclesiam, Apostolica auctoritate consecraret*, verba sunt Pontificii Diplomatis apud

Ughell. *Ital. Sacr. tom.* 2. *in serie Episcoporum Mutinensium pag.* 84. *postremae editionis*, cujus item Diplomatis seriem exhibet Abbas Muratorius *tom.* 1. *part.* 2. *scriptor. rer. Italicar.* in *Opuscul. de Fundatione Monasterii Nonantulani pag.* 190.: ac Bullarium Romanum Romae excusum anno 1739. *tom.* 1. *Constitut.* 2. inter eas, quas Stephano II. adscribuntur, *pag.* 150. Verum, si Apostolicae Constitutionis verba paulo accuratius perpendatur, legendi patebit, Stephanum Pontificem Sergio Ravennatensi Archiepiscopo, non etiam Abbati Anselmo, Sergii dumtaxat consocio, auctoritatem contulisse, ut S. Silvestri, aliorumque Sanctorum Reliquias deferret Nonantulam, ibique Ecclesiam, ac Altaria initiaret; quandoquidem ea aetate vigebat adhuc mos, et disciplina, quae insequentibus item temporibus aliquandiu obtinuit, ut nimirum nefas esset Episcopis Ecclesias, inconsulto Pontifice, consecrare. Quo pertinent verba illa Nicolai I. ad Consulta Archiepiscopi Vesontionensis, relata *in cap.* 5. *tom.* 1. *Spicilegii* Lucae d' Achery *pag.* 597. *Quomodo autem Chorepiscopos posse dicimus Ecclesiam consecrare, quam nulli Episcoporum licet sine Nostro praecepto, secundum sanctas regulas dedicare?* Vetustam hanc Ecclesiae disciplinam colligimus *ex Can. de locorum* 4. *de Consecrat. dist.* 1., atque ex iis, quae edisserunt Gonzalez in *Cap. Ad haec, de Consecrat. Eccles. num.* 11. *in fin.*, Granacol. *ad lib.* 3. *Decretal. tit.* 36. *in notis ad Cap. Ad haec, de Religiosis Domibus*, *num.* 3. *et seq.*, et Garnerius *in notis ad lib. Diurn. Romanorum Pontificum cap.* 5. *pag.* 91.; Caeterum, ut in viam, a qua paulatim deflreximus, regrediamur, Abbatiae Nonantulanae Ecclesiam a Ravennatensi Archiepiscopo fuisse initiatam, Auctor est Pater Mabillonus *part.* 1. *saecul.* iv. *Sanctorum Ordinis Benedictini tom.* 2. *pag.* 146. *num.* 62. *editionis Lucensis*, ubi refert geminam in territorio Nonantulano, Stephani Papae II. jussu, peractam Eccl. Consecrationem, alteram quidem a Geminiano Mutinensi Episc. alteram vero ab Archiep. Ravennatensi Sergio, qui post absolutum sacri ritus ministerium, tridui spatio cum Anselmo Abbate, ejusque Monachis commoratus est.

Ecclesiam consecr. si polluatur, a Sacerdotib. ex privil. Apostol. reconciliari posse exempla probant quamplurima.

§. 11. Hoc igitur monumento posthabito, ad alia progrediamur. Constat cum primis, soli Episcopo jus competere Ecclesias consecratas, si polluantur, reconciliandi; contra vero simplici Sacerdoti id omnino vetitum; quamvis Episcopalis Intercesserit delegatio. *Aqua per Episcopum benedicta Ecclesiam reconciliari posse per alium Episcopum, non negamus: per Sacerdotes simplices, hoc fieri de caetero prohibentes: non obstante consuetudine Provinciae Bracarensis, quae dicenda est potius corruptela:* verba sunt Gregorii IX. *in cap. Aqua*, *de Consecratione Ecclesiae.* Posse tamen Summum Pontificem ejusmodi auctoritatem vel simplici Sacerdoti conciliare, fatetur Abbas *in dicto cap. Aqua;* quodque rem plane conficit, eamdem auctoritatem pluries contulisse, testatur Innocentius *ad praefatum Caput*, *Aqua*, ita scribens: *audivimus ante, quod Papa pluribus Episcopis indulsit, quod per simplices Sacerdotes possent reconciliare Ecclesias, aqua tamen per Episcopum benedicta.* Nec desunt e Regularium numero, qui de hujusmodi privilegio sibi plaudant; adhibita tamen aqua ab Episcopo benedicta, ut scite animadvertit P. Bremond Ordinis Praedicatorum Generalis Magister *tom.* 8. *Bullarii Ordinis Praedicator. tit.* 1. *quaest.* 4. Eadem Basilicae Vaticanae Canonicis, nimirum Priori, ex Constitutione Innocentii VI. quae in nupero Bullarii Vaticani *tom.* 1. *pag.* 361. late exscribitur; nec non Altaristae, ex privilegio Urbani V., cujus authographum in Archivo ejusdem Basilicae servatur, tribuitur facultas, ut Basilicam ipsam, ejusque Cappellas, ac Coemeteria polluta, aquae ab Episcopo benedictae usu, valeant reconciliare. Haec tamen in iis dumtaxat Ecclesiis, quas consecratio distinguit, locum habent; secus pollutas Ecclesias, quas sola benedictio, non etiam consecratio sanctificavit, reconciliare, cuique Sacerdotum conceditur, adhibita lustrali aqua, citra ullam delegationis necessitatem: *si Ecclesia non consecrata*, (inquit Gregorius IX. *cap. Si Ecclesiae*, *de Consecratione Ecclesiae*) *cujuscumque seminis fuerit, aut sanguinis effusione polluta, aqua protinus exorcizata lavetur, ne Divinae Laudis organa suspendantur.*

Si vero polluta Ecclesia benedicta tantum fuerit, citra ullum privileg. poterit a Presbyt. reconciliari.

§. 12. Sicuti Ecclesiae pollutae reconciliatio, ita et solemnis consecratio a Summo Pontifice vel simplici Sacerdoti jure demandatur; esto nec ad expiandam pollutam, neque ad consecrandam novam Ecclesiam, fas sit Episcopis simplicis Sacerdotis ministerio uti. Ita censent Azorius *Institut. Moral. tom.* 1. *lib.* 10. *cap.* 27. *quaest.* 4. et Anacletus *ad lib.* 3. *Decretal. tit.* 40. §. 2. *num.* 32. *et* 33. Dictis facta re-

Facultas Altaria consecr. ex Indulto Pii IV. Abbatib. Cassinens. concessa.

spondent; cum multa suppetant exempla Romanorum Pontificum, qui Abbatibus Regularibus auctoritatem consecrandi Altaria in eorum Ecclesiis erecta, concesserunt. Quod ad Cassinenses Abbates pertinet, luculentissimum privilegium suppeditant Constitutiones Praedecessoris Nostri Pii IV. consulendae *in tom.* 1. *Bullar. Ordinis Benedictini sub num.* 175. *et* 176.

Mira Consecratio Sacelli in Monast. Einsild. si vera, in exempl proferri nequit.

§. 13. Ab aliis abstinemus exemplis, cum illorum meminerit notissimus Auctor Clericatus *decis.* 13. *de Sacrificio Missae num.* 18. *et seq. et num.* 26. Pari silentio missa facimus, quae de celeberrimo Einsildensi Monasterio narrantur in Opere, cujus titulus: *Idea Congregationis Helveto Benedictinae*, quod Opus Typis Monasterii S. Galli anno 1702. editum haec habet *pag.* 18.: *Ad annum* 948. *a S. Eberhardo Conradus Constantiensis Episcopus Sacellum consecraturus incitabatur, At praevenit illum in benedictionibus summus e Coelo Sacerdos, illudque Divina manu sacravit, humana, nisi oleum et operam perdere mallet, a Consecratione cessare jussa*. Quidquid enim sit de veritate historiae, nihil inde, quod Nostram juvet caussam, licet colligere.

Diplom. quidem Pauli III et Pii IV. Einsild. Monast. Abbatib. jus tribuunt Ecclesias consecr.

§. 14. Illud vero ratum, indubiumque est, Paulum III. Praedec. Nostrum Abbati Ludovico, ejusque in Einsildensi Abbatia Successoribus copiam fecisse, ut, quamdiu haereses obtinerent, Ecclesias, Oratoria, ac Coemeteria dedicarent. Pontificium Diploma ann. 1542. die 19. Decembris evulgatum est, quod rursum Pius IV., Noster item Praedecessor, suis Literis Apostolicis ann. 1562. nova sanctione roboravit, servato eodem verborum tenore, qui sic habet: *Quod ipse Ludovicus, et pro tempore existens Abbas Monasterii hujusmodi, durantibus dictis haeresibus, praefatum Monasterium, et quaecumque ad illud pertinentia, Ecclesias, Oratoria, Coemeteria, et loca hactenus consecrata et benedicta, quovis modo pro tempore polluta, reconciliare, et nondum consecrata, et benedicta, nec non Calices, Patenas, Libros, vestimenta, et alia mobilia, ac etiam Tabernacula custodias Eucharistiae, consecrare et benedicere.*

Eadem diplomata Nuncii Apostol sententia probata.

§. 15. Neque ejusmodi privilegia ignota delituere; quo enim tempore Rhodiorum Archiepiscopus Nuncii Apostolici munere in partibus Helveticorum fungebatur, Diplomatum Authographis in judicium delatis, atque iis probe discussis, praefatus Archiepiscopus, Partibus hinc inde contradicentibus, hanc contra Ministros Curiae Episcopalis Constantiae sententiam tulit: *visis documentis exhibitis, ex quibus constat manifeste, Reverendissimos Abbates Einsildenses pro tempore, a biscentum circiter annis, usque ad moderna tempora, quamplurimos, et varios actus solemnes ac publicos Consecrationis hujusmodi, gessisse, et exercuisse etc. dicimus, decernimus, et definitive pronunciamus, Reverendissimum Abbatem praedictum manutenendum, conservandum, ac defendendum fore et esse in quieta, et in pacifica possessione Juris consecrandi Ecclesias, et Cappellas suo Monasterio subjectas, et incorporatas, pro ut Nos ipsi manutenemus, conservamus, atque defendimus*. Quae quidem sententia viget adhuc. Quod si forte eveniat, ut ea in Judicii prosecutione aliquando revocetur, non jam ob defectum Apostolicorum Diplomatum, quae Abbatibus concessa fuere, id eveniet, sed potius privilegiorum abusus, qui praefinitos limites excessit, damnabitur.

Aliud argument. ex Abbat. Corbejensis monumentis petitum.

§. 16. Praeterea extat Elenchus, quem Nos ipsi perlegimus, in quo Ecclesiae, quas Corbejensis Abbas dicavit, enumerantur, nec numerantur dumtaxat, sed insuper momenta adduntur, ac probationes compulsatae in actibus Tribunalis Romanae Rotae, occasione litis, quae inter Paderbonae Episcopum, et memoratum Abbatem exarsit; quam deinde sequuta est decisio Rotalis coram Millino, nunc Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinali, die 5. Februarii 1745. Porro Corbejenses Abbates, Apostolicis privilegiis destituti, ad ejusmodi consecrationes perficiendas manum profecto non admovissent; ex quo indubia redditur sententia, quae docet, Romanum Pontificem posse Sacerdotibus, iis potissimum, qui in Abbates evaserunt, auctoritatem ad Ecclesias consecrandas conferre: quodque caput est, ejusmodi auctoritatem a Nostris Praedecessoribus reipsa in usum fuisse revocatam.

Hujus Epist conscribendae causa et occasio

§. 17. Quo tandem spectent, quae huc usque narravimus, atque in hac Epistola, quam tibi damus, collegimus, a Nobis si quaeras, ingenuos animi Nostri sensus aperire non dedignabimur. Ad Nostras pervenit manus Libellus hoc eodem anno Campidonae editus, cujus titulus: *Triplex Triumphus Campidon*, quod nempe circa consecrationem Abbatialis Ecclesiae ex Apostolico privilegio a te peractam, totus occupetur. In hoc Libello auctoritas a No-

bis tibi collata usque adeo extollitur, ut *inaudita* dicatur; ejusmodi privilegii nullum in Monachorum chartis extare vestigium tuto asseritur; tandemque concessio tibi facta facilis nimirum indulgentiae portentum nominatur quod Germaniam universam in sui traxit admirationem. Equidem putamus, haec, atque his similia, magnificis verbis ideo jactari, ut beneficii magnitudo extollatur, atque ut majores Benefactori grates referantur. Haud temere tamen suspicari licet, posse nonnullos, ex iis, quae liberius scribuntur, in eam adduci opinionem, ut credant, Nos hac in re aliquid, quod Praedecessores Nostri intactum relinquere, tibi exequendum demandasse. Etsi vero a graviori censura immune sit opus, quod Romanus Pontifex ex indicta sibi auctoritate, quam in praesenti casu nemo inficiatur, in actum revocat; nihilominus ad quascumque ambages tollendas, illud tibi significandum duximus, morem hunc designandi Abbates, qui Ecclesias Chrismate per Episcopum benedicto consecrent, nec novum esse, nec a Nobis primo fuisse introductum.

Privileg. Abbati Campid. concessum, nec novum, nec sine causa.

§. 18. Equidem Tamburinus hac in re versatissimus, in Opere et loco a Nobis supra memorato, ait, se nescire, fuerit ne umquam Abbatibus collata potestas, qua Ecclesias initiarent. Si hac verborum servata mensura Libellus loqueretur, jam nullus Nostrae huic Epistolae fuisset locus; verum, cum in exagerationem effusus, modum excesserit, oportuit, ut de iis, quae et Nostrum Diploma vindicant, et praeposteram, quam ex Libello quis hauri re posset, interpretationem evertunt, hic una colligeremus. Quocirca, ut rem hanc paucis conficiamus, fatemur, te ad consecrandam Abbatialem Ecclesiam a Nobis electum, magno utique, et eximio privilegio fuisse decoratum. Ejusmodi tamen privilegii alia succurrunt exempla, quae a Nostris Praedecessoribus ad Nos promanarunt. Multa item ac gravia Nobis praesto fuerunt argumenta, ut petitam delegationem tibi concederemus. Horum nonnulla in Literis Nostris Apostolicis die 12. Martii praesentis anni editis indicavimus; alia, multo item in pretio habenda, praeterire maluimus; cum nulla Nos adigat ratio, ut imos animi Nostri recessus sive tibi, sive aliis manifestemus.

Altera Abbatis Campid. petitio,

§. 20. Consecratione peracta, ac Libello, cujus supra meminimus, evulgato, cum jam nulla tibi ad aliam consecrationem peragendam facultas superesset, quandoquidem pro una dumtaxat vice, privilegium concessimus, esto, in caeteris Praedecessorum Nostrorum Diplomatibus favore Abbatum, ejusmodi limitatio nullibi occurrat, iterum oblatis tuo nomine precibus postulasti, ut Ecclesiam Ordinis S. Francisci intra jurisdictionis tuae limites erectam, aut solus, aut una cum Episcopo consecrares. Verum postulata rejecimus; nec Nobis grave erit in postrema harum Literarum parte rationem, ac causas attexere, ob quas privilegium duximus denegandum.

ut aut solus, aut una cum Episcopo Ecclesiam consecraret, rejicitur.

§. 21. Et primo, quod ad Ecclesiae Ordinis S. Francisci consecrationem attinet, jam, ut putamus, eam, quae Nobis difficultatem ingerit, rationem facile assequeris. Quod si ea adhuc tibi impervia sit, Nos ultro dabimus. Solida nimirum Nos urget suspicio, ne, grati animi impetu abreptus, eadem repetas, et majori fortasse verborum vi, ac amplitudine ingemines, quae in Libello de triplici Triumpho nuper conscripta sunt. Quod vero alteram postulati partem attingit, de consecrationis ritu ab Episcopo ac Abbate insimul peragendo, id Ecclesiae moribus, ac disciplinae nullatenus Nobis consonare videtur. Porro si de Sacerdotum degradatione casus incidat, possunt sane, ex praescripto Synodi Tridentinae *Sess.* 13. *cap.* 4. *de Reform.* Episcopi atque Abbates ad id exequendum una convenire. Si privilegia, quae summi Pontifices electis Episcopis nonnunquam concessere, inspiciamus, haud inficiamur, Episcoporum consecrationem, quae a tribus Episcopis perficienda esset, ab eorum uno, ac duobus sive Abbatibus, sive aliis in Ecclesiastica dignitate constitutis, impleri posse; cum aliquando difficile admodum sit, tres Episcopos una convenire; nec invalida, sed solum illicita sit Episcopi consecratio, quam unus peragit Episcopus citra Apostolicam dispensationem, ut ex communiori opinione docent Cabassutius *in Notit. Ecclesiast. saeculi IV. ad Can.* 4. *Nicaenum*, Christianus Lupus *ad Concilia Generalia et Provincialia tom.* 1. *pag.* 29. *et pag.* 33. Juvenin *de Sacramentis dissert.* 9. *de Ordinibus in specie quaest.* 1. *de Episcopatu cap.* 4. Cardinalis Gotti *de Eucharistia tom.* 15. *de Episcopatu dub.* 4. §. 1. *et* 2.

Affertur ratio, cur privileg. alterius consecr. Ecclesiae denegetur.

Exponit. quoque, cur consecratio ab Episc. et Abbat. insimul non sit peragenda.

§. 22. At vero nullum suppetit exemplum, quod in Ecclesiarum consecrationibus, Episcopum atque Abbatem una componat. Desunt

Episcop. et Abbat. Ecclesias simul consecrasse, nullo probatur exemplo.

Pontificum Privilegia, Episcoporum dispensationes frustra quaeruntur, cum nequeant Episcopi Abbates in consecrationum Comministros designare. Nec mirum subeat, si nulla occurrunt exempla, quae hac in re Abbates Episcopis addant consocius, cum possint Episcopi, secluso alterius ministerio, consecrationis munus obire. Neque Abbatum ministra manus Episcopo, qui Ecclesiam consecrat, pondus addit, aut numerum, ut in Sacerdotum degradatione, aut Electi consecratione revera superaddit. Mirari quoque non debes, si asseramus, Episcopis jus nullum esse, ut in Ecclesiis dicandis, Abbates in Comministros assumant; quandoquidem Abbates et simplices Sacerdotes pari in numero habendi. Nequit Sacerdos in Comministrum eligi ab Episcopo; nec Abbas igitur poterit in Comministrum designari. Haec sunt, quae, rerum circumstantiis ita suadentibus, tibi duximus significanda. Interim vero tibi, tuisque Confratribus Apostolicam Benedictionem impertimur.

Dat. 16 Novembr 1748. Pontific. IX. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem die 16. Novemb. 1748. Pontificatus Nostri Anno Nono.

IV.

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI BENEDICTI PP. XIV.

Epistola secunda, ad R. P. Engelbertum Abbatem Monasterii Campidonensis, de Consecratione Ecclesiae S. Apollinaris Romae a Sanctitate Sua peracta.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecte Fili, salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Quomodo dedicatio Ecclesiae S. Apollinaris peracta fuerit, enarratur. Peracta a Nobis est Consecratio Ecclesiae S. Apollinaris, electo in Comministrum Cardinale Gentili Episcopo Praenestino, et universo Cardinalium adstante Collegio. Sacris Ritibus, qui cum intra, tum extra Ecclesiam praescribuntur, initium Nos ipsi dedimus, iisdemque supremam manum imposuimus; quae vero ab initio ad exitum intercurrunt opera, Cardinalis Comminister implevit. Ara major Nostro sumptu erecta, Nostris item manibus dicata est; nec alius, praeter Nos, Graecas, Latinasque Alphabeti Literas super cineres, exaravit. Interim vero Cardinalis Consocius, et Coadjutor, Pontificalibus indumentis ornatus, Faldistorio insidens, expleto consecrationis ritu, Missam ad Altare a Nobis pridem dicatum, de more celebravit; fas enim Episcopo consecranti, Romano Pontificali id permittente Missam alteri Sacerdoti celebrandam committere, ni pares ad id agendum suppetant vires; ut Nobis plane contigit, qui idcirco in privata Apostolici Palatii Nostri Cappella sacrum pridem obivimus. Quo item tempore solemnem Altaris Consecrationem peregimus, Dilectus Filius Noster Carolus Albertus Cavalchini primo Episcopus, mox S. R. E. Cardinalis, in Ecclesia Beatae Virgini dicata, ac S. Apollinaris Templo ita contermina, ut unum veluti Corpus cum illo constituat, Nostro jussu Altare Sacro Ritu initiavit.

Ratio adhibita in dedicatione Comministri exponitur. §. 2. Cumque ad Nostram devenerit notitiam, praedictam methodum adhibitam, a nonnullis fuisse reprobatam; eo sub obtentu, quod integra Ecclesiae Consecratio aut a Nobis fieri, aut integra alteri demandari debebat, non inopportunum esse arbitrati sumus, tibi, Dilecte Fili, in hac secunda epistola aperire consilii Nostri rationes, ob quas Ecclesiae Sancti Apollinaris Consecrationem peregimus modo supra exposito; tibi enim hac ipsa die aliam scripsimus epistolam de Ecclesiarum Consecratione tractantem.

Dedicationum ritus in Ecclesia pervetustos, ac mysteriis refertos. §. 3. Cardinalis Bona *Rer. Liturgicar. lib.* 1. *cap.* 20. *num.* 3. affirmat, Sacrum Ecclesias dicandi Ritum e veteri in novum Testamentum, atque ab Apostolis in eorum Successores fuisse translatum. Non eadem tamen Ecclesiae disciplina in Consecrationibus peragendi ubique semper obtinuit, Eusebius, qui veterem dedicationum Ritum exhibet, neque Benedictiones aquae lustralis usu, neque Cruces Sacro inungendas Chrismate, umquam commemorat: ex quo Dallaeus *in Tract. adversus traditiones Latinorum lib.* 3. *cap.* 15. perperam infert, sacros hosce Ritus tunc temporis nondum obtinuisse: Imo vero Dallaeo adhuc deterior Josua Arndius *in Lexico Ecclesiasticarum antiquitatum pag.* 1085. non veretur asserere, veteres Ecclesiarum consecrationes solis precibus, concionibus, atque hymnis fuisse institutas; quam sententiam sibi adoptavit Gotofredus Wictus *de altaribus cap.* 11. *num.* 15. Haec tamen, quae ab Haereticis insano ore jactantur, inania sunt, nec ulli subnixa funda-

mento. Si enim, ut scire ratiocinatur Sinesius *in Epistola* 67. *pag.* 212. *juxta edition. Parisien. anno* 1633. sola precum prolatio par est ad Ecclesias dicendas, jam locus nullus, non Oppidum, non Castrum occurret, cui dedicationis praerogativa non conveniat; quandoquidem vix, ac ne vix quidem ullus poterit inveniri locus in quo aliquae preces, hymni, laudes ad Deum effusae aliquando non fuerint. Quod igitur hac in re inoffenso pede affirmari potest, illud est, Ecclesiarum consecrationes Sacrum Opus esse, quod solemni Ritu, precibus, aliisque ab Ecclesia praescriptis actionibus, Episcoporum ministerio perficitur; quamvis lateat adhuc, quo primum tempore multiplices illi dedicationum Ritus incoeperint. Vetustos tamen esse fateri oportet, ac refertos mysteriis, quae a sacris Nostris Scriptoribus elucidantur; quos inter primo loco eminet undecimo Ecclesiae saeculo Ivo-Carnotensis in *Sermone* 4. *de Sacramentis Dedicationis*, ubi de Crucibus, quae Sacro inunguntur Chrismate, sermonem habens, ita loquitur: *De consecrato Altari chrismantur in parietibus illae duodecim Cruces, quae Typum gerunt Apostolicum, qui et primitias spiritus acceperunt, ut Crucis mysterium populis et gentibus manifestare studuerunt*. De Crucibus item, ac de candelis, quae coram iisdem Crucibus in Ecclesiae consecratione accenduntur, disserit Gretserus *de Cruce lib.* 2. *cap.* 7. §. *Sacra haec Dedicationis etc.*

Consecrationem Ecclesiae vel ab uno Episcopo, vel a pluribus insimul perfici posse, scriptorum auctoritate comprobatur

§. 4. Ecclesiarum consecratio duobus modis peragitur: vel etenim ab uno consecratur Episcopo; quod ut plurimum contingit, uti etiam adnotavit Vanespen. *Juris Ecclesiastici, part.* 2. *tit.* 16. *num.* 10., vel a pluribus insimul Episcopis, Garnerius *in Notis ad lib. Diurn. Romanorum Pontificum tit.* 5. *cap.* 16. ea Textus verba expendens, *petitque, ut eadem Ecclesia solemniter debeat consecrari*, animadvertit, geminum consecrationis Ritum obtinuisse, alterum quidem communem, quem unus operabatur Episcopus; solemnem alterum, ad quem viciniores Episcopi conveniebant: *Observa*, inquit Garnerius, *geminum consecrationis modum, communem unum, de quo superiores formulae, alterum solemnem, ad quem vicini Episcopi convocantur. Talis fuit dedicatio Basilicae, quae Synodo secundae Arausicanae causam dedit*. Consulendus in rem hanc Bellottus *de ritibus Ecclesiae Laudunensis pag.* 839. *num.* 5. *et seqq.* Neque profecto credendum est, Ecclesiam ab uno Episcopo fuisse consecratam, caeteris tantum assistentibus; cum certum sit, omnes fuisse Comministros, et omnes sociam manum adhibuisse. Audiendus P. Martene *de antiquis Ecclesiae Ritibus tom.* 2. *postremae editionis Antuerpiensis lib.* 2. *cap.* 13. *num.* 5. ita scribens: *Caeterum non solum ut spectatores, et testes, quod forte existimabit aliquis, sed ut Coadjutores, et Ministri, ad ejusmodi Ecclesiarum Dedicationes convocabantur Episcopi, in quibus suas quique partes adimplebant*. Idem repetit Sacerdos Joseph Catalani *in suis ad Romanum Pontificalem Operosis Notis tom.* 2. *tit.* 2. *num.* 9. Ut hanc, quam tractamus, materiem magis adhuc illustret, eruditus Martene nonnulla producit exempla cuique consulenda; quibus Nos duo superaddimus, unum ex Venantio Honorio, cui etiam Fortunati nomen tribuitur, excerptum *in lib.* 3. *ad Felicem Episcopum de dedicatione suae Ecclesiae*, ubi Euphronium, Victorium, Domnulum, Domitianum, et Macarium consecrationis Comministros expresse nominat, quos omnes Episcopos revera fuisse probat Broverus *in Notis ad Venantii Honorii Opus lib.* 3. *cap.* 4. Alterum vero longe illustrius exemplum consecrationis Ecclesiae Sanctae Mariae de Valle, quae contigit anno 1608. suppeditat d'Acherius *tom.* 6. *Veter. edition. pag.* 444. ubi sic legimus: *Domnus Willhelmus Carpentoratensis Episcopus, sive Dominus Willhelmus Tolonensis Episcopus, moniti vice Domni Rostagni Aquensis Metropolitani Episcopi, anno Incarnati Verbi* 1068. *indict.* 6. *sub die* 6. *Idus Januarii hanc dedicaverunt Ecclesiam*.

Idem exemplis quoque confirmatur.

Adduntur in eandem rem Romanorum Pontificum gesta, et primum Leonis IX.

§. 5. Concordant ipsorum Romanorum Pontificum gesta. In actis Concilii Rhemensis sub Leone IX. legitur, ab eo fuisse peractam consecrationem Basilicae S. Rhemigii hoc, qui sequitur, modo: *Dominus Papa, convocatis Episcopis . . . Rhemensem Archiepiscopum cum Lisojensi Episcopo ternam circuitionem cum Crucibus et Sanctorum Reliquiis, secundum Ecclesiasticum Ordinem, exterius constituit agere, ibique consecrationis officium adimplere, ipsi vero cum sibi necessariis remanens, interius Divini Tabernaculi sanctificationem strenue diligenterque exequitur*.

Gelasius II.

§. 6. Gelasius II. consecravit Metropolitanam Ecclesiam Pisanam, et, uti legitur in Codice apud Ughellinum *in Italia Sacra tom.* 3.

pag. 377., *consecrationi adjutores et consecratores interfuerunt quamplurimum Episcopi*.

Calixti II. §. 7. A Calixto II. facta fuit Ecclesiae consecratio, de qua *tom.* 4. *Galliae Christianae pag.* 794. *editionis anni* 1656., et Pontifex consecravit *Altare Dominicum*, idest *Majus*, aliique tres Episcopi Ecclesiae consecrationem perfecerunt: *Tunc Pontificis ipsius jussu Ecclesiam dedicarunt*.

Urbani VIII. in dedicatione Basilicae Vaticanae. §. 8. Alia plura cumulari possunt exempla: sed iis omissis, sufficere posse videtur illud Summi Pontificis Urbani VIII., qui die 18. Novembris 1626. Basilicam Vaticanam consecravit. De hoc solemni Ritu loquuntur Bonannì *tom.* 2. *Numismatum Romanorum Pontificum pag.* 574.; Paullus Alaleon Caeremoniarum Magister *in Diario*, ac Liber Turnarius Capituli S. Petri, qui in Archivo Basilicae diligenter servatur. Omnium tamen accuratissimam historiam exhibet Diarium Vaticanum a Sacerdote Francisco Speroni Romano ejusdem Basilicae Mansionario, concinnatum, quod inter manuscripta celebris Bibliothecae, quam Cardinalis Renatus Imperialis in publicam Eruditorum instituit utilitatem, numeratur. Ita vero in hujusce Diarii *pag.* 353. rei series attexitur. Summus Pontifex Porticus Ecclesiae benedictionem exorsus, sex Cardinalibus Episcopali charactere insignitis, nimirum Ginnasio, Peretto, Madruzzio, Sabellio, Lanti, ac Leni demandavit, ut extimos Templi parietes circumirent, ac illis benedicerent; quod in ea, quae cuique obtigerat, Molis parte peractum est. Pari methodo, ut legimus *pag.* 359. interioribus Ecclesiae muris collata benedictio; unam siquidem Templi partem ipsemet Pontifex dicandam suscepit; aliam vero sex iisdem Cardinalibus perficiendam reliquit. Ab Altaris consecratione Urbanus abstinuit; jam enim, ut in Alaleonis Diario, et Basilicae Vaticanae Turnario adnotatur, Clemens VIII. Urbani Praedecessor Aram maximam Vaticani Templi consecraverat.

Moralium Theologorum consensus accedit. §. 9. Quodque notatu dignum est, apud Scriptores Moralis Theologiae adeo certa est Ecclesiarum dedicatio plurium Episcoporum ministerio obeunda, ut nullam de ea instituant disputationem; sed ea supposita et admissa, ad alias quaestiones progrediantur. Quaerunt hi apud Henriquez *de Indulgentiis cap.* 32. §. 1., an Episcopi, qui ad unum idemque dedicationis opus perficiendum conveniunt, Indulgentiam dispensare possint majorem, et potiorem ea, quam unus Episcopus consecrationis Minister conferre solet, anni scilicet unius, iis, qui consecrationis die, aut dierum quadraginta, iis, qui anniversario dedicationis die recurrente, Ecclesiam visitaverint, *ex cap. Cum ex eo*, §. *Ad haec, de poenitentiis et remissionibus*, *et cap. ad haec*, *eod. tit. in sexto*. Porro haec Theologorum disquisitio consecrationem Ecclesiarum plurium Episcoporum opere peragi posse, non tam affirmat, quam praesupponit: uti bene observat Pasqualig. *de Sacrificio novae legis quaest.* 514. *numer.* 3. ubi proposita quaestione, an possit Ecclesia consecrari a pluribus Episcopis, retentaque affirmante opinione, haec habet: *Secunda sententia asserit, posse consecrari a pluribus Episcopis simul concurrentibus ad consecrationem. Ita supponunt potius, quam disputent, plures Doctores, dum quaerunt, an, quando plures Episcopi consecrant Ecclesiam, possint singuli concedere illum annum Indulgentiae, quem potest concedere, quando unus tantum consecrat*.

§. 10. Non ab uno ergo tantum, sed a pluribus Episcopis ejusdem Ecclesiae dedicatio fieri potest. Sed, cum adhuc examinandum supersit, an in hypothesi, in qua a pluribus Episcopis ejusdem Ecclesiae fiat dedicatio, alter ex eis solus duodecim juxta morem Cruces benedicere et ungere debeat, vel hoc ministerium inter eosdem dividi possit, ita ut decem ex. gr. Cruces ab uno consecrari possint, et reliquae duae ab altero, quamadmodum a Nobis factum est in consecratione Ecclesiae Sancti Appollinaris, in qua decem Cruces a Cardinali Episcopo Comministro, et reliquae duae a Nobis ipsis consecratae sunt, alia subdimus exempla, quae suadent, licite fieri posse quidquid a Nobis factum, et modo expositum est. Munus benedicendi, ungendique Cruces, inter plures Episcopos consecrantes partiri fas est.

§. 11. Urbanus Papa II. saeculo undecimo Ecclesiam Majorem consecravit Monasterii Turonensis. Sacri Ritus historiam describit Anonymus apud Patrem Mabillonium *tom.* 5. *suorum Annalium pag.* 364. *Editionis Parisiensis anno* 1713. Ea vero sic habet. Rodulphus Turonensis Archiepiscopus, Urbani jussu, Sanctorum Reliquias, quae ad Ecclesiam translatae fuerant, sub Altari collocavit. Ita textus Anonymi: *A Rodulpho Turonum Archiepiscopo, sub Dominico Altari, jubente Papa [Reliquiae] fuerunt collocatae*. Eodem die Summus Pontifex una cum Rangerio Rhegiensi Archiepisc. Com- Urbani II. exemplum in id affertur.

ministro, Graecum ac Latinum Alphabetum conscripsit, Cruces inunxit, ac postremo Aram dicavit. *Qua die idem (Pontifex)* ita prosequitur Anonymus, *cum Rangerio Archiepiscopo Rhegiensi duplex Alphabetum Graecum et Latinum in Basilica descripsit, et ipsius Basilicae parietibus Crucis signum ex oleo imposuit, atque Altare Crucifixi sacravit.* Si ergo Pontifex una cum Archiepiscopo Alphabetum exaravit, si Cruces inunxit, oportet fateamur, aliquas Alphabeti Literas, atque e Crucibus nonnullas, ipsius Archiepiscopi manu fuisse obsignatas. Ita namque ipsa textus docet Litera; ita historica suadet narratio, quae Sacros Ritus a Pontifice, atque Episcopo conjunctim peractos, ab iis segregat, quos Pontifex, nullo in Comministrum adhibito, solus perfecit. Hi vero sic ab Anonymo explicantur: *Denique Pontifex ipse Dominicum Altare, in quo ineffabile Corporis Christi Sacramentum cum multis Sanctorum Reliquiis collocatum est, ipsamque Basilicam consecravit in honorem Sanctae Crucis, ac Beatissimae Dei Genitricis Mariae.*

Alterum Urbani III.

§. 12. Urbanus Papa III. in districtu Veronensi Ecclesiam dedicavit Sancti Juliani de Lepia, seu Lepida. Duo Altaria in ea dedicatione consecrata fuerunt: unum in Cappella subterranea Sanctae Mariae; aliud in Ecclesia superiore Sancti Juliani. Inter Pontificem, et alios duos Episcopos Comministros ministeria divisa sunt, et Episcopi Cruces benedixerunt et unxerunt: cumque id alio modo peragi non potuerit, nisi alter ex Episcopis aliquas Cruces, et alter alias benedixerit; si enim alter Crucem unxisset, et alius verba benedictionis protulisset, vel alter benedixisset et unxisset eamdem Crucem, quam alius benedixerat, et unxerat, res undequaque absona, et ritibus Ecclesiae adversa fuisset. Exemplum hoc satis aptum esse videtur rei, de qua nunc agitur, et ut ostendatur, non novum esse, ut in dedicatione Ecclesiae, quae fiat a pluribus Episcopis, ministerium etiam benedictionis et consecrationis Crucum inter eos modo praedicto dividatur.

Monumentum dedicationis Ecclesiae S. Juliani ab Urbano III. peractae.

§. 13. Ughellus *tom. 5. Italiae Sacrae pag. 808.* Instrumentum exhibet dedicationis memoratae Ecclesiae Sancti Juliani. En ejus verba: *D. Jonathas Concordiensis Episcopus, et D. Aldemarinus Xantonensis Episcopus ..... intraverunt in suprascriptam Ecclesiam, et fecerunt aquam benedictam cum sale, cinere, et vino, et sanctificaverunt Altaria S. Mariae Virginis, et S. Juliani Martyris cum aqua benedicta, et iverunt de intus per circuitum suprascriptae Ecclesiae tribus vicibus, et fecerunt fieri quadrivium in praedicta Ecclesia cum cinere, et scripserunt literas in quadrivio de cinere, et unxerunt pedes praedictorum Altarium, et mensas cum oleo exorcizato, et Chrismate, et fecerunt duodecim Cruces deintus per circuitum istius Ecclesiae.* Describitur deinde delatio SS. Reliquiarum in Ecclesiam, et postremo haec adduntur: *Hoc facto, D. Papa consecravit, et confirmavit propriis manibus Altare Sanctae Mariae, quod est intus Truina, cum Chrismate, et collocavit de Reliquiis praedictis in Altari, et confirmavit mensas altarium cum oleo et Chrismate, & fecit ardere quinque grana Incensi super illam mensam, et praecepit Episcopo Concordiensi, ut collocaret Reliquias S. Juliani cum aliis Reliquiis in Altare, quod est foris, et consecraret illud in honorem Sancti Juliani, qui statim fecit praeceptum Domini Apostolici.* Hicque per transennam adnotare fas sit, *Truinae* nomen, cujus du Cangius non meminit *in suo Glossario*, significare inferiorem Cappellam ad Sepulchra Sanctorum: in supra citato quippe Instrumento Altare S. Juliani, quod erat *Foris*, contraponitur Altari S. Mariae *intus in Truina*. Interpretationem confirmat inscriptio ad sepulchrum SS. Benigni, et Chari in Agro Veronensi, quam exhibet Ughellius *tom. 5. pag. 864. B. anno Domini 1314. Indic. 12. de Mense Maii ... inceptum fuit opus hujus Truinae, et eodem anno perfectum, et de mense Novembris Ven. Pater D. Fr. Theobaldus Dei gratia Episcop. Veronensis diligenter reposuit Reliquias, seu Corpora SS. Benigni, et Chari etc.* Derivatur forte a Trua, quae, apud Varronem, subterraneum meatum, seu cuniculum significat ad exonerandas aquas; ex qua, *Truinae* subterraneum specus, *Nascondiglio*. Hinc in Vita Sancti Caesarii Arelatensis *trure*, pro *ascondi*; legitur *lib. 1. num. 26.: At ille publica voce, elevatis oculis, et manibus in Coelum, dixit: Domine Jesu Christe, ne in locum ultra Apri accessum habeant; et eadem hora usque in praesentem diem numquam ibi truerunt*: idest *absconditi sunt*; quamquam Mabillonius interpretetur: *destruxerunt*: et ejus socii Maurini Patres, *inventi sunt*, a *Truir* antiquo Gallico *invenire*.

Truinae nomen quid significet, explicatur.

§. 14. Qui dedicationis materiem tractant Morales Theologi, pari fere methodo Ecclesia-

Morales Theologi pari fere ratio-

ne Ecclesiarum consecrationem, et Sacramentorum naturam explicant.

rum consecrationem, atque sacramentorum naturam explicant; esto non nisi in latiori quadam significatione Ecclesiarum dedicatio Sacramentis adnumeretur; quatenus scilicet aut Coelestis Templi, aut animae, quam gratia sanctificat, signum est mysticum. Itaque docent, Sacrum Chrisma, quo Cruces inunguntur, consecrationis materiam esse; formam vero constituunt in hisce verbis, quae in ipsa Chrismatis unctione proferuntur; *sanctificetur, et consecretur hoc Templum in nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti*; nec diffitentur, Ecclesiae consecrationem ab Archiepiscopo una cum Suffraganeis perfici posse; modo unus, idemque sit Archiepiscopus, qui et Cruces inungit, et formam pronunciat. Consulendus Clericatus *de Sacrificio Missae decision.* 41. *numero* 24. *et sequentibus*.

Plures Comministri Sacramentum Extremae Unctionis valide conferunt.

§. 15. Nolumus hic sententiam modo propositam de materia, et forma dedicationis Ecclesiarum impugnare. Illud tantum addimus, fieri aliquando posse, ut vel in ipsa Sacramentorum administratione, si partes subjecti ab invicem sejunctae sint, uni parti ab uno Ministro, alteri ab altero, materia ac forma seorsim applicetur, et validus et licitus sit actus. In Ecclesia Graeca Extremae Unctionis Sacramentum a pluribus Sacerdotibus administratur: de quo plura apud Arcudium *de concordia Ecclesiae Occidentalis, atque Orientalis lib.* 5. *cap.* 6., et etiam hodie modus hic administrationis Sacramenti Extremae Unctionis admittitur quoad Italo-Graecos, dummodo credant, illud Sacramentum, servata debita materia et forma, ab uno Presbytero valide et licite confici, ut in Nostra Constitutione *Etsi Pastoralis*, *la* 57. §. 5. *num.* 3. *et* 4. *Bullarii Nostri tom.* 1. In Ecclesia quoque Occidentali hoc ipsum olim factum fuit, quemadmodum legi potest in Nostro Tractatu *de Synodo Dioecesana lib.* 7. *cap.* 19. *num.* 5. et verisimile admodum est, rem tunc sic peractam fuisse, ut idem organum sensus non fuerit a pluribus Sacerdotibus inunctum, nec unus Sacerdos materiam sensui applicaverit, et alter super eo formam protulerit, sed quod singuli diversos sensus unxerint, et verba unctioni correspondentia effuderint. Legi possunt Chardon in *Historia de Sacramentis tom.* 4. *cap.* 1. *de Sacramento Extremae Unctionis*, Cardinalis Gottus in *Theologia Scholastico-Dogmatica tom.* 4. *in* 3. *part. D. Thomae*, *tom.* 15. *Operis quaest.* 3. *de Ministro Extremae Unctionis dub.* 2. §. 2. *num.* 12. Benedictus de Gaetanis *in Tractatu de suprema Unctione cap.* 11. *in fine*. Favet modus hic administrationis Sacramenti Extremae Unctionis, Ecclesiarum dedicationi, in qua alter ex Episcopis aliquas Cruces inungat, et insimul preces proferat, et alter alias Cruces inungat, easque inungendo, super ipsis effundat, proferatque preces; quemadmodum bene argumentatur Pasqualig. *de Sacrificio novae Legis quaest.* 514. *num.* 6. Quod si subdatur, modo in Ecclesia Occidentali ab uno tantum Presbytero valide et licite administrari Sacramentum Extremae Unctionis; id libenter admittetur, cum sic in Ritualibus Ecclesiae statutum sit; dummodo tamen admittatur, quod, legitima concurrente causa, etsi Ritualia obstent, nedum valide, sed etiam licite hodie in Occidentali Sacramentum Extremae Unctionis administretur a pluribus Sacerdotibus, quorum unus unum organum sensus inungat, proferatque formam, aliique idem praestent super aliis sensuum organis: quod satis est pro re, de qua nunc agitur. Si aliquae partes jam fuerint unctae ab uno Sacerdote, qui ob morbum deficiat, potest alter Sacerdos unctiones reliquas prosequi; in quo, licet dividatur ministerium, adhuc valide et licite conficitur Sacramentum. Ita expresse S. Thomas in 4. *Sentent. dist.* 23. *quaest.* 1. *artic.* 1. *quaestiuncula* 2. *ad* 3. *Dicendum, quod, quamvis in Eucharistia, si post consecrationem Panis moriatur Sacerdos, alius Sacerdos possit ad consecrationem Vini incipere, ubi ille dimisit, vel etiam incipere a capite super aliam materiam; tamen in Extrema Unctione non potest a capite incipere, sed debet semper procedere, quia unctio bis in eadem parte facta tantum valet, ac si consecraretur bis eadem Hostia, quod nullo modo faciendum est:* Ita etiam Durandus ibi *quaest.* 1. Petrus de Paluda *quaest.* 2. *in fine*, Sotus *quaest.* 1. §. *Aliud tamen*, Suarez *tom.* 4. *in* 3. *part. disput.* 43. *sect.* 2. *num.* 4. *et* 5., asserens, esse communem sententiam; Toletus *lib.* 7. *cap.* 2. *num.* 3. Ludovicus Meratius *tom.* 3. *de Extrema Unctione sect.* 1. *num.* 4. atque ita fieri statuisse Ecclesiam, scribit Piatelius *cap.* 3. *num.* 471. *tom.* 7., ubi forte nomine statuti Ecclesiae intelligit generalem consuetudinem. Posse etiam modo dicto dividi unctiones inter duos Sacerdotes ob instans periculum vitae infirmi, ut sic citius ungatur, non pauci Theologi admittunt, Toletus, Suarez *num.* 8. alios

citaos; in quo casu, Sacramentum esse validum pro certo affirmat: *Quia*, ait, *unitas personae ministrantis non est essentialis;* negat vero extra necessitatem licite fieri, quia contra usum Ecclesiae. Concordat Cardinalis de Lauraea *in* 4. *sentent, tom.* 3. *disp.* 11. *art.* 9. *num.* 114., cui Nos etiam adhaesimus in citato Tractatu *de Synodo Dioecesana lib.* 7. *cap.* 19. *num.* 5.

Resolutionem in Causa ULYSSIPON. a Congregatione Rituum editam, non obstare, demonstratur.

§. 16. At repones, fuisse olim a Congregatione Rituum resolutum, Consecrationem Ecclesiae ab uno Episcopo inchoatam, si ex aliqua causa non perficiatur ex improviso casu, debere ab alio Episcopo denuo inchoari et perfici. Resolutio edita est in causa *Ulysipponensi* die 12. Aprilis 1614, ex qua intulit Episcopus Pax Jordanus *tom.* 1. *Lucubrat. lib.* 5. *tit.* 9. *num* 7., unum et solum Episcopum debere totam consecrationem perficere. Resolutio, de qua mox sermo habitus est, refertur a Barbosa *in Collect. decis. Apostolic. verb. consecratio*. At idem Barbosa alibi, part. videlicet 2. *Juris Ecclesiastici lib.* 2. *cap.* 2. *num.* 52. factum narrat, cujus occasione declaratio emanavit. En ejus verba: *Cum in Dioecesi Ulysipponensi quidam Suffraganeus Archiepiscopi, de ejus ordine et mandato, Ecclesiam quamdam consecrare incoeperit cum omnibus Caeremoniis descriptis in Pontificali Romano, et circa medium consecrationis improviso accidenti correptus ipse Episcopus defecerit, et Ecclesiae Consecrationem perficere non potuerit: pro parte ipsius Archiepiscopi a S. Rituum Congregatione quaesitum, an ab alio Archiepiscopo Ecclesiae praedictae incoepta Consecratio continuanda sit, vel potius de novo inchoanda? Quae quidem S. Congregatio commisit prius hujusmodi articuli examinationem Illustrissimo D. Cardinali Bellarmino: qui in alia Congregatione sententiam suam declaravit, posse utroque modo sine scrupulo fieri, nempe, vel de novo inchoare a principio, vel ipsam coeptam continuare, et perficere; sed melius sibi videri, ut de novo ab alio Episcopo inchoaretur etc.* Et prosequitur narrando, quod sub die 12. Aprilis proposito dubio in Congregatione ordinaria, S. Congregatio censuit, iterum totam Ecclesiam a principio consecrandam, quia credebatur Episcopus defecisse, antequam ullam Crucem inungeret.

§. 17. Censuit ergo Cardinalis Bellarminus, Consecrationis partem ab Episcopo deficiente factam, posse sine scrupulo continuari cum ea, quam secundus prosequeretur Episcopus. Addidit deinde, fore melius, si Consecratio de novo ab alio Episcopo inchoaretur, prout etiam Congregatio censuit; non quia timuerint, multiplicitatem Ministri obfuturam valori Consecrationis, sed quia in casu proposito notabilissima intercedebat temporis interruptio; erat enim expectanda Congregationis responsio, quae nonnisi post aliquot menses ad Archiepiscopum Ulysipponensem poterat pervenire. Concurrente autem notabili temporis intercapedine, partes Consecr. factae nedum a duobus Episc. sed etiam ab uno et eodem, coalescere non possunt in unam et integram Consecrat. idque facit, ut Consecratio fieri debeat perinde ac si nunquam coepta fuisset; uti docent auctores ipsi, qui admittunt, plures ministros, concurrente legitima causa, posse inungere infirmum Oleo infirmorum: quemadmodum videri potest apud Ludovicum Meratium *tom.* 3. *de Sacramentis disput.* 10. *de Extrema Unctione num.* 8., nec non concordant alii, qui admittunt, dedicationem Ecclesiarum fieri posse a pluribus Episcopis, quemadmodum legi potest apud Pasqualigum *de Sacrificio novae Legis quaest.* 514. *num.* 9.

Coeptae pridem consecrationis partes non possunt cum extremis, si longum intercedat temporis intervallum, in unam et integram consecrationem coalescere.

§. 18. Quod si quaeratur, qua de causa, Nobis annuentibus, decem priores Cruces fuerunt in Consecratione Ecclesiae Sancti Apollinaris benedictae et consecratae a Cardinale Episcopo Comministro, et ultimae duae a Nobis; ingenue respondebimus, de nostrorum genuum stabilitate timuisse in toties repetito ascensu et descensu per scalas, etsi tali nunquam timore fuerimus correpti, dum in viridi aetate constituti Ecclesias in Dioecesi et Civitate Bononiensi consecravimus, quas semper soli peregimus. Sed quae in una aetate fiunt, in alia fieri non possunt. En tibi, Dilecte Fili, tota rei series, post quam tibi tuisque Confratribus Apostolicam Benedictionem impertimur.

Quid in Causa fuerit, cur Pontifex in dedicatione Templi S. Apollinaris, non omnes solus Cruces benedixerit et consecraverit?

Datum Romae apud S. Mariam Majorem die 16. Novembris 1748. Pontificatus Nostri Anno Nono.

Dat. 16 Novemb. 1748. Pont. anno IX

V.

LETTERA CIRCOLARE

Della Sagra congregazione della Disciplina, diretta a' superiori Regolari d'Italia, e dell'Isole Adjacenti, sopra il dubio; se li Confessori Regolari, non Curati, siano obligati

ad intervenire alla Conferenza dei Casi Morali, ordinata dalli Vescovi nelle loro Diocesi.

Occasione alla disputa.

Altre volte è stata esaminata nelle Sagre Congregazioni l'Istanza di alcuni Vescovi, di potere astringere i Confessori Regolari, non Curati, a dovere intervenire nella Conferenza de' Casi Morali, da detti Vescovi in certi giorni della Settimana destinati: e varie furono le risoluzioni, secondo la diversità de i casi, i quali nelle medesime furono proposti. Essendosi poi conosciuto il pregiudizio, che recava all' Osservanza della Disciplina Regolare il dovere assistere alla detta Conferenza in quel tempo, in cui dovevano i Regolari adempire i di loro Offizj Claustrali, e l'abuso che si era introdotto tra i Confessori suddetti, i quali col pretesto di dovere assistere alla detta Conferenza, non volevano indi intervenire all' altra stabilita dalla sa. me. di Clemente VIII., e dalle loro Costituzioni dentro i Chiostri: per potersi in tanto dare l'opportuno rimedio a questi inconvenienti, molti Procuratori Generali, specialmente quello de i Minori Conventuali, hanno stimato cosa necessaria il dover far ricorso in questa S. C. della Disciplina, per poterne sentire la finale risoluzione, colla quale si potessero in avvenire togliere i contrasti. Riferitasi perciò questa Causa in essa S. C. dall' Eminentissimo Signor Cardinal Guadagni Prefetto della medesima sotto il seguente Dubbio.

Dubbio proposto in Congregazione della disciplina Regolare.

Se li Confessori Regolari, non Curati, siano, o non, obligati ad intervenire alle Conferenze de i Casi di Coscienza da i Vescovi nelle di loro Chiese Secolari stabilite?

§. 2. *Et essendosi, prima di dare la risposta al dubbio suddetto, considerato, che questa materia era stata già maggiormente esaminata, e risoluta a favore delli Regolari nella S. C. del Concilio, nel tempo, in cui la Santità di Nostro Signore PP. BENEDETTO XIV. era Segretario della medesima, in una Causa d'Acquapendente — Visitationis Sacrorum Liminum 12. Martii 1718., inserita nella Notificazione 15. — al §. De i Confessori Regolari, nel Tom. 5. delle Notificazioni, et Editti della Santità Sua, quando era Arcivescovo di Bologna. Fu di comun consenso risposto al Dubbio suddetto nel dì 29. Maggio del corrente Anno 1752.*

Risoluzione del medesimo.

Negative, et dentur Decreta alias in re hac emanata. Scilicet, a S. C. Concilii in una Aquipendii Visitationis Sacrorum Liminum 12. Martii 1718. et in Forosempronien. 12. Maji 1685. *Riferita nel Foglio della citata Causa d'Acquapendente.* Et ex S. C. super statu Regularium, in una Maceraten. 15. Januarii 1682. *Quali tutte si danno per extensum nel fine della presente Lettera.*

Provvedimenti per far tener ai Regolari la lezione di Morale, e per far loro osservare il Decreto di Clem. VIII.

§. 3. *Passò poi essa S. C. nel dare l'opportuno Provedimento sopra l'abuso introdotto in alcuni Conventi, nei quali o per negligenza, o per ignoranza, de Decreti suddetti, non vi si tiene la lezione della Morale, nè vi si fanno le Conferenze de i Casi giusta il Decreto di Clemente VIII., e delle di loro Costituzioni Regolari, con ordinare, siccome colla presente ordina a tutti i Superiori Regolari d'Italia, e delle Isole adjacenti, l'esatta, e puntuale osservanza del citato Decreto di Clemente VIII., e delle di loro Costituzioni circa la Lezione della Morale, e la Conferenza de i Casi di Coscienza, da farsi impreteribilmente in tutti i Conventi del di loro Ordine, tanto in quelli, nelli quali vi è la sufficiente Famiglia di Religiosi quanto ne i piccioli Conventi, dove però vi sono Confessori Regolari approvati da i Vescovi per ascoltare le Confessioni dei Secolari. E coll' espressa condizione, che qual' ora dentro i Chiostri non venissero eseguiti ad unguem i Decreti di Clemente VIII., e le Costituzioni del loro Ordine, le quali prescrivono la Lezione della Morale, e la Conferenza dei Casi di Coscienza, da farsi dentro i loro Conventi, e Monasterj, in detto caso siano tenuti, ed obbligati i Confessori suddetti Regolari d' assistere, et intervenire alla Conferenza dei Casi stabilita dai Vescovi. S' incarica intanto ai detti Superiori Regolari, di fare eseguire quanto nella presente Lettera si contiene, acciò con effetto restassero adempiti i Decreti di Clemente VIII., e le Costituzioni dei loro respettivi Ordini, le quali hanno prescritta, e stabilita la detta Lezione di Morale, e Conferenza di Casi, come un Punto principale dell' osservanza della Regolare disciplina dentro i Chiostri: E di dover trasmettere la presente Lettera in tutti i loro Conventi, e Monasteri, con farla ivi leggere due volte l'Anno, tenerla affissa nel luogo solito, e registrarla nelle loro Segretarie, acciò non si possa allegare causa d' ignoranza in contrario. Per esser così, e non altrimente, l' intenzione di Nostro Signore, a cui essendo stata fatta da Monsignor Segretario la Relazione di tutto il contenuto nella presente Lettera, si è benignamente degnato di approvarlo, e di confermarlo. Dato dalla*

nostro solita Residenza questo di 8. Novembre 1752.

F. G. A. Card. Guadagni Prefetto.

F. Solazzi Arcivescovo di Tebe Segretario.

DECRETUM

SACRÆ CONGREGATIONIS CONCILII

In una Aquipendii Visitationis Sacrorum Liminum editum 12. Martii 1718.

Decr. S. Congreg. Conc. de quo sup. *In relatione Status Ecclesiae de more ab Episcopo Aquipendii ad hanc Sacram Congregationem transmissa, legitur, ab eodem institutas fuisse in sua Dioecesi Conferentias, sive Congregationes pro discutiendis Casibus Conscientiae, quae singulo quoque Mense coguntur, cuique diligentissime interveniunt omnes Parochi, et Sacerdotes, quibus Fidelium Sacramentales Confessiones commissas sunt, et reliquus Ecclesiasticorum Coetus.*

In eadem Relatione habetur, quatuor esse Conventus Regularium in Civitate Aquipendii, Augustinianorum videlicet, Minorum Conventualium, et PP. Minorum Observantiae, et Religiosos in iisdem degentes saepe saepius non esse in numero a Sanctionibus Apostolicis praescripto.

Rursus in citata legitur Relatione, alios quinque esse Religiosorum Conventus in Dioecesi, duos PP. Minorum Observantiae, alterum in Terra Canini, alterum in Terra Farnesii, ubi pariter existit Conventus Capucinorum: quartus Conventus est ille Servorum Beatae Mariae Virginis, qui est in terra Ischiae; et postremus est Conventus Carmelitarum in *Oppido Cellularum, qui est Episcopali Visitationi subjectus.*

Tandem in Relatione, aliis praetermissis dubiis, quae specialem non merentur discussionem, proponit Episcopus, an, Regularibus, qui suorum Subditorum Confessiones audire cupiunt, liberum sibi sit et licitum, conditionem in concedendis facultatibus injungere, interessendi videlicet menstruis Disceptationibus, et Congregationibus Casuum Conscientiae?

Pro parte affirmativa ponderari posse videtur, id non esse novum: clar. etenim mem. Card. de Luca in adnotationibus ad Concilium Tridentinum discurs. 2. num. 12. *dixit, id futurum esse maximopere proficuum, tum, ut Episcopus perspectas habeat opiniones omnium suorum Confessariorum, tum, ut quantum possibile est, uniformis sit Confessariorum doctrina in materia morum, et signanter Contractuum, in qua saepe saepius Theologi dissident a Theologis, et a Canonistis: quibus addi posset, Collationem hanc omnium Confessariorum, tam Saecularium, quam Regularium, futuram esse non inutilem pro animarum unione; juxta ea, quae habentur* in actis Ecclesiae Mediolanensis tomo 1. par. 4. in Instruct. Confess. pag. 647. Ideo Regularium Superiores Confessarios suos saepius moneant, et ad hanc animorum unionem in Fidelium aedificationem adhortentur, caveantque in primis, ut dum in Casuum resolutione, diversa inter eos, et Parochis sententia fuerit, prudenter in eos se gerant, et ad Laicorum notitiam id non veniat, sed ad Nos pro Decisione recurrant.

Negativae e contra favent opinioni ea, quae sequuntur. Primo, quod Episcopus Confessariorum Regularium Doctrinam perspectam habere potest in examine, quod illorum approbationem praecedit; ad terminos Sacri Concilii Trid. sess. 23. cap. 15. de Reformat. *Secundo, quod in Decretis pro Reformatione Regularium editis a Clemente Octavo praescribitur, quod in singulis Monasteriis, et Conventibus bis in hebdomoda habeatur lectio Sacrae Scripturae, vel Casuum Conscientiae, ad quam Fratres omnes convenire teneantur: Tertio, quod hic in Urbe, in decem et septem Conventibus fiunt Congregationes Casuum Conscientiae, illisque interveniunt Parochi tantummodo, et Confessarii ex Clero Seculari, non vero Regulares, in quorum Conventibus praedictae casuum lectiones habentur: Quarto tandem, quod ab hac Sacra Congregatione die 12. Maji* 1685., *uti habetur* lib. Decretorum 35. fol. 238. *prodiit haec resolutio in quadam Causa Forosempronien. Accessus ad Congregationem Casuum Conscientiae.*

Episcopus exponit, in Civitate Forosempronien. duo adesse Regularium Coenobia, unum scilicet Minorum Conventualium S. Francisci, alterum vero Barnabitarum, quae propter exiguum Religiosorum numerum inibi degentium, subjecta sunt jurisdictioni Ordinarii ex Decreto San. mem. Innocenti X. incipien., *Ut in parvis*, et licet dicti Religiosi hujusmodi subjectionem agnoscant, atque patiantur, qui tamen ex eis Saecularium Confessiones, eodem Ordinario approbante, excipiunt, ad Congregationem Casuum Conscientiae, quae singulis Mensibus habetur, cuique Confessarii omnes

intersunt, accedere renuunt; quo circa petit declarari, an praedictos Confessarios Regulares cogere possit ad interessendum praefatae Congregationi Casuum Conscientiae? Sacra Congr. etc. Respondit: Negative.

His positis, onus erit EE. VV. decernere.

An in casu, de quo agitur, permissum esse valeat Episcopo concedendi Sacerdotibus Regularibus facultatem audiendi Confessiones Saecularium, injungere, ut intersint Congregationibus Casuum Conscientiae?

Negative: et decretum in Forosempronien. 12. Maii 1585.

DECRETUM

SACRÆ CONGREGATIONIS

Super Statu Regularium in una Maceraten. 15. Januarii 1682. editum.

Alterum S. Congregationis super statu Regularium.

Cum Conventus suppressi, et postea restituti, in quibus non degunt de Familia duodecim Religiosi, sint vigore Decreti: Ut in parvis *fel. rec. Innocentii X. subjecti Visitationi, correctioni, et omnimodae Jurisdictioni Ordinariorum Locorum, contigit dubitari, an Religiosi Confessores, et non Parochi, in hujusmodi Conventibus degentes, compelli possint ab eisdem Ordinariis, ut accedant Conferentiam Casuum Conscientiae?*

Proposito hoc Dubio in Sac. Congregatione super Statu Regularium habita in Palatio Vaticano die 15. Januarii 1682., Eminentissimi PP. censuerunt, Ordinarios Locorum posse quidem hortari, non autem compellere praedictos Religiosos Confessores, non Parochos, ad accedendum ad Conferentiam Casuum Conscientiae.

VI.

DECRETUM

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI

BENEDICTI PAPÆ XIV.

IN CAUSA POLONA, SEU LUCEORIEN.

Beatificationis, seu declarationis Martyrii Ven. Servi Dei ANDREÆ BOBOLA *Sacerdotis Professi Societatis Jesu.*

Dubium primum in Congregatione Rituum propositum.

Proposita in Congregatione Generali Sacrorum Rituum coram Nobis habita die 13. Maji 1749. Causa Beatificationis, seu Declarationis Martyrii Ven. Servi Dei Andreae Bobola Sacerdotis Professi Societ. Jesu, disputatoque dubio sequentibus verbis concepto — *An constet de Martyrio, et causa Martyrii, nec non de Signis, seu Miraculis, in casu, et ad effectum etc.* — sequens a nobis editum fuit responsum die 22. ejusdem mensis, et anni: *Non constare videlicet de Martyrio, et causa Martyrii, per probationes directas, per Testes videlicet de visu contestas idoneos, et aptos, juxta Congregationis praxim, et Sedi Apostolicae institutum.* Sed insimul Postulatoribus concessum est, ut in alia Generali Congregatione dubium supradictum iterum proponere possent, et Causam, in eo quod attinet ad Martyrium, et causam Martyrii, prosequi per viam subsidiariae probationis in suo genere perfectae: et in eodem supradicto responso nonnulla alia addita fuerunt, quae fuerant a Postulatoribus omissa, et quae demandatum fuit, ut ab iisdem supplerentur.

Ejusdem resolutio.

§. 2. Ad praedicti responsi tramites, derelicta a Postulatoribus via directa probationis, aliaque inita subsidiariae probationis super Martyrio, et causa Martyrii; caeterisque adamussim adimpletis, quae adimplenda in supradicto responso praescripseramus; cum in alia Congregatione Generali Sacrorum Rituum coram Nobis habita die 26. Novembris 1754. ab ipsis fuerit iterum proposita Causa Beatificationis, seu Declarationis Martyrii Ven. Servi Dei Andreae Bobola Sacerdotis Professi Soc. Jesu, et iterato fuerit disputatum dubium — *An constet de Martyrio, et causa Martyrii, nec non de Signis, et Miraculis in causa etc.* — etsi ante accessum ad Congregationem tum Scripturae Postulatorum, tum etiam Consultorum omnium suffragia, Nobis juxta morem scripto exhibita, a Nobis diligenter perlecta fuissent, et singula rationum momenta a Procuratoribus, et Advocatis viva quoque voce coram Nobis exposita propriis auribus excepissemus, et Congregationi deinde dicta die interessentes, omnia et singula, quae a Venerabilibus Fratribus Nostris Cardinalibus praedictae Congregationi addictis deducta sunt, audivissemus, a Nostra tamen promenda sententia tunc abstinuimus, et interessentes rogavimus, ut suis precibus a Patre luminum humiliter peterent, ut Nobis praesto esse, mentemque Nostram illustrare dignaretur, antequam super proposito dubio responsum a Nobis ederetur.

Iteratum ejusdem dubii examen ex praescripta methodo comprobandi martyrium et causam Martyrii per viam subsidiariae probationis.

§. 3. Post haec, aliorum precibus Nostras quoque conjunximus, resumptoque negotio, et omnibus iterum mature perpensis, habitaque potissimum ratione terrentom fere Testium in Processibus tum Ordinariis, tum Apostolicis juridice examinatorum, qui do Martyrio, causaque martyrii, et perseveraotia finali, etsi uno, aut altero exceptis, qui sunt de visu, de auditu deponentes, moralem constituunt certitudinem, quae, si non impossibile, imprudens tamen redderet judicium de opposito; inhaerentes etiam suffragiis Consultorum, et Cardinalium Congregationi Sac. Rituum adscriptorum, qui in mox exponendam, in sufficienti, juxta morem ejusdem Congregationis, numero, sententiam devenerant, Divino iterum in Sacrosancto Missae Sacrificio ferventissime implorato praesidio, Decretum edimus, quod Secretario Congregationis propriis manibus consignamus, in quo statuimus, et declaramus, Martyrium, et causam Martyrii Ven. Servi Dei Andreae Bobola Sacerdotis Professi Societatis Jesu ita probari, ut tuto procedi possit ad ulteriora, nimirum ad discussionem, et approbationem quatuor Miraculorum, juxta formam Decreti Generalis die 23. Aprilis 1741. enunciati in supra memorato responso Nostro edito 22. Maji 1749.

Dat. die 9. Febr. 1755. Pont. XV. Datum Romae apud S. Mariam Majorem die 9. Februarii 1755. Pontificatus Nostri Anno Decimoquinto,

D. F. Card. Tamburinus Praef.

Loco ✝ Sigilli,

M. Marefuscus S. R. C. Secr.

VII. EPISTOLA SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI BENEDICTI PAPÆ XIV. ad Reverendissimum Dominum Vincentium Card. Malvetium Bononiensem Archiepiscopum, de S. Philocali Martyris Corpore.

Dilecto Filio Nostro Cardinali Vincentio Malvetio Bononiae Archiepiscopo.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecte Fili Noster, salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Sorori Imeldae de Lambertinis pro Suror Imelda de Lambertinis Monialis Professa in isto S. Mariae Novae Monasterio, utpote Filia Nostri quondam Fratris Joannis Lambertini Senatoris, Nostra etiam Neptis est secundum carnem ut Pontificio dicendi genere utamur. Ea cum a Nobis, ex religioso animi studio postulasset, ut alicujus Sancti Corpore in interiori Monasterii sui Ecclesia collocando donaretur, haudquaquam respondimus perinde ut duo ex Praedecessoribus Nostris Gregorius IV., et Clemens itidem IV. responderunt, se videlicet non habere, unde piis hujusmodi precibus satisfacerent. Tunc enim Romae non omnia sacra Coemeteria fuerant detecta, quae deinceps alia aliis temporibus detecta sunt; quemadmodum Ipsi Nos post celeberrimum Virum Joannem Mabillonium animadvertimus in Nostro Opere *de Canonizatione Sanctorum lib. 4. part. 2. cap. 27. num. 11. et 12.* Sed cum feliciter accidisset, ut nonnullae apud Custodes haberentur insignes Reliquiae, nonnullaque Sanctorum Corpora ex Coemeteriis, seu Catacumbis praedictis eruta, unum selegimus quod in Urna sacra sigillis clausa honorifice, ut par est, reconditum, et non sine multa diligentia custoditum, Bononiam transmitti jussimus, ut in praedicta Ecclesia decenter reponeretur; quam quidem Urnam ad hunc finem in tuas manus prius deferendam curavimus, ut tu eam postquam receperis, ad praefatum Monasterium mittas cum debita veneratione; simulque praeesse velis, quando eadem in loco sibi destinato collocabitur. Cultus enim sacrarum Reliquiarum una est ex Pastoralibus curis, quas Sacra Tridentina Synodus Episcoporum solertiae vult esse commendatas. Cum tu caetera Pastoralis officii munera diligentissime adimpleas, id quod Nobis est maxime causa laetitiae, non dubitamus, quin idem facturus sis in hac quoque re, quam nunc tuae sedulitati committimus. Ut autem ea, quae de hoc Sancto Corpore sciri potuerunt, omnia comperta habeas, ne tibi grave sit legendo percurrere, quas contigit Nobis in hoc argumento sive conjecturis, sive librorum studio notitias coadunare.

(vota pro aliquo Sancti Corpore obtinendo, collocandoque in interiore Monasterii Ecclesia.)

Coemeterium, ex quo illud erutum fuit. §. 2. Sanctum Corpus, quod isthuc transmittimus, erutum fuit ex antiquo Pontiani Coemeterio foris Portuensem Portam quingentis circiter passibus procul ab Urbe, quod alio nomine appellatur nunc Coemeterium *SS. Abdon, et Sennen*, nunc vero etiam *ad Ursum Pileatum* propter quamdam Ursi Statuam ibidem olim erectam. De hujus porro Coemeterii sive

antiquitate, sive religioso cultu, agunt satis superque tum celebris vir Paulus Aringhius in *sua Roma subterranea Tom.* 1. *lib.* 2. *cap.* 19. tum diligentissimus Canonicus Marcus Antonius Boldettus in suo opere, cui titulus: *Osservazioni sopra i Cimiterj de' SS. Martiri, e d'altri Antichi Cristiani, Tom.* 2. *pag.* 540. Cum autem sacrum Corpus, de quo sermo est, repertum sit cum Vase sanguine resperso, nihil certius desiderari potest, ut, juxta rigidioris Criticae leges vel severissimas, tuto affirmari queat, Corpus hoc, sive Ossa, procul dubio esse Corpus, atque Ossa unius alicujus, qui pro Christi Fide Martyrium passus est: de qua re uberius et fusius disseruimus tum in citato Opere Nostro *de Canonizatione Sanctorum lib.* 4. *part.* 2. *cap.* 27 *a num.* 22. *usque ad finem;* tum etiam in Epistola Bononiae typis edita, quam 12. Kalend. Maji anno 1745. ad istius Ecclesiae Metropolitanae Capitulum dedimus, simul cum S. Proci Corpore, quod in S. Thrasonis Coemeterio repertum fuerat.

Quaeritur num PHILOCALUS, quod huic Sancto Corpori nomen est, appellativum sit, an vero proprium.

§. 3. Nomen huic Sancto *Philocalus* est, quod perinde sonat atque amans pulchri, non quidem in eo sensu, quatenus pulchrum apud Latinos idem est ac formosum, sed quatenus pro decoro saepe explicatur apud eosdem, at indecoro seu turpi contrarium est. Atque hinc fortasse quis dubitare queat, utrum *Philocali* nomen sit huic Sancto proprium, an potius appellativum. Sanctis enim Corporibus, quae a Catacumbis extrahuntur, solet interdum nomen aliquod appellativum imponi, *Justi* videlicet, *Candidi*, *Victoris*, et similium. Nos non ignoramus laudabilem hujusmodi consuetudinem. Nos de illa egimus *in supradicto capite* 27. *et seq.* Nos adversariorum oppositionibus satisfecimus, qui falso criminabantur id legitimo Sanctorum cultui obesse, et magno pietati ac Religioni detrimento esse; Nos superius allatam hujus vocis *Philocalus* explicationem ultro recipimus: *Erat autem illis in diebus archimedicus regionis Hollandrinorum, vir Philocalus, ac devotorum pauperum zelator magnus, nomine Godefridus, cognomine Sonderdank:* ut habetur in Vita S. Liduinae a Bollandianis edita *Tom.* 2. *Aprilis, die* 14. nihilo tamen minus affirmare omni cum veritate possumus, nomen *Philocali* handquaquam appellativum esse in hoc casu, sed omnino proprium hujus Sancti; neque enim raro contingere solet, ut idem nomen alias appellativum sit, alias proprium. Atque id non aliunde, praeterquam ex circumstantiis erui potest, utro modo scilicet, appellative ne, an proprie, accipi debeat. Ut caetera exempla silentio praetereamus, perspicuum est et hoc, et evidenter constat in supra indicatis nominibus *Justi*, *Candidi*, *et Victoris*, quae cum sint appellativa, Sanctisque ignotis, sive Baptizatis, quorum Corpora ex Coemeteriis eruuntur, imponi communiter soleant, sunt etiam peculiariter propria multorum Sanctorum, qui sub hoc non appellativo, sed proprio eorum nomine, *Justi* videlicet, *Candidi*, *et Victoris*, in Martyrologio Romano enunciantur.

PHILOCALI nomen reperire est in Ecclesiasticis monumentis.

§. 4. Sed sermonem ad hoc *Philocali* nomen contrahentes, ac missa facientes profana monumenta, in quibus facile occurrere potest tanquam proprium *Philocali* nomen, ut videre est in clarissimi Muratorii *Thesauro Inscriptionum Tom.* 2. et stando intra limites historiae tantum sacrae, animadvertimus, unum ex Episcopis, qui anno 325. in prima Nicaena Synodo Fidei definitioni contra Arium subscripserunt, fuisse Philocalum quemdam Episcopum Paneadis in Provincia Phaeniciae primae, ut constat ex *Tom.* 1. *Concilior.* Collectionis Harduini *col.* 314. *D*, et ex P. le Quien *Tom.* 2. *Orientis Christiani pag.* 831. *B*. Notatum invenimus inter Episcopos, qui anno 449. in pseudo-Concilio Ephesino, seu latrocinali, subscripserunt condemnationi Sancti Flaviani, Philocalum alium Zagilensem Episcopum in Lybia, ut constat ex Actis praedicti Concilii *Tom.* 2. *col.* 86. *D*, *col.* 268. *C*, *col.* 272. *B*. ejusdem Collectionis, atque ex citato P. le Quien *pag.* 365. *C*. Legimus denique S. Philocalum Martyrem Alexandrinum *die* 21. *Martii* enunciatum in celebri Martyrologio per Florentinium edito, atque illustrato; consonant caetera D. Hieronymi Martyrologia apud Bollandianos *Tom.* 3. *Martii pag.* 529. *die* 21., qua etiam die consuli potest Francisci Mariae de Aste Archiepiscopi Hydruntini *Disceptatio in Martyrologium Romanum*, *acta E.*

Non idem tamen noster Philocalus cum illis.

§. 5. Ex eo quod reperiatur, ut ostendimus, in relatis Martyrologiis *S. Philocali* nomen, non propterea inferre volumus, Corpus S. Philocali, quod nunc Bononiam transmittimus, esse idem cum Corpore S. Philocali, de quo mentio fit in mox laudatis Martyrologiis. Sanctus enim Philocalus noster Romae obiit, utpote qui in uno ex Romanis Coemete-

riis sepultus condebatur cum signo Martyrii: alter vero, de quo mentionem faciunt supra citata Martyrologia, procul ab Urbe Roma, nempe Alexandriae in Ægypto, passus, procul item sepultus fuit. Sed nomina Episcoporum, qui Concilio Nicaeno, et Ephesino Conciliabulo subscripserunt, sub hoc nomine *Philocali*, nomen quoque *S. Philocali M.*, de quo praefata Martyrologia sermonem habent, ideo recensere placuit, ut innotesceret, nomen *Philocali*, etsi aliquando appellativum, apud Christianos fuisse quandoque etiam proprium cum omnis a veritate alienum sit, quod quis alio nomine, quam proprio, Conciliis se subscribat; et quod in Martyrologiis, alicujus Sancti nominatim mentio fiat, proprio nomine non indicato.

Non adhuc satis probatum PHILOCALI nomen, proprium esse Sancto, de quo res est.

§. 6. Fatemur quidem, non satis esse hoc ad plenam Nostri argumenti probationem faciendam; neque enim sufficiens ratio est ad hoc probandum, quod nomen *Philocali* saepe usurpatum sit in significatione propria et nullo modo appellativa; sed necesse est praeterea illud evincere, quod nomen hoc non tam proprium re vera illius Sancti fit, cujus Corpus Bononiam transmittimus; quod putamus comprobari posse evidenter.

Id tamen evincit inscript. Sepulchro, quo sacrum Corpus condebatur, apposita.

§. 7. Corpus hujus Sancti non fuit repertum in Catacumbis sine nomine, neque *Philocali* nomen illi impositum est, ne remaneret sine nomine. Sepulcro ubi sacrum Corpus tumulabatur, inscriptum erat nomen *Philocalus* hisce met verbis; *Philocalus in pace*. Cum autem nomina sepulchris inscribantur ad indicandam personam, quae ibi sepulta est; facile intelligitur, nomen *Philocali* inscriptum sepulchro hujus martyris esse non posse appellativum, sed esse nomen proprium ejusdem; adeoque Sanctum Corpus, quod Bononiam mittimus, esse Corpus *S. Philocali*, qui pro Christi Fide Martyrium passus est; quod non solum probant illa verba *in pace*, quae, ut habent veteres Inscriptiones in Catacumbis repertae, Martyribus communia sunt aeque ac Christifidelibus ibidem sepultis; sed eruitur ex Vase sanguinis, signo indubitato Martyrii, quod pro Christo martyr sustinuit, ut Nos quoque adnotavimus in Nostro Opere *de Canonizatione Sanctorum lib. 4. part. 2. c. 27. num. 26.*

Quaestio de THEOPHILI nomine, quod in Actis Apostolorum legitur.

§. 8. Divinarum Scripturarum explanatoribus, et Cornelio a Lapide in primis, Augustino Calmet, Joanni Baptistae du Hamel, Nostro quoque bonae memoriae Vincentio Ludovico Cardinali Gotti *in tom. 5. Veritatis Catholicae Religionis cap. 3. par. 2. num. 2.* investigandum relinquimus, utrum Theophilus ille, de quo sermo habetur *in cap. 1. Act. Apostol.* — *Primum quidem sermonem feci de omnibus, o Theophile, quae coepit Jesus facere et docere* — esset unus aliquis hoc proprio nomine insignitus; an potius sub Theophili appellativo nomine intelligi debeat quisquis cum Deo charitate conjungitur. Nobis satis est potuisse demonstrare, *Philocali* nomen hic proprium omnino esse, non appellativum. Propterea te paterno cordis affectu etiam atque etiam complectentes, tibi, Dilecte Fili Noster, tuoque Gregi, quem tanta cum laude moderaris, et cui tamdiu praeesse Nobis quoque contigit, Apostolicam Benedictionem impertimur.

Datum 20. 1755. Pont. XV.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem die 20. Maji 1755. Pontificatus Nostri anno Decimoquinto.

DECRETUM VIII.

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI

BENEDICTI PAPÆ XIV.

IN CAUSA NEAPOLITANA

Beatificationis, et Canonizationis Ven. Servi Dei PAULI BURALIS *S. R. E. Cardinalis de Aretio nuncupati.*

Dubium in Congregatione Rituum propositum.

Congregatio Generalis Sacrorum Rituum habita fuit coram Nobis die 27. praeteriti mensis Januarii, et in Causa Beatificationis, et Canonizationis Venerabilis Servi Dei Pauli Buralis S. R. E. Cardinalis de Aretio nuncupati propositum fuit dubium sequentibus verbis conceptum: *An constet de Virtutibus Theologalibus Fide, Spe, et Charitate, et Cardinalibus Prudentia, Justitia, Fortitudine, et Temperantia, earumque annexis in gradu eroico in casu, etc.*

Omnia praemissa a Pontifice ante Congregationem sunt diligenter expensa.

§. 2. Congregationi interfuimus, nec ad eam imparati accessimus; accessimus enim post perlectas Scripturas et Informationes tum Postulatorum, tum Fidei Promotoris, post lecta Consultorum Congregationis suffragia Nobis praecedenter juxta morem in scriptis exhibita, post auditas Advocatorum Causae verba-

les informationes. In ipsa Congregatione propriis auribus audivimus sententias Dilectorum Filiorum Nostrorum S. R. E. Cardinalium Congregationis Sacrorum Rituum adscriptorum, quas super praedicto dubio oretenus protulerunt; sed nullum a Nobis editum fuit responsum, ut, secundis adhibitis curis, porrectisque Deo Optimo Maximo jugibus precibus, opportuniori tempore Nostram ederemus super proposito dubio sententiam.

Sed responsum in aliud tempus rejectum.

Validitas processuum auctoritate Ordinaria confectorum in hac causa, haud levi ejus detrimento, numquam examinata.

§. 3. Dum in minoribus Promotoris Fidei munere fungebamur, animadvertimus, plures in Causa Venerabilis Servi Dei Pauli Buralis confectos fuisse Processus auctoritate Ordinaria, et Apostolica, nec umquam fuisse examinatam, multoque minus approbatam validitatem Processuum auctoritate Ordinaria confectorum, Cajetani videlicet, Placentini, et Neapolitani, ex quo non exiguum integritati, et valori probationum damnum derivabat; Testes enim in dictis Processibus examinati, qui, attento eorum numero, fide ipsorum dictis debita, adminiculis, quibus eorum attestationes erant roboratae, consonantia cum Testibus examinatis in Processibus Apostolicis, probationis gradum attingere potuissent, si validitas Processuum, in quibus fuerunt examinati, fuisset discussa et approbata; Cessantibus discussione et approbatione validitatis, solius adminiculi vim et robur poterant obtinere, juxta Congregationis praxim, de qua in Nostro Opere *de Canonizatione Sanctorum lib. 2. cap. 5.* Sed, cum in toto Causae decursu nulla de validitate Processuum promota fuisset indago necessarium esse existimavimus sedulo inspicere, an validi revera essent memorati Processus auctoritate Ordinaria confecti, et an omissio examinis involuntariae quodammodo negligentiae esset adscribenda, vel potius derivasse dicenda esset ex metu, quod eorum validitas approbari non posset.

Ecce ipse Pontifex ad examen revocavit, et decretum pro validitate tulit.

§. 4. Ut id autem in aperto tandem poneretur, praedictos Processus ad Nos afferri mandavimus, et quamvis longa, quinquagenaria videlicet, et ultra, in examine Causarum Beatificationis, et Canonizationis experientia, potuissemus Nobis ipsis blandiri de Nostrarum virium sufficientia in examine validitatis praedictorum Processuum, advocari nihilominus fecimus Dilectum Filium Benedictum Veteranum Sacrae Consistorialis Aulae Advocatum, diligentissimum Fidei Promotorem a Nobis constitutum, cui praedictos Processus consignavimus, et ipsius sententia tam voce, tum scriptis Nobis exposita, communicato cum ipso consilio, Decretum edidimus die 1. currentis mensis Februarii, Secretario Congregationis Sacrorum Rituum consignatum, in quo constare decrevimus de validitate Processuum Cajetani, Placentini, et Neapolitani, Ordinaria auctoritate confectorum in Causa Venerabilis Servi Dei Pauli Buralis S. R. E. Cardinalis de Aretio nuncupati.

Aliis adhibitis quoque diligentiis, supra relato dubio deinde responsum datum.

§. 5. aliae praeterea post Congregationem habitam die 27. praeteriti mensis Januarii adhibitae sunt scrupulosae diligentiae, ne in re tanti momenti aliquid praetermissum dici posset, quod videri et examinari potuisset. Deum Optimum Maximum jugibus precibus obsecravimus, ut Nobis praesto esse, et mentem Nostram illustrare dignaretur: post quae, inhaerentes unanimibus suffragiis Cardinalium, qui Congregationi Sacrorum Rituum habitae die 27. praeteriti mensis Januarii interfuerunt, proposito in ea dubio sic respondemus, audito que Sacro, perceptaque Eucharistica Communione, cum prae impedimento podagrae Missam celebrare non potuerimus, sic responsum decernimus, *Ita constare de Virtutibus Theologalibus Fide, Spe, et Charitate, et Cardinalibus Prudentia, Justitia, Fortitudine, ac Temperantia, earumque annexis in gradu heroico, ut tuto procedi possit ad ulteriora, ad discussionem videlicet quatuor Miraculorum.*

In omni, quem egit, vitae statu Ven. Paulus Buralis omnes virtutes in gradu eroico exercuit.

§. 6. Venerabilis Dei Servus Paulus Buralis vixit in statu saeculari usque ad annum quadragesimum sextum suae aetatis. Nomen deinde dedit Congregationi Clericorum Regularium, qui Teatini nuncupantur, et in dicta Congregatione permansit spatio annorum undecim. Ad dignitatem Episcopalem deinde evectus, praefuit primum Ecclesiae Placentinae, et Collegio Cardinalium S. R. E. adscriptus, translatus deinde fuit ad regimen Archiepiscopalis Ecclesiae Neapolitanae, quae omnia spatia fere decem annorum implevit; ponderatisque sedulo omnibus; quae in unoquoque praedictorum statuum ab eo gesta sunt, constat, ipsum in gradu heroico eas omnes Virtutes frequentibus actibus exercuisse; quae unicuique praedictorum statuum erant proportionatae et propriae, cum eximia semper charitate erga Deum et proximum, spectabili humilitate, et eximia undequaque prudentia.

Non tamen omnia testibus de visu comprobantur.

§. 7. At, cum ea omnia, quae pertinent ad statum secularem, et sic ad longum vitae ipsius cursum, et pleraque alia, quae statum Regularem respiciunt, in quo non modicum suae aetatis cursum perfecit, non sint probata Testibus de visu, sed Testibus aut de auditu a videntibus, aut de auditu auditus, et ea tantum, quae statum Episcopalem, et Cardinalitiam respiciunt dignitatem, sufficienti numero Testium de visu innixa sint, locus factus est Decreto a Nobis edito die 23. Aprilis 1741. et impresso in Nostro Opere *de Canonizatione Sanctorum lib. 3. cap. 3. n. 25.*, in quo statutum est, ut in Causis etiam procedentibus per viam non Cultus, si Virtutes probatae sint per Testes de auditu, et sic per probationes subsidiarias, dilata, prout in casu, absque culpa et dolo Postulatorum, confectione Processuum longe post obitum Dei Servi; si de validitate Processuum post dictum tempus confectorum abunde constet, prout in casu; si, Testium numero, et qualitate, caeterisque attentis adminiculis, moralis, prout in casu, consurgat certitudo, quae, si non impossibile, imprudens saltem judicium reddat de opposito: proposito de Virtutibus dubio nullatenus respondeatur *Constare* deficiente videlicet probatione directa per Testes de visu, sed respondeatur, *Ita constare, ut tuto procedi possit ad discussionem quatuor Miraculorum*, aucto videlicet Miraculorum numero, a duobus, quae olim sufficiebant pro obtinenda Beatificatione, ad alia duo, et sic ad quatuor Miracula, ut quod ex humano defuit Testimonio, Divino compensetur.

Atque hinc propterea proposito de virtutibus dubio congrua ratione responsum.

Die 8 Februarii 1756 Pont. XVI.

Praesens Decretum manu Nostra subscriptum, Nostroque Sigillo munitum, Secretario Congregationis Sacrorum Rituum consignamus, inter Acta ejusdem Congregationis asservandum.

Datum hac die 8. Februarii 1756.

BENEDICTUS PAPA XIV.

D. F. Card. Tamburinus Praef.

Loco † Sigilli

M. Marefuscus S. R. C. Secr.

IX.

ACTA CONSISTORIALIA

Pro Concessione Pallii Patriarchae Antiocheno Syro Maronitarum.

In Consistorio Secreto habito die 28. Mar. 1757.

ARGUMENTUM.

Die duodecima Februarii, Anni 1756. cum e vivis excessisset Reverendissimus Dominus Simon Petrus Evodius, Patriarcha Antiochenus Syrorum Maronitarum: is nimirum, quem Sanctissimus Dominus Noster **BENEDICTUS XIV.** *Pontifex Maximus datis die 16. Martii 1743. Literis, ad compescendas dissensiones in Electione Patriarchae subortas, Patriarcham Auctoritate Apostolica constituerat; die autem 13. Julii 1744. in Consistorio Semipublico, ad complementum Patriarchalis dignitatis, Pallio Pontificio donaverat: Peractis de more Novendialibus, Archiepiscopi et Episcopi ejusdem Nationis Syrorum Maronitarum, quibus eligendi Patriarchae jus competit, convenerunt in Chesroano apud Anturam in Æde Sancti Josephi; et, unanimi omnium consensu, die 28. ejusdem mensis Februarii, elegerunt in Patriarcham, Reverendissimum Dominum Tobiam Gazenium, Cypri Archiepiscopum: quemadmodum ex hoc Synodico ipsorum Decreto perspicuum redditur.*

Archiepiscoporum et Episcoporum Decretum Electionis Reverendissimi Domini Tobiae Gazenii, Archiepiscopi Cypri, in Patriarcham Antiochenum Syrorum Maronitarum.

LAUS DEO SEMPER.

Praesentibus Literis pateat, Nos infrascriptos in Æde Sancti Josephi apud Anturam convenisse, ibique juxta Sacros Canones, praescriptasque in Sanctis Synodis Constitutiones, elegisse Reverendissimum Dominum Tobiam Gazenium, in Beatissimum Patriarcham Sedis Theopolis Antiochiae, plenaque omnium nostrorum libertate, atque unanimi consensu, eumdem in Patriarcham nostrum, nostraeque Nationis Patrem adscivisse; debitam ipsi obedientiam, subjectionemque secundum Statuta Sanctarum Synodorum exhibituros; dummodo idem ipse Formulam Professionis suae, Pontifici Sanctae Romanae sedis exhibeat, Fidemque Catholicam usque ad sanguinis effusionem conservet. In quorum fidem in Sancto nostro Concilio hanc syngrapham a nobis subscriptam dedimus die vigesima octava Februarii, Anno 1759.

Archiepiscopi et Episcopi.

Philippus Listrae.
Stephanus Botri.
Gabriel Ptolemaidis.
Joannes Laodiceae.
Germanus Tripolis.
Michael Damasci.
Antonius Arcae.
Josaphat Tyri.
Petrus Paneadis.
Joseph Sidonis.
Joseph Beryti.
Joachim Eden.
Arsenius Tagriti.

Postea, tum ab Electo Patriarcha Tobia, tum ab Archiepiscopis et Episcopis Electoribus, ad SS. Dominum Nostrum PP. BENEDICTUM XIV., et ad Sacram Congregationem de Propaganda Fide, una cum R. P. D. Arsenio Heliopolitano Archiepiscopo, ipsius Electi Patriarchae Oratore et Procuratore, Literae missae sunt, quibus demississime Sanctitatem Suam rogant, ut Electum Patriarcham confirmare, eique Pallium, plenitudinis Pontificiae Potestatis insigne, concedere dignetur. Sunt autem hujusmodi.

I.

Epistola Electi Patriarchae Tobiae Petri Gazenii ad Sanctissimum Dominum nostrum Benedictum Papam XIV.

SANCTISSIME PATER.

Ego Tobias Gazenius Sanctitatis Tuae servus, Cypri olim Archiepiscopus, nunc vero miseratione divina Antiochenus Patriarcha, licet indignus, coram sanctis pedibus Tuis procumbens, eosque submisse ac reverenter, sicuti Christi Domini Vicarium decet, deosculans, Sanctitati Tuae expono, duodecima die Februarii, hujus anni, Simonem Patriarcham Antiochenum, decessorem meum, ad Deum migrasse: cui ut requiem donet Dominus, suffragio sanctorum tuarum precum contingat. Die autem vigesima octava ejusdem mensis, fratres meos, tuosque famulos, Archiepiscopos et Episcopos, in Æde Sancti Josephi apud Anturam, Patrum Societatis Jesu, in Chesroano, convenisse, ibique secundum Statuta Sacri Libanensis Concilii, latì ad eligendum novum Patriarcham cum plena libertate, nullaque vi adhibita suffragiis, me tametsi immerentem, Patriarcham constituisse: quemadmodum Sanctitati Tuae palam faciunt datae ab ipsis ad Sanctam Apostolicam Sedem, et ad Sacram Congregationem de Propaganda Fide Literae. Quoniam vero, Sanctissime Pater, Beati Petri Apostolorum Principis es Successor, cui dictum est: et Tu conversus confirma fratres tuos: ideo coram pedibus tuis provolutus, enixis precibus a Te peto, ut Pallium mihi Pontificium concedas, meque in Sede Antiochena confirmes: siculi decessores Tui felici recordationis cum meis antecessoribus facere consueverunt: idque mihi praestare digneris per fratrem meum, servum autem tuum, Arsenium Heliopolis Archiepiscopum, quem tamquam Procuratorem meum misi ad deosculandum pedes tuos, et ad impetrandam a Te confirmationem: Virum virtutibus ornatum: prudentia, pietate, et patientia in excitatis adversus ipsum ex invidia persecutionibus praeditum: quem, quum adhuc Monachus esset, ego autem ipse Patriarchalem dignitatem nondum iniissem, ex longa consuetudine probe cognovi, dignum proinde censui, ut illum ad Apostolicam Sedem ablegarem. Decebat sane, ut egomet ad Sacra Apostolorum Limina visitanda accederem: Verum ab hoc me proposito detinuit, primum quidem immensa locorum distantia; deinde, quia vereor, ne quid detrimenti res Maronitarum publicae, me absente, capiant. Itaque paterna Tua benignitate fretus, etiam atque etiam rogo, ut meis, meae Nationis, atque Ablegati ejusdem Votis obsecundans, Pater Beatissime, et Pallium mihi transmittas, et reliquis meis spiritualibus temporalibusque beneficiis cumulare digneris: quae quantacumque sint, in summum tamen mihi honorem cessura reputabo. Meae autem erga Te, et Sanctam Sedem Tuam demissae obedientiae argumentum habes Orthodoxae Fidei professionem, manu mea subscriptam, quam Tibi Nuncius meus exhibebit. Voveo enim, et promitto, coram Deo et Angelis ejus, me Sedi Apostolicae et Romano Pontifici usque ad extremum vitae spiritum semper et ubique obtemperaturum: operam insuper omnem collaturum, ut huic meae Nationi, quae perpetuis erga Sanctam Sedem obsequii et reverentiae documentis claruit, Deo favente, Teque annuente, amputatis dissensio-

nibus, pacem ac tranquillitatem restituam. Interim Tuis sanctis pedibus iterum demississime oscula defigens, ut ad multos Te annos incolumem servet, precibus a Deo Optimo Maximo quam possum studiosissime condó. Datum die 20. Martii 1756.

Sanctitatis Tuae Servus
Tobias Petrus Gazenius,
Patriarcha Antiochenus.

II.

Epistola ejusdem Electi Patriarchae Tobiae ad Sacram Congregationem de propaganda Fide.

Eminentissimi, ac Reverendissimi Domini.

Certiores Vos facio, die duodecima Februarii, hujus anni, Simonem Evodium Patriarcham Antiochenum e vivis excessisse; die autem vigesima octava ejusdem mensis congregatos juxta Decreta Sacrae Libanensis Synodi in Æde S. Josephi Anturensi Patrum Societatis Jesu in Chesroano Archiepiscopos et Episcopos fratres meos, latis libere suffragiis, me licet immerentem, in Patriarcham Antiochenum elegisse: quemadmodum ex Literis ipsorum ad Sanctissimum ac Beatissimum Pontificem Maximum et ad Sacram Congregationem Vestram datis perspicere potestis. Quum igitur aequum decensque sit, ut optimis traditionibus sacrisque consuetudinibus mos geratur; idcirco vestigiis Decessorum meorum ego insistens, a Sanctitate Sua petere decrevi et Pallium Pontificium, et Apostolicam in sede Antiochena confirmationem; signum autem, et pignus obedientiae meae ac reverentiae erga Sanctam Romanam Sedem, patebit Sacrae Congregationi Vestrae ex Formula Professionis Fidei, mea manu subscriptae, ac sigillo firmatae, quam ad Apostolicam Sedem transmitto. Quamobrem Eminentias Vestras Reverendissimas rogo, ut a Sanctissimo Patre Pallium mihi Pontificium, et Confirmationem Apostolicam impetretis, una cum gratiis, et privilegiis, quae meis Decessoribus concedi consueverunt: eidem insuper Beatissimo Patri significetis, quod, nisi me locorum distantia, et imminens Nationi meae ex mea absentia periculum detinerent, per me ipsum ad visitanda Sacra Apostolorum Limina, et ad accipiendum e manibus Sanctitatis Suae Pallium accederem. Quam vero sim Sedi Apostolicae Romanisque Pontificibus obsequentissimus, id palam faciet frater meus Arsenius Archiepiscopus Heliopolitanus, quem Nuncium meum, Oratorem, ac Procuratorem ablegavi, ut pro me obedientiam exhibeat, et Pallium petat. Illum siquidem ad hoc obeundum munus idoneum existimavi, utpote Virum bonis moribus praeditum, virtutibus ornatum, mihique probe notum, antequam ad Patriarchalem dignitatem evectus essem. Vos igitur post Deum obsecro, Eminentissimi Domini, ut quas ipse nomine meo porriget, ne patiamini irritas esse et inanes preces. Interim Deum Optimum Maximum oro et obtestor, ut totus terrarum Orbis ditioni vestrae subdatur, et obductae ab adversariis nebulae dissipentur. Datum die 20. Martii 1756.

Tobias Petrus Patriarcha
Antiochenus.

III.

Epistola Archiepiscoporum et Episcoporum ad Sanctissimum Dominum Nostrum BENEDICTUM Papam XIV.

SANCTISSIME PATER.

Post oscula Liminum Apostolicorum, sanctorumque pedum tuorum, Nos infrascripti exponimus, quod die 12. mensis Februarii, servus tuus Simon Petrus Patriarcha Antiochenus ex hac luce ad Dominum migravit: oramus, ut Deus Sanctitatem Tuam nobis conservet: post illius autem decessum, congregati apud Anturam in Chesroano in Æde Sancti Josephi, quae Patrum Societatis Jesu est, die 28. ejusdem mensis, latis secundum Decreta Sanctae Libanensis nostrae Synodi suffragiis, elegimus servum tuum, fratrem nostrum, Tobiam Gazenium, Cypri Archiepiscopum, nobili genere natum, eumque unanimi consensu, spontanea voluntate, omnique vi remota, nostrum Patriarcham constituimus. Itaque coram Apostolicis pedibus tuis procumbentes, supplices petimus, ut eidem Reverendissimo Domino Patriarchae nostro Tobiae Pallium Apostolicum, et Pontificiam in Sede Antiochena Confirmationem concedere digneris: aliis insuper cum-

dem cumulare velis tum consuetis gratiis, tum etiam majoribus, quam quibus praedecessores ipsius Patriarchae ab Apostolica Sede sunt ornati: idque tam propter ipsius generis nobilitatem, morum honestatem, in rebus agendis solertiam, religionis fervorem; quam propter eximiam, quam Apostolicis mandatis tuis semper exhibuit obedientiam, impensosque ab eodem in Sedis Patriarchalis beneficium, Patriarcharumque obsequium, et in procuranda Pontificiarum Tuarum Literarum executione, labores. Rogamus quoque paternam Tuam clementiam, Pater Beatissime, ut oculos tuos ad Sedis nostrae Patriarchalis favorem benigne convertas: non enim Sanctitatem Tuam latere arbitramur, quantis illa malis ob tyrannicam Infidelium oppressionem hactenus succubuerit. Demum sanctis tuis pedibus iterum oscula defigentes, Deum oramus, ut Beatitudinem Tuam diu incolumem tueatur. Datum apud Antoram die 29. Februarii 1756.

Archiepiscopi et Episcopi.

Philippus Lystrae.
Stephanus Botri.
Gabriel Ptolemaidis.
Joannes Laodiceae.
Germanus Tripolis.
Michael Damasci.
Antonius Arcae.
Josaphat Tyri.
Petrus Paneadis.
Joseph Sidonis.
Joseph Beryti.
Joachim Eden.
Arsenius Tagriti.
Abdalla Cypri.

Aliae praeterea ab iisdem Archiepiscopis et Episcopis Maronitis, necnon a Proceribus Gazeniis, et Habaisciis, in idem argumentum scriptae sunt Epistolae, tum ad Sacram Congregationem de Propaganda Fide, tum ad Eminentissimos ac Reverendissimos Dominos Cardinales Protectores Nationis, et Monachorum Maronitarum: quibus Epistolis Electi Patriarchae Tobiae merita, omnium assensu et plausu, enunciantur.

Totius igitur negotii examine per Sanctitatem suam ad Eminentissimos Patres ejusdem Sacrae Congregationis de Propaganda Fide remisso, in Congregatione Generali habita die 8. Martii, currentis anni, editum est hujusmodi Decretum.

DECRETUM

Sacrae Congregationis Generalis de Propaganda Fide.

Habitae die 8. Martii 1757.

Referente bon. mem. Nicolao Lercario Archiepiscopo Rhodiensi, Secretario, postulationem ab Episcopis et Clero Maronitarum de more factam R. P. D. Tobiae Gazeni Archiepiscopi Cypri, viri zelo, doctrina, et prudentia, caeterisque virtutibus plurimum commendati, in Patriarcham Antiochiae ejusdem Nationis, in locum R. P. D. Simonis Petri Evodii nuper defuncti, nec non preces eorumdem Episcoporum, Cleri, et Populi Maronitarum, pro supradictae postulationis admissione, et Patriarchae confirmatione; Sacra Congregatio censuit, consulendum esse Sanctissimo pro admissione praedictae postulationis, et confirmatione ejusdem R. P. D. Tobiae Gazeni in Patriarcham Antiochenum nationis Maronitarum.

Quam Sacrae Congregationis sententiam, Sanctissimo Domino Nostro relatam ab Eminentissimo et Reverendissimo Domino Domino Josepho Cardinali Spinelli Praefecto; in Audientia habita die 18. ejusdem mensis, Sanctitas Sua in omnibus approbavit, et in Consistorio ad ulteriora procedi mandavit. Datum ex Ædibus dictae Sacrae Congregationis die 19. Mensis et Anni, quibus supra.

N. Antonellus Secretarius.

His praemissis, die 27. Martii ejusdem anni 1757. indicto de more Secreto Consistorio, postquam in eo Propositiones Ecclesiarum, et alia occurrentia negotia fuerunt absoluta, Sanctissimus Dominus noster de Pallio Latino Patriarchis Orientalibus, quoties illud, positis omnibus necessariis conditionibus, postularent, concedendo, deque Maronitis, eorumque ritibus Latino simillimis, et eximio in Sanctam Sedem obsequio praefatus, quid in Electione tum hujus novi Patriarchae Tobiae, tum decessoris ejus Simonis Petri Evodii gestum fuerit, luculentissima hac Allocutione exposuit.

VENERABILES FRATRES

Quadraginta jam, et ultra, effluxerunt anni, ex quo, suborta controversia, num Patriarchae Alexandrino Graeci ritus indulgeri posset Latinum Pallium, quantumvis idem opportunis prolatis monumentis comprobaret, se schisma ejurasse, suumque legitimum Procuratorem ad Urbem ablegasset, qui humiles enixasque preces suas ad ipsum Pallium obtinendum afferret, coacta fuit coram sanctae memoriae Clemente XI. Praedecessore nostro satis frequens S. R. E. Cardinalium, ac Praelatorum Congregatio, cui Nos quoque interfuimus, et in qua statutum fuit, ut expetitum Latinum Pallium concederetur; Nobisque ipsis contigit, pro Advocati Consistorialis munere, quo tunc fungebamur, ipsam Pallii petitionem in Consistorio exponere 1: quod magnae postmodum consolationi Nobis extitit, quum scilicet in manus nostras subinde pervenit vetus decretum, seu resolutio multos ante annos edita 2, per quam ad propositum dubium, an Patriarchis Graeci ritus Latinum Pallium esset concedendum, quoties illud, positis omnibus necessariis conditionibus, postularent, affirmative responsum fuit; quae quidem resolutio ignota tunc erat, quum Patriarchae Alexandrino facta est Latini Pallii concessio 3.

Ex quo autem Nos nullis nostris meritis ad Summum Pontificatum evecti fuimus, nostris ipsi manibus Patriarchae Armeniae minoris, et Ciliciae, confirmata prius illius Electione, Latinum Pallium imposuimus 4. Atque id ipsum in Consistorio semipublico, concedendum, transmittendumque decrevimus Cyrillo Patriarchae Antiocheno Graecorum Melchitarum, postquam examini subjecta, probataque fuerat illius electio, ipseque per legitimum ad id constitutum Procuratorem, enixis precibus sibi Latinum Pallium concedi postulaverat 5. Quod ipsum Latinum Pallium aliis duobus Patriarchis Armenis, subsequentibus temporibus, a Nobis ipsis datum est 6.

Quod autem ad Maronitas pertinet, compertum unicuique est, eos uti Azymo, non secus ac utitur Occidentalis Ecclesia, et sacra adhibere indumenta nostris simillima 7. Nostis praeterea, Venerabiles Fratres, Nos olim, ad compescendas dissensiones in eorum Patriarchae Electione subortas Patriarcham Antiochenum Maronitarum illis constituisse Simonem Petrum Evodium, atque hunc fuisse a Maronitis libentissime exceptum, eidemque subinde concessum a Nobis fuisse Latinum Pallium, pro quo legitimus ipsius Procurator necessariis documentis instructus, in Consistorio institerat 8.

E vivis nuper excessit praememoratus Simon Petrus Evodius: quumque Maronitae elegerint ipsi successorem, is plane est, qui per suum Ablegatum, opportuna quaeque documenta proferentem, Pallium sibi concedi postulat; quemadmodum mox ipsi audietis ex ipsius legitimo Procuratore, quem jam nunc in Consistorium ab eo, cui id munus est, induci mandamus.

Expleta Sanctissimi Allocutione, Aulae Consistorialis foribus apertis per unum ex D. D. Caeremoniarum Magistris R. P. D. Philippus Maria Cirelli Praelatus Domesticus Pontificius, Signaturae Justitiae Auditor, et Sacri Consistorii Advocatus, et R. P. D. Arsenius Heliopolitanus Archiepiscopus, Electi Patriarchae Tobiae Procurator, introducti fuere, et e regione Pontificis in Lecto sedentis, flexis genibus, praedictus R. P. D. Cirelli Sacri Consistorii Advocatus Sanctitatem Suam sic allocutus est.

BEATISSIME PATER.

Antiochena Maronitarum Ecclesia, Sanctitatis Vestrae auctoritate et providentia maximis olim perturbationibus liberata, enixe petit, ut Pallium e B. Petri Corpore sumptum, in quo est plenitudo Pontificalis Officii, nunc tradatur suo nuperrime electo Patriarchae R. P. Tobiae Gazenio Archiepiscopo Cypri: quem non minus Gentis Maronitarum merita, quam sua pietas, et probata in Sanctam Sedem fides, et observantia commendant, ut hunc honorem obtineat, quem habuit decessor suus, quemque, uti est eximia Sanctitatis Vestrae in omnes late populos, qui Christiano censentur nomine, digna Pontifice Maximo beneficentia, Orientalis Ecclesiae Patriarchae, parum usitato antea exemplo, hoc tempore quinquies impetraverunt.

Ea de re R. P. Arsenius Archiepiscopus Heliopolitanus Procurator ad Urbem missus, demississime rogat, ut religiosissima, quae nunquam ad partes factiosorum, aut errantium declinavit, Ecclesia, constanti Romanae

1. Vide acta Consistorialia, impressa inter consistoriales Orationes ejusdem Pontificis pag. 139 et seq.

2 Videlicet die 9. Junii 1642.

3 Ut in nostro Opere de Synodo Dioecesana lib. 13. cap. 16. num. 19

4 Cit. lib. 13 ejusdem Operis cap. 16. sub num. 18.

5 In nostra Consistoriali Allocutione die 3. Febr. 1744 et impressa Tom. 2. nostri Bullarii in Append. sub n. 8.

6 Scilicet in Consistorio habito die 23 Sept. 1750. et in Consistorio habito die 23 Julii 1754.

7 Vide nostram Epistolam Encyclicam ad Missionarios per Orientem constitutos, quae est 47. nostri Bullarii Tom. 4. n. 23. 25 et 31.

Cathedrae judicio, diuturna hujus decoris accessione fruatur; atque id ipsum in genua provolutus, Tobiae Patriarchae nomine et verbis, instanter postulat, instantius, et instantissime.

Post haec Sanctissimus intermissam Allocutionem prosequens, Electionem ipsius Patriarchae Tobiae quam libenter, et qua clausula se confirmasse, eidemque optatum Pallium benigne concedere, emissa prius tam hic in Urbe ab ipsius Procuratore, quam in Monte Libano ab ipsomet Patriarcha Fidei professione; totam denique Syrorum Maronitarum nationem, ne unquam obliviscantur sinceram suam adhaesionem Catholicae Fidei et Sedi Apostolicae, monendam esse, eisque simul nomine Pontificio Apostolicam Benedictionem impertiendam, ornatissimis hisce verbis exponere dignatus est.

ALLOCUTIO SANCTISSIMI.

Audistis, Venerabiles Fratres, expositam a legitimo Electi Patriarchae Procuratore, pro Pallio instantiam. Audistis praeterea, quibus illa fundamentis innitatur. In Congregatione negociis Propagandae Fidei praeposita, jam expensa fuerunt Electionis validitas, Electi merita, quique peractam Electionem consequutus est, omnium assensus et plausus. De his omnibus ad Nos accuratissime relatum fuit: Nosque exhibitum a Congregatione consilium sequentes, Electionem ipsam libenter confirmavimus. In ipsa Confirmatione clausulam illam praetermisimus, per quam aliae nonnunquam Electiones validari solent, *etiam quoad substantialia;* quum nihil in ea desideretur ex iis, quae ad validitatem actus, juxta Orientalem disciplinam, necessaria existimantur; neque vero affirmari pro certo valeat, Occidentalis Ecclesiae leges, quibus aliquae inductae fuerunt substantiales Electionum nullitates, Orientalem quoque Ecclesiam afficere, de qua in ipsis legibus nulla occurrit mentio 9. Quae quum ita sint, annuentes precibus ab Electi Patriarchae Procuratore expositis, libenti animo optatum Pallium ipsi concedimus; ita tamen ut idem legitimus Procurator, nomine illius, a quo constitutus est, priusquam ipsi fiat Pallii traditio, Professionem Fidei emittat, juxta formulam ab Urbano VIII. Praedecessore nostro statutam; et id ipsum subinde fiat ab ipsomet Patriarcha: cui impense injungimus, ut suos Maronitas moneat, ne unquam obliviscantur sinceram Nationis suae adhaesionem Catholicae Fidei, et Sedi Apostolicae, quae tanto eos amore amplexa est, et complectitur; eisdemque simul nostro nomine Apostolicam Benedictionem impertiatur.

9 Vid. citata nostra Encyclica, quae est 47 (Tom. 3 par. 2 nostri Bullarii n. 44).

Postquam absolutum est Consistorium, quoniam praememorati Patriarchae Tobiae Procurator R. P. Arsenius Heliopolitanus Archiepiscopus desiderio flagrabat, quo singulari impertito beneficio, Sanctitati suae, ejusdem Patriarchae nomine, gratias saltem privatim redderet, quum in publico id facere ei non licuerit: ideo post Consistorium voti compos a Pontifice perhumaniter factus, in intimo suo Cubiculo flexis genibus, hunc in modum verba fecit Arabice, quae deinde Latine a R. P. D. Josepho Simonio Assemano, Bibliothecae Vaticanae Praefecto, Sanctissimi Domini Nostri Praelato Domestico, et utriusque Signaturae Referendario, reddita sunt.

BEATISSIME PATER.

Tot, ac tanta sunt eximiae Tuae in Antiochenum Electum meum, atque a Te in hoc Augustissimo Consessu confirmatum Patriarcham Tobiam Petrum Gazenium, benevolentiae, charitatis, ac benignitatis argumenta, ut fateri ultro compellar, vires mihi non suppetere, quo dignas Sanctitati Tuae grates rependam. Conabor tamen genuinos ipsius Patriarchae sensus, sincerasque grati animi significationes pro modulo meo palam contestari. Est enim, Sanctissime Pater, est meus Patriarcha, obsequentissimus Apostolicae Sedis filius, suaeque erga Sanctitatem Tuam obedientiae signa minime dubia, non verbis tantum, sed illustribus etiam factis, dedit: tum nempe, quum nullam interposuit moram, quin facto a Te judicio de controversa olim Patriarchali dignitate, statim acquiesceret, constitutoque Auctoritate Tua Patriarchae Simoni Evodio, suo proximo Decessori, sese submitteret. Qua agendi moderatione, quantum virtutis suae opinio omnibus accreverit, datis ad ipsum humanissimis Literis, Beatitudo tua declaravit. Itaque idem Ipse, qui jussis Tuis obtemperans, ut teterrimum illud schisma ex duplici in Patriarcham Electione conflatum extingueretur, delata sibi dignitate se confestim abdicavit, facile erit unicuique animo concipere, quam sit

in posterum luculentiora erga Sanctam Sedem observantiae suae documenta praebiturus, postea quam et Patriarchalis dignitatis, unanimi Antistitum Maronitarum suffragio collatae, Confirmatione, et honore Pallii de Corpore Beati Petri sumpti, ipsum honorificentissime cumulasti. Quamobrem sicuti hactenus habuisti, Pontifex Optime Maxime, Ecclesiarumque Orientalium amantissime, ita nunc, et semper habebis Antiochenum Patriarcham Tobiam, et beneficiorum Tuorum gratum memoremque, et Pontificiorum mandatorum observantissimum.

BREVIA

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI

Ad Patriarcham, Archiepiscopos, Episcopos, et Proceres Maronitarum.

I.

Venerabili Fratri Tobiae Petro Patriarchae Antiocheno Maronitarum.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabilis Frater, Salutem, et apostolicam Benedictionem.

Et Venerabilem Fratrem Arsenium Archiepiscopum Heliopolis a Fraternitate Tua ad Nos, atque Apostolicam hanc Sanctam Sedem omnium Ecclesiarum Catholici Orbis Matrem et Magistram ablegatum, et humanissimas literas praeclaris tuae erga Nos observantiae, et debitae erga eamdem Sanctam Sedem reverentiae, obedientiaeque documentis insignes Nobis inscriptas, Nobisque a memorato Arsenio Archiepiscopo redditas, ea, qua Praedecessores nostri Romani Pontifices, Nosque ipsi alias prosecuti fueramus, Pontificia benignitate et Apostolica caritate excepimus. Quemadmodum autem Nobis permolestum accidit nuntium, viam nimirum universae carnis ingressum, et, uti in justo remuneratore supremo Pastorum Principe JESU CHRISTO sperare decet, ad aeterna beatae stationis in Coelis tabernacula receptum fuisse cl. mem. Simonem, dum in humanis ageret, Patriarcham Antiochenum multis nominibus commendatum; ita ingenti laetitia in Domino exultavimus, quod Tu, Venerabilis Frater, in ipsius locum et Patriarchalem Sedem per unanimem Venerabilium Fratrum Antistitum suffragantium concordiam electus, suffectusque fueris. Nobis sane compertum, exploratumque erat, Fraternitatem Tuam Sacerdotalibus, Pastoralibusque virtutibus insignitam, in excolenda Christi Vinea Tibi commissa laudabiliter adlaborare; atque adeo Nobis pro certo pollicemur, Te, Venerabilis Frater, majori dignitate, auctoritate, et honore cumulatum, majori sollicitudine, vigilantia, operaque fore adnixurum, ut istam inclytam Maronitarum Nationem, de qua districtam aeterno Judici JESU CHRISTO rationem reddere debes, Apostolicae huic Sanctae Sedi semper addictissimam, et veluti solem inter offusissimas tot errorum tenebras, et caligines lucidius praefulgentem, magis magisque confirmes, illustres, adaugeas, et promoveas. Porro quod ad Electionem tuam a Nobis probandam, confirmandamque, Palliumque de Corpore Sancti Petri Apostolorum Principis sumptum Tibi mittendum, enixis precibus exposcis, Fraternitati Tuae persuasum esse cupimus, Nos, a gravissima diuturnaque infirmitate sensim per ineffabilem divinitatis abundantiam convalescentes, ubi Nobis integrum fuit, ne quidquam per Nos moraretur, e lecto Secretum cum Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus Consistorium habuisse. In hoc itaque Consistorio Electionem tuam approbavimus, et Apostolica auctoritate nostra confirmavimus, Palliumque de more Tibi tradendum mandavimus, prout ex aliis nostris Apostolicis Literis plenius intelliges: Nec dubitamus, quin idem Arsenius Archiepiscopus Ablegatus tuus, a quo et Pallium accipies, de omnibus per Nos in hoc negotio actis gestisque Fraternitatem Tuam fusius edoceat. Praeterea Fraternitatem Tuam, quam plurimi facimus, magnoque honore prosequimur, et Apostolica caritate in vinculo unitatis complectimur, vehementer rogamus, atque in Domino hortamur, ut nostram imbecillitatem in ferventioribus tuis apud Deum obsecrationibus commendatam habere satagas. Caeterum, Venerabilis Frater, bono animo esto, praedica verbum, insta opportune, importune, argue, obsecra, increpa in omni patientia et doctrina, vigila, in omnibus labora, opus fac Evangelistae, ministerium tuum imple, certa

bonum certamen Fidei, apprehende vitam aeternam cum corona justitiae, quam repositam digne laborantibus in Caelo reddet Tibi quoque Dominus in illa die justus Judex. Nos interim ad prosperi successus, divinique praesidii auspicium, et studiosae nostrae ad Fraternitati tuae, universaeque Maronitarum Nationi, cum opportuna sese dederit occasio, gratificandum voluntatis pignus, Apostolicam Benedictionem uberrima cum coelestium charismatum copia conjunctam, Tibi, Venerabilis Frater, eidemque Maronitarum Nationi tuae, peramanter impertimur.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XXX. Aprilis MDCCLVII. Pontificatus nostri Anno Decimoseptimo.

Cajetanus Amatus.

II.

Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, et Episcopis Patriarchatus Antiocheni Nationis Maronitarum.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabiles Fratres, Salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Non possumus sane satis aptis verbis explicare, Venerabiles Fratres, et dolorem, quo affecti sumus ob interitum clar. mem. Simonis, dum viveret, Patriarchae vestri Antiocheni meritis laudibus nominandi, et ingentem Pontificii cordis nostri laetitiam inde conceptam, quod Fraternitates Vestrae tanta cum animorum alacritate et consensione, tantaque cum celeritate et sollicitudine, ne quidquam detrimenti interea temporis viduata Pastore suo Patriarchalis Sedes Antiochena pateretur, legitime et canonice eligere, et in Patriarcham vestrum constituere studueritis Venerabilem Fratrem Tobiam Petrum Cypri Archiepiscopum. Nos autem, statim atque faustum de Electione hujusmodi nuntium ad nos perlatum fuit per humanissimas et ipsius Tobiae Petri electi, constitutique Patriarchae, et Fraternitatum Vestrarum, ac dilectorum filiorum Procerum Maronitarum literas, Supremo Pastorum Principi JESU CHRISTO, cujus vices in terris plane immerentes gerimus, immortales agere gratias non omisimus. Nulla igitur gravissimae, diuturnaeque infirmitatis nostrae ratione habita, lecto etiam decumbentes, Secretum cum Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus Consistorium habere voluimus, ut quam citissime peragerentur de more omnia, quae ad Electionem hujusmodi Apostolica auctoritate approbandam, confirmandamque, et ad Pallium de Corpore S. Petri Apostolorum Principis sumptum laudato Tobiae Petro Patriarchae vestro mittendum, tradendumque, semper servata fuere. Quamobrem Vos, Venerabiles Fratres, de hisce per Nos actis certiores facientes, Vobiscum ex animo gratulamur; atque insimul bonorum omnium largitorem Deum, qui dat affluenter omne donum optimum, et ad aeternam animarum salutem semper profuturum, supplices exoramus, ut Fraternitates Vestras nova virtute induat ex alto, quo de virtute in virtutem crescatis in Templo Sancto Dei, et magis magisque satagatis vigilare, custodire, ac per viam mandatorum Dei ducere populos pastorali curae vestrae commissos. Hinc profecto factum fore in Domino confidimus, ut consentanea virtutibus laboribusque vestris merces tribuatur a justo remuneratore Deo. Interea hujus voti nostri auspicem, et Pontificiae nostrae erga Fraternitates Vestras benevolentiae testem esse cupimus Apostolicam Benedictionem, in populos quoque vestrae curae creditos redundaturam, quam Vobis, Venerabiles Fratres, peramanter impertimur.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XXX. Aprilis MDCCLVII. Pontificatus Nostri Anno Decimoseptimo.

Cajetanus Amatus.

III.

Dilectis Filiis Proceribus Maronitis.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecti Filii, Salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Quam praeclaram de vestra omnique inclytae Maronitarum Nationis Catholica sinceraque Fide, et constanti Apostolicae huic Sanctae Sedi adhaesione opinionem Praedeces-

sores nostri Romani Pontifices, Nosque ipsi semper habuimus, magis magisque confirmaverunt humanissimae vestrae literae, quas una insimul cum literis Venerabilium Fratrum tum Tobiae Petri Archiepisc. Cypri in Patriarcham Antiochenum vestrum electi, tum caeterorum Nationis vestrae Antistitum conjunctas ad Nos attulit Venerabilis item Frater Arsenius Archiepiscopus Heliopolis. Per ipsas sane literas vestras explicare studuistis, et filialem vestram erga Nos, et Apostolicam hanc Sanctam Sedem observantiam, reverentiamque, et Electionem de eodem Tobia Petro in Patriarcham unanimi memoratorum Antistitum consensu, Vobisque plaudentibus factam. Nos autem Vobis omnium studiis benigne annuentes, nihil omisimus, quod ad hujusmodi negotium Apostolica auctoritate nostra peragendum, conficiendumque requirebatur. Quamobrem hoc unum superest, ut Vobis, dilecti Filii, quos paterna Pontificiaque caritate complectimur, ab Omnipotenti Deo bonorum largitore uberrimam coelestium charismatum copiam apprecemur; atque vestram pietatem, religionemque meritis laudibus celebremus. Interim, Dilecti Filii, Vobis Apostolicam Benedictionem, perenne nostrae erga Vos praecipuae benevolentiae, dilectionisque testimonium, peramanter impertimur.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XXX. Aprilis MDCCLVII. Pontificatus Nostri Anno Decimoseptimo.

Cajetanus Amatus.

APPENDIX ALTERA

AD TOMUM III. P. II.

Quae caeteris Benedicti XIV. Constitutionibus, Epistolis, etc. constat usque ad ejus obitum.

EPISTOLA SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI BENEDICTI PAPÆ XIV. ad Reverendissimum Dominum Ignatium Realem primum Pontificiarum Caeremoniarum Magistrum de celebratione Missae a sedente.

Dilecto Filio Magistro Ignatio Reali Apostolicarum Caeremoniarum praefecto.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecte Fili salutem et Apostolicam Benedictionem.

Æstas anni 1756. proxime praeteriti variis corporis afflictationibus Nos oppressit, quas aetas nostra gravis admodum, atque non intermissi a prima juventute labores progignere videbantur. Morbi initium, prout fieri assolet, leviorem vim exserebat; hinc a Nobis ipsis Episcopatus Ordine insigniendum esse reputavimus Reverendissimum Dominum Carolum Camucium Justinopolis, sive Ægidae Antistitem; cui rei perficiendae Tu utpote primus Caeremoniarum Magister opportuna quaeque disposuisti; et de qua Nos die 20. Octobris 1756. epistolam dedimus ad Praesulem ordinandum, quam typis impressam quartus Bullarii nostri Tomus propediem lucem publicam visurus numero LXIV. exhibebit.

II. Malum, quod in suo exortu laevius videbatur, progressu suo exasperatum est haud mediocriter; insequentibus quippe mensibus bis morientium viatico muniti, bis extremum inuncti, et bis pariter, juxta Romanorum Pontificum probatum morem fidem sumus professi. E gravissimis hisce discriminibus erutos Domini benignitas in eam nos constituit corporis habitudinem, qualis nunc est, quaeque intelligentiae facultatem adeo Nobis non eripuit, minuitve, ut divino beneficio eam in ipso augescentis morbi furore conservaremus immotam: Exteris non minus, quam publicarum rerum curam gerentibus nos alloquendi facultatem concedimus, opportuna mandata singulis imponentes: Intersumus Consessui, quem Consistorium dicunt, et S. Officii congregationi semel in hebdomada sub nostro obtutu haberi solitae: Scriptorum calamus pro exigentiae, et more quae occurrunt necessaria excipit: Basilicas quoque Romanae Urbis invisimus quandoque, nusquam tamen a sede gestatoria, qua sustinemur descendentes.

III. Dies erat 27. Octobris Divis Simoni, et Judae Apostolis sacra, et Justinopolitani Antistitis consecratione celebrata, ex qua Sacris amplius operati non sumus, pedibus nulla ratione Nos sustinere valentibus; diebus vero, quibus alioqui Sacra facere consueveramus, sacram Eucharistiam recipimus sedentes, aut sedentia, in modum lecto incubantes, neque sub id temporis Missam a Nobis celebrari posse sperabamus, quod Medici spem Nobis fecissent mitigatae aestatis beneficio aere amissa interea compensatum iri. Verum nihilo firmiores affecti temporis illa vicissitudine etiam annua, videbamur per reliquam vitam omnem pedum juvamine, et spe simul augusta mysteria celebrandi excidisse, jamque huic necessitati lubentes obtemperabamus. Id porro solum est reliquum, ut disquiramus, semperne Sacra Communione simus reficiendi, aut vero Missa sit celebranda sedentibus?

IV. Lubentes Nos huic necessitati cessisse diximus; neque enim a DEO sive vitam, sive

infirmitatis ablationem petivimus, Sanctissimae ejus voluntati omni cordis plenitudine, et sinceritate subjecti, certi, ipsum et animae nostrae, et Ecclesiae, et Sedis Apostolicae curam habiturum, concesso etiam aliquo vitae spatio. Diximus praeterea tempus adesse, quo determinandum esset, peragendamne in consueta hucusque Sacrae Eucharistiae sumptione, an vero Missa esset celebranda sedentibus. Cum vero Salomon *Prov. cap.* 3. hortetur: *ne innitaris prudentiae tuae*, quae eadem verba in decretali *ne innitaris, de constitutionibus* laudata sic illustrat Jansenius in Proverbia: *vetat niti suae prudentiae, quod est sic illi fidere, quasi illa sufficiat ad directionem actuum nostrorum, et provisionem rerum necessariarum*. Similiter Salazar in eumdem Proverbiorum locum *n.* 26. cum S. Joan. Chrysostomo observat, hac lege teneri etiam senes quantomcumque rerum experientia praeditos, et quocumque prudentiae baculo suffultos: *Baculus, inquit Chrysostomus, senectutis sustentatio est. Quapropter dixerim, eo spectasse Salomonem, ut his verbis suadeat, sapientiae, vel prudentiae propriae non inniti. Nam, si qui possent certo propriis consiliis, et prudentiae fidere, maxime senes, et grandaevi, propter experimentum, et canos. Ait ergo: ne prudentiae, quasi baculo, innitaris: id est, etiamsi ad senectam perveneris, cum opus est baculo, ne tunc quidem tua prudentia, quasi baculo utaris.* Hinc est quod Nos adductis in utramque partem argumentis sive pro sumenda ulterius Communione, sive pro celebranda Missa sedendo militantibus, statuimus hanc nostram lucubrationem variorum pietate, et doctrina conspicuorum virorum trutinationi committere, ut secundum illorum judicia, quae agenda sint, constituamus. Æneas Sylvius Piccolominus, postea Pius II. in Pontificia dignitate dictus in epistola ad Martinum Mayer Moguntinensis Archiepiscopi Cancellarium data, et in ipsius Commentariis Romae 1584. edita necessitatem exponit, qua Pontifex alios consulere tenetur: *Papa etsi doctus, et sapiens est, non tamen tam verbo suo sapit, quam consilio assistentium; et deciperetur forsitan aliquando, nisi astarent viri sapientes qui multa noscant.* Magno nobis documento, qui nec sapientia, nec doctrina praecellimus, in negotio praesertim Nos ipsos concernente, in quo amor proprius Nos insigniter possit decipere absque aliorum prudenti consilio.

COMMENTATIO

Satiusne sit, sacram Communionem recipere, more hactenus a Pontifice servato, an Missam celebrare sedendo.

V. Ut ordinatim procedamus, exponemus primo loco quae recipiendam porro Communionem concernunt, omissa celebratione Missae a sedente perficienda, inde gradum facturi ad partem alteram, quae Communionis loco Missam a sedente celebrari permittit.

VI. Docet S. Thomas 2. 2. *quaest.* 93. *art.* 1. *Ad secundum:* justos ante legem interiori quopiam instinctu didicisse modum DEUM colendi, quem alii quoque fuerint imitati: *ante tempus Legis justi per interiorem instinctum instruebantur de modo colendi Deum, quos alii sequebantur*. Per Legem vero postmodum inducta fuisse praecepta externa, quibus ad ea perficienda, et instruebantur, et adstringebantur homines: *postmodum vero exterioribus praeceptis*, pergit angelicus Doctor, *circa hoc homines sunt instructi, quae praeterire pestiferum est*.

VII. Abrogata postmodum per Christi adventum Mosaicae Legis observantia, et Evangelio promulgato, non quidem omnes ritus ad Sacramentorum administrationem, Missaeque celebrationem pertinentes ab Apostolis fuere instituti, sed eorum plerique ab Ecclesia praescripti, quod tamen minime evincit, quin omnes ad amussim sint observandi. *Suarez Tom.* 3. *in* 3. *part. D. Thomae quaest.* 83. *art.* 5. *disput.* 84. *sect.* 1. post relata S. Pauli Apostoli verba 1. *ad Corinth.* 14. *omnia secundum ordinem fiant in vobis:* inquit, adactam fuisse Ecclesiam ad constituendum ordinem stabilem circa res etiam minutissimas spectantes ad ritum administrandi Sacramenta, et Missae celebrandae: *et ideo oportet in his omnibus, etiam minutissimis, certum ordinem ab Ecclesia constitui:* si namque cujusque arbitratui id fuisse relictum, *multa indecore, et imprudenter fierent:* quid quod eadem apud omnes rituum ratio et Ecclesiae unitatem commendet, et intentam Pastorum sollicitudinem? *Haec uniformitas, quae in his omnibus servatur, ad splendorem officii Ecclesiastici spectat, et unitatem Ecclesiae commendat, et Pastorum ejus curam, ac sollicitudinem.*

VIII. Jam vero ut ad materiae nobis propositae fundum mittamus bolidem; Generales

regulae, quas rubricas dicunt, Romani Missalis *Tit.* 17. vetant sessionem in Missis privatis, quam tamen concedunt in solemnibus, dum *Kyrie*, *Gloria*, et *Credo* a Choro decantatur. Tridentinum vero Concilium *Sess.* 7. *de Sacramentis in genere can.* 13. omnem quantulamcumque mutationem rituum prohibet, et S. Pii V. Bulla Missali praefixa rubricarum observationem exigit omnimodam. Ex quibus perspicuum videtur, quod, si quis alio modo, quam sedendo celebrare missam nequeat, Communione *Laicorum more* contentus a celebratione abstinere teneatur.

IX. Quid vero, siquis ad sedentariae Missae celebrationem dispensetur? Verum, cum Rubricae sessionem prohibeant, videtur illa irreverentiam continere, quae dispensationis remedio non tollitur. Theophilus Raynaudus in opere inscripto: *Sacrum Christianum Acathistum, seu sessionis expers. Tom.* 6. *pag.* 498. §. 4. *et seqq.* dilucide illam irreverentiam docet. Extat quoque opusculum S. Petri Damiani numero 39. editionis anni 1743., in quo Episcopum Bisuntinum hortatur ad arcendum a sua Dioecesi *opprobrium ignominiosae sessionis:* In Decreto etiam Gratiani gemini hanc in rem Canones adducuntur 57. videlicet, et 68. de Consecrat. dist. 1. primus ita habet: *Nullus Episcopus, Presbyter, aut Diaconus ad Missarum solemnia celebranda praesumat cum baculo introire*. Alter vero ita sonat; *Apostolica auctoritate mandamus, dum sancta Evangelia in Ecclesia recitantur, ut Sacerdotes, et ceteri omnes praesentes, non sedentes, sed venerabiliter curvi in conspectu Evangelii stantes, Dominica verba intente audiant, et fideliter adorent.*

X. Neque sermo Nobis est de dispensatione ad celebrandam Missam a sedente, qui tamen Canonem stans absolvat, quod alias concessum scimus, sed agitur de integra Missa sedendo celebranda, cujus exemplum haud extare dicitur: Pasqualigus *de Sacrificio novae Legis Tom.* 1. *quaest.* 227. *quaerit: An sacerdos dum celebrat, sedere possit?* atque negative resolvens propter obstantem irreverentiam, ad Pontificiam dispensationem deflectens quaestionem, ait, illam non oportere concedi ad integram Missam: convenientius fore, si Sacerdos ob pedum debilitatem integram Missam absolvere nequeat intermisso tantisper continuo ordine, sedendo vires resumat. *Satius esset, quod potius interrumperet Missam, et sedens quiesceret ad recuperandas vires, quam sedendo celebraret.* Id quod fieri vidimus ab homine pio et docto Inquisitore Perusino, qui juxta tenorem obtentae dispensationis omne absolvendo Canoni tempus explere stando non poterat, pedibus officium suum denegantibus.

XI. Superflua forte videbuntur hactenus adducta contra Missam sedentariam, praesertim si de Canone pariter sermo instituatur; cum sessionis prohibitio non a Lege Naturae, aut DEI, sed positiva solummodo inducta sit: Pontifex autem Romanus omni positivo jure sit superior, facillime eidem derogando veniam facere poterit Missam omnem, ipsumque adeo Canonem sedendo absolvendi.

XII. At vero meminisse oportet, esse casus nullo aut naturae, aut Divino jure prohibitos, in quibus tamen Pontifex neutiquam dispensare consuevit, quamvis soli positivae Legi derogaturus.

XIII. Non convenit inter Theologos, an matrimonium inter fratrem et sororem, jure naturali, Divino, vel humano prohibeatur: Certe S. Thomas, Gonzalez, Pontius, Parisius, et Aversa solam juris positivi prohibitionem agnoscunt; neque tamen ullo probato testimonio evincitur, a quopiam Pontifice admissas fuisse preces fratris, et sororis matrimonii vinculo invicem ligari petentium: quae enim a Sanctae Sedis hostibus proferuntur exempla, falsa sunt. Institit equidem Henricus VIII. Angliae Rex vehementer apud Clementem VII. ut spurio ipsius filio Duci Richemundensi ducere liceret Mariam a legitimo Henrici, et Catharinae thoro prognatam, repulsam vero tulit illico; similiter dispensatio illa, cujus obtentu Dux Armeniacensis Sorori suae nupserat, subreptitia omnino erat, cum Calixtus III. constanter eam concedere recusaverit. Haec uberius relata, et comprobata reperies apud Rigantium *in Reg.* 49. *Cancellariae a num.* 13. *ad* 17. Nosque viri hujus mentionem honorificam eo facimus libentius, quod nostram, dum *in minoribus* essemus constituti, amicitiam peculiarem singularibus animi dotibus, et utilissimo illarum usu sibi vendicaverit.

XIV. Matrimonium in primo affinitatis gradu lineae rectae jure tantum positivo interdicitur, asseritque Silvius magni nominis Theologus, Pontificem dispensare posse cum vitrico, et privigna; ad hanc vero diem Pontificum nullus extitit, qui ex causa etiam gravissima

dispensaverit in primo affinitatis gradu lineae rectae, prout ostensum a Nobis est *lib.* 9. *de Synodo Dioecesana cap.* 13. *num.* 4. *edit. noviss.*

XV. Impedimentum *criminis* secuta etiam conjugis occisione a positivo jure est stabilitum, quod patet ex Hebraica Lege matrimonium post copulam, et conjugis occisionem irritum non agnoscente: atque Ipsi probe meminimus, rejectam esse a Tribunali Sancti Officii, cui *in minoribus* a consiliis eramus, petitionem Judaei cujusdam *criminis* impedimentum Hebraeorum matrimoniis opponere volentis, si post conjugis occisionem fuissent contracta. Sane nemo Davidis cum Bethsabea matrimonium irritum credidit, quanquam adulterium praecesserit, et Uriae interfectio. Cum itaque matrimonium ejusmodi jure solum positivo prohibeatur, adeo difficulter dispensatio concedenda nec fuisset, nec esset, concurrente praesertim causa legitima, si generalis illa regula subsisteret, facile dispensari in prohibitis jure tantum positivo: neque tamen exemplo ullo constat, Pontificem dispensasse in impedimento hujusmodi publico. Videantur quae hanc in rem congessit Miglioruccius *in Institutionibus Canonicis ad lib.* 2. *tit.* 14. *in explicationibus ad num.* 9. *et* 10. *ubi conjugis occisio secuta sit, numquam dispensatur, non quia Pontifex non possit:* si impedimentum sit occultum, Major Poenitentiarius dispensat in matrimoniis tum contractis, tum contrahendis pro foro interno, commisso adulterio, sed *neutro machinante;* Verum si impedimentum oriatur ex adulterio, *utroque vel altero machinante,* sitque occultum, habet quidem Major Poenitentiarius facultatem dispensandi, *raro tamen,* et semper pro foro tantum interno, bis quoque servatis, ut gravis concurrat necessitas, aut grave immineat periculum, et casu in plena Congregatione, aut Poenitentiariae signatura proposito. Videatur Constitutio nostra XCV., *Pastor bonus Tom.* 1. *nostri Bullarii* §. 44.

XVI. Hactenus in medium allata abunde commostrant non temere pro regula statuendum; quod prohibitis Lege solum positiva, non vero naturali vel Divina, derogandi plena et non circumscripta sit Pontifici Romano libertas: imo exemplis adductis illud adjungi potest de Missa sedentaria una cum Canone celebranda: namque Missae hujus oppugnator concessionis similis memoriam haud extare contendit.

XVII. Neque dictis obest, quod dispensationis ejusmodi denegatio impediat magnum bonum, aedificationem nimirum populi ex Episcopi celebratione, qualicumque demum valeret modo, peracta, proventuram; namque aedificatio illa neutiquam obtinetur, cum dispensationes istae celebrandi sedendo, excepto tempore Canonis, clausulam contineant, ut Missa in privato Oratorio celebretur ad evitandam populi mirationem; atque cum bonum illud obtineri possit, praescindendo a motivo praemisso, non videtur illius consecutio quaerenda novitatis hujus in Ecclesiam intrusione; Episcopi siquidem pietas nutriri potest per Communionem *more Laicorum* sumptam, qui autem pro populo sacrificium offerat, substituere sibi potest Sacerdotem alium.

XVIII. Magnum beneficium est, si infirmo, quod petiit Sacrum Viaticum a Sacerdote porrigatur: Verum si nequidem una habeatur candela, si vestes sacrae desint, si alio profectus esset Sacerdos casum haud praevidens, clavesque tabernaculi secum ferens; tum enim vero infirmus Viatici Sacri munimine carebit quidem, docebitur tamen sufficere desiderium, et Sacramenti perceptionem *in spe,* cum nequiverit recipere *in re:* Similiter, et in Sacerdote sufficiet prompta ministrandi infirmo Viaticum voluntas, cum Missae celebratio absque luminibus aut sacris indumentis licita non sit, nequidem pro ministrando Viatico, juxta probatiorem opinionem, qua de re actum est in nostro Tractatu de SS. Missa *Tom.* 2. *Sect.* 2. *cap.* 1. §. 3. *edit. Ital. Sect.* 2. *num.* 52. *edit. Latinae.*

COMMENTATIO

De celebratione Missae etiam sub Canone a sedente, quin obligetur Sacerdos stare non valens ad recipiendam semper Communionem more Laicorum.

XIX. Asserens bene concedi licentiam, ut Sacerdos debilitate pressus sedendo Missam, ipsumque adeo Canonem absolvere possit, contendit, sessionem inter Divinas preces nec indecentem esse, nec opprobrio plenam. In Actis Apostolorum *cap.* 2. legimus, Divinum Spiritum descendisse super Apostolos in coenaculo sedentes: *et replevit totam domum, ubi erant sedentes.* Ideoque Cardinalis Cajetanus in Acta

Apostolorum ita commentatur: *non horreo sessionem corporalem, cum nihil indecens inducat:* additque Navarrus in Manuali de Oratione *cap.* 4. *num.* 12. si tum corporis sedentarium non esse incongruum orantibus. Admittit quidem sedentariae Missae Patronus, indecens esse Missam celebrare a sedente; attamen causa legitima concurrente, puta pedum debilitate, nequidem Canonem stando perficiendum permittente, sufficiens motivum haberi ad concedendam sessionem per totam Missam, non quidem singulis, sed spectabilioribus, a Clero propter dignitatem suam Ecclesiasticam, multoque magis Episcopis ad celebrationem ex munere suo adstrictis. S. Petrus Damianus aversabatur vehementer sessionem in precibus, sub finem tamen praelaudati opusculi *cap.* 4. *pag.* 336. haec addit: *Nemo sedeat, nisi corporis eum valetudo compellat.* Nec pacatior sessionis in orando osor Theophilus Raynaudus *loc. cit. pag.* 503. *col.* 1. ita habet: *Quis sedere coram Deo audeat injussu ejus? at abest Dei nutus, vel jussum de sibi assidendo, si absit aegritudo corporis sessionem deposcens; ea enim corporis imbecillitas Divinae indulgentiae ad sedendum concessae tessera est ex natura rei.* Cumque in Canone 131. Concilii Aquisgranensis legamus: *Nec cum baculis in Choro, exceptis debilibus, sed religiosissime illis standum, et psallendum est.* Eruditus Pater Haeftenus in doctis suis disquisitionibus monasticis. *Lib.* 7. *disquis.* 1. *pag.* 705. ita Canonem explicat: *Quod autem debilibus hic legimus baculum indulgeri, ceteris negari, id factum eo modo, quo de Zebina scribit Theodoretus in Philoth. cap.* 24. *postquam autem non permittebat senectus, ut citra molestiam stare posset assidue, sustentaculum ei praestabat baculus, cui innixus Dominum et laudabat et orabat.*

XX. Et sane, si media omnia adhibentur, ut Sacerdos ad Missae celebrationem ineptus effectus, dispensationis remedio ad eam celebrandam reddatur idoneus; si conatus omnis intenditur, ut auferantur impedimenta Laicos a Sacramentorum perceptione arcentia: mirari nemo debet, si non solum aliquibus pedum debilitate laborantibus concedatur facultas Missae sedentariae Canone excepto; sed si dignioribus Ecclesiae Ministris Episcopis praesertim eadem pedum infirmitate oppressis permittatur sessio sub ipso quoque Canone, et Consecratione.

XXI. Si Parochus, aut Sacerdos alius videndi facultate privatus non sit, licentia ei conceditur celebrandi in festis solemnioribus, et duplicibus Missam votivam de Beatissima Virgine, diebus autem ferialibus Missam Defunctorum: multae vero clausulae huic concessioni adjiciuntur, illa praesertim, ut *non sit omnino caecus, nec recitet memoriter;* injungiturque Episcopis, ut si omnino caecus reddatur, omni celebrandi facultate privetur. Atque si Sacerdos caecus efficiatur post susceptum Presbyteratus ordinem, hic illum defectus non ordine ipso, sed ordinis executione privat, et quidem tantum quoad confectionem Eucharistiae, non item quoad alias functiones visum non exigentes, qualia esset confessionis auditio, praedicatio etc. prout optime observat S. Thomas 3. *part. quaest.* 82. *art.* 10. *ad* 3. Non vero desunt exempla concessae caecis Episcopis licentiae Missam celebrandi. Aimonius sane refert in Actis Concilii Tricassini anno 878. habiti apud Baronium, et Natalem Alexandrum, Joannem VIII. in eodem Concilio ad instantiam Episcoporum Hincmaro Laudunensi caeco, nepoti Hincmari Rhemensis facultatem Sacris operandi fuisse elargitum. Soto quoque in 4. *Sentent. dist.* 9. *quaest.* 1. *art.* 2. testatur visum a se in Concilio Tridentino Episcopum caecum ex Pontificis dispensatione quotidie celebrantem. Cum Nos *in minoribus* munere fungeremur Secretarii Congregationis Concilii, mature discussa materia, excussisque Auctoribus allegatis a Nobis, in folio desuper confecto, *et tom.* 4. *Thesaur. Resol. Congreg. pag.* 101. *et seqq. edit.* Urbin Parocho Florentino caeco omnino, sed magnorum meritorum intuitu circumstantiarum variarum in ejus favorem concurrentium licentia concessa est Missam celebrandi sub assistentia alterius Sacerdotis; causa haec proposita est 2. Augusti 1727. et ejusdem anni, mensisque die 23. terminata. Neque recentiora desunt exempla similium concessionum.

XXII. Non est celebranda Missa operto capite. Canones id probibentes adducti a nobis sunt *in Notificatione* 14. *Tom.* 2. *quae* 34. *est Latinae editionis* §. 2. *edit. Ital. Latinae vero Sect.* 1. *num.* 53. Inter alios vero Canones ad literam id habet Can. *Nullus Episcopus de Consecrat. dist.* 1. *Nullus Episcopus, Presbyter, aut Diaconus, ad solemnia Missarum celebranda praesumat cum baculo introire, aut velato capite*

Altario Dei assistere. Quidquid autem sit de eo, quod Vasquez *Tom.* 3. *in* 3. *part. Disput.* 232. *cap.* 4. refert, in Polonia Sacerdotes etiam Regulares in hyeme operto capite Missam dicere usque ad Consecrationem; consuevit dari licentia capite operto Missam legendi excepto Canone, si testentur Medici ex capitis nudatione sanitatis periculum imminere. Paulus V. concessisse legitur in aliquibus Orientis Ecclesiis Missas integras una cum Canone operto capite celebrari, cum iis in regionibus iuurbana habeatur capitis denudatio. Raynaudus *citat. Tom.* 6. *pagin.* 499. *columnam* 2. *et* Henaus *Tom.* 2. *de Sacrificio disputat.* 27. *section.* 2. *numer.* 10. admittunt, operto capite Missam, et Canonem dici posse, si alias timeatur saluti Sacerdotis, in regionibus praesertim frigidis. Ideoque Navarrus *lib.* 3. *de celebrat. Missarum, Consil.* 7. *num.* 5. *edit. Venet.* 1621. haec adfert: *Non desinunt Sacramenta Divina reverenter tractari, eo quod ex justa causa, et necessitate vitandi frigoris, vel doloris capitis, pileolo aliquo honesto caput tegatur.* Concordat Salmero *Tom.* 14. *in ep.* 1. *ad Corinth. cap.* 11. *disput.* 18. *pag.* 144. *edit. Colon.* 1614. *et Henaus cit. sect.* 2. *num.* 20. ita cum Arriaga concludit: *Non est censendum, Deum malle omitti Sacrificium, aut quod graviter Sacerdotes de salute periclitentur, quam quod habeant tecta capita; cum hoc ipsum, quod extra necessitatem esset irreverentia, desinat esse talis in similibus casibus.* Praeterea Sacerdotibus vetitum est deferre fictitia capillitia, prout liquet, ex documentis a Nobis congestis in Tractatu *de Synodo Dioecesana edit. novis. lib.* 11. *cap.* 9. maximeque ea prohibitio se extendit ad celebrationem Missae, attamen per speciem aliquam tolerantiae, ut Clericis concedatur etiam Missam celebrare sic coopertis, dummodo corona, seu tonsura clericalis aperta semper maneat.

XXIII. Agendum jam est de modis excogitatis, quibus facilior redditur Laicis Sacramentorum perceptio, non obstantibus quibusdam difficultatibus. Notum cuique est, celebratam olim in mari Missam, quae sicca dicebatur, quaeque prohibita est; nunc autem facultas conceditur Missae verae celebrandae, si tamen navis secura sit, remota a littore, mare tranquillum, et praeter Sacerdotem celebrantem adsit Presbyter, aut Diaconus alius, qui exurgente forte quopiam motu calicis effusionem praevertat: singula videri possunt *Tom.* 2. *de Sacrificio Missae Sect.* 2. *cap.* 1. §. 3. *pag.* 256. *edit. Ital. Latinae vero Sect.* 2. *num.* 49. *et seqq.* Atque ne prolixior sit oratio, indicare sufficiet, modum quoque adinventum esse ministrandi Sacram Eucharistiam infirmo, consecratam particulam deglutire non valenti, nec minus peste laboranti, quin Sacerdos ministrans eam contrahendi periculum subeat; quoad primum videatur in Tract. de Sacrificio Missae *Tom.* 2. *Sect.* 2. *cap.* 6. §. 4. *edit. Ital. et Sect.* 2. *num.* 170. edit. Latinae. Secundum habetur in Tractatu de Synodo Dioecesana *edit. noviss. lib.* 13. *cap.* 19. *num.* 21. *et seqq.* Ex quibus omnibus confirmantur superius dicta, nimirum si omni ratione prospectum est Sacerdotibus simplicibus celebrare non valentibus: ut possint nihilominus Sacris operari: si omni possibili modo Laicis Sacramenta ministrantur, non debent accumulari, scrupuli et subtilitates ad arcendos Presbyteros in dignitatibus Ecclesiasticis constitutos, et Episcopos praesertim a celebranda Missa sedentaria, si debilitate pedum laborent: cum praecipuum Episcoporum officium sit, offerre Deo sacrificium pro populo curae suae concredito, et pro seipso.

XXIV. Id sane disertis verbis docet *S. Paulus Epist. ad Hebr. cap.* 5. *vers.* 1. *et seqq. Omnis namque Pontif. ex hominibus assumptus, pro hominibus constituitur in iis, quae sunt ad Deum, ut offerat dona, et sacrificia pro peccatis, qui condolere possit iis, qui ignorant, et errant: quoniam et ipse circumdatus est infirmitate, et propterea debet, quemadmodum pro populo, ita etiam et pro semetipso offerre pro peccatis:* et in *ejusd. epist. cap.* 8. *vers.* 3. *Omnis enim Pontifex ad offerendum munera, et hostias constituitur.* Inde post prolixum sermonem in idem *caput* 5. concludit Joannes Gagneus: *Munus ergo assumti Pontificis est orare, et pro suis, et pro populi delictis sacrificia offerre, et agnoscere se peccatorem, atque ita populi peccatis condolere.* Gagneo assentiuntur Guilelmus Estius, Salmero, et Cornelius a Lapide in Commentariis in citatum *caput.* 5. Neque regerenda hic est superius allata objectio, cessare motivum aedificandi populum per celebrationem, cum haec perfici nequeat a sedente nisi in Cappella, aut Oratorio privato ad evitandam populi demirationem; neque enim populi aedificatio princeps causa celebrandi est, sed oblatio sacrificii pro populo, quae obtinetur aeque per celebrationem in Oratorio. Praeterea populus videns

Episcopum suum celebrare, quo potest, modo, sciensque sedentem celebrare ex concessione Pontificia, tantum abest, ut offendatur, quin potius aedificetur.

XXV. Bene omnia haberent, inquis, si prout exempla habentur concessae Episcopis licentiae, sedendo Missam celebrandi, illa ad Canonem quoque, adeoque ad totam, et integram Missam se extenderet; in hoc enim cardo rei vertitur. Antiquitatis sacrae monumenta evolventi occurrit S. Lucianus Martyr, qui in persecutione Maximiani fidelium eodem secum carcere detentorum desiderio Sacro Missae Sacrificio assistendi factorus satis, ipso Epiphaniae festo die in terram extensus, et pectore tanquam ara usus Sacris est operatus, prout videre est in Actis apud Bollandistas *Tom.* 1. *Januarii pag.* 361. *n.* 14. Theodoretus Cypri Episcopus in gratiam Sancti Eremicolae, qui Missae nunquam interfuerat, allatis in ipsius tugurium sacris vasis, manibus Diaconorum pro altari usus Sacram confecit Eucharistiam, prout ipsemet refert in Philotheo *cap.* 20. Uranius in epistola *de obitu Paulini* apud Bollandistas *Tom.* 4. *Juni pag.* 198. *n.* 2. testatur, quod cum ad decumbentem S. Paulinum Nolanum Episcopum alii duo Praesules inviserent, aegrotus licet cum illis Missam celebraverit erecta prope lectum ara: *Et quasi profecturus ad Dominum, jubet, sibi ante lectulum suum sacra ministeria exhiberi: scilicet ut una cum Sanctis Episcopis oblato sacrificio, animam suam Domino commendaret:* quod et factum indicatur *num.* 3: *Et cum haec omnia Sanctus Episcopus laeto, ac perfecto ordine celebrasset:* Neque, quod aliqui contendunt, illa Uranii verba de perceptione Sacrae Eucharistiae, non item de celebratione Missae intelligenda sunt, huic enim suffragantur Tillemontius *Tom.* 14. *in Actis S. Paulini art.* 52. *pag.* 139. *edit. Venet.* doctissimusque Pater Magister Orsi Magister Sacri Palatii Apostolici *Tom.* 12. *Hist. Eccles. lib.* 18. *num.* 76. *pag.* 375.

XXVI. Speciosa quidem sunt exempla superius allata, praesentique casui apprime conveniunt; verum antiqua sunt, et praecedentia tempus illud, quo in modernos ritus fuit redacta Missae forma. At vero S. Tarasius Patriarcha Constantinopolitanus mortuus est sub initium Saeculi noni, Ignatius vero Episcopus Nicaenus, Tarasii discipulus et illius vitae scriptor videndus apud Baronium ad annum 806. et apud Bollandistas *Tom.* 3. *Februarii pag.* 586. *num.* 47. hunc in modum describit celebrationem Missae a Sancto Patriarcha graviter decumbente peractam: *Ingruens morbus, et valde gravem ei dolorem afferens, non persuasit, ut oblivisceretur perpetui, et Divini Officii. Nam et morbo, et senio laborans, nequaquam satiabatur sacrosancti Mysterii celebratione, sed intenso amore ad Deum ardens, et morbi nullam ducens rationem, pectore innixus mensae ligneae, quae ponebatur ante Aram Divinam, Sancta peragebat, infirmus videlicet:* quod est ventre, et pectore adniti tabulae, partemque corporis reliquam, pedibus sustentando. De S. Ivone Presbytero, et Parocho Britanniae Armoricensis anno 1303. defuncto legitur, quod pedibus insistere non valens hoc Missam celebraverit modo: *Fuit adeo infirmus, et debilis, quod se non poterat sustinere: immo interdum sustentabatur per aliquos assistentes, et sic Missam celebravit in Cappella sua:* prout videre est *tom.* 4. Maji apud Bollandianos *pag.* 541. *A. num.* 17. atque testis *de visu* fatetur apud eosdem Bollandianos *loc. cit. pag.* 560. *C. n.* 65. Mauritius vero Gaufridus in prolixa descriptione vitae S. Ivonis *in cit. tom.* 4. *Bollandistarum pag.* 594. *A. cap.* 5. *num.* 59. rem omnem ita complectitur: *Erat autem adeo tunc infirmus, ut prae debilitate corporis nec induere, nec exuere per se sufficeret sacras vestes, sed nec alia pro Missa necessaria praeparare, ad Altare se sustinere, aut ad elevandum Corpus Domini se juvare, nisi ab assistentibus Abbatibus Belliportus, et de Begar, et Archidiacono Trecorensi cum aliis praesentibus fulciretur.*

XXVII. Propius jam ad scopum accedimus, sed cum disciplina illius aevi, cujus exempla in medium attulimus, necessitatem dispensationis Apostolicae ad Missae sedentariae celebrationem necdum induxerit, quae tam sapienter admodum est invecta, ne quisque infirmitatem sibi fingens sedendo celebrare augusta Mysteria auderet: adferemus porro exempla concessarum a Romanis Pontificibus dispensationum pro celebratione Missae a sedentibus, excepto tempore Canonis, de quo haud est controversia, sed de integra Missa a sedentibus celebrata, de qua in praesentiarum potissimum quaestio agitatur.

XXVIII. Joannes Renna Venetus factus 3. Novembris 1534. Episcopus Algeriensis, indeque anno 1538. die 13. Maji ad Sedem Pam-

pelonis Novae translatus varias a Paulo III. gratias petiit. Inter alia exposuit, se podagrae morbo omni propemodum membrorum usu esse privatum: *Diversis infirmitatibus podagrae detentus, quibus fere ad membrorum invaliditatem redactus et:* ideoque Missam stando celebrare non valens, petiit facultatem Sacris operandi in sella eo confecta artificio, ut illi insidens, stare videretur: *Ac tibi, qui propter infirmitatem praedictam, Missam stando celebrare non vales, et zelo devotionis accensus Missam celebrare desideras, tibi, ut sedendo in quodam artificio sedis per te facto, in quo sedendo stare videris, quoties tibi placuerit, Missam celebrare, benedictionem elargiri, et alia, quae ad Episcopalem Ordinem pertinent, etiam sedendo exercere . . . tenore praesentium de speciali gratia indulgemus; proviso, quod Divinum Sacramentum debita cum reverentia tractetur, et scandalum non sequatur; et, si celebratione tua in artificio praedicto astantes scandalizari verisimiliter credi possit, celebrationem hujusmodi non publice, sed privatim facias.* Breve Cardinalis Hieronymi Ghiouccii manu subscriptum reperitur, ille enim scripto roborandi munere fungebatur, prout Ciacconius *Tom. 3. pag. 569.* refert, adjectum quoque est nomen Secretarii Apostolici breviori nota signatum. Ipsum vero Breve habetur in schediis autographis Brevium Pauli III. in Archivio secreto *anni* 1538. *num.* 466. integrumque exhibebitur ad calcem hujus epistolae, ut cujusque judicium convincatur. Nos quidem mechanicarum rerum ignari sedis hujus, in qua sedens stare videbatur, examen haud instituemus: Id exinde deduxisse sufficiet, Paulum III. Episcopo Pompelonensi facultatem fecisse per omnem Missam sedendi, ne Canonis quidem, et Consecrationis tempore excepto.

XXIX. Pontifex Pius V. primo Pontificatus sui anno Francisco Ferrerio Cardinali tituli S. Agnetis ob podagrae molestias stando Sacris operari non valenti veniam fecit, ut in privata Capella sedens Sacram Liturgiam perageret: *Nos specialem gratiam tibi facere volentes, tuis in hac parte supplicationibus inclinati, circumspectioni tuae, ut, quotiescumque devotionis gratia Missam celebrare volueris, si eam pedibus stando ob ipsas indispositiones commode celebrare nequiveris, illam sedendo in Oratorio domus tuae, seu Cappella tua privata, coram familiaribus, et domesticis tuis duntaxat, ita ut exinde nullus scandalum, aut offendiculum oriri possit, alias tamen rite celebrare valeas, auctoritate Apostolica tenore praesentium, licentiam concedimus, et facultatem.* Schediasma autographum firmatum manu Reverendissimi Caesaris Glorierii senioris Brevium Secretarii, in Archivio secreto inter diagrammata archetypa S. Pii V. *anni* 1566. *num.* 572. asservatur. Hoc quoque Breve integrum subjiciemus, tum ut cuique innotescat, tum, ut levitatis convincantur asserentes, rei cujuspiam exemplum non extare, quod ipsi illud ignorent: ex quo fit, ut dum talium assertionum facilitas laboris molestiam in alios transfert, ipsis grave accidat, si quae existere negaverant, in lucem protrahantur.

NARRATIO.

Factorum Romanum Pontificem attingentium, quorum notitia necessaria videretur praesentem quaestionem dijudicaturo.

XXX. Supervacanea videri potuerunt, quae deinceps in medium erimus allaturi, si enim Summus Pontifex aliis impedimento laborantibus facultatem elargitur Missam celebrandi sedendo, mirari sobibit; si eadem ex causa eadem ipse utatur oeconomia? At vero universim loquendo non videtur Pontificiae dignitati convenire usus licentiae aliis concessae. Hinc ut dispiciatur, an indecens sit a Pontifice sedente Missam celebrari, disquirendum, fuerintne Pontifices, qui omnem Missae celebrationem sedentes perfecerint. Haud equidem magni Nobis moliminis haec res est, cum concessori bonae memoriae Cardinali de Rohan podagra impedito licentiam celebrandi Missam sedendo excepto Canone, et Consecratione, omnia ad id argumentum facientia solicite conquisierimus. Neque jam illa congerere valeremus, tum senii onere gravati; et ab aegritudinis molestiis nondum plene liberi; tum vero maxime carentes libris Nobis longo usu notissimis, quos cum omni nostra bibliotheca selecta Instituto Bononiensi dedimus: quanto vero et laboris, et temporis, cujus penuria laboramus, impendio illa in libris, quibus necdum assuevimus, inquireremus?

XXXI. Honorius IV. anno 1285. in Pontificem electus, Diaconus erat, utique Presbyterio, et Episcopatu primum insigniendus.

Historiographi infirmitatis habitu adfectum testantur: Martinus e Minorum coetu in *Floribus Temporum*, Joannes Vitoduranus, Andreas Ratisbonensis, et Hermannus Cornerus in suis Chronicis apud Joan. Georg. Eccardum *in corpore Historico medii aevi tom.* 1. *pag.* 1631. *pag.* 1758. *pag.* 2088. *et tom.* 2. *pag.* 936. Affirmant alii Honorium ea pedum debilitate laborasse, ut nequidem incedere potuerit: Riccobaldus Ferrariensis *in Historia Romanorum Pontificum ad annum* 1285. *in tom.* 9. *Rerum Ital. Script. pag.* 182. Alii, ea chyragrae, podagraeque vehementia afflictabatur, ut digitum digito jungere nequiret, teste Muratorio *Annalium Italiae tom.* 7. *pag.* 460. Missam sine instrumentorum quorundam adminiculo celebrare haud valebat. Ptolomeus Lucensis *lib.* 24. *Hist. Eccles. cap.* 13. *in tom.* 11. *Rer. Ital. Script. pag.* 1191. Raynaldus *ad annum* 1285. *num.* 14. Fleuryus *tom.* 18. *Hist. Eccles. pag.* 371. *et in vita ejusdem Pontificis* Ciacconius *tom.* 2. *pag.* 246. Burius, Pagius, *tom.* 3. *pag.* 455. num. 3. auctor vitae Pontificum Hagae Comitum editae *tom.* 3. *pag.* 289. Porro instrumenta quibus ad perficiendam celebrationem utebatur, describit P. Franciscus Pipinus ex Ordine Praedicatorum in Chronica *lib.* 4. *cap.* 22. *Pedibus erat ita aegrotus, ut nec ambulare, nec stare posset: manus autem sic contractas habebat, ut digitos, exceptis pollicibus, unum ad alterum jungere non posset; immo etiam carne superexcrescente fere unus ab altero secerni non poterat. Et, cum celebraret ponebatur Corpus Domini inter ipsos pollices, et quodam instrumento ligneo, quo insidebat, volvebatur ad populum;* videri cuncta possunt *cit. tom.* 9. *Rer. Ital. Script. pag.* 727.

XXXII. In Commentariis Pii II. anno 1458. ad Pontificatum evecti, post prolixam narrationem institutae supplicationis in translatione Capitis S. Andreae Apostoli ex Achaia eidem Pontifici dono missi, haec adduntur: *Die Sabbathi, quae fuit Aprilis* 17. *celebrato grandi Officio, cum benediceret populo Pontifex Maximus, promisit in crastinum, ob reverentiam Resurrectionis, in Ecclesia Principis Apostolorum sese rem Divinam facturum, portaturumque eo Sacrum Andreae Caput, ut iterum, atque iterum videretur, quod ex altari Beati Petri abductum, in Palatio clauserat. Res nova, et insperata fuit. Nam propter aegritudines et absentiam Pontificis ante quatuor annos, non viderant Romani suum Pontificem Divinam Hostiam offerentem. Cumque suis pedibus stare Pius Praesul nequiret, excogitata ingenia sunt, ut quasi sedens celebraret.*

XXXIII. Pius III. in Pontificem anno 1503. electus nonnisi Diaconus erat, atque lethali ulcere impediebatur, ne pedibus posset insistere. Sedens itaque Sacerdotio est initiatus a Cardinali Tituli S. Petri in Vinculis 30. Septembris, 1. vero Octobris ejusdem anni Episcopus consecratus, octavo postea die diademate Pontificio insignitus sedens Missam Pontificalem celebravit in Basilica Vaticana. Omne id habetur libro ultimo ephemeridum Joannis Burcardi Ceremoniarum Sacrarum Magistri *pag.* 56. 58. *et* 59. quem codicem Bibliotheca habebat Cardinalis Silvii Valentis nostri quondam Status Secretarii, jam vero tenet Reverendissimus Ludovicus Valenti ipsius Nepos:

ANNO MDIII.

Die Veneris 29. *Septembris ordinari sedem pro Papa, in qua sedens cruribus extensis ordinaretur, et celebraret, et mensam longam pro Altari, ut pedes subtus extendi possent.*

Die Sabbathi . . . . Cardinalis S. Petri ad Vincula ordinavit Papam . . . . accessit in Planeta ad Papam in illa sede ordinata ad omnia sedentem etc.

Die Dominica 8. *Octobris, S. D. N. delatus in sede ad hoc ordinata, de qua per totum officium non descendit. Sed in ea post introitum Ecclesiae . . . . . accepit in ea Pallium, et portatus in ea super solium, deinde in ea celebravit.*

XXXIV. Dum Romanus Pontifex solemniter celebrat, peracta ad Altare consecratione, ad solium suum reversus, recipit Sacram Eucharistiam sub speciebus panis, at vini stans, neque sedendo communicat prout per errorem scripserunt aliqui, viderique id potest *Tom.* 2. *Tract. nostri de Sacrificio Missae sect.* 1. *cap.* 20. §. 1. *edit. Ital. Latinae vero sect.* 1. *num.* 339. In caeremoniali autem libro Cappellae Papalis liberum est Summo Pontifici porrigendi Sacram Communionem Cardinalibus Diaconis, aliisque solio assistentibus sedendo; qua Nos libertate usi sumus numquam, Augustissimum Sacramentum stando semper distribuentes. Electi Pontificis in Episcopum consecrandi scapulis a Cardinalibus consecrante Evangeliorum liber, capitique

manus imponuntur, inde caput, manusque Sacro-Chrismate inunguntur, Pontifice interea semper sedente. Similiter si electus Pontifex Subdiaconatu, Diaconatu, aut Presbyteratu esset insigniendus, Episcopus Cardinalis Subdiaconatus Ordinem ei collaturus *Sedenti calicem vacuum cum patena, et urceolos cum vino, et aqua, bacale, et manutergium*, librumque Epistolarum porrigit. In collatione Diaconatus Cardinalis ordinans stans Pontificis sedentis capiti manum imponens dicit: *Accipe Spiritum Sanctum:* sedentique Pontifici aptat paramenta, et porrigit librum Evangeliorum. Tandem in collatione Sacerdotii sedens Pontifex manuum impositionem, Olei sancti, quod Cathecumenorum dicitur, unctionem, calicem cum vino et aqua, atque patenam cum hostia, recipit. Quae omnia luculenter ostendunt, haud inconveniens esse, sedere Pontificem in functionibus sacratissimis, atque eo ipso Missam totam a sedente posse celebrari, praesertim si pedibus debilitatis insistere non valeat.

XXXV. Atque haec sunt, quae in hac epistola exponenda duximus, eorumque disquisitioni proponenda, quorum consilia expectamus, priusquam, quid agendum, decernamus. Et si quidem sedentes Missam celebrare statuamus, tuum erit, praeparare mensam Altaris cum consecrato lapide, imagine Salvatoris cruci affixi, luminaribus, aliisque ad Sacra peragenda necessariis; vacuumque subtus Altare spatium relinquetur extendendis pedibus idoneum. Confidentes singula dexteritate tua singulari perficienda, Apostolicam tibi Benedictionem peramanter impertimur.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem die 11. Octobris MDCCLVII. Pontificatus Nostri Anno decimo octavo.

PAULUS PP. III.

VENERABILI FRATRI

JOANNI EPISCOPO PAMPILONEN.

Venerabilis Frater, salutem, et Apostolicam benedictionem.

Cupientes commodis tuis, qui diversis infirmitatibus podagrae detentus, quibus fere ad membrorum invaliditatem redactus es, Limina Apostolorum Petri et Pauli visitare personaliter de triennio in triennium commode, ut jurasti, non vales, providere, tuis in hac parte supplicationibus inclinati, tibi, ut, tua vita durante, per Procuratorem tuum ad hoc a te specialiter constitutum dicta Limina visitando, ad ea aliter visitandum minime tenearis, nec ad id invitus a quoquam compelli possis; ac tibi, qui propter infirmitatem praedictam, Missam stando celebrare non vales, et zelo devotionis accensus Missam celebrare desideras, tibi, ut sedendo in quodam artificio sedis per te facto, in quo sedendo stare videaris, quoties tibi placuerit, Missam celebrare, benedictionem elargiri, et alia, quae ad Episcopalem Ordinem pertinent, etiam sedendo exercere; et Horas Canonicas, diurnas, et nocturnas, cum uno, vel duobus Capellanis juxta ordinem Romanae Curiae per dilectos filios nostros Cardinalem Sanctae Crucis, vel alios antiquitus institutum, prout tibi placuerit, libere et licite dicere, ac easdem Horas anteponere, et postponere, et cumulative unico contextu recitare sine scrupulo conscientiae libere et licite possis et valeas, tenore praesentium de speciali gratia indulgemus, proviso: quod Divinum Sacramentum debita cum reverentia tractetur, et scandalum non sequatur; et, si celebratione tua in artificio praedicto astantes scandalizari verisimiliter credi possit, celebrationem hujusmodi, non publice, sed privatim facias. Non obstantibus Apostolicis In Provincialibus et Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, et ordinationibus, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum in Domo Sanctae crucis extra muros Nicen. sub Annulo Piscatoris VI. Junii MDXXXIII. Pontificatus Nostri Anno Quarto.

Hieronymus Card. Ghinuccius
Fab. Vigil.

PIUS PP. V.

DILECTO FILIO NOSTRO

PETRO FRANCISCO

Tituli Sanctae Agnetis in Agone

PRESBYTERO CARDINALI FERRERIO VOCATO.

Dilecte Fili noster salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Eximia virtutum dona, quibus personam tuam illarum largitor illustravit Altissimus,

promereantur, ut votis tuis, praesertim quae ex devotionis fervore prodire dignoscuntur, benigno annuamus affectu. Cum itaque, sicut Nobis nuper exposuisti, tu adeo frequenter gravibus tui corporis indispositionibus et praesertim podagra, quae te assidue impeditum tenet, laborare solitus sis, ut quando devotionis tuae causa Missam celebrare desideras, quoniam pedibus stare non potes, id facere nullo modo valeas; quare Nobis humiliter supplicasti, ut tibi in praemissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur: Nos igitur specialem gratiam tibi facere volentes, tuis in hac parte supplicationibus inclinati, circumspectioni tuae, ut, quotiescumque devotionis gratia Missam celebrare volueris, si eam pedibus stando ob ipsas indispositiones commode celebrare nequiveris, illam sedendo in Oratorio domus tuae, seu Cappella tua privata, coram familiaribus et domesticis tuis dumtaxat, ita ut exinde nullus scandalum, aut offendiculum capere possit, alias tamen rite celebrare valeas auctoritate Apostolica tenore praesentium licentiam concedimus et facultatem. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die XXVIII. Septembris MDLXVI. Pontificatus Nostri Anno Primo.

Caesar Glorierius.

Jam cuncta congesseramus, quae ad celebrationem Missae sedendo, etiam Canonis, et Consecrationis tempore, spectare videbantur, jamque iis, quorum desuper consilium opperiebamur, erant mittenda, cum Altissimi Providentia nova nos infirmitate probare est dignata; in rem itaque, et ad formandum plenius judicium fore judicavimus, si quae Nobis acciderant, subjungeremus.

Dies erat 14. Mensis Octobris, cum vehemens nos aggressa est dysuria in mixtam sanguine distillationem degenerans; Medicum ea res multum non movit quidem, Nobis vero timor exinde proviens febrem attraxit: cui obviam itum phlebotomia, et corticis Peruviani sumptione; neque exciderat Nobis tum gravis nostra senectus, et illud *Psalmi 89. Dies annorum nostrorum in ipsis septuaginta anni. Si autem in potentatibus, octoginta anni: et amplius eorum labor, et dolor*. Quo innuitur: *dies annorum nostrorum in ipsis septuaginta anni; id est, tempus vitae nostrae in seipso conclusum, et definitum, non transcendit ultra septuaginta annos:* in robustioribus autem ad octuaginta annos exsurgit: *et in robustioribus usque ad octoginta*. Quod vero octoginta annos excedit, infirmitatibus plenum est, et doloribus, prout Nobis contingit: *et si quid ultra erit, erit labor, et dolor, aetas videlicet infirma, et variis malis, et aerumnis obnoxia*. Verba sunt Venerabilis Bellarmini in eumdem Psalmum.

Sed resumendum narrationis filum: urina naturali colori restituta, sanguinis apparentiam omnem exclusit, Nosque tam quoad capitis vivacitatem, quam quoad laborandi facultatem restituti sumus in eum statum, quo ante assultum praedictum fruebamur, unum si excipias, necessitatem nimirum extrahendi urinam ope syringae, si ultra duas horas cum dimidia omitteremus, ingenti Nos dolori subjiceret.

Cum itaque intra temporis hujusmodi intercapedinem commode satis Missae Sacrificium absolvi possit, quisque desuper in consilium vocatus libere mentem pandet suam, deceatne Missam totam una cum Canone sedendo celebrare, an vero secus. Id, ut grave nemini accidat, rogantes, id sibi molestiae sumentibus Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem die XXVIII. Octobris MDCCLVII. Pontificatus Nostri Anno Decimo octavo.

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI II.

DIVINA PROVIDENTIA

BENEDICTI PP. XIV.

LITERÆ APOSTOLICÆ

QUIBUS

Nummularii, seu Campsores Civitatis Ferrarien., a tertio, ad secundum ordinem Consiliariorum dictae Civitatis transferuntur.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Quamvis a Majoribus pleraque sint consulte sapienterque pro temporum conditione statu-

ta; complura tamen inveniuntur, quae propter immutatam diuturno aetatum curriculo rerum faciem, reformatione aliqua, vel etiam emendatione indigere noscuntur. Quod ubi in iis maxime legibus et ordinationibus deprehendi contingat, quae publicorum munerum administrationem, simulque communem privatorum hominum utilitatem concernunt; nihil est in quo Principis cura laudabilius exerceri valeat, quam ut Praedecessorum leges, et antiqua Statuta, praesenti Reipublicae statui, ac Subditorum commodis studeat attemperare.

Sane exhibita Nobis nuper pro parte Dilectorum Filiorum modernorum Nummulariorum, seu Campsorum Civitatis Nostrae Ferrariensis petitio continebat, quod alias, felicis recordationis, Clemens Papa VIII. Praedecessor Noster, ut rectum illius Civitatis Regimen constitueret, per suas Literas sub Annulo Piscatoris datas Ferrariae die xv. Junii Anni Domini MDXCVIII. Pontificatus Sui Anno septimo, unum Consilium Centum Virorum, de triennio in triennium renovandum, et immutandum, Apostolica auctoritate, sub certis modo, et forma tunc expressis, perpetuo erexit, et instituit; ipsumque Consilium universam Civitatem, et Communitatem Ferrariensem repraesentare voluit, et statuit: pro renovatione vero dicti Consilii de triennio in triennium facienda, nec non occurrente quomodolibet infra triennium alicujus loci vacatione, vigintiseptem Consiliariorum primi Ordinis electionem, Sibi et Successoribus suis Romanis pontificibus perpetuo reservavit; Aliorum vero Quinquagintaquinque Secundi Ordinis, ipsimet Concilio, ac reliquorum Octodecim Consiliariorum respective electionem, sex Universitatibus, ut infra nuncupatis, nempe Artistarum Serici, Drapperiorum, Merciariorum, Nummulariorum, Aromatariorum, ac Fabrorum, et Aurificum insimul, in perpetuum pariter concessit, opportunasque superaddidit ordinationes, ad rectam Instituti hujusmodi Consilii directionem, ac moderationem asserendam; prout in dictis Literis plenius continetur.

Cum autem sicut, eadem petitio subjungebat, etsi pro illorum temporum conditione nummulariae negotiationis exercitium inter praefatas artes non immerito forsan adscribi, et recenseri potuerit, nihilominus successivis temporibus, et potissimum hac nostra aetate, adaucto ubique commercio, et honestioribus quibusque viris ejusmodi institutum amplectentibus, cum alibi, tum praesertim in dicta Ferrariensi Civitate, nummulariam exercentes, longe ampliorem sibi existimationem supra alias praememoratas artes compararverint: Ideo pro parte dictorum Nummulariorum, seu Campsorum Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus in eorum decoris honestatisque complementum, ipsiusque commercii profectum, tam ipsos exponentes, quam alios pro tempore in dicta Civitate Nummulariam exercentes, e tertio, ad secundum praefati Consilii ordinem perpetuo transferre dignaremur.

Nos igitur attendentes, quam aequum sit, opportunumque ad Commercium in Civitatibus, et Provinciis fovendum, ampliandumque, Personas in ipsum diligenter, honesteque incumbentes congruis honoribus non fraudari, et Pontificiae munificentiae favoribus attolli; ac etiam inhaerentes Constitutioni felicis etiam recordationis Clementis Papae X. Praedecessoris pariter Nostri, per quam Nobilibus quoque Personis in tota Pontificia temporali Ditione expresse permissum fuit, ut absque Nobilitatis laesione, mercaturis, negotiationibus, et commerciis vacare possint; dictorum Nummolariorum, seu Campsorum, quamvis Nobilitatis gradu, et juribus nequaquam gaudentium, votis in hac parte annuere, eisque specialem gratiam facere volentes, eosque a quibusvis excommunicationis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, et poenis, a Jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium tantum consequendum, harum serie absolventes, et absolutos fore censentes, de consilio etiam Dilecti Filii Nostri, Joannis Francisci Sancti Adriani S. R. E. Diaconi Cardinalis Bancherii nuncupati, Nostri, et Sedis Apostolicae in Civitate, et Provincia Ferrarien. Legati, nunc existentis, audito quoque desuper Dilecto pariter Filio Marchione Francisco Calcagnini moderno Judice Sapientum, ejusdem Civitatis Nostrae Ferrarien. hujusmodi supplicationibus inclinati: Omnes, et singulos Campsores in Civitate Ferrarien. praedicta, Domi suae nummulariam, et Cambia honeste exercentes, vulgò Bancherios nuncupatos, a dicto tertio Ordine, seu a tertia Classe Consiliariorum ad secundum Or-

dinem, seu secundam Classem eorumdem Consiliariorum, ita ut deinceps ipsi Campsores inter Quinquagiotaquinque dicti secundi Ordinis, seu secundae Classis Consiliarios, servata tamen in reliquis omnibus dicti Clementis Praedecessoris Constitutione praedicta, eligi, et respective subrogari libere, et licite possiut, et valeant; Apostolica anctoritate, harum serie perpetuo transferimus et elevamus, ac transferri, et elevari volumus, et mandamus.

Ne autem propter hoc minuatur numerus Octodecim Consiliariorum Tertii Ordinis, in primodicti Clementis Praedecessoris Literis praefioitus, et respective numerus artium, ex quibus, et a quibus iidem Octodecim Consiliarii assumi, atque eligi debent, per easdem praesentes, statuimus, volumus, et mandamus, ut duae Fabrorum et Aurificum Universitates, quae hactenus pro una tantummodo Arte ad praemissum effectum, ex praescripto earumdem Literarum habebantur, in posterum, rescisso hujusmodi communionis vinculo, duae Artes reipsa sint, et censeantur, ad eumdem effectum, videlicet, ut unaquaeque ex illis seorsim, at separatim jus habeat eligendi tres viros, ex propriae artis gremio, in tertiam Consiliariorum Classem, servato in reliquis earumdem Literarum tenore, referendos, et cooptandos.

Decerneotes, easdem praesentes, et in ea contenta quaecumque, etiam ex eo, quod quicumque in praemissis forsan ioteresse habentes, seu habere praetendentes illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati vel auditi fuerint, aut ex alia quacumque quantumvis justa, legitima, et privilegiata causa de necessitate juris vel facti exprimenda, nullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu iutentionis Nostrae, vel quopiam alio defectu notari, impugnari, infringi, retractari, in jus vel controversiam revocari, aut ad terminos Juris reduci posse: sed semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios effectus sortiri, et obtinere, dictisque Campsoribus, seu Nummulariis pro tempore existentibus in Civitate praedicta, in omnibus, et per omnia plenissime suffragari debere.

Sicque, et non alias in praemissis, per quoscumque Judices, Ordinarios, et Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, ac Vicelegatos, caeterosque quoslibet, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Non obstantibus praedictis primodicti Clementis Praedecessoris Literis, aliisque quibusvis Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, nec non Civitatis Ferrarien. praedictae, illiusque Communitatis, et Hominum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, Privilegiis quoque, Indultis, et Literis Apostolicis, eidem Civitati, vel illius Communitati, et Hominibus, aut aliis quibuslibet, sub quibuscumque verborum tenoribus, et formis, ac cum quibusvis clausulis et decretis etiam motu proprio et ex certa scientia, et potestatis plenitudine, ac Consistorialiter per Romanos Pontifices Praedecessores Nostros vel alias quomodolibet, in contrarium praemissorum forsan concessis, confirmatis, et approbatis, ac pluries innovatis: Quibus omnibus, et singulis etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales, idem importantes, mentio, seu quaevis alia expressio habenda, aut aliquo alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium et singulorum tenores, formas, causas, et occasiooes praesentibus pro plene et sufficienter expressis, insertis, et servatis respective habentes, illis alias in suo robore permansuris; ad praemissorum effectum, specialiter, et expresse, ac plenissime et amplissime derogamus, et derogatum esse volumus caeterisque contrariis quibuscumque.

Nulli ergo omnino hominum liceat, paginam hanc Nostrae absolutionis, translationis, elevationis, statuti, mandati, decreti, derogationis, et voluntatis infringere: Si quis autem hoc atteotare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei ac Beatorum Petri, et Pauli, Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem, Anno Incarnationis Dominicae Millesimo, Septingentesimo, Quinquagesimo septimo,

Octavo Idus Decembris, Pontificatus Nostri Anno Decimo octavo.

N. Sub-Datarius.

Pro D. Card. Passioneo Joannes Florius Substitutus.

Visa

De Curia J. C. Boschi.

L. Eugenius.

Loco ✝ Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

III.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad futuram rei memoriam.

Emanavit nuper a Congregatione Particulari Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium a Nobis Deputata, super octo Dubiis vertentibus inter Venerabilem Fratrem Archiepiscopum Limanum ex una, et Dilectos Filios Presbyteros Seculares Congregationis Oratorii Sancti Philippi Nerii Civitatis Limanae ex altera Partibus, Resolutio tenoris sequentis, videlicet. Limana, — Die Veneris xxx. Decembris MDCCLVII. in Ædibus Eminentissimi, et Reverendissimi Domini Cardinalis Sacripantes Vitutii, habita fuit Congregatio Particularis, a Sanctissimo Deputata, ejusdem Eminentissimi Domini, atque Eminentissimorum, et Reverendissimorum Dominorum de Matthaeis, et Argenvellieres, in Causa Limana inter Venerabilem Congregationem Oratorii Sancti Philippi Nerii Civitatis Limae, et Reverendum Dominum Promotorem Fiscalem Curiae Archiepiscopalis ejusdem Civitatis; et in ea fuerunt proposita, et discussa sequentia Dubia. I. An Congregatio sit omnimode subjecta Reverendissimo Archiepiscopo, in modo, forma, assumptis, et materiis? II. An Congregatio teneatur tradere Archiepiscopo visitanti, quatuor Libros, quos juxta constitutiones debent habere Patres Oratorii; nec non Libros, seu Indices Archivii, et Bibliothecae, et Inventarium supellectilium Ecclesiae? III. An asserta Exemptio ab exhibitione praedictorum Librorum cesset, dum Archiepiscopus uti Apostolicus Delegatus visitet? IV. An interiores OEconomiae Congregationis, quoad Expensas, et Computa, necnon Electiones praepositorum, Nominationes, Admissiones, et Expulsiones Presbyterorum, sint subordinatae directioni Archiepiscopi? V. An casu quo Congregatio Oratorii de Urbe, necnon aliae Congregationes, sint a praedictis exemptae: idem ferri debeat Judicium de Congregatione Limana, cujus Presbyteri a Fundatione usque ad praesens, sunt valde pauci, vivuntque, et aluntur, non tam ex proprio Patrimonio, quam ex Bonis relictis in commune Congregationi; et ex emolumentis Ecclesiae Hospitalis, pro funeribus, Missis Capellaniarum, Confraternitatum, et ex aliis causis? VI. An destinatio Procuratoris pro Curia Matriti, aut Romae, fieri a Congregatione debeat, cum interventu Archiepiscopi, sitque is certiorandus de Causis ipsius destinationis, valeatque eas improbare? VII. An Archiepiscopus sit Judex competens in Causa Nullitatis Electionis ad Praepositaram, et Promotor Fiscalis de ea Jure agere valeat; prout etiam, pro Observantia omnium Constitutionum? VIII. An Adimplementum Capellaniarum, aliorumque Piorum Operum existentium in Congregatione, et Ecclesia Hospitalis, pertineat ad internum Regimen, itaut sit extra Visitationem Archiepiscopi, in casu etc. Eisdemque Dubiis responsum fuit. Ad primum. Affirmative; exceptis ejus Instituto, sive iis, de quibus loquuntur Constitutiones Congregationis. Ad secundum. Negative, exceptis Inventario Supellectilium Ecclesiae, necnon eorumdem Visitatione. Ad Tertium. Non esse locum in praemissis, Juri Delegato. Ad Quartum. Negative, in omnibus. Ad Quintum. Affirmative in omnibus. Ad Sextum. Negative in omnibus. Ad Septimum. Affirmative quo ad primam partem; quo vero ad secundam, Promotorem Fiscalem agere non posse ex Officio, et nullo ex Sacerdotibus Congregationis instante pro Nullitate Electionis; quo ad tertiam, negative. Ad octavum. Negative, servata tamen quo ad Ecclesiam Hospitalis Dispositione Brevis Sanctissimi Domini Nostri Tertia Augusti MDCCLVII. Factaque per me infrascriptum, Relatione Sanctitati Suae omnium, et singularum supradictorum Resolutionum in Audientia habita die viii. Januarii MDCCLVIII. eas dignatus est in omnibus approbare, mandavitque desuper expediri Literas Apostolicas in forma Brevis. In quorum fidem etc. Datum Romae ex Palatio nostrae solitae Habitationis hac die nona Mensis Januarii MDCCLVIII. C. M. Cardinalis Sacripantes Vitutii. Loco ✝ Sigilli. Cum autem sicut dicti Presbyteri Saecu-

lares Nobis subinde exponi fecerunt, Ipsi Resolutionem hujusmodi quo firmius subsistat, et servetur exactius, Apostolicae confirmationis Nostrae Patrocinio communiri, summopere desiderent. Nos igitur ipsos Exponentes, specialibus favoribus, et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares Personas, a quibusvis Excommunicationis, Suspensionis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis Sententiis, Censuris, et poenis a Jure, vel ab Homine quavis occasione, vel Causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium tantum consequendum, harum serie absolventes, et absolutas fore censentes, Supplicationibus eorum nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati; praeinsertam Resolutionem a memoratis Cardinalibus, ut praefertur, super dictis Dubiis captam, Auctoritate Apostolica, tenore Praesentium confirmamus, et approbamus, illique inviolabilis Apostolicae firmitatis robur adjicimus, omnesque, et singulos Juris, et Facti defectus, si qui desuper forsan intervenerint, supplemus, et sanamus. Decernentes easdem praesentes Literas, firmas, validas, et efficaces, existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari; Sicque in praemissis per quoscumque Judices Ordinarios, et Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his, a quoquam, quavis Auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, caeterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XXI. Januarii MDCCLVIII. Pont. nostri An. Decimo octavo.

Pro Domino Card. Passioneo.

Joannes Florius Substitutus.

Loco ✠ Sigilli.

IV. BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabilis Frater, salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Exponi Nobis nuper fecit Dilectus Filius Vincentius de Amil Feixoo, Presbyter Secularis, ac Procurator in Romana Curia Congregationis Oratorii Sancti Philippi Nerii Congregationis Limanae; quod tam ipsa Congregatio Limana, quam aliae Valentina, Hispalensis, Biacensis in Dioecesi Giennen., et Cocbensis, aliaeque in Ditionibus Charissimi in Christo Filii Nostri Ferdinandi Hispaniarum Regis Catholici existentes, ita sunt institutae, ut Alumni in illis recipi, seu admitti minime possint nisi annuas praestationes, aut alias certas, et idoneas facultates, certosque annuos reditus habeant, quarum titulo ad Sacros Ordines suo tempore promoveri valeant. Cum autem sicut eadem Expositio subjungebat non omnes Sacro Presbyteratus Ordini adscribi cupientes, tantum Patrimonii habeant, ut de proprio vivere queant, necessitati vero Congregationis Limanae hujusmodi numerum Sacerdotum in ea existentium minime congruens reperiatur, et defectus iste sensibilior, seu verius perniciosior existat, etenim in ea satis novi Orbis perampla Civitate abundant quidem Fideles, at non minor est Paganorum, aut de recenti ad Fidem reductorum frequentia, unde sequitur, ut illius Sacerdotes, etsi, numero tredecim, praeter Laicos, extremos impendant labores, pares minime sunt spiritualibus Populi necessitatibus; debent namque excipere Christifidelium Confessiones magnae devotorum multitudinis, qui quotidie ad eorum Ecclesiam ad id conveniunt: quotidie quoque Verbum Dei, et Catholicae Legis Praecepta docent, et praedicant; occurrunt etiam quacumque hora invitentur, ut auxilium, et assistentiam praestent in supremo Agone constitutis; et demum famulantur, et subveniunt Pauperibus Sacerdotibus Infirmis se recipientibus in Hospitali, cujus cura, et administratio eisdem credita, et demandata existit; ac proinde, dictus Vincentius ad augendam Dei Gloriam, et Ipsius Instituti incrementum, animarumque salutem promovendam, Superioribus earumdem Congregationum facultatem excipiendi singulis annis in memoratas Congregationes, seu Domos octo, vel sex ad minus idoneos, viros caeteris qualitatibus praeditos, licet rerum temporalium inopes, quive ad Sacros etiam Presbyteratus Ordines ad Titulum Missionis, et Mensae Communis per Ordinarios Locorum promoveri possint, sibi a Nobis concedi plurimum desideret. Nos igitur ipsius Vincentii Votis hac in re, quantum cum Domino possumus favorabi-

liter annuere volentes, eumque a quibusvis Excommunicationis, Suspensionis, et Interdicti, aliisque Ecclesiasticis Sententiis, Censuris, et poenis a Jure, vel ab Homine quavis occasione, vel causa latis si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium tantum consequendum harum serie absolventes, et absolutum fore censentes, Supplicationibus ejus nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati: Fraternitati tuae per praesentes committimus, et mandamus, ut ex Alumnis memoratae Congregationis Oratorii Sancti Philippi Nerii Civitatis Limae, quos Divino Cultui promovendo, et Animarum saluti procurandae, juxta datam tibi a Domino Prudentiam aptiores, et sincera mente alacriores deprehenderis, singulis annis aliquot ad Titulum Missionis, et Mensae Communis ad Sacram Ordinationem admittere, eosque ad omnes etiam Sacros, et Presbyteratus Ordines, servatis alias servandis, promovere libere, et licite pro tuo arbitrio, et Prudentia Auctoritate Nostra Apostolica possis, et valeas, quotquot scilicet re ipsa ad suprascriptas enunciatas causas, et indigentias, necessarios in Domino judicaveris; ita tamen, ut si hujusmodi Promoti ad Titulum Missionis, vel Mensae Communis, a praedicta Congregatione quandocumque discesserint, vel dimissi fuerint, Suspensionem a Divinis ipso facto incurrant, eo usque duraturam, donec sufficiens Beneficium Ecclesiasticum in Titulum, seu Ecclesiasticam Pensionem obtinuerint, vel Patrimonium Sacrum a Te, seu pro tempore existente Archiepiscopo Limano approbandum, sibi constituerint, absque eo quod Congregatio praedicta, ullius praestationis onere gravetur, plenam, et amplam facultatem eadem Auctoritate tribuimus, et impertimur. Non obstantibus Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibusque, et Synodalibus Conciliis editis Generalibus, vel Specialibus Constitutionibus, et Ordinationibus; ac dictae Congregationis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, Statutis, et Consuetudinibus, Privilegiis quoque, Indultis, et Literis Apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis, quibus omnibus, et singulis illorum tenore praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris; ad praemissorum effectuum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XXIII. Januarii MDCCLVIII. Pontificatus Nostri Anno Decimo octavo.

Pro D. Cardinali Passioneo.

Joannes Florius Substitutus.

Loco ✠ Sigilli.

DAMNATIO, ET PROHIBITIO V.

Operis, cui Titulus: *Storia del Popolo di Dio, dalla Nascita del Messia, sino alla fine della Sinagoga etc. Parte Seconda: con Raccolta di Dissertazioni, et in fine la Difesa della medesima seconda parte etc.*

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad futuram rei memoriam.

Cum ad Congregationem Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium Indici Librorum prohibitorum, et expurgandorum praepositam nonnullis ab hinc annis denuntiatum fuisset Opus Gallico Idiomate conscriptum, hoc Titulo — *Histoire du Peuple de Dieu, depuis la naissance du Messie, jusqu' a la fin de la Sinagogue;* Hujusmodi Opus maturo examini subjectum, et consequenter proscriptum fuit, Decreto edito die XVII. Aprilis Anni MDCCLV., et a Nobis ipsis confirmato. Sed quum nihilominus aliquis repertus fuerit, qui nimia audacia illud ipsum Opus in Italicam linguam conversum Typis edere non dubitavit *sequenti titulo: Storia del Popolo di Dio dalla Nascita del Messia, sino alla fine della Sinagoga, tratta da soli Libri Santi dal Padre Isacco Giuseppe Berruyer della Compagnia di Gesù: Seconda Parte: tradotta dal Francese da un Religioso della medesima Compagnia: in Venezia MDCCLVI. nella Stamperia Remondini*, adjectis ad calcem versionis hujusmodi non solum Mantissa *Dissertationum* ab Auctore latine conscriptarum, sed etiam, Apologia ipsius operis, cujus Titulus et — *Difesa della seconda parte della Storia del Popolo di Dio del Padre Ber-*

ruyer, tradotta dal Francese etc. Vix dici potest, quantum inde offensionis, et scandali conceperint boni, ac Deum timentes cujusque gradus, et conditionis homines, quorum justas ea de re querelas ad Apostolatum Nostrum delatas dobita consideratione pensantes, ne officio Nostro deesse videremur, adacti sumus committere Venerabilibus Fratribus Nostris ejusdem S. R. E. Cardinalibus in tota Republica Christiana Generalibus Inquisitoribus adversus haereticam pravitatem auctoritate Apostolica deputatis, ut ad iteratum, ac rigorosum examen revocarent tum ipsum opus Gallice editum, tum ipsius versionem in Linguam Italicam, etiamsi dubitari nequeat, quin Opus uno aliquo Idiomate primitus editum, atque ita proscriptum, quaecumque alia Lingua postmodum exhiberi contingat, eadem proscriptione notatum intelligatur, tum demum Collectionem illam Dissertationum Operi adjectarum, et Apologiam Italicae versioni, ut praefertur subjectam. Ut itaque mandatis Nostris fieret satis, convenientibus primum inter se Theologis ad novum examen deputatis, iisque in pluribus sessionibus ea de re habitis, rem omnem diligenter scrutantibus, et ponderantibus, suasque sententias, et scripto, et voce pandentibus, visum est, Opus praefatum, sivo Gallico, sive Italico, sive alio quocumque Idiomate conscriptum, translatum, atque editum una cum praedictis Dissertationibus et Apologia prohibendum esse tanquam continens propositiones respective falsas, temerarias, scandalosas, faventes haeresi, atque haeresi proximas, communique et unanimi Sanctorum Patrum et Ecclesiae consensui in Divinarum Scripturarum interpretatione minime congruentes. Post censuram Theologorum, ut supra, deputatorum delata res est ad secundodictam Congregationem Generalium Inquisitorum, et coram Nobis habitam die XXIX. Decembris elapsi Anni MDCCLVII. In qua, quum judicium eorumdem Cardinalium Inquisitorum relatae Consultorum Sententiae omnino conforme fuerit; Nos demum, lectis atque perpensis dictorum Theologorum Consultationibus scripto, exaratis, auditisque eorumdem Cardinalium consiliis, per has Nostras Apostolicas Literas saepedictum Opus tam Gallico, quam Italico, aliave quolibet Idiomate conscriptum, translatum, aut Typis impressum nec non Dissertationes, et Apologiam superius enuntiatas, propterea quod in illo, et in illis continentur Propositiones respectivo falsae, temerariae, scandalosae, faventes haeresi, atque haeresi proximae, et a communi, et unanimi Sanctorum Patrum et Ecclesiae sensu in divinarum Scripturarum interpretatione alienae, damnamus, et reprobamus, ipsumque Librum legi, retineri, et quocumque Idiomate denuo Typis imprimi prohibemus; Mandantes omnibus et singulis Christifidelibus, qui ejusmodi Librum penes se habuerint, seu in quorum manus subinde pervenerit, ut illum, statim ac praesentes Literae eis innotuerint, haereticae pravitatis Inquisitoribus, seu eorum Vicariis, ubi Inquisitores peculiares adsint, alioquin Episcopis, seu ordinariis locorum, tradere, et consignare teneantur, sub poena excommunicationis majoris, quoad personas Seculares, quo vero ad personas Ecclesiasticas etiam Regulares, hujusmodi mandato Nostro non obedientes, et contrafacientes sub poena suspensionis a Divinis ipso facto absque alia declaratione, incurrendis; quarum absolutionem, et respectivo relaxationem Nobis, et Successoribus Nostris Romanis Pontificibus pro tempore existentibus reservamus; excepto dumtaxat, quoad excommunicationem praedictam uniuscujusque mortis articulo; quo nimirum Confessarius quilibet ab hujusmodi censura, ut praefertur, incursa absolvere poterit. Ut autem eaedem praesentes Literae ad omnium notitiam facilius perducantur, nec quisquam illarum ignorantiam allegare possit, volumus, et auctoritate praedicta decernimus, illas ad valvas Basilicae Principis Apostolorum, ac Cancellariae Apostolicae, nec non Curiae Generalis in Monte Citatorio, et in Acie Campi Florae de Urbe per aliquem ex Cursoribus Nostris, ut moris est, publicari, illarumque exempla ibi affixa relinqui; sic vero publicatas omnes, et singulos, quos concernunt, perinde afficere, ac si unicuique illorum personaliter notificatae, et intimatae fuissent: ipsarum autem praesentium Literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo personae in Ecclesiastica Dignitate constitutae munitis eamdem prorsus fidem tam in judicio, quam extra illud ubique locorum haberi, quae haberetur eisdem praesentibus, si exhibitae forent, vel ostensae.

Datum Romae apud S. Mariam Majorem

sub Annulo Piscatoris die XVII. Februarii MDCCLVIII. Pontificatus Nostri Anno Decimo octavo.

D. Card. Passioneus.

EPISTOLA

R. P. ANTONII TAVEIRA

ARCHIEPISCOPI GOANI

AD

SANCTISSIMUM DOMINUM NOSTRUM

BENEDICTUM PAPA XIV.

ET SANCTITATIS SUÆ

AD EUMDEM

RESPONSIO

SANCTISSIME PATER AC DOMINE

Angustiis, quibus acriter tribulor, circumseptus, ob aliquarum ovium mihi concreditarum a recto tramite secessum, operae pretium duxi Tibi, Sanctissime Domine, tanquam omnium potentissimo Patri, has preces humiliter effundere, ut ea pietate commotus, qua sedulo uteris erga omnes, remedium praebeas opportunum, quo ab hac animi afflictatione reddar indemnis, illasque in viam veritatis reducam, atque damna instantia, ac futura penitus avertantur.

Cum hanc Goanam Dioecesim Dei, et Apostolicae Sedis gratia regere coepi, magna judicialis movebatur contentio circa cujusdam matrimonii validitatem. Nam, licet inter illud contrahentes nonnisi impedimentum impediens ex sponsalibus cum alio antecedenter contractis ortum extaret, attamen, solemnitatibus Tridentini spretis, non coram proprio Parocho cujuslibet contrahentium contractum fuerat, sed coram uno ex Apostolicis Viris, quos Missionarios appellamus, qui ad aliquos fideles instruendos in infidelium loco, vulgo Sunda, limitibus hujus Dioecesis vicino commorabatur, ad quem dolose se transtulerunt, dicentes, se velle ibi novum domicilium constituere; sed, contracto matrimonio, statim ad patriam convolarunt. Hoc idem in loco, vulgo Quittur, qui ultra hujus Dioecesis fines intra unam, aut duas dietas ad plurimum distat, non semel postea inter impedimenta dirimentia habentes similiter contigit.

Ratio, cur aliquibus videtur, matrimonia, in his, similibusque locis contracta, valida esse judicanda, impedimentis dirimentibus seclusis, in eo fundatur, quia in illis Tridentini dispositio non viget, cum ibi publicatum non fuerit, nec receptum, quapropter, ad dicta loca extendendam non esse, asserere non dubitant, ex plurium sententia cum Sanchez *lib.* 3. *de matrimon. disput.* 18. *quaest.* 4. *a num.* 27. qui acriter pro validitate pugnat. Hoc autem in Indiis Orientalibus, praecipue in hac Dioecesi, cum sit proxima praedictis locis, nullatenus servandum est, ne illicitis, ac peccaminosis conjunctionibus locum praebeat, prout experientia docet.

Igitur ad sedandas controversias, malaque ex similibus matrimoniis orta obvianda, opus esse mihi videtur, Sanctitatem tuam, meis precibus inclinatam, declarare, nulla esse talia matrimonia; prout olim declaratum fuit a Sacra Congregatione Cardinalium, approbante Sanctissimo Domino Urbano VIII. 14. Augusti 1621. ad instantiam Archiepiscopi Coloniensis, ut refert Schmalzgrueber *lib.* 4. *Decretal. tit.* 3. *num.* 112. Aperte tamen constituendum est, incolas hujusmodi Dioecesis ad talia, et similia infidelium loca, etiam cum animo mutandi domicilia migrantes, ad matrimonia contrahenda admittendos non esse per Missionarios, nisi cum Ordinarii licentia secundum Dioecesis consuetudinem obtenta, praecedentibus tribus denuntiationibus in propriis Ecclesiis, atque in iis, quarum domicilia reliquerint, solum enim tunc similia peccata cessabunt.

Die 14. Januarii 1749. indulgentia Oratoria privata concedendi per decennium Antecessori meo per Tuam Sanctitatem benigne permissa fuit. Eamdemmet gratiam humiliter exposco, consequique spero, cum causae finales illius concessionis adhuc vigeant. Nam ea deficiente, quamplurimi Nobiles praeceptum audiendi Sacrum certe non adimplebunt, tam ob distantiam a propriis Parochialibus Ecclesiis, quam ob paupertatem qua laborant. Pro his, et aliis beneficiis Deo gratias agam, enixe de-

precans, Te per plures annos ad Ecclesiae utilitatem incolumem servare. Goa 16. Decembris 1754.

Antonius Taveira Archiepiscopus Goanus primas Orientalis.

VENERABILI FRATRI

ANTONIO

ARCHIEPISCOPO GOANO.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabilis Frater, salutem et Apostolicam Benedictionem.

Paucis ab hinc hebdomadis Fraternitatis Tuae literas accepimus, die 16. Decembris 1754. datas, nescientes usque adhuc, quaenam diuturnae hujus morae fuerit causa. Exposuisti autem in iis, quod, cum receptum fuerit in Dioecesi tua Tridentinum Concilium, servatur adamussim ibidem sanctio illa, quae nulla declarat matrimonia, quae sine praesentia Parochi sponsi, vel sponsae, et sine duobus testibus celebrantur. Cum vero Dioecesi tuae finitimus sit locus quidam, Sunda vocatus, ubi nonnulli Missionarii Sacerdotes inhabitant ad regionis incolas ad Fidem Catholicam pertrahendos, edocendosque, contigit aliquando, atque nunc etiam contingit, ut quispiam difficultates praenoscens, quae matrimonium fortassis impedirent, quotiescumque in tua Dioecesi contrahendum foret, ab eadem discedit una cum muliere, atque Sundam pergit, ubi neque receptum, neque promulgatum fuit Concilium Tridentinum, ibique matrimonium coram Missionario contrahit, se subinde regrediens ad Dioecesim tuam, validum esse contendit, eo quia matrimonium non alibi nullum esse reputatur, praeterquam iis in locis, in quibus Concilii Decretum receptum, ac promulgatum fuit. Haec est quaestio, de qua Nos interrogasti, ut normam praefiniremus, quacum in ejusmodi matrimoniis gerere te oporteat. Quamvis autem ob longaevam, quin immo decrepitam aetatem, quam agimus, Nos a laboribus excusare liceret, eosdemque aliis committere, ultima Nobis definitione servata; nihilosecius, cum Divinae placuerit Majestati sanam Nobis, ac integram mentem servare, etsi, praeter senium, binae gravissimae infirmitates, quas perpessi sumus, Nos eo perduxeriut, ut sacro Viatico, et extrema Olei unctione semel, ac iterum muniremur, petitionibus tuis recta responsum dare non omittemus, cum ob experientiam, quam in ejusmodi controversiis nacti fuimus, ut videre est in nostra Ecclesiastica Institutione, in lucem edita, dum in Archiepiscopali Bononiensi Cathedra sedebamus, quae est la 33. Latinae editionis *sub num.* 9. tum vero etiam ob munus exercitum pluribus annis a Secretis Congregationis Tridentini Concilii, dum in minoribus agebamus, ubi similia negotia tractantur.

In integra Decretali Alexandri III. nostri Praedecessoris, sexta sub titulo *de homicidio*, quae in Collectione Decretalium, quae utimur in scholis et foro, non integra est, sed decurtata, sequentia leguntur verba, quae nostrae favent intentioni: *Sicut dignum, et omni rationi consentaneum est, graves, et difficiles quaestiones ad examen Apostolicae Sedis deferri: ita etiam nobis ex ministerio susceptas solicitudinis imminet easdem quaestiones, prout nobis Dominus dederit, solvere, et singulis a nobis consilium postulantibus respondere: ut providentia Romanae Ecclesiae, quae ubique terrarum obtinet, disponente Domino; principatum, quaestiones solvantur, et removeatur in his ambiguitas singulorum de cordibus. Licet autem super quaestionibus, quas nobis discretio tua solvendas direxit, te non dubitamus providum, et circumspectum existere; cogimur tamen ex suscepto servitutis ministerio, juxta discretionem, et providentiam nostram, tibi exinde respondere.*

Thomas Sanchez, qui quidem, nemo ignorat, qualem sibi famam conciliaverit in controversiis ad matrimonium spectantibus, quaestionem hanc agitat in suo Opere *de Matrimonio lib. 3. disp. 17. et seq.* ubi *sub num.* 29. defendit validum matrimonium initum in loco, ubi promulgatum non fuerit Tridentinum Concilium, quamvis ille, qui contrahit, domicilium habeat in loco, ubi Concilium receptum est, indeque discesserit, ut eas difficultates aufugeret, in quas inciderat, vel incidere se posse rebatur, si matrimonium ibidem contrahere voluisset: cum vero opponitur, intercedere fraudem, tunc respondet, vel nullam inesse fraudem, ubi quis jure suo utitur, quoniam vetitum non est a loco, in quo receptum

fuit Concilium, transire ad alium, ubi non sit receptum; vel, etiamsi fraus intercessisse credatur, ejusmodi fraudem illicitum quidem, non sic vero nullum matrimonium efficere. Pontius, qui non tam facile Sanchesii opinionibus adhaeret, in hac tamen eidem consentit; ut videri potest *lib. 5. de Matrim. cap. 9.* Et Diana in *coordinata editione tom. 1. tract. 3. resol. 116. et 117.* Sanchesio, ut Pontio subscribit. Ejusdem sententiae sunt Bonacina *de Matrimonio quaest. 2. punct. 7. num. 2. tom. 1.* Castropalaus *part. 5. disput. 2. de Sponsal. punct. 13. §. 8. num. 4.* Leander *part. 2. tract. 9. de Matrimonii Sacramento disp. 7. quaest. 11.* Filliucius *tract. 10. de Matrimonio part. 1. cap. 6. num. 199.* Rosignolus *de Matrimonio 1. contract. 15. praenot. 21. num. 8.*

Ne vero plus quam par est sermonem protrahamus in aliorum Doctorum, atque Theologorum nominibus cumulandis, tantummodo innuemus, non deesse, qui contrariam sententiam tueatur, doceatque, nullum esse matrimonium ab eo contractum, qui ad evitandas difficultates, in quas incidit, vel incidere se posse veretur, si matrimonium ineat in loco domicilii, ubi viget Tridentina lex, transit ad alium, ubi promulgata non fuit; adeoque neutiquam recepta, et post initum matrimonium, domum suam revertitur: qua de re observari poterunt Gobat *in Theologia experimentali tract. 9. num. 481.* Cardinalis de Lauraea *de Matrimonio disp. 22. num. 138. et seqq.* Clericatus *de Sacramento Matrimonii decis. 35. num. 24.* Giribaldus *tract. 10. de Matrimonio cap. 7. num. 22.* Sbogar *in Theologia radicali tract. 116. de Matrimonio num. 52.* Schmalzgrueber *ad tit. de clandestina desponsatione num. 112.* Pichler *in eumdem titulum num. 14.* Bockhn *ad tit. de Constitutionibus §. 3. num. 4.* Elbel *in Theologia Morali part. 3. num. 301. et seq.* Pontas *verb. Impedimentum clandestinitatis, cas. 3. §. Ceterum ad casum.* Et ipse Diana, qui secutus fuerat in locis supra memoratis Sanchesii, et Pontii sententias, *in eadem editione coordinata tom. 2. tract. 6. resolut. 74.* ab iisdem recedit, ut hanc postremam amplectatur. Sylvius vero *tom. 5. Operum suorum edit. Antuerpien. anni 1698.* inter varias resolutiones *verb. Matrimonium num. 8.* sapienter animadvertens, matrimonium esse validum, si quis, admissa etiam fraude, patriam suam deserens, ubi Tridentinum Concilium promulgatum fuit, illud contrahit in loco, ubi non est promulgatum, postquam tamen ibidem novum quasi domicilium acquisierit; ex eo infert, nullum esse matrimonium, quotiescumque ille, qui contrahit, regreditur illico ad locum unde discessit, quia speciem quamdam domicilii adeptus fuerit in loco, ubi matrimonium contraxit.

Sedente fel. rec. Urbano VIII. Pontifice Maximo, Archiepiscopus Coloniensis Elector tria haec dubia proposuit coram Congregatione Concilii: *Quaeritur humiliter a Sacra Congregatione, an incolae tam masculi, quam foeminae loci, in quo Concilium Tridentinum in puncto matrimonii est promulgatum, et acceptatum, transeuntes per locum, in quo dictum Concilium non est promulgatum, retinentes idem domicilium, valide possint in isto loco matrimonium sine Parocho, et testibus contrahere.*

Secundo, Quid, si eo praedicti incolae tam masculi, quam foeminae, solo animo sine Parocho, et testibus contrahendi, se transferant, habitationem non mutantes.

Tertio, Quid, si iidem incolae tam masculi, quam foeminae, eo transferant habitationem illo solo animo, ut absque Parocho, et testibus contrahant.

Hoc autem Congregatio dedit responsum *Die 5. Septembris 1626. Sacra Congregatio Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum ad primum, et secundum respondit, non esse legitimum matrimonium inter sic se transferentes, et transeuntes cum fraude.*

Ad tertium respondit, nisi domicilium vere transferatur, matrimonium non esse validum.

Instituerunt postmodum Archiepiscopi Coloniensis Procuratores, ut Congregationis responsum Pontificio Brevi confirmaretur, siquidem Archiepiscopus Elector cupiebat illud Dioecesanae Synodo, quam habiturus mox erat, adnectere. Petitioni Urbanus VIII. indulsit, jussitque expediri Breve; cujus prima perscriptio authographa, ab eodem subscripta, reperitur inter ejusdem Brevia anni 1627. *pag.* Summa vero ejusdem ita se habet: *Confirmatio resolutionis nonnullorum dubiorum super contrahendis matrimoniis a Sacra Congregatione Concilii emanatae: est juxta ejusdem Congregationis decretum.* Hujus vero definitionis contextu bene perpenso, facile intelligitur, matrimonia primo, ac secundo loco exposita, irrita ac nulla ab eadem Congregatione decerni, eo quia fraus intercessit; validum autem

censeri matrimonium tertio loco positum, in quo licet fraus intercesserit, nihilominus is, qui matrimonium contrahit, antequam illud iniret, domicilium, seu quasi domicilium adeptus erat eo in loco, ubi matrimonium inivit: *Nisi domicilium vere transferatur*. Siquidem novum non est, neque inusitatum, quod quis domicilium habeat aliquo in loco, et quasi domicilium adipiscatur in alio: in quo rerum statu si versetur, tunc eidem liberum erit, matrimonium contrahere coram illo Parocho, intra cujus Paroeciae fines tunc inhabitat, cum matrimonio jungitur, juxta communem sententiam, a Nobis relatam, sancitamque in superius memorata Institutione nostra Ecclesiastica *la* 33. Latinae editionis.

Firmiter ejusmodi principiis semper adhaesit eadem Congregatio, quotiescumque materiae hujus discutiendae se se dedit occasio: etenim in quadam *Abulen.* proposita sub die prima Decembris 1640. *lib.* 16. *Decretor. pag.* 470. *a terg. et pag.* 471. ita respondit; *Sacra etc. censuit, non valere matrimonium contractum coram Parocho loci, ubi contrahentes reperiuntur non animo ibi domicilium contrahendi*. Dum in minoribus fungeremur munere a Secretis Congregationis ejusdem, irritum ac nullum pariter declaratum fuit matrimonium ab eo contractum, qui, ut declinaret difficultates, quas proprius Parochus objiciebat, ad alium locum transierat, atque connubium fecerat coram Parocho ejus loci, a quo postmodum, contractu matrimonio, statim discesserat, ut ad pristini domicilii locum rediret; uti videri potest in *Lauretana* proposita, ac definita die 13. Julii 1725. *tom.* 3. *Thesauri Resolutionum Congregationis edit. Urbinaten. de anno* 1739. *pag.* 185. Ex-adverso eadem Congregatio validum censuit matrimonium ab eo contractum, qui discesserat a loco proprii domicilii, ut difficultates aufugeret, in quas offendisset, si matrimonium coram ejusdem loci Parocho inire voluisset, atque illud inierat coram Parocho alterius loci, postquam tamen legitimum ibidem quasi domicilium adeptus fuerat, eodemque in loco, etiam post matrimonium contractum, ad aliquod tempus permanserat: quae definitio lata fuit die 20. Februarii 1723. in *Caesenaten. seu Foroliv ien. Matrimonii*, quemadmodum videre est *tom.* 2. *supradicti Thesauri Resol. pag.* 274. *et seq.* ubi alias quoque similes observare licebit, quas tum diligenter collegimus. Demum, ne prolixior evadat oratio, in celebri *Leopolien. Matrimonii*, proposita sub die 9. Junii 1725. Congregatio principia eadem ad amussim retinuit, quemadmodum legere fas est *tom.* 3. *Thesauri ejusdem pag.* 161. quibus pariter in eadem causa omnimode institerat Rota Romana *in decisione* 1298. *tom.* 6. coram honorabilis memoriae Lancetta Rotae Decano, et Sacrae Poenitentiariae Regente.

Exposita Congregationis sententia, operae pretium erit modo referre quid Urbanus VIII. pro illius confirmatione peregerit. Equidem innuimus, jam tum ab eodem Pontifice roboratam fuisse Pontificio Diplomate: cujus cognitio cum temporis decursu ad spectabilis memoriae Cardinalium Joannem de Lugo pervenisset, curavit is, exhiberi sibi ab Administris Coloniensis Archiepiscopi authenticum Brevis exemplum; quod cum obtinuisset, Operibus suis adnexum typis edidit *lib.* 1. *dub.* 36. *Respons. Moral.* Id ipsum quoque alii fecerunt Scriptores a Nobis collecti in superius memorata Ecclesiastica Institutione 33. Latinae editionis; atque hoc ipsum Breve nuperrime in lucem vulgatum reperitur *in Bibliotheca Canonica* P. Ferraris: adeo ut ex sententia communiter hodie recepta, atque observata, nullum atque irritum habendum sit matrimonium, in fraudem proprii Parochi, coram Parocho alterius loci contractum, dummodo tamen ille, qui contrahit, antequam matrimonio jungatur, legitimum domicilium, vel quasi domicilium revera in hoc altero loco adeptus non fuisset, atque inibi fortassis post matrimonium contractum ad aliquod tempus commoratus non esset. Consonantar Salmanticenses *in cursu Theologiae Moralis tom.* 2. *tract.* 9. *de Matrimonio cap.* 8. *punct.* 2. *num.* 31.

Mittimus interea Fraternitati Tuae Urbani VIII. Breve, quod Apostolicae auctoritatis robore confirmamus, jubentes una simul, ut confirmationis nostrae documentum asservetur in Actis Congregationis Concilii, atque in nostro secretiori Vaticano Tabulario, quemadmodum Fraternitas Tua sub finem hujus nostrae Epistolae animadvertere poterit; tibique propterea, tuisque successoribus mandamus observantiam, et implementum ejusmodi Brevis in ista Dioecesi, ubi frequenter ejusmodi quaestiones incidunt, quibus per idem Breve opportune prospicitur: atque hoc pacto satisfecisse Nos arbitramur petitioni, quam pro-

posuisti in epistola diei 18. Decembris 1754. ubi normam, quam sequereris, commonstrari tibi cupiebas, si contingant, uti paulo ante dicebamus, matrimonia eorum, qui ad evitandas difficultates, in quas vel offenderant, vel offensuri erant, si matrimonium in tua Dioecesi celebravissent, transeunt ad finitimum locum, in quo coram aliquo Missionario matrimonium contrahunt, deinde vero ad eam regionem, ubi verum domicilium habent, revertuntur.

Post haec, necessarium fore censemus nonnihil adjungere, ut in propatulo sit, quidnam requiratur ad quasi domicilium adipiscendum. Verum hac in re non alio pacto responderi potest, nisi quod, antequam matrimonium contrahatur, spatio saltem unius mensis ille, qui contrahit, habitaverit in loco, ubi matrimonium celebratur. Definitiones Congregationis Concilii hac de re observari poterunt apud Fagnanum *in Cap. Significat, de Parochiis*, ubi, earumdem contextu perpenso, haec habet *sub num.* 39. *Vir, et Mulier Trajectenses, timentes impedimentum a parentibus, cum ad vicinam urbem Aquisgranam se contulissent, et ibi aliquandiu morati matrimonium contraxissent, sacra Congregatio, consulta super validitate, censuit exprimendum tempus, quo contrahentes Aquisgranae manserunt; quod si fuerit saltem unius mensis, dandam esse decisionem pro validitate.* Natalis Alexander in *Theologia Dogmatica et Morali lib.* 2. *de Sacrament. Matrim. cap.* 2. *art.* 2. *regul.* 6. animadvertit, ad acquirendum quasi domicilium, oportere, ut contrahentes, antequam matrimonium celebrent, tanto tempore eo in loco, ubi copulantur, fuerint commorati, ut ibidem cogniti jam sint, atque perspecti. Dubitari autem posset, num ad quasi domicilium acquirendum matrimonii causa, uti diximus, non solum requiratur praecedens habitatio, verum etiam subsequens ad aliquod temporis spatium: verum, cum observaverimus, subsequentem habitationem ab iis Auctoribus, qui hanc tractarunt materiam, tamquam magni momenti adminiculum reputari, ut novum domicilium quaesitum dicatur, nihil vero de illa praescriptum fuisse a Concilii Congregatione in adducta paulo ante definitione penes Fagnanum, nolumus hac de re quidquam novi decernere.

Quod vero mox sequitur, respicit matrimonium initum alio in loco, ubi jam contrahentes quasi domicilium adepti fuerant, ac proinde illud ipsum, quod prosequebatur epistola Fraternitatis Tuae. Verum de hoc sermonem habere nequimus, nisi prius a proposito paulisper digredientes, quidquam opportune praemittamus. Odo de Soliaco, vigilantissimus Parisiensis Antistes, qui vixit sub initium saeculi decimi tertii, promulganda statuit in suae Dioeceseos Paroeciis matrimonio, priusquam inirentur; ut scilicet hoc pacto dignosci posset, num inter contrahentes impedimentum nullum subesset: atque inde denuntiationum manavit exordium, quae tum *Bannum* nuncupatae fuerunt. A Dioecesi Parisiensi mos iste laudabilis ad alias quoque per Galliam permeavit; uti colligitur ex rescripto Innocentii III. ad Episcopum Belnacensem *in Cap. Cum in tua de Sponsal. et Matrim.* Idem Innocentius in Concilio Lateranensi quarto ad universam Ecclesiam ejusmodi denuntiationum morem propagavit, ut videre est *in Cap. Cum inhibitio, de clandestina desponsatione*. Atque sacra Tridentina Synodus *sess.* 24. *de reformat. matrim. cap.* 1. Lateranensis Concilii vestigiis inhaerendo, id ipsum praecepit. Quamvis vero denuntiationes ad matrimonii validitatem neutiquam pertineant, adeo ut matrimonium, iisdem omissis, celebratum, illicitum quidem sit, sed tamen validum, non idcirco denuntiationum omissio gravi caret culpa, neque propterea negligi impune queunt in Paroeciis, in quibus contrahentes inhabitant; quod si velint matrimonium extra Dioecesim, quam incolunt, celebrare, tenetur is, qui matrimonio interest, exigere prius, ut denuntiationes factae jam fuerint in loco prioris domicilii, quamvis sit alterius Dioecesis, ad hoc ut tuto interesse possit matrimonio, quod in sua Dioecesi celebratur. Observetur Concilium Aquense anni 1585. a Sixto V. Pontifice Maximo confirmatum, sicuti etiam Rituale Romanum. Quod si vetustiora monumenta prae manibus sumere opus esset, in secunda Collectione Decretalium *Cap. primo de clandestina desponsatione*, reperitur Decretalis Alexandri III. relata etiam per Gonzalez *in Cap. Cum inhibitio, sub num.* 10. *de clandestina desponsatione*, ubi fit mentio oneris, quod districte incumbit ei, qui matrimonio interest in sua Dioecesi contracto, ne scilicet interesse debeat, nisi requisierit antea ab episcopo loci, ubi contrahentes inhabitant, praevium denuntiationum edictum, unde ap-

pareat, nullum inter eosdem impedimentum obsistere.

Constat igitur, presbyterum Missionarium, coram quo matrimonia, de quibus sermo est, Sundae celebrantur, iisdem interesse neutiquam debere, nisi prius exhibeantur sibi denuntiationum edicta promulgata in tua Dioecesi, ubi contrahentes domicilium habent, e quibus pateat, nullum inter eosdem impedimentum reperiri. Quod si missionarius objiciat, Tridentinum Concilium Sundae promulgatum non esse, tum fac ipse, ut bene percipiat, quod, si onus ejusmodi repetere, ac derivare nolit a Tridentini Concilii lege, non potest, quin illud fateatur, ac noscat sibi a Lateranensi Concilio impositum. Postquam vero, qui Sundae matrimonio juncti fuere, ad Dioecesim tuam redierint, si Fraternitas Tua jusserit fieri tum denuntiationes, ut pateat, num inter eosdem impedimentum ullum intersit, non tam muneri tuo satisfacies, verum, sic agendo, paulatim a medio tolles pravum nonnullorum morem adeundi Sundam, ut matrimonio copulentur, ob metum difficultatum, in quas inciderent, si tua in Dioecesi, ubi domicilium habent, nubere voluissent.

Decretum sacri Tridentini Concilii, quo clandestina matrimonia irrita ac nulla declarantur, illud ipsum est, de quo plusquam de ceteris aliis in sacro illo conventu disceptatum fuisse legitur, propter diversas Patrum sententias: quemadmodum testatur Cardinalis Pallavicinus *in Historia Concilii lib.* 22. *cap.* 4. atque idem referunt P. Joannes Stoz. *in succincta Relatione de gestis in Concilio Trid. sess.* 4. *art.* 24. §. 10. *punct.* 1. *num.* 548. Ernestus Salomon Cyprianus in libro, cui titulus *Tabularium Ecclesiae Romanae seculi* XVI. *num.* 159. *et num.* 180. et Mutius Calinus, Jaderensis Archiepiscopus, in epistola diei 11. Novembris 1563. ad Cardinalem Aloysium Cornelium Camerarium, cui quidquid in Concilio eveniret, feliciter referebat, ut ex manuscripto ejusdem epistolarum Codice.

Dubitabatur primo utrum Ecclesia abrogare posset clandestina conjugia, propterea quod legitimus contractus, materia insimul, ac forma est Sacramenti matrimonii; mutua nempe, ac legitima corporum traditio, verbis, ac nutibus interiorem animi assensum exprimentibus, materia, et mutua pariter, ac legitima corporum acceptatio, forma: ex quo nonnulli arguebant, quod, legitima traditione, et acceptatione simul conjunctis, subest materia, ac forma, quae non ab alio immutari potest, praeterquam ab eo, qui divinae gratiae est auctor, quae per Sacramenta confertur: verum, reponentibus aliis, Ecclesiam posse conditionem quamdam praescribere, quae prius non aderat, sine qua contractus in posterum neque legitimus, neque validus foret, quemadmodum etiam neque legitima, neque valida traditio, et acceptatio corporum, id satis erat, ut clandestina matrimonia irrita fieri possent, quod quidem potestatis Ecclesiasticae limites non excedit. Desumitur responsum hoc ex doctrina S. Thomae Aquinatis. *Quodlibet* 5. *quaest.* 8. *art.* 15. *Ad primum*. Non destitit quidam scriptor Paulus Sarpius *in Historia Concilii Tridentini*, quin contradicentium partes amplecteretur: verumtamen tanta est vis veritatis, ut Petrus Franciscus Conrayer, qui Sarpium quacumque sequitur, hoc tamen loco eum deserat; atque impugnet; uti observari potest in adnotationibus ad eamdem Historiam Concilii *lib.* 8. §. 86. *num.* 88. *et seq.* et praesertim *n.* 90.

Asserta Ecclesiae potestate, alia successit dubitatio, num scilicet legitimae intercederent causae ad clandestina conjugia, quae secundum Canones erant dumtaxat illicita, ut infertur ex Canone *Aliter*, aliisque subsequentibus, quorum unus incipit *Nullus*; alter *Nostrates*, *quaest.* 1. *caus.* 30. nulla in posterum decernenda. Verum, cum demonstratum fuerit, ex clandestinis conjugiis frequenter evenire, ut qui, uxorem duxerat, eam derelinqueret, atque superinduceret alteram, quodque interdum nonnulli uxorem habentes ad Sacros Ordines ascenderent, et una cum uxore Ecclesiastica Beneficia retinerent, quibus gravissimis malis Ecclesiastici Judices mederi nequibant, cum matrimonii contracti necessariae probationes deessent, hoc satis superque valuit ad evincendam necessitatem infringendi clandestina connubia, ut colligitur ex litera ipsius Conciliarii Decreti, advertitque sagaciter Natalis Alexander *in Theologia Dogmatica et Morali de Sacrament. Matrim. lib.* 2. *c.* 2. *art.* 2. *proposit.* 1.

Injiciebat scrupulum aliis consideratio illa, ne scilicet clandestinis conjugiis abrogatis, iis nempe, quae sine Parocho viri, aut mulieris celebrantur — *hujusmodi contractus irritos, et*

nullos esse decernit, prout eos in praesenti Decreto irritos, facit, et annullat — anat verba Concilii, posset id exasperare graviter haereticorum animos, quorum matrimonia fuissent nulla, at consequenter illegitima soboles, quoniam coram Catholico Parocho ac binis testibus nunquam celebrata fuissent. Verum, Concilii Patribus sapienter in hunc modum statuentibus — *Decernit insuper, ut hujusmodi Decretum in unaquaque Parochia suum robur post triginta dies habere incipiat a die primae publicationis, in eadem Parochia factae, numerandos* — sicuti credibile non erat, Decretum ejusmodi ab ipsis promulgandum, inde sequebatur, quod eorum matrimonia sine praesentia Parochi, et duorum testium facta, irrita nunquam dici potuissent: ut prosequitur Cardinalis Paliavicinus *loco citato cap.* 8.

Tandem cum praevideretur, facile deperditum iri probationes, unde constaret de promulgatione Tridentini Decreti in qualibet Paroecia, atque exinde orituras plerumque dubitandi causas, num executioni demandata fuisset praescripta Conciliaris Decreti promulgatio, numque propterea vim suam obtinere deberet, approbante Pontifice Maximo, sancitum fuit a Congregatione Concilii, ad eamdem promulgationem comprobandam, sufficere diuturnam observantiam ejusdem Conciliaris Decreti, cujus publicatio inducitur ex diuturnitate temporis, quo matrimonia in Paroeciis coram Parocho, ac duobus testibus celebrata fuerunt: ut videre est in *Tricarica*. 26. Septembris 1602. *lib.* 10. *Decretorum*, quae existunt in Secretario ejusdem Congregationis *pag.* 47. et in quadam *Poloniae* 13. Novembris 1638. *lib.* 16. *Decretorum eorumdem pag.* 117. atque Nos ipsi observavimus in Opera nostro *de Synodo Dioecesana* novissimae editionis *lib.* 12. *cap.* 5. *num.* 6.

Fatemur autem, postrema haec, quae respiciunt Decretum abrogans clandestina conjugia, materiam quidem, non sic vero propositam quaestionem attingere. Verum, cum in epistola tua summam diligentiam perspexerimus, ingratum Fraternitati tuae neutiquam fore arbitrati sumus, si haec omnia oculis tuis enucleate subjicierentur. Quod si nonnulla capita hucusque prosecuti sumus ad materiam potius, quam ad petitionem, spectantia, Epistolam nostram eo cum responso concludimus, quod, non materiam, sed aliam petitionem tuam pertingit. Cum igitur tuis in literis mentionem facias de facultate praedecessori tuo ad decennium tributa, concedendi nempe Oratoria privata debitis cum cautelis, spectato videlicet loci decore, et personarum merito, atque insimul postules, eamdem tibi facultatem largiri, lubenter annuimus ad annos decem, eo prorsus modo, quo illam praedecessori tuo fuimus impertiti. Atque interea Fraternitatem Tuam amantissime complectentes, tibi, ac universo gregi sollicitudini tuae concredito Apostolicam Benedictionem de plenitudine cordis largimur.

Datum Romae apud S. Mariam Majorem 19. Martii MDCCLVIII. Pontificatus Nostri Anno Decimo octavo.

DECRETUM

BENEDICTUS PAPA XIV.

Cum Venerabilis Frater Archiepiscopus Goanus Apostolatum nostrum consulendum censuerit super quibusdam dubiis respicientibus validitatem matrimoniorum, quae aliquando a fidelibus illius Civitatis, aut Dioecesis oriundis, contrahuntur extra ipsius jurisdictionis fines, non servata forma a sacro Tridentino Concilio statuta, propterea quod ejusdem Concilii Decretum *de Reformatione Matrimonii* in illius Dioecesi finitimis numquam promulgatum rite fuerit; Nos quidem ad proposita dubia per Epistolam nostram eidem Archiepiscopo directam prolixius respondere non detrectavimus; eamque in rem, inter alia, usi sumus auctoritate quarumdam Literarum felic. record. Praedecessoris nostri Urbani PP. VIII, quae cum a privatis Scriptoribus relatae dumtaxat legantur, sed neque communibus Bullariis hactenus insertae, nec alia solemni ratione publicatae reperiantur, Nos earumdem tenorem, cum authenticis hujus Apostolicae Sedis regestis collatum, subjicimus, qui talis est, videlicet.

URBANUS PP. VIII.

Ad futuram rei memoriam.

» *Exponi Nobis fecit Venerabilis Frater Archie-*
» *piscopus Coloniensis, quod habito nuper per*

» cum ad Venerabiles Fratres nostros S. R. E. » Cardinales, sacri Concilii Tridentini Interpretes, recursu super infrascriptis dubiis; videlicet: Primo, An incolae tam masculi, quam foeminae loci, in quo Concilium Tridentinum in puncto matrimonii est promulgatum, transeuntes per locum, in quo dictum Concilium non est promulgatum, retinentes idem domicilium, valide possint in isto loco matrimonium sine Parocho, et testibus contrahere? Secundo, Quid, si eo praedicti incolae tam masculi, quam foeminae, solo animo sine Parocho, et testibus contrahendi se transferant, habitationem non mutantes? Tertio; Quid, si iidem incolae tam masculi, quam foeminae, eo transferant habitationem illo solo animo, ut absque Parocho, et testibus contrahant? Iidem Cardinales ad primum, et secundum, non esse legitimum matrimonium inter sic se transferentes, ac transeuntes cum fraude: ad tertium vero dubiorum hujusmodi, si domicilium vere transferatur, matrimonium esse validum, responderunt, et resolverunt, prout in Decreto desuper emanato plenius continetur. Cum autem, sicuti eadem expositio subjungebat, dictus Archiepiscopus responsum, seu dubiorum praedictorum resolutionem hujusmodi, pro illius subsistentia firmiori, Apostolicae nostrae confirmationis robore communiri summopere desideret; Nos eumdem Archiepiscopum specialibus favoribus, et gratiis prosequi volentes, supplicationibus illius nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, responsum, seu dubiorum praedictorum, resolutionem hujusmodi auctoritate Apostolica tenore praesentium approbamus, et confirmamus, illisque inviolabilis Apostolicae firmitatis robur adjicimus: decernentes, illud, seu illam, necnon praesentes Literas, valida, firma, et efficacia existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere: sicque, et juxta illa per quoscumque Judices ordinarios, et delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari: Non obstantibus Constitutionibus, et ordinationibus Apostolicis, caeterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die 14. Augusti anno 1627. Pontificatus Nostri Anno Quinto.

Ut autem de hujusmodi Literarum authoritate dubitari minime valeat, Nos iterum eas Apostolica auctoritate nostra, et praesentis Decreti tenore, in omnibus, et per omnia approbamus, et confirmamus, ac novo hujusmodi approbationis, et confirmationis robore communitas, ad praedictum Archiepiscopum transmittimus; mandantes eidem, ut in occurrentibus casibus circa personas ex ipsius Civitate, aut Dioecesi oriundas, seu alias in causis ejusdem generis ad illius judicium legitime delatis, juxta earumdem Literarum continentiam, et tenorem decernat, judicet, atque definiat, contrariis quibuscumque non obstantibus.

Volumus autem, ut, in nostrae hujus approbationis, et confirmationis monumentum, praesentis Decreti nostri exempla, a Nobis subscripta, in Actis Congregationis Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium praedicti Concilii Tridentini Interpretum, necnon in secreto Archivo nostro Vaticano reponantur, ibique perpetuo asserventur.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem die XIX. Martii MDCCLVIII. Pontificatus Nostri Anno Decimo octavo.

Ita decernimus, et mandamus.

BENEDICTUS PAPA XIV.

SS. D. N.

BENEDICTI PP. XIV.

Literae in forma Brevis quibus Eminentissimus ac Reverendissimus D. Franciscus S. R. E. Diaconus Card. de Saldanha motu proprio constituitur, et deputatur in Visitatorem, et Reformatorem Clericorum Regularium Societatis Jesu in Regnis Portugalliae et Algarbiorum et in Indiis Orientalibus et Occidentalibus Regi Fidelissimo subjectis.

Dilecto Filio Nostro Francisco S. R. E. Diacono Card. de Saldanha nuncupato.

BENEDICTUS PP. XIV.

Dilecte Fili Noster, salutem, et Apostolicam Benedictionem.

In specula supremae dignitatis divina dispositione, meritis licet insufficientibus, constituti,

inter multiplices rerum, negotiorumque, quibus in hac nostra ingravescente aetate, et parum firma valetudine obruimur curas, ad ea etiam ex debito Pastoralis officii nobis commissi sollicite advigilare debemus, per quae Religiosa loca, illorumque personae divinis mancipatae obsequiis, in pacis et quietis tranquillitate ac Regularis vitae, et Ecclesiasticae disciplinae norma, coadjuvante Domino, perenniter conservari valeant, et quae his contraria esse noscuntur, per nostrae providentiae, auctoritatisque Apostolicae studium penitus evellantur, prout personarum, rerum et locorum qualitate pensata, conspicimus in Domino salubriter expedire. Cum sicut pro parte charissimi in Christo Filii nostri Josephi Portugalliae, et Algarbiorum Regis Fidelissimi nobis expositum fuit, haud levia suborta sint inconvenientia, et abusus in Provincia, seu Provinciis Clericorum Regularium Societatis Jesu tum Portugalliae et Algarbiorum, tum Indiarum Orientalium et Occidentalium existentibus dominio ejusdem Josephi Regis subjectis, de quibus omnes fere nationes, Regionesque certiores factos esse existimatur propter parvum volumen typis impressum, at tum nobis, tum Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus distributum: ac propterea ipse Josephus Rex summopere cupiat ut scandala, quae ex praemissis deinceps oriri possunt quam celerrime removeri de benignitate, providentiaque Apostolica dignaremur. Nos qui Societatem praefatam Paternis complectimur affectibus; nil aliud proprium, ac decens in hoc rerum statu esse ducimus, quam juxta laudabile Romanorum Pont. Praedecessorum nostrorum institutum et consuetudinem, unum ex S. R. E. praefatae Cardinalibus deputare, et nominare, qui primum de omnibus et singulis hujusmodi negotiis accurate expensis plenissime instructus eadem ad Nos deinde referat, aperiatque ut postea matura consideratione adhibita, quidquid statuendum sit, opportune, et saluberrime decernamus. Motu itaque proprio, ac ex certa scientia, et matura deliberatione, Nostrae deque Apostolicae potestatis plenitudine Circumspectionem tuam, de cujus singulari fide, prudentia, integritate, dexteritate, vigilantia, et Religionis Zelo plurimum in Domino confidimus, in Visitatorem Apostolicum, ac Reformatorem Clericorum Regularium Societatis Jesu in Regnis, ditionibus, et Provinciis etiam Indiarum memorato Josepho Regi subjectis existentium, tenore praesentium constituimus, et deputamus, ac circumspectioni tuae ut cum assistentia unius, sed plurium personarum in ecclesiastica dignitate constitutarum, si seculares fuerint, seu Regularium cujusvis ordinis, seu instituti a sede Apostolica approbati a Te, ad hujusmodi effectum, pro tuo arbitrio eligendae, et assumendae seu eligendarum et assumendarum probatae vitae, et circa statuta, et mores Regulares versatarum, Provinciam, seu Provincias Societatis Jesu praefatae in Regnis, dominio, ditionibus, et Provinciis etiam Indiarum praefatarum eidem Josepho Regi, ut praefertur, subjectis existentes, illiusque, seu illarum domos professas, seu Novitiatui destinatas Ecclesias seu Collegia quaecumque, Hospitia, et missiones, aliasque loca quocumque nomine nuncupata a Societate praefata dependentia, et ad illam spectantia et pertinentia etiam exempta et quocumque privilegio, ac indulto suffulta, nec non illorum superiores, Rectores, Administratores, Clericos Regulares, caeterasque personas quascumque cujuscumque dignitatis, superioritatis, status, gradus et conditionis existentes tam in capite, quam in membris, auctoritate nostra semel visites, et reformes, ac in earumdem personarum statum, vitam, mores, ritus, disciplinam aliamque vivendi rationem, tam conjunctim, quam divisim diligenter inquiras; nec non evangelicae et Apostolicae doctrinae, sacrorumque Canonum, et Generalium Conciliorum Decretis et SS. Patrum traditionibus, atque Regulari dictae Societatis instituto, et Apostolicis constitutionibus praesertim rec. mem. Urbani PP. VIII. Praedecessoris Nostri die 22. Fabruarii 1633. incipien.; *Ex debito Pastoralis officii etc.* et a nobis per quasdam nostras in simili forma Brevis die 20. Decembris 1741. expeditas Literas quarum initium est: *Immensa Pastorum Principis etc.* editis inhaerendo, et prout occasio, rerum qualitas et necessitas exegerit quacumque mutatione, correctione, emendatione, renovatione, revocatione, ac etiam ex integro editione indigere cognoveris juxta datam tibi a Domino Prudentiam corrigas, emendes, renoves, revoces, ac etiam de novo condas, condita sacris Canonibus et Concilii Tridentini Decretis non repugnantia confirmes, abusus quoscumque tollas, regulas, institutiones, et Ec-

clesiasticam, Regularemque disciplinam, ac in primis divinum cultum et obedientiam huic Sanctae Sedi, et observantiam memoratarum Constitutionum Apostolicarum, si fortasse exciderint, juxta praescriptum dictae societatis institutum modis congruis restituas, et reintegres; si aliquos in aliquo delinquentes reperris, eos juxta canonicas sanctiones punias et castiges, ipsosque per personas etiam, ut praefertur, assumptas, ad debitum et honestum vitae modum ac ad statum sacris Canonibus et Conc. Trid. praefatis conformem revoces, ac quidquid statueris, et ordinaveris, absque dilatione et appellatione quae executionem quoquo modo ullatenus impediat, omnino observari facias; quoscumque domorum, et collegiorum hujusmodi Rectores, aliosque ministros, quos juxta datam tibi a Domino prudentiam, et tibi expediens videbitur, ab eorum respective officiis amovendos esse judicaveris, amoveas, ac illos sic amotos, aliosque Clericos Regulares dictae Societatis de una ad aliam domum, seu de uno ad aliud Collegium transmittas, inobedientes, et rebelles per sententias, censuras, et poenas Ecclesiasticas, suspensionem a divinis, aliaque opportuna juris et facti remedia cogas et compellas. Nos enim tibi praemissa, et quaecumque alia circa visitationem, et reformationem, aliaque supra expressa hujusmodi necessaria, et quomodolibet opportuna faciendi, gerendi et exequendi auctoritate praefata plenam, liberam, et amplam facultatem et auctoritatem concedimus, et impertimur; et si contingat re aliqua legitima de causa detineri ut visitationem praefatam per te ipsum extra civitatem Lisbonensem minime facere valeas, alias Ecclesiasticas personas tibi benevisas cum simili, vel limitanda potestate in tui locum ad visitationem et reformationem habendam, etiam in Indiarum provinciis praefatis deputandi facultatem pariter tribuimus. Si quae autem graviora in hujusmodi visitatione reperreris, ea omnia sub tuo sigillo clausa ad nos quam primum diligenter transmittas ac nobis referas, et patefacias quacumque ad hanc causam pertinere arbitraveris: ex re enim et tempore consilium capiemus, et effusis lacrymis omnipotentem Deum clamore valido orabimus, atque obsecrabimus, ut, quod inde statuendum sit, matura deliberatione decernamus: mandantes propterea omnibus, et singulis superioribus, Ministris, Clericis Regularibus, aliisque personis Provinciae, seu Provinciarum, domorum, Collegiorum, aliorumque locorum Societatis Jesu praedictis, in praefatis Regnis, ditionibus, et Provinciis etiam Indiarum ipsi Josepho Regi subjectis sicut praemittitur, existentibus, sub excommunicationis latae sententiae nobis et Romanis Pontificibus successoribus nostris reservatae, praeterquam in mortis articulo, ac suspensionis a divinis, et privationis suorum officiorum, aliisque arbitrio nostro infligendis poenis ipso facto incurrendis, ut tibi, ac personae, seu personis per te, ut praefertur, deputandae, seu deputandis in praemissis omnibus, et singulis prompta pareant et obediant, tuasque, et illius, seu illorum salubria monita, humiliter suscipiant, et efficaciter adimplere procurent, alioquin sententiam sive poenam, quam rite tuleris, seu statueris in rebelles ratam habebimus, et faciemus auctore divino usque ad satisfactionem divinam inviolabiliter observari. Decernentes praesentes Literas firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri, et obtinere, tibique et personae seu personis, nominandae, seu nominandis plenissime suffragari, et ab illis ad quos spectat et spectabit in futurum inviolabiliter observari, sicque in praemissis per quoscumque judices ordinarios et delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores ac sedis Apostolicae nuntios sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate judicari et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari: non obstantibus quibusvis Apostolicis; ac in universalibus, Provincialibusque, et Synodalibus Conciliis generalibus, vel specialibus Constitutionibus et ordinationibus, ac Societatis praefatae illiusque domorum, Collegiorum et aliorum locorum regularium, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et literis Apostolicis, eorumque superioribus praedictis, et aliis personis praefatis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis in genere, vel in specie, etiam motu proprio, vel consistorialiter, et alias in contra-

riura praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus et singulis etiamsi pro sufficienti illorum Derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret tenores hujusmodi ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata exprimerentur, et insererentur, praesentibus pro pleno, et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes illis alias in suo robore permansuris ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die prima Aprilis MDCCLVIII. Pontificatus nostri Anno 18.

Pro D. Card. Passioneo.
Joannes Florius Substitutus.

DECRETUM

Sanctissimi Domini Nostri BENEDICTI PAPÆ XIV. In Causa Neapolitana Beatificationis, et Canonizationis Venerabilis Servi Dei Francisci De Hieronymo Sacerdotis Professi Societatis Jesu. Super Dubio: *An constet de Virtutibus Theologalibus Fide, Spe, et Charitate in Deum, et Proximum, ac de Cardinalibus Prudentia, Justitia, Fortitudine, et Temperantia, earumque annexis in gradu heroico, in casu, et ad effectum, de quo agitur.*

Felici exitu absolutis, quae juxta Sedis Apostolicae praxim praecedere debebant antequam locus esset discussioni Dubii super Virtutibus heroicis *Venerabilis Servi Dei Francisci de Hieronymo* Sacerdotis Professi Societatis JESU; habitaque super eodem Dubio virtutum Congregatione cum Antepraeparatoria, tum etiam Praeparatoria, diem tandem indiximus, qua Congregatio Generalis coram Nobis cogeretur. Qua tandem adveniente, post lecta, seduloque perpensa triginta sex suffragia Consultorum scripto Nobis exhibita, luculentas Cardinalium Congregationi Sacrorum Rituum adscriptorum, et coram Nobis prolatas, Sententias andivimus, easque, raro exemplo, nec adeo facili omnium animorum consensione ferri intelleximus, ad asserendam, et strenue propugnandam Virtutum ejusdem *Venerabilis Servi Dei* heroicitatem. Idipsum accidit etiam ex Sententia Nostra, qui pridem Postulatorum Scripturas, et eorumdem Consultorum scripto tradita suffragia, quo decebat studio, et diligentia libravimus; adeout in eadem Generali Congregatione potuissemus pro earumdem Virtutum heroicitate Decretum Nostrum ex tempore pronunciare.

Verum cum, juxta Praedecessorum Nostrorum bene, sapienterque institutum morem, cautum sit, ne Decretum Virtutum approbativum edatur in eadem Generali Congregatione; huic disciplinae inhaerentes, resolutionem in aliam opportuniorem diem rejecimus, ut interim ad Causam secundae adhiberentur curae, et Patrem luminum exoraremus, ut educeret tanquam lumen Justitiam suam, et Judicium suum tanquam meridiem.

Quod cum abunde praestitum sit, Nosque, Deo sic disponente, in vitae discrimine positos noverimus, hac die S. Athanasio sacra, qua Sacrosanctam Eucharistiam per modum Viatici accepimus, ad Nos advocatis Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus Tamburino S. R. C. Praefecto, et Cavalchino hujus Causae Relatore, nec non Benedicto Veterani Fidei Promotore, et Divino iterum implorato praesidio a luminum Patre, proposito Dubio, *Affirmativum responsum* dedimus, hoc est *Constare de Virtutibus Theologalibus Fide, Spe, et Charitate erga Deum, et Proximum, ac de Cardinalibus Prudentia, Justitia, Fortitudine, et Temperantia, earumque annexis in gradu heroico, in casu, et ad effectum, de quo agitur*. Et praesens Decretum in Acta ejusdem Sacrae Congregationis referri, et pubblicari mandavimus, hac ipsa die 2. Maji 1758. Pontificatus Nostri Anno Decimo octavo.

D. F. Card. Tamburinus Praefectus.

Loco † Sigilli

M. Marefuscus Sac. Rit. Congreg. Secretarius.

INDEX INITIORUM

SINGULARUM CONSTITUTIONUM

QUÆ IN HAC SECUNDA PAR. TOMI III. CONTINENTUR.

IN APPENDICE

IN ALTERA APPENDICE

INDEX

ARGUMENTORUM

EARUMDEM

CONSTITUTIONUM.

ANNO MDCCLII.

PONTIFICATUS ANNO XII.

PONTIFICATUS ANNO XIII.

ANNO MDCCLIII.

PONTIFICATUS ANNO XIV.

ANNO MDCCLIV.

PONTIFICATUS ANNO XV.

ANNO MDCCLV.

PONTIFICATUS ANNO XVI.

IN APPENDICE

IN ALTERA APPENDICE

INDEX

RERUM, ET VERBORUM

Numerus Romanus denotat Constitutionem: Arabicus autem indicat Paginam, et columnam.

F

K

L

M

N

O

T

V

FINIS XVII. VOLUMINIS ET OPERUM OMNIUM BENEDICTI XIV.

